Huss-Postilla/

EDUR

EINFALLDAR

PREDIK-ANER

Yfer øll Hatijda og Suñudaga Gudspiøll
Ared um̄ Kring.

Giørdar Af
Vel-Edla og Vel-Eruverdugum Sal. Byskupenum
Yfer Skalhollts Stifte /

MAG: JONE THORKELS SYNE
VIDALIN.

Fyrre Parturen̄.

Fra Fyrsta Suñudeige i Adventu / til Trinitatis
Suñudags.

EDITIO V.

Prentud a Hoolum i Hialltadal Anno 1742. af Marteine
Arnodda-Syne.

HINNE
Dijrkeyptu JEsu Christi Brwde
Christelegre Kyrkiu
GUDS
J ISLANDE/
Minne Hiartkiærre Modur/ Oska eg Fridar og Heilla
Af Sÿnum Vnusta.

Elskulega Mooder.

ÞAd er bæde Guds Bod og vidteked hiaa øllum Þiodum / ad Børn eru skylldug ad ala Forelldra sÿna / ef þau gieta. Enn Fatækur er eg og Vanburda til þess Mooder ad ala þig / jafnvel þoott ad aungvum af Sonum þÿnum sie þad skylldara enn mier / Þu ert og ecke i þvi mÿns Lids þurfe / þvi Fader þÿns Elskuga og allra hans Brædra / hefur Enda bunded a sÿn Heit / er ritud standa hia Esajam i Fertugasta og Nÿunda Capitula. Konungarner skulu vera þÿner Foosturfedur / Og þeirra Høfdings Kvinnur þÿnar Foosturmædur. Hvørs Naaduga Fyrerheitis ad þu ert ordenn Hluttakande / eins vel og hvør Þiood i CHRISTenndoomenum / og i Krapte þessa Fyrerheitis hefur hann giefed þier / epter Raadstøfun Konunga vorra / marga Gudhrædda og Vÿsa Kiennendur og Forstioora / sem vaka yfer Saalum Barna þinna: Enn þoott eg sie þeirra Verkastur / og kunne ecke miklu vid þeirra Verk ad bæta / Samt veit eg Skylldu mÿna ad þocknast þier i þvi eg kann og maa / epter þeirre Naad sem Gud hefur giefed mier. Eg les i Exodi Bookar Þrÿtugasta og Fimta Capitula / Ad þegar Gud baud Moysi ad laata giøra Vitnisburdar Tialldbwdena / þa hafe hann skipad / ad til hennar skylldu leggia hvør einn epter þvi sem þeir sialfkrafa villdu / Sumer …ull /

Sume.

Sumer Sylfur/ Sumer Kopar og dijrmæt Klæde og Steina/ enn adr Geita-Ull og Hrwta-Skinn / med ødru fleira sem þar umm giefur og var i minna Gillde. Medal þeirra Skijdurstu reikna eg mig/ og mu vel reikna/ søkum Fæfrædis mijns og Overdugleika/ Enn fyrer þvi ad eg veit/ ad þinn HErra mætur meir Viliann enn Mættenn/ þa voga eg ad biooda þier epterfylgiande Predikaner i þacklætes Minning/ ad eg hafe leiged / og ligge enn nu a Briostum þier. Þigg þvi Moder þennan lijtenn Skeink af hinum Aumasta þienara þijns Brwdguma/ og þijnum Minsta Syne / Sem vil æstunda ad finnast

Skalhollte/
Þann 7. Augusti/
Anno 1717.

Hønum Trwr/ Og þig
Af Hiarta elskande allt
til Daudans.

Jon Thorkelsson
Vidalin.

Til Lesarans.

Epter þvi ad Vel-Edla og Vel-Æruverdugum Herra Biskupenum/ Hr. Steine Jonssyne/ hefur Naudsynlegrar Ordsakar vegna þocknast / ad lata setia þær Citatiur sem a Spatiunne stoodu i þeirre skrifudu Book / sem þesse er prentud epter/ inn i Predikanernar / Þa vil eg hafa Lesarann hier med advarad / ad nær þessar Predikaner Openberlega Lesnar eru / þa skule hlaupa yfer Citatiurnar/ so þær ecke Lesnar sieu. Citatiur eru ei giørdar til þess/ ad þær skule Lesast i sierhvorre Predikun / Þvi þær uppehallda Lesaranum / og giøra Lesturenn Langsamann/ Helldur til þess/ ad hvør sem vill/ kunne ad sia epter þvi sem Citerad er af Ritningunne/ og bera þad samann/ þegar hann Les wt af fyrer siálfann sig. Þetta synest mier Naudsynlegt ad gieta umm vid þa sem Lesa þessa Book. Befalande alla Lesendur og Heyrendur hier med/ Guds Heilags Anda Adstod og Upplijsingu. Og vil alltijd finnast epter Skylldu minne/

Skalhollte/
Dag 9. Martij.
Anno 1718.

Þeirra Viliugur Þienare
J øllu þvi sem mier er af
Guds Nadu tiltrwad.
J. Vidalin.

Annar Formaale til Lesarans.

Hvert þad Landsplats/ Sem noog Vatn og Vøkva hefur/ er hid Feitasta Rykasta af Avøxtunum. Fyrer þeirre þurru Jørd hefur Akurmadr

ra Erfide og margfalldri Mædu/ eñ lyteñ Avinñing af heñe. Þar sem Guds
noleger Brunar framflioota/ verda Sälernar Avaxtarsamar og Gude þægeleg-
ar: Bruñur Rettskuñar er Ord hins Hærsta Guds/ og þad eilijfa Bodord er heñar
Uppspretta/ Syrach. 1. Cap. Allt þad Vatn / sem framflijtur af þessum Bruñe/
Er lifande Vatn/ þvi ad Guds Ord er Ande og Lijf/ Ja/ Ord þess eilijfa Lijfsens/
Joh. 6. Af þessum Hiälpprædesens Bruñe uppausa Naudþyrstar Säler Vatn
ed med Fagnade/ Esa. 12. Þetta Huggunareñar Vatn framflijtur af þeirre Andi-
legu Jerusalem/ i allar Atter moot Austre og Vestre / Sumar og Vetur / Zach.
14. Vatned Bethesda var upphrært af Englenum / sem i þad nidur stie / og
hvør sem þar fyrstur stie nidur i þad / epter þess Hræring / vard heill af hvørium
hellst Siwkdoome/ sem hañ var halldeñ / Joh. 5. Heilagur Ande hrærer Bruñ
Gudlegra Orda/ fyrer Engla Fridarens / sem ad eru Utvalder Ordsens Þienarar
a Jørduñe/ og laugar i hønum siwk og saurug Mañaña Hiørtu / af hvørium þeir
Trwudu hafa alla Avaxtarsemi til þeirra goodu Verkaña / skiptande sierhvørium
epter þvi sem hañ vill / 1. Cor. 12. Af hvørium þeir eirneñ ødlast Heilbrygde
Sälareñar og allra heñar Siwkdooma / þvi ad hvørke Jurter nie Plästur lækna
þa/ helldur þitt Ord DRotteñ/ Sem læknar alla Hlute/ Sap. 16. Þier kiemur
nu fyrer Siooner/ þu Christelege Lesare/ Ein Nij Hwss-Postilla / Giørd og sam-
añskrifud af Vel-Edla/ Vel-Eruverdugum og Hälærdum Biskupenum yfer Skäl-
hollts Stipte/ Mag. Jone Thorkelssyne Vidalin, og af hønum tilskrifud og dedice-
rud Guds Christne i þessu Lande / a hvørrar Briooftum hañ siälfur i synu merki-
legu Skrife til heñar þættar sig leiged hafa/ og eñ nu liggia / Og so ad hun / er hañ
hefur aled/ skule ecke siälf Purr-brioostud vera / edur Skort lijda / forsorgar hañ
hana nu aptur med þeirre hreinu og Ofølsudu Miolk Guds Orda / af hvørre
hun skule eflast og Upphellde hafa / epter þad hun hefur smackad hvad DRotteñ
er sætur/ 1. Pet. 2. Elge þarf þesse Book med miñar Hroosunar/ þvi hun ber
siälf med sier / nær hun er Athugasamlega leseñ / siñ Lofstijr. J heñe er veitt iñ
til þijns Hiarta hreinum Vatns-Reñum Gudlegra Kieñinga/ hvøriar sa Helvijtske
Holofernes kañ ecke ad upphøggva / so sem sa Jardneske giørde hia Borgeñe Be-
thulia/ Fordum Daga/ Judith. 7. J heñe sier þu/ Christeñ Lesare/ wtflioota af
þeirre Himnesku Hiälpprædesins Hellu/ Guddoomlegar Hugganer / til ad svala þier
i Angist þijns Hiarta/ Psalm. 119. J þessare Book virdest mier/ þeir sem fall-
ner eru/ Sieu med Guds Orde a Fætur reister : Þeir Vanmättugu styrkter : Þeir
Forbrotnu Syndarar Gudlega äminter og til Christelegra Dygda æfyster og upp-
vakter: Þeim sem fyrer Daudanum liggia / vijsadur Vegureñ til Lijfsins : Og i
nu Orde ad segia/ Er þier / þu goode Lesare / kient allt þad sem þig Naudsyn-
lar um/ til þiñar eilijfrar Sälubiälpar. Lät þar fyrer / Vinsamlege Lesare /
þessa Book/ vera þitt Ljoos og Leidarvijser/ epter hvørium þu gänger wr Egypta
Lande þessarar Veralldar/ iñ i þad Himneska Canaan. Eg vil med Audmiwkre
Bæn / epter miñe Skylldu/ styrkia þig a þessare þiñe Vegferdar Reisu / og Daglega
ad Gud Myskunsemdaña hiälpe þier og mier/ so i vorum Christendoome ad
llda / ad vier aller verdum samañsafnader til Guds Sonar hægre Handar a
Dege/ Og vil alltijd finast / miñ Christeñ Brooder/ þiñ Einlægur Fyrer-
bidiare

bidiare til Guds og Þienare. Skrifad a Hoolū i Hialltadal/ þañ 18. A[pril] Anno 1718.

Steinn Jonsson.
Sup. Hol. St.

Bæn fyrer Predikun.

ÞU Stoore Konungur allrar Veralldareñar / sem byr i þv[i] Lioose er eingeñ fær tilkomiest ; Vier synduger Ormar skrijd[um] um a þessare blessadre Stundu upp wr voru Dupte fram a Skør þiña Foota / til ad Fridmælast vid þijna Guddoomlega Hatign / er vier med saurugum Verkum og Illgiørdum vorum so hrælega moodgad høfum allt i fra Barnæsku vorre. Eñ æ oss Drotteñ / vier erum so vanmegna under Byrde Syndaña/ ad þegar vier gyrnunst ad lypta oss upp i Hædernar til þijn/ þa draga vor eigeñ Saurende oss nidur aptur. Þu hefur ad sønnu fyrergiefed oss margar Synder / og sparad oss midt i þeim allt a þeñañ Dag / Eñ vort Hiarta skielfur i oss og kvijder vid þijnu stranga Rietlæte/ nær vi[er] til þess hugsum/ Ad vier þverbrotnar Mañeskiur høfum so langsamlega forsmaad þijna Myskunseme/og sialfer Onijti so marga Kvittun vorra Synda / er vier þeiged høfum / med þverwdarsamlegre Idkun somu Glæpa og Illgiørda. Hvørt skulum vier þa flija undañ þiñe Hende? Þu uppfyller bæde Himen og Jørd/ Eñ þijn Myskunseme er eins stoor og þu sialfur / Hun hefur øllum þeim vel giefest sem heñar med bliwgu Hiarta og sundurknosudum Anda leitad hafa / Og ef vier sem erum Heystræ / meigum ecke snerta þig/ se[m] ert eirn forfærande Elldur / þa leif oss ad skrijda ad Sonarens Footum / sem er Holld af voru Hollde / og þvo þær i Tarum vorrar I[d]ranar. Eñ æ vor Gud/ Vier vitum ad hañ er i Heimeñ komeñ til ad lækna þad sem krameð er : Hvad kañ þad oss ad gagna ef vo[rt] Hiarta er heillt? Ef þad er hardara eñ nockur Steirn? Þ[ui] Grátbænum vier þig/ fyrer hañs dijru Kvøl og Bloodugar Vnder Sla þu O Herra a þeñañ harda Klett med Moysis Sprota / so Vatns-Straumarner/ Ja/eitt breñande Vatns-Flood meige

t af / til ad þvo vorar Ohreinar Samvitskur : Lat eirn gloo-
Anda brena upp allt Sorp afiarlegra Þanka wr voru Hiarta /
er þitt Mustere/so þyn Ord fae Rwm þar inne. Lat oss ecke hey-
. þad so i Dag / ad þad fordæme oss a sydarsta Deige / helldur gief
..d þad verde Epterlæte Sælna vorra: Lat þess Sætleika burtdryfa
allt Toomlæte og Gæleyse fra oss / so vier vardveitum þad i goodu
og sidsomu Hiarta. Þess bidium vier þig fyrer JEsum Christum
þinn Son med hans eigenn Bæn / Seigiande : Fader vor/ etc.

Bæn epter Predikun.

O Þu Hæleika Guddoomsens Þrenning / Eirn Gud og Sannur
fra Eilyfd til Eilyfdar : Vier aumer Syndarar liggium
hier flater fyrer Auglite þinnar Hæleignar/ til ad offra þier
Þacklæte vors Muns fyrer þynar Owtseigianlegar Vel-
giørder/er þyn millda Orlætes Hønd oss Opacklætum og Þverbrot-
num Manneskiu audsynt hefur/bæde i Andlegann og Lykamlegann Mata:
a: Enn æ oss DRotten/vier erum so kallder i Bænenne/ad vier Ottast
meigum/ ad þu vilier skirpa oss wt af þynum Munne/ nema þu verm-
er vor Hiørtu. O Vor Gud / Lat þinn gooda Anda/ bidia asamt
vorum Anda / med Ounnrædelegum Andvørpunum / So ad þier lyka
mætte Foorn Vara vorra fyrer JEsum Christum. Vier þack-
um þinne Guddoomlegre Elsku fyrer þitt H. Ord / og þau Hæleitu
Sacramenta/ a hvørium þu foostrad hefur og nært vorar Sæler/ ad
ei skylldum vier wtaf sofna i Daudanum. O Vor Gud/lat vorar
.ar Athafner/ Vort Gæleyse og Opacklæte/ alldrei þvi vallda/ ad
u svipter oss þessare Himneskre Gafu.

Gief ad þitt Ord/sem vier i Dag høfum heyrt & numed/meige bloom
gast i Hiørtum vorum/ so þad fære þann Avøxt er syne sig/bæde i Ord-
m og Verkum/so þitt Hæleita Nafn vegsamest i oss/hvoria þu vird-
ad nefna þitt Foolk og Eigendoom. O DRotten / vort Hiarta
þitt epter Riette Skøpunarennar/ Endurlausnarennar og Helgunar-
ar/ þad er þyn Kyrkia / Enn Heimurenn/ vort Holld / og Diøfullenn
ad festa sinn Foot þar inne / og æ þvi verr / ad þad tekst þeim

framar/ eñ vier gyrnast villdum: O vor Gud/ yferfall þau med þinn Magt/ og tak þyna Eign af þeirra Hende/ so ad þyner Oviner brixle ecke þynum Her-Flockum. Þu Vollduge Konungur / sem ert Sterkur og Mættugur i Striide/ lat hiñ Guddoomlega Krapt þiña Heiløgu Orda verda so ryka i Hiørtum vorum / ad oss velge vid Syndeñe / so sem añare Opekt. Gief þu ad Miñing hiña førnu Glæpaña verde oss so skielfeleg/ ad oss hrylle vid þeim / so sem añare Ofreskiu. Gief oss ad temia vor Hiørtu/ vora Tungu og Eyru a þad sem a ad vera syda vor ædsta Glede og Epterlæte i Dyrd Himnaña/ sem er þyn Elska / þyn Jhugan / þyn Lofgiørd og Þacklæte fyrer þynar Guddoomlegar Dasemder a medal vor / og veit ad vier leggium hid mesta Kapp a/ad framkvæma þad i Verkunum/ sm vier þeinkium i Hiartanu/ tølum med Muñenum og heyrum med Eyrunum/ad ei gaungum vier i þeirre Blindne/ ad hafa Skyn Gudhrædslunar/ eñ afneita heñar Krapte.

O þu Stoore Konungur Himens og Jardar/ vardveittu þiñ Smurda/ vorn Allra-Nædugasta Arfa Herra og Konung/ Hañs Hæbornu Drottningu/ og vorn Næduga Arfa Printz/ og allt þad Konunglega Hws. Vertu Konungsens Skiolldur og Sool/ og eitt ørugt Vyge a moote øllum Hañs Ovinū. Lat Hañs Rykesstioorn farsæla verda/ og gief Hønum langa Lyfdaga: Vmgyrd Hañs Tignar-Stool med Hersveitum þiña Vollduga Engla: Gief Konungenum Hlydna/ Trwa/ Drugga / og Radholla Vndersata: Lat Hañ so stioorna i þynu Vmbode hier a Jørduñe / ad Hañ meige Eilyflega med þier rykia i Himnenum. O Herra JEsu Christe/ þu sm ert hiñ mikle Hyrder Saudaña / fyrer Blood þess Eilyfa Testamentes / vardveittu Kieñendur Ordsens þyna Þienara/ lat þa alldrei gleima þvi/ ad þeir eiga þier Reikning ad standa / fyrer þitt Dyra Blood / med hveriu ad Endurkeyptar eru þær Hiarder / er þu hefur sett þa yfer/ eñ vert þeirra Vernd og Forsvar/ a moote Ogudlegum og Ohlutvøndum Moñum / nær þeir giøra Verk sinar Kallanar trulega: Og troda Andstøtañ under þeirra Fætur. Vor Gud stioorna þu Valldstiette-

ſtiettene/ z þm̄ er i Doomunum ſitia/ Vpplÿſs Hiørtu þeirra/ ad þeir ſkilie Rietteñ / og giefſ þeim Viſku til ad Dæma þitt Foolk / med Vilia og Aſtundan ad giøra þar epter. Tak ad þier O Gud Huſ-ſtioornar Stiettena / Laat øll Egta-Hioon Elſkaſt Iñbirdes i Fals-lauſum Kiærleika/ og uppala ſijn Børn og Hiw i Aga og Vm̄vønd-un til DRottens / Eñ Børnum og Hiwum hlÿdeñ og audſveip Hiørtu / ad þau ſieu Forelldrum og Hwsbændum undergiefeñ i øllu þvi er þeim epter Guds Orde og Lagañ Skylldu tilſagt verdur.

O DRotteñ aumaſt þu alla þa ſem Naudſtader eru / og bera þÿns Sonar Kroſſ a Herdum ſier / Væg þeim vor Gud fyrer hañs Skulld ſem lided hefur/ uppa þad / hañ kyñe ad hiælpa þeim ſem freiſtadur er. Vm̄ alla Hlute fram̄ Grætbænum vier þig Himneſke Fader / Forlaat oſſ vorar Bloodugar Illgiørder og Synder/ fyrer IEſu Chri-ſti ſaaru Kvøl og Pijnu. Miñſt þeſſ / ad hañ fyrer oſſ i Daudañ er wtgiefeñ af þiñe Guddoomlegre Elſku / þegar vier eñ þa vorum þÿner Ovuner. Virdſtu þar fyrer ad gleyma vorum Yfertrodſlum / fyrer hvøriar hañ Fullnægiu giørt hefur / Þar vier fyrer hañ og i hønum erum Børn ordner / Og nær vor Æfe er ad Þrotum komeñ vor Gud/ og vier liggiũ fyrer Daudans Porte/ horfande fram̄ a Veg allrar Veralldar/ Riett oſſ þa þÿna Milldu Hønd vor Gud / og laat oſſ deya med vorn Endurlauſnara i Fadmenum / ſo vier meigum Ei-lijflega med þier og hønum lifa. Bænheyr þetta Næduge Gud og Fader fyrer IEſum Chriſtum / I hvertum allar vorar Bæner eru Iaa og A M E N.

Firſta

Fyrsta Suñudag i Adventu/ Gudspialled skrifar Matthæus i 21. Capitula.

Þañ Tyma. Og þa er þeir kooku ad nælgast Jerusalem/ og komu til Betphage vid Fialled Olivet i/ wt sende JEsus Tvo syna Læresueina/ og sagde til þeirra: Fared þid i þad Kauptun sem gagnvart ydur er / og strax munud þid fiña Ösnu bundna og Folañ hia hefie / Leysed hana og leided til myn. Og ef einhvør seiger nockud til yckar / þa seiged / þad HErrañ hafe þeirra Þørf / og jafnsnart mun hañ læta þaug laus. Eñ þad skiede so/ ad upp fylltest hvad sagt er fyrer Spamañeñ / er so seiger: Seiged Dottureñe Zion / Siaa / Þiñ Kongur kiemur til þyn hoogvær / sitiande a Ösnu/ og a Fola klifbærrar Ösnu. Eñ Læresveinarner geingu i burtu/ og giørdu so sem JEsus baud þm/ og leiddu med sier Ösnuna og Folañ / og lögdu syn Klæde yfer þaug / og settu hañ þar uppa. Eñ margt Foolk breidde syn Klæde a Veigeñ. Og adrer hiuggu Kvistu af Triaanum og dreifdu þeim a Veigeñ. Eñ þad Foolked sem fyrer þeim gieck/ og Epterfylgde/ Kallade og sagde: Hosiaña Syne Davids/ Blessadur sie sa sem kiemur i Nafne DROTTeñs/ Hosiaña i hædstum Hædum.

Exordium

Epistlenum til Phil. 2. Kiemst Heilagur Paulus þañeñ ad Orde: Vered eins Synder og JEsus Christus / hvør þott hañ være Guds Mynd/ hiellt hañ þad ecke fyrer Herfang ad hañ Gude jafn var/ helldur lytelæckade hañ sialfañ sig / takande a sig Þræls Mynd / og vardt Mønnum lykur. Þ... [illegible] hañ seiger / Hañ hafe þad ecke fyrer Herfang reiknad / þott hañ G[illegible] jafn være. Þeir ed Herfang teked hafa/ st[illegible]ra sig þar af/ brwka þad til Yfferla[illegible]s / giøra þar af þorkostuleg Sigurmerke/ breita vi[illegible] þa Herleidda sem þeim lykar: So þad var Malshættur þia Grickium/

 ad

ad hallda þann Glut fyrer Herfang / er einhvør brwkade Rykmannlega. JEsus brwkade ecke þannveg Guds Mynd / þott hann være Alls-Raadande / bæde a Himne og Jørdu / Matth. 28. Eckj hafde hann ecke Valld sitt vid yfer aumum Mannesklum / hvørjar hann var komenn ad Endurleysa af Myrkranna Vallde / helldur gjørdest þeim lijkur / ja / þeim Undergiefenn / þolde Mootkiøte og allskonar Hædungar af Syndurunum / Er hann med Audvirdingu þessare Endurkeypte wr Syndarennar Þrældoome / og hiellt ecke Guds Mynd Herfang ad vera / sa hann med sinne Þioons Mynd / feinge Herleidinguna ad Herfange teked / Ps. 68. Enn afklæde hinn sterka Hervopnada Dioful sinne Harnesklu / Luc. 11. og med Hlecklum Myrkranna bijstrad / 2. Pet. 2. Þeger Satan took vora Fyrstu Forelldra til Fanga i Paradys / og i þeim alla þeirra Efterkomendur / þa talde hann þeim Trw um þad / ad ef þau æte af Eplenu / mundu þau Gude lijk verda / Gen. 3. Enn þeu hlijddust a hans Slægdarfuller Fortølur / tijndu þvi Guds Mynd / enn gjørdust Fiandanum lijk / hvernnig þau framar hlijddu enn Gude / og fyrer þetta Raan Guds Myndar / took JEsus uppa sig Þioons Mynd / og hiellt þad ecke so sem Raan edur Herfang þott hann Gude jafn være. Enn þott ad vor Frelsare ecke brwkade sijna Almættis Eign i Manndoomenum / medann hans Lægingar Tijme yfer stood hier a Jørdunne / þa hefur hann samt eitt annad Rijke af Gude og Fødur / sem er hans volldug Stiornan i Christelegre Kyrkiu med Ordenu og Sacramentunum. :: Þar um talar so David under Guds Persoonu. Eg hefe smurt minn Konung og sett hann yfer mitt hellaga Fiall Zion / Ps. 2. Enn þott ad Guds Rijke kome ecke þannveg / ad þad audglatt verde / so sem Christur seiger / Luc. 17. Þa sioum vier þo nakra Lijking þess edur Skuggamijnd i þessa hellaga Dags Evangelio / þar ed JEsus rijdur inn til Jerusalem so sem einn Konungur / ecke einasta til ad uppfylla Spaadoom Zacharie / hvørs hier greened verdur i Gudspiallenu / og þannenn hlioodar / Zach. 9. Seiged Doottureñe Zion: Sia þinn Kongur kiemur til þijn Hoogvær / sitiande a Asnu og a Foln Klifbærrar Asnu. Helldur til þess ad afmerka og utvega sijna Christelega Kyrkiu / sem er eirn Konunglegur Kienneimannskapur / og þad med sijnu eigenn Bloode / hvar um Esajas spaer / Cap. 62. a þennann Hatt. Siaed DRottenn hroopar allt til Enda Jardarennar / Seiged Doottureñe Zion / sia þitt Hiælpræde kiemur. Og søkum þess / Børn mijn / ad þetta Hroop hefur og heirst til vor / sem ad bwum a Enda Verallparennar / og oss verdur ænsamt ødrum þetta Hiælpræde boded / Þa lærum oss af þessu hellaga Evangelio yfervega i þetta Sinn / hvølijkum ad þessa Konungs Undersaatum byrie ad vera. Gud Fader Myskunsemdanna giefe oss Naad sijna þar til fyrer JEsum Christum / A. M. E. N.

Utleggingen.

HEir munu ecke aller sem til mijn seigia / HErra HErra / Inn ganga i Guds Rijke / seiger JEsus / Matth. 7. helldur þeir sem giora Vilia mijns Fødurs sem a Himnum er. Marger munu þeir vere i Safnade Christi hier a Jordunne / sem eins eru lynder og Jud-

ar fordum Daga/ er søgdu/ Vier vilium ecke lata þessañ drottna yfer oss/ Luc. 19. Þo er Christur allra þessara Konungur/ þvi aller vill hañ ad hoolpner verde/ og komest til Sañleiksins Vidurkeñingar/ 1. Tim. 2. Eñ so sem þad/ ad eirn Konnugur/ hañ er Konungur bæde þess er hañ lætur under Exe draga vegna Glæpa siña/ so sm̃ hiñs er hñ set ur sier a hægra Veg / So eru og bæde Vonder og Gooder i Christi Ryke/ og hañ drottnar eins vel yfer þeim/ til hverra hañ vill seigia a Efsta Deige / Fared fra mier aller Jllgiørda Meñ / Matth. 7. So vel sem hinum/ er hañ kvedur þessum Ordum : Komed blessader mijns Fødurs / og eignest þad Ryke sem ydur er fyrer bwed i fra Upphafe Veralldar / Matth. 25. jafnvel þoott ecke læte þesser hverutveggiu sier eins stioorna af Anda DRottens. Hvad byriar oss þa hier um̃ ad þeinkia Guds Børn? Eg meina ad lata oss um̃hugad vera / ad luka þessum Konunge Skylldur þær sem hañ af oss heimter/ og er su hellsta/ ein audmiuk Hlydne. JEsus baud sijnum Læresveinum/ ad fara i þad Kauptun sem gagnvart þeim var / þar mundu þeir fiña Øsnu bundna og Fola hia heñe / þau skipade hañ ad leisa og leida til sijn. Þeim hefde mætt til Hugar koma/ ad ei være Skipun þesse svarleg/ þeir mundu Aræsum mæta/ ef þeir tæke svo añara Mañs Eigur O-adspurt/ eñ þr fæst ecke um̃ þad/ helldur giøra sm̃ þm̃ boded var. Giør slikt hid sama Christeñ Madur/ læt einskis Bod edur Bañ vera þier jafnskyllt sm̃ þijns Guds / Hlydne er betre eñ Offur seiger Ande DRottens/ 1. Sam. 15. Heyr hvad hiñ Eingetne Sonur Guds seiger/ þegar hañ iñkiemur i Heimeñ/ Psalm. 40. Offur og Foornfæring ar þocknast þier ecke / Eñ mijn Eyru hefur þu i giegnum stunged / Brennefoorner og Synda Offur villtu ecke/ þa sagde eg/ Sia eg kiem/ i Bokeñe er skrifad af mier/ þiñ Vilia miñ Gud giøre eg giarna. Hver Davids Ord S. Pall til Hebr. 10. heimfærer uppa vorn Endurlausnara. Hafe nu hiñ Eingietne Sonur Fødursins/ vered hønum so hlydeñ / hvør þo med siñe Forþienustu hefur sialfum sier eckert forþienad/ hvad miklu framar ætter þu Gude ad hlydnast/ sm̃ hønũ ecke einasta Sæl z Lijf skylldugur ert/ helldur z þar ad auke Ofal thu þu

 sinnd

fund Punda/ Matth. 18. z þau so mørg/ ad þu alldrei fær þm loked þaß sidasta Pening / ef hiñ Stoore Konungur Himens og Jardar viñ Reikning hallda ? Hvad þa Christeñ Madur ? Muntu ecke uñ alla Hlute fram skylldur honū ad hlydnast/ sm fyrer þig hefur allt þetta golldet/ so Gud hefur uppgiefed alla Skulldena/ ad ecke yrde þier kast ad i hin ystu Myrkur/ eñ straffad hañ sm var hreirn z heilagur/ z fra skilen Syndurunū? Hebr. 7. Ja/ hañ hefur hñs Eyru i giegnū grafed / eins og Þræls þess er ecke villde laus verda a Fagnadar Areñu / Exod. 21. hvørn hñs Hwsbonde mætte festa a Eyranu vid sñ Dyrastaf / ad hañ være hañs Þræll upp þadañ Æfenlega. Muntu neita honū þiñar Þienustu/ er þvilijka Smæn hefur lided þier til Frelsis/ þar þo Christi Þræll ad vera/ er einsomis Frelse/ og hañs Þienusta/ er ollu Herradæme ædre. So þad er sañkveded/ er sa Guds Madur orte fordū. Kong miñ JEsu eg kalla þig/ kalla þu Þræl þiñ aptur mig/ Herra-tign aungva ad Heimsins Sid/ helld eg þar meiga jafnast vid. Þvi seiger og Paulus/ Rom. 8. þier hafed og ecke medteked Þrælkunar Anda aptur til Hrædslu/ helldur hafed þier medteked Arfleidslūñar Anda / fyrer hvørn vier køllum Abba Fader/ Rom. 8. Eñ ef vier Børn erum / þa erum vier og Erfingiar / Ja / Erfingiar Guds og Samarfar Christi/ Rom. 8. Eñ seiged mier/ Hvad munu øll Rijke Veralldareñar vera ad reikna vid þad/ ad eiga Arfskiptꝛe vid hañ/ sem Gud ecke alleina hefur giefed Endemørk Veralldareñar til Arfleifdar/ Psalm. 2. helldur og sett hañ sier til hægre Handar / Psalm. 110. og mun leggia alla Ovine hañs til Footskarar honum / 1. Cor. 15. O hvørsu blind er þa Mañeskiañ? Meñ leggia allt Kapp a/ ad komast i Tigeña Mañа Þienustu/ hvar þo Thu þioona fyrer eins Lucku a stundum/ so margur mæ þioona leinge ædur eñ hñ kiemst til þess sm þo er i sialfu sier ecke añad eñ Þrældoomur / og i giegnum miteñ Þræ;ldom brýst Fævitska Mañsins til añars meira/ hvar þ geingur optlega miøg Andhælis til/ so ad þeir sem dyggvaster vered hafa og Drotteñ hollaster/ þeir fæ hina verstu Ufreid a stundū/ eñ þr eru i Hæwegum er a Svikrædū sitia / Eñ ad gioørast Hyrdmadur Christi /

stcika

skeika faer uñ/ jafnvel þoott hn̄s Þioonusta stande øllum til Boda / Þar er ei Gydingur nie Grickur/ecke Þræll nie Frelsinge/ ei Rijkur nie Fatækur/ei Bijs nie Bankuñande frafkileñ/helldur eru þar aller eitt i Christo JEsu/ Gal. 3. Eñ þess er ad giæta/ Børn mijn/ ad sa sem vill ganga Christo til Handa / hañ skal ecke kvijskipta Hiarta sijnu / helldur giefa hønū þad allt. Ecke seige eg þad/ ad hvør eitt skule ei þiona i þeirre Kallan/hvar til hñ er kalladur/ eda Undergiefeñ skule ei Undergiefeñ vera/ þvi sa sem giører Verk siñar Kallanar/ hñ þionar Christo sm̄ þad hefur boded/ hañ sem Yfervalldenu hlijdnast/ hañ giører og Christi Skipan/ er sagt hefur : Giefed Keysaranum hvad Keysarans er / Matth. 22. og hañ sem leikar Næringar siñar med ærlegu Erfvide/ hñ hlijder hønum er þad Bodord gaf/ J Sveita þijns Andlitis skalltu þijns Brauds neyta / Gen. 3. Nitt seige eg / ad sa sem vill þessa Konungs Þegn vera / hañ leite fyrst Guds Rijkis / og hñs Riettlætis/ Matth. 6. og mete eckert af þessu jafnframt hønū/ miklu sijdur hlijde añara Bode edur Fortølum mier eñ hañs. Seiged mier / hefur ei Gud boded ad Foreldrana skyllde heidra hvad mest af Møkum/ og lagt Bølvan vid / ef nockur þa vanheidrar ? Devt. 27. Eñ þo seiger JEsus/ Sa sem Elskar Fødur edur Moodur/ framar mier/ hañ er mijn ecke verdugur / Matth. 10. Gud hefur skipad / ad Madureñ skyllde yfergiefa Fødur og Moodur / og samteingiast siñe Egta-Kviñu / Gen. 2. Eñ hvad seiger Moyses hier uñ ? Devt. 13. Ef þiñ Brooder / Sonur Moodur þiñar / Edur Sonur þiñ / edur Doottur þijn/ edur þijn Eigeñ-Kona/ sm̄ hvijler i þijnu Skaute/ edur Vinur þiñ/ sa sem er eins og þu/ vilia locka þig/ seigiande: Latum oss fara og dyrka añarlega Gude/ þa skalltu drepa hañ/ þijn Hønd skal vera fyrst a moote hønum / til ad deyda hañ / og sijdañ alls Israels. Nu kynie Einhvørium i Hug ad flinga/ hvilijker skulu þa Christs Þegnar vera ? Meiga hønū ecke þioona nema Syndlauser og Heilager Meñ? Þ em eg ecke/og giet ecke vered/ a medañ eg life i Holldenu/ þvi eg em Daudlegur Madur/ under Syndena selldur/ Rom. 7. Og þegar eg vil giøra hid Gooda þa loder þ Vonda vid mig : Hvad

skal

skal eg hier til seigia? þo eg sie skylldur Christo ad þiona af ollu Hiar-
ta/ þa giet eg þad ecke/ þvi þad Gooda sem eg vil giora/ þad giore eg
ecke/ enn þad Vonda sem eg vil ecke giora þad giore eg. Neyr Christenn
Madur/ Guds Sonur er i Heimenn komenn til þess/ ad kalla Synduga /
enn ecke Riettlæta til Ydranar/ Matth. 9. Være Von a þvi/ ad vier
giætum fullnægt Guds Logmæle / þa være Christs Forþienusta oss
Onaudsynleg. Enn ecke hefur Gud sent hann i Heimenn til þess/ ad vier
mættum þess Ohultar synda/ ecke yfergnæfer hanns Nad i Christo þar
til/ ad vier skulum i Syndunum lifa/ Rom. 6. helldur hefur hann þar
fyrer lided Kvol og Dauda/ ad hann visse/ ad vier mundum med Syndenne
Guds Nad og Vingan optlega af oss briioota. Þar fyrer seiger Jo-
hannes .1. Pistl. 2. Born myn / þetta skrifa eg ydur til / ad þier
syndgest ecke / enn ef nockur syndgar / þa hofum vier Tals-Manenn
hia Fodurnum JEsum Christum hinn Riettlæta. Enn giæted þess
Christner Menn/ ad Syndenn er marghættud. Þar eru Synder sem verda
ad Ovilia/ & af Fævitsku/ umm hveriar Guds Logmal so talar/ Num.
15. Ef nockur Sala syndgast Ovitande/ þa skal hun Foornfæra Ars
gamalle Geit fyrer Syndena/ hvilijk var Synd Pals/ er hann Offsookte
Guds Sofnud/ fyrer þvi seiger hann/ eg hefe Myskun hloted/ af þvi eg
giorde þad Ovitande i Vantru/ 1. Tim. 1. Item Abimelechs/ er hugde
ad taka Saram Abrahams Husfru Frillu-take / og visse ecke ad hun
var hans eigenn Kona/ Gen. 20. Adrar skie af Brædræde einu/ þa Mann
eskiann sem er hneigd til hins vonda/ giefur sier ecke Stunder til ad læta
Guds Anda edur Skynsemena vid sig ræda/ so sem þegar Moises sloo
Helluna tvisvar/ Num. 20. Þegar David hiet ad farga Nabal/ og
ollu Kallkyns i hanns Hwse/ 1. Sam. 25. Þegar hann Foolked talde/ 2.
Sam. 24. Og þad er þad sem Paulus kallar/ Gal. 6. ad verda yfer-
stygenn af einhverre Yfirsun. Nockrar verda og af Mannlegum Breisk-
leika/ hvar ad jafnvel Guds Bornum fylger/ æ so leinge þau bera epter
sier þenann daudlega Lykama/ & þeru þar Giorningar syndugs Manns/
sem Holldid og Andenn eru ad glijma umm / og gieta alldrei sællst þar
uppa/ hvi ad hvort stryder a moote odru/ Gal. 5. Og þar fædast þegar
Andenn

Andenn lætur sigrast af Holldenu/ og verda hier imser under/ þvi verr/ ad su Synd sem i oss byr/ hvøria Postulenn Holld nefner/ Gal. 5. hun verdur optlega sterkare. Þetta verda a stundum þungar Synder /og sierdeilis Guds Børnum nærre Obærelegar/ Enn þo reiknar Gud þær ecke Endurfæddū Manne til Dauda/ þegar þær med hreinnre z alvarelegre Ydran fyrer Lausnarans Forþienustu bætlar verda. Hvar fyrer? þvi þar er einginn Fordæming hia þm/ sm eru i Christo JEsu/ þeim sem ecke epter Holldenu ganga/ helldur epter Andanum/ Rom. 8. Enn þr kallast ecke ad ganga epter Holldenu/ sem med Andanū leitast vid ad deyda Holldsins Gyrnder/ jafnvel þott tilbere ad þ fae Yfer-Hond/ allt so leinge Menn giefa þvi ecke Taum/ þad Menn þioone þvi i þess Gyrndum. Og þvi seiger David/ Psalm. 19. Hvør skilur hvad opt hn̄ villest/ Afleis mig af myn̄um heimuglegum Syndum/ og hallt Þræle þynum aptur fra Þvermoodskūe/ ad þær drottne ecke i mier/ þa mun eg Heill verda. Nu eru þar adrar Synder/ sem Madurenn/ ecke einasta giører med fullū Asetninge / um hveriar DRottenn talar. Num. 15. Su Saal er drygger Syndena med uppriettre Hende/ (þad er med asettu Raade) hun vanvirder Drottenn/ þvi hun foracktade hn̄s Ord/ og Ongtte hn̄s Bod/ helldur og lata þeir Syndena drottna i synū dauðlegū Lykama/ fyrer utan alla Baraattu a moote henē / z lia Limu synna hene til Vopna/ hvøria hun brwkar med Siaalfskylldu Andskotanū til Þioonustu/ enn Drottne til Stigdar/ sa sem eirn Handverks-Madur sitt Verkfære. Þesser eru þeir/ er JEsus kallar Þræla Syndarennar/ Joh. 8. Og þann veg eiga ad skiliast Ord Joh. 1. Ep. 3. er hn̄ seiger/ ad sa sm drygger Syndena/ hn̄ sie af Dioflenū. Hinn Agiarne þeinker ecke um̄ annad/ enn hvernig hn̄ meige fylla sitt Hws af annars Sveita med Rietku og Raungu. Þioofurenn/ sm er hn̄s Stall-Broder / hyggur ad / Vakenn og Sofenn / hvernig hann stela meige. Hinn Dramblate þenur sig wt sem annad Laarberia Trie/ Psalm. 37. Hann nytur ei Svefns nie Matar / ef einhvør hann virder minna/ enn hann þootte byn-ur. Hinn Metorda giarne sparar aungva Jllmensku til þess ad tillaster upp i Virdingarnar. Joab sveifst ecke ad taka Lyfed af Abner og

Amas-

Amasa/ og þo med Flærd og Svikum/ til þess ad hn̄ sie Ohultur um̄ Nafnbætur synar. hin̄ Ofundsiwke etur sitt eiged Hiarta. Hn̄s Orm ur sofnar ecke ef hn̄ sier ad nockrum geingur vel/ hn̄ eyrer aungu nema einhver steite sig/ ꝛ hefur aungva Skiemtan nema af an̄ara Olucku. Hin̄ Bakmæluge fiskar i an̄ara Avirdingum/ hn̄ leitar smæsmuglega epter þvi sem ødrum yferseſt/ han̄ þeinker sig um̄ / hvørnen̄ han̄ fæe einhveriu þar lyklega vid auked / og giører tyu Pund af einu/ þvi sem Andskoten̄ hefur hønū i Hendur feinged. Ligaren̄ spinnur sitt Verk af synū eigen̄ Ydrum eins og Kongulooen̄ / og brytur Heilan̄ til ad liosta þvi upp/ s̄ alldrei er Tilhafed. Hin̄ Flærrade grefur eina Grøf Bake brotnu til ad steipa hinum Einfallda þar i. Allt þetta vitna þr ed so eru synder med Astundan/ fyrer utan̄ allan̄ Guds Otta / edur nockra Mootstødu i giegn Andskotans/ Heimsins og Holldsins Vielū. Þesse er sakka Syndena drottna i synum daudlegū Lykama. Og þetta er su Þvermoodskan̄ er David bidur Gud ad hallda sier aptur fra/ Ps. 19. Ad sønu er þad satt/ ad Guds Sonur er fyrer þessar Synder dæmen̄ / þvi hn̄ er Forlykun fyrer allar Veralldaren̄ar Synder/ 1. Joh. 2. hvad ꝫ audsied er af Dæme Manassis Konungs/ 2. Par. 33. hin̄ar Bersynd ugu/ Luc. 7. Ræningians/ Luc. 23. ꝛ an̄ara længtū fleire: Þo er næsta hætt vid þvi / Brædur myner / ad slyk Ydne Syndan̄a sem Madurenn̄ temur sier ān allrar Ydranar/ ān alls Otta þ Guds straungu Hoot-unū/ ān alls Asetnings til Apturhvarfs/ edur og med Hiegoomlegre Raadagiørd/ ad ætla sier þa ad ydrast/ þegar oss gott þiker/ sm̄ kan̄skie seint þike/ edur þegar oss Synden̄ leid verdur/ er mæskie alldrei verde/ ad þesse Ydia og indruckenn̄ Vane til syndsamlegs Athæfis / meige snuast upp i fraleitt Sin̄e/ Rom. 1. upp i forbren̄da Samvitsku/ 1. Tim. 4. um̄ hvøria Paulus talar / Eph. 4. ad þeir gange i Hie-goma syns Hugskots formyrkvader i Hugrunū/ fraskilder Lyfe Guds/ fyrer þ Þeckingarleyse sm̄ i þm̄ er/ sokū Hardwdar þra Hiarta/ hvør ier þa þeir høfdu mist alla Tilfin̄ing/ gæfu þr sig til Lausungar / ad fremia allan̄ Ohreinleik med Agyrne / so sem voru Pharao/ Judas / Achithophel/ og þr adrer sm̄ Postulen̄ kallar sialfdæmda/ Tit. 3. En̄

þad

Þad seige eg i Guds Stad/ og i umbode hans Eingietens Sonar JEsu Christi mijns HErra/ hvørt eg a Hende hefe/ ad jafnvel þott ad Naaden yfergnæfe Syndena/ þa er sa aungvañveigeñ Konungsins Christi riettur Þegn/ nie sañur Limur hañs Kyrkiu/ er vijsvitande og ydrunarlaust fram fer i Syndū og Glæpū/ med þvi Mooke sem ádur hefe eg sagt: þvi Guds Sonur er til þess i Heimeñ komeñ/ ad kalla Synduga til Ydranar/ Matth. 9. eñ ecke til þess ad þeir skule syndga uppa Naadena/ til þess ad Meñ skyrest i hans Nafne til Ydranar/ Act. 2. eñ ecke til Athugaleysis nie Vndañdrattar/ til þess ad þiona hm̄ i Endurnyungu Lijfdagaña/ eñ ecke til þss ad giefa Dioflenū hiñ mesta Hluta þra/ eñ ætla Gude hiñ sydarsta Part Æfeñar/ sem eingeñ veit nær þrytur. Eg veit ad þr sm̄ komu um̄ elleftu Stund i Vijngardeñ/ feingu jafnt vid hina/ sem bored hofdu Hita og Þwnga Dagsins/ Matth. 20. eñ þu hefur kalladur vered um̄ siøttu og nijundu Stund/ hvad veistu af þvi ad þu muner na hiñe elleftu/ muntu kuña Gud þ þ/ þott hñ læte þig hafa jafnañ Hlut med þm̄ til hverra sagt var: Eingeñ þra Maña sem bodner voru munu smacka mijna Kvølldmaaltijd/ Luc. 14. Villtu heimta þ af Konunge Himens & Jardar/ þu s ecke ert einasta Mold & Aska/ helldr Landraadañ sekur vid hiñ lifanda Gud/ ad hñ liete kvelia siñ eingieteñ Son til þss/ ad þu þss tryggvar mætter i allre Ohæfu þiona Fiandanū/ hvør ad er Guds svareñ Ovinur. Er þ ecke noog/ ad hñ hefur læted grepta þig fyrer Skyrnena med Christo til Daudans (þ. er til ad deya Syndeñe) so ad lijka sm̄ Christur er uppvakeñ fra Daudū fyrer Dyrd Fødursins/ so kuñer þu ad ganga i Endurnyung Lijfdagaña. Reined þar fyrer Christner Meñ/ hvørt þier erud i Trwñe/ 2. Cor. 13. hvada List þier hafed til goodra Verka/ Hvørn Leida a Syndeñe/ og ef þier fiñed Brest a slijku/ þa gæted ad ydur i JEsu Nafne/ forsmaaed ecke Rijkdoom hñs Þoleñmædis og Langlundargieds/ helldur gæted þar ad/ ad hñs Giædska leider til Ydranar/ so ad þier ecke safned ydur Reide a Dag Reideñar/ og Guds Riettlætes Doms/ Rom. 2. hvør Eyru hefur ad heyra hñ heyre Þad/ og bidie Fødur Liossaña/ fra hverium ad kiemur øll good Giøf/

og øll Fullkoomeñ Giøf/ Jac. 1. ad giefa sier Ydran til Saññleikssins Peckingar. JEsu Læresveinar løgdu Klæde sijn yfer Asnuna/og settu hañ þar uppa/ Þra Dæme fylgde Folked / er breidde sijn Klæde a Weigeñ. An alls Efa hefur þßu til Mugar komed/ ad JEsus munde i þ Stiñ ætla ad upprietta hid jardneska Jsraels Rijke/ þvi þ var Mallt ur Gydinga ad breida þañeñ vid þa sem nijlega høfdu Skiootn teked/ Hvad sia maa af 2. Reg. 9. Þegar Spamañsins Þienare hafde smurt Jehu til Konungs / þa breidde hvør af hñs Herra Þienurum sitt Klæde under hañ a þad hædsta af Trøppunu/ z søgdu: Jehu rijk-er. Og þo nu ad bæde Læresveinarner og Folked/ villtust i þessu/ þa er þ samt skied af Drottne/ til ad teikna þar med hñs Konungs Tign/ hvørn Gud Fader hefur smurt yfer sitt heilaga Fiall/ Psalm. 2. Eñ giæt ad þvi Christeñ Madur/ ad þesse Konungur Dijrdareñar rijdur hvørn Dag iñ til siñar Borgar/ sm er Christeleg Kyrkia/ z so sm hñ er eirn andlegur Konungur/ so og er hañs Rijke andlegt/ þviad Vopn Herfarar vorrar eru ecke Lijkamleg seiger Paulus/ 2. Cor. 10. helldur Kraptur Guds til ad nidurbriota Gyrdingarnar. Hañ kiemur til vor i Ordenu og Sacramentunu/ i Krapte sijns Heilaga Anda/ sm straffar i Mañenu Syndena/ uppvekur Ydranena/ ebler Truna/ kveiker Elsk-una til Guds/ iñræter Kiærleikañ til Naungans/ verkar Þolinmæd-ena. Þegar þu christeñ Madur/ fiñur i Hiarta þijnu nockrar þßhætt-ar Hræringar / þa vit þad/ ad sa Drottnareñ er þar komeñ til sijns Musteris/ sm Malachias um spaer/ Cap. 3. Þegar Phariseí spurdu Drotteñ ad fordum Daga/ hvenær Guds Rijke kiæme / Svarade hañ þm: Guds Rijke kiemur ecke so þß giætt verde/ þeir skulu ecke seigia/ Sia þad er þar/ edur sia þ er hier/ þvi siaed/ Guds Rijke er iñe hia ydur/ Luc. 17. Gud kiemur ecke i Hiorsu Mañaña/ eins og Herodes og Bernice fordum/ med stooru Yferlæte/ Act. 25. Sia þiñ KOnung-ur Kiemur Til Þijn Hoogvær / seiger Gudspialled. Þoott Christur bwe i Himnenu/ þa bijr hañ under eins i sundurkrømdum Hiørtum / Esa. 57. JEsus sagde fordum vid Nicodemum/ Vindureñ blæs/ og þu heyrer hñs Þit / eñ þu veitst ecke hvadañ hañ kiemur/ edur hvørt-

hañ

hañ ser / so eru og aller þeir sem af Andanum fæddter eru/ Joh. 3.
Nu er Endurnyungeñ Doottet Endurfædingareñar/ bædar koma af
Anda Guds sm̃ verkar i Mañenũ fyrer Orded : Eñ ecke veit hañ edur
skilur med hvøriu mote hiñ alvitre Gud þ Verkar / Verkanena siñur
hañ/ eñ Verkunareñar Mæka skilur hñ ecke. JEsus reid einũ Asna
iñ til Jerusalem / og so þocknast Gude a stundũ margañ þ fafrooda
Predikun hoolpeñ ad giøra/ 1.Cor.1. Eñ þegar hañ so viliar þyn/
syndugur Madur/ þa breit epter þessu Folke: Þeir breiddu syn Klæde,
a Veigeñ. Eñ hvørneñ fær þu þad epter þeim giørt : Pad kieñer
St. Pæll/ Eph.4. Afleggeð þañ gamla Mañeñ/ epter hiñe fyrre
Umgeingne/ sem fordiarfast i Gyrndum Villudoomsins/ eñ endurnyiest i Anda ydar Hugskots. Afklædunst þyssũ Illskuñar Ham/ og køstũ
hønum fram fyrer Fætur JEsu: Hønum byriar þo med øllum ødrũ
hñs Ovinũ ad leggiast til Footskarar hønũ / þvi ecke er þvilykur Ovinur Christs næst Fiandanum/ so sm̃ Holldeð/ hvørs þænkar ad eru
Reide z Fiandskapur i giegn Gude. Eñ Iklædunst einũ nyũ Mañe/sm̃
epter Gude er skapadur/ i Riettlæte og Heilagleika Sañleikañs/Eph.
4. Minnunst Elskañleger a þad/ad JEsus Christur Konungur Dyrdareñar/hañ var flettur synum Klædum/og hñs blessadur Lykame var
Allsnakeñ reirdur vid Stoolþañ i Þyng-Hwse Pilati / hvar hañ var
Hudstryktur / til þess ad vier yrdum frelsader fra eilyfum Hudstrokũ
i ytstu Myrkrum / eñ Iklædder nyum hvytũ Skruda med Pælmavidum i vorum Høndum/ Apoc. 7. Ja / þetta allt hefur hañ þolad til
þess/ad vier mættum hønum Iklædast/ so sm̃ Paulus seiger/Gal. 3.
Skylldũ vier þa ecke leitast vid ad deyda vora Jardneska Limu/sem er
Saurlifnadur/ Ohreinleike/ Gyrnd/ Illfyse og Agyrne/ hvør ad er
Afguda-Dyrkan/Col. 3. Sierdeilis þar Gud hefur oss sialfur Vopneñ i Hendur feinged/ hvør Paulus kallar Lioossens Vopn / Rom.13.
og Guds Alvepne / Eph. 6. Pad ætlar Heimur þesse / ad hañ hafe
eingeñ Not Lyfsins/nema hañ life ad Munudum synum/so sem væru
Meñ alleina þar til i Heimeñ borner/eins og Petur seiger/2.Pistl.2.
Ad þr sieu eins og Skinlaus Dyr/sm̃ ana fram epter þvi sm̃ Nætt-

uran bydr/ alleina til þess skøpud/ ad þau slætrud verde/ nær þau faungud eru/ og er Lijking þesse ægiæt/ þvi so sem Villudyren ecke um akad hyrda/ en ad fylla Magann/ og verda þar fyrer a stundu tæld og lockud med adskilianlegum Veidebrellum/ þar til þau eckert af vita/ fyrr en þau hafa Fooken i Snørunne. So eru og hr ed um eckert skeita/ nema um Lijkamans Epterlæte/ Fijsn Augnanna/ og drambsamlegt Lijferne/ 1. Joh. 2. Þeir giæta ecke ad fyrr en Sælen uppvaknar i Helvijte og Kvølunum. Hvad Postulenn greinelega um þa seiger / er Rijker vilia verda / ad þeir falle i adskilianlegar Freistingar og Snørur og Gyrnder / heimskulegar og skadlegar / er steypa Mønnunum i Tapun og Oluckur/ 1. Tim. 6. En þeir sem Christo tilheira / þad eru þeir sem eru hans Trufaster Nyrdmenn og Læresveinar / þeir Krossfesta sitt Holld med þess Gyrndum og Tilhneigingum / Gal. 5. og hroosa sier ecke nema af Christi Krosse / fyrer hvørn þeim er Heimurenn Krossfestur / og þeir Heimenum/ Gal. 6. Þegar Menn rada einn Þienara til Vistar/ þa giøra Menn Skilmala vid hann/ hvad hann vinna eige/ og hvad hn fa skule i sijn Verka Laun. So hefur JEsus giørt/ Luc. 9. Hann sagde fyrer øllum Mønnum/ seiger Gudspiallamadurenn: Hver sem mier vill epterfylgia/ hann afneyte sialfum sier/ og take Daglega sinn Kross uppa sig og fylge mier epter. Hann sagde þad øllum/ so aller vita mætge/ hvørs þeir vænta eige i hans Þienustu. Hann seiger Daglega/ so ad hr sem Gud hefur ønguann utvortis Kross a Herdar lagt/ skule þo vera vidbuner ad Krossfesta sitt eiged Holld / og deyda sijna Jardnesku Limu / Gal. 5. so ad þann vante ønguann Christi Kross / sem vill under Christs Merke strijda/ edur ganga a Mala med þessum Konunge/ þvi þad stendur þo Oraskanlegt um Alldur og Æfe/ ad i gegnum margar Hørmungar byriar oss inn ad ganga i Guds Rijke/ Act. 14. og er hans Þienusta þo þvi betre/ en allra annara / ad þoott hun þyke hørd Adgaungu/ þa er hans Ok satt og hans Byrde liett/ Matth. 11. þvi hann hiaalpar sialfur til ad bera/ hann er trur og freistar einkis yfer Megn fram/ 1. Cor. 10. Satleike Guds Nadar/ og Smeckur epterkomande Farsælldar/ deyfer so Remmu Krossens fyrer Guds Børnum/ ad þeir giæ-

ter

ker ecke. Eg heyre ad Paulus z Sylas eru glader i Fangelsenu/ Act. 16. Postularner geingu fagnande ut fra Radenu i Jerusalem/ þegar þeir H udstrykter voru/ Act. 5. Jeg heyre ad Paulus Oskar/ ad Festus Landsdoomare og Agrippa Konungur væru eins Men og hn/ ad þm Hleckiunu undankeknu er hn var bunden med/ Act. 26. hvoria hn hefde þo ecke lated fyrer alla Dyrd Verålldarennar / hefde han att annars hvers a mis ad fara. Þess Stiftis var Pyslarvotturenn Babylas/ er beidde ad grafa sig med þm Hleckiu er hn var leiddur til Aftokustadarens med / so ad ecke vantade han sitt Brudarskart i Vpprisunne / Euseb. Lib. 6. Cap. 36. et 40. So lyted ackta þeir sem vel hafa smackad hvad sætur ad DRottenn er/ Ps. 24. So lyted ackta þeir hvorsu med þennan forgeingelega Lykama er hondlad. En vilie Menn epter spyria / hvor ad Launenn sieu i Christi Dyrdar-Ryke / þa seiger han sialfur / Matth. 5. Sæler eru þier nær Mennerner hallmæla ydur og Offsokn veita/ og tala i gegn ydur alla Vondsku fyrer mijns Nafns Saker/ þo liugande/ Fagned þier og vered glader/ þvi ydar Verdkaup er nooglegt a Himnum. En hvada Verdkaup Brædur mijner? Hvilykt ecke hefur Auga sied/ og ecke hefur Eyra heyrt/ og ecke hefur i nockurs Mans Hug edur Hiarta komed/ 1. Cor. 2. Þad er þad Verdkaup er DRottenn hefur tilbued þeim er han elska. Hvor sem nu saman ber þa litlu Hormung / er vier þola meigum i Christi Nadar-Ryke/ og þa Ovmrædelegu Sælu / er han mun launa oss med i sijnu Dyrdar-Ryke/ Han mun jata med Postulanum/ ad Mootlætingar þessara Tijma sieu ei verdar þeirrar Dyrdar/ sem fram vid oss mun koma i eilijfu Lijfe/ Rom. 8. O JEsu unn oss þessarar farsælu Vistar med þier Eilijflega. O JEsu/ lat oss vera þar sm þu ert/ Joh. 17. O JEsu / virdstu ad þurka oll Tar af þinna Barna Augum/ Apoc. 7. O JEsu lat vora Hrygd snuast i Glede/ Joh. 16. O JEsu/ gief ad hvorke Lyf nie Daude/ hvorke Einglar nie Hofdingia-Dæme/ hvorke Hæd nie Dypt/ nie nockur Skiepna/ kunne ad skilia oss vid þann Kiærleika / sem er i þier/ Rom. 8. Og lat oss þier alldrei sleppa/ þar til þu blessar oss med eilijfre Blessan / og vier

þig aptur med eilÿfu Hosianna i hædstum Hædum. Bænheyr þad DRotten JEsu. Þier med Fødur og Heiløgum Anda/ sie Lof/ Prÿs/ Magt og Vellde/ um̃ Allder Allda/ Amen.

Annañ Suñudag i Adventu.

Gudspialled/ Luc. 21. Cap.

Þañ Tÿma. JEsus sagde til siña Lærisveina: Þar munu skie Teikn a Soolu / Tungle og Stiørnum / og a Jørdu Kvalning Þioода og Orvinglan/ Sioor og Bylgiur munu hlioода / og Meñ munu fyrer Hrædslu uppkorna / og af Epterbÿdingu þeirra Hluta / sem ad koma skulu yfer allañ Heimeñ. Þviad Krapkar Himnaña munu hræraſt : Og þa munu þeir siaa Mañsins Son komanda i Skÿunum med Magt og miklu Vellde/ Eñ nær þetta tekur ad skie / þa stÿted upp og upphefied ydar Høfud / af þvi ad ydar Endurlausn tekur ad nælægiast. Og hañ sagde þeim þessa Epterlÿking : Skoded þier Fÿkiu-Tried/ og øll øñur Tre/ nær þeirra Alldin tekur ut ad sprÿnga / þa vited þier ad Sumared er nælægt. So lÿka nær þier siaed þetta skie/ þa vited ad Guds Rÿke er nælægt. Sañlega seige eg ydur/ þad þesse Kynsłood mun ei forganga/ þanngad til ad allt þetta skier. Himeñ og Jørd munu forganga/ Eñ mÿn Ord forganga eige.

Exordium.

EG Dæme aungvañ seiger JEsus/ Joh. 8. Hvad er þa þad hañ seiger/ Joh. 5. Fadereñ dæmer aungvañ/ helldur hefur hañ Synenum allañ Doom i Hendur feinged. Tvent hær til þess Bræđur mÿner / ad DRotteñ talade þesse Ord fyrer Gydingum / þad eina ad þeir dæmdu um̃ hañ epter ytre Asynd/ þar þeir søgdu skøm̃u ædur : Þu ber sialfur Vitne um̃ þig / þiñ Vitnisburdur er ecke gylldur / Eñ hañ svarade þessu medal añara / Þier dæmed epter Hollldenu / eg dæme aungvañ / hañ meinte epter Holldenu. So var og añnur / ad hañ i þad Siñ ecke var komeñ til ad læta Doom ganga yfer Illar Athafner Mañaña/ þvi Illgresed enu byrlade ad vaxa allt til Kornskeru Tÿmans / Matth. 13. Eñ ei ad sÿdur var þo DRotteñ komeñ til Dooms a Jørdu/ so sem hañ sialfur vottar / Joh. 9. til þess ad þeir Siaende yrdu / er ecke siaa/ og þeir ed siaa/ skylldu Blinder verda/ og er þad audvitad hver ad sie þesse Doomur / og yfer hverium hañ gieck / sem voru þverbrotner Gydingar / hverier ei villdu JEsum þeckia fyrer Guds Son / af þvi Kraptaverkenu/ er hañ giørde a hønum/ sem Blindur var boreñ/ Joh. 9. Eñ Dooms

ureñ

uren var þesse / Ep þier værud Blinder / þa hepdud þier ecke Synd / en nu seged þier : Vier siaum / þar pyrer blyfur ydar Synd / og þoott Doomuren sie so Riett vijs / ad eckert sie Riettvijsara / þa er han þo nasta þungur og hrædelegur / þvi han er Vndanpare hins Ognarlega Dooms / er a hinum mikla Deige alls Holldz mun an Myskunar ganga yper alla þa / sem ecke hapa trwad a DRottenn JEsum. Þvi so segier Guds Sonur / Joh. 3. Hvør sem ecke trwer / han er þegar dæmdur / aþ þvi han trwde ecke a Napn Eingietens Sonar Guds. Þesse hinn strange / en þo Riett verduge Guds Doomur / gieck yper hinn vesæla Gydinga Lijd ad miklu Leite / þegar þeir høpdu uppeyllt Mæling Syndarennar. Þess gietur Pallus / Act. 28. Ee han strappar Þvermoodsku þeirra / seigiande : Þar pyrer sie ydur Vitanlegt / ad Hialpræde þetta er Heidingium giepid / og þeir munu þad heyra. Þessarar mikilu Guds Nadar erum vier og Hluttakande ordner / er bwum under hinu ytsta Heimsins Skaute / Þennan skielpilega Doom yper Guds eigen Foolke / høpum vier og heyrt: Enn giætum ad þvi er Pall seiger til Heidingiana / þeirra er vid Christne tekned høpdu : Vel / þeir eru pyrer Vantrwna apbrotner / seiger han / en þu stendur pyrer Trwna. Stær þig ecke / helldur vert Ottasleigenn / Rom. 11. Satt er þad sem DRottenn seiger / ad han sem ecke trwer / sie þegar dæmdur / Joh. 3. Enn þvi trwa Menn ecke? Þvi Menn koma ecke til Ioossens. Þvi koma Menn ecke til Ioossens? Þvi Menn Elska meir Myrkred enn Ioosed / aþ þvi ad þeirra Verk eru Vond / Joh. 3. Þad tykier Innvællt ad sopa a Rodda Athugaleysesins / sem Andskotenn dillar sijnum Bærnum a / med hans gamla Vøggu-Kvæde / er þanen latur: Hvar er Fyrerheit hans Tilkomu / 2. Pet. 3. So hepur þad gienged i pra Upphape Veralldar / og þar pyrer eru Menn so treger ad vakna vid Guds Orda Basunu / þar til Daudans edur Doomsins Basunu Hlood tekur yper / og ecke er vært ad sopa leingur. Enn Gud vekur sijdan med Eilijpu Ope og Tanna-Gnijstran i Helvijte. Hvør þad heyrer / han hygge þar ad / og giære þess er Pall sagde til þeirra i Athenu Borg / Act. 17. Gud hepur tilsett einn Dag / a hvørium han dæma mun alla Jardarkringluna med Riettlæte pyrer þann Mann er han hepur pyrerhugad. Þar pyrer vil eg læta mitt Tal vera i þetta Sinn / hvad oss eige ad leida til þess ad bwa oss under hinn sijdarsta Dag / sem vær ecke vitum / nema ad Morgne uppreñe. Hialpe hier til / O þu Allsheriar Doomare pyrer JEsum Christum / AMEN.

Vtleggingenn.

ÞAr munu Skie Teikn a Soolu og Tungle og a Stiørnum. Þad sijnest audrmaded vera / Brædur mijner / ad ecke mune Endurlausnarenn hafa talad þetta so vegna Lærefveinanna edur Foolksins / er hiä i þad sinn nælægt var / þvi jafnvel þott ad þr til samans hafe i þrre Meiningu vered / ad hinn sijdarste Dagur munde vera skamt i burtu / so sem sia mä af sumu þvi / er þeir hafa skrifad epter sig læted / þa hafa sijdann mørg Hundrud Ar lided allt til þessa Dags / Helldur er þad sagt vegna

vegna vor/yfer hvoria lijklegt er/ ad Heims Endered sie komen/ Fyrer þvi ættum vier / ecke siþst med Agg og Andvara ad vænta Tilkomu Drottens / þvi ef Herrans Postular ætludu a þeim Døgum/ ad hun munde so nælæg vera / hvorsu miklu nær mun hun þa vera oss / er so miklu sijdar lifum. Eg hygg ad Teikn þesse flest/ er Lucas giefur uþþ i Evangelio / mune ecke fiarlæg Doomenum verda/ helldur nærre i sama Vetfange / þvi Herran seiger hier / ad vier munu þa Sia MAnsins SOn komanda i Skiju Himens / og er audsæt / ad þess mune ecke længt ad bijda ur þvi ad allt þetta skiedur / sem ma skie ei anad verde en Storbrot Veralldarennar / þegar Himnarner munu med Stoorbrestum forganga/ og Høfudskiepnurnar af Hita brædna / 2. Pet. 3. Hvad medal annara ma þar af ræda/ad Jesus seiger/ Marc. 13. Ad um þann Dag vite eingen Madur / og ei jafnvel Einglar a Himnum. En ef Teikn þesse skiedu rumum Tijma fyrr enn Himen og Jord forganga/ þa kynnu þeir ed a Jordu bua/ad vita nockud hier um/hvad St. Petur forsekur/ 2. Ep. 3. er hann seiger / Ad Dagur DRottens mune koma sem Þioofur a Nootttu: En Þioofurenn giør er aungva Vitneskiu undan sier / annars være hann ecke Þioofur / So er og Dagur DRottens / Þvi eins og Tælsnara mun hann koma yfer alla þa sem a Jordu bua / Luc. 21. Drage þvi eingen sialfan sig a Tælar/ edur meine/ ad af þvi ad þesse Teikn sem Lucas skrifar um i Gudspiallenu/ eru enn nu ecke øll framkomen/og vier merkium aung va Umbreiting a Soolu / Tungle og Stiornum / adra en hun vered hefur i fra Upphafe Veralldar/ epter veniulegu Nattturunnar Hlau pe/ ad Drottenn mune þar fyrer seinka/so sem nockrer kalla þad Sein læte seiger Petur / 2. Pet. 3. Helldur er hann þolenmoodur vid oss / viliande ei ad nockur fyrerfarest / helldur ad aller snuest til Yorunar.

Læstum oss ei þvilijkt i Hug koma / Brædur mijner / þvi þad eru Spottarana Þankar/ er hann seiger ad upp mune rijsa a sijdurstu Døgum/ þeir ed ganga i sijnum eigen Girndum/ seigiande , Hvar er Fyrerheit hans Tilkomu/2. Pet.3. þvi sijdan Fedurner sofnudu/þa er allt hid sama so sem fra Upphafe Skøpunarennar. Og hann dylur ecke

ecke hvar fyrer ad syndugū Mønnū/ sem alla Hlute mæla / epter Fræ-
fræde Spillingarennar og Smæmunum vorum/ sm̄ þiookum upp eins
og Gufa/enn lijdum i burt aptur a Augabragde/ Hvar fyrer/ seige eg/
ad oss þyke so langt ur verda er hn̄ talar um̄ þetta sama Efne/ seig-
iande: Enn eitt sie ydur vitanlegt Elskanleger/ad eirn Dagur er fyrer
DRottne so sem þusund Ar/ og þusund Ar so sem eirn Dagur. Enn
þeir ed þetta ecke samannbera vid Guds Fyrerheit/þm̄ þyker so sm̄ ad
hann tefie og sie brygdmæll ordenn / so er þad og vijst/ ad jafnvel þoott
ad bæde St. Pæll og adrer lijse þvi/ ad Heims EndeUser være yfer þa
komenn/1. Cor. 10. þa hefur ecke Postulenn vænt hn̄s so brædlega/ þar
hn̄ seiger/2. Tess. 2. Þier skulud ecke skielfast fliotlega i Hugskotū yd
ar/nie trublast/hvørke af Anda nie Orde/nie af Sendebrefe/ sem vier
hefdū skrifad/eins og Dagur Drottenns være nær þvi komenn: Kannskie
þess vegna/ ad einhvør hafe teked sier Ordsøk af hanns fyrra Pistle til
þra/ad skielfa veikar og Istøduliтlar Samvitskur/þar ed hn̄ skrifar:
Eg hef ei Þørf ad skrifa ydur um̄ Tijma og Hentugleika / þvi þier
giørla viteð/ad sa Dagur Drottenns mun koma/sem Þiofur a Nottu/
þegar þeir seigia: Þar er Fridur og Tryggleike/þa er þeim skyndeleg
Foreydsla nærre / so sem Jood-Soott þungadre Konu / 1. Tess. 5.
Lætum oss þvi ecke Andvaralaust lifa/ Brædur mijner/þott DRottenn
dvelie/þvi Komande mun hann koma og ecke seinka/ Hebr. 10. Enn vier
vitum ecke/ a hvørium Tijma ad hann kiemur/ ad Kvølldе Dags edur
um̄ Midnætte/edur þa Hanenn galar/edur snemma Morguns/so ad þeg-
ar hann kiemur hastarlega/ad hann finne ydur ecke sofande. Þad eg seige
ydur/þad seige eg øllum/seiger DRottenn/Vake þier/Marc. 13. Lætū
ecke vora Ydran bijda epter Soolarennar Formyrkvan / þvi þegar hun
allra sijdarst tekur ad forkna/mun Ydranar Tijmenn ute vera/hun hefur
so leinge þionad oss i Heime þessū/ so leinge afmarkad tilsetta Tijma
af Gude/og bored Vitnisburd um̄ hn̄s Visku/ hn̄s Dijrd/hn̄s Giæ-
sku og hn̄s Almætte / so leinge hefur hun skyned yfer Ogudlegann He-
im þennann/ so leinge upprunned yfer Ranglæta og Riettlæta/ ad aller
hafa haft nogann Tijma til ad ydrast/og leita Guds Nadur enn þad sijd

arsta Myrkur byrger hennar fagra Lios/ so hun mun upp þadañ alldrei ad Eilijfu skijna. Nun hefur alldrei fra Veralldar Upphafe formyrkvast a mooke Nattúrunnar Edle/ nema øllu Einu-Siñe/ þegar Himen og Iørd byrgdu þ Augu sier/ og so sem skielfdust vid ad horfa þar a/ ad þra Skapare var eins og ein Bølvan a Krossenn uppheingdur/ Matth. 27. Eñ ef hin Nattúrlega Sooleñ miste sijna Byrtu af þvi/ ad Sool Riettlætesins formyrkvadest um Stundarsaker/ hvad er þa ad undra þott hun afldeilis blind verde / þegar hañ kiemur i Skyñ Himens med hañs heiløgu Þusundum/ Judæ Pist. v. 14. Ja/ þegar þeir munu fyrer hiñ hærsta og skiædasta Riett kallader verda/ sem Konung Dijrdarennar hafa ad niju Krossfestañ/ og Sattmalañs Blood almeñelegt hallded / med hvøriu þeir helgader eru/ Heb. 10. Lat þier þetta jafnañ fyrer Augum vera / Syndugur Madur / þegar þu sier hid blessada Heimsins Lioos / sem alla Verølldena upplijser/ þu sier hana i Dag upprenna/ þacka Gude þar fyrer/ eñ þu veitst ei hvørt hun nu mune sijnu veninlega Takmarke ad Kvøllde Dags/ þu sier hana i Ægeñ ganga/ og ad Tungled og Stiørnurnar taka aptur ad lijsa/ eñ þu veitst ecke nema a þeirre sømu Nootku rene upp Jacobs Stiarna Christur/ Num. 24. añad Siñ / sem bæde Sool og Tungl mun formyrkva og ad aungvu giøra/ og Stiørnunum af Himne ofañ steipa/ so sem þa eitt Fijkiutrie kastar sijnu Avøxtu fra sier/ nær þad hristest af Stormenum. Lat þar fyrer Soolena ecke underganga þijna Vonsku. Tru ecke so Natur-Myrkrunum fyrer þier/ ad þu miñest ei vid Soneñ/ a medañ þu ert eñ a Veige med hønum/ so ad hañ verde þier ecke reidur / Psalm. 2. Ef kañskie hañ byrtest i Skyum Himens a þeirre sømu Nootku. Haf þiñ Lampa tendradañ/ sem er Lioos Truar þiñar / ad ei verder þu utelokadur / þegar Brudgumeñ kiemur um Midnætte/ Matth. 25. Hlijd Bode Peturs er hañ seiger/ 2. Pet. 3. Þar fyrer Elskanleger/ þar þier bijded epter øllu þessu/ þa kostgiæfed ad þier hreiner og Ostraffanleger af hønu fundner verded med Fride/ og hallded Seinlæte Drottens til Reidennar/ ad vera Hialpræde. Eñ hyggiñ ad þvi/ hvørsu ad hañ mun Obærelega strangur og hardmadur

ur

ur verda øllum Gudlausum og þverbrotnū/ er sier hafa a Rœdarkūm-
anum Reide safnad. Hañ mun ei koma so sem fordum Daga/liggian-
de i einū Stalle/ ecke so sem þier heyrdud Fyrra Suñudag / Sitiande
a Asnu/og a Fola klifbærrar Asnu/ Matth. 21. Ecke so sem hñ var
utleiddur af Þijnghuse Pilati/berande eina Purpura Kapu og Þyrne
Koronu/ Joh. 19. Eñ þeir ed allt þetta hafa ad aungvu haft/ þeir
munu sia hñ so sem eirn strangañ Doomara. Elldureñ breñur fyrer
hañs Auglite allt til nedsta Helvijtis / Deut. 32. J honum munu
Himnarner sundurglidna/og Høfudskiepnurnar smelltast/ 2. Pet. 3.
Krijngum hañ mun geysa eitt hrædelegt Stormvidre/ Aller hñs megt
uger Einglar munu honū fylgia/og hñs heiløgu Þusunder um̄hverf-
is hñ skijna / med skielfelegre Høfud-Eingelsins Basunu mun hañ
kalla Lifendur og Dauda i Lopted upp til mots vid sig/ 1. Tess. 4. og
eingeñ Skiepna mun standast hñs Tilkomu/ Mal. 3. Þa mun Sool-
eñ formyrkvast / af þvi ad Guds Forsmænarar geingu formyrkvader
i Huxunum søkum þeirra Þeckingarleysis / vegna Hardudar þeirra
Hiarta/ 2. Tim. 3. Þa munu Kraptar Himnaña hrærast/af þvi þeir
hafa so tijtt syndgad i Himeneñ / og forsmad hañ sem i Himnenum
byr/ þa mun verda a Jørdu Angist og Rædleysa Þioodaña/so sm̄ þa
Sior og Bylgiur hlioda/sm̄ vite þær ecke hvar þær eige ad falla edur
hvad af sier ad giøra/þañeñ mun allt Hollo verda i Tilkomu Drottens.
Þegar Jeremias spaer um̄ Babylons Eydeleggingu/ þa dunar hñ so
sem eitt Reidar-Slag a þeñañ Hatt: Þeirra Bylgiur munu dyna/
þeirra Raddar Hliood mun verda so sem mikilla Vatna / Jer. 51.
Eñ hvad miklu meira mun verda Oskur hiñar stooru Babylon Ver-
alldareñar / þegar hun hrapar i Dijked þad / sem vellur af Ellde og
Breñesteine/ Apoc. 21. med øllū þeim sem druckner eru af Vijne heñ-
ar Hoorunar/ Apoc. 17. O / hvørsu fegner munu þa þeir/ ed smad
hafa hiñ Fatæka JEsum og hñs Limu/i Velmagt siñe hier a Jord
uñe/ hvørsu giarna munu þeir þa vilia hafa sadt hañ / þegar hañ
hungradur var/ svalad honum/er hñ þyrstur var/hijst hñ/þegar hañ
Giestur var/ klædt hñ/þegar hñ Nakeñ var/vitiad hñs/ þegar hñ var

Siukur og i Myrkva-Stofu/ Matth. 25. Hvørsu lyted munu þeim gagna þa Metord þau/er þeir keyptu fyrer Guds Vinættu/ Epterlæte Heims þssa/er þr møttu framar eñ Drottens Kross/ Eigner og Bugardar/fyrer hvøria þr selldu Sæler sijnar / Sveite Daglaunarans/er þeir hafa iñehallded/Hus Ekkiunar z hiñs Fodurlausa/er þr hafa utsoged/Braud hiñs Einfallda og Naudstadda/er þr hafa svikted under sig med Okre z Rangsleitne? Hvad lyted mun allt þetta duga þeim/ nær Verølldeñ z øll hennar Dyrd og Hoffragt stendur i biørtu Bæle/Eñ hiñ Riettlæte Himens z Jardar Konungur vill segia upp Doomeñ med þessu skielfelega Atkvæde: Fared fra mier bølvader i eylyfañ Elld/sem fyrerbueñ er Diøflenū z øllum hñs Arum/ Matth. 25. O DRotteñ vor Gud / hvørsu mun hañ þa Ognarlegur verda i Augū fordæmdra Maña/er ecke eiga framar neinnrar Nadar Von? Manoha og hañs Kviña sau Guds Son/er hañ stie upp i Foornar-Elldenum / og hañ meinte þau mundu þar fyrer deyia / Jud. 13. Esajas/ sa Gud sitiande a hāum Stoole/ og hønum fiellst Hugur/ so hñ sagde: Vei mier/eg mun uppræktur verda/þvi eg hefe saurugar Varer/ z by a medal þss Folks/er saurugar Varer hefur/þar eg hefe sied Drotteñ Allsheriar Konung/Esa.6. Israels Syner beiddu Moisen ad ganga uppa Fialled og tala siña vegna vid DRotteñ / Exod. 20. Þegar Guds Reider sloou i Horeb / og søgdust eige framar gieta heyrt Raustena DRottens Guds sijns. Daniel sa Christū vid Flioted Chid-Dekel/ og þar var ecke Mættur i hønū/øll hñs Fegurd umbreittest/ so hañ hafde aungva Krapta / Dan. 10. Læresveinarner urdu Otkaslegner/ er hañ kom til þeirra ad lycktum Dyrum/Luc.24. Þesser voru þo aller Guds Viner / þeim byrte hañ sig i Nad siñe og Giæsku/ þo kuñe ecke Breisklette Holldsins ad standast Nalægd Guddomsins/hvad mun þa vid Ovine Drottens skie i Domenum? Þegar hañ utheller þeirre Reideñe i einu Augnablike / sem þeir hafa safnad sier a Reideñar Dag / Mañ epter Mañ um alla Æfe. Þegar Josua hiñ ypparste Kieñemadur stood þ Eingle þess mikla Rads z Andskoteñ hønū til hægre Handar/ til ad mootstanda hm i Jerusalems Bygg-

ingu/

ingu/ þa stood hañ i saurugum Klædum/ þar til DRottẽn took hañs Rænglæte fra hönum/ Zach. 3. og var þa Guds Sonur hñs Tals-Madur. Eñ hvørneñ munu aller Gudlauser verda/ þegar þeir standa fyrer Domara alls Hollds/ þegar Gud sialfur æklagar/ eñ eingeñ afsakar/ þegar Rænglæted ei framar verdur burt teked/ helldur tilreiknad? Þeir munu standa Skömeñe Jklædder/ Psalm. 109. Og um Allder Allda utrekner fra hiñe Himnesku Jerusalem/ Apoc. 3. Johañes seiger/ þeir drecka af Vijne Guds breñande Reide/ og kveliast med Ellde z Breñesteine i Augliti heilagra Eingla og Lambsins/ Apoc. 14. og þr munu aungva Roo hafa Nott nie Dag/ þeir munu eta Tungur sijnar ut af Ofraun/ og lasta Gud Himensins ut af Kvøl og Særendum sijnū/ og þeir munu Daudans Oska / og hañ mun fra þeim flija/ Apoc. 9. J ollu þessu fæ þeir ecke eirn Dropa Vatns til ad kiæla med Tungu sijna/ Luc. 16. Þetta er ad søñu Ognarlegt ad heyra/ Brædur mijner/ eñ þad er þo Guds Ord sem ecke kañ ad liuga/ eñ ef þad kañ ad ofbioода nockrum ad heyra alleina/ hvad mun þad þa vera ad sia og reyna/ Ecke hefur Guds Ande forgiefens talad þetta/ og so skÿrlega uppteikna læted/ eckert af Guds Ordū mun a Jørdu falla/ Himen og Jørd forganga / eñ hañs Ord forganga alldrei / Luc. 21. Tak þau þvi duga þier til þess / ad þu verker þijna Sæluhiælp med Ygg og Otta/ Phil. 2. ad ei komer þu i þeñañ Kvala-Stad/ edur stert varbueñ vid hinum sijdarsta Deige / sem þu ecke veitst nær ad þier upprenur. Hugleid Christeñ Madur / hvad JEsus seiger/ Joh. 12. Hvør sem forsmæer mig/ og medtekur ecke mijn Ord/ hñ hefur þañ sem hñ dæmer/ þad Orded sem eg talade/ þ mun dæma hañ a sijdarsta Deige. Vert þvi ecke Ygglaus edur Ohræddur Barn Guds/ þegar þu situr under Heyrn hñs Orda/ þvi þar er þiñ Domare/ þad mun a hinū efsta Deige uppskætt verda/ hvørneñ þu hafer epter þvi leked/ hvørneñ þu hafer epter þvi lifad/ hvørsu fws þu hafer vered a ad heyra pad/ hvad vandlega þu hafer med þ høndlad/ i hvad goodu z sidsømu Hiarta þu hafer geimt þ/ hvørt þu hafer fært þar Avøxt af i Þoleñmæde/ Luc. 8. Allt þvilijkt verdur bert þegar Bækurnar verda upplætnar

nar

nar i Doomenum / Apoc. 20. Og epter þvi munku dæmdur verda. Þvi so seiger Paulus / Ad DRotteñ mune dæma leynda Hlute epter sïnu Evangelio a sÿdarsta Deige fyrer Christũ JEsũ/Rom.2. Seig mier/Barn Drottens: Munder þu þora ad forsmaa þañ/er ætte ad dæma um̃ Lïf þitt edur Æru/ edur svara hõnũ fullum Hælse/sierdeil-is ef þu þig sekañ visser/og þier uggvænt þætte/ad þu munder falla a Maalenu? Þad þorer eingeñ ad giøra. Ecke eru Dæme til þess/ad nockur hafe so bited Hofuded af Skomeñe. Eñ þad þora Meñ ad seigia/ad Prestar seige so margt/þ sie ecke allt satt/jafnvel þott þeir ra Embætte sie DRottens/og þeirra Verk/þeirra Guds/Esa.49. Þetta voga Meñ ad seigia og hugsa under Heyrn Guds Orda/sm̃ eiga ad dæma þa a sÿdarsta Deige. Veistu ecke sagde Pilatus/ad eg hefe Valld til ad Krossfesta þig/ og Valld til ad læta þig lausañ/eñ hañ laug/ þvi hañ hafde eckert Valld yfer hinũ Alvallda Konunge / nema hõnũ hefde vered giefed þad af Himnum ofañ. Eñ Christur hefur til þess Valld i hñs heilaga Orde/syndugur Madur/ad fordæma þig/ ef þu kastar þvi a Bak þier aptur/ og so til ad læta þig lausañ/ ef þu hlÿder þvi. Hvar fyrer læta Meñ þa hid goda Ord Guds/so sem Vind um̃ Eyruñ þioota? Meñ hrædast allañ Voda / eñ Guds Ord ecke/ þier þyker þeim Tÿma vel vared/er þu giefur skoted þier undañ þess Heyrn/ og munder þar kañskie alldrei koma/ nema þu meir ottad-est Meñena eñ Gud/Eñ munku og giefa skoted þier undañ hinũ sÿdar-sta Dome/hvar þu skallt þo af þßu sama Guds Orde dæmdur verda. Og fyrst þu villt ecke heyra Christ/þar ed hañ seiger: Komed til mïn aller þier sm̃ erfided og Þunga erud þiender/ eg vil Endurnæra ydur/ Matth.11. Þa skalltu þo heyra hñ a sÿdarsta Deige/ hvørt þu villt edur ecke/er hñ seiger/ Fared fra mier aller Illgiørda Meñ. J einu Orde ad seigia / þar er eingeñ Hlutur sem meir ætte ad hvekia upp syndugañ Mañ til ad fuast vid Daudañs/eñ sialft Guds Ord/hvørt hñ mun dæma/epter hvøriu hñ mun dæmast/ꝫ fyrer hvørs Forocktun hñ mun dæmdur verda. Sie þ þier kient ꝫ predikad af hinũ Aumasta ꝫ Vesælasta/af einũ Fatækũ og lïttkuñande/hvør halldeñ er þ Afrak

og

& Hreinsun Verralldar/ forsmaa þ eige ad helldur/ ef þ eru Guds Ord hn̄ hefur i Munne/ & hn̄s Evangeliū/ er sagde til sinna Postula & allra þra er leitast vid ad feta i þeirra Footspor/ og hans Vmbod a Hende hafa: Hvør sem forsmaaer ydur/ hann forsmaaer mig/ en hvør hn̄ mig forsmaaer/ hann forsmaaer þann er mig sende/ Luc. 10. Jaa/ þoott þad sie frammbored af einhvørium / sem eckert giører af þvi hann kienner / þa kannast þo þar vid/ ad Jesus sagde til sinna Læresveina: A Moisis Stoole sitia Skriftlærder og Pharisæi/ allt hvad þeir segia ydur ad vardveita/ þad vardveited og giøred/ en epter þeirra Verkum skulud þier ecke giøra/ þvi þeir tala og giøra ecke/ Matth. 23. Hvør sem nu umm þetta vandlega hugsar/ hann mun þess betur færa ad buast vid þessum hrædelega Deige/ med Daglegre Ydran og Apturhvarfe fra Syndum og Glæpum/ og þad þess helldur/ sem lijklegra er ad DRottens Tilkomu sie ei all-langt ad bijda/ þvi þott þau Teiknen er Lucas i þessu Gudspialle ummtalar/ sieu en þa ecke øll frammkomen/ og lijkast sie/ ad ei frammkoma mune fyrr en under sialfann Doomenn/ þa geingur þ eins til hier/ so sem fyrer dauðlegum Manne/ ad Helsottenn er leinge ad bua umm sig i hn̄s Lijkama/ aadur en hun slijtur Lijfed af honum. So hefur og Gud openberad oss i sijnu H. Orde nockur Teikn/ þau er a sijdursti Døgum skie munu/ og eru Vite hins efsta Dooms/ er vier vel meigum þeckia og vidkannast a vorum Døgum. Christur seiger/ Matth. 24. Ad Evangelium Rijkesins skule predikast umm allann Heim/ til Vitnisburdar øllum Þioodum / og þa mune Endarenn koma. Sijmed hvørsu Guds Orda Domur skal yfer alla Menn ganga/ þar eru og miøg faar Þioder nu i Heimenum/ a medal hvørra ei hefur skined Lios Evangelij/ þott aller hafe ecke vid þvi teked / Hann gietur umm þar mune verda Hungur/ Drepsoott og Jardskialftar i øllum Stødum / Matth. 24. og kallar þad Upphaf Hørmunganna/ Þetta høfum vier sialfer reynt/ Brædur mijner/ og er ecke langt a ad minnast / Gud giæfe vier værum þess so minnuger sem vera byriade/ ef Menn vilia ecke ønnur Teikn þeckia/ þa mættu Menn þau vidkannast er almennust eru/ og JEsus ummgietur/ Luc. 18. Þegar Mannsins Sonur kiemur/ meinar þu hann finne Tru a

Jordu:

Jordu ? Noog er af Guds Orde / Noog af Evangelij Lærdoome/ til Vitnisburdar yfer øllum Mønnum/ Matth. 24. Enn hvørt hin sanna Guds Otta er so vyda ad finna / maa stoorlega efast umm / edur seiged mier/hvada Nyrtne er þ/ad Almenningur hefur a ad læra Christelega Tru/edur kienna hana þm er vid þurfa: enn þo allrasydst epter henne ad lifa. Eg hygg þad gange til eins og a Noe Døgum/ hvad og er Teikn Mannsins Sonar Tilkomu/ Matth. 24. Þeir aatu og drucku/ þeir gyptust z sig gypta leetu/allt til þess Dags/ad Noe gieck inn i Ørkena og þeckktu ei Flooded/ fyrr enn þad kom og took þa alla i burtu. Jaa/nu a þessum Døgum aadur enn þeir vita hvad Hioonaband er / edur kunna meir enn eirn Asne ad uppfræda Børn syn i Christelegre Tru og ærlegum Lifnade. Þeir gifta þau epter sinne Mynd/og ala þau upp epter sinne Mynd/Andskotanum til Þioonustu a sinudum/enn ecke Gude. Enn fyrst Truenn er þannenn/ þa er ei Von ad Kiærleikurenn sie betre/ so ad rætest eirnenn þad er Frelsarenn seiger ad framm mune koma fyrer hinn sydarsta Dag/ad af þvi Rangslæted vex/mune margra Kiærleike kolna/ Matt. 24. Þetta er so vyst frammkomed/ ad mig undrar þad Menn ecke hafa gleymt Nafnenu/ þar Hlutenn siaalfann er valla hiaa nockrum ad finna. J einu Orde ad seigia: Menn þreifa a þvi sem Paulus skrifar/ 2. Tim. 3. seigiande; Vited/ ad a sydurstu Tijmum munu verda faarlegar Tyder/ þar munu verda Menn Stergooder/ Agiarner/ Hoelsamer/ Drambsamer/ Gudlastarar/ Foreldrumm Ohlyduger/ Othacklaater/ Glæpafuller/ Hardbriostader/ Heiptræfner/ Laussinnader/ Othyder/ Eotl hafande/ Svikarar/ Þverbrotner/ uppblaasner/ elskande meir Sælgiæte enn Gud/ hafande Skyn Gudhrædslunnar/ enn afneita hennar Krapte. Allt þetta hygg eg ad Noe þeckta munde/ ef hann nu mætte lyta upp af Grøf sinne/ og þad þecker hvør eirn/ sa ed giører nockurn Greinar-Mun a millum Dygda og Odygda. A Døgum Noa slæckte hinn Rietlaate Gud Vaal Oleyfelegrar Elsku og Lostagyrndar med Vatnsfloodenu / fyrr enn þeir nockud af vissu/ enn nu tekur Kiærleikurenn so ad kolna/ ad Hiortu sumra Manna maa stockfredenn kalla/ jaa hardare enn Kopar og Staal. Hvad er lyklegra enn ad hinn alvitre Heimsins Smidur mune bræda þau og

z smellka med hinu sydarsta Bæle/fyrr eñ nockurn varer? þetta vil eg nu hafa sagt/ Brædur mÿner/ Ydrunar og Athugalausñ til Vidvørunar/ eñ ecke sturludum edur angrædū Samvitskum til Skielfingar/ øllū til Sidboota og Leidrietingar Lifnadarens/ eñ aungvum til Orvænlingar/ þvi so sem Tilkoma hiñs mikla Guds og Drottens vors JEsu Christi mun hrædeleg verda øllum Ogudlegū Mønum/ so mun hun gledeleg verda øllum þeim er a hñ vona/ og heñar med þolenmæde bijda. Pad kieñer oss St. Pall/ 2. Tess. 1. seigiande: Pad er Rieltvÿst fyrer Gude/ ad endurgiallda þeim Piæninguna er ydur þia/ Eñ ydur sm̄ þiaest Endurnæringu medur oss/ þegar Drotteñ Jesus opeñberast af Himne med sÿnum megtugum Einglum. Ad sønu byrlar oss øllum ad mæta fyrer Doom-Stoole DRottens / 2. Cor. 5. og þar Reikning ad standa / jafnvel af hvøriu Onitiu Orde/ i Doomenum / Matth. 12. Eñ þad er Ohult ad mæta fyrer hañs Doome / sem sialfur er Talsmadur sñña Barna. Sa fer ecke sekur af þÿngenu/ sem sialfur a ad dæma/ Eñ nu eru aller Truader eitt med hønum/ so sem hañ og Faderen eru eitt / Joh. 17. Og hañ er Høfud Lÿkamans / sem er Christeleg Kyrkia/ Eph. 1. Pad er og ifidællt ad standa hønum Reikning / sem sialfur hefur betalad fyrer alla Skulldena / Par fyrer seiger JEsus/ Joh. 3. Sa sem truer a Soneñ/ sa dæmest ecke. (hvar Doomsins Ord merker Fordæming) Og aptur seiger hañ: Sa sm̄ heyrer mÿn Ord/ og truer hønū er mig sender/ hñ hefur eilÿft Lÿf/ og hñ kiemur ecke i Doom (þad er i Fyrerdæming) helldur fer hañ fra Daudanum til Lÿfsens / Joh. 5. Pvi skylldu þa Guds Børn fælast hiñ sÿdarsta Dag? Mun ein Brudur ottast sÿns Brudguma Tilkomu/ og ecke helldur a allar Lunder bua sig til ad fagna hønū? Mun eitt Barn fela sig fyrer sÿnū Fødur: Eñ so sm̄ Faderen er Børnunū lÿknsamur/ Ps. 103. so vill hiñ eilÿfe Fader og Fridar-Høfdinge/ Es. 9. vera oss nædugur a þeim Deige. Par fyrer seiger hañ og i þessa Heilaga Dags Evangelio: Eñ Nær PEtta TEkur Ad SKie/ þa lÿfted upp / og upphefied ydar Høfud / af þvi ad ydar Endurlausn er Nælæg. Pad er sem hañ segde: Pier skulud ecke leingur nidurluter

ganga/ af peirre Sorg er þier hafed i Heimenū / þvi þa ſkulud þier i mier Glede hafa/Joh. 16. Þier ſkulud ecke leingur ſtynia med ſialfum ydur / bijdande epter Arfleidſluſte ſem er Endurlauſn ydar Lijkama / Rom. 8. þvi hun er þa nalæg. Þier ſkulud ei leingur kveliaſt i Fangelſe þeſſa daudlega Lijkama/ þvi þetta er Dagur Endurnæringareſtar/ Act. 3. Dagur Endurfædingareſtar/ Matth. 19. Dagur Endurlauſnareſtar/ Eph. 4. Dagur Endurnijungar allra Hluta/ þa munud þier ecke framar ſyrgia þa Guds Mynd er þier i Adam töpudud/ þvi þier munud ſiaa i Skijum Himens hiñ aſtaſt Adam / ſem er DRotteñ af Himne / 1. Cor. 15. Og þo Holld af ydar Hollde / hvør ad er ydar Brooder / og þo ydar Doomare / ydur ad øllu ſamlijkur. Ebr. 2. ad Syndeñe fra tekeñe / Eñ þo J-mynd ſijns Födurs Dijrdarfullrar Perſoonu/ Ebr. 1. Hvør ydar forgeingelega Lijkame mun forklæra og ſamlijka giøra ſijnum dijrdlegū Lijkama/ Phil. 3. Lijted upp þier ſem leinge hafed leitad ad þvi ſem þar uppe er/ Col. 3. þa ſkulud þier þad finna. Upphefied ydar Høfud/ ſem aſamt allre Skiepnuñe hafed med ukriettu Høfde beded epter ydar Endurlauſn / Rom. 8. og ſiaed ydar Høfud komanda i Skyum Himens. Lijted upp þier ſem med Ahyggiu hafed leinge þraad epter þiñe Himneſku Jeruſalem / Gal. 4. ſem þar uppe er/ og gaanged nu iñ i hana/ Þa mun DRotteñ ſeigia: Komed þier ſem nakter erud / eg mun giefa ydur hvijtaſt Skruda og ſaa Palmavid i Hendur ydar. Komed þier ſem þyrſter erud/ eg mun drycktia ydur af Straumum lifanda Vatns/ Joh. 4. Komed þier ſem hungrader erud/ eg mun metta ydur af nægdar Giædum Guds Huſſ / Pſ. 36. Komed þier ſem Erfided og Þunga erud þiaader/ eg mun endurnæra ydur/ Matth. 11. Komed þier ſem ſijted og grated/ eg mun þerra øll Taar af ydar Augū/ Apoc. 7. Komed þier ſem bored hafed mitt ſæta Ok/ og mijna lietta Byrde/ eg vil ydur endurgiallda med eilijfre þijngd Dijrdareñar / 2. Cor. 4. Komed þier ſem reiknader erud fyrer Afrak og Hreinſun Veralldar/ eg vil ſetia ydur til Bords med Abraham/ Jſaac og Jacob/ Matth. 8. Jaa/ Komed bleſſud Børn mijns Fadurs/ og eigneſt þad Rijked / ſem ydur er fyrerbued fra Upphafe

Hafe Veralldar/ Matth. 25. Kom O Herra JEsu/ kom og fyleid oss i þetta Fagnadarsæla Lambsens Brudkaup og þijna Dyrd/ þu sem lifer og rijker ad Eilijfu/ AMEN.

Þridia Suñudag i Adventu.

Gudspialled/ Matth. 11. Cap.

Þañ Tijma. Eñ þa ed Johañes heyrde i Bondunum Verkeñ Christi/ sende hañ ut tvo af sijnum Lærisveinum/ og liet seigia honum: Ertu sa sem koma skal/ eda eigum vier ad vænta eins añars? JEsus svarade og sagde til þeirra: Fared aptur og kuñgiøred Johañi hvad þier sioed og heyred. Blinder sia Syn/ Hallter ganga/ Lijkþrær hreinsast/ Daufer heyra/ Dauder uppryssa/ og Fatækum verda Gudspiølleñ bodud/ og sæll er sa sem ecke hneixlar sig a mier. Eñ ad þeim i burt geingnum/ hoof JEsus ad seigia til Folksins af Johañe. Hvad foorud þier ut a Eydemørku ad sia? Reyr þañ sem af Vinde er skiekeñ? Eda hvad foorud þier ad sia? Mañ Miuk-klæddañ? Sioed/ ad þeir sem miukañ Klædnad bera/ eru i Kongaña Husum/ Eda hvad foorud þier ad sia? Eirn Spamañ? Eg seige ydur fyrer Sañ/ þañ meire er eñ nockur Spamañ/ þviad þesse er sa/ af hvøriu skrifad er: Sia þu ad eg sende miñ Eingel fyrer þinu Augsijn/ sa er þiñ Veg skal tilreida fyrer þier.

Exordium.

HVersu stoor ad sie Mindugleike Heilagrar Ritningar / Þad kieñer oss best hañs DRottens JEsus/ er hañ sagde vid Gydinga/ sem ecke villdu trwa hønum fyrer Kraptaverkeñ / er hañ giørde. Rañsaked Ritningarnar / þvi þier meined ydur i þeim ad hafa Eilijft Lijf / og þær eru þad / sem bera Vitne af mier/ Joh. 5. Vel hefur JEsus þetta hvorutveggia samañteked / ad høndla um Eilijft Lijf/ og ad bera Vitne af sier / þvi þad er Eilijft Lijf / ad þeir þecke þig sañañ Gud ad vera/ og þañ þu sender JEsum Christum / sagde hañ/ Joh. 17. An JEsu Vitnisburdar/ verdur eingeñ Hoolpeñ / og hvør sem hañ hefur og medtekur / hañ hefur Lijfed i sier blijfanda / og kañ ecke ad fara a Mis vid Sælu hiælpena / þar um vitnar St. Petur / Act. 4. Ad ei sie i ødrum Hiælpræded/ og ad þar sie eckert añad Nafn Møñunum gifed under Himnenum / i hvøriu oss byrie Saluhoolpnum ad vera / eñ Nafned JEsu Christi. Nu / þar ed heiløg Ritning høndlar um so mikla og veglega Hlute / hvad kañ hene þa jafne edur samlijkiande ad kallast/ af øllu þvi/ er Synduger Meñ hafa Mætur a. JEsus

sagde vid Kvinnuna i Samaria / Ef þu vissir Guds Giøf / og hvør sa være / er vid þig seiger : Gief mier ad drecka / þa munder þu bidia hann ad giefa þier lifande Vatn / Joh. 4. Enn eg vil seigia : Gud giæfe / Menn þeckte Gud vid sig talande i heilagre Ritningu / þa mundum vier fuſare vera ad drecka af hans Naadar Straumum / er þar ut af flioota. Hvør hefur kiennt oss ad þeckia Gud vorn Skapara ? Hvør hefur Opennberad oss hans Villa ? Hvør hefur vijsad oss Veigenn hønum epter ad fylgia ? Hvør hefur uppløked vorum Augum ad vier þeckium Syndena ? Hvør hefur sijnt oss hvørnenn vier ættum ad blijdka Gud nær hann Reidur er og þa hennar Kvittan ? Hvør hefur Opennberad oss Leindardoom Heilagrar Guddoomsins Þrenningar / Dyrd Fødursins / Elsku Sonarens / Afgiafer Heilags Anda ? Hvør hefur sijnt oss þad sem marger Konungar og Spamenn gyrntust ad sia / og sau þad ecke ? Luc. 10. Þad sem huled var fyrer Spekingum og Vitringum / enn nu er Opennberad Smælingium ? Matth. 11. Hefur ecke hinn Naaduge Gud oss allt þetta auglijst og fyrer eckert giefed i heilagre Ritningu ? fyrer sinn Eingietenn Son sem er i hans Skaute / Joh. 1. Af þessare Andlegu Fiehyrdstu audgade JEsus Lærefsveina Johannis / þegar þeirra Meistare sende þa til hans / ad spyria hann ad / hvørt hann være sa sem koma skyllde / edur ættu þeir eins annars ad vænta / ecke i þeirre Meiningu / ad Johannes vissi þad ecke siálfur / þvi hann hafde adur vid hann talad / Matth. 3. helldur til þess / ad þeim hiálpad yrde i þeirra Andlegu Fatæcde / Hvad hinn goode Meistare JESUS giørde med þvi Moote / ad hann vijsar þeim til Verkanna sem af hønum giørdust / og under eins til Ritninganna sem um Messiam spaadu / og þo ad hvørt eitt af þeim Kraftaverkum sem hier standa i Gudspiallenu / sie noog til ad vitna þar um / ad hann Guds Sonur være / þar Gud er alleina sa sem Dasemdar Verkenn giører / Psalm. 72. Þa er þo eckert þeirra sem so berlega vitne um Embætte Messiæ / so sem þad sijdarsta er hier stendur. **Fatækum verda Gudspiallenn bodud.** Hvør Blessud Ord vier villum i þetta Sinn oss fyrer Hendur taka / og af þeim sierdeilis Tvennt Hugleida. Sem er. 1. Um þa Fatæku er hier nefnast. 2. Um þad Evangelium er þeim bodad verdur / Med þeim Lærdoomum er þar af leida.

Þu Myskunsame goode Gud / sem oss hefur med Kloose þyns Sonar Evangelij / vijsad hinn retta Veg Saaluhialparennar / Vertu i Verke med oss / ad vier þetta framkvæmt getum / þijnu Nafne til Dyrdar / enn oss til Eilijfrar Velferdar / AMEN.

Utleggingen.

FAtæker / sem hier nefnast / eru ecke alleinasta þeir / sem vantar Audlegd Heims þessa / helldur og aller þeir / sem a einhvørn Hatt eiga vid bargann Kost ad bua. David var rijkur Konungur / og hafde Aura Nægter / þo seiger hann / Ps. 9. Myskunna mier / og lijt a Fatækt mijna. Nu kunna Menn þo ecke ad mootseigia þvi / ad vor Frelsare / a medann hann umgieckst hier a Jørdunne / hefur sier i Lage utvaled hina Fatæku og

Aud-

Audvyrdelegu fyrer Heimenum. Siælfur var hn̄ i Fatækt aleīn/ hans blessud Mooder fieck eckert annad Rum i Giesta-Herbergenu / en̄ eitt Stall til ad fæda han̄ i, Heimenn/ Luc. 2. sem æ allra Hluta Valld / bæde a Himne & Jørdu. Hans Fooftur-Fader var eirn Tre-Smidur/ Matth. 13. sem nærde sig af Hand-Biørg sinne. Hans Lærefveinar voru Fatæker Fiske-Men̄. Flestaller þeir ed han̄ umgieckst med hier a Jørdunne/ voru Fatæker og umkomuliftler. Skamast þu̇n̄ ecke þess vegna Fatæktarennar/ Christen̄ Madur/ fyrst hn̄ hefur hana utvaled/ sm̄ æ þo allt Sylfur og Gull/og øll Dy̆ren̄ i Skognū/ Ps. 50. Ærleg Fatækt/ er heilagur Hlutur/ þar han̄ hefur vy̆gt hana/ sem eirn er Heilagur/ & þo allr-eina Ry̆kur. Fyrerly̆t & ecke Fatækan̄/ þu sm̄ Audugur ert/ þvi þad er ad forsmaa hans Skapara/ sem giørdest Ovreige hinna vegna. Edur þvi skilldu Men̄ han̄ Ovirda/ er Gud hefur so mikels virdt/ ad han̄ hefur fyrer hn̄ py̆nst/ & læted hønū sitt Evangelium opennbera? En̄ hvar fyrer mun vor Frelsare seigia hier/ Ad Evangelium sie Fatækū bodad? Sannlega/ fyrst þess vegna/ ad Johannis Lærefveinar þeckia mættu/ ad Spaadoomur Esajæ 61. uppfylldur være. En̄ Guds Ande/ sem þ Esajam talade/ hefur giørla fyrer sied/ ad ei munde þr marger verda/ er Christū medtæke/ sem lifdu i Velgeingne Heims þessa/ so sem Raun gaf Vitne. Skule Men̄ og Sannleikan̄ seigia/ þa kiemur Fatækten̄ betur saman̄ vid Christs Evangeliū/ en̄ Ry̆kdomuren̄. Hans Ry̆ke var ecke af þessum Heime/ Joh. 18. og þvi er ecke Von til/ ad þeir mune vel skipast under hans Stioornan / sem hafa Gull-Hnøtten̄ fyrer sitt Athvarf/ og ei vita af annare Sælu ad seigia/ en̄ Audæfū Heims þessa. Þar fyrer sagde JEsus fordū Daga um̄ hin̄ Ry̆ka Unges-Man̄ / ad hægra være Ulfalldanum ad ganga i giegnum Nalaraugad/ en̄ ry̆kum Manne inn i Himnary̆ke/ Matth. 19. Ecke þess vegna/ ad hn̄ ry̆kur var/ helldur af þvi hn̄ angradest þegar Drotten̄ sagde ad han̄ skyllde giefa Eigur sy̆nar Fatækum og fylgia sier epter. Ja/ sannlega æ Fatækten̄ og Armoodur betur vid Guds Evangeliū/ en̄ Ry̆kdoomur mikell. Þvi seiger & Jacob Postule/ Cap. 2. Heyred/ Brædur my̆ner Elskuleger / Hefur ei Gud utvaled Fatæka

Heims þessa / ad þeir verde Auduger i Trunne og Erfingiar þess Rijk-
is/er hañ heited hefur þeim / er hañ elska. Eñ þar er næsta hætt
vid / ad þeir mune ecke hafa mikla Ast a Gude / sem æstunda miked
Aura Safn. Hvar fyrer Paulus seiger/ad þeir sem rijker vilia verda/
þeir falle i Freistingar og Snorur / og margar Gyrnder skadlegar og
Heimskulegar / sem steipa Mañenum i Fordiorfun og Olucku / 1.
Tim.6. og hier kvedur so ramt ad/ad Endurlausnareñ seiger : Þier
giefed ecke under eins Gude þionad og Mam̃ona/ Matth.6. og þvi
verr/ hvad morg eru þau Dæmeñ/ad Meñ elska meir Akneyte sijn og
Tugarda/eñ Drottens Kvolldmaaltijd/ sem þo er ollum telbodeñ/ þar
fyrer lætur hañ Blindum/Holltum og Vonudum samañsafna/Luc.
14. Vier erum Ahyggiusamer eins og Martha/og mædunst i morgu/
eñ fæer hyggia ad þvi/ad eitt er Naudsynlegt / edur ad utvelia þad
Gooda Hlutskipted / eins og Maria/ Luc. 10. edur ad hafa Þiæning
med Guds Foolke/helldur eñ Ægyptalands Audæfe/eins og Moyses/
Hebr.11. Eñ þott ad þessu sie nu so vared/ munu þa aller utelokader
fra Evangelio/ þeir ed rijker eru/ eñ hiner aller iñteknir ? Fiærre fer
þvi. Abraham hafde Gud giefed Gull og Sylfur / Þræla og Am-
bætter/Ulfallda og Asna/Naut & Saude/Gen. 24. og þo kallast hañ
Fader Truadra/ Rom.4. og þad var honum til Riettlætis reiknad/
ad hañ Gude trude/Rom.4. og þvi Evangelio er Gud honum sialf-
ur bodade / ad i hañs Sæde skylldu blessast allar Þiooder/ Gen.22.
Job var Rijkismadur/ og var hañ þo Guds Vinur / Job.1. og 42.
David/Josaphat/Ezechias og Otal fleire/ J Gamla Testamentenu
voru Magtar Meñ/ og þo eru aller þeir fyrer Evangelium Truar-
eñar holpner ordner. Og ad Meñ vite ad þad ecke odruvijs er i Nija
Testamentenu/ þa er þad alkuñugt/ ad Nicodemus var einn Hofdinge
Gydinga/ þo kom hañ til JEsum a Nættar þele/og þaade Undervijs-
un af honum/ Joh.3. Jairus var Samkundu Hofdinge/ þo leitade
hañ Christi Hiælpar / Marc.5. Vm̃ Hundrads Hofdingiañ sagde
JEsus sialfur / ad hañ hefde ecke funded þvilijka Tru i Jsrael /
Matth. 8. og hefur hañ an Efa eingeñ Smælingie vered/ þar hañ
upp-

þ þbyggde Gydinganna Samkundu/ Luc. 7. Johañа Hustru Chusa/
er var Radsmadur Herodis/ Luc. 8. hefur vered rijk Kona/ þo trude
hun a Drottenn. Joseph af Arimathia var eirn Rads-Herra og Aud-
ugur/ þo var hañ Lærefveirn Christi/ Matth. 27. Cornelius var
rijkur/ þo vottar Eingellenn um hañ/ ad hañs Bæner og Olmusu-
giorder ſieu uppſtignar fyrer Gud/ Act. 10. Dionyſius Areopagita/
var Rads-Herra i Athenuborg/ Act. 17. Paulus Sergius var Hyrd-
ſtioore/ og þo lieſu bæder þeſſer ſkraſt/ og tocku Christne af Paulo/
Act. 13. Og hvør kañ øll þvilijk Dæme upp ad telia? Og ſo ſem ad
ecke eru aller Rijker þeſſare Guds Nаd fraſkilder/ ſo verda og ecke
helldur aller Fаtæker heñar hlufftakande. JEſus læknade ecke alla
Halltа edur Blinda/ ſo hefur hñ ecke helldur giort alla Fаtæka Sælu-
holpna/ jafnvel þott hñ fyrer alla lided hafe. Fiærre ſie þvi ad Fаtæ-
kæktenn kuñe nockrum ad afreka Himnarijke/ fyrer ſialfa ſig. So ſem
Gud hefur bølvad þeim er rietklæter þañ Fаtæka fyrer hañs Fаtæktar-
ſaker/ og æfeller hiñ Rijka fyrer hñs Rijkdoms Skulld/ So giører hñ
og ſialfur hvørugt i ſijnu Riettlаta Doome/ þvi hia hønū er eckert
Mañgreinar Alit/ helldur a øllu Folke ſm̃ giører hñs Vilia hefur hñ
Þocknan/ Act. 10. Ad ſøñu er Rijkdomenum hættara eñ Fаtæktenne/
eñ ſo ē margur/ þvi verr/ brukar Audæfeñ til Ohofs & Drambſeme/
til ad underþryckia hiñ Volada og Lijtelmagnañ/ So er & Fаtæktene
ei helldur alltijd Ohætt/ og þvi afbad Agur hana/ ad ei neyddeſt hañ
til ad ſtela/ Prov. 30. Hvørttveggia þtta er epter þvi ē med þer hønd
lad. Olmuſugiørder Cornelij voru Gude eins þeckar/ Act. 10. og ſmaa
Peningar Eckiuñar/ ſm̃ lagde meira i Guds Kiſtuna af ſijnū Fаtæk-
doom/ eñ aller hiner Rijku/ Luc. 21. Þar eru Fаtæker ſem ecke vilia
erfida med Høndunum/ og læra þvi ad ſtela. Þar eru Fаtæker ſem
øfunda hina Rijku formæla þeim fyrer aungva adra Søk eñ þa/ ad
Gud hefur þm̃ meira lаnad/ hvør þo giører bæde Fаtækañ & Rijkañ
epter Velþocknan ſiñe/ Prov. 22. Sijkia þa i allre Høndlan/ mei-
na ad þeir ſo giøra meige ad Saklauſu/ hælaſt þar um̃ i ſiñ Hoop/
hialpa adrū til ad breyta þañeñ/ kalla þvilijkt ad giøra Kiærleikans
Verk

Verk/so sem hiñ Rijke eige aungvañ Riett a sier/ nema þañ er hñ nær med Ofbellde. Þeir una Fatæktenie illa/og stunda med øllum Nætte/ med Riettu ꝛ Raungu ad drijfa hana fra sier. Munu þetta vera þeir Fatæker er Jesus hier uñ talar i Gudspiallenu/ Brædur mijner ælangt er fra þvi/ helldur þeir ed Fatæktena og allañ añañ Guds Kross med Þoleñmædelijda / sa ed lætur sier nægia med siñ deilldañ Verd. Gud telur ecke Peninga þijna/ Christeñ Madur/ helldur mæler hñ þitt Nugarfar/ hañ er aungvañveigeñ riettelega Fatækur/ sem giarnañ villde taka allt fra øllū ef hañ mætte/jafnvel þott eckert hafe hañ/eins og sa er ecke rijkur/sem vill meira hafa/þott hañ hafe alls Nægter/So er og hiñ ecke Fatækur fyrer Gude/ er med Hiartanu gaper yfer øllu þvi hiñ Rijke a/ hiñ Rijka kañ og ecke ad skada hañs Rijkdoomur/ef hñ brukar hñ Gude til Dijrdar/ og Naunganū til Gagnsmuna/sa ed ecke treyster uppa Oriettindeñ edur Ranglæted / edur helldur sig til þess sem ad aungvu er neitt/ Vilie hønum Rijkdoomur til/ þa fester hañ ecke Hiarta sitt vid hañ/Ps. 62. Nañ reiser hiñ Fallna / styrker Mal Eckiuñar ꝛ hiñs Fødurlausa/upphefur sig ecke i Hiarta sijnu/ helldur fellst a Jacobs Rad/er hañ seiger Cap. 1. Sa sem rijkur er/ hroose sier i Læging siñe. Og fyrer þvi ad Gude hefur þocknast marg añ audugañ ad giøra/til ad audsijna i þvi so s̄ øllu odru sijna Giæsku vid Mañañ Sonu/eñ añars vegar er nærsta hætt vid/ad Audureñ s̄ er fagur meige blinda Mañsins Hiarta/ þa giører St. Paull Rad þ̄ þm̄ sem rijker eru i Christelegre Kyrkiu/ 1. Tim. 6. (So laugt er fra þvi ad þr sieu fra Evangelio utelokader)seigiande: þm̄ sm̄ rijker eru i Olld þessare/Predika þu ad þeir ecke metnest i Hiørtū/ og treyste ecke a Audæfeñ/helldur a hiñ lifanda Gud/ s̄ oss alla Hlute annægiañlega giefur til Notkunar/ad þeir sieu goodgiarner/ad þeir sieu rijker i goodum Verkum/sieu giafmillder og fuser a ad medbijta / safnande sialfū sier goodum Grundvelle til hiñs epterkomanda / so ad þr hreppe eilijft Lijf. Fare nu nockur þessum Postulans Radū fram / þa er so langt fra þvi ad hñ fare hlutlaus af Guds Velgiørningū i Evangelio/ad hñ hefur meire Ordsøk og Efne til ad giøra þad Gud hefur i Evangelio

gelio boded/helldur en hin sm snaudur er/ eda hvad er þad ad Christur seiger/ ad ei skule Vatnsdryckur Olaunadur vera i Læresveins Nafne giefen? Matth. 10. Hvad er hitt er han byduri? Ad Men skule giora sier Vine af hinum Ranglata Mammona/ so ad þeir medtake oss i eilyfar Tialldbuder/ Luc. 16. Allt er þetta til þess sagt/ ad Madurenn lockest med Guds Nadar Fyrerheitum / til ad dyrka han med hns Gafum/ og Naunganum ad gagna/ en ef ødruvys er/ þa klynger þar og ofur Bialla/ hun lætur a þeßan Hlioot/ hia Luc. 6. Vei ydur sem ryker erud/ þier hafed ydar Huggun uttekeð. Og Jacob talar nockud skorikordt þar um Cap. 5. seigiande: Nu vel þier Auduger/ grated og veined yfer Hørmungum ydar/ sem yfer ydur koma munu/ ydar Audæfe eru fuen/ ydar Klæde eru uppetenn af Mol / ydar Gull og Sylfur er ridgad/ og þeirra Rid vitnar a moote ydur/ og mun uppeta ydar Holld so sm Elldur/ þier hafed geimt Fiesioodenn til hinna sydustu Daganna/ Siaed Laun Verkamanañana/ sm hafa sleiged ydar Lønd/ er þier hafed inehalded/ þau hroopa/ Hroop þra er yrkt hafa/ er inngeinged i Eyru Drottens allsheriar. þannveg hefe eg nu synt/ Brædur myner/ ad Ryke domur z Fatækt eru Gude jafn kiær/ þegar mz hvortveggia er riettelega fared. Þvi vil eg þy ei dylia/ ad eg hygg ad Frelsaren i þessa Dags Evangelio innebinde þa i þisu Orde/ sm hn talar um/ Matth. 5. seigiande: Sæler eru Andlega Volader/ þviad þra er Guds Ryke. Þetta synest rada meiga af sialfum Spadome Esajæ 61. til hvors ad Frelsaren vysar Johanni i Andsvare synu. Hvør Spadomur so hlioodar: Ande DRottens er yfer mier/ af þvi han hefur smurt mig/ hn hefur sendt mig ad boda Evangelium þm Hoogværu/ og ad binda vid þa sm i Hiortu eru sundurknosader. Þetta skilst mier ad vera sama og Andlega Volader/ Matth. 5. Þad eru þeir sm ad til þess finna/ ad i þeim/ þad er i þeirra Hollde byr ecker gott / Rom. 7. Þeir ed þeckia ad þeir hafa Skort a þeirre Hroosunenne/ sem fyrer Gude gillder/ Rom. 3. Þeir ed med hinum Fortapada Syne audmykia sig fyrer synum Fodur / Luc. 15. Þeir ed med Tollheimtu Manenum voga ecke ad upplypta synum Augum til Himens / helldur beria sier a Brioost og

seigia : Gud verku mier Syndugum Lijknsamur / Luc. 18. Þeim er so eru Andlega Volader/ og reikna sig so or-fataka/ af ollu þvi sem fyrer Gude gyllda kan/ad þeim mislijkar allt a sialfum sier/ þeim hygg eg ad bæde fyrst og sijdarst tilheire Evangeliũ/ hvort helldur þeir rijk-er eru edur Fatæker/ þvi so seiger DRottenn/ Es. 66. A þañ lijt eg sem Fatækur er / og sundurkramenn i Anda / og skielfest fyrer Ordum mijnum. Þegar Guds Sonur kom i Heimenn / þa villdu Menn af Verk unum Riettlater verda/ Enn hvad seiger JEsus þar umm? Nema ydar Riettlæte yfergnæfe meir enn hinna Skriftlærdu z Phariseañа/þa kunn ed þier ecke inn ad ganga i Guds Rijke/Matth. 5. Þa Tijundudu þeir Mintu Anis og Cumen/þad var þeirra Guds Þioonusta/ enn gleymdu þvi sem mest var i Logmalenu/Doomnũ/ Mijskunsemenne og Truñe/ Matth. 23. Þa færdu þeir stoorar Foorner Marc. 7. a HErrans Altare/og ætludu þar fyrer Hoolpner ad verda. Enn DRottenn seiger þar umm/Es. 66. Hvor ed slatrar Naute/þ er/sem hann slæe Mann i Hel/ hvor sem offrar nockrum Smaa-Frenade/ þad er/ sem hann Halsbrite Hund/ so miked gillte su utvortis Guds Þioonustann i hans Augum: Þar fundust ecke marger/sem giordu soddann Jatning fyrer Gude/sem David/helldur hiet þad so: Eg þacka þier Gud/þad eg em ecke eins og adrer Menn/Luc. 18. Þesser þottust rijker vera af goodum Verkum/ og jafnvel odrum lana kunna / enn hvad seiger JEsus vid Biskupenn i Laodicea/þu seiger: Eg em full-rijkur z hefe einskis þorf/enn þu veist ecke/ad þu ert aumur z vesæll/blindur z nakenn/Apoc. 3. og þ hygg eg seigia mætte umm Mnga Manns a þm Dogum. Þar fyrer var Evangeliũ Fatækũ bodad/ þar fyrer flycktust Tollheimtumenn og Bersyndu-uger til JEsum / Luc. 15. Þar fyrer komu jafnvel Heidner Menn a hans fund. Þar fyrer sagde hann til þessa Foolks/Matth. 21. Sannlega seige eg ydur/ad Tollheimtumenn z Þutur munu ganga framar ydur inn i Guds Rijke / þvi Johannes kom til ydar med Riettlætesins Veg/ og þier trudud honum ecke / enn Tollheimtumenn og Þutur trudu honum/ enn þier/ sem ad saud þetta / ydrudust ecke epter a / so ad þier trijdud honum. Og hofum vier nu so nockud heyrt þar umm/ hvilijker ad þesser

Sealaker sieu/ sem vor Frelsare talar um i Andsvare synu til Johañem.

Nu vilium vier hier epter nockud um sialft Evangelium tala/ sem þeim bodad verdur. Meñ kyñu ad efast um hvorneñ þad skilia eige/ ad JEsus seiger hier alleina/ Ad Fatækum sieu Gudspiølleñ bodud/ þar þo St. Pall vottar/ Tit. 2. Ad heilsusamleg Guds Nad sie openber ordeñ øllum Møñum. Hier byrtar oss þad ad athuga/ad jafnvel þott Christi Evangelium sie ecke nema eitt/ þa verdur þo eitt og hid sama Evangelium med Tvøfølldum Hætte predikad/ sa eine hefur nockud af Løgmalenu allthd med sier / og framleidur Guds Nad siefens veitta med Fororde / ef Meñ ydrast Syndaña og af þeim læta. Hvilyk var su Predikun Christi / er Marcus umgietur/ Cap. 1. JEsus kom i Galileam / predikande Evangelium Guds Rykis/ seigiande: Tymeñ er uppfylldur/ Guds Ryke er komed/ giøred Ydran/ og trued Evangelio. Þess hattar var Predikun Johañis Baptistæ/ er hañ sagde: Giøred ydran/ þvi Guds Ryke er nalægt. Øxeñ er sett til Rootar Triaña/hvort þad Trie/sem ecke ber goodañ Avøxt/skal upphøggvast og i Ello kastast/ Matth. 3. Hier er Oleum Evangelij blandad med sterku Løgmalsins Vyne/ til Lækningar þeim sem medal Ræningia hrasader voru/ Luc. 10. Med þyssu Hætte a Evangelium eñ nu ad kieñast i Guds Søfnudu/hvar iñe ad bæde eru Bonder og Good er/ Matth. 3. Og þañ Veg byriar Guds Fiarsioodum ut ad skipta i hentugañ Tyma/ so hvør eirn fae þad hoñu ber/ þvi ei kom JEsus til ad upplevsa edur afma/helldur til ad uppfylla Løgmaled/ Matth. 5. Guds Nad i Evangelio hryn ecke a Mañenu fyrer utañ eina lifande Tru: Vndañ eirne lifande Tru verdur ad ganga søñ Ydran: Søñ Ydran er alldrei nema med søñu Angre og Hiartañs Trega: Trege Hiartañs kañ ecke i Mañenu ad uppvektast fyrer utañ þeckingu Syndareñar: Þecking Syndareñar framkiemur af Løgmalenu/ Rom. 7. hvar fyrer þott ad Løgmaled giøre øngvañ holpeñ af sialfu sier/ samt þionar þad under Evangelium/ truudum Mañe til Sæluhialpar / so þegar Bookstafureñ hefur deydt/ þa lyfgar Andeñ/ 2. Cor. 3. Þegar Løgmaled hefur sundur mared/ þa læknar Evangelium/

um/ þegar Mañeſkiañ af Løgmálenu þecker ad hun hefur eckert añ=
ad forþienad eñ Helvijte / Guds Reide og eilijfañ Dauda / þa tekur
Trueñ vid høñu og giører hañ lifande aptur fyrer JEſu Dauda/ og
endurnijar hañ til ad giora framveigis Guds Vilia : Þeſſa Atferd
brukade hiñ ædſte Biſkup z mikle Hyrder Saudaña optaſt til ad leida
ſynduga Meñ til Guds Rijkis/þa ſømu brukudu og aller hañs Þien=
arar uñ alla Æfe. Noe var Rietlætis Predikare/ 2. Pet. 2. Na=
than ſtraffade David/ædur eñ hañ huggade hañ/2. Sam. 12. Atferd
Johañis Baptiſtæ / er øllum kuñug/ Matth. 3. So er nu þeſſe hiñ
alnienilege Nattur og Mate til ad predika Evangelium / ſem aller
Guds Ords Þienarar eiga ad vita og bruka. Añar er ſa ſem tilhlijder
ængrædum og ſturludum Mañeſkium/þeim ſem allareidu hafa þeckt
Syndena/ og ſo eru af heñar Umþeinkingu ſundurmarder/ ad þr reik=
na ſig Overduga Guds Nadar/og ſo Færæder/ad þeir vita ecke hvad
þeir eiga af ſier ad giora: Þeckia ad ſøñu Guds Nad/ eñ ofbijdur þo
Stærd Syndaña: Þeir vita ad Sool Rietlæteſins JEſus Chriſtur
er þeim uppruñeñ/Mal. 4. Eñ fyrer þvi ad þeir treyſtaſt ecke til ad
hypta ſijnum Augum til Himens upp/Luc. 18. og ad Þoka Syndaña
ſkilur a millum Guds og þeirra/Eſa. 59. þa fa þeir ecke i giegnum
hana ſied (fyrr eñ Heilagur Ande ridur Truareñar Smyrſlum a
þeirra Hiartans Augu) hvad fagurt hun ſkijn/ peir þeinkia helldur a
Stærd Syndaña/ eñ til Fiolda Guds Myſkunſemda/ og i einu Orde
ad ſeigia/þad eru þeir Fatæker/er ſier i Lage uñ talad er hier i Gud=
ſpiallenu/þm̃ tilheyrer Evangeliũ eintomis eñ Løgmalſins ſtraungu
Hootana. Hvar fyrer? Þviad Guds Ande hefur allareidu verkad allt
þ ſm̃ Løgmaled atte ad verka/ſm̃ er Þeckingu Syndaña og ſaña Yd=
ran/er af heñe kiemur. Þeim verdur bodad/ad hvar ſem Syndeñ yfer=
gnæfe / þar yfergnæfe Nadeñ miklu framar / Rom. 5. Þeim verdur
ſagt ad Mañſins Sonur kom til ad kalla Synduga/ eñ ecke Rietlata
til Ydrunar / Matth. 9. Þeim a ad Predika / ad Blooded JEſu
hreinſe þa af øllum Syndum/ 1. Joh. 1. Og þo ad þeirra Synder
ſieu raudar ſm̃ Blood/ſkyle þær eins hvijtar og Snioor verda/Eſa. 1.
Þeim

þeim seiger David/ Ps. 34. Nalægur er DRottẽ þeim sem sundur-
kramder eru i Hiørtū og Narmþrungner i Anda/ til þra seiger Esaj-
as Cap. 55. Heyred þier ſ þyrster erud/komed til þssara Vatna/ z sæ-
ed æungvañ Pening hefur / komed/ medtaked og snæded. Komed seige
eg og kæ-ed Okeypis og fyrer eckert/ bæde Vijn og Miolk. Til þeirra
hroopar sialfur JEsus / sem bored hefur Synder Veralldareñar /
Matth. 11. Komed til mijn aller þier sem erfided og þunga þiader er-
ud/ eg vil ydur endurnæra/ til alls þessa seiger øll heiløg Guddomsins
Prediking/Amen. Ezech. 33. Þier seiged/ af þvi ad vorar Yfertrodslur
og Synder liggia a oss / þar fyrer visnum vier upp i þeim/ hvørneñ
skylldum vier meiga lifa? þa seig þeim: so sañarlega sem eg life seiger
DRotteñ/ þa vil eg ecke Dauda hiñs Ogudlega/ helldur ad hañ snue
sier og life. Ecke eru þijs Dæme/ ad Fader Myskunsemdaña hafe nock-
urn þañ fra sier reked/ sem til hañs komed hefur / Joh. 6. Þetta er
Evangelium Fridarens / sem hier bodad verdur/ Esa. 52. Lat þvi
ei syndugur Madur þijna Sæalu vera Oroolega i þier / þvi þu hefur
Frid vid hañ feinged/ hvørs Ovinur þu varst/ þegar hañ gaf siñ Son i
Daudañ fyrer þig / Rom. 5. Þad skiedur hia goodum Konungum/
nær þm fædest eirn Sonur/ ad þr giefa einhvørn Bandingia lausañ/
Eñ Gud Fader liet hroopa til allrar Veralldar i sijns Sonar Fæd-
ingu/ Fridur a Jørdu og Møñum goodur Vilie/ Luc. 2. Þetta er E-
vangeliū Fagnadarens/ Luc. 2. Þvi Einglarner sungu/ Eg boda ydur
mikeñ Føgnud/ þañ er skier øllu Foolke. Lat þier þvi ecke so Ogna
Synder þijnar/ þott þær yfrid margar sieu og storar/ ad þu ecke under
eins glediest i Gude Heilsugiafara þijnum/ Luc. 1. Meire Glede er i
Himnenum/ seiger JEsus/ yfer einum Syndara/ sem Ydran giører/
helldur eñ yfer niju og nijutiju Riettlætum / Luc. 15. Nu fyrst ad
sialfur Gud og hañs Herlager fagna so møg þijnu Apturhvarfe / þvi
skyllder þu þa hryggur vera? Þetta er Evangelium Guds Nadar/
Act. 20. og Embætte Forlijkunareñar/ 2. Cor. 5. Eñ þu hrædest øll
þijn Verk eins z Job/ og veitst ad jafnvel þitt Riettlæte/ er so sem nid-
lags Fat/ Esa. 64. Nu er þetta Nadareñar Evangelium/ i hvøriu

Syndaranum verdur frambodeñ Naad ut af Naad/ eñ ef þ er af Naad/ þa er þ ecke af Verkunū/ seiger Postuleñ/ Rom. 11. Þyn Verk eru vond/ eñ þetta er þo Evangeliū goodra Hluta/ Rom. 10. Þitt Hiarta fordæmer þig/ eñ Johañes seiger þo/ ad Gud sie meire þynu Hiarta/ og vite alla Hlute/ 1. Joh. 3. Veit hñ alla Hlute/ þa veit hñ og þ/ ad þu ert Andlega voladur/ þvi vill hañ þier Himnarijked giefa/ Matth. 5. Eingeñ er sa snaudur/ er hañ a hellt Kongs Rijke/ þo er Syndareñ rijkare/ þegar hñ a Guds Rijke/ og verdur þa rijkastur/ þegar hñ er sm fatækastur/ og mattugur / þegar hañ veikur er eins og St. Paall/ 2. Cor. 12. Veit Gud alla Hlute/ þa veit hañ og þad/ ad þig hungrar og þyrster epter Riettlætenu/ Matth. 5. Eñ ef þu sem Vondur ert/ kant ad giefa Börnum þijnum goodar Gafur / ef þu sem ert aleñ i Synd/ munder ei neita daud-þyrstum Mañe Vatns-Dryckiar/ mun þa Gud sm er alleina goodur/ tefia leinge ad svala þier med Heilogum Anda/ þa þig langar epter honū/ so sem Hiörteñ epter ferssku Vatne / Psalm. 42. Þu fellur i þær Synder er Gud hefur þier adur fyrergiefed/ og þad optar eñ Einusiñe / þad er illa giort/ Lat þig þ af Hiarta angra/ og syndga ei þañeñ framar/ ad þu ecke uppauser Bruñ Myskunareñar / Eñ gæt þo þess ad þetta er Evangelium Forlijkunareñar/ 2. Cor. 5. Christur er Kieñemadur ad Eilijfu/ Hebr. 7. og situr til Födursins hægre Handar / til ad bidia fyrer oss O-aflatañlega. JEsus skipade Petre ad fyrergiefa synum Broodur Siötijusiñum sio siñum / Matth. 18. Huxa ecke ad Fader Myskunsemdañа mune vera sijdur nadugur/ eñ hñ ætlar til ad þu skuler vera/ sierdeilis þar hañ seiger: Vered Myskunsamer/ so sem ydar Fader er Myskunsamur/ Luc. 6. eñ bruka samt ecke þessa Guds Naad til Hyrduleysis edur til ad giefa Holldenu Taum. Hæd ecke ad honū sm Augad hefur skapad og Eyrad hefur plantad / Ps. 94. og er Hiartnañа og Nyrnañа Rañsakare/ Apoc. 2. Þvi hañ lætur ecke ad sier hæda/ Gal. 6. Hafe Gud fyrergiefed þier margar Synder/ þa vit ad þier er þess vandara. Þeink a þañ Tijma / hvorsu ad Syndeñ var þier Obærelig/ adur eñ Gud huggade þig med Evangelio/ hun mun þo

betur

hefur bÿta / ef þar kynne ad koma / ad hann yrde fyrer Alvøru reidur. Slæckved ecke Heilagann Anda seiger Pall Postule/ 1. Tess. 5. Giæt ad þvi syndugur Madur/ þvi kannskie/ hann verde ecke so hægt aptur ad kveikia. Sia nu ertu heilbrygdur sagde JEsus vid hann/ sem hann læknade vid Dyked Bethesda / synda nu ei framar / ad ei hende þig annad verra/ Joh. 5. Þu hefur eitt Sinn leiged vid Dyke Guds Nadar/ og Eingell hins mikla Nads hefur so hrært þ / ad þier vard til andlegar Heilsubootar. Sia til ad þu ei aptur misser Heilsuna og verder so ad kvarta umm med Sjuka Manne/ þad þu aungvann fær sem ad kaste þier i Dyked/ þegar JEsus er fra geingenn. Hafe hann eitt sinn utrekeð Diøfulenn fra þier/ þa giallt varhuga vid/ ad ei hverfe Satan aptur/ og take sio Anda sier verre/ og verde so þitt hid Sydara/ argara hinu Fyrra/ Luc. 11. Nu hef eg so med faam Ordum sagt/ Brædur mÿner/ hvilÿkt ad sie þad Evangelium/ sem Fataktum bodad verdur. Þennann Veg gieck Jesus til ad leita ad þeim sem annadhvort harmþrungner voru/ og sundurkramder i Mootlætenu / edur Særder og Lemstrader af Tilfinningu Syndanna. Hann hafde ecke mørg Ord vid hina Bersyndugu i Simons Huse/ hann took Ordalaust hennar Forsvar a Hendur/ og sagde: Ad henne fyrergiæfust hennar mørgu Synder/ af þvi hun elskade miked/ Luc. 7. Hann skipte ecke mørgum Ordum vid hina Bloodfallssiuku / er gieck Bak til vid hann/ og snerte Falld hans Klæda/ hann sagde alleina/ Vertu hughraust mÿn Dootter/ þÿn Trua giørde þig heilbrigda / Matth. 9. Hann hafde og ecke langordt vid hinn Limafallssiuka/ er þeir lieku sÿga ofann af Þakenu nidur fyrer hans Blessadar Fætur/ hann reiste hann strax upp med þessu Huggunar Orde ; Vertu Hughraustur Sonur/ þier eru þÿnar Synder fyrergiefnar/ Matth. 9. Hann atalde ei stoorum Hoor-konuna / til hvørrar hann sagde : Kona / hefur neckur fordæmt þig? Enn hun kvad nei vid/ þa sagde hin eilÿfa Giæska/ so fordæme eg þig ecke helldur/ far burt z syndga nu ei framar/ Joh. 8. Eingenn er þvilÿkur Guds Velgiørningur / af øllum þeim Fiølda sem hans Fødurleg Nad hefur tiad syndugum Mønnum/ sem þesse/ Eingenn Hungradur verdur so feigenn ad eta/ eingenn Þyrstur

ad drecka/ eingeñ Nakeñ ad klædast/ eingeñ Þreyttur ad hvylast/ eingeñ Villægur ad nm Landsvist apftur/ eingeñ Sioohrakeñ Landenu/ eingeñ Siukur Bakanum/ eingeñ Þrall Frelsenu/ eingeñ Fiøtradur Lausnene/ so sem Fatækur verdur Evangelio/ og eirn Syndare sem einskis Von a nema eilijfra Helvijtis Pijna/ so sem hñ verdur þvi feigeñ seige eg/ ad Guds Nadar Lioos skijni i hñs Hiarta/ so ad hañ sier med Truareñar Augũ/ ad hañs Synder kvittar eru. O Herra Jesu Christe/ þu saklausa Lamb Guds/ sem burtu ber allar Veralldareñar Synder/ Kieñ þu oss ad þeckia vorn Overdugleik/ Drag þu Skijluna fra vorum døpru Augum/ so ad vier mættũ sia vora Bligdan/ straffa þu Syndena i oss/ med saññe Ydran og Angre Hiartans fyrer allt þad Illa/ sẽ vier fra Barnæsku vorre høfũ drigt a moote þier/ og þa vier erum so nidurslegner i Hiørtũ vorũ/ og þijn vollduga Hønd er oss so sterk ordeñ/ þa riett oss apftur þijna Nadar Hønd/ ad vier ei sockvum i Diup Orvæntingareñar/ helldur forlatum oss þar uppa/ ad þu sieit oss af Gude giefeñ til Riettlætis/ til Helgunar og eilijfrar Endurlausnar/ 1. Cor. 1. Bænheyr þad HErra fyrer þijna Forþienustu/ AMEN.

Fiorda Suñudag i Adventu.

Gudspialled/ Joh. 11. Cap.

A Þeim Tyma. Gydingar sendu af Jerusalem Presta og Levita/ ad þeir skylldu spyria hañ ad/ hvør ert þu? Og hañ medkieñdest og neitade þvi ecke. Og hñ medkieñdest/ seigiande: Eige em eg Christur. Og þeir spurdu hñ eñ þa ad/ hvad þa? Ert þu Elias? Hañ sagde/ ei em eg. Ert þu þa Spamadur? Og hañ svarade nei/ ecke. Þa søgdu þeir vid hañ. Hvør ert þu þa? So ad vier meigũ Andsvar giefa þeim er oss utsendu. Hvad seiger þu af sialfũ þier? Hañ sagde: Eg em hroopanda Rødd i Eydemørku/ greide þier Gøtu DRottens/ so sem sagde Esajas Spamadur. Og þeir sem ut voru sender/ voru af Phariseis. Og þeir spurdu hañ ad/ og søgdu til hañs: Þvi skijrer þu þa/ fyrst þu ert ecke Christur/ eige Elias/ og eige Spamadur? Johañes svarade þeim og sagde: Eg

skijre

skyre i Vatne/ eñ sa stood i Mided hia ydur/ hvorn þier þeckud eige. Hañ er sa sem epter mig mun koma / hvor ed var fyrer mig / hvors Skooþvenge eg em ei verdugur upp ad leysa. Þetta skiede i Bethabara / hinumeigeñ Jordanar / þar sem Johañes skyrde.

Exordium.

Y Þessu Heilaga Evangelio er Tvent sem þarf ad akhuga. Þad eina ad Johañes seigiest ecke Elias vera/ eñ JEsus seiger þo um̃ hañ / Matth. 11. Ef þier villed þad medtaka þa er hañ Elias sa ed koma skal / Og hia Matthæum seiger hañ/ ad Elias komeñ sie/ Matth. 17. Þad er añad/ ad hañ neitar þvi / ad hañ sie Spámadur / eñ hañs Fader Zacharias seiger þo um̃ hañ / Luc. 1. Og þu Sveirn munt kallast Spámadur hiñs Hædsta. Þetta synest hvørt ødru gagnstædt vera/ Eñ þess byrtar ad giæta / sem St. Petur seiger / ad Spádoomarner eiga ecke wt ad leggiast epter eigeñ Þootta / þvi þeir eru ecke af Mañlegum Vilia til vor komner / helldur hafa Guds Heilager Meñ tilknúdder af Heiløgum Anda talad / 2. Pet. 1. Og þvi er eingeñ Vegur betre edur beirne til ad leggia þa wt/ helldur eñ sialf Ritningeñ. Hia Malachiam Cap. 4. seiger Ande Guds / Sia eg mun senda Eliam Spámañ til ydar / ádur eñ kiemur sa mikle og hrædelege Dagur DRottens. Sa Elias er nu Johañes i Raun og Sañleika / hañ gieck undañ Guds Foolke i Anda og Krapte Eliæ / so sem Eingelleñ spáde / Luc. 1. Elias var eirn strangur Vandlætare i Guds Stad. Johañes var og Yrganar Predikare. Elias sagde hinum Oguðlega Achab Konunge til Synda siña / 1. Reg. 21. Johañes átalde Herodem Konung / Matth. 14. Elias upprætte ad miklu Leite Afgudadyrkanena wr Israel / 1. Reg. 18. Eñ Johañem seiger Frelsareñ / Matth. 17. ad hañ mune vidrietta alla Hlute. Elias bodade hiñ saña Guds Veg/ 1. Reg. 19. Johañes kom med Veg Riettlætesins/ Matth. 21. Um̃ Eliam er spád / Malach. 4. ad hañ mune snúa Hiørtum Fedraña til Barnaña/ og Barnaña til Fedraña/ og hañ sama Spádoom þyder Eingell DRottens uppa Johañem / Luc. 1. Og ad Meñ ecke efist um̃ þad / ad Johañes sie Elias sa ed koma ætte/ Þa skrifar Matth. 17. Ad þegar Lærisveinarner sau a Fiallenu Eliam og Moysen tala vid JEsum / er hañ Forklaradest / þa hafe hañ bañad þeim ad seigia þa Syn nockrum / fyrr eñ hañ være upprisen / Eñ þeir spørdu: Pharisæi seigia ad Elias eige ádur ad koma / Eñ hañ sagde: Elias a ad sønnu ádur ad koma og Lagfæra alla Hlute. Eñ eg seige ydur / ad Elias er allareidu komeñ / eñ þeir þecktu hañ ecke / helldur giørdu vid hañ / hvad þeim lystade. So mun og Mañsins Sonur verda þyndur af þeim / þa skilldu Lærisveinarner ad hañ talade vid þa um̃ Johañem / seiger Matthæus. So er nu Johañes sa riettre Elias sem koma ætte / Eñ þo ecke eirn og hiñ same Elias Thesbiter / Og so sem Guds Ande seiger / Hos. 3. Ad þeir mune leita synis Konungs Davids / sem þo er ei añad eñ Christur. So heiter Johañes hier Elias / jafnvel þott hañ ecke Elias være. I ødru Lage neitar Johañes þvi / ad hañ Spámadur sie.

Hier byriar ad athuga / ad Gydingar hafa ann Efa vered i þeirre Villu / ad Gud munde ecke eingsta senda Eliam Thesbiter i eigeñ Persoonu til þeirra / helldur og eirn añañ Spamañ / lykañ Moysi / hvad þeir dreiged hafa af sialfs Moysis Ordum / Deut. 18. Er hañ sagde : Spamañ mun Gud ydur uppvekia af Brædrum ydar lykañ mier / hønum skulud þier heyra. Hvør Ord alleina eiga um̃ DRottenn JEsum ad skiliast / So sem St. Petur þad wtleggur / Act. 3. Þad mæ og ráda af Ordum Foolksins / er sagde um̃ JEsum / Joh. 6. Þesse er sañarlega sa Spamadur / sem i Heimeñ koma skal / edur hvad er þad añad / sem stendur / Maccab. 14. Ad Gydingum og Kieñemøñum synndest ad Simon skyllde vera þeirra Hertoge Æfeñlega / þar til sa visse Spamadur kiæme / 1. Maccab. 14. Vilie Meñ og Grandvarlega athuga Spurn Gydinga / þa er hun þañ Veg : Ertu sa Spamadureñ ? Hvad talad synest um̃ einhvørn vissañ Spamañ / sem þeir væntu epter / Eñ so sem Johañes þvi Rietteleg Neitade / ad hañ være Elias epter þeirra Meiningu / So kvad hañ og Nei vid hinu med øllum Riette / ad hañ sa Spamadur være / sem þeir epter væntu / jafnvel þoott hañ være Spamadur hins Hæsta / so sem hañs Fader Zacharias adur sagt hafde / og meir eñ nokur Spamañ ad Christi Vitne / Matth. 11. Og er þetta ad seigia um̃ Persoonu Johañis. Eñ af hañs Angsvørum / eigum vier Christelega Hoogværd ad læra. Hvar um̃ eg framvegis tala vil. Þar til styrke Guds goodur Ande fyrer JEsum Christum / AMEN.

Vtleggingeñ.

HJd fyrsta Andsvar Johañis / er hañ gaf Sendemøñum Gydinga / er þetta : EJge Em Eg CHRJSTVR. Spurn þeirra var þañ Veg. HVør Ert Þu? Og synest so sem hañ hafe ei viliad bijda epter þvi / ad þeir spyrde hañ ad / HVort Hañ CHRJSTur Være / þvi hañ hefur ann Efa vitad / ad þess hattar munde Erendeð vera / þar fyrer tekur hñ þad strax / og seiger : EJge Em Eg CHRJSTur / og ma þar af siaa / hvørsu ant hønum hefur þar um̃ vered / ad eingeñ skyllde so mikla Hluke um̃ sig þeinkia / hvar fyrer hañ giekur og ecke bundest sijdar i Gudspiallenu / ad tala so Skoreñordt hier um̃ / ad aller skilia mættu / er hañ seiger : SA STood i MJded Hia YDur / Hvørn þier þeckud eige / hañ er sa sem epter mig mun koma / hvør og fyrer mig var / hvørs Skoo-Þveinge eg em ei verdugur upp ad leysa. Gudspiallamadureñ sem þetta ritar / hñ hefur so mørg Ord hier um̃ / seigiande : HAñ MEDkiendist Og NEitade Þvi Ecke / Og Hañ Medkiendist / og sagde : EJ EM EG CHRJSTVR. Og er þad audsiært þar af / ad hañ hefur a allar Lunder viliad gyrda fyrer þad /

ad eingeñ skylde þvilykar Offgar i Hug sier leida. Þañ veg hafa aller Guds Elskendur Lynder vered / ad þeir hafa fyrerorded sig/ þa þeir a einhvørn Haatt hafa orded añadhvørt ad nalægiast Gud/ edur og ad þeirra hefur under eins giefed vered og hiñs stoora Konungs/sem øllu rædur/bæde a Himne og Jørdu. Heiløgum Johañi var þetta nærsta Akkgeingt ad blygdast fyrer synum Gude og Skapara. Þegar Guds Mooder Maria heimsokte Moodur hñs Elisabeth Frændkonu syna/ er hun var Olett ad hønum / þa fagnade hun heñe a þeñañ Haatt: Hvadañ kiemur mier þad/ad Moder DRottens mijns kiemur til mijn? Luc. 1. Eins var sialf Maria Skape fareñ/ er hun sagde til Eingils sins: Eg em Ambaatt DRottens/Verde mier epter Orde þijnu. Abraham visse ei hvad hñ aatte af sier ad giøra/þegar DRotteñ vyrdte hañ Vidtals/þvi sagde hñ: Eg villde nu giarnañ tala vid DRotteñ Gud/þott eg sie Dupt og Aska/Gen. 18. Eg vil ei þar um tala/hvør su Postular DRottens vørdust allre þeirre Lotningu / er adrer syndoger Meñ villdu veita þm/þa þeir kiendu JEsu/edur giørdu Krapta verk i hañs Nafne. Þegar Cornelius fiell til Foota Peturs/ þa reiste Postuleñ hñ jafnskiott a Fætur/og sagde: Statt upp/eg er eirneñ Madur/ Act. 10. Þegar Folked i Lystris sagde ad Guderner væru Møñum lijker ordner/ og til þeirra ofañkomner/ Act. 14. af þvi ad Paall reiste þañ a Fætur med einu Orde/er Fotþrumur var fra Moodur-Lijfe/ og villdu hafa fært hønu og Barnabæ Foorner/þa sundurrifu þeir syn Klæde/stucku iñ i Mañþraungena/hroopudu og søgdu: Þier Meñ/hvar fyrer giøred þier þetta/ vid erū Meñ/sama Breiskleika og þier underorpner. Jaa/ ecke einasta Guds Heilager Meñ og Astviner/hafa þañ veg blygdast fyrer Gude/sem meir eñ skylldugt er/ helldur og hafa hañs volldugu Einglar hid sama giørt. Þad maa medal añara lesa/ Apoc. 19. Þegar Eingelleñ talade vid Johañem/ þa skrifar hañ a þeñañ Haatt: Og eg fiell fram fyrer hñs Fætur ad tilbidia hñ/ z hñ sagde vid mig: Siaa ad þu giører ei þetta/eg em þiñ Medþienare og Brædra þiña / þeirra er hafa Vitnisburdeñ JEsu/ tilbid þu Gud. Hafe nu Guds heilager Meñ og Postular/hafe Johañ

es Baptista/ um̃ hvørn Sañleiks Muñureñ vitnar/ ad eingeñ sie mei-
re af Kvinnu fæddur / Matth. 11. Nafe hañs blessud Mooder/ sem
hina mestu Tign hefur af Gude þeiged allra syndugra Mañа / sem
borner eru i þeñan Heim: Nafe Guds heilager Englar/ sem eru all-
deilis an Syndar: Nafe þesser/ seige eg/ so audmiükt sig fyrer hñs Ma-
ieſt. z Vellde/ hvad miklu framar byriar þier þa syndugur Ormur/ ad
audmiükia þig under vollduga Guds Hønd/ sem allur ert i Synd/ z ecke
eitt Augnablik lifer an Syndar i hñs Auglite. Nafe Sonureñ giørst
Fødurnū hlydeñ allt til Daudañs/ ja/ allt til Krossens Dauda/ Phil.
2. Ef St. Pall/ 1. Cor. 15. seiger/ ad a sijdarsta Deige/ þegar hañ
afhender Rijked Gude og Fødur/ þa mune hñ (þo epter Mañdomenū)
Vndergiefeñ verda hønum/ sem alla Hlute giørde hønū undergiefna/
ætler þu þa ecke ad skamast þijn ad standa upprietur i hñs Auglite /
þu sem optsiñis ert Ohlijdugur/ Yverbroteñ/ Tomlatur/ og forsmaaer
hñs myklu Myskunseme/ sem Daglega er nij og ferst yfer þier a hvør-
ium Morgne/ Thren. 3. Hvar fyrer hafa Guds Heilager so audmijkt
sig fyrer Gude ? Þvi þeir elskudu hañ. Þvi hafa þeir hañ elskad ?
Þvi þeir þecktu hañ. Þvi þecktu þeir hañ ? Þvi þeir lærdu fyrst ad
þeckia sialfa sig. Hvad þecktu þr. hia sialfū sier: Eckert nema Eymd
og Volæde. Hvad hia Gude? Eckert nema Dyrd og Vegsemd. Giør
slijkt hid sama og muntu fiña / hvørsu ad þu ert miñа eñ ecke i Guds
Auglite. Ber þig samañ vid hañ/ þott nockud Olijkt sie samañ ad be-
ra/ og nærsta sundurleitt/ giør þ þo/ þvi slijkur Samburdur mislijkar
hønū ecke/ ef hñ mætte duga þier til ad kañast vid Eymd þijna og hñs
Dyrdarfulla Hatign/ hvøria þo Daudlegur Madur alldrei kañ ad
þeckia so sem hun er. Judar spurdu Johañem ad / HVØR
ERT ÞV ? Ef þu spyr ad hvør Gud sie / þa verdur ei svarad /
nema med hañs eigeñ Ordum. Gud er eirn Ande / Joh. 4. þo ecke
so sem adrer Andar/ helldur Fader Andañа/ Hebr. 12. Og svo Dyrd-
legur / ad hønum̃ mã vid aungvañ Hlut samlijkia / Esa. 40. Vm̃
hañ verdur ei nær komest ad tala / eñ med þeim Ordum / er under-
ærns medkieñа Vanfrære vora til ad utmala hñs Dyrd/ sem er/ ad hun

sie

sie Omælañleg/ Oendañleg/ Oransakañleg og Utseigiañleg. Eñ spur sialfañ þig ad/ Hvad ert þu? J Fyrstuñe eckert/ og sijdañ Leyr Jardar / sem Gud skoop hiñ Fyrsta Mañ af / Gen. 2. Gud er Eilijfur / sa sem er / og sa sem var / og sa sem koma mun/ Apoc. 1. Eñ hvør ert þu? nockurskonar Gufa/ er siest um̃ Hrijd/ eñ hverfur sijdañ/ Jac. 4. Gud er Omælañlegur/ hañ uppfyller bæde Himeñ og Jørd. Þad vottar Zophar af Naema/ seigiande: Job. 11. Muntu med Huganum gieta komest ad Stærd hiñs Almættuga/ hañ er hærre eñ Himneñ/ og diupare eñ Helvijted. Eñ hvør ert þu? Mæl sialfañ þig/ sem ert fæærra Foota Leingd / og megnar ecke med ølle þiñe Ahyggiu ad auka eirnre Aleñ þar vid/ Matth. 6. Gud er Alvitur/ aller Hluter eru berer og nakter fyrer hañs Augum / Hebr. 4. Eñ hvør ertu? Þu veitst ecke hvad a Morgun mune skie / Jac. 4. Gud er Almættugur/ hia hønum er eingeñ Hlutur Omættugur/ Luc. 1. Eñ hvør ert þu? Þu formætt ecke ad giøra eitt hvijtt Haar svart a þijnu Høfde/ Matth. 5. DROttiñ er Riettlætur og goodur / seiger David / Psalm. 25. Og so sem hañ er i sialfum sier/ so er hañ i sijnum Verkum. Eñ hvør ert þu? Þijner Þankar eru vonder i fra Upphafe/ Gen. 8. og so eru þijn Verk / þvi þar er eingeñ sa ed gott giøre / og ecke eirn/ Psalm. 14. Gud er Sañordur / øll hañs Bodord eru Sañleike/ seiger David / Psalm. 119. Ef vier Otruer erum / þa er hañ trur/ Sialfum sier kañ hñ ecke ad neita/ seiger Paall/ 2. Tim. 2. Eñ hvør ertu? Spur St. Paal ad/ hañ mun svara þier/ Rom. 3. Verde Gud Sañordur/ eñ aller Meñ Lygarar. Hvad virdest þier nu syndugur Madur? Muntu ecke/ þegar þu so helldur Reikning mille Guds og þijn/ munt þu ecke (seige eg) fulla Orsøk hafa til ad skamast þijn fyrer hñs Auglite/ sem þier so miklu mættkare/ miklu ædre/ miklu betre/ miklu Riettlætare er/ og i einu Orde ad seigia/ hia hvøriu þu ert miña eñ ecke ad reikna/ Og þ. utañ allt þetta/ þa hefur hñ þig so Aumañ/ so Fæærædañ/ so Vondañ og Onogañ sialfum þier um̃ alla Hlute/ upp ur Þreckinum hafed / og sett þig i sijns Sonar Rijke / Col. 1. Eñ Utelæckad hañ / og giort þier ad øllu Samlijkañ / Hebr. 2. Ad þvi

einu undanteknu er hann var straffadur fyrer/enn þu ert frelsadur fra/ sem er Synden/ Hebr. 5. Fyrer hvoria hann er deyddur/ Enn þu fieckst Lijfgiøf fyrer hans Dauda. Þui skyllder þu þa Aumastur allra skap adra Hluta Guds a Jordunne/ Skyllder þu (seige eg) skæra þig edur melnast i Hiarta þijnu/so sem værer þu nockud fyrer utan Gud/Og ei miklu helldur med Audmykt þijns Hiarta/ þacka honum þess innelegar/ sem hann hefur giefed þier meira Vit a ad þeckia þad/ og meira til þijn lagt enn allra annara. Eirn Guds Eingell hefur honum meira ad þacka fyrer hinn minsta Dropa hans Giæsku/er hann hefur til hans lagt/helldur enn allar skynlausar Skiepnur/fyrer øll Nattúrunnar Giæde og Sköp un allra Hluta. Enn þu syndug Manneskia hefur meira af honum þeig ed i hinum minsta Nædar-Mola Andlegra Giæda/ helldur enn allar Einglanna Hersveiter i øllu þui sem øllum þm er tillagt/hvar fyrer; þui ad til þss/ad þu lifa skyllder fyrer Næd Guds/hefur hann læted Son sinn ecke Einglanna/ helldur Abrahams Sæde uppa sig taka/ Hebr. 2. og giørt þitt Hold sem hann uppa sig took Einglunum so miklu ædra/ sem hann hefur framar þeim ædra Nafn ødlast/ Hebr. 1. og þo læted hinn lifanda Gud i Mannlegu Hollde deya mannlegum Dauda/so þu mætter Gudlegu Lijfe lifa/þui hefur hann so miklu meira til þinnar Upphefdar unned enn til Einglanna/sem JEsum hans Son hefur meira kostad ad endurskapa þig/helldur enn alla Einglana ad skapa/fyrer þui ættu hm so miklu meira ad þacka enn þeir/sem hann hefur meira uppa þig kostad. Enn hvar med villtu honum þacka? Ecke etur hann Kiøt Hafranna/ edur dreckur Blood hinna feitu Uxanna/ Psalm. 50. Offra honum Lofgiørdenne / og giallt honum þijn Heit / þad er audmiukur Ande og sundurkramed Hiarta/ hvørt hann mun ecke fyrerlijta/ Psalm. 51. Þu kannt ad seigia/ Eg iafna mier ei saman vid Gud/ ei hef eg mig upp a moote honum/eg veit/eg a honum allt gott ad þacka/og ef hann vill Doom hallda vid mig/ þa hefur hann Vald til ad kasta Lijfe og Sæ- lu i eilijfann Elld/ Matth. 10. Þu seiger vel / þui allt þetta er meir enn satt / Enn rannsaka Hiarta þitt vel / hvørt Hugur hefur alltijd fylgt Mæle/ Hefur þu audmykt þig so fyrer þijnum Gude sem tyriad

hefur

hefur / bæde med Orde og Verke? Ef hann er þinn Fader/ hvar er þa hans Heidur? Giæt ad þvi JEsus seiger / Matth. 21. um þann Son/ er Faderenn skipade ad ervida i Vijngardenum / og hann kvad jaa vid/ enn foor þo hvørge/ Þad er ei noog ad nalægiast hann med Vørunum/ ef Hiartad er langt þar fra. Vier seigiumst aller eiga ad elska Gud framm yfer alla Hlute/og þad er þad sanna Audmyktar Merke ad elska hann/enn Gud naade hvørnenn þad efnt er/ þar vier latum oss a Stundum alla Hlute skylldare vera enn hans Ord. Þegar Hollded og Andskotenn freista þijn til Syndarennar/ enn þier kiemur þa i Hug ad Gud hafe þ bannad/ samt hlyder þu Holldenu i þess Gyrndum/og lætur Syndena i þvi drottna/ Rom. 6. Er þad ecke ad upphefia sig a moote Gude / og meta framar þess Munad enn hans Bodord? Hvørier erum vier þa a medann? Ecke Guds Þioonar/ helldur Þrælar Syndarennar/ þvi hvør hann Syndena æfer/ hann er Præll Syndarennar/ seiger JEsus/Joh. 8. Vier eigum ad hrædast og skielfast hans Ogurlega Nafn/ enn Menn vanbruka þad a Stundum/ til ad Liuga/ Stela/og Svykia. Hvørier erum vier þa? Peir ad vyssu/fyrer hvøtra Skulld Guds Nafn lastad verdur medal Heidingianna / Rom. 2. Vier seigiumst vera skyllduger a hlyda hans Orde / og giøra þar epter / enn Menn daufheyrast þar vid/ sitia under eirne Predikun Hyrdulauser/og ganga þadann Avaxtar lauser/ og sumum maa valla þangad koma/sem þad er um Hond hafft. Hvad erum vier þa? forgleymannleger Tilheyrendur / enn ei Giørendur Ordsins / Jac. 1. J Krosse og Mootgange siest allra best Audmyktenn fyrer Gude. Sa audmyker sig riettelega under hans volldugа Hønd/er kysser a Vønd Drottens med Þacklæte/þvi hann er hans sann ur Læresveirn: Enn þar vill a Stundum nærsta miog afbera/ þar Menn eru Opolenmoder under DRottens Krosse. Sumer skiooka sier undann hans sæta Oke a allar Lunder med Oleyfelegu Moote/og leita þeirra Bragda er Gud bannad hefur. Er slijkt ad audmykia sig fyrer Gude? Siærre fer þvi. Hvørier erum vier þa? Lyker þim er lyda so sem Þiofar og Mordingiar/ edur þeir sem falla inn i annars Embætte/ 1. Pet. 4. Þvi hvar er vor Audmykt fyrer Gude / Ef vier viljum eckert þola

hans

hans vegna/ Og so sem vier erum nu skylduger a allar Lunder ad audmyk ia oss fyrer Gude vorum Skapara / So vill hann og et helldur ad vier skulum forsmaa vora Brædur i Heimenum/ þvi hvør hann seigest elska Gud/ en hatar sinn Brodur/ hann er Lygare seiger Johannes/ þvi ef hann ecke elskar sinn Broodur/ hvørn hann sier/ hvørnen maa hann Gud elska/ þann hann sier ecke/ 1. Joh. 4. Nu er eckert Verkfære Kiærleikans handhægara en Lytelæted / þvi þad verdur af øllum elskad : Og med þvi dregur Kiærleikuren alla til syn / þa sem ecke Kiærleikann hafa / Þess vegna seiger Paulus um Dygd þessa / Kiærleikuren er ecke miklatur/ hn þykur ei upp/ hn leitar ecke epter þvi sem hns er/ 1. Cor. 13. Og so skum þess ad hann vissi/ ad Lytelæted var Band Kiærleikans/ þa byodur hann Christnum Monnum/ ad þeir hafe hvør annan sier i Virdingum ædra/ Phil. 2. So hefur og JEsus lmted øllum synum Lærisveinum þad Bodord epter/ Hvør sem vill stoor vera ydar a mille/ hn sie hinna Þienare/ Matth. 20. Nefde Johannes vered ægiarn Niegosma Dyrdar / þa hefde hann ecke neitad þvi ad hann Elias edur Spamadur være/ þar hn mætte þo hvørtveggia um sig sæla/ Þviad þad Eina vitnar Christur / Matth. 11. um hann / Enn Annad hans Fader Zacharias / Luc. 1. sem adur er sagt/ Og allt Foolked hiellt hann fyrer Spamann/ Matth. 21. Enn hann villde a moote hvørugu taka/ so hann giæfe Gude Einum Dyrdena. Ecke Olykur i þessu synum Herra / hvørs Eingell hann var / Mal. 3. Hvør þa hann var af hinum Skriftlærda kalladur goode Meistare/ svarade hann : Hvad kallar þu mig Goodann ; Einginn er Goodur nema Gud eirn/ Marc. 10. Ecke neitade HErrann þvi ad hann Goodur være / villde þo ecke þiggia þann Titel af hans Munne/ er hann so kallade epter synum þanka / þad er eins Goodann og Pharisæi voru/ hvøria Folked kallade Gooda/ af þvi þr gæfu so miklar Olmusur/ Enn Saduceos Riettlæta/ af þvi þeir gæfu eckert epter/ toku ei helldur neitt rangglega fra neinum. Hvar til St. Paall synest lyta/ Rom. 5. er hann seiger/ ad valla mune finnast nockur sa ed þ Riettlætann deyr/ þvi kannskie einhvør finndest sa ed dæe fyrer hinn Gooda. Þann veg forsmæde Christus og hans Eingell Johannes

hañes ſannlla Virdingu Heims þeſſa / Og ei var St. Paall odruvyſe ſyndur er hañ ſeiger / 2. Cor. 12. Ef eg hrooſade mier / þa være eg þo eingeñ Dare / þvi eg ſkal ſatt ſeigia / eñ eg hlyfeſt vid þad / ſo ad eingeñ þeinke um̃ mig fram̃ yfer þad ſm̃ hañ ſier mig vera / edur heyrer af mier. Johañes ſeiger hier i Gudſpiallenu: GReide þJer GOtu DROTTeñs. Ord þau eru tekeñ af Eſaiæ Spaadoms Bokar 40. Cap. þar ed ſo ſtendur: Þar er Rødd eins Hroopanda i Eydemørku / Greide þier Gøtu DRottens / og gøred ſlietta Vegu Gude vorum i Obygdeñe. Þegar Meñ ridia eirn Veg og giøra hañ færañ / taka Meñ i burtu Storgryte z allar Ojøfnur ſo greidt verde um̃ ad fara. Offe og Hroke Veralldar Barnanna eru Torfærur þar ſem Guds Veg hindra i Mañſins Hiarta. Hvadañ kiemur Stryd z Baraatta Mañanna a medal? Hvadañ kiemur Ofund og Vlfbud / hvadañ vex Agg / Reide og Þræta / hvadañ uppſtygur Agyrne z Fiedrat tur / hvadañ framkiemur Mord og Mañſlag / hvadañ er þ ad Meñ tøñlaſt og tiggiaſt iñbyrdis / þar til þeir um̃ ſyder mætti verda uppetners Zach. 11. Kiemur ecke allt þvilykt af hiñe bølvudu Drambſeñe / er Satan iñrætter i Mañañna Hiørtu? Hvørneñ a Zions Konungur ad ryda um̃ ſlykañ Veg / þegar ſa Drottnareñ kiemur til ſyns Muſteris? Mal. 3. ſem er Mañſins Hiarta. Þeir breiddu ſyn Klæde a Veigeñ fyrer hñ / þegar hñ ſydarſt iñreid til Jeruſalem / og dreifdu Kviſtu Triaña a hñs Gøtu / þad var Audmyktar z Fridar Merke / þvi a og i burtu ad ridia Stoorgryte Drambſemeñar og Offſtopans af hñs Leid / ecke med Lykamlegum Verkfærum / helldur med Guds Orde / um̃ hvørt Paall ſkrifar / 2. Cor. 10. Ad Vopn Herfarar vorrar ſieu ei Lykamleg / helldur kroptug fyrer Gude / nidurbriotande Hugreñingarnar / og allar Hæder ſem ad upphefiaſt a mote Guds Þeckingu: Eñ hvøriar munu þær Hæder vera? Þad eru medal añara Fiøll Drambſemeñar / þvi eckert mootſtryder ſañre Guds Þeckingu meir eñ Þeckingarleyſe ſyns eigeñ Overdugleika / ſm̃ er Mooder Drambſemeñar. Þvi ſeiger Rødd Hroopandans / ad aller Daler ſkule upphefiaſt / og øll Fiøll og Hælſar nidur þryckiaſt. Hvad er þad añad eñ þad ſem Guds Mooder ſyngur i Lofkvædenu / Luc. 1.

Dramblætum hrinder hn̄ af Stoole/ en̄ upphoof Lijtelæta. Og þott ad þysse Hroopandans Rødd/ spaae sier i Lage um̄ Guds Rad i Evangelio/ og Lagfæring allra Hluta fyrer Christū/ hvørrar Frumkvødull Johan̄es var/ þa ma eg þ vel heimfæra uppa þetta Efne/ þvi Fatækum/ þad er andlega Voludum og audmiukum i Hiarta verda Gudspiøllen̄ bodud/ og þ ecke sijdst vegna þeirra Orda er hier standa skømu sijdar i þessū 40. Cap. Esajæ/ a þen̄an̄ Hatt. Þar er ein Rødd sem seiger: Predika þu/ og eg sagde: Hvad skal eg predika? Allt Holld er Hey/ og allt þess Agiæte so sem Bloom Akursins. Grased uppþornar og Bloomstred fellur af/ þa Ande DRottens blæs a þad/ ia Foolked er Hey. Hvar er þa seiged mier/ hvar er þa allt vort Afgiørfe? og allt þad Men̄ dramba af i Heimenū? Er þad Audur og Rijkdomur? Fallvallt er þ/ og giører margan̄ vondan̄/ þ ablast med Ahyggiu/ en̄ tapast med Sorg. Og nema Men̄ giøre so sem Jacob bijdur þeim Rijku/ Cap. 1. Ad hroosa sier i sin̄e Lægingu/ þa er þad Volædenu verra. Er þad Mekord og Virdingar? En̄ David seiger Maduren̄ blijfe þo ecke leinge i Heidrenum/ Ps. 49. og Prældomur eru þau reindar. Er þad gøfugt Forelldre og Affspreinge? En̄ vier erum þo aller af Adam komner: Han̄ var Utlage Guds ur Paradys. Fyrer hvøria Søk/ er oss alkun̄ugt/ Gen. 3. Fegurd og Prijde Lijkamans/ þad er fallvallt/ þvi Bloomstrid fellur af seiger Esajas i 40. Cap. Eirn Siukdoomur fær þvi øllu umbreitt: Þvi þegar þu tiptar DRotten̄/ þa følnar øll þra Fegurd/ fagur Bunadur og skrautleg Klæde/ Ps. 39. Þad sagde eirn af þeim gømlu/ ad være eins og ef Þioofuren̄ stærde sig af Snørun̄e. Þrootthur og Styrkleike Lijkamans? En̄ Hesturen̄ er en̄ þa sterkare/ þvi skylldu Men̄ þa ecke han̄ virda. En̄ hin̄ Almattuge hefur et Lyst a Styrkleika Hestsins/ edur a Footleggiū Man̄sins. Nia DRottne eru þeir vel þockader/ sem̄ hn̄ Ottast og til hn̄s Myskunar vona/ Ps. 147. Hvad er þa framar/ sem Maduren̄ kun̄e so ad meknast af? Kun̄atta og Vijsdomur er mest tignad i Heimenum/ og er hin agiætasta Guds Giøf/ en̄ so er han̄ bestur/ ad han̄ sie med Guds Otta kryddadur/ þad vottar St. Jacob/ seigiande: Ef nockur

er vÿs / edur med Skynseme gáfadur medal ydar / þa auglÿse hañ
Verk sijn i goodre Vmgeingne med skynsamlegu Hooglæte / Cap. 3.
Og hvad eru aller vorer Vitsmuner fyrer utañ þetta / Páll seiger / ad
þeir sieu Hálfverk / 1. Cor. 13. Og hvad meira er / ad þeir eru einskis
verder / og jafnvel skadleger / nema þeim Guds Otte og Kiærleikureñ
fylge. Þvi seiger Postuleñ eñ aptur / 1. Cor. 8. Ef einhvør þykest
nockud vita / þa veit hañ þo eñ nu eckert / so sem vita byriar / Eñ ef
nockur Gud elskar / hañ er fæddur af hønum. Og þott ad Skynsemeñ
og Vitsmunerner sieu ein su hin besta Guds Gáfa / er hañs Giæska
hefur sæmt oss med / þa verdur heñe med Drambsemeñe so spillt / ad hun
verdur Ovite argare / þvi seiger Paulus / 1. Cor. 3. Eingeñ ville sialf-
añ sig. Ef nockur þykest Vitur vera medal ydar i Olld þssare / hñ ver
de Heimskur so hñ vitur verde. Þar skilst mier Postuleñ meine / ad hñ
skule giæta ad hvad lÿted hñ veit / so hañ stære sig ecke / þvi Skynseme
Veralldar þessarar seiger hañ / er Heimska hia Gude / 1. Cor. 3. Nu
þo ad allar þessar Guds Gáfur sieu harla goodar / ef þær eru riett
brukadar / þa er samt þess ad giæta / ad þad er ecke vort eiged / og hañ
má frialst / sm̃ þad allt liente / ad taka þad fra oss a hvøriu Tÿma / sm̃
vier þad vanbrukum. Af øllu þessu siáum vier / hvad lÿted ad þad
sie / er daudleger Meñ bruka til Stærelætis / giætande ecke þess / ad
Virdingeñ ellter þañ / sem hana flÿr / eñ flÿr fyrer þeim hana ellter /
ef ei añarstadar / þa hia Gude. Postuleñ seiger til Gal. 6. Ef nockur
þykest vera nockud / þar hañ er þo eckert / hñ viller sitt Hiarta / Eñ ef
vier eckert erum / þvi vilia Meñ þa krefia þess / so sem añarar Vita-
Skulldar / ad vier sieum virdter af Møñum. Ei seige eg þad / ad þm̃
skule ei Heidur veita / er Heidur heyrer / Rom. 13. þvi þad er Guds
Bod. Hitt seige eg / ad þeir sem vid eiga ad taka / skule ecke una þvi
Illa / þott af slÿku meige bera a stundum / þvi sa sem mætar fyrer Gu-
de / þad hañ eckert sie i hañs Auglite / og þad af Alvøru og Hræsn-
islaust / þa sie eg ecke ad hñ þurfe meir ad spyrgia fyrer Virdingu siñe /
helldur eñ hiñ / sem ecke er eñ nu fæddur. Hia oss er eckert gott / þvi
skylldum vier stæra oss? Hia oss er margt illt / þvi skylldū vier ei skam-

ast vor? Oss kañ margt illt til ad falla/ þvi skylldum vier ecke jafnañ hrædder vera? Oss kañ sialfa margt illt ad henda/ þvi skylldū vier ecke jafnvel hrædast oss sialfa og leggia af ad forlaka oss uppa þad sem eckert er? Ef vier jatum þad fyrer ødrum ad vier eckert sieū/ og meinum þad ecke/ þa svykium vier adra. Eñ ef vier meinū þad og þeckium þad sem vier vel meigum meina og þeckia/ eñ hegdum oss ecke þar epter/ þa svykium vier sialfa oss. Gud sa sem er allt i øllu/ 1. Cor. 15. Hañ lytelæckade sig þiña vegna/ Syndugur Madur/ og þu sem ecke ert neitt i neinu / Villt ecke briota Odd af Oflate þijnu hañs vegna/ Gud/ seige eg eñ nu/ lytelæckade sig til ad verda Madur/ eñ Madureñ vill þo ecke lytelæcka sig til þess / ad verda eirn Ande med Gude. Þess meir sē þu audvirder þig fyrer Gude/ þē meire verdur hñ i þier/ og þess stærre sē hñ i þier verdur/ þess verdur þu stærre i honum/ þvi Gud mootstendur Dramblatum/ eñ Lytelatū giefur hañ Naad/ seiger Jacob/ Cap. 4. Og hvad hellst sem stoort edur ágiætt kallast/ þad er alleina stoort og ágiætt i Gude / og fyrer utañ hañ / allsdeilis eckert. Hvar fyrer Paall seiger: Hvor hañ hroosar sier / Hañ hroose sier i DRottne/ 2. Cor. 11. Þar fyrer / nær sa Guds Madur hefur upptaled allt þad/ er adrer reiknudu sier til Gylldis/ sem er/ ad hañ være Hebreskur eins og þeir / Israels Madur eins og þeir / Abrahams Sæde eins og þeir/ Christs Þienare eñ framar eñ þeir/ Hañ hafe ervidad meir eñ þr/ optar i Hæska vered eñ þeir/ þa endar hñ med þessu Atkvæde/ Ef hroosa skal/ þa vil eg hroosa af þm̄ Hlutum er Veikleika mijnum vidkoma/ 2. Cor. 11. og eñ framar seiger hañ/ Cap. 12. Eg mun mikklu fegnastur hroosa mier af Veikleikanū/ so ad Mættur DRottens bue i mier / þar fyrer em eg vel til Frids i Veikleikanū / J Forsmaanenē/ J Naudunū/ J Offsoknunū/ J Angistenē fyrer Christum/ þvi þa eg er Veikur/ þa er eg Mættugur. So er þar nu eingeñ Rijkdoomur/ eingeñ Styrkleike/ eingeñ Heidur/ eingeñ Fegurd/ eingeñ Skynseme/ eingeñ Mattur/ eingeñ Dijrd/ eingeñ Prijde nema i Gude alleina/ og eckert þad Meñ kuñe ad vegsamast fyrer/ nema einsømul og hræsnislaus Audmykt fyrer honū. Þvi vil eg enda þetta mitt Tal til

ydar

ydar Guds Børn med Pauls Ordum / af Pistlenum til Gal. 6. Pad verde mier ecke / ad eg hroose mier nema af Krosse DRottens vors JEsu Christi / fyrer hvorn mier er Heimurenn Krossfestur / og eg Heimenum. Honu DRottne JEsu med Fødur og Heilogum Anda / einum og þrenum Odaudlegum Konunge / og alleina Vijsum / sie Lof og Heidur / Kraftur og Styrkleike / Æra og Vegsemd / søgd og sungenn af øllum Tungum Eingla og Manna / nu hiedann i fra og ad Eilijfu / A M E N.

A Joola Noottena.

Gudspiallid / Luc. 2. Cap.

Vann Tijma. Og pad bar til a peim Døgum / ad pad Bod gieck ut fra Keysaranum Augusto / pad Heimurenn allur skyllde Skattskrifast. (þesse Skattskrift hoofst fyrst upp þa Cyrenius var Landstioornare i Syria.) Og þeir fooru aller ad lata Skattskrifa sig / hvør til sinnar Borgar. Pa foor og Joseph af Galilæa ur Borgenne Nazareth / upp i Judæam / til Davids Borgar Bethlehem / af þvi ad hann var af Huse og Kyne Davids / so ad hann liete Skattskrifa sig þar med Mariu sinne Festar-Konu Olettre. Enn pad skiede so / pa er þau voru þar / ad þeir Dagar fullnudust / ad hun skyllde fæda / og hun fædde sinn Frumgietenn Son / og vafde hann i Reifum / og lagde hann nidur i Jotuna / þviad hun fieck eckert annad Rum i Giesta-Herbergenu. Og Fiarhyrdarar voru þar i sama Bygdarlage um Grandana vid Fiarhusenn / sem geymdu og voktu yfer Hiørd sinne um Nootthena. Og sia þu / pad Eingell DRottens stood hia þeim / og Guds Byrte liooinade i kringum þa / og þeir urdu miøg Ottasleger. Og Eingellenn sagde til þeirra : Hrædest þier ecke ad hrædast. Siaed / Eg boda ydur mikenn Fognud / þann er skier øllu Foolke / þviad i Dag er ydur Lausnarenn foddur / Sa ad er Christur DRottenn i Borgenne Davids. Og hafed pad til Merkis / ad þier munud finna Barned i Reifum vafed / og lagt vera i Jotuna. Og jafnsnart þa var þar hia Einglenum mykell Fiølde Himneskra Hersveita / sem lofudu Gud og søgdu : Dyrd

ſie Gude i Upphædum/ og Fridur a Jørdu/ og Mønnum goodur Vilie.

Exordium.

SKielfeleg Ognan munde Veſølu Mañkyne hafa ſtaded af þvi þrædelega Straffe med hvøriu hiñ Riettlaate Gud fargade hiñe Vantruudu Verølld a Døgum Noa/ nema hañs Gæſka hefde giørt Saattmaala vid Mañkyned/ ad hañ framar ecke villde Eydeleggia Jørdena med Vatns-Floodenu/ og þeſſu til Merkis ſett Bogañ i Skyeñ/ ſeigiande: Þegar þeſſe Boge verdur i Skyenu/ þa vil eg miñaſt a Saattmaalañ a mille Guds og allra lifande Skepna/ af øllu Hollde a Jørduñe/ Gen. 9. Med þeſſum Hætte lyſte hiñ Naadnge Gud Fride yfer Jørduñe og þeim þar ꝥ lifa. Og er þad viſt/ ad hañ hefur lited under eins til þeirra/ ſem a hañs Eingietens Sonar Nafn trua mundu. Færre ſie þvi/ ad Regnbogeñ kyñe þvi ad vallda/ ad Gud yrde Mañenum Naadugur/ eſ helldur þurfte hañ ad lꝍta miña ſig a þad hañ giøra vilde/ jafnvel þoott Ritningeñ ſo tale ad Maña plagſid/ Aller Luter eru opner og nakter fyrer hønum/ Heb. 4. Eñ þar JEſus ſitur til hañs hægre Handar/ og hañ ſier þar Liooma ſiñar Dyrdar og Jmind ſiñar Guddoomlegrar Perſoonu/ Heb. 1. voru Hollde Jklædda/ og bidiande fyrer oſſ/ þa maa hañ ei añars eñ miñaſt ſiña miklu Myſkunſemda/ ſem vered hafa i fra Upphafe/ ſydañ hañ lofade ad Kvinuñar Sæde ſkyllde ſundur mola Høggormſins Høfud/ Gen. 3. Bid þier eins Teiknis af DRottne þynum Gude/ ſagde DRotteñ til Achas/ hvørt helldur þad er nidre i Undersdiupunum edur a Hædum uppe/ Eñ hañ ſagde: Ei vil eg þeſſ bidia/ ſo eg freyſte ecke DRotteñs/ Þa ſagde Spaamadureñ: So heyred þier þa af Huſe Davids/ Hvørt er þad oflyted/ ad þier þreyted Meñena/ þad þier eirneñ villed mæðra miñ Gud/ fyrer þvi mun DRotteñ ſiálfur gefa ydur eitt Teikn/ Sia þu Ein Jomfru mun Barn Getta/ og eirn Son Fæda/ og hañ mun hun kalla Jmmanuel/ Eſa. 7. Þetta er Teikn hiñs mikla Guds og DRotteñs vors JEſu Chriſti/ hvør ad er Eingell Saattmaalans a millum Guds og Maña/ Mal. 3. Hañ er øllum til Merkes ſettur/ ecke i Skyum Himens/ helldur fæddur af eirne Jomfru/ a medal vor hier a Jørduñe/ til Stadfeſtu þar uñ/ ad þeir fꝍe aller Kvittun Syndaña ſem a hañs Nafn trua/ Act. 10. Sæl eru þau Augu/ er ſiaa hvad þier ſiaaed/ ſagde Endurlauſnareñ vid ſyna Læreſveina/ Luc. 10. Eñ ecke talade hañ alleina uñ þad/ ad lyta ſig og heyra med utvortes Skilningarvitum/ Marger ſaau hañ og hneixludust a hønum/ þeir ſaau hañ/ og þar var ekert Gyrnelegt a hønum/ Eſa. 53. Þeir ſaau hañ og byrgdu fyrer Slooner hønum/ Luc. 22. Þeir ſaau hañ og hræktu i hañs Andlit/ Matth. 26. Þeir ſaau hañ/ og ſaau undir eins ſyna Vilid a hønum. Eñ ſo ſem Gud ſette ſiñ Boga i Skyeñ til þeſſ/ ad hañ være Naadar-Teikn øllum Møñum/ Og hefur hañ þo ſialfum ſier geimt ad ſtraffa þeirra Oguðlegt Framferde/ ſem hañs Naad forſmaadu/ ſo hafa þeir marger ſied Chriſti Pioons Mynd hier i Nadeñe/ er ſiaa munu hañ reidañ og Ogurlegañ/ þegar hañ kiemur i Skyum Himens med Magt og miklu Vellde/ Luc. 21. Eñ ef vier villum vita uñ hvørra Sioon hañ talar/ þa heyrum hvad hañ ſagde vid Thomas Poſtula/ Joh. 20. Af þvi þu ſaaſt mig Thoma/ þa trwder þu/

þu/ Eñ Sæler eru þeir sem ecke sia / og trwa þo. Þad er ad sia JEsum Christum Guds og Mariu Son / vorn Hollde klæddañ / med Augum hiñs tñra Mañs / oss til Riettlætis / til Helgunar og eilijfrar Saaluhiælpar giefeñ / 1. Cor. 1. Oss seige eg / sem ad i Synduñe erum getner / og i Synduñe fæddet / Psalm. 51. Reideñar Børn / Eph. 2. og Guds Oviner af Natturuñe, Róm. 5. Þesse Dyrdarfullu Sioon verdur ydur og øllu Mañkyne þraamboden i Lofsaung Heilagra Guds Eingla þar þeir syngia: **Fridur a Jordu / og Mønum Goodur Vilie.** Og villum vier a þessare Hatijdes Nootte þesse H. Ord nockud giør yfervega / og af þeim hugleida / hvørsu Gledelegur ad þesse Fridur sie / og hvørnen vier eiga um hønum ad taka. Til þessa Eptwndis Framkvæmdar virdest ad hiælpa oss vor Nijfæddur Immanuel / Fyrer Krapt siñar Forþienustu / A M E N.

Utleggingeñ.

HVad mun þvi valldа/ Brædur mijner / ad hiner Himnesku Andar eru so glader a Fædingar Nootttu Mañkynsins Endurlausnara? Ecke þurftu þeir Frelsis vid / þvi þeir høfdu ecke syndgad. JEsus hafde Abrahams z ecke Einglañа Sæde uppa sig teked/ Hebr. 2. Hvad mun þa vallda Gladværd þessarе? Guds Sonur er ad sonnu fra Herra/ eirneñ epter Mañdoomenum / Hefde hañ beded siñ Fødur / þegar hañ var i siñe mestu Angist staddur vor vegna / þa munde hañ hafa giefed hønum meir eñ Tolf Legion Eingla / Matth. 26. Einglar komu og þioonudu hønum / þa hañ var hartnær yfergiefeñ/og so ad seigia Andskotanum ofurselldur/ þad hañ freistadur yrde/ Matth. 4. Fyrer hvi var þad ecke ad undra / þott þeir gladst hefdu / ef hinum Nijfædda Syne Guds hefde nockur Heidur edur Upphefd hlotnast / Eñ þad mætte ecke so kalla / þvi Paulus talar so hier um/ Phil. 2. Ad hañ hafe lijtelæckad sialfañ sig / takande a sig Þioons Mynd/ og ordeñ Mønum lijkur. Þad fyrsta hañ sa þessa vesæla Heims Lioos/ var hañ lagdur i Eirn Stall/ Luc. 2. Og stømmu þar epter vard hañ Landflootta / Matth. 2. og um allar synar Æfe-Stunder hafde hañ ecke þar hañ synñ Høfde synu ad halla ad / Matth. 8. Þvi synest so sem ad hañs Kiørum være ecke so miøg ad fagna i þessa siñ. Hvad þa/ Brædur mijner? Vier vitum epter St. Paals Mune/ad Einglarner eru Þionustusamer Andar/ utsender þeim til Þioonkunar / er Saaluhiælpena erfa skulu/ Hebr. 1. Og þott ad vier sieum Vesæler og synd-

ugerf

ugger/ þa er þo meire Glede hia þeim i Himnenum / yfer einum Synd-
ara/sem Yðran giører / helldur enn yfer Niu og Niutyu Rietklætum/
Luc. 15. Þar af er audsært ad þessar Guds Hersveiter hafa so teked Ast
fooftre vid oss auma Menn/ þott vier sieum þeim ad øllum Edlis hætt
um Olyker / ad þeir glediast yfer sierhvøriu þvi Happe / er nockur af
oss hlytur/ Enn ef þeir so glediast yfer allre Giæfu vorre : Þvi mundu
þr þa ecke Beniu framar lysa þessu Føgnude/ þegar oss a Nætursty-
ma upprann su Sool/ er alldrei hefur nockur fegre yfer Heimenn skined /
og þegar oss su Heill ad Høndum kom/ af hvørre allra Guds Barna/
Rykra z Fatækra/ Hærre og Lægre Stiettar/ nalægra og fiarlægra/
fæddra og ofæddra/ lymanleg og eilyf Heill og Hamingia uppsprettur
og frammflytur. Þess giefur Johannes/ Cap. 1. Er hann seiger : Ad
af hans Fyllingu hofum vier aller medteked Naad fyrer Naad. Þar fyrer
liooma hin Guddoomlega Byrle i kryngum Hyrdarana/ so sem vitnande
þar umm/ ad hann være i Heimenn borenn/ sem ad er Lioome Fødursins Dyrd
ar/ og Imind hans Guddoomlegrar Persoonu/ Hebr. 1. Fra hvøriam
Lioosanna Fødur/ ad øll Good Giøf/ og øll fullkomenn Giøf kiemur.
Jacob. 1. Hvørium og þocknast hefur/ ad i synum Syne skule øll Fyll
ing bua. Col. 1. Ia sialf Guddomsins Fylling/ hvør ed bygger i hønn
um Lykamlega/ Col. 2. Þad er i hans Blessudum Manndoome/ er hann
af voru Hollde og Bloode hefur uppa sig teked/ og giørt Hlutttakande
Guddoomlegrar Naatturu. Æ oss auma og synduga Menn/ vier sieum
ecke fyrer Blindu Hollsins/ hvad mikeð oss veitt er i JEsu Holldtek-
iu/ Myrkur vors Skilnings fær þad ecke høndlad/ so sem þad er. Enn
Guds H. Einglum er jafnann standa framme fyrer hønum/ Matth. 18.
Þeim er alkunnug Sæla su er øllum Guds Børnum er tilbuenn / hvør-
re vier tapad høfdum i Adams Falle / Þeim eru og ecke Okunnugar
Þysser Gordæmdra er kveliast munu i Augsyn heilagra Eingla/ seig-
er Johannes i hans Openberingum/ Apoc. 14. Þvi er ecke ad undra/
þo Einglarner fagne/ þar hinn annar Adam/ sem er DRottenn af Him-
num/ 1. Cor. 15. var i Heimenn borenn/ til ad frelsa oss fra øllum þeim
Oskøpum/ þvi þeir elska Mannkyned / Enn vissu ad i JEsu Fædingu
var

þar Moñunum giefeñ ſa Koſtur / ad forlykaſt vid Gud / og ſetiaſt
verda i hañs Sonar Ryke / Col. 1. Nu er þad vyſt ad ſoñu / ad vier
ecke ad fullu þeckium hvad vier miſt hofum / edur hvør Olucka oſſ
bueñ være / Nema Guds Sonur være i Heimeñ komeñ ſynduga Meñ
Saluhoolpna ad giøra / 1. Tim. 1. Eñ þo mættum vier ad ſo myklu
Leite þeckia vort Andlegt Volæde / og ſo miked hefur oſſ ſagt vered
af hiñe Eilyfu Dyrdarviſt i Himmarijke / ad ef vier legdum nockurn
Hug a vort Maal / þa mundum vier allshugar fegner verda / ad vier
hofū hana aptur feinged / og rooa ollum Arum ad þvi / ad vier ſleptū
heñe ecke aptur ad nyu. Eg hefe noog ſagt hier um / þegar eg ſeige
þad med Ordum Eſajæ / hvøriu Synder vorar til Leidar koma: Ydar
Synder ſeiger hañ / ſkilia a mille Guds og ydar / og ydar Ranglætinger
vallda þvi / ad hñ byrger ſitt Andlit fyrer ydur / og vill ydur ecke Bæn-
heyra / Eſ. 59. Nu vitū vier þ / ad vier lifū ecke eina Stund an Synd-
ar. Heyred hvad David Konungur talar um allt Hold / Pſ. 14. Pſ.
5. og 10. og 36. Salomon Prov. 1. Eſajas 59. Þar er eingeñ Rietlat-
ur / og ecke eirn / þar er eingeñ ſkyniande / og eingeñ ſa ad Gude leite /
Aller hafa þeir afviked / aller til ſamans eru þeir Onyter ordner / þar
er eingeñ ſa ed gott giøre / og ecke eirn. Nu ſeiger Paall / er hñ fører
þeſſe Ord til ſyns Maals / Rom. 3. Nu vitū vier ad hvad ſē Logmaal
ed ſeiger / þad ſeiger þ þm ſem under Logmaalenu eru / ſo ad aller Muñ-
ar verde tilbyrgder / og allur Heimureñ ſakfalleñ vid Gud. Eñ ef Guds
Sonur være ecke i Heimeñ komeñ til ad frida fyrer oſſ / þa værum vier
aller under Logmaalenu / og eñ þa i vorū Syndū / þvi ad Logmaaled er þ
Moyſen utgiefed / eñ Naad og Sañleike er ſkien fyrer JEſum Chriſt-
um / ſagde Baptiſta / þegar hañ hoof Chriſtne Boded / Joh. 1. So ad-
ſkilia nu Synder vorar a mille Guds og vor. Seiged mier þa / er þ ecke
mikellrar Glede og Fagnadar vert / ad hañ er oſſ i Heimeñ fœdeñ / ſem
heiter Jmanuel / Eſa. 7. Þad er Gud med oſſ? J hvørs Nafne hiñ
naaduge Gud hefur til ſiñar Chriſtne talad / þad er til allra þra ſem a
hñs Nafn trua / Eſa. 54. Þott ad Fioll þeſſe hverfe a Bak aptur / og
þſſer Hallſar ur Stad hræreſt / þa ſkal myn Giaſka ecke fra þier vyk-

ia/og Saktmale myns Fridar ecke vid þig skilia/seiger DRottenn þinn Myskunare. O hvørsu gledelegt er þetta/þegar eirn fatæckur Synd are/hvørs Samvitska vitnar a mote hønum/ad hann hafe eckert aflad enn Daudann forþienad/ þegar hann/seige eg/ huxar til þeirrar Ognarlegu Tydar/nær Konungar Jardarennar z Høfdingiarner/og hiner Ryku z hiner Volldugu/seigia til Fiallanna og til Biarganna/falled yfer oss/og hylied oss fyrer Auglite hans sem i Hasætenu situr/ og þ Reide Lamb- sins/Apoc. 6. Þess er og ad giæta/Brædur myner/hvør hann er/sem ad vier vorum missætter vid/ Ofridurenn er ad þvi Leite hrædelegur / sem hann er Volldugur til/sem heriar a Landed. Hvør er sa Konungur/er hann færer Hernad a mote ødrum Konunge/ad hann eige setie sig nidur og rad- slage/hvort hann giete med tiu Þusundum mætt hønum/sem med tuttugu Þusund kiemur a moote hm̄? sagde DRottenn vid Lærésveinana/Luc. 14. til ad syna þeim hvør ad være Munur Guds og Manna. Mundu vier gieta svarad hinum Riettlata Gude einu a moote Þusund/ ef hann vill i Dom vid oss ganga/Job. 9. Hann er Herrann/vier erum Þrælar ner/Hann hefur skapad oss/vier vanskøpum oss Daglega/ hann hefur oss allt gott giørt/ vier giørum allt Illt a moote hønum. Hann vegur Fiøllenn a Vigt/og Halsana med synum minsta Fyngre/Es. 40. Vier megnum ecke ad giøra eitt svart Haar hvítt a voru Høfde/ Matth. 5. Nia hønum er einginn Umbreiting edur Mynd til Umbreitingar / Jac. 1. Vier erum ein Vatnsboola/ Vier megnum ecke hinum minsta Vesælinge hid minsta Mein ad vinna an hans Vilia/Hann hefur Valld til ad kasta Lyfe z Saalu i eilyfann Elld/Matth. 10. Hvør vill faa stadest nær slykur Herra er reidur? Hvørsu Fagnadarsæll er þa Bodskapur þesse ad vier Fridkeipter erum/og i Saatt komner vid hann sem allt Valld hefur bæde a Himne og Jørdu: Matth. 28. Og ef vier vilium ganga nær og skoda / hvør ad sie Mismunur Løgmalsins/ sem fyrer Moysen er giefed/Joh. 1. og Evangelij/ sem Christur hefur fært oss ur Skaute Fødursins/ þa er þad i mørgum Hlutum audsied : Løgmaled var med stoor- ra Ognan z Reidar þrumum utgiefed/ ef ad jafnvel eitt Kvikinde snerte Fiallsins Ræturnar sagde Gud/Exod. 19. þa skal þad Dauda deya.

Hia

Nid fyrsta Nya Testamentesins Evangelium/ er med Lofsaung Heilagra Eingla bodad/og almenelegu Fridar Bode yferlyst. Af Fialled Sinai skalf z titrade af Guds Ognan/Par saust Leiptraner z Elldingar/so ad Moyses/sem var hin meste Fullhuge/ og so var kunnugur Gude/ad hann talade vid hn eins z Madur vid Mann talar/ Exod. 33. Hann sagde: Eg em hræddur og skialfande/ Hvad Paulus tilfærir til Dæmis um þesse stor Vndur/ Ebr. 12. Enn hier lioomar Guds Byrte i kringum Hyrdarana. Og Eingillenn seiger vid þessa Vesalings Smala Menn: Ottest ecke/ þviad i Dag er ydur Lausnarenn fæddur/ sa ad er Christur DRottenn i Borgenne Davids. Menn hallda ad Einglarner hafe geinged a mille Guds og Moysen/til ad afhenda honum Logmaled/eda ad vyssu a einhvorn Hatt þionad ad þvi/þad seiger Stephanus hinn fyrste Pyslarvottur Guds / nærre med berum Ordum tvisvarsinnum/ Act. 7. Þad stadfester St. Paall/ Gal. 3. og Hebr. 2. Enn ei heyrest ad þeir hafe þa bliddlega til hans talad/ sem ei var Von/ þvi Logmaaled verkar Reide / Rom. 4. Og er vegna Yferrrodslunar utgiefed/Gal. 3. Eg vil ecke fa mier til Orda þær grimmu Hoofaner/ er Logmalenu fylgia. Ef þu hlyder ecke Raustenne DRottens Guds þyns seiger Moises/Devt. 28. þa skulu allar þessar Bolvaner koma yfer þig og hondla þig: Bolvadur skalltu i Borgenne vera/ bolvadur a Akrenum/bolvud skal þyn Hyrdsla vera/ hvar þynar Afgangs Leifar eru/z bolvadur skal þinn Lyffsens Avoxtur vera/ þinn Jardar Avoxtur z þinna Sauda/Bolvadur skalltu vera nær þu geingur inn/bolvadur nær þu utgeingur/med ødru fleira/og allre þeirre Olucku er Logmalsins Yferrrodsla steiper yfer syndugar Manneskiur z hrædelegt er upp ad telia. O/hvørsu er þ Olyyt honum/er sagde: Komed til myn aller þier sem Erfide dryged og þunga erud þiunder/eg vil endurnæra ydur/ Matt. 11. Hann medtok Tollheimtumenn og Bersynduga/ aat og drack med þeim/ Luc. 15. Til ad mvinna þa til Guds Rykis / þolde Brygsle og Amæle vondra Manna / þeirra vegna. Hann ed sagde vid hina Bersyndugu Hoorkonu/hafe eingenn fordæmt þig/so fordæme eg þig ecke/ helldur/gack burt og syndga ecke framar/Joh. 8. So ad þad maa satt

 segia/

saka / ad hinn naduge Gud hefur ecke um Skør fram spaad um sinn Eingieleen Son / Esa. 42. Sia mijn Pioon þann er eg afiast / og minn hinn Utvalde / a hvarium eg hefe Velþocknan / eg hefe hønum minn Anda giefed / hann mun Doomenn utflytia medal Heidinna Piooda / hann mun hvørke kalla nie hroopa / og hans Raust mun ecke heyrast a Strætunum / þann brakada Reyr-Legg mun hann ecke i sundur briootal / og þann lijtt logande Hørkveik mun hann ecke utslockva / hann mun kiesa ad hallda Domenn med Sannleikanum / hann mun ecke Mæglunarsamur nie hrædeleg ur verda / so ad hann a Jordu Domenn uppbyrie og Eyarnar munu epter hans Løgmaale vænta. Þegar þier nu þetta hvørtveggia samansbered / Brædur mijner / og ef þier þykest nockuvid Gud seker vera / þa er lijkt legt ad þier munud finna til i Hiarta ydar / hvørsu glødeleg ad sie JEsu Fæding. Eydinginn var Fegnudur þsse allra fyrst bodadur / so sem Von var til / so ad Spaadomarner yrdu uppfyllder / þss gieta þeir Sk. Paall og Barnabas / Act. 13. er þeir søgdu vid þa : Til ydar byriade fyrst ad tala Guds Ord / enn vær adret høfum þss sijdann noted / þar fyrer spaaer Esajas so um Jerusalem. Myrkred mun hylia Jordena / og Dimm a Þioodernar / Esa. 60. Enn Drottenn mun upprenna yfer þier / og hans Dyrd mun sioast yfer þier / og Heidingiarner munu ganga i þinu Liose. Þvi lijser Eingillenn i Samtalenu vid Hyrdarana / þar hann seiger : Eg Boda ydur mikenn Fegnud / þann er skier øllu Foolke. Hier er ecke Gydingur nie Grickur edur Schyta / ecke Þrall edur Frelsinge / Gal. 3. Helldur aller eitt i Christo Jesu / Col. 3. Epter hans Løgmaale munu Eyarnar vona / seiger Esajas 42. þad eru heidnar Þiooder / So plagar Ritningenn þær opt ad kalla. Þetta meigum vier bæde ad Raun og Nafne tileinka oss / sem byggium Hoolma þennann : Ad sønnu hefur Guds eilijf Fyrerhyggia skoted oss ut under hid ysta Heimsins Skaut / kann skie og ad mørgum þykia meige / ad vier høfum Var-Hluta fared af marg re Fullsælu Heimsins / enn þar a mote høfum vier ecke ad seigia af marg re Þraut Olucku og Andstreime / sem annarstadar i Heimenum plagar synd arga. Menn / so vier erum skylldugar ad vidurkienna / ad Gud hefur vel til vor giørt / ef vier kyñum med ad fara. Enn hvørnenn sem þessu er var-

ed /

ed/ þa hefur hn̄ ecke giørt oß Afskipta af Andlegū Hlutum/ sm̄ mest á ryður. Stutt Stund er þad/ ad vier eigum vid þetta Tymanlega ad bua/ hvørt helldur oß geingur med edur moot; En eins vel er oß JEsu Blessud Tilkoma i Holldet bodud og ødrū/ eins vel hns Pijna og Daude/ eins vel hañs Vpprisa/ eins vel hañs Vppstigning/ eins vel Vtsending hins Heilaga Anda/ a eingu af þssu høfū vier nockurn Skort/ helldur eñ hvør øñur Þiood i Heimenū/ og ef eg má seigia/ þa erū vier betur hiet med forsorgader/ eñ marger/ þvi høfū vier aungvu-sijdur Ordsøk til ad fagna og Lof sijngia hinū gooda Gude i Hiørtum vorum/ Col. 3. helldur eñ allur Heimureñ/ Jaa øll Guds Christne/ hvar hellst sem hun er i Heimenū/ hun maa jaata þad satt ad vera/ er Paulus seiger/ Eph. 2. um Heidingiana: Nu eru þier i JEsu Christo/ sm̄ ádur fiarre voruð/ nálæger ordner fyrer Blood Christi/ þvi hañ er vor Fridur/ hañ sem gıører eitt af bædum/ og Gyrdingū Midveggiarens hefur nidurbroted. J krijngum Jerusalems Mustere var eirn Stein-Veggur/ þangad leyfdest Heidingium ad koma/ eñ ecke leingra/ so ad Þionustugiørdeñ ecke saurgud yrde af Oumskornū Møñum/ og til þessa lytur Postuleñ i þessū Ordū. Eñ sijdañ Guds Sonur er i Heimeñ boreñ/ þa er i Christo hvørke Vmskurn nie Yferhud/ Gal. 5. þvi seiger og Paulus aptur/ ad hañ afmaad hafe Løgmaal Bodordañ/ sem var iñefaled i Setningunum fyrer sitt Holld/ so hañ giørde i sialfum sier tvo ad einum nijum Mañe/ og giørde Frid/ Eph. 2. Þetta er medal añars sa Fridur er Einglarner boda/ Fridur millum Guds og Mañs/ þvi Gud er Madur orden/ Fridur millum Himens og Jardar/ þvi Gud hefur i Christo alla Hlute forlijkad vid sig/ (semiande Frid fyrer Blooded hañs Kroß.) hvørt helldur þeir eru á Jørdu edur a Himne/ Col. 1. Fridur vid Heilaga Guds Eingla/ hvørra Samneyte vier høfdū af oß broted/ þvi seiger Paulus/ ad vier sieū komner til Fiallsins Zion/ og til Borgar Guds lifanda Jerusalem hiñ ar Himneßku/ og til margra Þusunda Einglaña/ Hebr. 12. Fridur a millū Gydinga og Heidingia/ þvi þad er i Jesu blessadre Hijngadkomu framkomed sem Drotteñ spaer/ Zach. 8. seigiande: A þm̄ Døgū sku-

J 3 lu

lu. 10. Men (þad eru marger) af øllum Þioodum og Tungumaalum/ þryssa i Kladafalls Gydingsins/ seigiande: Vier viliū med ydur fara/ þui vier heyrum Gud er med ydur. Þesse er Immanuel/ hvør ed fyrst war sendr til Fortapadra Sauda af Huse Israels/ Matth. 15. eñ haf de po adra Saude er ecke voru af þvi Sauda-Huse/ er honum byriade og þangad ad leida / Joh. 10. so þar yrde eitt Sauda-Hus og eirn Hyrder. O hvilijk Dypt Audæfaña og Guds Speke/ Hier maa þad satt jaata er Petur med stoorre Undran sagde fordū/ Act. 10. er Gud sende hañ til ad skyra Cornelium og hañs Heima-Foolk: Nu teyne eg i Sañleika sagde hañ/ ad þar er eckert Mañgreinar Alit hia Gude/ helldur ad sierhvør eirn/ af hvørre Þiood sē hñ er/ sē hñ Ottast/ og fremur Riettlætsena / hañ er honum þocknanlegur/ Act. 10. Þar fyrer syngia og Guds Einglar hier i Lofkvædenu. Og MOÑ Num GODur WIlie / Þad kallar Textenn Welþocknan. Hvar munde þessa Welþocknan vera ad siña/ Brædur mijner? ecke hia vesølu Mañ kyne/ allra sijdst a þeim Dogū/ þegar Drotteñ kom til siñar Eygnar og hun þeckte hñ ecke/ og kiemur þad hier fraū sem Johañes seiger: 1. Pist. 4. Cap. I þvi er Kiærleikureñ foolgeñ/ ecke ad vier elskudum Gud/ helldur ad hañ elskade oss/ og sende siñ Son/ ad hañ yrde Forlijk-un fyrer vorar Synder. Þetta er ecke af mañlegū Tilverknade skied/ þvi aan Christs er Madureñ Andstygd fyrer Gude/ helldur fyrer hañs Skulld sem er hañs elskulegur Sonur / i hvørium honum alleina vel-þocknast/ Matth. 3. Þess hafa hiner ad nioted/ hvørra Holld z Blood hañ hefur uppa sig teked/ þvi eingeñ hefur uñ Alldur sitt eiged Holld hatad/ Eph. 5. þar fyrer er ecke ad undra/ þott Gud hafe Welþocknan a þeim/ hvøria hañs Sonur skamast sijn ecke Brædur ad kalla/ Ebr. 2. Og þar ad Auke fyrer Truna a hañ eru ordner eirn Ande med Gude/ 1. Cor. 6. Fyrer þvi samfagna nu Guds heilager Einglar syndugu Mañkyne/ er so brædlega hefdu þesse gledelegu Umskipte feing ed/ ad verda Guds Børn af Satans Børnum/ Leysingiar Christi af Syndareñar Þrælū/ Guds Rykis Erfingiar af Orfum Fordæming-areñar/ Einglunū samlijker og þeirra Samlags Meñ/ af Lagsmøñū

Diøfl-

Diøflana/ Enn so sem ad þeir himneskú Andar/ fagna þessu so mioog sem adur er sagt/ ad þeir boda Frid og Velþocknan Guds yfer Jørdunne/ So fagna og Christi Læresveinar / og þad Foolked er honum fylgde inn til Jerusalem / þar af / ad Fridur er i Himnenum ordenn / þar um skrifar so Lucas 19. Og allur Fiølde Læresveinanna tooku til ad lofa Gud med Føgnude og hárre Røddu/ fyrer allar þær Jardteikner er þeir sied høfdu/ segiande: Blessadur sie sa sem kiemur i Nafne DRottens/ Fridur a Himne og Dyrd i Upphædum. Merk þetta vel Christenn Madur. Hinn nadüge Gud hefur lated Fridar-Bod ganga um alla Verølldena og lagt synum Postulum uppa ad auglysa Forlykun þessa/ 1. Cor. 15. Hvar fyrer þeirra Hlioomur er utgeingenn um alla Heims Bygdena/ Rom. 10. Enn Gud nade hvad fáer þeir eru sem vilia fallast a þann Raad / ad minnast vid Soninn so hann verde oss ecke reidur/ Ps. 2. Gud hefur lated boda Frid a Jørdu. Laat þier vera ant um Christenn Madur/ ad verda þess fullvruggur/ ad þar sie og Frid ur fyrer þig i Himnenum. Aller Jesu Christi Velgiørningar eru i hans Fædingu øllum bodner / einnenn þeim sem Foot-troda Guds Son / og Sattmaalans Blood almennelegt hallda/ med hvøriu Syndarenn er þo Helgadur / Hebr. 10. Gud er ad sønnu Frelsare allra Manna/ þvi hans Sonur hefur fyrer alla lided/ þo einna mest Truadra/ 1. Tim. 4. Þvi þeir einer meiga Frelsesins niooia/ sem trua a Nafn Eingietens Sonar Guds. Gief þvi ecke uppa Veige þinnar Saaluhiaalpar fyrre enn ad Heilagur Ande ber Vitne þynum Anda þar um/ ad þu sierl Guds Barn. Rom. 8. Enn hvørnenn maattu þad ødlast? Þad skiedur ef þu giører aungva Saatt vid hans Ovine. Ecke vid Diøfulenn / þvi hann er Guds svarenn Ovinur/ vier høfum afneitad øllu hans Athæfe i Skyrnenne / hvøria Petur kallar Sattmaala goodrar Samvitsku / 1. Pet. 3. Ecke Einungis þess vegna / ad vier i henne Endurfædder erum/og høfum Styrk Samvitskunnar þar af/ad vier erum saatter vid Gud/og kvitter um Sekt Uppruna Syndarennar/helldur og hins annars/ ad hun minner oss a um alla vora Æfe / ad hallda vort Loford af fremsta Megne/ og ad flecka ei Samvitskuna med þeim Verkum/ sem

Any-

Andskotanū eru til Þionustu/ eñ Gude til Skigdar/ Ecke vid Hollded/ þvad þess Þanckar eru Reide og Fiandskapur i giegn Gude / Rom. 8. Eingeñ kañ tveimur Herrum ad þiona/ Matth. 6. Eñ Christus og Belial eiga eckert Hlutskiple samañ/ 2. Cor. 6. Nu eru Hollds-sins Verk auglioos/ þad eru Hoordoomur / Saurlyfe/ Ohreinleike/ Lausung/ Skurgoda Dyrkun / Fiolkinge/ Fiandskapur / Þrætur / Kappgyrne/ Reide/ Þrættaner/ Sundurþyckia/ Flockadrættur/ Of-und / Mañdrap / Ofdryckia / Ofneyfla og þessum lykt / Gal. 5. Ef vier þessar Synder æfum/ og lætum þær drottna i voru Hollde/ þa erum vier ecke Guds Viner / og ecke er hañs Fridur i oss / ecke kuñum vier helldur vid Samvitskuna Frid ad hafa nema hun sofe / og mun hun þo sijdar af illū Draumi vakna þegar verst giegner/ þegar Andskotenñ kipper Svæflenū undañ Høfdenu / og vier erum sijst buner til Motgaungu hønū i Daudans harda Strijde/ og er þa hætt vid ad heñar Ormur verde ad þm Orme sm alldrei deyr/ Esa. 66. Ja/ nema vier Daglega tøkum uppa oss Guds Herskruda/ og leggium allt Kapp a ad stockva þessum Dalldar Flocke / epter þvi sem hvør eirn verdur æsoktur/ þa kuñum vier ecke Frid vid Gud ad hafa/ ecke Guds Børn ad heita/ ⁊ i øngre Vissu um Guds Rijke edur Arf Himnaña ad vera/ þvi þeir er Christo tilheyra/ Krossfesta sitt Holld med þess Gyrndum og Tilhneigingum/ Gal. 5. Gioreð ei helldur Samdrætt vid Heim-eñañ/ ef þier vilied Guds Viner heita/ þvi Johañes seiger/ 1. Pist. 2. Elsked ecke Heimeñ nie þad sem i hønū er/ Ef nockur elskar Heim-eñ/ þa er ecke Guds Elska i hm. Ecke seige eg ad Meñ skule ei hafa Umgeingne vid Heimsins Børn/ añars mættu þeir fara ut ur Heim-enum/ 1. Cor. 5. seiger Paall: Hitt er ⁊ Riettlost ad umgangast Frid-samlega vid þa sem eru af Heimenum / verde þvi ækomed / þvi Paall seiger eñ aptur/ Rom. 12. Ef þad skie kañ/ ad svo miklu leite sm i ydar Valldi er/ þa hafed Frid vid alla Meñ. Og David hæler þvi/ ad hñ hafe Fridsamur vered / Ps. 120. jafnvel vid þa sem Fridenñ hatudu / Ps. 119. Hitt seige eg / ad Meñ skule eckert Samblende edur Samtak hafa vid þa i Illskuñe og Þrettvijsne / þvi þad er ad færa Hernad a

moots

mn..e Gude/ og verde einhvør af oss til þess kvaddur/ þa eiga Men ad briota þeñan Frid og ockast eige Meñena/ so vier kuñum ad hafa Frid vid han er Saal og Lijf giekur dreped eilijfum Dauda/ Matth. 10. Riettvijsen og Fridurenn kysse hvørt añad / seiger David Psalm. 84. Þar seigest vel eingen vera/ sm ecke Friden kiose/ en aller vilia þo ecke Riett læted afa / eins og hvørt kune añars man ad vera. Þar sem ecke er Riettvijse/ þar er alldrei Fridur/ þar sm ecke er hiñ sañe Fridur/ þar er alldrei Riettvijse. Þad er hiñ sañe Fridur/ ad hallda Eindrægne med Gudrækne z goodre Skickun/ en haka Skañer og Klæke. Þegar Verallddareñar Syner eru megkuger ordner/ og hafa broted under sig adra/ so ad eingen vogar ad stijga a þad Strꝏ er þeim mislijkar/ þa hyggia Men ad þeir sleu i Fride/ en þad er vijst/ ad þeir ed ødrum hafa ranglega tilgiørt/ hafa þa hvad miñstañ Frid/ er þm synest einskis Ofridar Von vera / þvi Fridur þesse helldur jafnañ Strijd vid Samvitskuna. Og nær þeir hafa aungvañ ad beriast vid/ þa beriast þeir vid sialfa sig/ soddañ Fride eiga øll Guds Børn ad hafna/ jafnvel þott þ sie nu um Stunder Fridseme køllud/ ad lijda og samþyckia/ edur ad miñsta Koste læta st ecke sia hinar verstu Skañer og Odygder: Og Hlutseme kølluð/ ef nockur vandlæter þar um/ En þad mætte þañ einu gillda/ sem hefur Frid vid Gud og Samvitsku sijna/ þvi þott hañ jafnvel Fridlaus yrde og rækur fra Møñum/ þa hefur hañ allsꝏ Fridland i G... Rijke. Og þott Gud take hñ ei so fliott i burt ur Heimenum/ þa vardveiter hañ þañ hiñ sama fyrer Heimenum/ Joh. 17. Þad er gott ad vera hlutsamur med sama Hætte og Noe / Loth/ Moyses / Samuel / David / Elias/ Esajas / Micheas / Jeremias/ Johañes Baptista/ St. Pall og adrer Guds Meñ / er hielldu Brigsle Christi stærre Virdingu ad vera / en Heidur Verallddar þessarar / Heb. 11. Esajas Cap. 9. nefner vorn Immanuel Fridar Høfdingia/ en þo seig er þesse Fridar Høfdinge/ Matth. 10. Meined ecke þad eg sie komeñ til ad senda Frid a Jørdu / Eg er ei komeñ til ad senda Frid / helldur Sverd/ þvi eg er komeñ til ad sekia Mañeñ upp i moote Fødurnum/ og Moodurena upp i moote Doottureñe / og Sonar-Konuna a moote

Medur Bonda syns/ z Manſins Heimamen̄ verda hſis Ovíner. Hvat er þa Fridur er ſa Drokken̄ hefur fært oſſ af Himnūſ? Pad er Fridur millū Guds z Maña/ En̄ ecke Fridur millū Guds Barna og hſis Ovina/ Fridur vid Samvitſkuna / En̄ ecke vid Syndena / Fridur vid Guds Løgmaal/ en̄ ecke vid Hollded/ en̄ ef nockur af þeim er han̄ talar um̄/ Matth. 10. ſampyker ecke þſſa Fridarkoſte/ þa er ſa hſis Ovinur/ og a aungvan̄ Frid vid þan̄ ſama ad giøra/ þvi ſa ſem ecke hatar Fødur og Moodur/ Brædur og Syſtur/ fyrer hſis Skulld/ hſi er han̄s ecke verdugur/ Matth. 10. Ad Sijdurſtu er þetta ſa Fridur Guds/ ſm̄ ædre er øllum Skilninge / Phil. 4. Min̄ Frid gief eg ydur/ min̄ Frid læt eg him ydur/ ecke ſo ſem Heimuren̄ giefur þa gief eg ydur/ ſeiger Jeſus vid Læreſveinana/ Joh. 14. þad er ſoddan̄ Fridur ſm̄ giorer oſſ ryka i Fætæktene/ Friælſa i þrældomenum/ Glada i Sorgene/ Metta i Hungrenu/ Jſlenda i Bleygdene/ og um̄ alla Hlute oſſ ſiælfum full-nooga/ þa vier eckert høfū. Þeſſe Fridur giørde Job Heilbrigdan̄ i Krømene/ David Rietlaat. ī midt i Syndene/ hſi digtade Loffaungen̄ fyrer Paal og Sylas i Myrkvaſtofune/ Act. 16. Han̄ gladde Chriſti Poſtula þa þeir geingu Fagnande / og þo Hudſtrykter ut fra Rædenu/ Act. 5. Han̄ huggade Mariu under ſyns Sonar Kroſſe/ og en̄ nu i Dag alla þa/ er hſi bera med ſer. Og fyrer þvi/ Brædur mijner/ ad þeſſe Fridur er ſo mikell og ſo dyr/ ad man han̄ ſer eingen̄ Fridur/ og þeir ed þeinkia a Himneſka Hlute/ kuña aungvan̄ Frid ad hafa/ þegar þeir hſis ſakna/ þott øll Verølldeñ hlæe a moote þm̄: þa Grætbæne eg ydur fyrer ydar Velferdar ſaker ad/ Endingu med Ordū Paals/ þar hſi ſeiger: Vier erum Sendebodar vegna Chriſti/ 2. Cor. 5. Og ſo ſem Gud beidde fyrer oſſ/ þa bidiū vier i Chriſti Nafne/ ſætteſt vid Gud. En̄ þu Nædarfulle himneſke Fader / ſem med dyrmætu Bloode þijns Eingietens Sonar/ hefur endurkeypt Velferd Sælna vorra/ gief þu þijnū Børnū ad elſka þig/ elſkaſt Jñbyrdis/ z hallda Eindrægne i Andanū/ ſo aller þeckia meige/ ad þr ſieu þijns Sonar Læreſveinar/ Joh. 13. Gief þm̄ ad hlaupa ſo Skeid Lyfdaga þſſara/ ad þr fæe yferuñed fyrer hſi/ ſm̄ Heimen̄ hefur ſigrad/ ſo ad þijner Þionar mættu med Simeone

Menne i Fride fara epter Orde þijnu / Luc. 2. nær þeer þocknast ad þeir ganga skule Veg allrar Verralldar / Bænheyr þad Herra himneske Fader / fyrer J Esum Christum / Amen.

A Joola Dagenn.

Gudspialled / Joh. 1. Cap.

UPphafe var Ord. Og þad Ord var hia Gude / og Gud var þad Ord / þad sama var i Upphafe hia Gude. Aller Hluter eru fyrer þad giørder / og an þess er eckert giørt / hvad giørt er. J þvi var Lyfed / og Lyfed var Lioos Mañanna. Og Lioosed lyser i Myrkrunum / og Myrkrenn hafa þad ecke höndlad. Þar var eirn Madur af Gude sendur / sa hiet Johañes. Hañ kom til Vitnisburdar / ad hañ bære Vitnisburd af Lioosenu / so ad aller skylldu fyrer hañ trua. Eige var hañ þad Lioos / helldur ad hañ bære Vitnisburd af Lioosenu. Þad var satt Lioos / hvørt ed upplyser alla Meñ komande i þeñañ Heim. Þad var i Heimenum / og Heimurenn var fyrer þad giørdur / og Heimurenn þeckte þad eige. Hañ kom til siñar Eignar / og hañs sialfer medtooku hañ eige. Eñ so marger sem hañ medtoku / þa gaf hañ þeim Magt Guds Børnum ad verda / þeim sem a hañs Nafn trua. Eige þeim sem af Bloodenu / eda þeim sem af Holldsins Villd / edur af Mañsins Vilia / helldur þeim sem af Gude eru fædder. Og Orded vard Holld / og bygde med oss / Og vier saaum þess Dyrd / Dyrd so sem Eingietens Sonar af Fødurnum / fullañ Naadar og Sañleika.

Exordium.

DAniel Spamadur i siñar Bookar ødrum Capitula / segder fra þvi / ad Nebucadnezar Konunge hafe giefest Syn nockur i Draume / er hañ kvad sijdañ ad være horfeñ ur Miñe sier / og befode Fiølkingio / Meñ sijna og Spasagnara / ad þeir segdu hønum Drauméñ / eñ þeir exldust undañ Bode Konungs og svørudu hañ veg: Þar er eingeñ Madur a Jardrijke / er meige giøra þessa Konungsins Skipan / hvar fyrer eingeñ Høfdinge edur Drottneñ hefur nockru Siñe þvilijks krafest af nockrum Spamañe edur Chaldæo / þvi sa hlutur er Konungureñ æsker epter / er so dyrmætur / ad eingeñ mæ hañ segia Konungenum nema Godeñ / hvør ed ecke byggia med Holldenu. Nu kañ vel vera ad Spameñ þesser være Satans Pioonar / þa nu þo ecke þvi a

 moote

moote seigia / ad þesse þeirra Apsøkun var gilld a alla vegu. Eñ þess meira sem Heidingiar þesser høpdu til Mæls syns / þess meira høpum vier Christner Mieñ Gude ad þacka / ad hañ hepur oss þañ i Heimeñ sendt / er þad hepur giørt / er einge eñ Mañа giøra kuñe. Chaldæa Lands vitringum þootte þad Nyungar / ad Kongureñ skillde leggia þeim uppa þeñañ Hlut / Eñ hiñ Almætte Gud hepur giørt eiñ nyjañ Hlut a Jørdu / ad Konañ hepur umkringt Mañeñ / Jer. 31. Hvørt Spaadoomur þesse eige ad skiliast um Holldtekiu Drottens edur ei / er og ecke alldeilis vissum / samt plygur mier i Hug ap þessu / ad þad hepur alldrei um Æpe heyrst / ad nockur hape under eins Mey og Mooder vered / ad hañ sem uppfyller Himen og Jørd kreptest i einum Stalle / ad Gud er Madur ordeñ. Margvijslega og a marga Vegu hepur Gud talad vid Fedurnar i Fyrndeñe / Eñ þad er nyr Hlutur / ad hañ talar vid þa pyrer Soneñ / Heb. 1. Og ad Gud Iklæddur Mañlegu Hollde / sa Eingietne Sonur Fødursins / sem er i hañs Skaute / hañ i eigeñ Persoonu Opeñbierar syndugum Møñum allañ hañs Villa og Veg Sæluhialparennar. Spaasagnararner portooku þad / ad Gud munde byggia med Hollдenu / Eñ hvad villum vier þar um tala / **Ad Orded er Holld orded / og bygde med oss** / Vier heyrdum þad / saaum med Augum vorum og skodudum / og Hendur vorar þreifudu a þvi / seiger Johañes / 1. Pist. Cap. 1. Goden eru Møñunum slijk ordeñ / og opañ komeñ til vor / søgdu fordum þeir Meñ i Lystris / er Paulus lækna-ade þañ er halltur var boreñ / og villdu hapa veitt þeim Barnabæ Gudlega Lotning / Act. 14. Eñ þeir voru þo ecke nema Meñ / og hvad hellst þeir giørdu undurnarlegt / þad giørdu þeir i Nafne JEsu Christi. Eñ i Mañdoom DRottens er hiñ lifande Gud opañ stijgeñ / og hepur Bygd þest a medal Mañaña / Ja / hvilijkur Gud / ap hvørs Krapte og fyrer hvørs Almætte ad øll Furduverk a Himne og Jørdu giørd eru. Um þetta Allra Helgasta og Dasamlegasta Efne giepur oss Ordsøk ad tala vor uppleseñ Texte / hvøriurn vier villum ganga nockud nær / og þoott ad ei meige hiñum gooda Gude fyrer þacka þar fyrer / ad eingeñ er sa medal vor / sem efe um Guddoomeñ Christi nie hañs Holldtekiu / Þa samt ap þvi ad þetta Heilaga Evangelium færer oss a þa Leid / sem liggur til ad tala hier um. Þa villum vier ap þvi alleina hugleida þad / ad Gud sie Madur orded. Hier til styrke oss goodur Gud med Krapte sijns Anda / AMEN.

Utleggingeñ.

I Upphafe VAR ORD / seiger Gudspiallamadureñ. Eg vil ecke i þetta Siñ fara mier til Orda / edur upptelia Meiningar Mañа / hvar fyrer hin øñur Guddoomsins Persona verdur ORD kollud / þo er þad vijst / ad Gydingar nefndu so Messiam a þeim Døgum / og hefur þad øllum kuñugt vered / maa skie / þess vegna / ad Ord Fyrerheitesins uppa hañ hljodde. Ad eg ei tale þar um / ad hiñ maatuge Gud skapade fyrer hañ alla Hlute / þegar hañ baud þeim ad verda med einu Orde /

Gen. 1. edur og hitt/ad hn̄ Holldenu Jklæddur/hefur med Sannleiksins Orde openberad oss Fodursins Vilia/Joh. 1. En hvørnen̄ sem̄ þessu vared er/ þa seiger Johannes / ad þetta Ord edur Guds Sonur/ hafe vered i Vpphafe hia Gude/ Nu ert sem̄ vier nu tokū þetta Ord VPP haf/fyrer Vpphaf Eilijfdarennar/ sem̄ Raunar er eckert an̄ad en̄ sialf Eilijfden̄/i hvørre ad ei er Fyrr edur Sijdar/helldur eru þusund Ar hia Gude/so sem̄ eirn Dagur/og eirn Dagur so sem̄ þusund Ar seiger Petur/2. Pet. 3. Edur vier tokū þ fyrer Vpphaf Skøpunar allra Hluta/ Gen. 1. þa er þad audsært/ad Sonur Guds er hm̄ sameilijfur/Paulus seiger/1. Cor. 15. ad þeg' sagt verdur/ad aller Hluter sieu Christo und erlagder/þa er þ bert/ad sa er undan̄teken̄/er hm̄ hefur alla Hlute und lagt. Alijka vil eg hier um̄ seigia/nær sagt verdur/ad Guds Sonur hafe vered i Vpphafe Skøpunar allra Hluta/ þa er audvitad/ad hn̄ sialfur hefur alldrei skapadur vered/ & er þess vegna/ & hefur vered þ alla Eilijfd. Paulus tekur af Tvijmælen̄ hier um̄/er hn̄ seiger: ad hn̄ hafe vered ædur en̄ ad aller Hluter voru/ Col. 1. Og uppa þad/ ad eingen̄ leide sier þad i Hug/ad hn̄ ecke sie Gude Fodur sameilijfur/ þa seiger David Konungur/ Ps. 45. Þin̄ Velldis Stoll O Gud/ er um̄ Alldur og ad Eilijfu. Eingen̄ Efe er a þvi/ad þetta er um̄ JEsum Guds Son talad/þvi strax epter seiger David/Þu hefur Riettlæted elskad/ en̄ hatad Rangt ... Ranglæted/þar fyrer hefur O Gud þin̄ Gud smurt þig med Oleo Fagnadarens fram̄ yfer þijna Hluttakendur / Ps. 45. og þesse hin somu Ord þyder Paulus til Hebreos/1. uppa Jesū/hvør ed epter Man̄domenū smurdur er med H. Anda/ Og hvad meira er/ad Drottenn̄ sialfur er þvi samhlioода / er han̄ heimfærer uppa sig þau Ord er standa / Esa. 61. Ande DRottens er yfer mier / af þvi han̄ hefur smurt mig / seigiande: Þesse Ritning er i Dag uppfylld / ad ydur æ heyrendum / Luc. 4. Og so eingen̄ meine / ad þetta sie talad alleina um̄ hina epterkomande Eilijfd / þa seiger Micheas / Cap 5. Þu Bethlehem Ephrata / ert aungvan̄veigen̄ hin minsta a medal Hertoga Juda / þvi af þier mun framkoma sa Drottnaren̄ i Jsrael / hvørs Vtgangur er i fra Vpphafe/ og fyrer allar Allder, Þegar

 David

Dauid bidur Guds Son ad spara sijn faau Ar/þa finur hñ eckert dyr-
mætara til ad hræra hñs blessudu Myskunar Ydur sier til Medaum-
kunar/helldur eñ hñs eilijfa Stetnad/þar hañ seiger/Ps. 102. Miñ
Sterke Gud/svipt mier ei burtu midt a mijnū Døgū/ af eilijfū Stet-
nade eru Ar þijn/adur eñ þu Jørdena grundvallader/ og Himnarner
eru þijn Handaverk/þau munu forganga/ eñ þu blijfur/ allt mun þad
so sem Fat fyrnast/og so sem ødru Klæde muntu umbreita þm/ eñ þu
blijfur hiñ same/og þijn Ar þrotna ecke. Hvør Davids Ord Paulus
til Hebreos/Cap. 1. eñ aptur þijder uppa Drottenn Jesū og hñs Gud-
domlega Nattúru/ edur þvi munde Esajas Cap. 9. kalla hañ Fødur
Eilijfdareñar edur eilijfañ Fødur / nema Guds Ande hefde skoted hm
þvi i Briost/ad hñ hefde asamt Gude Fødur vered fra eilijfu? Ecke
hefur Esajas talad þtta af sialfū sier/þvi hñ spaer so greinelega/ad
a maa þreifa/ um þa Hlute er eingeñ Madur vita kuñe / nema Gud
være med hm. Eñ eg em viss um/ad ef hañ er Fader Eilijfdareñar/
þa er hañ ecke yngre eñ Eilijfdeñ/ eñ fyrst hañ eilijfur er/ þa er lioost
þar af/ad hñ er sañur Gud/þess giefur og Johañes hier i Gudspiall-
enu/er hñ seiger: OG GUD VAR þAD ORD. Hvør Grein ad
epter Ordshætte Ritningareñar merker sama og hañ sagt hefde/ þad
Ord var Gud / so sem þegar hñ seiger i ødrū Stad / Andeñ er Gud/
þ merker/Gud er eirn Ande/Joh. 4. þetta vottar Gudspiallamadur-
eñ mz þm Verkū er eingeñ kuñe ad giøra nema Gud eirn/er hñ seiger:
ALLer HLuter Eru Fyrer þad GJørder. Hvør vill þa þeinkia um
Christ añad/ eñ hañ sañur Gud sie? Mier koma i Hug þau Ord er
sagde heideñ Madur Pythagoras/ (an efa til þss ad hæda ad Metnade
& Aruggyrnd daudlegra Mañа/ s(e)m þo ecke kuña ad skapa eina Mijflu-
gu/og vilia þo so sem Guder tignader vera: Ef nockur þeinker sagde
hñ/þ hñ mune Gud vera/þa skape hñ eina Verølld lijka þssare/& mun
eg hñ strax tilbidia. Johañes itrekar þta eñ aptur/ so ad aller meige
ur Skugga ganga hier um/ seigiande: An Hañs Er Eckert Giørt
Hvad Giørt Er. Sie nu eingeñ Hlutur an hñs giørdur/ þa er þ aud-
sært/ad hañ sialfur Ogiørdur er og Oskapadur/þvi a millum Skap-

arans og allrar Skiepnu kañ eingeñ Madur ad hyxa edur minda sier nockurn Hlut/ þar eingeñ hefur sig sialfañ skapad/og Skiepna eingeñ hefur giørt siñ Skapara/og so ad vier ei meinum / ad Guds Sonur hafe vered alleina nockurskonar Verkfære i Skøpunarverkenu / þa seiger David med skroosum Ordum i þeirre Grein/ er eg strax las / af Psalm. 102. ad hañ hafe Verølldena grundvallad/ og ad Himmarner sieu hañs Handaverk / og ecke einasta hefur hañ þessa sijnelegu Verølld skapad/ helldur seiger ⁊ Paulus/Col. 1. Forlakslaust/ ad þ hañ/ þad er/af hm̃ sieu aller Hluter skapader/sem eru a Himne og Jørdu/ hvad Sijnelegt ⁊ hvad Osijnelegt er/hvørt helldur þad eru Tronarner edur Herradømeñ/edur Yfervollden/edur Valldstiornernar/allt er þad fyrer hañ/og hañs vegna skapad. Med þessũ hinũ sijdurstu Ordũ vill Paulus merkiast lata Eingla Guds og hinar Andlegu Verur/ fyrer utañ Gud eirn/allra Hluta Skapara/sem eirn af øllu Oskapfur er. Nu være þ ad søñu noog til ad vitna um̃ Guddoom Frelsarans/ad hñ er eilijfur ⁊ allra Hluta Skapare/eñ Johañes lætur ecke kyrt þar med/ helldur seiger hñ: J HM̃ Var LJJFed/ Og LJJFed Var LJoos Mañaña. Med hvøriu hñ teikna vill/ad allt hvad Lijfs Anda hefur/ Andlegañ edur Lijkamlegañ/ þ life af þvi sama Lijfe/ og af hñs Fyllingu hefũ vier aller medteked. Hvørneñ utmalar Paulus hiñ sana Gud þ Athenu Borgar Møñũ/er hñ foor til þra med Christne-Boded? J hm̃ lifũ vier/erũ vier ⁊ hrærunst vier/Act. 17. Eñ hvad er þad añad eñ þ/sm̃ hiñ same Postule vitnar um̃ Christ? Col. 1. Ad i hønũ stande til samans edur standest aller Hluter. Þad er vardveitest ⁊ stiornest af hønũ. Þvi seiger og Postuleñ/ Heb. 1. Ad hñ bere alla Hlute med Orde sijns Kraptar. Eg giet ecke bored allt þta Folk sagde Moises vid Gud/ Num. 11. Þegar hñ villde hafa sig undañ þeigeñ ad stijra einsamall Jsraels Folke/af hvøriu Ordtæke Ritningarennar eg þ tillelega alykta/ad sa sem ber alla Hlute med sijnu krøptuga Orde/ hañ stiornar øllũ Hlutũ med Gude Fødur ⁊ Heiløgũ Anda/bæde a Himne ⁊ Jørdu/hvad sialfur Drottieñ samþycker/er hñ seiger: Þad sẽ Fadereñ giører/þ giører Sonureñ eirneñ med/ Joh. 5. sem Von er til/ þvi

hañ

hn̄ seiger berlega/ ad Faderen̄ sie i sier og han̄ i Fødurnū/ Joh. 14. Johan̄es seiger/ ad LJFed hafe vered i ORDenu/ en̄ hvilykt þad LJJF sie/ greiner hn̄ sialfur/ Joh. 5. So sm̄ Faderen̄ uppvekur og lyfgar þa Daudu/ so lyfg^r z Sonuren̄ þa hn̄ vill. Og þott hn̄ hafe þ mz mørgū Dæmū saññad/ þa er þ samt af hn̄s sialfs Vpprisu allra kunugast ord ed. Ader Guds Men̄ hafa fyrer hn̄s Krapt uppvaked hina Daudu/ en̄ eingen̄ hefur sialfan̄ sig af Daudū vaked/ nema hn̄ eirn. Þetta vott ar hn̄ sialfur. Þvi sagde hn̄ vid Gydinga: Brioted þier þta Musterel/ en̄ eg skal þ a þrem Døgū upp aptur byggia/ en̄ hn̄ talade um̄ Musterc syns Lykoma/ seiger Joh. 2. Og um̄ Sælena seiger hn̄/ Þar fyrer elskar Faderen̄ mig/ ad eg læt myna Sæl fra mier/ so eg hana aptur take/ eingen̄ tekur hana fra mier/ en̄ eg legg hana fra mier sialfur. Eg hefe Walld til ad leggia hana fra mier/ z Walld til hana aptur ad taka/ og þssara ordsaka vegna hafa heilager Guds Men̄ i Ritningun̄e ydulega kallad hn̄ Gud/ þvi Gud er alleina sa ed dasemdarverken̄ giører/ Ps. 72. Eg hefe allareidu nockur Vitne þar til leidt af hinu gamla Testament enu/ z mætte þo ein̄ fleire telia. En̄ Læresveinarner hn̄s z Postul^r/ sm̄ voru uppfrædder af hm̄/ sæu hn̄ og skodudu/ 1. Joh. 1. atu og druckū med hønū/ uppa hverra Lærdoom hañs Kyrkia bygd er/ Þeir ed hañs Vitnisburd hafa med synu eigen̄ Bloode underskrifad/ z læted Lyfed fyrer þessan̄ Sañleika/ þeir luka aller einū Muñe upp um̄ þta. Hañs Vitne hafe þier heyrt/ er JEsus elskade/ sem var Johañes/ er Guds spialled ritad hefur. En̄ hn̄ talar en̄ þa framar/ 1. Joh. 5. seigiande: Vier vitū ad Guds Sonur er komen̄/ z ad hn̄ hefur giefed oss Nkarka til ad þeckia hin̄ Sañarlega/ z ad vier sieū i hinū Sañarlega/ þad er i Guds Syne/ hn̄ er sañur Gud z þad eilyfa Lyf. Rom. 1. giefur St. Páll Gude allra Nluta Skapara þan̄ Titil/ ad hn̄ sie Blessadur um̄ allar Allder: En̄ i sama Pistle Cap. 9. seiger hn̄ um̄ Jesū Christ/ af hvørrū (hn̄ meinar Fedrunū) ad Christur er epter Holldenu/ hvør ad er Gud yfer øllū Nlutū/ blessadur ad eilyfu. Judas Postule Drottens/ hn̄ endar sin̄ Pistel med þssū Ordū: Gude alleina vorū Frelsara vorū/ sie Dyrd og Magt/ Kraptur og Vellde/ bæde nu og um̄ allar Allder.

þeim

Þeim somu Ordū sm̄ Guds eingeten Sonur hefur skipad oss syndugū Monnū ad kvedia Gud vorn Fodur i Drottenlegre Bæn / Matth. 6. med þeim somu andsvarpar hn̄ hier vorn Frelsara/ hvad hn̄ munde ecke giort hafa/nema hn̄ villde hafa hm̄ Gudlegan Heidur veittan. Drotten Gud þinn skalltu tilbidia og hm̄ einū þiona/ seiger Moyses Devt. 6. og 10. Og med þessum somu Ordum rak JEsus Diofulenn burt fra sier/er hann freistade hann/og sagdest munde giefa honum oll Ryke Veralldar/ef hann fielle fram og tilbæde sig/ Matth. 4. Hvar af audsært er/ad einsomlum Gude/en aungvum odrum tilheyrer soddan Lotning. En hvad seiger St. Pall um̄ JEsum/hann seiger ad i hans Nafne skule oll Knie sig beygia/ bæde a Himnum og Jordunne/ og under Jordunne / Phil. 2. Og so Menn vite ad hier er eingenn undantekenn/þa seiger Postulenn Hebr. 1. i Davids Orda Stad / ad aller Einglar Guds skule hann tilbidia. En ef þad skulu Einglarner giora / hvorier ed sia yduglega Guds Fodurs Auglit a Himnum / Matth. 18. þvi munu þa ecke skylldar til þss hinar Oædre Skiepnur? Þegar Johannes villde hafa tilbeded Eingelenn/þann er talade vid hann/ Apoc. 19. þa varnade hn̄ hm̄ þss z sagde: Siá til/ad ei giorer þu þta/ tilbid þu Gud. En er hn̄ fiell til Fota Guds Syne/þa aptrade hn̄ hm̄ ecke/helldur lagde sijna hægre Hond yfer hn̄/seigiande: Ottast ecke/ eg em hinn fyrste z sijdarste/Apoc. 1. z hvad opt var Drottenn vor tilbedenn/jafnvel i sinne Anaud hier a Jordunne. Hin Cananæiska/ Matth. 15. Maria Syster Lazari/Joh. 11. Hundrads Hofdingenn/Matth. 8. z adrer miklu fleire tilbædu hn̄/og hn̄ audsijnde þar med/ad hm̄ Guddomlegur Heidur tilheyrde/ad hn̄ vard vid ollū þssū jafnskiott og þeir beiddu. Ræningenn sm̄ med hm̄ Krossfestur var/tilbad hn̄ Daudvona / sialfann komenn ad Dauda/Luc. 23. þa sijnde Jesus fyrer Alostu ad hn̄ Gud var/ þvi hversu mætte hann einū Storbrota Manne Himnarijked giefa/nema hn̄ sialfur ætte þss Valld a Himnū. St. Stephanus Frumburdur hns Pijslarvotta/hn̄ tilbad hn̄ midt i Andarslitrunū/z var hn̄ þa fullur af H. Anda/sm̄ Lucas vottar/Act. 7. Heyrt hafde hn̄ nu hvilijku Kalle ad JEsus lietst a Krossenū/er hn̄ sagde: Fader i þijnar

 Hendur

Hendur fel eg miñ Anda/ Luc. 23. Eñ hañ giørde þess eingañ Miñ og hiñs er hañ sagde: HErra JEsu medtaktu miñ Anda. Hvar fyrer? þvi hñ visse ad Fader og Sonur voru eitt/og Sonureñ Fodurnum ad allre Tign/Dyrd og Mætte samjafn epter Guddomenum. Heidingiar þr ed af Gude eckert vissu/og voru aa hñs i Heimenū/ Eph. 2. þeir skøpudu sier adskilianlegar Meiningar uñ God syn/ er þa høfdu þo ecke skapad/ og meintu ad eirn være ødrum undergiefeñ/ eñ þvilijkt er eckert uñ JEsum ad þeinkia. So Eilijfur/so Almattugur/so Alvitur sem Fadereñ er/so er og Sonureñ/ so sem hiñ Heilage Athanasius Lærefader hefur oss þad kiendt i siñe Truarjatningu. Jehova vor Gud/Jehova hañ er eirn seiger Moyses/ Deut. 4. Eñ ef ecke er nema eirn Gud i Verunne/og þad er audur vottad ad JEsus sie Gud/ hvernig maa hñ þa hm̄ minne vera? Og þvi seiger Postuleñ til Heb. 1. Ad hañ sie uttryckeleg Mind hñs Personu. Eg er Jehova/ þad er mitt Nafn/ z myna Dyrd vil eg eingū giefa seiger Drottteñ/ Esa. 42. Være nu ecke Guds Sonur Fødurnū ad øllu jafn/ z være þetta Nafn ecke Guddomlegrar Veru/ i hvøriu ad eru þriar adgreindar Personur/ þvi munde Gud þa sialfur Giæskunnar Brunnur/hafa opeñberad sijna Tyrdomed þssu Nafne/ þm̄ sm̄ øll Salareñar Velferd a þvi rijdur ad vita a hvørn þr eiga ad trua/ z hallda eingañ hm̄ jafnañ? Eñ hñ hefr skipad oss ad trua a Soneñ. Hvi munde hñ seigia vid Moisen/ Exod. 3. Eg mun vera Sa eg vera mun/ z þ skalltu seigia Sonū Israelis/ Sa ed vera mun/ sende mig til ydar? Þvi munde hañ seigia þ Muñ Esajæ: Eg er Jehova/ z þ utañ mig/ er eingeñ Gud/ Cap. 45. Munde nockud Guds eingieteñ Sonur/ sa ed er i Fødursins Skaute vanheidra siñ Fødur/ þar med ad giøra sialfañ sig hm̄ jafnañ/ nema hñ visse þ være so? Þvi seiger hñ þa/ Apoc. 1. Eg em Alpha og Omega/ Upphaf z Ender/ sa sm̄ er/ z sa sm̄ var/ z sa sm̄ koma mun/ hiñ Almattuge/ Þvi munde hñ seigia vid Philippū/ er hñ beiddest epter ad meiga sia Fødureñ? Philippe/ sa sm̄ sier mig/ hñ sier Fødureñ/ truer þu ecke ad eg em i Fødurnum/og Fadereñ i mier? Joh. 14. Þvi munde sialfur Fadereñ kalla hñ sijnu Nafne? Edur mun hñ sijna Dyrd ødrū giefa ad

Þvi seiger hn̄ þa Jer. 23. Eg vil uppvekia David eitt riettlætt Sæde/ Sa ed mun Rÿkia sem Konungur/ og þad skal henn̄ vel-luckast/ og hn̄ skal fremia Løg og Rietkinde a Jørdu/ a hn̄s Døgū mun Juda hoolpenn verda/ og Israel ugglaus bua: þad mun vera Nafn hn̄s/ er hn̄ mun nefna hn̄ med/ Jehova vort Riettlæte: Þvi mun hn̄ aptur itreka þta/ i 33. Cap. seigiande: A þm̄ Døgū mun Juda hoolpenn verda & Israel tryggelega bua/ og sa ed kallar/ hn̄ mun vera Jehova vort Riettlæte? Mun ei þetta vera hn̄/ sem oss er af Gude giørdur til Riettlætis/ til Helgunar & til eilÿfrar Sæluhialpar? 1. Cor. 1. Hvar fyrer mun Gud Allshertar enn framar seigia um̄ sinn Son/ Hos. 1. Enn eg skal Myskuna Husenu Juda/ og frelsa þa fyrer Jehova þeirra Gud/ og ei vil eg frelsa þa med Boga edur Sverde edur Strÿde/ Hestū edur Riddara Lide. Menn þreifa a þvi/ ad þta er i Jesu af Nazareth fullkomnad & framkomed. Hann var alenn i Fatækt/ Luc. 2. Hann uppoolst i Armood/ Hann hafde ei þar hn̄ mætte Høfde sÿnu adhalla/ Matth. 8. Hn̄s Rÿke var ecke af þessū Heime. Ecke strÿddu hn̄s Þienarar fyrer hann/ Joh. 18. Hann skipade Petre ad slidra Sverded/ Matth. 26. I sÿnu mesta Yferlæte reid hn̄ eirnre Ösnu inn til Jerusalem/ Matth. 21. Hvadann hann var eins & Ðbota-Madur til Galgans utleiddur/ og hanns bestu Viner og Velldarmenn eru deidder hn̄s vegna allann Dagenn. Enn þo er i øllu þssu Volæde Rÿke Guds Sonar i hn̄s Barna Hiørtū stærra orded enn nockurt Konungs Rÿke hefur um̄ Æfe vered. So eg maa þ satt iaata/ er Severus Sulpitius seiger/ Lib. 2. Histor. Sacræ/ um̄ Draap Guds Barna under Diocletiano Keysara: Vier høfū alldrei frægare Sigur unned/ enn þa vier ecke urdū med 10. Ara Ofsooknū sigrader. Munde nu øllu þssu vera spaad um̄ JEsū/ edur hn̄ nefndur þvi Nafne/ sm̄ Gude einū er eigenlegt/ og eingū ødrū maa aan Syndar tilleggiast/ nema hann være eirnrar Veru med Gude Fødur/ og hm̄ samiafn ad øllu? Zacharias ecke af sialfum sier/ ecke af eigenn Hugbode sÿnu/ helldur fullur af Heiløgū Anda seiger um̄ Johannem/ Luc. 1. Og þu Sveirn munt nefnast Spaamadur hins Hæsta/ enn þad er kunnugt ad Johannes var Fyrerrennare Jesu/ og Engill undann hn̄s Auglite sendur/ Mal. 3. Enn ef

 hann

hn̄ er hin̄ allra Næꝛrste/ Hvørneñ maa þa nockur hm̄ hære vera? Ef hn̄ seiger sialfur/ eg em hin̄ Fyrste og Sidarste/ Apoc. 1. Hvør kan̄ hm̄ þa fyrre ad vera? og hvad halldeð hef... um̄ Messiam a Niervist ar Døgū Drottens/ þ kiener Johañes 5. seigiande/ Þess meir sokttu þr epter ad deyda hn̄/ ad hn̄ ecke einasta braut Helgidagsdagen̄/ helldur sagde Gud ad vera sin̄ eigen̄ Fødur/ giørande sig jafnan̄ Gude/ hvad han̄ med þssū Ordū giørde: Min̄ Fader erfidar allt hingad til / og eg erfida. Sem villde hn̄ sagt hafa/ min̄ Fader er ei bunden̄ vid Sabbatsdagen̄/ ad hn̄ ei stiorne ølluū Hlutū bæde a Himne og Jørdu/ epter Villo sinne/ so lækna og eg þa siuku/ epter þvi Vallde sem eg hefe/ og maa þvi ecke a mote seigia/ ad þsser mangla tu Men̄ taludu rꝛett i þessu. Paulus er skorenordur um̄ þta Efne/ þegar hn̄ eggiar Christna Men̄ a Hoogværd og Lijtelæte/ seigiande: Vered eins lynder og Jesus Christus var/ hvør þolt hn̄ Guds Mind være/ hiellt hn̄ þ ecke fyrer Herfang Gude jafn ad vera. Og hefe eg so med nockrū Rokū vitnad þ ydur/ ad Jesus er Gud eilyfur/ Almattugur/ alls Heidurs verdugur/ og Fødurnum ad øllu jafn epter Guddomenū/ ecke þss vegna/ Brædur myner/ ad eg þurfe nockrū i þssū Safnade ad telia Tru hier um̄/ þvi þ jata aller med Hiarta og Munne/ helldur ad eg i stuttu Male audsyne ut af þssu N. Evangelio/ hvilyktur hn̄ sie er vort auma Holld og Blod hefur uppa sig teked/ hvar um̄ Johañes framar talar med þssū Ordū: Og Orded vard Holld og bygde med oss. Hvør Ord ecke eiga þan̄ Veg ad skiliast/ so sem ad Guddomuren̄ sie i Manndom umbreittur/ hia Fødur Liosana er eingen̄ Umbreiting edur Mind til Umbreitingar/ seiger Jacob Postule Cap. 1. En̄ þar hn̄ nefner Fødur Liosana/ þa meinar hn̄ Gud: en̄ þ er ædur vottad/ ad Jesus Christus sie sañur Gud/ þar þ er þvi mangt fiarre/ ad han̄ kune hiñe minstu Umbreitingu underorpen̄ ad vera/ og þott ei være añad til Vitnis hier um̄/ þa eru Johañis eigen̄ Ord er hier standa skømu sydar i Evangelio: Vier Saum Hans Dyrd/ Dyrd So Sem Eingietens SOnar Af FODurnum. En̄ nær saur þeir hann? ad søñu i Kieningune/ i Kraptaverkunum/ i Skyrnene/ en̄ ecke syst þa hn̄ forklaradest a Fiallenu/ Matth. 17. og var þ hin̄ same er

þr hofdu eted og drucked med/ 1. Joh. 1. So er þa ecke Guddomurenn umm breittur i Mañdom/ helldur hefur Guds Sonur Mañdomlega Natt uru ppa sig teked/ so sem Paulus til Hebreos Cap. 2. ad Orde kiemst/ að hñ hafe ecke Englana/ helldur Abrahams Sæde a sig teked/ teiknande þar med / ad hñ hafe Mañdomenn teked i Samfielag og Einingu sinnar Guddomlegu Personu/ og i þessum Ordũ: Ordet Vard Holld/ er venulegur Ord: hattur Ritningarennar/ so seiger Gen. 2. Adam vard ad lifande Sælu/ þegar Gud blies lifande Anda i Mañsins Naser/ ecke þ ad Lijkamenn umbreitteist i Saal/ helldur teiknast m3 þssu Ordatiltæke/ hin allra nakvæmasta Eining a millũ Sælar og Lijkama/ hvør miøg so er þssare lijk/ þvi so sẽ Saal og Lijkame verda ad eirnre Personu/ so urdu z tvær Nattururn i Christo/ eirn Gud z Madur/ þeg hñ Holld z Blod uppa sig tok/ þta vitnar allstadar H. Ritning/ bæde i Spadom unñ i gamla Testamentenu/ sẽ z i Medkienningu þra er sau z skodudu hñ/ og hvørra Hendur a hñ þreifudu/ 1. Joh. 1. og sau þo hñs Dyrd/ So sem Eingietens Sonar af Fødurnũ. Hiñ fyrste Vottur i gamla Testamentenu er sialfur Gud/ er hñ sagde ad Kvinñunar Sæde skyllde i sundurmeria Høggormsins Høfud/ Gen. 3. Hvilijkt ad sie þta Kvinñ/ uñ Sæde/ þ vitnar Esajas Cap. 9. med þssũ Ordũ: Eitt Barn er oss fædt/ og eirn Sonur er oss giefeñ/ hvørs Høfdingia Domur er a hñs Herdũ/ z hñs Nafn er Undrunarlegur/ Raad/ Hetta/ Krapttur/ eilijfur Fader z Fridar Høfdinge. Sierdu hier/ Brædur mijner: Hañ sẽ fæddur er/ hñ sẽ Spamadurenn Barn kallar/ hñ nefner hñ under eins Fødur Eilijfdareñar/ af hvøriu liost er/ ad hñ er bæde Gud z Madur. Og ad þta sie meint um Jesu af Nazaret z ecke añad Barn/ vottar Esajas Cap. 7. Sia þu ad ein Jomfru mun Oliett verda/ og mun Son fæda/ z hñ mun hun kalla Jmanuel / þ er Gud med oss. Þetta seiger Lucas Cap. 1. framkomed ad vera. Mørg oñur Vitne mætte hier til leida ef þ Tijmenn leifde/ eñ i hinu Nya Testamentenu eru ecke færre. Hiñ sterkaste Vottur er Thomas Postule/ hvør ecke villde trua fyrr eñ hñ tok a/ eñ þegar hñ liet sijnar Fingur i Naglaførenn/ z sijna Hønd i hñs Sijdu/ þa æpte hñ upp af Fagnade/ og sagde: Drottenn minn og

 Gud

Gud minn/ Joh.20. St. Paall sem var i þridia Himen uppnumenn/ og
heyrde þar Dummrædeleg Ord/2.Cor.12. hn̄ kallar hn̄ hinn mikla Gud/
& Frelsara Jesū Christū/ Tit.2.& hinn same seiger: ad hn̄ sie giørdur
af Sæde Davids epter Holldenu/Rom.1. Mannsins Sonur sem talade
vid Nicodemū / seigest vera a Himne/Joh.3. og aptur seiger hann vid
Gydinga/Joh.8. Þier leitest vid ad deyda mig/eirn Mann sem seige ydur
Sannleikann/& sialfur seiger hn̄/þegar hn̄ hafde sialfur apturteked Sal
lu sijna/Ande hefur ei Holld nie Bein/so sem þier sied mig hafa/Luc.
24. Vier vitū ad ecke fædest af Manne nema Madur/enn Lucas seiger
ad Maria hafe fædt sinn eingietenn Son/hvar fyrer ad Postulenn til Hebræ
os skrifar/ad hn̄ sie hluttakande Hollde & Blods eins & Smaa Børn
enn/Heb.2. Paall seiger enn aptur Col.2. ad i hm̄ bue øll Fylling Gud
domsins Likamlega/þ er reindar fullkomlega & sannarlega. J Foornum
gamla Testamentesins bioo Gud so sem i Skugga epterkomande Giæda/
Heb.10. J Christo høfū vier sialfann Likamann/Col.2.& hn̄ lifer i hm̄ ei
ns & Saal Mannsins byr i hn̄s Likama. Kraptur Guds bioo i hn̄s Spa
mønnū & ødrū Heilogū/enn ecke vard hn̄ ein Persona med þm̄/hvad liost
er þar af/ad Guds Ande verk fra þm̄ a stundū/enn Guddomurenn Chri
sti hefur alldrei Manndomenn vidskila orded/fra þvi fyrsta Augnablike
Gietnadarens/& mun helldur alldrei verda um̄ alla Eilijfd. Þvi Eing
gillenn er hn̄ bodade Moodur hn̄s Gietnadenn/Luc.1.seiger ad hn̄ mune
drottna yfer Huse Jacobs ad eilijfu/þ er ad hn̄ skule alldrei hn̄s Kon
ungs Tign afleggia/hvør hm̄ þo ecke er ødruvijse meddeilld/ enn fyrer Jbud
Guddomsins. Jaa/þott hinn grimme Daude sundurslite Saal & Likama
i Pijnunne/ þa mætte hann þo ecke leysa þad Band Eyningarennar/sem
var mille Guddoms og Manndoms/ þvi hvørsu mætte hn̄ af sialfum
sier/og af eigenn Kroptum uppriisa ella ? Eige veit eg hvørt nockurt
Vitne er sterkare edur liosare um̄ Guddoom og Manndoom Christi i
einne Personu/helldur enn St. Paals 1.Tim. 3. er hann seiger: Þad
er mikell Leyndardoomur Gudhrædslunnar (þad er Christenndoomsins)
ad Gud er openberadur i Holldenu / Riettlættur i Andanum/ er siedur
af Einglunum/er predikadur Heidingiunum/er trwad i Heimenum/er

upp-

yppnumeñ i Dyrdeñe. Hvad er þetta Br. M. ad Gud sie Riekt-lattur i Andanum ? Kañ nockur ad riettlæta þañ Riettlata i Israel ? Eñ þess er ad gæta / ad þetta Ord/ þad er ad vidurkieña saññañ og riettlætañ ad vera. So skrifar Luc. Cap. 7. ad allt Folked og Tollheimtumeñerner hafe riettlatt Gud/ þ er pryssad hñ og medkieñt/ saññañ Gud ad vera/ i Andanum seiger Postuleñ/ þad er epter Guddoñinum/ so seiger Petur/ 1. Pist. Cap. 3. um Christ/ ad hañ sie deyddur epter Holldenu/ eñ lijfgadur / þad er/ lifande epter Andanum / þad er Guddoomenum/ og med sama Hætte seiger Paulus/ Rom. 1. ad hañ sie anglijstur Guds Sonur i Mætte epter Anda Heilagleikans/ So er þa Meiningeñ/ ad i Christi Hollde hafe Guddoomureñ so auglijst sig/ ad Meñ hafe þreifad og þeckt/ ad Gud hafe i hönum bued. Er sied ut af Englunum/ hvort helldur þad eru Postular Drottens/ sem opt verda Einglar kallader/ Mal. 2. Apoc. 1. edur og Guds Einglar/ sem girnast ad skignast iñ i þeñañ Leyndardoom/ 1. Pet. 1. Pa eru hvoru-tveggiu þesser fullnooger til Sañinda. Er predikadur Heidingium/ er truad i Heimenum/ þesse Ord sijna oss/ hvad hiner fyrstu Christner Meñ hafe hier um hallded/ og hvorneñ Drottens eigeñ Postular hafa Christum predikad. Yppnumeñ i Dyrdeñe/ hañ sem þeir vissu ad doo a Krossenum/ af Daudum uppriseñ/ hañ sem at og drack med þm/ a hvorium þeirra Hendur þreifudu/ 1. Joh. 1. hañ sau þeir til Himens faranda/ med Guddoomlegre Dyrd/ og Skyed took hañ i burtu fra þeirra Augum/ Act. 1. O hvilijk Dypt Audæfaña og Guds Visku. Hier maa allur Eingla og Maña Skilningur i hina mestu Vndran falla. Þetta er sa Leyndardoomureñ/ sem huleñ er fyrer Vitringum/ eñ nu er opeñberadur Smælingium/ Matth. 11. Hvor vill utseigia hañs Gietnad? Esa. 53. Hañ er fæddur af Fødurnum fyrer allar Allder / hvor vill þad utseigia ? Hañ er gieteñ af Heilogum Anda i Tijmanum. Hvor vill þad utseigia ? Hañ er fæddur af Meyu einnre/ hvor vill þad utseigia ? Oss fallast Hendur af Forundran/ þegar vier heyrum ad Moisis Stafur verdur ad Høggorme / Exod. 7. Þegar Aarons Vøndur bloomgast/ Num. 17. Þegar Sool-

en stendur kyrr/ Jos. 10. Þegar hun geingur um̄ nockur Strik til baka aptur/ 2. Reg. 20. Þa Biørgeñ klofna i sundur/ Matth. 27. Þa Valned skiptest i tvo Hlute/ og stendur eins og Murveggur; Jos. 3. Þegar Eldureñ brenner ecke og giører øngvañ Skada þvi sem i hn̄ er kastad/ Dan. 3. Og er þ þo Ender allrar vorrar Undrunar/ ad vier seigium þad sie ecke undarlegt/ þott hn̄ sm̄ Nattufirst skapad hefur/ giete um̄breitt Nattururñar Hætttu. Eñ hvad skulū vier um̄ þ seigia/ ad Gud Nattururñar Madur verdur? Og hn̄ sm̄ var þ allar Allder/ hitt̄der Tijmans Løgmaale? Ad Skapareñ fædest af Skiepnuñe? Og hañ sem Himen og Jørd taka ecke/ verdur i Moodurlijfe iñelukttur? Þesse Tieknadur/ þesse Fæding eru so furdanleg/ ad þegar Kraptur hins Hæsta yferskygger Riettkruada Saalu/ þa gietur hañ slijka Hlute vid hefie/ ad Muñureñ fær þeim ecke utklaked/ og lætur sier nægia þar med/ ad allt Tilefne þessa storundrunarlega Furduverks er iñefaled i hañs Almaatte/ hañs Giæsku/ hañs Vitsku og Omælañlegre Mijskunseme/ er þad giørt hefur. Honum sie Lof/ Dyrd og Heidur/ um̄ Allder Allda/ Amen.

Annañ Dag Joola.

Gudspialled/ Matth. 23. Cap.

A þañ Tijma sagde JEsus til Gydinga Foolksins og Høfdingia Kieñemañaña; Sied/ Eg sende til ydar Spaameñ/ Spekinga og Skriftlærda/ og nockra af þeim munud þier Aflijfa og Krossfesta/ og suma munud þier Hudstrijkta i Samkundu Husum ydar/ og af añare Borg i adra munud þier þa offsækia/ so ad yfer ydur kome allt riettlaatt Blod sm̄ a Jørdena uthellt er/ i fra Bloode Abels Riettlaata/ allt til Bloods Sachariæ Sonar Barachiæ/ hvørn þier drapud a millū Musteris og Altaris. Sañlega seige eg ydur/ ad allt þetta mun koma yfer þessa Kynslood. Jerusalem/ Jerusalem/ þu sem aflijfar Spaameñena/ og grijter þa er til þijn eru sender/ hvørsu opt hefe eg viliad samañsafna Sonum þijnum/ lijka sem Hænañ samañsafnar Ungum sijnū under Vænge sier/ og þier hafed ecke viliad? Sied/ ydar Hus skal ydur i Eydeleggd verda.

verda. Þviad eg seige ydur/ ad þier munud eige sia mig upp fra þessu/ þangad til þier seiged: Blessadur sie sa sem kiemur i Nafne DRottens.

Exordium.

HEgar Men athuga a eina Sijdu Guds Owtseigianlegan Heilagleik / hans Riettlæte og hans Almætte : Og so a adra Vegar / ad Heimurenn er nidursokktur i hid Vonda / 1. Joh. 5. Hvar ed sialf Giæskan lijted anad sier / helldur enn þad sem henne er Gagnstædlegast / sem er Illskan og Ogudlegar Athafner syndugra Manna / þa meigum vier med Blygdun vors Andlitis medkienna þad satt ad vera / sem Moyses seiger / Num. 14. DRottenn er Þolenmoodur og mikels Myskunsamur / fyrergiefande Synder og misgiørder. Nu þott ad øll Verølldenn ætte i einu Hlioode ad prijsa þessa Guds Giæsku / þa mætte þo synast / ad hann hefde hvad mest auglyst hana sijnu Foolke a Gamla Testamentesins Døgum / þvi um þa man satt ad vera / sem David seiger / ad Gud hafe ecke so giørt øllu Foolke / Ps. 147. Enn hvørsu launade su þverbrotna Kynslood sijnum Gude? Hann klagar sialfur yfer þeim fyrer Moyse / Num. 14. Ad þeir hafe Tyusinnum møglad a moote sier i Eydemørkunne. Hann sette Minning sijns Nafns a medal þeirra / Exod. 20. Þar var hans Elldstoo og hans Bwstadur / Esa 31. Enn þeir tooku vid Tialldbwd Molochs / og vid Stiørnu Guds þeirra Remphan / Act. 7. Þeir umsneru hans Skickan / og yfergæfu Guds Bodord fyrer Manna Setninga / Matth. 15. Enn aflijfudu hans Spamenn / sem til þeirra voru sender. Allra sijdarst sende hann þeim Sonenn / og sagde so sem JEsus kiennir i Epterlijkingunne / Matth. 21. Þeir munu vella sier fyrer Syne mijnum / enn þad villde ecke so til ganga / Þeir søgdu: Þesse er Erfingenn / latum oss røda hann af Døgum / Ja / vier villium ecke lata þennan drottna yfer oss. So hafa þeir og sialfann Guds Eingietenn Son a Krossenn upphengt / hans Þienara og Postula af Lijfe teked / Forsmaad þeirra Kienningar / og eckert Ogiørt lated þad Gude kunne til Styggdar ad verda / Hvar um JEsus þeim brixlar hier i Evangelio / og under eins fyrerseiger / hvad storkostleg Hefnd ad fylgia mune a epter so længvaranlega Forsmaan Guds og hans Heiløgu Orda / þegar þeir hafdu uppaused Brunn Myskunarennar og uppfyllt Mælingu Syndanna : Þvi DRottenn er einn Hefnare / einn vandlætande Gud / Ja / einn Hefnare er DRottenn a sijnum Motstødu Mønnum / og sa ed ei mun gleyma þvi a sijnum Ovinum seiger Nahum Spamadur. So er nu øll sw Olucka komenn yfer þessa vesølu Þiood / sem Gud og hans Spamenn hafa fyrer sagt / af þvi ad þeir ecke þeckttu sinn Vitiunar Tijma / Luc. 19. Og þeirra Hws er þeim i Eydelæted / So sem DRottenn spaer hier i Gudspiallenu / Enn þeir ætrekner um alla Verølld / hafa hvørge blijfanlegan Samastad / nema þad er þeir þiggia verda af þeim er þeir sijst villdu. Nu høfum vier sied þeirra Ofarer / Bræður mijner / Enn giætum ad þvi / ad hvad sem skrifad er / þad er skrifad oss til Lærdooms / Rom. 15. Ei sijdur þetta Heilaga Gudspiall / enn hvørt annad / So ad vier wr af Gydinganna hrædelegu Dæme lætum oss umhugad fra ad leita DRottens medan hann er nælægur / Esa. 55. ad ei føllum vier i nock-

urt syndsamlegt Andvaraleise / þvi ef Gud þyrmde ecke hinum Natturlegu Kvistu
unum / þa er uggvænt ad hañ oss ei þyrme / Rom. 11. Eg hefe i Guds Nafni
ásett i þetta Siñ / ad tala um̃ þa Hlute wt af Gudspiallenu / sem oss kuña ad
hvetia til ad rækia Guds Hellaga Ord / og laga vorn Lifnad þar epter / so ad ei
kome yfer oss þær straungu Hootaner / sem rætt hafa allt ofmiög a hañs Foolke
Gydingum. O DRottiñ hiälpa hier til i Nafne JEsu Christi þyns Eingiet
ens Sonar / og gief þinum Børnum Naad Hellags Anda þar til / Amen / J JEsu
Nafne / A M E N.

Vtleggingeñ.

ÞAd er viðkeñed hia øllũ Gudhræddũ Møñũ/ad Meñ hallda þ fyrer
stoora Synd ad fara illa med Guds Gæfur/ sm̃ hñ hefur giefed oss
til Notkunar og Lijfs Vpphelldis/og sa er ei þra verdugur / sem ecke
hyrder þær z medtekur med stærsta Packlæte og Lofgiørd vid Skapar
añ. Eñ Ord Drottiñs/er eingeñ almeñeleg Guds Giøf: Pad kostade
hiñ eilijfa Vijsdom ecke nema fæ Ord ad skapa Himen og Jørd af
eingu Efne/Gen. 1. Af hvøriũ hñ allt til þssarar nælægrar Stundar
giefur allre Skiepnu sitt Foodur. Eñ i Syndafallenu giørdest Van
mættureñ so mættugur/ ad hiñ goode Gud vard ad taka til Almættes
sijns/so pad Endurskapad yrde sm̃ Syndeñ z Diøfulleñ høfdu Van
skapad/og pad kostade hñ so miked/ ad opeñbera oss siñ Vilia og Veg
Sæluhialpareñar/ ad þ eilijfa Ord Fødursins/ Joh. 1. hiñ Eingietne
Sonur Guds/ sm̃ er i hñs Skaute/hlaut Þioons Mind a sig ad taka
z gioraſt oss ad øllu lijkur/ Phil. 2. ad Syndeñe frætekeñe/jæ/ad þola
hier i Eymdũ vors Holldꝫ allskonar volæde og Vesølld. Hvad vyrd
est ydur pa Børn Drottiñs? Hvilijk Skøm̃ er pad eiñi Synda Præl/
ad troda under Fætur sier hina dijrmætu Perlu/Matth. 13. sm̃ Drott
eñ Dyrdareñar hefur kostad so miked uppa/ ecke siælfũ sier til nockur
ra Nota/helldur hm̃ til Lækningar/til Myskunar og Syndalausnar/
sm̃ var hñs Ovinur og Barn Reideñar? Rom. 5. Eg vil ecke fæ mier
til Orda/um̃ Postula Drottiñs JEsu/hvørier ed uppfyllt hafa Leif
ar Christi Harmkvæla a sijnu Hollde fyrer hñs Lijkama/sm̃ er Søfn
udureñ/so sm̃ Pall um̃ sig ritar/Col. 1. Ecke i þrre Meininnu/ad hid
allra miñsta vante a Christi Pijsler til ad frida fyrer syndugt Mañkyn
hia Gude / so ad þr edur nockur añar þyrfte ad bæta hñs Forþienustu

upv/

upp/helldur hiks vegna/ad Guds Sonur hefur ecke einasta lided oss til Forlykunar/helldur z til Epterdæmis/so sm̃ Postulen̄ til Hebræos 12. voktar. Þa hafa þsser Guds Men̄ ad Dæme synς Herra lided alls konar Hørmungar/z ad sydurstu Daudan̄ til ad byrka Guds Søfnudt (hvørn Paulus hier nefner Christi Lykama) hn̄s Evangelium/og ad syna þm̃ bæde med Orde og Epterdæme hina riettu Leid til Himnarykis. Nu fyrst hin eilyfa Myskunseme hefur audsynt oss so stoora Giæsku/oss sem buum a Torfu þessare / so ad seigia utlæger fra allre Verølldu/ ad vier og meigum teiknast a medal hn̄s Søfnada/þa verđ ecke so Opacklaater edur Ræmulauser/ ad vier forsmaaum þen̄an dyra Dom sm̃ Guds Astviner hafa vared bæde Fie og Fiøre til ad utbreida um̃ Verølldena/so ad þesse JEsu Christi Sendefør hefur og næd til vor/hvørja þr ecke þecktu edur vissu/hvørt vier mundū nockurn Tyma Mañeskiur verda/edur ei/helldur giørdu þr þ alleina ut af Hlydne og Elsku vid sin̄ Herra / og heitum Kiærleika vid alla þa sem a han̄s Nafn trua mundu / þvi søkum þess / ad þeir høfdu Vitnisburd H. Anda i Hiarta synu um̃ þad ad þeir væru Guds Børn og elskudu han̄/og þecktu ad Mootlæte þessara Tyma var ei verdt þeirrar Dyrdar / sem Gud hefur synum tilbued i eilyfu Lyfe / Rom. 8. þa villdu þeir kosta Lyfe og Velferd til þess / ad sem flester kyn̄u hen̄ar niootande ad verda. Epterdæme hin̄s H. Stephani / hvørs signadre Min̄ing ad þesse blessade Dagur helgadur er / þad heyrdum vier af Pistlenum sem nylega var sungen̄ fyrer Altarenu. O Herra Gud/ hvilykt var hn̄s Rokseme/hn̄s Vandlæte/ hn̄s þolenmæde/ þar ed han̄ ad Dæme syns Frelsara/ beidde þ þm̃ sm̃ hn̄ villde hafa a Guds Veg snued/ þegar hn̄ stod fyrer Daudans Dyrū/ vard hm̃ þ fyrst ad Veigs/ ad bidia Ovinū synū Myskunar/Luc.23.z. sydan̄ ad fela sin̄ Anda syn um Frelsara i Hendur/so kiæra hafde þsse Guds Astvinur/bæde syna og þra Velferd. Þad er z kun̄ugt af St. Pæls Pistle til Romverja Cap.9. ad hn̄ seiger: Eg æskte sialfur ad vera utreken̄ fra Jesu Christo fyrer Brædur myna epter Holldenu/ og ad Postulen̄ hafe ecke talad þetta fyrer Sidasaker/helldur af fullre Alvøru/og ef eg mætte seig

ia af nockurskonar Elskuñar Osbode/ lyku þvi sem Christo þrysie til
þess ad lata heingia sig fyrer Syndaran/ þad volla þau Ord er hañ
skrifar straz eftir a þeñe Nott/ Eg seige Sañleika i Christo eg lyg
ecke/ ad samvitande mier Samvitsku miñe fyrer H. Anda/ af hvøriu
audsiært er / hvad lytels hañ meted hefur synna Velferd hia añarra/
uppa þad hañ feinge Vitnisburden JEsu Christi utbreidt/ þeim til
Syndalausnar og Saluhialpar er hañ kundu/ offoktu og hroktu fra
eirnre Borg i adra / fra einum Ranglatum Doomara til añars / og
mætte hier uppa mørg ønnur Dæme finna/ ef þad Tyden leyfde. En
þu sem ætlar þier med þessum Guds Einglum somu Vist ad hafa i
eilyfre Himnarykis Dyrd / giæt ad sialfum þier / ad þu ecke ad litlu
hafer þañ dyrmæta Hlut/ er þeir hafa so mikels meted/ og þegar þu
heyrer Johañem halshøggveñ/ Matth. 14. Jacob med sama Hætte
lyflatteñ / Act. 12. Petur krossfestañ / og allar Guds Helgur med
smanarlegum Dauda af Døgum teknar / fyrer þetta Sañleiksins
Ord/ og hina mestu Goodgierd/ sem øngvañ Maka hefur/ þa ber sam-
añ hvad fraleitt ad sie þessu/ Toomlæte og Hiarœna sumra Mañа/
þeir ed lifa a vorum Døgum/ og allar Stunder þykia iñdælle eñ þær/
er þeir eiga Guds Eyrende og Verk siñar Saluhialpar ad giøra.
So langt er fra þvi ad þeir hafe sig epter nockud gott ad nema / af
þeim sem til þess eru setter / edur late sier umhugad vera / ad Børn
þeirra edur Hiu lære þad er þeim kañ til Sidbooka og Salar-Nota
ad gagna/ Jafnvel þott þvi sie narre a hvørium helgum Deige
yferlysst / ad an Guds heiløgu Orda Þeckingar / kañ Mañureñ skyldur
ad lifa Andlegu Lyfe helldur eñ Lykamlegu / fyrer utañ Fædsluna.
Þad vottar JEsus er hañ sañfærde Andskotañ fordum Daga med
Moysis Ordum/ seigiande: Mañureñ lifer ecke af einusamañ Braude/
Devt / 8. helldur af sierhvøriu Orde þvi er framgeingur af Guds
Muñe/ Matth. 4. Hvad vill hier af verda/ Børn mjn! nema ad
sa er andlega daudur / sem ecke hefur Fostur Salu siñe i Guds Orde/
Jafnvel þott hañ life fullur og feitur i Lykamanum. O Jerusa-
lem / Jerusalem / þu sem aflyfar Spameñena og grytter þa sem til
þyn

þeim eru sender / seiger JEsus. Ad sönnu gioret þad einged medal
vor / en hvad giora þeir ed forakta Spaadoomana og þær Kienningar
sem þar ut af eru ? þa vantar eckert nema Tækefæred til ad giora
hid sama. JEsus grieet yfer Borgenne er hann sa hana og sagde:
Ef þu visser hvad til þijns Fridar heyrde/ þa mundir þu a þessum þijn-
um Tijma þar Vaktan a hafa/ enn nu er þad huled fyrer þijnum Aug-
um/ Luc. 19. Mun hann enn nu ecke i Dag seigia hid sama i sijnu Hei-
laga Orde/ vid alla Hyrdulausa/ sem ecke vita ad giora Grein a Tru-
inne/ edur skynia meir hvad Christendoomur er/ enn blindur Madur kann
um Lite ad dæma ? Þetta munu Ufgar þykia/ enn eg ma spyria/ ef
Menn vita þad almennelega / þvi haga þeir sier ecke þar epter / og ef
Menn þad ecke vita/ þvi leggia þeir ecke allann Hug a ad nema þad / annars
hvørt þeir kunna ecke Guds Bønin ad heita / ecke Himmarijke ad erfa /
og ecke eilijfar Helvijtes Pijsler ad umflyia ? Eg vil ei tala um þad/
hvørsu hyrdulauser ad marger eru i þvi/ ad læra Børn og Ungdoom
læra ad lesa Guds Ord/ sem þo er eitt agiætt Medal til ad na Grund-
vellenum i hinum sanna Christendoome / og so miklum Frodleik i Guds
Orde/ sem næger til Saaluhialpar/ Ecke er ad dyliast vid þad/ ad marg-
er Unglingar eru so Tornæmer/ ad þr fa ecke leked allt þad af einu
Predikunarstool / sem þeir þurfa til andlegs Upphellds. Sæded
ber ecke Avøxt þott þvi sie kastad i Jørdena/ nema þad rotne/ 1. Cor.
15. ei helldur Guds Ord i Mannsins Hiarta / nema Menn smellte þad
med ydugleg re Umþeinkingu/ ad þessu giæta Menn ecke/ og ætla þad sie
noog/ ef Guds Ord þijtur um Eyrun i Kyrkiunne/ og jafnvel þott sum-
er medtake þad med Fagnade/ um Stundarsaker/ Luc. 8. þa hefur þad
ecke alltijd so mikla Rook/ ad þad fære Avøxt / nema þad sie nært og
vøkvad med stijfelldre Astundan. Gud skipade Israel ad þeir skylldu
brijna sitt H. Løgmaal fyrer Børnum sijnum/ þa þeir sætu i sijnu Hu-
se/ Devt. 6. Enn ef so þotte miked varda um Løgmaaled/ sem er nocku-
urskonar deydande Bookstafur/ 2. Cor. 3. og ongvann kann af sialfu sier
hoolpenn ad giora. Hvad skal eg þa seigia um Ord Evangelij / sem
er Kraptur Guds til Saaluhialpar øllum þeim sem trua / Rom. 1.

 Skylldo

Skyllde þad ecke med allre Astundan kostgiæfa? Edur seiged mier / Brædur myner/er þ so lyted/ ad vier meigū þessarar Guds Gæfu med Fride z Frelse niota/ fyrer hvøria Guds Eingieteñ Sonur hefur Lyf sitt læted/og hñs heillager Pyslarvottar epter hñ/til ad stadfesta hñs Vitnisburd hia Mañañ Sonū æfenlega/iñ til þss hñ kiemur? So er nu Guds heilagt Ord dyrmætt/so er þ til Sæluhiælpar naudsynlegt/ edur riettara ad seigia Omissande. Nu vil eg þss hier gieta/ad þtta tymanlega Lyf/þ er Eymdū z Andstreime vafed. Madureñ af Kviñ uñe fæddur/er fullur Eymda og fæærra Lyfdaga/seiger H. Job. 14. og jafnvel þr sm̄ Heimureñ lætur vel/ad þr una þo ecke a allañ Hæátt vel vid Hag siñ/hvar skulū vier fæ añad betra Raad vid slyku/ eñ i Guds Heilaga Orde? Mørg eru Mañā Mein. Eirn hefur Fullsælu Fiaar/ eñ er þo Oheill ad Lykamans Burdū: Ecke gietur Gots edur Gardar bætt hm̄ þad/Guds Ord verdur ad hugga hñ i hñs Veikleika/ So ad þott Sæl z Lyf vanmegnest/ þa lære hñ samt af þvi ad vona a Drott eñ/ Ps. 73. Mæske hñ sie og heilbrigdur/eñ æ Ofundarmeñ/ þa epter hm̄ sitia/og læte hñ ecke i Fride/hvørke Nott nie Dag/ Eckert stød-ugt Raad fiñur hñ vid þvi i Veralldlegū Muñū/edur hia sine Skynse-me/ þott hñ sie Allvitur/ þvi vorer Vitsmuner eru Hælfverk/ 1. Cor. 13. Guds Ord skal kieña hm̄ ad varpa allre sine Ahyggiu uppa Gud/ hñ mun þvi vel til Vegar koma. Kañske hñ vante z hvørke Heilsu/ Mekord nie Vinsællder / eñ þa er hm̄ nærsta hætt ad ecke falle hañ i Andvaraleise/nema hñ lære ad þeckia sig af Guds Orde. Verda mæ hñ gyrnest meira eñ hñ æ/so sm̄ þ giarnañ fylger Audlegdeñe. Þad er verra eñ Vanheilsa Lykamans/ þvi þ er nockurskonar Siñisveikia/ vid þvi giefur Guds Ord hønū Raad/ad eckert hafe hañ iñ i Heimeñ bored/mune þvi eckert i burtu bera/1. Tim. 6. Lære þvi ad vera rykur af goodū Verkū/og medbyta hinū Naudþurftuga/ef hñ vill riettelega Aud siñ bruka. Kañske z hñ sæke tymañlegañ Munad i Audlegd siñe/ z seige med hinum Ryka: Et og dreck Sæla myn/ þu hefur til marg-ra Ara samañsafnad/Luc. 12. Eñ Guds Ord miñer hañ a/ ad hafa fyna Unadsemd i Drottne/ hañ mune giefa hønum þad hañs Hiar-

ka

ka gyrnest/Ps. 37. Afar er heill Heilsu sikar/ eñ hefur Skort a Lÿ-kamlegre Atviñu og Verralldar Munum / honum seiger Guds Ord/ ad þegar hn̄ hafe þad hañ kuñe ad eta og drecka og klædast med/ skule hañ ecke framar umsorga edur fyrer Morgundeigenum Umhyggiu bera/ Matth. 6. So ad hvørn Kost Mañlegs Lifnadar sem vier tok-um/ þa er Guds heilagt Ord Boot vid øllum Meinū/ so sem Paul-us vottar/ad Gudhrædslañ sie til allra Hluta nytsamleg/ 1. Tim. 4. Þetta vil eg nu ecke sagt hafa i þeirre Meiningu/ad þad sie noog ad heyra Guds Ord og læra þad/ so ad Meñ kuñe Greiner Ritningareñ-ar/og abra fræde utañ ad/ þvi Guds Rÿke er ecke foolged i Ordum / helldur i Krapte/ 1. Cor. 4. Þad er ecke noog ad hroosa Guds heiløgū Pÿslarvottū/eñ lifa þo ecke epter þra Dæme edur Kieñingu/ ꝥ geing-ur næst þvi ad uppbyggia Leide Spamañaña & prÿda Grafer Riett-lætra/ & seigia: Hefdū vier vered a Døgū Fedra vorra/villdū vier ecke hafa vered þra Stallbrædur i Lÿflaate Spamañaña/ Matth. 23. Þvi so sem ad Paall seiger / Rom. 2. Ad ecke Heyrendur Løgmaalsins sieu Riettlaater/helldur þess Giørendur mune Riettlaater verda/ So kallar & Christur þa sæla sem ecke alleina heyra Orded/helldur þa sm̄ vard-veita ꝥ/Luc. 11. Eñ ad vardveita Orded/ꝥ er ad lifa þar epter. For-giefens vardveita Meñ Orded i Hiartanu/nema þeir laate ꝥ sian i Lÿf-ernenu/ þvi af þeirra Avøxtum skulu þier þeckia þa/ seiger Herrañ/ Matth. 7. Gud lætur rigna hid sama Regn yfer Korn-Akureñ og Þyrnebuskeñ/eñ yfer Korned til þss ad þvi verde samañsafnad i Hlød-una/eñ Þyrnereñ verdur uppbrendur/Matth. 13. & þo er Døggeñ hin sama/Siaie hvør eirn til hvøria Root hn̄ hefur i Hiarta sÿnu/til ad taka a moote hiñe himnesku Døgg/ sem ad er Guds Ord / giæte sier hvør ad/hvad langt ad þesse Vøkve sÿgur/& i hvada Jørd hn̄ fellur. Døggeñ er good/Orded er gott allt þangad til ꝥ kiemur i vondt Hiar-ta/ & verdur þar Ilmur Daudans til Daudans/ 2. Cor. 2. & þm̄ til For-dæmingar sm̄ ongvañ Avøxt færa/nema Þyrna & Þystla/sm̄ til ein-skis añars duga/eñ ad utkastast og i Ellde breñast/ Hebr. 6. Eñ eg veit ecke hvørt hun hefur i gooda Jørd falled/ nema Avexterner ꝥ auglÿse/

Matth.

Matth. 5. So lÿſe ydar Lios fyrer Mønnũ/ ad þr ſiae ydar Goodverk/ z d*rke ydvarn Fødr ſm̃ a Himnũ er. Ecke var ad mlaſa Gydingum þ þ ad þr ecke kyñu Ritningarnar. Paulus ſeiger um̃ þa/ ad þeir hafe haft ad ſøñu Vandlætingu Guds/ eñ ecke epter Skynſeme/ Rom. 10. þeir voru bæde Skriftlærder og Løgvitringar. Eñ þo kallar JEſus Phariſæos Blinda/ Blindra Leidtogara/ z ad þr gleime þvi ſm̃ meſt er i Løgmaalenu/ Domenũ/ Truñe z Myſkunſemeke/ Matth. 23. Saduceæi þottuſt og Spekingar vera / og villdu þreita Spurningar vid Chriſt/ eñ Drottenn ſagde vid þa/ þier villeſt og viked ecke Ritningarnar/ Matth. 22. Spekingar Gydinga ſem lifdu a Chriſti Døgum voru i þeirre Meiningu/ ad þeir alldrei kyñu ad forganga edur illa fara/ þvi þeir væru Abrahams Syner / Joh. 8. Eñ Johañes kiende þeim þad længtũ odruvÿs / þegar þeſſer hrøruſveggiu komu til hñs Skirnar/ þa ſagde hñ/ Matth. 3. Þier Nødru-Kyn/ hvør hefur kient ydur ad um̃flya tilkomande Reide / þar fyrer giøred verduga Avøxtu Ydraneñe/ og ſeiged ecke med ſialfum ydur/ vier høfum Abraham fyrer Fødur/ þvi mattugur er Gud ad uppvekia Abraham Sonu af Steinum þeſſum. Forfedur þeſſa Lÿde hielldu miked uppa hid fyrra Muſtered/ er Salomon Konungur liet byggia/ og meintu ad þad alldrei ſkillde falla/ af þvi ad þr ecke rieltt ſkylldu Guds Fyrerheit/ þvi ſeiger Drottenn Gud fyrer Muñ Jeremiæ/ Cap. 7. Setied ecke Trauſt ydar a falſka Hlute/ ſeigiande: Muſtere Drottens/ Muſtere Drottens/ helldur vanded Vegu ydar z Giørder ydar/ og giøred rieltt a mille eins Mañs og añars/ þegar þier ſteled/ myrded/ drÿged Hoor/ ſveried falſklega og dyrked Baal/ ſkylldu þier þa koma og ſtanda fyrer mier i þeſſu Huſe/ ſem kallad er epter mÿnu Nafne/ og ſeiged: Vier erũ Ohulter/ ſo ad þier giøred allrahanda Svyvirdingar. Þſſa Maling ſiña Fedra uppfylltu Iſraels Syner a Chriſti Døgũ/ þ er alkuñugt af Joſepho/ þra eigeñ Sagna Meiſtara/ hvørſu Kappſamlega þeir hielldu uppa Muſtered/ z ſo leinge þad ſtood/ villdu þr ecke þydaſt under hid Romverſka Valld. Þar ẽ var þ ein Høfud-Søk hia þm̃/ ad tala hid minſta i giegn þeſſu Guds Huſe/ þad ſÿner oſs Dæme Chriſti/ Matth.

26.

26. Dæme Stephani/ Act. 6. Dæme Pauli/ Act. 21. hvørtier aller voru fyrer þetta hardlega æklagader/ Eñ ecke ad sijdur seiger JEsus hier i Gudspiallenu : YDar Hus Skal Ydur i Eyde Læted Verda. Þad er/ ad hiñ vollduge Gud villde þar ecke leinge iñe bua/ þad tok til sneṁa ad rækast / þegar Forklallded mille Musteresins og hiñs allra Helgasta rifnade i sundur i Pijnuñe Christi/ Luc. 23. voru z ecke miøg mørg Ar til þess/ ad Josephus skrifar/ ad nockru fyrer Eydelegginguna hafe Rødd heyrst i Musterenu/ seigiande : Foruṁ burt hiedañ. Nu vil eg miñast a þ Drottiñ seiger vid Juda/ Jer. 7. Fared þier til mijns Stadar/ sm̄ var i Silo/ hvar eg liet mitt Nafn fyrst bua / og skoded hvad eg hefe giort vid hñ þ Illsku mijns Folks Israel. Þar þ af þvi ad þier giøred nu øll þsse Verk/ seiger Drottiñ/ z ad þier heyred ecke/ þa eg tala til ydar fra Morgne til Kvøllds/ þier giegned mier ecke þegar eg kalla/ þa vil eg giøra vid þta Hus/ sm̄ kallad er epter mijnu Nafne/ uppa hvørt þier treisted/ og þeñañ Stad/ hvørn eg hefe giefed ydur og ydar Forfedruṁ/ so sm̄ eg hefe giort Silo. Nu vil eg seigia i Guds Stad/ Brædur mijner/ Ganged þier til hiñar sijdare Jerusalem/ og skoded alla þa Oluckusem yfer hana er komeñ / og hvørsu Spaadoomur Herrañs Christi er ræktur a heñe/ ad et munde þar Steirn yfer Steine vera/ Luc. 19. Christur seiger : Ydar Hus Mun Ydur i Eyde Læted Verda. Hvar fyrer? þvi þ ecke var framar Guds Hus/ þ vottar hñ sialfur skømmu sijdar er hñ sagde/ skrifad er/ Mitt Hus er Bæna Hus/ eñ þier hafed giørt þad Ræningia Bæle. Christens Mañs Hiarta er i Endurfædinguñe uppbigt til þss ad vera Guds Mustere/ viteð þier ecke seiger Paall/ 1. Cor. 3. ad þier erud Mustere Guds/ z eñ aptur seiger hñ/ Ydar Lijkamer eru Mustere H. Anda/ Cap. 6. Hvad verdur þa Br. M. þegar Guds Mustere verdur saurgad? Þad verdur Ræningia Bæle/ þegar þad med illuṁ Hugreñinguṁ Orduṁ og Giørduṁ/ sm̄ af Hiartanu framkoma/ verdur giørt ad Satans Herberge/ mun þ þa framar vera Guds Kyrkia? Þess være Oskande/ ad ecke hente Christna Meñ þad sama og Gydinga/ ad þr reiddu sig ofmiøg uppa þad/ ad þr væru skijrder/ geinge til Altaris/ heyrdu Guds Ord i Kyrkiuñe: Allt þetta

giørdu Gydingar epter þeirre Þioonustu / sem a Gamla Testamente-
sins Døgū tyckud var. Þad er ad søñu Gude ad þacka / ad færster a
medal vor adhafast þær Skam̄er / sem þeim er brixlad um̄: Fæer sla
Meñ i hel/ fæster leggiast med Kvinnu sijns Naunga/ Þeir eru nu ecke
helldur so marger miøg/ sm̄ fundner verda i opeñberū Þioofnade/ Eñ
verda ma ad margur læte sierhvad af þssu ogiørt/ añadhvørt af þvi
ad hn̄ er ecke so Skape fareñ/ meir helldur eñ af Truñe ⁊ Elskuñe til
Guds ⁊ Kiærleikanū til Naungans/ edur ⁊ ad vær Otkunst Meññenal
⁊ añadhvørt Straff edur Amæle af þm̄/ ⁊ er slijkt eingeñ Dygd fyrer
Gude. Jseñ breñer ecke/ af þvi hn̄ er kalldur / ⁊ Vatned reñur ei æ fram̄
þa ꝥ er stiblad upp/ so ⁊ hefur sa eckert Hroos ꝥ Gude/ sm̄ af Natt-
uruñe er sidsamur/ og ecke hneigdur til Stoorglæpa/ og hefur þo sier-
hvør eirn so miked Jllt i sier/ ad hn̄ giætur med þeß Aflæte Gud dyrk-
ad/ þad munde sierhvør eirn fiña/ ef hn̄ geinge nockud skarplega i Riett
vid sialfañ sig/ ⁊ liete sier ecke nægia Skriftargang Pharisearans/ Eg
þacka þier Gud/ ꝥ eg em ecke so sm̄ adrer Meñ/ Luc. 18. Þeir voru sid-
pruder Meñ i utvortis Hættseme/ og lifdu Hardlijfe/ eñ þo heyra J vier
þra Vitnesburd/ Matth. 23. af hønū sem visse hvad med Mañenū
bioo/ Joh. 2. og so sem ꝥr þotkust ecke þurfa Christs Forþienstu vid/
so Ottast eg ad Meñ ydrest nu ecke nema storra Klækia/ eñ giøre sma-
Syndernar ad hinū stærstu Syndū / og kaste þeim Ydrunarlaust uppa
Guds Sonar Hrygg/ þvi hn̄ hafe noogu breidt Baked ad bera þær:
Þad hafde sa goode Herra/ er hn̄ var Hudstrykktur ꝥ mijna Skulld/ sem
veit mijns Herra Vilia/ eñ giøre hn̄ ecke/ og hefe þvi mørg Sløg for-
skulldad/ Luc. 12. Þad hafde hn̄ þegar hn̄ bar siñ Kross ut af Jerusa-
lem miña vegna/ sm̄ læt so illa vid/ ad taka hns Kross uppa mig ⁊ fyl-
gia hm̄ epter/ er hns þvi ecke verdugur/ Matth. 10. Þad hafde hn̄ þeg-
ar hañ bar mijnar Synder uppa Tried / og liet sitt Lijf fyrer þær a
hinū smæanarlega Krossens Gaalga fyrer mig/ sm̄ ad so tregt veiter ad
Krossfesta mitt Holld med þss Gyrndū og Tilhneigingū/ Gal. 5. eñ ad
hn̄ vilie taka i moote þm̄ Syndunū og kasta þm̄ i Hafsins Diup/ sem
eirn helldur ecke fyrer Synd/ ⁊ ecke þecker hn̄ þad fyrer Synd/ jafnvel

þott

þott hñ meige þad vel þeckia af Guds heilögu Orde / ef hñ giæfe sier Stunder til ad rañsaka Guds Vilia og sitt Framferde/ þvi hefur hñ ecke lofad og aungvu um̃heited / ad þær kvillast skule þ hañs Dauda/ nema Meñ þra af Hiarta ydrest. Eg tala um̃ þær / sem eirn veit og man/ Þvi um̃ hinar Ovitañlegu/ hvörra Fiöllda eingeñ veit/ Ps. 19. vil eg ei ödruvyse tala / eñ ad eirn Syndare lǽte sig af Hiarta angra þad/ad hñ gietur ecke i þssu Hollde eitt Augnablik Syndlaust lifad. O Herra Gud/þu hiñ Heilage z Riettlǽte/ hvör kañ ad vita/ hvad opt hñ syndgar/ Aller Heilager hliooka þig Fyrergiefningar ad bidia/ Ps. 32. a þm̃ Deige/nær Reikningskapureñ skal halldast/ hvad muñu vier þa ecke Ohreiner Ormar ? Gud verku oss syndugu Lyknsamur/og hial þa oss O Herra fyrer þyna Giæsku/sm̃ ecke villt Syndarans Dauda/ ad vier lǽrum ad þeckia vorn Saurugleik/ og sporna vid Syndunum/ so vier mættū med alvarlegre Ydran z þyns Sonar Bloode af þvegn-er/ vera visser um̃ Fyrergiefning vorra Afbrota/ ædur eñ vier förum burt hiedañ. Þad veite goodur Gud fyrer JEsu Blessadar Under og Forþienustu / Amen.

Pridia Dag Joola.

Gudspialled/ St. Johañ. 21. Cap.

Þañ Tyma/ sagde JEsus til Peturs: Fylg þu mier epter. Petur snere sier vid/ og leit þañ Lǽresvein/epterfylgianda/ sem ad JEsus elskade / Sa er og um̃ Kvölldmaaltydena hafde a hañs Briooste leiged / og sagt: HErra / Hvör er sa er þig forrǽdur ? Þa ed Petur leit nu þeñañ / seiger hañ til JEsu : HErra/ Hvad skal þesse ? JEsus seiger til hañs: Ef eg vil hañ blyfe til þess eg kiem/ Hvad kiemur þad vid þig ? Fylg þu mier epter. Þa gieck su Ordrǽda a medal Brædrañna / Þesse Lǽresveirn deyr ecke. Og JEsus sagde eige til hañs/hañ deyr eige/ helldur ef eg vil hañ blyfe til þess eg kiem / hvad kiemur þad vid þig ? Þesse er sa Lǽresveirn / er um̃ þetta ber Vitne/ og þetta skrifade / og vier vitum ad hañs Vitnisburdur er sañur.

Exordium.

VÆrst sialfum DRottne JEsu Christo / og þeim Afgiøfum sem hinn goode Gud hefur i hønum gefed vondre Mannesku / þa er eingenn þvilyk / so sem Raad og Skilningur / er hann hefur Saaler vorar prijddar med / þau ad greina oss fra Villudijrunum / Grøssunum / Eykunum og ødrum Skiepnum a Jørdunne. Eg veit ecke i hvøriu Madurenn være betre enn Hesturenn / nema ad hann stioornadest af Skynsemenne / og hvad meira er / ad ein Ofstola Manneskia / hvørre Gud hefur med Farsinu strax þad / hun er øllum ødrum Skiepnum midur a sig komenn / hvad oss sem Hellvitta erum fyrer Guds Polenmæde / ætte ad þryssta til þess ad brwka Dyrgrip þenann til Lofs og Dyrdar hønum / er hann oss gefed hefur. Enn Gud næde / ad þar vill vera stoor Brestur a hiaa allmørgum og hiaa flestum / og eg maa seigia hiaa øllum nockud / So ad David hefur nooga Orsøk til ad taka Syndugum Mønnum Vara fyrer / ad ecke lijkest þeir Hestum og Mwlum / hvørium Menn verda Beisle og Bitel i Munn ad leggia / Psalm. 32. Og samt þykiunst vier aller noogu Vitrer / og erum noogu framvijgder i þvi Skada ad giøra / i þvi ad dæma um adra enn ecke um sialfa oss / i þvi ad leita epter þvi sem vort er / enn ecke annars / þvert a moote Postulans Bode / 1. Cor. 10. So þad geingur Olijkt þvi er hann i ødrum Stad seiger / ad Menn eru Børn i Skynsemenne / enn ecke i Hreckvijsenne / 1. Cor. 14. Eg meina i hinne riettu Vitsku / sem Ritningenn so kallar / og þar i er foolgenn ad þeckia Gud og sialfann sig / og velldur þad þvi / ad Menn lata sier vera so annt um þad / ad hnijsa um annara Manna Hattu / ad Menn gefa sier ecke Stunder til ad rannsaka sijna eigenn / hvørki þo eckert er þarfara i voru Saluhialpar Verke / og er þesse Spilling Natturunnar so rijk i Mannlegu Hollde / ad Grein af henne hefur þrwnged sier wt / jafnvel hiaa Guds Astvinum. Dæme høfum vier a hinum Heilaga Petre i upplesnu Gudspialle / Enn uppa þad ad Menn vita skyllde / ad þvilijkt er Synd / jaa / ein Synd sem marge Jllt af sier leider / sem sijdar mun sagt verda / þa avitalde DRottenn þenann sinn Lærersvein nærsta hardlega og røksamlega fyrer þetta. Nu þoott ad Skapløstur þesse sie ecke hinn minste Avøxtur Spillingarennar / þa vita Menn þo / ad Gud er so Vijs / og so Mattugur i Breiskleikanum / ad þar er eckert i Natturu Mannsins so Jllt / ad hann kunne ecke gott af ad giøra / þvi ad Tilhneigingarnar voru i Ondverdu goodar og af Gude skapadar / Vanbrwkunenn giører þær skadlegar / Enn þegar þær verda hreinsadar fyrer Endurnijungu H. Anda / þa kunna þær enn nu allar Gude ad þioona til Vegsemdar / og Endurgietnum Manne til Saluhialpar. Þar fyrer / ad so sem Forvitnenn er Skadleg og Hanskasamleg / ef henne er beitt i þeim Hlutum sem Gud hefur bannad / so er hun Þørf og Gagnleg sie hun brwkud til þeirra er hann boded hefur. Eg vil um hvørtveggia tala med faaum Ordum / epter þvi sem Gud gefur Naad til. Hvar til hann styrkia virdest med Krapte sijns Anda i JESV NAFNE / AMEN.

Vtleggingenn.

Enn

Hia leider gott af Forvitnenē seiger Ordsquidur gamall: Vier hofum nockrum Sinnum heyrt / ad þær Syndernar ... vier minstar holldum/ þær kunna ad verda ad þm̄ stærstu/ velldur pad þvi/ ad Men̄ bidia Gud ecke miøg rækelega Fyrergiefningar a þeim/ eins og ad han̄ sie skylldugur til ad hallda oss þad til gooda/ sem vier ecke misvirdum̄ a sialfum oss/ og geingur pad eins til um̄ þetta/ og um̄ litla Skeinu a Lyk-kamanum/ þa er vier forsmaaum / ad hun verdur opplega ad Lyfs og Lima Tioone / sie ecke vid giørt/ En̄ pad maa kunnugt vera/ ad þesse Okostur er ecke hallden̄ fyrer neina Synd af morgum / og þo kan̄ske fyrer Dygd/ fyrer Adgiætne / fyrer Kostgiæfne/ fyrer Framsyne/ og hiner sem hana ecke æfa/ fyrer Opocka og Raadleysingia. Være nu þetta eingen̄ Stoor-Synd i odru/ þa er hun þo i þvi / ad hun ecke er hallden̄ fyrer Synd/ þvi eins kan̄ ein lytel Synd ad fordæma Man̄en̄ fyrer Guds stranga Doome/ so sem ein stoor/ og verda þær þo þyngstar sem alldrei verda þecktar nie med alvarlegre Ydran afþvegnar: pad syner oss Dæme Phariseans og Tollheimtumansins/ hvør ed foor Riettlatare hinum aptur i sitt Hus/ Luc. 18. Nu er þessu þo ecke so vared um̄ Forvitnena/ ad hun sie lytel Synd/ og hafe Men̄ ecke an̄-ad til Dæmis/ þa skignunst epter þvi/ hvørnen̄ Synden̄ fyrst inkom i Heimen̄. Pall seiger oss þad hafe skied fyrer einn Man̄/ i hvørium aller syndgudu/ Rom. 5. med hvøriu Moote var þad? Ritningen̄ grein er um̄ þad noogu skyrlega hvørnen̄ Diofullen̄ sveik vora fyrstu Forelldra/ sem er/ ad þau skylldu faa Gyrnd til ad þeckia hid Jlla/ og forsmaa Guds Bodord i þvi ad vita hvørnen̄ Epled smackade/ og ad verda Gude lyk/ Gen. 3. Seiged mier Br. M. er ecke af þessare Forvitne komen̄ oll Synd/ og Dauden̄ sem er hen̄ar Verdlaun/ in̄runen̄ til allra Man̄a? Rom. 5. Bid eg ydur þvi ad athuga/ sem Christner heita vilied/ ad ef Agg/ Reide/ Þræta/ Ofund/ Agyrne/ Drambseme/ Man̄drap/ Hoordoomar/ Frillulifnadur/ Afgudadyrkan/ Gudlastan/ Gal. 5. og adrar Skam̄er sem steipa Syndaranum i eilyfa Glotun/ ef þær seige eg eru Okoster halldner ydar a medal/ hvørt ad Forvitnen̄ sem eg hefe synt / og en̄ þa framar skal syna/ ad sie Mooder alls þessa / sie

 goodur

goodur Kostur edur so lijtel Synd sem hun af Almeńinge halldeń er. Ad søńu er þad satt/ad vier i øngvań Maata eigum vorum fyrstu For elldrum ad alasa/þvi þau brukade Gud til þess Medals/ ad vier sem nu lifum/kyńum ad verda hluttakande hńs Giasku. Þo verdur þvi ecke mootsagt/ ad þesse þeirra Forvitnis Synd / hun var hin stærsta Synd/sem af Mańkynenu hefur frameń vered/allar Synder sem sijdan giørst hafa / þær eru ad søńu a moote Gude giørdar / þo Meń fremie þær vid Naungań/eń þesse sierstakle rietlætis a Guds Dyrdarfullu Nafign/Allt hvad Meń nu syndga/þad syndga Meń af Breiskleika edur Illsku Natturuńar / hvørrar Þankar eru vonder i fra Barndoome/ Gen. 8. eń þau voru heiløg skøpud/ og þar þau voru so Dyrdleg skøpud / þa gatu þau audvelldlega halldeð Guds Bodord. Eg ma ei fa mier þad til Orda/ ad þau steiptu øllum sijnum Eptirkomendum i Tijmańlega og eilijfa Ogiæfu hier med / þvi Guds Oumrædeleg Giaska sem hefur fyrergiefed þeim / hefur giefed mier og øllum ødrum Stoor-Syndurum noog Medal i sijns Eingieteńs Sonar dijrmætum og saklausum Dauda/til ad fa þetta endurbætt oss til Saluhialpar og Myskunar. Eń hitt vil eg bidia ydur ad hugleida/hvørt ad Gud / sem vegna sijns Rietlætis straffade so hardlega þessa Synd Forvitnena / a vorum fyrstu Foreldrum/ hvørt hań seige eg/ mune kalla hana gooda a oss/sem valla køllum hana Synd ad vera. Nu so sem ad þesse Synd var i Upphafe Ordsøk til allrar Mańsins Olucku/ so er hun eń nu til hvørrar Syndar/ef Meń riett ad gaa/af heńe sprettur allt Ranglæte mote Gude/ mote sialfū oss og mote Naunganū. Andskoteń sagde i Fyrstu vid Konuna: Gud veit ad nær sem þid eted af Eplenu / þa munu upplukast Augu yckar/ ad þid verded so sē Guder/skiniande Gott og Illt/Gen. 3. hier af kiemur Forvitne su/ ad Meń vilia ecke laata sier nægiast med þ sē Gud hefur openberad oss i sijnu H. Orde til Saluhialpar / hvørneń vier eigum ad trua/hvørneń vier eigū christelega ad lifa/helldur giøra sier adskiliantlegar Grillur uń Guds Fyrerhyggiu/uń hńs Veru/uń þær þriar Personur/uń þau heiløgu Sacramenta og margt ań ad/sem Guds Speke

hefur

hefur ei unt syndugsi Mønn grant ad þeckia/ og hefur þo allt þta so berlega auglÿst hvørin heilvita Mañe sm ecke forsmæer Uppfrædingna/ad hn mæ þar vel vid una og holpen verda/en þr sm þa villia for vitrer vera/þr hafa lært þ af Fiandanu/ad læta sier ecke nægiast med Guds Giøf/helldur eyda goodu Gæfum og Tÿmanu/sem Gud hefur giefed til ad rækia sÿna Saluhiælp/ z ad kiefia ødru/ til þss ad skignast iñ i Guds Leindardoma/z hid Oransakanlega Diup hñs Guddomlegrar Speke/liker Bethsemitu/hvørier af Forvitne skignduft iñ i Ørkena/ og urdu þar þ af Gude slegner mørg Þusund Mañа/ 1. Sam. 6. So eru z marger af hinu med Blindne slegner/þvi Drotten hefur hond lad þa i þra Slægvisku/og hañ veit ad þrætur Vitringana eru hiegome/1. Cor. 3. Eins og Gud sa sm vill ad aller Men verde Saluholpner/1. Tim. 2. hefde ecke giørt þta liosara/hefde hn vitad þad munde Mañeskiune vera haganlegra til Salarnota : Og þañen er nu Forvitnen þm skadleg/er sig hygna z lærdasta kalla/hvar af øll Vantru/ øll Hiætru/Afgudadÿrkun/Mañasetningar/iæ allar Truarvillur og Andskotans Evangeliu er iñkomed i Heimen/og hvør vill þa seigia ad Forvitnen sie ein lÿtel Synd? Og þañen vanvirda Men nu Gud med þssu er vier Speke køllu/z syndgat so Forvitnen einnidt a moote hm/ en ei giører hun þad miña a moote sialfu oss z Næunganu/þott ecke eigu vier so Søk þar a/ þar vier eru ecke vorer eigen Herrar/ Gud æ alla Søkena/samt lender Skaden hia oss/ Honu kunu vier eckert Illt ad giøra med Forvitnene. Vær komustu ei leingra þar med/en hiner er ætludu ad byggia sier Turn upp under Himenen/ Gen. 11. Sialfu oss er hun verst/og so Næungann. Þegar Diøfullen hafde smeigt þvi iñ hia Konuñe/ad Ovirda Gud/þa flaug heñe þad strax i Hug ad vita hvørnen Epled smackade/z ad locka Mañen til Syndarenar/Gen. 3. So giører hn en i Dag/þegar hañ fær þvi skoted i Hug Mañsins/ad akta Gud lÿtils/af þvi hñ skilur ecke allt hñs Raad/ og þar kiemur ei strax Hefnd yfer vondar Athafner/ þa hefur hn bued sier Rum i hñs Hiarta/til ad forvitnast um þ/er hn skilia kan/sm er um Hage Næunganis. Eingen a meire Plagu en sa/er þssu Siukdome er underorpen.

Hvør

Nvør er vesælle en̄ sa/ hvørs Hiarta ad Diøfullen̄ hefur med Agyrne in̄tekeð? En̄ mun nockuð hin̄ Agiarne gieta vereð an̄ Forvitne? Han̄ spur alla Vegana epter þvi/ hvørnen̄ ødrum gange/ hvad um̄ þeirra Eigur lyde/ hvøriar Vtriettingar þr hafe/ ecke til þess ad samfagna þm̄/ef þad er vel/edur ad samphrygiast/ef þ er illa/ helldur ad hn̄ meige svæla undir sig a einhvørn Hatt Eigur þra/edur hindra þra Vtveg- ur sier til Abata/takest hønū þad ecke / þa leggst han̄ uppa Sængena eins z Achab/1. Reg. 21. og uner ecke vid nema hn̄ fae Naboth i Hel komeð. Ofundena gietur Forvitnen̄ af sier/z hun foostrar hana. Ein gen̄ øfundar anan̄ fyrer þa Hlute sm̄ hn̄ ecke af veit / en̄ þ er Plaaga hin̄s Ofundsiuka/ad hn̄ gietur ei lifad an̄ þss ad forvitnast um̄ Hag syns Naunga/jafnvel þott eingen̄ Drepsott sie hm̄ þvilyk/so sem ef hm̄ lydur vel/z lyde hm̄ illa/ þa er hm̄ þad ad søtu ein stundar Glede/ en̄ helldur þo jafnan̄ Spurnū fyrer/hvørt þ mune ecke midur vera/ og sie þ ei/lykar hm̄ illa. Eins er han̄ og Andskoten̄/ hm̄ þyker vænt um̄ Mótgang Manneskiun̄ar/en̄ samt er hn̄ þo eins Vesæll. Hin̄ Dramb late er Forviten̄/þvi hn̄ er Ærugiarnugur/hn̄ spyrst fyrer/hvørt nock- rum sie meire Lotning veitt en̄ sier/og finne hn̄ Brest þar a/þa eyrer hn̄ þvi ecke betur/en̄ Haman/þa Mardocheus ei villde heidra hn̄ eins z ad rer/Esth. 5. Og er þta ein stoor Olucka/ecke einasta þm̄ sem verda fyrer Skadan̄i og Ofbelldenu/ helldur og hinū/er ala þessa Ovætte i Hiarta synu/og ma han̄ med riettu Diøful-oodan̄ kalla/sm̄ af þessū þremur Andskotans Einglum er plaagadur/þvi hvør þra hefur heila Sveit Diøfla/þad er Skam̄a og Lasta/og er Forvitnen̄ þm̄ so Hand geingen̄/ad þr verda ad bruka hana til allra sin̄a Vtriettinga i Satans Eyrendū. Hvør er su Olucka Man̄a a medal/sm̄ Reiden̄ z Heipttækn en̄ ecke af Stad kome? Sundurþyckia/Tvydrægne/Mord/Man̄slog/ Stryd z Blods Vthellingar/mun þ ecke allt af hen̄e koma? En̄ hvad seiger hin̄ Vyse Seneca hier um̄? Vilier þu ecke Heiptrækur vera/þa vert ei Nyfsen̄. Þad er margra Man̄a Hattur/ad þm̄ er mikel For- vitne a ad vita/hvad um̄ þa er talad og Raadslagad/ en̄ slykt er stoor Prældomur z smaaválleg Ordsyke/þviad soddan̄ Men̄ skal alldrei vanta

eirn

eirn Hræsnara/eirn Ligara/sa ed here i Eyru þra falskar Søgur/Rog og Bakmælge/hvørt ad ablar stors Oroa i Hiartanu/eñ hialpar eckert til Eyrindaña Framkvæmdar/og lætur optlega þañ/er giefeñ er fyrer slyku/taka uppa sig Oþarfa Mædu og Vmhyggiu/og þott Meñ forsvare slykt med þvi/ad Meñ hliote ad forvitnast um Radagiørder Ovina siña/þa er þad einkis verdt/þvi Forvitneñ/hvørsu forviteñ sem hun er/skal alldrei faa ad vita Helmingeñ af þvi sem satt er/og þott hun feinge/þa vill þad abla Mañenū længtum meire Okyrrleika i Hiartanu/helldur eñ Vareigdar edur Framsyne/og er þusundsiñū betra/ad kosta þeim Tyma/er Meñ bruka til hiegoomlegrar Forvitne/og til ad vita hvad hvør Ner-Kierlingeñ um hañ talar/ad bruka hañ/seige eg/til Kost giæfne og Astundunar i syñu Kalle og Embætte/og ad varpa siñe Ahyggiu uppa Drotteñ/ Ps. 55. þvi hitt mætte æra/ecke einungis Ostødugañ/helldur og þañ sem añars være noogu Radsettur/þar Verolldeñ er full af Hreckvysse/Otru og Opacklæte/og er eingeñ Vysdom ur lakare/enn/eingeñ Heimska heimskare eñ su/ad vilia allt þetta vita: Þad er eins og ef nockur hefde Ynde af þvi/ ad hafa Møk vid Ofresktur og ecke Mañeskiur. Hvad giørum vier oss i Lund? Munum vier ætla þad/vier munum med Einglunū bua/edur heiløgū Møñum/ og vitum vier ecke ad þeir eru flester sem uña siælfum sier best? Torsoott mun þad/ ad venia Illskuna og Varmeñsku af þvi alldeilis. Þar fyrer/þott ad nockur være so fiølkuñugur/so sem i Skrøks Søguni seiger/ad hañ kyñe ad giøra sier eirn Speigel/ i hvørium hañ sæe alla Bakmælge/Roog/Lyge/ Aaustur/Radagiørder/vondar Osker/Vanþacker/hmislega Doma um vorar Athafner og Lyfernis hætt/suma saña/suma logna/af þeim/sem þo eru jafnvel miklu verre eñ vier villdū vera. Ef einhvør/seige eg/sæe þetta i einū Speigle og horfde þar i litla Stund/þa munde hañ ofbiooda/sierdeilis þeim/ er miklu a vid adra ad skipta/og kasta Speiglenū i burt/ef hañ heilvita være/og ydrde þvi hvad fegnastur ad hañ alldrei optar i hañ lite/nema hañ villde verda eins og Ismael/ad hañs Hønd være a mote hvøriū Mañe/og hvørs Mañs Hønd a mote hañ/ Gen. 16. Vlfur af Mañe/og eins og Nebuchadnesar

sar Stallbroder Vargaña/ Dan. 4. Og þsser Hluter er Meñ leikast so miøg epter ad vita/ eru þo optast eins og Pytur i Skooge/ hñ varer ei leinge/ eins reñur Lygeñ aptur þegar søñu mæter/ z være þa betur heima seted/ eñ fared/ til ad Mañspilla sier z hefna a ødrū þra Hluta sm̄ dodna af sialfū sier/ eins og Sveppureñ þegar hñ er fullvaxeñ/ Og breite Meñ ødruvijs/ þa ala Meñ Illgyrne añara med Forvitneñe og Grunsemeñe er heñe fylger æ valllt so sm̄ Skuggeñ Lijkamanū/ þvi þ er Næske ad erka illt Skap z Samvitskur vondra Maña/ hverier ed læta opt af/ ef þeir meina ad Strakskapureñ sie duleñ/ Eñ ætle þr ad hñ uppvijs sie/ þa drijfa þr Illt ut med Illu/ so framt þeir megna/ þar þr vita ad þr ecke eiga til Goods ad giøra. O hvad miklu betra er Raad Salomonis i þvi/ ad læta sm̄ Meñ siæ ecke Orielteñ/ z safna so Glodū Ellds yfer Høfud Ovin sijnū/ til ad færa hñ a rietta Leid. Tvær Dætur hefur Forvitneñ/ sm̄ Meñ leika vid eins z Smæ-Børn edur Hvelpa medañ þær ungar eru/ eñ þegar þær vaxa upp i Mañsins Hiarta/ og hafa leinge soged Modurena/ þa verda þær skiæder Griper/ þ er Grunsemeñ z Trugyrneñ/ so lijkar Systur/ sm̄ þær eru skylldar til. Sa ed misgrunar hvørn Mañ/ giefur alldrei nockurn Truañ ætt/ þvi ad þess trurre og dyggvare ad eirn er/ þess helldur grenist hønum þad/ ad hønum sie illa truad/ þar ed hañ ecke til þess vitur. Medal añara sijner oss þad Dæme Isbozets Israels Konungs/ 2. Sam. 4. Hvør ed miste bæde Rijked og Lijfed fyrer þad/ ad hañ misgrunade Abner um̄ Legord med Rispa/ Frillu Sauls Konungs Fødur sijns/ 2. Sam. 3. Þegar Mægur Samsons forfrigde hañ um̄/ ad hñ munde ælla Dottur siñe Einlæte/ þa olle hañ þvi/ ad Samson uppbrende Philisteaña Akurlønd med Refunum/ Jud. 15. Og so skiedur þad tijtt/ ad nær eirn ærlegur Madur er misgrunadur/ fekur hañ sier uppa Refs-Nam/ og gioreſt ad þeim sem hañ er ætladur ad vera. Þusund mætte fiña Dæme til þess/ bæde i Ritninguñe og añarstadar/ z þar ad auke/ er hun Illshugar Vile/ þvi seiger Plautus Skalld um̄ Modurena/ ad þar sie eingeñ Forvitneñ nema ad hañ sie under eins Illgiarn. Eñ Chrysostomus/ ad eirn goodur Madur ætle skialldañ ødrū

Ills/

Ills/og ſkialldan ætle ſa Goods af ødrū ſem er Bondur ſialfur / þta er hvørtit Orde ſanara/ z ſannaſt hier hid fornkvedna/ ad margur ætlar mig ſig/ z maakulega dyggvan. Og ſo ſem ad hn ed hefur Sæt eda Orkumſt a Lÿkamanū/ hn hriller vid ef nockur kiemur þar nærre/ þott allð rei ſnerte hn þ/ ſo ætlar hiñ Grunſame alls Ills til allra/ iafnvel þra ſem hm eckert Illt giøra vilia/ edur giøra kunna/ af þvi hn er ſialfur ſter Ills medvitande. J einu Orde ad ſeigia: Nun giører eirn Konung ad Tyranna / eirn Husbonda ad Bødle / eirn Þienara ad Drottens Svikara. Nun er Sæktarſpiller millū Hiona/ millū Fedgina/ millum Brædra/ millū goodra Vina/ og eru til þeſſ Oprickande Dæme / og Dagleg Reinſla kiener þad/ og er þo Trugyrnen hælfu verre. So þad er ſem i Fornyrdſunne ſtendur: Aungvum ad trua ecke er gott / øllum hælfu verra. Eg veit ecke hvørt ad Andſkotenn a nockurt ſkarheittara Vopn/ ad vinna ſigur a Mannkynenu/ enn Trugyrnena/ hun er tveggiad Sverd/ og ſkadar beggia vegna/ bæde þan ſem truer øllu/ og hiñ ſem loged er a. Reinka mꜳ oſſ vid þvi/ ad Eva trude Høggormenū/ og Adam henne. Fyrer Talhlÿdne Potiphars mꜳtte hiñ ſaklauſe Joſeph i Vardhallde giſta i mørg Ar/ Gen. 39. Fyrer Talhlÿdne Davids tapade Mephiboſet half um Akrenū/ 2. Sam. 19. og var hn þo Sonur hns beſta Vinar. Fyrer Trugyrne Aſſveri Konungs hafde allur Jſrael nærre þvi Lÿfed miſt/ Eſt. 3. og auk þeſſa/ þa gietur ecke hiñ Talhlÿdne hia þvi ſneidt / ad vera allra þeirra Narre ſem ad hønum liuga / hvørſu vitur ſem hann annars er / þvi eingenn er Trugiarn nema hann ſie og mꜳlugur / enn Mælgenn er Teikn Heimſkunnar/ þeſſ gietur Salomon/ Prov. 29. ſeigiande: Sæſtu mꜳlugann Mann/ betre Von er a einum Bitfyrring enn a hønū. Og aptur Cap. 17. ad iafnvel eirn Heimſkinge ef hn þeiger/ ſie vitur halldenn/ allt þetta kiemur nu af Forvitneſſe ſem ꜳdur er ſagt/ Og hefe eg nu ſo utmꜳlad þetta Skrÿmſle ad nockru Leite/ Enn þo hvørge nærre ſo ſem hun Reindar er.

Enn nu vilium vier i hinne ſÿdare Greineñe ſkoda hvørnenn vier kunnū ad giøra þennan Okoſt ad hinū beſta Mannkoſte þ Rꜳd Guds og Adſtod H. Anda. Þad er vitanlegt Brædur mÿner/ ad hiñ fyrſte og bein-

 aſte

aste Vegur til allra Dygda og Mañkosta er sa/ ad þeckia sialfañ sig/ eñ sa s Forvitnena brukar til þss ad rañsaka sitt eiged Hiarta/ sijn Ord z Athafner/ hñ mun sijdur skignast um̃ añara Efne/ og er þa lijkast ad hñ kvittur verde vid alla þa Okoste z Oroa/ er eg uppkalde i hinũ fyrra Partenũ/ so sm̃ Madur ecke fær siedañ siñ Yferlit i þvi Vatne/ sm̃ er af Vindenũ uppblæsed/ helldur nær þad lygnt er/ so er z Omøgulegt/ ad sa kuñe sialfur sig ad þeckia edur rañsaka/ sm̃ eckert añad giører/ eñ ad forvitnast um̃ añara Hage. Þad eru dyrmæt Ord sem Frelsarenn talade fordũ/ Matth. 7. Þu Hræsnare/ drag fyrst ut Bialkañ ur þijnu Auga/ z siæ til sijdañ/ ad þu fær utdreiged Flijsena ut þijns Broodurs Auga. Þar er i Mañlegre Nattuœru nockurskonar Þotte/ ad vier metũ sialfa oss meir eñ adra / hñ kiemur af øngvu meir eñ þvi/ ad vier ransøkũ añara Nattalag meir eñ vort eiged/ mæ þ þo vita sier hvør eirn/ ad hvørsu sm̃ hañ vera þykest Kostum bueñ/ þa er hañ þo ecke øllum betre/ og hender oss i þessu þad sama og Stiørnumeistarañ fordum/ ad a medañ hañ var ad siæ epter Himentunglunum og goonde upp i Topped / fiell hañ i Grifiu eina sem vard fyrer Footum hañs. Eñ vited þad Br. M. ad allur Vijsdoomur/ so sem ad þeckia Stiarnañ Gang/ Natturu Grasañ/ Steinañ/ Fuglañ/ Fiskañ/ þad er Fævitska hia þvi ad þeckia sialfañ sig/ og þess er øllum þeim unt sem Gud hefur giefed heila Rænu / þad er ecke i ødru foolged / eñ ad bera siñ Lifnad samañ vid Guds Vilia/ sem bæde er iñskrifadur i vor Hiørtu/ Rom. 1. og oss Christnum Møñum prælega openberadur i hañs heilaga Orde/ eñ þvi gleymum vier/ og telium oss þad til Agiætis sem lijtels edur einskis er vert/ edur vanbrukum þad sem mikels er vert/ eñ hvad er þad þo er vier kuñũ ad virda so mikels a oss/ ad vier forsmaañ adra? Þad eru añadhvort Luckuñar Giæde edur Natturuñar edur Nadarenar. Eg vil eirn Formaala hafa fyrer øllu þssu/ og þañ sm̃ Paall 1. Cor. 4. hefur þ þm̃/ er stærdu sig af Andañs Gæfũ. Hvad er þ Madur/ ad þu ecke þeiged hafer/ z fyrst þu hefur þ þeiged/ þvi stærer þu þig þa/ so sem þu hefder þad ecke þeiged? Vm̃ Luckuñar Giæde/ Aud og Metord vil eg fatt tala/ þad er Almeñinge kuñugt/ ad eingeñ

verdur

verdur af þm̄ ægiætare/ marger verre/ z er dærlegt ad hrokast upp af
þvi sem hlotnast kan̄ hinum versta Man̄e/og hid sama maa seigia um̄
Nattúrun̄ar Gafur/ þott þær sieu godar/ þær eru utvorkis eda in̄vort
is. Utvortis er Abl z Fryjdleike/en̄ um̄ Ureistena er þ ad seigia/ad Asn
en̄ z Uxen̄ eru en̄ þa sterkare/og sieu þr betre fyrer þ/þa mætte sa ef
unda þa/sm̄ ødrū fremur þykest þ Ablsmuna saker. En̄ hvad Fryjd
leikan̄ vidvijkur/ þa eru Roosen̄ og Liliañ miklu fegre/ en̄ hin vænsta
Jomfru / þvi Lausnaren̄ seiger / Matth. 6. ad Salomon i allre sin̄e
Dyrd hafe ecke so skrijddur vered sem þær/og er þo vitan̄legt/ad Gud
hefur meira lagt til hin̄s liotasta Man̄s/z hvørnen̄ sm̄ þvi er vared/
þa er þ Ovitturlegt/ad þeckia ecke sialfan̄ sig af Metnade þss Hlutar/
sm̄ eirn Kville gietur i burt fra oss teked / z Ellen̄ ad vissu ræner alla
þa er hen̄ar bijda/en̄ Dauden̄ an̄ars. Jn̄vortis Giaden̄ er Gud hefur
prijdt oss med/eru Vitsmunerner/þr eru hin̄ ægiætaste Hlutur/ef þeir
eru til Gods brukader/ z þo allra hellst til ad þeckia Gud z sialfan̄ sig/
en̄ sa er þ giører/ hn̄ er ecke hætt vid ad forvitnast um̄ an̄ara Man̄a
Rædslag edur Hattseme/ hn̄ hefur nog ad giøra/ad ransaka hvad hn̄
hafe hvørn Dag Gude a moote broted/og þeinkia sig um̄/hvørnen̄ hn̄
meige faa þ kvitt hia hm̄/ og leidriett framveigis. J þssu og ødru þvi
lijku skylldu Men̄ æfa Forvitnena/Br. M. i staden̄ þess ad hnijsa ept-
er Naungans Hattū/hm̄ til Meins/en̄ sialfū oss til einskis Frama/
og verdur hun þa ad hin̄e bestu Man̄prijde og Vegur til allra goodra
Dygda. Nædaren̄ar Giæde eru hinar andlegu Dygder/ Truen̄/ Von-
en̄/Polen̄mæden̄ og Kiærleikuren̄/sem er mestur af þssū/seiger Paall/
1. Cor. 13. og so þr Avexter sm̄ hier af spretta. Men̄ vilia vel seigia/
ad slijkt giefe Men̄ ecke vanbrukad/þvi þ sie Guds Anda Verkan i oss/
en̄ giætū þess / ad so sem ad Gud kan̄ ad giøra gott af Jllu / so kan̄
Andskoten̄ ad giøra Jllt af Goodu. Eg heyre ad Paulus i hinum
fyrra Pistle til Corinthios og hinum þremur fyrstu Capitulum deil-
er a þa Christnu i Corintho/vegna þess/ad þeir stærdu sig af andleg-
um Giædum/Eg heyre ad Phariseanum var þad til Ranglætis reik-
nad/ ad han̄ sagdest ei vera so sem adrer Men̄ / Luc. 18. Hvad olle

þvi Br. M? Vanþeckingen a siaalfum sier/ en Forvitnen um Tollheimtumannenn/ er hann þocktest vita syndugre sier ad vera/ sem þo foor Riettlaatur framar hønum i sitt Hus. Þad er ad sønnu meste Dæraskapur/ ad vilia stæra sig af Luckunnar og Nattuurunnar Giædū/ so sem ædur er sagt/ en þo er sa enn meire/ ad hroka sier upp af þvi sē nattuurleger Kraptar ecke i oss verka/ helldur kiemur man fra riettlætis fra Gude/ z er su vissust Von/ ad hn̄ svipte hn̄ sijnū Gaafū/ er so illa med þ høndlar. Þu seiger: hn̄ tekur ecke þ Goda fra Mañenū/ þvi þad er hm̄ þocknanlegt: Eg jaata þ satt ad vera/ en þ sē Guds Naad hefur verkad gott med oss/ þad er ecke leingur gott/ þegar Madurenn tilreiknar sier Guds Giørning/ en þad giøra aller þeir/ ed ødrum betre þikiast/ og ecke forvitnast um̄ siaalfa sig / hvad miked þa vante a þa Skyllduer þeir eiga hønum ad giallda/ og kalla sig gooda af þvi ad adrer verre eru/ ad þeirra Hyggiu. Mun nu ecke Gud reidast slijku/ þegar hanns Gaafur eru þannveg til Metnadar brukadar? Ju/ meir en hinū er vierkollum Stoor-Syndara. Vier siaaum i Eptterlijkingunne/ Matth. 25. ad Punded var teked fra hønū sem ecke villde leggia þad a Mangarans Bord / hvad eigum vier þa ad ætla um̄ hann sem fer so illa þar med/ ad i Staden þess / ad hann ætte ad þioona Gude med þvi i Audmykt sijns Hiarta/ þa slæst hann i Lid med Fiandanum/ er var i Ondverdu hinū bestu Gaafū prijddur/ en þess gielldur hann enn i Dag/ og mun ad eilijfu gialllda/ ad hn̄ upphoof sig a moote hønū er hn̄ hafde so dyrdlegann skapad / so munu og aller þr ed hm̄ i þessu epterfylgia. Hver hefur meire Guds Dyrkare vered en Salomon? 1. Reg. 11. og þo vard hn̄ straffadur med Fallinu. Var ecke Jehu hinn meste Vandlætare vegna Guds yfer Achabs Huse? 2. Reg. 9. þo vard hn̄ ofurselldur i fraleitt Sidne/ 2. Reg. 10. Giørde ecke Judas Kraptaverk med hinū Læresveinunū? Matth. 10. og þo eru hn̄s Afdrif Mønnū kunnug. Og kann þ ecke ert þvilijkū Mønnū ad gagna/ hvad leinge og hvørsu vel sem þeir hafa Gude þienad/ þvi nær þr hvad bester vera þykiast/ og ætla sier einskis ablootavant/ þa verda þr eins z Smaabørn/ þau er rijfa þ sialf i sundur er þm̄ vænst um̄ þyker/ so verdur fyrer hinū/ ad þeir hafa þess eing

enn

ē Not/ er þr hafa þo mꝏ skie kostad miklu Erfide til/ þegar ꝥ skijn
of fagurt i þra Augū/ af þui þr ecke forvitnast um̄ sialfa sig/ edur hug
leida/ ad þott þr giørdu allt ꝥ þr ættu ad giøra/ þa ættu þr samt ad
kalla sig Onyta Þiona/ Luc. 17. Og ecke einasta missa Men̄ Launen̄ hier
fyrer/ so sem̄ Endurlausnaren̄ seiger um̄ þa ed giøra Godverken̄ sier til
Hroosunar/ ad þeir hafe sijn Laun utteked/ Matth. 6. helldur verda
Men̄ og þar fyrer eilijflega straffader/ þui eingen̄ mun þuilijkur Reik-
ningsskapur mæta oss i Doomenū / so sem Misbrukun Guds Nꝏdar.
En̄ i San̄leika þa er eingen̄ hen̄ar Misbrukun stærre en̄ su/ ad bruka
hana þuert a mote þui/ sem̄ hun er oss giefen̄ til/ ꝥ er til ad audmykia
oss og lijtillæcka/ en̄ ad prijsa Fødur Lioosan̄a/ fra hverium̄ ad øll good
Giøf ⁊ øll fullkomen̄ Giøf kiemur/ Jac. 1. Um̄ allt þetta talar Drott
en̄ Gud med skielfelegū Ordū/ Ezech. 18. seigiande: Ef hin̄ Riettlæte
i burtu snijr sier fra sijnu Riettlæte ⁊ breiter vondslegana/ ⁊ lifer epter
øllum þeim̄ Svijvirdingum/ sem hin̄ Ogudlege giører/ skyllde han̄ lifa?
Ia/ allt hn̄s Riettlæte sem̄ hn̄ giort hefur/ skal ecke i Minne leggiast/
helldur skal hn̄ deya i øllū hn̄s Misgiordū ⁊ Syndū/ sem̄ hn̄ giort hef-
ur. En̄ eingen̄ er meire Synd/ eckert Ranglæte meira/ en̄ ad Ræna Gud
þui sem̄ er alleina hn̄s/ þad er hid gooda sem̄ hn̄ hefur verkad med oss/ en̄
bruka ꝥ til ad forsmꝏ adra. Siꝏm̄ þui til/ ad Andskoten̄ ræne oss ecke/
2. Cor. 2. og forvitnunst um̄ Hage vora/ hvort ad vier finnū i Hiarta
voru þetta nockurn/ ꝥ vier sieū betre i vorū Augū/ en̄ adrer þr ed vier
køllū verre/ þui þott ꝥ vera kun̄e/ þa er ꝥ ecke oss ad þacka/ helldur þrs
Guds Nꝏd/ sem̄ med oss er/ 1. Cor. 15. Og ef vier finnū soddan̄ Hugren̄-
ing/ þa drepū hana strax med Ihugan vors eigen̄ Overdugleika/ ⁊ latū
so þen̄an̄ Veikleika Natturun̄ar verda Ordsøk til ad blygdast fyrer
Gude/ af hvors Nꝏd vier erū ꝥ vier erū/ 1. Cor. 15. Og ꝥ er ecke oss ad
þacka/ þott ei sie hun ydiulaus i oss. Og þegar vier nu høllduū Reikn
ing vid sialfa oss/ þa berū oss ei saman̄ vid hina/ sem̄ vonder eru. Mun
þad nockud Boot fyrer þig/ þott an̄ar sie verre? Þad heiter so sem̄ hin̄
Latinske Ordshꝏttur seiger: Ad hin̄ Glꝏnskigne drottne a medal hin̄a
blindu. Helldur/ vilier þu i Man̄iøfnud fara/ þa ber þig saman̄ vid

Enoch/

Enoch/ sm̃ var uppnumen/ Gen. 5. Vid Noa Riettlætesins Predikara/ 2. Pet. 2. Vid Abraham Fødur Truadra/ Rom. 4. Vid Moisen/ er var hin̄ Politiskmoodaste Madur a Jordune/ Num. 12. Vid Eliam/ 2. Reg. 2. Vid Johan̄em Baptistam/ Matth. 11. Vid St. Paal/ hvør þo er so miøg Ahyggiusamur um̄ Velferd sijna/ og eckert treyste sijnu Riettlæte/ Phil. 3. O Herra Gud/ hier kiemur mier i Hug þ/ er Petur seiger/ 1. Pet. 4. Ef hin̄ Riettlæte verdur naumlega holpen/ hvar mun̄ þa byrkast hin̄ Ogudlege z Syndaren̄? Ef St. Paall þottest vid þurfa/ ad verka sijna Saluhiælp med Ugg z Otta/ Phil. 3. O hvad hrædder og skiælfande mættū vier þa vera/ sm̃ Daglega in̄dreckū Ranglæted/ so sm̃ Jørden̄ Vatned/ Job. 15. Og þvi kalla eg þ Oska Rad ad vera/ sm̃ hn̄ giefur Corinthu Borgar Møn̄ū/ 2. Cor. 13. Ransaked sialfa ydur/ seiger hn̄/ hvørt þier erud i Trune/ Proofed sialfa ydur/ Þecked þier ydur ecke/ ad JEsus Christus byr i ydur/ nema þier sieud raker ordner. O hvad stor Þørf er syndugre Man̄eskiu a sijstu i Ullegd Ijs-are/ Vited þier ecke/ Brædur mijner/ ad Dauden̄ stendur jafnan̄ fyrer Dyrun̄ū/ z ad hvørs eins Dauda Dagur/ er hn̄s Doms Dagur? Ja/ þ vite þier/ þvi eru Men̄ þa so Oforvitner um̄ sitt Hættalag i Andleg um Efnū? Margur ætlar þ/ kan̄skie/ ad ef Samviskan̄ ecke nagar hn̄ eda klagar um̄ neina Stoorglæpe / ad han̄ hafe Vitnisburd Andans um̄ þ/ ad hn̄ sie Guds Barn/ Rom. 8. En̄ þvi er ecke so vared alltijd/ þvi eingen̄ er so heilagur/ ad hn̄ ecke hafe nooga Orsøk til ad afbidia Synder sijnar og græta þær fyrer Gude. Þeckingarleised a Syndunū og Tomlæted i þvi ad ransaka sitt Hiarta/ þ velldur þvi/ ad Samvit skan̄ finnur so lijtt til þra z sefur hun þa/ z maa þ aungvan̄veigen̄ goda Samvisku kalla. Eirn Storbrota Madur/ sm̃ af Hiarta angrar sijn ar Illgiørder/ er miklu betur a sig komen̄ en̄ hin̄/ sem hvørke er heitur nie kalldur/ þvi Gud vill skirpa hm̃ ut af sijnum Munne/ Apoc. 3. Og hvad miklu betur var fared hin̄e Bersyndugu/ sem ad laut Bak til ad Fotū JEsu/ og þvode þær i sijnū Tarū/ og þerrade med Haarlockum sijnū/ kisse þær z smurde med dijrmætu Salve/ helldur en̄ Hræsnaranū/ er sagde i Hiarta sijnu: Ef þesse være Spaamadur/ þa mynde hn̄ vita

hvør

hvør su Kona være/ er snerter hn̄/ ad hun Bersyndug er? Mun ecke þesse Sialfbyrgingur hafa skamast sijn/ þegar Drottenn sagde: Hennar fyrer giefst miked/ af þvi hun elskade miked/ og hn̄ sagde til hennar: Þier eru þijnar Synder fyrergiefnar/ þijn Tru giørde þig hoolpna/ far i Fride. Eg kan ecke annad ad seigia/ enn ad þetta var stor Skeinkur/ z þesse Smyrslenn voru betur launud/ helldur enn þott hn̄ hefde giefed henne øll Ryke Verralldarennar. Enn eg vil hier um seigia/ so sem Pall um sig talar/ þess vegna hefur hann mier myskunad/ seiger hann/ ad hann syne a mier alla Stærd Myskunar sinnar/ þeim til Dæmis/ er a hn̄ trua mundu/ 1. Tim. 1. Aller eigum vier hins sama Von og Kvittan þesse/ ef vier lætum oss af Hiarta angra Syndernar/ Enn þad kann ecke ad skie/ nema vier Smærsmuglega ransøkum hin innstu Filgsne vors Hiarta/ z er þesse Forvitne/ sem eg adur sagt hefe/ hin fyrsta Trappa til Himnarijkis/ Þvi af Ransooknenne kiemur Þeckingenn/ af Þeckingunne Ydranenn/ af Ydranenne Fyrergiefningenn/ af Fyrergiefningunne Elskann/ sem er hin einasta Root allra Dygda og Mannkosta/ er i Guds Augum kunna ad skarta. Hristed ut/ hristed ut ydar Hiørtu/ O þier hin Astlausa Þiod/ seiger Drottenn Gud hia Zophoniam. Þad er ecke noog ad Menn jaate almennelega Synder sijnar fyrer Gude med Munnenum/ seigiande: Eg hefe allskins Synder giørt/ til Orda og Verka og vondra Hugrenninga/ og kann skie ad Hugur fylge þo lijtt Mæle a stundum/ enn vier eigum ad leita grandgiæfelega epter þeim/ og rekia upp allann vorn Alldur/ þad frekast vier til munum/ allt i fra Vngmennis Arum/ allra helst/ nær vier gaungum til Altaris/ hvar vier eigum ad fridmælast vid Gud/ i hans Sonar Kvølldmaaltijd. Ecke er þad helldur noog ad vier hofum Einusinne ydrast Syndanna/ og sierdeilis þeirra/ er oss nærtte hellst Mikenn til reka/ helldur eigum vier ad læta oss þær angra/ so opt sem þær oss i Hug koma/ so opt sem vier heyrum þær i Guds Orde straffadar/ so opt sem vier heyrum þær af ødrum drygdar/ Og þa munum vier sijdur þykiast upp yfer þeim i Hiarta voru. Vier eigum ecke ad gleyma þvi so fliott/ ad Gud hefur teked oss i Sætt aptur/ þvi þ heiter ad vill ecke aptur snua med Vtlendingenum og giefa Gude Dyrdena/ Luc. 17.

Ef vier gleymū ecke drygdū Syndū/þa vill Gud þim gleyma/en gleymū vier þim/þa er hætt vid ad hā missest þra/ Sierdeilis þar ecke er trutt um ad oss kune optar ad verda hiner somu Glaper/edur ad minsta Koste/ ad oss lange aptur til Katlana i Egyptalande/Num.11. Og þott allt rei være/þa vitū vier þ/ad Petur afneitade Christo einusinne/en alldrei optar/þo seigia Christindoms Søgurnar/ad so opt sem hā epter þad heyrde Hanan gala/hafe hā beisklega grated. En Gud nade oss auma Men/ Hvad opt høfū vier nu afneitad vorum Skapara med Petre? Er þad ecke ad afneita Gude/ ad elska Skiepnurnar § Jm/ Syndena framar en hann / ad vilia eckert lijda hans vegna / ad vilia ecke læta á moote sier hina minstu Hollds Lyst hans vegna / ad leggia ecke ad eins hans Ogurlega og Dyrdarfulla Nafn vid Hiegooma/helldur hafa þ ad Hæde/ef eg mætte so seigia/ad vanbruka ecke einasta Hvijldardaga til adskilianlegra Synda og Lasta / helldur hafa Leida a Guds Orde/hafa þ i Fiblskapar Mælū/hyra allt annad nær þad er kient og predikad/ꝛ fylla Hiartad/sem er Guds Mustere/1.Cor.3.med saurugū Þanka/þa sem þad er vant til/so Guds Ord hefur ecke Rum þar inne. Er ecke þetta ad afneita Christo miklu verr en St. Petur? Þvi hann giørde þ af Otta/en vær giørū þad ad Raunarlausu/en sæa heyre eg ganga ut ꝛ græta med hm/sæa tæraſt þegar Hanen galar i Guds H-Orde/so vier meigū jata/ad jafnvel vor Ydran hefur stor Synd vered/ Þvi hun hefur en nu ecke þraungad oss til ad Krossfesta Holldid edur læta af Syndunū. O vei/O vei/hvørsu langt erū vier þa fra Guds Veige/en vitū þo ecke nær sagt verdur/giør Reikningskap þinar Rads mensku/Luc.16. og kiemur allt þetta af Forvitnisleisenu um vora eigen Hage. Þu seiger vel/ef eingen yrde Sæluholpen nema sa sem være eins og Petur og Pall/ þa yrdu fæer hoolpner/ Þu seiger satt/ Þvi Endurlausnaren svarade þim er spurde hā ad/hvert þr mundu ei fæer verda/sem hoolpner yrdu a þessari Natt? Kieppist vid ad ganga inn um hid þraungva Hlided/ Þvi þeir eru marger sem þar vilia inn ganga og komast þad ecke/Luc.13. en hvad um þad? Sieu þeir nu fæer/sem satt mun vera/ad reikna hia hinū sem tapast/ er þ Gagn ā þig/muntu [illegible]

sa

fa nockra Skiemkan af þeirra Selſkap i Helvyte? Jeg ſaka þad/ad þeir munu og marger Saluhoolpner verda / ſem ecke eru Peturs edur Pals Lykar. Þad ſyner oſſ Epterlykingen um̃ Penings Giallded / Matth. 20. En̄ tru mier til/ad eins miked heimtar Gud af þier/epter þre Naad ſũ þier er giefen̄/ſo ſũ af Petre edur Pale. Drotten̄ er goodur Reikningsmadur/hn̄ heimter eins miked af þũ ſem han̄ hefur eitt Pund i Hendur feinged/ſo ſem tiju/epter þvi ſem Tala reiſtur til/ Matth. 25. Þad kiener oſſ Epterlykingen um̃ Saeded er fiell i gooda Jord/ad ſumt faerde hundradfalldan̄/ſumt ſextugfalldan̄ og ſumt þryd tugfalldan̄ Avoxt/Matth. 13. Þar fyrer maattu Ohætt hallda þad fyrer vyſt/ ad þott ecke ſiertu ſo heilagur ſem Enoch/ Gen. 5. ſo fuld trua ſem Abraham/Gen. 15. ſo þoleſmodur ſem Job/ Job. 2. ſo heit ur i Bænene ſem Elias/Jac. 5. ſo hreirn i Lyfernenu ſem Baptiſta/ Matth. 11. ſo brennande i Elſkune ſem Petur/Joh. 21. So alvarlegur og rokſamur i Gudrækneſe ſem Pall/þa ſamt ef þu leggur aka A-ſtundan a/ad þiona Gude(epter þeirre Naad ſem þier er giefen̄)i Hei-lagleikanum/i Truñe/i Þoleſmædeñe/i Bæneñe/i Elſkuñe/i Alvoru-gieſneñe/i Kiærleikanū/þa ertu Guds Barn: En̄ hier um̃ byriar þier ſduglega ad forvitnaſt Kvølld og Morgna/ og ad mæla þynar Athaf-ner med þeirre Naad/ ſem Gud hefur þier lient/ hvort ecke giefur þu meiru afkaſtad/og þar ſũ þu Breſt finnur/ad ydraſt þſ af Hiarta/og bidia Gud ad fylla þad æbreſtur/giorer þu ſo/þa muntu fiña Vitnis burd Andans um̃ þ/þu ſiert Guds Barn/ Rom. 8. þa ertu iñſigladur med Anda Fyrerheitefins/Eph. 1. til Dags Endurlauſnarenar/Eph. 4. og hvort helldur þu lifer eda deyr/og med hvoriu mote him̄ Naad-uga Gude þocknaſt ad læta þig giallda hina ſydurſtu Skulld/ a Sioo edur Lande/i Ellde edur Vatne/i Svefne edur Voku/þa ertu Drott-ens/Rom. 14. og eingen̄ fær þig teked af hn̄s Hende/Joh. 10. helldur þo þu deyer/muntu ſamt lifa & med hũ eilyflega rykia/ þar ſũ ad er Gnogt Fagnadarens & gledelegt Lyferne til Fodurſins hægre Handar/ Pſ. 16. Þad veite oſſ godur Gud i Nafne ſyns Eingietens Sonar JEſu Chriſti/og giefe oſſ þar til Styrk Hellags Anda/ Amen.

Sunnudagenn mille Joola og Attadags.

Gudspialled / Luc. 2. Cap.

ES hans Fader og Mooder undrudust þad / hvad af hønum sagdest: Og Simeon blessade þau / og sagde til Mariu Moodur hans: Sia þu / þesse er settur til Falls og Upprisu margra i Jsrael / Og til Merkis / hvøriu i moote mun mælast. Og sialfrar þinar Aund mun Sverd i giegnum smiuga / so ad auglioos verde Hugskots Hiørtu margra. Og þar var þa Anna Spákona / Dootter Phanuels af Kyne Aser / hun var og komenn til sinna Ara / og hafde lifad i sio Ar med sijnum Eignar Manne fra Meydoome sijnum. Og þesse Eckia hafde nær fioora Vetur umm Attrætt / hvør ed eige gieck ur Musterenu / þioonande Gude Noott og Dag / med Føstum og Bæna hallde. Þesse gieck Samstundis þangad ad / og prijsade DRottenn / og sagde af hønum til allra þeirra sem Endurlausnarennar bidu til Jerusalem. Og er þau høfdu allt fullgiørt epter Løgmaale DRottens / sneru þau aptur i Galilæam til Borgar sinnar Nazareth. Enn Sveinnenn vox upp og styrktest i Anda / fullur Visdooms / og Guds Naad var med hønum.

Exordium.

GUD leit allt þad er hann hafde skapad seiger Ritningenn / og siaa / þad var allt harla gott / Gen. 1. Stoort er þa Volxde Manneskiunnar er Andskotenn hefur faart yfer hana med Syndenne / ad hinar bestu Guds Skiepnur snwast hefe til hins mesta Mootgangs opt og tijdum. Elldurenn er hinn þarfaste Hlutur / enn hvørsu opt verdur hann oss ad Skada? Vatned i sama Maata / og so hlootum vier optlega Tioon af þvi: Jafnvel þær Guds Gafur sem i sialfum sier ecke eru skadvænar / þær snwast oss til hins mesta Ohagnadar fyrer Misbrwkun vora. Jll Medferd a Gotse og Peningum hefur steypt mørgum Manna i Olucku / Metordenn hafa margann blindad / og sialfa Skynsemena hefur margur Veralldar Sonur so vanbrwkad / ad hønum hefde þarfara vered / ad hafa sinnings Boonda Vit / enn ad falla so hraparlega a sijnu eigenn Bragde / so sem þeir giøra er Paulus seiger / 1. Cor. 3. ad Gud høndle i þeirra Slægvitsku / umm allt þetta kiennum vier Fiandanum og Uppruna Syndenne / ad vijsu ecke umm Skør fram / af þeirre Root er øll sw Olucka sprottenn er synduga Menn Daglega plaagar / bæde i Andlegann og Lykamlegann Maata. Enn samt er oss þad vitannlegt / ad hinn Myskunsame Gud hefur so bætt Raad vort i Sendingu sijns Eingietens Sonar / ad oss maa Jafngooda kalla / nema vier spilltum þvi aptur ad nyiu / Þvi Guds Sonur

er

er i Heimenn komenn til ad nidurbriota Diøfulsins Verk / 1. Joh. 3. En hier er
Gratlegt til ad vita / ad þad Hiálpræded sem hinn gamle Simeon so miøg pagnad
ade / og sagde : Ad Gud hefde tilreidt Fyrer Auglite Allra Pioda / Luc. 2.
Þad vill so fáum gagna / og so fáer af hvørre Piood hafa þess Not / og sú
Frelsan er Gud giørde sijnu Foolke / Luc. 1. verdur mørgum ad enn stærra Pijslj
doome / Lækningenn ad Eytre / og siálf Heilsugiøfenn ad Vanheilsu / fyrer Van
þakklætes og Þvermoodsku þeirra Saker / og ecke þeckia sinn Vitiunar Tijma. Þess
getur St. Páll er hann seiger umm sig / 2. Cor. 2. Vier erum Christi sætur Ilms
ur i Gude / bæde i þeim sem hoolpner verda / og hinum sem tapast / þessum ad sønnu
Ilmur Daudans til Daudans / enn hinum Ilmur Lijfsins til Lijfsins. Og hvad
er þad annad er Simeon hier talar i Gudspiallenu / Ad Christur Sie Settur Til
Falls og Vpprisu Margra i Israel ? Eg vil þesse Heilogu Ord nockud giøre
Hugleida / og af þeim yfer vega. 1. Hvørium DRottenn sie settur til Falls. 2.
Hvørium hann sie settur til Vpprisu. Hier til styrke hinn Naaduge Gud med
Naad sijns Anda i JEsu Nafne / A M E N.

Vtleggingenn.

ÞEsse er Settur Til Falls seiger Textenn. Hvør er þesse / Þad er hann
sem Esajas umm spáer Cap. 28. med þessum Ordum : Siaa eg set Grund-
vøll i Zion / einn Stein / einn utvalenn Stein (so sem Petur þad utleggur /
1. Pet. 2.) einn dijrmætann Hyrningar Stein / einn fastann Grundvøll /
sa sem truer hann mune ecke flijta sier / það er einn og hinn same sem David
kvedur umm Ps. 118. seigiande : Sa Steirnenn sem Vppbyggendur hafa
forsmaad / hann er ordenn ad Høfde Hyrningar / af Drottne er það / og er und
arlegt fyrer vorum Augum. Ad þessu sie so hattad / vottar sialfur Drott-
enn / Matth. 21. Er hann heimfærer þennann Davids Spaadom / uppa sialf
ann sig / og þa sem ad lijflietu Sonenn / er Faderenn sende / þegar þeir høfdu
ádur lijflated hans Þioona / þvi hann seiger strax epter i sama Capitu-
la vid Gydinga : þar fyrer mun Guds Rijke fra ydur teked verda / og giefed
Pioood þeirre er fæter Avøxt þar af / Er þvi audrcaded hvørier þeir sieu /
sem ad Guds Sonur er til Falls settur / og eru fyrst Gydingar / þeir Mord-
ingiar er Konung Dyrdarennar af Døgum riedu / 1. Cor. 2. og ei skipudust
vid Kienningar hans heilagra Manna og Pijslarvotta epter hans Himna-
før / jafnvel þott þeir sæu Teikn og Stoormerke / med hvørium Drottenn
styrkte Christne-Boded / so og eru það aller þeir sem enn nu i Dag ganga i
þeirra Footspor / og Krossfesta Guds Son ad nyu / / Hebr. 6. med Vantru

 og

z Gudlauſu Framferde/ þſſū er Zions Hyrningarſteirn til Falls ſett-
ur/ Eñ med hvøriu Mote er hñ þa ſettur? Villde Gud nockud ad þr
ſkylldu detta um̃ hñ ſm̃ falla? Langt er fra þvi/ hñ vill ad aller Men̄
holpner verde og komeſt til Sañleikſins Vidurkeñingar / 1. Tim. 2.
Kom nockud Sonurēn i Heimeñ til ad fordæma Heimeñ? Aungvañveig
eñ/ helldur til þſſ ad Heimureñ hefde Lijfed fyrer hñ/ Joh. 3. Var ecke
Steirn þſſe ſo audſær/ ad nockur þyrfte ad detta um̃ hñ? Ad ſøñu var
hñ ſo audſien/ ad eingeñ þurfte um̃ hñ ad raſa. Borg ſu er a Fialle
ſtendur/ gietur ecke duleſt/ Matth. 5. Villdu þr ei trua ſialfū hm̃/ þa
mættu þr ſamt Verkunū trua er hñ giørde/ Joh. 10. Hvørneñ er hñ
þa til Falls ſettur? Þar til ſvara eg: Ecke til þeſſ / ad neirn ſkyllde
falla/ helldur aller uppriſa/ David kieñer oſſ þad i þeim Ordum er eg
ſtrax um̃gat/ þar hñ ſeiger/ Pſ. 118. ad Vppbyggendur hafe forſmád
þeñañ Stein / og þeſſe ſømu Ord Davids brukade St. Petur til ad
ſañfæra med hiñ Gudlauſa Høfudpreſtaña Flock er fordæmde JE-
ſum/ Act. 4. ſeigiande: Þeſſe er ſa Steirn er þier Vppbyggendur haf-
ed ad øngvu haft/ hvør ordeñ er ad Høfde Hyrningar/ og ecke er i nein-
um ødrum Hialpræded. Og þeir ſkipuduſt þo ecke meir vid þeſſe
Sañyrde/ eñ ſo/ ad þr hootudu þeim/ ad ei ſkylldu þeir kieña edur tala
i þeſſu Nafne framar/ jafnvel þott þm̃ alkuñugt være/ ad þeir Petur
og Johañes hefdu ſkømmu ádur i JEſu Nafne giørt þañ heilbrigd-
añ ſem halltur var fæddur/ Act. 3. og er ecke ad undra/ þott Guds Son-
ur være þeſſ hattar Møñum til Falls ſettur fyrer þra Hardudar og
Þvermoodſku Saker. Lǽtum nu Juda fara / Brædur mijner / þeir
hafa ſitt Doom med ſier/ og ſijn Laun utteked/ eñ giætū ad ſialfū oſſ/
ad ei verde JEſus oſſ til Falls edur til Aſteitingar. Vier vitum
hvøriu Chriſtur ſvarade Johañis Læreſveinū/ er hñ giørde þa fra ſier
til ad ſpyria Drottenñ ad/ hvør hñ være/ Fared z ſeiged Johañi/ ſagde
hñ) hvad þier heyred og ſiaed/ Blinder fa Syn/ Halter ganga/ Lijk-
þraer hreinſaſt/ Dauſer heyra/ Dauder uppriſa/ og Fatækum verda
Gudſpiølleñ bodud/ z ſæll er ſa ſm̃ ecke hneixlar ſig a mier/ Matth. 11.
Þetta høfū vier alltſamañ heyrt/ z eingeñ efar um̃ Drottens Krapta
verk/

verk / med hvøriñ hñ augljste þ hñ saññur Gud være. Eñ hvørt ad vier samt og ædur ecke hneixlunst a hønum sumer hvørter / pad þyrf- te nockud framar ad ransaka. Einhvør mun spyrja / J hvøriu hneixlunst vier a hønum ? So spurdu og Judar fordum Daga / Mal. 1. J hvøriu forsmæum vier þitt Nafn ? DRottenn svarade: Þier off- red Ohreinum Mat a mijnu Altare / þo spyried þier / hvar med saur- gum vier þig / ? Hañ svarar: J. þvi ad þier seiged / DRottens Bord er foragtanlegt / þvi nær þier offred hinn blinda er þad ecke Jllt / og nær þier komed fram med þad Halta og Siuka / er þad ecke Jllt : Ber þetta Hertoga þijnum / munku hia hønum vel þockadur verda / Seiger Drottenn Zebaoth. Sama er a Brefenu goder Viner / Foorner gamla Testamentesins eru afmædar med þre eina Foorn er hitt ædste Prest- ur hefur einusiñe iñboored i þ Allra Helgasta / Heb. 9. samt eigū vier Guds lifanda Foorner ad fara / þad er sialfa oss og vora skynsamlega Þioonustu / Rom. 12. Eñ þegar vier iñgøngū i Mustere Guds / dauder i hinū verstu Syndū og Glæpū Jdrunarlaust / forsmæum vier þa ecke Guds hæleita Nafn ? Hneixlunst vier þa ecke a Christo ? Þegar Meñ ganga Oforhugader til Guds Bords / ecke reina z profa sialfa sig / ecke giora Greinarmun a millū Lijkama Drottens z aññarar Fædu / 1. Cor. 11. ecke ransaka siñ Lifnad so þr mege ydrast / ecke reina hvørt þr eru i Truñe / 2. Cor. 13. ecke hafa fullañ Asetning til ad betra sitt Lifnad / hallda Meñ þa ecke Bord Drottens foragtanlegt / saurga Meñ þ þa ecke ? Seiged mier i Drottens Nafne / seiged mier / er ecke þvilijkt ad hneixlast a Christo / edur seiger ecke Paulus / ad sa ed þvilijkt gjører / hñ sie sekur vid Holld og Blood hñs 1. Cor. 11. Hvad er ad hneixlast a Christo / ef eki er þta ? Þegar Meñ ecke hyrda um ad læra hitt saña Christendom / so þr fæe kient hñ Børnū sijnū z hiuū / z eru so blinder / blindra Leidtogarar / Matth. 15. z þo reka Meñ þta blinda Fie iñ þ Drottens Altare / til ad eta z drecka sialfū sier Dom / miklu lijklegra til ad verda þar Satans Foorner eñ Guds Offur / nema hñ vilie meire Myskun a giora. Seiged mier / offra Meñ þa ecke hinu blinda ? Er ecke þad ad hneixlast a Christo ? Þegar Meñ vilia under eins þioona

Guds

Gude og Mammona/ Matth. 6. sitia i Kyrkiunne/ enn Markad er ut a
Bugardenū edur hia Akneitunū/ Luc. 14. Helldur Menn þa ecke a bard-
ar Skiødur med Prestū Baals/ 1. Reg. 18. Er þ ecke ad offra þvi hall-
ta og veika? Er þ ecke ad hneixlast a Christo/ er seiger: Eingenn kann
tveimur Herrū ad þiona/ Matth. 6. Biodū þetta einhverium Verallder-
ar Høfdingia/ komū med Offregnū Høndū fyrer hans Bord/ giølldum
hønū einhvern Vanmeta Grip i Skilldurskynar/ svørū hønū ut af/
nær vier eigū Tal vid hann/ reinū til hvert hann þyggur þad vel af oss/ og
þo viliū vier heimta slijkt af hinū stoora Konunge Himens og Jardar.
Þetta er ad vijsu ad hneixlast a Christo/ ad Ottast hann/ sem ecke kann nee-
ma Lijkamann ad granda/ enn hyrda ei hvad vier giørū vid Gud/ sem Lijf-
og Saalu gietur kastad i eilijfann Elld/ Matth. 10. Eg spyr/ Hvad
fyrer hneixludust Judar a Christo? Þvi hann var Fatækur. Guds Fa-
tæker eru enn nu hia oss/ Þeir eru JEsu Limer / ef þeir under eins eru
Andlega Volader. Enn hvad er tijdara i Heimenum / enn ad Vyrda
Fatækann/ og ecke einasta Vyrda hann/ helldur og ad taka fra hønum
þad lijted sem hann aa/ og ad bruka hans Sveita til Ohoofs og Metnad-
ar. J Løfum Klæda þinna er Blood hinna þurfande Saalna / seiger
Drottenn/ Jer. 2. vid Juda. Þad maa eg heimfæra til þra/ er selia hinn
Volada þ eitt Skoo/ Amos. 2. so ad þr sialfer/ þra Syner z Dætur/
gange so sem velbunar Haller og utskorner Pijlarar/ Ps. 144. Er
ecke slijkt ad hneixlast a Jesu? hvør ed kallar hina Fatæku sijna minstu
Brædur/ Matth. 25. og vill reikna þ vid sig giørt ad vera/ sem þm er
giørt. Hvad var fleira til þss ad Gydingar hneixludust a Drottne? þ/
ad hann ecke hropade nie hafde miked um sig/ og eingenn heyrde Rødd hans
a Strætunū/ Es. 42. So ansælist z Heimurenn hina spøku z kyrrlaatu
og forsmaaer þa/ hæder ad þm/ kallar þa Opocka og Heimotta/ þeir
ed ecke bere Mannskap edur Vitsmune til ad hallda Virdingu sinne/ og
briota Ok hins Dramblaata af Haalse sier/ Er ecke þetta ad hneixlast
a Christo? hvør ed ecke kom i Heimenn til ad laata sier þiona/ helldur til
ad þiona ødrū/ Matth. 20. hvad er þ enn þa framar s kom Gydingū til
ad hneixlast a Guds Syne? þad / ad hann rak Eyrende sijns Fodurs so

skør-

Køruglega/ z vandlæte um̄ Slæpe z Vantru Ogudlegra Manna. Ecke mun Diøfulen̄ vanta þa en̄ nu i Dag/ sem̄ ad fylge þeirra Fotsporū i þssu. Ǫ vør vandar so um̄ illar Athafner Mañaña/ ad ei sie hm̄ a Nælse leiged? Nvør er sa/ er hn̄ þycker vegna Guds og hn̄s Dyrdar/ ad ei sie hn̄ hlutsamur kalladur z sturle Jsraels. 1. Reg. 18. Ef nockur vill styrk ia Mælefne Eckiuñar z hiñs Fødurlausa/ þa giøra þr Samdrætt a moke hm̄/ sem̄ eingen̄ Fæda þyker Lostæt/ ukan̄ hun sie teken̄ fra Munne hins Volada z Vnderþryckta. Nvør er sa/ ef hn̄ vill hallda goda stick un i Nuse sijnu/ ad ecke laste han̄ Jllkvitner Mañ og hate. z og jafnvel þott ad þr sem̄ vilia hlyda Gude i þssu z vardveita Samvisku sijna O-fleckada/ þott þr/ seige eg/ giøre allt þtta epter Skylldu sijns Embætt is / þa uppvekur þo Diøfullen̄ þm̄ Andskota epter sijnu eigen̄ Naf-ne/ so þm̄ tekst ecke Guds Verk ad giøra. Simeon spaer um̄ Christ/ ad hn̄ mune settur verda so s̄ Teikn/ þ er moke mælest/ þ er epter mijnū Skilninge so sem̄ eitt uppsett Teikn / er Men̄ plaga ad skiota a. So var z Drottenn/ ur þvi hn̄ ingieck þ Kieñemañlega Embætte. Oll Sa tans Børn giørdu sier ad skylldu/ ad vega ad hm̄/ hvar sem̄ þr kuñu med Ordū og Verkū/ so sem̄ liost er af Æfesøgu hn̄s/ er Gudspiallameñerner hafa oss ritada epterlæted. Soddañ eitt Teikn eru aller hn̄s Lære-sveinar / aller hañs Epterfylgiendur i Lærdoomenū og Vandlætenu: Þess giefur sialfur Christur/ Esa. 8. Þegar Spamadureñ beid epter hvad Gud villde seigia/ er hn̄ hafde byrgt sitt Andlit þ Nuse Jacobs: Sia/ hier er eg og þau Børn/ er Drottenn hefur giefed mier. Vier erum so sem nockurskonar Teikn og Merke hia Jsraels Folke/ hvørn Spadom ad St. Paull til Nebræos Cap. 2. heimfærer til Christū og hn̄s Barna/ z er þ vijst/ ad ecke er Læresveirneñ framar en̄ Meistareñ/ hafe þeir Nusbondan̄ kallad Belzebub/ hvad munu þr ei giøra vid hn̄s Neimamen̄? Matth. 10. Nu er þ ad sønu Gledelegt ad þola þ hn̄s Saker/ er lofad hefur nogū Launū a Himnū/ Matth. 5. en̄ hitt er þm̄ Bøl sem̄ Christi eru/ ad þr erfida til Onytis/ jafnvel þott ad þra Em bætte sie Drottens/ og þeirra Mælefne þeirra Guds/ Esa. 49. fyrer hiña þriotsku saker/ er hneixlast a Christo/ og lijkast er ad hn̄ mune til

Fallſ verda. Sialffrar þijnar Ønd mun eitt Sverd i gegnum ganga/ ſagde Simeon vid Guds Modur/ leiknande an Efa þar med/ Nærma þa er hefir mundu til Handa bera uk af Mookmælū þm/ Offſooknū og Pijſlū er hñ i Anda ſæ/ ad Drottenn munde þola verda/ ædur en hñ feingi oſſ Synduga leyſt fra eilijfū Pijſlum. Ein Riett-truud Saal/ er Chriſti andleg Moder/ þ vottar St. Pall til Gal. 4. Sonakorn mijn/ med hvørja eg þungbuen er/ þar til Chriſtur myndaſt i ydur aptur ad nyju. Mun ecke þſſe Jeſu Moder kienna i Brioſte/ nær hun ſier Drotten aptur ad nyju Kroſſfeſtañ Ebr. 6. þ Augū ſier af Bornū Vantruarenn ar/ med hinū verſtu Syndū z Glæpū/ þm til Olucku/ ſm eins vel z hun eru med Guds Blode endurkeypter/ z fær þo ecke vid þvi giort/ helldur enn Maria vid Pijſlū Sonar ſyns/ Jllſku þeirra vegna/ ſem ad hneixlaſt a þm. Eñ þr hlæia þar ad/ og þ Angur/ ſm Guds Born kvelur þ fra Ogiæfu ſaker/ hafa þr ad Skimpe z Athlætre/ þad liggur þeim liett i Skape/ þott ad Menn fæeſt um þtta/ og ſeigia/ ad þar ſtæe ecke meira Bañ a ſier enn þm er læta ſier þeirra Olucku til Hiarta ganga. Seiged mier i Guds Nafne/ ſeiged mier/ Er ecke þvilijkt ad hneixlaſt a Chriſto? Og er nu ſo nockud hier um talad.

Nu viljū vier i ſijdare Partenum læra/ hvørnenn hañ ſie til Vppriſu ſettur. Til VPPriſu Margra ſeiger Textenn. Oſſ er kuñugt med hvørju Moote ad Johañes Skijrare hoof ſitt Læerdoom. Giøred Ydran ſagde hñ / þviad Guds Rijke er nælægt / Matth. 3. Vidlijkañ Formæla hafde St. Petur fyrer Judum / er hñ i fyrſtu bodade þeim Heilſugiøf þſſa/ þa þeir ſpurdu ad/ hvad þeir giøra ſkilldu: ſvarade hñ þm. Giøred Ydran/ z ſierhvør ydar læte ſkijraſt i Nafne Drottens Jeſu Chriſti til Fyrergiefningar Syndaña/ Act. 2. So er þa Chriſtus þm til Vppriſu ſettur/ ſm ydraſt Syndaña/ og trua ad þær verde ſier i hñs Nafne fyrgiefnar. Ein alvarleg Ydran er hin fyrſta Trappa til þſſarar Vppriſu/ epter þ ad Menn hafa þeckt Veg Sañleikañs/ enn þ þvi ad Ydranenn verkar ecke i Mañſins Hiarta / nema vier þeckium Syndena/ þa er einfallt ad læra Guds Vilia af hñs Loogmæle z Orde/ ecke alleina til ad laga ſiñ Lifnad þar epter/ helldur z til ad þeckia hvad oſſ

oss er Abola vant/ sem vier þ vyst vita meigū ad all miked er/ z fleira en̄ vier þeckia kunnū edur upp ad reikna. En̄ þott ad eingen̄ vita kunne hvad opt hn̄ fellur/ Ps. 19. Samt eigum vier med hinu mesta Athygle ad hallda Daglegt Ransak um̄ sialfa oss og vora Lyfernis Natturu til þess/ ad vier þeckium Syndena og hennar Liootleik/ so þar af vakne Angur og Trege i Hiarta voru / en̄ fyrer þvi ad þetta Hiartalag tekur eingen̄ af sialfū sier/ þa vill þar til ydugleg og alvarleg Bæn/ ef Ydranen̄ a so heit ad vera/ ad hun̄ Gude lyke/ þvi hn̄ nægiest ecke med Niegooma nockurn / Hiartad a ad brædna og klöckna þ Gude/ ef hn̄ a Syndena burt ad taka/ ecke duger soddan̄ Ydran miked sem̄ hn̄ um̄ talar hia Jeremiam/ Cap. 3. seigiande: J öllu þessu snerest ecke til myn̄ hin̄ frafallna Syster Juda af öllu Hiarta/ helldur voru þ ei nema Læte hennar seiger Drotten̄. Eckert kan̄ þ ad duga hia Gude/ sem̄ hn̄ ecke sialfur med oss verkar/ þvi af sialfū oss til megnū vier eckert Gott ad framkvæma/ nema vor Nrygd sie epter Gude/ so sem̄ Pall ad Ordet kienest/ 2. Cor. 3. þa er hun Dutt/ soddan̄ Ydran vill hn̄ skirpa ut af synū Munne/ þvi hun er volg/ Apoc. 3. Þad er ægiætt sem̄ Nicephorus Calistus skrifar epter hinū goda Keysara Theodosio/ er hn̄ sagde/ ad þ være eingen̄ Undur/ þott nockur dæe/ þar hn̄ være Madur/ en̄ þ være eins Guds ad kalla þan̄ aptur til Lyfsins med Ydranene ē eitt sin̄ daudur være/ þvi er hier af audsied/ ad Men̄ skulu þyggia Ydranena med Bæn af Gude/ so vel sem̄ allt an̄ad/ ef hun a hm̄ ad þocknast/ og mæ þ ecke hindra nockurs Mans Alvörugiefne i Ydranene/ þott ei sie hn̄ sier hiska verstu Klækia z Bodorda Brota medvitande. Nog er þad til ad koma ut Tarunū a einu Guds Barne/ ad þ giætur ecke eitt Augnablik syndlaust lifad/ ef Giörder vorar ættu ad stikast a Guds Riettlætis Malesnuru. Eitt Hiarta sem̄ elskar sin̄ Gud er hægt ad bleita/ þad angrast meir af synum Ofullkomlegleika/ helldur en̄ hin̄ Gudlause af Mistingu allra sinna Skam̄a og Odæda. So ad David i öllum synum Heilagleika han̄ vöter syna Sæng i Tarum alla Notkena/ Ps. 6. vegna sinna Avirdinga/ þar hin̄ Ogudlege Manasses finur eckert til sinna Stoor-Glæpa/ fyrr en̄ hn̄ er beygdur i þungum Jarn-Bidium / 2. Par. 33. Nu

þott ad ſa hafe mikla afloked/ ſem hefur ſtraffad ſialfan ſig/ med alvarlegum Trega fyrer Syndena/ þvi þad a heima hia þeim er Postulen ſeiger/ Ef vier dæmum ſialfa oſſ/ þa verdum vier ecke dæmder/ 1. Cor. 11. Samt er þad ecke noog ad laata ſig ydra Syndana / nema Men treyſte þvi fullkomlega/ad hin Naaduge Gud mune ſier uppgiefa alla Skulldena / fyrer JEſu bleſſada Forþienuſtu : Ydranen kaſtar Syndaranum nidur fyrer Guds Fætur/ til ad audmykia ſig under hans volldugu Hønd/ en Truen reyſer hann upp aptur/og giører hann þeſſ full øruggan / ad han hafe frjaan Tilgang til Naadarſtoolſins / Ebr. 5. hvørſu ſem han ſie hinum verſtu Syndum hladen/og þad ecke fyrer nockurs Mans eigen Verdugleik/ Atl edur Akgiørfe/ þvi Gud er Heilagre/Volldugre og Rietlaatare en ſo/ ad nockurt af þeſſu edur einhvør annar Veralldlegur Hlutur meige faa hann kreinkt edur yferkalad/helldur ſkiedur þad alleina af hans ſkiære og einſamalle Goodgyrne og Myſkun/fyrer þad Lauſnargialld er hans eingietenn Sonur hefur ad ſønnu ut lagt fyrer alla Verølldena/ en þo einer munu Not af hafa ſem a hans Nafn trua/Act.10. Af Ydranenne og Trunne framkiemur Elſkan til Guds/ef þar eru annars ſo ſem þeim vera byrtar. Ydranen ſyner oſſ vorn Overdugleik/og hvørnen vier høfum med Glæpunum unned til hinſ bitru Helvijtis Pijſla ; En Truen Guds Giæſku og Oranſakanleg Myſkunar Ydur / i þvi ad uppgiefa þau mørgu tju þuſund Punda/ ſem vier ecke einaſta Einuſinne / helldur Ar epter Ar / verdum hinum goda Gude ſkyllduger umm/hvad ef vier ydugleg hugleidum og ſamanberu i Hiarta voru/ þa kunnum vier et ad fara a mis vid þ/ ad þar af kvikne ein brennande Elſka til hans/er ſo vel giører til vor Overdugra/og fyrergiefur oſſ margar Synder/og hun er hin einaſta Root allra Dygda og Mannkoſta/og jafnvel Løgmaalſins Vppfylling/ ſo ſem Paulus umm Kiærleikan vottar/Rom.13. þvi þad er vijſt/ad ſa ſem elſkar nockurn/ hann ſkirreſt vid ad ſtiggia han/og verde hønum þad Ovart/þa angrar han þad af Hiarta/og uner illa Nag ſijnum/nema han fae komed ſier aptur i ſamt Lag og naad hans Vinaattu er hønum þyker indælt ad elſka. So eru og Guds Børn lynd / verde þau yferſtiggenn af nockurre Breyſkni/

un/ þa standa þau brætt upp aptur til ad fridmælast vid Gud: Þad sie eg a David/ Ps. 38. Þad sie eg a Petre/ Matth. 26. og ødrū fleir-um/ hvøriet/ er þeir hafa rakad i nockurn Glap/ hafa þeir ecke Frid edur Roo haft/ fyrr eñ þeir hafa sætst vid Gud/ hvørn þr af Hiarta elskudu. Eñ ecke er þess ad dylia/ Børn mijn good/ ad þeir sem eru i miklū Kiærleika vid Gud/ og ordner eru eirn Ande med hm̄/ 1. Cor. 6. þeim er miklu vandara eñ ødrum i sijku. Faderenn heimtar meire Elsku af Synenum eñ af Þrælnum / jafnvel þott sydur giøre hañ Barned Arflaust/ helldur eñ Þrælenn uklægañ ur Husenu: Þad mætte ætla ad margur hefde meira til unned vid Gud eñ Moyses / þegar hañ sloo tvisvar a Klettenn/ Num. 20. Eñ þ þvi ad hn̄ var Gude so hand-gengenn framar ødrū/ þa vard hn̄ straffadur. Margur Konungur hef ur lated telia Landsfolked/ til ad vita hvør hn̄s Magt være/ z hvad hn̄ mætte reida sig uppa. Þo vard þ David til Syndar reiknad/ 2. Sam. 24. sem storrar Syndar/ af þvi hn̄ i þ sinn hafde meira Traust a Mañ ablanū eñ a Gude/ er þo so optlega hafde barest fyrer hn̄/ og lagt hn̄s Fiandmeñ ad Velle. So skulū vier og meina um̄ þañ sm̄ Gud hef-ur eitt Sinn ad sier teked/ hoñū vetter hægra ad bera Avøxt eñ hinū/ sm̄ eñ þa hefur ecke noted þrar Nadar / og vinnur hañ þvi til meire Hegningar/ Luc. 12. ef hn̄ af bregdur. So er þesse Elskañ til Guds/ sem af Ydranenñe og Truñe framkiemur / nockurskonar Sæde / hvar af allar goodar Dygder spretta/ sm̄ adur er sagt/ Og af heñe kiemur hin nyia Hlydne og Umbboot Lijfdagaña/ añ hvørrar bæde Ydranenn og Truenn daudar eru og magtarlausar/ þvi þad er eingenn Ydran sm̄ lof-ar Mañenū aptur ad ganga til somu Synda/ og þad er ecke hin sana Tru sem ei verkar fyrer Kiærleikañ / Gal. 5. hvar um̄ St. Jacob noogu skorenordt talar i sijns Pistels 2. Cap. Og þesse er hin andlega Upprisa / hin fyrre Upprisa. Sæll er sa sem hefur Hlutdeild i heñe/ segier Guds Ande i Openberingar Bookeñe 20. Cap. Og hefe eg nu so med nockrum Rokum sagt/ hvøriū Christur sie til Falls sett-ur/ og hvørium til Upprisu. Gud giefe ad hins sydara meige sem flester mølunde verda. Giørest þvi eige Skallbrædur Sydlinga/ er þeß

ann Nyrningar Stein forsmaadu/hvør sem yfer hann fellur/þann mun hann sundurbriota/og yfer hvørn sem hann fellur/þann mun hann sundurmola/ Matth. 21. O þier favisku Børn Verralldarenar/O þier Paafuglar þessa vonda Heims/ forvelldara mun ydur verda ad beria Høfdenu vid þennan Stein/enn St. Paal ad spyrna a mote Broddunum/ Act. 9. Nann hefur fyrer ydur og allra Manna Skullo/Høggormsins/ þad er Diøfulsins Haus i sundur molad/Gen. 3. Munud þier vera sterkare enn ydar Høfdinge sem er Gud Verralldar þessarar/ og drottnar i ydur/Børnum Vantruarennar? Eph. 2. Ef ad jafnvel eitt Kvikende snerter Fiallsræturnar/þa skal þad Dauda deya/sagde Gud vid Moysen/Exod. 19. under þa hann utgaf sitt heilaga Logmaal/Enn þegar sa Steirnenn sem einusinne er af Fiallenu utskorenn og sundurbraut Jarned og Leyrenn/Gulled og Sylfred/Dan. 2. þegar hann/seige eg/ i annad sinn dettur yfer gudlausann Heim þennann i hanns sijdare Tilkomu/ munu þa Fiollenn hylia ydur fyrer hanns Reide? Apoc. 6. munud þier fær stadest i hanns Auglite/sem jafnvel hin megtugu Konga Rijke hefur i sundurbroted / Edur viled þier ecke / ad þier Leyr og Aska erud? jaa/ breisk Leyrkter/ sem optlega detta sundur af sialfum sier / auk helldur ad þier kunned ad bua vid þennann fortærande Elld. Gud er eirn megtugur Konungur / Himenenn er hanns Hasæte/ Jordenn er Skør hanns Foota / Act. 7. og nær hann drepur Fætenum vid Þufu þessare/vid þessare Madkaveitu/ hvar isie vier synduger Ormar skrydum/hvør umm annann þverann/þa titrar hun og skielfur/eins og Lauf Blad fyrer Vinde; Munud þier þa stadest geta hanns Tilkomu Dag? Mal. 3. nær hanns Reide tekur til ad brenna allt til nedsta Helvijtis/ Devt. 32. Þvi forsmaaed þier þa hanns Riettinde/ þvi hallde þier hanns Sendeboda fyrer eina Skop-Þurku/ og þvi hafa hanns Ord ecke Rum i ydur? þvi jafnvel þott ydur meige hitna i Briostenu umm Stundarsaker/þegar Guds Reidar þruma slær umm Eyru ydar af einum Predikunarstol/þa er þo Snioren leingur a Steinunum þegar Regned ofann kiemur/Jer. 18. helldur enn Minning hanns Ognarlega Nafns hia ydur. Þvi vanvyrded þier hanns Sacramenta/þvi hneixled þier hanns Veslinga/þvi forsmaad þier hanns Volada/ þvi rræned þier hinn Fataka / þvi hamled þier

Riett-

Riettenum ad hafa sin̄ Framgang/ þvi hefied þier hin̄ Reinglæta/ og nidurdreped hin̄ Saklausa/ þvi halded þier ecke Sveita Daglaunar ans/ þvi giored þier allt þta/ z ætled Gud mune ecke fæera ydur under sin̄ Doom þ þsar blodugar Skammer og Illgiorder/ ef þier seigest ecke hneixlast a JEsu? O þier Eitur Ormar og Nødrukin/ vered þo ecke argare en̄ Pharisæi og Skriftlærder sm̄ komu til Johan̄is Skyrnar/ Matth. 3. og sæed til ad þier fæed um̄flued tilkomande Reide. Giøred Ydran medan̄ Guds Ryke er nalægt. Leited Drottens medan̄ han̄ er ad finna/ Esa. 55. z minnest vid Sonen̄/ ad þier eige fyrerfarest a Veigenū/ þegar han̄s Reide tekur til ad brenna. Sæler eru aller þr ed leita Athvarfs hia hm̄/ seiger David: Psa. 2. sæler erud þier sm̄ ecker At=hvarf hafed i Heime þssū/ þvi Drotten̄ er ydar Hlutskipte. Sæler erud þier/ sē alla Hlute hafed yfergiefed/ z jafnvel sialfa ydur/ þvi þier skulud fa Hundradfalldt aptur z erfa eilyft Lijf/ Matth. 19. Sæler erud þier sm̄ forsmæed allt Yfeerlæte z Skarkala Veralldaren̄ar/ þvi þier leited ad þvi sm̄ þar uppe er/ Col. 3. Sæler erud þier/ nær þier alla Hlute þola vilied þ Guds saker/ þvi ydar Verdkaup er noglegt a Himnunum/ Matth. 5. Sæler erud þier midt i Hørmungunū/ midt i Armæfunū/ midt i øllū þm̄ Raunū sm̄ ydur til Handa bera/ þvi Guds Kraptur fullkomnast i ydar Breiskleika/ z þa þier veiker erud/ þa erud þier mattuger/ 2. Cor. 12. Sæler erud þier nær Heimuren̄ kallar ydur Afrak z Hrein̄sun Veralldar / þvi þa erud þier Dyrmæter i Drottens Augū / þier skulud sia ydar Glede nær þeir munu til Skam̄ar verda seiger Drotten̄ / Esa. 66. Þad sem Heimsins Børn troda under Fooltunum / þad er Guds Hnæsæte a medal vor. Eins ydrande Syndara Hiarta/ Esa. 57. Eins Guds Vesalings Saala/ er han̄s Himin̄ a Jørdun̄e. Mørg Skur rigner þadan̄ ad føstu yfer þessan̄ Tæaranna Dal/ en̄ aller þeir Dropar falla i Guds Siood/ Ps. 56. han̄ telur þa og geimer so sem annad fulgu Fie / han̄ grefur ecke þetta Pund i Jørdu / helldur skilar þvi aptur med yfermæata miklum Avexte / þegar þad verdur uppskored med Glede/ sem hier var i Tæarunum nidursæd/ Ps. 126. Hid natturlega Regned kiemur fra Himnum ofan̄/ og friof=

gar Jordena/so hunber Avøxt. Taar hifia andlega Voludu i Heime pessum koma fra Gude/ þau færa þaſi Avøxt er safnadur verdur i Bindine Guds Barna/ i þiſſe storu Endurfædingu sem Lausnarenn um getur/ Matth. 19. Ef eg leige nockurs Mañs Jørd under Bu mitt/ þa krefur hñ mig Landskulldar hvørt Ar/ z þ þſſ vegna/ad hñ ætlar mig ecke fullvedia/edur mœ ecke sialfur missa. Eñ þvi er ecke so vared fyrer hinñ stoora Akurmañe/Gude Allsheriar/Joh. 15. Eg vil allshugar feigenn byggia hm Hiarta mitt/ læte hañ Ploog Løgmalsins/ Plog Ydranareñar / Plog Nørmungaña ganga um þeñañ storgrytta Akur so sem hñ vill/læte hñ Gudlaus Villudyr Heims þſſa spora hñ i sundur z Fotum troda/ so sem hm blessudū lykar/þ er mier þ minsta/ þeg ar eg veit hñ er mier nœdugur/ z eg mœ alltyd missa so miked sem hñ vill sœka mig missa/þvi einkis freistar hñ yfer Megn fram/ 1. Cor. 10. Og þott mier þykia meige/ so sem hñ svare mier ecke hvørs Ars Rentu/sem þo ecke er/þa mœ eg þo vita/ad hñ er bæde trur og Fullvedia/z er eg þſſ fulløruggur ad hñ mune um syder endurgiallda mier hina liettu Byrde Hørmungareñar/sem varer um Augnablik/ med yfergnæfañlegrar Dyrdar eilyfre Þijngd/2. Cor. 4. Hvørrar niotande ad verda / unñe og veite øllum Guds Børnū hin hæleita Guddoomsins Þreñing / Hvørre ad sie Lof og Dyrd/ Vellde og Kraptur um Allder Allda/ A M E N.

A Nijmrs Dag.

Gudspialled / Luc. 2. Cap.

Y þañ Tijma. Epter þad ad atta Dagar voru lidner/og þad Barned skyllde umskierast/ Var hañs Nafn kallad JEsus. Hvad er kallad var af Einglenum / adur eñ þad hañ var Gietteñ i Moodur Kvide.

Exordium.

KOmed og skoded Verkenn DRottens seiger Skalldet / Ps. 66. Hvad Verd-uglegur han er i Verkum sijnum vid Mannanna Sonu. Til þessa vil eg einnenn hafa Exact yður / Brædur mijner / a þessum Haatijdes Deige. Hvørnenn Guds Dyrdarfulla Almætte dasamlega stioornar Arenu oss til Nota / Þad heyrum vier i hinum 74. Psalme / þar David seiger: Þin er Dagurenn / þijn er einnenn Nottenn / Liooſed og Soolena hefur þu tilbwed / Jardarennar Enda hefur þu afmarkad / Sumar og Vetur hefur þu skapad / Her yfer lætum vier nærsta lyst-ed / Børn mijn. Gud giæfe ei þindust þeir ed mægla þegar þesse hans Radstøfun er ecke effter vorum syndugum Villa. Hver fyrer? Þvi þad skiedur Daglega / og vier høfum þess Not a hvørre Stundu / og þyker þad Skillda Guds ad svip-ta oss ecke þvi han eitt Sinn gaf. Jeg heyre ecke ad Jonas hafe þackad Gude fyrer Lundenn a medan han stood / enn reidur vard han þa han visnade / Jon. 4. Munde ecke hinn Blinde verda allshugar feiginn / mætte hann hid blessada Lioos Soolarenn-ar Augum lyta? Enn hinum Heilskigna þiker þad lytels vert. Hvørsu langar han / er Ómæder effter Vatnenu? Þad sie eg a Konungenum Dario / er han drack hinn sætasta Dryck Æfe sinnar wr Hest Farenu / Enn þo ecke sydur af Epterlijking-unne / um hinn Rijka Mann / er han æskte eins Vatns Dropa af Fingre Lazari / þa han vaknade upp i Helvijte og Kvølunum / Luc. 16. hvørn han mun þo lytels met-ed hafa / þegar han lieck sier ad allre Fullsælu Verralldar. Jeg tek hina Almenn-legustu Hlute / sem minst eru af Mønnum virdter / til ad sijna vort Ofacklæte vid Gud i stadenn betra Hluta / er hans Milde øllum jafnt veiter / Vondum og Goodum / Rijkum og Fatækum / Stund effter Stund / Dag effter Dag / Ar effter Ar. O minn Gud / Hvørsu skulum vier þier giallda? Eckert hefur Snaudur fyrer ad giefa. Hvørsu skulum vier svara? Ecke Einu a moote Þusund / Job. 9. Hvad skulum vier af oss giøra? Bagt er þangad ad flyia / sem Hønd þijn nær oss ecke / Ps. 139. Vier villdum ad sønnu giefa þier alla oss med Sælu og Lijkama / en þad er allt þitt / þu hefur oss þad ádur giefed. Gud nade þad vier høfum teked þij-na Limu / og giørt þa ad Satans Limum: Lied þa til Verkfæra Ranglætenu / og Syndenne til Jbwdar / Rom. 6. So vier mættum kvijda þvi / ad hinn Heilage i Jsrael munde læta þvilijkum Saurendum wrkasta edur þau i Elde brenna. Eitt høfum vier til Rada effter / sem er Forþienusta þijns Eingietens Sonar. Vier høf-um Ohlydnger vered / Dan. 9. Han var hlydugur allt til Daudans / Phil. 2. Vier høfum Løgmaled broted / han er komenn til ad uppfylla Løgmaled / Matth. 5. Vier erum Oumskorner i Hiørtum og Eyrum / Act. 7. Hann hefur umskierast læt-ed / so hann umskiere Jsraels Hiarta og hans Sædes Hiarta / Devt. 30. Løgmal-ed lyser Bølvan yfer þeim sem ecke helldur allt þad sem skrifad stendur i Løgmal-enu / Devt. 27. Enn Guds Eingietenn Sonur hefur Bølvan Løgmalsins uppa sig teked i sinne Umskurn / þvi Paulus seiger: Ad sa sem umskierast lætur / han sie Skulldunautur alls Løgmalsins / Gal. 5. Enn þo han Løgmaled uppfyllte / þa hefur han samt Løgmalsins Bølvan þolad / han einn sem giørde allt þad i Løg-malenu skrifad er / Han einsamall er a moote Løgmalenu ad sialfs sijns Vilia dæenn. Han einn sem atte alla Hlute / Han betalade þad han rænte ecke / Ps. 69. Og han sem er Gud blessadur um Allder / Rom. 9. Han er so sem [illegible] Bølvan

uppheingdur. Lated þolgkan Guddomsins Kiærleika uppryckia ydar Hiørtum i Himnenn um Stundar saker fra Jardneskum Hegooma / til ad umskierast med Christo / af hvørs Allra Helgustu Umskurn / er oss bodud verdur i þessu Evangelio / vier villum læra ad umskierast i Andlegann Mata / Eph. 4. Vil eg þvi lata Tal mitt vera þar um i þetta Sinn / Hvørnenn hinn Andlegi Umskurn hattad sie. DRottenn umskier þu Hiørtu vor med Sverde Andans / So þetta vel luckest / þyrer JESVM Christum / AMEN.

Utleggingenn.

EF þu vardveiter ecke Løgmaled/ þa er þinn Umskurn ordenn ad Yferhud/ seiger Paall/ Rom. 2. Ad søñu talade hñ þ Gydingunū til Blygdunar. Eñ þo mã hier af sia/ ad hin ytre Umskurn mune ecke hafa einhlijtt vered til Saaluhialpar. So ẽ þ var nu þ Gydingū/ so er þ z fyrer oss/ Brædur mijner/ þvi ecke meigũ vier vænta oss betre Kosta eñ hiner Náttúrlegu Kvisterner/ Rom. 11. Ecke eru aller þr full christner/ ſ opinberlega eru skijrder/ helldur þr sem fyrer Skijrnena eru med Christo greptrader til Daudans/ og lifa i Endurnijungu Lijfdaganna/ Rom. 6. Þacker z Lof sieu eilijfū Gude/ sm̃ fyrer Vatns-Saaeñ i Ordenu hefur Endurgieted oss i Christo til lifande Vonar/ 1. Pet. 1. Eñ þar fyrer hefur hñ Endurgieted oss/ ad vier skylldū Gude lifa eñ Syndenne deya. Þar skal koma eirn Dagur seiger Drottenn fyrer Muñ Jeremiæ Cap. 9. ad eg skal heimsækia alla Oumskorna/ sm̃ eru i Umskurnenne. Þar af ræd eg/ ad margur mune hafa bored þetta Teikn a sijnū Lijkama/ sm̃ ecke hefur haft þss mikel Not i sijnu Hiarta/ ecke sijdur eñ nu. Munu ecke allmarger giefast þr/ ed hroosa sier af Gudhrædslunne/ eñ afneita þo hennar Krapte/ 1. Tim. 3. Margur mun skijrdur med Vatne z Anda i fyrstu/ sem illa lijdur ad laata sig med Christo fyrer Holldsins Deydingu umskiera. Aller Heidingiar eru Oumskorner seiger Drottenn/ Jer. 9. Eñ Israels Hus er Oumskored i Hiarta. Þar er ad ijtkast þ/ ad Gud hafe eñ nu i Dag Orsøk til ad seigia/ ad Tyrkiar og Tartarar sieu Oskijrder / eñ marger þeir ed sig Christna nefna / sieu Oskijrder i Anda/ edur ecke Umskorner þre Umskurn/ er Paulus um talar/ er hañ seiger: Þier erud umskorner þeirre Umskurn/ sm̃ ecke er med Høndum gior/ hvør ad er Umskurn Christi / Col. 2. Þad er Deyding Hollde-

legra

legra Syrnda/ fyrer Christi Dauda/ Christi Vpprisu og Christi Anda. Nu verdur i Skriftenñe sierdeilis gieted um̄ Andlega Vm̄skurn a kveimur Lykamans Pørtum. Bæda nefner Stephanus Postarpottur Drottens / seigiande: Pier Hardsvyrader og Oum̄skorner i Hiørtum og Eyrum/ pier moostanded jafnan Heiløgum Anda/ Act. 7. Hiartad kallar Ritningen̄ Mañsins Hugskot og Krapta Sálarenñar / er pvi fylgia/ pad vill Gud láta Vm̄skiera sier til Ibudar. Af Hiartanu utganga vondar Hugxaner / Mañdráp/ Hoordoomur / Frillulyfe/ Piofnadur/ Liugvitne/ Lastmælge/ Matth. 15. Petta Illyrme ber ad uthreinsa ur Hiartanu / ef Gud skal par iñe bua fyrer H. Anda. Synder og Glæper eru Diøfulsins Foostur / hvør hn̄ gieted hefur vid spillltre Mañsins Nátturu / þ Sampycke Vilians / en̄ hvørsu má Guds Eingieten̄ Sonur/ sem er Liome hn̄s Dyrdar og Imind hn̄s Guddomlegrar Personu/ Ebr. 1. eiga Sess vid Diøfulsins Dætur? Hañ hefur Trulofad sier hreina Brude/ pa ed hvørke Fleck nie Hrucku hefde / Eph. 5. Pvi er ei Von ad hañ vilie i sama Herberge lyda pessar Helvytis Ambátter. Rek ut Ambáttena med hennar Syne/ pvi Son: Ambáttaren̄ skal ecke erfa med Syne hin̄ Friálsu seiger Ritningen̄/ Gal. 4. Syner Ambáttarenñar eru Hollosins Verk/ Pau byriar ut ad reka i Eydemørku/ asamt Mooduren̄e/ eda ad miñsta Koste/ ad temia hana/ so ad Agar drottne ecke yfer Sara/ nie Ismael offsæke Isaac/ Gen. 21. Ef pyn Hønd eda pin̄ Fotur hneixlar pig seiger Jesus/ Matth. 18. pa sniid hn̄ burt z snara hm̄ fra pier/ pad heiter ad um̄skierast i andlegan̄ Máta. Ecke hefur Gud poocknan a pvi ad nockur meide edur hamle Lykama sin̄/ eins z Baals Prestar/ 1. Reg. 18. og pott hn̄ hefde/ pa være sa Footur edur Hønd l. kur afhøggven̄/ sm̄ ætlar ad draga Mañen̄ til Helvytis/ betra er pau rotne hier a Jørd uñe/ en̄ svijde eilyflega i Helvijte. En̄ pess parf ei vid/ par er Sverd Andans/ Ebr. 4. sm̄ af snijdur so ecke a sier/ þ giører Svida um̄ Hryd/ en̄ þ bæter eilyflega/ þ verkar Hrygd um̄ Slundarsaker/ en̄ epter a giefur þ fridsamlegan̄ Avøxt Rietlætesins/ Ebr. 12. Pier gieted ecke under eins drucked Christi Kalek z Diøfulsins / seiger Páll / 1. Cor. 10.

Hefde Guds Heilagleike gietad lided Andskotans Saurende / munde hn̄
ecke hafa vered utsnaradur af Himne / Gud villde ecke lyda Satans
Naalægd i Himnarijke/eige helldur i synu Rijke hier a Jordun̄e/ sm̄ er i
Guds Barna Hiørtū. Guds Rijke er in̄e hia ydur/ seiger Frelsaren̄/ Luc.
17. En̄ hvør hn̄ Syndern̄e þionar/ þ er hvør hana lætur drottna i sijn
um Lijkama/ han̄ hefur giørst Andskotan̄s Madur/ en̄ rœded Þegn und
an̄ Gude. Þui seiger Paulus/ Rom. 6. Vited þier ecke/ ad hvøriū þier
liæest i Þrældom til Hlydnis/ þss Þrælar erud þier er þier hlyded/ hvo
rt helldur Syndern̄e til Dauda/ edur Hlydnern̄e til Riettlætiss. Lated ei
villa ydur/ Eg vil þiona Gude i Verkunū/ en̄ hvad mier flygur i skap/
fæ eg ei vidgiort. Þad er ad vysu satt/ Fuglarner verda ad sœnu ad
fliuga yfer Høfuded/ þad er bægt ad banna/ en̄ ecke þurfa þr ad hreidra
sig i Hærenu. Eg vil þiona Gude i Verkunū seiger þu/ hvad þa ætl
ar þu ad þioona Syndern̄e i Hiartanu? sm̄ þa til ad þu fær ei sama
Vitnisburd z Pharisei/ ad hid ytra sierdu fagur/ eins z daudra Man̄a
Grafer/ en̄ thvortis fullur med allskonar Ohreint/ Matth. 23. Þegar
Hiartad er gott/ þa er meire Von a ad allt sie gott/ þui Gud alijtur
Hiartad/ 1. Sam. 16. Godur Madur af godū Fiesiod syns Hiarta/ fram
ber Gott/ seiger Hiartnan̄a Ran̄sakare/ Matth. 12. Eingen̄ kan̄ ad
seigia/ mitt Hiarta er hreint/ eg em klaar af Syndern̄e/ Prov. 20. Nitt
kan̄ eg af Alvøru ad giøra/ ad bidia Gud ad skapa i mier hreint Hiar
ta/ Ps. 51. Hvad ef ecke tekst ad øllū Leite vegna þrar Syndar sem i
mier byr/ Rom. 7. þa tekst þad fyrer JEsu Blood/ sem hreinsar mig
af øllum Syndū/ 1. Joh. 1. Þui hn̄ er komen̄ til ad kalla Synduga en̄
ecke Riettlæta til Yduranar/ Matth. 9. Eg hafde nærre þui sagt/
ad Davids Synder hefde betre vered en̄ Pharisæan̄a Riettlæte. Da
vid dryggde ecke Syndena med þui Hiartalage/ ad hun̄ skyllde Velgiørd
heita/ helldur af Man̄legum Veikleika/ En̄ allt Pharisæan̄a Riettlæ
læte/ var ecke nema Synd/ þui Goodverk þra framkomu ecke af Hiar
ta/ helldur til þess ad byrtast fyrer Mønum/ Matth. 6. Og þo vill
du þeir þad skyllde fyrer Gude Gillda. Sa Gud sm̄ lætur þm̄ alla
Hlute þiena til gooda/ er han̄ elska/ Rom. 8. Han̄ liet Davids Synd

honum

honum fyrer bestu verda/ 2. Sam. 12. Ef Pharisæana Riettlæte sner
est þeim jafnañ i Synd/ so sem allt þad/ er ecke framkiemur af Truñe/
Rom. 14. an hvorrar Omøgulegt er Gude ad þocknast/ Hebr. 11.
Eingeñ seiger oss betur eñ Moyses hvorneñ Mañsins Hiarta umskor
ed verdur/ Deut. 30. Drottiñ mun umskiera þitt Hiarta/ so ad þu
elsker Drottiñ Gud þiñ af øllu Hiarta þijnu/ og af allre Sálu þiñe/
ad þu lifer. Elskañ til Guds/ er þ Verkfære/ sem best afsnydur Synd
er og Lester. Nu Agirnarne vikiur alla Hlute þ Rijkdom. Hvad sparar
sa Nijskrake til þess/ ad hñ fáe sinn Ovin fyrerkomed? Lijfels hefur
margur Daudañ agtad þ Metorda saker / og þvi skyllde þa ecke Gud
vera so sterkur i þeim er hñ elska/ so sem Andskoteñ i Børnum Vantruar
ennar? Eph. 2. Sa sem elskar Vin siñ/ hñ kostar Kapps um/ ad giøra sier
mest epter Giede hñs. Aller Hluter eru sameigenleger Vina a milluñ/
ef þ er Falslaus Elska. Elskañ samteinger alla Hlute/ so ad Skynlau
ser z jafnvel dauder Hluter teingiast sijn a mille/ þess vegna/ ad hvørs
Náttura á vid añars. Ef þra Elskuñar Løgmaal/ er nu so rijkt i Nátt
uru Hlutaña/ þvi skyllde þ ecke hvortveggia Mun framar á milluñ Guds og
Mañsins/ sem epter hñs Mynd er skapadur? Eingeñ Efe er a þvi/
ad sa sem fyrst være komeñ i fullkomeñ Kiærleika vid Gud/ hañ telde
øngvañ Hlut epter sier ad giøra hñs vegna/ hañ giæfe sig og allt sitt
alleina Gude/ so hñ mætte hañ einn ævinna/ og hñ yrde eitt med honum/
og allt hvad Gud bydur og ødrum virdest þungt ad vera/ þad yrde hon
um sæt Byrde/ og þvi seiger Páll/ Rom. 13. Ad sa sem elskar/ hafe
Løgmaaled uppfyllt. Gud er Kiærleikureñ seiger Johañes / 1. Pist.
4. Cap. Og sa sem er i Kiærleikanum/ hañ er i Gude og Gud i honum.
O Herra Gud/ hvilijkt er þetta? Hvørneñ maa sa skora sig undañ nock
rum Hlut/ ad þola Guds vegna/ i hvørium Gud byr? Kañ sa um Æfe
illa ad fara/ sem er i Gude? Fellur hañ i Synd nockra/ þa er Guds
styrkve Armleggur nálægur ad reisa hañ/ Ps. 145. Ef hañs Hiarta
fordæmer hañ/ þa er Gud meir enn fugre hñs Hiarta/ 1. Joh. 3. Ef vond
skufull Heimsins Epterdæme ætla ad villa hañ/ þa er ei Guds Fijng
ur hm̃ nálægur til ad benda hm̃ a hiñ rietta Veg. Og ef Satan fer

a Hendur einū med Her Freistingañа/þa hefur hañ þañ ad Vitstū med sier / sem ad er trur / og øngvañ lætur freistast yfer Megn fram / 1. Cor. 10. Þvi ælikta eg so/ ad eckert sie krøptugra/ eckert ægtækara og eckert heilnæmara Medal til ad umskiera Mañsins Hiarta / eñ Elskañ til þess eilijfa Gooda / sem er hiñ lifande Gud. Eg gat og þess fyrer skommu/ Brædur myner/ad Meñ ætti sijn Eyru i andlegañ Mata ad umskiera. Eyrun eru Dyr Hiartans/i giegnū hvør mar᷎gt geingur/bæde Illt og Gott/Sæll er sa sm̃ þessu fast hellдur/eñ utskufar hinu. Paulus varar oss vid/ad eingeñ ful Ræda utgange af Muñe vorum/Eph. 4. Nun a ecke helldur ad ganga iñ um̃ Eyrun. Þad er gømul Assøkun þra sem tamt er ad heyra Lyge og Skamer um̃ siñ Naunga : Eg giet ecke byrgt fyrer Eyru mier / eñ kañskie fære mundu illa tala / nema þig fyste ad heyra. Eg vil vera fæfaladur hier um̃ / þvi bægt mun vera ad temia Muñ hiñar þretløgsu Kynslooдar/er Nøggorma Eytur foolged hefur under Tunguroдtum sier/ hvar hiñ gamle Dreke er kallast Dioful og Andskote/ Apoc. 12. hefur sier Hreidur bued/ og lagt þar Eggium þeim/ ur hvørium um̃ sijder mun kvikna sa Ormur er alldrei deyr/ Esa. 66. nema Tungañ ædur umskoreñ verde. Alleina vil eg tala um̃ þ fyrer Guds Bornū/hvørt ad sie hid hellsta Medal til ad umskiera Eyrun i andlegañ Mata/þad er Guds lifanda Ord/sm̃ er hvarhvast Sverd/utgangande af hañs Muñe/ sem ad skrÿddur er Blodlitudu Klæde/Konungur Konungañа og Drottiñ Drottnañа/Apoc. 19. David kallar þ lystelegañ Grashaga/Ps. 23. Eñ Gud næde/hvad tregt er Mønū þo þangad komed? Paulus nefner þ Krapt Guds til Sæluhialpar øllū þm̃ sm̃ trua/Rom. 1. Eñ þar er ad ottast fyrer/ad þ verde hiñū Vantruudu/ Guds Kraptur til Fordæmingar/þvi Endurlausnareñ seiger/Joh. 12. Þad Orded sem eg tala mun fordæma þa/Og sañast hier ecke sijdst/ad þ er eins z tvÿeggad Sverd/er skier a bædar Sijdur/þa ed hiælpast til Ydrunar/hina til eilijfrar Refsingar. Matur er Mañsins Megin/seigium vier/eñ hvad er Sæleñ ef hun misser Guds Ord? Eins z St. Pall talar um̃ Eckiuna þa ed i Gyrndū lifer/hun er lifande daud/1. Tim. 5. Frilla Dioful sins

ulsins er hun og Helvijtes Elldsneyte. Hvad velldur nu þessū Leida/ Born min̄? Þad sama er eg talade i Ondverdu um̄ hinar almēnelegu Guds Gæfur/ af þvi Guds Ord er so nægt i Heimenum nu orded/ þa vegnar þvi eins og Elementunū/ad þad er foragtad. Eg sie/a medan Menñerner urdu ad fara med Christne Boded i giegnum Hudstrokur og Krossfestingar. Þegar Paulus var hælshoggven/Petur Krossfestur/ Jacobus med Beinbrote lijflaten/ Laurentius steiktur a Rist/ þa urdu þr glader ad þr mættu lijda nockud fyrer Jesu Nafns Ejulid/ þa vard Guds Ord Mönnū sætara en̄ Hunang og Hunange Seimur/ Ps. 119. þa fan̄st margur sa er keypte þa dijrmætu Perluna/ sem Endurlausnaren̄ talar um̄/ Matth. 13. fyrer alla Aleigu sijna. En̄ nu þyker þvi ollu illa vared sem̄ Gude er giefed. Þu villt kan̄ske seigia/ þa være Raad ad giefa upp ad predika Christum um̄ Nockurd/ og munde Men̄ þa epter hm̄ længa eins og a fyrre Dogunum/ Eg villde ad eg giæte Oriett til sumra Manna Þanka/ en̄ þvi er verr/ ad eg hygg ad nockrer mune sinn ast þeir ed giarna mundu hafa Umskipte a Svijnunū og Christo med Gergesenis/ Matth. 8. Þvi heyrt hafa Men̄ Skrifne þra er læta sier um̄ Mun̄ fara/ad erge sie þeim̄ Matur i Messune. Þu talar vel/ være Guds Ord i burtu teked/ þa mundu Men̄ leita þess med Angist: Munde þad og ecke gott Raad/ ad Gud tæke Soolena af Himnenum um̄ nockra Daga/ so feingiu Men̄ Vit a/ ad þacka Gude fyrer hennar Gagnsemd? Þad mæ eige seiger þu/ þvi þa mundu aller Men̄ utaf deyia/ z einginn lifde til ad giora Gude Þacker/ þar David seiger/ Ps. 6. Þeir þacka ecke Gude/ sem i Grofena eru ofan̄ farner. Jeg jata þ satt ad vera/ En̄ munder þu leinge lifa i Gude/ef hans Ord være i burt teken̄? Eige hygg eg þ/ Þvi Frelsaren̄ seiger/ þau sieu Lijf og Ande/ Joh. 6. Hvar fyrer? Af þvi ad Saalen̄ hefur eckert Lijf fyrer utan̄ þau. En̄ tru mier til/ad þu sem̄ sneyrer Bakenu vid Guds Myskunar Fadme a medan̄ þu mætter nióta hans Orda/ þu munder verda illur Apturhvarfs til ad leita hans/ þa hū er ecke leingur ad finna. Þu seiger: Soolen̄ mæ eige burtu hverfa/ so Men̄erner mættu lifa/ En̄ ef þu mætter sofa a medan̄/ þa hygg eg þ litlu skipta. So þyke z mier og nu sem̄ i Syndunū

sofur

hefur a øngu rÿda / þott Sool Riettlætesins burtu lyde z ætte alldrei apturkvæmt/ en þ munde anad heita/ þa þu uppvaknar i Sal Myrkranna/ hvar þr ellda Sálū Ogudlegra Manna. Þeck þvi Giæsku Guds/ aumur Madur/ z kannast þar vid/ ad eins z hn̄ lætur hid fagra Lioos Heimsins renna upp yfer Ranglata z Riettlata/ Matth. 5. til þss ad Mannkyned meige lifa/ jafnvel þott sumer þar eckert i þyggia vilie/ so vill hn̄ eirnen ad hin fagra Byrte Evangelij/ sm̄ er Lios a Vegū vorū/ Ps. 119. skijne i christelegre Kyrkiu/ þott þ verde af mørgū forsmaad/ uppa þ ad øngvū tape hn̄ af þm̄ hn̄ adur þeckte. Og þsse er Ordsøken/ hvar ꝥ hn̄ ecke sender Hungur sinna Orda i Landed/ Amos. 8. Ord Christi bue rijkuglega medal ydar/ ad þier kienned med allre Vitsku/ og aminned sialfa ydur med andlegū Dicktū/ Psalmū z Kvædū/ syngiande Drottne i ydar Hiørtū/ seiger Paall/ Col. 3. Þesse var Iþrott hinna fyrstu christenna Manna/ i staden hvørs ad Diøfullen hefur innfært i Heimen Brixle/ Nnd/ Kiesne/ skammarleg Ord og fiblslegt Hial/ sm̄ Christnū sømer ecke/ Eph. 5. So eg er hrædur um/ Brædur mijner/ ad ef St. Paall mætte lijta upp af Grøf sine/ og sia sig um i heīne/ sem nu Christne nefnest / þa munde hn̄ ecke vijda finna JEsu Christi Trigda Pant/ Eph. 1. sm̄ hn̄ hefur heīne epterlæted/ og kallast H. Ande/ z hn̄ munde snarara þeckia hana ꝥ Andskotans Frillu / helldur en Brude hins Krossfesta. Edur hvar finna Menn nu þ/ sm̄ hn̄ voktar um sig og sijna Samchristna? 1. Cor. 4. Þegar oss er formællt/ þa blessum vier/ Þegar vier ofsokter erū/ lijdū vier þad. Langt mun vera ad leita epter Dæme Stephani/ Act. 7. og Jacobs Postula/ hvørier ed beiddu ꝥ þm̄/ er þa afflokku. Mig ugger z ef Jacob mætte hverfa aptur i Heimen/ þa munde hann kalla sumra Christendom Diøfla Tru/ þvi so seiger hn̄ i sijns Pistils Cap. 2. Þu truer ad Gud sie eirn/ þvi trua og Diøflarner z skielfast þar af. Og Gud gæfe þar findust ei þr/ sm̄ ad nockru Leite eru verre en Diøflarner/ þeir giøra ecke epter þra Tru/ þvi þr hafa ecke Von Fyrergiefningarennar/ þar þr eru utrekner fra Asionu Guds eilijflega/ og med Myrkranna Hleckiū fiøtrader/ 2. Pet. 2. En þott Gud utbreide bændar Hendur/ Es. 65. þott hn̄ hroope/ þu hefur

drygt

bygt Nooraner med mørgū Elskuga/ Kom samt aptur til mijn seiger Drottenn Gud/ Jer. 3. Þott hn̄ lꜳte Døgū optar heyra: Eg vil ecke Synduga Mañs Dauda/ helldur ad hn̄ snue sier og life/ Ezech. 33. Þott hn̄ lꜳte almeñelega utberast: Þvoed ydur/ Hreinsed ydur/ Taked ydar Illsku Breitne fra Auglite mijnu/ komed sijdañ z eigunst Log vid. Þott ydar Synder sieu raudar sm̄ Blod/ þa skulu þær Sniohuijtar verda/ og þo þær sieu eins z Purpure raudar/ skulu þær verda huijtar s Ull/ Es. 1. Þott vier meigū so tijtt heyra/ ad þegar hiñ Ogudlege snijr sier fra øllū sijnū Syndū/ er hañ giørt hefr z vardveiter Guds Bodord/ z giør er Domeñ og Riettvijsena/ þa skule hañ lifa og ecke deyia/ Ezech. 18. allra hn̄s Misgiørda skule ecke miñst verda/ samt lætur ecke Illvirkeñ af/ z Folked snijr sier ecke til hn̄s/ er þ tiptar/ Jer. 8. so þ meñ satt sieja/ er David talar um hiñ Ogudlega/ Ps. 14. ad hn̄ seiger i Hiarta sijnu/ þar er eingeñ Gud. Þvi hrædduzt Meñ/ ad Gude mislijkade Ogudlegt Athæfe/ þa munde ecke so mikill Offe/ Ranglæte/ Hardydge/ Ligar/ Bakmælge/ Rogur/ Agg/ Reide/ Þræta/ Agyrne/ Drofnadur z allra handa Andskotans Þionusta drottna so freklega i Heimenū/ ad jafnvel sumt af þssu være þ Dygder halldeð. Hvad mun nu þssu vallda/ Børn mijn? añad eñ þ/ ad Meñ tilbyrgia Eyruñ þ H. Guds Orde. Paulus kallar Ord Guds Sverd Andans/ Eph. 6. Þad er sa beitte Knijfur/ med hvøriū vor Eyru eiga ad umskierast/ eñ þsse Beneñ sijdan mióg so hiñū gamla Adam z þott hn̄ meige þau a stundū þola/ þa hafast þau so illa/ ad þar svellur um til eilijfs Dauda. Hañ hallar sier apkur a Kodda Syndañā/ til ad samañhruga sier Lærendū/ epter þvi sm̄ Eyrun klæia/ 2. Tim. 4. Hñ er eins z Zippora var fordum/ er hun mætte naudug umskiera siñ Son/ Exod. 4. Þegar Moises kiemur med Knijfeñ/ þa kalla Meñ hn̄ Blood Brudguma/ edur Bloodgsrugañ Mañ/ gæktande ecke ad þvi/ ad Gud er utfareñ Brade siñe til ad deyda/ ef ecke er vid giørt. Gud baud sijnu Folke/ Exod. 21. ad a siøunda hvørtiu Are/ skylldu þr hallda eitt Hvijldar Ar/ og a medal añara Boderda sette hn̄/ ad a þvi Are skyllde Anaudugu Folke Lausn giefast/ eñ sa er ei villde Frelse þiggia/ hn̄ mætte hn̄s Herra taka z setia Al i giegnū

Eyru hm̄/ & festa vid Dyr edur Dyrustaf/ & skyllde hn̄ vera hn̄s Þræll
upp þadan æfenlega/ Exod. 21. Ecke einasta a hvøriu siøunda Are/
helldur a hvøriū siøunda Deige/ eigū vier þan̄ Kost/ ad leysast af And
skotans & Syndaren̄ar Þrældome/ þvi þ er Meining alls Evangelij/ sem̄
oss predikad er/ ad vier sieū friálser vid Syndena/ ecke til þess ad lifa i
heñe/ helldur ordner Guds Handgeingner/ til þss ad deyia fra Syndun
um/ so sem̄ Páll seiger/ Rom. 6. Þier erud frelster af Syndeñe/ ordner
Þionar Riettlætesins. En ef nockur vill ei Lausn þiggia og lætur sig
festa a Eyrunū vid Port Helvijtaña/ Andskotanū til eilijfs Þrældoms/
þa er audsært/ ad hn̄s sijdara verdur argara hinu fyrra/ 2. Pet. 2. O
Herra Gud/ mier kiemur i Hug/ hvørnen̄ Guds Eingieten̄ Sonur vijk
ur þssare Løgmáls Grein til sijn/ Ps. 40. er hn̄ seiger til sijns Him
neska Fødurs. Offur og Fornfæringar villder þu ecke/ en̄ Eyru mijn
hefur þu i giegnum stunged/ Teiknande med þessare Þrældoms Mynd
hina allra herfelegustu Anaud/ er hn̄ þolde þ Præl Syndareñar/ þar
hn̄/ sem̄ allt Valld er giefed/ bæde a Himne & Jørdu/ Matth. 28. kom i
Heimen̄/ ecke til ad láta sier þiona/ helldur ad hn̄ ødrū þionade/ Matth.
20. þar hn̄ hafde verre Kiør en̄ Hrækvikinde Jardareñar/ og Fuglar
ner under Himnenū/ Matth. 8. hvør þo ecke lætur eirn Titling a Jør
du detta án sijns Vilia/ Matth. 10. þar hn̄ fieck eckert Rum i Giesta
Herbergenu/ Luc. 2. sem uppfyller bæde Himen og Jørd/ þar hn̄ vard
Mañа Þurfe/ s̄ uppfyller alla vora Naudþurft epter Rijkdome sinar
Dijrdar/ Phil. 4. og hn̄ bar sin̄ Kross/ sem̄ ad ber alla Hlute med Orde
sijns Kraptar/ Ebr. 1. Þetta giørde hn̄ seiger Páll/ þegar hn̄ mátte
vel Sælu hafa: Og þo vill Syndaren̄ ecke lia hm̄ Eyru sijn til þss/ ad
hn̄ meige eilijflega med hm̄ rijkia/ en̄ án þo añars vegar øngvan̄ añan̄
Kost / nema pijnast eilijflega. Gud næde þ/ ad vier erū ecke Olijkt a oss
komner/ & Cicero skrifar um̄ Catadupos/ hvøriet ad bua vid Fossana
i Aãe Nilo/ þ þr heyre verr en̄ adrer Men̄. So giører Nidur Veralld
ar þssarar oss daufa/ so vier gietū ecke giallt ad Drottens Raustu. Jo
hañes seiger i hn̄s Opeñberana Cap. 1. Ad Rødd Mañsins Sonar
er til hn̄s talade/ hafe vered so s̄ Ljudurs Hliomur. Nærsta fagurt med

Glede

Gledskapur Veralldarennar læta i Eyrü syndugra Manna/ ad vier fáum
ecke þ hñ adgiætt Raustu Brudgumans er hñ so hatt kallar: Hvad
velldur þessu: Þvi Eyrum eru so kom̃ a hitt/ ad Men þeckia ecke hvørt
fra ødru. Mijner Sauder þeckia mijna Raust/ seiger hiñ goode Hyrder/
Joh. 10. Hvad vill hier a epter fylgia/ Børn mañā þr sem ecke þeckia
hñs Roddu/ þr eru ecke hñs Sauder. Hvad mun fyrer þm̃ liggia? Hvad
vill Doomareñ seigia a hinū mikla og stranga Deige? Ecke þecke eg
ydur/ fared fra mier aller Illgiørda Meñ/ Matth. 7. Þa mun Saudunū skipad verda a hægre Hlid / eñ Høfrunū a hina vinstre/ Matth.
25. Aller vilia ad søñu i Saudaflockinū vera/ eñ þr sm̃ ecke villdu þeckia Hyrdersins Raust i Nadeñe/ þr munu verda med Høfrunū Arf ad
taka i Kvølenñe. Hvør sem elskar mig og vardveiter mijn Ord/ til hñs
mun eg koma z miñ Fader/ og Vistarveru hia hm̃ giøra/ seiger Endurlausnareñ/ Joh. 14. Hvad ægiæt ad sie þesse Sambud/ veit eingeñ nema sa ed smackad hefur/ hvad sætur ad Guder. Eñ hvar eiga Meñ
ad fa þeñañ Smeck nema i hñs Orde? Þar verdur JEsus Christus
framreiddur til andlegrar Næringar um̃ hvørja hñ sialfur þañveg talar/
Joh. 6. Hvør sm̃ etur mitt Holld og dreckur mitt Blood/ hñ skal ecke
Daudañ smacka ad eilijfu. Luked þvi upp Dyrū ydar Eyrna/ Guds
elskuleg Børn/ so Konungur Dyrdareñar meige iñganga i ydar Hiarta/ Ps. 24. Læted þær ecke læstar hm̃/ so hñ læse ecke aptur fyrer ydur
Himniñū/ dreped ei Hende a mote frambodeñe Nad/ og bægest ecke til
Vandræda vid hñ/ sm̃ ydur elskade ad fyrra Bragde. Hñ hefur sitt
Lijf i Daudañ giefed til þss/ ad þier fæ kyñud hñs gledelega Raust ad
heyra/ þvi eingeñ hefur um̃ Alldur Gud sienañ / sa Eingietne Sonur
Fødursins hefur oss þ opeñberad/ Joh. 1. O hvad Vitlsola er þa Mañeskiañ/ sm̃ tredur þañ Dijrgrip under Fotū/ er utvegadur er med Guds
eigeñ Bloode. Þeinked til þss/ ad hñ lañgade epter ad lijda Helvijtis
Pijsler ydar vegna/ læted ydur eirneñ lañga epter hønū/ so þier kuñed
þar sømu ad umflija/ eñ eilijflega med hønū lifa. O þu eilijfa Ord
Fødursins Herra Jesu Christe / þu sem ert sætare eñ Huñang/ frijdare eñ Soleñ/ gledelegre eñ Englana Saungur/ ahrær þu vor dofeñ

Eyru/

Eyru/uppliuk voru Hiarta/endurnyja vorn Anda/so oss leidest um syder Endeme þessa vonda Heims/ Enn giøre fusa ad renna epter þier. Þu eilyfa Glede/lat þyn fagnadarryku Ord vera Epterlæte Salna vorra/so ad vier høfum vora Lysting i Løgmaale þynu Dag og Nott/ Psa. 1. Og þegar vor Augu siaa ecke leingur/vor Eyru heyra ecke leingur/og vor Tunga giefur ecke talad leingur/ad vier þa verduger ælyckast mættum hinn fagra Saung/ Heilagur/ Heilagur/ Heilagur ertu Drottenn Gud Zebaoth/ Es. 6. Eilyflega ad heyra i þynu Ryke/hvar einginn Nott er/Apoc. 22. og einginn Vmskipte Lioossens og Myrkursins/ Þad Bænheyre Gud Fader Myskunsemdanna/ fyrer hid dyrmæta Blood syns Eingietens Sonar/og sende oss þar til Náad synse Anda/ A M E N.

Sunudagenn mille Attadags og Þrettanda.

Gudspialled / Matth. 2. Cap.

OG er Herodes sa þad/ ad hann var gabbadur af Vitringunum/ vard hann reidur/ og sende ut/ og liet drepa øll Sveinbørn til Bethlehem/og i øllum hennar Endemørkum/ Tvævetur og þadan af yngre/epter þeim Tyma/ sem hann hafde utspurt af Vitringunum. Þa uppfylltest hvad sagt er fyrer Jeremiam Spamann/sem seiger : A Hædum hefur heyrst Kall mikellrar Kveinunar/Ops og Ylbrunar/Rachel æpte Sonu syna/og villde ecke huggast lata/ þviad þad var med þeim ute.

Exordium.

Reidest enn Syndged ecke seiger Paulus/ Eph. 4. Latted eige Soolena undergannga ydar Reide. Mun nockud Postulenn giefa Mønnum Leyfe til ad reidast med þessum Ordum ? Edur er þar nockur Riettferdug Reide til ? Þvi maa ei neita ad þad sie riett/ ad hata þa sem Gud hata og hans Riettinde / So seigest David hata Samkundu hinna Illgiørnu/ Ps. 26. Og Ps. 139. Seiger hann enn aptur : Mun eg ei hata þa DRottenn/ er þig hata/ og hafa Leida a þeim er reisa sig upp a moote þier ? Med fullu Hatre hata eg þa/ og þeir eru ordner mier ad Ovinum. Þa syner Madurenn ad hann elske Gud af Alvøru / ef hann giarnann stendur af synum Riette / enn þycker Guds vegna / og þad er ad vysu sw Reide er fylgia a hegstum Christnum Mann / enn þo einna mest þeim sem yfer adrer eru i Guds Stad setter. Ritningenn giefur Moyse þann Vitnisburd / ad hann hafe

hafe vered hinn Þolenmoodaste Madur a Jørdunne / Num. 12. og eige einast þad ad hønum hafe rukeð i Skap / þoott Israels Børn so optlega setti sig upp i moote hønum. Miklu heldur beiddi hann Gud fyrer þeim nær þeir høfðu syndgast / ja / hann villde hafa mist sijna Velferd fyrer þeirra / er hann sagde vid Gud / Exod. 32. Muntu þu fyrergiefa þeim sijna Synd ? Annars drag mitt Nafn wt wr þeirre Book er þu skrifad hefur / og er þad þo alkunnugt / hvørsu akaflega hann reiddest / er hann kom ofann af Fiallenu / og sa Afgudadyrkun Foolksins. Vidlykt er Dæme St. Pauls / er hann æskte sier ad vera wtrekenn fra Christo fyrer Brædur sijna epter Holldenu / Rom. 9. og er þo kunnugt af Giørninga Book Postulanna / hvørsu hann vandlætte vegna Guds umm þa sømu. So og eru kunnug Dæme Phinees Num. 25. Samuels / 1. Sam. 15. Jonathans / 1. Sam. 14. Davids / 1. Sam. 17. Ezechiæ Konungs / 2. Reg. 18. Nehemiæ / Nehem. 13. og annara Guds Manna / sem hafa teked sier þad nærre / er þeir hafa heyrt edur sied Gud vijrdast vanvirdann af nockrum / hans Heilaga Nafn lastad / edur hans Bodord under Footum trodenn / og er Gude kalla nockur Glutur þægare / sem auðrænaded er af þeirra Straffe / sem i Þolugu hafa Toomlaater vered / ad þeir hafa matt bera þeirra Synder / er þeir hafa sied ægilegum Fyngur vid / so sem lioost er af Dæme Eli Kiennemanns / er hann stie fram yfer Glæpe Sona sinna / 1. Sam. 3. Sauls Konungs / er hann hyrmde Amalechita Konunge / 1. Sam. 15. og Achabs / þa hann vægde Konungenum af Syria / 1. Reg. 20. Nu þoott ad þessu sie so vared / þa hygg eg ad eige sie Postulans Meining i þessu / ad hann epterlaate Mønnunum ad reidast / edur tale um þess hattar Reide er eg Samstundis umgat / helldur hann bydur i þessum Ordum / ad Soolenn eige skule undergainga Mannsins Reide / hvad so er ad skilia / ad Madur et skule erfa leingur enn eitt Kvølld þad hønum er a moote giørt. Enn Gudlegt Vandlæte og Hatur a Løstum og Odygdum a alldrei vid oss ad skilia / Þvi meinar Postulenn hier / ad Menn skule temia Reidena / þoott hun kunne ad pliwga i Mannsins Hiarta / og þvørke læta hana nær so mikelle Nþerd Søknd / ad hun framkome i Ordenne edur Verke / og enn sijdur ad Soolskuna i Hiartanu / so hun verde ad Hatre / Hvad þvi velldur ad Manneskiann verdur Ulfur af Manne / Þræll Syndarennar af Christi Lærisveine / og Diøfulsins Barn af Guds Barne: Dæme uppa þess hattar Reide høfum vier a hinum grimma Herode i uppelesnu Evangelio / wt af hvørju vier huglieda ollum i þetta Sinn. 1. Hvad skadlegur og hættlegur Løstur ad Reidenn sie. 2. Hvørnenn vier eigum ad stilla hana. Hinn goode Gud virdest Naadarsamlega ad framkvæma þetta Ærende hia oss / med Adstod sijns H. Anda i JEsu Nafne / AMEN.

Utleggingenn.

OG er Herodes sa ad hann var gabbadur af Vitringunum / vard hann reidur / seiger Textenn. Hvør var hin fyrsta Orsøk til hans Reide? Þad var Meforda Girndenn. Strax sem hann fieck ad heyra af Kiennemanna Nøfdingiunum og Skriftlærdum Lydsins / hvar Christur munde fædast / skaut Diøfullenn hønum i Brioost ad Lyflata þad nyfædda Kon-

ungs Efne JEsum/ Þad synir oss Samtal hñs vid Vitringana/og so Avissan su/er þeir feingu af Guds Alfu i Svefne/ ad hverfa aptur til baka i sitt Fødur-Land um̃ añañ Veg. Meiningeñ var su/ ad hñ kynne ad stadfesta siñ Tignar Stool og siña Nidia epter sig. Hvørneñ Metorda-Girndeñ sie i fyrstu til komeñ/er audsært af Falle Satans/og Falle vorra fyrstu Forelldra/af hvøriu øll Olucka er inruneñ til allra Mañа / og a medal añara Reideñ. Og fyrst Madureñ hefur giørt oss Adams Nidium so stoorañ Skada/ þa er audvitad/ ad Dottureñ er heñe lyk / nema verre sie. Hvør er su Olucka i Heimenum/er Reideñ ecke af Stad kome? Hun er Verkfære allra Lasta og Odygda. Hun er eins og ein Puka / sem leker epter hvørs Mañs Villd/so þionar Reideñ øllū Skømū/þegar a þarf ad hallda. Hvør drap Abel þegar Cain øfundade hñ? Gen. 4. Hvør kveikte Elldeñ i Balachs Nøsū/er hñ villde mootstanda Guds Folke? Num. 24. Hvør kom Eliab til ad atyrda siñ Brodur David/er hañ forsmade hañ? 1. Sam. 17. Hvør rak Saul til ad offsækia siñ Dottur-Mag/ 1. Sam. 19. og ad drepa Kieñemeñena i Nobe? 1. Sam. 22. Hvør framkvæmde Achabs vondañ Asetning? 1. Reg. 21. Hvad brukade Haman til ad svala Drambsemeñe med? Est. 3. Hvørneñ fieck Joab Metordū synum hallded? 2. Sam. 3. og 10. Nema med Reideñe/ og var þad hønū þo ecke nema Stundar-Fridur: Øllu þessu kom Reideñ af Stad/og er hun so eirn almeñelegur Bødull allra Skamma og Odygda. Eg veit ad bæde Aristoteles og Cicero skrifa / ad hun sie Brÿne Hugprÿdenar/og ad eingeñ viñe nockurt Stoorvirke/nema reidur sie: Þad gietur valla satt vered/ og eige kiemur þad samañ vid sialfa þa/er þeir segia ad Hugprÿdeñ skule vera a Skynsemeñe grundvollud. Eñ sa sem reidur er/hañ er Vitlaus/og þvi seiger Horatius/ ad hun sie nockurskonar stutt Æde/ Teiknande þar med/ ad eingeñ sie Munur þess / sem reidur og hiñs sem Vitstola er/ nema ad Reideñ varer skiemur / Æded leingur: Og eru þo Dæme til þess / ad sumer hafa bued so leinge ad Heipteñe/ad þeir alldrei hafa orded Heilvita aptur. Heipteñ er eitt Andskotans Reidarslag/ Gen. 4. Hun afmindar alla Mañsins Lime og

Lide / hun kveiker Bꝏl i Augunum/ hun hleiper Bloode i Nasernar / Bolgu i Kinnarnar/ Æde og Skiornleyse i Tunguna. Deyfu fyrer Eyrun/ hun lætur Manninn gnysta med Tønnunum/ fliuga med Hondunum/ eda med Fotunum/ hun skekur og hrister allann Lijkamann/ og aflagar/ so sem þegar Hafid er uppblæsed af Storvidre. Og i einu Orde ad seigia: Hun giorer Manninn ad Ofreskiu og ad Holldgiednum Diofle i Augum þeirra sem Heilvita eru/ & ef hun so afskræmer Asynd Mannsins þ. odrum Monnum/ hvornenn man hun þa ecke afmynda Sælena i Guds Auglite? Seiged mier/ Hvilijkur Diofull mun þar inne bua/ sem Allt Mannsins verdur hid ytra so afskræmt? Hvilijkur Elldur mun vera i þvi Hiarta / er hann lyster sig þannenn ut i hvørn eirn Lid og Lim? Þad er ollum lioost / ad eckert styrker og efler Sambud Manna i Heimenum / meir enn Kiærleikurenn/ þvi hann er Band Fridarins/ Eph. 4. Hann bindur samann Hiortu Mannanna / og hann samteinger og vidhelldur Christi Lijkama/ sem er hans Kyrkia hier a Jordunne. Enn hvad seiger Salomon/ Prov. 18. Hvør getur þolad eirn reidann Mann? hvar af audsied er/ ad hann/ sem Reidegiarn er/ hann er Ohæfur til Samneytis annara Manna/ og Ohæfur til ad vera Christi Limur og hans Kyrkiu. Hvad er hann þa? Andskotans Limur & hans Stallbroder/ sem tolnast & tyggiast Innbyrdis/ þar til þeir um sijder verda uppetner/ Gal. 5. Eg hefe nockrum sinnum heyrt a Tal þeirra/ er seigia: Menn verda ad reidast/ og læta til syn taka/ annars verda Menn forsmæder/ og ad hvør Madur gløre sier dællt vid þann sem eckert Sinne hefur/ þvi sie þ. Hofdingsskapur og Stormenn ska ad reidast akaflega/ so ad þeir hrøckve undann er einum mot þægia. Ecke rætest þat a avallt/ so vel fare/ þvi annadhvørt reidest eg vid Of-Menne mitt/ edur vid minn Jafningia/ edur vid mier minne Mann. Reidest eg vid þann sem er meire Mattar enn eg/ þa er eg diarflegur/ & reise mier Hurdar Ass um Hæl/ þvi so seiger Syrach: Þrætta ei vid þann/ sem er rijkare þier. Sie hann minn Jafninge/ þa vite Menn/ ad eckert er þvilijkt Fool/ ad ecke eige sier Jafningia. Og þegar Menn beria tveim Steinum samann/ þa er vannsied hvør þeirra fyrre brotnar. Sie hann Minnemattar/ þa giøre eg sialfum mier Orett/ ad eg spille mier a honum/ sem eg giet alldrei

med

nad Jøfnude af Reidelausu/ Og ef mig kostar þ Omak nockurt/ þa vil eg þo hugsa/ ef eg være Mugprudur/ ad þ sieu Smámuner ad ufhella Reide sinne yfer/ þan/ sem øngva Motstødu giefur veitt/ og þvi kalla eg sælla z Samvitskubetra ad fylgia Rádum þra Salomons/ Prov. 25. og Pauls Postula/ Rom. 12. Ad safna Glodum Ellds yfer Høfud Ovinar sijns med Goodgiørdū/ so hn̄ skammest sijn z rodne af Blygdan/ ad hañ hafe mier illa tilgiørt/ er ecke meir ræke hn̄s Motgiørder en̄ so / ad eg gief hm̄ ad eta / nær hn̄ er hungradur / z ad drecka nær hn̄ er þyrstur/ z hvør sem ødruvijs kiener/ hn̄ framfylger so kappsamlega Satans Evangelio medal Mañaña/ so sem Guds Postuloklar Christi Lærdome/ þr ed blessudu nær þr lastader voru/ z þoldu þ ad þr voru offoktir/ 1. Cor. 4. Eg vil eige fa mier þad til Orda/ hvørn Skada Mēñ giøra sialfū sier med Reidenne. Sa sem giarn er til Reide/ hn̄ er jafnan Sinnisveikur. Einger er so var i Umgeingne sinne / ad hn̄ giete giort hm̄ til Mæka/ og eru þr þo færster af oss/ er so regle nidur Athafner sijnar/ ad ecke verde ad funded/ en̄ hn̄ sem reiden er/ hn̄ er eins og Ellduri i Sinu. Hvad sem ecke er epter hn̄s Skape/ þ grijpur hn̄ eins og Elldur en̄ Tundred/ z þar þ utan spiller Reiden̄ Heilsu Lijkamans/ ecke allijted. Þvi seiger hin̄ Vijse: Vandlijsnen̄ og Reiden̄ stitta Dagana og flijta Ellenne/ Syr. 30. Eg vil ei tala um̄/ hvørsu opt ad hun spiller Gotse z Formegun Mañana. Hiñ Reidegiarne er eins z sa er býr i Stra Huse/ hn̄ kañ ad vera fullrijkur ad Morgne/ Eñ ef Ellduren̄ grijpur þ/ verdur hn̄ Husgangs Madur ad Kvøllde. Skamma Stund verdur Hond Høgge feigen̄/ seigium vier. Hvad margur hefur giørt þ i Bræde sinne/ a einu Augnablike/ sem hañ hefur ydrast epter alla sijna Æfe? Þad er valla Mañkostur þvilijkur/ sem ad hafa Vald a Tungu sinne/ z þ er so naudsynlegt/ ad St. Petur seiger/ 1. Pist. 3. Hvør sem vill elska Lijfed/ z sia goda Daga/ hn̄ hallde Tungu sinne fra illu. En̄ þ er hm̄ Omøgulegt s reiden er/ þvi hn̄ hefr eckert Vald a neinū sijnū Lim/ auk helldur Tungunne/ er Jacob seiger baagara sie ad temia/ en̄ alla Náttúru Dijrana/ Fuglana z Fiskana/ Jac. 3. Nu þott ad þ sie nogu stor Olucka/ sem alla reidu er upptaled/ þa er þo ecke bued þar med. Reiden̄ er ad

sønn

þesu kolluð stutt Æde/en ecke er þ hia ollū. Hia allmorgū snyst hun upp i Natur/og eingen hakar sa akaft/ad hū hafe hm ecke fyrst reidur orded. Fann þm sm reidast þyker Reide syn rænglæt vera/ z med soddan Moote verdur hun ad Natre i Mañsins Hiarta / og surnar þar ike til þss hun kiemer Kiered/og er þa illa fared med Guds Mustere/2. Cor. 6. Þegar þ er giort ad soddan Diofla Bæle/hvar Andskoten iñe ryker med sio Ondū sier verre/Luc. 11. Þvi Neipten er alldrei einsomul/Of-und/Drambseme/Roogur/Lyge/Bakmælge/Agg/Præta/Tvydrægne/ og margt añad Illþyde fylger henne giarna. Paall seiger i þm Ordū er eg i Ondverdu las fyrer ydur: Lated ecke Soolena underganga ydar Reide/med hvoriu hñ tekur oss Vara fyrer/ad þott oss hende kyñe ad reidast/þa skulū vier þo ecke lata Reidena ad Natre verda. Eñ strax þar epter seiger hñ/giefed ei Dioflenū Rum/Eph. 4. og bender oss til med þm Ordū/ad þar sm Andskoten er Husbonde/þar mune hta hñs Nyske med hm Samsæte eiga/ z er þm Mañe vyst Helvyte/so flutt sm Aunden skreppur ut af Kroppnū/ sem af þessū Putū er kvalen/ nema hñ hreinse adur Saalu syna med heitre Yðran/z er raadlegt ad ætla ecke til/ad Daudan Beiskia skule þad giora/þvi vandhitt er a hvort þar verdur Tom til þss/ef so kañ til ad bera ad hñ kome ad Skyndingu. Eñ stor Saar þurfa mikla Grædslu. Þetta Groom er ecke so fliott ut þveiged/er so leinge hefur bued um sig i Mañsins Hiarta. Eñ hitt er vyst/ad so sm þr aller fa Kvitkun Synda sina/er fyrergiefa ut af Hiar ta synū Brodur hñs Misgiorder/nær þr hennar leita af Alvoru i Naf ne JEsu Christi/So verda z hinū synar Synder aptur halldnar/ er ala Natur til Naungans/og Gud vill þa ecke heyra/þott þr utbreide synar Hendur/Esa. 1. z bidie morgū Ordū/Hvar fyrer? Þvi þott ad ei sieu Hendur þra fullar af Bloode fyrer Otta saker/þa er þo Hiarta þra. Og hygg eg sa bere ecke langt af Mordingianū/ sm Nrædslan þ Straffenu alleina hamlar ad sla sin Brodur i Hel. Verda ma ad Cain hefde lated Abel lifa/Gen. 4. og Joab / Ashael/z Abner/2. Sam. 2. z 20. hefdu þr Ottast Boduls Oxena. Og hefe eg nu ad nockru Leite sagt hvorsu skadleg ad sie Reiden z Neiptrækneñ/eñ ecke er hun sydur

dæmieg z Heimskuleg. Hvørier eru giarnaster a Reide? Þ eru Børn/ þ eru vesæler Men̄ z heimsker/ Þar um̄ talar Salomon/ Prov. 12. Hin̄ Fávyse hleiper fram̄ Reide sin̄e/ en̄ sa er vitur/ er hn̄ læst ecke sia Orietten̄. Seiged mier þier Babylons Grædingar / þier Veralldaren̄ar Phaetontes/ NB. sm̄ vilied dansa a allra Man̄a Høfdū/ z sveipa allt þ er ydur mislykar i burtu/ med hinū snarpa Reiden̄ar Vende. Villied þier læta hallda ydur lyka þessū? Þier seiged/ margur stor z vitur Høfdinge/ hefur vered hneigdur til Reide/ þad er þss verr/ þa hafa þr misso niðurdreped Tign sin̄e. Homerus skrifar um̄ Agamemnon/ er Grickir nefndu Konung Konunga n̄a/ af þvi hn̄ var þ Lide þra i Troiuman̄a Bardøgū/ ad þa hn̄ hafe vered i goodu Skape/ hafe hn̄ vered Godunū lykur ad Millde og Vysdome: En̄ þegar Reiden̄ took hn̄/ grin̄are en̄ hin versta Varga Dyr. Sinned þo hvad hid heidna Skalld dæmer hier um̄ z Godunū eignar hn̄ Vitskuna og Milldena/ en̄ Reidena Vørgunū. Þad er z riett dæmt/ þvi eingen̄ kan̄ meir Gude ad lykiast/ en̄ med Græskuske. Þar þ sagde Drotten̄ : Vered Myskunsamer lyka sm̄ ydar Fader er myskunsamur/ Luc. 6. Og eckert lætur verr a einū Konunge/ sm̄ er næstur Gude/ en̄ Reiden̄. Þeim er øllū framar hroosad/ sm̄ stioornad hafa med Rieltte og Myskunseme/ en̄ hinū/ er rykt hafa med hardydge og Ofbellde/ jafnvel þo þr hafe ætt Ryke meira en̄ hiner. Alexander hin̄ stoore / hefde en̄ þa stærre vered / hefde hn̄ Elitum Parmenionem z Calistenem Odrepna læted/ helldur en̄ þott hn̄ hefde broted under sig allan̄ Heimen̄/ þvi var þad ægiætt er hn̄s Skolameistare Aristoteles skrifade hm̄ til (er hn̄ heyrde ad Reiden̄ og Offsen̄ tooku til ad aflaga Giedsmune hn̄s) a þessan̄ Hætt: Þeir sm̄ reidast/ þr reidast sier meire Mønnū. En̄ þar er eingen̄ stærre en̄ þu/ þvi byriar þier ecke ad reidast. Sinned hier hvørt Reiden̄ og Foolskan̄ giører nockurn̄ meire Man̄/ en̄ riett er ætlad: Alldeilis ecke/ þvi hun giører þn̄ sm̄ an̄ars være mikell Madur/

N. B. Skællden̄ dikta um̄ Phaetontem / ad han̄ hafe vered Soolaren̄ar Sonur/ og þeinged af Fødur synum med Bæn / ad han̄ mætte styra Soolar Vagnenum eirn Dag. Þad tokst hønum so illa / ad han̄ datt af Himnenum / þegar han̄ var komen̄ sem hæst i Lopted. Þvi kallast aller Opsa Men̄ / sem hyggia þeckia Gud nie hialpa sier / Veralldaren̄ar Phaetontes.

Madur/ ad Kvikende Veralldar og Athlæe skynsamra Man̄a. Þvi
var þad viturlega talad af Cicerone fyrer Julio Keysara: Ad sa eine
Dagur/ er hn̄ gaf Marcello Landsvist/ hn̄ giørde hn̄ frægare en̄ allar
hn̄s Sigurvińingar. Kalla Men̄ þ ecke hiń mesta Dæruskap ad farga
sialfum sier/ en̄ hiń Reide er Byflugun̄e lykur/ þegar hun styngur/ þa
styngur hun sialfa sig i Nel/ z skilur Lyfed epter i Sárenu. So giører
og optlega/ sa ed lætur Reidena fyrer sig ráda/ drepe hn̄ ecke sin̄ Ovin/
so hn̄ verde aptur drepen̄/ þa drepur hn̄ þo gott Man̄ord sitt/ hn̄ drep-
ur goda Samvitsku/ jáa/ Sálena ef til vill/ ef hn̄ meltter Reidena med
sier þar til hun uldnar i Hiartanu. Sa sm̄ dreckur Oforvarandis nock-
ud Ban̄vænt/ hn̄ má siá til hvørnen̄ hn̄ fáe þvi ælt upp aptur þad
fyrsta hn̄ verdur þ̄ss var/ an̄ars er Dauden̄ vis/ so er og i þessu/ hende
nockurn þa Avirding/ ad hn̄ reidest Brodur synū/ þa siáe hn̄ til ad hn̄
fáe Heiptena a braut reked/ þ̄ fyrsta hn̄ verdur heilvita aptur/ z kiem-
ur til sialfs syns/ an̄ars myrder hn̄ Sálu syna/ hn̄ myrder eirn Man̄ i
Hiarta synu/ so opt s̄ hn̄ minest med Heiptrækne a þ̄ sm̄ vid hn̄ var of
giørt: So opt sm̄ hn̄ æsker Hefndar yfer synū Ovin / So opt sm̄ hn̄
fagnar yfer þre Hefnd/ er hn̄ alla reidu feinged hefur yfer synū Ná-
unga. Þvi ef Christur seiger: Ad sa sm̄ lytur eina Konu til ad gyrnast
hana/ hn̄ hafe allareidu drygt Hor med hen̄e i synu Hiarta/ Matth. 5.
þa er lyklegt ad Heipten̄ mune ecke hafa meira Frelse i Himnenū/ helld-
ur en̄ Oleyfeleg Elska/ þott hvørtveggia sie Andstigd þ̄ Gude. Seig-
ed mier/ hvada Dáraskapur er þa þ̄/ ad spilla so Vinátu hn̄s med
Folskun̄e/ sm̄ sagt hefur: Nema þier fyrergiefed Møn̄unū þra Mis-
giørder/ þa vill min̄ Himneskur Fader ecke tilgiefa ydur ydar Synder/
Matth. 6. ad Men̄ ná hen̄e ecke aptur/ fyrr en̄ Men̄ hafa sæltst vid
Brodur sin̄/ og være þa betur heima seted en̄ fared. Ollū þyker miked
fyrer ad bidia Forláts a Avirdingū synū/ og en̄ þa meira ad láta und-
an̄ hm̄ sm̄ oss hefur tilgiørt. Þetta verdur þo ad vera/ ef Men̄ skulu
hallda Guds Vináttu. Christur bidur ecke fyrer þær Syndernar/ sm̄
hn̄ veit ad hn̄s Fader ecke tilgiefur. O Gud náde oss / hvørsu illa er
hm̄ þa fared/ sm̄ Guds Sonur vill ecke bidia fyrer/ þvi kalla eg þ̄ hiń

 mesta

mesta Dæraskap/ ad fremia þ i Bræd rede/ þ hvørt Men anad hvørt skulu missa Guds Ast i Nimnenū/ edur z Virdingu sijna hia Mønnunū. En eg hefe allareidu sagt/ ad sa verdur anad hvørt ad giøra sm Neipt rækur er/ og være þa betra alldrei ad reidast/ edur ad missa Koste læta Reidena ecke fa so miked Valld yfer sier/ ad hun briotest ut um Munnen edur Hendurnar. Og hefe eg so nockud talad um þad/ hvad skadeleg og dærleg ad Reiden sie. Nu viliū vier sijdan heyra med hvørium Moote Men fae hana best i Taume hallded.

Þad er ad tala yfer sig/ ad seigiast vilia edur kunna Reidena alldeilis fra sier ad hrinda. Fordillð heidenna Spekinga er þad/ en ecke Þeckingu Christenna Manna a sialfū sier. Þad er eins Ohægt/ og einhvør seigia villde/ þ han kynne alldungis ad deyda Spilling Natturunnar so hun hreifde sier alldrei/ og er þ alldeilis Omøgulegt/ so leinge vier berū epter oss þennan daudlega Lijkama. Þad er z ecke riett kvijst/ alldrei ad reidast. Reidast eigū vier Syndū og Glæpum/ Reidast eigū vier sialfū oss/ nær vier fremiū eitthvad af slijku. Reidast eigū vier og vandlæta fyrer Guds saker/ þvi er þ hvørke møgulegt nie gagnlegt Reidena alldeilis burt ad taka/ en ad setia Skordur vid hene/ ad sem minst gange hun yfer Maal Hooglæ tesins edur kreinke Samvitskuna/ þar um a christen Madur ad læta sier hugad vera/ z er þ hid fyrsta/ ad vier ydugleg a hugleidū hvad skadlegur og dærlegur Lostur ad Reiden sie/ hvar um eg nockud talad hefe i hinū fyrra Partenū. Þar næst er þ/ ad Men varest þ sa Selskap er oss mest kunna ad egna til Reide/ edur sialfer eru med þessu Skaplöste plagader/ þar um talar Salomon Prov. 22. Vert ecke Vinur Reidens Manns/ og gack ecke med hinū Galda/ ad þu lærer ecke hans Vegu/ og hneixler Saalu þinna. Þar ad auke ad Men varest þær Orsaker/ hvar af Reiden plagar giarnast ad kvikna i Mannsins Brioste. Og er þad hid fyrsta/ ad vier ecke buū yfer neinū illū Asetninge. Hvad þesse Blod-Hundur Herodes hafe i Sinne haft/ er af Gudspialls Historiunne augliost/ sm var ad Lijflæta þ saklausa/ nijfædda Konungs Efne JEsū/ ecke sp. af Reide edur illu Skape i Fyrstunne/ so sm af Metorda Gyrnd/ sem Mönnū er sagt z efter hn sa ad þesse hans illur Asetningur hafde ei framgang/

Gang/ þa kveikte Diøfullen̄ Foolſkuna i hn̄s Hiarta/ ſo hn̄ liet myrda
ſijne ſaklauſu Børn: Ecke var þta hid fyrſta Bragd Satans vid hn̄/
edur hafde han̄ læted af Døgū rada ſijna eigen̄ Sonu/ Alexandrum
ꝛ Ariſtobulum/ er þr voru rægder vid hn̄/ ſo ſm̄ ad ſæku þeir hm̄ epter
Rijkenu/ og þo ān Orſaka/ ſo ſem af Søgunū rada ma. Þetta er
altijtt i Heimenū/ ſa ſem ecke kiemur fram̄ ſijne illre Fyreætlan/ han̄
reideſt aungvum Hlut ſo miøg/ ſem þvi/ ſo han̄ gietur ecke aflæted.
Þad ſiām Men̄ a Pharaone/ er han̄ fieck ecke halled Jſrael a moote
Guds Vilia/ Exod. 14. Þad ſyner oſſ Dæme Sauls Konungs/ er hn̄
gat ecke David fyrerkomed/ 1. Sam. 2?. Achabs Dæme/ er han̄ ecke
fieck ſoællt under ſig Nabots Vijngard/ 1. Reg. 21. Gydinga/ er þr fein-
gu þvi ecke raded vid Poſtulana/ ad læta af ad predika ut af JEſu
Nafne/ Act. 5. Daglegt er þan̄en ad vilia ſtrijda vid hin̄ Almattuga.
So blindar nu Reiden̄ þan̄/ ſm̄ illt hefur i Sin̄e. An̄ad hvort trude
Herodes Spadomunū/ edur hn̄ trude þm̄ ecke. Ef hn̄ þm̄ ecke trude/
hvad droo hn̄ þa til þſſ/ ad fremia þta Gudlauſa Mord? Og ef han̄
þm̄ trude/ þa var þ Glopſka ad vilia beriaſt vid Gud/ en̄ þſa hn̄ ecke
ꝥ Heiptene/ og þſſare Folſku velldur nu illur Aſetningur. Vondſkan̄
er Frilla Diøfulſens/ og eitt friooſſamt Kvikende: Ein Jllſka gietur
þuſund adrar af ſier/ og er Reiden̄ og Heiptræknen̄ Foſturmoder allra
þra. Vakte þvi hvør chriſten̄ Madur Hiarta ſitt/ ꝛ læte þar aungvar
ſyndſamlega Gyrnd inne drottna/ helldur bidie Gud ad ſkapa hreint Hiar-
ta i ſier/ Pſ. 51. þa mun hm̄ ſijdur verda hætt vid Reidene. Ad ſønu er
þ maklegt ad reidaſt/ þegar eirn hefur gott i Sin̄e ꝛ fær þvi ecke fram̄
komed ꝥ an̄ara Jllſku ſaker/ (ſm̄ optlega ſkiedur) ꝛ er þ ſkillt Gudlegre
Vandlætingu/ en̄ þo ſkulu Men̄ ecke giefa þſſ Taum Reidene/ ad Men̄
trode Guds Bodord under Footunū/ þvi ei ma Jllt giøra/ ſo ad Gott
fram̄kome/ Rom. 3. Giøru helldur Skylldu vors Embættis med Polen̄
mæde/ en̄ feliū Gude Aborgen̄ a Hendur. En̄ hitt er vijſt/ ad þſſ vętre ſm̄
Aſetninguren̄ er/ þſſ ſtærre verdur Reiden̄ ꝛ Orietvijſare/ ef Aſetning
uren̄ odlaſt ecke ſin̄ Framgang: Þad velldur þvi/ ad ef eirn hreckvijſs
Madur gietur framkvæmt Gyrnd ſijna/ þa fognar hn̄ i Hiarta ſijnu/

a medan̄ hm̄ þyker vænt um̄ Skømmena/ hefur og marga/ sem eins eitt Skape farner z hn̄/ hrosande þvilikku/ z kalla þ vel giort/ og þott ecke sieu þr/ þa vantar eirn Maglar Man̄ alldrei eirn Nræsnara/ sm̄ gyller þ þ hn̄s Augū/ sem hm̄ reindar þykta þo Klæker ad vera. Enn bere af þvi/ ad hn̄ nææ Fyrerætlan sinne/ þ gremst hm̄/ þvi hn̄ veit ecke einasta ad Illmenska sijn er i Lioos komen̄/ helldur þar a ofan̄ verdur hn̄ spiad ur z lijttur af hvøriū Manne/ so sm̄ sa ed tok til ad byggia z gat þ ecke fullendad. Þad sijner oss Dæme Mordingians Herodis/ er hn̄ saa ad hn̄ var gabbadur af Vitringunū/ þa vard hn̄ æfa reidur. Eingen̄ Hlutur er sa/ er so miøg upperte illt Skap/ so s Forsmæanen̄/ z ecke einasta þa sm̄ vonder eru/ helldur og gooda Men̄/ ef þr eru an̄ars nockud Stoor-Niarkader/ og þss vegna/ er þad hid an̄ad Rææd a mote Reidenne/ ad lijta ecke stoort a sig/ helldur ad eignast Saal sijna i Þolenmæde epter Bode Lausnarans/ Luc. 21. Þvi þ ukan̄ þ/ ad Drambsemen̄ spiller Man̄kost-unū ur Mææta/ hvørsu vel sm̄ eirn er ad sier um̄ marga Hlute/ þa giora aller Men̄ sier ad Skylldu/ ad krefia þn̄ s mikel-læækur er/ z þykest ødrū betre/ og glekur han̄ so ecke a mis vid þad fared/ ad eige bere hm̄ margt Reide Efne til handa/ og þvi er gott ad venia sier nockurskonar Man̄-udleika/ og um̄ alla Hlute fram̄ Kiærleikan̄/ um̄ hvørn Paulus skrifar/ 1. Cor. 13. Kiærleikuren̄ er Þolenmodur og Godgiarn/ Kiærleikuren̄ øfundar ecke/ Kiærleikuren̄ giører eige Illmanlega/ eige þijtur han̄ upp/ hn̄ er eige Osidsamur/ hn̄ leitar ecke epter þvi sem hn̄s er/ han̄ er eige Þunglyndur/ hn̄ þeinker ecke Illt/ og er i þssare Sullvægu Manlsegrein allt þad in̄ebunded/ sem af styra mææ Reide og Fiandskap/ en̄ efla Frid z Eindrægne Man̄a a medal. Verøllden̄ kieppest nu um̄ Stund er vid/ ad tilla sier sm̄ hærst/ og sa er lijttur af mørgū er þ giører ecke/ so sem hafe hn̄ eige Vit a/ ad hallda Virdingu sinne/ nema han̄ trode sier fram̄. O hvad betra er z Ohulkara/ ad setia sig i hin̄ ytsta Sess/ epter Lausnarans Rææde/ Luc. 14. þa mun Virdingen̄ sialfkrafa epter fylgia þm̄ er so giøra. Enn hn̄ sm̄ tiller sier a þa Troppu sm̄ hn̄ er eige vaxen̄ til ad stijga uppa/ hn̄ mææ vel taka sier Vara/ ad ei þurfe hn̄ ad briota Odd af Oflæte sijnu / og ef so kan̄ til ad bera/ þa er eingen̄

øhur

ↄfur Von a hm̃ sm̃ hefur giørt miked af sialfũ sier/ eñ ad hm̃ gremiest þad/ og hañ kieppest vid a allar Lunder ad faa Hefnd þar yfer / Er hønũ þvi illa fared hvørn Veg sem þad tekst. Nlife hñ Hefndeñe/ þa stelur hñ heñe fra Gude/ er seiger: Myn er Hefndeñ/ eg vil endurgiallda/ Rom. 12. Eñ bere af þvi / verdur hñ lyktur af syũum Lykum/ Veralldareñar Bornum/ hvør ed forsmaaer þa er Guds Syne fylgia i þvi ad forsmaa Orietteñ. Hvørsu miklu betra er þa ad hafa i fyrstuñe snided sier Stack epter Vexte / so ecke þurfe þeir ad snyda hñ upp aptur er þu sydst villder/ þar til hañ verdur maakulegur/ eda kañske oflytell/ og sagt verde til þyn: Gief þessum Rum / Luc. 14. Þott eige sie hañ heidarlegre eñ þu/ sem þu maatt vykia fyrer/ þvi er Raadlegt ad hafa sig i Hoofe / ef Meñ vilia ei giefa sialfum sier nie ødrum Orsøk til Reide og Fiandskapar. Meñ skulu et helldur vera allt of grañskygner epter Oriettenum / edur gløggver i þvi ad leggia þad ut a vondañ Veg sem oss er tilgiørt/ þad kañ margt ad vera giørt af Fraavyse/ af Braadræde/ af Trauste til Vinaattu vorrar/ af Otta/ af añarra Fortølum/ er sa reiknar sier ad vera til Smaanar giørt/ sem er allt of vidkvæmur/ hvøriũ syn Virding er saarare/ eñ þott hñ være skoreñ eda breñdur/ og reidest þar fyrer optlega Ofyrersynu/ eñ villde kañske alldrei reidst hafa/ þegar hñ fiñur Sañleikañ/ ꝛ hefur i Bræde siñe añad hvørt giørt stærre Oriett edur þolad/ helldur eñ Tilgiørd eñ var i fyrstuñe/ eñ skamast syn ad jaata sydañ ad hñ hafe fared villt/ þott hñ þecke þ nær hm̃ er Reideñ ruñeñ. Og þott einhvør Ovirde nockurn af ꝍsettu Raade/ þa er þ vyslega sagt/ er Salomon skrifar/ Prov. 12. ad hñ sie vitur sm̃ lætur ſ hñ eige siaae Oriettenñ/ þvi Oriettureñ er eins stoor/ so sm̃ hñ er af hm̃ meteñ/ er hñ lydur. Eingeñ reidist / nema hñ ætle sig Vanvirtañ a einhvørn Haatt. J øllu þessu er eckert betra Raad/ eñ ad giefa Reideñe Stunder / og uthella heñe ecke strax sm̃ hun tekur eirn/ þvi Videñ kañ margt ad auglysa/ ꝛ Þroteñ i Niarkanu kañ ad siatna a medañ/ og sa sm̃ Vys er/ hñ giører so/ þ er heilnæmt ad þretta sialfañ sig i þvilyku/ ꝛ þegar Meñ reider eru/ ad ætla sier ad byda betre Tyma til ad hefna syns Vansa/ eñ a medañ kañ

eitthvad ad ſkie/ eg kan̄ ad deyia/ z ſie mig þa alldrei ydra þſſ ad eg hafe ſlept Hefndenne. Nan̄ kan̄ ad deyia ſm̄ mier tilgiørde/ og giek eg þa eige helldur ydraſt þſſ/ ad eg tilgaf hm̄/ hvørium eg þo giarnan̄ vil ſamfagna i Himnarijke/ z verde hvørugt af þſſu/ þa kan̄ ſkie hn̄ ydreſt/ z fære mier aptur Virdingu mijna med Avexte/ þa hefe eg vel beded z teked Hlut a þurru Lande. Verde eige helldur þ/ þa hefe eg Toom til ad huxa mig um̄/ hvørnen̄ eg fæe þ bætt/ er eg lided hefe/ med ſm̄ minſtum̄ Skada beggia ockar: alleina er ad vakta ſig ꝼ þvi/ ad Heiptenn ſnueſt ecke upp i Natur/ ef Men̄ geima Reidena/ ſm̄ þeim er hætt vid/ er ecke oftaſt Gud/ z hvørium̄ ad føl er ſijn eilijf Velferd ꝼ Virdingu Heimsþeſſa. Guds Børn giøra þ ecke/ ſm̄ Himnarijked erfa vilia/ þau læta Solena ecke undergang a ſijna Reide/ nie giefa Dioflenū Rum. Eph. 4. En̄ hvørnen̄ ſm̄ øllu þſſu er vared/ þa fæ eg alltijd Toom til þſſ/ ef eg hepte Reidena/ medan̄ hun er ſm̄ brædust/ ad huxa um̄ hvad betra ſie ad lijkiaſt mijnū Frelſara / ſem Motmælen̄ þolde / Ebr. 12. og drottna ſo med hm̄ Eilijflega/ helldur en̄ ad vada uppe med Heimenum̄ og fyrerfaraſt ſo med hønum og øllu þvi ſem i hønum er/ 1. Joh. 2. Þvi vil eg bruka Raad hins gamla Platonis / er han̄ baud þeim ſem reidur være ad ſkoda ſig i Speigle / a medan̄ han̄ være hvad grimmaſtur/ og munde han̄ hrædaſt ſialfan̄ ſig / En̄ eg villde ſkoda mig i minne Molld og Øſku / þegar nockud fra lide / ef eg giæte ſtillt Brædena / medan̄ hun er ſem meſt / og ſkoda þar hvad lijted eg æ under ſialfum̄ mier/ eg ſm̄ er eitt Bloomſtur er følna/ ſtrax ſm̄ Ande Drottens blæs a þ/ Eſ. 40. Ein Vatns-Bopla/ ſm̄ þijtur upp af Vindenū/ ein Gufa/ er ſieſt um̄ Stundarſaker/ og hverfur ſijdan̄/ Jac. 4. og mun̄ eg þa brædlega ſkammaſt mijn/ og þeinkia helldur a Veſølld mijna/ en̄ Hefndena yfer hm̄/ ſm̄ ecke hefur kannſkie meira ſyndgad en̄ eg a moote Gude/ ſm̄ bæda ockur ſkapad hefur/ og i hvørs Hende ad ſtendur beggia ockar Giæfa og Ogiæfa. Eg vil alleina gledia mig af þvi/ ef hm̄ þocknaſt ad læta mig þola Oriett ſins vegna/ Matth. 5. En̄ eg aumka minn Ovin/ ad hn̄ ecke þeinker hid ſama og eg vil þeinkia. So hugleided nu þta/ Drottens Børn/ Aller þier ſm̄ elſked ydar tijmanlega Velferd/ þier

ſem

ſem elſked ydar Sæluhjalp/ z aller þier ſem Gud elſked/ giefed ydur ſtunder til ad þeinkia um̄ hvad ſkadlegur Hlutur ad Reidenn ſie/ hvørſu ſkam̄vinn ad ſie ſu Glede/ er ſa hefur af Hefndenne/ er hana tekur fra Gude. Lated ydur i Hug koma/ ad Sæler ydar bua i Hey-Huſe/ þvi allt Hold er Hey ſeiger Rauſt Predikarans/ ſem hroopar i Eydemørku/ Eſ. 40. Hvørſu fliott kann þ ad verda til Oſku brendt/ þegar i þvi kvíknar af Heipteñe/ z hvar erū vier þa? Hvad verdur af þm̄/ er ſialfur hefur eide lagt þ Herberge/ er Gud fieck Sælu hñs til ad bua i? nema ad Guds Reidar-Elldur tekur vid Oſkunne og brennur i henne allt til nedſta Helvitis/ Deut. 32. fra eirnre Eilijfd til annarar. Vert þvi ſnarlega ſam̄þyckur þijnū Mootſtødu Manne / a medann þu ert enn þa a Veige med hm̄/ ad ecke ofurſelie hann þig Doomaranū/ enn Doomareñ Kvalaranū/ og verder þu ſo i Dijflijſſu kaſtadur. Sannlega ſeige eg þier/ þu munt þadan ecke utfara / fyrr enn þu hefur gollded hinn ſijdarſta Pening / Matth. 5. ſem̄ alldrei verda mun um̄ alla Eilijfd. Þar fra vardveite hinn myſkunſame goode Gud/ alla þa ſem̄ a hñs Myſkun og Giæſku treyſta / fyrer JEſu Chriſti Forþienuſtu/ Amen.

A Þrettanda Dag Joola.

Gudſpialled / Matth. 2. Cap.

ÞAr ed JEſus var fæddur i Bethlehem a Gydinga Lande a Døgū Herodis Konungs. Sia þu/ þa komu Vitringar af Auſturælfu til Jeruſalem / og ſøgdu: Hvar er ſa Nijfædde Konungur Gydinga? Þviad vier høfum ſied hñs Stiørnu i Auſturveige/ og erū komner ad tilbidia hann. Enn er Herodes Konungur heyrde þad/ ſkielfdiſt hann og øll Jeruſalem med hm̄. Og hann liet ſamannſafna øllū Kiennemønnū Høfdingiū og Skriftlærdū Lijdſins/ og forheyrde af þm̄/ hvar Chriſtur ſkyllde fædaſt. Enn þr ſøgdu hm̄: J Bethlehem a Gydinga Lande. Þviad ſo er ſkrifad þ Spamanñenn: Og þu Bethlehem a Gydinga Lande/ ert aungvannveigenn hin minſta a mal Høfdingia Juda/ þviad af þier mun koma Hertoge ſa ed ſtiorna ſkal yfer mitt Folk Iſrael. Þa kallade Herodes Vitringana Heimuglega til ſijn/ z ſpurde þa innelega ad/ a hvørium Tijma þ Stiarnann hefde

byrſt

hyrſt þm̃/og vtſade þm̃ til Bethlehem/og ſagde: Fared þier/ og ſpyried vandlega ad Sveinenũ/og nær þier finned hañ/ þa kũgiøred mier þad aptur/ſo ad eg kome eirneñ ad tilbidia hñ. Sem þeir høfdu nu hlydt Konungenñ/foru þr af Stad. Og ſiaa þu/ad Stiarnañ ſm̃ þr høfdu ſied i Auſturaalfu/gieck frame fyrer þeim/ allt þar til hun kom og ſtood þar uppe yfer/hvar ed Barned var. Eñ er þeir ſaau Stiørnuna/gloddust þr af miklũ Fognude/ og geingu i Huſed iñ/og fundu þar Barned/ med Mariu Moodur þeſſ/ fiellu fram̃ og tilbaadu þad. Og ad upploknum ſijnũ Fiarſioodũ/ offrudu þeir þvi Giafer/ Gull/ Reykelſe og Myrru. Og feingu Avijſan i Svefne/ ad þeir kiæme ecke aptur til Herodem/ og fooru ſo añañ Veg aptur i ſitt Land.

Exordium.

Seinna taka Bøen til Meina/ ſeiger Ordshattur vor gamall/ og er hañ ſañur. Maduren̄ þadeſt til Eymdaña/ eins og Neiſtarner upp i Loptid flijuga/ Job. 5. Fullur Hørmungar og þarrta Lijfdaga/ Cap. 14. Allar Sköpunur Guds er hañ giørt hefur/ oſſ til Þarvinda/ þær eru ad nockru Leite ſialfbjargar/ ſkømu epter þad þær utkoma af Moodur Lijfe/ þeim hefur Gud og Naatturañ tillagt af ſialfum ſier/ hvad þau ſkulu hylia ſig med og varðveita fyrer Kullda og Illvidrum/ Maduren̄ þadeſt naken i Heim þeñañ. Þar þadaſt þeigiande af Moodurlijfe: Mañeſkiañ med Ope og Taarum/ ſo ſem kvijde hun vid þvi/ ad þeſſe byriar ad ganga i giegnum Taaraña Dal/ a medañ hun nær er Lijfe ad hallda. Jardeñ er Dijraña Saang edur Stooreñ Fiſkaña/ nær þau vaxen erú. Mañeſkiañ maa ecke Lijfe hallda/ nema hun a alla Vegu ſie nærd og þooſtrud. Þeſſe er Upprune vor/ hvørium þo a ſtundum eckert þycker ſier Omattugt/ nær vier drøgunſt a Legg/ er þetta þo hin̄ mikliſte Hlute Mañlegra Eymda er vier þolum a Omaalga Alldre vorum. Og er þad ecke ad undra a oſſ/ hvørra Fødur ſagt var i Ondverdu/ ad i Sveita ſijns Andlites ſkyllde hañ ſijns Brauds neyta/ og næra ſig af Jørduñe med Ervide alla ſijna Daga/ Gen. 3. Hañ hafde til þeſſ uñed/ og vier ſijdañ ſem af hønum komner erum. Eñ þad eru Undur ad hin̄ añar Adam/ ſem er DRottenñ af Himne/ 1. Cor. 15. hañ ſkule vid ſama/ og eñ þa miklu lakare Koſte bua/ jafnvel þoott hañ ſie epter Holldenu af Adam komeñ: Þad heyrum vier þo i þeſſa Dags Evangelio/ þar Konungur Himens og Jardar/ maa Svikum og Opſooknum hins Grim̃a Herodis mæta. Valla var hañ fyrer i Heimeñ borenñ/ eñ ad Andſkoteñ uppfyllte Hiarta þeſſ Gudlauſa Konungs til ad utſlöckva Lioos Heimſins/ og afliſa hañ ſem øllum gieſur Lijf og Anda. Og fyrer þvi ad þeſſe Vanſætur Herodis voru Upphaf DRottens Hørmunga/ er hañ þola mætte ſtrax i Jñgaungu þeſſa Naatturlega Lijfs/ þar ſa Repi med Slægdarfullre Undirhyggiu/ leitade ſo þreklega epter ad vita hvar DRotteñ

en være þaddur / alleina til ad ræda þan ap Døgum / sem Raun gaf siþan Vitne um / Pa vil eg taka framvegis um þetta Riøt i Heimenum / sem hønum villa epterþylgia i þessum Tarana Dal enn i hans Dyrd / og þad i Tveim Lage. 1. Vil eg ræda um Guds Barna Mootlæte / hvad þarplegt þad sie. 2. Um Guds Adstod i Mootlætenu. Enn goode Gud stioorne Tungu mine og Hiørtum ydar med Nad sijns Anda / sier til Lofs og Dyrdar / fyrer JEsum Christum / Amen.

Vtleggingen.

DROtten JEsus sagde vid Læresveina sijna / Luc. 18. Hver sem ecke medtekur Himnarijke so sem Ungbarn / hann kann ecke ad inganga i þ. Enn eg vil seigia / Brædur mijner / Nema þier giørest eins og Ungbarn / þ. er Maria lagde i Jotuna / þa fæed þier ecke inngeinged i Guds Rijke. Hier med vil eg ecke þ. meint hafa / ad nockur af oss Adams Børnum / kunne so fullkomenn / so heilagur / so rietlatur ad vera / sem hann er ecke visse af Synd / 2. Cor. 5. helldur so sem Drottenn seiger / Luc. 6. Vered myskunsamer / lijka sem ydar Fader er myskunsamur / og er þo syndug Mann eckia langt fra þvi / ad jafnast vid Guds Myskunsemne / so vel sem ølln ødru / helldur bydur Frelsarenn oss / ad breita epter hm sem mest verdur. So eigum vier Drottne Jesu ad lijkiast i øllum vorum Lijfernis Hattum / ad so miklu Leite sem oss er mogulegt i þessum daudlega Lijkama / og þad ecke sijst i Kroßburdenum / hvernenn hans Fæding / hans Uppfoostur og allur hans Alldur / var Fatækt og Eymdum hladenn / er oss alkunugt af Gudspiallamananna Bokum. Meinum þvi ecke / Brædur mijner / ad vier munum sleppa hia ad drecka af Læknum med Christo / Ps. 110. hier i Vtlegdenne / ef vier vilium nyitt Gledennar Vijn med hm drecka i Guds Rijke / Matth. 26. Minnest þess Ords er eg sagda ydur / seiger Jesus vid Læresveinana / Joh. 15. Ecke er Þrællenn þ. Herra sijnum. Hafe þr mig ofsookt / þa munu þr ydur eirnenn ofsækia / hann hlaut þann Kaleik af ad drecka / er hans Fader hafde hm utskeinktann / so ad Ritningenn uppfylltest / Joh. 18. Vier skulum og Ritninguna uppfylla / Matth. 26. med þvi ad drecka hans Kaleik / hvør ed seiger / ad i gegnum margar Hørmungar byrie oss inn ad ganga i Guds Rijke. St. Petur bydur oss / Act. 14. ad vier skulum hugga oss þar vid i Mootgangenum / ad vorer Brædur i Heimenum hafa þvilijkt ad lijda. Enn hvad miklu helldur ætlum vier ad þessa Gied vort -

Þar vid/ ad þta er oss med sialfū Guds Syne sameigeñlegt/ hvør ad er Nøfundur z Fullkomnare Truareñar/ Hebr. 12. Þvi seiger Pall/ 2. Cor 1. Ad so sem ad Christi Pijsler yfergnæfe til vor/ so yfergnæfe og vor Huggun fyrer Christū. Vitringar þesser/ er Gudspialled umgietur/ þr Offrudu hinū nijfædda Jesu/ Gull/ Reykelse og Myrru. Allt voru þta Konunglegar Gæfur. So var hñ fatækur sm allt Sylfur z Gull a/ Jordena z allt hvad i Jørduñe er/ Ps. 50. ad hñ mætte þta þyggia af framande Moñū/ Eñ þvilijks einkis krefur hañ nu af oss/ þar hñ er tilgeingeñ i sijna Dijrd/ ufañ hvad vier skyllduger erū ad hiálpa hñs naudstøddū Limū/ med þvi sm Gud oss lænad hefur/ um hvøria hñ seiger/ Matth. 25. Hvad þier giørdud einū af þssū mijnū miñstu Brædrū/ þ giørdud þier mier. Hvørs krefur hñ þa af oss? Eirnrar saññrar z lifande Truar/ þ er þ Gull/ sm vier eigū Gude Himnaña Konunge ad bioda/ eñ hun reinest hvad mest i Hørmunguñe. Þad er hægt ad trua Gude nær allt ad Oskū geingur. Valla vitū vier hvørt vier riett truader erū/ fyrr eñ i Mañraununū. Þad orkar ecke a Hreyste Kappañs fyrr eñ a Holmenū. Eige vita Meñ hvørsu ad Stijremadureñ er fær/ nema i Olgu-Sionū og Andvidrenu: Og eige hvørsu dyggur ad Hyrdereñ er/ fyrr eñ hñ sier Ulfeñ koma. So reinest og Trueñ vor i Motlætenu. Þad er sa Elldur/ er Gull þta skal reinast i/ z so sm Gull ed smelltest i Elldenū/ eñ tapar ecke Þijngd siñe ef þ gott er/ eñ Heyed z Halmeñ breñer hñ upp: So reinast Guds Børn i Mootgangenū/ styrkiast/ eflast/ vidurkveikiast og leidriettast/ eñ i sama Mootgange kollsteipast Veraldareñar Børn/ forkijnast/ eydeleggiast/ ørvænta og falla i Vijl og Efaseme/ hiner þacka Gude/ lofa hñ z prijsa/ kyssande a hñs Fødurlegañ Hyrtingar Vønd/ med allre Audmykt z Trufastre Von/ hvør ed alldrei lætur til Skamar verda/ Rom. 5. þsser lasta Guds H. Nafn/ møgla/ leita allra añara Medala eñ ad snua sier til hñs sem þa tyftar. Hier um talar St. Petur ágiætis vel/ 1. Pist. 1. seigande: Þier erud glader/ iafnvel þott þier um litla Stund ef vid þarf/ hryggder verded med adskilianlegum Freistingū / So ad Reynsla ydvarar Truar verde Gullsins Reynslu dijrmætare/ hvørt ed forgeingur/ z verdur þo i

Elldē

Ellde reint/til Lofs z Heidurs z Dÿrdar i Opeñberan Jesu Christi. Med Reikelsenu verda teiknadar Bæner Heilagra i Opeñberunñ hiñs heilaga Johañis/Cap.5.og 8. Eñ Gud nade oss/hvorsu ad vier kallder erũ i Bænefte. J Medlætenu gjører Madureñ Gud af sialfũ sier/þegar allt ad Oskũ geingur/og þykest einkis Þurfe vera/eñ veit ecke þ hñ er fatækur z vboladur/ber z nakeñ/Apoc.3. Meñ seigia/þar er Fridur z Tryggleike / eñ vita ei nær eñ Ogiæfañ brædlega yfer þa kiemur / so sm̃ Joodsolt Olietka Konu/1.Tess.5. Gud nade þañ sm̃ Bænarlaus er i vondre Verolldu þssare/betra er nakeñ ad ganga i Orustu/z Mal laus fram̃ fyrer Doomarañ/ helldur eñ Bænarlaus fram̃ ad ganga i Heimeñi. Eñ þta Reykelse tendrast ecke betur af neinũ Hlut/eñ af EldeMotlætingañna. Þvi seiger David/Ps.34. Niner Riettlætu kóll udu til Drottens/z hñ Bænheyrde þa/z frelsade þa af øllũ Hørmung um þra. Meñ fa ecke Elld af Stalenu/nema Meñ slae þvi vid Tiñ uña/og so tæra Meñ ad þreita vid Gud med heitre Bæn i Motgangen-um/so sem Von er til/þvi hñ sm̃ heitt skal bidia/hm̃ skal myked a þvi liggia/er hñ bidur um̃. Vier erũ soddañ Sialfbyrgingar þegar Ver olldeñ lætur epter oss/ ad vier þykiunst oss um̃ alla Hlute full-nooger vera/sosm̃ eckert hefdũ vier ad þiggia af Fodur Lioosaña/fra hvorũ þo kiemur oll good Giof/og oll fullkomeñ Giof/ Jac.1. Motlætid hiálpar ad verka i oss Hitañ z Alvørugiefnenã i Bænefte/þvi añars erũ vier kallder z dofner i þvi ad bidia Gud. Ecke hefde hin Canaaniska þreitt so vid Drotteñ med Bænefte/nema heñar Dotter hefde vered so hunglega plægud/Matth.15. Ecke hefde samkunduHøfdingeñ leitad Christs/nema Dotter hñs hefde andast/Matth.9. z Konungsmadureñ hefde vel heima seted/ hefde eige Vanheilinde hñs Sonar reked hñ af stad/Joh.4. Og þott ad oss daglega ligge so miked a Guds Adstod/ad vier erũ aller uppa hana komner/þa sia meñ þ samt ecke fyrr eñ i Motgangenũ. So kveiker nu Gud þta sitt Vpplyptingar Offur med Ellde Motlætingañna hier a Jordukle/so þ verde eitt Sætleiks Jlmur þ hm̃ i Himneñũ. Fyrer Myrruna hafa Lærefedur christelegrar Kyrkiu/og medal añara Gregorius hiñ mikle viljad skiliast læta Deydingu Holld-

ſins/ af þvi ad hun beiſk er/ eñ giefur þo af ſier Ilm miøg ſætañ. Einñ eñ Foorn er Gude þeckare eñ þſſe/ næſt Truñe a Chriſtū/ og hun verk ar ecke i Mañenū / nema þ Truna / eñ þo allra helſt i Mootlætenu. Þegar hiñ gamle Adam tekur til ad verda fullur og feitur / og giøraſt Lauslætur/ ſoſem Moyſes ſagde um̃ Iſrael/ Devt/ 32. þa leggur hiñ Alvyſe Gud vid hñ Kroſſens Beiſle/ ſo hñ kameñ verde og Kroſſfeſtur med Chriſto. Þad er/ ad hin illa Gyrnd ſm̃ i oſſ byr/ verde afmæd med Kroſſgaunguñe epter vorū Frelſara. Hñs bleſſada Hollð vard ſo Wanburda a Kroſſenū/ ad hñ gaf dæed z ſlæted ſyna Saalu fra ſier. Eñ hñ vard Lyfgadur aptur epter Andanū/ ſo ſm̃ Petur ſeiger/ 1. Pet. 3. Þad er epter Guddomenū. Þad ſkiede til þſſ/ ad hñ til legde vorū Anda þañ Styrk/ ad hid ſyndumſpilta Holld/ giæte dæed i oſſ/ eñ vier epter Andanū lifad/ vard ſo hiñ ſame Hlutur/ ſem ablade hønū Mañlegs Veikleika/ Orſøk til Gudlegs Kraptar i oſſ/ og hefur JEſus alldrei meira Almættis Verk framed/ eñ þegar hñ ſm̃ veikaſtur var. So verda z þr ſm̃ af Andanū fædder eru ſtyrkvaſter i Gude þegar Hollded veydeñ og hiñ gamle Madur er ſm̃ veikaſtur. Þetta vottar St. Paall er hñ ſeig er/ 2. Cor. 4. Alla Tyma berū vier um̃ kryng Deydingu Drottens JEſu i Lykamanum / ſo ad Lyf JEſu verde og augliooſt i vorū Lykama. Seiged mier/ Br. M. Kañ nockurt Hlutſkipte/ nockur Heidur/ nockurt Ryke þvilykt ad vera/ ſo ſm̃ ad kallaſt/ z ad vera Guds Barn: Øll Veralldarenar Metord eru Þrældomur hia þvi Nafne. Madureñ blyfur ecke leinge i Heidrenū ſeiger David/ Pſ. 49. Hvørſu hæ Velld edur Wirdingar ſm̃ einhvør hefur/ eñ þta Hlutſkipte mæ eingeñ af oſſ taka. Vier erū teiknader i hñs Høndū/ Eſ. 49. af hvørs Hende eingeñ fær oſſ ſlited/ Joh. 10. Eñ hvad ſeiger Poſtuleñ til Hebreos/ Cap. 12. Hvøñ Drotteñ elſkar/ þñ agar hñ/ z hñ typtar þañ Son/ er hñ ad ſier tekur. Ef þier Ogunena þoled/ þa mun Gud ſia ſig ydur eins z Børnū. Þvi hvør er ſa Sonur/ er Fadereñ ecke vandlæte um̃/ Eñ ef þier erud fyrer utañ Aga/ hvørs aller Hluttakendur eru/ þa erū þier Hiaa-Børn og ecke Syner. Hier af ræd eg þ/ ad Kroſſeñ Chriſti mæ reiknaſt Pantur Arfleifdar vorrar/ og eitt Trygda Merke/ ſm̃ Guds Sonur hefur ſett

uppa

uppa sijna Elskulega Brude/ og so sem Feste-Peningur þess Bustad-ar/ sem Guds Børn hafa i hans Rijke heima teked/ Þvi hier hofum vier ecke stadfastan Samastad/ helldur væntum eins annars/ þar sem vor Borgar-Riettur er/ sem er a Himnum/ Phil. 3. Þad er þ Merkt/ er St. Pall um talar/ Gal. 6. er hann seiger: Ad Heimurenn sie sier Krossfestur/ og hann Heimenum. Hiedan af (seiger hann) giøre mier eingenn Onad/ þvi eg ber Teikn JEsu Christi a mijnum Lijkama / þar þ er Mootlæted alldrei so þungt/ og eingenn Hørmung so mikel/ ad su Huggun ecke yfergnæfe/ ad vier eigum vissan Arf-Von i Guds Rijke medann vier berum Christi Kross med Þolenmæde. Þar um talar St. Pall/ Rom. 8. Sialfur Andenn ber Vitne vorum Anda ad vier sieum Guds Børn/ enn ef vier Børn erum/ þa erum vier og Erfingiar/ Ja/ Erfingiar Guds/ enn Samarfar Christi: Ef vier lijdum med honum/ ad vier eirnenn med honum Dijrdleger verdum. Hann seiger enn aptur/ ad ef vier vonudum a Christ alleina i þessu Lijfe/ þa værum vier vesælaster allra Manna/ 1. Cor. 15. Eg vil og þ seigia/ ad vier værum allra Manna fævijsaster/ ef vier dijrkudum Gud þ Epterlæte þessa Heims alleina/ eins og hann hafe ecke annad þusundsinnum meira og betra fyrerbued þeim/ er hann elska. Reidunst þvi ecke/ Br. M. þott vier sium hinum Ogudlega vel ganga/ Ps. 73. enn Guds Børn Hørmungar lijda. Þott Gud hafe a stundum margt lated epter Elskendum sijnum/ þa er þ reindar ecke so eigennlegt Christendomenum/ ad þeim lijde jafnan vel/ sem eru Christi Þegnar. Ogudleger hafa eckert a Himnum/ so hafa og Guds Børn eckert i Heimenum/ og þott þeim falle Rijkdomur til/ þa festa þau ecke Hiartad vid hann/ Ps. 62. Hier um aminner St. Petur næsta Heilnæmlega/ 1. Pet. 4. med þessum Ordum. Elskanleger (seiger hann) skielfest ecke so þ Okunnuger af Reinslu þre er fram vid ydur kiemur af Elldenum/ til ad freista ydar/ so sem hefde ydur nockud Oveniulegt tilfalled/ helldur glediest af þvi/ ad þier erud Hluttakendur Hørmunga Christi/ so ad þegar hans Dijrd opennberast / ad þier glediest þa Fagnande. Þegar Skyenn hafa nockra stund byrgt þ Soolena/ þa skijn hun hvad fegurst. Þess meira s vier lijdum hier fyrer Christs saker/ þess helldur munum vier fagna / nær vier skulum med honum Dijrdleger verda/ Rom. 8. Sa kann alldrei huggadur

ad

ad verda/ ſem eige harmade. Man ſa nockud Sigrenn hrooſa/ ſem eige bardeſt? Gud kann ecke ad af þerra þau Tarenn i eilyfu Lyfe/ er alldrei voru uthellt i þſſu. Lytu þvi ecke til nærverande Nrellingar/ hvør ad er ſkammvinn/ helldur til epterkomande Farſælldar/ ſ er eilyf/ vitande þ/ ad Motlætingar þſſara Tyma eru eige verdar þrar Dyrdar/ ſem vid oſſ mun opinberaſt verda i eilyfu Lyfe/ Rom, 8. z hin lietta Normung/ er vær hier lydum/ ablar oſſ Ouumrædelegs Þunga eilyfrar Dyrdar/ 2. Cor. 4. Nvøria Gud oſſ giefe fyrer Forþienuſtu Sonarens / Amen.

Hvad þvi Sijdara vidvijkur/ er eg hiet umm ad tala/ þa ſtendur hier i Gudſpiallenu/ Ad Vitringar hafe komed ur Auſturvegie/ z fært Barne þeſſu Gaafur. Þetta ſyner oſſ Guds Almaktugs Føδurlega Umme hyggiu og Forſion fyrer ſijnum Børnum/ midt i Motgangenum/ midt i Orbyrgdenne/ z ſaſt a þſſu medal annars/ ad Jeſus hefur oſſ til Eptérdæmes lided/ 1. Pet, 2. Hinn alſkigne Gud/ fyrer hvørs Augum ad aller Hluter opner og nakter eru/ Hebr, 4. hann viſſe vel hvad laa fyrer ſijnum Eingietna Syne/ z hvørſu hans Hønd hafe aſett ad plaaga hann vorra Synda vegna/ Eſ, 53. med langre z mæduſamre Reyſu/ z langre Utlegd i Egyptalande / z þ ſtrax ſem hann i þennann Synda Dal borenn var/ ſamt liet Gud hann ecke alldeilis Hialparlauſann/ helldur ſende þſſa Okienndu Menn af fiærlægu Lande/ til ad bæta hans Naudþurft/ z hans fátæ rar Modur. Tvent hefur hinn goode Gud med þſſu Almættis z Miſkunar Verke utrietta. Þid fyrra/ ad hann ſynde ad þta Hialpræde tilheyrdr heidnum Þiodum/ Eſ. 49. hvørier ad voru Man Guds i Heimenum/ og fiarlæger Iſraels Riettie/ Eph. 2. Þad Foolk er ſat i Myrkrunum ſaa Lioos mikid/ Eſ. 9. Þvi eige er lyklegt ad þſſer vyſu Menn hafe duled þ þ Londum ſijnum er þr ſau z heyrdu/ hvar epter ſijdann fylgde Chriſtne Boded medal annara Þioda. Hann ſende þeſſa framande Menn ſo ſem i Umboδe Heidingianna/ til ad hylla þann nyfædda Konung yfer ſig/ til þeſſ ad hann drottna ſkyllde til ytſtu Veralldarennar Endemarkar/ Pſ. 2. O hvørſu ættum vier þeſſu ad fagna/ hvørier eige vorum Guds Folk/ 1. Pet. 2. enn hann hefur þo kallad ſitt Folk. Hvørſu ættum vier ad pryſa hans Riettlæte yfer hans eigenn/ z hans Myſkunſeme yfer oſſ/ ſem vorum annarlegir/

arleger/ad hiner nærkurlegu Kvisterner eru afbrokner/eñ vier innplant-
ader/sem vorũ ville. Vtznvidur/Rom. 11. Nañ rak siñ EingietEñ Son
Vtlegd a Egyptaland/strax a ómælga Alldre/eñ hñ hefur flutt Vyn
Vid af Egyptalande aptur / af þvi Þrældoms Husenu / og groodur-
sett hñ i þvi Landenu er hñ villde giefa þm̃/ Ps. 80. Þad mæ eg heim
færa uppa oss/ hvørra Fedur ad voru Syndareñ & Diøfulsins Anaud
underokader / er þeir geingu til Mæl-lausra Skurgoda/ 1. Cor. 12.
Alldrei kuñum vier nooglega ad mikla og upphefia hañs Guddomlega
Speke og Fødurlega Forsion/ad hñ med þssu Vitringaña Dæme synt
hefur/ad sa være i Heimeñ boreñ/s er vor Fridur & giører eitt af bæd-
um/ og Gyrdingu Midveggiarens hefur afbroted/ Eph. 2. Þar hañ
afmæd hefur Ovinskapeñ/hvørt ad var Løgmæl Bovordaña/sm̃ var
innefaled i Setningunũ fyrer sitt Hollo/so hñ giørde tvo ad einũ nyium
Mañe og semde Frid / so þar er nu af Gydingum þeim ed trudu / og
Heidingium/er ædur ecke trudu/orded eitt Sauda-Hus og eirn Hyrder/
Joh. 10. Þetta var hid allra mesta Myskunar Verk/ vid þa er voru
hiñũ særustu Eymdũ vafder og mesta Sælar Voda/ Eñ so ad Guds
Fødurleg Giæska liete oss vita / ad hm̃ og um̃hugad være um̃ Lykame
vora/ þa sier hñ synũ elskulega Syne/hvør ad i Volæde aleñ var/hañ
sier hm̃ Farborda med þssu mote sm̃ adur er sagt. HErra Gud/hñ
kom til sina eigeñ/& hñs eigeñ medtoku hñ ecke/seiger Johañes/ Cap.
1. Arla syndu þ Gydingar / Hañs Moder fieck eckert Rum i Giesta
Herbergenu/til ad fæda i Heimeñ Himeñs og Jardar Skapara/nema
eirn Stall/Luc. 2. Eñ framande Meñ þr ed eckert af Gude vissu/ þr
koma um̃ lannga Vegu til ad færa hm̃ Giafer. An Efa hefur hiñ
goode Gud þetta giørt medal añars til þss/ ad þau eige skylldu Naud
lyda a Flootanũ i Egyptaland. Mattugur var hñ ad siæ þm̃ borged
med ødrũ Mote. hñ gat læted hvørt Heystræ a Jørduñe ad Gulle ver
da. Þad var ecke meira Kraptaverk/ad leida þeñañ litla Hoop i giegn-
nũ Eydemørkena / æn allra Medala / til Egyptalands fra Canaan/
helldur eñ mørg Þusund Israels Sona ur Egypto iñ i Canaans Land/
og forsorga þa um̃ heil fiørutyger Aar i Eydemørkuñe. Eñ Gud vill

 de

de hier med ſijna bæde Moodur hſis og Fooſtur-Fodur / ſem og øllum þeim/ er þetta Evangeliū ſkdañ heyrt hafa og a hſis Nafn trua/ad jafnvel þott hañ Konungur være/ þa være hſis Ryke ecke af þeſſum Heime/Joh.18. Og ſo ættu aller þeir Tynder ad vera/ſm hm villdu til Handa ganga/ad læta ſier nægia 1.Tim.6. ſiñ deilldañ Verd/bæde i Medlæte og Mootlæte. Og þegar vier høfū þad vier ſkulū fædaſt og klædaſt med / ad vier lætum oſſ þa nægia / ef Gud vill ſo vera læta: Vppa ſiñ Eingeteñ Son hafde Gud lagt alla Byrde Synda vorra/ Eſ.53. Sū Anaud took til ſtrax i Vøggu/aftars hefde hñ ecke i Armood fæddur vered/z Landflotta orded/eñ ef hm var ſo um hugad uſit hñ/þa er hañ reidur var Syndareñar vegna/ad hñ þta giørde/ad hañ ſende hm Eingla til Þionuſtu/þa hñ freiſtadur var/ Matth.4. Ad hñ ſende hm Eingil af Himne i hſis bitra Dauda-Stryde / Luc. 22. Þvi villtu þa ørvænta um Guds Adſtod i Motgangeñu/ſm i hm z þ hñ ert ſattur vid Gud/Col.1.Og Jeſu Chriſti Samarfe orden. Eru ecke øll vor Høfud-Haar talen? Mun þa eitt af þeim falla a Jørdu añ vors Fodurs Vilia/þar ſlykt mæ ecke eirn Titling henda: Matth. 10.og hvørſu dyrmætare erū vier þo Titlingunū/ſm med Guds Blode erū endurkeypter: Act.20. eñ ef Guds Vilie verdur a oſſ/hvørſu høf um vier þa ad kvyda? Er hñ fatækur ad hñ giete ecke hiálpad? Edur hardſvijradur ad hñ vilie ecke? Þvi møglū vier þa ſtrax ſem ecke er fyr er Augunū þad ſm eta ſkal? Hvar fyrer þiñgia Meñ Hiørtu ſijn med Sorgū þſſarar Næringar? Luc.21. Þvi hripſa þr Nauungañs Braud ut af hſis Muñe/ ſem Vallded hafa/ſtrax ſm þa vantar? Þvi ſvykia hiner med adſkiliañlegū Vndañſkotum og Rangſleitne er yfervalld-enu eiga Tolla og Tyunder ad giallda? Þvi hallda Meñ Daglaunar añs Sveita iñe? Þvi prettaſt Meñ a iñbyrdis i Kaupū og Sølum? Allt þta er af hinū Vonda/og giøra þad noctrer af þvi/ ad þr eru ſo ſynder/Adrer þſſ vegna/ ad þr hyrda ecke um þott ad þr bruke Leifar Eckiunar/z Arf hſis Fodurlauſa til Ohofs z Ofmetnadar/eñ fleſt er þeſſ vegna/ad þr vantreyſta Gude/ eñ hvad miklū betra er ad bruka Davids Rad/Pſ.55. og varpa ſiñe Ahyggiu uppa Drottiñ/ þvi hñ

mun

mun þvi vel til Vegar koma. Nu kan̄ ad giefa Vatn af Hellune þeg ar hn̄ vill/ Exod. 17. Hn̄ giefur sadt sitt Folk med Manna/ Exod. 16. nær hm̄ þocknast. Hn̄ giefur synt Agar Brunneñ a Þurlendenu/ nær hun til hn̄s kallar/ Gen. 21. Hn̄ giefur forsorgad Jonas i Hvalfisksins Kvide/ Jon. 2. og iafnvel læted Hrafneñ, þan̄ grædugasta Hrafugl/ færa Eliæ Fædslu/ 1. Reg. 17. En̄ Vantrueñ seiger ad Gud giøre ecke Jardteikner eins og a Eliæ Døgū. Eg jaika þad/ þess þarf og ecke vid/ Gud hefur so leinge synt oss Giæsku syna z Almætte/ ad vier mætt um vel trua/ þott ecke siaum̄ vier Teikn og Stormerke/ En̄ þo vil eg þ seigia/ ad være þar til Eliæ Tru/ Eliæ Bæn/ z Eliæ Kiærleike/ þa er Eliæ Gud eirn og hin̄ same/ ef hm̄ þætte Kraptaverkana vid þurfa. En̄ mier synest eige þurfa Jardteikner til þss/ edur ad um̄breita Nælt urunar Nattū/ ad Gud vardveite þa sm̄ hm̄ treysta/ og hn̄ i Anda og Sanleika akalla/ og siae þm̄ Farborda/ bæde þa illa z vel geingur/ þvi þss hefur alldrei Misbrestur orded fra fyrstu Heims Skøpun / allt til þssa Dags. Þad Ord stendur stødugt seiger Postuleñ/ 2. Tim. 2. ad þecker Gud syna. Eda vill nockur skrifa hm̄ fyrer/ med hvøriu móte hn̄ hialpa skal ? Seig mier/ hvør myndade þig nær þu eingeñ varst ? Ps. 139. Hvør forsorgade þig i Modur Lyfe? Hvør leidde þig ut þad an̄? Hvør gaf þier Alldur z Vøxt/ Mæl z Vit? Giørder þu þta sialf ur? Eda hialpader þu nockud þar til med þinne Ahyggiu? Seig mier/ Er þa ecke Lyfed meir eñ Fædslan̄ ? Og Lykameñ meira eñ Klædnad ureñ? Matth. 6. Hvør lætur Grased a Jørdun̄e vaxa? Seiger ecke Jesus ad þ verde ad Akurkallenū sofanda/ Marc. 4. Hvør plantar Trien i Skogenū? Hvør lætur Saudena fiølga a Jørdun̄e? Hvør framleider Fiskana af Sionū? Hvør giefur Regned a Jørdena i hagstædan̄ Tyma/ Pall sagde Gud giørde þ til Vitnisburdar um̄ sialfan̄ sig / Act. 14. Være þier eirneñ rignt i Verølldena i Dag / og þu sæer ad allt þta skiede/ munder þu ecke kalla þ Kraptaverk. So verda Guds Almættis Verk/ eirn almeñur Hlutur hia oss/ i hvørium vier þo ecke hid min̄ sta skilia kun̄ū. Nu lætur mig þo margt Mooklæte þola/ seiger þu: Þvi má eg hungra og þyrsta? þvi han̄ vill kieña þier / ad Madureñ

 life

life ecke af einusamañ Braude / helldur sier hvøriu Orde sem frāmgeingur af Guds Muñe/ Matth. 4. Þvi em eg Siukur og Saar? Til þess/ ad Lykamans Vanheilsa verde ad Andans Heilbrygde. Þvi misse eg þ Gud mier adur lanad hefur? So þu ecke fester Hiartad þar vid/ Ps. 62. Þvi verdur mijnu kiærustu Viñi og Adstodar Moñū i burtu svipt? So ad Gud sie þiñ beste Vinur/ og þu lærer ad þeckia/ ad hia hoñum einū er Hialpeñ/ Es. 43. þa øll Mañleg Hiælp er ute. Hlusta þvi til þess er Eliphas Temanites sagde vid Job / af hans Bookar Cap. 5. Sañlega er sa Madur sæll er Gud typtar/ fyrerlijt þu ecke Straffan hins Almattuga/ Hañ hreller sialfur og læknar. Hañ slær/ eñ hans Hendur græda. Af sex Hørmungū mun hañ utryckia þier/ og i hiñe siøundu skal eige snerta þig hid Venda. J Hungrenu mun hañ frelsa þig fra Daudanū/ og i Striidenu af Sverdsins Hende. Vel er þ satt sem Postulen seiger/ Heb. 12. Ad øll Typtan medañ hun aliggur/ þyker hun Sorg & eingeñ Glede vera/ eñ hun giefur þo eptera fridsamlegañ Avøxt Riettlætesins. Þar þ geingur þ Guds Børnū/ so sem hañ um sig iatar/ 2. Cor. 4. Vier høfū þeñañ Fiesiod i Leir-Kierum/ so ad Yferburder Kraptarens sieu af Gude og ecke af oss. J øllu þiaunst vier/ eñ verdū þo eige adþreingder/ Vier efunst/ eñ orvæntum eige/ Vier lijdū Ofsokn/ eñ verdum eige yfergiefner/ Oss verdur nidurvarpad/ eñ vier fyrerførunst þo ecke/ Hvar fyrer/ Brædur mijner? Þvi ad oss hender eige nema Mañleg Freistne/ 1. Cor. 10. Þad er soddañ Motlæte sem Møñū er bærelegt/ Eñ hañ er trur/ og freistar einkis yfer Megn fram/ so ad margur Lazarus/ sa ed liggur þ Dyrū hins Ryka/ fullur Kauna/ Luc. 16. Hañ er betur til Frids/ eñ eirn Verallldar Sonur/ hvørn Agyrnden Daglega plagar/ hvøriū Ofunden slijtar/ hvørn Reiden breñer/ hvørn Hofmoodureñ uppblæs / so hañ hefur eige Frid nema einhvør steite/ hvar a moot Guds Vinur hroosar sier af Hørmungunū/ vitande ad Hørmungeñ verkar Þoleñmæde / eñ Þoleñmæden Reinsluna/ eñ Reinslañ Vonena/ eñ Voneñ lætur eige til Skañar verda/ Rom. 5. Þviad Elska Guds er uthellt i Hiørtū vorū þ Heilagañ Anda sem oss giefeñ er / Rom. 5. Jatum þvi satt ad vera er Jacob seiger/

seiger/Cap. 5. Sæll er sa Madur er Freistinguna þoler/ þvi nær hann reyndur verdur/ mun hann ødlast Coronu Lijfsins/ hvørre Drottenn hefur heited þeim er hann elska. Nenar nioo sande ad verda/ uste oss Myskun samur Gud / Konungur Eilijfrar Dijrdar / fyrer Son sinn JESVM/ AMEN.

Fyrsta Sunnudag epter Prettanda.

Gudspialled / Luc. 2. Cap.

Þann Tijma. Og þa ed Hann var tolf Aara gamall/ fooru þaug upp til Jerusalem/ epter Sidvenju Hatijdardagsins. Og er þeir Dagar voru lidner / og þau fooru Heimleidis / vard Barned JEsus epter i Jerusalem/og hans Forelldrar vissu þad ecke. Enn þau meintu þad/ad hann være hia Selskapnum/og voru so komenn eina Dagferd / og leitudu hans medal Frænda og Kunningia. Og þa ed þau fundu hann ecke/geingu þau aptur til Jerusalem/og leitudu ad honum. Enn þad skiede so epter þria Daga/ ad þau fundu hann i Musterenu/ sitiande midt a mille Lærefedranna / heyrande þeim og adspyriande þa. Enn aller þeir er hann heyrdu/undrudust yfer hans Skilninge og Andsvørum. Og er þau sau hann/hnickte þeim vid. Enn hans Moder sagde til hans: Son minn/þvi breytter þu so vid ockur? Sia þu/Fader þinn og eg leitudum harmþrungenn ad þier. Og hann sagde til þra: Hvad er þ þid leited ad mier? Vissud þid ecke/ ad mier byriade ad vera i þeim Hlutum sem mijns Fødurs eru? Enn þau underslodu ecke þetta Ord/sem hann mællte til þra. Og hann for med þeim ofan/og kom til Nazareth/var þeim og hlydenn. Enn hans Moder geimde øll þesse Ord i sijnu Hiarta. Og JEsu jookst Alldur og Vitska / og Nad hia Gude og Mønnum.

Exordium.

Hvør sem ecke meddtekur Himnarijke sem eitt Ungt Barn / hann mun ecke inn ganga i þad / seiger Endurlausnarenn / Marc. 10. Hvad skulum vier hier til seigia/ Br. M. ? Jeg ætla ad Holld og Bloode mune þetta Ogar þyckia / og er þess øll Von / þvi þau erfa sialf ecke Guds Rijke / 1. Cor. 15. Er þar fyrer lijklegt/ ad þau mune ecke kunna mykla Grein a þeim Hlutum / er til Guds Rijkis heyra. Hvørnenn kann Madurenn ad Endurfædast þa hann er gamall? Hvørt gietur hann horfed aptur i sinnar Moodur Kvid / og fædst so ad nyu / sagde

 Nico-

Nicodemus / Joh. 3. Og slykar Tølur mun Holld og Blood telia sier: Skal eg æpa aptur eins og Ung-Barn / og verda Vitbyrringur eins og Ung-Barn / og læra øllum Lætum eins og Ung-Barn? Eda eru Himnaña Dyr so þraungvar / ad eg verd ad skrijda a fioorum Footum in̄ i Guds Ryke eins og Ung-Barn? Þraungvar eru þær ad søñu Christen̄ Madur / og þad so mjøg / ad hægra er Ulpalldanum ad ganga i gegnum Nalar-Augad / helldur en̄ Rykum Mañe in̄ i Himnaryke / Matth. 19. Og Leiden̄ er þangad so þraung / ad marger villa hana ganga og geta þad ecke / ad Vitne Christi / Luc. 13. En̄ ecke er þad Meining vors Frelsara / ad þad sie Vegur til Himnarykis ad ganga i Bernsku edur i Ungæde / helldur en̄ hitt ad Mañenum byrlade aptur ad hverfa i Kvid siñar Moodur. Paulus seiger oss best hvørnen̄ þvi hagar / med þessum Ordum. Vered ecke Børn i Skilningenum / helldur i Hreckvysseñe / 1. Cor. 14. Sa er alltyd noogu Vitur / er sier lætur stioorna af Anda DRottens: Hiñ er Fævysare en̄ Nauted og Asnen̄ / Esa. 1. sem mootstendur Heiløgum Anda. Pier þyker þad Vesalmañlegt ad æpa eins og Barn / en̄ ecke þootte þad David / sem ad Tæradest fyrer Gude um̄ allar Nætur / Ps. 6. Ecke Ezechiæ Konunge / sem kysste eins og Tranan̄ / og kurrade eins og Dufan̄ / Esa. 38. Ecke Manasse / sem giørde helta Ydran fyrer synar Synder / 2. Par. 33. og voru þesser einge Lytel-Meñe. Ecke Petre / sem geck wt og gret Beisklega / Matth. 26. Og ecke hiñe Bersyndugu / er þvoode JEsu Fætur i Tærum syñum / og þerrade med Hærlockunum / Luc. 7. Þesser bræddu epter Smaa-Børnunum / og þañen̄ ætla eg ad flester hafe geinged inn i Himnaryke. Gud nade vort Eymdarstand / hier i Heimenum / Þegar vier vorum Smaalga Børn / og vissum einges Deile Goods edur Illa / þa var Himnarykte vort / en̄ nær vier vrøgt unst a Legg / giørast sumer Helvytis Elldbrandar. Gott er ad søñu ad vaxa ad Alldre / og under eins ad Vitsku og Nad hia Gude og Møñum / eins og Barned JESVS. En̄ hvad Illskuñe viduykur / þa ætla eg gott sie ad fara alldrei af Barns Alldre / Þvi kalla eg han̄ heppen̄ / sem ecke veit af flestre Odygdum ad seigia / en̄ han̄ er fæddur med / jafnvel þo allt sie Holldlegt þad af Holldenu er fætt / Joh. 3. En̄ þad ma þo ad myklu Leitre bæta med Christelegum Aga og Uppfrædingu / vor hvørrar Syndumspillt Nattura / er eins næm a þad Illa / so sem Tundred tekur a moote Elldenum. Um̄ þetta vil eg nockud framar tala ut af þessu H. Evangelio / er vier viliun i Tvo Hlute della. 1. Um̄ Skylldu Forelldrañá vid Børnen̄. 2. Um̄ Barnañá Skylldu vid Forelldrana. En̄ þu sem orden̄ ert Hluttakande Hollds og Bloods / eins og Smaa-Børnen̄ / Herra JEsu Christe / Stioorna þu Hiørtum vorum / so oss kwsa giøre ad fylgia þijnu blessudu Dygda Dæme / og send oss þar til Nad þyns H. Anda / AMEN.

Utleggingen̄.

HId fyrsta sm̄ Forelldrarner eru Børnunū skyllduger um̄ / þad er Eg-kamleg Forsorgun / Føt z Fæde / þ kiener sialf Natturan̄ / Himen og Jørd hropa þ Daglega. Aller Hluter hafa Forsorgun af þvi sm̄ þr eru fædder af / Villudyren̄ a Mørkeñe / þau grimu Leonen̄ / z hinar Ol-

mu

nu Brynur afrækia ecke sitt Fostur. Tried hefur sitt Bokva af Rokkene/og Ornisi Jardarennar giefur hun sijna Fædu/z vier erū sialfer komner af henne i Ondverdu./ og oll sijn Born hefur hun fyrer Almættis Krapt Drottens fooſtrad/allt til þessa Dags/Packer sie hm̄ ad eilijfu/ sm̄ hana dasamlega friookgar / med Feite Bagnleidar sinnar/ Ps. 65. Þetta :: ad sonnu skylldugt og naudsynlegt/enn þo er þ hitt nnnsste Pakkar/jafnvel þott sumer þyket ollu hafa aflokid þegar so er giort. Þad er þo Halfverk/ nema minna sie/ þvi betra er ad kasta Affvæme sijnu ut a Morkena / enn ad læta þad uppalast i ollū Odygdū/ Dioflenū til Þionustu. Hvad er þa framar? Hvad heyrū vier af Forelldrū Jesu? Þegar Hann Var Tolf Ara Gamall/Hofdu Þau Hann Upp Til Jerusalem. J Exod. 34. stendur/ad Drottenn hafe giefid þta Bodord: Þrisvar a Are hvoriu skulu aller þijner Karlmenn mæta fyrer Auglite Drottens Guds þijns: Þessu Bodo voru þau Joseph og Maria hlijdug/z toldu ecke epter sier ad reisa umm lanngan Veg/ allt fra Nazareth i Galilæa upp til Jerusalem. Merk hier hvad þtt a ad vera i christelegu Uppelde/sm̄ er OtteDrottens. Þad s fyrst kiemur i Kiered/þ lyktar þ leingst af seiger hitt Romverske Ordshætttur. So eru z Borneñ/Þad fyrst er hia þm̄ innplantad/þvi hallda þau leingst/enn eckert er þvilijkt/ sm̄ OtteDrottens. Hn er eins z Sæded þ Menn i Jordena leggia/þ kann eige annad/enn ad bera sier lijkann Avoxt: Þar fyrer a þ ad vera þitt fyrsta Verk/christenn Madur/ad innræta hia Barnenu elskuna til Guds/ og mun allt annad gott med minna Erfide a epter fylgia. Læknisdoma giefa Menn inn a tomann Maga/og hallda þ gott til Heilsubotar. Vier fædunst i þessann Heim stuker af Syndenne / þvi i Syndenne em eg alenn seiger David/ z i Syndenne hitnade minne Modur med mier/Ps. 51. Enn hvor mun þvilijk Lækning þar vid/sm̄ Elskann til Guds? Lat þitt Son drecka hana inn med Modur-Miolkenne / og muntu abla hm̄ Andlegrar Heilbrygde/z þ medur enn allt annad innkiemur/ medur enn hid unga Hiartad saurgast af HeimsinsOhreinendū/af vondre Umgeingne og illū Dæmum/ad þ sie þa fullt af Elskunne til Guds og Dygdanna/ sopa Satan kiemur z ber ad Dyrū med HamreLastanna/þa verde-hn̄ snarlega brotenn

a Bak aptur/ af þm̃ sm̃ hm̃ er yfersterkare/ Luc. 11. Laskadu Blygdunarlauſt/ þar mun alltyd eitthvad vid loda/ seigia hin Nreckvysu Diofulsins Børn / sm̃ tamt er ad bera illt i Nøfdingiañ Eyru/ til ad abla Fiandmøñu synu Opocka. Bruka hid sama vid Barn þitt med ødru Nætte. Tala jafnañ um̃ Gud/ hvad godur hn̄ sie/ z hvørsu volldugur/ ad hn̄ hafe Nimen z Jørd skapad/ hvad miked gott hn̄ Møñunū reite/ hvørneñ hn̄ þa dmsamlega forsorge/ hvørsu goodur hn̄ sie þm̃ sm̃ hn̄ ottast/ hvad dyrdlega Vist hn̄ hafe tilbued/ þm̃ med sialfū sier/ er hn̄ elska og nockud lyda i Neime þssū hns vegna/ hvørsu mgiæt Giøf ad sie Jesus Christus/ z hvørneñ hn̄ hafe eirneñ Ungbarn giørst þ Mañañ Nialprædis saker. Tala þta þ Barnenu christeñ Madur/ þ er su hreina z skinsamlega Miolk/ sm̃ ad Petur um̃ talar/ 1. Pet. 2. Ad vier skulū girnast/ so ad vier voxū til Sæluhialpar / og tru mier til/ þ mun eige Avaxtarlauſt verda/ jafnvel þott Bernskañ sie ryk i Ungdomsins Niarta. Prov. 22. Þvi af Munne Smæbarnañ z Briostmylkingañ hefur hn̄ sier Lofed tilreidt/ Ps. 8. Þetta mæ einfalldlegt þykia/ þ er þo þ am hvørs eingeñ hefur vitur orded. Jeg skamast myn ecke ad tala þ til Guds Barna/ sm̃ Moysi þotte eingeñ Minkun ad tala til Israels Sona/ edur hvad seiger hn̄: Devt. 6. Þesse Ord sm̃ eg byd þier i Dag/ skalltu leggia uppa Niarta þitt/ z brynna þau allt jafnt þ þynū Børnū/ og ræda um̃ þau nær þu situr i þynu Nuse / og binda þau til Merkis a þyna Nønd/ z skrifa þau a þyna Dyrustafe/ og þau skulu vera þier minningar Teikn þ þynū Augū: Nvar um̃ talade Moyses þtak um̃ Guds Løgmæl sm̃ þo deyder/ 2. Cor. 3. Nvad miklu framar mæ eg þ seigia um̃ Ord Evangeliū/ sem er Lyf og Ande/ Joh. 6. Og þ þvi ad allt Løgmæled er i Tveimur Bodordū innefaled/ sm̃ er ad elska Gud af øllu Niarta/ z Næungañ sm̃ sialfañ sig/ Matth. 22. Þa undervysa Barnenu strax a unga Alldre/ hvørneñ aller sieu ordner eirn Madur i Christo/ Gal. 3. eñ hn̄ sie Nøfuded/ Eph. 1. Nvad skamarlegt þad sie/ ad eirn Limureñ forsmæer añañ/ edur ad þr tønlest z tyggtest innbyrdis/ þar til þr mættu um̃ syder verda uppetner: Jæ hvada Merke hiñ goode JEsus hefur sett uppa syna Lærisveina/ ad aller skule þeckia þa þar af/

ad

ad þr elske hvør añañ/ Joh. 13. Vryn fyrer Syne þynū Christelegar Dygder og Gudrækelegt Athæfe/ Hoogværdena/ Kiærleikañ/ Myskunsemena/ Þoleñmædena/ Riettvysena/ Goodfysena/ Sparsemena/ Hugprydena. Afmaala þær so sē Drottenis Eingla i hñs Augū/ so ad hñ fae Elsku til slykra Hluta/ og hafe þa kiærare eñ allt añad/ og þecke hvørsu Gud hafe þa kiæra er slykt ydka/ og hvørneñ ad aller agiæter Hluter/ sē Meñ hafa mestar Mætur a i Heimenū/ plage slykre Atferd epter ad fylgia/ so sem er Heidur/ Mekord/ Astsæla/ og añad stundlegt Epterlæte er Gud veiter morgū af sijnū Vinū. Eñ kuñe odruvijse ad falla/ þa sie Dygdeñ sijn eigeñ Verdlaun i þssu Lijfe/ ꝛ hafe Fyrerheit eilijfrar Sælu i Himnarijke. Laat hñ sē allra seinast nä Odygdernar ad þeckia/ eñ elska alldrei. Drep þra Nafn ut i hñs Eyrū/ ꝛ gior Lestrna ad Skrijmslū og Ofreskiū/ leid hm̄ þ Siooner þra Straff og illar Vifarer/ er þvilijkt adhafast/ og ad hñ mune slijkañ Kost eiga/ nema hñ gallde varhuga vid: med soddañ Forkølū er christelegt og skynsamlegt ad hræda ungar Mañeskiur/ eñ eige med Grijlu/ Draugū og Forynū. Upphaf Vitskuñar er Otte Drottenis/ Ps. 111. eñ ecke ad hræðast Fiendur og Þuka/ hvøria þr alldrei sied hafa er hvad mest þar um rausa. Umfram alla Hlute vert sialfur hiñ skiæraste Dygda Speigell fyrer þijnu Afkvæme. Laat eckert liott siaast ꝛ Fare þijnu/ hvad hiñ Unge kuñe epter ad henda. Børneñ trua Foreldrunū eins og Gude/ og meina þ sie allt gott sē þau giøra. Laat ecke Hiudone Undergiefneñar glæpast a Agne Illskuñar. Fyrer aungvū a meire Blygdun ad bera/ eñ fyrer einū Jngling. Þad er betra ad giøra liott eitthvad i Høfdingiañs Auglite eñ Barnsins. Hvar a þiñ Sonur gott ad læra/ ef hñ sier eige til Fødursins añad eñ þ Illt er? Munt þu/ sē Lijtū ert hladeñ hafa gieted hñ so næmañ a Dygdernar/ ad hñ lære þær sialfkrafa / er hañ sier alldrei þ sier nema Odygder ꝛ Kuñe þig þvi Mañlegt ad henda/ so sem opt skiedur / þa tak þier Vara fyrer / ad hiñ Unge Madur vite sem miñst þar af/ þvi eg vil helldur ad Ovinur miñ siæe Illt til mijn/ helldur eñ Sonur miñ / þegar eg giæte ad hvørsu þung ad Guds Hønd vard yfer Jeroboam Syne Nebat / sē ad kom Israel

til ad syndga/ 1. Reg. 14. Þad er & ecke noog ad þu vardveiter sialfañ þig/ vagta & Barn þitt fyrer vondū Selskap/ þvi illt Samtal spiller goodū Sidū/ seiger Postuleñ/ 1. Cor. 15. og lijted Surdeyg syrer allt Deyged/ 1. Cor. 5. Jeg sie hier i Gudspiallenu/ ad Joseph og Maria leitudu ad JEsu a medal Frænda & Kuñingia / sem voru Gudhræddar Meñ/ eñ ecke medal Illþydis/ Hvar fyrer/ Þvi hñ var ecke þesshattar Selskap vanur. Þau fundu hñ & i Musterenu/ sitiande midt a mille Lærefedrañа/ eñ ecke ut a Strætū medal Gaarunga. Eingeñ kañ um̄ þad Nøgū ad hyggia/ hvad vondur Selskapur giører/ þ geingur tregt ad venia vonda Náttúru a hid goda/ hitt er liett ad venia gooda a hid vonda. Juda hefde kañskie ecke vered Hlutakare i Mansale NB. Josephs/ hefde ecke spillt hm̄ Selskapur Brædra siña/ Gen. 37. Dina hefde hallded Æru siñe/ hefde hun ecke komed i lauslætar Hendur/ Gen 34. Paulus hefde ei offsokt Guds Christne/ nema hñ hefde adur vered druckeñ af Surdeyge Phariseaña/ Matth. 16. Þott ad vier sieū gietner og fædder i Syndeñe/ þa er þo Barnaña Hiarta lijkt hreinum Pappijr/ þared aller Hluter verda ritader a. Ef þ er gott/ þ blijfur/ er þ Illt / þ er ecke helldur so liett ut ad skafa/ so ecke a siae/ Vm̄geingne Hreckvijsra Maña er heimuglegt Eytur / eirn Nætur-Þioofur / ein Mordpijla/ ein Drepsott sm̄ i Myrkrunū lædest/ Ps. 91. eirn Høggormur i Barme og Rotnan i Beinunū/ Prov. 12. Hallt þvi hiñū ungu Arm fra slijkre Olifian. Barned samþycker þ kañskie ecke strax sm̄ þ heyrer/ eñ tru mier til/ ad eitt vondt Ord grefur meir um̄ sig i Hiartanu eñ Flijsseñ i Holldenu. Ef nockur stijngur Fijngrenū a Vaxed medañ þ er blautt/ þa verdur þar Hola epter/ og hun varer þegar þ hardnar/ tekst & ecke helldur i burt nema þ sie brædt aptur. So er & Barned. Þad eirn Vngur numde/ þ kañ hñ gamall. Gietur & kañskie ecke gleimt þo hañ villde/ & þo hñ kiñe. Þa er betra Heillt eñ Bætt. Læt þvi sem minst verda Spiølleñ/ so eige þurfe ad endurbæta. Þar er Storlæte nockurt i flestra Maña Hiørtū/ Jer. 17. þvi Madureñ er drambsamt Dyr. Þad er ad søñu skadleg Tilhneiging/ kañ þo til Gagns ad koma / sie heñe

vel

N. B. Man er Præll/ ad selia Mansale/ er ad selia i Prældoom.

Vel stiornad/ læt þinn unga Son læra ad forsmaa þ sm̄ Jllt er/ og virda þa ad aungvu sm̄ ecke vanda sialfa sig/ þad storlæte er skadlaust/ Þvi Postulenn seiger um̄ þa sm̄ lætast Brædur(þ er Christner) vera/ enn eru þo Neidingiar i Hiartanu / ad med hvilkum skule Menn ecke Matar-Nautn hafa/ 1. Cor. 5. Ad þessu undangeingnu/ þa venied og Bern ydar til Ydne z Astundunar. So sm̄ Lete z Omenska hefur ablad mørg um mikellra Lasta/ so hefur Ydne z Eliun margann Osoma i burtu teked. Høfdinge Fra Athenuborgar-Manna Solon/ hn̄ sette fordū Daga/ ad sa sm̄ ecke hefde kient Syne synū neitt Handverk/ hn̄ skyllde ecke eiga skiled af hm̄ Fostur i sinne Elle. Eg kann ecke ad seigia ad þ være christelegt/ hitt seige eg ad þ var gagnsamt/ þo eg valla vite hvad sa er Forelldrunū skylldugur um̄/ sm̄ er uppalenn i Lete og Omensku/ so hn̄ giefur ecke feinged sier Atvinnu/ þa hn̄ er fullþroska. Og þott aller fae eige til þess komest ad setia Barn sitt til Menta / þa vited ad Ærlegt Erfevide er Gude eins þægt/ þvi hia hm̄ er hvørke Þræll nie Frelsinge/ helldur aller eitt i Jesu Christo seiger Postulenn/ Gal. 3. Þad være eige gott ad aller være Herramenn/ eg ætla þa yrdu aller Bændur/ hvad Verølldenn eige þoler fyrer Mannanna Jllsku saker: Bondenn vid Orfed er eins þægur Gude þegar hann giører Verk sinnar Kallanar / So sem Domarenn i synu Sæte/ edur Presturenn fyrer Altarenu. Jesus var ecke til Boka settur/ þvi søgdu hn̄s Ovıner/ hvadann kiemur hm̄ Fræde þesse/ Matth. 13. er hn̄ hefur þo ecke a Bækur lært/ þad skiede af Guds mesttu Rade/ so eingenn kynne ad seigia/ þad hn̄ hefde syna Speke af Mønnū. Enn Timburmannsins Son/ Marc. 6. var hn̄ kalladur/ z sialfur Smidur nefndur. Þvi er audvitad/ ad hn̄ mune ecke Ydiulaus vered hafa i Ungdome synū/ helldur numed þad sama Handverk/ þo mæla sumer epter Børnū synū/ ad læra ad leita syns Brauds i Sveita syns Andlitis/ vitande ecke þ ad sa sm̄ uppelst Ydiulaus/ hn̄ er næst þvi ad deyia Ætulaus/ Þvi þegar hn̄ kann eckert ad vinna/ hvad giefur hn̄ annad giørt enn ad hlaupa med Þiofū til ad stela/ z verda sydann dreigenn i Gálgann til ad hanga? Margt mætte hier um̄ framar tala/ enn eg læt hier vid byda i þetta sinn / og vil Jhuga framveigis/ hvad Børnenn eru aptur a mot

Foreldrunū skylldug. Og hā for ofan med þm/ z kom til Nazareth var þm z hlydeñ seiger Textenn. Hvilÿkt er þta/ Br. M. Skaparens hlydnast Skiepnunne/ Gud Mañenū/ Herrañ Ambattenne. O minn Herra Jesu/ hvilÿkt er Pions Mind þsse: Pad er ecke um̄ skør fram̄ kalad/ ad þu lided hefur oss til Epterdæmis/ 1. Pet. 2. Merke pad aller þeir ed under Foreldra Vallde eru/ og aññara sm̄ i Foreldra Stad setter eru/ Hvørsu Ovidurkvæmelegt pad er/ ad briotast a moote þeim sem̄ vier ecke einasta eigum sialft Lyfed / helldur og Foostur og Vpp hellde ad þacka. Pier Børn/ vered hlydug Fedrum ydar i Drottne seiger Pall/ Eph. 6. Pvi pad er riettvÿst/ Heidra Fødur þinn og Moodur/ pad er hid fyrsta Bodord med Fyrerheite/ ad þier vel vegne/ og þu sfert Lang lÿfur a Jordunne. Hvar fyrer seiger hañ i Drottne: þvi ecke ein asta vegna Foreldrana / helldur og Guds vegna a þeim ad hlyda. Gud er allra vor Fader / Eph. 4. og med þvi allra fegursta Nafne hefur hañ auglÿst sÿna Elsku til vor Mañana. Hañ kuñum vier ecke ad siaa og lifa/ Exod. 33. Pvi hefur hañ sett Foreldrana i sitt Stad / ad vier skulum dyrka sig med Hlydnenne vid þa. Nu þa fyrsta Heidur og Lotningu/ hefur Gud sialfum sier skiled af Mañenum/ þang eru iñebundeñ i hinne fyrre Bodorda Toblunne. Pad allra fyrsta i þeirre sÿdare / hefur hañ laated vera pad Fiorda Bodorded/ so sem Hlydneñ vid Foreldrana være sa Hlutur er umfram̄ adra være mest verdur/ þta er hid einasta Bodord med Fyrerheite/ z er ecke Olÿkende ad hin Almattuga Speke sm̄ leikur vid Mañana Børn/ Prov. 8. hafe þ giort i þre Meiningu/ ad Vngdomureñ sm̄ alla Hlute virdur þ fogur Loford/ eñ ecke hefur Vit a ødrū Dygdū eñ Hlydneñe/ sm̄ er Rot hiña/ skyllde hafa eitthvad pad ad gangast fyrer/ sem iñ i Augun̄ geinge/ eñ þo ad Gud hafe hier Tÿmanlegre Blessan heited/ þa vite Meñ/ ad hitt er eige fraskiled/ helldur þar s þta Stundlega endar/ þar tekur hid Eilÿfa vid. Sall er sa sm̄ misser nockud af LeingdLÿfdaga siña/ til ad naa sm̄ fyrst iñ i Rÿke Himnaña/ þvi leinge ad lifa er leinge ad syndga/ þ maa z ecke leinge kallast sm̄ einhvørn Tÿma skal Enda taka / bregd eñ þvi Leingd Lÿfdagaña hier a Jordunne/ þa bregdst hun ecke a Lande

lif-

lifande Manna. Ohlydne er GalldraGlæpur seiger Skriften/ 1. Sam. 15. Hvar fyrer? eda hvad er Galldur? Þad er Afguda Dyrkan/ en sa hinn Ohlydne giører sialfann sig ad Gude: Þvi seiger Paulus/ Rom. 13. Ad sa sem mootstande Valldstiornenne/ hann mootstande Gude/ en hann ed Forelldrunum motstendur/ hann giører hid sama. Þad er nærsta merkelegt ad sagde Jeremias Spamadur/ vid Sonu Jonadabs Sonar Rechab/ Jer. 35. Þegar Jsrael atte ad utleidast i Herleidinguna med Kvinnum og Børnum/ Þa sagde Spamadurenn i Guds Stad/ til Rechabs Sona: Af þvi þier hlyddud Boddorde Jonadabs Fødur ydar / og þier giøred sem hann baud ydur/ vardveitande øll hans Bodord/ þar fyrer seiger Drottenn Allsheriar: Þar skal ecke uppræktast einn Madur fyrer Jonadab Syne Rechabs/ ad eige stande hann frame fyrer mier alla Tyma. Og ad Menn vite/ ad Hlydnennar Fyrerheit nære leingra enn til Jsraels Sona/ þa voru Rechabitar framande Menn/ og ecke af Jsraels Sonum/ og var þanenn Fyrerheited teked fra Børnum Fyrerheitesins/ enn gieved þeim er eige høfdu Fyrerheit. So sia Menn nu/ ad þar er eckert Mannagreinar Alit hia Gude/ helldur a øllu Folke og Tungumalum/ sem giører hans Vilia/ hefur hann Þocknan/ Act. 10. Og so sem Gud hefur i Naad sinne blessad Hlydnena vid Forelldrana/ so hefur hann og i sinne Grimdar Reide Ohlydnena straffad. Hrædeleg eru þau Ord er Drottenn talade vid Samuel/ 1. Sam. 3. um Sonu Eli/ þa þeir tramtudu a mote sijnum Fødur: Jeg skal giøra eirn Hlut i Jsrael / ad hvør þad heyrer / hans Eyru skulu klijngia þar vid. Jeg hefe svared Eli Huse: So sannarlega sem eg life/ ad Eli Huss Misgiørd skal ecke forlykud verda med Offrum edur Fornfæringum ad eilyfu. Og hvørsu margur hafe hier fyrer straffadur vered/ er oflangt upp ad telkna. Fyrer þad miste Ruben sijna Frumgetningu/ Gen. 45. Fyrer þad hieck Absalon i Eykenne/ 2. Sam. 18. Fyrer þad vard Canaan/ Sonur Cams bølvadur/ Gen. 9. Þad sama utrietti Neronis Hønd til ad myrda sialfann sig/ og adrer hafa med ødrum mote heimgoldet vered. Og hvad villum vier langt leita? Giætum ad Oskøpum þessa auma Lands/ þar Sonurenn skipar Fødurnum. Faderenn þorer ecke ad tala i midt Hoof vid Soninn. Faderenn vissur Bake brotnu/ Son

grenn

uren ſefur a bæde ſÿn Eyru. Fødurenn hungrar z þyrſter/Sonurenn er fullur z feitur. Faderenn hefur øngva Roo fyrr enn hann hefur klaked þvi upp/ſem hann gieted hefur/enn Sonurenn vill lata Fødurnum vera veitt i øllu þvi hann læſt giøra/hvad þo aungvanveigenn er/þvi Faderenn þiggur eckert af Synenum/þott hann ale hann. Hann giører eige meira enn giallda aptur þad hann lanad var. Ecke þarf eg ad ſeigia/ad þad ſie komenn Nefnd Drottens og Reide yfer Land vort/ þvi þetta er noog Nefnd i ſialfu ſier / þar þeſſer/ſem ſo eru uppalder/ganga heilbrigder Bæa a mille/þad eru voorer Olmuſu Menn/og vier fæddum þa i Guds Nafne. Þad eru þeir ed utſiuga Hus Eckna z Fødurlauſra/og þeir ed drecka annara Guds Barna Sveita/ jafnvel þott þeir eige i ſiǿnum eigenn ad næra ſig af Jørduñe/ Gen. 3. Solon var eitt ſinn adſpurdur/hvar þui hann hefde aungvar Vidløgur hafft vid Fødur-Drapeð? Enn hann ſvarade: ad hann hefde alldrei þeinkt til þeſſ/ad þad munde nockrum i Hug koma. Eg medkienne og þad/z þacka Gude þui/ ad hann hefur vardveitt Land vort fra ſo ſkielfelegre Olucku i langa Tyma/jafnvel þott þeſſ Dæme ſieu annarſtadar. Enn ſa ed formæler Fødur og Moodur/Prov. 20. ſa ed hæder Fødurenn enn foragtar Moodurena/ Prov. 30. Hann ſem med Illu einu launar alla þa Mædu og Pijningu/ſem hanns Forelldrar hafa uppa hann koſtad/ Hann ſem med Ogudlegu Athæfe/Skømmum og Løſtum kvelur þad Brioſt/ þui hvøriu hann borenn var/ſo þetta hefur marga Gudhrædda Forelldra til Dauda dreiged: Mun hann vera langt fra Fødur-Morde? Og ſo ſem þad mun hin ſtærſta Glede vera ad ſia ſitt Afkvæme frammganga i Guds Otta/ſo hlytur þad ad vera hin meſta Hiarta-Sorg og Hugar-Angiſt ad ſia ſyna eigenn Saalu illa fara. Børnenn eru kveikt af Forelldranna Veru/Enn eingenn hefur umm Allder ſitt eiged Holld hatad/helldur foſtrar hann þad og nærer/ Eph. 5. Zeleuchus Høfdinge þeirra i Locris/ er hann hafde þad i Løg leidt/ ad ſa ſem tæke med annars Mans Egta-Konu/ ſkyllde Augun miſſa / þa hente þad hanns eigenn Son/hvar þui hann liet ſtinga ut hanns þad eina Auga/ enn ſitt annad/til ad fullnægia Løgmalenu. Þad auglyſte z Pſamenites Egyptalands Konungur/þegar Børn hanns voru ſvivirdt z illa utleikenn/þa griet hann ecke helldur enn Steirn / enn þegar hann ſa Vin ſyna Ello

Syf

Lyfslaks leidda/ þa kæradest hñ miøg so/ z er hñ var ad Orsøkenne spurd
ur/ svarade hñ þvi/ ad i Mokgange Vina siña skylldu Meñ græta/ eñ
Barnaña Olucka være stærre z sarare eñ so/ ad hun tæke nockrū Tær-
um/ z allt mun helldur storka/ eñ ad þvilijkt finest eñ nu i Dag/ jafnvel
á medal vor. Hvad synest þier þa/ christeñ Madur? Hvilijkur Ogior-
ningur er þ/ ad sælga þra Niarka med Ohlijdne og illu Athæfe/ er so
heitt elska/ af hvørra Salu/ þeirra Sala so fast hanger/ so sem Jacobs
af Benjamins? Gen. 44. Pad var i Løgū haft hia Athenu Møñū/ ad
þa sem ecke villde Forelldrana forsorga/ hñ skyllde Ærulaus vera. Eg
kañ ecke ad seigia þ Orietlogst/ þvi þar er eingrar Æru Von hia hm/
sem ecke vill uña þm Lijfs uppheldis/ sem hm hefur til Lijfsins hialp-
ad. Þar fyrer/ Børn mijn/ Giæted ad ydur þ Guds saker/ z leided ecke
yfer ydur tijmanlega og eilijfa Olucku med Ohlijdne og Forsmaan For-
elldrana. Þier kalled aller Gud ydar Fødur/ sem a Himnū er/ eñ hñ vill
ecke þess Fader heita/ sem foragtar sijna Forelldra/ þvi elske hñ ecke siñ
Fødur/ hvørn hñ sier/ hvørsu maa hñ Gud elska/ þañ er hñ sier ecke? 1.
Joh. 4. O HErra JEsu Christe/ þu sem Fødurnū hlijdeñ giørdest
allt til Daudañs/ ja/ allt til Krossens Dauda/ Phil. 2. Gief þu ad vier
fyrer þijnar/ og þijns og vors himneska Fødur Saker/ verdum so allre
Mañlegre Skickan undergiefner/ 1. Pet. 2. ad þu vtlier oss þeckia fyrer
þijn Børn a hinum efsta Deige/ nær þu kiemur ad endurgiallda sier-
hvørtū einū epter sijnū Verkū/ 2. Cor. 5. Sier i Lage bidiū vier goode
Gud/ gief Børnunū hlijded Hiarta/ og vernda þau fra vondre Verølld
þessare/ so þau elske þig/ elske Forelldrana/ elske Yferbodarana/ elske
Dygder og Mañkoste/ Og i einu Orde ad seigia/ ad þau vaxe og þroo-
5 est ad Alldre/ Vitsku og Naad hia Gude og Møñū. Bænheyr
þad fyrer JEsu Forþienustu/ Amen.

Añañ Suñudag epter Prettanda.

Gudspialled/ Joh. 2. Cap.

J þañ Tijma. Þar giørdest Brudkaup i Cana Galilea og Mooder JEsu var þar. Eñ JEsus og hñs Læresveinar voru og bodner til Brudkaupsins. Og er þa þraut Vijn/ sagde Mooder JEsu til hñs: Þeir hafa ecke Vijn. JE

ſus ſagde til hennar: Þu Kvinna/ hvad hefe eg med þig? Mijn Stund er enn ecke komenn. Mooder hanns ſagde til Þionuſtumannana: Hvad helſt hann ſeiger ydur/ þad giøred. Enn þar voru ſex Steinkier ſett/ epter Venju Ebreſkra Manna Hreinſunar/ og hvørt eitt took Tvo edur þriu Mæler. JEſus ſagde til þra: Filled upp Kierenn af Vatne/ og þeir fylltu þaug allt a Barma. Og JEſus ſagde til þra: Aused nu a/ og færed Kiæmeiſtaranum/ og þr færdu hm. Enn þa Kiæmeiſtarenn ſmackade Vatned/ þad ad Vijne var orded/ og hann viſſe ecke hvadann þad kom/ enn Þionuſtumennerner ſem Vatned ſooktu/ viſſu þad/ þa kallade hann a Brudgumann/ og ſeiger hm: Aller Menn giefa i Fyrſtu hid goda Vijned/ og nær þr taka ølvader ad giøraſt/ þa þad hid lettara/ Enn þu hefur geimt hid gooda allt til þeſſa. Þetta er hid fyrſta Jardteikn ſem JEſus giørde til Cana i Galilæa: Og hann opinberade ſijna Dijrd. Og hanns Læreſveinar trudu a hann.

Exordium.

Eg hefe Trwlofad ydur einum Manne Chriſto/ ad eg fære ydur hønum hreina Meyiu/ ſeiger St. Pall/ 2. Cor. 11. Hvør ſkyllde hafa vogad ad koma ſo Ordum ad þeirre Einingu ſem er a mille Guds og Manna/ hefde ecke Guds Ande ſiertur lagt þad i Munn ſinna heilagra Manna? Og er þad þo ecke ad undra/ þvi Ordenn eiga epter Hlutunum ad lykta. J Leindardoom Holldteckiunar vors Frelſara/ er Gud ſaniteingdur Mannlegre Nattúru/ þad Himneſka vid hid Jardneſka/ þad Eilijfa vid hid Daudlega/ þad Synelega vid hid Oſijnelega/ hid Skapada vid þad Oſkapta/ og þad med ſo ſterku Bande/ ad ecke mætte adſkilia/ og þar ad auke eru þeir ſem Gud elſka/ einn Ande med Chriſto. Þennann Oranſakannlega Leindardoom hefur hinn Eilijfu Speke þocknaſt ad Jardteikna med Sambwd daudlegra Manna/ þar Madur og Kona ſamannkoma i ærlegum og heilogum Egtaſkap. Nu þoott ad Himneſkra og Jardneſkra Hluta kunne valla nockur Jafnudur ad hugſaſt/ auk helldur talaſt edur giøraſt/ þa er þo Eining a mille Guds og Manna/ mióg ſo lyk einum Chriſtelegum Egtaſkap: Beggia Hofundur er hinn Almattuge Gud/ Hvørttveggia hefur Kiærleikurenn ſamteingt/ ſo ſem hrein Elſka feſter Gudhræddra Hioona Sæler eina vid adra/ So hefur JEſus af Eintoomre Elſku og Kiærleika opanſtiged i vort auma Holld/ og giørſt Safnadarens Høfud/ eins og Madurenn Konunnar/ Eph. 5. Og Paulus talar enn þa nær þeſſu i ſama Capitula/ ſeigiande: Vier erum Limer hinns ſama Lykama/ Holld af hanns Hollde og Bein af hanns Beinum/ og med ſømu Ordum utſkyrde vor Fader Adam þær Tegunder ſem Nattúrann baud hønum/ ad være a mille hanns og vorrar fyrſtu Moodur/ er hann ſagde: Þeſſe er Holld af mijnu Hollde/

og

og Bein af mijnum Beinum / Gen. 2. Þar fyrer Itrekar Paulus eirnig / hinn fyrstu Hioonavijgslu/ Eph. 5. med þessum Ordum: Af þeim Tveimur skal eitt Hold verda. Vor Herra telur alleinasta Eina Orsøk til þess / ad Egta Foolk skilia meige/ Matth. 5. Sem er Hoordoomurenn. So skilst eige Christur vid nockra syndugs Manns Saalu/ þa er hann hefur sier Eitt Sinn fest / nema hun take framhia honum / Heimenn / Hollded og Diøfulenn / Og þo seiger hin eilijfa Myskunsemenn / Jer. 3. Sin þeir plaga ad seigia: Ef Madur læter Konu sijna eina / og hun geingur ad eiga annan Mann / Mun hann hverfa ad henne aptur? Mun ecke þad Land magnlega saurgast? En þu hefur Hooraner drygt med mørgum Elskeuga. Snw þo aptur til mijn seiger DRottenn Gud. Egtaskapurenn er af Gude Innstiptadur / til ad fiølga Mannkynenu i Heimenum/ þad baud Gud i Ondverdu / er hann sagde: Vaxed og margfalldest/ og uppfylled Jørdena / Gen. 1. Þad Itrekade hann epter Flooded vid Noa / Gen. 9. og þess sama Ords Almættis Kraptur er enn nu nyr og ferskur / og mun verda allt til Enda Veralldar. JEsu Brwdur er eirnenn nærsta frioofsøm/ margra Barna Mooder / þennar Vaufsta Span / er a þenne þarsællega ætt / ad hin Einsamla hefur fleire Børn enn hun sem Manninn hefur / Esa. 54. Hann hefur med H. Guds Orde Otal Barna vid henne gieted/ 1. Pet. 1. hvør nu standa umhverfis hans Bord a Himnum / Ps. 128. so sem Pælmaviddar Kvister a Vatnsbøckum plantader / Ps. 1. Þess gietur Jacob Postule / Cap. 1. Hann hefur sialfkrafa gieted oss med Orde sijns Kraptar / ad vier sieum nockurskonar Frumburder hans Skiepnu. Þessu þroofar Brwdgumenn / Esa. 8. Seigiande: Siaed mijn Børn sem DRottenn hefur giefed mier. Þar yfer fagnar Brwdurenn / Es. 49. med þessum Ordum: Hvør hefur gieted þessa? Jeg var Obyria / burtflutt og ad Herfange teken / Hvør hefur uppaled þessa? Jeg var yfergiefenn og Einsømul. Hvar voru þesser? Christeleg Kyrkia eður Fiølda Barna / þvi hennar Vaufste er alltijd hinn same / og hans Ar taka aungvann Enda / Ps. 102. Hann er sa Madur Zemach under hvørium Elliflega grær / Zach. 6. hvørs Ande ad lijfger. Gydinganna Samkunda er Ein Obyria / þvi hun hefur steiged sinn Mann i Hel / enn fædmar hinn afgamla og wtdauda Moysen/ hvørs Bookstafur ad deyder/ 2. Cor. 3. Nu fyrst hinum eilijfa Gude hefur þocknast ad teikna so hærlega Hiuee med Hioonabands Samviskenne / þa gietum þess/ Brædur mijner / med hvad mikelle Æru og Virdingu / ad oss byrjar ad vanda þa Heiløgu Stiett. Þar um vil eg nockud framvegis tala wt af þessu heiløgu Evangelio.

Enn þu sem oss hefur Trwlofad þier i Naad og Myskunseme / Eilijfe Sonur lifanda Guds / Upplijs þu Hiørtu vor / so ad þetta vort Aform þarsællega lukkest / og gief þar til Naad þijns Heilaga Anda / AMEN.

Utleggingenn.

ÞAr Giørdest Brudkaup i Cana Galileæ/ seiger Textenn: Og JEsu Mooder Var þar. Sumer hafa tilgieted ad þesse Brud-Hioon hafe vered Ætt-Menn Guds Modur/ og nockrer hallda ad Brudgumenn vered hafe Johannes Postule/ þvi hann eirn skrifar þetta/ og þeiger þo

um̄ Nøfnen/ so s̄m Plagsidur hans er/ nær hann um̄ sialfann sig eitthvad merkelegt skrifar. Um̄ þta er eckert vyst/ rędur z a øngvu. Þitt er aud ræded/ ad hier hafa Gudhræddar Personur bued Radahag sinn/ þui ecke hefde Jesu Moder att Sess vid þau ella / og er þ af þssu ad læra/ ad menn take Gudhrædda menn til Radaneitis med sier/ þegar slykt a ad byria/ enn ecke hlaupa til slykra Efna þ Rad fram/ eige helldur hlydest a Fortølur þra/ er annadhvort sialfer ecke vita Folk synu Forrad/ edur þ eigenn Gagnemuna saker steipa einū Oreindū og Fakranū i þa Stifsu s̄m hn̄ ma æfennlega gista z alldrei blydann Dag sia. J Egtaskapar Malū er þ eins z i Strydenu/ þar ma eige villast tvisvar. Sa s̄m eitt sinn fiell i Valenn/ hn̄ reis alldrei upp sydann/ og hn̄ s̄m byriar sinn Radahag/ ma buast vid ad tebla vid slykann Kost allann sinn Alldur/ er hn̄ tek ed hefur. Jeg heyre ad Jesu Moder var hier ad Heimbode / og hns Læresveinar. Enn hvad seiger hn̄ sialfur i Matth. 12. Sa s̄m giører Vilia myns Fødurs s̄m a Himnū er/ hn̄ er minn Broder/ Syster z Moder/ þ eru þr ed Ottast Gud og elska. Slykū eiga Guds Børn epter ad leita. Enngenn er þvilyk Heimann-Fylgia s̄m Otte Guds z ærlegt Uppfellde. Abraham liet Eleazar sinn Þienara sveria sier vid Gud/ ad hn̄ skyllde aungva taka Syne synū til Egta af Canaans Dætrū / Gen. 24. So miked þotte hm̄ a þui ryda/ ad Børn syn ecke skylldu draga Ok med Ogudlegū/ 2. Cor. 6. Drottenn Allsheriar lagde rykt a vid sitt Folk/ ad eige skylldu þr teingiast þm̄ Gudlausu Þioodū/ er hn̄ rak ut ur Canaans Lande/ Devt. 7. Þad bar til þss/ ad eige skylldu þr villa Hiarta þra fra Gude / og temiast a alla þa Ohæfu / þ hvøria hiner voru utdrifner/ eda asamt þm̄ verda fyrer Guds straungu Hefndar Hende/ er alla reidu var utriett til ad hvolfa hinnū fulla Mæler Syndanna yfer þra eigenn Høfud. Syner Veralldar þssarar spyria fyrst allra epter Audæfū og Rykdome/ so s̄m øll er Von til/ þui hvar þra Fiesiodur er/ þar er Hiarta þra/ Matth. 6. Nu mun þo ecke slykar Guds Gafur lastad/ þegar þ eru hns Gafur/ og ecke Braud hins Volada/ Svetta Daglaunarans/ edur Hus Eckiunnar/ enn eg sie þo aptur a mot/ ad Heimurenn munu fyrerfarast med øllu þui s̄m i hm̄ er/ 1. Joh. 2. z. hvør eru þa

þess

þſſ Rol sm̄ eirn hefur sett þ sitt Gud og ædsta Hiartans Traust? Þar er fliott til ad svara: Nañ er Gudlaus og Huggunarlaus/ z auk þſſa/ þott vier skylldū epter Mañlegū Plagsid tala/ þa jata eg þad satt ad vera/ sm̄ hñ sagde fordū: Eg vil helldur Mañeñ sem Peningeñ brestur/helldur eñ Peningeñ þañ er Mañeñ vantar/ þvi hvad skal Audureñ hinū Arga/edur Bogeñ þm̄ er eige kañ ad nyta hñ? Þad være eins z ad kaupa margar Hørpur handa þm̄ s ecke kañ a Hørpu/ eda Bækur fyrer þañ sm̄ ecke hefur lært a Bok. Audur er godur þm̄ er kañ ad bruka hñ/ hinū er hñ eins og tøgū Mañe langt Vopn/ eñ eingeñ veit þa Kunst/ nema sa sm̄ Gudhræddur er/ og giører sier Vine af hinum Gamla Rangløtis Mamona/ þa ed medtaka hñ i eilijfar Tiallodbuder/Luc. 16. Og i stuttu Maale ad seigia/sa er einasta Auds verdur sm̄ Audeñ forsmaaer / Ecke þ hñ fyrerlijte Guds Gæfur edur kaste þeim a Glædur/helldur fester ecke Hiarta sitt þar vid/z lætur ecke Mamon drottna yfer sier/helldur drottnar yfer hm̄. Og fyrst þſſu er so vared/ þa er ecke ad slægiast til Audsins sem aa ad vera Þrælleñ / helldur til Guds Otta sem a ad vera Herrañ. Adrer eru giefner þ Ættū og gøfuguForelldre/ þ er ad søñu ægiætt/ þvi tijdar ber þ vid/ ad goder koma af goodū/ og Stoormeñe hafa betre Rad til ad ala upp Born sijn ef þr vilia vel/helldur eñ Smælingiar. Þo er allt Holldlegt þ af Hollde enu er fædt/ Joh. 3. og aller eigū vier til Adams ad telia/og ecke taka Meñ alltgod Dygdernar i Arf. Jeg vil helldur ad eirn giøre Abrahams Verk/eñ ad hñ sie Abrahams Sonur/ þvi lijtt gagnar þm̄ gøfugt Afspreinge/sm̄ meir er til Mynkunar Ætt sine/eñ hun kyñe ad vera hm̄ til Soma/z nærst er þ hvørtū sm̄ sialfur er hñ. Þeir s þa hafa eñ miña Vit/þr gangast þ Lit/ og so ætla eg allmarger binde þ Saltmæl/sm̄ eingeñ maa riufa so ad Skøpū fare/nema Daudeñ. Fagurt Gots er þ ad søñu eñ nærsta fallvallt/þvi allt Holld er Hey/z allur þſſ Blome so sm̄ Gras Akursins: Þegar Guds Ande blæs þar a/þa visnar þ/ seiger Rodd Hropandans i Eydemørku/ Es. 40. Lijtell Kville/eitt Oforvarandes Tilfelle/ein Myfluga/sem er hid miñsta Kvikende/kañ ad eyda Mañsins Frijdleik z hñs Styrk/so þar er ecke epter af. Dygd

enn er ein/so sem hinn gamle Cicero sagde/sem er med diupum Rooktum nidur fest/hvort alldrei veiktast kann/og alldrei ur Stad ad hrærast/og ef hann hafde so miked Traust a Dygdenne/sem þo kunne ecke ad meta hana voru vyfe/helldur enn annar Neidinge. Hvad dyrt ætter þu þa christenn Madur Gudhrædsluna ad kaupa/sem er til allra Nluta nytsamleg? 1. Tim. 4. Giefed mier þessa sagde Samson hinn sterke/þvi hun þocknast mijnum Augum/ Jud. 14. Pad var diupvitur Roksemd þeirra Domaranna i Israel. Dalila þocknadest og so hanns Augum / Enn hann vard annars var/þegar hun olle þvi ad hann blindadur var a þeim somu Augum/er komu honum til ad gyrnast hana/Jud. 16. Og maa af hanns Dæme læra þad/ad so verde ad Sylfinu sem Osvitinu/Enn hvornenn sem honum er fared/þa ætla eg ad marg ur enn nu i Dag gyrnest þad er hann glæpest a / og sanna so siddann Ordskvid Salomonis Konungs/er best visse af slyku ad seigia/Ad vond Kona sie eins z Reykur i Augunum. Epter ollu þessu spyrta nu Heidniar Þiood er/Matth. 6. og þeir sem eins eru lynder/Enn hvort nockur elskar Gud/ edur raker sitt Christendoom / edur hefur JEsum ad Nennbode/ þar spyrta faer epter af oss/sem þo lantunst Christner vera/og eg hefe O- vijda heyrt adspurt i Lande voru/ hvort einn sem leitar Konfangs Ott ast Gud/hvort hann raker hanns Bodord/ hvort hann giefe Olmusu nema fyrer Fordilldar skulld/hvort hann være riettsijn/samkundunarsamur i sinne Kallan edur eige/hvort hann hefde Sitte edur Niarka til ad voga nockru Omake edur odrum Munum uppa sijna z annara Velferd/eda hefde adrar Christelegar Dygder til ad bera. Enn hvort hann rijkur være/kynne vel ad hræfna þa Mennum/kynne ad koma sa Aru sinne fyrer Bord/ad hann giæte a einhvorn Natt slopped. Miskunarlaust fyrer Almuga / kynne vel ad hylia Ulfenn under Saudar-Giærunne/ Og i einu Orde ad seigia/stelal svykia/liuga og ræna/under Nylmingu Gudrækneinnar og Noglætesins/ þar hefs eg heyrt nærre þvi med berum Ordum umtalad / Og so er fared Christendoomenum hia allmorgum. Være þa eige betra ad taka JEsum til Rads og Heimboda med sier / sem allt Vallð er giefed/bæde a Himne og Jordu/Matth. 28. Hvor ed allt stundlegt Epterlate kann afgirnafanlega ad veita Astvinum sijnum/epter þvi sem hanns alvitra Rad

ſter þm̄ beſt haga/ Og ef hn̄ þad ecke veiter/ þa veiter hn̄ þ ſm̄ er ollu ædra/ ollū þm̄ ſm̄ hn̄ otkaſt/ ſm̄ er ſialfur hn̄ z hn̄s Vinatta/ ſm̄ alldrei bregſt/ þott Himen z Jord forgange. Þad var ſtor Virding ad Jeſu Mooder z hn̄s Læreſveinar voru ad Veitſlu þiſare/ en þad tekur yfer ad Men heyra i Evangelio / ad JEſus hafe hier ſialfur verede Abraham vard gladur vid ad hn̄ ſaa Dag Mannſins Sonar / Joh. 8. og þeckte hn̄ þo valla. En hvilykt er þtta ad JEſus Chriſtus Sonur Guds lifanda/ Matth. 16. voru Holdi iklæddur/ ſannur Gud og ſannur Madur/ hn̄ virdeſt ad pryda Samkomu þiſa med ſinne Nalægd. O min Herra Jeſu. Hvad er þo Madurenn þſ/ ad þu minneſt hn̄s? Eda Mannſins Sonur ad þu vitier hn̄s? Hin Riettlaate þſ Ranglaata/ Hin Odaudlege þſ Daudlega/ og Konungur Dyrdarennar þioons Syndarennar? En allt hefur þu þta giort minn Herra/ til þſ ad kenna Bornū þinū/ hvornenn þau eige ad hyrta þ Sattmaal/ ſm̄ þu hefur viliad lata vera Lyking þinnar Guddomlegrar Elſku til vor aumra Manna. Ecke er Jeſus einaſta nalægur þſū Brudhioonū/ helldur eiga allar chriſtnar Manneſkiur þann ſama Koſt ſm̄ hm̄ vilia til ſyn bioda: Þott Jeſus ſie oſſ ecke nalægur ſynelega/ ſo ſm̄ hn̄ var a Dogū ſinnar Holldsviſtar/ þa eiga þo oll Gudhrædd Hiortu Koſt a hn̄s Nalægd/ þvi hn̄ hefur ſialfur lofad/ Matth. 28. ad hn̄ vilie vera hia oſſ allt til Veralldarennar Enda. Ecke hefur hn̄ þ einaſta ſagt til Læreſveinanna/ helldur til allar þra ſ a hn̄ trua mundu/ þvi Poſtulanna Dagar þrutu laungu ꝼ Veralldarennar Enda/ helldur man hier um ætla þ ſama ſm̄ Drottenn ſagde fordū til þra: Þad eg ſeige ydur/ þ ſeige eg ollū/ Marc. 13. Biood Jeſu med heitre Bæn til þyns Brudkaups/ chriſtenn Madur/ og mun hn̄ ad viſſu verda þinn Gieſtur. Riett-truad Hiarta þarf eige leinge ad leita ad Jeſu/ þ er hn̄s Kyrkia/ 1. Cor. 6. Og mun Drottnarenn ecke tefia ad koma til ſyns Muſteris/ þegar hn̄ til þſ kvaddur er/ Mal. 3. Eitt Harmþrunged z ſundurknoſad Hiarta fyrerlytur hn̄ alldrei/ þvi þ er ſu Fornen ſm̄ hm̄ lykar/ Pſ. 51. Þad eru þær Viſter/ er honū ſkal fagna med/ z hn̄s þegnſkyllda hia Mannanna Bornū. Sie þvi JEſus hinn fyrſte og ſydarſte Gieſtur til allra vorra Brudkaupa: Þar ſm̄ hn̄ er/ þangad

vill Faderenn og H. Ande koma/og Vistarveru hia þm giøra/Joh. 14. sm Guds Syne hafa til syns Brudkaups bodeð. Adrer Viner og Giest er yfergiefa oss z kannast valla vid oss epterm/sierdeilis ef nockud skylldi a þeim liggia/ so ad Vinskapurenn er ute/þegar af er Kønnuste. Þeir hafa Makar Ast a oss/enn øngva adra/flest-aller. Enn Jesus yfergiefur alldrei þa/er hm̄ treysta. Snarara kann Faderenn ad giefa Synenūm Nøggorm þ Fisk/z Stein fyrer Braud/Luc. 11. helldur enn Gud kune ad neyta þm̄ um̄ godar Gaafur/ er hann med riett-truudu Hiarta þar um̄ bidia. Helldur kann Moodurenn ad gleima synu Barne/ Avexte syns Kvidar/ Es. 49. helldur enn Jesus kune þm̄ ad gleima/sm̄ hn̄ elska. Og fyrst þesse Giestur er so agiætur/ sm̄ nu er sagt/þa sieu øll christen Egta Hioon alvarlega amint um̄/ad skicka sier so i synū Egtaskap/ad þau fæle ecke i burtu fra sier/ so milldann/so Giæskurykann z so Volldugann Herra. Paulus leggur Heilræde hier til/Eph. 5. segiande/ Þier Menn/ elsked Egtakonur ydar/so sē Christur Søfnudenn/og gaf sig sialfann ut þ hn̄. Omøgulegt er ad sønu daudlegū Mønnū/ad vera so fullkomenn a Elskuste hvør vid annann/ so sem Christur hefur vid oss vered/ þo kuna Menn ad breita epter hn̄s Elsku/so miked sm̄ møgulegt er. Mier þyker lyklegt/ad sa sm̄ slykt hugsar til þss/hvørsu kiæra ad Jesus hafde hn̄s Saalu/þegar hn̄s Saala vard hrygg allt i Daudann/Matth. 26. til ad utvega syndugū Saalū eilyfa Glede/hann mune skyrrast vid ad hata sitt eiged Holld/ Eph. 5. og afrækia þ sem a ad vera ein Saala med hm̄. Enn Gud næde/ hvad fær hugsa hier til? Og hvad Olykur er sumra Manna Egtaskapar Underbuningur z Sambud Christi Elsku til sinnar Brudar. Losta og Lutgiærde taka marger til Raads med sier/þegar so Vegsamlegann Raadahag skal byria/þeinkiande slyked um̄ þ hvørt þeir giete veitt sier z synū ærlega Forsorgun/eda hvørt þr here Vit z Menningu til ad ala Børn syn upp i Guds Otta z godū Sidū. Allt of marg er hlaupa saman med litlu meire Ahyggiu/ enn Hestar og Mular/ og þegar Girndenn er slockt um̄ stundarsakes/ þa yfergiefur hvørt annad/ edur lifa i Hionabandenu eins og Vargar. Fridulifnadur er slykt/ og ecke ærlegur Egtaskapur/ og þott þ kallest so þ Mønnū/ þa er Guds

Doomur

Domur odruvïsse en̄ Man̄an̄a Domar. Sa sem̄ lijtur eina Konu til ad girnast hana/ hn̄ hefur allareidu drygt Hoor med henne i sijnu Hiarta seiger Lausnaren̄/ Matth. 5. Þar af ræd eg/ ad sa sem̄ ætlar Konu sinne Einlæte (edur Kona sem̄ feigen̄ villde vera vid Man̄en̄ skilen̄) þau hafa alla reidu yfergiefed hvort an̄ad. Sa sem̄ illa mz henne lifer/ hn̄ hefur tapad hinū betra Hluta Egtaskaparins sem̄ er Eining Hiartnan̄a/ z i sundur slited þ sem̄ Gud hefur skipad ad eitt skyllde vera/ Gen. 2. Christur gaf sitt Lijf i Daudan̄ þ sijna Brude/ Eph. 5. Ad sönu er þ valla heimtande af syndugre Nattuuru/ ad hun so heitt elske/ þo eru þess mörg Dæme A̅n̄arstadar i Heimenū/ ad margur vogar Lijfenu þ Kvin̄u og Börn. En̄ hvad giora Men̄ i þessu Idiulausa Lande: þ sama sem̄ Salomon seiger um̄ Letingian̄: Eg vil en̄ þa sofa lijted/ z en̄ nu dotta nockud/ z en̄ þa leggia mijnar Hender saman̄ litla Skund/ þangad til Vorbyrgden̄ kiemur/ so sem̄ eitn Ferda-Madur/ z Skorturen̄ eins z ein Hetia/ Prov. 6. Konurnar hafa og Bodord af St. Paale i þessum sama Capitula/ sem̄ eg ædur um̄gat. Han̄ seiger: Konurnar vere sijnū Mön̄um undergiefnar so sem̄ Drottne/ þviad Maduren̄ er Konun̄ar Höfud/ so sem̄ Christur Safnadaren̄s. Þar þ so sem̄ Söfnuduren̄ er undergiefen̄ Christo/ so eiga z Konurnar ad vera sijnū Mön̄ū undergiefnar i öllu. Med Elsku a slijkt ad vera/ B. M. En̄ eige med Ofbellde. Maduren̄ er ad sönu Konun̄ar Höfud z Herra/ Gen. 3. En̄ hn̄s Herradæme a ad vera in̄efaled i Elsku og ecke Ofrijke. Höfuded sier þ Lijkamanū til þess ad hn̄ vel vegne/ en̄ ecke meide sig edur steite. Hener adrer Limerner utrietta þ sem Höfuded alyektar / en̄ þ a so þ ad sien/ ad eige sie til Skada nie Hindrunar. Stiorne Men̄ Konū eins z Christur Söfnudenū/ hn̄ rædur alldrei nema til Farsælldar/ þm̄ sem̄ vilia lata sier af hn̄s Anda stiorna. En̄ su Man̄eskia/ sem̄ ecke vill hn̄s Radū hlijda/ Hun kan̄ ecke ad heita hn̄s Brudur. So giet eg eige helldur kallad þa Egta-Konu sem̄ ecke vill fara ad gods Man̄s Radū. Ecke helldur þan̄ Egtaman̄/ sem̄ illa rædur/ ef hn̄ hefur betur Vit a. J Moysis Lögū ban̄ade Gud ad nockur Kallmadur skyllde færa sig i Kven̄a buning/ og ad ein Kona skyllde bua sig eins og Kallmadur: Þetta er Lijklegast/

ad

ad hiñ Alvitre Konungur hafe sett til ad hallda goda Skickun medal
sijns Folks/ og til ad afstijra Lauslæte og Hneixlissamre Vmgeingne
millū Karla z Kvenna. Eñ þo kyñu Meñ þess til ad gieta/ ad a med-
al añara være hier med teiknad/ ad eirn Kallmadur skyllde ecke læta þ
Vallð/ er hañ epter Guds Bode hefur yfer Konuñe/ og Konañ ecker
Valld taka sier til yfer Mañenum/ Þvi ein Kona sem vill ræda fyrer
Bonda sijnum/ hun tekur uppa sig Kallmañs Buning/ og eirn Eyg-la-
madur er so mióg vellteft ur sijnu Bonda Sæte/ ad hñ lætur Konuna þ
sig ræda/ hañ byr sig Kvenna Buninge/ og mā ei framar Husbonde
kallast/ og er hvorkveggia þsta ad umhverfa Guds Skickun/ þvi hvor-
tveggia hefur hñ bañad/ er þ þvi ein Andstygd þ hm̄. Þetta seige eg
ecke þess vegna/ ad eige sie þad Somasamlegt hvortū Mañe/ ad þeckiast
holl Rād goodrar Konu. Hefde Pilatus hlijdt Konu siñe / þa hefde
hñ ecke giørst sekur i Bloode hiñs Riettlæta/ Matth. 27. Aurelianus
Keysare gaf þañ Vitnisburd Zenobiæ Drottningu/ ad med heñar Rāde
og Fylgé/ hefde Odenatus heñar Husbonde Persana sigrad. Munde þ
skada David ad hñ hlijdde Abigael? 1. Sam. 25. edur Joab Ræde Kviñ-
uñar i Abel Beth-Maþaca? 2. Sam. 20. Þvi seiger og Salomon/
Prov. 14. ad ein skynsøm Kona bygge Hused: So kañ og opt til ad
bera/ ad Kviñañ sie framar Vite boreñ eñ Madureñ / og er þa eingeñ
Mynkun ad fallast a Rād heñar / Eñ þar fyrer a hun ecke ad hefia
sig upp yfer Mañeñ. Eirn Þienare kañ ad skynia margt framar eñ hñs
Herra/ samt er hañ þo ecke Herra. Þad kañ og opt ad henda sig/ ad
eirn Rādgiafe sie vijsare eñ hñs Konungur/ samt er hñ þo ecke nema
Rādgiafe/ So er og ein Kona alldrei nema Kona/ hvørsu sem hun er
vel ad sier um̄ alla Hlute/ hun kiemst alldrei hærra eñ ad vera Hæfud-
prijde Bonda sijns/ eins og Salomon talar um̄ godar Konur/ Vilie hun
meira vera/ þa smanar hun bæde sig z hñ/ og heiter hun þa Rotnan i
hñs Beinū/ Prov. 12. sem er eingeñ Æru Titill. Gud hefur Hlutunū
nærsta vijslega hagad : Mañenū hefur hñ giefed Abl og Vitsmune/
Konuñe Fegurd z Blijdlæte/ hvørtvegge eiga so sijnar Gæfur ad bru-
ka ad Gude þocknest. Kallmadureñ a ad bruka Styrkleika siñ til Erf-
ides/

fidis/en ecke til Offstopa/Viksmunena til Forsloonar/ og ecke Hreck-
vyse. Konan Fegurd sijna til ad þocknast Manenn / þvi þ hefur Gud
skapad i Natturune/en eige til Lauslætis/ þvi þ hefur Diøfullen inn
ført i Heimenn. Blijdleika sinn til ad mvina Mansins Giedsmune/ en
ecke til ad svijkia hann til vondra Verka/eins og Jessabel/ 1.Reg.21. Jeg
Itreka enn þa aptur hina føgru Paals Samlijkingu um Christum og
Søfnudenn/þvi hvørge er christelegum Egtaskap meire Virding giør/en
i henne/ Þott Sonur Guds lifanda hafe virdt oss þess/ad kalla oss sijna
Brude/þa er hans Dyrd øngvu ad mińe/helldur øllu meire i allra þra
Hiarta sem hann elska/Hans Brudur hefur og alla sijna Æru og Virdingu
þar af/ad hun er hans Brudur/ og elske hann eirn og virde/og þar þ utan
hefur hun øngva. Konan hefur og øngva Æru þegar hun Ovirder
Mańenn. Paall seiger/Eph.5. ad sa sem elske sijna Egtakonu/hann elske
sialfann sig/og sama er um Konuna ad segia/þegar hun Mańenn vird-
er/giører hun sialfre sier Virdingu/og su þ ecke giører/hun rijfur Guds
Skipan/og setur Skørena upp i Beckenn: Þvilijkt Hionaband er ecke øllu
stickanlegra/helldur enn ef einhvør geinge a Høfdenu. Salomon seig-
er/ad ein þægeleg Kona/sie Corona Mańsins/ Prov.12. og er þ i þvi
mest innefaled/ad hun hlijdenn sie/og giøre honum allt til Sóma. Þeir sem
nu JEsum vilia hafa med sier ad Heimbode/þeir skulu med slijku Skape
ganga ad eigast / þa mun alltijd vel farnast og alldrei illa / þa mun
Christi Ok sætt finnast og hans Byrde liett/Matth.11. ef honum þocknast
ad spena sijn Børn þ sinn Plog. Romveriar sem og Gricker hafa nefndt
Hionenn med sama Nafne og Akneite þau er draga eitt Ok. Nautenn verda
þvi so vøn þeg(ar) þau samsveitast/ad eitt hialp(ar) ødru til/og eitt hegdar
sier so i sijnu Erfide vid annad/ad Plogurenn kune og liettast afram ad
ganga. Sióman til christner Mena/ad eige sienn vier lakare enn þau Vitiu
Dyrenn er Gud hefur sett oss yfer / og giefed oss til ad lietta under vort
Erfide/med hvøriu vier eigum ad næra oss af Jørdunne/þar hann hefur so
miklu meira til vor lagt enn þra/ad fyrer utann hinn fagra Lijkama er hann
hefur oss giefed/ og hina skynsemdarfullu Saal er honum stiornar/þa hef-
ur hann endurkeypt oss med sijnu eigenn Bloode/ Act.20. Høfum Rad JE-

su Modur/er hun sagde til Þienarana/hvad hellst hñ skipar ydur þad giøred. Eñ hvør eru þa hñs Rœd? Páll seiger oss þ/Gal.6. Eitt bere añars Byrde/z þa munud þier uppfylla Christi Løgmal/þ hefur ad søñu Postuleñ øllū sagt/eñ ecke styðst Þionustū. Þa mun hin Almatt uga Drottis Hønd er fedur allar lifande Skiepnur/ lata allañ vorn Brest/og snua øllum Vatne Motlætingañ i sætt Vyn Gledeñar. Og þegar Verølld þsse hætter ad drycka oss med Vyne sijns Munadar/og þ tekur til þ Yferburde Þeckingareñar Drottens vors JEsu Christi ad smacka oss illa/þa vier fiñū øngva Huggun i Heimenū/og hñ dryck tar oss med Galle og Edike eins og vorn Brudguma/Matth.27. Þa mun Jesus giefa hid gooda Vyned/þa mun hñ drecka oss til af Nægd argiædū sijns Huss/Ps.36. Þa mun hñ lata oss smacka Sætleik epterkomande Alldar/hvør ecke er Matur nie Dryckur/ helldur Fridur og Fognudur i H. Anda / Rom. 14. Hvørs niootande ad verda hier i Nadeñe/og sijdañ eilijflega i Dijrdeñe/oss uñe og veite Gud himneskur Fader/fyrer Forþienustu sijns Eingetens Sonar JESV Christi / AMEN.

Þridia Suñudag epter Þrettanda.

Gudspialled/ Matth. 8. Cap.

J þañ Tyma. Og þa ed Jesus gieck ofañ af Fiallenu/fylgde hm̄ margt Foolk epter. Og sia þu/ad Lijkþrar Madur kom/tilbad hñ z sagde: Herra/ef þu villt/þa giefur þu mig hreinsad. Og Jesus rielte ut Høndena/ahrærde hñ og sagde: Eg vil/verdu hreinn/og jafnsnart vard hñs Lijkþra hrein. Og JEsus sagde til hañs: Sia þu til / ad þu seiger þad eige neinum/ helldur far þu og sijn þig Kieñemøñunum / og Offra þeirre Gafu / er Moyses baud til Vitnisburdar yfer þeim. Eñ þa ed JEsus gieck iñ i Capernaum/kom til hañs Hundrads Høfdinge nockur/ bidiande hañ og sagde: Herra / Þioon miñ liggur Limafallsiukur heima/ og kvelst þunglega. JEsus sagde til hañs: Eg vil koma og lækna hañ. Og Hundradshøfdingeñ svarade og sagde: HErra / eg em þess ei verdugur/ad þu gangir iñ under mitt Þak/helldur seig þu

eitt Ord / og mun minn Þioon heilbrygdur verda. Þviad eg em Madur Yfervalldenu under giefenn / hafande under mier Strijdsfoolk / og nær eg ſeige þeſſum / Far / þa fer hann / og ødrum / Kom þu / og hann kiemur / og Þræle mijnum / Giør þetta / z hann giører þ. Enn þa ed JEſus heyrde þetta / undradeſt hann / og ſagde til þeirra er hm̄ epterfylgdu: Sannlega ſeige eg ydur, ad þvilijka Tru hefe eg ecke funded i Iſrael. Enn eg ſeige ydur / þad marger munu koma af Auſtre og Veſtre / og ſitia til Bords med Abraham / Iſaac og Jacob i Rijke Himnanna / enn Rijkeſins Syner munu verda utrekner i hin yſtu Myrkur / þar ſem vera mun Op og Gnijſtran Tanna. Og JEſus ſagde til Hundradshøfdingians: Gack þu hiedan / verde þier epter þvi ſem þu truder. Og hans Þioon vard heill a þeirre ſømu Stundu.

Exordium.

HALLa er nockur ſa Vitnisburdur i Hellagre Ritningu / er ſo kroptuglega votte / ad Gud og Madur eru ſamteingder i einne Perſoonu DRottens vors JEſu Chriſti / ſem þau Ord er ſkrifud ſtanda i Piſtlenum til Col. 2. Cap. Þar Poſtulenn ſeiger: Ad i Chriſto bwe øll Fylling Guddoomſins Lijkamlega. Næſta Bermælltur hefur Paulus vered um Leindardoom Holldtekiunnar vors Frelſara i þeſſare Mærlsgrein / þvi hvar Guddoomſins Fylling byr / þar byr Gud allur / og allur hans Kraptur / hans Almætte / hans Guddoomlega Speke / hans Riettlæte / og hans mikla Myſkunſeme / og allt annad ſem Mannleg Hyggia kann ad giøra ſier i Lund um Guds Oranſakanlega Veru / og þar Gud byr Lijkamlega / þar byr hann ſo ſem Sælenn i Lijkamanum. Og ſo ſem Sæler vorar eru ſamteingdar Lijkømunum / So ræd eg af þeſſum Poſtulans Ordum / ad Gud hafe ſamteingdur vered Chriſti Manndoomlegre Natturu / Og þvilijka Ordſhattu mæ pleire leſa i Sendebrefum hins Hellaga Paals og annara Guds Manna. Nu þo ad vor Frelſare hafe allmarga Votta ſinnar Guddoomlegu Hatignar / og hennar Ibwdar i voru Hollde / þa hefur hann ſamt enn þa framar villad ſtyrkia þeſſe Sannindi um ſinn Guddoomlega Krapt / med Tæknum og Stoormerkium / hvør eingenn kunne ad giøra nema Gud / ſem alleina Daaſemdar Verkenn giører / Pſ. 136. Þetta ætte ecke ad minnſtu Leite ad ſtyrkia Trw vora / Bræder mijner / i Eymdardal þeſſum / þvi hann er Gud ſem vort Holld og Blood hefur uppa ſig teked. Gud er i Hollde voru freiſtadur a allann Hatt lijka ſo ſem vier / þo an Syndar / Hebr. 5. Gud kann ad ſampijnaſt vorum Eymdum. Gud hefur vora Siwkdooma bored / og vorum Orkumſlum a [illegible] hladed / Eſa. 53. Gud er pijndur i voru / og þo i ſijnu Hollde / fyrer vorar / enn ecke ſijnar Synder. Gud hefur med ſijnu eigenn Bloode Chriſtnena Endurleyſt / Act. 20. Gud hefur gefed oſſ ſinn Lijkama til Næturar / og med Bloode ſijnu hefur hann dryckiad oſſ / Joh. 6. Gud hefur i voru Hollde

liood / og i þvi sama er hañ iñgeingeñ i syna Dyrd / Luc. 24. og hefur sett sig til Kraptarens hægre Handar / Heb. 1. J þessare Tru ætte oss ad styrkia medal añara / þad heilaga Evangelium er vier fra-heyrdum lesed / J hvøriu vor blessade Endurlausnare med Tvenvelldu Kraptaverke auglyste siñ Guddoomlegañ Magt og Vellde: Eñ so-kum þess / ad eg þyrer vyst veit ad þar er eingeñ ad vafe/ sem efar hier um / og eg hefe þenañ Formala talad / langtum helldur til Vppvakningar i Þrædikteniñ vid Guds Sonar Ouñrædelega Gæsku / helldur eñ til ad telia nockrum Tru um þa Hlute sem aller jata sañe ad vera / og eingeñ Tuysmæle leika a i nockurs Mañs Hiarta / þa vilium vier helldur a þessare hentuge Stundu Jhuga / hvørneñ vier eigum þessar Guds Dasemder og Velgiørningar oss i Nyt ad færa. Og skulum vier þvi alleinasta i þetta Siñ oss fyrer Hendur taka hid fyrra Kraptaverked / um Lækning þess Lykþraa / og þar af yperveiga. 1. Hvad Skadsamlegur og Vidurstyggelegur Siukdoomur ad sie hiñ Andlega Lykþraa SYNDEN. 2. Hvørneñ vier eigum af heñe heiler ad verda.

Eñ þu goode Meistare JEsu / sem vor Krankdæme hefur bored / Tala þu Eitt Ord oss til Lyknar hia þynum Himneska Fødur / ad hañ sende oss siñ Anda til þessa Verks / og munum vier Heilbrygder verda / Bænheyr þad O Herra fyrer þitt dyrmæta Blood og Forþienustu / AMEN.

Vtleggingeñ.

HJer stendur i Vpphafe Gudspiallsens / þegar JEsus var komeñ af Fiallenu / hafe hñ mætt Lykþraa Mañe. Ølluñ er oss kuñugt / hvørsu skiædur ad er þesse Siukdomur / þar hñ smygur i gegnum Ædar z Synar / Holld z Bein / eins z nockurskonar Eytur / z er svo ad segia almeñeleg Rotnan Lykamans. Hvar þ. Aaron sagde fordum Daga / Num. 12. Er hñ bad þ. Systur þra Moisis og syna Mariam / þa hun hafde møglad siaff og giñt hñ til ad møgla a mote Gude og Moise / og vard þar fyrer med Lykþraa sleigeñ. Ach mig miñ Herra sagde hñ / Eg bid / Legg ecke a ockur Giølld Syndareñar / med hvørre vid høfum dáralega breitt z syndgad. Jeg bid / ad eige verde þesse lyk Nræ þvi / hvørs hálfur Lykame er uppeteñ þa þad utgeingur af Lyfe siñar Moodur. So-hañvæñ sem nu Lykþraañ er / þa er þo Syndeñ hálfu verre / bæde Sælu z Lykama hefur heñar Spilling iñteked / eingeñ Limur Lykamans / eingeñ Tilhneiging Sálareñar er su / ad eige strijde i giegn Gude. Augun hlaupa epter siñe Fysn og drambsømu Lyferne / 1. Joh. 2. Muñureñ bær yfe Høggorma Eytre / Rom. 3. Hendurnar útriettar Mæñ til ad ræna og stela / til ad slaa og deyda. Fæturnar eru skioot...

til ad hlaupa hiñ breida Veg/ sem til Glötunarenñar liggur/ Matth. 7. Eyrun daufheyrast vid Drottens Ord/ Ps. 58. eñ klæia epter nÿum Lærdomum/ 2. Tim. 4. epter Roog og Bakmælge/epter Nær-ungans Ohroodre/og nælega øllu þvi/ er Meñ vilia þar Jllt i bera. Nasernar hitna af Foolsku/ þegar vier siaum̃ þañ/ er vier þykiunst eiga nockrar Hneixler ad giallda/ edur ef einhvør virdet þetta sam̃ta Rif og Ofku nockru mikiu/ helldur eñ heñar Mikelæte hlyda þyker/ þegar Luckuñar Svipvinde hefur hvirflad heñe um Stundarsaker i Lopted upp til ad blinda þeirra Augu/ er oss samfara verda um̃ Eymda Dal þeñañ/edur mæla oss i hønum/veit þo ei nær eñ þad fellur apt-ur a Jordena/hvadañ þad kom/og verdur Fooium troded/þegar Ved-renu slotar/sem þo lillu ædur numde vid Skyeñ/og sa vij sum̃ Mønum þotte/s m̃ ad fære a Vængiũ Vindañs/Ps. 104. næst Gude yfer Him-en og Haudur. Skynsemeñ er afløgud/so þegar Holdded rædur fyrer hana/þa er hun Ovinætta i giegn Gude/Rom. 8. Vilieñ er hælfu verre/þvi hñ stepper i moot Andañs/ Gal. 5. og af Hiartanu fram-komandar Hugsaner/ Agg/Reide/þræta/Mord/Mañdræp/Hooran-er/Matth. 15. og añad þvium̃ lykt. So er þsse vesæla Tialldbud ecke añad eñ eitt Hospital daudsiukra Lima/s m̃ af Andskotanũ z Syndeñe sikrader eru. Þad jatar Esajas Cap. 1. þar hñ seiger: Ad allt Hof-uded sie siukt/allt Hiartad sie veikt/fra hvirsle z allt til Ilia/sieu ecke nema Saar/Kaun/Beniar z Þrote. Adrar Sotter verda flestar med ein-hvøriu mote læknadar/eñ Lyk þræñeñ ecke/hun stillur eige vid Lykamañ fyrr eñ Lykameñ skilar Saleñe. Fuckt i Grøfeñe/er Eydelegging helldr brigdra Lykama: Hñ ma kallast Uppbygging þra/s m̃ rotña lifande/ þvi sielegre er ein Molldar Hruga/eñ Lyk þra Mañesskia. Synden er i ongvu betre/nema midur sie: Hun skilur eige vid oss/æ so leinge vier ber-um epter oss þeñañ daudlega Lykama/ þvi þott vier sieũ þ. Guds Al-mættis Krapt i heilagre Vatnslaug endurfædder/samt grær þo alldrei ad hellu/uñ hid gamla Mein Adams Sp llingar/z hid eitrada Hogg-orms Bit. Añdeñ er ad føñu reidubueñ/eñ Holdded er veikt/Matth. 26 og þau svo berast Bana Spioot epter/ so eins Lyf er añars Daude/

Þoſt vier ſieu greptrader mz Chriſto þ Skyrnena til Daudans/ Rom. 6. þa lifer þo Reiſte Syndareſiar i Molldeſe / ſm̄ opklega vekur hiñ gamla Adam a Fætur aptur. Þad geingur eins um̄ vorn Eimdar Nág i þſſu Lyfe/ eins og Joſua ſkrifar um̄ Iſraels Sonu/ Joſ. 23. ad þeir forſoomudu ad utreka hina Cananæiſku epter Guds Bode / ad Gud hafe lated þm̄ epter nockra af þm̄ Pioduñ/ er hñ formællte/ þm̄ til Aſteitingar/ þ er þm̄ til Motlætis/ ſo er þ og fyrer oſſ/ ſm̄ geingner erum yfer um̄ Jordan epter JEſu/ þ er i giegnum̄ heilaga Vatnslaug / til ad byggia i þvi fyrerheitna Landenu / ſem er Ryke Guds Sonar. Þar verdur þo alltijd nockud epter oſſ til Aſteitingar/ hellſt af þvi vier erum̄ Toomlæter ad ſtockva þm̄ Dalldar Flocke/ ſm̄ Gud hatar/ eins og Iſrael i Canaan/ ſo ad hier um̄ hafa eirneñ Heilager kvartad/ og med al aſiara St. Pall/ Rom. 7. Þar hñ ſeiger: Ad hid vonda lode vid ſig/ þa hñ vilie giora hid Gooda. Nu er þannveg Syndeñe vared/ B. M. z þ mta um̄ hana ſeigia/ ſm̄ Hañibal ſagde fordum̄ um̄ Roomveria z þra Borg: Ad bægt munde Ulfum̄ þm̄ þ ad koma/ nema Skoguren̄ hoggveñ være/ er þeir plogudu ad fkia i/ So verdur og eige helldur Syndeñ af⸗ maad/ fyrr eñ þra heñar Hreiſe er nidurbroted/ og er med ſoddañ mooti þſſ Koſtur betre ſm̄ daudur er/ helldur eñ hinns er ſig kallar ad lifa/ allt eins og hinns Lijkþraa. Þad ſtneſt mier St. Pall ſampycke/ þegar hñ ſeiger: ad Daudeñ ſie ſiñ Abate/ og ad hñ gyrneſt ad leyſaſt hiedan og vera med Chriſto/ hvad hñ kallar miklu betra/ Phil. 1. Eñ i þvi má Lijkþraañ kallaſt Heilbrygde hia Syndeñe/ ad hun ſkilur vid Mañeñ i Daudanum̄/ eñ Syndeñ fylger ollum̄ þm̄ epter Daudan/ ſm̄ ecke verda med Jeſu Bloode af þvegner i þſſu Lijfe/ ſo þra Reikur mun uppſtijga um̄ alla Eilijfd/ Apoc. 14. þra Elldur ecke ſlockna/ og þra Ormur ecke ut af deya/ Eſ. 66. Lijkþraañ er affkræmelegur Sjukleike/ hun eyder Mañſins Fegurd/ ſo adra heilbrygda Meñ ſtuggar þar vid/ og þr forðaſt þra Nalægd/ jafnvel þr ſm̄ af Chriſtelegre Medaumkan hræraſt Myſkunar yfer Eymdum̄ þra. Þar þ baud Gud / Levit. 13. ad ſoddañ Mañeſkiur ſkylldu hylia Aſionur ſijnar. Ecke er Syndeñ betre/ ef vor Augu væru ſo ſkigñ/ ad vier ſiaa mættum̄ heñar Omind. Vier hofum̄ Vid

biod a þm̃ Lijkþrau/ af þvi vier erum ecke aller eins af Gude plagad-
er/ eñ vor Andleg Jllsku Kyle og Grapttarmein kyssist vær jnbyrdis/og
leitū vel yfer þm̃/nema þau hafest so jlla/ad Fordæmde sien slijkra Van
heilenda/ z ber þad til þess / ad aller vier erū med slijku Marke brender/
sumer meira/sumer miña/ þvi eingeñ er sa ed gott giøre/og ecke eirn/
Ps.14. Gud giæfe vier mættū skynia/hvad jlla ad vorar Skamer lijta
ut i hañs Auglite/þar hañ fyrer þra Skulld vill snua vid oss Bakenu/
og ecke Andlitenu: Hvad seiger Gud hia Esa am/ Cap.1. um Mañ-
aña Guds Þioonustu? Lated af ad Offra hiegomlegū Gafum/Reikel-
señ eru Andstygd fyrer mier. Og sko mu skidar / Nyar Tunglkomu Nær-
tijder og hin vissu Helgeholldeñ hatar min Sala/ þær eru mier mædu-
samar/ z eg em þreittur ad bera. Sie nu þañeñ vort Gudræknis Verk
i hañs Augum sumra hvørra / Hvilijkar munu þa vera hinar verstu
Synder og Glæper / sem ad hropa i Himeneñ? Vier vorū ad søñu skap-
ter epter dyrdlegre Guds Mynd/eñ Jllyrme Klækia og Lasta hefur upp-
eted vorn andlegañ Frijdleik og Holldfue Syndareñar hefur spillt voru
Algiørfe. Mætte oss þvi til Hugar koma/ad skijla Lijkþrá Asionu vorr-
ar/ sem i Guds Auglite er Osijn ordeñ / þar Asiauna hiñs fegursta a
medal Mañaña Sona/Ps.45. Jesu Christi/sem er Jmynd Guds dyrd-
arfullrar Personu/ Heb.1. hun var byrgd medañ hañ var sleigeñ fyrer
vora Skulld/Marc.14. hvørta Andskoleñ sleiged hefur med andlegum
Kaunū. O hvad nadugur ertu lijknsame Gud/ad þu so vægder syndugū
Møñū/ad þr sem þiñ Kross a Herdū bera/voru adgreinder fra þm̃/sem
hid sama høfdu forþienad / eñ þijna heiløgu Eingla lætur þu ecke
vijkia fra oss/helldur þiona oss og a Høndū bera/jafnvel þegar vier sem
verst ut lijtū i þijnu dyrdarfulla Auglite. Þiñ Eingieteñ Son hefur
þu utreked fra Auglite þijnu vor vegna/ hañ er Madkur og ecke Mad-
ur ordeñ/Ps.22. Hañs Alit var andstyggelegra eñ añara Maña/Es.
53. Þetta var þiñ true Þion/sem var hlijdugur allt til Daudañs/ja/
allt til Krossseñs Dauda/Phil.2. Eñ til vor utbreider þu bædar Hend-
ur allañ Dageñ/Es.65. sem Ohlijduger erū z giører oss i hm̃ þijn ut-
valeñ Børn/Einglunū samlijk/Matth.22. ja/samlijka hañs Dyrdar-

legum

legū Lýkama/Phil. 3. Lýkþrær Men̄ hafa illa lyktande Anda/ er og
þess øll Von/ þviad allur Náttúrlegur Vesse Lýkamans er spilltur.
Hvilýk er Synden̄/og þo øllu verre/jafnvel þott ad vier fin̄ū þar ecke
til/hvørtier Samdauna erū ordner hen̄arYllду. Paulus talar so um̄ ha-
na i Davids Orda stad/Rom. 3. Ad þra Barke sie ein vijd-open̄ Grøf.
En̄ um̄ Grafer framliden̄a talar so Herran̄/Matth. 23. Ad þær sieu
hid iñra fullar med daudra Man̄a Bein/og allskins Oþeckt. So er z
þm̄ Mañe hættad / er grafed hefur Sálu sýna i syndugum Kroppe/
sialfa dauda i Syndun̄ū/og varpad ofan̄ a hana fulū Leyr Syrnda og
Lasta/hun ablar vidurstyggelegrar Andfýlu i Guds Auglite/þm̄ er lát
ta hana drottna i sýnū daudlegū Lýkama / Rom. 6. og leifa hen̄e ad ell
dast þar iñe. Hen̄ar Straff bren̄ur allt til nedsta Helvýtis/Devt. 32.
en̄ hen̄ar Rem̄a uppstýgur ꝑ Guds Nasæte. Er þta sa Fadmur/sm̄
vier eigū Brudgumanum ad biooda/ þa han̄ frambrunar af Fýlabeins
Høllen̄e? Ps. 19. Er þ sa Koss/sm̄ vier eigū ad fagna med/ þm̄ Vør-
unū a hvøriar Náden̄ er uthellt? Ps. 45. Er þta su Fegurd/sm̄ hn̄ ǽ
ad gangast ꝑ/ i hvørs Auglite/ad ecke Himnan̄a Himnar eru hreiner/
Job. 15. Og hvad a þsse Andardráttur/skylldt vid Narmþrungen̄ og
sundurknosadan̄ Anda/ er Konungur Dýrdaren̄ar vill ecke fyrerlýta?
Ps. 51. Vier búū oss i Skart/hvør fyrer ødrū/og leggiū Kapp a þad/
sumer fyrer Næversku Skullð/en̄ sumer til Lausmætis. En̄ fæer hyrda
um̄ þ/ hvørt þr hreiner sieu i Guds Augū. Vei/vei ydur Skriftlærdū
og Phariseis seiger Lausnaren̄/Matth. 23. Þier ed hreinsed þ ytra
af Kierunū/en̄ hid yðra er fullt af Ráne og Ohæfu. Þu blindur Pha-
riseus/hreinsa fyrst hid iñra af Bikarnū z Diskenū/so þra ytre Par
tar hreiner verde. Þessa ættu Guds Børn ad gæta/og þvo Daglega
Kám Syndan̄a af Hiarta sýnu med heitre Ydran og JEsu Bloode/
þa være þess meire Von/ ad vier yrdum ecke so Andramer fyrer Gude.
Og þo margt meige nu fleira hier um̄ tala/þa viliū vier láta þetta
so sagt vera um̄ Skadseme Syndaren̄ar / en̄ hugleida Framveigis/
hvørnen̄ vier eigū oss Ráda ad leita/so hun ecke kvelie oss i eilýfre Hel-
sott. Hvar fra Gud vardveite øll sýn Børn i JEsu Nafne/ Amen.

Nu

Nu fyrst ad þesse Andlega Lÿkþraa Sÿnden̄/er so skadlegur/so hræ-delegur/so vidurstiggelegur/og so hafvætn Siukdomur/ sem nu hefe eg sagt/og þier munud aller med mier sañá/ og þ sem ÿferkekur/ad hun er so langvin̄/ad hun mun alldreige yfergiefa oss/fyrr en̄ vier hana ÿfer giefū/þa er einsætt ad leita þess Medals sem alleina vid hefe ad/ædur en̄ vier erū so ÿferkomner/ad ecke er Von til Apturbata. Hvad vilū vier þa hier til giøra ? Hvad giørde þesse Lÿkþraae Madur ? Þegar vor blessade Endurlausnare/kom ofan̄ af Fiallenu/ mætte hañ hm̄ og bad: HErra/Ef Þu Villt/Þa Giefur Þu Mig Hreinsad. Hañs Bæn var tiett skickud/ af þvi hañ bad um̄ Lÿkamans Heilbrygde/ þa beidde hñ med Fororde. Vier þurfū ecke þañen̄ ad bidia moote Synd eñe/þvi vier eigū fyrer Saalū ad sia/hvøriar hñ hefur med sÿnu dÿr-mæta Bloode endurleyst/ Act. 20. Hvar fyrer skylldū vier med Fororde bidia/þar vier vitū hñ vill vier hreiner verdū/og hañ hefur svared vid sitt Lÿf/ad hñ ecke vilie syndugs Mañs Dauda/helldur ad hñ snue sier og life: Ezech. 33. Og þar fyrer er hñ i þeñañ Heim komen̄/ad aller þr sem a hñ trua/ fyrerfarest ecke/ helldur hafe eilÿfft Lÿf/ Joh. 3. Þesse aume Madur jatade sin̄ Veikleika þ Drottne. Giør slÿkt hid sama/ BarnGuds/drag ecke Dulur a þÿn Afbrot þ Gude/z fegra ecke þÿna Illsku i hñs Auglite. Þeink helldur þ sama s David/þegar hñ sagde/ Ps. 32. Eg jatade Drottne mÿna Misgiørd/z þa fyrergafstu mier þ. Christur hefur algiørla vitad/ ad þesse Madur var Lÿkþraar/ædur en̄ hañ kallade til hñs/þott hñ ecke hefde vered audkiendur af sÿnū Vun-inge/ þa mun hñs Guddoms Speke ecke sÿdur hafa þeckt hñs Mein-læte/helldur en̄ hennar/sem gieck bak til vid hañ/ Luc. 8. og valla þorde ad snerta Falld hñs Klæda. Lat þier af þessu til Hugar koma ad hm̄ mune ecke Okuñug þÿn andleg Lÿkþraa/en̄ a medañ þu þeiger/þa er eingen̄ Von ad hñ utriette Høndena. Holldfuen̄ z Dauden̄ i Saarunū er ad søñu lioofur Asyndū / en̄ ecke mun þ lÿta betur ut i Læknarañs Augū/ þott hñ sie stroken̄ ÿfer med Purpura Farfanū. Hugsa til þess/ hvad lÿted þ gagnade vorū fyrstu Foreldrū ad skÿla sier med Fÿkiu blød-unū/ Gen. 3. þa Natturgn̄ baud þm̄/ ad þau naken̄ væru/miña mun

þier

Þier þ gagna/ ad draga Sky Nyrdulepsesins ẏ Skøm̄ þyna/ þvi þott ad hæde Diøfullen̄ og þitt eiged Holld giete svæft þig um̄ Stund/ þa munu þid ecke stinga Israelis Vaktara Svefnþorn/ þviad ecke syfiar hn̄/ Ps. 121. og hn̄s Auga sier hvad i Myrkrunū er huled/ Syr. 23. Adam vard feiged ad þyggia Skinnkyrtelen̄ af Gude/ Gen. 3. til ad hylia sijna Blygdun med/ og ad veria syndugan̄ Lijkama sin̄ ẏ Kullda og Iþæagilegu Froste. Þu munt og verda ad kaupa eirn nyan̄ Klædnad/ af hinū ødrū Adam/ 1. Cor. 15. so ad Blygdan þyns Klædleysis ecke opinberest/ Apoc. 3. og ad þu ecke brenner i eilijfum Ellde. Dyl þvi ecke þijn Afbrot fyrer Gude/ christen̄ Madur/ þa mun han̄ þau hylia/ og lypt Skyllunne af þynū Syndū/ so mun hn̄ draga hana fra sijnu Auglite/ þvi aungvan̄ þan̄ sem til hn̄s kiemur/ vill hn̄ fra sier reka/ Joh. 6. Þegar vier villū ecke sia edur þeckia vor Lyte/ þa sier Gud þau hvad best/ þvi vorar heimuglegar Synder setur hn̄ ẏ sijnu Auglite/ Ps. 90. En̄ þegar vier siaū/ þa sier hn̄ þær ecke/ þvi hn̄ hefur heited/ ad kasta þeī i Hafsins Diup/ Mich. 7. og minnast þra ecke ad eilijfu. Verum þvi ecke so einfallder sem Fiskaren̄/ hvør ad vænter sier einskis Voda/ þegar han̄ hefur Høfuded faled/ þvi þott vier slijngum vor Augu ut/ nær oss ofbioda vorer Klæker/ þott vier villdū segia Fiollunū hylied oss/ og Halsunū hrinied yfer oss/ Apoc. 6. þa skorter Gud ecke Beinskete til ad rama vorn̄ syndugan̄ Kropp/ þegar hn̄ hefur spannad sin̄ Boga/ Ps. 7. þvi aller Hluter eru berer og nakter ẏ hn̄s Augū/ Ebr. 4. Þegar hin̄ Lijkþrære beidde/ þa dvaldest þ eige leinge ẏ/ ad Jesus Banheyrde hn̄/ Riettu ut Hondena z sagde: Eg Vil/ Vertu Hreinn. Þad var godds Þocka Merke hia Persa Konunge/ ad rietta ad einhvørium sin̄ Velldis Sprota/ hvad lesa ma um̄ Esther Drottningu/ þegar hun gieck ẏ Konungsen̄ Assverum/ Esth. 5. Hvør er þijn Velldissprota/ þu Konungur Dyrdarennar? Þad er þijn Almættis Hønd/ sem allt verkar/ I hvøria Faderenn hefur allt Valld giefed/ bæde a Himne og Jørdu/ Matth. 28. af hvørre eingen̄ kan̄ ad grijpa Saude þyna/ Joh. 10. hun er eige stuttorden̄/ ad hun kun̄e ecke ad hialpa/ Es. 59. Hun er eige aptur lokud/ þ hun vilie eige Miskuna/ hun er eige Aflvana/ so hun

megne

megne eige ad frelsa: Þad er Guds sterka Hønd/ & ukrieckur Armleggur/ Devt. 4. Þad er Hønd Guds/ i hvørre ad eru Filsne Jardar/ og Styrkleike Fiallaña/ Ps. 95. J hvørre aller Heilager eru/ Devt. 33. Jæ/ i hvørre ad er øll lifande Sæl/ og allra Maña Ande/ Job. 12. Þegar Syndareñ stijngur Hendeñe i siñ eigeñ Barm/ og dregur hana ut aptur hvijta af Lijkþræ/ eins & Moyses/ Exod. 4. mun hñ þa þora ad drepa Hende siñe a Odd hiñs Almættuga Velldis Sprota/ eins og Ester: Fiærre sie þvi/ ad nockur bere miña Traust til ad mæla vid Fødur Mijskunsemdaña/ eñ hun hafde a Konunge hiñu mikelæta. Hñ hafde hana ad Nerfænge teked/ Est. 2. eñ Jesus hefur oss af Herleidinguñe ut þrifed. Hñ kvadst fus ad skipta med heñe Konungs Rijkenu/ Est. 5. Þad kuñe hñ ecke mørgu ad bioda/ nema hñ giæfe upp sialfur Tignar Nafned. Eñ Jesus hefur øllu seigia læted/ sem hñ elska: Komed blessader Børn mijns Fødurs/ og eignest þ Rijke sem ydur er fyrerbued fra Upphafe Veralldar/ Matth. 25. og er þo sialfur Konungur ad Eilijfu/ og hañs Rijkisstoll varer um Alldur og Æfe/ Ps. 2. Hañ hefur ad fyrra bragde riett oss sijna Hønd/ þa hñ trulofade oss sier i Næd og Mijskunseme/ Os. 2. riettum hm̄ aptur vorar Truar-Hendur/ og trulofunst hm̄ i Elsku & Undergiefne. Hñ riettir ad oss siñ & vorn Trigda-Pant/ sem er Heilagur Ande/ Pantur Arfleifdar vorrar/ Eph. 1. hvørn hñ hefur sendt oss af sijnu Fødur. Drepum ecke Hendeñe vid þvilijkre Sæmd/ og motstøndum ecke Heilogu Anda/ so eige verde Guds Rijke fra oss teked/ og ødrum giefed/ Matth. 21. Eg Vil/ Vertu Hreinn sagde JEsus/ eñ hvad seiger Gud vid oss? Es. 1. Þvoed ydur/ hreinsed ydur/ taked ydar illa Breitne fra Auglite mijnu/ komu sijdañ & eigunst Log vid/ þott ydar Synder sieu raudar sem Blod/ skulu þær verda hvijtar sem Snior/ & þott þær sieu raudar sem Purpure/ skulu þær Ullhvijtar verda. Hvor sem sialfur vel vill/ hñ þarf ecke ad efast um Guds Vilia. Gud gaf siñ Son i Daudañ til þess vier kyñum ad hreinsast/ þvi skyllde hñ þa ecke vilia oss hreina? Þar hañ er allareidu utgiefeñ. Þad velldur einasta vorum Saurendum/ ad vier vilium ecke hreiner vera/ þyker helldur vænt um/ ad vellta oss i Endeme Syndaña/ og gleimum þvi a medañ/ ad i hiñe

himnesku Jerusalem maa eckert Saurugt inn̄koma/ Apoc. Hier stendur i Evangelio / Ad JEsus Gieck Ofan̄ Af Fiallenu. Hvad munde vor HErra þar ad hafast ? Nam̄ kalade fyrer Foolkenu / þa mágiætu Predikun sm̄ skrifud er hia Matth. Cap. 5. 6. 7. J hvørre medal annara ad standa þesse blessudu og hugganarfullu Ord : Bidied og mun ydur giefast/ Leited og munud þier finna/ Knyed a/ og mun fyrer ydur upploked verda. Þvi hvør sm̄ ad bidur/ hn̄ mun medtaka/ og hvør sm̄ leitar mun finna/ Er þar nockur Madur af ydur ef Sonuren̄ bidur hn̄ um̄ Braud / ad hn̄ giefe hm̄ Stein? Ellegar ef hn̄ bidur um̄ Fisk / ad hn̄ riette ad hm̄ Høggorm? Þar fyrer ef þier sem Vonder erud/ kunned ad giefa goodar Gáfur Børnū ydar / Hvar fyrer mun ecke min̄ himneske Fader giefa þm̄ Gott/ sem han̄ þar um̄ bidia? Nu fyrst ad Sannleiksins Munnur hefur þanen̄ talad/ þvi skyllde eg efast um̄/ ad hn̄ vilie mig Lykþrááan̄ hreinsa/ fallen̄ reisa/ villtan̄ leidrietta/ og harmþrungen̄ og sundurknosadan̄ endurnæra? En̄ epter þvi eg sie ad Jesus/ þegar hn̄ gieck ofan̄ af Fiallenu/ þa stadfeste hn̄ allt þad hn̄ sagt hafde/ med þessū tveimur dyrmætu Kraptaverkū/ so veit eg ad Skylldan̄ bydur mier/ sem er hinn vesælaste Ormur/ er skrydur a hns Footskør/ ad sanna myna Vidurkienningu/ med alvarlegre Vidleitne þra Verka og Athafna/ er han̄ hefur skipad ad dyrka sig med/ Sierdeilis þar eg heyre han̄ seiger i þssare sømu Predikun/ ad þr mune ecke aller sm̄ til syn seige/ Herra/ Herra/ inn̄ganga i Guds Ryke/ Matth. 7. helldur þr sem giøra Vilia syns Fødurs/ þss sm̄ a Himnū er. Þvi so sm̄ eirn goodur Lækner nægiest ecke þar med/ ad giøra hin̄ Siuka heilbrigdan̄/ helldur tekur hm̄ Vara fyrer þm̄ Hlutū sem hns Heilsu kunna framveigis ad skada/ sierdeilis þm̄/ af hvøriū han̄ veit/ ad hn̄ hefur haft syn Vanheilende/ so ad ecke falle hn̄ aptur i sømu Sott. So Giarskurykur þykest eg vita ad min̄ Heilsugiafare er/ ad hn̄ alvarlega vill/ ad eg fordest alla þa Olifjan/ sm̄ hn̄ veit ad myna Sálu kreinkt hefur/ so ad ecke verde mitt hid Sydara argara hinu Fyrra/ 2. Pet. 2. Þad kiener mier hns lyknarfulla Tilhlutan/ þa hn̄ frelsade Horkonuna fra Afellis Domenū/ og sagde: Kona/ hefur nockur fordæmt þig/ En̄ hun kvad ney vid/ Og hn̄ ályktade

ade

ke med þssū Ordū, Só fordæme eg þig eige heldur/ gack hiedañ z synd ga ecke framar/ Joh. 8. Tro, teñ seiger til þssa Lijkþraa Mañs: Far og syn þig Kieñemønnunum/ Offra þijna Gaafu þa er Moyses Hefur Bodeð Til Vitnisburdar Yfer þm. J Levit. Bokar 14. Cap. stendur/ Ad þr sem hreinsader voru af Lijkþraa/ skylldu offra tveimur Fuglum/ hvørra añar mætte ad slatrast/ eñ hiñ dijfast i Blod þss slatrada/ og sijdañ laus giefast z burtu fliuga. Þetta miñer mig a ad þeinkia þar um / ad Guds Eingietiñ Sonur er miña vegna fyrer utañ alla Verdskulldan slatradur/ og a Krossens Altare foornfærdur/ Gude til sins Sætleiks Ilms/ Eph. 5. eñ mier er dijft i hñs Blod/ og þar fyrer em eg laus giefeñ/ sm hñ lijflated hefe/ og i burtu flogeñ/ samt veit eg þo mijna Skylldu/ ad eg ad nockru Leite skal slatrast þre Skijrn/ sem hñ skijrt hefur/ Matth. 20. þ er/ ad miñ gamle Madur a med hm ad krossfestast/ Rom. 6. madur eñ Saala mijn fær uppflogeð til Himna og iñ geingeð i hñs Dyrd/ a Land lifande Mañа/ Ps. 116. Hvort ad koma/ og þar Eilijflega med hm ad fagna/ bæde mier og øllum Guds Børnum / veite og giefe Mijskunsamur og goodur Gud / fyrer Forþienustu sijns Eingietens Sonar/ og Naad Heilags Anda / Amen.

Fioorda Suñudag epter Threttanda.

Gudspialled / Matth. 8. Cap.

OG er JEsus stie a Skip/ fylgdu hañs Læresveinar hønum epter. Og sia þu/ ad mikell Ofyrrleike giørdest i Sioonum/ so ad Skiped laa under Afsllum/ Eñ hañ svaf. Og hñs Læresveinar geingu til hñs/ vøktu hñ upp/ og søgdu: HErra/ hialpa þu oss/ vier forgaunguñ. Eñ JEsus sagde til þra: Hvad hrædest þier Lijtel-truader? Þa reys hañ upp/ hastade a Vindeñ og Siooeñ, og þar vard Logn miked. Eñ Meñerner undrudust/ og søgdu: Hvilijkur er þesse? Þviad Vindur og Sioor hlijda hønum.

Exordium.

HJXXX Ogudlegr Heimur þesse / hvøre Høfdinge ad Satan nefnest / Joh. 14. Hañ synest mier so vel kuña ad samlijkiast vid Haped. Sioreñ er ein Ostødug Hørudi Skiepna: Þegar hañ er sem Blijdastur / veit ecke fyrre til a Stundum / eñ hañ umhverfest nærre i Augnablike og rijs Fiøllunum hære

ra. So er og eckert i Hælmenum stadfast / þegar han pladrar uppa nockurn / eins og Ploodgiefenn Hundur / þa er Guds Bórnum af hønum Skadenn vys / og jafn vel hans eigenn Børnum optlega. Þoott ad Satan og hans Viner hate Gud mest / og þa / sem Hitt eru med hønum / þa er han þo i sialfum sier sundur þyckur. Ecke Elskast hans Þioonustu Menn leinge Innbyrdis / þegar þar er ad kleppa um þad / sem þeir hafa giørt sier ad Gudum. So sem Christi Þienarar eru vidkvæmer nær þeirra Høfud er meidt / So er og Diøfullenn i sinne Kynslood. Þegar Laban vantade sijn Skurgod / þa rann han jafn skioott epter Jacob / Gen. 31. þoott han være hans Magur / og so er Heimur þesse Innbyrdis / þegar han ma sia a Bak einhvørs þess / sem Drambsemenn og Fysn Augnanna hafa veitt sinn Trunad a / þa rijfur han Vinskapinn / jafnvel vid þa sem han lietst hafa hvad kiærasta. Joab er ecke leinge Vinur Amasa / 2. Sam. 20. þegar han Ottast han mune tapa nockru af Virdingu sinne / eige helldur tæker Absalon Brooderneid vid Ammon / 2. Sam. 13. þegar Heipteræknenn blæs han upp: Mitt a medal þessarar hreckvijsu Kynslodar / verdur hinn litle Hoopur Christi ad bwa / og mæta adskilianlegum Araasum og Hneixlunum / So ad i Villu mætte leidast / ef skie kynne / jafnvel þeir valldeer / Matth. 24. So sem Noe og hans Hyske var i hinne Vantrwudu Verolld / Gen. 6. So sem Loth var i Sodoma / Gen. 19. Abraham i Gerar / Gen. 20. Israel i Egyptalande og Caldæa / Exod. 1. So eru Guds Viner i Ollu þessare. Hvad er hier til Rads / Bræder mijner / so vel þare ? og Menn skeu eckert um / ad þeir eige lijde Skipbrot a Sælu sinne ! Hitt veit eg sem alldrei skal bregdast / þad kiennir DRottenn oss hia Matth. 7. þegar han adur hafde teked sijnum Lærisveinum Vara fyrer Fals Spamønnum / seigiande: Hvør sem heyrer þesse mijn Ord / og giører epter þeim / hønum vil eg lijkia vid einn Forsialann Mann / hann er bygde Hws sitt a Biarge / enn þar giørdest Regn og Vatns Flooden komu / og Vindarner bleesu og fiellu yfer þad Hws / Enn þad datt ecke / þvi þad var a Biarge bygt. Þetta Biarg er DRottenn JEsus / Þad er sa Hyrningar Steirnenn i Zion / Esa. 28. sem Gud hefur bygt sijna Christne a / Hvør sem yfer han hrydur er / han mun alldrei Rollsteipast / helldur stødugur blijfa. Lærisveinar DRottens tooku til ad vecklast i Trwnne þegar han svaf / enn Petred took ad þestla Slooenn / so þeim la vid ad Forganga / þa tooku þeir þad til Rads / ad þeir vöktu han / og gaafu hønum til Vitundar Neyd sijna. Christne Guds er lijk eins Skipe / sem velltest i Oldu Sioo Veralldar þessarar / hun hefur Christum jafnan innan Bords. Tøkum þvi sama Rad og Lærisveinarner hier tooku / þegar Stoorenn / þad eru Araaser / Fiandskapur / Illkvitne / Hneixlaner / Lastmæle og allskonar Ohlutvendne þessarar vondu Veralldar tekur til ad ganga a þetta DRottens Skip / Hvørs aller þeir hafa sier ad vænta / sem hia hønum hafa Fast teked / so þeir mega flija til / þesser Paulus um sig talar / Ad þar se Baratta hid Ytra / enn Stryd hid Innra / 2. Cor. 7. Vil eg þvi af þessu H. Evangelio og Dæme Lærisveinanna tala alleina um þa Hlute / sem eiga ad giøra oss Fullrwa um hans Adstod i øllum vorum Naudsynium. Hialpa oss hier til Naaduge Gud og Fader med Krapte þijns Anda / fyrer Sonarens Forþienustu / AMEN.

Utleggingenn.

þess

Þad má allvijda giæta i Æfesøgu Drottens vors/ ad þegar hn̄ hafde einhvøria merkelega Predikun flutt/ þa stadfeste hn̄ Kieñinguna med einhvøriu Kraptaverke. So gierde hn̄ þegar hn̄ gieck ofañ af Fiallenu/ hvar hn̄ hafde talad Eyrende Rijkesins fyrer Folkenu/ Matth. 5. og hn̄ læknade hiñ Lijkþraa. So giørde hn̄ og hier/ þar hn̄ allañ Dageñ hafde kient Folkenu med þeim fagru Epterlijkingū / er skrifadar standa/ Matth. 13. um̄ Illgresed/ um̄ Mustardskorned/ um̄ Surdeiged/ um̄ Perluna og um̄ Fiesioodeñ/ og adrar fleire. Eñ strax a epter fylgde þetta dijrdlega Kraptaverk/ er Gudspialled um̄ giefur/ Marc. 4. Nu var þ ecke alleina giørt fyrer Læresveinana / Br. M. helldur hefur og Guds Ande þvilijk Stoormerke uppteikna læted oss til Lærdoms / ad vier sem̄ høfū teked vid Truñe a Drottenn JEsū / og erū i hn̄s Nafns Skijrdeñ/ vier skulū læra ad treista hm̄ i øllū vorū Naudsyniū. Þesse var nu Adferd Drottens/ bæde a hn̄s Hiervistar Døgū/ so og strax epter hn̄s Himnafør/ leinge fram̄ epter Æfe Christneñar. Þvi skrifar Marcus/ Cap. 16. um̄ Postulana/ ad þr hafe geinged ut/ predikande allstadar/ ad Drottenn Samverkanda og Orded styrkianda/ med epterfylgiande Teiknū. Eñ þvi var misjafnt teked af Heimenū/ so sem̄ augliost er af Giørninga Bok Postulanā. Þetta dijrdlega Kraptaverk skiede i Nærvist hn̄s elskulegu Læresveina. Matthæus skrif./ Cap. 13. ad margt Folk hafe safnast ad hm̄/ so hañ bleskadur vard ad stijga a Skip fyrer Mañþraungeñe/ eñ Folked stod i Fiøruñe og heyrde a. Flester munu þr hafa vered i þssū mykla Hoop/ sem̄ meir hefur fijst ad heyra Mælsnilld hañs helldur eñ ad skilia edur geima Krapt Ordañá/ þ ræd eg af þvi/ ad eingeñ spurde hn̄ epter Meiningu Epterlijkingañá/ nema hn̄s Læresveinar/ hvad hm̄ man Efa mislijkad hefur/ sem Von var/ þvi sagde hn̄ vid þa: Ydur er unt ad vita Leindardom Himnarijkes/ eñ þm̄ er þ ecke giefed/ Matth. 13. So er og Kyrkiuganga vor a stundū. Aller flyckiast til ad heyra eins Mañs Predikun/ sem̄ talar sniallt/ eñ Rootfestā þo ecke meir i Hiartanu þañ heimuglega Krapt/ sem byr i Ordenu/ helldur eñ þott eirn Doite talade/ so þr fære Avoxt þar af/ og giørest saman Christi Læresveinar. Drottenn giørde þetta mikla Kraptaverk þ so fram̄/

að

af þvi þar voru so fæer ß gafu mikeñ Gaum ad Predikuneñe/hñ tal-
ade ꝥ Muga Mañs af Skipenu/ so aller heyra mætti og skilia Guds
Veg/ hefde þm vered um̄ ꝥ hugad/ z ꝥ skiede nærre Lande/ eñ Kraptaverked giorde hñ og i Skipenu/ midt a Sioenū/ þar fæer voru hia hm̄
Jñañbords/ og eige nema þeir sem lögdu uppa Markad/ þad hñ kalad
hafde. Þar ꝥ/ Barn Guds/ vilier þu vera fullviss um̄ Adstod Guds á
Sio-Noote Veralldar þssarar/ þa sia til fyrst/ ad þu sierl Christi sæt
ut Læresveitn. Meyt hñs Ord/ z lát þier vænt um̄ ꝥ þykia/ ecke eing-
asta um̄ Stundarsaker/ helldur geim þad i Markanu: Stunda epter ad
fa þss riettañ Skilning/ laga þiñ Lifnad þar epter/ fær þar af Avoxt
i Polenmæde/ Luc. 8. So þegar Andvidre Mormungaña mæter þier/
ad þu siert þa viss um̄/ ad þu hafer Guds Son iñañ Skipsborda/ þa
mættu vera þss fullvruggur/ ad Drotteñ er öllū þm nalægur/ sm̄ hañ
akalla/ Ps. 145. Þad er hid hellsta a einu Skipe/ ad þvi sie vel styrt/
sierdeilis i Völgu Sionū. Lykamer vorer eru Skip Salareñar/ hvorju
hun stiorna a/ so hun nae Mösnekie um̄ sÿder a Lande Ifande Mañá/
Ps. 116. a hinu fyrerheitna Landenu. Gief hm̄ ecke ofmikeñ Taum/
prælka hñ eins og St. Paull/ Ræk Molloed ad sofiu/ eñ þo ecke so ad þu
leyfer þvi sÿnar Gyrnder ad rækta/ Rom. 13. Lát ecke Salu þiñe ver-
da ꝥ sm̄ Palinuro vard/ þegar hñ sofnade vid Styred/ þa datt hñ ut-
byrdis. Eins kañ Salu þiñe ad verda/ ukañ þu vaker z bidier/ so þu
faller ecke i Freistne/ Matth. 26. og ef hun kañ ad sofna/ sem optlega
skiedur/ þa sia til ad þu hafer Jesū i Skutnū/ ad hñ vekie þig/ nær hñ
sier þu ætlar ad forganga. Sala þijn sefur opt þo Lykamans Augu
vake. Drotteñ sofnade epter Natturlegū Nætte/ þvi hñ var ad allre
Megdan fundeñ so sm̄ Madur/ Phil. 2. so hñ kyñe ad samþyñast þynū
Eymdū/ Hebr. 5. samt vakte hñs Guddomur/ þvi hñ er Israels Vagt-
are/ hvor eð ecke sefur/ og ecke sifrar hñ/ Ps. 121. Og þar hñ nu i voru
Hollde situr til Kraptarens hægre Handar/ Marc. 16. þa hefur hñ vak-
ande Auga yfer sijñe Christne/ hvoria hñ endurkeypt hefur med sijnu
eigeñ Bloode/ Act. 20. Ja/ a öllū hennar Timū/ sem hñ þecker ꝥ sijna
Læresveina/ Bid þvi med Skallden: Vak þu miñ JEsú/ vak i mier/
Vaka

Vaka læt þu mig eins i þier / Saalenn vake þa sofnar Lijf / Sie hun vægd i þinne Hlijf. Þegar þu so giører / og þad af Hiarta / & stundar epter ad hallda þier vakande i hans Þioonustu / og lætur ecke Satan villa þier a Kodda Syndanna / þa mætt þu vera fulltrua þar umm / ad Svefnlætte Veralldarennar skulu alldrei æra þig / þott hun ollteft umm / og berne Hæl og Hnacka. Diøfullenn / sem er þessar Høfdinge / skal alldrei reisa so mikla Bolgu i þier / ad þier sie hætt vid ad forganga / þvi Kirkian mier hans Fyrerheit / er sagt hefur: Ottest ecke / eg hefe Heimenn sigrad / Joh. 16. þad seigia mier hans Ord / er sagde: Høfdinge þessa Heims er dæmdur / og med mig hefur hann eckert / Joh. 14. Hafe hann eckert med hann / so hefur hann ecke helldur med þa sem i honum eru / & hann i þeim / þad er sem eru Limer hans Lijkama / & hvad meira er / ad þeir eru ordner einn Ande med honum. Þvi seiger Johannes / 1. Joh. 5. Hvad sem af Gude er fædt / þad yfervinnur Heimenn. Hvad vill sa Ottast sem hefur soddann einn Fodur & Ynglingum sekia Mennfiarhalldsmenn / & þykest sa godu hættur sem odlast þann einhvørn sem er fullvedia / og lijklegur til ad giora honum Riett / & forsvara hann fyrer Rangsleitne Oraadvandra Manna / jafnvel þo þad gange misjafnt til med al vor Mannanna / samt læta aller ærleger Menn sier vera umm þad hugad / enn hvørnenn sem þvi er vared / þa eru aller þeir ed Gud ottast hans Omagar / og er þeim miklu betur raadstafad / helldur enn hinum Volldugustu Heimsins Giædingum & Velldarmønnum. Seiged mier / Hvad skal eins Manns Fulltrue hafa til ad bera / nema Mætten & Vilianum umm hvørugt kunnum vier ad efast hia Gude. Mættenn siaum vier i þessa Dags Evangelio / þott ecke være annad til / þad þo fleira & stærra er / enn ad allar Engla & Manna Tungur fæe þann umm allar Allder upptaled / Hann hastade a Vindenn & Sioenn / og þa vard strax Logn mikid / so þeir sogdu: Hvilijkur Er þesse / Ad Vindur & Siór hlijda honum? Eingenn Hlutur er Gude Omøgulegre enn annar / Luc. 1. Pad kostar hann ecke meira / ad steipa allre Verølldenne umm koll / enn ad drepa einn Titling / Hann hefur alldrei haft mikid þad meinu i allre sinne Rijkisstioornan / nema þvi / ad leysa Syndarann ur Helvijte / & þo giorde vorn Frelsara Elskann til sijns Ovinar þad so sætt / ad hann langade til ad drecka þann Kaleik er hans Fader skeinkte honum / Luc. 22. og

acktade ecke Forsmanenal/ seiger Postulen: Gud giæfe ad Elskan til hñs kyñe ad giora oss hñs Byrde so lietta. Og þar ed øll Guds Skiepna/er so eckert i hñs Hende/þa ma eg fulltreysta/ ad hñ ē eige þurfte ad tala nema eitt Ord til hiñs brusanda Hafs/hm̄ mune eige vera um Megn/ad vardveita mig hiñ vesælasta Orm ſ liggur a hñs Fotskør/ Olgu Heims þssa. Hñ talar til Siafar Hafsins: Hingad skalltu koma og ecke leingra/hier skulu þiñar stolltu Bylgiur leggia sig/ Job. 38. Þvi mun hm̄ veita hægt ad drepa Offan i hinū Dramblæti/ so þat verde Logn mikid edur z ad sla hm̄ Nøgg vid Eyra/Ps. 3. so hñs Stad ur finest ecke meir/ef hm̄ so lykar. So mikels Mattar er nu þsse store Koningur Himens z Jardar/hvør vill þryfa mig af hñs Hende/Joh. 10. Kañ nockud Wxen ad giøra/nema hefe sie beitt/eda Søgen ad utrietta/nema hefe sie styrt/ eins miked kuña Meñerner mier ad giøra/ nema Gud leife þm̄/ þvi vil eg seigia med David nær Heimuren hatar mig: Drotten er mitt Lios og myn Heill/fyrer hvørū skal eg ottast? Drotten er Verndare myns Lyfs/hvørn skal eg hrædast? Ps. 27. En þ hñ leifer skal mier kiærkomed vera/han agar mig þvi hñ elskar mig/ Heb. 12. hñ typtar mig þvi hñ vill leidrietta mig/hñ særer mig þvi hñ vill græda mig/Os. 6. og er þad Dáraskapur þ mig/sem last mætta Win min/ef hm̄ yfersiest/sm̄ stryke Barn mitt/nær þ giører þ sm̄ eige byriar/sm̄ læt skiera og brena eitt fued Sár a mynū Ástmañe/so hañ heill verde/ad eg skule ecke taka hinu sama af Hende Drottens. Þat þ skal eg eige helldur efast um̄ Viliañ/þ lære eg z af þssu Gudspialle. Læresveinarner vøktu Drotten/z þ med Umkvørtun nockurre/z Mistrauste a hñs Almætte. Þvi Marcus skrifar Cap. 4. er hñ seiger fra þssu mikla Kraptaverke / ad þeir hafe sagt: Meistare/ þu hyrder ecke um̄ þ/ad vier forgaungū. Hvad var þta ad seigia vid hñ / hvørs Almætte þr vel mattu þeckia? Hvør ed so mørg Kraptaverk hafde giørt þm̄ asiaande. Samt vard hñ fliotare til ad hialpa þm̄/og ad hasta a Winden og Sioen/ helldur eñ til ad atelia pa þ þra Efaseme z Truarleysu. Þetta hender oss optlega nær vier bydū epter Drottne a Þurrkendenu seiger David/ Ps. 63. Vier meinū hñ sofe þolt vier vitū ad hñ

syfie

lyfte ecke/vier kollū ad hn̄s Nønd sie stutt ordeñ/po oss sie alkunugt af Guds Orde/ad hun ecke einasta kallast hin sterka Nønd Drottens/og utrietkur Armleggur med mikln̄ Vndrū/Deut. 4. helldur og hin millda Nønd Drottens/s giefur ad vier samañsofnū/z pa hn̄ upplijkur heñe/ seduinst vier af Giædū/Ps. 145. Og pott vier sieū nu so kuijlrader z efa samer/sige ad sijdur er hn̄ oss hvad nærstur/pegar vier ællū hn̄ fiarlæg añ vera. Pegar Joseph liet sm̄ hn̄ ætlade ad taka Benjamin i Vardhalld/pa gat hn̄ valla Tarū halldid/pegar hañ Ottade Brædrū sijnū med sine Reide/pa fieck hn̄ po ecke leint sier f̄ pm̄/Gen. 45. Ætlū ecke ad Fader Myskunsemdaña mune sijdur nædugur vera/edur kiekia i Brioste um̄ sijn Børn/pott hn̄ kyple pau pm̄ til goda/pvi hn̄ straffar/eñ ecke af Hiarta/Thren. 3. Nn̄ burtrekur/eñ ecke eilijflega. Ohætt er pvi/alldrei steiper Drottenn nockrū pm̄ sm̄ hiñ allramikista Trūar Neista geimer i Hiarta sijnu so diupt nidur i Afgrun̄ Hørmungaña/ ad pr alldeilis ørvænte sier Nædar hn̄s/jafnvel pott pr sieu a stundū langt leidder/pvi lijttlogande Nørkveik mun hn̄ ecke utsløckva/Es. 42. Gud straffade Synder vorar um̄ skamt med Oæran nockurre/par epter vitiade hn̄ vor med Landplægu/hvør ed tok fra oss vora kiærustu Astvine/og hid besta Folk/munde oss pa ecke pykia horfa til Vandrædas hvilijk Audn var pa i Landenu/so ad pr sm̄ holldlega voru fiñader/tokutil ad efast um̄/ad vier mundū hier leinge Bygdū hallda. Eñ hvørsu hefur hin millda Nønd Drottens sijdañ Coronad Ared? Hvørsu hafa hn̄s Fotsper af Feite droped? Ps. 65. Med hvilijkre Argiæsku hefur hn̄ blessad oss/so ad vier ecke einasta høfū øngvañ Skort lided/helldur flester bued vid betre Kost eñ nockurn Tijma ædur? Er ecke pta sijnelegt Almættis og Giæskumerke Drottens? Hvørt skylldū vier leita i Hørmungeñe/nema til hn̄s/sm̄ so vijs/so mættugur z giæskurijkur er? Eg vil taka mier Orsøk af pssu dijrlega Kraptaverke/til ad tala nockud vid ydur/sm̄ um̄ Sioeñ fared/og leited Næringar ydar i Hafsins Diupe. Hvørsu opt hefur hiñ goode Gud vardveitt ydur i Lijfs-Hæskan? Hvad tijtt hafed pier mætt seigia med David/Ps. 18. Hn̄ sende ut af Hædeñe og sokte mig og dro mig upp ur miklū Vøtnū. Drottenn hefur opt-

optlega giørt Furduverk a ydur/ þegar Daudans Bönd hafa umkringt ydur/ Ps. 18. og þier meintud þier ætludud ad forganga/ þa hefur hn̄ þo rieckt ydur upp ur Daudans Porte/ Ps. 9. og frelsad ydar Sæler ur Helvite. Þar er eige lángt ad minnast/ hvier lifū en nu sem eige erum miøg til Ara kōmner/ og munū þ ad Drottenn hefur a sama Deige kollvarpad sumū/ en suma hefur hn̄ vardveitt undir nærlega z Olykklega þ Maria Stonū/ z þo optar en einusinne/ ecke þar fyr̄ ad þr sem tyndust/ hafe syndugre vered/ en hiner sem af komust/ meir en þeir sem Turnenn fiell yfer i Siloa/ edur þr ed Pilatus slatrade i Galilæa voru sekare en adrer/ Luc. 13. Helldur til ad syna Riettlæte sitt a þm̄ sem hn̄ burt tok/ oss sem lifū til Epterdæmis z vorū Epterkomendū/ en Naad syna a hinum/ er hn̄ sparade/ so hn̄ med bradū ondū leidde oss Yverbrotnar Mañeskiur til Ydranar/ ad eige søfnū vier oss Reide a DagReidennar/ z Guds Riettlætes Doms/ Rom. 2. En Gud nade hvørn Avoxt þad færer. Eg giet ecke þvi hrosad/ ad aller þr ed voga Lyfe synu ut a Sioenn/ take Jesū i Baat med sier/ Og eg þore ad seigia/ ad valla dryggia sumer Men̄ fleire edur meire Synder/ Gude til Stygdar/ en nær Men̄ þiggia hina mestu Blessan af hn̄s Orkælis Hende/ so ecke er ad undra þott hn̄ meige lykia hende aptur a stundū þr oss/ og skamta oss ut Hnefa/ sem Men̄ plaga ad seigia/ ja/ þott hn̄ straffe oss med Skipreikū z Mañtione/ til ad typta oss lysada Kalfa. Alkunugt er þ øllū Møñū/ hvilykt Framferde/ hvada Munnsøfnudur/ Gjalyfe/ Stræksskapr/ Lyge/ Ran z Þiofnadur / ad ædur er i þvilykū Selskøpū med langtū meire Frekiu z Oskammfeilne en annarstadar/ so hn̄ þykest godubættur/ sem verst giefur læted/ og þ þyker Kallmeñska og Snille ad vera fremstur i Flocke nær Men̄ slykt adhafast. Þegar þier roed til Fiskiar/ lated þier bidia Gud fyrer ydur/ en hvad mikell þar filge Hugur Mæle/ er af þvi audsært/ er þier taled og giøred sumer hvørter/ nær þier erud under Vad sester/ þa fornælid þier ydar Veidarfærū/ ydar Verkfærū/ ydar Lagsmøñū/ þegar ecke er allt epter Villd ydar. Og þar þier ætlud ad bidia Gud ad blessa/ seige þier ad Andskotenn skule taka. So sær nu Fiandmadurenn Illgresenu / Matth. 13. bade a Sioo og Lande. Þegar Gud

sender ydur þad a Aunguleñ/ er ydur ecke lÿkar / forsmaaed þier þad/ blooted þvi/ og kasted þvi aptur i hñs Naadar Fadm / sem hañ er þa hvad mest ad utbreida til ydar. O þier Kraungsnuner og Þeckingar-lauser Syndarar. Latte Drotteñ sitt Vind blaasa a Siooeñ/ so ydur þyker hætt vid Lijfsvoone/ þa kalled þier ad sönu til Drottens/ sem og vera a/ eñ giæted ad/ hvørt þad mune eige kuña ad eiga heima hia ydur allmørgum/ sem Drotten sagde vid Juda / Jer. Cap. 2. Þegar Neydeñ yfergeingur/ þa seigia þeir: Vpp þu og hiælpa oss/ Eñ hvar eru þa Guder þijner/ sem þu hefur giørt þier ? Biood þeim upp ad standa/ Laat sia hvørt þr kuña ad hiælpa þier i Neydeñe/ þegar so til ber þ ydur/ O þier Gudlauser Meñ. Hvar er þa Andskoteñ/ er þier so lÿnt akalled/ og bidied ad taka bæde ydur ꝛ ydar Skallbrædur? Hvar er hñ þa? Mun hañ nockud hiælpa ydur ur Neydeñe / þegar þier ligged under Afølluñ: Meir mun saklaust vera ad avarpa hñ med sømu Ordū og Elias talade um Jessabels Baal fordū Daga: Kalled hærr þvi hñ er eirn Gud og hefur myked ad giøra/ 1. Reg. 18. Veit eg ad hñ hefur Rijke so myked i Heimenū/ sem Gud liær hm til ad straffa med Synder Mañana/ eñ helldur mun hñ uppæsa Siæfarhafed þm til Skada/ ef hñ þo hefur þad Valld/ eñ eige muñ hañ hasta a Siooeñ nie Vindeñ/ Þa Magt gaf hiñ almaattke Konungur Syne synu/ og ecke Fiandanū/ sm er Fange ꝛ Vtlage Guds. Einkis er af hm nema Jlls eins Von/ þvi hñ rædur ecke þ ødru: Eñ þegar þier so kalled til Guds i Neydeñe/ munud þier giefa haft fullt Traust a hm/ ad hñ utrycke ydur þadañ/ Psal. 91. Nær þier þañeñ leited Atviku ydar: Eckert Fyrerheit hafed þier þar um/ nema þ/ ad a hvøriū Tijma/ sem hiñ Ogudlege snyr sier fra synu Ogudlegu Athæfe/ þa skule hñs Synda ecke ad eilijfu minst verda/ Ezech. 18. Og stendur þ ad sønu Orask ad um alla Æfe. Eñ giæted ad/ þier sem so Ogudlega lifad hafed/ hvørt ydur mune ecke fyrr koma til hugar/ þegar þier taked i Lijfs haaska nockurn/ ad sorga þ þijsu auma Lijfe/ hvørt þier þo skulud einhvørn Tijma missa/ helldur eñ ad befala ydr Saaler Skaparanū af Alvøru. Orsøk þa hefe eg til ad efast hier um/ ad þar eru so faaer/ sm Gud hefur synt Daudañ/ ad þr lifs

hefur epter eñ ádur. Eñ hvad er soddañ? Gud er nærfægur øllū þm̃ sm̃ hñ ottast/ eñ eg kañ ecke ad seigia/ ad þr ottest hñ/ sm̃ hñ eitt siñ hefur leist ur Heliu/ z eru þo øngvu betre sidañ. Þegar Gud giefur ydur um meira eñ ydur/ þa øfunded þier þa. Þier erud Raungeigder/ af þvi hñ er Goodgiarn/ Matth. 20. Þier spilled Veidū fra/ ef þier gieted/ z i þvi reke þier Satans Eyrende/ þvi hñ leitast vid ad koma þvi til Veg-ar/ ad Manneskiañ hafe sm̃ minst Gagn af Ørlæte Drottens. Ecke giørde so Petur z Felagar hñs/ er Drotteñ gaf þm̃ hina myklu Blessan/ er Lucas skrifar um̃/ Cap. 5. Þeir benktu sinū Feløgū/ ad þr kiæmu z hialpudu þm̃ / z meddeilldu þm̃ af þre Guds Blessan / er þr feingied høfdu: Eñ eg þore ad seigia/ ad nockrer af ydur eru so Lynder/ ad þr nærre þvi helldur søckva vilia / eñ unna sinū Naunga nockurs af þvi þr hafa ofnuked. So z forsmaaed þier hina adra/ sm̃ miña er veitt/ so sm̃ være þ ydar Atburdum ad packa / og þier mattud skamta ydur ut Guds Nende þ þier vilied/ z giæted lited ad þvi/ sm̃ Paall seiger: Hvad er þ Madur/ ad þu ecke þeiged hafer? 1. Cor. 4. Sumer af ydur trua a siñ Fiske Galldur/ og hefur þa Andskoteñ sindt Kunst sina i Hiarta ydar/ þegar hñ kiemur ydur til ad dyrka sig z packa sier fyrer Guds Gafur. Ecke giørde þ Petur. J Þinu NAFNE Vil Eg Netenu Utvarpa sagde hñ til JEsum/ Luc. 5. Eñ þegar þier bruked Runer og Ristingar/ med hvoriū þier þo minna eñ eckert fáed utriett/ Kasted þier þa ecke Netenu ut i Fiandans Nafne? O miñ Herra og Gud/ eg get ecke nooglega dádst ad þiñe Þoleñmæde/ ad þu setur ecke Krook i Nasér Andskotañs/ Ezech. 29. eins z Hvalsens i Egyptalande forđū/ og lætur þa draga Diøfuleñ upp a Aunglenū/ er so hæda þitt Nafn/ ad hñ gleipe þa lifande eins z Jørdeñ Core/ Datan z Abiram/ Num. 16. Lære af Petre ad fiska/ gooder Meñ/ hñ er hiñ beste Formadur/ þott hñ sæte ute alla Nottena og feinge eckert/ þa møglade hñ ecke/ helldur sagde: Epter Þinu Orde Vil Eg Netenu Utkasta. Ecke ørvænte hñ/ þott Drotteñ liete hñ bijda epter sier/ eñ þegar hñ blessade hñ/ þa fyrervard hñ sig og gaf Gude Dyrdena. Ecke giøra þr so/ er hroka sier upp af Guds Lane/ so sē være þr þm̃ verdugre eñ adrer. Ford

er slijkañ Dæraskap/ef þier vilied vera visser um̄ Guds Adstod i Næst anū/Taked med allre Hiartans Audmykt a mote hn̄s Blessan/hvørk helldur hun er mykel edur lijtel/z stæed ecke Offionū yfer þm̄/sm̄ hn̄ hef ur meira gefed. Forsmæed z ecke hina/er hn̄ minna læmar/helldur sie hvør ænægdur med sitt deilldañ Verd/og gialde Gude skylldugar Þack er þar fyrer/Hirded og Fatng ydar Skrnsamlega/og onyted ecke Guds Gæfur. Ef þier Ovyrded þær/og legged ad litlu/nær þier Nægter hafed/ þa ovyrded þier Skaparañ/ sem þær giefed hefur. Vered og minnuger Kiærleikans / ad þier gleimed ecke hinum Volada og Þurfa-Mañenum / og syned Þacklæte ydar vid Gud/ ecke einasta med Orde/ helldur og Verke/1. Joh. 3. vid hn̄s Fatæka Naudstadda Limu. Ecke fae þier hm̄ betur launad/eñ med soddañ moote/ þvi jafnvel þott ad Madureñ sie Vesæll til þess/ad hañ kuñe Gude nockud aptur ad gialda/þa vill þo Mañsins Sonur a hinum efsta Deige seigia: Hvad þier giørdud einū af þessum hinū miñstu/ þad giørdud þier mier/ Matth. 25. Eñ um̄ alla Hlute fram̄/þa feled Gude a Hendur Sal og Lijkama/nær þier draged ut a Diuped til ad leita ydar Næringar: Hugleided ad þar eru valla tveir Þumlungar a mille Lijfs og Dauda / hvilijkur Bode er þad þa og Sælar Hæske/ad trua so Ostodugū Hlut þ Sælu siñe sem Hafed er/ nema Meñ sieu þar um̄ ædur fullvisser / ad hvørt þr lifa edur deyia/þa sieu þr Drottens? Rom. 14. Sa sm̄ ut a Sioo-eñ fer/þ er eins og gange hn̄ i Orustu/hn̄ er ecke viss um̄ ad na Landenu aptur / Eñ þott ad hinū Almaktuga Gude sie ecke um̄ Megn ad vardveita sijna/eins vel a Sioo og Lande/þa mætte mier þo til Hugar koma/ad vanda mig hvad mest/og leita Drottens Hiælpar þegar eg sie Hæskañ fyrer Augunū. Eg hefe um̄ þta Efne nockud længtala vered/og þ fyrer þvi/ad eg hygg þss vel vid þurfe/þvi margur er Odæll/ Hyrdulaus z Ohlutvandur/skeitande ecke um̄/nema ad fylla Kroppeñ/ og gillder eina þott Saleñ svellte / og vona eg ad Guds Børnū mune þad ecke Oþægt vera/er eg hier um̄ sagt hefe / hiner verda sijnu fram̄ ad fara/ er heilsusamlegar Amiñingar ad aungvu hafa/ og velldur þo ecke sa ed varer / þott ad verr fare/þr munu ad komast Rauneñe / er þ

forsmaa / nær Vppriskieru Tijmen kiemur. Og vil eg so aptur hverfa
til hins / er eg i Ondverdu hoof um̄ ad tala/ sem̄ var / ad Men̄ skylldu
varpa allre sinne Ahyggiu uppa Gud/ Ps. 55. og hon̄ alleina treista/ þa
vier rotum̄ i Neyd einhvoria edur Mottlæte. Ad sönu er oss ecke bañad/
miklu helldur leyft ad leita Mañana Hiælpar nær oss aliggur / þvi
Meñerner eru skapader hvor odrum̄ til adstodar/ og hafa Guds Bod um̄
þad ad styrkia hvor añan̄ Iñbyrdis/ Gal. 6. Gud næde/ ad þvi er a eng-
van̄ Veg so eptterfylgt o Syrtade/ En̄ ef vier þetta rieett athugum̄/ þa dreg-
ur Mañleg Hialp oss so skamt a Veg a stundum̄/ suma vantar Efnen̄/
adra Viliañ/ nockrer eru langt fra oss/ og nä eige til vor þott villdu/
nær i Raunernar rekur/ en̄ Gud brestur alldrei Mætten̄/ alldrei Viliañ
so sem̄ adur er sagt/ og Men̄ skulu eige þurfa ad senda langt epter hm̄/
þvi hn̄ er nalægur ollum̄ þeim̄ o hn̄ akalla/ Ps. 145. Nær ad auke er sum-
um vorum̄ Meinum̄ so hættad/ ad eingen̄ Mañlegur Kraptur giefur rad
ed Boot a þeim̄/ en̄ þar er eckert þ Bol/ sem̄ allra Meina Grædare kuñe
eige ad lækna. Vel kuña Meñerner ad hialpa Lyfe voru optlega/ en̄ þo
so ad hn̄ vilie hafa oss holped i þ sin̄/ añars ecke/ þvi oll lifande Sæl
er i hns Hende/ Job. 12. en̄ þ skilur Guds og Mañа Adstod/ ad þott hn̄
deyde/ þa Lyfgar hn̄ eilijflega. Þvi þ sk skte/ sagde Lausnaren̄/ Joh. 11.
ad hvor sem̄ truer a mig/ þott hn̄ deye/ þa skal hn̄ samt lifa. Stærst og
þess/ Brædur minner/ ad þott vier af Mañum̄ Lidveislu þiggium̄/ þa kiem-
ur hun samt fra Gude. Edur hvadan̄ er þ ad oss kiemur Hialp a stund-
um/ þadan̄ sem̄ Olijklegast er/ og vier væntum̄ hennar sijdst fra? Ecke var
Moyses/ þa hn̄ var Landflotta/ Exod. 2. til þess lijklegur/ ad leida Is-
rael ut af Egyptalande. Gedeons Att var hin̄ minsta a medal Mana-
sse/ og hn̄ minstur medal sinna Brædra/ Jud. 6. þo sende Gud hn̄ til ad
frelsa Israel af Hende Madianitana. Hn̄ sende Okienda Men̄ af fiar-
lægu Lande/ til ad færa Syne sinum̄ Veganeste/ er hn̄ var en̄ þa i Reif-
um/ Matth. 2. Hn̄ sende hm̄ eirn framande Mañ Simon af Cyrenia/
til ad bera Krossen̄ med hn̄/ Matth. 27. Hn̄ sende Nicodemum̄ og Joseph
af Arimathia/ til ad giora hns Vtfor heidarlega/ Joh. 19. Eingen̄
Madur kan̄ um̄ þ Nogum̄ ad hyggia/ hvornen̄ Gud fer ad hialpa/ þegar
han̄

hn er nædugur/ hn kan ad giefa Israel Vatn af Hellunne/ Num. 20. hn giefur sendt Eliæ Fædslu med Hrøfnunū/ 1. Reg. 17. & mettad marg ar Þusunder Manna med fæū Braudū & Fiskū/ Joh. 6. Og eg veit ad þar er nærre eingen af oss/ sē til Ara erū komner/ ad eige hafe hn einhvørn Tijma reint soddan undrunarlega Guds Adstod/ ef vier hefdum Vit a epter ad taka/ og tilreikna þ Gude sē hns er/ Enn sumer trua á Mattsin & Megen/ & þyktast sialfer afreka alla Hlute/ Jafnvel þott eg ætle ad hinū megtuga Himnana Konunge verde lijted þ þui ad giøra oss þrauternar so þungar / ad Mannlegur Kraptur næe skamt til ad kasta þm af sier/ þad hefur hn opt lega synt. Hvad vard ur þm Fim Konungunū sē Abraham hrakte med nockrū Huskørlū sijnū/ Gen. 14. Hvad vard af øllū Risunū i Canaans Lande/ sē hrucku undan Josua & Jos. 12. Hvad vard ur Pharao er hn treyste a sijna miklu Magt og sagde: Hvør er Jehova/ ad eg skyllde hlijda hm? Exod. 5. Hvad vard ur hinū sterka Goliat/ er David rotade hn med Steins Høggenu? 1. Sam. 17. Nockrer treysta a Vijsdom & Framsyne/ enn þ er & Hiegome. Hvad stodudu Absalon Achithophels Klokender? 2. Sam. 16. Edur Adonia Joabs Slægvitska? 1. Reg. 1. Bæda þa sloou þra eigen Þrett er um Hælsenn. Hvar fyrer? þviad Gud var ecke til Rædanautis tekenn. Sumer giøra þenann fallvallta Mammon ad sijnu Afhvarfe/ 1. Tim. 6. og vilia alla Hlute med hm utrietta/ enn þad er eitt veseælt Traust. Guds Gafa er han ad sønu/ ef hn er riett feingenn/ annars ecke. Enn øngvū mæ hn duga nema Drottenn hialpe/ og allra sijst mæ hn Sælunne gagna/ nema þra sē giøra sier Vine af hm/ er medtaka þa i eilijfar Tialldbuder/ Luc. 16. og eru þar þ rijker i goodū Verkū/ 1. Tim. 6. Enn hvørnenn sē øllū þssū er hættad/ þa er hinū þo verst fared/ er so lijtt treysta Gude sijnū/ ad þr meina ad Høfdingia & Verालldar Manna Gunst mune duga þm framar enn Ast hins mikla Allsheriar Drottens/ er ollu rædur bæde a Himne & Jordu/ & giøra þui marga Oleifelega Hlute þm i Vil/ enn mooke hm/ og ætla ad þr mune kunna ad bera Skiølld fyrer sig/ er þo eckert eiga under sialfū sier/ þegar Drottenn er reidur. Ofarer þra er so hafa breitt / mæ allvijda lesa i Ritningunne/

So sem þegar Drottenn reiddest Juda Konungum/ er þr leitudu Hialpar til Syrlands ꝛ Ægyptalands Konunga/ og kioru helldur ad vera þra Naudungarmeñ/ eñ ad lata Drotten rykia yfer sier ꝛ heita hn̄s Frelsingiar. Hvilijkt skylldu oll Guds Born varast/ helldur leita hn̄s i allre Neyd/ til hvers þm̄ er varpad i fra Moodur Lijfe / Ps. 22. Og haga so Lyfferne sijnu/ ad hn̄ þecke þa ꝑ sijn Born/ sijna Astmeñ og Brædur sijns Eingietens Sonar JEsu Christi. Heyred þar fyrer Ord Drottens/ af Esaiæ Spadoms Bookar/ 33. Cap. Hvor hn̄ geingur i Riettvijseñe ꝛ talar hvad Rielt er / Hvor hn̄ hatar Rangindeñ ꝛ Agyrndena/ ꝛ helldur sijnū Hondū fra þvi ad þyggia Skeinkingar/ Hvor hn̄ tilbyrger sijn Eyru/ ad ecke heyre hn̄ Mañdrap/ ꝛ lykur Augu sijn til/ ad eige sia hn̄ þau Illsku Verkeñ/ Sa mun i Hædunū bua/ og Biorgeñ munu hn̄s Vyrke og Verndar Hlijf vera/ Hañs Braud mun hon̄ giefast/ sitt Vatn mun hn̄ vijst hafa. Eñ þu Domare allrar Verallldareñar/ sem i Himnenū byr/ vertu Sool ꝛ Skiolldur þiña Barna sem a þig vona / og lat þau alldrei verda hinū skæda-Mordingia Dioflenū edur hn̄s Limū ad Herfange/ Lat þau byda epter þier med Polenmæde/ og sleppa þier ecke þar til þu blessar þau og inleidet i þijns Sonar Dyrd. Bænheyr þ nꝛduge Fader fyrer hn̄s Forþienustu/ Amen/ J JEsu Nafne/ A M E N.

Fimta Suñudag epter Þrettanda.

Gudspialled / Matth. 13. Cap.

Vm þañ Tijma. Adra Epterlijking lagde JEsus fram fyrer þa/ og sagde : Himnarijke er lijkt þeim Mañe / hvor eð sæde goodu Sæde i Akur siñ / Eñ þa Meñ svæfu / kom Ovinur hañs og sæde Illgrese med i bland Hveitenu / og gieck i burt. Eñ er Grased spratt upp og bar Avoxt / þa auglijstest og Illgresed. Eñ Þioonustumeñerner geingu til Husfodursins og sogdu hm̄: Herra/ sæder þu ecke goodu Sæde i Akur þiñ / hvadañ kiemur hm̄ þa Illgresed ? Og hn̄ sagde til þra : Fiandmadureñ hefur þ giort. Þionustumeñerner sogdu þa: Villtu ad vier forū og uppleſum þ ? Og hn̄ sagde : Nei/ so ad þier upprætid eige Hveited under eins/

vid

nær þier utlesed Jllgresed. Latted hvorveggia vaxa allt til Korn-
skurdarens / og a Kornskieru-Tymanū skal eg seigia til Kornskurdar-
mañaña: Lesed fyrst samañ Jllgresed/og binded þ samañ i Bindene til
ad brena þvi. Eñ Hveitenu samañsafned i mijna Kornhlødu.

Exordium.

HAD eru hrædeleg Ord sem Esajas Spamadur talar til Gydinga / Cap. 6.
Er hañ seiger: Heyred mvallt / Siaed mvallt / og þecked þo ecke. Gud
vere oss Lyknsamur. Hvillykt er þetta skielfelega Strapp? Hvad er Vei-
sælla eñ ad hafa Skilningar Vitteñ af Gude þeiged / og hafa þo ecke Not
af þeim til þeirra Hluta sem þau eru tilgiørd? Þad er ad vera lijkur þeim Skurt-
godunum er David umtalar/ Ad þau hafe Muñ og mæle ecke/ Naser og lyckte ecke/
Hendur og þreife ecke / Fætur og gange ecke / Ps. 115. Og er þo ecke ad undra
hvort soddañ Strafs kiæme yfer þa sem þessa Mælleisingia / þessa dauda Hlute /
Stocka og Steina giørdu sier ad Gudum / og dyrkudu þa i Stadeñ hiñs lifanda
Guds / sem bæde þa og alla Hlute skapad hefur / Þvi David seiger hier strax epter/
er / ad þeir ed giøra þau sieu lijker þeim. Eñ þess er ad giæta / Børn mijn / ad
Spadoomur þesse Esajæ / hefur ætt sier leingre Alldur / eñ um hañs Daga/ þvi
þegar DRotteñ JEsus framsetter fyrer Foolked Epterlijkinguna um Sæded er
fiell i fernslags Jørd / Matth. 13. Og Læresveinarner spurdu hañ ad/ hvar fyr-
er hañ talade i Epterlijkingum til þeirra / þa vykur hañ þessum Spadoome Esa-
jæ til Gydinga er lifdu a hañs Døgum og forsmædu Evangelium Rijkesins / er
hañ bodade þeim / seigiande: Þar fyrer uppfyllest a þeim Spadoomur Esajæ/ er
seiger: Ad Heyrande mune þeir heyra og ecke skilia / og siaande mune þeir sia
og ei þeckia. Ecke er sw Meining Frelsarans / ad Gud villie ecke uña þeim Skil-
ninga siña Heilløgu Orda og Riettinda / þvi hañ vill ad aller Meñ Hoolpner verde/
og komest til Sañleikans Viedurkieñingar / 1. Tim. 2. Helldur seiger Esajas /
og DRotteñ epter hønum Orsøkena til þessarar Andlegu Deifu og Blindne i
sama Stad med þessum Ordum: Hiarta þessa Foolks er hart orded/ og þeir heyra
þwnglega med Eyrunum / og lykia Augunum aptur / so þeir siae ecke med Aug-
unum / og heyre ecke med Eyrunum / og skilie med Hiartanu / ad þeir snwe sier og
eg lækne þa / Esa. 6. Hvar af audsært er / ad Søkeñ er hiá Mønnunum/ og ecke
hiá Gude. DRotteñ setter fram margar Epterlijkingar i þessum sama Capitula /
og medal añara þa ed Samstundis var uppleseñ / eñ eingeñ var sa ed spurde hañ
epter hennar Þijding / nema alleina hañs Læresveinar. So lijted ønktudu þeir þessa
Guds Giøf / þar fyrer var þeim ecke unt ad vita Leyndardoom Himnarijkis.
Ecke þarf eg þessa føgru Epterlijking fyrer ydur wt ad skijra / Hiñ stoore Bijsk-
up / 1. Pet. 2. med þa vellærdu Tunguna / Esa. 50. hefur þad so vel giørt med
þeim Ordum / ad ecke er Abaata vant / þar hañ svarade Læresveinunum þañeñ /
Matth. 13. Sa er sæde hinu gooda Sæde / er Mañsins Sonur / eñ Akureñ er
Heimureñ / eñ hid gooda Sæded eru Rijkesins Syner / eñ Jllgresed eru Synder hiñs
Vonda / eñ Ovinureñ er sæde þvi / er Dioffulleñ/ eñ Kornskurdar Tymeñ er Endere

Heimsins / en Slækturnenerner eru Einglarner. Þar þyrer so sem Illgresenu verdur samansafnad og i Elde uppbrendt / so mun og verda a Heims Endernum. Mansins Sonur mun senda Eingla syna / þeir ed munu samansafna wr hans Ryke, øllum Hneixlunum / og þeim ed yfer troda Løgmaled / kastande þeim i Elds Opnen / þar mun verda Oop og Tannagnystran / þa munu Riettlater skina eins og Sool i Ryke syns Fødurs. Hvør Eyru hefur ad heyra / hann heyre. Þesse er Vtskyringen / Brædur myner / Og er þad Mala sannast / ad hun er so aglæt / ad Gydingar hefdu vel mætt forvitnast nockud framar um Skilning Eptterlykingar arennar / so sem Lærersveinarner giørdu / hefdu þeir lagt nockurn Hug a sitt Maale. Enn þesse er, ad giæta / Børn Guds / ad fyrst ad Spaadoomur Esaje nade til Gydinga sem lifdu a Christi Døgum / meir enn 700. Arum sidar / og var þa ad hønum stadfestur / Þa er audsiead / ad hann eirnenn nær til vorra Daga sem nu lifum / þvi so sem þad ad Guds Ryke er til vor komed fra Gydingum / so kimur þess Þeckinga arleysis sem i þeim var / Eph. 4. So eru og til vor komnar aller þær Vtlskaur og Hootaner / sem a þeim munu ad fullu hryna / er giøra sig þess enn nu i Dag Olverduga / og forsmaa Guds Son og under Footum troda / Hebr. 10. Nu þyrer þvi ad eingenn Þørf er ad wtskyra þessa Predikun HErrans / framar enn giørt er / so sem adur er sagt / Þa vil eg kvedia ydur þeim dyrmætu Ordum er hann Endar þessa syna Vtleggingu med :: Hvør Eyru hefur ad heyra hann heyre: Og alleina tala um þa Hlute af Gudspiallenu / er oss vekia meige til ad þeckia vorn Vitiunar Tyma. Hialpa oss þar til O þu goode Gud med Nad þyns Anda / fyrer JEsum Christum / AMEN.

Vtleggingen.

FRelsaren seiger i ondverdu Gudspiallenu / Ad Himnaryke Sie Lykt Manne nockrum er Saade goodu Sæde i Akur sinn / Af hans eigen Vtleggingu er audsied / ad Sæded merker hier annad enn i næst fyrerfarande Eptterlykingu / þar merker þad Guds Ord / enn hier Mennena / sem Guds Ord eiga ad heyra. Þessu gooda Sæde / saade Drottenn strax i Upphafe Sköpunar. Godt Sæde voru þau Adam og Eva / þegar Gud saade þeim nidur i Alldengardenn. Margt hefur þar vaxed fagurt vered / mørg fogur Eyk / og margur blomlegur Avøxtur / þo einginn nærre til Lyka vid þaug / þvi Madurenn var epter Guds Mynd skapadur / seiger Ritningenn / Gen. 1. Baaru þau þess vegna langt af øllum skøpudum Skiepnum a Jordunne / Enn jafnskiott kom þar Fiandmadurenn / Gen. 3. og stack þeim Andlegann Svefnþorn / so þau tooku nidur fyrer sig / og virdtu meir þa Skiepnu Guds / sem þeim var nikluu Oædre / helldur enn sialfa sig / epter Slægdarfullre Diøfulsins Aeggian. Sydan hefur hann alldrei vantad Sæde til

ad

ad ſpilla Guds Akre med. Strax var þar eirn Mordinge i Adams Hu-
ſe/ Gen. 4. Og þott ad Gud ſelte hñ ut fra þm litla Safnade ſiña
Barna/ ſm̃ þa var a Jordune/ þa vm̃ de þeckeleinge/ þar til Ovinureñ
ſądde upp ur Illgreſenu a medal Hveiteſins/ og kom Guds Soñ/ ſm̃ voru
þr af Nidiũ Adams/ er Guds Otta giætti til ad elſka Mañañ Dæt-
ur/ ſm̃ voru Cains Affſpringe/ hvar af oox þ Illgreſe/ fyrer hvørt ad
Gud upprætte hina vantruudu Verølld/ Gen. 6. Þegar hñ epad Siñ
villdiſt Korn ſtreru Tymeñ komeñ vera/ og ecke var epter nema Illgre-
ſe eitt a Jordunñe/ ad frateknũ Noa og hſs Hyſke/ og þo var þar eirn
Spottare/ eirn Ohlyddeñ Sonur i hſs Huſe/ Gen. 9. ſo ad epter Flodeď
þegar þar voru ecke nema atta Kornſtanger i Guds Akre/ þa var þo
eitt Illgreſe a medal þra/ Og er framlidu Stunder/ tiæfde þta Ande-
ſkotans Sædverk ſo Hveited/ ad þſſ giætte valla/ og þ ſo miøg/ ad þad
ætlade ad vaxa upp i Himeneñ þegar þr bygdu Turneñ Babel/ Gen. 11.
Ætludu ſier ad taka Rædeñ af hinũ Almattuga/ ſo ad eige ſkylldu þr
adſkiliaſt/ og ſo hefur þ jafnañ geinged fram epter Flloduñ. Þegar
Gud kallade Abraham af Vr i Caldea Lande/ Gen. 12. og uppfrædde
hñ ſialfur i ſ͂re himneſku Speke/ þa ſæde hiñ alvitre Husfader goodu
Sæde i Canaans Lande/ þo ſpratt þar upp ſtrax eitt Illgreſe/ eirn Hæd-
lugl Iſmael/ Gen. 21. eirn Offokuare/ eiñ Ambatt/ ſem ad vanvyrte
Husmoodur ſyna/ Gen. 16. J Kvide Rebecku voru tvær Þiooder/ og ſa
meire offokte þañ miña/ Gen. 25. Eſau Gudlaus Madur hiñ froma
Jacob/ Gen. 27. Og þo var ecke Jacobs Hus fyrer utañ Illgreſe/ Þar
var ein Lauslæt Dotter/ Gen. 34. Þar voru tveir Mordingiar/ Gen.
34. Þar var eirn Sonur / er fleckade ſyns Fødur Sæng / Gen. 35.
Þar voru nyu Brædur/ er ſelldu ſiñ eigeñ Brooďur Mañſale/ Gen. 37.
Langt er ſoddañ allt upp ad telia. A medal Chriſti tolf Læreſveina
var þar eirn Drottens Svikare Joh. 6. Þegar Akur hſs Chriſtne var
ſm̃ bloomlegaſtur/ ſo ad aller Hluter voru Sameigenleger med þeim
Truudu/ og þr ſelldu Eigner ſynar/ og bæru fram fyrer Fætur Poſt-
ulaña/ Act. 4. þa ſkaut Diøfulleñ þar ſtrax Illgreſenu iñ/ þegar Ana-
nias og Saphira leindu af Jardar Verdenu/ Act. 5. Hvørneñ Simon

hiñ Fiølkuñuge/Act. 8. spillte Guds Christne/er liooſt bæde af Poſt-
ulañā Giørningū z ødrū Christeñdooms Søgum. Og hvørsu miøg
Paulus kvart^r um̄ Vanſkickunena i Drottens Kvølldmaltyd/1. Cor.
11. so og ſkam̄arlegt Samræde med nærkomnū ſier/ er hñ ſeiger/ ad ecke
heyreſt jafnvel medal Heidingiañā/ 1. Cor. 5. Pad ma alkuñugt vera
af hñs Brefū til Safnadarens i Corintho. Fyrſt nu ad Diøfullen
fieck ſlykt til Vegar komed a medañ Gud talade ſialfur vid Meñena/
eins z Madur vid Mañ talar/a medañ hñs eingieteñ Sonur/voru Holl
de Iklæddur/flutte Eyrende ſyns himneſka Fødur hier a Jørdune/ med
añ heilagur Ande med synelegū Krapte z Jarteiknū auglyſte sitt Gud-
doms Almætte i Møñunū z a mial Mañañā/ þa æklunſt ecke til ad hñ
mune nu ſydur verka i Børnū Vantruareñar/ Eph. 2. þar vier meigū
gløgglega vid þ kañaſt / af þm̄ Løſtū z Skøm̄ū / er Daglega i Vøgt
fara a medal vor / ad Satan er ofañ komeñ / hafande Bræde mykla/
Apoc. 12. Þvi mætte oſſ vera um̄hugad ad þeckia vorn vitiunar Tyma/
er oſſ ſo optlega bodadur verdur i Guds H. Orde/ z vilie Meñ ecke Guds
vitiunar Tyma þeckia/ þa þeckie Meñ þo Andſkotañs/ þvi ſydañ Christ-
ne hooſſt i Lande þſſu / hygg eg hñ alldrei hafe meira Ryke haft vor
a medal i ſumū Hlutū / eñ nu um̄ Stunder. A øllū Ølldū hefur hañ
ſaad Illgreſenu a medal H veitesins/ Eñ þo hefur þ optaſt vered z vyd-
aſt/ad Skøm̄eñ hefur Skøm̄ heited/ z Dygdeñ Dygd/ jafnvel hia þm̄/
ſm̄ ecke hafa Dygdena elſkad nie hatad Skøm̄ena: Eñ nu heyreſt mier
ad meñ hroſe ſier af Løſtunū/ z ſetie Dygdañā Nafn uppa. þa. Iſmael
er tekeñ til ad offækia Iſaac/ z Agar ætlar ad reka Sara ut ur Hu-
ſenu. Abimelech er fareñ ad drepa hina ſkilgietnu Brædurnar / Jud.
9. ſo hñ Frillu Sonureñ meige einſamall rykia. Agyrndeñ er fram-
ſyne køllud/ Drambſemeñ Høfdingsſkapur/ Hræſneñ Viſka/ þeg^r Meñ
briota Riettiñ / kalla Meñ þ ad byggia hñ/ þegar Meñ ſleppa Skøll-
um z Illrædis Møñū Ohegndū/ þa nefna Meñ þ Kiærleika z Mißk-
unſeme. Hyrdulepſe z Tomlæte i ſynu Kalle z Embætte/ heiter Spekt
z Fridſeme. A Døgum Christi Ohyttu þr Guds Løgmaal med ſyn-
um Setningū/ Matth. 15. þa høfdu þier ecke Løg-Book nema Moyſis
Løg-

Lögmaal. Enn þess være Oskande/ ad ecke Onytt-Menn nu Konungsens Log med sijnu eigenn Þotta/ nær þeir rædur so vid ad horfa. So falsar nu Andskotenn Guds Stedia a mæal vor/ og setur hans Mynd og Yferskrift a sviken Maalm/ og þa verkar hann med Slægd og Kunnattu so mikelle/ ad so sem ad Illgresed er vandþeckt fra Hveitenu/ ædur enn þad er fullvaxed/ Matth. 7. so þeckia Menn ecke þessa Ulfa/ fyrr enn Saudargæran er af þeim dreigenn/ og þeir byrta Höfuded af Skömmenne/ so hun fær ecke leingur dulest. Veit eg ad Fiandmadurenn brukar Einfelldne og Hugleyse marg-ra til slykra Hluta/ og er þad nogu Illt/ þvi grætlegt er til þess ad vita/ ad Fakunnattan og Otteen þo þvi/ sem eckert er/ skule so drottna i Verolld-enne/ ad fæer annadhvort vite hvad þeir eiga ad giora/ edur þora þott vi-ta meige/ Enn hvornenn sem þvi er vared/ þa villda eg þess Oska/ ad þeg-ar Drottenn lytur af Himne ofann yfer Mannanna Sonu/ Ps. 14. ad hann hefde þa ecke Orsok til ad klaga eins og Jeremias Cap. 5. er hann seiger: Nu vel/ sa aume Flockurenn og skynlaus/ vitande ecke neitt af Drottens Veige og af sijns Guds Riettinde. Eg vil ganga til hinna Vollduga og tala vid þa/ þeir munu vita af Drottens Veige/ og sijns Guds Riett-inde/ Enn aller samann hofdu þeir Oked broted og Togenn i sundur slit-ed. Hvar þad kiemur nu oll þesse Olucka? Þvi hefur Fiandmadurenn so mikenn Framgang? Er hann sterkare enn Gud? Fiærre sie þvi/ hans Sonur hefur einu sinne rænt hann sinne Harneskiu og sijnum Vopnum a hvør hann treyste/ Luc. 11. Hvad þa? Hvor er Orsökenn? Þvi ad Menn vilia helldur liaa Limu sijna til Jbudar Syndenne/ helldur enn Riettlætenu til Verkfæra/ Rom. 6. Gud vill læta erfida i sijnum Vijngarde/ Matth. 20. Þar þad vill margur hafa sig undann þeigenn ad læast hann til Þion-ustu/ jafnvel þott ad þeir sien Launenn vys a Himnum/ er hann til Handa ganga/ enn þad er Jnndællt ad gioraft Verkþræll Andskotans/ þvi hann legg-ur Kodda under Höfud Syndarans/ Ezech. 13. þott Menn þad vyst vite ad hann laune med Ellde og Brennesteine/ Apoc. 14. med Op og Tannagnist-ran/ Matth. 13. so sem Drottenn adkvedur sialfur i Vtskyringu þessarar Epterlykingar. Þegar Menn Sofa/ Kom þa Fiandmadurenn Og Saade Jllgresenu Medal Hveitesins/ seiger i Textanum. Ecke er med

þesse

Þſſu meint ein Skiett helldur eñ øfut/ Eñ alleina Tækefære þ sm̃ Ovinureñ brukade til ad sáa Illgresenu indursáad i Akureñ/ þ var Svefn Tijmeñ. Samt má eg taka mier Orsøk hier af til ad tala þar um/ ad eg hygg oss verde nockud Svefnsamt allmørgū i bádū þm̃ Stiettū/ sm̃ Yferrádeñ hafa/ so ad Fiandmañenū þar þ opklega giefest Tækefære til ad spilla Guds Akre med Illgresenu. Taked fyrst til á mīnū Helgedoom sagde Drottreñ vid Jerusalems Eingla/ er hañ baud þm̃ ad slá þa alla sm̃ ecke teiknader voru/ Ezech. 9. Eg vil fyrst taka á oss sm̃ berū Aarons Skruda. Hvørneñ mun lijda um hinar smáu Kornsteingurnar i Guds Akre? Mun þar ecke vanta á stundū þañ heilnæma Vøkva/ er þær eiga ad spretta af/ so ad þm̃ kyñe safnad ad verda i bindenū Guds Barna/ þeg v Uppskierutijmeñ kiemur? Eg hygg ad i þſſu sie mikell Brestur hiá allmørgū/ hvad Gud nádarsamlega lagfære/ z giefe þm̃ ad ydrast er i þſſu er so miøg Abóta vant. Eñ seiged mier/ hvad giøra þr ed pañeñ breita? Sofa þr ecke? Mun ecke Fiandmadureñ hafa nøga Orsøk til ad sáa Illgresenu þegar so til geingur? Þad er hægt ad giøra Hveited ad Illgrese / eñ ad láta Hveited aptur hverfa til siñar fyrre Náttúru/ þegar þ er einusiñe orded ad Illgrese/ þ heyre eg sagt ad sie Omøgulegt/ so er þvi og vared i Guds Akre/ margs Ungmeñis Náttúra kañ ad vera good/ eñ þvi velldur Fiandmadureñ/ og þr sm̃ eiga hier um ad hyrda/ nær þeir forsooma sitt Verk/ og giefa hm̃ Rum/ ad hun venst á þ Illa/ sm̃ er audnæmt/ þvi hun heyrde lijted af þvi Gooda/ og dregst so Unglingureñ á Legg/ ad bágt kañ vera vid ad giøra/ Veñur so adra epter sier/ nær hñ er gamall ordeñ/ So ad þſſe Drepsott smijgur so Mañ af Mañe/ þar til hun spiller heilum Akre. Þeir sm̃ eta þta Illgrese/ sm̃ hier giétur um i Evangelio/ verda blinder edur glámskigner: Hvad munu þr verda sm̃ uppalast med þm̃ er svo eru uppalder? Blinder af Blindū Leidtogurū. Og þetta siá nockrer af vorum Kieñemønū og leggia þar ecke til. Sofa Meñ þa ecke? Mun Satan forsóma þta Tækefære? Eg vil ei tala um þ / hvørsu lijted ad sumer af oss vanda Kieñinguna af Predikunarstoolnū / Fiñast munu þeir ed ætla sig vel hafa reked Guds Eyrende / Ef þeir fylla upp Eyru Til-

heyrend-

heyrendanna med Næreiſte nockru ⁊ Mælge þre er hvørge a heima / eñ
giæta ecke ad þvi/hvørt hiñ Sturlade fiñur Huggun þar i/hiñ Fævyſe
Leidriettiug/hiñ Dofne ⁊ Hyrdulauſe Vppvakning/hiñ Ogudlege og
ſa ed forſmaaer Gud ⁊ hñs Riettinde/þ ſem hm̃ til heyrer/ſem er Hoot
un Guds Reide ⁊ eilijfrar Fyrerdæmingar. Hvørt aller þſſer fiña þ i
eirnre Predikun/ þ athuga ſumer Meñ ecke ſo gaumgiæfelega a ſtund-
um/ Þegar Meñ hripſa eitthvad ut ur eirnre Book til ad giøra Af-
ſøkun ſijna/ giætande ecke miøg ſmaaſmuglega ad/hvørt þ gagnade ad
tala a þre Tijd/edur i þm̃ Søfnude/ſem hm̃ er a Hendur faleñ til Vm̃-
oñunar/ſamt þvo Meñ Hendur ſijnar ꝥ Folkenu/ ⁊ kalla ſig ſaklauſa
af Bloode hiñs Riettlæta/ Matth. 27. ſem þo ecke hrijn a þm̃ er tap-
aſt/ſøkũ Fafrædis þſſara Veſalinga. Eñ hñ ſem i Guds Stad er ſett-
ur/forſomade ad giefa hñs Hiuũ i riettañ Tijma þ þm̃ byriar / Luc.
12. og ætlar ad Gud mune ecke krefia þſſ af hiñe Hende ſijdañ/ Ezech.
33. ſafnvel þott hiñ Fafroode meige deya i ſijnũ Syndũ / nema Gud
vilie meire Myſkun a giøra/vegna hñs Tomlætis er hm̃ a ad undervij-
ſa/og ammiña Forelldra ⁊ Husbændur ad giøra Skylldu ſijna/þar ſem
hñ fær ei ſialfur tilkomeſt. Seiged mier/er ecke þvilijkt ad ſofa? Mun
Dvinureñ ecke færa ut ſiñ Reit i Guds Akre vid allt þta? Eg vil ei
ſaa mier til Orda/hvørſu ad margur Leigulide er ragur i þvi ad ſtraffa
Dygder og Glæpe hia þm̃ ſem eru nockurs Maals metande/ ein Maal-
tijd Matar/ eirn Bikar æfeings Dryckiar/eitt Hundrads Virde edur
viñña a Stundũ/ hvær af allar Synder hiñs Gudlauſa / hia þm̃ er ſo
eru lynder/launande ſo ſkam̃arlega ſijnum Velgiørda Møñũ/ ad þeir
þreſka þa um̃ Gagn Saalar ſiñar/ og þañ meſta Velgiørning er þeir
kynnu þm̃ aptur ad ſijna/ē er ad ſeigia þm̃ til Synda ſiña/ſo vanhelga
þr Gud ꝥ eirn Miølhneſa/ſo ſem Drotteñ ad Orde kiemſt/ Ezech. 13.
Og þott eckert af þſſu i mille kome/ þa helldur Otteñ ꝥ Ofrijke þeſſ
Vollduga/ møvgũ af þm̃ er ſig kalla Vm̃bodsmeñ Chriſti ſo i Tau-
me/ad þr ecke þora Muñenũ upp ad liuka/ hvøriar hellſt Skam̃er og
Klæke ſem þr horfa ã. O vei/O vei/ Seiged mier i Guds Nafne/ſeig-
ed mier / er ecke þvilijkt ad ſofa? Mun ecke Fiandmadureñ hlæa ad

Ec þeſſu/

þessu/ nær Guds Þienarar draga hans Ploog so Kappsamlega/ og finna ad þad meige um vorar Tijder seigia/ er Drotten sagde fordum um Hyrdarana i Juda: Aller þra Vøkumenn eru blinder og vita alls eckert/ Maallauser Hundar eru þr/ og kunna ecke ad giellta/ þeir eru later/ liggia og sofa giarna/ Es. 56. og þesser hiner grædugu Hundar/ kunna þo alldrei sadder ad verda/ Og þetta hid Sijdarsta velldur/ ad Menn eru so spaker i þvi ad umvanda vid adra i Guds Stad. Balaks Fiemuner orka þui ad Asnann verdur fliootare til ad seigia satt/ helldur enn Spaamadurenn sem a hestenum situr/ Num. 22. So þegar eirn Høfdinge fær ecke ad heyra Sannleikann af Prestenum sijnum / sem æ og æ(?) seigia honum til Syndanna an allrar Misvirdingar/ þa verdur hann a stundum ad heyra þad af Fiandmanne sijnum/ af hinum minsta Þienara/ af einum Bonda/ sem ad giører Skømm til Kiennemannsins/ er þetta ætte ad giøra sier til Forsvars hia Gude/ enn hinum til Sælar Baata og øngrar Minkunar/ nema hann þyke sig meire Madur enn David er þolde Nathan Spaamannenum Sannyrden Reidelaust/ 2. Sam. 12. Og ef hann heyrer þad af øngvum af þessum/ þa mun hann þad heyra af Dom ara alls Hollds a sijdarsta Deige. Og þott Menn sieu nu so spaker vid Høfdingiana og þa hvørra Valld Menn ottast/ þa vantar Menn ecke sumahvøria a stundum / ad bruka sijns Embættis Myndugleika vid Lijtelmagnann/ ecke til ad leidrietta hann/ edur til ad vandlæta i Guds Stad/ helldur til ad Otta Mønnum med þvi Vallde er vier høfum til ad leysa og binda Syndena a Jørdu/ Matth. 16. og til ad hefna sijn a þeim er Menn þykiast varhendt eiga/ Gud veit ad eg lyg ecke/ ad þesse munu Dæmenn giefast/ og þo fleire enn eitt. Enn eg bid ydur/ ad þier athuged/ þier sem þetta adhafest/ Eg bid seige eg i Guds Nafne/ ad þier athuged/ hvad skelfeleg Hræddung ad þetta sie/ og hvørsu ad Blood Drottens Jesu/ þad dijra Sattmaalans Blod mune hropa i Himenenn/ þegar þad er so almennt legt hallded af einum Synda Þræl / er vænest ad þessu Guds Umbode/ sem fyrer þra og allra Manna Synder er Krossfestur/ Seiged mier þier Dærar/ mun Gud hafa nockrum umbodeð ad foottroda þannenn sitt eiged Blood? Hvørs minste Drope ad er Dijrmætare/ enn ad Himen og Jørd meige i nockurn Samjøfnud koma. Þessu vil eg hafa viked til þeirra er

setia

setia eirn Vesæling ut fra heilogu Altaresins Sacramento þ litlar edur øngvar Saker/og optlega þær er þr sialfer þyktast vid hañ eiga. Vited þier ecke/þier Hræsnarar/ad þvilijk Vtsekning er eitt Drottēs Reidarslag til þß ad straffa med Gudlausa Meñ/og hñs Nafns Forsmmanara. Þo skam̃est þier ydar ecke ad taka ydur þi Hønd til ad slæ þa med/ er ydur er illt i Skape vid. Hvørsu vel hafe þier geimt ydar Herra Bodords? er hñ seiger: Blessed þa er ydur bølva/Giøred þm̃ Gott er ydur ofsækia/Matth.5. ad þier steud Børn mijns Fødur sm̃ a Himnū er. Eñ þegar þier bruked hñs Dyrdarfullu Stormerke til ad refsa þm̃ er þier þykest eiga Hefnder ad gialda/hvørs Syner erud þier þa? Ecke hñs er skipade ad lijda Illgresed til Kornskieru Tijmans/helldur hiñs sm̃ er Mordinge Sælnaña/Joh.8. Ecke hñs sm̃ gieck i kring/ giørde Gott og grædde alla/Act.10. Helldur hñs er geingur um̃ kring sem grenianda Leon/leitande ad þm̃/er hñ fæe uppsvelgda/ 1. Pet. 5. Þegar Drottēñ Jesus gieck um̃ Samariam fordum Daga/ þa sende hañ undañ sier Læresveinana/ad tilreida sier Herberge i Borgeñe/ eñ Bæjar-Meñ villdu ecke taka vid hm̃ / þvi hñ hafde þañ Snid a sier/ sem villde hñ reisa til Jerusalem/Eñ Samaritani høtudu alla þa/er sooktu helgar Tijder þangad/ þa reiddust þeir Jacobus og Johañes/ og søgdu: Meistare/villtu ecke ad vier seigiū ad Elldur kome af Himne og fortære þm̃/eins og Elias giørde/ Eñ hñ blessadur snerest vid/ straffade þa og sagde : Þier vited ecke hvørs Anda þier erud / þvi Mañsins Sonur kom ecke ad hañ fortijnde Sælum Mañaña / helldur ad hñ þær holpnar giørde/Matth.9. Þetta giørdu þeir Johañes og Jacobus af Einfelldne og Oþørfu Vandlæte vegna Drottēs/ og þo ætalde hñ þa so hardlega/Eñ af hvøriū Anda giøred þier þetta? Ecke Guds/helldur Andskotañs. Seiged mier/ Er ecke þad ad kalla Elld af Himne/ ad hafa Møtunū hina krøptugustu Lækning Sælar sijkar/og steipa þm̃ so til Helvijtis/ad so miklu Leite/sm̃ i ydar Vallde stendur? O þier skynlauser Vargar/ Lætted af soddañ Æde/nema þier sialfer viljed þola Bræde Drottens um̃ alla Eilijfd/i þvi Dijke sm̃ rijkur af Ellde og Breñesteine/ Apoc.21. Vakned upp og sofed eige leingur/

Giøred Ydran/ þviad ydar Hiarta er ecke riett ꝩ Gude/ Act. 8. Hvør Eyru hefur ad heira hñ heyre. Eg villde og fatt eitt vid ydur talad hafa/ þier Veralldar Høfdingiar/ med ydar godu Leife: Munu þr ecke finnast ydar a medal/ er Svefnhøggve renne a i Domara Sæte/ edur nær Meñ eiga ad giøra Verk sinar Kallanar/ sm̃ Gud ⁊ Konungureñ hafa þeim a Hendur faled: Eg vil eige tala um̃ þad/ hvørsu Meñ leita sier Fordilldar i ad spilla Stefnum og Vitnum/ þvert a moote Løgmaalenu/ nær Møñum rædur so vid ad horfa/ ad utleggia Løgeñ epter þvi sem Meñ þyktast vid þurfa i þad Siñ/ og aka þeim eins og Seglum epter Vedrenu. Þau munu Dæme giefast/ ad eirn og hiñ same Doomare hefur i eirnre Søk dæmt epter einu Løgmaale/ og þvert a mote hinu sama i ødru eins Maale/ ecke fyrer nockur Ollyk Atvik edur Malltalag Sakaña/ helldur alleina epter þvi/ sem hañ hefur unad þeim til/ sem hafa vered fyrer Doome hañs. Seiged mier/ Er ecke þetta ad sofa? Þyker ydur ecke Von a ad Akur Fiandmañsins groo vid þetta. Hvørsu Ohlyfnev eru Meñ i þvi ad tradka Maalunum/ og þott eg segde Blygdunarlauser/ þa segda eg ecke ofmiked/ þvi Meñ giøra ꝥ so berlega a stundū/ ad þad er øllū heilvita Møñū auglioſt/ ad Meñ setia þar Flækiur i Doma sæta/ sm̃ eirn Talsmadur/ edur sa sm̃ ætte ad veria Høfud sitt/ skyllde ecke añarstadar þora ad bruka sier til Forsvars. Eg vil eige fa mier til Orda um̃ openbera Riettar Neitun/ hvørsu Slægvitrer Meñ eru i þvi ad skiota Maalū a Frest/ an allra Orsaka/ so ad hiñ Fatæke ⁊ Einstædingureñ/ ⁊ jafnvel a stundū þott hñ sie Maalsmetande/ ef Domareñ er hm̃ motfalleñ/ þeir neidast til ad standa af Riette synū/ og þm̃ leidest edur hafa ecke Efne a/ ad sækia hñ framar/ og vilia helldur giefa epter Søk sȳna/ eñ spilla Tydeñe/ og voga Golze ⁊ Omake uppa þañ Riett/ sm̃ Meñ eiga ad sækia i þvilikar Hendur. Hvad synest ydur nu goder Meñ? Mun ecke Skalkureñ og hiñ Ogudlege vaxa vid allt þetta/ og æfa sømu Skam̃er Ottalaust: Og þegar hñ so hrockur yfer/ søkū Rangsleitnis þra/ er Riettenñ eiga ad styra/ þa kallar hiñ Ohlutvande/ ad Gud hafe Þocknan a sier/ af þvi hñ late hñ vaxa til Kornskieru Tyma ñs/ Eñ þr ꝥ Gud hefr um̃ bodəd/

fore

forsoma ad taka Hneixled z hid vonda i burt ur Israel/ Devt. 17. Þeg
ar nu so ber vid/ þa kalla eg ad Rietturen̄ sofe/ af þvi einginn er til ad
vekia hn̄ / er ecke slykt ad rada Dioflens Verk þrala til Handa i sin̄
Akur z sem ad miklu siþdur forsoma hn̄s Verk/ en̄ hiner er Guds Ploog
eige ad draga/ z være gott ef hier nu være kirt læked. En̄ þss være Oft
sinde/ ad ecke lidu men̄ alleina hinar verstu Skam̄er z Ohæfu/ helldur z
take þær ecke i Forsvar/ so s̄ er Vanskickun z Olæde under Guds Or
da Heyrn/ Gudlastaner/ Vanbrukun hans dyrdarfulla Nafns / til ad
skiem̄a sig Næringa med/ z margt þvilykt fleira/ sem̄ heidvirdur Madur
mætte skam̄ast syn ad nefna/ en̄ sumer ecke blygdast vid ad forsvara/ ed
ur ad missa Koste narre Ostraffad lata/ so þ s̄ annarsstadar i christnū
Londū/ er med Vtlegd/ edur og odrū þungū Alogū straffad/ þvi sleppa
Men̄ hier alldeiles/ edur og fa tast straffa þad so sem litla Yfersion en̄
ongvan̄ Storglæp. Eg hefe lesed i Guds Man̄s Rike/ er lifde fyrer
Hundrad Arū hier i Lande/ hvørs Sæl nu lifer i Himnenū/ en̄ Minning
en̄ er ægiæt a Jørdunne: Hn̄ seigest hafa talad vid eirn Man̄/ er sagt
hafe/ ad hn̄ ecke villde sveria rangan̄ Eyd/ þott hm̄ sex hundrud giefen̄
være/ en̄ hefde hid fiorda vered i Bods/ þa munde kan̄skie hafa runned
a hn̄ tvær Grymur/ skrifar þsse Guds Madur. Þetta var ad sønnu eitt
Nøfud Skøm̄/ er hn̄ talar um̄/ En̄ ecke hygg eg Men̄ þurfe ad kaupa
soddan̄ nu um̄ Stunder Sumstadar/ þ mun faist Okeypis/ ef Domare
en̄ er velviliadur þm̄ er æliggur/ sierdeilis ef ecke liggur vid nema Guds
z Konungsins Rietkur. Seiged mier/ mun þ ecke eiga hia þm̄ heima/
er so breita/ sem̄ Drotten̄ seiger vid Juda/ Ezech. 16. Øllū Skiækiū
verdur Fie giefed til/ En̄ þu hefur giefed þynum Fylgiu Møñū Pen
inga. Er ecke þta ad sofa ? Er þad undra ad þun̄skipad er i Guds
Akre af Hveitestaungum/ nær so til geingur/ og þott Guds Þienarar
kvarte hier um̄/ og fære jafnvel slykt under Løg a stundū/ epter Skyll
du syns Embættis/ þa fa þr ongvu ad orkad/ mæta helldur Aræsū
þar fyrer/ og ei blygdast hiner þar vid/ þott þeim sie hier um̄ brixlad/
helldur slea vid þvi Hnackan̄/ so sem Men̄ plaga ad seigia/ og giøra
eins z Salomon seiger um̄ Skiækiuna/ ad hun striuke sier um̄ Andlited

og ſeige: Eg hefe eckert illa giørt/ Prov. 30. Þeir blygdaſt þar vid ad
ſøñu um̄ Stundar ſaker/ eñ reka ei ad ſkødur Fiandans Eyrende/ ſo ſem̄
hefdu þeir Vallð ſitt ꝛ Veitſlur af hønū þeiged/ eñ ecke af Gude ne
Konungenū. Þyke nu nockrū ſo ſem̄ ad þta hitte a ſig/ þa mun ſa giefa
Hlıood af ſier ſem̄ ækiemur / eñ margt af þiſu er almeñara ꝛ Kuñugral
eñ ad hier þurfe mørg Vitne ad leida. Eg finn þ ecke mꝫ þvi ad graf=
aſt þar epter/ þta er yfer allt ſeiger Drottenn um̄ Klæke Gydinga/ Jere.
2. Bref ꝛ Doomar Maña ſkulu þ ſatt giøra/ er eg ritad hefe/ ꝛ ſialf=
er þr ed æfa þvilijkt/ mune þ þeckia/ þott eige vilie þeir ad giøra/ ne
ma þr ſieu forbrender i Samvitſkum / og hafe miſt alla Tilfiñingu:
Nema hiñ grædduge Hræfugl Diøfullenn hafe rigna læted i Augu þm̄
heitum Saur/ eins og Titlingarner i Augu hiñs gamla Tobiæ fordū
Daga/ Tob. 2. Sagañ ſeiger/ ad hañ hafe læknadur orded med Galle
Fiſkiarens / þegar þvi var rydꝺed a hañs Augu / þa datt Hreiſtred af
þm̄/ Tob. 11. Eñ eg veit ecke hvad þeſſū mune til Lækningar verda/
fyrſt Guds Blod fær þeſſ ei orkad/ og ecke þad beiſka Gall og Edik/ er
hønū var bored/ Matth. 27. þegar hañ kvaldeſt fyrer þeſſar þra og all=
rar Veralldareñar Synder. Eg veit ecke hvad þra Augū mune upp=
liuka/ nema hin ſtæka Svæla Helvijtis Elldꝺs/ hun mun liuka þm̄ upp
ad vijſu. Añara Maña Augu ſkiemer Reikureñ og ſlieꝺfgar þau/ eñ
þſſa mun hin eilijfa Svæla heilſkigna giøra/ ad þr ſo lokſins ſiæe hv=
er añars Skøm̄/ ſem̄ hafa giørt Samband a mote Gude og hñs Chriſt=
ne/ ꝛ ecke villdu upplæta ſijn Augu a mote hñs Rietlætis og Nadar
Geiſlū/ medañ þeir plægudu hñs Vtvalda i Rijke ſijns Fodur/ ſem er
Høfdinge þſſa Heims; Og þ er um̄ þa riett ſagt er Seneca ſkrifar um̄
Claudium/ ad hañ ecke þeckt hafe ad hañ daudur var/ fyrr eñ hañ ſæ Lijk
ſitt ſijna. Seiged mier nu i Drottens Nafne/ ſeiged mier/ er ecke þvi=
lijkt ad ſofa? Er ecke þ ad vera Sædmadur Fiandmañſins/ ꝛ ſpilla Guds
Kornekru af øllū Kroptū: Hvør Eyru hefur ad heyra/ hañ heyre. So
heyre þier nu Ord Drottens ſem i Landenu bued/ þier ſem hñs Vmbod
er a Hendur faled. Heyred þier ſem ſtanded fyrer Alltare hiñs allra
Hæſta/ hvad hañ bydur ydur/ af Ezechielis Spædoms Bookar 33.

Cap. Eg hefe sett þig fyrer Vørd yfer Jsraels Hus / nær eg segi til hiñs Ogudlega/ þu skallt Dauda deyia/ z þu varar hañ ecke vid/ z seiger hm̃ þad ecke/ so ad hiñ Ogudlege kuñe ad vakta sig vid sijnu Ogudlegu Athæfe/ so ad hñ meige lifa/ þa sk hiñ Ogudlege deyia ꝧ siña Synda saker/ eñ hñs Bloods vil eg krefia af þiñe Hende. Og so ad þier kuñed med þss meira Frelse og Myndugleika/og betre Samvitsku ad straffa/Ogna z aminña i Guds Stad/ þa haged Lyferne ydar so sẽ Christi Þienarar og Radsmeñ hñs Leyndardoma/ 1. Cor. 4. giefande enguñ nockra Hneixlan/ so ad vor Þionusta verde ecke lostud/ helldur i ølluñ Hlutuñ hegduñ oss/ so sem Guds Þionustu Meñ/epter Bode St. Pals/ 2. Cor. 6. Heyred þier hiner Volldugu i Landenu/og þier sem Gud hefur Sverded i Hendur feinged/ Heyred þier Ord Drottens/ Lęred Gott ad giøra/Leited epter Riettenuñ/Giøred riett hinuñ Underþryckta/Lęted hiñ Munadarlausa Løguñ na/ og taked ad ydur Malefne Eckiunar/ Es. 1. Halldeð Domeñ og Riettvijsena/Frelsed hiñ Underþryckta af Hende Offsoknarans/og sturled ecke hiñ Framanda/ Fødurleysingian og Eckiuna/og giøred enguñ Ofrijke/seiger Drotteñ Zebaoth/ Jer. 22. Huxed ecke med ydur/ad nær þier þssar Guds Aminningar ad øngvu hafed/ad hñ mune þa vera lijkur ydur/þott hñ þeige/ Ps. 50. eg læte ydur vaxa til Kornskieru Tijmañs/ þvi hñ mun straffa ydur z tala vid ydur under Augun/nema þier ydrest af Hiarta. Lęted af illu og lęred gott ad giøra. Vandlæted i Guds Stad/og uppræted Hneixled z hid vonda ur Jsrael/ Deut. 22. Añars mun ꝧ heita ꝧ ydur: O þier af Moysis og Arons Huse/ Hvør sẽ mig forsmaer/ þañ vil eg forsma/ 1. Sam. 2. Þijn Sala skal vera fyrer hñs Salu/ 1. Reg. 20. Þier erud Guder kallader/og aller erud þier Syner hiñs Hæsta/ goder Meñ/ eñ þo munud þier deyia so sem Mañeskiur/ Ps. 82. Heyred þetta til samans Andleger og Veralldleger/ Heyred hvad Drotteñ seiger ad ályktun i Vtleggingūñe / ad Jllgresenu mune verda kastad i Eldsofneñ/ þar mune verda Oop og Tañagnistran. Ef þra Domur verdur so strangur/sem ꝧ ydar Vanræktar saker kapast/ Hvilijkur mun þa ydar Doomur verda/nema þier giaured Varhuga vid. O þier

christnes

christner Men̄/ O þier sm̃ med Guds Sonar Blode erud Endurkeypter z i hans Dauda skyrder/ Act. 20. Giefed Giætur ad sialfũ ydur og allre Hiordenne / sem Gud hefur afrekad med sijnu eigen̄ Bloode / hvør i sin̄ Stad/ Punded er stoort/ Reikningskapuren̄ er mikell / Guds Blood er dyrt/ hans Reide er þung/ Doomaren̄ er strangur/ Lyfed er stutt/ Dauden̄ er vijs/ Helvijte er heitt/ Eilijfden̄ er laung/ og þier vited ecke nær ed Hussbonden̄ kiemur. En̄ i hvoria þa Att sm̃ Eiken̄ fellur/ þar liggur hun / Eccles. 11. Læted ydur þvi ecke villa med Ogudlegum Heimsins Dæmũ/ hered ydur eige saman̄ vid þa sm̃ þier kalled ydur verre/ þeirra Fordæming verdur ecke ydar Afsøkun/ þvi hvør eirn mun sijna Byrde bera/ Gal. 6. Nema þier ætled ad ydur mune þar fyrer verda roorra i Helvijte z Kvølunũ/ ad adrer sæta þyngre Hefndũ en̄ þier þikest hafa tilunned. Satt er þ ad sønu/ ad Guds Rietlæte mun skamta Hegningunna epter Tilverknadenum/ og vega Straffed ut epter þyngd Syndañna/ en̄ giæt þess ad øllũ mun verda þar Obærelegt/ og so sem ad Utvolder i Dyrd Himnañna munu ei ofunda hvør annan̄/ þott eirn skijne fegra en̄ añar / so munu eige helldur Fordæmder hafa neina Roo af þvi/ þott eirn kveliest meir en̄ añar/ mæl þvi ecke Vendsku þyna saman̄ vid hans/ sẽ forþienad hefur heitara Helvijte/ helldur giør Ydran a med an̄ þar seigest en̄ þa i Dag/ Heb. 3. so ei komer þu i þan̄ Kvalastad/ Luc. 16. helldur skijna meiger eins og Sol i Ryke þyns Fødurs. Þad veite hin̄ gode Gud/ øllũ þm̃ sẽ under hans Merke stryda/ i Blessegd þessare/ fyrer JEsum Christum/ A M E N.

A Hreinsunar Hatijd Mariu.

Gudspialled/ Luc. 2. Cap.

A þeim Tyma. Þa Dagar hennar Hreinsunar fullnuddust epter Moyses Løgũ/ høfdu þau han̄ til Jerusalem/ uppa þad þau a Hendur fæle hn̄ Drottne/ so sm̃ skrifad er i Løgmaale Drottens/ ad allt hvad Kallkyns var/ þad er fyrst opnade sitt ar Modur Kvid/ þa skyllde kallast Drottne helgad. Og ad þau giæfe Offred epter þvi sem seigest i Løgmaale Drottens / tvær Turtil-Dufur / eda tvo Dufu Ungã. Og sia/ ad Madur var þar i Jerusalem/ sa ed Simeon hiet/ z þesse

Þesse Mafi var Riettlætur og Gudhræddur / bydande epter Huggun Israels / z heilagur Ande var med hm. Simeon hafde z Andsvar feingeð af heilögū Anda / ad hafi skyllde ecke Daudafi siaa / nema hfi sæe ádur fyrre Christ Drottens. Og hfi kom af Andans Tilladan i Mustered / og þa Foreldrarner høfdu Barned JEsum i Mustered / og giørdu fyrer hönum epter Sidvenju Lagafia / og hafi took hafi þa uppa syna Armlegge / Lofade Gud og sagde: O Drottefi / lát nu þifi Þioon i Fride fara / epter þvi sem þu hefur sagt / Þviad myn Augu hafa sied þitt Hiálpræde / þad þu tilreidder fyrer Auglite allra Þiooda. Eitt Lioos til Uppbyrtingar heidnū Þioodū / og til Dyrdar þyns Folks Israels.

Exordium.

Marger Veralldar Høfdingiar / sem og adrer Vyser og Gooder Men hafa sier Óskad / ad þeir mætta lifa so leinge i Heime þessum / ad þeir feinge bunded Enda a Fyrerætlan syna / ef þad hefur þeim misiafnt tekest. Augustus Keysare er sagt ad optlega hafe talad þad vid Vine syna / ad hafi villde lifa meiga / þar til hafi hefde ad fullu skipad Ryklostióornefie i þvi Romverska Vellde / og verdur ecke a moote þvi sagt / ad hönum tookst þad ad miklu Leite. Eige vardar þvi helldur neytad / ad i þessum Asetninge var mikel Hugi prydi. Hin stoore Solimañus Tyrkiafia Høfdinge / óskte sier ad deyia ecke fyrr / efi hafi hefde unned Høfud Stadefi i Keysarans Ryke / efi Gud liet þad ecke epter hönum / Daudefi vafi a hönum ádur efi hafi fieck Borgena unned / Og hender þetta marga þa sem alleina villa lifa til þess ad setlast a adra / og wtrietta gyrugar Hender til þeirra Hluta sem eige eru þeirra. Vysenda Mañafia Ósk er sw gjarnafi / ad þeir mætta lifa so leinge / þar til þeir hefdu afloked Erfide synu / Skriftum og Bookum / og gjøru þvi er þeir fyrer Stafne hafa / Og er i slyku Tvent ad skoda. Eitt er nockurskonar Ærlegur Metnadur / og Elska goods Nafns og Riktis epter sig Daudafi / hvad ecke er Lasto vert / þvi hun hefur mørgum komed til Vone og Astundunar. Afiad er Vilie og Asetningur til ad Tiena ødrum / og sierdeilis Epterkomendunum / sem Lofslegt er og mikellrar Hroosunar verdt / þvi þad ber epter sier Elsku og Hugþocka miken til Mañkynsins / hvørju eckert er ás giætara / eckert Gude Þeckara / og ef eg maa so ad Ordе komast / eckert Gude lyk ara / þvi hafi elskar øll syn Handaverk. Efi hvørnefi sem ølu þessu er vared / þa er eitt Naudsynlegt / og eitt er þad gooda Hlutskifted / sem eingefi maa af þeim taka / Luc. 10. er þad hafa wtvaled / sem er ad hafa svo lifad / svo trwad og svo tilreidt sig / ádur efi Madur geingur Vegfallrar Veralldar / Jos. 23. ad hafi fie fullvíss þar um / ad hafi i Fride fare af þessum Heime. Þvi prysa eg Hlutskifte hifis gooda og gamla Simeonis / Ecke svo miøg i þvi / ad hönum hlotnadest ad siaa Heimsins Skapara og Endurlausnara med synum Augum / so sem hafi hier seiger i Lofsøngnum / og ad taka hafi uppa Armlegge syna / so sem hier /

ad hañ var af fullu Trauste um̃ Guds Rad og eilyfa Vist med hønum / saung so
ad segia þessa Gledelega Lofsaung yfer sialfum sier : **Nu læt þu DRott-
eñ Þion þiñ J Fride Fara Epter Orde þijnu / Þviad Mijn Augu
Hafa Sied þitt Hiælpræde.** So þad ma kalle/ ad hans Lyk-Psalmur/ og
Fædingar og Fagnadar Vijsur Endurlausnaranum tilkvedeñ / være eitt og hid
same. Sæll er sa Kvidur er þig bar / og þaug Brioost er þu mylkter / sagde
Kviñañ Fordum vid vorn HErra / Eñ hañ svarade heñe: Hvad um̃ þad / Sæler
eru þeir sem heyra Guds Ord og vardveita þau / Luc. 11. Þetta kiemur mier
til þess / ad mier þyker meir koma til þess / ad Simeon beid med Þolenmæde epter
er Huggun Jsraels / og ad Heilagur Ande var med hønum / helldur eñ hins / ad
hañ sa JEsum / og took hañ i Fang sier / adur eñ hañ skyldest vid þetta Lyf /
Þvi eingen er þvilijk Sæla og eingeñ Styrkur i Daudanum so mikell / so sem ad
hafa sied JEsum med Truareñar Augum / og fadmad hañ med heñar Ormum /
Þad kieñer hañ sialfur er hañ sagde vid Thomam / Af þvi þu sast mig Thomas
truder þu / Eñ sæler eru þeir sem ecke sia og trua þo / Joh. 20. Þessa Kost eiga
aller þeir ed Ord Guds heyra / i hvøriu JEsus Christus hiñ Krossfeste er oss
fyrer Augum afmaaladur / Gal. 3. Sa sem epter þvi geingur / hañ mun med
Simeone allshugar feigeñ og gladur skilliast vid þreckvysa Verølld þessa / og kalla
Daudañ siñ Abata. Og fyrer þvi ad þessa gooda Mañs er minst i Gudspiall-
enu / er strax var upplesed / Þa villum vier af hønum læra / hvøreñ vier eigum
Fridsamlega ad lifa / so vier kuñum i Fride hiedañ ad fara. Þar til hiælpe hiñ
Naadarfulle Gud / fyrer Forþienustu sijns Eingetens Sonar JEsu Christi / Amen.

Utleggingeñ.

HVad Maña ad Simeon þesse vered hafe greiner ecke Ritningeñ um̃/ Þeir ed skrifa ad hañ hafe Kieñemadur vered/ færa eckert til sijns Maals/ þ er eige helldur lijklegt/ añars munde Gudspiallamadureñ ecke hafa þagad um̃ þ helldur eñ um̃ Zachariam Fødur Johañis Skijrara/ Luc. 1. Lijklegre er þra Meining er ætla ad hñ vered hafe Sonur Hille-lis er Gydingaña Meistarar segia ad vered hafe Lærefader Gamalie-lis/ hvør ed sagde hina røksamlegu Meining sijna um̃ Christne Boded/ er Ølldungarner hielldu Radstefnu um̃ Postulana z þra Lærdom/ Act. 5. Þetta er ad sønu ecke vijst/ eñ ef so er/ þa var þ ecke ad undra þott Gamaliel framar ødrū skiggndest i þeña Lærdom/ þar hñ hefur æn Efa heyrt af synū Meistara/ ad Huggun Jsraelis/ epter hvørre hañ beid/ munde ecke fiarlæg vera/ hvad hñ raaded hefur af Spaadomunū þm̃ er voru af Messia/ er þa toku marger fram̃ ad koma. Meistarar Gyd-

inga

inga høfdu marga Læresveina/Joh. 4. sem sia ma af Christo og Joh- hañe/Luc. 10. So hefur ꝫ man Efa Simeon haft fleire eñ færre/og er þ vjst/ ad hñ hefur ecke sijdst talad þ þm̃ um̃ þssa Høfudgrein Truar- eñar/er hlioodade um̃ Messiam og hñs Tilkomu/þvi ecke hefur hñ ver- ed sa einasté er vænte epter hinũ sañá Messia med Ahyggiu so mik- elle/Pad seiger oss Lucas i þssũ sama Capitula/af hvøriũ Gudspiall- ed er teked/þar hañ skrifar ad Anna Dotter Phanuelis af Kyne Ase- er/hafe talad af hønũ til allra þeirra er Endurlausnareñar bidu til Jerusalem / hvøriet man Efa vered hafa af Skoola Simeonis edur hñs Lyka. Hvar af oss sie pad kieñdt/ad Meñ velie til ad uppfræda Børn sijn/ Ecke einasta Vjsa Meñ og Lærda / helldur Sidsama og Gudhrædda/þa ed undervjse þm̃ i Otta Drottens/og kenne þra ungu Ar a Rietltvjse og Gudrækne/ ef þr vilia ad þau life so i Heime þssũ/ ad þau sieu viss um̃ ad deya Rietllatra Mañá Dauda/Num. 23. nær þaug leysast hiedañ. Pad stendur hier i Gudspiallenu um̃ Simeon/ Ad hñ hafe Rietllatur Madur vered. Ecke meinar Ritningeñ hier/ ad hñ hafe af sialfũ sier vered fullkomlega Rietllatur/pad er ecke hia Mañlegũ Kroptũ ad fiña. Aller vier meigũ seigia med Job. Cap. 9. Vilie eg Riettlæta mig/þa fordæmer miñ Muñur mig. Ef eg seige mig saklausañ/ þa sijner hñ ad eg er Ranglatur. Vilũ vier þ Gude Rietllater vera/þa meigũ vier kasta fra oss/ bæde voru Riettlæte og voru Ranglæte. Rietllætenu i þañ Mata/ad Madur treyste ecke a þ/ helldur reikne þ Dreck ad vera/so hñ avine Christũ/og fiñest i hønũ/ hafande ecke sitt Riettlæte/ sem er af Løgmalenu/helldur þ sem er af Trune a Jesum Christũ eins og Paulus/Phil. 3. Eñ Ranglætenu þss vegna/ad Trueñ er daud an Verkaña/seiger Jacob. Cap. 2. Og Gud er heilagur/hm̃ lijkar ecke Ogudlegt Athæfe/Ps. 5. Hvad ecke er i þre Veru sagt/ad Madureñ giete alldeilis afklædst þssũ vonda Synd- areñar Ham/a medañ hañ lifer i Holldenu/helldur a hañ af fremsta Megne ad leitast vid ad krossfesta hiñ gamla Mañeñ / Rom. 6. Judar seigia i Skrøksøgu sinne eirnre / ad þegar Noe giørde Sonu sijna fra sier til ad byggia Verølldena/þa hafe hñ feinged þm̃ i Hendur nockrar

Reliqvias edur Meniar hiñs gamla Adams/ Fødur vor allra/ kañske likar þm̃ ed Papistar hafa þykiast epter sijna helga Meñ/ z eru i miklu Gillde hia þm̃. Fæväslegt er Saga þsse ad søñu/ eñ þo miñer hun mig a ad hugleida med Trega nockrū/ ad Forfadereñ Noe/ sem var Riettlætur Madur/ Gen. 6. og Riettlætesins Predikare/ 2. Pet. 2. til hvørs ad aller Meñ i þiñe seirne Verølldu eiga Kin sitt ad rekia/ hañ hefur oss epterlæted nockrar Leifar hiñs gamla Adams/ er vier Daglega fiñum i vorū Limū/ so ad Paulus seiger: Holldid girnest i mote Andanū/ og Andeñ i mote Holldenu/ og þau eru hvørt a moote ødru/ so ad þ þier vilied jafnvel ecke giøra/ þ giøred þier/ eñ ef þier leidest af Andanū/ þa erud þier ecke under Løgmælenu/ Gal. 5. Eñ ef vier ecke erū under Løgmælenu/ þa erū vier Riettlæter/ og þañeñ var ad søñu hiñ gamle Simeon Riettlætur. Eñ ecke meinar þo Gudspiallamadureñ hier þra Riettlæte/ edur þ oss verdur þ Lausnarañs forþienustu til reiknad/ helldur merker þra Ord Rietklætur i þssū Stødū/ þad sama og vier køllū godañ Mañ og Rædsvitañ/ þañ er vandar Ord sijn og Giørder/ bæde fyrer Gude og Møñū/ og so merker þad ofta i Ritningūñe. Vertu Fromur og Riettvijs seiger David/ Ps. 37. þvi sliktt mun ad sijdurstu vel ganga. Hiñ Riettlæte sa ed framgeingur i Einfelldne sijns Hiarta/ mun læta farsæl Børn epter sig seiger Salomon/ Prov. 28. Þessa Riettvijse a hvør Christeñ Madur ad temia sier/ añars er hañ ecke Christeñ/ um hana hefur margur Heidinge vel talad/ og hana so tamed sier/ ad lyted hefur sijnst Aboola vant þ Maña Auglite/ hvar med þr hafa giørt Skøm til Christeña margra hvørra/ þeir ed øngvañ elska nema sialfa sig/ z hyrda eckert um hvørneñ þr asælast Lijtelmagnañ. Aristoteles seiger/ ad hun sie hin kostulegasta Dygd/ og allar Dygder sieu i heñe folgnar/ þ er og satt/ þvi an heñar meiga þær ecke Dygda Nafn bera. Vitskañ z Framsijneñ er ꝛ reckvijse/ ef ecke fylger heñe Riettvijseñ. Hugprijdeñ er eitt Bøduls Sverd/ nema hun stiornest af Riettvijseñe. Orlæted hvørt aller Meñ elska/ þ er þo Glopska og Athlæe Maña/ ef þ vantar Riettvijsena. Sa sem eys ut Femunū sijnū til Diigtis/ edur giefur þm̃ er sijst skyllde/ eñ lætur Þurfamañeñ og Dag

launarañ

launarañ nissa/ mun hn̄ ecke Osvikur z Dære kalladur. Sparsemeñ er ein ægiæt Dygd/ eñ þo er Hun best mz Rietsyne. Sa ỏ sparar þui þ þm̄ byrtar ad giefa/ hn̄ er kargur z ecke sparsamur/ og ef hañ sparar sialfū sier þad sm̄ Lykameñ vid þarf/ þa er hn̄ sialfs syns Ophocke/ ef hn̄ giører þ af Kiergiu eirme/ og ecke til ad temia sitt Holld / ad hn̄ þss betur sine Gude þioonad / eins og Paulus seigest þrælka siñ eigeñ Lyokama: Eñ hitt er Loflegt z Gude þægt/ ef nockur sparar Lykama synum/ jafnvel leifelegt Epterlæte fyrer hañs saker. Eingeñ Dygd er ægiætare eñ Myskunsemeñ/ med hesse kuña synduger Meñ allra mest ad lykiast Gude Skapara synū/ Luc. 6. Eñ ef hun er an Rietskiñis/ so Meñ vægia þm̄ sm̄ Gud bydur ad straffa/ þa er hun ein Syndvirding og mesta Glæpur i Auglite hiñs hæsta Domara. Og i einu Orde ad seigia: Rietvyskeñ er su Mælesnura/ a hvøria ad stikast eiga Ord vor og Giørder. Veit eg ad einhvør kañ ad seigia: Eg hef ecke Vitsmune til þss ad sia z þeckia hvad riett er/ hvørneñ ma eg þa giøra þz mier kañ optlega ad skiotast i slyku. Þar til svara eg: Ad helst er þad i Domū og ødrū Vandradū/ ad Meñ þurfa so mikillrar Skynseme med/ z er þm̄ rædlegt/ sm̄ eru sier Fævitsku siñar medvitande/ ad þr sieu þar fra/ og ecke trode sier iñ i Doomara Sæte/ edur hlaupe til þess mykla Vanda/ eins z lyfadur Hestur til Bardaga/ sm̄ þo margur Dære giører/ eñ hvørneñ sm̄ þvi er vared/ þa er þ almeñelegt/ ad margur giører verr eñ hn̄ veit/ Eñ ølluñ kañ yfer ad sieast/ þ er Mañlegt/ og ma þad hvør Madur ødrū sæka/ Eñ i Daglegre Vm̄geingne/ i Kaupū og Solum/ i Vm̄tale um̄ Naungañ/ i Spekt og Kyrlæte vid hn̄/ i þre Virdingu/ sm̄ Meñ eiga ad syna Forelldrū og Yferbodurū/ þa er eingeñ Heilvita Madur so fævøs / ad hañ ecke nockurn Veigeñ vite hvad hañ a ad giøra/ ef hn̄ giefur sier Stunder til ad athuga þad. Og hvad um̄ gillder/ er ū vier ecke aller nogu Vidkvæmer og Grañskigner/ til ad þeckia þad/ sm̄ oss sialfū er a mote broted? Eñ þessa Hugreñingu skylldum vier bruka/ nær vier eigū nockru vid adra ad skipta/ þvi hier ætla eg duge su ægiæta Regla/ sm̄ Frelsareñ hefur oss eptersætted: Hvad þier villid ad Meñerner giøre ydur/ þ giøred þm̄ eirneñ/ Matth. 7. Og sa sm̄

hana hefur jafnan fyrer Augu sier/hn mun sijdur syndga. En hia for smaaer nu Heimur hsse z hyker i hvi lytell Vijsdomur vera/samt ætlar hn sier ad deyla Simeonis Dauda/jafnvel hott hm verde ad Skindingu i burtu svipt/a mjan hr hvad mest eru ad æfa Svik/Prette/Fedrmall/ Vnderferle/Fiandskap/ og allra Handa Rangsleitne/eins og ad hvi lijkra sie Himnarijke. En eg seige ydur i Vmbode Guds / fyrer hvort ium eg stend/ad nema hier giored Ydran/ legged af Lijgar og Prettir/ Agyrnd og Vnderhyggiu/og adra hvilijka Lostu/sm motstrijda Riett vijsene / ha munud hier ecke inganga i Guds Rijke. Hetta kiener mier Jesus Christus/ hvor sialfur er alls Holldz Domare/ og rædur fyrer Himnenu/er hn sagde/Luc. 18. Hvor hn ecke medtekur Guds Rijke so sm Vngbarn/hn mun ecke inganga i had. Bered ydur nu saman vid soddan eitt Barn/og ransaked hvort hier erud hvilijker i Goodlyndenu og Einfalldleikanu/og ef hier kuned ad finna hss nockurn Mun/ha vited ad hier erud eins langt fra Himnarijke. Hat er ei vid ad dyliast/ne ma hier vijsied reingia Ord Drottens. Seiged mier/hvorier munu sitia til Bords med Simeone/med Abraham/Isaac og Jacob i Rijke Himn ana/Matth. 8. Had seiger David oss i Psalmenu 15. med hssu Ordu: Drottenn/ hvor mun bua i hinu Tialldbud i Hvor mun stadnæmast a hijnu heilaga Fiallet Hn sa ed framgeingur Flecklaus/og giorer Riett vijsena/og talar Sannleikan ut af Hiarta/hvor ed ecke Bakmæler med sinne Tungu/og Naunga sijnu eckert illt giorer/z leggur ecke sijnu Naunga neitt Lastlegt til/hvor ed einkis aktar hin Ogudlega/en i Heidre hefur hin Gudhrædda/hvor ed helldur had er hn sver sijnu Naunga/ hvor hn giefur ecke Fie sitt ut uppa Okur/z tekur ecke Mutur yfer ha Saklausa/hvor ed hta giorer/hm mun vel vegna Æfenlega. Hier sia ed hier hvorier ad verda mune Bord-Giester i Lambsins Brudkaupe. Ydur hefur h laungu boded vered/ Langt er sijdan Husbondans liet seig ia: Mijner Vxar z ales Fie er slatrad/allt er tilreidu/Komed til Brud kaupsins / Matth. 22. Ransaked nu sialfa ydur hvort ad hier erud skrijdder Brudkaups Klæde/ ef hn kann ad koma um Midnætte/ had er/ nær ydur minst varer. Eg veit hier seiged/ad Gud hafe morgu Synd

ernar

ernar Fyrergiefed/O jæ/ þ er satt/ eñ þo þm̃ einũ sm̃ fra hafa ydrast ut af Hiarta. Lated af Illu og læred Gott ad giora/ Es. 1. Þetta vited þier hin rangsnuna Kynslod/ eñ merked þ þo ecke/ samt uppeted þier þo Guds Folk/ og æted sialfa ydur/ eñ Drottenn akalla þeir ecke/ Ps. 14. So snued aptur i Guds Nafne / snued aptur / Eg grætbæne ydur fyrer hid dyra Blood Jesu Christi og ydar Velferdar saker/leited Fridarens/og fylged hm̃ epter/ Ps. 34. Otteſt Drottenn og gioredRiett visena/ Act. 10. so Gud fære Velþocknan a ydur/ og burtkaste ecke ei-lyfsleg. Og er þad so sagt um̃ Rieltsæle Simeonis.

J aňañ Mata kiendur hier um̃ Simeon/ ad hañ hafe Gudræken vered. So sm̃ ad øll su Skyllda/er vier eigũ Naunganũ ad syna/ z oss er fyrer-skrifud i hiñe sijdare Bodorda Toblune/hun er i Riettvijsene inefalen. So er og hin er vier eigũ Gude ad giallda/ og oss boden er i hiñe fyrre/i Gudrækneñe foolgeñ. Hañ var Gudhræddur Madur seiger Lucas/ hñ brukar þ Ord er merker Guds Dyrkara/ þañ ed ræker hñs Bodord/ecke so af Otta/so sm̃ af Elsku og Virdingu. Þañen a og christeñ Madur syndur ad vera/þoat þ sie ecke Onytt ad hrædast Gud/ af þvi hñ er Riettlætur/og strangur Vandlætare/ Exod. 20. þa er þ eige fullkomeñ Guds Dyrkun. Otten duger til þess ad reka Syndarañ til Guds/þegar hñ hugleider þ/ ad hñ hafe hñs Reide forþienad. Eñ Jhugan Guds Fødurlegrar Giæsku/hñs Speke/ hñs Þolenmæde uppvekur Elskuna i Mañsins Hiarta/s lætur oss verda eitt med Gude/ z kveiker soddañ Unadsemd i vorre Saal/ad Meñ forsmaa alla Hlute jafnvel hia Krosse Drottens/eins og St. Paall/ Phil. 3. so eg maa seigia/Ad Otten er Fader Gudhrædslunar/eñ Elskañ til hñs er Mooder ad hesse. Otten getur hana i Fyrstune/(þvi seigia Gudlauser Meñ/ ad Otten hafe Gudena giørt) eñ Elskañ tekur vid heñe/elur hana og nærer i Hiarta Mañsins/ a medañ hun er ecke Fullburda/eins og ein Mooder sitt Fostur/þar til hun kiemur i Lioos/og auglijser sig i good um Verkũ/z smaamsamañ vex hun eins z añad Ungmeñe/epter fullkomnũ Maler Christi Allдurs/ seiger Paulus/Eph. 4. so ad þvilijk dasamleg Skiepna heilags Anda/ skijn so sm̃ eitt Lioos a medal hinar

hreck-

hreckvijsu Kynsloodar / so sm̄ ein Sool a Himnenū / ecke eins og Sool Ezechiæ Konungs/ hvør ed gieck til Baka/ 2. Reg. 20. Ecke eins og Sool Josuæ / hvør ed stood kyrr / Jos. 10. helldur eins og Sool Davids/hvør ed gledur sig af ad hlaupa siñ Veg/ Ps. 19. Þvi sa ed Gud elskar/hm̄ þyker iafnællt ad giøra þ hm̄ skar/ z lætur sier jafnañ i þvi framfara. Cicero utmaalar Gudræknena þañeñ/ad hun sie Riettvijse a mote Gude/hñ sagde vel/ þvi hñ sagde allt þ hñ visse edur vita kuñe/ z var ecke meire Von a heidnū Mañe/z hefur hñ þo eñ þa talad christelegar (ef eg maa so seigia um̄ eirn Heidingia) i ødrū Stad hier um̄/ þar hñ seiger: Ef Gudhrædslañ er i burtu tekeñ/þa gietur þ eige ødruvijs ordeþ/eñ ad allur Truskapur og allt Samneyte Maña a medal/ og hin kostulegasta Dygd Riettvijseñ fare og i burt/þetta er vijslega talad/þvi sa sm̄ ecke Gud ottast/sm̄ ad i Augnablike gietur kastad hm̄ i Afgruñ Helvijtis/ hñ mun eige verda miøg hlijfeñ vid siñ Jafningia/ þad sem Meñ a hinū Gudlausu Satans Þrælū/er seigia i Hiarta sijnu: Þar er eingeñ Gud/Ps. 14. hvørke hallda þr Ord nie Giørder/og øngvū hlijfa þeir/sm̄ þr fa Høndyfer. Til þssa eru Dæme/jafnvel i Lande voru/ecke miøg gømul/og er hier af audsært/ ad þ er dagsatt er hiñ same skrifar/ad Gudleised take allañ Truskap i burtu ur Verølldeñe/og spille so Sambud Mañaña/ad ecke er vært i Heimenū an þss/ ad Meñ ottest Gud/og þta Vald Guds er so rijkt a medal Mañaña/ ad jafnvel Afguda Dyrkun Heidingiaña/sm̄ voru an Guds i Heimenum/ Eph. 2. hefur þvi valldeþ/ad þr ecke uppætu hvør añañ. So eg vil hier um̄ seigia/vidlijkt og Aurelius Alexander Keysare svarade þm̄ er villdu giøra Samkundur christeña Maña ad Dryckiu z Legu-Kofū/ ad miklu betra være ad Gud þar med ein hvøriu Mote dyrkadest/eñ ad þau skylldu brukast til slikra Odæda. Þad var Roksamlegt z Konunglegt Svar af heidnū Mañe/ so vil eg seigia/ ad betra er/ til ad hallda Samvist Mañaña vid i Heimenū/ad dyrka Gud med einhvøriu mote/ þegar eige eru til þss brukadar hinar verstu Synder og Glæper / sem Diøfulleñ lætur sier þiona med/helldur eñ hafa øngva Tru a hm̄/þvi þ munde giøra Verølldena ad Herbudū Madianita / hvar eirn ryckte

Sverds

Verde á moke sijnu eigen Brodur og Lagsmanne/ Jud. 7. Satt er þ sem Johannes seiger / ad hver sem ecke elskar sinn Broodur hvørn hann sier/ hvørnenn kann hann Gud ad elska þann hann sier ecke: 1. Joh. 4. Enn eg þore og ad seigia/ ad hann sem ecke elskar Gud/ sem hefur skapad hann/endurleyst og helgad/ hvørnenn giettur hann sinn Brodur elskad? Þvi bægt mun oss sem Bonder erum/og under Syndena Fellder/ Rom. 7. ad elska Ovine vora/ Blessa þa er oss bølva/giøra þeim gott sem vid oss Misgiøra/ Matth. 5. Nema vier giørum þad þ Guds Saker/ og verdur þvi Otten og elskan til Guds undann ad ganga/og sie hun alvarleg/ þa er einsætt ad hitt a epterfylger/þvi sa sem hann elskar/hann vardveiter hans Bodord/1. Joh. 5. og er þetta eitt af þeim helstu sem nu sagda eg/ad elska Ovin sinn. Hvad sem nu Heidingiar ritad hafa um Gudhrædsluna er allt samann godra Gialda verdt/og dugar ad vijsu til þess/ad sijna oss christnum Mønnum/ hvørsu ad hun hafe þott Omissande/ jafnvel þeim er mest lifu epter þvi naalæga/og ecke so epter þvi sem þar uppe er. Enn St. Pall kienner oss hennar Nytseme miklu betur/ 1. Tim. 4. Seigiande: Ad Gudhrædslann sie til allra Hluta þarfleg/ hafande Fyrerheit/bæde þessa Lijfs sem nu er/ og so hins komanda. J gamla Testamentenu/hafde þesse Høfud-Dygd mikel Fyrerheit um tijmanlega Farsælld/so sem allvijda maa lesa/bæde i Moisis Bokum og annarstadar/Kannske þess vegna ad Guds Folk a þeim Døgum/ høfdu fleire Bodorda og Setninga ad geima enn vier christner Menn/so og voru ecke Fyrerheitenn so lios um Ovrdnifnar epterkomande Sælu i Guds Rijke/ Enn sijdann Jesus Christus hefur afnumid Ovinskapenn/ Logmaal Bodordanna/ sem var innefaled i Setningunum þ sitt Hollo/ so sem Paulus ad Orde kiemst/ Eph. 2. Sijdann vier høfum feinged ad sia og heyra þ sem marger Konungar og Spamenn gyrntust ad heyra og sia/ og sau þad ecke/ Luc. 10. Sijdann hafa Guds Astvinir ecke so stor Fyrerheit um Lijkamlega Farsælld/ og þ til þess/ad Sætleike epterkomande Alldar/hvørn vier smeckum i hinu goda Guds Orde/Heb. 6. Hann yfergnæfer allann tijmanlegann Fognud og Medlæte/so ad þeir ed Gud elska og lijda þ Christi saker/ eru glader i Hørmungunum/og hallda þ miken Fognud/ Nær þeir rata i ymislegar Freistingar/so sem Jacob skrifar/ Cap. 1. Vit-

ande þ[ad] Reinsla Truar vorrar/hun ablar Þolenmæðis. Ecke er vid þ ad dylIast/ Sr. M. Ad sa sem vill Gudhræddur vera/hann man bua sig Ofsokn under Christi Ok/2. Tim. 3. Eins og þegar eirn Kappe byr sig til Orustu/ z þott Gud læte hann heppnast Luckn z Neidur i Verolldenne/sem hann og hefur mörgum af sijnum Astvinum veitt/ þa er þar þo alltid einhvør Baratta/anar hvort hid innra edur hid ytra. Sie þar icke annad/þa er þar Andskotenn og hans Þrælar/sem jafnan offsækia þa sem geinged hafa a Mala med Christo. Satan kreppest vid af öllu Megne ad nidurbriota Guds Ryke/og alldrei lætur hann af ad skiota sijnum Orfum a Guds Nem i Verolldu þessare/ so lenge sem hann heiter Diofull z Andskote/og þarf til þess mykla Gudhrædslu og Atvørugiefne ad fa hann og hans Arum i mote stadid/bæde Synelegum og Osynelegum. Enn þegar hinn mykle Guds Kraptur er so mattugur i Breyskleika sinna Asvina/ad þeir fa stadest Araser vondra Manna/þegar hann styrker þa og stoduga gioerer i sijnum Ordum og Trunne allt til Æfeloka / þa kalla eg ad hvad mest sanest Ord St. Pals / ad Gudhrædslan hafe Fyrerheit þessa Lyfs/ og hefur hinn Almattuge Gud þad optlega og Undrunarsamlega framkoma lated / og lætur enn nu i Dag a öllum þeim er honum treysta. St. Pall kallar hina Utvøldu Guds/þau Kier i hans Huse / er hann hefur til Heidurs sett/Rom. 9. A þesse Kier fellur Dupt nockud a stundum/ so þad hender sig/ ad þau verda jafnvel groomtekenn. Vonder Menn eru ein Þvaga/ sem hann hreinsar þesse sijn Kier med/so þau verde hæf til Þionustugiordarennar/og setur þau so aptur inn i Guds Hus/nær þau eru hrein orden/enn Þvøgunne kastar hann i burt/ ad hun verde Fotum troden. Gud leifer ad þeir edur hann oftast/verde a stundum nidurþrycter/enn alldrei underþrycter/sa sem fæst vid eirn Gudhræddann Mann/þad er so sem berte hann eirn Klett med Vende/Vandurenn slitnar/enn Kletturenn verdur hinn same/eins og sa er vill kræfa Elldenn med Oliu/hun forkærest/enn Elldurenn logar þess gladar/Þad er eins og ad binda Samson med Streingium/þr hrucku i sundur eins z Norþradur/er hann rietle sig/Jud. 16. Samson hiellt sijnum mikla Styrk/ allt þar til Skiæktann fieck rakad hans Hær af. Guds Børn

eru

eru Osigrande/ allt so leinge þau hallda sier vid Drottenn Jesu/ hver ad er Safnadarens Høfud/ Eph. 5. Eñ þegar þm̃ verdur þ ad taka hina flærœdu Dalila Verolldena i Fadm sier/ þa missa þau allt sitt Afl/ Hun stijngur þeirrra Augu ut og giører þa Philistæis/ þad er Satans Børnū ad Nerfœnge/ jœ ad Spotte og Athlætre/ Nema Meñ danse epter hra Pijpu/ og er þa Dauden vijs/ nema Meñ deyde sialfa sig ad nyu eins og Samson/ Jud. 16. Þad er drepe hiñ gamla Adam med hñs Gyrndū og Tilhneigingū/ og burtkaste Fijsn Augnañ z Drambsømū Lijfcerne/ ad Meñ verde heilskigner aptur og siœū Liosed i hñs Liose/ er oss hefur fyrer siñ Dauda sett til Arfskiptis Heilagra i Liosenu/ Col. 1. So er nu Gudrækneñ a sig komeñ/ og so er hun þorf og Nytsamleg/ jœ / Omissande i þssu Lijfe / Eñ þo gagnar hun hvad mest i Daudanū/ þvi hñ verdur þm̃ Jñgangur til Lijfsins/ er Gud Ottast/ til ad medtaka þar Fyrerheit epterkomande Alldar. Sa sm̃ hefur i Lijfenu tamed sier Riettvijsena vid Nœungañ/ z Ottañ z elskuna a Gude/ hñ fagnar Daudanū/ og seiger gladur med Simeone: Nu lœtur Drottenn Þion þiñ i Fride fara epter Orde þijnu: Þvi eins z Simeon hafde Andsvar feinged af heiløgū Anda / ad hñ skyllde eige Daudañ siœ / nema hñ sœe adur Christ Drottens/ so bera og þsser jafnañ med sier Vitnisburd heilags Anda i sijnu Hiarta/ ad þr sieu Guds Børn/ Rom. 8. nær sm̃ þau leysast i burt hiedañ. Hvorneñ kañ soddañ einn Guds Astvinur Daudanū ad kvijda? Daudeñ er ad sønu hrædelegur/ þvi hñ er Verdlaun Syndareñar/ Rom. 6. Eñ hvøriū er hñ hrædelegur? þm̃ sm̃ ecke eru Heimenū dauder/ eñ ecke þm̃/ hvørra Lijf Christur er/ eñ Daudañ kalla þr siñ Abata/ Phil. 1. Daudeñ er oss syndugū Mønū eins z Myrkrid er Børnunū/ þau ottast þ/ þss vegna/ ad þau ætla i þvi mune bua nockurskonar Bode/ z sierdeilis þau/ sm̃ heimsker Meñ leggia i Vana siñ ad hræla med Grylum og Ofreskium. So er Daudeñ/ af þvi Meñ heyra so myked um hñs Grimleika talad/ þvi kvijda Meñ so fyrer hm̃/ og veit þo eingeñ hvad mykell hñ er: Hvør veit hvørt Meñ fœra meir til i Daudanū/ eñ i Fœdinguñe? Þetta man eingeñ/ Eingeñ er helldur aptur komeñ til ad seigia oss hitt. Þar er varla nockur so lijtelfiørleg

Tilhneiging/ad hun ecke forsmæe Daudan. Heipskræknen agtar Daudan ad øngvu/Þad sÿner oss þeirra Dæme / er selia sitt Lÿf fyrer Lÿfs Dogna sinna. Hvad margur hefur dæed fyrer Ast Kvenna/sem er Hiegoome i sialfu sier. Syrach kiener oss/ad hm sem a moote geingur þyke Daudenn sætur / Otte fyrer Vanvyrdu nockurre /' giører Daudann liettann. Medaumkanen giører hid sama. Þegar Otho Keisare villde helldur taka Lÿfed af sialfum sier/enn ad læta strꝛhøggva Lid sitt nidur med Sverds Egginne/ þa voru marger af hans Fylgiurum/er allteina af Medaumkan løgdu Hendur a sialfa sig/ enn ef Hiegoomenn vinder Daudann so litels/hvad liettur mun hann þa vera þeim/sem fara i Fride hiedann/ og vita ad hann er Inngangur til Lÿfsins. Ritningenn talar um Daudann/ so sem Endurlausn af Fangelse. Allur Israel sa Aaron leysast seiger Num. 20. Eg gyrnest ad leysast hiedann & vera med Christo/hvad mykłu betra er/seiger Pall/Phil. 1. So þyker og øllum þeim/er Heimurenn er krossfestur vegna Christs/og þr Heimenum/Gal. 6. Þeir Andvarpa med Paulo og seigia: Æ eg syndugur Madur/hvør mun leysa mig fra þessum daudlega Lÿkama? Rom. 7. Ottast þvi ei ad deyia / christenn Madur/helldur ad deyia Illa/ þad mun þier til eilÿfs Lÿfs gagna. Þad er gott Daudann ad ottast / til þess ad fordast þann med hvørium vier forþienum hinn eilÿfa Dauda. Tÿmanlegur Daude er ecke i sialfum sier Ognarlegur/nema vier seigia viliun/ ad þad sie Illt/ad sleppa ur Fangelse/ ur Þrældome/ur Sioovolke/ Þvi hvad er þetta Lÿf annad? Þad er hrædelegt sem epter hann kiemur/ ef ødruvÿse fer enn vel. Þad er vitanlegt/ad Daudenn er Guds Barna Inngangur til eilÿfrar Sælu. Og þvi skyllda eg þa ei vilia ganga eitt Sinn i Bardaga til ad vinna heillt Konungs Rÿke? Enn þeim er tapast/verdur hann Leid til eilÿfra Kvala. Nu veit eg ad Þioofurenn hrædest ecke Stigann sem liggur upp i Galgann / enn Snøruna hrædest hann. So er þad og dærlegt fyrer þann sem hefur leitad epter Helvÿte alla Æfe sÿna/ad hann skule hinn tÿmanlega Dauda hrædast/og ecke miklu helldur hinn eilÿfa sem a epter fylger/hann mætte Oska og feigenn verda/ad Helsotten og Fiørbroten mætti vara um alla Eilÿfd/ef hann mætte þar med sleppa fra hinum eilÿfa Ellde/ sem fyrerbuenn

er Diøflenum og öllum hans Einglum/ Matth. 25. þvi þar mun betur hlyta. Þar fyrer / O þu syndugur Madur/ nær þu sier hinn Nakta og villt ei klæda hann/ hinn Svanga og villt ecke metta hann/og hinn þyrsta z villt ei giefa honum ad drecka/ja/nær þu sier Ovin þinn hungra edur þyrsta/og villt ecke giefa honum ad eta edur drecka. Nær hinn Volduge og hinn Visæle standa bader fyrer Dome þijnum/nær þu ætlar ad vandlæta i Guds Stad/edur hialpa hinum Naudstadda til Riettarens/nær Reidenn tekur þig/ nær Lostenn blindar þig/ nær Agyrndenn kvelur þig/nær Ofundenn freistar þijn/og i einu Orde ad seigia/nær Diøfullenn/Holldet z Heimurenn vilia locka þig til ad styggia þinn Gud/lat þa Daudann vera þier Ognarlegann/ Jmynda þier hann þa so sem eirn skielfelegann Helvijtis Ar/ þann er huessi sie til ad gleipa Salu þijna og fara i eilijfar Pijsler: Lat sem hann fyrer Dyrunum stande/og eige ad heimta þig under hins vollduga Guds Dom/til ad giora Reikning fyrer þad/er þu ætlar Samstundis ad fremia. Þannenn skulu Menn Daudann hrædast/og hver ed so giorer/og kemur sier hia Hugarfar/ og lifer þar epter i Guds Otta og Truu a Christum/hann þarf ei ad kvijda/ hann mun med Simeone Daudanum fagna/ hann mun i Fride burtu leysast og deya Riettlætra Manna Dauda. Hvad oss öllum/ ja/ öllum sijnum Bornum/hvar helldst þau eru uti Heimenn/ unne og veite/Gud Fridarens/ Gud Fagnadarens og Gud Lijfsins og Daudans/fyrer sinn Eingietenn Son Jesum Christum/Amen.

Siøtta Sunnudag epter Þrettanda.

ÞEssa Dags Evangelium sem skrifad stendur hia Matth. 11. Cap. Og so Predikunena þar yfer / Man lesa þann XXVII. Sunnudag epter Trinitatis / hvør og tilheyrer þessum Deige / þvi þegar þesse Sunnudagur inpellur / sem sialldann er / þa eru ecke so marger Sunnudagar a millum Trinitatis og Adventu.

Fyrsta Sunnudag i Nijuviknafostu.

Gudspialled / Matth. 20. Cap.

J þann Tyma. Sagde JEsus til sinna Lærisveina/ þessa Eptirlijking. Himnarijke er lijkt einum Husfødur / sem utgieck snemma Morguns / Verkamenn ad leigia i sinn Vijngard. Enn ad gi∅rdum Samninge vid Verkamennena / ad

Daglegu Penings-Gialldе/ sende hañ þa i siñ Vyngard. Og nærre þridiu Stundu gieck hñ ut/ og leit adra Idiulausa standa a Torgenu/ og sagde til þra: Fared þier og so i Vyngardeñ/ og hvad Riettvijst er mun eg giefa ydur/ og þeir geingu burt þangad. Og hañ gieck eñ ut aptur um̃ siottu og nijundu Stund/ og giørde slijkt hid sama. Nærre ellefftu Stundu gieck hañ ut/ og fañ eñ adra standa Idiulausa/ og sagde til þeirra: Hvar fyrer standed þier hier allañ Dag Idiulauser? Þeir søgdu til hñs: Þviad eingeñ hefur leigt oss. Hañ seiger til þra: Fared þier og i miñ Vyngard/ og hvad Riettvijst er skulud þier faa. Eñ þa Kvølld var komed/ sagde Herrañ Vyngardsins til syns Raadsmañs: Kalla þu Verkmeñena/ og gialld þeim Verdkauped/ og tak til fra hinū Seinustu/ allt til hiña Fyrstu. Þa komu þeir sem nærre ellefftu Stundu leigder voru/ og medtook hvør þra siñ Pening. Eñ hiner sem fyrster komu/ þr þeinktu ad þr mundu faa meira. Og hvør þra medtook siñ Pening. Og þa er þeir høfdu hañ medteked/ møgludu þeir a moote Hussfødurnū/ og søgdu: Þesser eñu Seinustu hafa eina Stund erfidad/ og þu giørder þa jafna vid oss/ sem bored høfum Hita og Þunga Dagsins: Eñ hañ svarade og sagde til eins þeirra: Vinur/ Eige giøre eg þier Oriett/ Ertu ecke asaattur ordeñ vid mig um̃ eirn Pening? Taktu hvad þitt er/ og far i burt/ eñ þessum hinum Seinasta vil eg giefa so sem þier. Edur lofast mier ecke ad giøra af mijnu hvad eg vil? Edur ertu þar fyrer Rangeygdur/ þo ad eg sie Goodgiarn? So verda Seinaster hiner Fyrstu/ og Fyrster hiner Seinustu/ Þviad marger eru Kallader/ eñ faaer Utvalder.

Exordium.

ÞEgar St. Paull/ 1. Cor. 2. skrifar þar/ hvørt ad hafe vered Ærered syñ i Christne-Bodenu/ er hønum var a Hendur faled/ þa talar hañ svo medal añara Orda: Þegar eg kom til ydar Brædur/ þa kom eg ecke med Ryperlære Ordaña edur Spekeñar/ er eg bodade ydur Evangelium. Þad maa vijst a sia i heilagre Ritningu/ ad Gud hefur ecke viljad laata syn Eyrende vera bundeñ vid Maalsnille mikla. Þegar Moyses afsakade sig fyrer Gude fraa Sendeferdeñe til Pharao/ talde hañ þad mest til/ ad sier være þungt um̃ Maal/ þa svarade Gud hønum: Eg skal vera med Muñe þijnum og kieña þier hvad þu maala skallt/ Exod. 4. Ovolgꝛt fieck Jeremias ad heyra/ er hañ taldest undañ ad

flytia

flytia Guds Eyrende til Jerusalems Manna / og sagde: Ach DRottenn / eg er ungur og kann ecke ad tala / En DRottenn svarade: Seig ecke jeg er ungur / helldur til þeirra sem eg sende þig skallt þu fara / og þu skallt tala allt hvad eg skipa þier / Jer. 1. Hvt mun hinum Almaattuga hafa þocknast ad haga þessu svo? Slijkur hefur hann Manninum Munnenn gefed / Exod. 4. Skyllde hann þa ecke villia laata brijska Gaumur skijnar sier til Dyrdar og Lofs? Þar hann aungvann Hlut hefur í Naatturunne Forgiefens skapad / og helldur Maalþæred / sem er eirn med þeim bestu Guds Gaafum. Paulus kienner oss Orsøkena hier til med þessum Ordum / 1. Cor. 1. Seigiande: Christus hefur sendt mig / ecke til ad skijra / helldur til ad predika / ecke med Spakmælum / svo ad Krossenn Christi verde ecke ad øngvu. Hvørnenn mun Krossenn Christi af Spakmælunum nockra Steidrun hafa? Þad kiennir Paull strax epter í sama Cap. Þvi þa Rada um Krossenn / seiger hann / er Heimska þeim sem fyrerfaraſt / enn oss sem Hoolpnir verdum Kraptur Guds. Eingenn Hlutur er svo Forachtanlegur fyrer Heimenum / svo sem Christi Kross / svo ad þa sem hann a Herdum bera / kallar Postulenn Afrak og Hreinsun Verallðar: Ecken er þo Frøþeygra Medal til ad draga synduga Menn til Himnarykis / helldur enn þann. Avreka Verk hefur alldrei þvilijkt unned vered / hvørke a Himnum nie under Himnenum / svo sem þad / er JEsus Guds Sonur vann a Krossenum / þegar hann forþijkade Heimenn vid Gud / enn niðurbraut Djøfulsins Rijke / og took Herleidinguna ad Herfange. Þetta sitt Sigurmerke hefur hann belinged sijnum Sendeboðum / ad þeir bere þad fyrer Hertoga sijnum í hans Bardøgum hier a Jørdunne. Skyllde nu svo dijrmætur Hlutur hafa sier Agiæte af Maalfegre Speke edur Maalsnille / þa være hønum þad ecke lijted Niðurdrep / hins og annars vegna / ad þad nu sæte um oss fara / sem Paull enn apter seiger / Ad vier erum ecke marger Skynsamer epter Holldenu / 1. Cor. 1. Ecke marger Gøfuger / enn hin Guds er ecken Mangreinar Allt / Act. 10. Hann þecker best sijna / hann hefur Framfroodum læted í Framrøde under vijsa / svo hann gjørde þa Hyggna / enn þad er þo sijn Fanfiang ka sem er allre Mannlegre Vitsku ædre / 1. Cor. 1. Hann hefur med hinu sama Framrøde leidt þa Hyggnu til Guds Rijkes / sem hafa villad fylgia Kaudung Raala ad verda Heimsker / svo þeir Vitrer yrde. Þad sie eg a Nicodemo / Joh. 3. hvørn JEsus hendlade med / svo sem annan Brooſtmylking / samþvel þoott hann være Meistare í Israel. Og ecke hefur þetta einasta vered Atferd St. Pauls / helldur og annarra Christi Postula / hvørier í þessu hafa fylgt Dæme sijns Meistara / þvi jafnvel þoott ad allvijda meige rekia Spor hans Guddoomlega Vijsdooms / þa eru þess og mørg Dæme / hvørnenn hann teked hefur Lykingar af Almenlegum Hlutum / til ad kienna Framfroodum Guds Gaatu / til þess ad þess heldur Almeniglega Kraptur Guds Speke / sem í hønum bioo / mætte Samþærr verda þeim Hlutum er þeir best þeckru / og Daglega fyrer Augum saau / er skyllde ann Apþlæto minna þa a þau Lijfsins Ord sem framfluttu af hans blessada Munne: Til Dæmis hier um vil eg taka hina føgru Epterlijking er stendur í þessu H. Evangelio / um hvøre marger Verallðar Vitringar hefur rangar Meiningar spunnid / Enn eg vil med þæim Ordum tala nockud framar fyrer ydar Kiærleika um hennar rietta Skilning / þad framast eg veit af Guds Orde / og þar med hugleida

hvørnig

hvørnenn vier eigum ad skicka oss i Guds Vyngarde / svo oss verde ecke þadan med Osæmd i burtu vysad. JEsu / þu blessada Vyntrie / a hvørtu vier inplantader erum / Send oss þinn Anda / se ed leide oss i allan Sannleika / og kienn oss ettertan Skilning þessa G. Orda / A M E N.

Vtleggingenn.

ALLt fra Vpphafe Mannsins Skøpunar og inn til þessa Dags/hefur Drottenn utgeinged til ad leigia Verkamenn i sinn Vyngard / og enn nu giører hann þad med Ydranar og Syndanna Fyrergiefningar Predikun. Rødd Hropandans heyrest enn nu i Eydemørku Veralldar þessarar hia oss/seigiande: Giøred verduga Avøxtu Ydraneñe/ Øxenn er sett til Rotar Triamna/hvørt þad Trie sem ecke ber godann Avøxt mun upphøggvast og i Elld kastast/ Matth. 3. Huss faderenn hefur leigt Verkamenn i sinn Vyngard/enn ecke Letingia/þar a Guds Eyrende ad giøra/um hvørt Jeremias svo seiger/ Jer. 48. ad bølvadur skule sa vera sem Verk Drottens giører sviksamlega. Eingenn hefur sig sialfur leigdann i þenna Vyngard/þad er sonnkveded hier um sem Esajas talar under Persónu Guds/ Es. 65. Jeg er fundenn af þeim sem ecke leitudu ad mier/ og mætte þad stor Farsæla vera/hvør sem þar rækt ad hygde/ þar vier svo fundner erum/og i hanns Vyngard/þad er i Ryke Guds Sonar setter / ad læta Syslaner þessa Heims vestrast svo þad sier/ad Menn þeinke annadhvørt ecke a Guds Verk/ edur og giøra þad med hangande Hende / þarfara være þeim ad alldrei hefdu þeir leigder vered/og stæde enn nu a Torgenu idiulauser/ þvi so seiger Endurlausnarenn hia Luc. 10. um þa er ecke villdu medtaka Guds Ryke: Jeg seige ydur ad Sodomæ mun bærelegra vera a þeim Deige/helldur enn þeirre Borg. Notsyket er þetta/ Br. M. ? Husbondenn er utgeingenn ad leita Þrælsins/ Konungurenn ad bioda þeim sem hafde burtu hlauped/ hinn alleina Ryke hinum Allsþurfanda/Domarenn Vtlaganum/ Brudguminn þeñe sem drygt hafde Hóraner med mørgum Elskuga/og hann sem oss hefur elskad i JEsu Christo þegar vier vorum hanns Oviner/Rom. 5. oss sem ad elskudum Heim þenna/og þad sem i honum er/ Fyssn Augnanna og dramblsamt Lyferne/1. Joh. 2. Þess gietur Johannes/1. Joh. 4. J þvi er Kiærleikurenn/ecke ad vier elskudum Gud/helldur ad hann elskade oss / og sende Son sinn til Forlykunar þad Synder vorar/ Þo fæst hinn auma Manneskia svo lyted um þa Jo-

su er hefie bodenn er i Guds Vyngarde/eins z Menn væru þangad leigd er til ad bada i Roosum / og ecke til ad bera Hita og þunga Dagsins. Hefur þa JEsus sveist Bloodenu/ Luc. 22. til þess ad vier skylldum i Syndarennar Epterlæte lifa? Hefur hann Vynpressuna troded/Es. 53. til þess ad vier skylldum fara fur Vynber? Hefur hann litad sinn Kyrtil i Vyne/og sinn Mottul i Vynberia Bloode/Gen. 49. til þess ad Syndarenn Blood Sattmaalans ulmennelegt hallde? Heb. 10. Hefur hann þar fyrer afdrucked hinn fleitefulla Kaleik Guds Reide/ad vier skulum sitia ad Heimbode hinnar vondu Babylon/ af hvørrar Hoordooms Vyne ad Þiood-ernar drucknar eru? Apoc. 18. Fiærre sie þvi. St. Pall kiennir oss þad langtum ødruvijsse/ Eph. 2. er hann seiger: Vier erum hans Skiepna i Christo/ til ad giøra Goodverk þau er Gud hefur tilbued ad vier gongum i þeim / Enn hvør eru þau Verk er hann tilbued hefur / edr hvilyk Idia er oss allud i hans Vyngarde? Þad telur Pall upp/Gal. 5. Kiærleike/ Fegn-udur/ Fridur/ Þolenmæde/ Goodgyrne/ Giæska/ Tru/ Hoogværd/ Spaknetkne: Enn mier er Spurn/mun Brudgumenn plocka mørg þvilyk Ber/ þegar hann inngeingur i Alldenngardenn til ad skiemta sier þar med henne sem hans Hiarta elskar? Jeg er hræddur umm/ad hann farnest ecke betur sum um af Trianum/helldur enn Fykenne sem Frelsarenn bolvade þegar hann fann ongvann Avøxt a henne/Matth. 21. nema midur sie/ þvi hun bar ong-va/enn eg hygg þvi verr/ad finnast mune þr ed bere illa eina. Gud klag-ade Jerusalem ad hun bære sur Vynber og Villu Vynvide/Es. 5. Enn þess være ad Oska/ ad ecke yrde sagt til Christnennar/svo sem hun nu tekur til ad giørast/ eins og til Jerusalem fordum: Samaria hefur ecke ad Helminge syndgad sem þu/ þu hefur margfiølgad þyinar Misgiørd-er/meir enn þær/og þu hefur riettlætt þyinar Systur med þyinum Svyvird-ingum/ Ezech. 16. Førum eige viller vega/ Brædur myner/og þeinkium ecke ad vier munum þvi alleina fyrerhlyta / ad vier leigder sieum/ þad være hælfu verra/enn ad seigia: Abraham høfum vier fyrer Fodur/ enn giøra þo eingenn Abrahams Verk / Joh. 8. Vier erum ad sønnu leigder / vier erum skørder/vier erum Christo i Skyrnenne innplantader/ enn hann seiger/ Joh. 15. Jeg er hid sanna Vyntrie / og minn Fader er Akur Madurenn/

 hvørn

hvørn þann Kvist a mier sem ecke ber Avøxt / mun hann burttaka. Hann seiger og ecke: hvør sem mier er einungis innplantadur/ helldur: hvør sem blyfur i mier / og eg i hønum/ hann ber mikenn Avøxt/ þvi an min gieted þier eckert giørt/ enn ef nockur blyfur ecke i mier/ hann er utkastadur eins z Vynkvistur/ z uppþornadur/ z þeir samannsafna þeim og i Elld kasta/ og þeir munu brenna. Adur enn Adam fiell fra Gude/ þa var hann af hm settur i eirn Alldenngard/ hvørn hann skipade hm ad yrkia/ Gen. 2. Og fyrst þvi var so Hattad i Heilagleikans Stande/ þa er lyklegt ad Gud mune eige vilia læta þad nu odruvyse vera i synum Vyngarde/ þar vier erum Syndarennar vegna/ under þ Løgmaal skyllder/ ad neyta vors Brauds i Sveita vors Andlitis/ og næra oss med Erfide af Jørdunne alla vora Lyfdaga/ Gen. 3. Enn ef þ a so ad vera i þm Vtriettingum/ sem vier nærum a þla Lykamlega Lyf/ hvad miklu framar mun þad skylldt i voru Sæluhiælpar Eyrende. Vier høfum aller stort Pund af Gude medtekid/ Engenn þarf meira med enn hm tiltruad er: Nockrer hafa Audlegd Veralldar þessarar / sumer Embætte/ nockrer Vitsku og Speke / og sumer Afl z Atgiørfe Lykamans. Af øllu þssu byriar Reikningskap ad standa: Enn hvørnenn forst hm þ/ er bar sitt Pund fram Avaxtarlaust hvørt er hann hafde i Jørdu grafed? Hann fieck þann Dom/ ad þr skylldu kasta hinum Onyta Þion i hin ytstu Myrkur/ hvar vera munde Oop og Tanna Gnystran/ Matth. 25. Hvad mun þa verda um hann/ s ecke einasta skilar Avaxtarlausu Punde synu / helldur leggur þ a Satans Bord/ til ad uppbyggia þar med hans Ryke: Lytt gagnar hm ad vera leigdur i Guds Vyngard/ þvi hans Idia er su eina þar inne ad giøra Christs Kyrkiu ad Belials Krambud/ lykur þm/ er Gud talar um/ Ezech. 16. Þu hefur teked mitt Gull z mitt Silfur/ s ad eg gaf þier/ z giørt þier Manns lykan af/ til ad horast med. Hinn Onyte Þion sagde vid Hussfødurenn: Medtak hvad þitt er/ enn Hussfaderenn mun vid hinn vonda Þion aptur seigia: Tak hvad þitt er/ s er Fordæming Daudans/ gack i burtu fra mier i eilyfann Elld/ sem fyrerbuenn er Dioflenum og øllum hans Arum/ Matth. 25. Drage þvi eingenn siaalfann sig a Tæalar/ edur ætle þ/ ad i Drottens Vyngarde sie eckert / edur Illt ad giøra. Hussfaderenn hefer ecke

ecke ætlaled pa/ sem allan Dagen stoodu Idiulauser a Torgenu / hefde
þvi eins hællkad vered i hans Vijngarde/þar þ er þ ecke noog ad leggia
Hondena a Plogenn/enn lijta aptur/þvi sa ed þ giører/hann er ecke hæfur
til Guds Rikis/enn þott þ sie sialf søgd Skyllda vor ad ervida i Guds
Vijngarde/svo miked sem vier berum Mætt og Megn til/þa vere eingenn
so blindur / ad hann ætle ad hann hafe til Skulldar ad reikna hia Gude.
Ad sønnu seiger Paall/Rom. 10. Ad sa sem giører hvad Løgmalsins er/
hann life i þvi/og þ sama seiger sialft Løgmaaled. Hvør eru þa Laun=
enn/ef Menn skulu tala epter Guds Riettlæte? Ecke annad enn hann lifa
skule/z ecke deyia/Levit. 18. Vier heyrum ecke ad vorum fyrstu Forelldrum
hafe heited vered Launum nockrum/þott þau vardveittu Guds Bodord/enn
ef þau bryte þad/ætlu þau Dauda ad deya/Svo kunna vor Goodverk
alldrei neitt ad forþiena af Gude / þad kiener oss Endurlausnarenn /
Luc. 17. seigiande: Er þar nockur af ydur/sem hefur eirn Þræl/er plæg
er/edur helldur Hiørd a Beit/ad hann seige til hans/strax sem hann geingur
inn af Akrenum/kom hijngad og sit til Bords/enn mun hann ecke seigia hon
um? Bu til þ eg snæde/gyrd þig og þiona mier/þar til eg hefe eted og
drucked/sijdan skalltu eta og drecka. Mun hann þacka þeim Þræl þ/ad hann
giørde hvad honum skyckad var? Jeg meina Nei. So og þier/þegar þier
giørt hafed/allt hvad ydur boded er/þa seiged: Vier erum Onijter þion
ar/þvi vier giørdum hvad vier ættum ad giøra. So hafa Goodverkenn
eingenn Verdlaun epter Riettkenum / enn hinum Vondu tilheyrer Straff ad
vettu. Goodverkenn eru jafnan Skyllda/enn hin vondu eru Afgiørd a
mote Skylldunne. Hin bestu Goodverk forþiena eckert/þvi þ er eins og ad
betala Skulld sijna/enn hid minsta Afbrot vinnur til Reide/þvi þa vant
ar so miked til SkulldaLukningar: Þess giettur Jacob Postule/2. Cap.
Sa sem helldur allt Løgmaaled/enn verdur brotlegur i einu Bodorde/hann
er sekur vid øll. Ad sønnu stendur hier i Epterlijkingunne/ Ad Husfad
erenn hafe giørt Samning vid Verkamennena / umm eirn Pening / Enn
ecke er þad so ad skilia/Br. M. so sem þegar Madur semur vid Mann/
helldur talar Drottenn þetta ad Mannlegum Plagsid. Peningur þesse er JEs=
us Christur/hinn sanne Israels Stiell/med hvørium Forneskiar keyptar

voru fra Lijflaatenu a gamla Testamentesins Døgū/ en syndugar Saale er þ Jesū Christū fra eilijfu Dauda. Eñ Samningureñ skiede i Ynde verdu vid vora fyrstu Forelldra epter Falled/ þegar Gud af Einskiærre Naad og Myskun sinne hiet þvi/ ad Kvinnunar Sæde skyllde i sundur merja Høggormsins Høfud/ Gen. 3. Hañ verdur Itrekadur so opt sem vier heyrū af Guds Orde/ ad vier sieū af Naad hoolpner vordner/ og ecke af Verkunū/ Eph. 2. Ad Gud hafe epter Myskun sinne giort oss hiaalpsega/ eñ ecke af Verkunū/ sem vier giørdū/ Tit. 3. þegar oss sagt verdur/ ad hvør sem a JEsu Nafn truer/ skule ecke fyrerfarast/ helldur hafa eilijft Lijf/ Joh. 3. Og þsse Samningur hefur eirn og hiñ same vered fra hinu fyrsta Fyrerheite/ & mun verda allt til Verallldarenar Enda vid alla þa/ er forlaata sig uppa Sonarens Forþienustu med hreinne Tru/ þvi Jesu þssū bera aller Spaameñ Vitne/ ad i hñs Nafne faae þr aller Syndaña Fyrergiefning/ ſ. a hñ trua/ Act. 10. Og er hier af audsiænt/ ad þta er eingeñ almennelegur Samningur/ helldur lijkt þvi/ þegar eirn goodur og Raadvandur Madur heiter nockrū einhvøriu godu/ aan allrar Verdskulldunar / þa reiknar hañ sig skylldugañ þad ad hallda / uppa þad ad hañs Ord bregdest ecke. Og ef ad finnast kañ einhvør so Lyndur a medal vor/ sem vonder erum/ hvad myklu framar mun Gud/ sem er alleina goodur/ vera bundeñ vid sijn Loford/ Luc. 11. þar hañs Ord forgaanga alldrei/ þoot Himen og Jørd forgaange/ Luc. 21. Hvar fyrer eingeñ kañ ut af þessu Lausnarañs Orda Tiltæke /, ad reikna til nockurrar Verdskulldunar hia Gude/ helldur blijfur hid sama/ sem Paall seiger/ Rom. 3. ad allur Heimureñ verde Løgfalleñ fyrer honum. Og so sem þad / ad þeir sem komu um Støttu / Nijundu og Elleftu Stund/ feingu af Naad þad þeir feingu/ so er og Samningureñ vid þa Fyrstu af Einskiærre Naad giørdur/ þvi sialfrædur var Herrañ ad laata siñ Vijngard audañ liggia/ nema hañs Giæska hefde knud hañ til ad leita epter þeim/ er hañ mætte hiaalpa. Jeg veit ad nockrer hafa steilt sig a þm Ordū/ er skrifar Jacob Postule/ 2. Cap. & þañ hlioода: Sier þu ecke ad Trueñ hefur samverkad hñs Verkum / & Trueñ er af Verkunū til Lykta leidd/ & Skriftеñ er uppfylld/ er

seiger.

seiger i Abrahām trude Gude/ z þ vard hm̄ til Riettlætis reiknad/ Sidan ed hier þar ꝫ/ ad Madurē Riettlætist af Verkunū/ og ecke af Truñe alleina. Þetta hefur nockrū þott gagnstædt þvi/ er bæde St. Paull/ og oll H. Ritning med einu Hlioode vottar/ s m̄ er þeirrar Meiningar/ ad Madurē verde af Truñe hoolpeñ / og ecke af Verkunū/ Rom. 4. Eñ þess er giætande hvør ad sie Meining Jacobs i þessū Pistle. Hñ atte Ordastad vid þa er hielldu sig vel Christna / ef þr trȳdu a Gud/ og jatudu hñ eirn ad vera eins og Diøflarner / eñ auglȳstu ecke Truna med Christelegū Verkū/ Þad byrta þsse Ord/ er standa skømu ædur i sama Capitula: Ef Broder edur Systur eru nakeñ/ og skorter Daglega Næring / eñ einhvør ydar seiger / Fared i Fride / vermed ydur og mettest/ eñ giefed þm̄ þo eige þ Lijkamanū er þarfleg/ Hvad gagnar þad? So er og Truē / ef hun hefur enge Verkeñ / hun er daud fyrer sialfa sig. Hier giører Jacob bert fyrer Mønum hvad hñ meinar: So s m̄ þ er ecke Myskun ad seigia: Verm þig og mettast/ So er þ og ecke helldur Tru/ ad seigia: Eg true a Gud og hañs Son/ eñ afneita Gude med Verkunū aptur a moot/ So s m̄ þ er eckert Myskunarverk ad giefa allar sinar Eigur Fatækū/ eñ hafa þo ecke Kiærleikañ/ 1. Cor. 13. So forþiena og eige helldur Verkeñ neitt i sialfu sier: Vilie eg seigia / ad Verkeñ visie til nockurs hia Gude / þa vil eg og seigia/ ad Efnid i einum Smijdisgrip forþiene Laun/ af þvi hañ er vel giørdur / eñ svo sem hañ kuñe ecke ad giøra sig fyrer utañ Hagleik Mañsins/ so hafa og Verkeñ allt sitt Ágiæte af Truñe/ sem er Guds Verk i Mañenum/ Joh. 6. Seiged mier þa/ hvar er þeirra Verdskullduns: Truē samverkar Verkunū seiger Jacob. ꝫ Eg jata þad/ þvi annars væru þau Synd/ Rom. 14. Hun verkar þad med þeim/ ad þau Syndlaus reiknast/ forþiena þo eckert. Truē fullkomnast af Verkunum/ Meñ sia ad eirn er sterkur/ af þvi/ ad hñ kañ ad lypta myklu/ añars vissi eingeñ þad hñ sterkur være. Liosed þeckest ad vera Lioos af Byrtuñe: Abraham audsijnde sig ad vera Truadañ/ af þvi hñ giørde hvad Gud baud hm̄/ Þañeñ fullkomnast Truē af Verkunū/ eñ ecke ødruvijse/ nema einhvør villde seigia/ ad Verkeñ være Partur af Tru-

arennar Verk/og være þ eins z ad seigia/ad þ være Manenū Verulegt ad ganga z standa. Nú eins fylger Elldenū/Narkañ Jarnenu/ Byrtañ Soolunñe/ þo er hvørke Nitenn Elldur/ nie Narkañ Jarn/ nie Byrtañ Sol/eige helldur eru Verken Tru/þo þau fylge Trunñe/og ecke riett-læta þau/þo þau frāmkome af þm/ sm̄ Riettlætur reiknast þ Truna. Abraham trude Gude/ z þ var hm̄ til Riettlætis reiknad seiger Jacob. En eckert gott Verk gietur Skriften um̄/Gen. 15. þegar Gud matte hñs Tru so mikels/helldur alleina um̄ þ/ ad hañ hafe Gude truad til þss/ad hñs Sæde skyllde verda so sm̄ Stiørnur Nimens/en Jacob tekur þ saman vid hñs Truarverk/ þegar hñ villde offra Syne sijnū/ Gen. 22. til ad styrkia þar med sijna Meiningu/sm̄ er su/ad Truen sie daud æn Verkanna/af Verkunū riettlætest madur/z ecke af Trunñe alleina. Um̄ Auglijsingu Truarennar talar Jacob hier/og eige um̄ sialfa Tru-na/ um̄ Truarteikninguna þ Mønnū / og ecke um̄ Truarennar Krapt þ Gude/ þ kienna mier hñs eigen Ord i sama Capitula: Syn mier þijna Tru af Verkunū. Og ad þier vited/Brædur mijner/ad þetta er meir en Nregome eirn/ þa merker þta Ord ad Riettlæta/i N. Ritningu opt-ast ecke añad en ad auglijsa sig edur adra Riettlæta ad vera. Þu hefur Riettlætt þijna Systur med þijnū Svyvirdingū seiger Drottenn um̄ Je-rusalem/Ezech. 16. Hvørnen kunne hun ad riettlæta/sm̄ sialf var øll Skømū vafen? en þ kunne hun ad giøra/ad sijna ad hun være sier riett-lætare/ad þu riettlætest i þijnū Ordū/þegar þu dæmest/seiger David um̄ Gud/Ps. 51. Hvor vill Gud Riettlæta? sm̄ sialfur er alleina Riett-lætur? en ad byrta hñs Riettlæte þ Mønnū / þ kuña Men ad giøra. Tollheimtumeñerner Riettlættu Gud / er þr skijrder voru med Skijrn Johañis/Luc. 7. Hvørnen gætu þr Gud riettlætt syndugerr Men og framar ødrū Løstū og Lijstū hladner/en ad þeckia og openbera Riettlæte Guds/þad var þra Skyllda. Jacob seiger: Madurenn riettlætest af Verkunū. En hvørnen kañ Madur ad riettlætast af þvi sem er eins og nidurlags Fat/Es. 64. af þvi sem er Synd/Rom. 14. af þvi sem er Skylldu verk Onijtra Þioona / Luc. 17. En þss eru Verken umkomen ad auglijsa/ ad Gud bijr i Manenū fyrer Truna/ ad Tru Mañsins er

kroptug

kroptug fyrer Kiærleikañ/ad þ sie lifande og ecke dand Tru/ hvør ed stiorneſt af H. Anda til goodra Verka/ epter Bode vors Endurlausnearaꝛ/Matth. 5. Svo lyse ydar Lioos þ Mønū/ad þr dyrke ydar Fødur sem a Himnū er. Nu er þessu svo vared/ Br. M. ad eingeñ hefur til neinrar Skulldar ad telia hia Gude/ ꝛ þ er þ sm̄ Endurlausnareñ hier seiger i Epterlykingunñe under Persónu Husfødursins: Vinur/ Eige Giøre Eg þier Oriett/ etc. Fyrst eingeñ hefur af Gude neitt forskulldad/er þ þa ecke nogu stor Náad/ad hñ hefur alla leigt i sin̄ Vijngard/þad er/alla kallad til Ydranar og Syndañā Fyrergiefningar/ eñ þott adrer here þar Nika og Þunga Dagsins/og sieu strax ad Morgne kallader/munu þr meiga lyta ronguAuga til þss/þott hñ sm̄ um̄ ongvañ Hluk er nockrū skylldugur/þott hñ/ seige eg/myskune einhvørium a Daudastunduñe? Mūn Samuel meiga sia Offsionū yfer Pauls: Jeremias yfer Tollheimtumañenū Mattheo: Matth. 9. Josias yfer Manasse: Baptista yfer Tito og Timotheo/ edur þsser aller yfer Ræningianū a Krossenūs. Luc. 22. Fiærre sie þvi/ Gude er i sialfs Vallde/ ad laata hvørn eirn hafa so myked fyrer Himnarijke/sm̄ hm̄ þocknast/ þvi aller medtaka af Náad og ecke af Verdskulldan. Og þo eirn sveitteſt Blodenu i Guds Vijngarde/fra þvi fyrsta hñ hefur Vit a/og til þess hñ giæfe Ondena upp/þa hefur hñ ecke med Verkunū meira forþienad af Himnarijke/helldur eñ hiñ sem i Andlaatenu var kalladur/ þvi a mille hiñs eilijfa/sm̄ er Guds Rijke/og þss er Enda tekur/sm̄ eru daudlegra Mañā Verk/er eingeñ Jøfnudur/so eitt meige med ødru kaupast ad riettū Sølū. So vill nu Drotteñ hafa synt/ad hiner Fyrstu verde hiner Sijdustu/þegar Meñ vilia ganga i Riett vid Gud/og mogla vid Husfødureñ/og Sijdarster hiner Fyrstu þegar hñ vill náadugur vera/ þm̄ sm̄ hñ er náadugur/Rom. 9. og er þo ecke hier þ nockurt Mañgreinar Alit hia Gude/ Þvi Marger Eru Kallader Eñ Faaer Utvalder. Balaam/ Saul/Achab/Judas/og adrer miklu fleire/ þr voru kallader/ eñ þr breittu epter Fødur sijnū/ ꝛ stoodu ecke i Sañleikanum/ Joh. 8. Gud hefur ecke sagt þm̄ sm̄ kallader eru/ helldur þm̄ sm̄ er Trur allt til Enda/ vil eg giefa Coronu Lijfsins. Apoc. 2. Utvalningeñ er ad

sokn-

sökn allthd viss hia Gude / þvi hann hefur Utvaled þa sem hann veit i Kolluneñe stöduger standa munu/ en öngvann hefur hn kallad med þm Skilmala ad hn skillde eige kunna fra ad falla/ en vier erum ecke visserum vera Utvalningu med ödru moote en þvi/ ad svo leinge sem Truenn er i oss kroptug þ Kiærleikann/ Gal. 5. So leinge erum vier Guds Börn/ og þvi rædur Petur rieltt/ 2. Cap. 1. Talande um Truna z hennar Avexte/ fremied i Tru ydar Dygdena/ i Dygdenne Vitskuna/ i Vitskunne Sparsemena/ i Sparsemenne Polenmædena/ i Polenmædenne Gudræknena/ i Gudræknenne Brodurlegann Kiærleika/ i Kiærleikanum Elskuna/ þvi nær þta er hia ydur/ og yfergnæfer/ þa giörer þ ydur ecke ydiulausa/ edur forgiefens erfidande/ til Þeckingar Drottens vors J Esu Christi/ þvi hvorium sm þta eige fylger/ hann er blindur/ og leitar ad Veigenum med Hendenne/ gleymande þvi ad hann er af gömlum Syndum hreinsadur/ þar fyrer kosted Kapps um Brædur/ ad giöra ydar Kallan og ydar Utvalningu vissa/ þvi nær þier þta giöred/ munud þier alldrei falla. Med sodd ann mote en öngvu ödru/ verdum vier visser um Utvalningu vora/ þar fyrer hefur z Gud vyssad oss i sinn Víngard til ad erfida/ en ecke i Neim en til ad rannsaka sitt Leyndar Rad; En so Menn best vite hvörnenn þ samann hænger/ þa seiger Pall þad med faum Ordum/ Rom. 8. a þennan Natt: Hvöria hn adur þeckte/ þa hefur hn fyrerhugad/ hvöria hn fyrerhugad hefur/ þa hefur hn kallad/ en hvöria hn kallad hefur/ þa hefur hn Riettlætt/ en hvöria hn Riettlætt hefur/ þa hefur hn Dyrdlega giört. Hvörrar Dyrdar og eilyfrar Farsælldar oss unne ad mota um eilyfar Allder/ Gud rykur af Nad/ fyrer sinn Eingietenn Son J Esum Christum/ og sende þar til sinn Heilaga Anda/ Amen.

Annan Sunnudag i Nijuviknafestu.

Gudspialled/ Luc. 8. Cap.

Hann Tima. Og þa ed margt Foolk var samannkomed/ og þad dreif til hns ur Stödunum/ sagde hann i Epterlykingu: Sa gieck ut sem sæde/ ad sa Sæde sijnu. Og þa hann sæde/ fiell sumt utann hia Veigenum/ vard Footum troded/ z Fuglar Loptsins atu þad. Og sumt fiell a Hellu/ og nær ed þ spratt

upp/

upp / visnade þad / af þvi ad þad hafde eige Vökvan. Og sumt fiell a medal þyrna / og Þyrnerner spruttu upp med z kiæfdu þad nidur. Og sumt fiell i gooda Jørd / og þ vox upp og bar hundradfalldan Avøxt. Þa ed hn̄ sagde þta / kallade hn̄ : Hvør Eyru hefur ad heyra / heyre han̄. En̄ hn̄s Lærësveinar spurdu hn̄ ad / hvør ed være þesse Eptërlijking. En̄ han̄ sagde : Ydur er unt ad vita Leinda Dooma Guds Rijkis / en̄ þm̄ ødrū i Eptërlijkingū / so ad sianande þa siae þr eige / og oheyrande þa skilie þr þad eige. En̄ þesse er Eptërlijkingen̄. Sædet er Guds Ord. En̄ hiner vid Veigen̄ / eru þr sm̄ heyra þad / en̄ epter þ kiemur Dioffullen̄ og tekur burtu Orded ur þra Hiørtū / so ad þeir skule ecke trua og verda hiälpleger. En̄ þeir a Hellune eru þeir / sem medtaka Orded med Føgnude / þa þeir heyra þad / og þesser hafa ecke Root / hvørier um̄ Stundarsaker trua / og a Freistingar Tijmanum falla þr fra. En̄ þ sm̄ fiell amillū Þyrnan̄a / eru þr / sm̄ þad heyra / og velkiast i Sorgum / Audæfum og Gyrndum þessara Lijfdaga / kiefaast og færa øngvan̄ Avøxt. En̄ þad sem i gooda Jørd fiell / eru þeir sem heyra Orded / og behallda þvi i goodu og sidsømu Hiarta / og færa Avøxt i Þolenmæde.

Exordium.

EF þier Vardveited mijna Setninga og mijn Riettinde / Sa Madur sem þad giører / han̄ skal lifa af þvi / seiger DRotten̄ / Levit. 18. Riettvijst er þetta Løgmaal svo sem aller Doomar DRottens / en̄ Obærelegt er þad Syndugum Mønnum / þvi hvør er sa ed Løgmaaled halldëd giete? Eingen̄ af øllum Adams Nidium / nema han̄ einn sem giørdest Bølvan fyrer off / Gal. 5. er Løgmaalsins Bølvan forþienad høfdum. Bølvadur vere sa sem ecke helldur allt þad sem i Løgmaalenu stendur / so han̄ giøre þad / seiger Moyses i Guds Umbode / Deut. 27. Þesse Kostur var Obærelegur þeim sem ecke gieta eitt Augnablik Syndlaust lifad / og er þad vijst ad hin̄ Naaduge Gud hefur ecke sitt h. Løgmaal utgiefed i þeirre Meiningu / ad nockur munde þad halldëd gieta / helldur til þess / ad Men̄ skylldu laga sitt Lifnad þar epter / ad so miklu Leite sem Mañlegur Kraftur þar orkad / og svo i fyrstu Løge til þess / ad Synduger Men̄ otta mætte hvad miked þa brestur a ad uppfylla þad sem Løgmaaled bijdur / svo þad yrde vor Tiptunar Meistare til Christum. Nu þoott ad Løgmaaled sie strangt / þa hefur hin̄ goode Gud lated þvi alltijd fylgia Evangelium / allt fra þvi han̄ utgaf han̄ fyrsta Naadar Bodskap / ad Kvinnunar Sæde skyllde i sundurmerja Høggormsins Høfud / Gen. 3. Stoor var sw Naad ad søñu / og svo stoor / ad øll Verølden̄

gieuur

gietur hana alldrei buliþackad. Eñ svo sem ad hun er mikel / svo er og mikid
þeirra Strapp / sem hana forsmaa. Þegar Israel villde sig hafa undañþeigen
ad tala vid DRottenñ i Horeb / er hañ wtgaf sitt H. Lögmaal / Exod. 20. Þa
sagde Gud vid Moysen / Eg vil uppvekia þeim eirn Spaamañ af sijnum Brædr
rum eins og þu ert / Devt. 18. Og eg vil leggia myn Ord i hañs Muñ / hañ
skal seigia þeim allt hvad eg byd hönum / og hvör sem ecke heyrer myn Ord / sem
hañ talar i mynu Nafne / af þeim hinum sama vil eg þess krefia. O vor Gud/
vert þu oss Nadugur/ hvörsu illa er þeim farid sem Gud vill krefia Skulldar
sinar ? Hönum mun verda i hin ytstu Myrkur kastad / og mun ecke þadañ wtfara/
fyrr eñ hañ hefur borgad hiñ Sydasta Pening / Matth. 18. sem alldrei verdur
um alla Eilyfd. Þoott Lögmaaled være bæde strangt og Riettvyst / þa giek þo
ecke hiñ Naduge Gud epter þeim Sektum sem þad Möñunum a Hendur sagde /
vegna þess Lausnargiallds / er hañ hafde sialfur tilbwed oss og fyrerhugad i
synum Eingietnum Syne / sem var sw eina Boot vid þvi Saare / er Diöfullen
veitte Adam og öllu hañs Hyske / Forsmaae hana nockur / þa seiger Moyses oss i
þeim Ordum / er eg strax umgat / hvad vid þvi liggur / sem er ad Gud mune
krefia þess af Hende hiñs sama. Ef nockur syndgade a moote Moysis Lög
um / þa vard þad þo forlykad i Gamla Testamentenu med Offrum og Foorn
færingum / i hvörium ad Christur var fyrermyndadur / svo sem Paulus Hebr.
10. vottar / a medañ Synden̄ var under Guds Þoleñmæde / Eñ nu þar Skuggeñ
er i burtu horfeñ / eñ vier höfum sialfa Hlutena / Rom. 3. þa verdur Synden̄
burttekeñ med sañre Trw a JEsum Christum. Þetta verdur oss bodid i öllu
Guds Evangelio / sem er hid Andlega Saaded / af hvöriu hiñ Nyie Madur gietst
eñ verdur i Hiarta voru / um hvört Frelsareñ talar i þessa Dags Evangelio.
Eñ þad er Grætlegt til ad vita / ad þesse Naad er svo mörgum frambodeñ / kiend
og predikud / eñ svo faaer hafa þess Not sem hier maa sia / fyrer þeirra eigeñ For
soomunar Saker. Vier vilium þetta H. Gudspiall nockud giör yfervega / og
af þvi hugleida hvad DRotteñ seiger um þa Fernslags Iörd / er took vid Saad
enu. O vor Gud / Laat þitt Ord sem i Dag verdur kiendt / falla i gooda Iörd/
svo vier bærum þar af Avöxt i Þoleñmæde. Bænheyr þad Himneske Fader /
fyrer þiñ Eingieteñ Son JEsum Christum / AMEN.

Utleggingeñ.

Vor Endurlausnare talar þañeñ um hina fyrstu Tilheyrendur i Upp
hafe Gudspiallsins / ad sumt af Sædenu hafe falled utañ hia Veig
enū / z orded Footū trodeð / z Fuglar Loptsins hafe uppeted þ. Nañ legg
ur þ sialfur svo ut / ad þ sieu þr / sem vid Veigeñ eru / eñ eptera kome
Diöfulleñ og take Orded ur þra Hiörtū. Þeir eru vid Veigeñ seiger
JEsus / og ecke a Veigenū. Þad mun vallda / ad Orded er Diöflenum
svo audsookt i þra Hiörtu / væru þr a Guds Veige / munde þ leingur
vefiast fyrer hinū illa Ovin ad grafast epter þssū dyra Fiesiood. Eg

em Vegureñ/Sañleikureñ og Lyfed/ Eingeñ kiemst til Fødursens ne-
ma i giegnū mig seiger Lausnareñ/ Joh. 14. A þessū Veige Saaluhiaalp
areñar eiga oss Guds H. Ord ad leida/ aþars faalma Meñ epter Veig-
enum og eru blinder/ 2. Pet. 1. Eñ hvørsu maa nockur siaa Liosed i hañs
Liose/ 1. Tim. 6. nema þ Christū i hañs Liose/ sem er Guds Ord/ ef Meñ
snua þar vid Bakenu/ og ecke Andlitenu/ eñ horfa aller uppa siñ Veg/
Es. 53. Nia Matth. 7. ræder Frelsareñ um tveña Vegu a þeñañ
Naatt: Gaanged iñ um hid þraungva Ported/ þvi hid vijda Port og
hiñ breide Vegur leider Afvega til Gløtunareñar/ og þeir eru marger
ed hañ gaanga. Þesser eru þeir er vid Veigeñ standa/ Br. M. a
hvørra Vegum ad byr Sorg og Armæda/ og þeckia ecke Veg Fridar-
ens/ Es. 59. hvørra Vegur ad er haall/ og þeir munu dreifast aafram
i Pokuñe og i heñe hrapa/ Jer. 23. Lausnareñ seiger/ ad Sæded
falle utañ hia Veigenum/ hañ meinar Akur-Reinarnar: Þad sem i þær
fellur/ vardveitest/ þvi Jørdeñ er plægd/ og aller varast ad gaanga
þar um. Eñ þeir sem vid Veigeñ standa i Guds Akre/ eru su Jørd/
er Ploogur Løgmaalsins hefur alldrei geinged um til ad mykia Akur-
eñ/ eige helldur Guds Vagn/ sem ad er Evangelij Lærdoomur/ til ad fei-
ka Jørdena. Hvad sem þar fellur i/ verdur af Fuglum Himens/
þad er vondum Aundum uppeted/ edur og Footum troded/ þvi þa er
Perlum fyrer Svijn kastad/ Matth. 7. Hvørneñ byr Gud i Mañ-
aña Hiørtum? J syñu H. Orde. Hvørneñ aa þad Hiarta tilreidt ad
vera/ sem hañ vill bua i? Angrad og sundurkramed/ Es. 57. Þad
sem ecke fellur i soddañ Hiarta/ þad fellur utañ hia Veigenum/ utañ
hia Guds Akur-Reinum/ og verdur Footum troded/ þvi aller Veiger
Drottens eru Myskun og Sañleike/ øllum þeim er vardveita hañs
Sattmaal/ Ps. 25. eñ Vegur Ogudhræddra mun fyrerfarast/ Ps. 1.
Jesus seiger ad Johañes hafe komed med Veg Riettlætesins/ Matth.
21. Eñ hvørneñ var sa Vegur er Johañes kieñde? Giøred Ydran/
þvi Guds Ryke er nælægt/ Matth. 3. Sa sem ecke geingur a þess-
um Veige/ hañ geingur ecke a Guds Veige/ ecke a Riettlætesins Veige/
ecke a Fridarens Veige: J einu Orde ad seigia/ hañ geingur utañ hia

 Veigen-

Veigenū. Þredikarenn ſeiger / Cap. 11. Ad hiner Oguðlegu gange a
Vegū ſijns Hiarta/eñ hvørnenn Vegur er i þſſ: Mañs Hiarta/ ſm dauf
heyreſt vid Guds H. Ordet Þad er almeñeleg Þiodbraut Laſta z verſtu
Klækia/hvar Agg/Reide/Þræta/Mañdrap/ Hordomur/Frillulifnad
ur/z af Hiartanu framkoma/Matth. 15. hafa trodeð ſier Gadd i Jo
kølldu Mañſins Hiarta/ſvo Guds Ord faa ecke Rum i þm/z ef nocke
ud af Sædenu kan ad hriooka þar inn/ verdur þ Footū trodet. Þeſſer
eru þr er fyrer Sidaſaker ganga inn i Guds Helgedoom / til ad hyrtaſt
þ Moñū. Þeir Hræſnarar/ Vel hefur Gud um þa talad fyrer Muñ
Ezechiæ/33. Cap. Þu Mañſins Son/ þr koma til þijn ſvo ſm Folked
er vant ad koma/ og þr ſitia fyrer þier ſo ſm mitt Folk/og heyra þijn
Ord/eñ þeir giøra þad ecke epter/helldur giøra þr Hædvijſur þar af
med Muñe ſijnū/ þra Hiarta ſtundar epter Abata/þu ert þm eins og
Amors Vijſa/ ſu ed lætur vel og er føgur ad leika/ Þvi þr heyra þijn
Ord/ eñ giøra þad ecke epter/z er þſſ: eliſeleg Faaſiña/ Br. M. er hin
ſlæge Dioful hefur blindad Mañaña Hugſkots Augu med / ad Meñ
leggia Eyrun vid ſkamarlegū Ordū og fiſiſlegu Hiale/ eñ byrgia þau
fyrer Guds Evangelio/þau ſtanda open fyrer Hafgſu Saungū Ver
alldarenar / eñ Brudgumañs Raustu heyra þau ſvo þunglega ad ecke
er ſijnt þau mune bregda vid fyrr eñ Høfud Eingelſins Baſuna læt
ur i Skyū Himens. Dæmafrod Æfentyre og Lygaſøgur læta Meñ
ſier inndællt ad heyra / eñ vilie nockur framtelia Guds Dæſemder um
Storvyrke vorrar Skøpunar/um Myſkunarverk vorrar Endurlauſne
ar/um Leyndardom vorrar Helgunar/þar velger Meñ vid ſo ſem odru
Liettmete/ ſvo eg ſie ecke añad i ſumra Mañа Fare/ eñ ad þeir mune
þeinkia hid ſama um Guds Ords Þienara/ſem Athenu Borgar Meñ
kvædu upp um Paulum/er hn talde þm chriſtelega Tru/eñ þr ſøgdu
Hvad mun Ordſnæpur þſſe vilia ſtert Act. 17. Giæted þo ad i Guds
Nafne/ chriſtner Meñ / hvilijkur Hlutur ad Guds Ord er/ þad er Food
ur Sælna vorra/ Matth. 4. Þvi an þeſſ munū vier deya/ þad er Lijf
og Ande/ Joh. 5. Þvi an þſſ erū vier i Syndunū dauder/ þad er Leide
arvijſer til Himiarijkis/Pſ. 119. Þvi fyrer utan þ munū vier ofan fara

i þin ystu Myrkur/ hvar vera mun Op z Tannagnÿstran. Og fyrst vier þka vitũ/ z þ er i Niorkũ vorũ þ Doome Sameiginlegu vorrar sal Proofad/ þa þyker mier sa ecke kvalrœdur vera/ z ecke miked kvijda Nel ogtis Pÿslũ/ sm̃ lætur þeims z aũan Vind um̃ Eyrun þiooka/ svo sm̃ þ kome ecke vid hañ/ sm̃ af Gude er talad/ z allt þo mune eitthvad til ennþa Lijfs verda. Næst þessũ talar Endurlausnarenn um̃ þa er hañ samlijker Grytttre Jordu/ i hvoria þegar Saaded fiell z spratt upp/ þa visnade þ/ af þvi þ hafde ecke Vokvañ. Þesser eru þr/ sm̃ heyra Guds Ord z medtaka þ med Fognude/ z hafa þo ecke Root/ þt um̃ Stundar saker trua þr/ eñ a Freistingar Tÿmanũ falla þr þar fra. Jeg kañ ecke añad ad segia/ eñ þessũ er ad nockru Leite betur hattad eñ hinũ/ þvi sijk Megre er sa til Apturhvarfs/ sm̃ ad smackad hefur hvad sætur ad Gud er/ helldur eñ hiñ sm̃ avallt motstendur H. Anda. Þo er þ med þvi Mote ad þr læte sig Leidrietta af Anda Drottens/ nær þr villt fara/ añars munu þr bua vid verre Kost eñ hiner/ þvi þ Orded sm̃ þr heyrdu/ mun fordæma þa/ Joh. 12. Petur fiell fra a Freistingar Tÿmanũ/ eñ Jesu blijda Tillit snere hm̃ aptur so hñ gieck ut og griet beisklega/ Matth. 26. Aaron fiell fra þegar hñ ottadest Folksins Reide/ Exod. 32. Eñ hñ hvarf aptur a Guds Veg/ so hñs Synd var hm̃ ecke til Dauda reiknud. Sialfur Moyses var ecke langt þar fra/ er hñ sloo tveimsiñũ a Klettenn/ Num. 20. hvar til hñ þo et hafde Guds Bodord/ Eñ aller þesser voru nærsta Leidekamer aptur a Guds Gotu. Judas fiell z fra/ eñ skipadest ecke vid Christi Aminningu i Kvolldmaltijdeñe/ Joh. 13. ecke vid hñs blijda Avarp i Grasgardenũ/ Luc. 22. og ecke nema til Ills vid hiñ harda Doom er hñ sa ad ætlade ad ganga yfer siñ Herra/ Matth. 27. Saul fiell og fra a Freistingar Tÿmanũ/ eñ leitade ecke Guds i sijnũ Mootgange/ helldur Galldra Konunnar/ 1. Sam. 28. þvi fiell hñ a sitt eiged Sverd/ 31. Cap. Achab medtook Orded med Fognude/ so hñ sat i Seck og Osku og griet fyrer Gude/ 1. Reg. 21. eñ ecke ad sijdur fiell hañ fra og sende til Frietta vid Baal/ eñ liet aflijfa Spamenn Drottens. Þvi er eg viss um̃/ ad þesser mune Obærilegre Kost eiga eñ hiner/ sm̃ alldrei hafa a Guds Veige geinged/ eñ

 hvad

hvad mun þessu vallda/ Br. M.? Ecke annad enn ad Hiartad er hardt/ svo ad Sædid fær øngvann Vøxva. Guds Ord hafa eige giefad unned so a Þriotskuna/ad þ hafe smeigst i þann fyrer hreina Þoran / ad hid himneska Sædid hafe feinged nockra fasta Root. Marger vilia Guds Viner vera þegar allt leikur i Lynde/enn þegar Soolbrune Motlæting anna tekur til ad hafa synar Verkaner i Guds Akre/þa visna þr Avøxt erner bradlega sem ecke eru vel grodursetter. Ef Menn lata Steinenn i Elld/þa verdur hann gloandi umm Hrijd/enn ecke mijkest hann/ nema hann ad Ösku brenne/Eins er þess Mans Hiarta sem Spamadurenn klagar yfer/Jer.8. ad sie hardara enn Demant. Drottenn typpar þa med Vende sijns Ords/enn þr finna þar ecke til / hann heller yfer þa Oleo Fagnadarens/þ geingur eige inn i Steinenn. Þegar Gud giefur Regn a Jørdena/ þa fellur þ eins yfer friofsama Stade z Ofriofsama/harda z miuka. Þad er vijst/ad hvørtveggiu bera nockurn Avøxt medann þ yfersiendur/ enn þegar Soolenn tekur ad brenna/þa verdur su Grein þessara/ ad hvad sem yfer hina hørdu og Omiuku Stade fiell/þ þornar bradlega upp/ þvi þ fann eckert sier lijkt i Hellusteinenum/sem þ kynne ad vardveita. Nu Platsenn fara Avøxt þess meire z meire sem Solenn meir verkar/þvi þra Mijkende hallda þvi er þau hlutu/og hid besta þar af stijgur ecke upp i Loptid aptur/helldur snijst Avextenum i Vøxva og Vessa: So verdur og Guds Ord predikad Vondum og Godum/Bliugum og Hardsvijrudum. J þessum brenner Elldur Mollætinganna allann Vøxva i burt/enn i hinum verkar hann fridsamlegann Avøxt Riettlætesins/Hebr.13. Alldrei hefur Guds Kyrkia meir ebist enn i Motgangenum. Þegar Jesu Nafn mætte ecke nefna fyrer utann Lijfs hæska/þa friofgadest Guds Alldengardur best/ þegar Kraptur JEsu Blods sem var i Ordenu/fann Guds Akur mijkann med blodugum Þoranar Tarum i Hiartanu/ þa kviknade Kiærleikurenn/þa spratt upp Þolenmædenn/ þa grere Truenn/ þa vøxt Lijtilætenn/ þa lifnade Mijskunsemenn/ þa dafnade Hoogværdenn/ þa brann Elskann til Guds/hvad heitast/ so ad hvørke Lijf nie Daude/ hvørke Einglar nie Valldstietter nie Høfdingia Dæme / hvørke hid nalæga nie þad Epterkomanda/hvørke Hæd nie Dypt/nie nockur ønnur Skiepna/kunne ad

ad skilia Guds Elskendur vid þañ Kiærleika/ sm̃ er i Christo JEsu/ Rom. 8. Eñ skɥdañ Moſiñ tok til ad leidast ad draga Oked med Christo/ þa hefur ecke Plogur Løgmaalsins rist so diupt i Mañañ Hiortũ. Meñ vilia aller med hoñũ ryskia / eñ fær med hm̃ lɥda / og hyggia ad mœtuleg Gudhrædsla duge nog til Saluhialpar/ þar þ kolnar Hiarta Mañsins so/ ad Guds Ord/ þ himneska Sæded/ verdur ecke i Bein og Merg iñdrucked/ þ þvi vex z Korned i Guds Akre nu og so þunt/ so ad ein Staungeñ æper til añarar/ z Andskoteñ hefur m3 Baale Oleyfeleg rar Heimsins Elsku brent oss marga Dɥla þar ine/ þar fyrer tem þier christelega Ydran/ O þu Guds Barn/ sm̃ villt Saluhialpena erfa/ a medañ Gud lætur þier ad Ofkũ ganga/ og læt Misking þiña Synda z hñs Afgiafa mɥkia Hiarta þitt/ so ad H. Ande sm̃ bɥr i Ordenu meige una þ' ine/ þt þu veitst ecke nær ed Hite Freistingaña tekr til ad breña/ z þu þurfer brædlega a ad hallda/ z þott þ verde eige fyrr eñ a Daudañs stundu/ ẽ hvørn Dag yfer hanger/ þa þeink ad þær eru þa vissar: Eñ øngvũ hefur veitt af a þre hørdu Tɥd/ þm̃ einũ hefur þa best vegnad/ vid hvøria Ande Drottens hefur talad i Hiartanu/ i þvi Ordenu sm̃ þr mædur mundu z rotfestu þar ine/ til heilnæms Veganestis i giegnũ hiñ myrkva Daudañs Dal/ iñ a Land lifande Mañа. Hinũ þridiu Tilheyrendũ dregur vor Herra Dæme af þvi Sæde sem fiell a medal Þyrna/ eñ Þyrneñ spruttu upp med z kiæfdu þ nidur: Þad eru þr seig er hñ er heyra Orded/ og vefkiast i Sorgũ/ Audæfũ og Gyrndũ þssarra Lɥfdaga/ kefiast z færa øngvañ Avøxt. Hvilɥka Hindrun ad þra Illgrefe giøre Akurløndum Guds/ eru fleire Dæme til/ eñ seigia þurfe. Margañ hefur Buksorg og Ahyggia fra Gude dreiged. Þar sm̃ þiñ Fiesioodur er/ þar er þitt Hiarta/ seiger Endurlausnareñ/ Matth. 6. Hvørneñ fær Meñ þa under eins Gude þionad og Mamona? Endurlausnareñ seiger/ ad Þyrneñ hafe vaxed upp med z kiæft Sæded nidur. Ecke seiger hñ ad Korned hafe ecke og nockud vaxed/ eñ þo er þad eige ad meira Leite eñ so/ ad hñ reiknar þad þ øngvañ Avøxt/ hvar þr. Af þvi Þyrneñ høfdu Yferhønd/ eñ Kornstaungeñ þroskadest alldrei/ svo ad Axed næde ut ad springa. Lɥkt er þra Gudhrædslu sumra Mañа/

þeir

þr ed giarna rækia Ord Drottens / þr hafa þ um̃ Nønd þr bidiaſt ꝼ/ þr læraſt ꝼ Gude/ þr ſyngia og leſa / þr heyra giarna talad um̃ Gud og hs N. Dæmemider/og læraſt þ ſialfer giøra med fullre Alvøru/en ſtraffa adra ſm̃ þa eru tomlætare i ſine Þionuſtu. Eñ þegar Brodur edur Syſter eru naken/ꝫ hafa Skort a likamanlegre Næringu/þa giefa þr þm̃ þo ecke hvad Lykamanū er naudſynlegt/Jacob. 2. Þegar þr ſiaa Þiooſen/hlaupa þeir med hm̃ ad ſtela/Pſ. 50.ef ecke med almeñelegre Launung/þa med Yfervarpe Laga ꝫ Rietttinda. Sieie þr nockud gyrnelegt/verdur Bukſorgen þm̃ ſvo Obærelegſm̃ Achab/ ad þr nærre þvi leggiaſt upp a Sængena/ 1. Reg. 21. Nar þ er ecke ꝼ Augunū ſem eta ſkal/ þa er ecke Truen a Gud betur grundvøllud eñ ſo/ ad Meñ ſpyria med Heidingiunū/hvad ſkulū vier eta/eda hvøriu eigū vier ad klædaſt? Matth. 6. Um̃ Aſnañs Skugga/og um̃ Geitarhæren tøttaſt þeir og tyggiaſt iñbyrdis/þar til þr mættu um̃ ſider verda uppetner/og ef einhvør giører nockud af vid þa / þ rækia þr iñ til Daudans. Siae þr Veg til ad Fiefletta einhvørn/ſpara þeir ecke Roog nie Lyge/þyke eitthvad indælt vera/þa ſtendur Guds Elſka og hñs Ord til Baka/en Holldenu er þioonad i þeſſ Gyrndū og Tilhneigingū. So vaxa nu Þyrnen upp fullū Fetū/eñ Sæde Guds Orda dempaſt/og bera ecke Avøxt/ꝫ a Gudhrædſlune ber ecke ꝼ Illgreſeſins Ofvexte/hvørt hun ſie nockur i Hiartanu/ þ vita eige adrer nema af Avøxtunū/hitt er Deigenū lioſara/ad alldrei kiemſt hun leingra eñ i Munen/ eñ hiner Limerner erfida i Satans Akre/Og ſkyneſt nu er ad þſſer elſke Gud med ſømu Elſku og hñs Limu/er þr ſeigia: Vermed ydur og metteſt/Jacob. 2. en giefa þm̃ þo eckert. Slykt er i Raun ꝫ Sañleika ad hroſa ſier af Gudhrædſlune/eñ afneita þo hennar Krapte/ 1. Tim. 3. Og ſo ſm̃ Jeſus ſagde vid Juda/ad utſiuga Hus Eckna ꝫ Fødurlauſra under Hylmingu langra Bæna/Matth. 23. og kañ þ ecke ad fara a añan Hatt/þvi eige verda Vynberen ſaman leſen af Þyrnunū/ nie Fykiurnar af Þiſtlunū/ Matth. 7. Gudhrædſla ſoddañ Mañа/er eins ꝫ Tal hins Heimſka/ꝼ Gude/um̃ hvørt Salomon ſeiger: Ad þ ſie eins ꝫ Þyrnekviſter i Hønd hins druckna/Prov. 26. Þyrneren er nærſta Brand þroſka/velldur þad

þvi

Þvi/ ad hn̄ dregur til sijn allañ Vökva ur Jördunñe/ so þau Gröseñ/ er i Nánd vaxa/ þau fá ecke til Vidurlijfis/ ꝛ þess betre Vökva sem hn̄ nijtur / þess lijklegra er ad hn̄ bekur bloomgest. So er Hreckvijseñ/ þeg-ar hun er plöntud i Nálægd Dygdañna/ (svo kalla eg Skin Gudhræd-slunñar) þa tekur hun þess meira Abl. Þegar Odygdeñ er brynnud med Eggingu Guds Hersk-rúda/ þa hefur hun stooran Myndugleika/ jafnvel þott ꝥ sie ecke nema Hamur eirn/ ꝛ Satans Eingill i Ljossens Eingel umsteipstur/ eñ eige ad sijdur mun rætast a þeim Spádomur Esa. 10. Eldureñ mun uppbreña hn̄s Þyrna ꝛ hn̄s Þistla a einu Deige. Þyr-narner eru blomleger nærsta/ eñ sárt stijnga þr ef Ogiætelega er a þeim teked. Þañeñ er Ahyggia og Bukhsorg þessara Lijfdaga/ Hun lofar öllu fögru/ Gulle og Silfre/ fullum Kornhlödum/ Ynde og Eptirlæte/ eñ þr ed stijnga Hiarta sijnu þar med/ þr fiña þo eckert Ynde/ helldur eins og hiñ Vatnssluka þyrster æ þess meir/ sem hn̄ meira dreckur/ So er þess frekare Agyrndeñ/ sem meire er Audureñ/ og hun etur sialfa sig/ og elur sig þo sialfa/ Hun er bæde Hungur og Fylle/ Ynde og Sorg/ og er þo alldrei so mikid Eptirlæted/ ad ecke sie meira Andstreymed/ og ꝥ sem yfertekur/ ad hun tiefur þa Unadsemd/ er Meñ eiga i Drottne ad hafa/ og mettar sijna Þræla med Harma-Braude einu / og dryckiar þa med Omilldis-Ole/ so þeim gleymest ad safna sier Fiesiood á Himnum/ hvörium ecke kañ Mölur nie Rid ad granda/ nie Þioofar epter grafast/ Matth. 6. O þu dyrkeypta JEsu Brud Christeleg Kyrkia / Lát þier þad til Rifia reña/ ad þiñ Unuste er med Þyrnum Koronadur a yckar Heid-urs Deige/ eñ þu rækkar þa Þyrnana best/ sem hañs blessada Höfud hafa hvad sárast stunged i Pijnuñe / þad eru þijnar Synder og þitt Eptirlæte / þu sem ert afkeÿpt med Guds eigen Bloode / Act. 20. Svo þad er ecke all-lijted Sorgar-Efne hvör sem þess giæter / ad hid Oforgeingelega Sæde Guds Orda/ sem Pétur talar um/ þad þroast valla svo hier a Jördunñe/ ad Vindene hañs Barna verde fullt i Heim-enum.

Romverjar kölludu þad Opacklátañ Akur / sem ecke svarade Kostnadenum og Erfidenu/ Eñ ꝥ má hiñ Allsvalldande Huss-Fader ad rietttu seigia um sinñ Akur/ Þvi ef nockur vill meta til samans Guds Ein-

 gietens

giefens Sonar dyrmæta Blood / hvørs minste Drope ad er kostulegre en øll RykeVeralldarekar z fra D.rd/ z so hin fiorda Part af þm/ sm Orded heyra/ ad hinu Dreiknudu/ sm þar þ ukast eru/ þa mun hm smaka ad Christi Sryde z þhs Akurs Avexte sie Oløkt fared og øngvastveigen samast ad safna. Hvør Eyru hefur ad heyra/ hn heyre þ. Hvørier eru hiner fiordu Tilheyrendur/ Br. M: Þad eru þr sm JEsus samlyker þui Sædenu/er fiell i Gooda Jørd z bar hundradfalldan Avoxt. Þetta þyder Drottens uppa þa/sm behallda Ordenu i goodu z stdsømu Hiarta/z fæta þar af Avøxt i Þoleumæde. Gud hefur los ad ad sitt Ord skylldc ecke koma tomt til syn aptur / þui hefur hn ecke lofad/ ad þ skule hia øllu verka Saluhialpena/ hvar þ? Þui þar eru svo marger sm þui ecke hallda i goodu Hiarta/ z ecke aller sm liea þui Rum i Hiartanu. Hid sama Ord var predikad Pharao og øllu hns Þienurum/ En þo seiger Ritningen/ ad sumer af þm hafe Ottast Ord Drottens/en Pharao forherdte sitt Hiarta. Hid sama JEsu Christi Evangelium kiende Paulus z Barnabas i Iconio/ og þar trude mikell Fiolde/bæde Gydinga z Grycka/en Judar þeir ed Vantruader voru/ æstu upp Heidingiana i mote Brædrunum/ Act. 14. Hid sama Guds Ord kiende Jesus øllu þm/er til hns heyrdu og sau hns Kraptaverk/ þo søgdu nockrer ad hn Jarteikner giørde þ Beelzebub/Luc. 11. Adrer leitudu epter Teikne af Himne/ þo fanst þar ein Kona/er fagnade hns Kienningu/og sagde: Sæll er sa Kvidur er þig bar/og þau Briost er þu mylkter. Andsvar JEsu uppa Ord hennar minner mig a ad tala um/ hvørsu Gledelegt ad er Guds H. Ord i þess Mans Hiarta/ sem hefur Lyfsing syna i hns Logmaale/Ps. 1. Hn sagde: Hvad um þ: Sæler eru þr ꝰ heyra GudsOrd z vardveita þau. Eg þykest vita ad mørg mune so Lynd sem Kona þsse/er hun liet a sier heyra/ad hun villde hafa vered JEsu Lykamleg Mooder/hefde hun þann Kost mact eiga/en eg heyre ad hvørre eirnre christelegre Salu er boden betre Kostur/ sm er ad heyra Guds Ord og vardveita þau. Ecke hafde Maria miklu Alysdlate Heimsins ad fagna / þott hun være Mooder ad Konunge Himens og Jardar. En þ heyre eg ad hun hafe vardveitt øll hnsOrd i synu Hiartal

ka/ Luc. 2. Þad heyre eg og ad Simeon seiger i þessum Cap. Ad hennar Aundu mune Sverd i gegnum smiuga/ þad hefur aun alls Efa vered/ þeg-ar hun stood under Krossenum/ og hun sa hans Hendur og Fætur i gegnum stungnar/ er hun elskade so sem sitt eiged Hiarta. Af þessu sie eg Mariu sæla ad vera/ þvi þau Order hun vardveitte i sijnu Hiarta/ hafa hialp-ad henne slijk Oskøp ad þola / Þad sama veit eg ad Guds Ord verkar i allra þeirra Hiortum/ sem hann elska/ og eru JEsu andlegar Mædur. Mitt Ok er sætt og mijn Byrde liett/ seiger Endurlausnarenn/ Math. 11. Ecke þyker þad Heimsins Børnum/ þeir ed Oked i sundur briota. Enn hvør mun þad liett giøra? Þad giører Guds Ord/ sem Riett-truud Saala vardveiter i Hiartanu/ hvørt ed kelur henne Tru um þad/ ad Mootlætingar þessara Tijma/ sieu eige verdar þeirrar Dijrdar/ sem framm vid oss mun koma i ei-lijfu Lijfe/ Rom. 8. Sæler eru þier nær Mennerner hallmæla ydur/ og tala i giegn ydur alla Vondsku fyrer mijns Nafns saker / so Liugan-de/ seiger hann enn aptur/ Matth. 5. Fagned og vered gladed/ þviad ydar Verdkaup er nøglegt a Himnum. Enn hvør mun giøra oss vissa um þesse Verdlaun? Þad giører H. Ande/ sem byr i Ordenu þvi/ er eitt harm-þrungenn og sundurknosadur Ande vardveiter i godu og sidsømu Hiar-ta/ þvi hann er Pantur vorrar Arfleifdar/ Eph. 1. So sem eg er þess fullviss/ ad mier verdur einginn Skotaskulld ur lanudu Fie/ a medann eg Pant hefe: Svo og langtum framar er eg þess fulløruggur/ ad mier mune øll Harmkvæle þessa Heims med eilijfre Glede endurgolldenn verda/ (jafnvel þo eg þess Overdugur sie) a medann eg vardveite Guds Ord i godu og sidsømu Hiarta/ þvi Ande Guds ber Vitne mijnum Anda/ ad eg sie Guds Barn/ Rom. 8. Og FJerer A Vøxt i POlenmæde/ seiger Herrann: Hvørugt giefur annare ann vered. Sa sem vardveiter Guds Ord/ hann fæer Avøxt i þolenmæde/ og hann sem Avøxt i þolenmæde fæer er/ hann vardveiter Guds Ord. Þess giefur Johannes i hans fyrsta Brie-fe Cap. 2. med þessum Ordum: Ef nockur seiger eg elska Gud/ og vard-veiter ecke hans Bodord/ hann er Liugare. Villt þu christenn Madur vita hvørt ad Guds Ord byr i Hiarta þijnu edur ei/ þa rein og profa sialf-ann þig/ hvørt þu manst þad af Gude er sagt/ hvørt þu hefur Lyst og ad

taka uṁ hn̄/ hvort þier mis þocknast / er þu heyrer hn̄s Nafn lastad/ hvort þu gledst af þvi/ þa hn̄s Ord hefur framgang/ hvort þu elskar þa er hn̄ elska/ hvort þu ert fliotur ad tilgiefa Misgiordernar/ hvort þu kienner i Brioste uṁ þa/ sē Naud lijda/ og elskar þa ecke einasta med Orde og Tungu/ helldur med Verke og Sannleika/ hvort þu aumkyer þig þ Gude med þacklæte þijns Hiarta/ þegar þier vel vegnar/ hvort þu kisser a hn̄s Vønd nær hn̄ þig typtar/ þegar þu freistast af Diøf-skokans/ Heimsins og Holldsins Vielū/ eñ þier kiemur þa under eins i Hug hvad Gud hefur bañad/ hvort þu lætur þa af/ & Elskañ til Guds rædur meir eñ Fijsn Hollzsins: Finnur þu þa hia þier/ þott þ sie i Veikleika & a stundū meige afbera/ þa er þ vijst ad Guds Ord og hn̄s Ande dvollnar i Hiarta þijnu/ eñ aññars ecke/ þvi so seiger Lausnarēn: Ef nockur elskar mig/ þa sk hn̄ mijn Ord vardveita/ Joh. 14. eñ ef Skap þitt bijdur þier allt aññad/ þa seige eg þier i Nafne Jesu Christi hins Krossfesta og blessada / sem þijna Sálu hefur fra Helvijte endurleyst/ tak þier Vara og bid Gud ad skapa i þier hreint Hiarta/ og giefa þier nijañ Anda/ þt eg þore ad setia mijna Sálu i Ved/ ad þu geimer vanfæra Sál i heilbrigdū Lijkama / og herbergiar vondañ Giest i vænu Husesi/ eñ veitst ecke nær a Veggeñ skrifad verdur: Þu Dáre a þessare Nottu skulu þr þijna Sálu fra þier taka/ Luc. 11. Hvad gagnar þ þa Mañenū/ ad hn̄ ætte alla Verolld þessa/ og lijdur so Skipbrot a Sálu sinne. O þu eilijfa Ord Fødursins sē varst i Upphafe hia Gude/ þ hvorn ad Allrernar skapadar eru/ Endurskapa þu Hiarta vort/ ad vier verdū nij Skiepna i þier/ Lát þu þitt sæta Ord vera vort ædsta Eftirlæte hier Tijmanlega/ so ad vier meigū þess Oumrædelega Fagnadar niota eilijflega. Veit oss þad O Herra JEsu Christe / fyrer þitt dijrmæta Blod og blessada Forþienustu. Þier sie med Fødur og H. Anda/ Dijrd/ Heidur og Lof/ fra þvi nu er og uṁ Allder Allda/ A M E N.

Sunnudagen i Føstu Inngang.

Gudspiallid/ Matth. 3. Cap.

I þañ

Y Van Tyma. Kom JEsus af Galilea ad Jordan til Johañem/ uppa þad ad hñ skyrdest af hønum. Eñ Johañes varnade hm̃ þess / og sagde: Mier er þørf ad eg skyrest af Þier/ og þu kiemur til myn. Eñ Jesus svarade og sagde til hñs: Laatt nu so vera / þviad so hæfer oss allt Riettlæte upp ad fylla. Og þa lieet hñ þad epter hm̃. Eñ er JEsus var skyrdur/ stie hañ jafnskiott upp ur Vatnenu. Og sia/ ad Himnarner lukust upp yfer hm̃/ og Johañes sa Guds Anda ofañ styga sem Dufu / og yfer hañ koma. Og sia / ad Roddeñ af Himne sagde: Þesse er Sonur miñ Elskulegur / ad hvørium mier vel þocknast.

Exordium.

Eg vil uppvekia þeim Eirn Spamañ af þeirra Brædrum eins og þu ert / sagde DRotten vid Moysen / Devt. 18. Þesse Rikning er a vorum Frelsara JEsu Christo ad fullu uppfylld / þar ed hañ strax epter syna allra Helgustu Skyrn i Añe Jordan var settur af Gude synum Fødur til Kieñemansskapar og Spamañs Embættis Nya Testamentesins / og smurdur med Oleo Fagnadarens fram yfer syna Hlutakindur / Ps. 45. So ad uppfylltest þad sagt er fyrer Munn Esaiæ / 61. Cap. Og hin eilyfa Spekeñ Guds uppa sialfañ sig þyder / Luc. 4. Ande DRottens er yfer mier af þvi hañ hefur smurt mig / hañ hefur sendt mig til ad predika Voludum / ad leggia vid þau sundurknosudu Hiørtun / til ad predika þeim Herteknu Frelsid / þeim Føngudu Lausnena / hinum Blindu ad þeir verde Heilskigner / ad eg frelse hina Sundurkrømdu. Eñ hvørninn mæ eg þad skilia / ad þesse mikle Spamadur sie eins og Moyses / þar hañ var Madur syndugur / Eñ þesse an Syndar? Þess er ad giæta hier i / ad Gud spaer / ad hañ muñe eins og Moyses verda / eñ Moyses þo ecke jafn hønum: Lykur ad sønu i allre Mañlegre Hegdan og Edle uppæteckeñar Natturu / eñ nærsta Olykur epter þeirre Dyrd sem hañ atte i Upphafe hiæ synum Fødur / og i Sañleika er vor Endurlausnare Moysi i mørgum Hlutum lykur. Moyses var eirn Madur / Christur er og Hold af voru Holde / og Bein af vorum Beinum. Moyses var af Gude sendur / eñ um sig talar JEsus hiæ Johañe: Svo sem Fadereñ sende mig / þa sende eg ydur / Joh. 20. Moyses utleidde af Egyptalande / JEsus hefur frelsad oss af Syndareñar Prældoome. Gud uthellte synum Anda yfer Moysen / og gaf hønum Vitsku og Speke til ad dæma sitt Foolk / myklu framar þo yfer JEsum Christum / þvi hønum hefur hañ an Mælingar gefed. Joh. 3. Gud took af Anda Moysis og lagde yfer Ødlingana i Israel / Num. 11. Af JEsu Fyllingu høfum vier aller medteked / Joh. 1. Þar var eige so plagsadur Madur sem Moyses / Num. 12. Hvør hefur so plægadur vered sem JEsus? Moyses var Hertoge i Israel sa ed leidde Guds Fylkingar i Eydemørkeñe / JEsus Guds Sonur er hiñ mikle Hertoge / sem af Bethlehem er utgeingeñ /

Mich. 5. til ad frelsa hans Foolk Israel. Israel hræddest fyrer Auglite DRottens i Horeb / Exod. 20. og sagde vid Moysen: Eige villum vier framar heyra Raustena DRottens Guds / þar þu uppa Fiallid / og tala vid hann fyrer oss. Af hvøriu rænda er ad Moyses i þad Sinn hafe verid Medalgangare millum Guds og hans Foolks: Þeirrar Meiningar hefur og vered Stephanus Pijslarvottur DRottens / er hann sagde um Moysen / Act. 7. þegar hann þyder þenna merkelega Spaadoom uppa vorn Frelsara / seigiande: Þesse er hann ed var i Samkundunne i Eydemørkunne med Englenum / Sa ed talade vid hann og Fedur vora / Sa ed medtook þad lifanda Ord / ad hann gæfe oss þad / enn þott ad Moyses i þann Mata være Medalgangare mille Guds og Israels Sona / þa hefur þo Sonur Guds sitt ædra Embætte ødlast / vordenn Arnadarmadur hins betra Testamentis / sem stadfest er uppa betra Fyrerheit / Hebr. 8. Vid þenna Mismun a mille Moysis og Christi Medalgaungu hefur Paulus kannast / Hebræos 12. Cap. med þessum Ordum: Þier erud ecke geingner til þess Fialls sem þreifanlegt er / og med Ellde brennur / nie til Þoku edur Myrkurs og Ovedurs / nie til Ludurþyts edur Raddar Ordanna / vid hvøria þeir Ottudust er hana heyrdu / þad eige yrde til þeirra Ord ed talad / helldur erud þier komner til Fiallsins Sion / og til Medalgangara hins Nyja Testamentis JEsum / og til Bloodsins Adreifingar / þad betur talar enn Abels Blood. Þetta er þad dyrmæta Blood Guds Eingetens Sonar / Apoc. 1. JEsu Christi / med hvøriu hann þvær oss synduga Menn sem komum i þenna Heim / i Skyrnar Laugenne af øllum vorum Syndum / og uppa þad hann helgade øll Vøtn til Hiálpsamlegs Medala Endurfædingarennar / þa hefur hann lated sialfann sig i Anne Jordan skyra / svo sem vier nu Samstundis heyrdum af þessa Dags Evangelio / af hvøriu vier villum Einasta yfervega / hvad stoor og mikel ad sie Kraftur Skyrnarennar i Framkvæmd vorrar Saaluhiálpar / og hvørier ad sieu hennar Avexter. Þu Myskunsame Gud / sem bæde hefur plantad og Avøxtenn giefur / Gief þu ad um þenna þinn Hæleita Leyndardoom svo talad og eftertekid verde / ad þitt Allra Helgasta Nafn vegsamest a medal vor / Enn vier mættum þinar Eilyfu Myskunar Saaluhiálpleg Not hafa / Fyrer Fulltynge þyns Elskulega Sonar i Krafte H. Anda / AMEN.

Utleggingenn.

DRottenn sagde vid Nicodemum fordum Daga: Joh. 3. Ad hvad sem af Holldenu fædt være / þad være Holld / enn hvølikt ad sie vor Holldleg Fæding / þad utmalar Guds Ande allra best fyrer Munn Pauls / er hann seiger: Eph. 2. Ad vier sieum af Natturunne Reidennar Børn. Hvad kann þvi aumara ad vera / enn under Guds Reide eru / þar hun er eirn fortærande Elldur / sa ed brennur allt til nedsta Helvijtis? Deut. 32. Enn hvørnenn erum vier nu vid þetta Volæde kvitter vordner? Þad høfum vier ødlast i Skyrnar Saanum. Þess gietur St. Paall / Eph. 5. seigande: Christur

hefur

hefur hreinsad Søfnudenn med Vatnslaugenne i Ordenu. Hann seiger enn aptur/ Ad Gud hafe þrefed oss ut af Vallde Myrkrana & sett oss i Rijke sijns Sonar/ Col. 1. Nær mun þetta hafa giørst? Ad vijsu i Skijrnenne. Hvørt er Valld Myrkranna? Þad er Diøfulsins Rijke/ Eph. 2. Hvørt er Guds Sonar Rijke? Þad er Fridur og Fognudur i H. Anda: Rom. 14. Þier vorud fordum Myrkur seiger Pall um Heidingiana/ medur enn þier voru af Gude Endurfædder/ enn nu erud þier Lioos i Drottne/ Eph. 5. Eins vorum vier aller a oss komner/ medur enn Guds eilijfa Myskun endurbætte vorn syndugann Giefnad med Vatne & Anda. Svo mikill Munur sem nu er a mille Lioossins og Myrkursins / mille Dags og Nætur/ mille Solarennar & þra Hluta sem hun upplijser / svo miked Diup sem þar er stadfest a millum Lazarum i Fadme Abrahams og hins rijka Sælgiætings/ þar hann pijnest i Helvijte og Kvolunum/ Luc. 16. So stor Mismunur er ad sijnu Leite mille þra sem alleina af Holldenu/ & þra sem i Skijrnenne verda af Andanum fædder/ þvi vor Lausnare seiger hia Joh. 3. Cap. vid Nicodemum: Nema einhvør verde endurfæddur af Vatne og Anda/ þa kann hann ecke inn ad ganga i Guds Rijke. Þetta tala eg ecke i þre Meiningu/ ad eg hafe hinn minnsta Þanka þar um/ ad sman Børnenn sem annad hvørt i Modurlijfe burtkallast / eda deya strax epter þad þau borenn eru i Heimenn / edur hindrast a einhvørn Hatt fra Skijrnarennar Blessan / ad þau mune ecke eilijfs Lijfs Erfingiar verda / helldur af þvi ad Drottenn tæke Ordastad vid Nicodemum / einn fullordenn Mann / sem ecke var so uppfræddur i þeirre Guds Rijkes Stiorn / sem Christur hoof hier a Jordunne/ med Endurgiefningu syndugra Manna fyrer Vatn og Anda / er Nijungar þotti hia þeim sem af Umskurnenne voru/ sierdeilis Pharisæunum/ af hvørium Nicodemus var / þa epter þvi (seige eg) ad hann villde undervijsa hønum i Lærdoome Nija Testamentesins / þa sijner hann hønum / ad sa ed nu vilie hoolpenn verda/ hann meige skijrast læta. Einn Konungur er ecke bundenn vid þau Løg sem hann sialfur giefed hefur/ svo hann meige þeim ecke umbreita/ nær þad ei skiedur a mote Guds Løgum/ þvi skyllde þa hinn mikle Stioornare allrar Veralldar/ vera so fastur vid sijna Setninga/ ad hann

leifdenn

leifdest ecke ad giøra sijnū Skiepnū gott/med þeim Hætte sem hans alvitra Raade haga þyker? Guds Setningar skyllda oss under hans Hlydne i øllu þvi sem i voru Vallde er/eñ ecke sialfan hn̄/svo hn̄ þ ecke utrietta kunne sem hn̄ vill/med þeim Hætte sem hn̄ sialfur vill. Foroktun Skyrnarennar z ecke hennar Brestur fordæmer syndugañ Mañ/eñ sa kañ ecke ad foracta sem eige kañ ad adgreina Illt z Gott. Nia Gude er eingeñ Hlutur Omattugur/Luc. 1. Þvi mun þa þesse vera? Mattugur er Gud ad uppvekia Abraham Sonu af Steinū/Matth. 3. þvi þa ecke ad flytia þeirra Saaler i Abrahams Skaut? hvørra Lijfstundū hn̄ sialfur rædur. Ef Gud villde endurfæda Mañeñ an Skyrnarennar/munde hn̄ þ ecke giera edur meiga? sanlega. Eg sie hn̄ hefur endurfædt þa sem a Gamla Testamentesins Døgū lifdu/ fyrer Medal Umskurnarennar/ Eñ ef hønū þocknadest alldungis fyrer utañ nockurt Medal ad endurgiefa Mañeñ til eilijfs Lijfs/munde þ ecke i hans Vallde standa? eingeñ Efe er a þvi. St. Paall styrker mig i þre Tru/Rom. 4. talande þar um med hvøriu moote Abraham hafe vered reiknud Tru sijn til Riettlætis/med hvøriu mote var hun tilreiknud? seiger hn̄/Hvørt þegar hn̄ var i Umskurnenne edur Yferhudenne? Ecke i Umskurnenne helldur Yferhudenne. Hafe nu Gud Abraham Fødur Truadra endurfædt þ utañ Sacramentana medal/þvi skal hn̄ ecke kuña z vilia þ sama giøra vid þa sem ecke verdur so langs Lijfs auded/ad þr meige i Skyrnenne endurfædast. Ad eg ecke tale um Adam/Set/Lamech/Matusalem/Enoch z Noa/mz Otal þusund ødrū s meñ fullelega trua ad nu life mz Gude i Himnenū/z andader erū ader eñ Sacramenteñ voru iñstiptud. Og ad Meñ vite/ad þessū sie eins vared sijdañ Sacramenteñ iñsett voru/þa sie oss vitanlegt/ad hn̄ sem kuñe holpeñ ad giøra þau Børneñ i gamla Testamentenu/sem burtkøllud urdust iñañ þess attunda Dags/hvør ætladur var til Umskurnenar/Gen. 17. hn̄ sem myskunade sig yfer þa s deydu i Eydemørkeñe Oumskorner/Jos. 5. Hn̄ s uthellte H. Anda yfer Corneliū z þa sem voru i hans Huse/ader eñ þr nockurn Tijma skyrder voru/so ad Petur sagde: Hvør mã bañа þeim Vatned/sem medteked hafa H. Anda eins og vier? Act. 10. Hans diupu myskun/edur/Luc. 1. sem øngvañ Børn hafa/

þau

Þau eru ecke øllſaman utrunnen i Skryn̄ Sæden̄/ helldr reina hn̄s miklu Myſkunar Læker eirnnegenn til Þſtara Smælingia / af hvørrū Fader Myſkunſemdanna vill ecke ad nockur ſyrerfareſt/ Matth. 18. Þeim ſm̄ truader voru af Umſkurneñe hnickte vid þ/ ad H. Ande fiell yfer heidn̄ Þioder/ Act. 10. ſm̄ eckert af Gude viſſu ꝛ̄dur enn þr ſkyrder voru/ So ſkiedur þ enn nu i Dag/ ad þ ſm̄ Omøgulegt er ꝛ Mønn unū/ þ er møgulegt ꝛ Gude/ Matth. 19. David Konungur/ þott hn̄ ſtor ſyndugur Mad ur være / þa er eckert ad heyra annad a hn̄s Kvedlingū / enn ad hn̄ hafe ætlad ſier eilyfa Viſt hia Gude/ þegar hn̄ harmade ſinn Son/ hvørn hn̄ gieted hafde mz Berſabe/ hvør ed framar ødrū hn̄s Børnū mætte kall aſt gietenn z fæddur i Syndenne/ ſa ed z deyde ꝛ̄dur enn hn̄ umſkorenn vard/ Hn̄ huggade ſig med þſſū Ordū þegar hn̄ reis upp ur Duptenu / Þar hn̄ griet Synd ſyna ꝛ Gude. Eg kiem til hn̄s og hann ecke til myn/ 2. Sam. 12. Af hvørriu audſied er/ ad hn̄ hefur vered fulltrua þar um̄/ ad hn̄ være undann ſier farenn i þa gledelegu Viſt/ hvar ad er Sadning Fag nadarens/ ſo ſm̄ hn̄ þ ſialfur kallar. Hvad ſiarlæger ad ſieu Guds og Manna Domar/ er a medal annara audſied af Jonæ Spamanns Søgu/ þegar hn̄ nærre þvi brixlade Gude um̄ ſyna Þolenmæde/ Jonæ 4. med þſſū Ordū: Jeg veit þu ert Nadugur z Myſkunſamur/ Þolenmodur z nærſta Goodgiarn: Enn Gud ſvarade hm̄ þeſſu medal annarra / Munt þu riettelega reidaſt? þu hlyfder Lundenū uppa hvørn þu ecke erfidad er/ og eckert giørder þu til hn̄s Fullkomnunar/ þvi hn̄ vox a Nottu/ z Naturgamall viſnade hn̄: Skyllde eg þa ecke þyrma Ninive þn̄ ſtora Stad/ i hvørrinn ad eru fleire enn Hundrad og tuttugu Þuſunder/ er ecke vita til hægre nie vinſtre Handar/ z mørg Villudyr. Hafe nu Brunnr Myſkunſemdanna ſo Nadugur vered/ ad hn̄ villde þyrma þeim Oguds lega Stad vegna Oumſkorenna Heidingianna Barna/ hafe hann helldur vil: ad þola fra Illſku / ſm̄ i Himenenn var uppſtygenn ꝛ hn̄/ helldur enn ad eydeleggia øll Dyrenn ſm̄ þar inne voru/ Jon. 1. Þvi ſkyllde eg þa ecke ganga ur Skugga þar um̄/ ad hn̄ mune myſkuna ſig yfer eitt Omal ga Foſtur/ ſm̄ eckert kann til þſſ/ ad þ ei leingur lifer. Nu þott ad Gude vorn̄ ſie i ſialfs Vallde ad taka Manneſkiuna i Sm̄tt ud ſig og endur-

giefa til eilijfs Lijfs/med hvoriu hellst mot /sem hm̃ þ pockņast/epter siñe Almættis Goodgyrne/ Samt er pad hiñ verste Glæpur ef nockur forsmæer edur forsomar þta Hiælpsamlega Medal. Þott eirn Huss-Fader meige m; ødru moote utrietta pa Hluke/er hñ skipar sijnu Pien-aro/mun hiñ þar fyrer vera Sikn-saka/ef hñ forsmæer sijns Herra Raadstofun. Gud hafde nog Raad ad slæ i Hel Konung Amaleciłaña/ þott ecke hefde hñ brukad Sauls Hond þar til / Eñ af þvi hañ var toomlatur i Guds Eyrenda Framkvæmd/ þa vard Jsraels Rijke rifed af hñs Hende og giefed hñs Pienara/ 1. Sam. 15. Munde nockud Achab ꝛ hñs Hus umflya Olucku̅na / þa hñ forsmæde Drottens Vilia i þvi ad drepa Benhadad Syrlands Konung. 1. Reg. 20. Jafnvel þott hiñ sterke Gud hefde þusund Veige til ad tortijna hm̃. Pad sem Umskurneñ var i gamla Testamentenu/ pad er Skijrneñ i þvi nyia. Eñ hvørsu miked hafe vardad um̃ Umskurnena/vottar sialfur Gud/ Gen. 17. þegar hñ stiptade þ H. Sacramentu̅/seigiande: Allt Kallkyns/sm̃ ecke umskiter Yferhud sijns Holldz/ hñs Sal skal uppræcast fra mijnu Foolke/ þvi hañ hefur Onytt miñ Sattmaala/ hvøriu Sankynia er/ þad Drotteñ talade vid Nicodemu̅/og eg hefe adur anvikist. Nu þott ad Barnaña Velferd sie hier undañtekeñ/ sem adur er sagt/ þa vite þo hiner gømlu / sem forsoma a þm̃ svoddañ Hiælpræðesins Medal/ ad Gud vill þess krefia af Þra Hende/ þar fyrer skielfdest og Zippora Kvina Moysis / þa hañ tafde ad umskiera siñ Son/ Exod. 4. añad-hvort fyrer heñar Umkølur edur einhvørn añañ Tilgang / eñ Gud mætte þm̃ i Giesta-Herbergenu/ og ætlade ad slæ Moysen i Hel þ þssa Forsoomun: Þvi skyllde ecke syndugu̅ Mønnu̅ framar øllu ødru þykia mikels verdt um̃ þeñañ hæleita Hluk. Sa Stadur hvar vor Endur-lausnare liet Skijrast/hefur æn Efa vered Betabara/ þar ed Johañes skijrde/sm̃ ræda ma þar af/ad Drotteñ gieck strax epter Skijrnena uti Eydemørkena ad freistast/og epter Freistinguna kom hñ til Johañem i Betabara aptur/hvar hñ var ad þssu Guds Verke/ Joh. 1. Þetta Ord merker Feriustad/af þvi mikla Dmasemdarverke/sem Gud giørde vid sitt Folk/þegar hñ leidde þad i þessu sama Platze þurrum Footu̅ i

gieguum

gieginu Ana Jordan inn i Canaans Land/og verdur so hier um skrifad/ Jos. 3. ad Ørk Drottenis hafe staded midt i Fliootenu. Þetta ætte ad minna oss a/ ad Jesus Christus er hin sanna Ørk Sattmaalans a mille Guds og Manna/ hvør ed i Skijrnenne samenn verdur: Hann er sa riette Nædarstooll/hvørn Gud hefur sett þ Truna i hans Bloode/ hvar med hann frambyodur þ Riettlæte / sem þ honum er fullkomed: Þar þ ert þu minn Jesu ofanstijgenn i Jordan/allt Riettlæte upp ad fylla/ þu hefur staded midt i Vatns-Floodenu/so vier þurrum Footum inngeingum i Guds Rijke. Þu eilijfe Jehoschua/sem oss hefur hoolpna giort i hærstum Nædum/ þig hefur Gud/ þinn Gud dæsamlega miklad / lengt fram yfer Josuam a þijnum Skijrnar Deige/þegar hann gaf þier fyrer Skijrnar Sæenn i. Ord enu heidnar Þiooder z Endemørk Jardarennar til Arfleifdar / Ps. 2. Þu blessada Sattmæls Ørk / J þier er bundenn Sættmaale goodrar Samvitsku vid hinn stranga z Riettlaata Gud/1. Pet. 3. hvørs Vtlag at vier erum vordner i Adam/og Landrædum vid hann seker med Diøfulsins Pronkan/ þu hefur sundurklofed/ecke Vatnsfølles/helldur N immana/ sem med Yfertrodslu Løgmaalsins voru tilbyrgder. Þu ert ædreifdur med þvi riettla Sættmaals Bloode/sem i vorn Skijrnar Sæ er utrunn ed oss til Riettlætis z Nelgunar. Þu stoore Nertoge Guds Neilogu Þusunda/ þu hefur þ þijna N. Skijrn flutt oss yfer um Jordan/ z slited vora Vtlegd / Þu hefur fært oss fra Egyptalande til Canaan / fra Myrkrunum til Liossins/fra Diøfulsins Vallde/og sett oss i þitt Rijke/ Col. 1. Sieme hier nu christner Menn/hvad miked oss Skijrnenn gagnar/ z þott Gud rate adra Leid inn i þad fyrerheitna Landed med þra Sæl-er/er hann sialfur burtkallar ædur enn þm þessa Medals auded verdur/ þa er audvitad hier af/ hvad miklu sooddann Guds Rædstøfun orkar/ til vorrar Sæluhiælpar: J saam Ordum ad seigia/ Nun er þad fyrsta Port til Sæluhiælparennar. Endurlausnarenn kallar sig Dyr Saud-anna/Joh. 10. N ier verdur hann allra fyrst a Veige fyrer øllum þm/er sijd ann eiga Lijfsins Veg ad ganga inn i Guds Dyrdar Rijke/og hun er hin fyrsta Trappa til Andlegs Lijfs/ so sem hinn Lykamlege Getnadur til þess Nolldlega. Vier erum i Skijrnenne Endurgietner/þvi Paulus seiger

er: Ad vier svo marger/ sem skyrder erū / vier høfū Iklædst Christo / Gal. 3. Enn aptur seiger hn̄/2 Cor. 5. Ad ef nockur er i Christo/ þa sie hn̄ ny Skiepna/ og fyrer þessa nya Skiepnu byr Christur i vorum Hiørtum/ Eph. 3. Fyrer hana kollunst vier Guds Mustere/ 2. Cor. 6. Fyrer hana verdū vier iñplantader a hid sanna Vijnvied/ Joh. 15. J Esum Christum / Fyrer hana heitū vier Limer Christi Lykama/ 1. Cor. 12. Vier høfdū i Fälle vorra fyrstu Foreldra mist hid sanna Riett læte/ svo ad vorar bestu Athafner voru eige betre i Guds Auglite / enn Midlags Fat/ Esa. 64. J Esus hefur baed vort Raad med sijnu Riettlæte/ enn þad kunne ecke þm̄ til ad reiknast/ sem voru Guds Oviner/ þvi hefur hann i Skyrnenne Endurfædt oss og giørt oss Guds Børn af Kiærleiksins Børnū / svo hns Eingietens Sonar Dyrdarfulla og yfer gnæfanlega Riettlæte yrde tilreiknad hns Brædrū enn ecke Andskotans Limū. Þad er ecke um skør fram ad Drottenn seiger vid Johañem/ Lat þu Sō Vera/ þAnneñ Byriar Oss Allt RJettlæte Upp Ad Fylla. Ad Christur þyrfte ecke sijna vegna ad skijrast / er kunnugra medal vor enn um þurfe ad tala /; þvi hvorñeñ kunne Menn ad skyrna Glased eda Sōlena biartare ad giøra? Helldur er Christur/ skyrdur svo vel sm̄ um skoren/ uppa þad ad hn̄ helgade Sacramentenn/ og forþienade oss Arf-loku Guds Barna þ þau sømu. Christur var ad sønnu alldrei vort Riettlæte/ þvi Gud sende Sonenn i Heimenn/ ad hn̄ vort Riettlæte yrde/ 1. Cor. 1. Hann er ordenn Bølvan þ oss/ ad vier yrdū Guds Riettlæte i hn̄/ Gal. 3. Hann er Jehova vort Riettlæte/ Jer. 23. og þta Riettlæte hefur vor Herra med sijnū allra helgasta Dauda oss utvegad/ Enn hier vantade þ Medal med hvoriu oss skyllde þta Riettlæte tilreiknast/ so þ kynne a oss ad hrijna/ hvørt eg seige Skyrnena ad vera/ og þ Skyrnena Endurgietninguna/ þvi i hn̄ vier og i hns Dauda skyrder/ þvi true eg þess fastar sm̄ St. Paull helldur styrker mig i þre Tru/ er hann seiger/ Tit. 3. Ad hn̄ hafe oss hvolpna giørt fyrer Endurgietningar Vatns Bads og Endurnyungar H. Anda/ hvøriū hn̄ hefur nooglega uthellt yfer oss/ svo vier Riettlatter þ hns Nad/ yrdū Erfingiar eilijfs Lijfs epter Vonenne. Svo er nu vor Skyrn bygd a Christi allra Helgustu

Skyrn/ enn af vorre Skyrn frammkiemur Rietlætingenn fyrer Gude/ sem er Forergiefning Syndanna. Þessu skynest mier ad Faderenn lyse/ þegar vor Broder/ sem oss er ad ollu lykur/ ad Syndenne undannteknne/ þegar hann stie upp ur Anne Jordan/ seigiande: Þesse er minn Elskulegur Sonur i hvorium mier Velþocknast. Til hvors er þinn Sonur i Heimenn komenn Naaduge Fader? Synduga Menn Saaluhjalpna ad giora/ 1. Tim. 1. Þvi hefur hann i sinne Skyrn allt Rietlæte uppfyllt? Til ad kalla synduga og ecke Rietlæta til Yderanar/ Matth. 9. Þvi liet hann Skyrnena vera Inngang sijns Kiennemannlega Embættis? Þvi hann villde hun yrde vor Inngangur til hinns Andlega Kiennemannskapar. Þvi er Herrann af synum Þienara skyrdur/ Skaparenn af Skiepnunne/ Gud af Manninum/ Soolenn af Morgunstiornunne/ hinn Heilage af Syndaranum/ Meistarenn af Lærisveinenum? So ad þu fyrer þetta og alla adra hanns Forþienustu/ giord er synduga Menn þyna Þienara/ þynar Skiepnur/ þyns Sonar Lærisveina verduga og hæfelega i hanns Nafne ad frammkvæma a odrum synum Lykum þetta sitt Eyrende/ og ad skyra med Vatne eins og Johannes/ þar Drottenn sialfur vill med Anda skyra. Þetta hefur hann þæcknast fyrer sialfann sig ad utrietta/ i hvorium þu hefur alla þyna Velþocknan. Muntu þa hafa Oþocka a þui/ sem hann ecke skammast syn/ Brædur ad kalla fyrer sennu Skyrn? Ef hann hefur i sinne Skyrn allt Rietlæte uppfyllt/ munt þu þa ganga i Doom vid Ranglætann/ sem i hanns Dauda er skyrdur? Ecke er þad ætlande til þinna heitu Myskunar Yvra/ sem giefed hefur oss Sonenn þegar vier vorum enn þa þyner Oviner/ Rom. 5. ad þu muner ecke giefa oss alla Hlute med hönum/ Rom. 8. þar hann hefur i Endurgiefningar Laugenne giort oss ad þynum Bornum/ þar fyrer vegsomum vier þyna Guddoomlega Naadign i bliugustu Audmykt vors Hiarta/ enn nu i Dag standande i þynu Auglite/ med þyns Þienara St. Peturs Ordum/ af hanns fyrra Pistels 1. Cap. seigiande: Blessadur sie Gud og Fader Drottens vors Jesu Christi/ sem af sinne mikillre Myskunsemi hefur endurgieted oss til lifande Vonar fyrer Upprisu Jesu Christi fra Daudum/ til þrar Arfleifdar sem ecke kann ad skiemmast/ ecke saurgast og ecke ad folna/ hvor oss er ætlud a Himnum. Hvorienn madur sie epter Holldlegri

Edle/ þ sýner oss St. Paall a þm̄ sm̄ ad øngvu nýta sýna Endurfæd-
ingu/ og ecke hyrda um̄ hana ad endurnýa. Vm̄ Skilningenn talar hn̄/
ad Holldsins Vitsmuner sieu Reide & Fiandskapur i giegn Gude/ Rom.
8. Vm̄ Viliann/ ad Hollded gyrnest i moote Andanū/ Gal. 5. Vm̄ Gyrn-
dernar/ ad þær strýde i moote Sælunne/ 1. Pet. 2. Þott ad þesse Vansæ-
heilsa Sælarennar verde nu alldrei fyllelega læknud so leinge vier lifū
i þssu Hollde / so sm̄ Paulus þ noglega vottar / med mikellre Harmaa-
kløgun yfer sialfū sier/ Rom. 7. þa samt verda vorar Sæler i Skýrn-
enne þ Verkan H. Anda tilbunar til ad mootstanda þvi Illa / og vorer
Limer til Riettlætesins Jbudar/ epter þre Mæling sm̄ ad þra Forgeing-
gelega kann ad þola/ so ad þegar H. Ande straffar i oss Syndena/ upp-
vekur Truna/ ebler Þolenmædena/ styrker Vonena/ kveiker Elskuna til
Guds og Naungans/ annadhvort þ Ordsins Heyrn/ i hvørtu hann byr/
edur og þ Gudrækelega Þanka/ þa giefur sa hm̄ samsinnt & auked sýna
Endurnýung / sm̄ hm̄ ecke mootstendur / annadhvort med Hyrduleyse/
Þverud edur sialfskapadre Vantru/ hvør ad søkin er i vorū Vallde/ so
sm̄ allt hid Jlla/ enn ecke Truenn/ hvør ad er Guds Verk/ Joh. 6. & seig
er vor Endurlausnare oss allra best Greinarmun a nalln þssara tveggia
slags Flocka/ þra sm̄ nockur/ og þra sm̄ einginn Not hafa sinnar Endur-
fædingar/ Joh. 15. Eg em þ sanna Výnviþr/ enn Fader minn er Výngards
Madurenn/ sier hvørn þann Kvist sm̄ ecke ber Avøxt/ mun hn̄ burttaka/
& hvørn þann sm̄ Avøxt ber/ mun hn̄ hreinsa/ ad hn̄ bere meire Avøxt.
So verdū vier nu i Skýrnenne endurnýader til godra Verka/ hvad Paul-
us vottar/ Rom/ 6. Vier erū jardader mz Christo þ Skýrnena til Daud-
ans/ ad lýka sm̄ Christur er upprisenn fra Daudū þ Dýrd Fødursins/ so
eigū vier ad ganga i Endurnýungu Lýfdaganna. Þaraf verdū vier nu i
Skýrnenne andlega Endurfædder/ Riettlætter & Endurnýader/ & þott ad
vor Goodverk/ ef nockur væru/ sieu Ofullkomenn/ & ecke i sialfū sier betre
enn margra Heidingia/ þa samt lýka þau Gude betur / þvi þau fram-
koma af þm̄ ē i Skýrnenne eru Guds Børn ordner/ & Riettlætter i hei-
lagre Vatnslaug þ þann Fullnad sm̄ Gude er golldenn i Christi saklausū
Dauda/ enn oss tilreiknadur þ Endurfædinguna. Jeg fæ mier ecke til

Orda

Orda nm̄ pa sm̄ par ꝥ utan̄ eru/ 1. Cor. 5. Gud veit ꝥ sialfur sm̄ Man̄ en̄ skapad hefur/ af hvorium̄ Krapte verkast i þm̄ þær Dygder/ sem oss munde torsokt epter ad breita / og hvört Allt þar hafa i Gude Dyrd arfulla Auglite/ er honum kun̄ugast sm̄ er Doomare alls Hollds. Jeg þacka alleina hn̄s almætugre Goodgyrne / ad hn̄ hefur oss sm̄ a hn̄s Nafn trun̄/ þen̄a Veg tilbued/ og open̄berad til Sæluhimalparen̄ar/ og fæ mier Orsøk hier ut af ad þeinkia/ hvad miklu Obærelegra oss mune verda a Doomsins Deige/ helldur en̄ þm̄/ ef vier afrækium̄ þessa Guds Nad/ og gengum̄ ecke verduglega þre Kallan/ hvar in̄e vier erum̄ kallader. Draged ydur þar fyrer ecke sialfer a Tælar/ Br. M. so sem mundum̄ vier þar ꝥ meira Frelse hafa til ad syndga / ad vier erum̄ endurgietner. Þesse Guds Godgyrne a ad krossfesta i oss hin̄ gamla Adam/ en̄ ecke ala hn̄ a Ytre Syndaren̄ar. Nu er af Gude skipud til ad temia Holld-id/ en̄ ecke til þss ad rækia ꝥ so miøg/ ad ꝥ fremie sijnar Gyrnder/ Rom. 13. Pad er nogu stor Velgiørningur sm̄ Gud oss giørde i Skijrnen̄e/ ad hn̄ tilbioo so vorar Sæler daudar i Syndunum̄ / ad H. Ande kyn̄e i þm̄ ad lifa og verka Gudrækelegt Athæfe/ þott ecke heimtum̄ vier ꝥ af hm̄/ ad hn̄ læte sier ꝥ allt þocknast sm̄ voru Hollde gott þyker. Skulum̄ vier þa i Syndunum̄ blijfa svo ad Naaden̄ yfergnæfe? seiger Pall/ Rom. 6. Fiærre sie þvi seiger hn̄/ vier sm̄ dauder erum̄ Synden̄e/ hvørnen̄ skylldum̄ vier framveigis i hen̄e lifa? Ef vier erum in̄plantader Lijking hans Dauda/ þa munum̄ vier og verda Lijking hn̄s Vpprisu seiger hn̄. Nu vør St. Pals Ord eg so skil / ad fyrst Gud hefur deydt Abl Syndaren̄ar i oss med sijns Sonar Dauda i Skijrnen̄e/ þa hafe hn̄ giefed oss so mik-en̄ Andakrapt ad vier gietum̄ upprised af Dauda Syndan̄a/ so þær ecke drottne framar i vorum̄ daudlegum̄ Lijkama/ og være ecke so/ ad nockud af þssu stæde i voru Vallde/ sm̄ Endurfædder erum̄/ munde Riknin gen̄ ecke so tijdt skipa oss ad deyda hin̄ gamla Man̄en̄/ er sig fordiarfar i Gyrndum Villudomsins/ edur hvad er pad Pall seiger? Rom. 12. Samlaged ydur ecke Heime þssum̄/ helldur um̄myndet ydur med Endurnijung ydvars Hiarta. J øllum̄ þvilijkum̄ Greinum̄ Riknin garen̄ar sie eg ecke an̄ad en̄ ad Guds Ande vorkyn̄e ecke endurfæddum̄ Man̄e ad þocknast hm̄. Nu er

þa

Þa Meiningenn / jafnvel þott ad vier i ongvann Mata algiørder sieũ / ydur kunnũ Guds Løgmaal upp ad fylla / samt hefur Gud giefed oss i Skyrnenne so mikla Krapta/ad vier giettũ viliad hid Goda/ jafnvel þott hid Vonda lode vid oss/ Rom. 7. ꝛ þurfũ ecke ad motstanda H. Anda/ eñ adhyllast Holldsins Verk. So lated ydur nu sagt vera Br. M. ad þier þessũ Gudrækelegũ Aminningũ hlydnger sieud / og yferveged Guds Ovtsegiannlega Giæsku/sem ydur i H. Vatnslaug hefur andlega Endurgiefed/ ecke til þss ad þier siaed Limu ydar Ranglætenu til Jbudar / helldur ad þier helged Gud i þeim so sm̃ nyar Skiepnur. Athted þann Sooma sm̃ Guds Fødurleg Giæska hefur ydur i Skyrnenne vettlan / þar ydur er Magt giefenn Guds Børnum ad vera/ Joh. 1. hia hvørre Sæmd ad allrar Veralldarennar Tign og Herradæme er Endeme ad reikna/ Gal. 3. Þier erud i Skyrnenne Christo Jklædder / hvørsu meiged þier þann fagra Skruda nyda ꝛ aka mz saurugũ Holldsins Verkũ: Vitid ad Christur ꝛ Belial eiga eckert Hlutskipte samann/2. Cor. 6. hvørsu meiged þier þa tveimur so Olykũ Herrũ þiona? Þier erud i Skyrnenne Christi Limer vordner/ vared ydur þ þier giøred ecke Christi Lime ad Satans Limũ/ 1. Cor. 6. Þier erud i Skyrnenne vygder og helgader til ad vera Guds Mustere/eñ þann sm̃ þ saurgar vill hañ straffa/ seiger Paulus. Þier erud innplantader a hid sanna Vijntrie Christũ/ Joh. 15. Siaed til ad þier ecke verded afhøggner og i Elld kastader. Allt hvad Gud hefur ydur Gott giørt i andlegũ Efnũ / ad hañ hefur giefed ydur siñ Eingietenn Son/ Ad hañ hefur ydur fyrer hañ opennberad siñ Vilia / ad hañ liet hañ hungra og þyrsta/ ad hañ liet hañ afklædast/ hudstrykiast/ Hrakũ ꝛ Sløgũ Ogudlegra Manna undergiefenn/ ꝛ med Þyrnũ Coronadann verda/ ꝛ umm sijder þola hiñ smaanarlega Krossens Dauda/ ad hañ hefur tilreiknad ydur Ranglætũ hñs blessada Riettlæte/ sem alleina fyrer hm̃ gyllder/ ꝛ utsendt siñ Anda i ydar Hiørtu til eins Panto ꝛ Innsiglis þar uppa: Þad allt samann so miked sm̃ þ er/ sm̃ er þo so miked/ ad Himenn og Jørd eru ecke Heyskraas Virde þar hia ad reikna/ Þad allt samann seige eg/ er oss i Skyrnenne giefed/ þvi er þad Skøm̃ vor/ ad afrækia þssa storu Guds Naad og ganga i Lid med Fiandanñ ꝛ hñs Arũ/

sem

sem ongvu launa þa Þionustu er Meñ veita þeim/ nema eilyfre Kvøl og Pyslum i þvi Dyke sem vellur af Ellde og Brenesteine / Apoc. 19.

Hvar fra oss og øll syn Børn vardveite goodur Gud i
Nafne JEsu Christi / A M E N.

Fyrsta Suñudag i Føstu.

Gudspialled/ Matth. 4. Cap.

J Þañ Tyma. Þa var JEsus leiddur af Anda a Eyde mørk / Uppa þad ad hañ yrde freistadur af Dioflenum. Og þa hañ hafde fastad Fiørutyger Daga / og Fiørutyge Nætta/ hungrade hñ sydañ. Og Freistareñ gieck til hñs/ og sagde: Ef ad þu ert Guds Sonur/ þa seig þu ad Steinar þesser verde ad Braudum. Eñ hañ svarade og sagde: Skrifad er/ Madureñ lifer ecke af Einusamañ Braude / helldur af sierhvøriu Orde / þvi sem framgeingur af Guds Muñe. Þa took Diøfulleñ hañ med sier i Borgena Helgu / og sette hañ uppa Musteris Bustena og sagde til hañs : Ef ad þu ert Guds Sonur/ fleig þier hier ofañ af/ þviad skrifad er: Ad hñ mune biooda Einglū synū um þig/ ad a Høndum bere þeir þig/ so ad þu steyter ecke Fot þiñ vid Steine. JEsus sagde til hañs: Eñ aptur er skrifad/ Eige skalltu freista DRottens Guds þyns. Og eñ aptur flutte Diøfulleñ hañ med sier uppa eitt miøg ofurhætt Fiall/ og syndc hm̄ øll Ryke Veralldareñar og þeirra Dyrd. Og sagde til hañs: Allt þetta mun eg giefa þier/ ef ad þu framfellur og tilbidur mig. Þa sagde JEsus til hañs: Far i burt fra mier Andskote/ þviad skrifad er: DRottenñ Gud þiñ skalltu tilbidia/ og hønū einum þioona. Þa forliet Diøfulleñ hñ. Og sia þu/ ad Einglar komu til hañs / og þioonudu hønum.

Exordium.

J 1. Sam. 17. verdur oss kiendt um David / er sydañ vard Konungur i Jsrael/ og Risañ Goliath/ hvørsu þesse var af hinum ad Velle lagdur med eiñum Slaungu Steine. Þesse Fræknleikur Davids vat so miøg ægiætur / ad Kvinnurnar geingu wt af Jsraels Borgum / og sungu : Saul vañ Sigur a Þusund / eñ David a Tyu Þusund / 1. Sam. 18. Nu Þott ad þetta Kræka-verk Davids sie merkelegrar Frasagnar verdugt / þa hefur þo Sonur Dav-

 vids/

vido / Matth. 1. HErran JEsus Christus / eitt añad miklu meira undra þennann helvitska Goliath Andskotanum / sa ed brixlade Fylkingum Guds lifanda / þvi añ hañ sveik vora Fyrstu Forelldra i Paradys : þar hañ hefur Høggormsins Haus ud i sundurbroted / Gen. 3. med þeim Steine / sem Uppbyggiendur hafa fordsmad / Þad er med sialfum sier / Þui siaed / Hier er meire eñ Goliath / Hañ var eirn Madur / Satan er eirn Diøfull. Þoott Goliath være Ogurlegur / þa var hañ allur þar sem hañ var siedur. Satan er ein Hamhleipa / svo hañ bregdur sier saman vid i Liooss-ens Engels Lyke / 2. Cor. 11. Goliath fylgdu ad sonu mørg Þusund Philistæana / eñ Andskotanum fylger Oplyande Her. Þridiung Stiarnaña dregur hiñ stærkege Dreke i synum Hala / Apoc. 12. og mikla Sveit Ogudlegra Mana / sem hañs Merke fylgia. Þeñañ sterka Hervyking hefur JEsus Sonur Davids sigrad / og afklædt hañ siñe Hardneskiu og synum Vopnum a hvør hañ treiste / Luc. 11. Hafe nu Kvinurnar i Israel pryisad David med þessum Dyrdar Vyse / fyrer þañ Sigur / er hañ vañ a Risanum / þvi skyllda þa ecke Zions Dætur / sem eru Guds Andlegar Meyar syngia og spila i synum Hiørtum fyrer þeirra Konunge / seigiande : David vañ Sigur a Tyu Þusundum / eñ JEsus Sonur Davids a Otellande Þusundum Þusunda / A margra Þusunda Høfdingia / A Þusund Diela Meistara / og hefur synar H. Þusunder af hiñs Vallde Herteked. Med al añarra DRottens vors Frægdarverka / heyrum vier i þessa Dags Evangelio Eitt Einvyge / millum Þess allra Besta og hiñs allra Versta / millum þess Stoora Michaelis / og hiñs gamla Dreka sem kallast Diøfull og Andskote / ecke a Himnenum / svo sem Apoc. 12. verdur umgieted / sem er Guds Hasæte / helldur a Jørdune / hvørja Satan kallar sitt Ryke. Og søkum þess / ad þetta Huggunarryka Efne verdur a þessum H. Deige predikad i Christnum Søfnudum medal vor / þa viliu vier þad nockud framar yfervega / og af vorum Hertoga læra / hvørnen vier eigum Holldsins / Heimsins og Andskotans Freistingum i moote ad standa. Eñ styrke oss hier til DRotteñ med Nad þiñe fyrer JEsum Christum / Amen.

Utleggingeñ.

VAgt er oll Vielabrøgd Satans upp ad telia / Eñ Gud næde oss / Fleire mætti vier þeckia / helldur eñ ad vier hyrdū um ad varast. J þssu N. Evangelio heyrū vier / ad hñ med þrefølldu Athlaupe rædur a Lausnarañ. J fyrstu seiger hñ : Ef þu ert Guds Sonur / Þa seig þu Ad Steinar þesser Verde Ad Braudum : Med hvørju ad lyklegt er / ad hñ hafe viliad reina / hvørt hñ være hiñ fyrerheitne Messias edur ei / þvi hñ visse ad Messiæ voru aller Hlute under Fætur lagder / Ps. 8. Og hñ var Herra og Erfinge allra Hluta. Ef þu ert Guds Sonur seiger hiñ Vonde : Þad mæ ecke satt vera sm̃ þu heyrder vid Jordan / ad þu Guds Sonur værer / þar hñ lætur þig hungra / Hvørsu magiatlega hefur Gud syna Velþocknan i þier ? ad hñ hefur þig yfergiefed

þig

hier i Eydemørku a medal Villu-Dyra / Marc. 1. Og ef so vera kañ ad hñ reyne þig med soddañ møte / þa bind Enda hier a / og reyn aptur hvørsu sañsøgull og halldeñordur hñ er / og seig ad Steinar þesser verde ad Braudū / svo þu neyta meiger. Jeg efast ecke um̄ ad Holld og Blood mune og þvilykar Forkølur hafa fyrer þm̄ / er mootdrægt eiga i Heimenū. Gud hefur lofad þ hñ vilie miñ Fader vera / Hvørneñ er eg þa vordeñ ad Nia-Barne ? Hañ seiger ad Lyfed sie meira eñ Fædslañ ⁊ Lykameñ meir eñ Klædnadureñ / Matth. 6. Nu hefur hñ mier hvørt tveggia i fyrstu giefed / þvi fæ eg þa ecke eitthvad þessu til Vidurhalls ? Betra være mier þ eg hefde hvørugs hluttakande vorded / helldur eñ eg a hvørutveggia Naud lyde. Ef eg er hñs Sonur / þvi giefur hñ mier þa Stein ꝼ Braud / edur Høggorm fyrer Fisk / Luc. 11. þar hañ hefur þo sagt sig ad vera Fodur Myskunsemdañа / 2. Cor. 1. Eñ eg sm̄ vondur er og mørgū Syndū hladeñ / villde þ ecke giøra vid mitt Barn. Þetta predikar Holld ⁊ Blod / þegar þ er ecke ꝼ Augunū sem eta skal. Hvad skal hier til seigia / christeñ Madur ? Þad sm̄ JEsus Andskotanum svarade : Madureñ Lifer Ecke Af Einusamañ Braude / Helldur Af Sierhvøriu Þvi Orde / Sem Framgeingur Af Guds Muñe. Med þssū Ordū hefur ecke Christur sagt þier / ad þu skuler burt kasta allre Ahyggiu fyrer Lykamlegre Næringu / ecke lofad ad giefa þier þitt Braud / nema i Sveita þyns Andlitis / Gen. 3. Ecke heited ad Hrafnarner skule færa þier Fædslu / 1. Reg. 17. þegar þu hefur med hin um láta / Helldur svarade Frelsareñ Andskotanū ut af med þssu mote / og kiende þier under eins / ad jafnvel þo hñ lieke þig lyda Brest a Lykamlegre Farsælld / Skylldег þu ecke ætla ad hñ mune eige kañast vid þitt Faderne / so leinge sm̄ þu hñ otkast / og ræner hñ ecke syñū Heidre / Þvi hvørn þañ Son sm̄ Fadereñ elskar / þañ agar hañ / Heb. 12. Ef Gud vill ad eg life / þa giefur hñ mier Braud til ad lifa af / Lætur hñ mig lyda Skort a Braude / þa vill hñ samt ad eg life i Truñe og Von ecke. Jeg vil bera mig epter miñe Atviñu med øllū þm̄ Hætte / sm̄ Gud hefur lofad / ⁊ epter þvi Orde s̄ framgeinged er af hñs Muñe. Þocneſt hm̄ ad mitt Erfvide skule ecke blessast epter miñe Tilætlan / þa veit eg

 samt

samt ad hn̄ hefur ecke burtkastad mier strax i Daudans Hendur. Giefe Gud mier ecke Braud so eg fæe lifad/ þa lætur hn̄ mig deyia/ so eg eylijflega life. Er mier vandara um̄ en̄ hn̄s Eingietnu Syne/ hvørn hn̄ liet hungra so hn̄ freistadur yrde? A eg ad læta mig þad undra/ þo hn̄ freiste mijn um̄ Stundar saker/ sm̄ ecke er nema Ætkleidingur? Þad sm̄ hiner Ægyptsku sǫgdu vid Joseph/ Gen. 47. Þad sama vil eg vid min̄ Gud seigia/ þegar Hungurs Nauden̄ took til ad kvelia þa allt til Dauda/ þa sǫgdu þr: Lát oss med voru Lijfe og Eignum vera Pharaonis Þræla/ þad vier lifa meigum̄ & ecke deya. Take Gud þad hn̄s er/ ef hm̄ so þocknast/ & jafnvel sialft Lijfed/ hvørt hn̄ sialfur gaf/ Jeg vil bæde med þvi & ǫllu/ sm̄ mier tilheyrer/ vera hn̄s Þræll/ so eg Æfenlega med hǫnum rijkie / þad vardar mig ad litlu þott han̄ læte mig ecke lifa af Braude/ þegar eg life af þeim Ordum/ sem framgeingen̄ eru af han̄s Munne / ad han̄ vilie ecke freista mijn yfer Megn fram̄ / helldur giefa Freistingun̄e þan̄ Enda/ ad eg stadest fæe/ 1. Cor. 10. Maduren̄ Lifir Ecke Af Einusaman̄ Braude seiger Lausnaren̄ : Orden̄ eru teken̄ af Devteronomij Bookar 8. Cap. þar Moyses sagde vid Israels Sonnu: Þar fyrer hefur Gud þvijngad þig/ og læted þig Hungur lijda/ ad hn̄ giæfe þier Man/ hvørt þu þeckter ecke og ecke Fedur þijner/ so ad þeir kienn̄du þier þad ad Maduren̄ lifer ecke af einusaman̄ Braude / helldur sierhvøriu þvi Orde sm̄ framgeingur af Guds Munne. Jeg er hræddur um̄ ad þta Maal kun̄e hia sumū af oss heima ad eiga. Hvad munu þr ed nu allvijda i Heimenū uppvaxa heyra af Fedrunū/ so þeir kien̄e þm̄ þad? Færed hijngad/ bered hijngad so ad vorar Hyrdslur fullar verde/ og þar sie eingen̄ Skortur i Husum vorum / en̄ ecke ad leita Næringar sinar epter þvi Orde sem framgeinged er af Guds Munne/ ecke ad læra nockud þad Soome er i/ med hvøriu þeir kun̄e sialfer sijna Næringu ad utvega / svo þeir vite og meige med goodre Samvitsku seigia þad þeir ete sitt eiged Braud/ 2. Tess. 3. So ad þegar Skorturen̄ uppa fellur/ þa fara Men̄ ad hnoda Braud af Steinum/ þad er af þeim Hlutum sem Gud hefur ecke þar tilskickad/ og alldrei þar til ætlad / þvi eru so marger þeir ed med Okijfelegu og Oærlegu moote

leita

leita ſinar Næringar/og bÿda ecke epter þvi ad Gud hiaalpe/bæde þeſſ vegna/ ad þeir lærdu alldrei nema Dygder af Fedrū ſÿnū til ad leita Brauds med/heyrdu ꝛ um̄ kaatt an̄ad talad/ hins ꝛ an̄ars/ad þr hafa a Gude eckert Trauſt/þar þr vita ad hn̄ ecke brukar ſlÿka Atferd til ad fæda ſÿna. Þegar JEſum hungrade/ talar Satan um̄ Braud / þvi hn̄ viſſe þ var þ hellſta ſ hn̄ mætte gangaſt fyrer. Þeſſa Slægemune hefur Holld ꝛ Blood af ſÿnū Meiſtara lært : þ ſm̄ hvør er giefen̄ þ/ þar um̄ þeinker hn̄ optaſt/ þ ſm̄ einhvør vid þarf/ þad brukar Satan til ad locka Man̄en̄ til vondra Verka : og ſvo ſm̄ eirn klookur Veidemadur/hn̄ leggur þad Agn fyrer Dÿred ſm̄ hn̄ veit þvi loſtugaſt þyk-er / ꝛ þa þegar hn̄ hyggur þ hafa meſta Epterløngun / ſvo fiſkar og Satan med Þørfene / ꝛ kriddar Agned med Vellyſtingun̄e. Seig þu Ad Steinar þeſſer Verde ad Braudū: þetta ſagde hn̄ vid Guds Son/ ꝛ hn̄ lætur ecke af ad predika hid ſama þ ødrū ſ eiga Guds Børn ad Heita/jafnvel þott þa drage eingen̄ Naudur til/ꝛ er þvi æ verr ꝛ mid-ur / ad hønum tekſt meir en̄ en̄ ſkylldi i ſlÿku hia allra handa Foolke. Jeg ſpyr: Han̄ er uppſkier hvar han̄ ecke ſaade/giører han̄ ecke Stei-na ad Braudum? Han̄ ſem utſÿgur Hus Eckna og Fødurlauſra / Matth. 23. under Hylmingu Laga og Rietlinda / han̄ ſem ſvÿkur ſin̄ Naunga i Kaupum og Sølum / han̄ ſem leggur Agn Onaudſynlegra og Skadſamlegra Hluta fyrer han̄s Ofram̄ſÿne og Faaræde/til ad læ-ka han̄ hungra a hin̄e vondu Tÿd / en̄ feiter ſiaalfan̄ ſig þar med/ ſæ ed inehelldur Sveita þeſſ er erfidar / ſa ed ſvÿkur þan̄ i ſÿnu Erfide ſem han̄ elur/klæder og launar hønum/ munu ecke aller þeſſer og þeir ed þeim lÿker eru / munu þeir ecke ſeige eg / giøra Steina ad Braud-um? Þetta eru Kraptaverk Andſkotan̄s/er hn̄ verkar i Børnū Van-truaren̄ar/ med hvøriū hn̄ ſtiornar ſÿnu Rÿke/ og leider margan̄ Ein-falldan̄ til ſinar Þioonuſtu. Satan apar epter Gude/ hvør ed alla Hlute giørde af øngvu / og Satans Villdarmen̄ epter Chriſto han̄s Smurda/hvør ed ſtadfeſte ſitt Rÿke med Furduverkū. Þegar Franden̄ hefur kient einū ad feita ſig af øngvu nema an̄arra Bloode/hvørt ed þeiū Ovørſier flooted burt ur Ædunū/þa þenur hn̄ ſig ut ſm̄ an̄ar Iſtru

 Magel

Mage/Ps.73. svo ad saafroder Menn glæpa a hn so sem ai ad Guds verk/ z meina þ sie af Himnum komed sm hn talar z bjodur/ jafnvel þott eingen sie Hiegoome slijkur i Guds Dyrdarfulla Auglite. Ad eg nu ecke tale um þa s þiggia Guds Olmusu/ hvoria hn skipar i sijnu Nafne ad giefa þm/ er hn virdest ad kalla sijna Limu / en under Skine þrar føgru Nafnbootar/stela þr /liuga z ræna/eru Bakmælugar/Opacklater/Illyrter/Hædgiarner/formæla þm er brioota þm silt Braud/ z i stadenn þess ad saner Guds Limer leita sier Olmusu i hans Otta/ hia þm sm hn hefur skapad ad miklaka þa so s sialfan sig / þa fremia þsser allra handa Skammer z Leste i hns Nafne / liuga vid þ z svikia/ sveria z formæla/ uppa þ þr fae sijnu Odædu skijlt þ Monnu. Þesser hygg eg framar øllu ødru giøre Steina ad Braudu/verda þo af oss a stundum jafnframt ødru sm rietta Tiltølu eiga/ Bordsetter i þvi almenelega Hospitale/sm Gud Allsheriar Konungur hefur stipl ad i sijne christelegre Kyrkiu. Munu vier þessa mikel Not hafa / Br. M. i Uppprisu Riettlætra / ef vier giøru þ vidsvikande eEda þykiunst vier truer Rædsmenn vera yfer Guds Gotse/sm hn hefur oss til Umrædal/ og ecke æfenlegrar Eignar feinged / þar vier giøru ongvann Greinarmun a þessu/ og køstum Forsorgun Guds Faatækra Lima/fyrer Andskotans Limu/giørande þann ecke Steina ad Braudu/helldur Braud ad Steinu i þra grædugu Munne/hvoriu Leyndarbraud smackast lystelega/ en sijdan uppfyllest Munnurenn med Smæsteina/so sem Salomon ad Orde kiemst i hns Ordskvidu/ Prov.20. og sialfa oss ad þra Hlutlokuru i Syndenne/under Skyne Myskunsemennar og godrar Meiningar/ en allra hellst Mannords vegna / hvort oss mun þo ecke fylgia epter Daudann/ allra sijst inn i eilijft Lijf / þvi þar hafa ecke Fyrerheit nema þær Olmusur s giefnar eru i Læresveins Nafne/ Matth.10. Þad mun vel skiliast um þa s eru saner Christi Læresveinar / takande sinn Kross uppa sig og fylgia hm so epter. Þetta giøru vier Brædur og þykiunst vel giøra/jafnvel þott oss meige alkunnugt Bodord St. Pauls/ 2. Tess. 3. er hn seiger: Þegar vier voru hia ydur/ budu vier ydur þ/ad ef nockur vill ecke erfida/ þa skal hann ecke eta/ þvi vier heyrum ad nockrer ganga

a medal ydar Oskickanlega / giørande eckert / helldur hnysa fæfeinga-
lega (hvørt Mark vier meigū þeckia a nockrū vorū Olmusumsnum/)
þessū bioodū vier seiger Paulus/ fyrer Drottenn vorn Jesum Christū/
ad þr erfide med Spekt og ete sitt eiged Brand / Enn ef nockur hlyder
ecke þessu voru Bode/ þa teikned mier þ til / og hafed ecke Umgeingne
med hm so hn skammest syn. Um hina fyrstu Freistinguna høfum vier
nu heyrt þanenn talad/ enn þegar Satan merker ad hm tekst ecke ad locka
Jesū mz Efasemenne/ reiner hn til a hinn Veigenn / z vill freista hns med
Oftrauste. Noogu vel talade Satan umm sialfann sig/ Job. 1. Ad hn
sagdest hafa geinged umm krĳng/ þvi þ utann þ hn geingur umm krĳng sm
gremande Leon/ leitande ad þm sm hn kunne upp ad svelgia / þa er hm
þesse Atferd nærsta tøm / er hn brukar hier vid Christū/ ad fara umm
krĳng z leitast vid a allar Sijdur/ eins z eirn slægvitur Hertoge þa hn
umsitur eina Borg/ enn Bøarmenn hafa med øllū Lids-Abla fyrebuest i
þm Stad sm þr ætludu sier mestrar Hættu Von/ þa fer hn ad þm O-
vorū i krĳng/ og rædst þar til sem eingenn er Vørn fyrer. Svo giører
Diofullenn/ giete hn ecke flækt Mannenn i Hyrdúleyse/ leitar hann til med
ofmiklū Ahuga/ ef ecke i Mistrauste / þa med Oftrauste/ ef ecke med
Hofmood/ þa med Hugleyse/ ef ecke i Heimsku/ þa med Sierviskū/
og so framveigis. Ef Þu Ert Guds Sonur/ Þa Fleig Þier Nier
Ofann Af. Alkunnugt er oss/ Br. M. hvad margur er a medal vor
sem Ovarlega fer med sitt Lijf / so sem være þad eirn Hlutur/ er hann
kynne strax aptur ad kaupa eins og adra Vøru. Soddann Apaskap
kalla Menn Hugprijde / og hvør Dárenn metst vid annann/ svo sem være
þad goodur Hlutur. Ad spara ecke Lijf sitt fyrer Guds Saker/ þeg-
ar hann vill þad so hafa / og Menn hafa Guds Ord fyrer sier / ad þad
sie hans Vilie/ þad er hinn ágiætaste Hlutur og Elskumerke til Guds/
þvi eingenn elskar eirn meir/ enn hann giefe sitt Lijf ut fyrer hann/ Joh.
15. So er þad og kostulegt / ef nockur vogar Lijfe sijnu / Lande og
Lijdum til Varnar/ þvi þad er Kiærleikans Verk/ Gud hefur þad og
þamþyckt / og boded allvijda hinu sijnu Foolke Israel. Og jeg sie ad
Lausnarenn ecke Ovirdte Hundrads-Høfdingiann/ þott hn Strijdsmadur
være/

være/ Matth. 8. Eige helldur vissade Johannes Skrijdsmokunn fra sijne Skijrn/ helldur gaf þeim Bodord/ hvørnenn þeir lifa skylldu i sijnu Stande/ Luc. 3. Enn þad skiedur tijdast/ Br. M. ad þeir sem eru diarfaster i Heimskunne/ þeir eru ragaster i þessū Hlutū/ og kiemur þad ecke til af Hugprijde/ helldur af Ovitsurleik og Einræde/ af þvi Gud hefur vardveitt þa so tijdt i Hættunū/ þa meina þeir ad þad skule alltijd eins ganga. Enn hvør vill skyllda hinn Almattuga til þess? Hann vill ecke læta trua sier til þra Hluta/ sem hann ecke lofad hefur. Gud hefur lofad ad hans Einglar bere oss a Hondū sier/ Ps. 91. Enn ecke nema a Vegū vorū. Þvi Orde skal Diøfullenn undann/ þa hann talade vid Christ/ og mæskie hann skele þvi og ur þijnu Hiarta/ þa hann gyller fyrer þier Hættuna/ og þu meinar þad sie allt þinn Vegur/ sem þier hefur einustinne fleygst yfer/ Slijkt er ad freista Drottens / hvør Synd ad hefur hinn vesta Vitnisburd i Ritningunne/ Enn ef þu i burtu deyr midt i þessare hrædelegu Synd/ hvad mun þa af Sælunne verda? Læt þvi ecke locka þig af fiblslegre Akiefd edur smanælu Hrose/ (sem þo er ecke nema i Heimskra Munne) til ad lijda Skipbrot a Sælu þinne/ fyrer hvøria Guds Sonur er dæmdur/ Rom. 14. Nu þott Darasskapurenn sie stor hia morgū i þessu/ þa er hann þo ecke minne i odrū Efnū. Satan visse ad skrifad var um Messiam: Snart mun sa Drottnarenn koma til sijns Musteris/ Mal. 3. hefur hann mætt þvi lijklegt þykia/ ad ef hann þættest Messias vera/ þa munde hann hier flest allt leyfast. Þegar Gud hefur nockrū stort Umbdæme i Hendur feinged/ og sett hann uppa þad hæa i sinn Stad/ þa er hætt vid ad Holld og Blod meige ad hm hvijsla/ Hier kann mier eingenn ad granda/ Og hvad jeg adhefst/ þad man gott þykia. Fyrer þessar Satans Umtølur hefur margur Hælsenn brotet. Og af þvi hann munde ecke til þess Stadar/ er hann var tekenn fra/ sem er Leyr Jardarennar/ Þegar honū var lypt upp i Hædena/ þa vard Falled hærra enn hann varde/ so ad þad Leyrkiered/ sem Ovarlega var med fared/ datt i Smæmola. Þegar Menn eru i Guds Stad setter/ þa þeinkja þeir lijtt þar til/ ad þeir eru af sama Efne giørder og adrer Menn. Þetta hefur morgū komed til ad ætla ad hann være Guds Jgillde/ Þegar hann ried fyrer odrū/ so ad nockrer hafa lijded þad Hræsnenar/ ad setia þad

hæletta

hæleita Nafn uppa eina Vaknsbooku/ hvar um̄ Caligula/ Nero/ Domitianus og adrer bera lioosast Vitne. Þar verdur ecke a mote mælt ad Madurenn er eitt drambsamt Dyr/ Jer. 17. Strax ꝛ Luckunnar Snip vinde hefur brugded vorre Molld ꝛ Ösku i Lopted upp um̄ Stundarsaker/ þa vilia sumer Menn vera eins ꝛ Rik i allra Manna Augū/ giætande ecke þar ad/ ad þegar Vedrenu slotar/ þa fellur Dupted a Jordena/ hvadann þad kom/ so þeir sm̄ blinder urdu i þessū Nyt / verda heilskigner aptur/ og troda þ under Footunū/ fyrer hvoriu þeir hrædduss litlu ædur. Hier vid kannast David Konungur / sm̄ bæde a sier og sÿnum reint hafde Luckunnar Nÿslinde/ er hn̄ seiger/ Ps. 1. ad þeir Ogudlegu sieu eins og Rik þad/ hvoriu Vindurenn feiker/ þar fyrer kune þeir ecke ad standast i Domenū. Fyrer þvi/ hafe Gud nockurn hardt seltann/ ꝛ giort hn̄ ædre ødrū Mønnū/ er þ i Vÿsdoome eda i Yfervallde/ er þad i Aud og Rÿkedæme/ er þad i Lÿkamans Styrkleika/ edur ødru Atgiørfe/ þa þeinke hn̄ med sier/ ad hn̄ a ecke þar med ad høndla / so sem hm̄ sialfū lÿkar / helldur so sem Gud hefur boded / og hafe fyrer Augū sier þad Pall seiger: Hvad er þ Madur/ ad þu hafer þad ecke þeiged? 1. Cor. 4. Þier erud Guder seiger David/ Ps. 82. enn þo skulud þier eins ꝛ Menn deyia. Tokum oss Ordsok þar af ad þeinkia/ ad þott Gud hafe sett uppa oss nockra Lÿking sialfs sÿns/ edur Skugga sinnar Tignar i þvi ad rada fyrer ødrū/ þa kiemur þo sa Dagur um̄ sÿder/ ad Menn skulu standa Reikningskap af þra Radsmenskū/ Luc. 16. Þad var vel tilfunded sm̄ Tals-Madur þra i Scytia sagde vid hinn stoora Alexandrū : Ef þu ert Gud/ þa ætt þu ad mÿbÿta Monnunū þÿnn Giæde/ enn ecke ai taka þra fra þm̄. Ecke var Guds Eingietnū Syne Omattlugt ad stÿga ofann af Musteris-Bustenne/ enn hn̄ villde ecke giøra Krapktaverk Andskotanū til Epterlætis/ eige helldur til Skiemtunar Herodi edur hn̄s Villdarmonnum/ Luc. 23. Nū giørde sÿn Dasemdarverk alldrei forgiefens/ helldur Monnunū til gooda / Nann læknade Siuka / Act. 10. Mettade Hungrada/ Joh. 6. Vppvakte Dauda/ Joh. 11. Snere Vatne i Vÿn/ þegar med þurfte/ Joh. 2. Þu sm̄ af Gude hefur / fram yfer adra miked þeiged / Gack i hn̄s blessud Footspor / og ef þu villt sÿna þÿna Yfer

burde i nockru / þa giør þad til Gagns og Nota þijnum Brædrum og Neimenum / og lat øngvum Jlla lyda af Guds Gafum fyrer þijna Vanbrukun / Enn syn ecke Fordilld þijna þar med / And skotanum og vondre Verølldu til Athlæturs og Augna Gamans. Nu høfum vier þanenn heyrt þessar Tvær Freistingar : Enn þegar Satan fuñur ad hann ecke neitt orkar med Efasemene edur Otrausstenu / med hvørium hann plagar almeñelega ad pretta Mañenn i Neimenū / z eru hans Daglegar Veidebrellur / þa tekur hann til þess sem hañ visse ad sterkast var / sem er Ø- leifelg Gyrnd til Audæfa z Metorda. Textenn seiger ad hann hafe fært Herrann uppa eitt ofur hatt Fiall / z synt hm̄ þadan øll Ryke Verall- arennar og þra Dyrd / sagt sydan : Allt þetta Vil Eg Gefa Þier / Ef Þu Fellur Fram̄ Og Tilbidur Mig. Hier var æred miked i Bode Er G. B. og er þ Mæla sannast / ad margur hefur lofed Andskotanū fyrer Mikit. Mikit var þad sm̄ Balaam vann til þess ad hañ villde formæla Jsrael / Num. 22. Mikit var Gullkungann og Kapann og þeir 200. Sik- lar Silfurs / sm̄ Achan misste Lyfed fyrer / Jos. 7. Eige var Naboths Vijngardur so mikels Virde / sm̄ Achab tapade fyrer Lyfenu / Rykenu og allre sine Velferd / 1. Reg. 21. Eige var Nætyda Klædnadurenn og þau tvø Centener Silfurs / ð Gezi laug ut af Naaman hinū Syrlend- ska / 2. Reg. 5. miked ad reikna hia þvi / z hvad voru þeir 30. Silfur Peningar sm̄ Judas keypte / Matth. 27. fyrer Skapara Himens z Jard- ar. Hvørsu nærri ad ste þesse Andskotans Snara til ad veida syndugar Sæler / þar eru Otal Dæme uppa. Enn giæt ad þm̄ Ordū Christenn Madur sm̄ þinn Endurlausnare siger : Hvad gagnar þ Mañenū / þo hañ ei- nest alla Verølldu / enn lyde Tøpun a Sælu sine / Matth. 16. Eg medkienne ad Gots z Peningar eru stor Guds Gafa / þegar þau eru af Guds Hende medtekenn / enn ecke hripsud af Munne syns Naunga / hins Fatæka / Ecktiunar z hinns Fødurlausa / Enn eige eru þau þess verd / ad falla a Knie fyrer Andskotanū / til þess ad eignast þad sm̄ ecke er nema til þijnyssla / z til ad þrælka fyrer þeim Omaga sm̄ ecke hefr Vit a hvad vid hañ er giort / til ad þiona einū Nydinge sm̄ alldrei sadde sinn Þienara / hvad þr þo aller giora ā añadhvørt abla Fiarens med Rangendū edur

festa

feſta ſitt Hiarta þar vid. Hin grim̄u Villdudyren̄ a Mørkeñe hafa fen̄
viſſan̄ Skamt/ og þau taka ecke Brædena nema hungrud. En̄ Græd
ge hin̄s Fiegiarna tekur alldrei Enda /. han̄ etur alltijd / og er þo
alltijd ſollten̄ / Han̄ Ottaſt ecke Gud / og eige ſkam̄aſt han̄ ſijn fyrer
Mønnunum / han̄ þyrmer ecke Fødur nie Moodur / han̄ underþrycker
Eckiuna og ræner hin̄ Fødurlauſa / hvøriu eckert er herfelegra Meiſt
ara Sticke Andſkotans / En̄ ad horfa uppa eirn Guds Beſæling /
ſem Naudſtaddur er / og ſijta þan̄ Bita Brauds fra han̄s Hungrudū
Munne / ſm̄ hin millda Drottens Hønd hefur hønum riett til ad ſedia
hn̄ a. Þad er ſatt ſm̄ Paull ſeiger / ad Fiegyrnden̄ ſie Root alls hin̄s
Jlla / 1. Tim. 6. Vilie Men̄ uppræta Jllgreſed af Akrenū / þa ſkulu
Men̄ Rotena eirnen̄ burttaka. Eg efaſt z ecke um̄ / ad ſa ſm̄ Agyrnd
en̄e hefur utſkufad ur ſijnu Hiarta / hn̄ hefur og gyrdt þ marga Leſte /
Þvi hvad er þ Jllt / ſem ecke filger einū Fe-Puka z Meinſære / Man̄
dræp / Lijge / Svik / Fals / Agg / Þræta og an̄ad / ſem hier ut af fædeſt /
Svo ad eirn af þeim Spøkū fordum / er han̄ var adſpurdur / hvørt ad
være hid verſta Dyr a Jørdun̄e / Þa ſvarade han̄ : Ad þad være Leon
og Byrner a Fiøllunū / en̄ Agiarner Men̄ i Bygden̄e. Jeg veit ecke lij-
kare Skur-God en̄ Mam̄on og Moloch / Svyvirding Am̄ons Barna /
1. Reg. 11. Hvør ed ſitt Nafn hefur af Rijke. Þeſſū Afgud offrudu
heidner Men̄ / og a ſtundum Gydingar Børn ſijn / og lietu þau ganga i
giegnū Elldeñ / hm̄ til Þionuſtu / 2. Reg. 21. Hvørin̄ ecke Olijker eru
þr / ſem kveikia i Hiørtū Barna ſin̄a / ſtrax a unga Alldre Oleifelega
Elſku til Auds z Fiærabla / og kien̄a þm̄ ad þiena Mam̄ona fyrr en̄
Gude / og ad hafa ſitt Ynde og Epterlæte i Oþørfū Maurum / langt
framar en̄ i goodū Sidum og Dygdum / þar til ad Lijf og Sæl ſtanda i
biørtu Bæle / Og þott nu ad Mekorda-Gyrnden̄ halldeſt af fleſtū ad ve
ra nær Man̄dygdunū / þa eru þo bædar ſkadlegar / z halldaſt giarnan̄ i
Hendur / þo ſo / ad þar ſem Mekorda Gyrnden̄ er einſaman̄ / þa er hun
þeſſ ſtærre ef Agyrnden̄ hen̄e ecke fylger / þvi Agyrnden̄ er þung og
dregur þan̄ til Jardarennar / ſm̄ vill kieppaſt uppa þ hæfa. En̄ i þvi
eru þær ſo lijkar / ō einSyſter kan̄ nockurn Tijma ad vera an̄are / ad þær

 gisia

giora bædar Lækninguna ad skiædare Siukdome z Sadninguna ad Sult
te) Þvi eins og hiñ Agiarne vill þss meir/ sm̃ hñ meir hefur/ og vantar
alltyd eirneñ þ/ sem hñ hefur / Svo er og hiñ Metorda Giarne alldrei
mnægdur med þ Stand sem hañ er i / helldur kieppest alltyd uppepter.
Þad er z fullkomlega satt/ ad Metorda gyrndeñ hefur ecke færrū steipt
eñ Kiesynkneñ/ Fyrer hana er øll Olucka iñkomeñ i Heimeñ. Þegar
Diøfulleñ villde helldur stiorna eñ hlyda/ þa hrapade hñ mørgū til O-
lucku. Jeg þyckest vita ad Eva hafe ecke girugest so þ Eplena/ helldur
mune þad hafa geinged heñe i Augu / ad hun ætte Gude lyk ad verda /
Gen. 3. Hvad miklu Illu hefur nu Metorda Gyrndeñ af stad komed
sydañ i Heimenum? Hun sloo Mariam Aarons Systur med Lyk-
þra/ Num. 12. Hun sauk Jørduñe upp under Core/ Datan og Abi-
ram/ Num. 16. Hun heingde Absalon upp i Eikena/ 2. Sam. 15. z 18.
Hun blandade Ysku Zambri samañ vid Konungsins Huss Ysku / 1.
Reg. 16. Og er þad nu lytels verdt og nærsta maklegt/ þo hun slæe siñ
eigeñ Mañ um̄ Hals/ eñ þad er miklu hryggelegra og aumkunarverd-
ara/ þegar heilū Londū og Rykiū illa lydur fyrer eins Hroka / og þad
kostar margra Mañā Gots og Velferd/ þegar tveir Storer þrætta.
Gud giæfe Meñ villdu þo giæta þar ad / ad su Æra sem Meñ hafa
af Metordunū/ er øngvañveigeñ verd þss Erfidis sm̃ þar er uppakost
ad. Añadhvort komast Meñ þar til med Riettu edur Raungu/ ef med
Riettu/ þa skulu meñ leinge þræla/ ádur eñ meñ koma til nockurs/ z
þ miked Erfide komast meñ til añars stærra/ þvi þa meñ eru þar kom-
ner/ taka Meñ Valld yfer ødrū/ eñ missa Vallded yfer sialfū sier/ þvi
ein kostgiæfeñ Yfervallds Persona er ecke sialfræd/ helldur allra þra
Þienare sem hñ er yferbodeñ/ og mæ tydt vaka þegar hiner sofa. Eñ
hafe hñ geinged hiñ ranga Veg med Satans Listū/ þa heiter Tignar
Sæted Stooll Hrædingarenar/ og er Svyvirding bæde fyrer Gude og
Moñum/ svo sm̃ Predikareñ seiger/ Cap. 7. Ad sa sm̃ ranglega tekur
sier Vallded til/ mune hatadur verda. Þvi hygg eg þad riett være sm̃
Joas Israels Konungur sagde vid Amaziam Juda Konung/ Þu hefur
slegeđ Edom/ þar fyrer er þitt Hiarta upphafed/ haf þu þyna Veg-

semd

semd og sit i þijnu Huse/hvar fyrer skyllder þu skipta þier af Illu/so þu faller og Juda med þier/ 2. Cron. 25. Svo er nu Agyrnd og Ofmetnadur nærsta skadleger Lester/ þar ed vill Satan freista þyn þar med christenn Madur/þa slaa hann med Guds Orde/so sem JEsus giørde/ Vyk fra mier Satan/þuiat skrifad er/ Drottenn Gud þinn skallt þu tilbidia/ og hann Einumm þiona. Nu er þad ölldungis Omøgulegt under eins Gude ad þiona og Mammona/Matth. 6. Vilier þu þar fyrer ad þier Hijn ka sie Guds Müstere/þa rek Satan ut þadann med hans bølvadre Aura Elsku. Satan aa ecke þad hann giefur/ helldur er þad allt þioofstoled/sem af hans Hende er þeiged. Vei þier Satan/ hvør hefur giefed þier øll Rijke Veralldarennar/ so þu meiger þau aptur giefa? þu mætt ecke Rad a einne Myflugu/nema Gud leife/Og þott þu mætter nockru hier umm rada/þa vilium vier ecke taka þijnu Bode/enn sleppa honum sem bade Himen og Jord hefur i sinne Hende/sem oss hefur Saal og Lijkama giefed/sem oss hefur frelsad fra þijnu Vallde/Col. 1. sem hefur giefed sitt Lijf i Daudann fyrer oss/Joh. 10. sem hefur sendt sinn Anda i vor Hiortu/Gal. 4. sem ad ber Vitnisburd vorum Anda/ad vier sieum Guds Børn/Rom. 8. O þu eilijfe Konungur Dyrdarennar/sem ad ert hoog vær og af Hiarta Lijtellaatur/ kienn þu oss ad epterfylgia þijnu blessada Dyrdar Dæme hier i Heime/ svo vier meigum þier sijdann inn i þina eilijfu Dyrd fylgia/og inn til þinn himnesku Hæbords upphafder verda/ til ad syngia þeirre Hæleitu Guddoomsins Þrenningu eilijfa Dyrd og Lof umm allar Allder Allda/ Amen.

Annann Sunnudag i Føstu.

Gudspialled/ Matth. 15. Cap.

J Þann Tijma. Og JEsus gieck burt þadann/ og foor i Landsbygder Tyri og Sydonis. Og siaa þu/ad Cananversk Kona gieck ut af þeim sømu Takmørkum/ kallade epter honum/seigiande: HErra/ Sonur Davids/ Myskuna þu mier/mijn Dootter kvelst illa af Diøflenum. Og hann svarade henne aungvu Orde: Hans Læresveinar geingu til hans/bádu hann og søgdu. Lattu hana fara/ af þvi hun kallar epter oss. Enn hann svarade og

sagde: Eg em ecke sendur nema til fortapadra Sauda / af Huse Israels. En hun kom og tilbad hann/ seigiande: HErra/ hialpa þu mier. En hann svarade henne og sagde: Þad er ecke gott ad taka Braudid Barnanna/ og kasta þvi fyrer Hvolpana. En hun sagde: Satt er þad HErra. En þo eta Hvolparner af Molum þeim/ sem detta af Borde Drottna þeirra. Þa svarade JEsus og sagde til hennar: O Kona/ mikel er þijn Tru/ Verde þier so sem þu villt. Og a þeirre somu Stundu vard hennar Dootter heilbrigd.

Exordium.

Þier bidium i vorre Drottenlegre Bæn / Børn Guds Elskuleg. Ecke Leid þu Oss i Freistne. Nu er Tvøfølld Freistne til / önnur kiemur af Gude/ önnur af Andskotanum / önnur leider til Lijfsins / önnur til Helvijtis. Su sem af Gude kiemur / hun er hennar Reikning/ sem kiemur af Satan. Þad er ecke Ovant hinum Almattuga Kongunge/ ad læta Diøfulenn þetta a sijnu eigen Bragde / og sijna Freistne hans Freistingar yfervinna. En þo ad þessar Athafner Guds og Diøfulsins hafe sama Nafn / þa eiga þær þo ecke samann nema Nafnid. Diøfullenn geingur ecke i Berhøgg vid Mennena / þvi hann veit þeir forðast sig / helldur hefur hann Tvo Stallbrædur / sem ecke eru svo uggvæner / enn þo ecke øllu sijdur skadvæner / Annar er hid Ytra / Annar hid Jnra : Þesse er vort Hold og Blood med þess Tilhneigingum / Hinn er Verolldenn med sijnum illum Dæmum: Hinn sijdare af þvi hann er vondur / og liggur i þui Vonda / 1. Joh. 5. þa leider hann til hinns Jlla. Sa fyrre er hálfu verre. Margur kann sa ad fordast adra/ sem ecke gietur fordast sialfann sig. Hold og Blood er gamall Skutul-Sveinn Diøfulsins / sem framleider allra Handa sætar / enn þo Eitradar vister. Þegar Andskotenn bijdur Manneskiunne til Snædings/ enn Sálenn liggur blind i Sængenne eins og Jsaac / og veit eige hvørt eru helldur Jacobs edur Esau Hendur / sem hun þreifar a/ jafnvel þo hana grille til ad þeckia Raustena/ Gen. 27. So mikid langar hana i þann ferska Rieitt/ veit þo ecke ad giøra Grein a / hvørt helldur þad er med Boganum veiddur / eda af Hiørdenne tekenn. Vel þeirre Borg / hvør en bæde hefur Ovinena utann fyrer Portunum / og lijka inne a Strætunum / Enn øngu vid betur erum vier a oss komner i Andlegum Efnum. Alla vega umkringer Hvilldes oss / a hægre Sijdu med Gyrnd Audæfa og Metorda / a vinstre Hlid med Orbyrgd og Orvinglan / Fyrer framann oss stendur Sialfs-Þoottenn og Virding vorra eigenn Agiætis / A Bak vid oss Afsøkun og Þeckingarleise Syndarennar/ Jnnvortis Sløg Samvitskunnar / illar Girnder og Tilhneigingar. Þesse er nu Andskotans Freystne og Elldlegar Piilur þess Hreckvijsa / Eph. 6. En søkum þess þær eru Syndugre Manneskiu svo skiædar / ad þar er einginn Lijfs edur Heilsu Von / af Diøfullenn / Heimurenn og Holldid meiga sijnu fram fara / þa Freistar Gud Manns sins/ Sálunne til Heilsubootar. En Gud Freystar vor / bæde sialfra vor vegna og svo Naunganns. Þad sem Diøfullenn giører med illum Heimsins Everdæmum

um

um til Jlls / Þad giører Gud til Epterdæmis med Krossburdenum til Gooda/
Margur munde hallda sig Saklausañ / nema Gud typtade hañ og fyde Mootlæt-
ingañs Vatne a vor blindu Augu / svo ad vier siaum vora Omynd. Þegar Gud
byrtest Fedrunum i Gamla Testamentenu / þa skiede þad opt i einu Leyptrande
Skye / og svo trwe eg þad verde eñ nu i Dag / ad valla þore Meñ riett Gud nefnañ/
nema hañs Dyra bregde fyrer oss i Þoku Mootlætingañs / Þvi a medañ vel geing-
ur / þyker Mañeñ svo sem sialfskilld / eiga allt þad hañ þiggur af DRottne /
En þegar hiñ tekur þad burt / þa leita Meñ hañs med Angist. Raunalega tal-
ar David hier um/Ps. 30. Eg sagde þa mier vel giek / Eg skal alldrei skilliast fra
DRottne / þvi þu DRotten veiter Stadfestu mijnu Biarge med þiñe Þoknan /
Eñ þegar þu bregder þinu Andlite fyrer mier / þa skielfdest eg / þa kallade eg til
DRottens / og eg grætbænde hañ. Afbur freistar Gud Petra er hañ vill / gød-
um til Epterdæmis / svo sem Abrahams og Jobs / hvad liooft er af hañs Søgu/
er Ollum er skrifud til Epterdæmis. Og siaum vier nu af þessu/ad Gud freistar
Mañsins / bæde þeim til Gagns / er hañ leggur sin Kross a Herdar / svo og ødrum
til Fyrermyndunar: J þessu 6. Dags Evangelio / høfum vier Dæme einnrar
Konu / hver ed þa fyrst leitade ad Christo / þegar Nauden þryste heñe þar til.
Og villum vier þad nu med þess Lærdoomum yfervega / epter þvi sem Gud giefur
Naad til. Hialpa oss þar til Naaduge Gud fyrer þiñ Son JEsum / Amen.

Utleggingeñ.

HEgar Marcus seiger fra þessare Historiu i hñs Gudspialla/Cap.7.
Þa gietur hañ um ad JEsus hafe so sem faled sig i þessum Stad/
Þvi hñ hafe geinged iñ i eitt Hus / z hafe eige viliad lata neirn vita
þad. Hvar varstu nu miñ Herra? sem seiger: Eg er fundeñ af þm̃
sm̃ ecke leitudu ad mier / þu sm̃ ad hroopader / Matth. 11. Komed til
mijn aller þier sm̃ ervided og þunga erud þtader / Eg vil endurnæra
ydur. Hvar varstu þa? Er nockud þijn Hond stutt vordeñ ad þu kuñ-
er ecke/eda þitt Eyra/so tilllukt ad þu /vilier ecke hialpa? Sañlega er
þ ecke/helldr kiemur þ hier fram sm̃ hin eilijfa Spekeñ seiger Eg leik
mier vid Mañaña Sonu/Prov.8.Svo plag' Fader Myskunsemdaña
ad breita vid sijn Børn/hñ hylur sig um̃ Stundar saker/ so ad Mañ-
eskiañ leite hañs Andlitis. Visse JEsus ad Lazarus Vinur hñs lá
veikur/Joh.11. samt var hñ fiarlægur hm̃ a medañ hñ tok hñ burtu.
Eige var hoñu Okuñugt ad Vijnskortur var i Cana / eñ þo droo hñ
undañ ad snua Vatnenu i Vijn/þar til hñs Stund var komeñ/Joh.2.
Omislega breiter Gud vid sijna. Hvor hefur nockurn Tijma hñs Raad
giafe vered? Rom.11. Hñ deilde a Koningz Mañeñ þa hñ leitade hial

þar

þar vegna Sonar ſyns/ Joh. 4. Hñ baud Hundrads-Hofdingianũ ad
ganga Samstundis heim og lækna Þioon hñs / Matth. 8. Hañ lat
strax Krapt ut af sier ganga þa hin Bloodfallssiuka hrærde vid hañs
Klædafallde/ Marc. 5. Eñ fyrer þessare Naudstoddu Konu hylur hañ
sig. Þo kañ ecke Sool Rietlætesens ad leyna sier/ þvi seiger og Mar-
cus/ ad þesse Kona hafe heyrt af Jesu og þar fyrer til hñs komed/ þvi
hñ hefe eige gietad dulist. Hvør er þa Boon heñar? Hun hroopade &
sagde: HErra SOnur Davids Myskuna þu mier. O hvad ohæmiat
ur Hlutur er Krossen / hñ kañ ad reka Mañen ut af Tyro og Sidon/
þ er af vondre Verolldu þessare til ad leita ad Christo. Hñ er eitt And-
legur Segulsteirn/ sm̃ Mañana Stalhiortũ upprycker i Nadernar til
Guds lifanda. HErra Sonur Davids seiger þesse Kona. Fagurt er
Bæn heñar/ eñ eckert er hier epterskiled þad sem audmiukre Syndug-
Mañs Bæn a ad fylgia. Med Herra-Titlenũ iatar hun syna Under-
giefne/ var hñ Herra/ þa var hun hñs Ambatt/ eñ med Nafne Davids
Sonar telur hun sig i ætt vid hñ. Ecke þ hun være af David komeñ/
helldur af Adam / hvørs Nidie David var. O miñ JEsu/ þeir eru
þyn Moder og þyner Brædur/ sm̃ eru þyner Læresveinar/ Matth. 12.
Eñ þyner Læresveinar eru aller þr er þitt Ok uppa sig taka/ & fylgia
þier epter/ Luc. 14. Medal hvørra þesse Utlendingur var eige hiñ sijd-
arste. Þad var heñe ecke nog miñ Jesu ad þu varst heñar Herra/ þ er
añad ad kuña/ añad ad vilia/ eñ þ hun kallar þig Davids Son/ þad er
Holld af heñar Hollde og Bein af heñar Beinũ / þ var biturt Skeite/
sm̃ mañ alls Efa hefur stunged þyn Myskunar Ydur. Þetta styrker St.
Paull/ Ebr. 2. seigiande: Hm̃ byriade Brædrunũ i ollu samlykur ad ve-
ra/ uppa þ hñ Myskunsamur være/ og trur Biskup i þvi sm̃ hia Gude
atte ad giora / þvi sokũ þess hñ lided hefur þa hñ var freistadur / þa
kañ hñ & ad hialpa þeim sm̃ freistader eru. Myskuna þu mier seiger
Konan: Hun kiemur til JEsum/ ecke svo sm̃ til añars Lækners/ þm̃
er Meñ blooda Laun fyrer sitt Omak/ ecke helldur i Trauste siñar For-
þienustu. Myskuna þu mier seiger hun/ eñ ecke miñe Doottur. Imyn-
ande þar med / ad ecke þyrfte heñar Doottur einasta Myskunar vid/

helldur

helldur være og sialf hun Overdug i Guds Auglitesiña Synda vegna/ þ hñ skyllde hialpa hennar Lijfs-Afkvæme/ hvørt hun eige einasta haf de gieted og fædt i Syndeñe/ helldur uppaled medal Ogudlegra Maña vid Satans þionustu/ og i hñs Dyrkan. Lær hier af syndugur Mad ur/ Nær þu framkiemur fyrer Gud ad þiggia nockud af hñs Nrlætis Nende/ ad afneita sialfū þier ꝛ øllū þijnū Verdugleik/ og giør ecke þijn Goodverk/ ef nockur eru/ ad hñe verstu Synd/ med ofmiklu Trauste a þm/ edur Dalæte vid sialfañ þig / helldur seig þu med þessare Konū og David: Myskuna þu mier Gud epter mikellre Myskunseme þiñe/ og epter Mikelleik Myskunsemda þiña/ afmæ þu mitt Ranglæte/ Ps. 51. Þesse Fareda Mañeskia leggur Orsøkena til / hvar ꞇ hun so grætſ bæne/ MIn DOtter R Velst Illa Af Dioflenū. O Neyd/ O Neyd/ O Sorg/ O Sorg/ Hvad goodur Skoolameistare erku ! Og hvørsu skiot er þier um̄ ad giøra hinar farædu Tungurnar vel Talande ! Eckert er hier epterstiled / sem eitt Mañs Hiarta kyñe ad hræra til Medaumkunar / svo hier var a øngvañ Veg hægt undañ ad komast ꞇ þañ/ sem allt Valld hefur/ bæde a Himne og Jørdu/ Matth. 28. Og er þo under eins so Lijknsamur sem Fadereñ er Børnunū Myskunsamur/ Ps. 103. Hun kallar hñ Herra/ þvi treyster hun ad hñ giøre/ hun kallar hñ Son Davids/ þvi vard hñ ad vilia/ hun bidur um̄ Myskun/ Hvørt vallde þa Bruñur Myskunareñar læta sijna Lække reña/ ef ecke i soddañ Truar-Skaut? Eñ þta eykur miøg so a/ ad hun bidur fyrer sitt eiged Lijfs Afkvæme/ hvørs Saal ad hieck af hennar Saal / eins og Jacobs og Benjamins. Hun seiger: Mijn Dotter/ pad var sart/ hun kvelst/ þad var herfelegra/ hun kvelst illa/ þ var Obærelegt/ og þad af Diøflenū/ þ yfergieck alla Tijmanlega Hørmung. Lijkamlegur Stukdømur liggur æred þungt a/ og nærsta hart er ad sia uppa sijna þegar svo tilfellur/ eñ þad geingur nærst hinū bitru Helvijtis Pijslū/ þegar Andskoteñ fær Leife til med sijnū Illsku Krapte ad bua i Syndugs Mañs Hollde/ ꝛ slijta þ ꝛ kremia epter sijnū Vilia. Hvad fast mun hin heita Moodur. Ast hafa þreyngt ad hñs Hiarta/ er sialfur seiger/ Es. 49. Kañ nockud Mooðureñ ad gleyma sijnu Barne/ Syne sijns Kvidar/ og

Þo hun gleime þvi/ þa vil eg samt ecke gleima þier. Sia eg kieni/ v
þesse Kona seigia: Eg er ein Vesæl Mooder eg bid um̄ Myskun/ ecke
um̄ Mune þessarar Veralldar/ ecke um̄ Lijf Ovina minna/ alleina bid eg
ad mitt Barn/ s̄ er Guds volud Skiepna/ ad ꝥ mætte frelsast fra Diof-
ulsins Vallde og Ofrijke. Mun ecke Jesus hafa þenkt til sinnar Mod-
ur/ s̄m stood stødd under hans Krosse/ þegar hn̄ hieck þar so s̄m Mad-
kur enn ecke Madur afmyndadur af Diøfulsins Þrælum? Mun nu ecke
hann s̄m i bitrustu Daudans Angist og Helvijtis Kvølum staddur/ s̄m
Aumur a sinne Modur/ mun hn̄ ecke/ seige eg/ hafa aumkast yfer þessa
voludu Manneskiu? Eige er ꝥ ad efa s̄/ s̄dar gaf Raun Vitne. Enn þo
seiger Textenn oss/ ad hn̄ hafe ecke svarad henne einu Orde. Hvilijkt er
þetta: Ofan a alla hennar Neyd/ er kur þetta nærsta miklu. Hin blessu-
ada Riettlætis Sool/ Mal. 4. upprann henne um̄ Stundarsaker! Enn
Sky Vagnarennar droo ꝥ hana aptur. Hvad skal hier til seigia? Kann
ecke þad eilijfa Orded ad tala? Heyrer hn̄ ecke/ s̄m Eyrad hefur plant-
ad? Er hn̄ Afundenn/ s̄m øllum̄ bijdur til sijn ad koma? Matth. 11.
Hvar eru nu þijn Ord/ minn Herra Jesu/ er þu sagder fyrer Munn Es.
65. Cap. Þad skal skie ædur enn þeir akalla mig/ vil eg svara/ og a med-
ann þr eru ad bidia/ vil eg Bænheyra þa. Þetta sijnest hier allt ad øng-
vu verda. Enn vier vilium̄ hier standa vid um̄ Stund/ G. E. V. Þad være
ecke gott fyrer oss/ ad vier skylldum̄ øllum̄ Stundum Bæn heyrder verda/
Þeir eru eige aller/ s̄m Gud fær til sijn leidt med Taume Nadarenn-
ar/ nema hn̄ slæe ødruhvøriu med Svipu Tiptunarennar. Þegar vel
gieck/ snerum̄ vier Bakenu vid Gude/ Vier foorum̄ illa med hns Gafur/
Vier forsoomudum̄ ad briooka vort Braud hinn Þurftuga og Volada.
Oss fannst eckert til/ þegar Gud liet oss falla allt i Kiør/ og eige þøkkudu
Vær Guds Orlæte/ so s̄m af hønum̄ komed/ helldur so sem af vorum̄
Handabla/ vorum̄ Atburdum̄/ vorre Framsijne: Er þa ad furda þott hn̄
meige þeigia um̄ Stundarsaker vid oss? So ad vier hølldum̄ oss ecke Sak-
lausa/ og lærum̄/ ad øll god Giøf og fullkomenn Giøf kiemur ad ofan fra
Fødur Liosanna/ Jacob. 1. Og ecke giører Gud einasta þetta vid hina
Þrælmennu/ helldur og vid sijn Elskuleg Børn. Sannlega hefur hn̄ kient i

Brioste

Brioste um̃ Eymd þſſarar Konu/ eñ þo ſvarar hñ heñe ecke einu Orde: Nũ vill þeir bidie ſvo þeir faae/leite ſvo þr fiñe/knÿe a/ſvo fyrer þm̃ upploked verde/Luc. 11. Heyred David Konung/ſem var Aſtvinur Drottens / hvørſu hñ klagar yfer hñs Þøgn vid ſig / hvørt helldur hñ talar þ under ſiñe edur Meßiæ Perſoonu/Hvar fyrer ert þu Fiarlægur mynu Hiaalpræde/ og ſvo fiærre mynu Hroope Gud miñ / Dag og Nꝍtt kalla eg til þyn/og fiñ þo øngva Hvÿld/Pſalm. 22. Nu/ þoꝍtt ad Gud ſvo þeige vid oſſ a Stundum/þa mun hañ samt Hiaalpena ecke leinge undañdraga/ſvare hñ ecke ſvo ſem vier viliũ/þa ſvarar hñ ſvo ſm̃ hañ vill/vier vitum eige hvørs vier bidiũ/eñ hañ veit hvad oſſ er fyrer beſtu. Ef vier yrdũ alltyd Bænheyrder/ þa kañſke hñ giæfe oſſ Høggorm fyrer Fiſk/edur Stein fyrer Braud/Ja/Høggorms Eyru fyrer umſkoreñ Eyru/Steinhiarta þ Kiøtlegt Hiarta/eñ þ ſama er a mote hñs Fødurlegu Hiartalage. Hñ Bænheyrde ecke Eliam þa hñ bad hñ ad taka ſyna Saalu fra ſier/ 1. Reg. 19. Helldur gaf hñ hm̃ Krapt til ad motſtanda Jeſſabel og øllu Achabs Huſe. Hñ heyrde ecke ſo beꝛdlega Harmaklogun Jobs / eñ hañ gaf hønũ yfermata mikla Þoleñmæde/Job. 2. Hañ took eige Kaleikeñ fra ſynũ Elſkulega Syne/helldur ſende hønũ Engel af Himne/Luc. 22. Og ſvo giører Gud eñ nu vid hñs Sam-Arfa/take hñ ecke fra þm̃ Hørmungena/þa ſender hñ þm̃ þo Krapt til adbera hana. Hvørt er betra ad tekaFiandmañ ñ burt/edur ad giefa einũ Megn og Mꝍtt til ad ſigra hñ? Hefde Goliath a Bak aptur hørfad/hvar var þa Davids Sigur? 1. Sam. 17. Hefde eige Iſrael bariſt vid Cananita/ þa hefde hñ ecke eignaſt þ Fyrerheitna Landed. Hefde eige Jacob glymt vid Gud / þa hefde hañ eige hloted Iſraels Nafn. Gen. 32. Og hefde ecke þeſſe Kona þreitt med Bæneñe vid hiñ Almaattuga/þa hefde hun eige heyrt þſſe Fagnadar Ord; Kona/Mikel er Þyn Trua. Þegar Læreſveinar vors Endulauſnara formerktu ad hñ ſvarade heñe øngvu þa hrærduſt þeir af Medaumkan/ꝛ ſeigia. Laat þu hana fara/ fyrſt hun kallar epter oſſ. O hvad gott Epterdæme hefur þu hier / chriſteñ Madur. Saler eru Myſkunſamer ſeiger Endurlauſnareñ/ þvi þr munu Myſkun hliota/

Matth. 5. Guds Myskunseme þurfū vier Daglega vid/ og ā ñ hennar kunū vier ecke ad lifa. Viltu þu ad Gud sie þier nádugur/ þa vert ecki Afundeñ vid hn̄ sm̄ þig bidur/ eda frasnueñ þm̄ sm̄ af þier vill lan taka/ Matth. 5. Þvi hvørsu má Gud opna þier syna Myskunar Bruña/ ef þu tilbyrger þyna Lake þ. hinū Naudstadda/ z sie svo ad þu haser eige Efne ā ad Myskuna med Verke/ so sm̄ þu villder/ þa alltiku þo Drottenn Hiartad. Sa ȝ Myskunar meir eñ hn̄ hefur Rād til/ hn̄ hefur Giört sitt Myskunar Verk jafnvægt syna Vilia/ z hefur myskunad meir eñ hn̄ kuñe ad myskuna. Ecke er hier talad um̄ eirn helldur eñ añañ af Læresveinunū/ helldur hafa þeir aller i einu Hlioode meint ad inntaka Drottens Myskunar Hiarta. O Gud giæfe christner Meñ ad þu vera Samtaka i Bænenne. Hvad er þad vier seigiū i vorre Truarjátningu: Jeg true Samneite Heilagra. Er þ alleinasta ad játa eirn og hiñ sama Gud? Ad vera med eirnre Skyrn skyrder? Ad koma samañ i einu Guds Huse/ og medtaka eirn og hiñ sama Lykama z Blood Jesu Christi? Nei/ ongvañveigeñ/ helldur þar ad auke ad hallda Eindrægne i Andanū/ Eph. 4. med Bænū z Fyrerbeidslū þ ollū Moñū/ 1. Tim. 2. Bidied hvør fier þ ødrū seiger St. Jacob/ Cap. 5. ad þier Heilbrigder verded/ þvi miked má Bæn hiñs Riettlata/ þa hun er heit. Sialfr Drotteñ seiger/ Matth. 18. Ef tveir af ydur samþyckia a Jørdu um̄ hvørn þañ hlut/ sm̄ þier bidied/ þa skal ydur þ veitast af mynū Fodur/ sm̄ er a Himnū. Og ef Gud heyrer svo tveggia Bæn/ hvad mikłu framar mun hn̄s Fødur Hiarta komast vid/ þa eitt heillt Søfnudur utheller synū Bænū i Eindrægne Andans? Gud elskar Meñena/ a hn̄ sier ad hvør þra elskar añañ. Eirn Vatns Drope/ ef hn̄ er einsamañ/ þa þornar hn̄ brádlega/ eñ falle hn̄ i Stoañ/ þa geimest hn̄ Otyndur: Svo eru og Tára Dropar christeña Maña/ ef þr falla samañ/ þa verdur þar eitt Vatns Flod af sm̄ allt upp i Himeneñ vex/ þar til þ fellur i Nádarstrauma hiñs Almáttuga Guds/ sm̄ framfliota af hn̄s Násæte/ z renna so aptur ofañ til vor a Jørdena. Damparner ȝ uppstiga af Jørdeñe/ samañ safnast i Loptenu/ þegar þeir verda ofur þunger z þicker/ þa sundurdreifast þr af Vindenū/ ȝ ecke kañ i gegnū

þa

þa ad briotast & falla aptur yfer ymsar Alfur Jardarennar/ henne til Friofgunar. Andvarpaner Guds Barna/ & uppstijga af heilu Hiarta/ þær samanssafnast ꝥ Guds Náadsæte/ þar til þær verda hans Myskunar Dörum ofur þungar/ so ad Himnarijke lijdur Ofrijke/ Matth. 11. þar af verdur hin hialpsamlega Nádardögg Guds Godgyrne & Myskunar/ ſ fellur af þvi himneska Hermon yfer þa jardnesku Zion/ Pf. 133. hvørre Anda Drottens sundurdreifer & utskipter medal Manna Sona. Þad er eige nog/ þott einn edur tveir bidie fyrer øllū. Þo Gud hafe mikid giort ꝥ Bæn Moisis/ Abrahams/ Eliæ/ Elizei/ St. Pauls og annara Guds Astvina/ þa er Gud ecke skylldugur ad giora so øllu Folke: Nu nu og fæer vera þeim lijker a vorum Dogū. Margra Tru hygg eg ad nu meige leggia vid Abrahams og Eliæ Tru. Fyrer almennelegre Plágu/ skal almennelega bidia/ þvi æ stundū er Gud so lyndur/ ad hn̄ vill straffa þa Godu med þeim Vondu i Landenu. Hafed þvi Rad Endurlausnarans/ M. E. Luc. 18. Bidied Dagliga & Stadfastlega & letiest ecke/ þvi hvar fyrer skylldе Gud eige frelsa sijna Utvalda/ þott hn̄ undandrage Hiálpena? Sannlega seige eg ydur/ hn̄ mun frelsa þa. Hvørt Svar giefur nu Frelsarenn sijnū Læresveinū hier uppa? Eg Em Eige Sendur Nema Til Fortapadra Sauda Af Huse Israels. Þetta sijnest nockud þungskiled i fyrsta Alite/ en̄ hefur þo sinn stadfastann Grundvøll i Ritningunne. Epter sijnu Spamans Embætte var hn̄ eige sendur nema til Gydinga. Epter sijnu Kirkiemannlega Embætte/ var hn̄ øllū sendur/ hvør ꝥ alla hefur hn̄ forlijkad. Hn̄ bannade ad sønu Lærisveinunum ad ganga a Veg Heidingianna eda i Samverskar Borger/ helldur til fortapadra Sauda af Huse Israels/ Matth. 10. Þo seiger hn̄ hia Johannem/ Cap. 10. Jeg hefe og adra Saude/ sem ecke eru af þessu Sauda Huse/ þa byriar mier og hier til ad leida. Ecke heyre eg ad Jesus hafe a sijnū Nærvistar Dogū predikad medal Heidingianna/ þvi ꝥ var hans Spamans Embætte/ hans Tijme var en̄ þa ecke komenn/ Forßialldеd var en̄ nu ecke sundurrifed/ þar var en̄ nu eige nidurbrotenn sa Veggurenn/ sem a millum var/ Eph. 2. edur vorded eitt af bædum/ þad skiede allra fyrst i hans Pijnu/ Dauda og Upprisu/ þvi skømu þar epter

haud

baud hañ sinū Lærisveinū ad fara ut um allañ Heimeñ/ Matth. 28. St. Paall þorer ad seigia/Rom. 3. Er Gud alleinasta Gud Gydinga/ ꝫ eige Heidingia? Sañarlega og svo Heidingia/ þviad Gud er eirn/ hvør ed riettlæta mun Umskurnena i Trunñe og Yferhudena fyrer Truna. Svo var nu JEsus sendur alleina til Gydinga epter sinu Spamañs Embætte/ Eñ so sẽ Fadereñ sende hñ til Gydinga/ so sende hñ sina Lærisveina til Heidingia. Epter hinu Kieñemañlega Embættenu/ er hñ øllū Heime sendur/ þvi Johañes seiger Fortakslaust/ Hñ er Forlikun fyrer vorar/ ꝫ ecke einasta fyrer vorar(þad er Gydingaña) helldur og fyrer allrar Veralldareñar Synder/ 1. Joh. 2. Epter sinu Konunglega Embætte var hñ ꝫ øllū sendur/ þvi hñs Gud hafde gefed hm̄ Endemørk Jardareñar ꝫ heidnar Þioder til Arfleifdar/ Ps. 2. Og er þ epterteckta verdt/ ad þau tvø Kraptaverk/ sẽ Drottiñ giørde medal Heideña Þiooda/ añad þar/ añad hia Gergesenis/ Matth. 8. Þau voru bæde til ad auglÿsa hñs Almættis Hetrañign/ þvi i hvørutvegg ia stad rak hñ Diøfuleñ ut/ sẽ kallar sig Drottiñ Veralldar þessarar. Hvad giører nu þesse Kvina til vid Andsvar þetta? Hun lætur ecke af/ helldur sæker þessu Tækefære/ þar hun sier Lærisveinarner tala heñar Maale. Lær hier christeñ Madur/ ad þreytast ecke i Bæneñe/ þott Gud hialpe ecke strax/ sẽ þu kallar/ þa hefur hñ þo ecke forgleimt miskuñsamur ad vera Fødurlegt Hiarta hefur Gud: Hñ er ecke so ꝫ Steckur eda Steirn. Forgiefens hefur hñ þa straffad Gudlelyse Mañaña/ sẽ ganga til Maallausra Skurgoda/ ef hñ være þm̄ sialfur likur. Gud er ecke eins stiñadur ꝫ Madureñ/ ef nockur Ølmussumadur liggur jafnañ vid Dyr hiñs rika/ þa heiter hñ þrabæñeñ/ Oskickanlegur/ Heimtufrekur. Þad verdur so þ oss Møñunū/ þvi vier megnū eige margra Þørf ad fylla/ eñ Afgruñe Myskunareñar er ecke so hæckad/ þess optar sẽ hñ er bedeñ/ þess kiærara er þ hm̄/ þvi hñ kañ ad uppfylla alla vora Naudþurft/ epter Rikdome siñar Dyrdar/ Phil. 4. Þeir neiddu hñ/ seiger um̄ þa tvo sẽ til Emaus geingu/ Luc. 24. Gud vill læta þvinga sig med heitre Bæn/ og þ er hm̄ tidælt ad þola Ofrike af truudū Syndara. Su Þrætkelkne er god sẽ Gude þocknast/ ꝫ su Þrusta mætte lett

tilla/ þar sem madur er viss um Sigurenn. Sa sem af Tiltrue vill Elldenn sia/ verdur optar ad sia/ enn Einusinne. Villter þu og ad Guddomsins Giafku Neistar stocke ut af Hellu Hialprædesins/ þa verdur þu optar enn Einusinne ad sla med Namre Bænarekar/ og ecke aflaata/ þar til þu a einhvorn Hatt Bænheyrdur verdur. Menn skulu og Audmiuklega bidia. Mattheus seiger/ þesse Kona hafde tilbeded hann. Marcus seiger/ hun hafe falled til Foota Jesu/ Marc. 7. þad Orded er ad Eilifu satt sem David seiger/ Ps. 34. Nalægur er Drottenn þeim Harmþrungnu i Hiortunum/ og þa Sundurkromdu i Anda frelsar hann. Hvor sem vill uppausa Vatn af nockrum Brunne/ hann ma beigia sig. Hvor er Brunnur þess slaanda og Lifanda? Hanns ed sier þott einginn sia / hanns ed lifer i oss/ þo ad vier deyium. Hvor sem vill af honum Naad og Myskun uppausa/ hann kriupe audmiukur a sijn Hiartans Kne. Josua fiell til Jardar nidur/ og joos Molldu yfer Hofud sier fyrer Drottne/ Jos. 7. David lagdest flatur a Jordu fyrer hanns Tignarvellde/ 2. Sam. 12. Sialfur Guds Sonur kastade sier flotum a Jordena fyrer sijnum Himnesska Fodur / Matth. 26. Og þvi skylldum vier þa eige beigia Kne vor fyrer Fodur Drottens vors JEsu Christi/ Eph. 3. Sa sem vill vera mikell i Himnarijke/ hann skal first giora sig lijtenn hier a Jardrijke. þad er ecke Vegur til ad luka upp Guds Myskunar Dyrum/ ad standa innst i Kyrkiu og bidiast so/ enn forsma Tollheimtumanenn sem stendur langt i fra/ Luc. 18. Tak þyn Sko af Fot af/ sagde Gud vid Moysen/ þvi sa Stadur er Heilagur er þu stendur a/ Exod. 3. Vor Bænastadur er Heilagur Stadur/ þar er Guds Mustere/ hvar hellst þad er/ þar er oll heilog Guddomsins þrenning a Tale vid oss. Oll Ohreinende Drambsemenar/ allt Endeme sialfs þottans a þar i burtu ad vera. Hvert Andsvar fær nu þesse angrada Manesskia uppa þessa sijna audmiuka Bæn? þad Er Eige Gott Ad Taka Brauded BArnanna og kasta þvi fyrer Hundana. Hord var þesse Ræda/ Hversu mætte Drottenn þunglegra svara? Enn ecke fiellst henne Hugur vid allt þetta/ helldur svarar hun: Satt Er þad HErra/ Enn þo Eta Hundarner Af Molum þeim / Sem DEtta Af BOrdum DRottna þEirra.

þott

Þott Abrahams Myskur hefde hier komed vered til ad kieppa med Tärn[?] ...e vid Gud um̄ Sodoma / Gen. 18. þa hefde hañ ecke kunnad betur ad mæla. Ecke þycker hun vid Sakyrde þesse/helldur þess meir hun er Ovirk/þess audmiukare er hun ad bidia. Nu ina hördustu Freistingu giörer hun ad sætustu Huggun. Þau Ord eñ Christi / er heñe brixludu um̄ siñ Overdugleik/þau brukar hun sier til Forsvars / og þ sem̄ syndest ad horfa heñe til mestu Orvæntingar/vard heñe til ædstu Blessunar/ Og er hier af aud sied/ad Gud lætur þeim̄ alla hlute til gooda verda/ sem̄ hañ elska/Rom. 8. Hun slær vorn Herra/ef svo mætte ad Orde komast/med hañs eigen Sverde, Satt er þ Herra / eg em Hundur i þijnu Auglite/ og hefe engvañ Riett med Börnunum. Þad er Riettvijst ad þau mettest fyrst/Þu hefur tilreidt eina mikla Maaltijd fyrer þeim̄/og þijner Vxar og aled Fie er slaatrad/ Matth. 22. Eñ i slijku Gieſtabode munu nockrer Molar a Gölfed falla/sierdeiles þar Börnen/ sem̄ mett eru/ hyrda eige so vandlega þar um̄/Þesser Molar nægia mier aumre Hund-Tijk/ Og em þiñ Hundur: Eñ mun nockud Husbondeñ slaa siñ Hund fra sier/þa hañ vill fylgia hm̄ epter? Eg er eige svo vænteñ/ad eg gyrnest ad sitia til Bords med Börnunum/Leyf mier þo samt ad tijna Molana med Hundunum/þa Braud-Mola/sem̄ þijn Börn vilia ecke nijta/Leif mier og minne Dottur þa upp ad tijna/ og þo vid höfum þa ecke forþienad/ þa veit eg ad þu/sem̄ ert eirn Herra/og þar ad auke Davids-Sonur miñ Skapare/ og þo miñ Brooder/ þu muner eige ockur allra Vesölustu Skiepnur/ eñ þo þijnar Skiepnur/ad söfnu Hund-Tijkur/eñ þo þijnar Hund-Tijkur i Hungre og Vesölld ut af deyia læta. Fyrer þessare svo öblugre Tru/liet hiñ Almættuge sigrast/ Hañs Hiarta brast i hönum/svo hañ hlaut heñe Myskunsamur ad vera/ Jer. 31. Og Brunnur Myskunsemdañ vard ad opnast i slijkre Hræringu/so ad þadañ utflaut eirn lifande Naadar straumur/til ad Endurnæra þessarar Kvöl-u Sorgbited Hiarta. Þañeñ verdur hañ hier yferunneñ af sinne eigeñ Giæsku/ og þo er Osigrande/hañ verdur til Fanga tekeñ/ sem hefur Herleidinguna ad Herfange teked. Hañ þurfte valla eitt Ord til ad utreka Diöfuleñ/Matth. 4. Eñ med morgum Ordum̄ fær hañ ecke þessa Tru fra sier reked/so ad alltijd

verde

verde Søñur a hñs Maale. Hvørn þañ sm̃ til mȳn/ kiemur vil eg ecke
fra mier reka/Joh. 6. Athuga þu nu/christeñ Madur/nockud um̃ þȳn
Efne hier ut af. Munt þu i Guds Auglite betur vera a þig komeñ/eñ
eirn Hundur? þu ert ad søñu Christeñ/ þesse Kona var Heideñ/ þu ert
skȳrdur og iñfekeñ i Guds Samtmaala/hun var ecke. þu heyrer Guds
Helløgu Ord Daglega / Eñ hun alleinasta Rykted af JEsu : Eñ
hygg ad hvad Endurlausnareñ seiger : Drottningeñ af Arabia mun
uppryßa a Efsta Deige og dæma þßa Kynslood / þvi hun kom længa
Vegu ad heyra Speke Salomonis / og sîæd hier er meire eñ Salo-
mon/Matth. 12. Svo er eg og hræddur um̃ ad Kona þesse mune dæma
marga þa er Christner kallast/hun sẽ hier ber Hunds Nafn/talde ecke
epter sier ad leita ad Christo/ og fylgia hm̃ epter/ þo hun yrde ecke so
fliott bænheyrd. Eñ hvør er nu sa er leite ad Drottne/eda kalle af
Alvøru til hñs i Hørmungeñe? Drotteñ typtar oss/eñ vier fiñū þar
ecke til/hñ slær oss eñ vier bekrū oss ecke/Jer. 5. Meñ hafa hardara And
lit eñ Steirneñ/og vilia ecke snua sier. Hundarner hafa nockra Rakt
a sȳnu Afkvæme. þesse heidna Mañeskia var af iñstu Hiarta Sorg
tilkñueñ ad leita sier Hiaalpar hia þeim himneska Lækner vegna siñar
Dottur sm̃ plaagud var af Diøflenū/eñ hvad fáer eru nu þr/sm̃ færa
sȳn Børn til JEsum med Christelegū Aga og Vm̃vøndun/ og giefa
eige jafnvel lided ad Omeñskuñar Diøfull sie fra þm̃ rekeñ med Guds
Ords Keñingu og godre Tilsøgn. þesse Kviña gieck ut af Tyro og
Sydon þm̃ Ogudlegu Stødunū til JEsum/eñ hvad tregt er oss komed
til ad ganga ut af vondre Verølldu þßare og fylgia hønū/jafnvel þo
Saaleñ ligge Vitskola i Ade Syndareñar. þesse Kviña reiddest ecke þo
heñe være øfuglega svarad/eñ hvad giøra þr sm̃ møgla a mote Gude
þa ecke geingur allt ad Oskū/og formæla hñs Høfudskiepnū/ þa þær
epter Skipan sȳns Herra eru oss mootfallnar/hvørtar Gud hefur oss
þo giefed af Oumrædelegre Giæsku siñe til ad hallda vid voru Opak-
lææta Lyfe. Hundar komu z sleiktu Lazari Saar/eñ ecke fieck hñ ad sed-
ia sig af þm̃ Molū sm̃ duttu af Borde hiñs rȳka/Luc. 16. So fiñast z
marger Omyskunsamer/harduduger eñ i Dag/hvørier ad hafa Gnægt

 Vers

Verakldar þiſſarar/ eñ læka þo ſiñ Næunga Hungur ſijda / ⁊ ef þeſſer Ogudleger Leſter ſkylldu fiñaſt meal chriſteña Maña/ ſ ecke er ad efa/ hvad erū vier þa betre eñ Heidingiar i Guds dijrdarfulla Auglite? O vor Gud ⁊ almætkuge Skapare/ vert þu oſſ ſyndugū Lijknſamur/ ⁊ til reikna oſſ ecke vorar Jllgiørder epter þra Verdſkulldan/ helldur miñ ſtu þiñar mikellrar Myſkunſeme. Vor Dotter/ ꝥ er vor Sæla/ kvelſt þunglega af Dioflenū / hvørre hñ Ognar med hrædelegre Miñing Jllgiørdaña. Jlla høfū vier lifad/ eñ þu Chriſte ert ꝥ vorar Jllgiørder uppheingdur / fleire eru vorar Ranglætingar helldur eñ Tar vorra Augna/ eñ langtū fleire eru þo Dropar þiñar Myſkunar / ſm̄ ad upp renur yfer oſſ ſyndugū Møñū ny ⁊ ferſk a hvøriū Morgne/ Harmagr. Jerem. 3. Allra Maña ſyndugaſta jatū vier oſſ/ hvør i ſiñ Stad / eñ þeckiū þig þo ad vera hiñ allra Helgaſta ſ ꝥ oſſ Ranglata ert Bøl van ordeñ. Vier erū eige betre eñ Hundar i þijnu Dijrdarfulla Auglite/ þar vier høfū forþienad ad utelokaſt fra þre himneſku Jeruſalem/ Apoc. 21. Eñ ſamt erū vier þo þijner Hundar ⁊ viliū helldur ſo heita/ eñ Andſkotans Oſka Børn. Vier kiørū helldur ad tijna Molana under þijnu Borde/ eñ hafa full Hus med Ogudlegū: Meigū vier ecke Børn kallaſt/ þa giør oſſ ſo ſm̄ eirn af þijnū Leigumøñū/ Luc. 15. Meige og ꝥ ecke/ þa læt oſſ Rieꝼt hafa med þijnū Hundū. Þott vier teliū oſſ O verduga ad ſitia til Bords med Abraham/ Jſaac og Jacob/ Matth. 8. Þa viliū vier ſamt i þijnu Leyfe ſkrijda under Borded med hiñe Cana aniſku. Gott er oſſ ad æhanga Drottne/ med hvøriu helſt mote þijn eilijfa Myſkun vill ꝥ vera læta/ þott vier fæū ecke þau Kiør ſm̄ Rijke ſins Syner/ þa holldū vier fullgott ad vera Dyraverder i Huſe Drottens vors/ Pſ. 84. Þad næger oſſ þegar vier alleina ecke utkaſtader verdum i hin ytſtu Myrkur. O þu Lijknarfulle Gud og Naaduge Fader/ þegar vier allra ſijdarſt utgøngū af Tyro og Sidon/ ſem er af Heimeþeſſum fyrer Tijmañlegañ Dauda / eñ Andſkoteñ gyrneſt ad kvelia vora Sælu med eilijfum Pijſlum / Myſkuna oſſ þa fyrer JEſu Davids Sonar Skulld / og læt oſſ verda epter þvi ſem vier vilium/ ſem er/ ad vier frelſter af Synd/ Dauda/ Dioflę og Helvijte/ meigum þier

þiona

hioona i Riettlæte og Heilagleika um̃ allar Allder Allda / Amen / J JEsu Nafne / A M E N.

Pridia Suñudag i Føstu.

Gudspialled / Luc. 11. Cap.

Hþeim Tyma. JEsus rak ut Diøful þañ er Mallaus var. Og þad skiede / þa Diøfulleñ var utfareñ / ad hiñ Mallause talade / og Foolked undradest þad. Eñ nockrer ut af þeim søgdu : Fyrer Belzebub Diøfla Høfdingia þa dryfur hañ Diøflana ut. Adrer freistudu hañs / og leitudu af hønū epter Teikne af Himne. Eñ er hñ sa þeirra Hugreñingar / sagde hñ til þeirra : Hvørt Ryke / sem i sialfu sier er sundur þyckt / þad mun eydast / og hvørt Hus mun yfer añad hrapa. Og ef Andskoteñ er i sialfum sier sundurþyckur / hvørneñ ma hañs Ryke þa standast / fyrst þier seiged mig fyrer Belzebub utreka Diøflana? Eñ ef eg fyrer Belzebub utrek Diøflana / fyrer hvørn utreka þa ydrer Syner ? Þar fyrer skulu þeir og verda ydrer Doomendur. Eñ ef eg rek ut Diøflana med Guds Fingre / Sañlega er þa Guds Ryke komed til ydar. Nær ed sterkur Hervopnadur vardveiter sitt Andyre / þa er allt med Mak hvad hañ a. Eñ nær añar Yfersterkare kiemur og yferviñur hañ / þa flytter hañ hañ øllū Hertygium / a hvør ed hañ treyster / og i sundurskipter so hñs Herfange. Hvør hñ er eige med mier / sa er a moote mier / og hvør sem samañ safnar ecke med mier / sa sundurdreiser. Nær Ohreirn Ande fer ut af Mañenum / rafar hañ um̃ þurra Stade / leitar ad Hvyld og fiñur ecke / þa seiger hañ : Eg vil aptur hverfa i Hus mitt / hvadañ eg foor ut. Og þa hñ kiemur / fiñur hañ þad soopad og pryddt. Þa fer hañ og tekur med sier siø adra Anda sier verre / og sem þeir eru þar iñkomner / byggia þeir þar / og verdur so þess Mañs hid seinasta verra hinu fyrra. Eñ þad skiede þa hañ talade þetta / ad Kona nockur ut af Foolkenu / hoof upp sijna Raust og sagde til hañs : Sæll er sa Kvidur sem þig bar / og þaug Brioost sem þu mylkter. Eñ hañ sagde : Ja ad vijsu. Sæler eru þeir sem heyra Guds Ord / og vardveita þad.

Exordium.

LÆRER Eg Lærn Leingur eñ Lied Er seigia Meñ. i Fornkvednum Ordsi hætte / og er hañ sañur / þvi þegar Eiganden̄ aptur heimter / þa er hañs Riettur wte ad bruka / sem Laaned took: Og svo sem þvi er hattad almeñelega a meal vor Mañaña. So er þad eirneñ a sig komed a mille Guds og Satans. Andskoteñ heþur a Stundum nærsta Vigrþækur vered til ad høndla med hñs Skiepnur / þa hønum þyker Einhvørn Tiigaang heþur þad keypt vered / Eñ øngvasiveigeñ maa hañ raada yþer þeim moote Vilia hiñs Almattuga. Vier søñu heyrdum vier et alls þyrer laungu / ad hiñ Blygdunarlause Dieþull baud vorum HErra / ad hañ villde gieþa hønum øll Ryke Veralldareñar og þeirra Dyrd / Matth. 4. Eñ hvad mikid Ryke haþder þu þa i Heimenum Satan? Ei þu þorder ecke ad bua i Svynunum þyrer utañ Leyþe DRottens vors / Matth. 8. Syne sijnum heþur Gud þeinged Raad yþer Verølldeñe / hvørn hañ sett heþur Erþingia allra Hluta / Hebr. 1. Hønum heþur hañ giered allt Valld / bæde a Himne og Jørdu Matth. 28. eñ ecke Dieþlenum. Þar þyrer / þoott ad DRotteñ kalle hañ Høþdingia þessa Heims hia Joh. 14. þa er þad ei svo ad skilia / ad hañ med Feiæsku haþe nockra Stioorn a Jørdu i þeim Hlutum / sem Valldstioorneñe vidkoma / helldur meinar Lausnareñ þar med Heimeñ / sem eru þeir Oguðlegu / þad eru Vantruareñar Børn / Eph. 2. J hvørium Dieþulleñ mættugur er til ad dryþa þa epter villd siñe til allskins Synda og Lasta. Ei þorde hañ ad granda Jobs Lykama fyrr eñ Gud gaf hønum Leyþe þar til / Job. 2. Ei gat hañ Petur siktad / þvi vors Endurlausnara Bæn mætte meira / Luc. 22. Og svo sem Andskoteñ heþur eckert med Christum / edur þa sem i hønum eru / Svo kuña ei helldur hañs Børn Guds Børnum ad granda framar eñ Gud leyþer. Oll vor Høþud-Haar eru talen̄ / og ecke þellur eirn Titlingur a Jørdu an hañs villia / Matth. 10. Nu þo ad Satan vel vite / ad hañ megnar eckert med øllum sijnum Jllsku Kraþte a moote Einu Guds Orde / þa fær hañ ei vid siñe Jllsku giørt ad áreita Gud og hañs Utvalda. Alldrei er svo sterkur Kastale / ad ei þurþe ad vaka svo leinge Strijded yþerstendur. Nu er Lyþ þetta ecke añad eñ stødugt Baratta / Job. 7. Bæde hid Ytra og Jñra / þvi er Þørþ ad Saaleñ vake i Hiartanu / sem er Slot Lykamans / og bidie svo ad vier føllum ecke i Freistne / Matth. 26. Jeg sagde þyrer Skømmu / Børn Myn / ad Andskoteñ heþde eckert med þa sem eru Guds Haandgeingner / eñ þad gyllder a medañ þeir eru i hañs Þienustu / eñ ecke añars. Svo marger sem ecke geingu wt af sijnu Huse þa Nott / sem Paaska-Lambed var ad Kvøllde eted / þeir urdu frij þyrer Mord Einglenum i Egyptalande / Exod. 12. Guds Osyneleg Kyrkia hier a Jørduñe / er Hus þad / hvar iñe hid Saklausa Guds Lamb / sem burttook Heimsins Synder / verdur Daglega slatrad og offrad i Riett Truudra Hiørtum þeim Himneska Fødur til Satleiks Jlms : Gaanger þu wt af þessu Huse / Christeñ Madur / þa kañ eg ecke ad seigia þig Ohultañ þyrer Dræpara Einglenum / Eñ þyker hitt lijkara / ad þu meiger i hañs Hendur þalla. J þessu H. Evangelio høþum vier Epterdæme / bæde uppa Andskotañs Jllskuþulla Medþerd a Syndugum Møñum / Og so hiñs

Barna

Þarna Kærleiksríke a moote Gude og hans Børnum. Vil eg þvi i þetta Sin tala/
1. Vm Diøfulsins Valld yfer syndugu Hollde a hinum fyrre Døgunum/ og so nu.
2. Vm hans Illsku i þvi ad spilla vorre Andlegre Velferd. Styrk oss þar
til Naudarþulle Gud/ med Krapte þijns Anda/ J JESV Nafne/ A M E N.

Vtleggingen.

MJøg so Aumkunarlega hefur þesse Manneskia halldenn vered/ sem hier umm getur i Gudspiallenu. Þvi hvad kann Vesælla ad vera/ enn þeg ar Tunga Mannsins er bundenn i hans Munne/ so hann fær ecke talad vid adra Menn sier til Skiemtunar/ Eige kvartad umm þa Hlute/ er hann angra. Eirn Mallleysingur er i Heimenum so sem fyrer utann Heimenn/ Hann hefur Tungu og talar ecke/ og ecke ollu betur enn ein Lijkneskia er hann a sig komenn. Nu eykur þad þo miklu a/ ad ráda er af Gudspiallenu/ ad þesse Plaaga hafe vered af Diøflenum/ og er þvi ecke ad neita/ ad Gud hefur Andskotanum leyft mikla Hlute i Lijkamlegum Efnum/ a Døgum gamla Testamentesins/ a Hier vistar Døgum vors Frelsara/ a Døgum hans Postula/ hvørka hann sier i Lage utsende i sijnu Nafne til ad planta sinn Vijngard a medal Mannanna Sona hier a Jordunne/ og so nockra Stund fram epter Olldunum/ til ad styrkia og auka þessa nyju Plantan/ med Auglijsingu sijns Mattar yfer Diøflenum. Hans Oukseigianlegre Myskunseme og Nád høfum vier þad ad þacka/ ad vier finnum ecke so miøg þar til a vorum Døgum / ad Diøflenum sie leyft ad hafa Valld yfer Manneskiunne i Lijkamlegann Mata. Fiarre sie þvi/ ad eg seige þad Gud kunne ecke ef hann vill/ ad bruka Andskotann til ad straffa Synder Mannanna/ þvi hann er i hans Hende/ so sem oll hans Verk. Nitt efast eg umm/ hvørt þad sie hans Vilie nu umm Stunder. Sa alvitre Konungur hefur þusund Veige og Mata til ad stioorna sijnu Rijke. Eins og eitt Kongs Rijke umm breytest a marga Vegu epter Tijmunum/ so sama vier eirneigenn/ ad þad er skied i Guds Rijke hier a Jordunne. Ad sønnu er hann ecke sialfur i nockru Vmbreitannlegur; helldur umbreiter hann ollum Hlutum/ epter þvi sem hans Guddoomlegu Speke haga þyker. Hann talade sialfur vid Fedurnar fyrer Floded/ Hann giørde slijkt hid sama vid Abraham og hans Epterkomendur/ allt til Moysen. Moyses took Riettindenn af hans Munne/ og fieck þau Jsraels Sonum/ og hann gaf þeim fyrer hans Hond sitt N. Loge-mal/

mааl/skrifad a Steinkꝺblū til ad lifa epter/ Exod. 24. Hañ stioornade
sialfur eins og eirn Verālldlegur Konungur sijnu Folke/ þar til þr vil
du ei leingur lꝏta hñ drottna yfer sier/og hñ gaf þm Saul Konung i
Bræde sinne/ Hos. 13. Hañ talade þo vid hñs Epterkomendur ꝥ Muñ
sijña Spamañа/og jafnvel i Herleidinguñe lagde hañ sitt Ord i þeirra
Muñ. Eñ i Tijmans Vppfyllingu hefur hñ talad vid oss ꝥ Soneñ/
Heb. 1. og lꝏted hñ sem er utgeingeñ af hñs Skaute/Joh. 1. opeñbera
Mꝺñunū siñ Vilia/eñ þegar hñ stie til Himna z iñgieck i sijna Dyrd/
þa sende hñ Postulum sijnum H. Anda af sijnū Fꝺdur/ Joh. 15. sa er
leidde þa i allañ Sañleik/Joh. 16. og kiende þm ecke einasta hvad þeir
tala ꝏttu fyrer þm/sem Sꝏluhiꝏlpena erfa skylldu/ helldur og fyrer
Herrū og Konungū/Matth. 10. sm̄ ofsokttu Guds Evangelio. Þess
er eru þr/sem oss hafa Guds Vilia skrifadañ epterlꝏted i Gudspioll
um/ Sendebrefū og Opeñberunū/ fyrer hvꝺr ad Guds Kyrkia stioorn-
ast eñ nu i Dag hier a Jordūñe. Sijdañ þra Daga vitum vier ecke
til ad Gud hafe talad vid Meñena/nema i þssu sijnu H. Orde/hvꝺrt eð
eñ nu Daglega kieñest z predikast medal vor. Af þssu sieañ vier hvꝺr
su margbreitt ad hefur vered Rijkisstioorn þess Mꝏttuga Allsheriar
Konungs hier a Jordūñe. Eñ hvad Satans Vtrieckingū vidvijkur/þa
sie eg ad hañ hefur leyft hm̄ marga Hlute ad fremia a Gamla Testa-
mentesins Dꝺgū. Honū þocknadest ad lꝏta hñ slaa siñ Þienara Job/
med Sarū z Kaunū/Job. 2. uppa þ hñ reynde hñs Þolenmæde/og sijn
de Andskotanū hvꝺrsu ad Guds Kraptur være i Mañsins Breiskleika
mꝏttugur/2. Cor. 12. Hñ leyfde Tꝺframꝺñū Pharaonis marga und-
arlega Hlute ad giꝺra ꝥ Satans Krapt/Exod. 7. 8. uppa þad hñ med
þm/og þr med hm̄ yrdu til Skammar/fyrer Moysi Guds Þienara. Gud
leid hm̄ ad ꝏklaga Josuam hiñ ypparsta Prest/ Zach. 3. so hñ af hin
um ædsta Biskupe Sꝏlna vorra straffadur yrde/og añad þvi umm lijkt/
er ad lesa i Sꝺgū Gamla Testamentesins. Hvar fyrer munde nu Gud
giꝺra þtta? Ecke þss vegna/ad hñ ei gꝏte med sijnū Almꝏttis Krapte
alla Hlute verkad/epter þvi sm̄ sialfur vill hñ/ Þvi fyrer hm̄ er eckert
Ord Omꝏttugt/Luc. 1. helldur eins og hñ liet Pharaonem standa og

ecke

ecke um̄ Koll steipast/ þar til hn̄ opt sijnes auðsijnde sijna miklu Magt a hm̄/ Rom. 9. So liet hn̄ a þm̄ Dögū Andskotan̄ bruka a stundū sij- na Magt/ til ad lꝍta Mannkyned sia/ hvad miklu Gud være hm̄ sterk- are/ so þr lærdu ad trua a eirn Drotten̄ Gud/ ꝫ ongvan̄ annan̄. Alldrei hefur þo Andskoten̄ fenged so mikla Magt til ad opinbera sig Mön- nunum/ so sm̄ a Holldsvistar Dögū vors Lausnara/ og lijkur þ eins ut/ so sin̄ Gud hafe villad geyma sijnū Eingietna Syne þa sterkustu Or- ustu moote honū/ so hans Sigur yrde þess frægare medal Mannanna. Han̄ talade vid hn̄ stærtfast eins og Madur talar vid Man̄/ Matth. 8. Han̄ kvalde Dottur Þrrar Cananeisku/ Matth. 15. Han̄ kastade þm̄ Diöfulodia a Vatn og Elld/ Matth. 17. Hn̄ bioo i þm̄ tveimur Ger- gesenis/ Matth. 8. Han̄ giörde þennan̄ Mꝍllausan̄/ sm̄ vor Texte um̄ talar. Hvar fyrer mun̄ þetta skied vera Br. M. Mansins Styrkleika sia Men̄ ecke/ nema hn̄ hafe einhvörn ad reina Orku vid. Og so sm̄ Endurlausnaren̄ seiger i þssu Evangelio/ þegar eirn sterkur Hervop- nadur vardveiter sitt Andyre/ þa er allt med Mak/ hvad han̄ a/ etc. Þad var vorum̄ Herra fyrer minstu/ ad þvinga Diöfulen̄ epter sinē Villd. Annad var hans Erende meira i Heimen̄/ sem var ad luka þa Sekt/ er Mannkyned atte Gude ad gjallda. En̄ so sm̄ Drotten̄ i Gam- la Testamentenu leyfde Andskotanum ad sijna Megn sitt ödruhvöriu/ Mönnunū til Eptertektar/ svo leirfdest og þessu Illhvele ad vada hvad mest uppe og bruka Magt Myrkranna/ a medan̄ Guds Sonur umgieckst hier a Jördunne i Mynd eins Þions/ þeim öllum til Truarstyrkingar/ sem a hans Nafn trua villdu/ ad þeir sia mættu ad so Audvirdelegur/ sem han̄ var/ þa være han̄ þo sa sem af Gude sendur være til ad nid- urbriota Diöfulsins Verk/ 1. Joh. 3. og med öllu ad sundurmola Höggormsins Höfud/ Gen. 3. Hefde og Guds Eingieten̄ Sonur strax sem han̄ var til Himna faren̄/ bunded so Hendurnar a Diöflen- um/ ad han̄ hefde ecke fenged ödruhvöriu ad slaa sig stalfan̄ a Mun̄- en̄/ þa kannskie/ ad Illþyded i Veröllden̄e hefde sagt eins og þesser/ sögdu/ ad fyrer Belzebub hefde hn̄ utreked Diöflana a sijnū Hiervistar Dögū/ þvi gaf hn̄ hm̄ og nockurn Taum um̄ Postulanna Daga sem er

ad sia af Þra Giørninga Bok/ z a medal añara þegar Satan nefnte
til Skam̃ar sier medkieña/ JEsū veit eg/ og Paal þecke eg/ eñ hvørier
erud þier? Act. 19. Þad er og lyklegt/ ad fatæku Fiskurū/ sem hielldust
fyrer Afskum Veralldar/ munde ecke hafa storū truad vered i þm̃ Hlut
uni/ sem so eru Gagnstæder Hollðlegre Skynseme/ sem Christs Evan-
gelium er/ hefde hñ ei stadfest Þra Predikun med Þssū og ødrū jafnvægū
Kraptaverkū. Dasamlega hefur Gud uppbygt syna Kyrkiu hier a
Jørdune/ hvøt sm̃ þar ad vill giæta/ ad hñ hefur læted hana vaxa
utañ allt Mañlegt Yferlæte/ z alleina af þm̃ Hlutū/ sm̃ ecke standa i
nockurs Mañs Vallde/ nema hm̃ sie þ af Gude giefed/ z er hun i Þssu
lyk Salomonis Mustere/ sm̃ bygt var fyrer utañ allt Hæreiste/ so þar
heyrdest ecke Axar edur Hamars Hliood/ 1. Reg. 6. Seiged mier/ hvørt
nockur Atrunadur hefur so byrtast sm̃ þesse? Edur so leinge stødugur
staded/ nema hm̃ hafe framfylgt vered af Mañlegu Vallde? Eñ syðañ
hiñ Alhage Smidur hafde so fastañ Grundvøll lagt þ Spamenena
og Postulana/ Eph. 2. Og allra hellst fyrer hiñ sterka Hyrningarstein/
hvørn Gud hefur sett i Zion/ Esa. 28. Ad hñ yrde Høfud Hyrningar
um̃ Alldur og Æfe/ so ad vel mætte ofañ a byggia/ þa hefur hñ læted
Spadomunū slota og Kraptaverkunū linna. Gud giører øngvañ Hlut
Forgiefens/ z so sm̃ þ var ecke Naudsynlegt ad Gud talade framar vid
Meñena/ edur opeñberade sig epter Postulañna Daga z Spamañana/
þar allur Guds Vilie er opeñber i Þra Bokū z Psalmū/ Svo lagde hñ
z Hapt a Andskotañ epter þ hñ ei þurfte framar auglysa syna miklu
Magt a hm̃. Jeg veit eingeñ Røk til ad Gud hafe giefed Satan nock-
urn Tyma Taum/ alleina til ad kvelia Meñena/ þvi hñ hefur nog Rad
til ad straffa Synder vorar an Þss/ helldur añadhvørt til ad reina siña
Barna Tru edur sialfum hønū til Hegningar. Eda seiged mier/ nær
Satan hefur auglyst syna Magt / nema sier til Svyvirdu z synu Ry-
ke til Nidurdreps. Syðañ Gude hefur nu þocknast ad bruka øñur Med-
øl til ad stiorna med siñe Kyrkiu/ sm̃ er hid skiæra Lios Evangelij/ þa
vill Gud ecke leika þ Mañlegre Forvitne med Opeñberunū edur Krapta-
verkū/ þar Þr eru Oaffakañleger/ sm̃ ei vilia Guds Orde trua. Hero-
des

des vænte ad hñ munde sia Teikn af JEsu/Luc.23. Eñ JEsus var ecke i Heimeñ komeñ til ad skiemta Herodi. Satan vellde eirneñ ad hñ auglijste sitt Almætte a Steinunũ/Matth.4. Eñ Christur sijnde hm̃ ad hñ var sa Almaattuge Hyrningar Steirn/ sem hñs Høfud hefur i sundur broted. Þetta Foolk beiddest epter Teikne af Himne / og þotte þad ecke noog ad þeir sau Diøfulen utreken/ eñ Herrañ sagde þeim skyllde ecke Teikn giefast nema Jonæ Spamañs / Matth. 12. Þvi eins og Jonas var Ninive/ munde Mañsins Sonur verda þessare Kynslood. Eñ þeir sem nu ecke vilia Gude trua / nema þeir þykest Diøfulen sia/ skule eckert Teikn faa / nema Mañsins Sonar/hvørs Greftrunar og Vpprisu Teikn ad Jonas var. Og vilie þeir ecke þar med nægiast / munu þeir sia hañs Teikn i Skijum Himens / er hañ kiemur med Magt og miklu Vellde / Matth. 24. ad fordæma bæde þeirra Hiatru og þeirra Vantru/ sem a Jørdu byggia. J Añañ Maata vil eg taka mier Orsøk af þessum Maallausa Mañe til ad skoda mi samt ydur / hvørt ecke er sumum Mønum i Verølldu þessare eins miked Afaatt i Andlegre/so sem hønum var i Lijkamlegre Heilsu: Ei þurfum vier laangt ad leita ad Dæmum þar uppa. Hvorra Kostur var betre þa/ er søgdu ad JEsus ræke ut Diøflana fyrer Belzebub/edur þessa Maalleysings? J hinu fyrsta Bodorde hefur Drottenn tilreidt sier eitt Mustere i Mañenũ/seigiande: Þu skallt ecke hafa añarlega Gude fyrer mier/Exod.20. Hvad hñ utleggur i ødru stad/seigiande: Elska skallt þu Drotteñ Gud þiñ af øllu Hiarta þijnu/ og allre Aundu þiñe/og øllu Hugskote þijnu/Deut.6. Eñ strax i ødru Bodordenu hefur hñ skickad Kieñemañ til þessa Musteris/sem er Tungañ. Þegar Kieñemeñerner i Gamla Testamentenu foru til Frietta vid DRottenn/þa leitudu þeir hñs optast i Helgedoomenum / svo tekur og Tungañ af Hiartanu/allt þad hun tala skal/ og af þess Nægd mæler Muñurenñ. Eñ seiged mier/Verdur nockud Guds Mustere helgad/ þo þar være Hiegomleg Æfentijr z Skrøksøgur þuldar? Eñ sijdur verdur Hiartad helgad med saangtũ Þaunkũ. Ad eg tale ecke um̃ skam̃arleg Ord og fiflslegt Hial/sem Christnũ somer ecke/Eph.5. Soddañ er

undarleg Þøgn i Guds Eyrū. David bidur ad Meñ sieu ecke eins og Hestar og Mulár / hvøriū Meñ verda Bitel og Beisl i Muñ ad leggia/ Ps. 32. Eñ þ er Sorglegt ad vita hvørsu Mallausar Skiepnur eru fremre morgū Gudlausum sē vanhelga hañs H. Nafn / forsmaa hañs Ord/ hæda ad hañs Þienurum/ spotta hañs Kieñingar og alldrei edur allsialldañ taka sier hañs Dyrdarfulla Nafn i Muñ/ nema þa þeir siunga edur sveria. Asnañ talade fordum Daga/ Num. 22. þegar Gud sende siñ Eingel til Balaam ad mootstanda hönum og hun talade riett. Eñ þau Otemdu Villudyrēñ sem ad nu uppalast i Heimenum a Andskotans Stalle hafa lært annad hvørt eckert edur illt ad tala/ þa Gud sender sijna Eingla/ Mal. 2. þad er sijna Kieñemeñ til þess ad leida þa til Himnarijkes. Eru ecke soddañ fraleitar Manneskiur halldnar af daufū Diøfle? Jeg vil nu ei tala uñ Bænræktarleysed i Heimenum. Hvør er sa er leite ad Drottne og akalle hañ i Neydeñe/ Ps. 59. Meñ lataſt koma samañ i Huse Guds / og Meñ kriupa þar nidur til ad Fridmælast vid hiñ Almættuga / eñ Gud girnest þad vere med sañre Tru / Lytelæte og audmiukum Anda. Allt þad sem ecke er af Truñe þad er Synd / Rom. 14. Sa sem bidur an Truar / hañ bidur ecke einunges Forgiefens/ helldur giorer sijna Bæn ad Synd / so sē David Oskar þeī Ogudlegu/ Ps. 109. Og Meñ lasta Gud nu ecki dyrka med soddañ Bænum / verande ecke einasta Malhallter / helldur verr eñ Mallauser fyrer hönum. Ecke þarf mikeñ Ordafiølda til ad vera Malsniall fyrer Gude / sem er Hiartnañña og Nyrnañña Rañsakare/ Jer. 17. Eingeñ sa Moyses Varer bærast/ Exod. 14. og sagde þo Gud vid hañ/ þvi hroopar þu þañeñ til myn? Konañ sē umgiekur/ Matth. 9. talade ecke Ord fra Muñe / helldur sagde med sialfre sier/ ef ad eg mætte ad eins snerta Falld hañs Klæda/ þa mun da eg Heilbrigd verda / þo vard Myskunsemdañā Afgruñ ad byrta sig fyrer heñe med þessum Ordum ; Vert þu Hughraust Dootter / þijn Trua giorde þig heilbrigda. Hvør kañ oss hier uñ betur ad undervysa eñ sa Eingietne Sonur Fødursins sem er i hañs Skaute ? Þar hañ seiger til sijna Læresveina/ Matth. 6. Þegar þier bidiest fyrer

þa

þa vered ecke margorder so sem Neidingiar þeir ed hyggia/ ad þr fyrer Mælge syna Bænheyrder verde. J Anda og Sannleika ber oss ad bidia/ Joh. 4. Þa tala Menn nogu sliett vid Gude/ þvi þad er sa Malshattur sem hann þocknast. Aller Menn kostgiæfa ad tala þa Tungu sem Konungur enn talar/ so eiga vor Bænarord Guds Orde samlyk ad vera/ um hvørt David so talar. Herra þijn Ord eru gloande/ og þar epter vill hann breita nær hann seiger: Herra/ minar Varer skulu þijnu Lofe utflytia. So sem heitt Vatn i Sudunne yfergeingur og skumar / hvørt ed ei kann leingur ad hallda sier i Katlenum fyrer Hita/og þad kallar St. Paall/ Rom. 12. ad vera gloande i Andanum/ enn þessar Glædur Hiartans æstundar hinn vonde Malleysis Diøfull ad utsløckva a einhvørn Hatt/ so þo vier kølluм/ þa skule Gud ecke heyra/ og þo vier bidium/ skulum vier ecke Bænheyrder verda/og þo vier utbreidum vorar Hendur/ þa hylie þo Gud sijn Augu fra oss/ Esa. 1. Þvi glepur hann fyrer oss i Bænenne med Hiegoomlegum Þaunkum/med Vantru/med Epterlaungun til vorra Vija og Bugarda/ eda med Velgiu Andans/ so vier ecke medtekner/ helldur utskirpter verdum af Guds Munne/ Apoc. 3. O oss auma/ vier erum ei betur a oss komner enn Lazarus / hvør ed ecke kunne ad ganga fyrr enn Christur skipade ad leysa af honum Bondenn/ Joh. 11. Svo erum og vier/ ad vier meigum ecke tala riett vid Gud i Bænenne/ nema hann uppleyse Fiøtur vorrar Tungu/ og utreke Malleysesins Diøful/ enn legge Elldkol sijns Anda a vorar saurugar Varer/ Es. 6. Þarenn erum vier nu vid Gud/ enn vid Naungann angvu betre. Hvør kann stærre ad vera Tungunnar brestur enn sa/ nær Menn giøra storann Roeg af þvi/ sem eckert er? Hvad kann Vidurstyggelegra ad hugsast edur talast / enn ad bruka Tunguna/ hvør ad er einn hinn beste Limur a Mannsins Lijkama/ sem giørd er til ad lofa Gud sinn Skapara/ til ad forsvara sinn Naunga/ til ad semia Frid millum Sundurlyndra/ ad bruka hana seige eg til ad myrda hinn Saklausa/ og liuga Lijf og Æru af sijnum Naunga? Lygenn er verre øllum ødrum Andskotans Illsku Aundum/ þvi er sa plagadur med vondum Diøfle og þungu Malleyse/ er sier hana temur. Øll Synd er Lijge/ og fyrer hina fyrstu Andskotans Lijge/ Gen. 3. er øll Synd innkomenn i Heiminn/ og sijdann utrunn-

añ til añara Maña/og þokt ad aller sieu ecke ad þui fundner/ þa er þo
hier fyrer utan [illegible] og Tungunar Vanbrukan/ sem i allañ Mata er
O[illegible] Þar eru þeir fik / er eckert Velgiort þyker/ utan hvad
þeir sialfer giøra/og lasta añara Giørder/jafnvel þær/sem ecke Last-
verdar eru. Falle margvijsleger Domar um eirn Hlut/steppast þeir
vid ad fylla þañ Flock/er farer a hiñ verra Veg. Þesser eru giarn-
añ sialfer hiner sijdstu og ødrum lakare/ og af þui þeir vita ad þeir eru
sialfer illa ræmder/þa ætla þeir ad añara Ohroodur mune þeirra Af-
søkun verda. Þu Hræsnare/ seiger Frelsareñ: Drag fyrst Bialk-
añ ut ur þijnu Auga/ Luc. 6. Þad være vel adgiætande/ad sa være
Heilskign sialfur/ sem dæmer um añars Blindne. Jeg veit ad þad er
Loflegt ad seigia einum til sijna Lasta/þvi seiger Drotteñ Gud/Levit.
10. Þu skallt straffa þiñ Náunga/ so þu berer ei Skulld hans veg-
na/ eñ þad ær ad vera epter Skynseme / so ad Gaukureñ dæme ecke um
Svana Hlooded/eda Hrafneñ um Sundfuglana. O HErra Gud/
hvør kañ ad vita hvad opt hañ syndgar? Ps. 19. Dæmed ecke seiger
Endurlausnareñ/ so þier verded ecke dæmder. Fordæmed ecke/svo ad
þier verded ecke Fordæmder/ Þvi med þeim sama Mæler/sem þier ød-
rum mæled/mun ydur aptur mællt verda/ Matth. 7. Hvad margur
dæmer sialfañ sig Ovitande/ þegar hañ adra dæmer fyrer somu Leste/
er hañ er mest hladeñ sialfur? Og eckert er tijdara eñ þad / ad Meñ
lyta þad a ødrum/er þeir vita med sialfum sier/villiande þaneñ ogliast
fyrer Møñunum. Þar eru og soddañ skynlausar Mañeskiur til/sem
lyta siñ Náunga fyrer þa Hlute / sem hønum er ecke i sialfs Valld-
ad giøra vid. Soddañ er eirn skadlegur Illsku Ande / þvi hvør hañ
forakter Fátækañ/hañ hæder Skaparañ/seiger Salomon/Prov. 17.
Svo er og um hvad añad. Sie einhvør Vitgrañur/Befall/Ofrid-
ur/Mælhalltur/ eda hefur nockurn þvilijkañ Brest Natturuñar/sem
hañ fær ecke adgiørt/ þa fiñast þo soddañ Vitstola Mañeskiur / sem
ecke skamast syn ad hafa þvilijkt ad Hæde. Neyr þu syndugur Mad-
ur/er hañ Fátækur/ seig mier/ J hvøriu ert þu Audugre? Þar hañ
vantar Fiemunena / hvørium Mølur og Rid kañ ad granda / eñ þig

vantar

vankár Þeckinguna a Gude og sialfum þier: Er hañ Vanskapadur og
et so Giørvilegur / Þorer þu ad segia þad lioott / sem Gud hefur so
vera skaped? Eñ lijt þig hid itra/ef þu matt/og skoda hvørneñ Diøf
ullen hefur afmyndad Saalir þijna/þad þu matt ecke lijta riettu Auga
til Guds Skiepnu: Nañ er Vitgrañur og veit ei hvad giøra byriar/
Hvøriu ert þu Vikrare? Þar þu med Sialfs-Þottanum og hña Nid
van giører þig hønum þess Faavijsare / sem Odur Madur er Heimsk-
um argare. Lucifer/ hvørs ed getid er hier i Evangelio/ var af þeim
i Samaria Beelzebub kalladur / þad er Flugna Høfdinge / og þad af
þvi/ad Illsku Andunum i Loptenu verdur vid Flugur samlijkt/ Eph.
6. eñ þad er þeirra Art ad sækia þar mest ad ødrum lifande Skiepn-
um/ sem þeim er Meinsamast/ og hvar sem Hørunded er af/ þar set-
iast þær a og stijnga. Þeim eru hiner Ogudlegu Spottarar lijker/
sem eru þrottker um annars Mein/ og una sier illa nema einhvør stei-
te sig / sverja sig so i Ætten ad þeir sieu af Fiandanum / um hvørn
Paulus talar / Eph. 2. ad hañ sie einn Høfdinge / sem Valld hafe i
Loptenu / verkande i Overmoodskuñar Børnum. Þesse Maalhellte
drottnar nu so miøg i Heimenum / ad þott aller hate hana a ødrum /
sem Von er / þvi hun spiller hinum besta Hlut / sem er gott Mañord
og Rykte/ þa gieta so fáer vaned Tungu sijna þar um/ og eru þeir
af Diøflenum þunglega plagader/ sem þa fleñ lynder eru/og være øllu
betra ad þeim være Tungañ ur Muñe skoreñ / helldur eñ ad þeir sieu
vel talande til þess ad safna sier þeim Syndum/er þvi vallda/ad þeir
ecke faa eirn Vatns-Dropa til ad kæla hana med / nær þeir pijnast i
Helvijtis Ellde/ Luc. 16. af hvørium St. Jacob seiger/ad þvilijkar
Tungur sieu upptendradar. Þvi ef Endurlausnareñ skipar ad ut-
stijnga þad Augad/sem hneixlar/ Matth. 18. þa er lijklegt ad hid sama
meige þess helldur um Tunguna segia/sem hun er hæfare til ad drijgia
fleire og verre Synder / nær hun misbrukud er. O H Erra JEsu
Christe/ Þu Saklausa Guds Lamb/sem ecke uppslaukst þijnum Muñe/
helldur eñ Saudur til Slaatrunar leiddur / Esa. 53. Virdst þu ad
temia vora Tungu til ad lofa og dyrka þitt H. Nafn a medañ vier

hrekiunst i Ullegd þessare/so ad vier þier tilhlyt Lof syngia meigum i Dyrd Himnaria / med øllum Utvølldum Guds Børnum/ AMEN.

Suñudagen i Midføstu.

Gudspialled / Joh. 6. Cap.

Þ(A) þeim Tijma. Epter þetta foor JEsus yfer um Siaf'arhafed Galilea / sem liggur vid Stadeñ Tiberiadis / og mykell Mañfiølldc fylgde høñi epter / þviad þeir sau hañs Jardteikn / sem hañ giørde a þeim sem siuker voru. JEsus gieck uppa eitt Fiall / og settest þar nidur med synum Lære'sveinum: Eñ þa var Paskahaatyd Gydinga nalæg. Og JEsus leit þa upp / og sa ad mikell Mañfiølldc kom til hañs / þa sagde hañ til Philippum: Hvadañ kaupum vier Brauid so ad þesser neite? Eñ þetta sagde hañ til ad freista hañs þar med / þviad hañ visse sialfur hvad hañ villde giøra. Philippus svarade hønum: Braud fyrer Tvø Hundrud Peninga nægest þeim ecke / so ad hvør eirn fæe þa nockud lijted. Eirn af hñs Læresveinum/sem ad var Andreas Brood'er Simonar Petri/sagde hønum: Eitt Ungmeñe er hier / sñ hefur Fiñ Byggbraud og Tvo Fiska. Eñ hvad skal þetta a medal so margra? Þa sagde JEsus: Lated Meñena setiast nidur ad bor'da. Eñ þar var i þeim Stad Gras miked: Og þar settest nidur ad borda/ Kallmeñ ad Tølu / nær Fiñ Þusunder. Eñ JEsus tók Brauden / þa hñ hafde Þacker giørt/ og fieck synu'Lærisveinum/ eñ þeir feingu þeim sem til Bordsins høfdu setst. Slykt hid sama af Fiskunum/so miked sem hvør villde hafa. Eñ þa þeir voru metter/ sagde hañ til siña Læresveina: Safned samañ þeim Leifum sem af geingu/so ad eckert spilliest. Eñ þeir søfnudu þeim samañ/og fylltu upp tolf Karfer medur þessar Leifar / af þeim Fiñ Byggbraudum/ hvørtar ad voru auk þess sñ þeir høfdu neytt. Eñ þa er þesser Meñ sau hvørt Teikn ad JEsus giørde/ søgdu þeir: Þesse er sañarlega sa Spamadur sem i heimeñ skal koma. Eñ þa JEsus formerkte þad / ad þeir mundu koma og handtaka hañ / og giøra hñ ad Kon'unge/

unge/ Veik hañ einſamañ burt/ upp aptur a Fiallid.

Exordium.

EIRN af þeim Gømlu Spekingum ſagde fordum Daga / ad Natturañ være anægd med lited : Eñ ef vier eigum ad ſkrifa under med hønum / þa mundi nockru hoorneñ Natturunar Foding ei teckñ / þvi ſkilieſt þyrer þetta ecke heina Saal og Lykame i ſialfum ſier / þa er þad ſatt ad þau þurfa ecke mikels vid af Verslldlegum Munum ſier til Vidværlo. Þegar Lykamiñ er Øſolteñ og Oþroſeñ / þa er hønum noog / Eñ Saaleñ gyrneſt ei þramar/ þa er hun anægd og vardar litiu med hvørriu þeſſe Naudþurft er uppfylld / þvi eins vel undi Adam i Skiñ Kyrtlenum / Gen. 3. og Salomon i allre ſiñe Prydi / Matth. 6. og Johañes ølla betur i Ulpalldo Felldenum / Matth. 3. helldur eñ Herodes i ſiñe Purpura Kaapu/ Act. 12. Eñ ſie Natturuñar Glauſa teckeñ þyrer er Syndumſpillt Mañſins Edle / þa hefur hun nær þvi alldrei noog / hun er Elldenum lyk/ ſem þeſſ meir logar ſem meir er i hañ bored. Bloodſugañ ſlepper Hødeñe um ſyder þegar hun er full ordeñ / Eñ Syndumſpillt Nattura ſialldañ þvi er hun ſeaſt ... Sedningeñ er þeñe Oraſøk til a meira Hungurs / og hun verdur alldrei ſødd nema med Sulltenum. Vilie nockur ſedia heñar Fyſn / þa teckſt þad ecke med ſorru Moore eñ ad draga vid hana Foodred / ſvo hun dragiſt ſialf upp um ſyder. Hvad lytelo ad Natturañ af ſialfre ſier vid þurfe / þad kieñer oſſ Frelſareñ hiaa Luc. 12. Cap. medal añara þar hañ ſeiger : Vered ecke Hugſiukter þyrer ydru Lyfe hvad þier ſkulud eta / eda þyrer ydar Lykama / hvøriu þier ſkulud klædaſt / Er ecke Lyfed meir eñ Fædſlañ : Og Lykameñ meir eñ Klædnadureñ ? Eñ þott ad vor Nattura þurfe ecke margra Hluta eda mikilli rar Umſorgunar vid / þa hefur Gud ſamt tilſhickad ad Madureñ ſkule med Erfvide næra ſig af Jørduñe alla ſyna Lyfdaga. Þad gamla Løgmaal ſtendur eñ nu i Dag Oraſkad / J Sveita þyns Andlitis ſkallt þu þyns Brauds neyta / Gen. 3. Gud hefur lofad ad bleſſa Iſraels Erfvide / Deut. 28. eñ ecke hañs Jdiuleyſe / hañ gefur ad ſøñu þeim er hañ elſka ſitt Braud þa þeir ſofa / Pſ. 127. Hañ lætur Himineñ rigna / Jørdena grooa / Fienadeñ Avaxtarſamañ verda og Vøtneñ af ſier gefa allra handa Fiſka / þoott Madureñ ſofe : Eñ ſamt hefur hañ þo ecke hier med leyft ad hañ ſkule alldrei Vaka / øngvum hefur hañ heited ad ſteikt Gløs ſkule fliuga i Muñ hønum. Leteñ er eirn lifande Daude og vakande Svefn / og viñur ecke neina til Ohocka/ bæde hia Gude og Møñum. Ef nockur rietter Einhvørium Ølmuſſu og hañ neiter ecke vid ad taka / Hvad kañ ſa vid þvi ſem gefur ? Og ſoo er þad einneigeñ/ þegar Gud uppluker ſiñe Milldu Hende til ad ſedia allar lifande Skiepnur / og lætur Graſed vaxa a Jørduñe / Fiſkeñ tingaſt i Vøtnunum / Fienadeñ Avaxtaſt a Landenu / Eñ Meñerner forſooma ad hyrda þeſſar Guds Gaafur/ Er þa nockud Skullden hiaa vorum Skapara? Lange fra þvi. Man litt hañ rigna ad ſøñu a Eydemørkuñe / Exod. 16. eñ ſialfer mattu Iſraels Syner þad ſamañleſa / og alldrei veit eg ad Mañenum ſie Atviñu ſiñe lofad nema þeir hafe Umſorgun þar þyrer med ſynu Erfvide / þo ecke med Heidinglegre Buksorg / med hvøre Gud bañar ad þyngia Hiortum / Luc. 21. J Sinu Orde ad

ſeigia/

seigia / ad leita fyrst Guds Rykis og hañs Riettlætis / svo oss allt añad Gott tilleggiest / Matth. 6. Pad er sa riette Vegur / eñ badañ fra liggia Tvær Villu Götur / Oñur til Lete og Omensku / Oñur til ofmikellrar Ahyggiu. Badar verda oss bañadar i upplesnu Evangelio / Af hvøriu eg vil pad alleina tala i petta Siñ / hvørneñ vier eigum Christelega og Ærlega ad leita Næringar vorrar. Hialpi oss hier til goode Myskunsemdaña Fader fyrer JEsum Christum / Amen.

Utleggingeñ.

J Upphafe pessa N. Evangelij heyrū vier / B. G. E. ad pegar vor Herra foor yfer um̄ Siooeñ / sem liggur vid Stadeñ Tyberias / pa hafe Mañfiølde mikill fylgt hm̄ epter / pvi ad pr sau pær Jardteikner er hñ giørde a pm̄ siuku. Sañlega hefur p vered Syrende pessa Folks ad heyra JEsū og hñs Kieñingar / hvøriar hñ stadfeste med Kraptaverkum. Peir leita ecke epter sier ad fylgia Høñū epter / po hñ geinge a Eydemørku / pvi JEsus Stieck Uppa Eitt Fiall seiger Texteñ / z pr fæst ecke um̄ p ad pr hefdu eckert til Matar med sier / og ei helldur var par ad fa i Obygdeñe. Lær hier af christeñ Madur / hvørneñ pu att ad haga Daglega pynu Frāmferde. Pesser voru 5000. ad Tølu / eñ Gud giæfe ad 5. findest i mørgū Pusundū a medal vor / sem lata sier um̄hugad vera / ad leita fyrst Guds Rykis / og hañs Riettlætis / madur eñ peir fara ad pyngia sitt Hiarta med Sorgum pessarar Næringar. Ecke er hier giefed um̄ ad petta hafe skied a Sabbats edur Helgo ardeige / pad hefur og ecke vered / pvi añars munde Drotteñ hafa byrst i Samkunduñe / og ecke vered a Reisu pañ sama Dag: Pu skalt og ecke meina ad pad sie noog ad pu hlauper til Kyrkiuñar hvørn helgañ Dag. Hvørn Dag attu ad offra Gude Packargiørdeñe / pvi hvørn Dag er hañs Myskun ny og fersk yfer pynu Høfde / Threni. 3. Pu medtekur a hvøriū Deige pitt Daglegt Braud med pynum Muñe / pvi a og pitt Muñur daglega ad lofa og pryssa hañ sem pig og allar Lifande Skiepnur mettar med siñe Velpocknan / eñ pu ert hvørdu lyted par um̄ / z pier pyker peirre Stundu illa vared vera / sm̄ pu giefur Gude til ad bidia hañ um̄ syna Blessan / eins og høñū sie veitt i pvi ad myskuna pier. Hvørn Afgud giører pu sialfañ pig? Meinar pu ad sitnrar Stundar Ervide drage pier meira eñ hañs Adstod sem i einu

Augna=

Augnablike snere Vatne i Vyn/ Joh. 2. Sem med sinne Blessan mett ade 5000. Mans af 5. Byggbraudum ? Mun þitt Vikuverk med allre þinne Ahyggiu verka meir eñ hañ sem a 6. Døgum skapade hid dasamlega Storvirke Himens og Jardar ? Gen. 1. Og þo ert þu svoddañ Siaalfbyrgingur / ad þu villt ecke fa hañ i Lid med þier / edur eñ þu geingur til þyns Erfvidis. Veist þu ecke ad Madureñ lifer eige af einusamañ Braude / helldur af sierhvøriu Orde sem framgeingur af Guds Muñe/ Devt. 8. Tveir Veiger liggia til alls Nakka i Heimenum / añar i giegnum mykel Vmsvif med Martha/ Luc. 10. Eñ añar med Mariu/ ad þvo Fætur JEsu med synum Tarum/ og þerra þær med Hárlockum synum / Joh. 11. Ecke seige eg ad þessar Leider kuñe ecke samañ ad liggia / og þott siñ fare hvoria/ ad þeir kuñe ecke bader ad hafa sama Nætursad / þvi Martha og Maria kuña vel ad forlykast i einu Huse / þo so ad hin giøre ecke þessa afskipta edur klage yfer heñe / þvi hun hefur utvaled þad gooda Hlutskipted/ Luc. 10. Luckulegt er þad Hus / hvar Forsioon og Gudrækne halldast i Hendur/ so ad Maria bidur eñ Martha stridur/ Eñ skule añars hvors an vera/ þa er sa langtum beiñe sem liggur Riettlætis til Guds/ helldur eñ hiñ er lætur oss flækiast i krijngū hñs Skiepnur. Vor Ahyggia og Erfvide kañ ad bregdast. Hvad margur vinnur Bake brotnu/ og þryfst ecke samt eñ Gudrækneñ hefur alldrei nockrū brugdest / helldur verda þeim aller Hluter ad goodu/ jafnvel sialfur Skorturen/ sem ad Gud elska/ Rom. 8. Sieu þeir Lykamlega Volader/ þa eru þeir i Guds Ryker/ sieu þr forackt ader i Heimenū/ þa eru þeir þo mykels metner i Himnenū. Skal eg kalla hñ Rykañ sem a morg Naut og Saude? Og ecke myklu helldur þañ / [illegible] a Himens og Jardar Skapara. Ef Gud blessar ecke syna Þioonustu med Rykdoome / þa bregdst þad þo alldrei / ad hñ blesse hana med sialfū sier. Sa er ecke Rykur sem mikeda/ helldur hiñ sem lætur sier nægia ; Eñ hñ sem hefur Gud/ hñ er alltyd anægdur/ þvi þegar hañ hefur Droottenn/ þa skeyter hñ hvørke um Himen nie Jord/ Ps. 73. Mig skal ecke furda þo Gud lææte a stundū syna Elskendur vanta Audlegd Heims þessa / þvi hñ hefur giefed þm

 langtum

længtū betra / sm̄ er sialfañ sig. Þegar nockur hledur sitt Skip med
nytsamlega Vøru / þa lietter hñ a sier Barlestene. Hvad skyllde hñ/
sm̄ fullur er af Gude/ vilja þyngia sig med Mamona? Og mun hñ ei
alla vegana varast Diøfulsins Snørur/ ß Gud hefr einusiñe veiddañ
i sijnu Nete? Sa sm̄ Gud hefur/ hñ hefur meir eñ allt/ og hñ sm̄ ecke
hefur Gud / hñ hefur misst eñ ecke neitt / svo verdur giefed þm̄ sem
hefur / og teked fra þm̄ sem ecke hefur / etrneigeñ þad hñ hefur edur
meinar sig hafa/ Marc. 4. Vier heyrum framveigis i Gudspiallenu
ad Drottenn seiger vid Philippum: HVar K Aupum VJer BRaud/
SVo Ad Þesser Neyte? Allt Vallo hafde JEsus a Himne og Jor-
du/ Matth. 28. þo rædgast hañ um̄ þetta vid sijn Læresvein/ hvar þeir
kuñe Fædslu ad kaupa. Med hvørju Orde hñ bender þier til/ christeñ
Madur/ hvørneñ þu att ad leita þiñar Atvinnu/ sem er i allañ leifeleg
añ Mata. Ecke ad Andskotans Rade/ þvi hañ stelur øllu þvi hañ
rædur til/ og ert þu þa hañs Þiofsnautur ef þu fyrer hñs Aeggian
utvegar þier Foostur: Ecke med Okre/ þvi Drottenn seiger: Þu skallt
ei fæ þijna Peninga þijnum Broodur til Okurs/ Deut. 23. Ecke med
Kugun edur Harddrægne/ þvi Gud hefur Andstygd a þeim/ sem selur
Lijtelmagnañ fyrer eirn Pening / og hiñ Fatæka fyrer eirn Skoo/
Amos. 2. Næst þessum sitja i Andskotañs Rijke Þioofarner / sem
utriettasijnar Hendur til añarlegra Fiarmuna/ um̄ hvørja St. Pall
seiger/ 1. Cor. 6. ad þeir ecke eignest eilijft Lijf/ og i Sañleika þa er
Þioofureñ Svyvirding bæde fyrer Gude og Møñum. Ad søñu seig
er Syrach/ Cap. 20. ad lijdañlegre sie Þioofureñ eñ Lygareñ/ þo munu
bæder til Olucku verda. Eñ þegar eirn Odæda Skielmer kviñar
hvørttveggja samañ / mun hañ ecke fliettta Oluckuñar Snøru handa
sijnum eigeñ Hælse? Og þott hañ meige umflya þa Tijmañlegu / þa
er eckert vijsara / eñ ad hønum sælgad verde med eilijfre Kyrkingu i
Helvijte/ þvi eg hafde nærre þvi sagt/ ad þad være Þioofsins Lucka/
ef hañ yrde hengdur / ef skie mætte ad Gælgeñ frijade hañ fra Hel-
vijte. Heyred þier Satans Børn / ef nockrer erud/ sem meiged Ord
mijn heyra / edur til þeirra spyrja: Erud þier eñ nu ecke Opyrster

vordner

vordner af Bloode fatæks Almuga hier i Lande? Nær vilied þier læ-
ka af ad utsluga Hus þeirra sem ydur Forsorgun veita med sijnu Erf-
ide? Skulu Guds Børn leinge bera ydar Svijvirdingar? A Gud offt
leinge reidur ad vera ꝥ ydar Saker? Geingur ydur þ ecke til Hiarta/ ad
hañ straffar þa fyrer ydar Skulld/ sm̄ ydur ala? Hafed þier ecke heyrt/
hvørsu Gud vard reidur vid Jsrael fyrer einsamañ Achans Þiofnad?
Jos. 7. Vited þier ecke hvad Drottenñ seiger hia Zach. 5? Þad er
su Bølvan sem utgeingur yfer Landed/ þvi aller Þioofar verda sagder
froomer epter þessu Brefe/ eñ eg vil þad framkoma lata seiger Dro-
ttenñ Zebaoth/ ad þad skal koma yfer Þiooffsens Hus/ og þess Hus sem
sver Falsklega vid mitt Nafn/ og þad skal blijfa i þeirra Huse og eyda
þvi med þess Stockum og Steinum. Þeinked þier þa/ fyrst hañ lijd
ur ydur ad plaga sijn Børn medañ ydar Tijme yferstendur og Magt
Myrkrañа/ þad Gud mune vera eins og þier/ af þvi hañ þeiger? Ps.
50. og sier þo þetta/ og ecke vita um̄ sijder ydar Ogudlegs Athæfis i
siñe Reide/ sem ad breñur allt til nedsta Helvijtis/ Devt. 32. Þar fyre
er laated af Jllu/ O þier Eytur-Ormar og Nødrukyn / og læred gott
ad giøra/ Es. 1. Hvør hañ hefur stoled/ hañ stele ei framar/ helldur
Erfide med Høndunum; Eph. 4. Maurenñ er eirn veikur Hoopur/
þo utvega þeir sijna Fædslu um̄ Sumar-Tijmañ. Kunijnenñ er og
veikur Lijdur/ þo byggia þeir sitt Hus a Steinum. Gras-Hoppurn-
ar hafa ongvañ Konung/ þo ganga þær ut allar i Hoop. Gøngu-
Rofañ viñur med sijnum Footum/ og er i Konungañа Hybijlum/ Prov.
30. Þetta giøra hin vesælustu Kvikinde Jardar / eñ hvad giøred
þier / sem Gud hefur giefed skynsemdarfulla Saal i heilbrygdum Lij-
kama? O þier hin hreckvijsa Kynslood / hvørsu vilied þier um̄flyia
Guds Reide og Fyrerdæmingena? Matth. 23. nema þier ydrest af Hiar-
ta. Gudspiallamadureñ seiger ad JEsus hafe Talad þesse Ord til
ad Freista Hañs Med / þvi Hañ Visse Siaalfur Hvad Hañ Villde
Giøra: Þu skallt og ecke lata þig þad undra þott Gud reyne sijna/
christeñ Madur: Gud freistar ad søku einkis Mañs til Jlls seiger
Jacob/ Cap. 1. Eñ til Goods freistar Gud Mañsins/ so ad Reynsla

vorrar Truar fiñest Sullenu oþyrmakare/ 1. Pet. 1. til Lofs og Dyrdar Christo. Abraham vard freistadur / Gen. 22. so hañ være Fyrermyndun allra Abrahams Sona/ su Canaaniska/ Matth. 15. So eing eñ ørvænte þolt Gud meige þeigia uñ Stund vid Bænum sijña Barna. Merkelegt er þetta / ad Drottenn fyrer Philippum ad þessu framar ødrum/ sañlega þvi hañ hefur Truarveikur vered/ so ad þad Dyrdlega Kraptaverk er hañ villde giøra / mætte þess betur ganga honum til Hiarta. Eda hvad seiger vor HErra / Joh. 14. vid sama Lærefvein/ er hañ beidde ad hañ synde þeim Fødurenn/ truer þu ecke ad Faderenn er i mier og eg i honum? Og varla ødruvyse voru hiner Læresveinarner a sig komner/ hvar fyrer Endurlausnarenn straffar þa/ Matth. 16. þa þeir høfdu Braudeð epterskiled / seigiande: O þier Lytiltruader / eñ þa skiled þier ecke/ muned þier ecke þau 5. Braudenn þar ed voru 5000. Mañat Og hvad margar Karfer þier upptookud. So vill nu vor JEsus med Reynslune og Auglysingu sijns Almættis midt i freistinguñe smamsamañ itplanta Truna hia sijnu Læresveinu/ e sama giører hñ eñ nu i Dag þa hñ hialpena undañdregur edur latur veniuleg Lyfs Medøl bresta. Gud nade/ þolt Meñ sieu Christi Lærsveinu i flestu Ølyker nu i Heimenu/ þa siñast þo marger þra Lykar i þessu/ Braud þ 200. Peninga næger þeim ecke. Eñ hvad giøru vier? Strax sñ vier hafsu ecke fullañ Maga Matar/ þa er þar Munurenn fullur Ørvæntingar. Ef þar er ecke allt þ Augunu sem eta skal / þa seiger hiñ Vantruade/ þott Gud giøre Glugga a Himenenn/ þa kañ þ ecke ad skie ad Meñ life/ 2. Reg. 7. Eñ hiñ Matvande gietur ecke lifad vid þ Lieltmete sñ Daglega fellur/ hñ seiger/ hvar vill þesse giefa oss Kiøt a Eydemørku? Num. 11. Synest nockud Ømøgulegt/ þa þad er mañleg Skinsemie þar ad. Hvørnenn skal þsse giefa oss sitt Hold ad eta og sitt Blood ad dreckat Joh. 6. Þesse Ørvæntingareñar og Ø-þolenmædis Ord byrgia tydt e opt aptur Guds Myskunar Dyr/ so hñ latr hinu Gudlausa verda epter Tru siñe. Heyred þier mier/ er þa nockurt Ord Ø-mattugt þ Gude? hñ s skapad hefur Steinenn kañ hñ ecke ad giefa Vatn af hñ: Num. 20. Hñ s giørt hefur Vatned/ hvad liett

veiter hm̄ ad umhverfa þvi i Vyn : Joh. 2. Er hm̄ nockud bægara ad læta mig fin̄a Gull i Fisksins Muñe/ helldur enn i Filsnū Jardar? Er ecke Hrafnen̄ grædugaSkiepna: þo liet hañ Eliam fæ af hñs Muñe Kiøt og Brand/ 1. Reg. 17. Pressar nockur Oleū ut af Leyrkierū; Og þo fyllte Spæmañsins Bæn z Ecktiuñar Tru so mørg Kier allt a Barma/ 2. Reg. 4. Þu seiger Gud giøre ecke Krapta verk a þessū Døgū so sm̄ Eliæ. Eg medkieñe þ/ þvi þess giørest ecke þørf. Gud hefur giørt so mørg Kraptaverk sydañ Eliæ Daga/ ad sa s ecke vill Gude trua fyrer þau / hañ munde ei helldur trua þott hañ sæe Eliæ Kraptaverk. Þar eru ei helldur marger a vorū Døgū/ sm̄ þiona Gude eins z Elias. Være þar Eliæ Tru/ hñs Arvekne z Astundan i Guds Þionustu/ þa tru mier til / ad Eliæ Gud er eirn z hiñ same / og ecke umbreytest hñ. Þu seiger: Gud giører eingeñ Kraptaverk/ eñ hvørt er meira ad giøra alla Hlute af øngvu / Gen. 1. Eda ad giøra Vatn ad Vyne: Eda Steina ad Braudū. Mier synest eckert meira Krapta verk eñ þ/ ad Gud kañ ad forsorga þañ Vantruada. Lærisveinarner gætu ecke utreked Tunglsveina Diøfuleñ þ þeirra Vantruar Saker/ Matth. 17. eñ eins miked Valld hefur Gud yfer Diøflenū z yfer ødrū skynū Skiepnū/ þvi synest mier þad yfer Mæta miked Kraptaverk/ ad Gud lætur hinū Vantruada z Opacklata nockurn Hlut ad nockru gódu verda. Þar fyrer E. G. B. ef Mañlegur Veikleike kañ ad koma till hia oss so sem Christi Lærisveinū/ ef vier erū þeim lyker i Truarveik leike/ þa verū þeim ecke olyker i Hlydneñe: Þeir giørdu slykt er þm̄ var skipad/ þeir stoodu ecke upp i Nøsunū a synū Herra / eins og ad være þetta Omedal/ so sem ad giøra vorer Þioonustumeñ a þessū Døgū/ sie þm̄ skipad nockud Oveniulegt/ þa hroopar hiñ late ad þar sie Lioon a Veigenū/ Prov. 22. Giørum þvi Verk Kallanar vorrar i Guds Otta / og vørpum allre vorre Ahyggiu uppa Gud / hañ mun þvi vel til Vegar koma/ 1. Pet. 5. JEsus Took Braudeð i synar Hendur seiger Textiñ: J þær blessudu Hendur took hañ þad/ i hvøriar Fad eren̄ hefur lagt alla Hlute/ Joh. 3. Framar seiger Gudspialled ad hñ hafe lited Augū til Himens og giørt Packer. Ei þurfte vor Je

sus

[I]sus þessarar Blessunar vid/ til ad giøra Krapkaverk þ sialfan sig / þad
vottar hān sialfur hiaa Joh. 11. seigiande: Eg packa pier Fader ad þu
Bænheyrder mig/ en eg visse þu munder mig Bænheyra/ helldur vegna
Foolksens sem i kryngum er / so ad þeir true þad þu hefur sendt mig.
Þar fyrer skallt þu vita/ Syndugur Madur/ hvørium Gud giefur Dag
lega sijna Blessan/ ad þin Endurlausnare hefur giefed pier eitt blessad
Dæme hier med/ þad þu trua skyllder ad þijn Faung z Fæda verdur þa
hellst til Blessunar þegar hun er i hans Nafne blessud. Þad er ei minna
verdt ad giæta feingens Fiaar en ad abla/ sømu Atferd skal z Christe
Madur hafa til hvørsveggia. Jeg sagde þ skomu þess skyllde i Guds
Otta leita/ so seige eg en nu ad þess skal i Guds Otta neyta. Hvad seig
er Drottenn um þa sem treysta a Maatt sinn og Megenn/ Es. 8. Verid
iller þier Lyder/ og reñed þo undann / Herklæded ydur og hlauped þo a
Flootta/ byed ydur ut og flyed þo undann/ alykted eina Raadagiørd og
þar verde þo ecke af/ hafed Samtøk/ en þ hafe þo øngvann Stad/ og
allt eins eru Søfn Maña z Addrætter þ utann Blessan Drottens. Mar
gur hyrdulaus meinar ad þ ta sie ecke nema fanyt hial/ sa ed ecke einasta
hleypur sem aññar Hundur til sinnar Fædu/ helldur z lætur sier alldrei til
Hugar koma ad bidia Gud ad blessa sijn Efne. Øll Skiepnann er
good seiger Paall/ 1. Tim. 4. z ecktert burtkastande/ ef hun er med þack
læte medtekenn / þvi hun helgast þ Orded z Bænena. En Gud naade
hvada Þacker hin Eilijfa Myskunseme maa faa fyrer sijna Daglega
Blessan hia mørgum Mañe. Jeg meina þ sie sañast/ ad vier setiunst
nidur ad eta a stundum/ z rysum upp til ad dansa/ Exod. 32. O Mañe
eskia/ er þa Gud leingur ad svipta en ad giefa/ Reidur helldur en Mysk
unsamur ad vera/ Syrach. 5. Læte hann oss nockud nioofdrægt tilfalla/
þ liggur so þungt med oss sem Bly / en ef hann opnar sijna Myskunar
ryku Orlætis Hønd/ þ er hia oss lietttara en Fis. Framveigis stendur
i vorum Texta 5. AD JEsus Nafe FEnged sijnum Læresveinum
BRauded/ En þEir FEngu þEim / Sem Til BOrdsens Sæ
tu / SEtyst Nid Sama Af FJskunum / Svo MJked Sem N Vor
Willde Nyfa; Þetta sijnest mier vera ein agiæt Lijfs Regla fyrer

christen

christen Man/hvørnen han a ad høndla med Guds Gæfur/ sem hønum eru i Hendur feingnar. Jørden er Drottens og allt hvad þar inne bygger/Ps.24. Syna Rædsmenn hefur han sett yfer Eigur synar. Hvør er sa true Rædsmadur/seiger JEsus/ Luc. 12. Er hans Herra setur yfer syn Hiu/ þad hn giefe þm i riettan Tyma þ sm þeim berr: Sæll er sa Þioon/ sem hns Herra finnur svo giøra/ þa ed han kiemur. Eins og JEsus fieck synu Lærefveinu i Hendur Brauded/ til ad utskipta þvi medal Bordsitiandanna : So hefur hn og þm/ er hm þocknast/afhendt Audlegd þssa Heims/til ad utbyta medal Þurftugra. Þu skallt ecke meina christen Madur / ad þ sie allt þitt eiged sem þu medferdis hefur. Þad Braud s afgangs er i þynu Huse/er Forsorgun hins Volada. Sa Mottull er þu þarft ecke ad bruka/er Klæde hins Nakta/Luc. 3. Þau Faung sm a annan Veg hia þier skiemast og funa/eru Lyfsbiørg hms Naudþurftuga/þar fyrer giører þu so mørgu Fatæk um Oriett/sem þu mætter annars/þier ad skadlitlu hiælpa/ef þu þvi inne helldur pa hin Volade/sm er sannur Olmusu Madur/vid þarf. Ei þurfu vier ad briota nidur vorar Kornhlødur og giøra adrar stærre/so lenge vier høfu Fatæka hia oss. Korned liggur Idiulaust i Hløduñe og verdur kannskie um syder af Ormu uppeted/en hia hinu Fatæka ber þad Avøxt/ so sm a Akrenu. Soddan Akurmenn eru nærsta þarfer. Jeg vil helldur sa einu Korne i Mun hins Fatæka/ helldur en Tyu i Jørdena. Jeg vil helldur fa hins Volada tyu Peninga / en kasta Hundrad a Mangarans Bord/ han mun þvi med Þusundfølldu Abaka aptur skila/ef ecke i þssu Heime/samt i Vpprisu Riettlætra/hvar eirn Vatnsdryckur mun ecke Olaunadur verda/Matth.10. Hin Ranglate Rædsmadur var Ofrægdur vid sin Herra/ svo sem hefde han eydt hns Gotze / Luc. 16. Meined þier ecke og ad Hroop hins Fatæka og Eckiunnar mune Ofrægia þa i Himnenum fyrer lifanda Gude/sm ligg ia a Guds Gæfum / svo sem Ormur a Gulle/ og ala Aggrndena / en Fatækur fellur af Hungre i Froste og stoorre Neyd/þvi er illa utsooad/ sem ofvel er geymt/ þvi slykt er Ellds-Matur og Orma Fæda / en kiemur ecke i Guds Kistuna/svo þad verde ad Himneskum Fiesiood/

hvorki Mölur og Rid kan ecke ad granda/ Matth. 6. Fordum Daga i Gamla Testamentenu/ þa hafde Gud skiled sier þissar Fooꝛn er fyrer Syndernar/ecke i þeirre Meiningu/ad Blood Vxanna og Nautkalfa kynne ad hreinsa Samvitskurnar/helldur voru þar i fyrermynd hins epterkomande Giafa/sem er Blooded JEsu Christi/ hvert ed hreinsar oss af ollum vorum Syndum. En þesser Tyda-Sider eru fyrer laungu aftekner/ þar Guds Eingetenn Sonur er i Nollldenu opinberadur/ og hefur fyrer sitt eiged Blood Einusinne inngeinged i þad allra Helgasta ad utvegadre eilyfre Endurlausn / Ebr. 6. Þo eiga vorar Foorner og Vpplyptingar Offur Daglega ad uppstyga i Nimmenen fyrer Guds Aasiꝛcke / [illegible] einasta med Bæn og Andvarpan / helldur med Olmusugiordum vid Fatæka. Þynar Bæner og Olmusugiorder eru uppstignar fyrer [illegible] sagde Postulenn vid Cornelium / Act. 10. Þad er su Forn sm[illegible]ude lykar framar enn Blod Vxanna og Nautkalfa þa þ frammkiemur af Truudu Njarta/þvi seiger Paulus til Ebr. 13. Gott ad giora & ad utbyta gleimed [illegible] /þviad slykt Offur þocknast Gude. Nvar þ mun Gud lata s[illegible]a Menn vera Ryka/suma Fatæka i Neimenum? Mogulegt er honum ad lata alla vera jafna/og ongvann þurfanꝛ vara med. Margar eru Ordsaker þar til / enn þo ecke hin sydsta ad Gud vill lata sig dyrka af soddann Maniesskium : þad þier giordud einum af þessum minstu/ þad giordud þier mier seiger allz Nollds Domare a sydasta Deige/Matth. 25. Miked er þad/ad Gud sem er einskis þurfe vill þiggia i þvi sem hinum Fatæka er gott giort. Þar eigum vier ad syna vora Elsku til Guds /þar er Skole vorrar Gudhrædslu/ þar er þad Altare sem vier eigum ad leggia vora Gafu uppa. Ein Brudur skiemtꝛ sier vid Mynd syns Brudguma þar til hann kiemur. Vor Meistare er nu tekenn fra voru Asyndꝛ og hafenn yfer alla Nimna: Mig hafed þier ecke alltyd hia ydur/enn Fatæka hafed þier hia ydur/ sagde hann/ Joh. 12. Þeir eru hans lifande Eptermynd / og hans Limer sem fara [illegible] og Austur / og ecke hafa hvar þeir kune Nofde synu ad halla ad. Jeg meina ecke þa / sem fyrer Omensku saker bidia um Olmusu / edur hina Drambomu Lete Maga / sem alla

Nluti

Hlute heimta af Siaalfs Vallde/ og giallda Bølvan og Formæling i Laun ef þra Hæls er ecke fylltur/ helldur þa sem añadhvort hafa slit-ed sine Heilsu med Ærlegu Erfvide/ eda Gud hefur sitt Kross a Herdar lagt(þvi ecke heyre eg mīn Herra hafa nockurn Hlut med Siaalfskylldu utheimt/ þo hañ hefde allt Valld bæde a Himne og Jørdu/ Matth. 28.) Þa byriar ad medtaka i JEsu Nafne/og miñast þess er Drottenn baud/ Deut. 15. Alla Tyma munu þar verda Fatæker i Landenu/ þvi byd eg þier og seige ad þu skuler uppluka þine Hende fyrer þynum Brodur sem þurfftugur og fatækur er i Landenu. En þa þeir voru nu metter(seiger Textenn)sagde hañ til sinna Læresveina/ safned samañ þeim Leyfum sem afgangs eru / svo ad eckert spillest / og ad þeir hafe fyllt upp tolf Karfer med Afgangs Leyfar. Hier kienner vor Endurlausnare þier Syndugur Madur Logmaal Christelegrar Forsionar/ sem er ad hyrda vel Guds Gafur. Gud saa allt þad hañ hafde skapad/ og sia þ var allt harla gott seiger Ritningenn/ Gen. 1. Ef þad var allt gott fyrer honum i hvørs Auglite Himnarner eru ecke hreiner/ Job. 15. skyllde þa nockur Skiepna vera so audvirdeleg i þynu Augu/ O þu sauruga Manneskia/ ad þu villder þar ecke um hyrda? O Herra Gud/ vorar Synder/ vorar Synder/ vort Opacklæte og Ofmetnadur standur mier nu fyrer Augum. Hvad giorum vier a þessum goodu Tymunum/ þegar Drottenn lætur syna Blessan añ Mælingar falla af Himnum ofañ i vort Skaut? Munum vier nærsta hyrtner vera i Lande þessu ad samañsafna þeim Leyfum sem Afgangs verda? Er ecke allur añar Hiegoome dyrmætare i vorum Augum enn þad sem Gud giefur oss til Foodstures. Velger ecke vora Þionustumenn vid daglegre Fædslut Hyrda Menn stort um ad nyta Guds Gafur? so sem giøra mætte. Þessar Synder berum vier sydan / kann skie þad kiæme sier æred vel i Dyrtydenne sem eingenn nyter þegar allt er nog. O hvad margañ kann þa ad hungra epter þvi sem hañ nu Fotkredur? Þo køstum vier Skulldenne uppa Gud/ enn eingenn gaaer ad þvi ad oss er þesse Hefndenn nærsta makleg/ z ad vier høfum þad og añad Þusundsinnum verra forskulldad. Lærum oss þessara Synda ydrast/ Børn myn/ og þær til Hiarta ganga med Gudrækelegū

 Afelnunge

Aſetninge ad breyta forſiaſlega framveiges. Gud hefur aungvan Hlut giørdan forgiefens/ ſo vill hann og ecke lata illa nie Onaudſynlega þar med fara. So er og ei helldur Gude þæg Metordagyrnd hia er ſood Guds Gafum til ad utvega ſier ſtort Nafn þar med. Hvad talar Drottenn um þa er giøra ſijnar Ølmuſur ꝧ Møñum / Sañlega ſeige eg ydur þad þr hafa ſijn Laun utteked ſeiger hann/ Matth. 6. Þad er Hitegema dyrd ꝛ fangtt Hrós Mañanna. Frelſaren liet giefa þeſſu Folke ad eta/ þar til þr voru metter/ þvi er afgieck ſkipade hann upp ad ſafna. Þad er Chriſtelegt ad metta Maga hins Hungrada/ en ad ſedia Augu hins grædnga er Onaudſynlegt: Þar eru marger ſem Meñ giøra verre med ofur myklu Ørlæte og alltyd reidubuna til ad gapa epter ſama. Þad er Gudrækelegt ad ſafna Nægtum þegar vel geingur/ ſvo þar ſie til ad hiælpa af i þre vondu Tyd. Þad er ein god Forſioon ad minnaſt þeſſ umlidna/ hugſa um þad nærveranda/ og ſiaa fyrer þvi Okomna/ þo ꝧ utan Bukſorg og Ochriſtelega Ahyggiu. Josephs Framſyne er hroſ ad ad hann fyllte Kornhlødur Pharaonis a þeim goodu Aarum/ og frelſade Landed af Hungre þa illa gieck/ hvar ꝧ hann kalladeſt Landſins Fader/ Gen. 41. Þad er og hæfu verra ad eyda Onaudſynlega uppa ſiælf an ſig i Ofmetnade Klædnadarens og Ohofe Matar og Dryckiar. Ad ſøſiu hefur Gud ecke bannad ad hafa Inndæle af ſijnum Skiepnum/ ſo ſo ad Men gledie ſig med Otta/ og gleime ecke hinum Þurftuga. Ecke er vyſt ad Doomur hins Ryka hefde vorded ſvo ſkielfelega ſtrangur/ hefde ei Lazarus leiged Vatnande ꝧ hans Dyrum / Luc. 16. Siælfur Gud hefur giefed eitt Løgmæl hier um ſijnu Folke/ Devt. 16. Þu ſkallt vera gladur ꝧ Drottne þijnum/ þinn Sonur og þijn Doottur/ þinn Þienare og þijn Ambaatt/ Leviten ſem er innan þinna Portdyra/ hinn Framande/ hinn Fodurlauſe/ ꝛ Eckian ſem er hia þier i þeim Stad ſem Drotten Gud þinn hefur utvaled þad hans Nafn ſkule hia þier bua. Svo hefe eg nu ad nockru Leite ſynt þann rietta Veg til ad leita Atvinnu ſinnar ut af þeſſu H. Evangelio/ epter þvi ſem eg ſkil af Guds Orde. Svo leited nu fyrſt Guds Rykis og hans Riettlætis / Matth. 6. Bruked leyfeleg Medøl i øllum ydar Athøfnum og Vtriettingum. Treyſted Gude ad

hann

hn̄ mune ydur og ydar forsorga/ þa þier so giøred/ bidied þañ Almætt uga ad blessa ydar Faung/ ydar Karfer og Afgangs Leyfar : Gleimed ecke hinū þurftuga og Volada. Lated ydar Ølmusur frañkoma af Truñe og Elskuñe til Guds z Naungans. Nøndled Vareigdarsamlega med Guds Giøf/ og vered þacklater bæde i Orde og Verke/ giøred sla/ og munud þier alldrei Jlla fara. Eñ Drottenn Gud eilÿfur Koñungur og alleina rÿkur/ hn̄ uppfylle alla ydar Naud þurft epter sÿnū Dyrdar Rÿkdoome i Christo JEsu/ Phil. 4. og giefe fyrer hn̄s Forþienustu/ ad þier ad afstadeñe Armædu þessa Lÿfs/ mættud tilleidder verda i Føgnud ydvars Herra/ til ad sitia til Bords med Abraham/ Jsaac og Jacob/ Matth. 8. og mettast af nægdar Giædū Guds Huss:

Þad Bænheyre Myskunsamur Gud fyrer siñ Son
JEsum Christum/ A M E N.

Suñudagenn epter Midføstu.

Gudspialled/ Joh. 8. Cap.

J Þañ Tijma. JEsus sagde til Gydingaña og Høfdingia Kieñemañaña: Hvør er sa af ydur/ þad hañ meige straffa mig uñ nockra Synd? Eñ ef eg seige ydur Sañleikañ/ hvar fyrer trued þier mier þa ecke? Hvør hañ er af Gude/ sa heyrer Guds Ord/ þar fyrer heyre þier þau eige/ þviad þier erud ei af Gude. Eñ Gydingarner svørudu/ og søgdu til hn̄s: Seigium vier ecke vel/ þad þu ert Samverskur/ og hefur Diøfulenn? JEsus svarade: Eg hefe ecke Diøful/ helldur heidra eg miñ Fødur/ og þier vanheidred mig. Eg leita ei ad miñe Dÿrd/ sa er sem leitar og dæmer. Sañlega/ sañlega seige eg ydur/ hvør hañ geimer mÿn Ord/ hañ mun ecke Daudañ siaa ad eilÿfu. Þa søgdu Gydingarner til hañs: Nu þeckium vier ad þu hefur Diøfulenn. Abraham er daudur/ og Spaamennerner/ og þu seiger: Ef ad saa er nockur sem geymer mÿn Ord/ hn̄ skal ecke Daudañ smacka ad eilÿfu. Hvørt ertu meire Fødur vorum Abraham/ hvør ed frañlidenn er/ og Spaamennerner eru og frañlidner? Hvørn giører þu sialfañ þig? JEsus svarade: Ef ad eg vegsama mig sialfur/ þa er mÿn Dyrd eingenn. Miñ Fader er sa sem

sem mig vegsamar / hvørn þier seiged ydar Gud vera / og þier þeckid hañ þo ecke: Eñ eg þecke hañ / og ef eg segde þad / eg þeckte hañ eige / þa være eg eirn Liugare lijkur ydur. Helldur þecke eg hañ / og eg geyme hañs Ord. Abraham Fader ydar gladdest ad hañ skyllde sia miñ Dag/og hañ sa hañ/ og vard gladur vid. Þa sǫgdu Gydingar til hañs: Þu ert eñ ecke Fimtugur / og þo sast þu Abraham? JEsus sagde til þeirra: Sañlega/sañlega seige eg ydur/ ad adur eñ Abraham var/em eg. Þa tooku þeir upp Steina/so ad þeir kǫstudu a hañ. Eñ JEsus fordade sier / og gieck ut ur Musterenu.

Exordium.

J Fiórdu Konganna Bookar 9. Cap. Lesum vier / ad þeger Sendemadur Spámañsins Elisei hafde smurt Jehu til Kongs yfer Jsrael / þa hafde hañs Herra Þienarar sagt vid hañ / Hvad villde þesse Vitfyrringur til þijn? Svo voru nu Jorams Vitlldarmeñ Lyndet / ad þvi þeir ecke þeckti DRottens Raad. Jeg er og hræddur um / ad kort eg i Dag epter Guds Skipan / vilie smyrja þeirra Saaler til Andlegra Konunga og Kieñemaña / sem hañ Gude eru / med Himneskri Oleo / sem er Guds Heilagt Ord / þa mune eg ecke betur utlijta i þeirra Augum / sem Holldlega Sinader eru / helldur eñ eirn Vitfyrringur / þeger eg tala um þa Hlute sem Guds Anda eru og Holldlegur Madur ecke skilur / 1. Cor. 2. Og er mier þad fyrer minstu ad eg af Mañlegum Deige dæmdur verde / 1. Cor. 4. Þvi gott er ad eiga Hlutskipte med St. Pale vid hvørn Festus Landsdoomare segde / þa hañ talade um Christi Pijnu og Upprisu Framlidena / ad hañ være galeñ vorden / Act. 26. Eñ þad angrar mig framar / ad Holld og Blood giefur sier ecke Stunder til ad rañsaka Dypt og Had Guds Visku / og þa Speke sem hañ hefur Mǫñum Openberad. Þegar Felix heyrde talad um Truna a Christum / um Hreinlijfed / um Riettlæted / um Eptirkomande Doom / þa skielfest hañ vid / og lætur bijda ad hlusta til þess fyrer eñ hañ hefur Toomstund / Act. 24. Agrippa Konunge liggur vid ad verda Christeñ / eñ fyrer þvi ad hañ hefur añad ad sijsla / þa dregst þad undañ / Act. 26. Hiñ Rijke Ynglijngur vill ad sǫñu þa ad vita hia JEsu / hvad hañ skule giǫra so hañ eigneist eilijft Lijf / Eñ þegar hañ heyrer ad hañ skule selia allar Eigner sijnar og gefa Fatækum / þa verdur hañ hryggur / Matth. 19. Hvad kiemur til þessa? Þad alleina / ad Meñ hafa ecke vel smakad hvad sætur ad Gud er / Psal. 34. Og ecke komed Auga a þa Perlūna sem Kaupmaduriñ sa / og seldi allt hvad hañ atte fyrer þa sǫmu / Matth. 13. Þvi eingeñ gyrnest þad sem hañ ecke þeckter. Og þad er Orsǫkeñ hvar fyrer ad Guds H. Ord verda af svo fárum medteken. Þad og añad / ad þar er svo mikill Ovinskapur a mille Holldsins og Andans / Gal. 5. Liossens og Myrkursins / Riettlætesins og Ranglætesins / Christum og Belial/ 2. Cor. 6. Guds Kyrkiu og Skurgodana / ad eingeñ kañ til Christi

um

um ad koma / nema sa Himneske Faderen drage han̄ seiger Endurlausnaren / Joh. 6. Hvar ecki han̄ brwkar sitt H. Ord. En̄ þeir eru ei hyrda um̄ ad ganga i Kyrkiu / eda smacka ut goода Guds Ord og Krapt Epterkomande Alldar / Ebr. 6. Hvörnen̄ meiga þeir umflya þad ad Myrkuren̄ hönde þa ecke ? Samt eru þo Guds Ord Lyj og Ande svo sem Endurlausnaren̄ vottar / Joh. 6. Og Gulled er Gull þo þad verde af Svijnunum Foottroded. Svo er og þad Ordet af Krossenum Christi Heimska þeim sem fapader verda / En̄ oss sem hoalpner verdum / er þad Kraptur Guds seiger Paulus / 1. Cor. 1. Ecki þurfum vier ad atte þar Blessade Endurlausnare mætta vid Syndugum Mön̄ hier a Jordun̄e / en̄ ad hafa Misinun a mille Hollusins og Andanns / svo ad sapwel Nicodemus sem var einn Meistare i Israel / Joh. 3. Og Endurfæddur Madur / han̄ var i þessu næsta Tornæmur. Ad eg ecke tale um̄ þan̄ Ogudlega Hoop Phariseanna og Skriptlærdra sem allsꝛeit villdu lata reita sier Trw hier um̄ / og eckj lietu sier skiliast þad / þo han̄ segde / Þier ervmed epter Holldenu / Joh. 8. Þier erud hier ad nedan / eg er ofanꝛ. Og en̄ nu i þessu Samtale sem DRottenn a vid þan̄ Ofyrerlatsama Flock Gydinga heyrum vier / ad a millꝫber um̄ þessa Spurningu. Eg vil um̄ þad alleina tala i þetta Sin̄ / hvörnen̄ þeim hattad sie sem af Gude eru / ut af þessum heilögu Ordum. HVOR SAMT ER AF GVDE / HANN HEYRER GVDS ORD. DRottenn giefe oss þin̄ Anda hier til fyrer JESVM Christum / AMEN.

Vtleggingen̄.

Af Gude eru aller Hluter i Ondverdu E. G. B. So sm̄ þar stendur Gen. 1. J Vpphafe skapade Gud Himen̄ z Jörd / og en̄ nu er þad svo / ad aller Hluter meiga af honū seigiast / þvi hn̄ skioornar z styrer öllum Hlutum / fra þvi minsta Skriedkvikende Jardar / allt til þess stærsta Dyrs sm er i Náttuꝛunar Ryke / og i honum erum vier / lifum vier og hrærumst vier / Act. 17. En̄ ecke er þad þo Meining vors Endurlausnara i greindū Ordum. Þeir kallast og af Gude ad vera sem i hans Nádar Sáttmála eru inskrifader / svo sem Jsrael var til forna kalladur Guds Folk / af þvi þeim var Guds Sáttmál og hns Ord i Hendur feinged epter Guds Fyrerheite til Abraham. So erū og aller vier af Gude sem hofū Jkladst JEsu Christo i Skyrnenne / Gal. 3. z eigum ad samfeingiast hm̄ i Dyrdenne / Heilagleikanū og Ostraffanlegu Framferde / Eph. 6. En̄ eins og þvi hattad er i voru Lykamlegu Edle / ad Men̄ taka ecke allteyd Vöxt edur Abl / nie adra Koste i Arf epter Forelldrana / og margur er sjalfsOlykur þo skylldur sie / Svo eru þar fleire Jsmael helldꝛ en̄ Jsaac i Huse Drottens / þ ad er christeleg Kyrk

ta / og þr ganga ecke aller i Andann ſem þo eru i øndverdu af Andan
Endurfædder / þvi er og ecke þta eigenleg Meining vors Endurlauſn
ara i þſſu Ordi/helldur meinar hn̄ pa ſem fyrſt eru af Vatne og An
da Endurfædder i Skyrnelle/ Joh. 3. og JEſu Chriſto fyrer ſana t
lifande Trü eru inplantader/ vordnet andleger Kviſter a þvi bleſſada
Vjnkrie ſem han̄ umgietur/ Joh. Cap. 15. og bera þar fyrer mikel
Avoxt/hvorium hn̄ hefur giefed Magt Guds Børnu̅ ad verda/þm ſem
a hns Nafn trua / ſem ecke af Bloodenu / edur Holldſins Villo edur
Mañſins Vilia/ helldur af Andanu̅ eru fædder/ Joh. 1. Þeir ed ſyna
þ i ſynu Framferde / ad þeir ſieu flutter fra Daudanu̅ til Lyfſins af
þvi þeir elſke Brædurnar/ 1. Joh. 3. Ecke ſeige eg þeir ſieu einaſta af
Gude ſem eru an Syndar/ þvi pa yrde eckert Hollð hoolped. Ef vier
ſeigium pad vier hoſu̅ ecke Synd / pa tælum vier ſialfa oſſ ſeiger Jo
hañes/ 1. Joh. 1. Dxeñ er ecke ſtrax ſett til Rotar Triedñ ſem nockur
Blød fölna/þo Kviſturen̄ um̄ nockra Stund bere ecke Avoxt/pa er hn̄
ecke ſtrax afhøggveñ. Sa himneſke Vrtagards Vørdur bidur ſiñ Fødur
ad hid viſna Trie meige eñ nu ſtanda eitt Aar/ og hn̄ meige bera My
ke kryngu̅ þ og rækta pad/ Luc. 13. Þvi mun hn̄ ecke kaſta þvi ſtrax i
Elldeñ ſem þ ber lyteñ Avoxt. Mun hn̄ nockud utſlockva pañ lytklog
anda Hør-Kveik/eda þñ brækada Reyr i ſundur brioota/ Eſ. 42. Nei
aungvañ veigeñ/hn̄ mun forſiællega breita/ ſo ſ̄ Fadereñ talar um̄ ſiñ
Son/ Eſ. 53. Hañ mun auka oſſ Truna/ Luc. 17. og bidia ſiñ Him
neſka Fødur fyrer oſſ þ hun þrotne ecke/ Luc. 22. helldur tala eg hier
um̄ pa ſem ſyndga ad ſoñu/ eñ læta þo ecke Syndena drottna i ſynu̅
daudlegum Lykama/ Rom. 6. pa ſem af Mañlegu̅ Veikleika giøra
hid vonda er þeir vilia ecke giøra/ eñ giøra þo ſo myked gott ſem þeir
gieta/ par ed eirn og hiñ ſame þionar Guds Løgmæle i ſynu Hugſko
te/ eñ þvingaſt þo til af Ofbellde Nætturunar ad þioona Syndareñ
ar Løgmæle/ Rom. 7. Og i einu Orde ad ſeigia/ ſa ſem er ſyndugur
ad ſoñu/ eñ þo fyrer Chriſti Forþienuſtu jafnañ i Guds Auglite Riett
lætur/ og þott hn̄ ſyndge/ pa hefur hañ Arnadar Mañeñ a Himnum
JEſum Chriſtum hiñ Riettlæta/ ſem er Forlykun fyrer hns Synder/
1. Joh.

1. Joh. 2. Sa sem nu þañeñ er af Gude og Gud i hönum/ þegar hañ
hefur Gud/ þa hyrder hañ hvørke um̃ Himen nie Jørd/ Ps. 73. Vei
þeim sem er einsamañ seiger Predikareñ/ Cap. 4. Þvi ef hañ fellur /
þa er eingeñ ad reisa hañ/ eñ sa er alldrei eiñsamañ sem Gud er med/
Þvi Gud er i og med hønum/ Rom. 14. Fellur hañ/ þa stendur hañ
upp aptur/ þvi Gud reiser hañ : Ratar hañ i nockra Villu/ þa viller
þo Heimureñ alldrei so um̃ hañ/ ad hñ rate ecke heim aptur/ þvi Guds
Nædarfullt Tillit vøktar hañ. Nñ Gudlause finur ei til þo hañ
synde meir eñ hiñ Daude þo hañ sie bareñ/ eñ þad Hiarta sem lifer i
Gude/ þad er viðkvæmt vid Brodd Syndareñar. Ei þurfte Na-
than leinge ad telia um̃ fyrer David/ 2. Sam. 12. Drotteñ leit einasta
til Peturs/ og hañ gieck ut og griet beisklega/ Matth. 26. Sa sm̃ af
Gude er/ hñ yfergiefur alla Hlute Guds vegna/ hñ er i Heimenum svo
sm̃ fyrer utañ Heimeñ/ svo sm̃ Fatækur/ og þo marga Audgande/ svo
sem eckert hafande/ eñ eignast þo alla Hlute/ 2. Cor. 6. Sa sm̃ um̃
Hafed sigler/ hñ huxar þo jafnañ um̃ hvørneñ hñ mæige komast i goda
Høfn. Hñ sm̃ ut a Akureñ geingur til ad ervida/ hñ hefur þo jafnañ
sitt Hus i þanckanũ/ og til þess giører hñ alla Hlute ad hñ fæe þ vel
forsorgad/ so er z hñ sm̃ af Gude er/ þott hñ verde ad flækiast vid Sysl
aner Heimsins epter Naudþurft Lykamañs/ þa er hañs Takmark hia
Gude/ hñ slepper sier ecke so vid nockurn Hlut/ ad hñ hallde ei hønum:
Falle hñs Ervide hønũ liett og vel/ þad miñer hñ a ad þacka Gude þ
sijna Giæsku og Epterlæte: Vilie þ mootdrægt falla/ þa yfer gnæfer
þo Guds Elska hia hønũ. Ok Christi er hønũ Hunang i Muñe/
og hñs Byrde liett a hñs Herdũ/ Matth. 11. Þvi Gud hialpar hm̃
til ad bera, Hñ lærer þ Guds Saker bæde hær og lægur ad vera/ sadd-
ur og hungradur / noog ad hafa og Skort ad lijda / og alla Hlute for-
mær hñ fyrer þañ sem hñ styrker JEsũ Christũ/ Phil. 4. Þott hñ
gange i gegnũ Myrkvañ Dal og Daudans Skugga / þa hrædest hñ
aungva Olucku / Ps. 23. Vere so til ad nockur sie i Fangelse byrdur/
hvad vardar um̃ þad ? Jeg sie Paulus og Silas eru længtũ gladare i
Fangelsenu helldur eñ þr sm̃ ad Dryckiu sitia/ Act. 16. Sooleñ upp-
ljomar

liomar þessann vorn Horizont edur Sioonhverfis Hrÿng/og giører A-sÿnd Heimsins biarta fyrer vorum Augum / þo giefur Skÿ-Flooken byrgt hana fyrer oss. Enn hvør vill byrgia fyrer mier þa sønnu Riettlætesins Sool/ Mal. 4. Kann nockur ad utelÿkia fra mier Fødur Lioosanna ? Jac. 1. Hann sem kom ad luckktum Dyrum/og stood midt a mille sinna Lære-sveina/og sagde: Fridur sie med ydur/ Joh. 20. Kunna nockur Myrkur/ nockrer Mwrar ad loka hann ute fra mÿnu Hiarta? So hann giefe mier ecke sinn Frid hvørn Verølldenn kann ei giefa / og hun ætlar mune vera Helvÿte allra Eymda. Ef eg er Landflotta/munu þeir nockud reka mig þanngad/hvar ecke er Hønd Drottens? Ps. 139. Sie eg forraktad ur af Heimenum/ þad er mier noog ad eg verd heidradur af Gude/ af hwdum kunna fwer under eins virdter ad verda. Sæler erud þier sagdt Lausnarenn / Matth. 5. nær Menierner hallmæla ydur og tala i giegn ydur alla Vondsku fyrer mÿns Nafns Saker þo liugande. Hvørt skal eg nu helldur utvelia ad lÿda illt med Guds Foolke / Ebr. 11. Eda ad hafa Tÿmanlegt Epterlæte Syndarennar ? Jeg hyrde ei nÿked um þa Ofundar Menn sem Gud hatar. Hvad liett fellur honum ad forsmaa Heimenn sem forsmaadur er af Heimenum: Hafe eg mist Ágiæte Veralldar þessarar / hvad rÿdur mier a þvi ? þad voru eingenn urtøku Eiæde / sem svo fallvøllt voru / ad þau kunnu ad missast/og þo eg miste allt þad eg aa inn ad Hudenne/ þa hefe eg þo ecke ert mist/þvi eckert af þessu var mitt/ þa eg kom nakenn i Heimenn/ enn Gud var alltÿd minn med einhvøriu Moote/ svo eg lifde ecke fyrr enn eg atte hann fyrer Skapara / og þad Eignar-Skial bættest i Skyrnenne/ og vard underskrifad med JEsu dÿrmæta Blode/ og innsiglad med H. Anda / svo ad minn Vinur er minn og eg em hans / Cant. 6. allt fra Modurlÿfe epter Sköpunar Endurlausnar og Helgunar Riettenum / honum vil eg alldrei sleppa / fare allt annad sem audeд verdur. Take hann Heilsuna fra mier/þa er honum þad i Siaalfs-Valld/eg aa þar øngva Søk a / eg bÿ i Leygu-Huse / og aa sa friælst ad byggia þad og brioota/sem er Husbondenn: Hvørke saade eg nie plantade þad helldur enn Jonas Lundenn/Jon. 4. Þo mÿn Saala kunne um stund ad verda oroleg

Vòroleg i mier sẽ Jona/ þa veit eg ad su Sott er ecke til Dauda/ hun stendur upp þegar miñ Heilsugiafare tekur i Hønd heñar og seiger: Talitha Kumi/ þad er/ Stulka/ rys upp/ og er mier þad noog þegar miñ betre Partur er heilbrygdur/ þ er Sálen. Þad kañ ecke storũ ad veikiast/ hvørs Kraptur ad Gud er/ þad sie mier nog/ ad eg veit eg er af Gude/ og hñ er mier Nádugur/ þa hefe eg Frelse i Bøndunũ/ Fødurland i Vtlegdeñe/ Heidur i Forsmáneñe/ Rÿkdom i Skortenũ/ Heilsu i Siukdomenũ/ Allsháttada Farsálld i allskonar Eymdũ og Hørmungũ. Hvørneñ kañ sá ad klaga ad hañ vante Lioos/ sem byr midt i Sooluñe? Kañ sa ad bera sier uñ Armood/ sẽ einuñiñe hefur eignast allrar Veralldarenar Skapara: Hvad kañ mig þ ad vanta/ sẽ Christur sie mier ecke? Vil eg hafa Mat z Dryck/ þa seiger Christur: Mitt Holld er sañarleg Fæda z mitt Blood sañur Dryckur/ Joh. 6. Vil eg Klædnad hafa/ Iklæded ydur Herrañ Christo seiger Postulen / Rom. 13. Er eg siukur og þarf Lækninga vid/ þa er Christur Lÿfsins Trie/ hvørs Blød ad þiena til Heidingiaña Lækningar/ Apoc. 22. Ef eg vil ugglaus búa / þa flytur hñ mig ut i eirn sterkañ Kastala / mÿn Sál vonar uppa hñ alleina / þvi hñ er mÿn Von / mitt Traust / Ps. 18. mÿn Hiálp og mÿn Hlÿf/ so eg mun ei falla. Hiá Gude er mitt Hiálpræde / mÿn Dÿrd mitt Styrktar-Biarg og mitt Athvarf er til hñs / seiger David/ Ps. 62. Kvÿde eg vid Daudanũ/ þa er Christur Vpprisañ z Lÿfed/ Joh. 11. Og þo ad eg deye/ þa mun eg samt lifa/ epter þvi sẽ hñ lofad hefur. Wilie eg hafa alla Andlega Farsælld/ hvørs kañ eg ad oska/ sẽ ad Christur sie mier ecke? þar hañ er mier af Gude giørdur til Riettlætis/ Helgunar og eilÿfrar Sáluhiálpar/ 1. Cor. 1. Allt þetta hefur sa hia sier / sem er af Gude / ef ecke so fullkomlega sem vier villium / þa samt er þar Wilie til hins Fullkomna / sem er ædre allre Tÿmanlegre Farsælld / Þvi ef Guds / fullkomeñ Ibud er eckert añad eñ Himnarÿke / þar Gud er allt i øllu / þvi skyllde þa ecke hñs Vistarvera med oss a Jørduñe / þvi skyllde hun ecke vera eitt Jardneskt Himnarÿke? Sÿnest mier þo ad þessar tvær Sálur mune ecke i sialfum sier / nema þvi / ad ein er betre eñ øñur / og ein algiørdare

eñ

ei skiur / og engvan annan Mun giører St. Paull peirra / þegar hann seiger / ad nær pad kome sem algiort er / pa afleggest pad sem Nalfverked er / og ad vier siaum nu svo sem fyrer Speigel og i Rædu/ en pa munum vier siaa Auglite til Auglitis/ 1. Cor. 13. Framar/ E. G. B. hvad sannarlegt er/ hvad ærlegt er/ hvad Riettvijsst er/ hvad hreinlegt er/ hvad Astsamlegt er/ hvad vel sooměr/er pad Dygd nockur edur gott Rykte/ Phil. 4. Pad hugsar hann epter sem af Gude er/ og pad veiter honum liettara ad uppausa af Brunne Nadarennar/ helldur en peim/ sem leita epter soddann i Fræde-Bokum Heidingianna. Hvörter pott umm Dygder og Mannkoste hafe skrifad bæde vel og vijtrlega epter Manlegum Nætte / pa er pvi alltijd so vared ad sa sem dreckur ur Ohreinum Farveg / hann maa vel vara sig vid ad ecke flioote Saurendenn i Munenn med/og po Vatned synest tært ad vera/ pa smacka pad alltijd af Leyrnum / so er og petta. Vilie Menn af Heims Spekinganna Vatns-Kerum drecka Vijsdomenn/ pa er alltijd hætt vid ad par flioote i bland nockrar Agner Holldlegrar Skynseme/ sem ad er Reide og Fiandskapur i giegn Gude/ Rom. 8. pvi po pær sieu uttrunnar i Upphafe af peim sanna Vijsdooms Brunne / pa fer peim eins og ødru Vatne/ ad pad dregur Daam af peim Farveg er pad rennur umm. Trued mier/svo eru og Spekinganna Lærer/ad peir tapa synum Upprüna pa peir renna umm Leyrvelllu syndumspilltrar Nattúru. Pad sem adrer hafa med stooru Erfide / pad vinnur sa sem Gud elskar med stooru Epterlæte. Einn Romverskur Heidinge/ par ed hann laa i synum Lyste-Garde med Kuinngium synum/og potte vænt umm sialfann sig/ hann sagde : Gud giæfe / petta være ad giøra vel / Meinande svo/ ad være pad so Jstidalt / pa villde hann alldrei annad giøra. En pvi er ecke svo vared fyrer peim / sem Gud elska. Lietk falla Lostverkenn / seigium vier / og so er pad fyrer peim/ sem elska Gud / pvi pott ad Spilling Nattúrunnar stryde a mote pvi sem Guds Anda er/ Gal. 5. pa verdur hun po liettar yfrerunnenn af Elskunne til Guds / helldur enn af Nattúrunnar Kroptum. Pegar Madurenn a eirn Vin og annann Kuinngia/og peir bidia bæder umm sama Hlut/pa lætur hann po sinn Vin fyrer

fyrerſitkia/og ſo giører ſa ſem elſkar Gud/þo hønum̃ þyke forvellt ad læka a moote Holldenu/þa metur hañ þo Gud meir. Þar voru nockrer Spekingar i Fyrndeñe/er kølludust Stoici/ þeir villdu dempa einar Tilhneiging med aſtare / og ſetia þær ſvo i Lag / eñ þad er længſamt nockud og vinſt alldrei vel/þvi Høfudeñ a þeirre Hydra/N.B. Syndumſpilltre Nattúru/ þau ſpretta jafnſkiott upp aptur þo þau ſieu ſmæmſamañ afhøggveñ. Elſkañ til Guds er eirn Andlegur Hercules/ ſa ed Hælſeñ a Skrymſlenu ſundurbrytur / ſvo þau nææ ecke ſo fliott ad vaxa : Hun ſetur Tilhneigingarnar beſt i Lag/ ecke ad hun take þær burt eins og Stoici villdu giøra/ helldur þvingar hun þær til ad giøra ſyna Skylldu/og temur þær med friælslegum og iſidælum Þrældoome. Hun kieñer Elſkuñe ad elſka Gud alleina og eckert añad / Reideñe ad vandlæta i Guds Stad / Ofundeñe ad kieppaſt ſem hærſt i Christi Skoola/Orvæntinguñe ad vona einkis Goods af Heimenum / Voneñe ad þola og bijda / Gledeñe ad hafa ſyna Unadſemd i Drottne/ Hrygdeñe ad ængraſt ſiña Synda vegna/ Hrædſluñe ad ottaſt Gud/ Dyrſkuñe ad ottaſt ei Meñena/ſem ecke kuña nema Lykamañ ad deyda : Og hvad er hier margt um̃ ad tala / hvørſu ad allar christelegar Dygder uppſpretta af Elſkuñe til Guds og Naungañs / Hvøriar alldrei kuña ad ſkilia helldur eñ Sooleñ og Byrtañ/ Þad utmælar eingeñ betur eñ St. Pæll/ 1. Cor. 13. ſeigiande: Kiærleikureñ er Þoleñmoodur og Vingiarnlegur / Kiærleikureñ er ecke Ofundſiukur/Kiærleikureñ giører eckert Illmañlega/ eige blæs hañ ſig upp/hañ er ecke Offſtopaſamur / eige leitar hañ þeſſ hvad hañs er / eige lætur hañ giøra ſig reidañ/hañ leitar eige epter Skada/eige fagnar hañ yfer Ranglætenu/ eñ fagnar Sañleikanum/ hañ um̃ber alla Hlute/hañ truer øllu/hñ vonar allt/hñ umlydur alla Hlute. Hvad Gott nu ſie med ſoddañ mote af Gude ad vera/þad hefur ecke þra Eyra heyrt nie Auga ſied/og ecke hefur þad i þeirra Hug edur Hiarta komed/1. Cor. 2. ſem af Heimenum eru : Eñ uppa þad ſierhvør og eirn kuñe ad reyna

Rr 2 og

N. B. Hydra var eitt Vatns-Ormur med mørgum Høfdum / ſo ſem Skældeñ dykta / Þo eitt være afhøggved / Ox Þad aptur : Eñ Hercules hioo a Hælſeñ / ſo þau uxu alldrei ſydañ.

og proofa sialfann sig/og vita sitt andlegt Faderne/þa leggur Drott-
enn hier til eitt Kienneteikn þeirra sem eru af Gude / sem er þetta / ad
þeir heyre Guds Ord: Enn hvornenn a þad ad heyra? Ecke so sem Jud-
ar/ þeir ed heyrdu Rædu Stephani / og skæruſt i Hiortum synum af
Hatre/Act.7. Ecke svo sem Evtichus/hvorium vard so vært und-
er Predikun St. Paals / ad hn̄ sofnade og datt daudur ofann ur Vind-
auganu/ Act.20. Drottenn utleggur syna Meining sialfur i þessum
Texta/ seigiande: Hvør Sem Geimer Mynn ORd/Hann Mun Ecke
DAudann Sia Ad EJlyfu. Enn þo allra best i Utþyding-
unn Sæded/ Luc. 8. seigiande: Ad Sæded sem fiell i gooda Jord/ sieu
þeir sem heyra Orded/ og vardveita þad i goodu og stødsomu Hiarta /
og færa þar af Avøxt i Þolenmæde. Þetta er nu vyst Mark a þm̄
sem ad eru Guds Børn. Drage þvi enginn sialfann sig a Tálar /
sem þetta heyrer/og ætle ecke hn̄ mune vera af Gude/ef hann ecke geim-
er hn̄s Ord. Sa Saudur er ecke af Hiørdenne sem ecke þecker Raust
Hyrdersins/Joh.10. Su elskar ecke sinn Unnusta sm̄ ecke giefur heyrt hn̄
tala. Sa Mage er ecke heilbrigdur sm̄ ad velger vid Fædunne. Hvørsu
ma þa Gud lifa i þre Sælu sm̄ byødur vid Guds Orde? Þar fyrer syud-
ugur Madur/ ef þier leidast Guds heilogu Kienningar/ sierd þu tregur
til ad ganga þangad sm̄ Guds Ord er um̄ Hønd haft. Þyke þier þ þa
komed er vid þyn Mein og þynar Synder straffadar / virdest þier þad
liettvægt sm̄ af Guds Orde er fyrerheited/ og þu aktar þ ecke mikels/
ef þu hefur ecke Astundun ad framkvæma þ i Verkunū sm̄ þu heyrer
med Eyrunū/so sannarlega sem Gud lifer i Himnenū / þar er ecke hn̄s
Ande i þier/og þu ert daudur i Syndū þynum/hier um̄ er ecke ad vill-
ast/Eg seige Sannleika i Christo / og lyg ecke. Sælenn er annadhvørt
Guds Brud eda Diøfulsins Frilla seiger Augustinus/og þo þad þyke
gyfurlega talad/þa vitnar sialfur Sannleiksins Munnur þ satt ad vera
hia Luc. 11. seigande: Hvør hn̄ er ecke med mier/hn̄ er a mote mier/og
hvør hn̄ ecke samann safnar mz mier/hn̄ sundurdreifer/ꝛ so seige eg/sa
sm̄ ecke heyrer Orded/og vardveiter þad/ hn̄ foraktar þ/enn sa sm̄ þad
foraktar/ þa mun þ fordæma hn̄ a þm̄ sydarsta Deige/Joh. 12. Jeg

hafde

hafde nærre/ Þvi sagt/ ad betra være ad vera Kalldur enn Volgur i synu Sæluhiaalpar Efnū. Af hinū stærstu Syndurū hafa vorded hiner bestu Menn. Hvilijkur var Manasses? 2. Paral. 33. Hvilijkur Paall? Act. 9. Hvilijk hin Bersyndugа? Luc. 7. Enn Þad er Furduverk/ ad af einū Volgū skule verda heilagur Madur / hvar fyrer ? Þvi hann meiner sig ecke ad vera vondann/ hann seiger; Eg em audugur z rijkur vorden/ og einkes Þarfe / eins og Enngelenn af Laodicea / enn Gud seiger : Þu veist ecke ad Þu ert Aumur og Fatækur og Blindur og Nakenn / Apoc. 3. O HErra Gud vert Þu oss Nædugur / Gæt hver ad sialfum sier / Þvi vær eigum aller fyrer Sælu ad Siaa. Hver a ad hugga Þig i Þynu Andlaate/ ef Þu hefur eckert numed af Guds Orde? Þa rijkt Presturenn kome til Þijn Þa Þu berst vid Dudenn/ seig mier : A hann Þa fyrst ad undervijsa Þier? Þegar Eyrun heyra ecke leingur/ Tungann talar ecke leingur/ Seint er ad Herklæda sig Þegar a Hølmenn er komed. Sa sem saung med Vijsflugum Veralldar Þessarar a Sumartijma Lijfsins/ hann maa svellta a hinn bitra Kullda Vetre Daudans. O hvad gott være Þa ad hafa safnad nockru i Kornhlødu synns Hiarta af Þvi goda Guds Orda Sæde / so Þar være nockud til Veganestis i gieignum Þann myrkva Dal og Daudans Skugga/ sem er Vegur allrar Veralldar fra Þessu auma Lijfe/ Joh. 23. Svo amminne eg ydur nu i Drottne og grætbæne fyrer lifanda Gud og ydar Sæluhiaalp/ Ganged i Liosenu medann Þad er hia ydur / so Myrkuren høndle ydur ecke/ Joh. 12. Þar eru vonder Dagar/ Diøfull enn er ofann komenn hafande Bræde mikla/ Þvi hann veit hann hefur stuttann Tijma/ Apoc. 12. Afræked Þvi ecke Guds heilaga Ord / hvørt ad er Sverd Andans/ so ad Þier geted Mootstødu veitt a Þeim vonda Tijma/ Eph. 6. Finne nockur sitt Hiarta ecke riett skickad til ad heyra Þad/ hann bidie Gud ad skapa i sier nytt Hiarta / Þvi Þad tekur eingenn af sialfum sier / verde hann ecke so fliott Bænheyrdur/ Þa bidie hann aptur z aptur/ og ville Þad undanfdragast/ Þa bidie hann Oaflaatanlega/ Luc. 18. Dag z Nott/ og Þreyte vid Gud med Bænenne/ ad Þad Lambed af Kyne Juda kome/ og take sialfur Þa lastu Book/ og virdest hefie sialfur upp ad liuka/ Apoc. 5. Eingenn Madur skal telia mier Þa Tru/ ad Gud mune ecke

ecke giefa þm̄ heilagan̄ Anda ſem hn̄ þar um̄ biðia. Komed og med
audmiukū Anda under Orðſins Heyrn reiðubuner að meðtaka allt það
ſem Gud hefur befalað/ eins og Petur ſagðe við Cornelium/ Act. 10.
Faminſtar og Veralldlegar Hugſaner ſieu langt i burt a þm̄ Tijma/ þvi
eingen̄ kan̄ tveimur Herrū i Sen̄ að þioona/ Matth. 6. ſierdeilis ſvo
Olijkū ſm̄ Gud og Belial eru. Þeinked ecke ſvo med ydur/eg veit þta
aadur / eg hefe það aadur heyrt/ þvi þott ſvo kun̄e að vera / þa hefur
Gud ſijna Tijma til að verka i Hiartanu / og hn̄ er i Orðenu/ þvi ſieu
Eyrun/ſm̄ að eru Dyr Hiartans/alltijd open̄ fyrer Konunge Dijrðar
innar. Vered ei Gryckium̄ lijker/ um̄ hvoria Demoſtenes ſagðe: Að þa
hn̄ talaðe um̄ Skugga Aſnans/ þa hefðe han̄ nooga Tilheyrendur/en̄
þa hn̄ talaðe um̄ Gryckl ands Velferð/þa ſtijnge aller Fijngrunū i Eyr
un. Latted Syndarinnar Ranglætingaran̄a taka af ydur þan̄ Eyrna-Klaada/ſm̄
Paall um̄giedur/2. Tim. 4. að þeir vilie heyra þ þm̄ þocknaſt og hvað
Nijſtaarlegt er/ Eſ. 30. helldur vered Lærdoomunū og Strøffunū H.
Anda undergiefner. Fared og ei i Man̄vyrðingar um̄ Kien̄endan̄a
Gaafur edur Maalfære/þvi allt Guds Ord er gott/ og ſa er eckert ſem
talar/helldur Gud ſm̄ verkar. Guds Kraptur fullkomnaſt opt i Veik
leikanum/2. Cor. 12. Hvað er Paall? Eda hvað er Apollo ? 1. Cor. 3.
Þeir eru Þienarar han̄s/a hvorn þier trued/epter þvi ſem han̄ hefur
hvoriū einū giefed. Drotten̄ var ecke i Veðrenu/og ecke i Jarðſkiaalft
anum/og ecke i Elldenū/þa han̄ talaðe við Eliam i Hellrenū/helldur i
Vindblænum / 1. Reg. 19. Svo er og Gud ecke bunden̄ við ſtoora
Maalſnilld/og hn̄s Rijke er ecke iinefaled i Ordum/helldur i Krapte/ 1.
Cor. 4. Sa ſm̄ alleina tekur epter fallegum Orðū og føgrū Maalſe
greinū/hn̄ ſleiker Hyðena/en̄ Kiarnan̄ ſnerter hn̄ ecke. Vær eigū Hyðe
ena að briota/ ef vier viliū riett faa ſmackað epterkomande Alldar Sæl
leik / hvør oſſ mun ſijðan̄ aan Mælingar frambodeſt verða i þvi Himne
eſka Bruðkaupe/ þar hiñ fegurſte meðal Man̄an̄a Sona/ Pſ. 45. mun
drgckia hana ſm̄ hn̄s Hiarta elſkar / Cant. 3. med lifande Vatns
ſtraumū ſem framfliooka af Stoole Guds og Lambſins / Apoc. 22.
Til þeirrar allra Tignarleguſtu Maaltijdar að ſaman̄ſafnaſt / un̄ þu
olſ

oss Konungur eilijfrar Dijrdar/ z þitt vegsamlega Nafn þar eilijflega ad prijsa. Bænheyr þad goode Gud fyrer Forþienustu þijns Eingietens Sonar / A M E N.

A Bodunar Dag Mariæ.

Gudspialled/ Luc. 1. Cap.

MN á hinū siötta Manude var Gabriel Eingell sendur af Gude i þa Borg i Galilæa/ ē nefnest Nazareth / til þrrar Meyar er fëstnud var þeim Manne ed Joseph hiet/ af Huse Davids/ og Heite Meyarennar var Maria. Og Eingellen gieck inn til hennar og sagde : Heil siertu Nadarfulla/ Drottenn er med þier/ Blessud ertu a medal Kvenna. Enn þa hun sa hann/ vard hun hrædd af hans Ordū/ og hugleidde ad hvilijk være þesse Kvedia. Og Eingellenn sagde til hennar : Ottast þu ecke Maria/ þviad þu fanst Nad hia Gude. Sia / þu munt Barn giefa i Kvijde þijnū / og munt Son fæda / og hans Nafn skalltu kalla JESUS. Hann mun mykell verda/ og kallast Sonur hins Hædsta : Og Gud Drottenn mun giefa honum Sæte sijns Fodurs Davids / og hann mun rijkia yfer Huse Jacobs ad Eilijfu/ Hans Rijkis mun og eingenn Ender verda. Þa sagde Maria til Eingelsins : Hvornenn skal þad skie / af þvi ad eg hefe aungvann Mann kient ? Eingellenn svarade / og sagde til hennar : Heilagur Ande mun koma yfer þig / og Krapftur hins Hædsta mun yfirskyggia þig. Af þvi/ og þad hid Helga sem af þier mun fædast / skal nefnast Sonur Guds. Og sia þu / ad Elizabeth Frændkona þijn/ hefur og Son giefed i Elle sinne/ og þesse er Siötte Manudur hennar / sem kollud var Obyria / þviad Gude er eckert Ord Omaktugt. Enn Maria sagde: Sia/ Eg em Ambatt DRottens / Verde mier epter Orde þijnu. Og Eingellenn veik fra henne.

Exordium.

SVo sem kallt Vatn er þyrstre Salu / svo er goodur Bodskapur af fiarlægu Lande seiger Salomon / Prov. 25. Þad mä i Dag seigia / ad vier hefum goodann Bodskap heyrt af fiarlægu Lande. Hvad er fiarlægra hyggt enn ä himen og Jörd/ Gud og Madurenn / Himnarijke og Helvijte

yfer

vere ? En hvad heyrum vier hier i Gudspiallenu / Br. M. ? Vier heyrum ad Gabriel Engell hafe sendur vered fra Gude / Til hvørs ? Til eirnrar Meyar / sem føstnud var þeim Mane / er Joseph hiet / þad er til daudlegrar Manneskiu / og ecke var hann einasta til hennar sendur / hvort hann i þad Sinn ætte alleina Tal vid hana / helldur til alls Mannkyns Þvi lyser Eingellenn a Fædingar Nootti DRottens / er hann sagde vid Hyrdarana : Eg boda ydur mikenn Fognud / þann er skiet øllu Folke / Luc. 2. Mooder DRottens maatte kallast svo sem Umbodsmadur alls Mannkynsins af Gude skickadur / til ad taka fyrst allra vid þessare Heilsusamlegre Guds Naad / er sijdann var Opinberud øllum Mønnum / svo sem vor Fyrsta Mooder took vid þvi Blessada Fyrerheite / ad Kvinnunnar Sæde skyllde sundurmerja Høggormsins Høfud / Gen. 3. vegna allra sinna Erfingia : Svo took og Guds Mooder vid Fullkomnan Fyrerheitesins / vid hinu Fyrerheitna Sædenu / vid sialfum Lykamanum / sem ædur var fyrermyndadur i Skugganum / Þvi kalla eg þetta goodann Bodskap af Nærlægu Lande / og jata þad satt vera sem Eirn sagde umm þessa dyrdlegu Hatyd / ad hun sie Bloomstur allra Hatyda. A henne er Kvisturenn af Root Jesse tekenn fyrst til ad bloomgast / Esa. 11. Veturenn er umliden / Stoorrideded er horfed og burtvikeð / og Bloomsturenn lata sia sig i Lande voru / seiger i Ljoodmælunum / Cant. 2. Ja / sa Blessade Avøxtur er sig kallar Bloomstur Akursins / og eina Lilju i Dølunum : Hann spratt fyrst upp i Nazareth / er þydest hin Bloomlega. Lyted var þetta Bloomstur i Fyrstunne. Hann var eitt Foostur i Mooдur Lyfe / sijdann eitt Barn / og sijdarst Afsikar vard hann hinn Fyrerlitlegaste / og Forsmaanarlegaste / sem Esajas vottar / Es. 53. Ja / minstur allra þeirra / sem hann med sijnum Saudum kvaled hafa / enn fyrer þad hefur hann aldrei fyr marga Heydingia / og utbreidt sijna Dyrd umm allar Alsins Heimsbygdarennar / svo ad vier jafnvel sem hier liggium a þessum Hala Veraldarennar / Vier buum under hans Skugga / og þott vier sieum af øllum Heimenum forsmader / samt hefur þo hinn goode Gud virdt oss þess / ad hann hefur breidt yfer oss sinn Rixadallo / þar vier lægum alls nakter a Vydavangenum i varu Bloode / og sagt ad vier skylldum lifa / Ezech. 16. Þvi meigum vier ei sijdur enn hver annar Þiood i Heimenum kalla þessa Hatyd mikla / og hana med Glede og Fognude hallda. Være ei þesse Gledelege Bodskapur a Jørdu sendur / þa være Christur ecke fæddur til ad helga vora Fæding / ecke umskorenn til ad taka a sig Løgmalsins Bølvan / ecke Heidingiunum birtur / ecke daenn fyrer Synder vorar / ecke uppreisenn oss til Riettlætis / ecke uppstigenn til ad bidia fyrer oss / og ecke hefde hann a Hvytasunnu Døgum sendt sinn Anda yfer sijna Postula. Þvi maa eg seigia ad þesse Hatyd her allar Hatyder i Skaute synu / og maa þeirra Mooder kallast. Hier hefur Gud Fader tekid til ad hallda Brudkaup Sonar syns / Matth. 22. Hier hefur Sonurenn Trulofad oss sier i Naad og Myskunseme / Hos. 2. Hier hefur H. Ande bygt sier eitt Mustere / 1. Cor. 6. Ecke einasta i þønum / sem er hid Allrahelgasta i þessare Kyrkiu / helldur og i øllum hans Limum / øllum þeim Andlegum Steinum / sem hans Helgedoomur er bygdur af hier a Jørdunne / og af hans Fylling medteked hafa / og Þvi vil eg kvedia ydur / Br. M. med þeim Ordum er hinar Lyfkonu Menn toludu sijn a mille Forдum Daga / er Gud

hafde

hafde frelsad Samaritam af hende þeirra Syrlendsku: Þesse Dagur / er Dagur Goods Bodskapar / 2. Reg. 7. Skylldum vier þegia yfer þvi? Kunug mæ oss vera vor Andleg Lijkþrá i hvøre vier gietner og / þvdder erum / þvi skylldum vier þegia yfer þessu mykla Hialpræde DRottens / helldur enn þeir? Þar i Dag er Guds Barna Borg af Vallde Myrkranna frelsud / þvi skylldum vier draga vora Lofgiørd / vora Ydran / vora Þackargiørd undan til Morguns? Gaungum þvi nu þessu H. Evangelio i Nafne DRottens / og hugleidum af þvi um Stund / hversu Hæleitur og Gagnsamur ad sie þesse Fagnadarboodskapur. O DRotten styrk oss med Krapte þyns Anda / svo ad þetta Eyrende meige vellukast i JEsu Nafne / A M E N.

Utleggingen.

ÞAd er Hægra / B. M. ad lofa eirn Hlut sem ecke er meira enn almenne-leges Hroos verdur / helldur enn þann sem Afbrygde er allra annara Hluta / helldur þo þvi / ad Menn giefa prydt þa Hlute med Ordunum / enn ad i sialfum sier ecke eru so prydeleger. Enn hvad skulum vier um þa seigia / hvørra Dyrd og Agiæte einginn kann med Ordum ad utmaala / so þo ad Menn hafa sagt um þa allt þad sem Hiartad fær upphugsad og Munnuren uttalad / þa er þo ecker sagt svo sem verdugt er þvilijkre Nalægn. A medal þessara dyrdlegu Hluta kalla eg ad vera Leyndardom Holldtekiunnar Drottens vors Jesu Christi. Hvad Sendefórenne sialfre vidvijkur / þa var til hennar valenn Gabriel Eingell / ecke eirn almennelegur Eingell / helldur eirn Høfud Eingell. Veralldleger Kongar og Høfdingiar / þeg ar þeir leita Konfangs Syni synum til annara Konunga / þa velia þeir til þess Eyrendis sijna villdustu Menn / so var og Gabriel valenn i þessa Sendeför / eirn Guds Kappe / so sem hans Nafn hliodar / og hann Eingietinum Syne nærsta Handgeinginn / sem rada mæ af Daniels Spadoms Book ar 9. Cap. Hvør og um sig vitnar / Luc. 1. ad hann stande framme fyrer Gude. Hvilijkur Sendebode hæfde vel so Tignarlegu Eyrende. Enn til hvørrar var hann þa sendur? Ad sösu til eirnrar Konungs Dottur / þvi hun var af Huse og Kyne Davids / enn hvørre þa var øll Veralldleg Konungs Tign horfenn / so hun var ein umkomulaus fætæk Mey / og so lyt els metenn af Heimenum / ad hun fieck ecke annad Rum i Giesta Herberginu / enn eirn Stall til ad leggia i sinn Frumgietenn Son / Luc. 2. Himens og Jardar Konung. O hvad satt er þad sem Postulenn skrifar: þad

Ss sem

sem u-gøsugt er fyrer Heimenum/og þad sem einkis meted er/þad hef-
ur Gud utvaled / og þad sem ecke er / svo hañ afmæde þad sem er/ 1.
Cor. 1. Skyrlyfe og heilog Fatækt Guds Moodur/var mikłu dyrd-
legre i Auglite hiñs Hæsta Konungs / sem er alleina vys og alleina
Rykur / helldur eñ øll Ryke Veralldareñar og þeirra Dyrd / Annars
munde hañ hafa læted hañ fædast af Keysarans Dootkur / sem þa
hafde Einvallds Raad i Heimenum/ eñ ecke af eirnre munadarlausre
Stulku. Hvad þa? Mun hañs Tign nockud mijnka vid þad/ad hñ
hefur lytelæckad siñ Son? Fiærre sie þvi/ þar fyrer er Hun hvad mest
vordeñ/ hefde hañ ei so giørt / þa hefde Sonureñ ecke feinged Þiood-
ernar og Endemørk Veralldareñar til Arfleifdar/ Ps. 2. Fyrer sijn-
na Holldtekiu hefur hañ Herleidinguna ad Herfange teked/allur Heim-
ureñ var under Diøfulsins Vallde / nema Gud hefde heited þvi blessu-
ada Kvinkuñar Sæde/ er i Dag var i Meyar Lyfe gieted / eñ med þvi
hefur hañs Eingieteñ Sonur broted stoort Skard i Diøfulsins Vell-
de/ svo ad Johañes er hañ sa Himnana opna / þa sa hañ þar Fiølda
so mikeñ/ad eingeñ gat taled/Apoc. 7. og hefur margur sijdañ vid auk-
est/ja/eykst eñ nu i Dag/og mun aukast þar til Verølld þrytur/þack
er sieu goodū Gude ad Eilyfu. Satt er þad / ad ecke ma vid Guds
Hatign auka / hun verdur i sialfu sier hvorke stærre nie minne af vorū
Vølldū. Eñ þo ad þyju sie svo hattad/ þa verdur þvi ecke neitad/
ad Christi Persoonu hefur mikell Soome aukest i þeim Sigre er hañ
fieck yfer Andskotanū/er hñ flette hñ sijnū Herklædū a hvør hñ trey-
ste/ Luc. 11. eñ took sijnar heilogu Þusunder af hñs Hende/ og þ þess-
añ dyrdlega Sigur / hefur Guds Sonur epter Mañdoomenū ødlast
Nafn yfer øllū Nøfnū/so ad i Nafne Jesu Christi skulu sig øll Knie
beygia/bæde a Himne og a Jørduñe/ og under Jørduñe / Phil. 2. Eñ
hvørneñ hefur hañ þeñañ dyra Sigur uñed/ nema i voru Hollde? sem
i Dag var i Meyar Lyfe plantad af Heilogum Anda / i þvi hefur
hañ lided/ i þvi hefur hañ Sigre hroosad/ i þvi situr hañ til Krapt-
arens hægre Handar/ z i þvi mun hñ aptur koma til ad dæma Lifend-
ur og Dauda/ eñ isleida oss sm a hñs Nafn truñ i sitt Brudkaup/ og
þvi

þui kalla eg nu þessa Sendefør miøg vegsamlega / þ þra skullð sem þssa Bodskapar noted hafa/ þvi Gud auglyser hvad mest sitt Almætte/ sñ Vijsdoom og sijna Fødurlega Giæsku/ i þvi ad giøra gott af þm̃ Nlutū sm̃ i sialfū sier audvirdelegaster og verster eru / so sm̃ var allt Mañkyn i Synd og Dauda falled. Fra hvørtū er þesse Sendefør ? Fra Gude/seiger Textenn. Þegar eg Gud nefne/ þa hefe eg noog sagt/ Eingenn er þvilijkur z ei kañ nockur i Samjøfnud vid hñ ad koma / þ kañ og eingeñ Mañia edur Eingla Skilningur ad grijpa edur jmynda sier/hvad stor Munur ad sie mille Skaparans og Skiepnunar. Hñ sm̃ er Alvijs/ Almattugur/ Eilijfur/ Omælañlegur og Oranñsakañlegur/ þar hñ bijr i þvi Liose sm̃ eingeñ fær tilkomest/1.Tim.6. Nañ sm̃ ecke einasta skoop Himen og Jørd af øngvu Efne/stiornar þeim/vid=helldur og vardveiter þau oan alls Omaks og Erfidis / fra Upphafe Skøpunar og til þssa Dags/helldur kañ hñ/ef hñ vill/ad skapa med einu Orde Otal Þusund Veraullder adrar eins og þsse synelege Heimur er. Nañ sender af Himnum ofañ til syndugra Mañia/ er hañ styggt hefdu og til Reide reitt. O miñ Gud/hvad er þo Madureñ þss ad þu minest hñs? Ps.8. Þegar eg hugleide þta/ þa smellest mitt Hiarta i mier ut af Blygdan/ad soddañ ein skielfeleg Hæteign/ hñ giører Sendefør ofañ af sijnu Hæsæte til vor daudra Hunda/til vor syndugra Orma/þar vier skrijdū i Leyrvelltu þessare/og mm hier af þessa Sendefør meire øllū Velgiørdū kalla/þott eckert añad være. Eñ hvilijkur er nu þsse Bodskapureñ? Þad syner oss fyrst Kvedia Eingelsins vid Guds Modur. Heill sert þu Nadarfulla/Drottenn sie med þier/blessud Sert þu A Medal KVeña. Nun mætte med øllum Rietti kallast hin Nadarfulla/þvi hun vard Mooder ad honū sem er fullur Nadar og Sañleika/so sm̃ Johañes um hñ vottar/Joh.1. Og ecke einasta hun/helldur allar Andlegar Christi Mædur/sm̃ er hvør ein rieut=truud Sala/Matth.12. er af hañs Fyllingu medteked hefur Nad fyrer Nad. Drottenn er med þier þu Hetia sagde Eingellenn vid Gedeon fordū Daga/er hñ heilsade honū/ Judic. 6. Þad rættest og/þvi fyrer hñs Hand slo Drottenn i Hel Madianita sm̃ lau eins z Einges Sprettur i

 Jesreels

Jesreels Dal/med þrem Hundrudū Manns/ Jud. 7. Enn þott þ være miked Guds Furduverk/ þa var þ lijked hia þssu/ad Maria bar i sijnū Kvide þann Drottenn Himens og Jardar/sem ber alla Hlute med Orde sijns Kraptar/Ebr. 1. Blessud var hun a medal Kvenna/þvi einginn Kvenn madur fra Upphafe Veralldar hefur foddann lijkamlega Samd hloted sem hun/er giordest þar Moder sem hinn allra Næste var Fader ad hinum allra Næsta. Enn ecke hefur ein Rettchristenn Sala er Jesum andlega getted hefur/ minne Blessun þeyged/ hvǫlijker hann sialfur/er hann kallar þa sijna Moodur/Systur og Brædur/er hans Ord heyrdu/Luc. 8. Fyrer þvi er þesse andlege Getnadur so miklu meire hinū Lijkamlega/ sem ad allar Andlegar Saker eru hinū meire og betre/ Þvi forgiefens hefde Moder Drottens bored Heimsins Frelsara i sijnū Kvide/ nema hun hefde ꝛ bored hann i sijnu Hiarta/kalla eg hana þvi salle þar af/ ad hun vardveitte øll hans Ord / Luc. 2. helldur enn af þvi ad hann mylkte Briost hennar/þvi hvad um þad/ Saler eru þr sem heyra Guds Ord og vardveita þad/sagde hann sialfur fordū vid Kvinnuna er prijsade Salu hans Modur/ Luc. 11. Og so giører nu þesse Kvedia Engelsins Sendeførena miøg so fræga og veglega / ad eckert kann gledelegra upp ad hugsast. Kvediunne fylger strax a epter høfud Erended/þ flytur Guds Sendebode med þessum Ordum : SJa Þu Munt Barn Gieta i Kvide Þijnū og Munt Son fæda / og hans Nafn skallt þu Kalla JESVS / Hann Mun Kallast Sonur Hins Hæsta. etc. Miked er i þessum Ordum innefaled/ og meir enn syndug Tunga meige þad utskijra. Hid Fyrsta er/ad hun skule Barn gieta/þad er Mannesk eins og hun var og hennar Fedur ad øllum Edlis Hattū/ad Syndenne einne fratekenne/þad skilur Engellenn undann er hann seiger : At þad Heilaga sem af henne mun fædast/skale kallast Sonur Guds : So var þa Christur hlutkakande Holldz og Blods eins og Smaabørnenn/ Ebr. 2. So sem Børnenn hafe sitt Hold ꝛ Blood/þ er Mannlega Natturu / Saal og Lijkama af Forelldrunū / So hafe Christur af sinne Moodur og Fedrunū epter Holldenu / bæde Saal og Lijkama. Nu seiger DRottenn sialfur vid Nicodemū : Hvad af Holldenu er fædt/þad er Hold/Joh. 3.

og

og felkhade hñ þar med spillta Mañsins Nattúru. Hvad þa? Var Mañkómuneñ Christi Syndũ spilltur? Fiærre sie þvi / þar fyrer stendur hier i Gudspiallenu: Heilagur Ande Mun Koma Yfer Þig. Og Kraptur Hins Hæsta Mun Yfer skyggia Þig. Til hvers? Til þess medal allara/ad helga og tilreida þeñan Blood/af hvoriu Holldne var Lÿkameñ tilbueñ/ svo ad øll Fylling Guddoomsins kyñe ad bua þar i Lÿkamlega/ Col. 2. Med hvoriu Moole þad sie skied/ veit Gud eirn/sem er Meistare þessa Furdwerks/uñ hvort þad nær med riettu segia s em skrifad er uñ Salomons Nahsæte/ad þvilijkt hafe ecke giørt vered i nockru Konungs Rijke/1. Reg. 10. Og þad sem eg nu sagt hefe uñ Christi allra helgasta Lÿkama/ þ Efne er hañ var myndadur af/ þad sama er uñ hans dyru Saal ad seigia. Lÿkameñ er Herberge Saalareñar/ecke mætte i þvodañ Herberge / sem af H. Anda var tilreidt þ Krapt hins allra Hæsta / ecke mætte þar byggia nema eirn hreirn og heilagur Gestur. Mañsins Saal hafde framar syndgad eñ Lÿkameñ/ hun var og Hofundur Syndareñar i Mañenũ/ þvi mætte hans Saala ecke sijdur Oflecked vera/sem Saaler vorar hefur ur Helw leyst/ helldur eñ Lÿkameñ. Postuleñ seiger ad i honũ bue aller Fiarsioder Vijsdoomsins/Col. 2. Bigging þe i Lÿkamanũ edur Saalune? J Saalune ad vijsu/eins og Skynsemeñ hia oss og þad Gott sem heñe fylger. Svo er allur Christur hreirn og heilagur sem ei kuñe añars ad vera/þar hañ var giteñ af H. Anda. þvi epter þ Eingelleñ hafde sagt/ad heilagur Ande mande yfer hana koma/ þa leggur hañ þta til: Og Þad Heilaga Sem Af Þier Mun Fædast / Skal Kallast SONur GUds. Og ad Meñ gange ur Skugga uñ þad/ ad Christur sie giteñ i Meyiar Lijfe eins og añad Foostur / ad þvi frateknu/ ad þar komu eingeñ Mañs-Bollo til/so sem hun seiger hier vid Eingeleñ: Hvorneñ Kañ Þetta Ad Ske/þar Eg Hefe Ongvañ Mañ Kiendt? Og Guds Ande samstiñer heñe/ Matth. 1. stigiandes Ad Joseph hafe ei kiendt hana þar til hun fædde siñ Frumgieteñ Son. Ad Meñ gange ur Skugga uñ þad seige eg/ þa vottar Matth. Cap. 1. ad hun hafe fundest Þungud af heilogum Anda / i nockru sijdar / Ad þ sem af heñe gieted var/

var/ hafe vered af H. Anda/ z samt er þo ecke H. Ande Fader ad Christo/ helldur tilbio hn̄ og helgade/ sem̄ adur er sagt/ þ Efne i Lijkama Jomfrur Mariu sem̄ Drottens myndadest af/ og framkvæmde so þetta allra heilagasta Gietnad m; sijnū Oransakanlega Guddoms Krapte. Þad enn lyriade allt Riettlæte upp ad fylla/ Matth. 3. Br. M. þvi þ vard af syndlausū Holld ad lukast sem̄ af syndugu var tilunned. Þad Mustere vard heilagt ad vera/ i hvørre þre Foorn atte ad offra sem̄ Gude sig ka skyllde fyrer allar Verølldarennar Synder. Sa Kiennemadur hlaut ad vera Oflraffanlegur sem inganga skyllde/ ecke Einusinne a Are hvøriu (eins og Aaron og hans Epterkomendur) helldur øllu Einusinne i þad allra helgasta/ ad utvegadre eilijfre Endurlausn/ Heb. 9. Þvi seiger Paulus/ Sodann Biskup heyrde oss/ Heilagur/ Saklaus/ Ofleckadur/ fraskilenn Syndurunū/ og vordenn Himnunum hærre/ Heb. 7. Þad er upphafenn yfer alla Himna/ hvar þ allra Helgasta er/ i hvørt hn̄ er inngeingenn og setstur Gude a hægra Veg i vorru Holldi. Og sier Men̄ aptur af þssu hvad gledelegur ad sie þsse Bodskapur/ og þsse Sendefør vegsamleg. Enn þ kemur yfer/ christner Men̄/ ad Gud er hier Madur vordenn. J sama Vetfange sem̄ heilagur Ande tilbieo JEsu Mandoom/ svo ad hun gat sitt Son/ under eins og i sama Augnablike took hin̄ ønnur Guddomsins Persona Mandomenn i Samfielag med sier/ med so føstu Sambande og ecke Samblande/ ad þ hefur sijdan alldrei slitnad/ og mun ecke um̄ alla Eilijfd slitna. Ja/ Daudenn gat þ ecke slited/ jafnvel þott hn̄ adskillde Saal z Lijkama Drottens/ þvi annars hefde hn̄ ecke sialfur sijna Saalu apturteked/ hvøria hann sialfur fra sier liet/ Joh. 10. Þetta vottar Guds Ande sem sialfur var Verkmeistarenn/ tvisvar i þessu H. Gudspialle. Fyrst þar hann seiger ; Ad Barned sem hun gieta mune/ skule kallast Sonur hins hæsta/ þad er Guds/ þvi eingenn er honum hærre/ Aptur/ ad þad heilaga sem af henne mun fædast/ skule kallast Sonur Guds. Taked epter þessu Br. M. þott eg tale i Fæfræde um̄ so hava Hlute/ þann sem hun gat eins og Guds Son/ þann fædde hun eins og Guds Son/ svo ad eingenn Umbreiting hefur vorded fra Gietnadenum allt til Fædingarennar/ i Einingu Per-

 sonunnar/

soomuskar / sem ei er Von / þvi hia Gude er eingen̄ Vmbreyting nie Skugge til Vmbreytingar / seiger Jacob / Jacob. 1. Hvad þa? Er Christur Guds Fodurs Natturlegur Sonur epter Mañdomenū? Ad vysu er hn̄ / en̄ ecke epter Natturlegū Hætte / helldur þ Eining hiñar Guddomlegu og Mañdomlegu Natturūnar / sakum þess / ad hin ønnur Persoona Guddoms sins / Guds eilyfur Sonur tok a sig Mañdomen̄ / so giefur þad ecke ad skilia / ad sa sem er Guds Sonur fra Eilyfu / en̄ i Tymans Vppfyllingu vard Madur / hn̄ er i Raun og Sañleika od ølluleite Guds Sonur / og þar fyrer er hn̄ vor Fridur / sem hefur giortt eitt af bꜳdū / Epheſ. 2. Men̄ kuña ad seigia / ad hier um sie ei so Naudsynlegt ad tala / og ad Men̄ skilie ei þessañ Leyndardom / sem satt er. En̄ so miked giettu Men̄ skiled / sem Gud hefur viliad lꜳta oss skilia / oss til Sꜳluhialpar. Þad er ecke lytel Huggun fyrer einn Syndara / ad Gud er Fader Christi epter Mañdomenum / þar Christur kallar oss syna Brædur / Ebr. 2. Adam var Guds Sonur / sem Lucas vottar / 3. Cap. En̄ i Fallenu giordest hañ Diøfulsins Sonur. Hvørnen̄ attem nu Adams Synir aptur ad verda Guds Synir / nema hin̄ eilyfe Sonur Guds yrde Adams Sonur / sa ed geingest under Sekt Brædra sinna? Þad sem broted var a moote Gude / þad vard af Guds ad gialldast. Þad sem af Mañenum var broted / þad vard af Mañenum ad bætast. Gud kun̄e ecke einsamall ad lyda: Madurenn ecke einsamañ ad fullnægia Guds Riettlæte. Hvørnen̄ atte þetta ad skie / nema Gud yrde Madur / og lide þ þad / sem vier med vorū Syndū høfū broted / þvi er þetta ecke lytel Huggun / og hvad seige eg lytel? Þesse er hin einasta Huggun synduges Mañs / og eingen̄ er ønnur / Sa sem hana ecke hefur / hn̄ er vyst Helvite / þvi ecker Nafn er añad giefed Mønnum under Himnenum / i hvøriu oss byriar Sꜳluhoolpnum ad verda / helldur en̄ Nafned JEsu / Act. 4. hvørt hønum var hier giefed / hvad og kallad var af Einglenū / adur en̄ hañ var gieten̄ i Moodur Kvide / seiger Lucas 2. Cap. Er hn̄ seiger oss Vmskurnar Søgu Drottens. O hvilyk Dypt Audæfaña og Guds Speke. Þetta er ein Feste / sem Guds Sonur gaf sinne Brude i Tryggda Pant / i hvørre eitt Furdu-

verk

verk hanger af odru/eins og eirn Nleckur af odru. Skapare Nimen' sins er ein Skiepna vorden. Cillfoden er giefen i Tilmons Uppfyllingu/Gal. 4. Ein Jomfru verdur Olett/ Esa. 7. Nun sem af Gude er skopud / verdur Guds Mooder. Nan verdur i Moodurlijfe innilucktur/sem Nimnana Nimnar ecke teked fa / 1. Reg. 8. Nan sem dunar i Nimnenu/hn grakur i Stallenu: Sa ed allar lifande Skiepnur fedur/ Ps. 145. närest i Moodurkvide. Skiepnan lätur til þ Efnes sin Skapare var giordur af. Soolen hefur Lios feinged af Stiornunne. Moodren var yngre en Barned/en Barned skarra en Moderen. Minn Nerra/ þu sagder/er þu villder syna þijnu Lärisveinu ad þu værer Nollo af voru Nollde. Ande hefur ecke Nollo nie Bein/ svo sem þier siaed mig hafa/Luc. 24. En hier sie eg ad Anden er vorden Nolld/ þvi Gud er eirn Ande/Joh. 4. og vard þo Nolld. Svo seiger Johannes 1. Cap. Ordid vard Nolld og bygde med oss/ og vier saaum hans Dyrd/ Dyrd svo sem Eingietens Sonar af Fodurnu. Þetta eru starre Undur en oll Undur/og ma hier ad Fyrstu og Sijdustu kalla ad þesse Sendeför og þesse Bodskapur sie Dasamlegur / Naleitur z yfer allan Mata Undrunarlegur. Gud giefe oss þar ad koma sem vier meigum Eilijflega ad honum dast/med þeim Fagnade/sem ecke hefur hier Eyra heyrt edur Auga sied/ og ecke i Manns Nug edur Narta komed/ 1. Cor. 2. En nu vilium vier skoda hvor ad sie Nytsemd þessa Bodskapar/ z er hun ad vijsu so stor/ ad hun verdur alldrei fullþeckud. Eilijf Ar skal til þess hafa ad veg sama Guds eilijfa Giæsku. So elskade Gud Neimen/seiger Lausnaren/ ad hann gaf ut sinn Eingieten Son til þess/ad aller þeir sem a hann trua/ fyrerfarest ecke/ helldur hafe eilijft Lijf/ Joh. 3. Nær gaf hann oss hann fyrst? A hans Gietnadar Deige/en fyrst hann hafde oss hann einusinne giefed/þvi skyllde hann þa ecke giefa oss alla Nlute med honum/ Rom. 8. Til hvers gaf hann Soned? Til þess/ ad þr sem a hann trydu skylldu ecke fyrerfarast/ þ er/ ad þeim ecke skyllde verda skipad fra Guds Domstoole i eilijfan Elld/sem fyrerbuenn er Diaflenu og ollu hans Arum. Nefde Gud giort oss ad Kvikendum Jardar og Vinnudyru / og læted oss svo ut af Nockna eins og Fienadarens Anda/ þa voru þad gorod Kiør hia þvi ad

pynast

þÿnast eilÿflega i Helvÿte/ en hñ hefur eñ þa betur til vor giört/ þar aller þr s a hñs Son trua skulu hafa eilÿft Lÿf/ þ er Oendanlega Dÿrd arvist z Sælu m3 hm̄ og i hm̄/ fra eirnre Eilÿfd til aldarar. Hvør vill þa fa Ordū adkomed/ hvilÿk Guds Ast oz er veitt i hölldtekiu Drottens? Vier vitū aller hvilÿk Byrde ad er Guds H. Løgmaal/ og hvørt ad sie Straff þeirra er Løgmaaled briota/ þad seiger oss Moyses/ Deut. 27. med svo skielfelegū Ordū / ad jafnvel þeim mætte ofbioda sm̄ vita ad þr eru fra Løgmaalsins Bølvan frelsader / og er þ þo ei nema lÿmañ legt Volæde sm̄ hñ uppreiknar svo eg vil seigia/ ad sa sm̄ heyrde Løgmaaled z þss Vidløgur/ z ætte sier ecke Lausnar Von fra þss Bølvan/ hñ være ad miklu Leike i Helvÿte / jafnvel hier a Jørdunne / z hefde ei nockra Roo um̄ eitt Augnablik. Eñ hvad seiger Paulus/ Gal. 4. ? Þegar Tÿmans Uppfylling kom/ sende Gud Son sitt giördañ af Kvinnu / Løgmaalenu undergiefeñ/ so hñ leyste þa sm̄ under Løgmaalenu voru/ uppa þ vier ødludumst Barna Riettenn. Nær skiede þad? A hñs Gietnadar Deige/ Eñ hvad miked oss sie i þvi veitt/ skiliū vier best/ ef vier hugleidū hvilÿkur Munur sie þss/ ad vera Samarfe Jesu Christi/ og so hiñs/ ad vera Þræll Løgmaalsins hier i Lÿfe / og so Fange Satans i ødrū Heime. I einu Orde ad seigia/ allar Lÿfs z Saalar Heill er/ sem Guds Børn þyggia af Drottne/ þær eru oss i þvi Augnablike veittar/ er JEsus var getenn i Meyar Lÿfe. Eingeñ fegre Sol hefur yfer Heimeñ skyned eñ su/ þegar Sool Riettlætesins Mal. 4. upprañ oss syndugū Mønnū i hennar Kvide. Vier vorū nidursøkter i Afgruñ herfelegustu Synda og Volædis / oss vantade þa sem riette oss eirn Streing til ad upprÿckia oss ur þssu Diupe. Þrñ-þætter Streingur kitnar torvelldlega seiger hiñ Vÿse/ Ecc. 4. Þesse streingur var Drottenn Jesus af Lÿkama/ Saalu og Guddoomenū samañspunneñ/ hñ var ofañlaaten i Synder vors Holldz/ med hm̄ hefur Guds megtuge Armleggur rÿckt oss ut af Vallde Myrkrañna/ Oss vantade eina Fæorn þa er tæke z Gude ad gillda / hana var ecke ad fa hia oss Mønnū/ eirn Brooder kunne ecke añañ ad leysa/ Ps. 49. og þott Gud hefde skapad eirn heilagañ Mañ af Adams Nidiū / og lated hñ lÿda/ þa nade hñ

samt bæde til ad giefa utstaded hinar bitru Helvijtis Pijslir/ so og til ad fullnægia Gude fyrer Syndena/ þvi er Gud Madur vordenn/ so Gudoomurenn hialpade Manndoomenum til ad þola Pijslernar/ og giora Lausnar giallded dijrmætt og gillt i Auglite hinns stranga Domara: Enn Manndoomurenn Gude (ef eg mä so ad Orde komast) til ad deya. Vier þurf sum einhvørs Sættmaala vid/ til Stadfestingar þeim Fride er Gud giørde vid Mannkyned. Sia Gud er Madur vordenn/ hann hefur trulofad sier vora Nattúru i Meyarennar Kvide: Med þijsum Teingdum er Fridurenn stadfestur mille Himens og Jardar/ mille Guds og Manna/ mille Riettlætesins og Mijskunarennar. Vær þurftum nockurskonar Veg til Himensins/ hvadann vier utlæger vorum. Gud er Madur vordenn/ hann er Vegurenn/ Sannleikurenn og Lijfed/ Joh. 14. Hann er Jacobs Stige sem nær fra Jordu allt til Himens/ Gen. 28. þvi hann er ofannkomenn af Himne i vort auma Holld/ enn vort Holld er uppnumed/ Fiollenn eru læckud/ Dalerner eru uppfyllder/ Esa. 40. Himenenn hefur læckad sig allt til Jardar/ Jordenn er upphafenn allt til Himna/ Og umm þennann Jacobs Stiga munu Einglar a sijdann bera Saaler vorar i Abrahams Skaut/ til ad fagna þar Eilijflega. Vier vorum Gude mørg tiju þusund Punda skyllduger/ Matth. 18. þar lä ecke annad fyrer oss enn ad verda kastader i hin ytstu Myrkur. Eingenn hafde þad hann giallda skyllde/ þvi er Gud Madur vordenn. Faderenn gaf oss eirn rijkann Brodur sem eirn gallt fyrer alla. Ad sijdustu villde Gud ecke einasta frelsa oss af Myrkranna Vallde i Helvijte/ helldur og hefia oss til Rijkis i Himnenum/ Enn oss vantade Roksemd og Skial til þess/ ad hann villde so giora. Hanns Giæska var alltijd til reidu i fra Upphafe Veralldar/ jaa/ ædur enn Grundvollur Veralldarennar var lagdur. Enn þad var ad ugga/ ad vier mundum giora hana Ondtka a oss fyrer Vantruarennar Saker. þad var ecke lijklegt ad eirn Glæpafullur Landraada Madur/ eirn Spillvirke/ sem alla reidu hafde Snoruna umm Haalsenn og utleid til Gaalgans/ hann munde ætla ad Konungurenn munde hann aptur kalla fra Gaalganum til Rijkis/ ur Boduls Hondunum til sijns Nabords/ og giora hann Attleiding af Utlaga/ sitt Barn af Diofulsins Þræl/ og

þā

ſiñ Þienara af Drottens Svikara. Þess vegna er Gud Madur
vorden/ þar fyrer hefur hañ giefed oss þ Teikn/er hñ hiet ad giefa a
Døgum Achas Konungs/Esa.7. um̃ hvørt ad gietur i þessa Næ-
kᷓdes Dags veniulegum Pistle/þar so stendur: Fyrer þa Skulld mun
DRottenn giefa ydur eitt Teikn Sia þu ad ein Jomfru mun Barn
gieta/og eitt Son fæda/ og hñ mun hun kalla Immanuel/þad er Gud
med oss/Gud i Mañenum og Orded i Holldenu/þad er JEsus/Lausn
are/Frelsare/ Saaluhiaalpare/ þvi so kañe eingeñ ad heita nema Gud
bygge i hønum. Þetta er nu fullkomeñ Vissa um̃ Saatt vora vid
Gud/sa oss reidur var/þvi hafe hañ giefed oss hañ i hvørium hønum
alleina velþocknast / Matth. 3. og ofurselt hañ i Daudans Pijsler
til ad forlijka oss vid sialfañ sig/ Rom.5. þegar vier eñ þa vorum hñs
Ovinner. Hvørneñ kuñum vier þa ad efast um̃ Uppgiøf vorra Syn
da? Mun hañ kasta þeim i eilijfañ Elld sem a hañs Nafn trua/er
hañ took so nærre sier ad giefa oss? Mun hañ tilreikna þeim Synd-
ernar/hvørra Synder hñs Eingietenn Sonur hefur burtu bored/ Joh.
1. nær vier ydrunst þra af Hiarta? Mun hñ klaga oss fyrer þa Hand-
skriftena sem hñ hefur alla reidu a Krossenn neglt? Col. 2. Fiærre sie
þ Fødur Myskunsemdarña: Og þsse er nu sa gledelege Bodskapureñ er
eg i Undverdu hiet um̃ ad tala. O eitt fagnadarsamlegt Ord/O eitt
sañkallad Evangelium/ O eitt æskelegt Fridarbod / med hvøriu Heil-
sañ verdur frambodeñ hinũ Veika/Uppgiøfeñ hinum Seka/Lausneñ
hinũ Herteknu/Frelsed Þrælunũ/Lijfed hinũ Dauda/og þm̃ sm̃ einkis
Von attu nema eilijfra Kvala i Helvijte / med Dioflenũ og øllũ hñs
Arum/ eilijf Sæla / eilijfur Føgnudur og eilijft Samneyte/ med hiñe
haaleitu Guddomsins Þrenningu og heiløgũ Englũ i hiñe himneskũ Je
rusalem/hvørrar Sool og Tungl ad Gud er/ Apoc.21. og hvar eingeñ
Umskipte eru Lioossens nie Myrkursins/ Jac.1. Þessarar Tignar/
þessarar Dijrdar og þessarar Full-Sælu / un̄ þu oss nioot ande
ad verda goode Gud / fyrer Aarnan og Forþienustu
þijns Eingietens Sonar JEsu Christi vors
Frelsara / A M E N.

A Palma Suñudag.

Gudspialled stendur a hiñ Fyrsta Suñudag i Advenku.

Exordium.

VJer høfum øngvañ Konung nema Keysarañ / søgdu Gydingar Fordum Daga / Joh. 19. þa þeir villdu ecke láta Konung Dyrdareñar rijkia yfer sier / Luc. 19. Eñ eg hyckest vita ad Christner Meñ müne ecke samsiña þeim Ogudlega Flock / þvi jafnvel þott vier eigum Gude ad þacka fyrer Konunga vora / er hañ sett hefur til ad stiorna sijnu Fóolke / sierdeilis vier / er hañ hefur Millda og Riettvijsa Konunga giefed Eirn epter Añañ / þa vitum vier þo ad Gud hefur sett siñ Konung yfer sitt heilaga Fiall Zion / Ps. 2. hvørs Rijke ecke er af þessum Heime / Joh. 18. Og þo er hañ Heimsins Skapare / Heb. 1. hvørs Herradæme ad bra fyrer synduga Meñ um Stundarsaker / til ad uppfylla Spadoom Zacharie / Cap. 9. þegar hañ reid iñ til Jerusalem / eñ hañs Rijkis Stooll varer þo um Allder Allda / Heb. 1. Yfer Høfdingiar stiorna med Magt og miklu Vellde / Veroslldeñ er svo skipud / ad ecke verdur ødru ækomed / Eñ Christur i sijnu Nadar Rijke stiornar med sijnu H. Orde og Sacramentunum / þvi seiger Paulus / 2. Cor. 10. Vopn Herferdar vorrar eru ecke Lijkamleg / helldur Kraptur Guds til ad niðurbriota Gyrdingarnar. Veralldleger Herrar taka Skatt af sijnum þegnum / Matth. 17. Og er þad Riettvijst / þvi þesse vor Konungur hefur þad skipad / eñ hañ giefur øllum allt og upplykur siña milldu Hende / til ad sedia allar lifande Skiepnur / Ps. 145. DRottiñ sagde vid Petrum: Veralldleger Konungar / hvørt taka þeir Skatt af sijnum Børnum ellegar af añarlegum? Eñ Petur svarade: Af Añarlegum. Og vor HErra sagde: Þa eru Børneñ frij / Matth. 17. Eñ þad geingur ødruvijse til i Guds Rijke / hier tekur Konungureñ Skatt af sijnum Børnum / sem þo er ecke Gull nie Silfur / helldur Harmþrungeñ og Sundurknosadur Ande. Fordum Daga mätte eingi eñ mæta Persaña Konunge / nema hañ Offrade hønum einhvørre Gäfu / og ef Boonde nockur vard a Veige fyrer einum af þeim / hafde hañ þad ecke til er hañ kiñe ad bioode / Eñ i þessi Raadleise took hañ Vatn i Lofum sier og færde Konungenum / og seigia Meñ þad hafe vered vel þegged. Vier mætum vorum Konunge Daglega / þvi allañ Dageñ utbreider hañ siñ Fadm til vor / Esa. 65. Ecker høfum vier þad vier kuñum ad bioda þessum Allsherjar DRottne / Blood Uxaña og Hafraña þocknast hønum ecke / Ps. 50. Allt Sylfur og Gull er hañs / jafnvel vor bestu Verk eru eins og Vidlaga Fat / Es. 64. Gudrækeleg Taar Vorra Augna og þad Vatn sem ybrande Maña Høfud eru full af / Eirn audmiukur Ande og litelatt Hiarta er hañs Offur / Ps. 51. Betur lykar hønum um Foota kvottur hiñar Bersyndugu eñ Heimbod Simonar / Luc. 7. Betur Mariu Audmyke i Hiartanu / helldur eñ Umsorgun Marthe i Husenu / Luc. 10. Hiñ beiske Grätur Peturs / Matth. 26. helldur eñ Offur Vitringaña / Matth. 2. þott hvørutveggia være þacknæmelegt. Hin besta þegnskyllda Guds af Møñunum er þetta / og Truñ sem verkar fyrer Kiærleikañ / Gal. 5. Eg

þesse Konungur svo Mattugur sem hañ er / Svo prydelegur sem hañ er / Svo Alvalldur sm hañ er / Svo Ríkskurgkar sem hañ er / Þa er hañ þo til vor komm eñ Hoogvær sitiande a Asnu einē. Hafe nu Konungur Dyrdarskar vered svo Hoogvær fyrer vora Skulld / þa lætum oss ganga nær Guðspiallẽ þessu / og læra nockud af hønum sem er Hoogvær og ad Hiarta Lytelatur / Matth. 11. Þad er hina Andlegu Hoogværd sem oss a ad fylgia til i Himnarijke med Smaa Børnunum / Matth. 18. Og um hana vil eg tala fyrer ydrum Kiærleika út af þessu H. Evangelio. Hvar til oss styrke hin Almattuge Gud i JEsu Nafne / Amen.

Utleggingen.

FAre þier i þad Kauptun sem gagnvart ydur er / z strax munud þier Finna Asnu Bundna Og Folañ Hia Henne / seiger DRottenn. Af þessu er audsied / ad hñ visse alla Hlute / og ef hñ var Alvitur / þa var hñ og Almættugur / Allstadar nalægur og Omælanlegur / þvi Guddomsins Eigenlegleikar meiga ecke adskiliast / hvar fyrer vier skulum ad oll Fylling Guddomsins hefur bued i hønum Lykamlega / Col. 2. Hvad mangt eru nu aller daudleger Meñ fra svoddañ Hæfigne Ad sønnu hefur Gud lagt miked til margra / z þar verdur ecke a mote sagt / ad Madurenn er hin ypparlegasta Skiepna Guds ō vier sium med vorū Augū / eñ þ hefur Jesus fram yfer alla adra / ad hñ er bæde Gud og Madur. Hvilijkt er þa þta Oumrædelega Lytelæte ad hñ ō oll Dyr a Jordunne skapad hefur / hñ virder sig so Lytels ad sitia a einu Asna / sem er eitt hid audvirdelegasta Kvikende medal Dyrana. sia hier / christeñ Madur / hvad lytels verd ad sie Hoffrægs Veralldarestar i Guds dyrdarfulla Auglite. Hier er ecke Pharaonis Vagn ō Joseph var i fluttur / Gen. 41. Ecke Mardochei Hestur sm Ahasverus skipade hm ad ryda a synu heidurs Deige / Est. 6. Ecke hin Elldlege Vagn z Hestar ō færdu Eliam til Himna / 2. Reg. 2. helldur eirn lytelmooklegur Asne / Þo skaker eirn syndugur Ormur sig af Buningenu / og af þvi Yferlæte er hñ hl. ous utañ a sig. Þad er allvyda ad sia i Æfesogu Drottens / hvad lytels hñ hefur meted Oflæte Veralldarestar. Hñ var fæddur i einu Skalle / Luc. 2. hñ for a Fæte þegar hñ gieck um kryng / giørde gott z grædde alla / Act. 10. Hñ rydur hier einu Asna / z hygg eg þ hafe þo vered hid mesta hñs Yferlæte hier a Jordunne. Þeink nu um syndugur Madur / hvilyka Smaña þ sie / ad metnast i Hiarta synu þo Gud láte einhvørn Kynnas

 þryde

Prydde Veralldar Þssarar/ ecke seige eg/ ad Gude mishockneſt Lykamlegt Hreinlæte eda fagur Bunadur i siælfum sier/ þegar þau sameblooda þess Virdingu er hvilykt brukar / langt helldur meina eg / ad Gud hafe ongvañ Mishocka a þvi þott hañs Skiepnum sie halldet til Prydis/ þad syner mier Aronis Buningur/ Exod. 28. þad vottar Sættmaals Verkeñ og Nædarstolleñ / Exod. 25. þad syner Jerusalems Mustere/ 1. Reg. 6. þad syner Salomon med allre siñe Dyrd / 1. Reg. 10. hvørre i Ritninguñe hroosad verdur / eñ hitt seige eg/ ad stæra sig þar af/ þad er Andstygd fyrer Gude. Ecke true eg ad hønum hafe illa lykad su Bygging er Nebucadnezar liet giøra i Babylon/ eñ fyrer þvi hañ stærde sig þar af/ þa vard hønum giefed Villudyrsu Niarka/ so hañ aat Gras med Kvikendum a Mørkeñe/ Dan. 4. Ecke hefur Gud reidst vid Herodem af þvi hañ var Maalsniallur/ þvi siálfur hafde hañ hønum Maalfæred giefed/ eñ Søkum þess ad hañ gaf ecke Gude Dyrdena/ þa var hañ sleigeñ af Eingle Drottens/ Act. 12. Kañ skie ad Gud hefde læted Hvalfiskeñ i Ægyptalande vera kyrrañ i synu Vatne / hefde hañ ecke sagt: Mitt Vatn er mitt / og eg hefe giørt mier þad/ Ezech. 29. Ecke er vyst ad hañ hefde sett Krookeñ i Zenacheribs Naser/ hefde hñ ecke lastad Nafn Drottens. Þesse er hiñ Riettlæte Domur hiñs Alvalda Konungs/ ad Drabmlætū hrinder hñ af Stole/ eñ Lytelætū giefur hñ Nad/ Luc. 1. Betra er ad audmykiast med hinū Hogværu / eñ ad utskipta Herfange med þm̄ Drambsomu / seiger Salomon/ Prov. 16. Hvar af audsied er/ ad þo Gud hefde miked til hñs lagt/ og upphafed hñ a Stol syns Fødurs/ og giørt hñ vegsamlegre/ bæde ad Vite og Rykdoome/ helldur eñ adra Konunga i Austurvælfuñe a hñs Døgū/ 1. Reg. 10. þa hefur hñ kañast vid/ ad hñ hefde þad allt þegged og ecke teked af sialfū sier. Svo var og David hñs Fader lyndur / hvørs Audmyktar merkelegt Dæme vier høfū i añarar Sam. B. 6. Cap. þegar Drottningeñ Michol brixlade hm̄ med þessū Ordū: Hvørsu vegsamlegur var Konungureñ af Jsrael i Dag/ hvør ed afklæddest fyrer Ambættū Þienara siña/ og liet nakeñ sem Fantar? Eñ hñ svarade: Eg vil leika ꝧ Drottne þm̄ sm̄ utvalde mig/ helldur eñ

eñ þiñ Fødur og hełdur eñ allt hỹns Hus/ og hefur skipad mig Nøfd-ingia yfer Drottens Folk Jsrael/ og eg vil eñ nu mikie verda/ og eg vil lỹtelacka mig i mỹnu Auglite/ og vegsamast med þeim Ambꝍttunū/ sem þu talader um. Ad eg tale ecke um̄ Abraham/ Jacob/ Moysen/ Josa-phat/ Ezechiam og adra fleire/ hvorier aller voru af Gude med mikellre Tign sæmder/ og hia Audmykt i Andanū er þo hrosed i Ritningunne. Gud nade oss/ hvad høfū vier ad stæra oss af synduger Meñ? Er ecke Madureñ ein Vatnsboola/ hvør þo ad þioote upp um̄ Stundarsaker af Vinde Luckūnar/ þa hiadnar hun jafnskiott aptur/ þegar hiñ same a hana blæs. Er ecke allt Hold Hey? Og allur þess Neilagleike/ lỹka svo sem Bloomstur Akursins? Grased visnade og Bloomstred datt af/ þviad Ande Drottens blies a þad. Sañarlega er allt Folked Hey: Grased visnade/ og Bloomstred datt nidur/ eñ Ord Drottens var er Eilỹflega/ Es. 40. Hier er eingeñ undañteken/ rỹkur eda fatækur/ Gøfugur eda u-gøfugur/ Smær edur Stoor/ Vitur eda Vankuñande/ Þræll edur Herra/ og þetta eru Guds Ord/ hvør æfenlega vara/ er oss þetta seigia: Lꝍte þvi eingeñ ofurdꝍmt ad sialfum sier/ þvi allt hvad vier høfum/ hvad gott edur Kostulegt sem þad er/ þad er þo alltsamañ Lꝍns-Fie/ og ecke vort eiged. Seiged mier/ hvar af skylldu Meñ þo stæ-ta sig? Af Aud og Rỹkedæme? Þvi skyllde eg hroka mier upp af þvi sem Luckañ kañ eins ad giefa einū Nydinge/ so sem besta Mañe/ sem ablad er med mikellre Ahyggiu a mørgū Arū/ eñ fargast i einu Augnablike/ ef til vill. Þvi skal eg giøra mig storañ/ þott eg hafe eirn Omaga med-ferdis/ sem eg hlỹt alltyd ad þrælka fyrer/ og so er Opacklatur og O-tiettvỹs/ ad hañ sedur alldrei sỹna Fyrervinnu? Vilium vier athuga V. M. af hvøriu flester eru i Fyrstuñe rỹker vorder: Flester munu þr vera/ sem Natturañ hefur hialpad þar til ad ølluLeite/ edur hra eittsam-añ Erfide/ med hvørtu Gud hefur skipad ad næra sig af Jørduñe/ Gen. 3. Eg vænte ad so hafe flester audgast/ ad þr eda þra Forfedur hafe teked nockud rangnlega fra ødrū. Eñ seiged mier/ er þ Riettvỹst ad Meñ stære sig upp yfer einhvørn af þvi/ ad hỹns Forfedur hafa teked no-ckud fra hiñs Forfedrū? Eingū Mañe mun þad þykia/ þegar Meñ gæ-

ad hvorneñ Nlutureñ er i sialfſi ſier/eda hvad er nu frammveiges ad ſtæ-
ra ſig af ? Eru þad Vitsmuner ? Jg medkieñe ad þeir eru hiñ koſtu
legaſte Nlutur ſem Gud hefur lagt til ſyndugra Maña/ eñ þo eru þeir
fallvallter eins og añad/ Og hvad lytid er þad vier vitum / hia þvi
ſem vier ecke vitum? Madureñ veit ecke ſiñ Geſſ edur Gaungu/ ſeig-
er Ritningeñ / Og hvørſu vill hañ þo meira vita ? og þott ad þeir
ſieu i ſialfum ſier gooder / þa verda þeir þo af vorre Misbrukun opt-
lega ſkodder/ allramest af Drambſemeñe. Rielt giørde Gud/ ſo ſem
alla Nlute/ i þvi hañ gaf Nebucadnezar Villudyrs Nıarta/ Dan. 4.
ſem adur er ſagt / og ſama ætla eg þa hende / ſem forſmaa adra hia
ſialfum ſier / og þykiaſt einerſamañ vita alla Nlute / hvad þa optaſt
hender/ſem miñſt vita/og þa þeir þykiaſt øllum hyggnare/verda þeir
Skiptingum heimſkare. Margur Gortare hefur og ſtært ſig af
Nreyſte Lykamans/glæfande ecke ad þvi/ad lytell Kville kañ ad ſvipta
Mañeñ ſinu Able. Sumer hrooſa ſier af Fegurd Lykamans / og er
hun ad ſøñu agiætur Nlutur/ þa hun ecke er brukud til Lauſlætis ed-
ur Ofmetnadar / eñ einſamañ er hun Agiætis lytil / þvi Madur kañ
ad maala eitt Bylæte fagurt/og er þad þo ecke ſo gott/ſem hiñ lioot-
aſte Madur. Nvad er nu frammveiges verdt ad ſtæra ſig af ? Dygd-
er og Mañkoſter eru meſt verder af øllum þeim Nlutum/ſem fiñaſt
hia Daudlegū Møñū / eñ þr verda ad Okoſtū þegar Dramblætid þær
ſpiller. Þvi ſeiger Salomon/ Vanvirdañ eptlerfylger hinū Stoor-
laata/eñ hiñ ſm er lytelaatur i Anda/mun Vegſemdeñ umfadma/Prov.
29. Lytelæted er fegurſta Skart Dygdañа/an þeſſ verdur Framſyneñ
ad Vndeſferle/Rietlætid ad Nardidge/Nugprydeñ ad Ofdirfſku/Spar
ſemeñ ad Nyſku/ Jeg meina hid Chriſtelega Lytelæte/ſm er eirn aud-
mıukur Ande fyrer Gude/ z kañaſt vid z þecker þ/ad Meñ eru Meñ z
Mañlegum Tilfellum undervorpner. Sia Þiñ KONungur Kiem-
ur Til Þyn NOOgvær/ſeiger Texteñ. Ef Konungur Dyrdareñar
Pſ. 24. ſvo Lytelæckar ſig fyrer oſſ ſyndugum Møñum/ þvi ſkylldū
vier ſynduger Meñ ſtæra oſſ upp yfer vorū Brædrū, Drotteñ Nimins
og Jardar kiemur til vor aumra Maña/ ſm eckert tøkū med oſſ i þeñ-
añ

að Heim/og munū eckert i burtu bera/1. Tim. 6. Hit Fegursta medal
Mañaña Sona/Ps. 45. kiemur til vor/sm fra Hvirfle z allt til Ylia
erū ecke nema Saar/Beniar og Þrote/Esa. 1. Latū oss þ til Hiarta
ganga/ hvad stoor Munur ad er vor og hns/ Vier erū þr ed styggdu/
hñ er sa sm misgiort var a moote/ hñ þarf ecke vor med/ eñ vier kuñ-
um ecke eitt Augnablik ad lifa fyrer utañ hns Myskun. Latū vort
Hiarta komast vid af þvi/ ad hañ er siukur af Elsku/ Cant. 2. ofañ
til vor komeñ/ þegar vier hñ hofudū. Ef vorar Synder ecke angra
oss / ef vier hrædunst ecke þeirra Straff / þa latū þo þañ Dum̄ræde-
lega Elskuñar Bruna smellta vort Hiarta/ad hñ kiemur nu so mikille
Noogvard inn til Jerusalem / til ad lata sig Kvelia og Krossfesta fyrer
mynar z þynar Synder/christeñ Madur. Hñ grætur yfer Borgeñe/
hvorrar Jñbyggendur ad ecke þe[illegible] tu siñ Vitiunar Tyma/Luc. 19. af
hvoriū hñ visse þo ad hñ munde so Hmduglega utleikeñ verda / sem
hns Pijslar Saga volkar. Fyrst hñ hefur nu allt þetta utied fyrer oss
synduga Jardar-Madka/þa latū oss giora þ hñ oss skipad hefur/8 er/
ad læra af hm̄ hina sonu Noogvard sm Gud ælskur / giørande eckert
af Kapp edur fyrer Hiegooma Dyrd, helldur af Lijtelæte/hafande hvor
añañ sier i Virdingū ædre/ Phil. 2. Audsynū og vort Lytelæte i Verk
unū/so ad bæde Gud z Meñ siae ad vier leggiū ecke of mikla Virding
a sialfa oss. Drotteñ sagde til Lærisveinaña i þssu Evangelio/þegar
hñ skipade þm̄ ad taka Ósnuna: EF Einhvør SEiger NOckud
Til Ydar / þa SEiged Ad HErrañ HAfe ÞEirra Þorf. Allt
Valld hafde Jesus/bæde a Himne z Jordu/þvi alla Hlute hafde Fad
ereñ lagt i Sonarens Hendur/Matth. 28. þvi synest ad þ hefde ecke
vered umfram̄ hns Rad/ þott hñ hefde teked þta Dyr ad fornspurdū
Eigandanū/þo villde hñ þad ecke giora/uppa þ hñ synde oss hvørneñ
vier eigū hvør vid añañ ad breyta. Eñ hvad giora sumer af oss? þyk-
er oss þ mikels verdt ad giora Lytelmagnañ fornspurdañ/ad þm̄ Hlutū
er vier eignast villū? Mun Jessabel virda fyrer sier ad leita Liugvitna i
moote Naboth/og lata grijta hñ sydañ i Hel/þegar Achab vill eign-
ast hns Vyngard? 1. Reg. 21. O Gud giæfe ecke væte þvilijt Dæme hia

oss/ þott Meñ rædest þess miña i/ sem vier höfum Valldeð miña helldur
eñ Achab hafde. Ad sönnu er skyckanlega og lijtelæta Vmgeingne ecke
ad lasta: Hun kañ ecke so ad kallast Dygd/ so sem Dygdaña Formaul-
ur/ og margur hefur sa hana til ad bera/ sem ecke hefur sialfar/ Dygd-
eirnar/ og med heñe hafa sumer tekeð allt fra öllum/ eñ þo er ecke hid
saña Lijtelæte i þvi innefaled ad taka Hatteñ af fyrer Mönnum / jafn-
vel þo þad sie ecke lastande i sialfu sier. Vtvortis og Innvortis Lijt-
telæte/ er ad sönnu hvorttveggia gott / eñ skule añarshvörs miñ vera /
þa villda eg helldur ad Hattureñ sæte fyrer a Höfdenu / helldur eñ ad
Aumingians Kioll være rifeñ af hñs Kroppe/ so ad Gud klagade mig
ecke sidañ ad eg stelle fram i Pantsettu Klædum i hñs Huse/ Amos.
2. Vier heyrum i Gudspiallenu/ ad margt af Folkenu sem epterfylgde
Lausnaranum/ HAfe BReidt Sijn KLæde a VEigeñ / Eñ ADrer
HOggved KVist Af TRiænum Þad var stoort Audmyktar Merk-
ke af þessu Foolke/ og eg veit ad þier/ christner Meñ/ villdud hid sama
giora / ef þier mættud hañs Nalægdar nioota. Eñ tru mier til/
ad hañ er ecke so langt i burtu/ sem þu hyggur/ þvi hañ hefur sagt:
Eg vil vera hia ydur allt til Enda Veralldar/ Matth. 28. Og ef
þar eckert añad er/ þa eru þar nooger Kladkyssingiar/ sem hañ kall-
ar sijna Lime / þad eru sañer Olmusu Meñ: Breidum vor Klæde a
Veigeñ fyrer þa / so ad þeir ecke i Klædleyse ut af deye / sem ad bera
Teikn JEsu Christi a sijnum Lijkama/ og eru epter hañs Myndskap-
ader/ so vel sem vier adrer/ sem betre Raad höfum/ þa offrum vier hinu
sañarlega Lijtelæte / og latum Gud sia ad vier þyktumst ecke upp yfer
þeim sem hañ hefur miña tillagt. Christur vill ecke lata luka sier
einungis med Ordum / helldur med Verke og Sañleika / Eph. 2. ecke
helldur sijnum Limum/ þvi hañ er Safnadarens Höfud/ Rom. 12. eñ
vier erum hvor añars Limur. Þar mun koma sa Dagur ad sagt
mun verda til þeirra sem hafa medteked Guds Voläda i hñs Nafne/
þegar Christur mun i añad Siñ inrijda til Jerusalem/ þad er til siñ-
ar Christelegrar Kyrkiu/ ecke gratande svo sem nu/ helldur med Magt
og myklu Vellde/ þegar Höfud-Eingelsins Ludur mun gialla yfer þeim

sem

sem a Jørdu bua: Komed þier blessader mÿns Fodur/og eignest þ Rÿke sem ydur var tilbued fra Upphafe Veralldar/ Þviad hungradur var eg/ og þier gáfud mier ad Eta/ Þyrstur var eg/ og þier gáfud mier ad Drecka / Giestur var eg/ og þier Hÿstud mig/ Naken var eg / og þier Kláddud mig/ Siukur var eg/ og þier Vitiudud mÿn/ J Myrkvastofu var eg/ og þier Komud til mÿn/ Þa munu hiner Riettlátu svara hønum og seigia: H Erra / hvenær sáum vier þig Hungradan og Seddum þig? Eda Þyrstan og gáfum þier ad Drecka ? Eda hvenær sáum vier þig Giestkomen/ og Hÿstum þig? Eda Naken/ og Kláddum þig? Eda hvenær sáum vier þig Siukan eda i Myrkvastofu og Komum til þÿn/ Og Konunguren mun svara og seigia til þeirra: Sannlega seige eg ydur / Ad hvad þier giørdud einum af þessum mÿnum minstu Brædrum / þad giørdud þier mier/ Matth. 25. Þa mun þad ecke koma i Epterþorf ad hafa breidt sÿn Klæde a Veigen fyrer Christi Limu / þad mun verda stoor Fiesioodur a Himnum / ad hafa lÿtels acktad Gull og Gersemar / og Kostulegan Bunad / þegar allt þetta stendur i biørtu Báále/ og dugar til einkis nema ad kveikia Elld under þeim sem hafa fest sitt Hiarta þar vid. Þyke oss vænt um þad fányta Skart/ sem vier vefium i þenna forgeingelega Lÿkama/ og þad svo mióg/ ad sumer af oss være til Frids/ ad flytia med sier nockud ur þessare Verølldu/ þa er Raad þad vid þvi/ ad klæda Fátæka/ þeir munu oss þad med Abata aptur giefa/ sem er Riettlætesins Skrude/ fágadur i Lambsins Blode. Eckert berum vier i burtu med oss hiedan / nema þad sem Guds Volundum er giefed / þad mun oss aptur rÿkuglega golldet verda i Upprisu Riettlátra. So læred nu af ydar Frelsara/ Br. M. ad vera Hoogværer Og Af Hiarta Lÿtelláter/ bæde i Orde og Verke. Hann hefur ecke sagt til vor: Læred af mier ad skapa allan Heimen/ ecke ad giøra Kraptaverk i Heiminum / ecke ad ráda fyrer Velferd allra Manna / helldur hefur hann skipad oss ad Læra af sier Hoogværdina. Sa sem vill byggia sitt Hus stødulega/ hann þeinke um Grundvøll Lÿtelætesins/ þvi hvør sa ed sig upphefur hann skal nidurlægiast/ og hvør ed sig nidurlæger/ hann skal upphafen verda/ Matth. 23. En þu O H Erra

 JEsu

JEsu Christe/ sem ert hid fullkomnasta Epterdæme Lytelætesins og Hoogværdaresñar/ virdst þu ad taka burt fra oss Hroka Syndumspillt rat Nattturu / so ad vier taka mættum þañ riettа Veges inn i þitt Ryke / þad veit þu oss Myskunsame HErra / sem hefur Lytelæckad sialfañ þig/ uppa þad vier vegsamleger yrdum/ og bid þiñ Himneska Fødur fyrer oss/ ad hañ sende oss þar til siñ H. Anda/ Amen/ J JEsu Nafne/ Amen.

A Skijr Dag.

Pistillen/ 1. Cor. 11. Cap.

MJOder Brædur. Þvi eg medtook þad af Drottne sm eg hefe ydur giefed. Af þvi ad DRotten JEsus/ a þeirre Natt er hañ var svikeñ/ Took hañ Braudet/ giørde þacker/ braut þad/ og sagde : Taked og Eted/ Þetta er mitt Lykame / Sa fyrer ydur verdur brotenn / Giøred þad i mijna Minning. Sømuleidis og einnen Kaleikeñ / epter þad hañ hafde Kvølldmaltijdena eted / seigande : Þesse Kaleikur er Nytt Testamentum i mijnu Bloode. Giøred þetta so opt sm þier drecked þar af i mijna Minning. Þviad so opt sem þier eted af þessu Braude / og drecked af þessu Kaleik/ skulud þier kunngiøra Dauda DRottens / þangad til hañ kiemur. Hvør hañ etur nu af þessu Braude/ og dreckur af þessu Kaleik Drottens Overdugur/ sa er sekur vid Hollð og Blood Drottens. Eñ hvør Madur proofe sig sialfur / og ete so af þessu Braude / z drecke so af þessu Kaleik. Þviad hvør hañ etur og dreckur Overdugur / sa etur og dreckur sialfum sier Doom/ Giørande ecke Greinarmun a DRottens Lykama.

Exordium.

SÆLL er sa Madur sem etur Braud i Guds Ryke / sagde Fordum Eyrdingureñ er sat til Bords med vorum Frelsara / þa hañ var ad Heimbode Eins af Phariseanna Høfdingium/ Luc. 14. Hañ hefur an Efa meint hier med alla þa Salu er þeim buen er / sem sitia til Bords med Abraham / Isaac og Jacob i Ryke Himnanna. Þesse Madur sagde ad visu satt / eñ Borgtezens vanta Meñ þessar ellyfu Salu / nema vier faum hier i Lyfe nockurn Forsmeck þessar. / Eñ hvar faum vier hañ? J Guds heilögu Orde ad sønnu / eñ

þo

þo allra helst i þeim heilögu Sacramentis. Hvilikur Fögnudur er þad einne Riettrunadre Sålu / ad hun vite / ad hun i Skijrnenne er vorden Guds Vinur af Reidennar Barne / Eph. 2. og Hluttakande allra JEsu Christi Velgiørninga / sem han med sinne beisku Pijnu og Dauda hefur oss aftreckad / og til Styrkingar Trw sinne þar um / etur han Guds Lijkama og dreckur hans Blood i og med hinum Jardnesku Hlutum Brauds og Vijns. J Ordenu heyrum vier Raust Brwdgumans als / Cant. 5. En i H. Kvølldmaaltijd DRottens / kysser han hana med Kosse sijns Munns er hans Hiarta elskar / Cant. 1. Þar upp vekur han Elskuna til sijn / þar styrker han Truna / þar lijfgar han Vonena / þar eykur han Gledena og gefur oss Forsmeck Himnarijkes. David gat ecke meire Æru veite Mephiboseth Syne Jonatans Vinar sijns / 2. Sam. 9. edur Vin sijnum Barsillai / 2. Sam. 19. Enn ad hann skyllde eta Braud vid hans eiged Bord. O hvilijk Æra er þetta þa / Þ. M. ad Konungur Dyrdarennar setur oss vid sitt eiged Bord? Han Praktiserer þar / ecke einn asenn Kaalfs eins og Fader hins tijnda Sonarens / sem getur um i Eptirlijkingunne / Luc. 15. helldur sialfan sig þad Saklausa Guds Lamb / sem fra Veralldarennar Upphafe slatrad er / Apoc. 5. Hungrudum til Seddningar. Nathan Spaamadur kunne ecke ad fa aflad Vijgtugra til ad sijna David / hvørsu mioog hinn Fatæke Madur hefde elskad han Saudenn sem hinn Rijke tooke fra hønum / helldur enn þad / ad han gaf hønum ad eta af sijnum Braudbita / og af drecka af sijnu Keere / 2. Sam. 12. O JEsu / vier erum þijner voladir Sauder / þu hefur auglyst þinn brennande Kiærleika i mørgum þijnum Velgiørningum / enn þo hvad mest i þvi / ad þu hefur gefed oss þitt Hold ad eta og þitt Blood ad drecka / þad sama Hold og Blood sem a Krossenum hieck og uthellt var / enn nu situr til Kraptarens hægre Handar til ad byrtast fyrer Auglite Guds / til ad afma Syndena med Foornfæringu sialfs hijns / Heb. 9. Þu hefur til þessa Giestabods kallad Fatæka / Vanada / Hallta / og Blinda / Luc. 14. Þad er oss aumar syndugar Manneskiur / hvørra Syndenn og Vispullenn svo illa hefdu wtleikid / ad fra Hvirfle og allt til Ilia var þar ei nema Saar / Benjar og Þrote / Esa. 1. Enn eg Ottast nærsta mioog ad þeirra Lijkar fleste sie a medal / er St. Paall svo hardlega atellur fyrer Ofidsme þeirra og Vanvirdu a þessu Himneska Bords halde / þar han seiger til Corinthios: Þessu hvoose eg ecke ad þier samankomed ecke til hins Goda / helldur til hins Verra eins / 1. Cor. 11. Þvi gefur han þeim og eitt aglætt Bodord / hvørnenn þeir skulu tilreida sig under þesse H. Naudtit i þessum Ordum: Hvør Madur prove sig sialfur / og ete svo af þessu Braude og drecke af þessum Kaleik. Og ecke einasta hefur han þeim þad gefed / helldur og øllum Christnum Mønnum / er med þessum Hætte villa Kunngiøra Dauda DRottens / Hvar fyrer eg vil og nu af þessum H. Pistle tala um þa sierleguste Hlute, er heyra til Christelegs Underbwnings þessarar haleitu DRottens Kvølldmaaltijdar. Hinn goode Gud virdest ad styrkia oss hier til med Naad sijns Anda J JESU Nafne / A M E N.

Utleggingen.

Pad a ad vera oss allkunugt / Br. M. ad i Skyrneske hefur Gud giort eirn Nadar Sattmala vid oss auma Mesi / þar vier fæddust i N eim þetta/dauder i Syndunum. Nu er oss þad vitanlegt/ad vier Daglega riufum þetta Samning / ecke allernæsta af rasande Rade/ helldur z oplistinis med Vilia z Asetningi/ en þvi ralli a Guds diupu Myskunar Ydur/ad vier eiga Kost a ad nyu ad forlyka oss vid hn/z til þess hefur hann sett og innstiptad þad N. Altarefens Sacramentu/ i hvoriu vor Skyrnar Sattmale verdur ad fullu endurnyadur / Guds Nad ad nyu fram lodeñ sampdrande Mate / og hañ avallt skulldbundeñ til ad giora verduga Avexsu Ydraneñe / Matth. 3. Pad vill Drotteñ boded hafa / er hann seiger hia Lucam. 22. Cap. Svo opt sem þier giored þetta/drecked þad i mijna miñing/hvad Paulus i Text anñ kallar ad kuñgiora Dauda Drottens. En hvilyk a þesse Miñing ad vera / Br. M. ? Ecke svo sem þegar vier dreckum Konungsins Skaal / edur Vina vorra og Nauunga / þad være ad giora lystin Greinarmun a Lykama Drottens og añare Fædu / helldur eigum vier þss ad minnast med Hiartans Angre og Trega/ad vorar Bloodugar Illgiorder hafa Dyrdareñar Herrioga K rossfestañ/ad ess verde þær þ hñs Dauda og Forþienustu alldeilis tilgiefnar/ef vier ydrumst af Hiarta. So er nu Christeleg Ydran so ad seigia/hin fyrsta Trappa sem liggur upp ad þessu N adborde Drottens. En þss er ad giæta Barn Guds/ ad hun sie heit og alvarleg. Christur giorde ecke um Grun ad lyda þ Synder þijnar/þu att og ad lata þig af instu Hiartans Rootu anga þad/ad þu hafer hñ moodgad og modget Daglega. Hier til heyrer nakvæm og grandgiæfeleg þecking Guds N. Bodorda z Hvorneñ mañ hñ þeckia Syndena/sem ecke er sañfroodur um Guds Vilia? En hvor su mañ sa ydrast Syndareñar/er hana ei þecker? Og sa sem ecke ydrast/ hañ etur og dreckur Overdugur/eñ hñ ed þ gioret/er sekur vid Holld z Blod Drottens/seiger Paulus i upplesnu Texta. Ohvorsu hrædeleg mun þsse Sekt/christner Mesi. Vier kyññ ad leida ess i Hug/ad þeir ad ydsvikande athugalaust og Overduger ganga til Guds Bords/þeir være ecke allu miña seker i Auglite hiñs Mielklata Guds/eñ þr ẽ hñ

Krossfestu/ þvi [illegible] Bar nú/ ad þr ecke vitad hafe hvad þr giordu/ Luc. 23. Eñ þ mæ hvøriū-einū Christnū Manne vera vitañlegt/ ad Gud hefur sendt Son siñ i Heimeñ/ syndugū Meñ Saluhølpna ad giøra/ z ad hñ sialfur hefur giefed sitt Lijf ut þ sijna Saude/ Joh. 10. Hvøriu til stadfestu hñ giefur oss sitt Holld ad eta og Blod ad drecka. Edur seiged mier/ Hvad er þ sm̄ Paulus til Heb. 10. kallar ad fotfroda Guds Son: og ad hallda Sæltmalans Blood almeñelegt: med hvøriu vier erū endurkeipter. Mun þ ecke stappa nærre þvi/ ẽ hier stendur i Textanū: Ad Giøra Ecke Greinarmun a Drottens Lijkama. Hvad er þ añad/ eñ ad hallda hñ almeñelegañ? Eñ Paulus seiger/ ad þr ed þvilijkt giøra/ ete z drecke sialfū sier Doom/ þ er/ ad þr giøre sig eilijfrar Fyrerdæmingar seka/ nema þeir rade Bot a slijku z ydrist af Hiarta. Kome þier þvi til Hugar syndugur Madur/ ad þu ecke hafer so verduglega geinged til Guds Bords/ sem þ hefur byriad/ þa orvænt þier ad sønu ecke Guds Nadar / helldur ydrast/ z lát þier ei til Hugar koma ad bruka þessa hiálpsamlegu Naudn/ fyrr eñ þu hefur lært ad reina og profa sialfañ þig svo sem byriar/ þvi þu sier hvilijkañ Hæska þu ert vidkomeñ/ nær þu stendur vid Herrans Bord/ nema þu giællder varhuga vid. Drag þo ecke slijkt undañ med Tomlæte og ødrum Umsvifum/ þvi þu sem ert sañfærdur þar um̄ i Hiarta þinu/ ad þu optlega hefur Ongtt þiñ Skýrnar Sættmala: þier mætte til Hugar koma/ sem fliootast og optast ad forlijka þig vid Gud i H. Altaresins Sacramento. Þar fyrer / þott eingeñ eige svo Ofroodur ad koma i þeñañ H. Stad / þa affsakar þad hañ ecke ad hañ hefur ej vered sier ut um̄ Þeckingu Guds Bodorda og riettañ Skilning a sijnum Saluhiálpar Efnum/ þvi sa sem an Løgmáls syndgar/ hñ mun an Løgmáls tapast/ seiger Paulus/ Rom. 2. J Skýrneñe verdur oss uppa løgd almeñeleg Hlijdne Guds Bodorda Um̄ hana erum vier skyllduger/ þa vier drøgunst a Legg og giefum lært ad kuña nockra Grein Jlls og Goods. Sie þier þvi fyrst um̄hugad/ christeñ Madur/ hvort þu ert Ungur edur Gamall/ ad þu gæinger smæsmuglega i giegnum oss Guds Bodord/ med alltre Athygle/ Rañsaka hvad i þeim er

bodeð

Boded edur bannad / hvøriat Orden i hvørium eru bonnar / og hvørier Lester edur Klæker þar eru bannader. Nockud af þessu er ad søsu giørt i þeim Bookum / er hlyda til vors Barna Lærdooms / jafnvel þott eg Oska villde ad þad være nockud greinelegar brijnt fyrer Ungdomenum og Fáfroodum / helldur enn almennelega giørest / svo þeir lærdu ad þeckia Edle og Háttalag christelegra Dygda / hvar af Vanart og Oedle Glæpanna er audþeckt. Þeink og ecke ad vondar Hugrenningar sieu ecke Fordæmanlegar Synder. Til hvørs seiger Endurlausnarenn / Matth. 5. Ad sa sem lijtur eina Konu til ad gyrnast hana / hann hafe alla reidu drygt Hoor med henne i sijnu Hiarta. Hvar þa seiger hann / sa sem reidest Brodur sijnum / sie Ræda sekur: Þvi sagde hann vid Phariseana: Hvar fyrer hugse þier so Illt i ydrum Hiortum? Matth. 9. Drage eingenn siálfann sig a Tálar / til þess er hinn alskygne Gud Hiartnanna og Nyrnanna Rannsakare / Jer. 17. ad hann dæmer allt þvilijkt og fordæmer a oss / nema vier þess ydrunst af Hiarta eins vel sem Orda og Verka / Og hvad sem hann hefur bannad ad giøra og tala / þad hefur hann og bannad ad hugsa. Og uppa þad Ydranenn kunne ad nockru Leite ad sambiooda Stærd Syndarennar / þa athugum Grandgiæfelega Mismun þra / epter þra Háttalage og Atburdum / Tilgange og Orsøkum / er oss droou þar til / enn eingenn kann ad játa edur ydrast riettelega þrar Syndar / er hann þecker ecke Stærd hennar og Illsku / og traudt kann Madurenn ad láta af þeim Glæp / sem hann ecke veit hvøria Verkan hefur haft i sier edur hvad sig hefur tildreiged ad drygia hann. Þar eru til Ovitanlegar Synder / sem skie annadhvørt af þvi ad Menn vita ecke hvad giørest / so sem Paull / er hann sagdest ei hafa vitad ad þad var hinn ypparste Kiennemadur til hvørs hann talade / Act. 23. Edur Moodenn þra Zebedei Sona / er ei visse hvørs hun beidde / Matth. 20. Þær reiknar Gud ecke Endur fæddum Manne til Syndar / þvi eingenn Fordæming er a þeim / sem eru i Christo Jesu / Rom. 8. Enn þo med þvi motet / ad Vanvitskann kome ecke af Asetninge til ad syndga / so Menn villie ecke læra Guds Vilia til þess / ad ei þurfe epter hinum ad lifa. Lijkar þessu eru þær ed Menn giøra af rasande Rade / af Gleymsku / af Bradræde / so sem þegar Petur hioo Eyrad af Malchus / Joh. 18. þegar Lærisveinarner

ner þrætkudu ucñ/hvør þrra meſtur være/ Marc. 9. þegar þeir villdu
kalla Elld af Himne / Luc. 9. Þeſſū Syndum er hiñ goode Gud og ſo
Naadugur/ þott þær i ſialfū ſier ſtorar ſieu/hvar uppa allſtadar Dæ-
mi eru/ Eñ oſſ byriar grandgiæfelega ad taka Vara a Lyferuts Nattū-
vorū/og læra ad þeckia Breſte vora/añars mun Brædraded og Van-
giætſlañ ecke afbaka meir þſſ hættar Synder/ helldur eñ Vanvitſkañ
hinar. Nu eru þo Synder / ſem Meñ drygia þvert a moote Sam-
vitſkuñe/ og ad hæke Naudugre / hafande ad øngvu Guds Bod fyrer
einhvørs Tilgangs Saker. Þvilykar Synder kuña ad verda ad
ſtoorum Syndum/ þott þær ſieu ſmaar i ſialfum ſier / Og þad ſem
ecke er Synd i ſialfu ſier / þ reiknaſt þ Synd/ nær Meñ ætla þad mune
vera Gude a moote/ eñ giøra þad ei ad ſydur/ þvi hañ dæmer epter A-
ſetningenum/ og ecke epter Vitsmunum. J Selſkap þeſſara Syn-
da var Aarons og Mariu/ er þau møgludu i giegn Gude og Moyſe/
Num. 12. Davids þegar hañ took Huſsfru Uriæ Hetiters Frillu-
take/ eñ ſloo Boenda heñar i Hel med Sverde Amons Barna/ 2. Sam.
11. Þeſſar Synder verda ei afþvegnar nema med heitum Yðrunar
Tarum / þvi ſtoor Saar þurfa mikla Grædſlu / Eñ hiñ Riettlaate
Gud er vandur ad Virdingu ſiñe / og lætur ei ad ſier hæda / Gal. 6.
Þeſſ er og ad giæta/ Br. M. ad þær Synder/ ſem oſſ jduglega henda/
þær reita hiñ Myſkuñſama Gud nærſta miøg til Reide/ þvi þad mæ-
tte ſynaſt ad Meñ med ſoddañ Ogudlegu Athæfe giørdu Leik til þeſſ
ad ſtyggia hañ. Oſſ verda Syndernar med þvi Fororde tilgiefnar/
ad vier leggium af vora Jllſku Breitne. Lærum af Jllu og lærum
Gott ad giøra/ Eſa. 1. Þvi ef vier æfum þañeñ Syndena/ ſafnvel
þott vier ſæfunk yðraſt heñar/ þa mætte virdaſt ad hin ſydarſta Synd
hefde forbroted Fyrergiefningu allra hiña/ eñ eingeñ veit hvort hū fær
Toom til ad yðraſt heñar / edur hvort Gud vill liena hoñū Ydran til
Apturhvarfs (ſem Paulus ad Orde kiemſt/ 2. Tim. 2.) er ſvo leinge
hefur giørt Handverk af Syndeñe. Þar fyrer byriar øllū þm er til
Guds Bords ganga/ad athuga/ ad þær Synder er oſſ henda epter þ/
ad vier hofū lofad Gude Betrun Lyferneſins/ þær eru þyngre og orka
meire

meire Negningar/ en hinar er vier mædur giordū / þviad i þssu Sacramente verdur Skyrnar Saattmaalen endurnyiadur/ sē mædur er sagt/ og vier verdū ad Nyu Triggrofar vid Gud/ nema vier af fremsta Megne leggiū allt Kapp a ad hallda vor Sære. Vid þssum Syndū er flest ollū nockud hætt/ jafnvel þeim sē ecke eru langt fra Guds Veige/ og þar heyra Guds Born a stundū / Enn um þa vil eg ecke tala / sē eru so Samdauna vordner Ranglætenu/ ad þr ecke þeckia Syndena fyrer Synd/ þott þeir vite ad Gud hafe bannad hana/ þeir Leidrietstast ecke vid Guds Straff og Alogur / þeir taka Syndena i Forsvar/ og villa rietllæta hana / reidast Guds Þienurū edur og goodū Vinū sijnū þa þeir ækalder verda. Þeir elska Syndena ecke alleina a sialfū sier/ helldur z samþyckia þeim er hana giora/ Rom. 1. Þad hender Guds Born/ ad þad gooda sē þau villia giora/ þad giora þau ecke/ Rom. 7. Enn þsser elska eckert Gott z hafa Gaman af Illu / bæde hia sialfū sier z odrū/ lockande adra til vondra Verka/ z eru i þvi so sem nockurskonar Vmbodsmenn Fiandans / þvi þad er hnns Embætte. Þessa nefner St. Pall/ 1. Tim. 4. forbrendar Samvitskur/ z munu þeir verda iller Apturhvarfs/ nema þm sie i Tyma Gradsu leitad. Nu er einginn Efe a þvi ad soddan Manneskiur finnast i Guds Kyrkiu/ fyrer þvi verd eg hier um ad tala/ þvi þa er Gudleysed komed a hina efstu Tropu / og gietur varla hærra stiged / z einginn Nlutur er þm vyssare enn eilyft Ndlvyltis Baal/ nema þr læte sig Leidrietta af Guds Anda. Og er þad ecke noog Christenn Madur/ ad þu lærer ad þeckia Syndena af Yservegun Guds Boborda/ edur heilar N æltalag af þvi sē nu er sagt. Þu att þar ad auke/ ad rannsaka þitt eiged Lyferne/ z ganga ytarlega i Rett vid sialfann þig. Þad var Olucka vorra fyrstu Forelldra/ ad þau lærdu ad þeckia hid Illa/ Gen. 3. enn Gud er svo hagur/ ad hn kann ad giora gooda Nlute af vondū/ og þvi kann Þecking Illskunnar ad gagna oss til Saaluhiaalpar/ þo meir a sialfum oss enn a odrum. Þad er ecke Mannvant ad þeckia hvad Illt er i annars Fare/ enn sa sē dæmer sialfann sig/ hn verdur ecke af Drottne dæmdur: Þad skeedur nær. Menn bera Lyferne sitt/ Ord/ Giorder z Nygrenningar saman vid Guds Logmaal/ enn

þar

þar hlyfest margur vid/sumer þss vegna/ad þr ætla/ad þar mune ecke so skarprar Ransoknar vid þurfa / adrer hins ad þr kvijda vid ad yfa hin sunu Smæreñ/þvi þau svijda magnlega nær þau rañsøkud eru mz Løgmaalsins Brodde/giærande ecke ad þvi/ad soddañ verkar þo eptera fridsamlegañ Avøxt Riettlætesins/Hebr. 12. færa Meñ þvi alla Hlute sier til Vmbotar/ ecke einasta þ ødrū/ hvad ecke er so ad læ/helldur og fyrer sialfū sier z Dome sijñar eigeñ Samvitsku/so ad hñ sm̄ laangt er fra þvi ad elska Gud um̄ fram̄ alla Hlute/hñ kallar sig vel hafa giørt og afloked þre Skylldu/ ef hñ les Bæn sijna Kvølld og Morgna/ edur syngur hønum eitn Psalm til Dyrdar. Sa sm̄ er giarn a Blot og Svardaga/nefner þ Hreiste Yrde. hñ sm̄ afræker Guds Hvijldardaga/ nefner þad Astundan og Ydiuseme. Ef Meñ formæla ecke Fødur og Moodur/ jafnvel þo þeir sieu þeim Ohlydnger i øllu þvi sem þeir þora/og ef Foreldrarner klæda Børneñ og fæda/þo þau lijde ad þau alest upp i øllu Reideleyse/og jafnvel sumer i Skømum og Odygdum/ þa þykiast Meñ hafa giørt mikeñ Part Skylldu sinar: Sa sm̄ Reid eñ er og Heipt rækur/ hañ kallar þad Hugprijde. Hñ Lausláñi vill laata Oskyckanlega Vm̄geingne heita Mañudleika og Kurteyse. Hñ Agiarne nefner sig framsijnañ og Forsialañ. Þegar Meñ ecke bera opeñberlega falskañ Vitnisburd edur sverja Lyge uppa siñ Naunga / þykiast Meñ vera skilder vid hid Attunda Bodord / og kañ skie sumer hrædest þo meir Doomarañ eñ Gud/ eñ ecke eru Meñ so liufer a þad alltijd ad bera Sañleikanum Vitne. Litla Smaa-Skreytne edur Svig urmæle um̄ siñ Naunga/ Lausmælge/Roogburd a millum goodra Vina/ edur illt Vmtal i Høfdingiaña Eyru/ þad reikna Meñ sumer ad øngvu/eñ sumer ad hversdags Brestum/sem Gud mune audvelldlega sijga fram̄ yfer/þott Meñ ydrest þess ecke miøg/edur æfe þad ad Sam̄ne sier/ epter þad þeir hafe feinged Fyrergiefning Syndaña/ athugande ei þad/ ad þvilijkt er nærst til ad fordæma Syndarañ/ sem fyrer litla edur øngva Synd er halldeð. Þvi seiger Lausnareñ: Sa sm̄ upp leyser eitt af þessū miñstu Bodordū/hñ skal miñstur kallast i Himnarijke/Matth. 5. Þad er/ hñ skal þar alldrei iñkoma. Þañeñ byggia

Meñ

Meñ Odyngdunū/ Andskotans Dætrū/ Heima-Jardena/ sm̄ er Hiartad/ af hvoriu framkoma vondar Hugsaner/ Mañdrap/ Hoordomur/ Frillu lyfe/ Þiofnadur/ Falsvitne/ Gudlastaner/ Matth. 15. Eñ reka Dygder nar/ edur riettara ad segia/ Mynder Dygdaña i Himnagurnar/ sm̄ eru Læte vor z utvortis Hegdan til þess ad forsvara Heimagardeñ/ og byrt ast hvor fyrer ödrū/ eñ Meñ giæta ecke ad þvi/ ad hañ sem Augad hef ur skapad/ Ps. 94. Hañ sier hvad i Myrkrunum er hulid/ þvi skyllde Meñ þa vilia fegra sitt Mal fyrer hm̄. Þvi dylia Meñ Siukdom eñ fyrer Læknarañ / þvi striuka Meñ Purpura-Litnū yfer hin fuu Sarreñ/ þad heiter ad færa Christ i eina Purpura Kapu/ ad dylia þ hm̄ Meinsemder synar/ eñ ætlast þo til Lækningar af hm̄/ eins og þeir lietu sm̄ hañ Konungur være/ eñ hielldu hañ þo fyrer Illrædis Mañ. Guds Sonur ma ongvañ Hoor-Farfa lyda a sinne Brude / ecke meir eñ Gud villde lata bera Skiækiu edur Hunds-Verd iñ i sitt Helgedom/ Deut. 23. Þar fyrer sie þ Alyktan þessa mynis Mals / ad þegar þu christeñ Sala ætlar ad trulofast þynū Brudguma i H. Altaresins Sacramento/ hvar þu att ad verda eirn Ande med hm̄/ og Limur hañs Lykama/ 1. Cor. 6. Þa lat alla Hræsne fiarre vera. Rañsaka þitt Lif nad s̄ adur er sagt/ ber eckert i Bæteflaka fyrer þier hia hm̄ sm̄ veit hvad mz Mañenū byr/ Joh. 2. Skignst epter hvad þier hefur framfared a Guds Veige sydañ þu seinast lofader þynū Frelsara Trygdū/ hvort þu hefur tamed þitt illfusa Holld um̄ nockurn Lost er a þig strydt hef ur/ og hvoria Atburde þu haft hefur til ad krossfesta þiñ gamla Mañ eñ. Rom. 6. Yfervega hvorsu stor Herra þad er sem þu modgad hefur/ ad hñ hefur Valld til ad kasta Lyfe z Salu i eilyfañ Elld/ Matth. 10. Og þo er hañ so þolenmoodur og goodgiarn/ ad hñ hefur sparad þig og lated allt epter þier midt i Syndunum/ og kañske valla feing ed eitt Þacklætis Ord þar fyrer af Munne þynum/ hvorn þu hefur til alls añars brukad/ Hugleid þeirra Dæme sem ecke hafa meir syndgad eñ þu / hvorsu Gud hefur hegnt a þeim Ovirdingar sinar. Lat so þyna Illsku kieña þier / og þitt Frahvarf giora þig vitrañ þeck og hvorsu illt og biturt þad er/ ad þu hefur yfergiefed Drottiñ Gud

þiñ/

þiñ/ Jer. 2. og þegar þu þad eñ giører / þa glefur þu varla fared a-
mis vid þad / ad Hiarta þitt brænne i þier so sem annad Vax / af J-
hugan Guds Nꝍdar / af þeckingu Syndaña / af Epterbid Helvijtis
Pijsla sem þier eru buinar/nema þu yðrest af Hiarta. Eñ vilie ecke
hier med morkast/ þa laat samt ecke af ad bidia Gud um̃ siñ H. Anda/
sa ed skape hreint Hiarta i þier/og giefe þier nyjañ vissañ Anda/Ps.
51. Hvørs hañ mun þier ecke synia vegna siña Fyrerheita/ þvi ef Mad-
ureñ stood upp a Nattarþele/til ad faa Vin synum̃ þad hañ vid þurf-
te/Luc. 11. Ef hiñ Ranglaate Doomare/sem hvørke Ottadest Gud
ne Meñ/ef hañ liet skipast vid Prꝍbeidne Eckiuñar / Luc. 18. Ef
vier sem vonder erum / kuñum ad giefa Børnum vorum goodar Gaf-
ur/ hvad miklu framar mun vor himneske Fader giefa þeim H. Anda
sem hañ þar um̃ bidia/ Luc. 11. þetta stendur æfenlega stødugt/þvi
hañ er trur/sialfañ sier kañ hañ ecke ad neita/2. Tim. 2. þess heitara sem
þiñ Angur er/þess þægra er þad Gude/allt fram til þess ad þu taker
til ad efast um̃ Guds Naad / eñ vid þvi er ecke hætt / hañ mun fliootur
verda til ad lækna Truna lifna/nær þu ert so a þig komeñ/z syna þier
Krapt sijns Sonar Forþienustu/med øllum̃ hañs Velgiørningum̃/þa heiter
þad so: Sæler eru þeir sem hungra og þyrsta epter Riettlætenu/ þvi
þeir munu sadder verda/Matth. 5. Þar fyrer Guds Barn/ þu hvørs
Hiarta hañs Ande hefur sundurmared med þeckingu Syndañña og
Guds Gꝍsku/þu skallt þess fulløruggur vera/ad hvar sem ad Syndeñ
yfergnæfer/þar yfergnæfer Naadeñ miklu framar/Rom. 5. Fyrer þvi/
nær þu stendur vid Drottens Bord Raudur af Ovirdingu vegna þiña
Synda eins og Ephraim / Jer. 31. þa lijt Truarenar Augum̃ a þad
saklausa Guds Lamb/sem burt hefur bored Heimsins Synder/ Joh. 1.
hvørn Gud hefur þar fyrer sett til Naadarstools fyrer hañs Blood/
Rom. 3. Hañ er Forlijkun ecke einasta fyrer þær Synder er lifdu a hañs
Døgum̃/helldur allrar Veralldarenar Synder/1. Joh. 3. Þar fyrer er
hañ og fyrer þijnar/ hvørsu mørg sem þu ert hinum̃ verstu Lytum̃ hladeñ/
þvi harmþrungeñ z sundurknosadañ Anda/mun hañ ecke fyrerlijta/Ps.
51. og til Stadfestu þar um̃/giefur hañ þier i H. Altaresins Sacrament

 so

lo þann sama Lijkama sem brotenn var fyrer þig / seiger Páll hier i Textanum / þad skiede þegar þijnar Synder ero hønum bar uppa Tried / þegar þær mørdu hans allraheilagasta Lijkama i sundur a Krossens Gálga / þeg ar Oguđlegra Manna Hendur niđurbrutu þad Mustered er hann sialfur upp bygde aptur a þridia Deige / Joh. 2. þier til Riettlætis. Nafe nu hin eilijfa Giæska sparad þig midt i þeim Syndunum sem Krossfestu hann / þvi mun hann þa ecke Nádugur vera / þar þu ert a Veigenum ad hverfa aptur fra þeim ? Enn þoᵗt ad Yđranenn og Truenn sieu full noogar til ad ødlast Kvittun Syndanna hia Gude / þa kann þo hvørug þeirra ad standast fyrer utann nyia Hlijdne / þvi nema so sie ad nockur hafe fastlega asett ad sporna vid þeim Glæpum / hvørra Minning ad hønum vard so beisk i Yđraneſſe / þa er þad heima hia hønum er Petur seiger / 2. Epist. 2. Ef ad þeir epter þad þeir hafa umflued Saurganer Heimsins fyrer þeckingu Drottens vors Jesu Christi, flæktast i þeim aptur og verda sigrader / þa eru þeirra hin sijdare Kiør verre hinum fyrre / þvi betra hefde þeim vered alldrei ad hafa þeckt Veg Riettlætesins / enn ad þeckium hann ad hverfa fra þvi helga Bodorde / sem þeim er i Hendur feinged. Enn þad hender þa / sem seiger i hinum sanna Ordshætte / ad Hundurenn geingur aptur til Spyjunnar / og þvegned Svijn vellter sier i hinum sama Saur. Nu fyrer þvi ad hier er ecke vid ad dilliast / enn syndum spillt Nattura er eitt Olamed Dyr / þa er rádlegt ad taka til ad leggia vid hana Beisled nockru ádur enn Menn fara ad førlijka sig vid Gud i Sacramentenu / nema Menn hafe þad ádur giørt langvaranlega / þa þo mun sialldfeinged. Eing enn vond Tilhneiging sem ecke er ad nockru Leite deydd / má fylgia oss christnum Mønnum / til þessa Bords. Ef Synden lifer i oss / þa erum vier dauder i henne / enn eingenn giefur daudum Manne ad eta. Þetta er andleg Fædal og þvi hlijtur sa andlegu Lijfe ad lifa / er hana medtaka skal. Braudeð og Vijned medtaka aller og þar med Guds Lijkama / enn þar hia er ødrum Naudn / um hvørria Drottenn talar / Joh. 6. Sa sem etur mitt Holld og dreckur mitt Blood / hann skal ecke Daudann smacka ad eilijfu. Nema verda þeir einer hlutttakande er sig hafa verduglega tilreidt / hun skiedur opt þad utann Sacramentenu / enn þo a hun i Sacramentenu hellst ad skie Villier

þu

þu hefiar nioetande verda/ þa sia til ad þu framkomer skryddur Brud kaups Klæde/ Matth. 22. anars verdur ecke af Trulofunene vid þann fegursta medal Mañanna Sona/ Ps. 45. Pad er ei nog ad hafa uñ stundarsaker ukhreinsad Hiartad med Sooplinum Yderanar [illegible]ar/ helldur byriar strax ad safna i þad hinū bestu Dygdū/ so ef hiñ Ohreine Ande kañ aptur ad hverfa med sio odrū sier verre/ ad hn̄ finne þ þa ecke tomt/ z verde so þitt sidara argara hinu fyrra/ Luc. 11. Veit eg ad þetta er eirn forvelldur Hlutur/ þvi þ er su Baratta mille Hollldsins og Andans er girnest hvort i moote odru / Gal. 5. Eñ hvad skulu Meñ seigia z Þar sm̄ eingeñ Baratta er/ þar er eingeñ Sigurvinning/ þar fyrer sa sm̄ ætlar sier ad uppbyria nyan Lifnad/ hn̄ legge mest Kapp a ad briota þær Synder/ sm̄ hn̄ er mest tilhneigdur. Hier er ecke Otruflugt ef þu leggur nockurn Hug a þitt Meal/ af hvoriu Hlut n̄ þu mest verdur lock adur til ad giora Jllt/ varast þa hina somu/ þolt ei sieu þeir vonder i sialfū sier. Eingeñ Herloge stridder leinge einsamañ/ hvorsu vitur eda volldugur sm̄ hn̄ er / og so eru Lesterner / ef þeir eru einer um sig / þa er hægra ad fyrerkoma þm̄. Um fram alla hlute/ þa lat Gud sia/ ad þier sie Alvara ad lifa vel/ og þa er hn̄s Adstod vys/ sm̄ þier dreg ur þusundsinū meir eñ aller þyner Atburder/ þvi an mijn megned þier eckert/ sagde Jesus vid Læresveinana/ Joh. 15. Sa sm̄ ecke hatar Synd ena/ hn̄ geingur Overdugur til Guds Bords/ eñ sa sm̄ hana hatar/ hn̄ hefur alvarlegañ Asetning til ad læta af heñe / þvi eingeñ vill Um geingne hafa med þm̄ sm̄ hn̄ ad Hatre hefur. Lat Gud sia þetta hia þier/ nær hn̄ rañsakar Hiarta þitt/ z syg þer sialfañ þig/ hn̄ gietur þu ecke sviked. Eg veit þad er Torvelldt ad læta allt a moote Hollde z Bloode / eñ hafer þu nockurn Tyma af Hiarta ydrast og funded til Guds Reide og Samvitskunar Veike. Hafe þynar Synder giort þier nockurn Tyma Helvyte heitt/ þa radgast um vid sialfañ þig/ nær þu freistadur verdur af einhvorre Synd/ hvort þu eiger ad vinna þ til skam̄ vinns Munadar/ ad þola strax a epter slyka Kvol. Munde David hafa viliad leika sier ad somu Synd/ epter þ hn̄ hafde so leinge kuarast fyrer Gude z Munde Petur ecke helldur hafa i Daudañ geinged / eñ ad af-

neita Christo/helldur en ad lýda ad nýu Atølur Samvitsku sinnar/ þeg ar hann gieck ut og griet beisklega? Matth. 26. Ætla þier og ecke þ/ad læta epter þier eirn Brest/en þiona Gude i hinu/þvi sa sem brýtur eitt Boderded/hann er i øllu sekur/seiger Postulenn/Jac. 2. Eingenn af þýn um Dygdum kann ad standast fyrer Guds Riettlætis Doome / hvi mundu þær þa riettlæta Glæpena? Snýd þvi allt Ogudlegt Athæfe burtu so miked sem þu fær orkad/en þar sem þijner Kraptar dofna/þa leitur Christi Forþienustu rid. Meina og ecke þ sie nog/ad þu nockra Stund ganger a Guds [illegible] ge/ þvi þeim sem er trur allt til Daudans/mun eg giefa Coronu Lijfsins/seiger Drottenn i Openberingar Bookenne/2. C. Og eg vil enn framar seigia: Ad þ vill helldur fordæma þig/ enn riett læta/ad þu hefur einhvorn Tijma Gude þiönad/ ef þu hverfur þar fra aptur/ þvi þad er Teikn til þess ad Gud hefur lient þier so mikla Krapta / ad þu giekur geinged hinn rietta Veg sem til Lijfsins liggur/ verdur so Skullden hia þier/enn ecke hia Gude. Umfram alla Hlute sia til ad þu Ottest hann og elsker / þa munt þu aungvann Samkrimla giora vid hanns Ovine / sem eru Holldeð / Heimurenn og Dioefullenn / helldur munu allar christelegar Dygder siälfkrafa spretta i Akre Hiarta þijns/eins og Korned vex fyrer utann Mannsins Omak/þa Saed enu er i Jordena kastad / Og þad er saeinaste og beinaste Vegur til ad lifa Gudrækelga/ og so sem a honum er / fer alldrei villu Vegar. Nu hefe eg einfalldlega sagt hid hellsta er þeim byriar ad hugleida sem vilia verduglega til Guds Bords ganga / enn eg hefe sagt þad Børn um og fafroodum Møñum/ hina sem ýfer eru og kuña Guds Veg/ þa næger ad minna a Christi Ord/er hann sagde: Luc. 12. Sa Þioon er veit sijns Herra Villa og giører hann ecke / hann mun mørgum Høggum slegenn verda. Enn þu sem Foornfærdur ert fyrer vorra Synda Skulld HErra JEsu Christe / Styrk þu oss bæde i þessu og øllu ødru Verke Saaluhiälpar vorrar. Vanheyrt þad vor Frelsare/ Hvoriñ med Fødur og H. Anda sie Magt og Vellde/ Lof / Heidur og Prijs um Allder / Amen.

A Føstudagenn Langa.

Exordium.

Exordium.

Einge Skiepnu sinne hefur Guds Giæska meira veitt enn Syndugum Manne / og varla er þo nockur tregare til ad þeckia hans Giæsku. Þegar Adam hafde eckert a moote Gude giørt / og ecke af hønum þeiged nema Sköpunina / og so Valld yfer hinum ødrum Skiepnum a Jørdunne / þa er lijklegt ad einginn Hlutur hafe hønum Jndælle vered / enn ad lofa sinn Skapara / og gleda sig i Undran hans Dasemdarverka / Enn sijdan Gud hønum meira veitte i Fyrergiefningu Syndanna / og Fyrerheite þess Blessada Kvinnunnar Sædis / Gen. 3. Þa eru Adams Nidiar hitner fra þeim Hlutum sem heyra til Guds Dyrdar. Heilager Einglar sem framme fyrer hønum standa / hafa einasta hinn Dyrdlega Skapnad og Sæluvist med Gude af hans Hende þeiged. Guds Sonur hefur Abrahams Sæde / enn ecke Þa uppa sig teked / Heb. 2. Samt eru þeir Þioonustusamer Ander / Hebr. 1. Enn Madurenn hvørn Gud hefur Skapad / Skapadann Endurleyst / Endurleystann Endurgieted / Endurgietenn / med JEsu Holde og Bloode mettad og dryckad / og upplijst med sijnum Astgiøfum / hønum einnst lyted þar til / og er næsta Toomlæture i sinne Guds Þioonustu. Einglar komu og þioonudu Christo i hans Manndoome, Matth. 4. Enn hans Foolk villde ecke þioona hønum / Eingellenn bodade hans Gietnad / þeir prijsudu hans Fædingu / Luc. 1. og 2. Eingellenn kom af Himne og styrkte hann i Kvølenne / Luc. 22. Enn hans Eigenn giørdu hans Saalu hryggva allt i Daudann. Einglarner bodudu hans Upprisu fra Grøfenne / Enn hans Foolk og Prestarner keyptu Ljugvotta til ad moot seigia henne / Matth. 28. Øll Skiepnann mæner med otrurru Høfde epter Guds Barna Auglijsingu / seiger Paulus / Rom. 8. Og hun stynur til samans / og er til samans so sem i Barnburde. Fyrer vora Skulld er Jørdenn bølvud / Fyrer vora Skulld maa hun Þyrna og Þistla bera / Gen. 3. Fyrer vora Skulld er hun Þrældoomenum underokud / Enn i ølluм þessu Auglijser hun þo Dyrd sijns Skapara / hvørn Madurenn vanvirder med Oþacklæte og vondum Verkum. Ef ad þesser þegdu / þa mundu Steinarner bradlega hroopa / sagde Frelsarenn vid Gydinga / þa Børnenn sungu Hosianna / Matth. 21. O Herra Gud / Høfdu Steinarner Orsøk til ad hroopa þa Christur Jnnreid til Jerusalem? Hvad høfdu þeir ecke þegar hann var af Jerusalem so sem Bølvan otreken? Ef Dauder Hluter mattu vakna vid / þa Lijfsins HErra kom til sinnar Arfleifdar / hvad mattu þeir ecke þegar Lyfted doo a Krossenum? Skyllou Musterisins Vegger hafa gleped Hlood af sier / hefdu Børnenn þagad? Hvad var þa øll Verølldenn ecke skylldug ad giøra / þar aller løstudu / hæddu og hrækludu / og a Krossins Galga negldu hennar Skapara? Þetta hroopar øll Natturann fyrer Oþacklæte og OGudlegu Mannkyne a Þijslar/Veige allrar Verølldarennar Lausnara / þvi samþijnest hun sijnum Skapara i hans Pijnu / so sem ecke hefde hun Rænu a ad giøra sijns Embættis Skylldu / þar Manneskiann var so Afsinna / ad hun Aflijfade sinn Lijfgiafara. Þesse Natturunnar Vanbrot hefe eg mett i Dag fyrer ydrum Kiærleika ad yfer vega. Og villdum vier þar fyrer i þetta Sinn Hugleida þau sierlegustu Furduverk sem ad skiedu i Pijnu vors Endurlausnara / med þeim Lærdoomum sem oss til Huggunar og Aminningar

Y 9 taka

taka megum þar af. Styrk oss til þessa Verks O Gud i JEsu Nafne/ Amen.

Utleggingen̄.

ÞAr urdu Myrkur yfer alla Jordena / og Soolen̄ miste sijna Byrtu/
seiger i Textanum. Hvørt þesse Formyrkvan hafe einasta skied i
Gydinga Lande/ edur yfer allan̄ Heimen̄/ vil eg i þetta sinn ecke fæ(ra) mitt
til Orda. Vær vilium alleinasta færa oss i Nit þetta Dasemdar verk
til Gudrækelegrar Um̄þeinkingar / vitande ad þau so vel sem aller Guds
Giørningar eru skieder oss til Lærdóms. Hvørsu mætte hid blessada
Heimsins Lios lijsa Mønnunū/ þar Manansins Endurlausnare var Kval-
en̄ / og þad skiæra Lioos sem upplijser alla Men̄ sem koma i þennan̄ Heim/
Joh. 1. took under ad ganga? Sool Riettlætesins / Mal. 4. var sijne
Undergøngu nærre/ þar Daudans Skugga tok til ad sija yfer þau all-
ra Helgustu Augu sem ad eru þusundsinnum skiærare en̄ Soolen̄/ Syr. 23.
Þvi var þess øll Von/ ad hin Natturlega skammadest sijn ad lijsa. Þegar
Men̄ sia eirn vidurstyggelegan̄ Hlut sem aller blygdast vid Augunum ad
lijta/ þa snua Men̄ sier undan̄/ edur jafnvel byrgia þau Augu sier. Sool-
ena kalla spaker Men̄ Auga Heimsins / hun hefur allrei so blygdun-
arlaust Verk yferskined sem þa/ ad Gudlauser Heidingiar og Hardsvijr-
ader Gydingar tooku Konung Dijrdarennar af Lijfe / þar sialft Lijfed
var aflijfad/ þar Daudans Daude mætte Dauda deya / Os. 13. þa
Dagurenn vard ad Nottu Myrkranna Verka / þvi byrger Natturan̄ þau
Augu sier/ ad hun ei skyllde horfa a/ ad Natturunnar Herra være þa
en̄ af Døgum radenn. J mikelle Sorg og Harmkvælum ploggudu Judar ad
byrgia sijnar Asiauner. David gieck med huldu Høfde yfer um̄ Lækenn
Cedron/ 2. Sam. 15. So seiger Micheas 3. Cap. Sionendurner munu
til Skammar verda / og Spasagnararner blygdast/ og þeir munu aller
byrgia sijnar Asionur/ þvi þar er ei Andsvar fra Drottne. Nu byrg-
er Himenenn sitt Andlit/ og þoler þar ecke yfer/ ad hann sem uppfyller bæde
Himen og Jord/ 1. Reg. 8. Hann i hvørs Auglite Himnanna Himnar ecke
eru hreiner/ Job. 15. ja/ hvørs Hasæte ad Himenenn er/ Es. 66. hann
skule a sinne Footskør einum Madke og ecke Manne lijkur verda / Ps. 22.
Formyrkvun Solarennar orsakast þar af (epter þvi sem hiner Vijsu seig-
ia)

la)ad Tungled geingur a mille Solarennar og Jardarennar. Þo skiede
þad ecke i þessare Formyrkvan/ þar Tungled var i sinne Fyllingu/ hvad
fyrer hun var a mote Natturunne/ þvi giefur þetta mier Orsøk til ad
þeinkia þar um̃/ ad vorar daudlegar Jllgiørder settu sig a mille Christi
Manndoms i Hyinunne/ og þess blyda Auglits Fødursins/ hvør ad er Sool
þrar Himnesku Jerusalem/ Apoc. 21. so ad Geyslar hn̄s Føðurlegrar
Elsku/ nædu ecke ad skyna i gieghn̄ þar/ yfer þann Elskulegasta Guds/
& su Velþocknan sem̃ hn̄ hefur i syn̄u Eingietna Syne/ Matth. 3. um̃
hverfdest/ ef so mætte ad Orde komast/ i hin̄ stora Byrdar Þunga hn̄s
Reide/ hvør ed kvalde Jesu blessadan̄ Lykama og Saal allt til Dauð-
ans. Sia hier christenn Madur þann̄ brenn̄heita Kiærleika lifanda Guds/ s
hn̄ hefur elskad þig med þegar þu varst hn̄s Ovinur/ Rom. 5. Er ecke
þta skied til þess ad þynar Synder ecke adskilie þin̄ Gud og þig/ Es. 59.
Og þegar ad Skugge Myrkranna Verka og hiner fulu Dampar þinna
Jllgiørda & Vodorda Brota stygga upp i Himenenn̄ þ hin̄ riettlata Doo
mara / ad Christur med sinne Forþienustu afmade þar þa so sem ann̄
ad Sky / Es. 44. og kaste þeim i Hafsins Diup / so þeirra ecke ad
eilyfu minnst verde / Mich. 7. Um̃ þessa Formyrkvan spaer Amos i
8. C. a þessann̄ Hatt. A þeim Tyma vil eg læta Soolena undergangа
um̃ Middeige / og allt Landed myrkt verda a Deigenn̄. Minn̄ Herra
JEsu / þvi munde ecke þad blessada Lioos Veralldarennar innebyrgia
sitt Liooma/ þar Lioome Fødursins Dyrdar / og Jmynd hans Guddom
legrar Persoonu læmde sialfann̄ sig / so sem Paulus ad Orde kiemst/
Phil. 2. og Guddoomurenn̄ (so ad seigia) hulde sitt Auglit fyrer Mann̄-
doomenū þegar Christur leid. Þvi skillde ecke Landed myrkt verda &
þegar Lyfsins Trie / hvørs Blød ad þiena til Heidingianna Lækning-
ar / Apoc. 22. var af heidenna Manna Myskunarlausū Høndū upp-
rætt af Lande lifande Manna. Epter þad mikla Myrkur sem skiede
fordum i Ægyptalande/ Exod. 10. þa fylgde Jsraels Sona Frelsun
og Utleidsla af þvi Þrældoms Husenu / enn̄ þessum Myrkrum hefur
fylgt eitt eilyft Frelse fra Syndarennar Þrældoome. Epter Myrk-
renn̄ i Ægyptalande kom Slatrun Paskalambsins / Exod. 12. enn̄ i
 þessū

þessum Myrkrum verdur þad sanna Pæskalamb slaktrad a Krossens Altare/sem ber allar Veralldarennar Synder/Joh. 1. Gydingar høfdu beded Christū um̄ Teikn af Himne/Luc. 11. Sia hier eitt Teikn sem skied er i Augū allrar Veralldarennar. Hvilikur mun hñ vera i Dyrdenne/sem so er krøptugur i Pijnunne? Hvør mun hñ vera lifande/sem er so Vollugur deyande? Hvad oblugur mun hñ Drotknande/er so drottnat yfer hinum miklu Høfudskiepnū i Mynd eins Þioons lijdande? I Exod. B. 10. C. skipade Drottenn Gud Moysi ad upprietta sijna Hend til Himens/ad þar yrde Myrkur yfer allt Landed/og þar vard Myrkur z. Voka i Egyptalande um̄ þria Daga/so eirn Madur sa ecke sinn Brodur/enn øllū Israels Sonū var liooss i þra Hybijlū: Enn sioed/ hier er meir enn Moyses/hier er JEsus Sonur Guds lifanda/hann utbreider bædar sijnar Hendur a moote Himnum a Krossens Trie / hier verdur Myrkur yfer allt Landed um̄ þriar Stunder: enn i þssu Myrkre hefur øllū andlegū Israels Sonū upprunned eitt skiært og fagurlegt Lios/ so eirn Broder þarf ei ødrū ad kienna/helldur verda þr aller af Gude lærder/Jer. 31. og aller þr ed a JEsū Christū trua / hvør ed gaf sitt Lijf ut fyrer sijna Brædur/ þeckia hvør annan fyrer Systur og Brædur/ z eru eitt Innbyrdis so sem hñ og Faderenn eru Eitt/Joh. 17. O HErra Gud/ hvad skal eg hier til seigia? Eg vil bruka þ sama Orda Tiltæki sem Jeremias i 2. Cap. brukar yfer Syndū Israels Folks/ seigiande: Himenenn skyllde grua þar yfer/hrædast og skielfast mikelega. Hier synnest mier ad Himenenn og Himnanna Kraptar giøre af Alvøru þessa Befalning Drottens. Enn þu christenn Madur sem ert hin veikasta Boola af Floode þessarar Veralldar / kiemur þier ecke til Hugar ad byrgia þitt Andlit sem er fullt af Ovyrdingu / þegar þu heyrer ad Soolenn sem Daglega upprennur yfer þier Ranglatum / Matth. 5. Hun sorknar i þijns Skapara herfelegustu Nidurlægingu? Veitst þu ecke hvad St. Paall seiger? Eph. 5. Þier vorud fordum Myrkur/enn nu erud þier Lioos i Drottne/gaanged so sem Liossins Børn. I þessum miklu Myrkrum sem þu heyrer i Dag vera talad um̄/hefur Leoned af Kyne Juda/ Apoc. 5. Myrkranna Høfdingia sigrad og Herleid-

ingunna

ingunne ad Nerfænge leked / Eph. 4. og þig sem eilijflega ætter ad
kveliast i ytstu Myrkrum med Ope og Tannagnýstran / drifed ut af
þeirre Grifiunne/ hvar eckert Vatn var inne/ Zach. 9. Paulus skrif-
ade þesse Ord til þeirra i Epheso/sem af Heidingium hỏfdu Christ-
ner giorst. Þu ert og christenn af Heidingium komenn/hvorier af Gude
eckert vissu. Seig mier/ Hefur þu aflagt Verkenn Myrkranna/sijd-
ann þu heyrder JEsum a Krossenum fyrer þig uppheingdann? Þegar þu
les ad þu skuler Ottast og Elska Gud/ enn fremur þo æin Vmþeinking-
ar þar hør um vest lijkar/sem er syndugt Athæfe eru ecke þad Myrk-
ranna Verk? Þegar þu hugsar Illt i þijnu Hiarta og fremur allar
Odæder under Skyne Meynleysesins og Gudhrædslunnar/ enn veitst þo
ad hann sier hvad i Myrkrunum er huled / Syr. 23. Herker þad ecke
ad vilia blinda hann/sem Augad hefur skapad? Þa þu sier eirn Vesal-
ing Naud lijda / sem eins mikid færde inn i Heimenn og þu / og allt eins
miked mun burtu bera/enn þu byrger þijn Augu fyrer honum/og stijng-
ur þau helldur ut/ enn ad þau skuler siaa Aumur a hønum/er þa ecke æred
myrkt þ. Augun þier? Þegar einum geingur i Vil/ og hans Lucka er þier
þo eingenn Afdrættur/enn þitt Hiarta gremst yfer þvi/z þu ert Rang-
eygdur af hans Velgeingne/ munt þu þa fyrer Myrkre þinnar Ofund-
ar/ gieta ratad þann Veg/ sem Guds Børn feta eiga inn til Lijfsins?
Þegar þu elskar þijn eigenn Lijte / og Biælkenn i þijnu Auga skygger a
alla þijna Klæke / enn Flijsenn i Naungans Auga / er þier ævallt fyr-
er Siooum / Matth. 7. Er þad ecke Svartnætte eigenn Þookans?
Þegar einhvør af Mannlegum Veikleika giører edur talar þier nock-
ud a moote/enn þu siest ecke fyrer/ jafnvel ad voga þinn eigenn Velferd
hønum til Olucku/ mun þa ecke Myrkur Foolskunnar apturbyrgia þijn
Augu / so þau gæte ecke ad / ad skamma Stund verde Hønd Høgge feig
enn? Þegar Satan hefur þig uppa eitt ofurhætt Fiall / og sijner
þier øll Rijke Veralldarennar og þeirra Dijrd/Matth. 4. enn þu veitst
upp yfer þier stendur Drottenn Gud þinn/sem þu alleina ætt ad tilbid-
ia/ munu þa ecke renna a þig tvær Grijmur / hvørium helldur þu eiger
ad þiena Gude edur Mammon? Ecke munu þeir aller vera / sem med

geodre Samvitsku hroosa kuk:e/ ad ecke hafe vorded myrkt fyrer Aug=
um sier i hvilÿku Tilfelle. Þegar dæma a mille Brodur og Brodur/
a millū Bloods og Bloods / eñ hiñ Volduge ber Fie i Doomeñ / eda
Olleñ kvelur/eda Vinættañ kyllar þa Hønd/sm̄ a Sverdenu helldur/
Mun þa ei Andskoteñ setia Brillur uppa Rietttarans Naser/so hñ ecke
sæe ramad þañ Nøggstad sm̄ hñ ætte? Villdū vier nu reña vorū Aug
um fra Giælÿfe Verralldar þsiarar um̄ stundarsaker/og bera þsse Verk
samañ vid Lioos Guds heilögu Orda/ þa þyker mier ecke Olÿklegt ad
Andlit vorrar Samvitsku munde rodna fyrer Gude. Med hvøriu
Augū skal eg lÿta þiñ Brodur Joab? sagde Abner fordū Daga/þegar
Nasael rañ epter hm̄ i Bardaganū/ef ad eg slæ þig i Hel? 2. Sam. 2.
Eñ hvøriu viliū vier Gude eilÿfū Konunge og alleina rÿkū svara/þar
vier høfū hñs Son krossfestañ? og fyrer vor Myrkra Verk/er Magt
Myrkrañā yfer hñ komeñ. Munū vier þora helldur eñ Tollheimtuma
ureñ/Luc. 18. ad lypta Augū vorū upp til Himeñs? Munū vier diarf
are verda eñ vor Fader Adam? Sa er falde sig fyrer Gude/ & þorde ecke
ad lÿta hñs Auglit/Gen. 3. Þar fyrer/christeñ Madur/kañast þar vid/
ad þier ber Blygdun þÿns Andlitis / eñ honū ber Dÿrdeñ og Heidur=
eñ/Dan. 9. J Atañs Mæta seiger Pÿslar-Sagañ/Ad FORtialldeð
i Musterenu hafe i Sundur-rifnad FRa OFañverdu / Allt Nidur i
GJegn. Von var ad þ Mustered sm̄ var med Høndū giørt/ munde ei
standast þa Ogn/ad hid dÿrdlega Mustere hñs Lÿkama var nidur broted
Joh. 2. Þetta Fortialld ad skyllde þ allra Heilagasta fra sialfu Mustere
enu/ hvar iñe var a Døgū Salomonis/Sættmæls-Ørkeñ/ Nadar=
Stolleñ og Vøndur Aaronis/sm̄ voru Skugge epterkomande Giæda/
Heb. 9. Þvi sundurrifnar Fortialldeð/ad Skuggeñ yrde burttekeñ/þar
vier høfū sialfa Hlutena. Ørk Sættmælans mille Guds og Mañā
var uppfest a Krossens Trie, JEsus S er eirn Nædar-Stoll i sÿ=
nu Bloode/Rom. 3. var hier øllū giefeñ. Kvistureñ af Root Jesse var
bloomgadur/Es. 11. Lÿfsins Braud var af Himnū ofañkomed og øllū
frambooded/so ad hvør sm̄ æte þar af/skyllde ei Daudañ smacka ad ei=
lÿfu/Joh. 6. Jñ fyrer Fortialldeð i þ allra Helgasta/mætte ei ganga
nema

nema hinn ædste Kiennemann eitt Sinn a Are/ enn þad rifnar hier i sundur/ til ad audsyna þar med/ ad hinn ædste Biskup vorra Saalna/ er þad sitt eiged Blod/ einu sinne inngeinged i þad allra Helgasta/ og utvegadre eilyfre Endurlausn/ Ebr. 9. Þar fyrer er oss nu þad allra Helgasta opnad/ sem er i Himnum/ so vier hofum frjalsan Tilgang til þess Himneska Naadar-Stools/ af hvørs Fyllingu vier hofum aller medteked Naad fyrer Naad/ Joh. 1. Ei matte Almuge Mann inganga fyrer Fortiallded i Musterenu/ Levit. 16. enn hier er þad sundur-rifed fyrer hans Dauda/ sem hefur fullnægt Logmaalenu/ og lided fyrer þad/ sem vier med vorum Syndum hofdum forskulldad/ so ad hvør einn Riett-trunadur er Guds Kiennemadur i synu Hiarta/ Apoc. 1. sem er hans Mustere. Hann hefur Fortiallded i sundur-rifed/ og þar med i burtu teked þann Veggenn/ sem mille var/ og giort eitt af badum/ Eph. 2. so þar yrde eitt Sauda Hus og einn Hyrder/ Joh. 10. og ei være framar Kall edur Kona/ Þræll nie Frelsinge/ Gydingur nie Griskur/ helldur aller eitt i Christo Jesu/ Gal. 3. Kiennemannahofdingenn hafde adur rifed syn Klæde a mote Guds Bode/ er hann kiende Frelsarann Gudlostun: Enn Gud Allsherjar uppa þad hann audsynde ad hann og hans Selskapur være sekere þre Ohæfu/ hann lætur Fortiallded sundurrifna. Þesse Atburdur ætle nu ad kienna oss Mynner elskanlegir/ ad sundurrifa ecke vor Klæde/ helldur Hiortu vor med heitre Jdran/ Joel. 2. Giæt ad syndug Manneskia/ hvad Ovidurkvæmelegt þad er/ ad þinn Lausnare hanger a hinum smænarlegasta Krossens Gaalga. Hans Holund er sundursliteð af hudstrokunum/ sundurmared af Hoggunum/ sundurrifed af Þyrne Broddum/ sundurstanged af Noglunum/ sundurflakande af Saarum og Benum/ og Lotsins sundurkramed/ sundurkreist og sundurmared af Guds elldlegum Reide Svipum og Obærelegum Þunga þinna Synda/ sem hann hefur bored og Hegningarenar [illegible]/ uppa þad þu hefder Fridenn/ Es. 53. Þegar þu villt þa fyrer þier virda/ þa mætte þier under eins til Hugar koma/ ad draga þa Skyluna fra Augum Saalar þinnar/ sem þar leinge hefur fyrerhanged/ og glepur so þad þinn lifra Manne/ ad þu þecker hvørke Gud nie sialfann þig. Villt þu vera Guds andlegur Kiennemadur i þinu Hiarta/ sem ad er hans Mustere/

þa

Þa byriar þier ad athuga i hvada Herberge hañ vill bua/ sem er i einu sundurknosudu Hiarta/ Es. 57. Fornier Gamla Testamentesins eru ad sønu fyrer JEsu dyrmætu Foorn a Krossens Altare afmædar og ad øngvu giørdar/ eñ þar fyrer skallt þu ecke meina/ ad þu eiger øngva Skulld Gude ad giallda. Eñ hvilykt er þad Offred sem hønum þocknast : Þar seiger David fra i Ps. 40. Blood Vxana og Nafrasia þocknast þier ecke : Eñ harmþrungeñ og sundurknosadañ Anda munt þu ecke fyrerlyta/ Ps. 51. J þridia Mata seigia Gudspiallameñerner/ Ad Jørdeñ hafe Skolfed. Hvad hrædelegur hefur Jardskialfte þesse vered/ Børn myn : Þar ecke einasta Fialled Golgata/ a hvøriu ad stood Drottens Kross / helldur øll Verølldeñ hefur leiked a Reideskialfe. Plinius eirn heideñ Madur seiger fra / ad a Valldstioornar Døgum Tiberij Keysara um̃ þetta Skeid hafe 14. Stader i Gricklande og i þeirre minne Asia i Gruñ nidur falled/ hvørra Nøfn Cornelius Tacitus i añare Book siña Anala øll upp telur. Hefur nu þesse skielfelege Jardskialfte vered eitt Teikn Guds Almattugs Heiptar Reide/ þar hañs Eingieteñ Sonur/ i hvørium hønum alleina vel þocknast/ Matth. 3. er fyrer añarlegar Synder af hiñū syndugustu so hardlega utleikeñ/ þ giefur Messias til Vitundar i Ps. 18. med þessare Harma Kløgun. Daudañs Angist hefur umkringt mig/ og Belials Becker hafa Ognad mier/ Eg kallade til DRottens / og Jørdeñ titrade og skalf/ og Grundvøllur Fiallaña hrærdest og umturnadest/ þvi hañ vard reidur. O miñ HErra Gud / Hvad stoor er þyn Þolenmæde yfer Syndene z Ogudlegu Mañaña Athæfe! Hier gieck so mikel Ognan a/ ad Jørdeñ gat ecke stadest under þeim þunga / þa heñar Skapare leid. Natturañ took ad glidna i sundur/ þvi þær Hendurnar voru a Krosseñ negldar/ sem vega heñar Þunga med einū Fingre og iñelykia Siafar Hafed i sinū Hnefa / Esa. 45. Hañ ber alla Hlute med Orde sijns Kraptar/ Ebr. 1. Þvi skylldu þa ecke aller Hluter sundurbresta/ þa hañ sem hefur Ord eilijfs Lijfs/ Joh. 6. mætte deyia? Þegar Løgmaaled var Fordū utgiefed/ þa skalf Jørdeñ/ z Fiølleñ bifudust z titrudu eins z eitt Strá/ Exod. 19. Eñ sia/ hier liggur øll Løgmalsins Bølvan a

þeim/

þeim/ sem Løgmaaled hafde utgiefed/ en hafde þo i allan Maata upp-
fyllt Løgmaaled. Þvi skielfur Jørden af Ognan / ad su Handskriften
sem mooke oss var/ er borenn uppa Tried/ og a Krossenn negld/ Col. 2. en
Evangelium/ sem er Kraptur Guds til Saaluhiaalpar/ ollum þeim sem trua/
Rom. 1. er hier underskrifad med hans Blode/ sem vorden er Bølvan fyr-
er oss/ Gal. 3. Core/ Datan og Abiram mogludu moote Gude/ þar fyrer
urdu þeir lifande i Jørdena nidur ad fara/ Num. 16. En meire Mot-
mæle hefur þu hier þolad minn HErra JEsu/ þvi er ei ad furda / þo
Jørden opne sig/ og biode sig til ad svelgia þa Ogudlegu Skaalka/ sem þ
saklausa Guds Lamb høfdu a Krossenn neglt: En hier sioum vier ad þitt
Blod er Forlijkun fyrer allar Veralldarennar Synder/ ad þijnum Kvolurum
hefur þyrmt vered fyrer þijna Bæn i þinne bitru Pijnu/ Luc. 23. En
Nattkurann maa samþijnast sinum Gude. Þeir høfdu hropad til forna/
Krossfestu hann/ Krossfestu hann/ en hier opnar Jørden sinn Munn til ad kunn
giøra þitt Saklleyse og aaklaga Gydinga. Þegar Adam neytte þess for-
bodna Avaxtar Jardarennar/ þa var Jørdunne bølvad/ Gen. 3. En su
Bølvan linadest þa þess fyrerheitna Sædis Skullde. Nu maa sijnast ad
Jørden/ þar hinn annar Adam/ sem er Drottenn af Himne/ var þijndur a
henne/ ad hun kvijde vid ad henne verde ad nyiu bølvad med eilijfre Bølvan.
O HErra Himneske Fader/ Fader allrar Naadar og Myskunseme/ vier
meigum jaata þad um oss/ sem Jeremias seiger i 5. Cap. Ad vier høfum hard-
ar Asioonur/ so sem eirn Steirn/ og villum ecke umvenda oss. Vor Hiørtu
eru hardare enn Klettur/ þar Biørgenn i sundur klofna og Jørden skielf-
ur/ en oss kiemur ei til Hugar ad laata oss Ogna þær Synder / sem hafa
þinn Son Krossfestann. GRafer FRamliidenna Lukust upp/ En vier erum
so dauder i Syndunum / og so diupt nidur grafner i Ranglæted / ad vier
kunnum ei rijsed upp ur hinne fulu Grøf Holldsens og Blods a moote vor-
um Herra. Af þijns Eingietens Sonar Sijdu/ sem er Hella vors Hiaalp-
rædis / utrennur Blood og Vatn / Joh. 19. En af vorum Augum giefur
ei stocked eitt Ydranar Taar. JORden SKalf Og BJørgenn i sund
ur klofnudu a Pijnu Deige vors HErra. O/ hvad meiga vor Hiørtu
vera Steinum hardare/ þar Minning Drottens Dauda/ er vier hølldum

a þessum Deige/ kañ þau ecke ad mykia til Ydranar og Apturhvarfs fra Ogudlegu Athæfe. O hvad stor Munur er þo a milli Guds og Mañā/ ad hñs Hiarta brestur yfer einū ydrande Syndara/ so hñ hlytur hm̄ myskunsamur ad vera/ Jer. 31. eñ Syndarañs Hiarta er so Obifañ legt/ ad Jesu dyrmæta Blood/ fyrer hvøriu øll Verølldeñ liek a Reidē skialfe / þ fær ecke orkad þui ad Madureñ græte sijna Synd þ Gude. O þu almattuge Gud/ s alla Hlute kañt framar ad giøra/ eñ vier kuñ um ad huxa edur mæla/ Eph. 3. Vñ skier þu vor Eyru og Hiørtu med Sverde þiña H. Orda/ so ad þau meige fiña til Synda siña og Christi bitru Kvalar: Lat oss medañ Nadartymeñ eñ nu yferstendur þeinkia þar til/ ad hñ mun aptur koma i Skyum Himens med Magt og miklu Vellde. Elldureñ mun breña þ hñs Auglite/ i hvøriū Himnarner mu nu forganga/ med stor Brestū/ og Høfudskiepnurnar af Hita bræna/ edur eñ allt þta skier/ 2. Pet. 3. O Herra Gud/ Gief oss þa ad vier upphefiū vor Høfud/ so ad vier þeckiū vorn Vitiunar Tyma/ so vier lærū ad fela oss i Biargskorunū/ sem eru blessadar Vnder þijns Eingietens Sonar/ og þar i dyliast medañ Reideñ fram hia geingur/ Es. 26. svo ad vier a þeirre vondu Tyd mættū fraskilder þeim Ogudlegu/ er JEsū ad nyiu Krossfesta og Foottroda hañs Blood/ Hebr. 10. Þvo vorn Skruda i Lambsins Bloode/ Apoc. 7. og med þui dyrdlega Skarte iñganga i hñs Brudkaup og þa himnesku Jerusalem / til ad lofa þig Eilijflega/ þu Hæleita Guddomsins Þrening. Þad veite oss Gud Fader/ Sonur og H. Ande fyrer Christi blessada Forþienustu / A M E N.

A Pæska Dageñ.

Gudspialled/ Marc. 16. Cap.

OG þa ed Þvottdagureñ var umlideñ/ keyptu þær Maria Magdalena/ og Maria Jacobi z Salome/ dyrdleg Smyrsl/ ad þær kiæme og smyrde JEsum. Og miøg snema Morgņs eirn Þvott-Dagañā / Komu þær til Grafareñar um̄ Soolar Vppruna. Og þær søgdu sijn a mille: Hvør mun vellta fyrer oss Steineñum af Grafarmuñanum? Og sem þær litu þangad/

sau þær ad Steirnenn var afvelltur. En hañ var ad søñu nærsta mykell, Og þær geingu inn i Grøfena / og sau eitt Vngmeñe sitia til hægre Hlidar / skrÿddañ sijdu Klæde hvijtu / og þær urdu Ottaslegnar. En hañ sagde til þeirra: Eige skulud þier hrædast. Þier leited ad hinum Kroßfesta JEsu af Nazareth / hañ er uppriseñ / og er ecke hier. Sied þañ Stad hvar þeir løgdu hañ. Nelldur fared þier burt og seiged hañs Læresveinum og Petre / ad hañ mune ganga fyrer ydur i Galilæam. Þar munud þier sia hañ / so sem hañ sagde ydur.

Exordium.

SA Steiren sem Vppbyggendur hafa burtu kastad / Hañ er vordeñ ad Høfde Hyrningar / af DRottne er þesse / og er Vndarlegur fyrer Augum / A þessum Deige hefur DRotteñ þad giørt / Føgnum og verum Glader a hønum seiger David Konungur / Psalm. 118. Ad þetta Kvæde sie ordt um Mañkynsins Frelsara / vottar sialfur hañ / Matth. 21. En hañ þyder þessañ Spadoom uppa sig / hvørt og so i hañs Dauda og Vpprisu ad øllu Leite framkomeñ er. Hvørneñ þeir hafe hønum burtkastad / þad høfum vier heyrt a umlidnum Føstu Tijma. En hefde DRotteñ ad eins vort aumt Hold og Blood uppa sig teked / og dæed i þvi sama fyrer aller Veralldareñar Synder / þa hefde hañ ad søñu ad fullu loked þa Skulld er vier attum Gude ad gialld / Þar fyrer sagde hañ og under sitt Andlat / hangande a Krossenum / ad þad Fullkomnad være / Joh. 19. En ecke vorum vier vyser i þvi ad hañ hefde goolld fyrer oss hiñ Sijdarsta Pening / nema hañ hefde af Fiøtrum Daudans leystur vered / og þad sama kunngiøra læted / og sialfur sig Opeñberad / Og þvi kalla eg þad riett sagt / ad JEsus Christus sie ad Høfde Hyrningar vordeñ i siñe Dijrdlegu Vpprisu. A þessum Deige hefur DROTTeñ þad giørt seiger Skalldeð / Føgnum þvi og verum glader a hønum: Ekkert hefur oss þvilijkt til Kiæte bored / Guds Børn / og eingeñ Sool hefur oss fegre upprunned eñ þesse. Adra Daga giører hin Natturlega Sooleñ med siñe Vpprás / En þeñañ Sool Riettlætesins sialf / er hina skapad hefur. Þegar Sooleñ upprenñur / formyrkvar hun hin ønnur Himentungleñ med Nálægd siñar Birtu / En þegar hin Blessada Sool Riettlætesins undergieck i hinu bitra Dauda Streyde / þa giørde hun hina myrkva / þegar hun hvad fegurst skein: So miked Valld hafde hañ bæde a Himne og Jørdu midt i Daudanum / hvad mikla Birtu mun hun þa bera i allra Riettrúadra Hiørtum i siñe Vpprisu? Þesse hin fagra Sool rañ oss upp fyrst allra i hañs Getnade / eñ strax epter hañs Fædingu droou brádlega fyrer hana Ský vors auma Holds Veikleika / og sijdañ Daudans / er hañ þo ecke forþienad hafde. En a þessum Deige er hun so rett Skiñ uppruñeñ / ad hun mun framar alldrei undergañga / þvi Christur uppriseñ af Daudum / deyr ecke meir / og Daudeñ rijker ei framar yfer hønum / seiger Paulus / Rom. 6. Þeir slátrudu hønum so sem Lambe/

Lambe / eñ hañ reis upp aptur so sem ungt Leon. Johañes Baptista kallar hañ þad Saklausa Guds Lamb / sem i burtu ber Veralldareñar Synder / i hañs Nidurlægingu / Joh. 1. Johañes Evangelista nefner hañ þad Leoned af Kyne Juda / sem Sigured uñed hafe / Apoc. 5. i siñe Upprisu. Fögnum þvi og glader verum / Christner Meñ Syngiande og Spilande DRottne i Hiörtum vorum. Guds Heilager Einglar þeir Himnesku Andar / hvörium Guds Sonur eckert hafde utvegad med synum Dauda / þeir fagna synum HErra i hañs Upprisu / Joh. 20. Þvi skylldum þa ecke vier Allshugar fegner verda Synduger Ormar ? sem vorum Daudans Meñ / hefde ecke DRotteñ uppriesed oss til Riettlætis. Christi Postular trwdu ecke Upprisu DRottens fyrer Fagnadar Saker / Luc. 24. Þesse bráde Fögnudur var meire eñ so / ad hañ leyfde þeim ad grunda hvad sañast være i pllootu Bragde / Eñ vier sem trwum fyrer þeirra Vitnisburd / Lætum oss þeim samfagna og glada vera / þad bydur oss Guds heilög Mooder / og heñar Selskapur / Þad bioda oss Einglar DRottens / Þad bioda oss hañs Postular / Þad bioda oss Himen og Jörd / Þad bydur oss sialfur hañ i hvörre Nafne vier Sigrenum hroosum / seigiande til siñar Christne : Vakned upp og synged þier sem i Duptenu ligged / þegar þier hafed nidurstreiged hiña Anodvitu til Jardar / Esa. 26. Og uppa þad / Brædur myner / ad vier mættum þad þess betur framkvæma / Viliium vier af þessa Hatydardags Evangelio nockud giör yferveiga Upprisu DRottens med þeim Avöxtum og Amiñingum sem þar af rysa.

J þessu Kyrende hiálpe oss goodur Gud / fyrer Forþienustu syns Eingetens Sonar med Naad Helaga Anda / AMEN.

Vtleggingeñ.

ÞAcker og Lof sie eilyfu Gude fyrer þa Naad / ad JEsu Dyrdarfullu Upprisu þarf ecke med Vitnum ad stadfesta / nu sem stendur / þvi þar er eingeñ a medal Christeña Maña / sem þad ecke jaate / Eñ a hiñu fyrstu Dögū Christneñar / lögdu Guds heilager Meñ ecke so mikid Kapp a nockurn Hlut sem þeñañ / z þvi sagde Petur fordū Daga / Act. 1. Þad byrtar ad einn af þm Moñum / sm med oss vered hafa alla þa Tyd / er Drotteñ JEsus gieck iñ z ut a medal vor / byriande a Skyrn Johannis / allt til þssa Daga / er hñ var fra oss uppnumeñ / ad einn af þm verde Vottur hñs Upprisu medur oss / z eñ framar þa ed Petur talde um fyrer Judū / hvörier JEsum Krossfestañ höfdu : Þier Afneitudud hiñū Heilaga z Riettláta / eñ beiddust epter ad ydur yrde Mordingeñ giefeñ / eñ Höfund Lyfsens deyddud þier / hvörn Gud hefur uppvaked af Daudū / hvörs vier aller Vottar erū / Act. 3. z um alla Postulana til samans ber Lucas Vitne seigiande /

Act. 4.

Act. 4. Og med miklū Krapte vitnudu Postularner um̄ Upprisu Drottens vors Jesu Christi. Þetta er ecke af Mōñū skied/ B. M. helldur af Gude / so ad hans Saklecke stadfestur yrde a medal þeirra/ til MysKunar þm̄ z Syndalausnar. So seiger Petur aptur / Act. 10. Þeñañ uppvakte Gud a þridia Deige/ z giorde ħ berl/ecke ollu Folke/ helldur fyrer Vottum þeim/ sem af Gude tilskickader voru/oss sem̄ ad ǽtum og druckū med honū. Og uppa þad ad Christs Lǽresveinar ei kunnu ad fara villt i þessu/ þa hefur hañ i heila 40. Daga umgeingest med þeim hier a Jordunne/adur en hañ til Himna stie/ Act. 1. og sijnt þeim klǽrlega/ecke einasta ad hañ upprisen være/helldur med sama Lijkama/og þo forklǽrudum/med Majestegū Lijkama/ og þo Dijrdlegum/ med þm̄ Lijkama sem a Krossenū hieck/og i Grofena var nidurlagdur/ og þo er Volldugleg a upprisen/ ad lucktre Grofeñe og Steinenū Ofanvelltū. Ad hañ hafde Nattkurlegañ Mañs Lijkama vottar hañ/Luc. 24. Skaaed og þreifed a/þvi Ande hefur ecke Holld nie Bein/sem þier sjaaed mig hafa. Ad ħ være sa same Lijkame/auglijser hañ nockru sijdar i þessum Capitula Lucæ/seigiande: Skaaed mijnar Hendur og Fǽtur/ ad eg em þad sialfur: Hañ talade vid þa/hañ braut Braudid/hañ at og drack med þm̄/eins og til forna/hañ liet þa þreifa a þvi sama Holldi/ z sijnde þm̄ somu Hendur sem̄ a Krossen̄ negldar voru / og þa Sijdu / er med Lenzuñe var i giegnū stungen / þar hañ þo z sama Sin̄ inngieck til þeirra ad Lucktum dyrum / so sem̄ añar Ande / ad þeir sia mǽttu ad ħ være hins same Lijkame sem Leid/ z þo Dijrd Oveniulegre prijddur: Ja/ til þess ad ecker vantade þm̄ til Truarstyrkingar/ Took hañ til a Moyse og ollum Spamōñunū/ og lagde ut fyrer þeim allar Riktningar / sem af honum voru / Leidande þeim fyrer Sioner / ad Christo byrjade þetta ad lijda/og inngañga so i sijna Dijrd/so ad þeirra Hiarta brañ i þm̄/er hañ talade vid þa a Veigenū/ Luc. 24. Eñ so ad þeir mǽttu fyrer vijst vita/ ad hañ bǽde Gud og Madur være/ og ad Mañdoomuren være ecke i Daudanū vid Guddoomeñ skilen/ Itrekade hañ eitt af þeim Kraptaverkum er hañ adur giort hafde / og upp er teiknad hia Joh. 21. þegar hañ kom til þra/er þeir voru ad Fiskeveid-

um/ og höfdu un̄ Noottena einkis ablad/ en hn̄ baud þm̄ ad varpa ut Netenu til hægre Handar/ hvad so tookst/ ad þeir gætu þau valla inneb̄yrgt fyrer Mergd Fiskan̄a/ er i voru komner. Nu/ þar ed Einglarner hafa Drottens Upprisu bodad/ Heilagar Kvin̄ur þeim truad/ Postularner hafa hn̄ sied/ a honum þreifad/ og vid hn̄ talad/ JEsus sialfur sig opinberad/ og utlagt Ritningarnar/ þær sem af honum voru/ og i hvorium hn̄s Upprisu spæd var og fyrermyndud/ og Guds heilager Men̄ hafa þusundū saman̄ læted sitt Lyf uppa þessan̄ San̄leika/ þa er hn̄ vissare og a fastare Rokū bygdur en̄ honū motseigia meige. En̄ hvoriar munu Orsaker þær/ Br. M. hvar fyrer ad so vandlega er bued un̄ þetta dyrmæta Efne? Ein er su/ ad Guds Sonur i hn̄s Upprisu hroosade Sigre yfer Dauda og Diofle/ og auglysste oss syndugum Mon̄ū/ vegna hvorra hn̄ þessan̄ dyra Sigur un̄ed hefur/ ad han̄ være Daudan̄s Daude og Helvytis Olifian/ Os. 13. Hertleidingen̄ være ad Herfange teken̄/ en̄ han̄ under eins hefde fridad fyrer oss hia Gude og Fodur. Þesse er hin hellsta Nytseme Upprisu Drottens. Hina adra seiger oss Paulus/ Rom. 6. med þessū Ordū: Vier erum iardader med honum fyrer Skyrnena til Daudan̄s/ ad lyka so sem Christur er uppvaken̄ fra Daudum fyrer Dyrd Fodursins/ svo eigum vier ad ganga i Endurnyung Lyfdagan̄a. Þar til er Christur dáen̄/ ad i oss meige fyrer hn̄s Dauda / deyddur verda hin̄ gamle Maduren̄ / þad er Upprunasyndenn̄/ ecke ad hun alldungis ut af deye / helldur derr hen̄ar Illskukraptur/ ecke ad hun burtteken̄ verde/ helldur hen̄ar Sekt fyrergiefen̄/ ecke ad Maduren̄ i Endurgietningun̄e heilagur verde / helldur medtekur hn̄ heilagan̄ Anda / fyrer hvorn han̄ framveigis dempad gietur Holldsins Gyrnder / Ecke Riettlætur i sialfum sier / helldur fyrer Christi Riettlæte/ fyrer hvort honum veitest sa Anda Kraptur / ad han̄ gietur upprised med Christo / og geinged i Endurnyungu Lyfdagan̄a/ þvi seiger Paulus framveigis: Vitande þ ad vor gamle Madur er under eins Krossfestur/ so ad afmæest Lykame Syndaren̄ar/ ad ecke þionum vier Syndeñe framar / Rom. 6. ecke seiger Paulus ad vier Syndlauser sieum / þvi þss er ecke ad vænta af Holldenu under Syndena

na felldu/ helldur seiger hañ ad vier ecke þioonū Syndenne/ þad er lꜳt um hana ecke drottna i vorum daudlegum Lÿkama / ad vier hlÿdum henne i hennar Girndum / so sem hañ ad Orde kiemst i sama Capitula. Þesse er hañs Meining i Ordunū er vier strax heyrdum/ þvi hañ svarar þvi sm̄ hñ andverdlega i Capitulanū hm̄ stutta framsetur a þeñan Hatt. Skulum vier þa i Syndunum dvelia/ so ad Nadeñ yfergnæfe? Fiarre sie þvi. Tveggia Guds Velgiørninga gietur og St. Páll i greindū Ordū. Endurgiefningarennar og Endurnÿungarennar. Vier erū Jardader med Christo fyrer Skÿrnena til Daudans/ þad er Endurgiefningeñ. So eigū vier ad ganga i Endurnÿungu Lÿfdagañ/ þad er Endurnÿungeñ. Hin fyrre skiedur i einu Augnablike i heilagre Vatnslaug. Hin sijdare a ad framkoma um̄ alla Æfe vora / og fara Dag vaxande/ so ad smamsamans afmæest Lÿkame Syndarennar/ og so sem vier i Christelegū Frædum lesum / Ad sa gamle Madureñ/ þad er Upprune Syndeñ/ Daglega dreckest og deydest/ fyrer Ydran og Yfer-boot/ eñ framkome og upp apstur rÿse eirn nÿr Madur/ sa ed life i Heilagleika og Riettlæte þ Gude æfenlega. Hin fyrre er alleina Guds Verk i oss/ so sm̄ Paulus seiger/ Tit. 3. Ecke af Riettlætis Verkunū sem vier giørdū / helldur af Myskun sinne hefur hañ oss hoolpna giørt fyrer Endurgiefningar Laugena. Hin sijdare stendur ad nockru Leite i voru Vallde. Þad vottar St. Páll/ Eph. 4. Endurnÿest i Anda ydvars Hugskots/ og Jklædest einum nÿjum Mañe / sem epter Gude skapadur er/ i Heilagleika og Riettlæte. Hvortveggia kallast Umskurn Hiartans i gamla Testamentenu/ Endurgiefningeñ/ Devt. 30. Gud mun umskiera þitt Hiarta. Endurnÿungeñ/ Jer. 4. Umskiered ydur fyrer Drottne/ og burttaked Yferhud ydar Hugskots/ þier Meñ Juda og Jerusalems Borgarar/ ad ecke frambrune mijn Grimd so sem annar Elldur/ þañ eingeñ slöckt fæe/ sökū Illsku ydar Athafna. Hier kuñū vier nu ad sia Skylldu vora/ Brædur mÿner/ og hve mikell Naudsÿn oss briefin er/ nema vier giøllduū varhuga vid/ z rÿsū upp med Christo Drottne vorum/ i hvørs Dauda vier skÿrder erum/ Rom. 6. og fyrer hvørn vier høfum Barna Riettenn medtekid/ Gal. 4. Ef þier erud

upp,

upprisner med Christo/ þa leited þess sem þar uppe er/hvar Christur
er sitiande a hægre Hønd Gude. Hugsed um̄ þad sem þar uppe er/
og ecke þad sem er a Jørdune/seiger Paall/Col. 3. O hvilijk er Fa-
stha Daudlegra Manna/ þar vier vordner erum Borgar Men̄ Heilag-
ra/og Guds Heimilis Men̄/Eph. 2. Þad Men̄ søckva sier nidur i
Legrvelltu og Endeme Heims þessa/sem þo mun fyrerfarast med ollu
þvi/sem i hønum er/ en̄ yfergiefa sijns Fødur Heimkynne. Giækum
þess / ad vier erum i Skyrnenne vordner Kvister a hinu Andlega Wijn-
Trie Drottne JEsu Christo/til ad bera mikenn Avøxt/en̄ hvørn þan̄
Kvist sem ecke Avøxt ber / mun Wijngards Madurenn / sem er han̄s
Fader / af høggva og i Ellde brenna/ Joh. 15. O hvad hærfeleg eru
þau Umskiptē/af einum Himneskum Wijn-Wid/ ad giørast Helvijtis
Elldebrandur/ af Christi Þienara/ Satans Præll/ af Guds Oska-
Barne/Reidennar Barn/ og þad fyrer Stundlegt Epterlæte Syndar-
nnar / hvørrar Verdlaun eru i þeim Pitte / sem rykur af Ellde og
Brennesteine/ Apoc. 21. En̄ framar seiger Paulus/ Col. 2. Þier erud
greftrader med Christo i Skyrnenne/ i hvørre þier og uppvakter erud ꝼ
Krapt Truarennar a Gud/ sem̄ hn̄ uppvaked hefur. Hvør mun þess-
Krapturr Truarennar vera/Brædur mijner? Þad seiger Paall oss aptur/
Gal. 5. er han̄ so ad Orde kiemst / ad i JEsu Christo (þad er i þeim
Hlutū/ sem̄ JEsu Christo vid koma) gillde hvørke Umskurn nie Yfer-
hud/helldur Truen̄ / sem fyrer Kiærleikan̄ verkar. En̄ hvørier eru
þa Kiærleikans Avexter? Paall kiener oss þ/ 1. Cor. 13. seigiande: Kiær-
leikuren̄ er Þolenmoodur og Goodgiarn / Kiærleikuren̄ øfundar ecke/
Kiærleikuren̄ giører ei Illmannlega/ hn̄ þykur ei upp/ hn̄ er ei Osidsam-
ur/ han̄ leitar ecke epter þvi sem han̄s er/ han̄ er ei Þunglindur / han̄
þeinker ecke Illt/ hn̄ fagnar ecke yfer Ranglætenu/ en̄ samfagnar San̄-
leikanū. Hier telur Paall upp allar Christelegar Dygder/ er af Kiær-
leikanū/ so sem̄ ødrū Brunne framm fliota eins z adrer hreiner friofgande
Lækēr/ til allra þeirra sem vier eigum nockru vid ad skipta i Heimenū/ og
sa sem̄ kemur sier þar og Daglega idkar/ hn̄ maa þess fullvruggur vera/
ad hn̄ hefur med Christo vel upprised/og er hønum fyrer sanna og lifs

anndē

ande Tru inplantadur/ þviad Elskann er Krapktur Truarennar ꝛ hennar Lijfsmark / þar fyrer seiger Postulenn Afdrattarlaust / ad Truenn sie daud ann Verkanna / Jacob. 2. Og St. Paall sem vard (fyrer þeirra Skulld sem forlieku sig uppa Logmaalsins Verk) ad hrosa Trunne so miog / ad nocker hafa steitt sig þar a / þo ann Orsakar og meint ad ei þyrfte Goodverkenn ad giora / Nann seiger sialfur / 1. Cor. 13. Þo ad eg hefde alla Tru / so ad eg megnade Fiollenn ur stad ad hræra / ꝛ hefde ecke Kiærleikann / þa være eg þo eckert. Viliū vier lijta til vors fyrra Nattlags adur enn vier Endurfædder vorū / ꝛ heyra hvad Paulus þar um seiger / Eph. 2. Gud sa ed rijkur er af Naad fyrer sinn mikla Kiærleika / med hvorium hann elskade oss / hefur lijfgad oss med Christo / þegar vier dauder vorum i Syndunum / og hefur under eins uppvaked oss / og asamt Christo JEsu sett oss i Himnarijke. J Skijrnenne riette Gud oss fyrst allra sijna Myskunar Hond / þegar vier inna kunnū ad hialpa oss i vor um Saluhialpar Efnū / enn eirn Briostmylkingur Lijfe sijnu / þa reiste hann oss upp ur Saurendū Natturlegrar Spillingar / þa took hann oss inn i sinn eilijfa Sattmaala / þa trulofade hann oss sier i Naad og Myskunseme / Os. 2. Þa setti hann oss i Rijke sijns Sonar / Col. 1. Enn hvad er þad / Brædur mijner / ad vier brioottunst ur Fadme hans ad Niju / med Jdkun vondra Verka / er Guds Bornū sæma ecke / og forlatū Meistara vors Ungdooms / sem took oss upp / þar vier laaum i voru Bloode / utkastader a Vijdevangenum / Ezech. 16. enn gongū Dioflenū til Handa / hvorium vier afneitad hofum og ollum hans Verkū. Er þad ecke ad kasta sier aptur i sama Saur / þott vier Einusinne upprester sieū? Edur munū vier þess nockur Not hafa / ad Gud hefur med sijnū sterka Armlegg Nanddretged oss af Dioflenū i Endurgietningunne / ef vier leggium Lag vort vid Satan aptur? Latum oss til Hugar koma / Brædur mijner / hvad margt og miked JEsus þolad hefur þegar hann matte þo vel Sælu hafa / Hebr. 12. adur enn hann fieck uppriſed oss til Riettlætis. Sa sem heyrer Guds Son yfergiefenn / Matth. 26. Gud blessadann um Allder / Rom. 9. so sem Bolvan uppheingdann / Gal. 3. og hann sem gallt þ hann ecke rænte / medal Ræningia talenn / Marc. 15. og veit ad þetta er

 skri-

skied þ alla þa Illsku sm̃ ad Syndareñ hefur uñed til Helvijtis med/og
ecke leitast vid ad Krossfesta sitt Hollld med þess Gyrndū og Tilhneig-
ingum/svo hm̃ mætte Christi vegna Heimureñ verda Krossfestur/eins
og Paule/ Gal. 6. þeim verdur allrez auded med Christo upp ad rijsa i
Nadeñe/ svo hañ eilijfflega med hōnū lefe i Dijrdeñe. Fyrer þvi ær-
miñer Petur nærsta vel/seigiande: Med þvi ad Christur hefur nu fyr-
er oss lided i Holldenu / þa brinied ydur med sama Hugarfare/ þviad
hver a Holldenu lijdur/hañ lætur af Syndeñe/Eph. 4. so ad hañ þadañ
i fra/hvad epter er Æfenar i Holldenu/ life/eige ad Mañlegū Gyrndū/
helldur ad Guds Vilia. Hvad er þ ad vier seigiumst ydrast vondra Ver-
ka/nema vier z upprijsū med Christo? Vier komū hvorke Ar/og þriar/
stoorar Reysur a Are/epter þvi sm̃ hver er syndur til fram þ Kieñe-
mañeñ/þar hañ situr i Guds Stad til ad fyrergiefa oss Syndernar/ecke
þm̃ ē nalægiast Gud med Vorunū alleina/ Es. 29. helldur þm̃/hvorra
Hiarta ad riett er þ Drottne. Vier seigiumst bera Angur og Trega þ
Syndena (Gud giæfe ad Hugur iafnañ Mæle fylgde/og ad vier villd-
um af heñe lata og vid sm̃ framveigis) og er hañ hefur so i Guds Vm-
bode tilsagt oss Kvittun vorra Afgiorda/meinū vier oss ad fara Riett-
lutare heim aptur i vort Hus/Luc. 18. og þ er i Sañleika satt a þm̃/
sm̃ vel hafa reint og proofad sialfa sig/z af Alvoru audmijkt sig under
volldugа Guds Hond/ þviad Christi Loford er þ þvi/ad hvoriū hellst
Guds Þienare fyrergiefur Syndernar/ þm̃ sieu þær fyrergiefnar/Joh.
20. þo ecke nema þm̃ sm̃ elska siñ Lausnara og rækta hañs Bod/ þvi-
ad St. Paall lijser Bolvan yfer þa sm̃ ecke elska Drottenñ JEsum/1.
Cor. 16. og eru þr þa langt fra Syndaña Fyrergiefningu. Heñe Ber-
syndugu fyrergafst miked/ þviad hun elskade miked/ Luc. 7. Hvorneñ
viliū vier kallast elska Christ edur med hm̃ upprijsa / ef vier afrækium
Bod hñs? Ef hañ er vor Fader/ hvar er þa hñs Heidur? Mal. 1. Sa
sm̃ ecke tekur siñ Kross uppa sig z fylger hm̃ epter/Matth. 10. hañ er
hñs ecke verdugur: Eñ Kross er varla þvilijkur Hollde og Bloode/svo
sm̃ ad uppfylla Christi Logmaal/sm̃ þo er ecke nema i einu Bodorde ifa-
laled/sm̃ er/ad bera hvor añars Byrde/edur elska hvor añañ Innbyrd-

is/ad Vitne St. Pauls/ Gal. 6. Þvi dæme eg so/ Brædur mijner/ ad sa sem ecke stundar epter ad vardveita Christi Lögmaal/ hann elskar hann ecke/ sa sem ecke elskar hann/ nijtur ecke hans Forþienustu/ sa sem ecke nijtur hans Forþienustu/ hann er bölvadur/ og er enn þa i sijnum Syndum/ hvar su opt sem Presturenn lijser þeirra Kvittun yfer honum/ þviad hann er Madur/ og veit ecke a stundum hvörium hann fyrergiefur Syndernar/ þviad Guds alleina er ad rannsaka Hiartad/ þar fyrer eigum vier ecke ad taka þad sem Gud hefur talad angrandum Saalum til Truarstyrkingar/ Illskufie og Þrettvijsefie til Afbötunar. Enn giæten ad oss i Jesu Nafne/ Brædur mijner/ hvad opt hafum vier Syndanna Kvittun þegged/ enn þad mun tilbored hafa/ ad vier hofum aptur frammkomed ecke einasta med þær sömu/ helldur og adrar verre a stundum. Hvad lijtt hefur oss þa vered giefed umm ad hallda þ Loford/ er vier giordum Gude i Jatningu Synda/ edur enn vier þaadum heilaga Aflausn af Hende hans Þienara? Hversu treger hofum vier vered a Heyrn hans Orda? Hvad Ofuser til ad elska vorn Naunga/ ad forlaata honum hans Afbrot/ ad giora þeim Gottsem vid oss Misgiora/ ad forsvara hann og fara alla Hlute a betra Veg/ ad stilla Reidena/ ad laata hans Eigur kyrrar? Og i einu Orde ad seigia/ ad rijsa upp med Christo og bera Krossenn epter honum/ þad er/ ad deyda þann gamla Mannenn er sig fordiarfar i Gyrndum Villudoomsins? Eph. 4. Ja/ þvi verr/ ad margur mun finnast sa ed strax sem hann er komenn fra Prestsens Kniam/ velltet hann sier i sama Saur/ z hefur aungva Vidleitne til þess ad laata af öllu þvi illa/ er hann strax medkiende og lofade Bootbet a/ og þad i Ofkraufse Nadar Guds/ z fallvalltre Von langra Lijfdaga. Ecke er slijkt ad upprijsa med Christo edur bera Krossenn epter honum/ helldur ad gabba hann Kross festa. Enn heyred hvad Paulus til Hebr. seiger i 10. Cap. Sa s ad öngvu hefur Moysis Lögmaal/ hann skal epter Vitne tveggia edur þriggia Vagdarlaust deya: Hvad þungra Straffs verdugur meined þier hann verdskuldast mune/ er fooltredur Guds Son/ og Saattmaalans Blood/ med hvöriu ad hann Endurleystur er/ almennelegt helldur/ og vanvirder Anda Nadarenar? Hvad er þad/ ad vier sialfum alleina vorar Synder fyrer Gude/

 Mun

Mun hønum nockur Þocknan i þvi? Nañ þarf ei þess vid / hañ veit
þar betur eñ vær / þviad aller Hluter eru berer og nakter þ hañs Aug-
um / Hebr. 4. Þad er nærre þvi / ad Freista Gude med Jona Spamañe
um hña Myskunseme / Jon. 4. So sem hñ ecke sie under eins Riett-
lætur / og take allreina Skullda Reikningeñ fyrer Skullda Lukningu af
hvad oss munde þykia kostt a einum Doomara / þvi kuñum vier þa ad
ætlast til þess af Gude / hvørs strannga Riettlæte ongva Þurdu ma lij-
da? Þad sie fiærre / ad eg lijted giøre ur JEsu Forþienustu / hñs Pijnu
og Dauda / hñs Vpprisu og ollu þvi hñ unñed hefur oss til Myskunar /
þviad hvad er jafnvægt Guds Riettlæter. Nia hvortu Himeñ og Jørd
eru miña eñ eitt Sandkorn ad reikna / nema þessar Afgiafer Frelsarans.
Nitt seige eg / ad þad heyrer þeim ecke til sem ætla sier ad lifa i Synd-
unum / uppa þ ad Nadeñ yfergnæfe. Narmþrungeñ og sundurknos-
adur Ande er alleina þ Offred sñ Gude þocknast / Psal. 51. Hvar fyrer?
þviad Christi Forþienusta hrijn a þvi / nær þvi er so hattad / eñ ecke
aññars / so ad Gud vill ecke tilreikna Mañenum giørdar Synder / eñ ecke
er þetta Aflats-Bref til ad meiga framveigis Syndena drygia / þvi
Christur er komeñ til ad uppfylla Løgmaaled / eñ ecke ad uppleysa þad /
Matth. 5. Til ad forlijka þ Syndena / eñ ecke til þess Madureñ skule
syndga: Til ad deyda Syndena i vorum Holde þ sijna Vpprisu / eñ ei
til þess ad hun skule drottna i vorum daudlegum Lijkama. Þu seiger:
Eg angrast af ollu þvi Illa ſ eg hefe moote Gude giørt / eñ hvar er
þad Angur / þegar þu leikur þier ad somu Syndum eins og odru Tab-
le? Þu seiger: Eg hata Syndena / Lat þa sia ad þu elsker Gud / og
drygger ei þad hñ bañad hefur. Þu seiger: Eg elska Gud ſ mier hefur
so margar Synder fyrergiefed / Lat þa sia under eins / ad þu elsker
ecke þad hañ hatar / þviad þessum tveimur Herrum ma icke i señ þio-
na / Matth. 6. Añad er þad / ad Syndeñ hender Mañeñ / og hañ
samþyckest hene um Stund / Añad þad / ad lata hana drottna i sier /
hafa Lyst af hene / og giøra Handverk þar af / Þad Fyrra giefur ecke
ad ollu Lette skiled vid oss a medañ vier berum epter oss Lijkama þessa Dau-
da / so ad jafnvel Paulus seigest giøra þad Vonda er hñ þo ecke giøra
vilie /

villir/ Rom. 7. Nikt Skdara er hia Bornū Vankruarekar algeingt/ um hvoria Pall talar/Rom. 1. er hn uppreiknar Skamer þar ed med al Heidingiaña kydkudust / og alyktar med þessum Ordum: Hvorter ed iafnvel þott þeir þeckti Guds Rettende(sm er / ad þeir ed þvilikt gióra sieu Dauda verder)þa giore þeir þ ecke ad eins/helldur samþicka þeim er þad giora / Rom. 1. Þegar Gud er hvad Nadugaster i sinu Evangelio/þa er þad þo alldrei odruvýse eñ so sem hn seiger/Es. 1. Laated af Illu & læred gott ad giora/komed sidan og eigunst Log vid/ þott ydar Synder sieu raudar sem Blod / þa skulu þær verda hvytar sm Snioor/og þo þær sieu sm Purpure raudar/ skulu þær verda hvytar sm Ull/ og Pall er þvi samhlioода/ Rom. 8. Er hañ vottar/ad eingeñ Fyrerdæming sie framar yfer þ m sem eru i Christo JEsu/þm sem ei ganga epter Holldenu/helldur epter Andanum. Þetta er eitt æfenlegt Evangelium/sem varad hefur i fra Heimsins Upphafe/ og geinged hefur i giegnum bæde Guds Testamenta/ og er so Oumbreytianlegt sem hañ er sialfur / hia hvørium ecke er Umbreyting nie Skugge Umbreitingar /. Jac. 1. So þott ad Eingell af Himne kiæme ad prediка aftad/ sem þo er Omøgulegt/ þa villda eg med Paulo seigia: Ad þad bølvad vera skyllde/Gal. 1. Nidū þar fyrer Rꝙde St. Peturs/ er hn seiger: Legged af Illsku alla/og øll Svikræde og Sintadur/ og Ofund og alla Bakmælge / og gyrnest hiñar skynsamlegu og hreinu Miolkur so sem nyfædd Børn/ uppa þad / ad þier þrooest fyrer þa somu / ef þier smackad hafed hvad liufur Drottēn er / til hvørs vier komner erum/so sem til eins lifanda Steins/ hvør af Mønū er burtkastadur/eñ af Gude er utvaleñ og dýrmætur/ 1. Pet. 2. Nóttteñ er umlideñ eñ Dagureñ tekur ad nalgast/leggium þvi af Verkeñ Myrkrañna og Ikladunst Herklædū Liossins/ Rom. 13. JEsus Christus er a þessū blessada Dags Morgne upprisen. Hañ er vordeñ mørgū til Falls og Uppristu i Israel/epter þvi sem hiñ gamle Simeon Rꝙd fyrer giørde/ Luc. 2. Rysum þvi upp med hønum/ad ecke falle hañ yfer oss/og i sundurmerie med hinū ødrum er hønum burtkastad hafa/ Allra hellst þar vier vitū Tymañ/ad oss er mal ad rysa upp af Svef-

 ne

ne Syndanna/ þvi nu er Nattpraded oss nær enn vier nockurn Tijma trud um/ sagde Páll/ Rom. 13. Vier vitum ecke hvad nálæg ad er vor Endurlausn/ edur nær Höfud-Eingelsins Ludur kvedur vid i Skyum Himens/ og þar vort Páska Lamb Christur er fyrer oss Fornfærdur/ þa hölldum Hatijdena ecke i hinu gamla Surdeige Illskunnar og Prett-vijsennar / helldur i Osijrdu Braude Hreinlyndesins og Sannleikans/ 1. Cor. 5. Þad saklausa Guds Lamb sem i burtu ber Heimsins Synder/ Joh. 1. Þad verdur enn nu Foornfært i Himnenum/ so opt sem oss ver-da Syndernar fyrergiefnar a Jordunne/ þvi seiger Postulenn / Heb. 9. Hann er i Himenenn inngeingenn/ ad hann byrtest vor vegna fyrer Guds Aug-lite/ sialfur Presturenn/ sialfur Kiennemadurenn/ og sialfur Gud sa ed Foorn-ena þyggur: Þvi ætte christenna Manna Lijfferne ad vera eitt stöfellt Páska-halld/ þar til þad fullkomnast i Guds Rijke epter hans Loforde / og vier munum eilijfar Páasker med honum hallda a Lande lifande Manna/ þar ed verda mun eilijfur Hvijldardagur/ Es. 66. og vier munum med föstu Elskunnar Bande teingiast vid hann sem oss hefur so heitt elskad/ ad hann doo fyrer oss Ranglaata/ Rom. 5. hver ad er sialfur Upprisann og Lijfed/ Joh. 11. Honum med Fødur og Heilögum Anda sie Eilijfanlegt Lof og Dijrd/ Nu hiedann i fra og ad Eilijfu/ Amen.

Annan Dag Páska.

Gudspialled / Luc. 24. Cap.

A Þann Tijma. Og sia / Ad tveir af þeim geingu a þann sama Dag til nockurs Kauptuns / þad ed var fra Jerusa-lem sextiju Skeidarum / ad Nafne Emaus. Og þeir voru ad tala umm alla þa Hlute sijn a millum/ sem vid hof-du bored. Og þad skiede þa þeir ræddust vid / og spurdust a sijn a millum/ ad sialfur JEsus nálægdest þa / og gieck jafnframt þeim. Enn þeirra Augu voru so halldenn/ ad þeir þeckdu hann ecke. Og hann sagde til þeirra: Hvad er þad fyrer Rædu / sem þid hondled ykar a mille reikande / og erud hryggver þar af ? Þa svarade eirn er Cleo-phas var ad Nafne / og sagde til hans : Ertu alleina so Framande til Jerusalem/ ad þu veist eige hvad a þessum Dögum þar inne giörst

hefur? En hann sagde til þeirra: Hvad er þad? Þeir sögdu til hans: Þad/ af JESU af Nazareth/ Hvør ed var Spaadoms-Madur/ Mattugur i Verkum og Ordum fyrer Gude og ollu Foolke. Hvørnenn ad vorer Høfud-Prestar og Høfdingiar selldu hann i Fyrrtedæmingu Daudans/ og Krossfestu hann. En vier vonudum ad hann munde Endurleysa Israel. Og yfer allt þetta er nu hinn þridie Dag ur i Dag/ er þetta skiede. So og hafa skielft oss nockrar Kvinnur af oss til/ þær ed arla høfdu hia Grofenne vered/ og fundu ecke hans Lijkama/ komu og sögdu sig einnenn hafa sied Einglanna Siooner/ þeir sem seigia hann lifa. Og nockrer ut af oss geingu til Grafarennar/ og fundu eins ißka og Konurnar høfdu sagt/ enn hann saau þeir ecke. Og hann sagde til þeirra: O þier heimsker og treiger i Hiarta/ ad trua þvi ollu sem Spamennerner hafa talad. Naut Christur ecke þetta ad lijda/ og inganga so i sijna Dyrd. Og hann took til fra Moyse og ollum Spamønnum/ og lagde ut fyrer þeim allar Ritningar/ þær af honum voru. Og þeir tooku ad nalgast Kauptuned þad þeir geingu til/ Og hann liet þa sem villde hann lengra ganga/ þeir neiddu hann og sögdu: Verktu hia oss HErra/ þviad Kvollda tekur/ og a Dagenn lijdur. Hann gieck inn og var hia þeim. Og þad skiede/ þa hann sat med þeim til Bords/ Ad hann took Braudet/ blessade þad og braut/ og rieckte ad þeim. Þa opnudust þeirra Augu/ so ad þeir þecktu hann/ Og hann hvarf fra þeirra Augum. Og þeir sögdu sijn a mille: Brann ecke ockar Hiarta i ockur/ þa hann talade vid ockur a Veigenum/ og opnade fyrer ockur Ritningarnar? Og þeir stoodu upp a somu Stundu/ og sneru aptur til Jerusalem/ og fundu þa Ellefu samansafnada/ og þa sem med þeim voru. Hvørier ed sögdu: DRottenn er sannarlega uppriseñ/ og hefur byrtst Simoni. Og þeir sögdu hvad giørst hefde a Veigenum/ og hvørnenn þeir hefdu þeckt hann/ J þvi hann braut Braudet.

Exordium.

Þessa Hatydis Dags Evangelio heyrum vier/ ad Tveir af JEsu Lærisveinum geingu fra Jerusalem til nockurs Kauptuns/ ed nefndest Emaus/ þad hyder Kastala. Þad giefur mier þa Hugleidng/ ad allir vilium vier/ Brædur minner/ lata leida oss ut i einn sterkann Kastala med Davjd/

11. 1119

Ps. 108. So vier kunnum Ofulter bwa / Enn þad er vandsied / hvørt vier erum allt er so fwser til ad ganga med JEsu Læresveinum wt af Jerusalem : Eg meina ecke hana sem er vier Christelega Moder Samkunda hier a Jørdunne / Gal. 4. edur hina sem þar uppe er / hvar vor Vmgeingne ætte ad vera / helldur hana sem er i Præ(i)kan med sijnum Børnum / hvør ed myrdte sinn Konung og giørde hans Hws ad Ræningia Bæle / Luc. 10. Þad er wt af hinne vondu Babylon / Apoc. 17. og 18. Hvør ad er Lyknesk(i)a Verralldar þessarar / og ecke lætur af ad Krossþesta DRottenn ad nyu / og Ofsækia hann i sijnum Limum. Vier heyrum i Gudspialle enu / ad JEsus hafe næstlægst þessa sijna Astvine a Veigenum / og geinged jafnframt þeim. Stundum til / Brædur mijner / ad vier meigum og niota hans Nalægdar a hinne hættu og torvelldu Leid vorra Lijfsdaga / og ad hann gange jafnframt oss / þar til vier erum til vors Sydarsta Herbergis komner. Vier villium af Orne þessara Treggia læra. 1. Hvad vier eigum ad giøra og adhafast / so JEsus viller una oss sinnar Nalægdar. 2. Hvernenn vier eigum hønum ad halld(a) so vier missum hann ecke. Hialpa oss hier til goode JESU / og upplwk vorum Augum ad vier þeckium þig / Bønheyr þad HErra fyrer þyna Forþienustu / AMEN.

Vtleggingenn.

Og sia ad Tveir af þeim fooru þann sama Dag til nockurs Kauptuns / seiger Textenn. Af hvørium (er) af hans Læresveinum (se)m umgeingust med hønum / fylgdu hønum epter / heyrdu hans Kienningar / hlijddu þeim / elskudu hann Lifande og hørmudu hann Daudann / enn voru ecke vysser i þvi ad hann være upp aptur risenn. Vilier þu Christenn Madur ad Jesus unne þier Nalægdar sinnar / þa breit epter þessu a allar Lunder / haf þyna Vmgeingne med JEsu / tala vid hann i þijnum Bænum i þijnu Hiarta / þa muntu finna ad su Eilijfa Spekenn Guds hefur Lyst af ad bua hia Mannanna Sonum / Prov. 8. Fylg hønum epter / þad er / tak þinn Kross uppa þig / annars ertu ecke hans Læresveinn / Luc. 24. Nafe Gud þyrmit þier fyrer utvortes Krossburde / þa giør þad þess helldur til Þackatis vid hann er so væger þijnum Breiskleika / og Krossfest þitt Hold med þess Gyrndum og Tilhneigingum / þvi so seiger Paulus / Gal. 5. ad þeir giøre sem Christo tilheyra / þad eru þeir sem eru Christi Læresveinar / og nær þu kemur þier sodann Krossburd / þa maattu vita ad hann er þier Nalægur / þvi hans Kraptur er i Breiskleikanum Maattugur / 2. Cor. 12. Heyr hans Ord / laat þier þad vera sætara enn Hunang og Hunangsseim / Ps. 119. Gack jduglega þangad sem þad er kient og umm Hønd haft / og

og ecke þ Sidasaker/ helldur til ad læra nockud þier til Truarstyrking ar/ til Huggunar/ til Sidbota/ og vert viss um/ ad hn̄ er þier nalægur/ þvi hvar sm̄ Tveir edur Þryr eru samankomner i mijnu Nafne/ þ er til ad prijsa mitt Nafn/ heyra mitt Ord/ z tala vid mig i mijnu Bænū/ þar vil eg vera midt a millū þra/ seiger Drottenn hia Matth. 18. Enn um̄ alla Hlute fram̄ þa kappkosta ad na þvi Hluiskipte sm̄ bæde þier hn̄s Lærisveinar og adrer hlutu/ sm̄ var ad elska hn̄/ þ mætt þu sia a þra Dæme/ þvi lijser sialfur Drottenn/ er hn̄ seiger: HVad Er Þad Fyrer Ræda Er Þid Hondled Ydkar A Mille REikande/ Og Ere ud HRyggver Þar Af? Hvar fyrer voru þr Reikande? Þvi Gud hafde sleiged Hyrderenn/ z Sauder Hiardarennar voru sundurtvistrader/ Matth. 26. Hvar þ voru þeir Hryggver? Þviad þra Meistare var tekenn fra þra Hofde. Hier med sijndu þeir Elsku þa/ er þr hofdu a hm̄/ og ecke leiner Cleophas Orsøkenne til Sorgarennar i Andsvare sijnu uppa Spurningu Drottens. Sia hvad kiærann hn̄ hefur haft hn̄ sogdu Gydingar er Jesus taradest vid Grøf Lazari/ Joh. 11. Þesser sijndu hvad kiærann þeir hofdu Jesū/ af þvi þr syrgdu hn̄ Latenn. Grat sama/ christenn Madur/ þar þu veitst hn̄ er upprisenn/ z situr til Kraptarens hægre Handar. Elska Jesum þa mun hn̄ þig elska/ þvi so seiger hn̄/ Joh. 14. Hver hann elskar mig/ hn̄ vardveiter mijn Ord/ og Fader mīn mun elska hann/ og til hn̄s munum vid koma/ og Vistarveru hia hönū giora. Børn Veralldarennar fast ecke miog um̄ þott þau vante JEsum/ hvar fyrer? Þvi þau elskudu hn̄ alldrei. Sa grætur ecke þ Gull/ sm̄ ecke atte þ/ seiger Ordtaked. Heimurenn broser smætt ad þvi þott Jesus hverfe hönū/ og þyker svo sem þad kome ecke sier vid/ hvort hann er upprisenn edur ecke/ þegar hn̄ hefur sitt Gullhnott ad treista a/ þa er hn̄ sattur. Þegar hn̄s Søkn / þad eru hn̄s saurug Verk z Ohreinar Gyrnder/ mega vera Omaksslaus/ þa er hann til Frids þott JEsus vijke ur hn̄s Landsalfum / Matth. 8. Þegar hn̄ hefur sijn Skurgod i Dan og Bethel til ad vardveita sijn Landamerke/ z til ad hallda Stiorn yfer Folkenu/ ad ecke falle þad fra hönū til Guds Þionustu sem i Jerusalem / 1. Reg. 12. þad er i Guds Samkundu tijdkast / þa

þyckest hañ hafa vyssilega um̃ sig bued/ eñ þesser vóru ei so slinder. Hvad heyrum vier hier i Gudspiallenu/ þeir voru ad tala a Veigenum um̃ alla þa Hlute sem̃ til hofdu bored. Og framar seiger i Textanū/ þegar þeir voru ad bera sig samañ og spyriost a / hafe JEsus nalægst þeim. Hvort hid sierlegasta Iñtak Rædunnar vered hafe/ þad ma sia af Andsvare Cleophæ / sem er: ad JEsus hafe vered Ofurseldur i Fyrerdæmingu Daudans / og sie nu allt hiñ þridie Dagur sijdañ/ eñ Einglarner hafe sagt Kvinnunum ad hañ Lifde. Þeir hafa an Efa vered ad bera sig sundur og samañ um̃ þetta/ hvad hier um̃ hallda skyllde. O hvad satt er þad sem Drottiñ seiger/ Es. 42. um̃ siñ Son JEsū/ þañ brakada Reir mun hñ ecke i sundurbriota/ og þañ riukanda Lijnkveik/ mun hañ ecke utslockva. Mikell var þesse Veikleike Læresveinaña/ hvar fyrer hñ og atalde þa hardlega/ so sem̃ hier stendur skijdar i Gudspiallenu. Eñ meire var þo hñs Giæska sem̃ villde samlaga sig þeim/ og vera hiñ þridie Madur a Reisuñe/ til ad leidrietta þa/ ad ei skylldo þr ganga framar i þessare Villu. Lucas skrifar ad þra Augu hafe svo halldest vered/ ad þeir þecktu hñ ecke/ þ hefur an allo Efa af Gude skied: Hefde Drottiñ strax opeñberad þm̃ sig/ þa hefde hñ ei feinged svo Orsøk til ad læta þa skamast syn fyrer þeirra Vantru og Þeckingarleyse a Ritningunñ / og ecke til ad kvetkia þañ Bruna i Hiarta þra/ sem̃ orsakadest af Vtleggingu Spadoomaña/ hñ hafde adur noogu berlega talad fyrer þm̃ um̃ syna Pijnu og Vpprisu / Matth. 16. eñ þ hafde þo ecke svo mikeñ Stad i þeirra Hiarta ad þeir trydu Kvinnunū er sogdu hañ upprisenn. Mikel var Blindne þesse / eins og hñ sem uppvakte Lazarum/ Joh. 11. Dootktur Jairi/ Marc. 5. og Son Eckiuñar af Naim/ Luc. 7. hñ munde ei kuña ad læta syna Saalu fra sier/ og taka hana aptur/ nær honum þocknadest/ Joh. 10. Nu villde hñ fyrst læta þa þeckia Vantru syna af Vtleggingu Ritningaña/ og sijdañ auglysa þm̃ ad hañ være hiñ same/ er þær høfdu um̃spad/ þar var ad sonnu eirn Truarneyste i Hiarta þra/ eñ hñ var svo drupt falleñ i Osku Vanþeckingareñar/ ad hañ sem visse hvad med þeim biool/ Joh. 2. villde fyrst rydia hefñe i burtu med Vtleggingu Spadoomaña/

ana/og sijdan blæsa ad hønum med sijnum Anda/so þar kvikn ade eirn Elldur af/hvør ed sijdan brann i þra Niarka/ hvad þr sialfer jatudu. Vidlijka Atferd brukar Drottenn enn nu i Dag vid sijn Børn. Hvad opt eru vor Augu so halldenn/ ad vier þeckium hann ecke/ þegar vier røfum i einhvørn Mootgang/þa køllum vier ad hn̄s Hønd sie stutt vordenn/og ad hn̄ hafe forgleimt myskunsamur ad vera/ jafnvel þott vier i Guds Orde høfum so mørg Fyrerheit um hn̄s Adstod i Motlætenu. Þegar oss vantar hn̄s iire Hugsvølun/ finnum ecke til hn̄s Anda/ecke til Fyrergiefningar Syndanna/oss þykia þær stærre vera/enn ad þær kune so aud velldlega ad fyrergiefast/þa eru vor Augu so halldenn/ ad vier þeckium hn̄ ecke. Mørg eru slijk Tilfelle fyrer þeim sem Gud elska/ og þarf þo ei ad kalla þ Tilfelle eins og Lærefveinarner hier kølludu þvi þeir þeckktu ei Guds Raad/ minna hender hans Børn enn hans Vilia/helldur er þ Reinsla Truarennar/þegar Menn þykiast kallder i Bænenne/kallder i Ydranenne/efast um sijna Utvalningu/vantreystaster ad þr fæe støduger stadeð allt til Enda. Þegar vier fordæmum øll vor Goodverk/ ef þau mä so kalla/og ætlum ad Gud mune ei taka þau fyrer Averxte Truarennar/af þvi þau sieu so Ofullkomenn/þegar oss sijnkt ad Hendum ber/þa eru vor Augu so halldenn/ad vier þeckium hn̄ ecke. Ja/þegar ein almenneleg Synd verdur so stoor i þess Augum sem eckert villde Gude a moote giøra/ad hann ætlar hann mune vera sier Reidur/ eins og Læresveinarner er þr høfdu gleimt ad taka Braudeð med sier/ Matth. 16. þa þeckium vier Jesum ecke. Enn nær vier høfum þanenn yfergiefed sialfa oss/þa opnar hn̄ oss fyrst Ritningarnar: J Mootlætenu seiger hn̄ oss þad sama og Læresveinunum: Byriade ei Christo þetta ad lijda og inganga so i sijna Dijrd? Enn sa skal med hønum lijda sem med hm̄ skal Dijrdlegur verda/ Rom. 8. Latе hann hinn Ogudlega vada uppe og hafa Yferhøndena/þa skipar hann oss med David/Ps. 73. inn i Helgeo doomenn/ þ er hn̄s heilaga Ord z Ritningarnar/ til ad skoda þar hvør nenn hann breyter vid hinn Gudlausa / ef vor Saala er Orooleg i oss med David/ Ps. 42. af einhvøriu þvi er eg strax uppkalde edur ødru þvilijku/þa skipar hn̄ oss ad bijda epter Drottne/edur vier fæum ad heyra med

med Paulo: Lát þier nægia mína Náð/ miñ Kraptur fullkomnast i Breiskum/ 2. Cor. 12. Og þegar vier so høfum leitad ad honum i Ritningunum/ þa mun hañ vera oss nálægur/ þa finum vier hañ/ þa blæs hañ ad Neista vorrar Truar med sýnum Anda/ so ad vier þeckium Pant vorrar Arfleifdar/ Eph. 1. Og ef unst ecke um Guds Vinatt kunie eilýft Lýf so leinge vier hañ høfum/ þa briekur vort Hiarta i oss/ þar kviknar Elldur Elskunar/ Elldur Truarenar/ Elldur Kiærleikans/ sem eru Guds Forner i hñs Mustere/ sũ er vort Hiarta. So er nu Drottenn JEsus nálægur ollum þeim sem a hñ trua þott veiker sieu. Dumrædeleg var Giaska Drottens i þvi ad openbera sig Astvinũ sýnũ strax sũ hñ var Upprisenn af Dauda/ hvørier hñ þo aller hofdu yfergiefed og fra honũ flued/ Matth. 26. Nema hañs Moodur og Johañes med fáum-einum Kvinnum er stoodu vid Krossenn/ Joh. 19. Ja/ Petre a hũ hafde þrisvar afneitad/ skipudu Einglarner sier i lage ad boda hñs Upprisu/ Marc. 16. Mariu Magdalenu/ fra hvørre hañ hafde utreked sio Diøfla/ Luc. 8. openberade hñ sig fyrst allra Manna/ Joh. 20. An. Efa þvi hun hefur vered Sorgbitenn og Veiktruuc/ þvi epter Christo spurde hun so sem framliðnum Manne: þeir hafa burt teked Herrañ miñ/ og eg veit ei hvar þeir hafa lagt hñ. Og af Samtale Drottens vid hana/ ma hvad mest rada/ hvørsu hũ hefur vered umhiziefed ad hugsvala þeirra Ormæddum Sálum. Snert þu mig ecke sagde hñ/ þvi eg em eñ nu ecke uppstigenn til mýns Fodur/ helldur far til Brædra miña og seig þeim/ ad eg fer upp til mýns Fodur og ydvars Fodur/ etc. Skilie eg þetta riett/ þa er su Meiningenn/ Maria hefur viliad fagna hũ sem Von var/ og þreifa a hũ/ eñ hañ liet sier so ant um vera/ ad hun flýtte sýnum Brædrum strax þessañ Fognud/ þvi varnade hañ heñe þess/ ad ei skyllde hun tefia sig/ þvi eg em eñ nu ecke uppstigeñ til mýns Fodur/ þier verdur nøgur Tyme til ad tala vid mig/ og þreifa a mier/ þar til eg uppstig/ far skindelega og kuñgiør mýnum Brædrũ þessa Glede fyrst. Þesse hygg eg sie Meiningenn i Ordum Drottens/ edur þvi skyllde hañ annars baña heñe ad snerta sig helldur eñ Thomæ og hinum Lærersveinunũ/ Joh. 20. Eñ hvørnenn

sem

sem̄ þessu er vared (eg læt hvørn eirn rada sinne Meiningu hier um̄) þa lest eg. Þa til Dæmis um̄ Fódurlega Giæsku Drottens z Medaumkun med þeim Truarveiku/ þeir høfdu yfergiefed hn̄/ hn̄ leitar ad þeim̄ ad fyrra Bragde/ þeir mættu reiknast burthlaupner/ han̄ kallar þa sijna Brædur/ Joh. 20. Þesser Tveir sem̄ geingu til Emmaus/ hafdu ecke nærre vered þegar hiner adrer feingu Boodskaped um̄ þ ad Drotten̄ hefde byrst Simoni/ þo vill han̄ ecke ad þeir skule fara varhluta af þessare Blessan/ helldur medtaka hana Samdægris og han̄ upprreis/ eins og hiner/ hvar af þ marka ad Truarveiken kan̄ ecke ad hindra Naad Christi/ helldur so sem good Mooder lætur sier mest um̄ hugad vera þad Barn sem veikt er / so er og Drotten̄ þeim̄ umkvæmastur er i Trun̄e hvad veikaster eru. Ein veik Tru er og Tru/ ein vanheil Hond tekur eins vel vid Olmusu og ein fullhraust. Ein lijtel Tru er þo Tru / Eirn Vatnsdrope er somu Nattúru og Stooren̄/ Ein lijtel Perla/ er þo Perla/ Eirn Neiste er og Elldur/ Eitt Barn er so vel Manneskia/ sem̄ eirn Fullorden̄/ Overgurcken eins vel og Risen̄. Dotter hin̄ar Canaaniſku/ Matth. 15. Og hin̄ Tunglsiuke/ Matth. 17. Bæde voru þau af Diøflenū plagud/ en̄ eins hægt veitte Drottne ad lækna þau/ þott Fader hn̄s være Truarveikur / so sem hana / þott Mooder hen̄ar være Truarsterk/ z eins vel hialpade Drotten̄ Konungs Manenū/ Joh. 4. so sem Hundradshøfdingianū / Matth. 8. En̄ hvad skulu þeir nu til marks hafa um̄ þad sem Truarveiker eru / ad þeir sieu i Trune / Nu er so lijtel a stundum og Olioos / ad vier þeckium̄ hana ecke þott hun sie in̄e hia oss. Magdalena sa JEsu og talade vid hn̄/ en̄ þeckte hn̄ þo ecke/ Joh. 20. Sama hender og Guds Børn/ ad þau ei þeckia JEsum a stundum/ þott hn̄ gange jafnfram̄ þeim̄/ eins og þessum Lærisveinum. Skodum þvi Dæme þeirra/ og færū þad heim uppa oss/ þeir voru Sorgbitner/ Hvar af? Þvi þa vantade JEsum. Sierdu þu og hriggur af þvi ad þu finnur ecke þin̄ Lausnara i hiarta þijnu/ þad er nær þu efast um̄ Syndan̄a Fyrergiefning/ þa leita epter honum med Brudenne er gietur um̄ i Ljofkvædenu / Cant. 5. Þu veist ecke hvar þeir hafa lagt Herran̄ þin̄ eins og Maria/ þa bruka þessa

Sorg til ad læknaſialfa ſig med. Holld og Blood vekur hana ecke / þad Sorgar fyrer þvi ſem Madurenn a ad eta og drecka / en ecke fyrer Chriſto. Guds Anda Verk er hun i þier / og er Chriſtur þa ecke langt i burtu/ þvi hann og Heilagur Ande eru eitt/ og mun hann koma i Leitena þegar minſt Vonum vater. Þeſſer Guds Viner voru ad tala um̄ alla þa Hlute ſem til fálled hofdu / um̄ Kraptaverk Drottens/ þar þeir ſøgdu hann hefde vered Spamadur MAdur MAttugur J ORdum Og VErkum. Um̄ hans Pijnu / um̄ hans Uppriſu ſem lioſt er af Gudſpiallenu : Haf og þetta til Merkis / ſie þier iſtæƚt ad tala um̄ Gud/ um̄ hans Daſemdarverk/hans Stoormerke / hans Velgiorninga / hafer þu þijna Lyſt i þeſſu og meiger giarnan heyra adra tala þar um̄/þa byr Chriſtur i þier. En hafer þu Leida a Guds Orde/þyke þier um̄ allt annad meira Gaman ad tala/ ef þu venur Munn þinn til ſwllrar Rædu/ſieu ſkammarleg Ord z fiblslegt Hial þitt Epterlæte/hallder þu Guds Ordum fyrer eckert/þyke þier lijted koma til þeſſ ad þiona hm̄/ og metur hans Bódum ei ad miklu/ helldur forſmaer þa er til hns vona/ þa tak þier Vara/ þvi ſo ſannarlega ſm̄ JEſus er þm̄ nalægur ſem langar epter honū/þott Verkfrueder ſieu / ſo viſſulega er hann þier horfenn / þott einkis Meins þykeſt þu kienna/og fæſt ecke aptur nema med heitre Ban og ſarre Yoran. Nu þott þad ſie heilnæmt og Gude þocknanlegt ad tala um̄ alla Drottens Velgiorninga/þa er þo eckert Hugganarſamlegra en ad tala um̄ hns Dauda og Uppriſu/ ſo ſm̄ þeſſer giordu ; Þeir toludu i Hæfræde og Einfalldleika. En Gud giæfe ad vier ſm̄ hefur erū uppfrædder i þeſſare Himneſku Speke/helldur en þeir voru i þad Sinn / vier villdū þeß helldur læra oſſ þſſar hæleitu Guds Daſemder til Hiarta ganga z oſſ i Nyt færa/ſem vier erum Sann froodare hier um̄. Eckrt er þ i voru Saluhiælpar Verke/ad Miñing JEſu Kvala/ hns Dauda og Uppriſu kune ecke ad ufriekta i þvi Hiarta ſem iduglega þar um̄ hugſar. Þegar eg minneſt a Synder mijnar / ſm̄ opt hafa ſtygt fra mier Gud / hinn yppar ſta Gooda/og mier ecke ſo hitnar i Brioofte/ ſm̄ eg giarnan villde/þa mætte þ koma Suduñe upp a Hiarta minu/ad Guds Sonur

er þ mig Ranglatan Saklaus kvalenn og deyddur/ Rom. 5. Þyckest eg i Bæneste kalldur vera/ þa mætte þ smellta Hiarta mitt/ ad Guds Ein gietenn Sonur sveittest Bloodenu/ er hann badst fyrer/ Luc. 22. under mine Synda Byrde/ og vard þo ecke Bænheyrdur/ so hann giorde mijna Bæn kropluga fyrer Gude/ þott hun sie veik. Hafe eg Ohocka a nockrum Manne/ z giet ecke so fliott drepeð a Freistingu/ þa hugsa eg til þess/ ad Drottenn minn bad fyrer Yfertrodslu Mønnum/ þeim er hann kvølldu/ Luc. 23. Og nuu eg brædlega skamast mijn ad rækta þad Lijtilræde/ er minn Broder mier til giorde. Elske eg Heimenn edur nockud þad sem i honum er/ þa rekur hans Elska þad brædlega ut/ sem doo fyrer mijnar Synder/ þegar eg var hans Ovinur/ Rom. 5. so eg meige Eilijflega lifa ef eg forsmaae Heimenn/ enn elska hann sem mig hefur so heitt elskad. Ofbiode mier Stærd minna Synda/ þa minner heilagur Ande mig a/ ad Gud er dæmenn i mijnu Holldi / og hafe eg sied hann dæmenn þ mijnar Synder/ þa sie eg hann vel uppriseñ mier til Riettlætes/ Rom. 4. Lærersveinarner þecktu Drottenn i þvi hann braut Brauded/ So þeckia og Christner Menn hann allra best/ nær hann brytur oss þ helga Braud i Altaresins Sacramento/ sem ad er Meddeiling hans Lijkama/ og drecka þann Blessunarinnar Kalek er vier blessum/ sem og er Meddeiling hans Blods/ 1. Cor. 10. Þa er hann oss hvad nalægastur/ þa siaum vier hann hvad best med Augum Truarennar/ þa þeckium vier hans Guddomlega Elsku/ og skodum hans Myskunar Ydur algiørlega / ad hann ecke einasta hefur giefed sitt Lijf i Daudann þ oss z uthellt sijnu Blode/ helldur og fæder Saaler vorar a þvi hinu sama oss til Truarstyrkingar um alla sijna Velgiørninga/ þar kunngiørum vier hans Dauda/ þar skodum vier hann upprisenn/ þvi læge hann enn þa i Grøfenne/ hvørnenn mætte hann giefa oss sitt Holld ad eta edur sitt Blood ad drecka? Nu hefe eg so nockud talad um hvørnenn vier eigum ad þeckia oss so JEsus ville oss nalægiast. Epterfylger ad minnast a med faaum Ordum/ hvørnenn vier eigum ad hallda honum/ so vier missum hann ecke. Þad er ecke minna verdt ad giæta feingens Fiar/ enn afla þess/ og þad maa seigia um JEsum/ Margur hefur ad sønnu feinged hann einusinne inn til sijn/ er þo hefur mist hann sijdann/ og sumer

er alldrei aptur feinged. Judas sellde hñ eitt sñ fyrer Agyrndarsak-
er/ Luc. 22. og miste hañs so ad Eilijfu/ hañ mun sier marga Stall-
Brædur i Helmenū eiga. Petur miste hñ og/ eñ fieck hañ þo aptur
med beysku Grate/ Matth. 26. Þvi er þ vøxst hier af/ ad Meñ kuña
ad missa Jesū / þott Meñ hafe eitt siñ noted hñs Nalægdar. Þat
fyrer bañar Paulus og ad hryggia heilagañ Anda/ Eph. 4. Jaa/ hñ
seiger, Vier skulū ei slockva Andañ/ 1. Tess. 5. Somu Athurde skal
til þss hafa ad setiu ad hallda JEsu/ so sem ad lada hñ ad sier i Fyrst-
unne / hvørugt gieta Meñ an Guds Anda / þvi einginn kañ JEsum
Drottenn ad nefna fyrer utañ hañ seiger Paulus / 1. Cor. 12. Eñ ad
mootstanda ecke heiløgū Anda/ þad er i Mañsins Vallde/ sierdeilis þss
sem Endurfæddur er med Vatne og Anda. Eg vil ei Itreka þ aptur
sem ædur er sagt/ uṁ þad ad utloka JEsu Nalægdar/ Eñ eitt sie eg
hier i Fare Læresveinaña/ sem batt hñ svo/ ad hañ gieck iñ og var hia
þeim: Hañ Liet Sem Hañ Villde Leingra Ganga/ Eñ Þeir Neyddu
Hañ Og Sogdu: Vert Hia Oss H Erra/ Þviad Kvollda Tekur Og
A Dageñ Lijdur. Hvilijk ad hafe vered Naudung þesse! er audsied
hier af/ þad var ein audmiuk Bæn/ Svoddañ Ofrijke hefur Drottenn
opt lided/ So neydde hñ Konungs Madureñ/ Joh. 4. So neydde hñ hin
Canaaniska/ Matth. 15. So neydde Abraham Gud/ er hañ bad fyrer
Sodomitum/ Gen. 18. So neydde Moyses hñ/ er honum lookst ecke añ-
ad eñ Myskuna Israel/ So neydde Jacob hñ/ er hñ sagde: Eg sleppe
þier ecke fyrr eñ þu blessar mig/ Gen. 32. JEsus lætur opt sem vilie
hñ leingra ganga/ þegar hñ leggur oss siñ Kross a Herdar/ eñ vier siaa-
um ecke ad hañ er oss nalægur/ so sem ædur er sagt. Þegar vor Eyr-
ende luckast ecke/ sm vier þo tekum i hñs Nafne/ fyrer Mañaña Of-
belldis Saker/ eñ vier þeckium ecke hañs Tilgang. Hvad skal þa hier
til giora? Eigum vier þa ad sleppa honum/ og leita Rææds hia Heim-
enūs Stærre sie þvi/ Hvad þa? Giorū eins og þesser giordu/ Neydum
hañ med audmiukre Bæn og Andvørpū / ad hañ vilie hia oss vera.
Eingum af oss hefur þvilijk Sorg tilfalled/ sem þessum Guds Viñū/
þeir høfdu mist hañ/ sem þeir høfdu allt sitt Traust a/ fyrer hvørn

þeir

Þeir kaſiſkie høfdu yfergiefed alla Hlute / eins og Petur ſagde um̃ þa Tolf / Matth. 19. Þeir voru epter i Hers=Hondũ / og þordu valla ad ſiaſt uppa nockurn Mañ / þar aller viſſu ad þeir hefdu vered hañs Lærefveinar / er ſo Myskunarſamlega var utlerkeñ fyrer ſkom̃u / og hvørſu uggvænt þeim vered hafe / þad ſyner oſſ bæde Dæme þeirra er forlietu hñ i Grasgardenum / og St. Peturs / er Otteñ þreingde hm̃ til ad kañaſt ecke vid hañ / fyrer hvørn hañ þo ſkom̃u ædur vellde Lyf ed láta / Matth. 26. ſem og þad / ad þeir lokudu Dyrunum ad ſier / fyrer Hrædſlu Saker vid Gydinga / Joh. 20. ſamt nefndu þeir þeñañ framande Mañ / (þvi ei viſſu þeir þa añars) til ad vera hia ſier Hvar fyrer? af þvi hañ talade um̃ JEſum / og opnade fyrer þeim Ritningarnar / ſo þeirra Hiarta brañ i þeim. Þeſſũ Mañe villdu þeir ecke fyrer hvørn Mun ſleppa. Eñ þu Guds Barn / ſem þeckir Jeſũ og veitſt hñ uppriſeñ og ſetſtañ til Kraptarens hægre Handar / ad hñ bidie fyrer þier / Rom. 8. Villt þu ei taka þetta ſama Rad / þegar þier ſyneſt hã vilie fram̃ hia þier ganga? Þu Guds Barn / Fødurlegt Hiarta hefur Gud : Þañ er hægt ad locka / er ſialfur vill danſa / þu ſekur allrei ſo feigens Hende vid Guds Nadar Augſyn / nær þig lang ar epter Drottne a þurrlendenu eins og David / ad hañ ſie ecke Lufare til ad verka þeir hana. Þegar Alexander hiñ ſtoore hafde lagſt um̃ Borgena Tyrum med ſynũ Herflockũ / þa ſkrifar Plutarchus / ad ſuma af Borgarmønum hafe dreimt / ad Godeñ villdu flyfia ur Borg enne og i Herbuder Konungs / eñ þeir bundu þau med Hleckium ad ei ſkillu þau i burtu komaſt. O hvørſu mikeð høfum vier Chriſtner Meñ Gude ad þacka. Gratlegt er til þſſ ad vita / hvørneñ Andſkoteñ hefur blindad Bankruareñ ar Børn. Beſælings Guder voru þad og aumur Atrunadur / ad trua a þañ ſem þr ælludu ad þr mundu fa til Fanga teked / eñ Drottneñ JEſus hefur feinged oſſ adra Feſte til ad binda ſig med / þ er hñs eigeñ Bæn / hvør ed ritud ſtendur hia Lucam i 11. Cap. og Matth. 6. Og ſkom̃u ſidar i ſama Capitula kiefer hñ oſſ / hvørn eñ vier ſkulum leggia þeſſe Bønd a ſig / med þeſſum Ordum: Bidied og mun ydur giefaſt / Leited / og munud þier fiña / Knyed a / og mun fyrer

ydur upploked verda. Og þa eñ framar kieñer hñ oss/hvørsu ad þesse Feste sie sterk og Obilande/er hñ seiger: Þvi hvør sem bidur/ hñ skal medtaka/og hvør sm̃ leitar/hñ skal sinna/og hvør sem ad ækngr/fyrer hönü skal uppløked verda/eñ med þessu hefur hañ sijnt/ad oss ecke eine asta byriade Oaflæta ñlega ad bidia/ svo sem Lucas vottar/18.Cap. helldur heitt og ækaflega/eins og Drottefi i Grasgardenum/Luc.22. Eins og Tertulianus skrifar um̃ Christna a sijnum Dögum/ad þeir kome samañ i eitt/z med nockurskonar Fylkingu z Athlaupe take Gud til Fanga. O hvad Olijk er þsse kallda Veröllð siqku. Meñ hyggia þad sie noog/ ad falla a Knien og hallda Klutunum fyrer Auguñ/ og murra þar eitthvad er þeir ei sialfer skilia/eins og Esaias skrifar um̃ Phitons Andañ/og þa sem foru til Friekka vid hina Daudu/Esa.8. Er þetta Samneyte Heilagra?Er þetta hin sañа christelega Kyrkia? Mun nockud Andeñ bidia fyrer þm̃ med Oumr ædelegum Andvørpunum? O vei/ sañlega seige eg ydur/ ad betra er alldrei ad bidia/ þvi þeirra Bæn verdur ad Synd/ Ps.109. og þeirra Guds Þienusta ad Offre hiñs Fávÿsa/Ecc.5. Þessara Læresveina Hiarta brañ i þeim̃ ædur eñ þr neyddu hñ med sier iñ ad ganga. Siem og til christeñ Mad ur/ad þu a einhvørn hætt faer smellt þitt hiarta/ædur eñ þu krijpur fram̃ fyrer Guds Hátign i þijnu Bænarstad: Þad er hægt ad giøra i Kyrkiuñe under hñs Orda Heyrn/ ef þad er riett Predikad/og þu liar þvi Eyrun/ og þar fyrer utañ / strax sem þu Augunum upplijkur a Morgna/þa Ihuga hñs Giæsku og þijna Illsku/ hañs Tign og þiñ Overdugleik / hañs Velgiørninga og Vernd yfer þier/ z þitt Hyrduleyse og Vanþacklæte/og nær þu hefur so giørt um̃ Hrijd/ þa gack til Bænarestar og bid Andañ ad bidia med þier/ þvi þu viter ei hvørs þu ætt ad biðia/Rom.8. Bruka somu Atferd a Kvølldum/og lat þessa þanka svæfa þig/ þa er þ vijst/ad þu verdur a einhvørn Hatt Bæn heyrdur Act.7. Moyses var eitt fagurt Barn Alits / sem Ritningen seiger / hañ predikade so vel/ fyrer Docktur Pharaonis med Barnsgrætnum er hñ lá i Reyr-Kystlenuñ/ad hun komst vid i Hiarta sijnu/ og sá Aumur a hönü / Exod. 2. Myklu fegre mun sa vera i Guds

Aug-

Auglike sem med JEsu Bloode er ødreifdur. O hvørneñ munu hañs Myskunar Ydur faa leint sier nær hañ heyrer þeirra Græt/ z sier þra Taar sm̄ uk eru hellt i hid rauda Naf Guds Eingietens Sonar dyre-mæta Bloods / hvørt miklu hærra kallar eñ Abels Blood/ Ebr. 12. Þar þ mīner Elskuleger / gleymed ecke ad bidia sduglega og alvarlega um̄ Naavist JEsu: Slepped hønum ecke fyrr eñ hañ blessar ydur til fulls. Þegar hm̄ er tapad/ þa er øllu tapad/ medañ þier hønū fast hallded/ þa er øllu hallded/ þott þier missed alla Hlute og jafnvel sialft Lyfed/ þa erud þier jafn rijker/ þegar þier eiged hañ sem allt Valld er giefed bæde a Himne og a Jørdu/ Matth. 28. Og hafe þar nockurn Tijma vered Þørf a ad neyda JEsum til ad ganga iñ til sijn/ og vera hia sier/ þa er þ a þssum skdurstu og verstu Døgū. VErt Þu Hia Oss HErra ÞViad KVollda TEkur Og A DAgeñ Lydur/ segdu þesser Guds Meñ. Þad maa kalla/ ad alla reidu lake miøg so til ad Kvøllda i Heimenum: Myrkur Rangllætesins taka til ad byrgia þ oss Sool Riettlætesins/ hin saña Guds Þeckmg og Skilningur a hñs H. Orde/ er um̄snueñ i Kapprædur og Þrættaner. Þeir sm̄ eiga ad hafa Lykel Vitskunar / stunda þad mest hvørnen þeir meige flækia adra i Spurningū þm̄ er þeir ecke sialfer skilia/ og þykiast mikler Meñ/ þeg-ar þeir vel muñhøggvast/ eñ hirke søñu Þeckingu Guds og hñs Lar-dooms sleppa Meñ nu um̄ Stunder / og þad velldur þvi ad nockru Lei-te/ ad Lyferned er øngvañveigeñ so sem Christnum soomer/ þar Meñ laata Guds Rijke vera foolged i Ordum einum. Meñ hafa Skyn Gud hrædsluñar eñ afneita heñar Krapte/ 2. Tim. 3. so varla er ad fiña Tru a Jørdu / Luc. 18. eg meina þa Tru sem verke fyrer Kiærleik-añ/ Gal. 5. So þad er stor Naudsyn øllum Guds Børnū ad neyda Christum ad vera hia sier/ þar allt teiknar til þss ad Dagur Drottens mune ei laangt i burtu vera/ og þott ei være/ þa veit eg ecke nema þad Augnablik sm̄ eg life a sie Kvølld miña Lyfdaga/ þvi vil eg Jesu hall da og hønum ecke sleppa/ so nær sem eg dey/ þa deye eg med Lausnara miñ i Fadmenum/ og ad hvørt sm̄ eg life edur dey/ þa sie eg hñs/ Rom. 14. Slepp þu mier sagde hañ fordū vid Jacob/ þvi ad nu Dagar /

Gen. 32. Miñ HErra/ eg vil ecke ſleppa þier/ þviad nu Kvolldar/ Eg ſleppe þier ecke fyrr eñ þu bleſſar mig/ þvi eg veit ecke nær eñ Myrk ur Daudañs byrger myñ Augu. Nottiñ er umlideñ/ eñ Dagureñ ſer ur ad nælgaſt ſagde Paull a ſijnum Dogum/ Rom. 13. Pad var og ſatt/ þviad þa var Sol Riettlæteſins/ ſo ad ſegia/ nylega uppriſeñ/ og ſkein fagurt i Heimenum leinge fram epter Olldunum. Eñ nu ætla eg ad þiſſu meige umhverfa/ og ſeigia: Dagureñ er hartnær umlideñ/ eñ Nottiñ er i Nænd. Vert þvi hia oſſ Herra/ þviad Kvollda tekur og a Dageñ lijdur. Iæ/ O Herra Jeſu Chriſte/ þegar dregur ad Rockre Æfe vorrar/ og vor Augu taka til ad formyrkvaſt i Daudanum/ ſo þau ſiaa ecke leingur/ Vert þu þa hia oſſ þegar aller hafa forlaated oſſ/ og vier ſiælfer hofum yfergiefed oſſ/ eñ varþad Sælu og Lijfe i þiñ Miſkunar Fadm/ Lat oſſ þa leggia vora Truar Hond i þijna Sijdu/ og heñar Fijngur i Naglaforeñ/ og gief ad vier þa ſieum truader og ecke Vantruader. Vpplijk þa vorum Sælar Augum/ ad vier þeckium þig oſſ af Gude giefeñ til Riettlætis / til Helgunar og til eilijfrar Sæluhiælpar. Bænheyr pad goode JEſu/ fyrer þitt Blood og Forþienuſtu/ Amen/ J JEſu Nafne/ A M E N.

Þridia Dag Paſka.

Gudſpialled / Luc. 24. Cap.

þañ Tijma. Þa Læreſveinarner voru nu eñ ad tala um þetta/ ſtood ſialfur JEſus mitt i mille þeirra/ og ſagde til þeirra: Fridur ſie med ydur. Eñ þeir ſkielfduſt z urdu hrædder/ og meintu ad þeir ſæe Anda nockurn. Og hañ ſagde til þeirra: Hvar fyrer ſkielfeſt þier / og þvi koma ſlijker Þankar i ydar Hiortu ? Siaed myñar Hendur og myñar Fætur / ad eg em þetta ſiælfur. Þreifed a mier og ſkoded / þviad Ande hefur ei Holld og Bein/ ſo ſem þier ſiaed mig hafa. Og þa hñ ſagde pad/ ſijnde hñ þeim Hendur og Fætur. Og er þeir trudu eñ eige fyrer fagnadar ſaker/ og undrande pad / þa ſagde hañ til þeirra : Hafe þier hier nockud Matarlegt ? Og þeir logdu fyrer hañ Stycke af Steiktum

Fiſke/

Fiske/og Hunangs Seim/ Og hañ tok þad og aat fyrer þeirra Augū. Og hañ sagde til þeirra. Þetta eru þau Ord/ hvør eg talade til ydar/ þa eg var eñ nu hia ydur/ þviad þad hlaut allt ad fullkomnast sem af mier er skrifad i Moysis Logmaale / og i Spaamañaña Bookum og Psalmū. Þa opnade hañ þeirra Hugskot/so ad þeir skildu Ritning-arnar/og sagde til þeirra: So er þad skrifad/og svo byrjade Christo ad lijda / og upp ad rijsa a þridia Deige fra Dauđum / og predikast lata i hans Nafne/ Yoran og Fyrergiefning Syndaña a medal allra Þiooda/upphefiande i Jerusalem. Eñ þier erud Vottar allra þess-ara Hluta.

Exordium.

Fridur a Jørdu og Mønnum goodur Vilie / Sungu Einglarner fordum / þegar Mañkynsins Endurlausnare var i Heimen borenn / Luc. 2. Þa mattu þeir Himnesku Andar lesa þessu Fridar Bode i Vmbode syns Herra / þar hañ laa eitt Omaalga Barn i Stallenum / og atte þo margt eftter Ogiort / sem ad þurfte til ad semia þeñañ Frid mille Guds og Mañs. Eñ Vt-nu / þar hañ fyrer Krossens Dauda hefur afmaad allan Ovinskap sem hans Vt-valda matte fraa Eilyfum Fride hindra / þa lyser hañ sialfur þessum Fride yfer sinum Elskulegum Lærisveinum / hvøtier ad sijdan voru med þetta Fridar-Bod Vt um allan Heimen epter hans Skipan. Eñ hverer þo / ad vier erum og þessa Fridar-Bods Hluttakande vordner / þa vilium vier af Gudspiallenu Hugleida. 1. Hvørnenn vier eigum hønum ad taka. 2. Hvilikur ad sie þesse Fridur.
Þar til hialpe oss hiñ goode Gud fyrer JEsum Christum/ A M E N.

Vtleggingen.

HVilikur ad þesse Fridur sie / Brædur mijner / þad sier Meñ / nær Meñ athuga hvilijkt ad var Sekt Mañkynsins/er þad styggt hafde hiñ Almattuga Gud. Er Fridur Jehu? sagde fordum Joram Israels Konungur/er hañ mætte hønum a Veigenum/eñ Jehu svarade: Hvad gillder þig um Frid? þar Hoordomar og Tøfrar Modur þinar vara eñ nu/ 2. Reg. 9. Ad vijsu er þad satt/ad vor fyrsta Mooder hafde ecke þær Skamer adhafst sem Jessabel/eñ þo ma ecke þvi neita/ af hennar fyrstu Synd/ eru komnar allar þær Synder/ er i Heimenum hafa sijdañ drygdar vered. Þeirra Sekt varde allt til þess ad vor Fridar Nøfdinge neglde þa Handskriftena a Tried/sem i giegn oss var/under

eins og hñs blessudu Hendur og Fætur voru a Krossenñ negldar. Þar var eingeñ riettkalladur Fridur ødur fyrer syndugt Mañkyn / jafnvel þott ad Syndeñ være allt þangad til under Guds Þolenmæde / Rom. 3. Noe bygde DRottne eitt Altare / epter þad hñ var frelsadur af Vatnsfloodenu og Foornfærde þar a allra handa hreinum Dyrum / so ad Gud lyktade eirn Sætleiks Ilm og lijste Fride yfer Mañkynenu / segiande: Ecke vil eg framar bølva Jørdunñ fyrer Mañsins saker / Gen. 8. Þesse Fridur nade þo ecke nema til Lijkamlegs Frelsis / eñ þa voru Saler nar Okvittat vid Gud / nema hañ hefde vitiad vor uppruñeñ af Nadu i synum Myskunar Ydrum med Sendingu syns Eingetens Sonar i vort Holld / þegar þad saklausa Guds Lamb var a Krossenu Fornfært fyrer allar Veralldarenñar Synder / med hvøriu ad bæde Noa og allar adrar Gamla Testamentesins Forner eru helgadar og fullkomnadar / þa lyktade Gud til fulls eirn Sætleiks Ilm. Og þegar hñ hafde hialpad honñ ut af Daudanum / sem Paulus seiger / Heb. 5. ut af þvi Reidenñar Floode sem gieck inñ ad hañs Salu i Kvølenñe / þa hefur þesse mikla Hetia / ad uppleystum Daudañs Fiøtrum med øllum Riette lijst þessum Fride yfer synum Brædrum. Þegar Brædur Josephs høfdu fundeð Fied i Seckiunum / er þeir ecke ættu Von a / þa urdu þeir Ottaslegner / so þeir vissu ecke hvad þeir skylldu Rads taka / Gen. 43. Þa sagde Radsmadur hañs til þeirra: Fridur sie med ydur / Ottest þier ecke / Ydar Gud og ydar Fødur Gud hefur sendt Fied i ydar Sioodu. Þeir høfdu i þad sinñ eckert Illt giørt / samt Ottudust þeir og meintu sier munde kient verda uñ þessa varmensku. Eñ hvad hafde syndugt Mañkyn i moote Gude giørt? þad hafde rænt hñ synum Heidre / þad hafde Lijflated hañs Eingetenñ Son med synum Illgiørdum / og ofañ a allt þetta ecke þeckte meir sinñ Vitiunar Tijma / Luc. 19. helldur eñ Jacobs Syner vissu hvørneñ Fied var apturkomed i Secke þeirra. Veralldleger Høfdingiar / er þr giøra Frid vid añañ / þa stadfesta þeir hñ med Brefum og Reikningum / edur og seliast Gisla a. Þess þurfte ei hier af vorre Hende / þvi vier ættum vid þañ eirn ad skipta / sem øngva Vissu þurfte af vorre Alfu og a alls Koste vidoss / ef vier ecke holldum

um hans Fridar Saattmaal. Enn so hann læke allann Efa fra synum Lærisveinum umm þetta Fridar-Bod/ þa syner hann þeim þad/ sem ollu sterkara og Obrygdulla var enn nockurs Konungs Hønd edur Innsigle/ er hann synde þeim syner Hendur og Fætur. Gledelegt var þetta Fridar-Bod Lærisveinunum/ Br. M. enn ecke høfum vier minna þeiged i þvi/ hvorra Fedur voru ænn Guds i Heimenum/ Eph. 2. Hvilickur er hann sem vier høfum flued fra/ Jaa / fra hvorium vier Daglega flyum / i brotum hans Raad af oss med Syndunum ? þad er Konungur Himinens og Jardar/ Drottenn sterkur Vandlætare/ vittande Rangslætis Fedranna a Sonunum i þridiu og fiordu Attkvysl/ Exod. 20. Jaa/ munde viliad hafa i þusund Lidu allt til Enda Verallðar/ nema ad vier Riettlætter fyrer Truna hefdum Frid vid Gud fyrer Drottenn vorn JEsum Christum / Rom. 5. Nu er þad vyst ad Synden reiknast so stoor sem hun er til/ sem hun er a moote giørd. Enn um Guds Naadign er kunnug(?) ta enn fra þurfe ad seigia. O Guds Barn hvilijk Glede er þad þa ad hafa Frid feinged vid svoddann Konung/ og svoddann eirn Frid/ sem alldrei umm Æfe maa riufast / nema hann af oss rofenn verde / hvar fyrer þvi er ecke ad gleyma/ ad skomu ædur enn Drottenn fieck Lærisveinunum i Hendur Lykla Valldsens til ad fyrergiefa og apturhallda Syndunum/ þa lyste hann Fride yfer þeim ! Joh. 20. Þar fyrer nær þesse Fridur til allra þeirra sem taka Kvittun Synda sinna af Gude fyrer hans Raadsmanna Þionustu. Nun er eitt Aflaats-Bref sem Christur underskrifar med þeirra Hende a Høfud allra Riett-truadra / enn innsiglar þad sialfur i þeirra Hiarta med heiløgum Anda/ hvør ad er Pantur Arfleifdar vorrar/ Eph. 1. Þess giefur Paulus/ 2. Cor. 5. seigiande: Gud hefur i Christo sætt Heimenn vid sialfann sig/ tilreiknande þeim ecke þeirra Yfertrodslur/ og leggiande oss uppa ad boda Forlijkun þessa. Þvi hvørs Synder kvittar eru/ hann hefur Frid vid Gud/ Frid vid hans Løgmaal/ og Frid vid Samvitskuna. O/ hvørsu fagrer eru þa Fætur þeirra sem Friden boda/ Es. 52. Og hvad kunne gledelegra þeim ad bodast/ er sæter i Myrkrunum enn þesse Fridur/ Nah. 1. So vier meigum þvi fagna er Zach. skrifar Cap. 9. Hann mun fyrer Testamentesins Blod utleida

hina

Hina bundnu af þre Gryfiuñe/hvar eckert Vatn var inne/og boda Neid-
ingiunū Fridenn. Og hefur hin eilijfa Giæska ecke læted þar med bu-
ed/ ad hañ hefur giefed oss Synderna kuittar / og giørt Frid vid oss i
sijnum Syne. Þad dyra Giallð sem hin eilijfa Nadign lauk i voru
Nollðe a Krossenum/mætte eñ þa meire Blessan/meire Sælu/og meire
Fognud afreka/þad var/ad hañ sette oss i sijns Sonar Rijke/ Col. 1.
hvørt ad ecke er Matur nie Dryckur / helldur Fridur og Fognudur i
Heilogum Anda/Rom.14. Þegar Veralldleger Hofdingiar giefa ein-
hvorium Grid/þa þykiast þr vel giøra ef þeir læta hñ hallda Lijfe og
Landsvist. David gaf Simei Lijf/ 2.Sam. 16. og þotte vel giørt
ur þvi sem rada var. Salomon gaf hønum Landsvist/þo med þvi
mote/ad hñ fære ecke ut af Jerusalem/ 1.Reg.2. Josua gaf Gibe-
onitunum Frid / og þad til ad hallda Loford sitt er hñ villde ecke breg-
da / og lagde hañ þeim þo nockurskonar Þrældoom uppa ad hoggva
Trie og bera Vatn til Þionustugiørdarennar/ Jos. 9. Eñ hvad er
Gud skylldugur ad hallda vid oss Meñena/sem Daglega briootum þañ
Eid er vier unnum hønum i Skijrnenne / nær hañ trulofade oss sijnum
Syne fyrer hañs Blood med Heilogum Anda. Ja/ hvad opt høfum
vier rofed þad Heit er vier so tijdt høfum giørt honum i Skriptarsto-
num/ad afsæla og skilia vid Syndunum. Og samt hefur hañ ecke ein-
asta uppgiefed oss/og Daglega uppgiefur øllum þm / sm vid hñ Frid
mælast / alla Skullðena/ og þau mørgu tiju Þusund Punda / er vier
so tijdt verdum honū skylldugir / Matth.18. helldur lofar oss Omæl-
anlegrar Dyrdar eilijfre Þyngd/fyrer Muñ sijns Þienara St. Pals/
2. Cor. 4. øllū þeim sm bera vilia hid sæta Ok Christi. z hñs liettu
Byrde. Ja/ øllū þm ed sier til hañs snua vilia fra sijnu illu Athæfe
og vondre Breitne/allt fram under Daudastundena. Hvilijkur er þa
þesse Fridur? Edur hvør fær hñ noglega prijsad. Ecke hefur Drottenn
heited sijnū Børnū Veralldarennar Fride/mikla helldur seiger hñ þeir
skule hafa Angist i Heimenū / Joh. 16. eñ þvi hefur hñ lofad ad þeir
skylldu hafa Frid i sier/Joh. 15. Ja/ þañ Frid sem Verolldeñ kañ ei
ad giefa/og þañ Frid sem eingeñ kañ af oss ad taka/Joh.16. so leinge

vier

vier høfū Frid vid hn̄ sm̄ oss þeñañ Frid alleina giefed hefur og giefa
kañ/eñ eingeñ añar. Þar verdur alldrei so tryggelega bued um̄ nockra
Veralldareñar Sætt edur Fridar Giørning / ad Meñ kuñe ad seigia
ad hn̄ skule leinge stadfastur vera. Nañ kañ ad vara i tveggia Konun-
ga Tijd fra a mille / medañ þeir lifa bæder/og þo ecke alltijd. Nvad
leinge helldst Sætteñ a mille Syrlands og Samariam / er Achab og
Benhadad giørdu/1. Reg.20. Nvørsu vel efnde Ptolomeus þad hañ
heited hafde Dootktur-Mañe sijnum Alexandro/edur Romveriar Syd
ingum/1. Macc.10. og 11. Eñ uppæ þañ Frid mæ reida sig/ er Gud
heiter oss syndugū Møñū / þar er alldrei Lijge fundeñ i hañs Muñe.
Eckert er tijdara eñ þad i Neimenum/ad þegar Tveir hafa Osætter
vered/ og þeir lætast þo sættast heilum Sættum og jafnvel sveriast
Eyda a./ ad sa bregdur af er sijdañ fær Vallded meira / og finur sier
allt til Ordsaka helldur eñ ad hañ ecke hefne sijns Vansa/sierdeilis ef
hañ þykest hafa vorded under i Sættene / þvi er þesse Mælshæattur
Neimsins: Vakta þig fyrer þm̄ Vin er þu hefur sæst vid. Eñ þetta
er ecke ad Ottast hia Gude/ øll hañs Verk eru Myskun og Sañleike/
Ps.25. Nañ er trur/sialfum sier kañ hn̄ ecke ad neita/2.Tim.2 Nema
ef vier villū kalla þad Brygdmælge / ad þær Nefnder koma ecke strax
yfer vondar Giørder sm̄ hañ hefur hootad þeim/ eñ vier bregdū Dag-
lega af/ og ecke giefum vier um̄ eitt Augnablik hallded vor Sære/ þo
hefur hn̄ ecke utskufad oss / ecke hefur hañ eñ nu brofed þañ Frid vid
oss/sm̄ hañ giørt hefur vid aumt Mañkyn fyrer sijns Sonar Dauda/
Rom.8. jafnvel þott þad jæta meige/ad a þessum Tijmum hafe allt
Nolld fordiarfad siñ Veg/ ei sijdur eñ a Døgum Noa / Gen. 6. svo
Meñ kuña øngva Orsøk til þss ad færa/ ad hiñ strænge z Riettlæte
Doomare ecke kollsteipe þessare vantruudu Verølld/nema þa/ad hañ
er Gud og ecke Madur/ Nos.11. Þetta munu Ofgar þykia er eg ta-
la/ eñ giætum ad hvørsu fleire Mañeskiur þar eru nu i Neimenum eñ
a Døgū Noa/ hvørsu lijtell ad er Christeñdoomureñ hia Neidingiun-
um/Nvad fæer af Christeñdoomenū sm̄ jæta þa riettu Tru/z hvad
fæer af þeim sem hana jæta/er færa verduga Avøxtu hiñe. Nvørn-
eñ a

eñ a þeſſu ſkendur / veit Gud eirn / þad er ei Møñunum unt ad vita. Verda maa ad þar ſieu fleire Guds Børn eñ Meñ hyggia/ þvi Elias viſſe jafnvel ecke ad þar voru ſo mørg Þuſund i Iſraels Rijke / ſem ecke høfdu beygt ſijn Knie fyrer Baal/ 1. Reg. 19. Eñ aldri Meñ epter ytra Aliti edur Mañlegre Skynſeme ad dæma/ þa kyñe einhver ad vijſu ad ætla/ ad i Dolld þſſare mundu ecke øllu fleire vera Kietlæter/ epter þvi ſem Tala reñur til/ helldur eñ fyrer Flooded. Þetta ſkrifa eg alleina til þſſ ad Meñ þecke Guds Ouumrædelega Giæſku z Truſeſti/ ad hn̄ helldur vid oſſ eñ nu i Dag þ Sattmaal er hn̄ giørde vid Noa. Hvad miklu framar mun hn̄ þa hallda þa Sætt er hn̄ giørt hefur vid ſijna Vtvallda i Chriſto. Þeſſ er og ad giæta/ Brædur mijner/ ad þott vier giørū Frid vid Meñena / ſm̄ oſſ Vollduger/ Gøfugre og Sterkare eru / þa er ecke truit um̄ ad þr kuñe ad duga oſſ þott þeir villdu/ nær adrer þm̄ ſterkare rijſa a moote oſſ/ þvi allt Holld er Hey/ ſeiger Rødd Hroopandans / Eſa. 40. Lijted gagnade þad Juda og Ephraim ad þr ſendu til Konungſins af Aſſyria og Egyptalande/ þvi Drotteñ ſagde: Hañ ſkal ecke kuña ad græda ydur/ og ecke ad lækna ydar Saar / þvi eg em ſo ſm̄ grimt Leon a moote Ephraim/ og ſo ſm̄ ungt Leon a moote Juda/ Oſ. 6. Soddañ Munur er nu a þm̄ Fride ſem Verølld eñ giefur/ og þeim er Gud giefur: Sieu þeir ſo Mattuger / ſo Viner ſterker/ ſo Frændmarger ſem þeir vera vilia/ Eg a eirn Vin ſem alldrei ſkal bregdaſt / Eg em Hañs / og Hañ er miñ / Cant. 6. Hañ er megnugur um̄ ad ſetia Krook i Zenacheribs Naſer/ Eſa. 37. Hañ giet ur dreckt Pharao og hañs Vøgnum/ og Reidmøñum/ Exod. 14. Hañ kañ ad ſlaa Jeroboams Her þott hn̄ hafe umkrijngt Abiam. 2. Paral. 13. og þockneſt hønum ad laata vonda Meñ hafa Yferhøndena / þa vil eg ſeigia med David : Giøre hañ vid mig hvad Gott er / i hañs Auglite / 2. Sam. 15. Þad næger mier ad eg hefe Frid vid hañ ſem er Gud Fridarens/ 2. Cor. 13. Hañ giefur mier Frid i Offſooknunum/ Rijkdoom i Armoodnum/ Virdingu i Forſmaaneſſe/ Heilbrigdei Siukdoomenum / Sadning i Hungrenu/ Glede i Sorgeñe/ þad næger mier ad hañ er miñ Vinur / þegar aller mijner Viner hafa mig yfergiefed.

Seiged mier/hvad vill Verølldeñ giøra þm̄ er Gud hefur giørt so lyñ da/ecke meir eñ eitt Barn einū Risa edur Skólahvelpureñ Leonenu. Ef eg er i Lande einhvøriu þar sm̄ Herskapt er/eñ veit þo ad þar er Fridur i mÿnu Lande/hvar eg hefe Bu mitt/ mÿna Vine og Frændur z allañ Lÿkamlegañ Varnad/þa er eg þo best til Frids þott eg sie med al Ovina staddur/eg er ei nema ein Mañeskia/eg vil seigia med Spekingnū/Eg ber allt mitt mz mier/eg vil a einhvørn Hatt sia til hvørneñ eg Lÿfs affkomest og nære mÿnu Fødurlande. Guds Børn eru ad søkiu i Hers-Høndū/i Vtlegd þÿssare/eñ þeirra Vmgeingne og þeirra Borgar-Riettur er a Himnum/ Phil. 3. Allt hvad þau hafa i Verølldeñe/ þad er ecke þeirra / Gud gaf þ ad søkiu þeim til Brukunar og Medferdar/eñ þau hafa ecke fest Hiarta sitt þar vid/helldur hafa þau þad Gude aptur giefed/eru þad Gots edur Gardar/ Melord og Vitdingar/ Gull edur Silfur/þad er ecke þeirra eiged/ þad er Christs Fie allt samañ/og jafnvel sialft Lÿfed/eñ þra Fasta-Eign er a Lande lifande Mañа. Eg vil sia til hvørneñ eg kunne ad na þangad Lÿfs/hvar eingeñ skal Lÿfed fra mier taka / hvad mier alldrei mun bregdast / so leinge sem eg hefe Frid vid hañ/sem er Fridarens Gud/sem er Lÿfsens Høfdinge/Act. 3. JEsus Christus/ hvør ed daudur var / og sia hañ lifer/ Apoc. 1. so leinge/ Eg veit miñ Endurlausnare lifer/ so Ottast eg eckert Strÿd/ heñ er ecke um̄ Megn ad leidseigia mier i giegnum miña Fiandmaña Hendur/jaa/i giegnū sialfañ Daudañ iñ til Lÿfsins/og ad laata mig lifa þott eg deye/ þvi hvørt eg life edur dey þa er eg þo hñs/Rom. 14. Þvi vil eg seigia: Daude hvar er þiñ Broddur/ Helvÿte hvar er þiñ Sigur? 1. Cor. 15. Gud er þack sm̄ oss hefur Sigureñ giefed fyrer Drotteñ vorn JEsum Christū/ honū sie Lof/Dÿrd og Heidur ad eilÿfu/Amen. Og er nu þetta sagt þar um̄/hvilÿkur ad þesse Fridur sie/Epterfylger ad tala um̄ hvørneñ vier eigum honum ad taka.

Þad er ecke noog/ Guds Børn/ ad þyggia Grid af einum Konunge nema Meñ halde þau. Zedechias Konungur took Grid af Nebuchadnezar / hvør ed gaf honum Konungs Rÿke i Juda epter Frænda

siñ

ſiñ Joachim/2.Reg.24. Eñ hñ giørde Uppreiſt a mote hønum og hiellt ecke Saattena/ hvar fyrer hañ took hñ fangeñ/ſtack hñs Augu ut og flutte til Babylon/ 2. Reg. 25. Margur hefur ſa teked Grid af Gude i Skijrneñe fyrer Chriſti Blood/ſem ſkytſt undañ hm̃ aptur og giøreſt Satans Madur/ med Vantru og Syndſamlegu Athæfe/ og verdur þa hin ſeirne Villañ argare hiñe fyrre/Matth.27. Hvar med giekum vier þa vid hiñ Almættuga Frid hallded ? Ef vier erum hñs Þegnar vordner/ þa eigum vier hønũ Skylldur ad gialld a. Hin fyrſta Þegnſkyllda vor vid hañ/ er audmiukt Þacklæte Hiarta vors fyrer þeñañ hæleita Velgiørning/Offred Drottne Lofgiørdeñe ſeiger David. Varla mæ miña vera Br.M. eñ ad vier Offrum hønum Kaalfũ Vara vorra/Oſ.14. Þad er Lofgiørdeñe/er ſtijũ Eingetna Syne þvi ſaklauſa Gudslambe liet ſlatra a Kroſſens Altare til ad for lijka Heimeñ vid ſialfañ ſig. Margur þykeſt ad ſeñu þeñañ Skatt luka Gude/ ef hñ ſijngur hønũ eitt Pſalmvers med Muñenũ alleina/ eñ hvørt ad Hugur fylge Maale/ þad athuga Meñ ecke ſo giarna/ſo hñ mun hafa Orſøk til ad ſeigia vid marga þa ſem læ taſt/ þacka hm̃ hier fyrer: Þetta Folk nælægeſt mig med Vørunum/eñ þeirra Hiarta er langt þar fra/Eſ.29. Eñ hvørſu miøg ad Meñ brioote Guds Frid af ſier med þſſu Opacklæte/ þad ſiaũ vier medal añara a þeim tíu Lijkþrææu er Jeſus hreinſade/um hvøria hñ ſagde: Voru ecke tíu hreinſader? eñ hvar eru hiner niju? Luc. 17. Fanſt eingeñ ſa ed aptur ſnere og giæfe Gude Dijrdena/ Nema þeſſe Utlendingur ? Og hañ ſagde til hñs: Statt upp og gack burt/ þijn Tru giørde þig hoolpeñ. Hiner voru alleina a Lijkamanũ hreinſader/ þeſſe bædi a Saalu og Lijkama/ þvi eckert talade Drottiñ um̃ Tru þeirra/og mun Saalar þeirrar Heilbrygde hafa fared þar epter. Eg er og nærſta miøg uggande um̃/ ad þar fiñeſt varla eirn a medal tíu/ſem þta Hiaalpræde/ þeñañ mikla Frid ſem oſſ er i Chriſti Dauda og Uppriſu bodadur/ ſo þecke ſm̃ byr iar. Fleſter laata ſier nægia med þad ad ſijna ſig Kieñemañenũ i Kyrkiuñe i Skriptarſtoolnum i utvortis Jaatningu Truar ſiñar Einuſiñe edr Tviſvar a Are/eñ hvørt ad Samvitſkañ kiemſt vid af Tilfiñingu

Syndañа/

Syndanna / hvørt Elskann til Guds er so miøg heit / þar umm mætte
efast hia allmørgum/þvi annars mundu Menn hafa meire Vidleitne a ad
hafna Syndunum/og Elskann til Guds munde framar spretta ut med
Verkunum/so hann þar med yrde Dyrkadur / þad er ad snua aptur og
giefa Gude Dyrdena/ad snua sier fra sijnu Ogudlegu Athæfe/ & taka
sijna Illsku Breitne fra hans Auglite/ Es. 1. Ef hann er vor Fader/
Hvar er þa hans Heidur ? Ef hann er vor HErra/ Hvar er þa hans
Virding ? Mal. 1. Þad er mikist verdt ad lofa Gud og þacka honum
med Musiennu/ þad giøra og Hrafns Ungarner/seiger David/ Psalm.
147. og eru þeir ecke med hans Sonar Blode afrekader. Ecke kosta
de þad Gud nema eitt Ord ad skapa þa og allann Heiminn/ Gen. 1. enn hvad
seiger Paulus vid oss? 1. Cor. 6. Þier erud Verde keypter/þar fyrer
dyrked Gud i ydar Lijkama/ & i ydar Anda hvører ad eru Guds. Hvør
nenn skulum vier hann dyrka i vorum Lijkama? Hvad seiger hann enn aptur/
Col. 3. Deyded ydar Jardneska Limu/Saurlijfe/ Ohreinleika/Laus
læte/vonda Gyrnd / Agyrne sem er Skurgoda Dyrkan / fyrer hvørt
ad kiemur Reide Guds yfer Børn Vantruarennar. Legged af allt þvi
lijkt/ Reide/ Gyrnd/ Illsku/ Gudløstun/ Nijdyrde fra ydar Munne/ þad
er ad dyrka Gud i sijnum Lijkama / ad afsnijda þessa Limu hinns Gamla
Mannsins. Postulenn seiger/ad þad þvilijkt kome Guds Reide yfer Børn
Vantruarennar/sinæd hvad Omøgulegt þad er ad hafa Frid vid Gud/ne
ma menn afleggia þesse Verk Myrkranna/sem Von er a/þvi ecke hefur Gud
læted kvelia sinn Son til þess/ad vier þionum Syndenne i hennar Gyrnd
um/edur lætum hana drottna i vorum Daudlegum Lijkama/Rom. 6.
þvi hann hefur ecke kallad oss til Ohreinleika/helldur til Helgunar seiger
Postulenn/1. Tess. 4. Enn hvørnenn meigum vier Gud vegsama i vor
um Anda ? Þad er i Sælum vorum / þad er/ ef vier færum Andans
Avexte/hvørier eru þeir? Þad seiger oss Paulus/ Gal. 5. Þad er Kiær
leike / Føgnudur / Fridur / Þolennmæde/ Goodgyrne/ Goodfyse/ Tru/
Hoogværd/ Bindende / og endar hann so þetta Tal med annare Mals
grein/ sem alla Guds Þioonustu i sier innebindur / seigiande: Enn þeir
sem Christi eru/Krossfesta sitt Holld med þess Gyrndum og Tilhneig
ingum.

ingum: Hvør ſem þad Daglega giører epter þvi ſem Guds Ande fær i hñs Breiſkleika vêrkad/ hañ mæ vera fullviſſ um̃ Guds Vinætta/ jafnvel þott eingeñ giete fullkomeñ vered i þeſſu daudlega Holde/ þvi ef vier gøngum i Andanum/ þa erum vier ecke under Løgmælenu/ Gal. 5. Eñ þetta Frelſe eigū vier ecke ad bruka til þeſſ/ ad læta epter oſſ Smæ-Syndernar/ er vier ſo køllum/ og ætla þad ſie noog ad varaſt Stoor-Glæpena. Þad er eingeñ ſo lijtil Synd til/ ad ei ſie hun noog til ad fordæma Mañeñ ef Gud vill i Dom vid oſſ ganga. David bad Gud Forlaats a ſijnum heimuglegum Syndum/ Pſ. 19. Þvi mun þad ecke Ohultt ad drygia hinar Smæu vijsvitande. St. Pæll ſagde eñ jafnvel ecke ſkyllde Kiot eta ef hañ viſſe ſiñ Brooder Hneixladeñ/ 1. Cor. 8. Og mun margur hallda þad fyrer lilla Synd/ þad er alldrei lijtil Synd/ ſem Guds Riettlæte fordæmer/ eñ hañ fordæmer allar þær ſm̃ vier litlar edur øngvar køllū. Þad er allt Synd ſm̃ Helvijte forþienar/ Eñ þær forþiena allar þad/ ſm̃ Madureñ lætur vijsvitande epter ſier/ og liggur i þeim viliande/ jafnvel þott ei ſie þvilijkt af Mønunum kallad nema Guds Barna-Breſter. Smæ-Regned væter eins miøg og Stoordroparner/ Þær ſmæu Syndernar kuña ad verda hvad ſkadvænaſtar/ þvi vier Reiknū þær ecke og verda þvi fleſtar/ og þoott þær ſieu ſmæar i vorum Augum/ þa verda þær þo ſtoorar/ nær vier byggium þeim leinge heima. Eirn lijtell Ormur/ þegar hañ er ſvolgeñ i Magañ/ þa etur hañ ſo leinge um̃ ſig/ ad hañ verdur ſtoor/ nema hañ aññadhvørt ſie drepeñ/ eda honum ſie uppſellt. Eirn lijtill Puke þegar hñ er einuſiñe iñkomeñ i Hiarta Mañſins/ gietur vorded ad ſtoorum Diøfle/ ef hañ er læteñ hindrunarlauſt/ og þegar hñ er ſo vaxeñ/ gietur hañ teked Sio Anda ſier verre/ Luc. 11. Meñ taka eirn lijteñ Dreing til Fooſturs/ ef hñ er Skalkur/ ſem marger eru/ þa giør er hañ ſig ad Husbonda/ nær hañ er fullordeñ/ og rædur ſijna Lijka iñ i Huſed/ þar til hañ med ſijnum Fieløgum drepur Husbondañ/ ef hañ þorer/ og giører ſig Herra af Gotzenu. So eru hinar litlu Syndernar/ þau dæliklu Børn Satans/ er vier leikū oſſ ad/ medañ þau ung eru/ þau verda vor Ofmeñe um̃ ſijder/ og taka vort Andlegt Lijf fra

oſſ/

oss/ og eyda þm̄ Fiesiood ur voru Hiarta sem med Guds Bloode keypt-
ur er. Sumt Gaman og Gledskapur/ sem heiter Kurteyse i Fyrstuñe/
kañ ad verda ad Hæðne og Spiesskap/ so þegar Meñ hafa leinge van-
ed sig a ad hæda Meñena/ og þvi er hroosad af þeirra Lykum/ er leita
sier Fordilldar i slyku / þa fer þeim so fram̄ i Kunsteñe / ad þeir fara
ad hæda ad Gude og hñs Heilaga Nafne. Þad þyker hia oss Sak-
lysed ad leggia Guds Nafn vid Hiegoma ad Gamne sier i daglegu Ta-
le/ edur kalla a Añskotañ/ eñ sa sem Þta hefur leinge tamed sier/ hon-
um mun ecke þykia mikid fyrer ad bruka þad sama til ad linga Lyf z
Æru af sijnum Naunga/ hañ sem reiknar þad fyrer ongva Synd/ ad
hañ forsoome ad ganga til Kyrkiuñar/ og leikur sier ad Hiegoomañi a
Guds helgum Dogū/ hañ kañ ad verda yfergiefeñ i so fraleitt Siñe/
ad hñ þeinke/ ad Þ sie ecke nema fyrer Sida saker ad Meñ bruke helg-
ar Tyder. Eg seige Þta til Dæmis um̄ allt Þ er Meñ giora a moo-
te hinum Bodordunum/ sem hvor einn kañ ad skilia/ ef hañ vill giefa
nockurn Gaum ad Framferde sijnu/ og taka Vara a Saalu siñe. Fyrer
þvi/ ef þier villed hafa Frid vid Gud/ Br. M. þa dreped þessa smaa-
Þuka / edur ad vyssu gioored þa so Vanmeta / ad þeir ecke verde ydar
Ofur-Eble/ añars munud þier ecke Frid vid Gud hafa. Eñ sokum
þess/ ad eingeñ af oss er so Adgiætteñ edur Varkaar/ ad ecke falle Bletta
ur a vort Skyrnar-Fat a hvorre Stundu/ jafnvel Þra sem bester eru/
þa eigum vier i hvort Siñ / sem vier af nockurre Hrosun verdū yfer-
stigner/ ad þvo hañ af med beiskum Ydrunar Taarum/ ef vier vilium
Frid vid Gud hafa. Jaa/ vier eigum ad ganga streingelega i Doom
vid sialfa oss / og ecke laata vora Ydran styga fram̄ yfer almeñelegar
Synder/ þvi þær fordæma eins Mañeñ og hinar stooru / nema Meñ
þeirra af Hiarta ydrest: Giæfum þess/ ad Gud er Riettlaatur/ hañ er
Eptergangssamur og strangur Sookuare / hañ heimter ecke alleina
stoor Summurnar/ helldur vill hañ laata gialda hiñ sydarsta Pening/
Matth. 5. Hvar med faaū vier þessa Sekt loked nema med Christi
Forþienustu/ sem er Oendañleg: Eñ hun verdur ongvum tilreiknud/
nema þm̄/ sm̄ ydrast af Hiarta Syndañā. Ad sonu kuña Meñ ecke
allra

allra ad ydrast sier i Lage/ hvør veit hvad opt hñ fellur ? Psalm. 19.
Gielur þu uppreiknad alla þyna Ungdooms Bresste ? Hvør maa telia
alla sauruga Þanka og Onytiu Ord? Þad er ad vilia telia Sandeñ z
Bylgiur Siafarens/ Eñ þar vier erum oss þess Samvitande/ ad vier
so opt hrøsum / so ad øll vor Reisa fra Vøggune til Grafareñar /
er varla añad eñ eirn skyfelldur Blood-Badall/ þa eigum vier ad laata
oss þad af Hiarta angra / ad vier erum so under Syndena felldet /
Rom. 7. Ja/ i Samtale vid vora Vine og Naunga / edur og nær
vier sleppum oss i Gaman og Gledskap / þa byriar Riett-Christnum
Mañe ecke einasta Adgiætnum ad vera / ad ei stygge hañ Gud med
Muñe synum/ helldur og i hvørt Siñ/ nær hañ kiemur til sialfs syns
aptur / ad hugleida hvørt ecke hafe hñ rasad med sine Tungu/ og finne
hñ þad/ sem þan Efa optlega fiña maa/ ad laata sig þess af Hiarta yd-
ra og bidia Gud um Naad/ ef vier vilium vera fullvisser um hñs Vin-
attu/ z ecke einasta eigũ vier þær Synder ad fordast sm eru Riettlyn-
a moote Guds skielfelegre Nætign/ helldur og ef vier vilium hñs Vin-
er vera / þa eigum vier ad kappkosta ad hallda Frid vid vora Brædur
i Heimenum/ Rom. 12. Hvad er þad fyrer Fridur er Drottenñ spaer
um ad verda mune i Ryke Christi / Esa. 2. Ad þeir mune giora
Sverdeñ ad Ploog-Jarnum/ og synar Stanger ad Liaaũ/ z ein Þiood
skule ecke ryckia Sverde moote añare/ z þr skule ei framar læra Stryds
Alferd. Hvad synest ydur/ Børn myn ? Mun þetta vera sa Fridur/
sem Verølldeñ giefur? Ecke Teiknar til þss nu um Skunder/ þar ein
Þiood rys upp i moote añare/ og Frændur og Naungar berast Bana-
Spioot epter / helldur er þad Fridur Guds sa ædre er øllum Skilnin-
ge/ Phil. 4. Þad er øll Andleg Farsæld/ sem Guds Postular/ Paul-
us/ Petrus/ Judas/ og Johañes i synum Opeñberunum jafnañ Oska
Guds Søfnudum / eñ ecke er þad syst Eindrægne Andañs / sem øll
Børn hafa a mille syn / hvar helst þau eru i Heimenum : Sa sm
ecke er i þessum Fridar Sattmaala innbundeñ/ hñ er ecke Limur hiñar
søñu og Ostynelegu Guds Kyrkiu. Vakte sig þvi hvør og eirn sa er
vill Christi Limur heita / ad ei ale hñ nockurt Hatur til syns Naun-

ga,

ga: Og er pad ecke noog ad vier hølldum Frid vid Vine og Frændur / Tollheimtumen og Pukur giora pad og hid sama/ Luc. 6. helldur kræf ur Endurlausnaren oss/ ad vier elskum Ovine vora/ Matth. 5. Pad Log mæl er pungt ad søkiu Nollde z Bloode/ en ecke so miøg pm sm epter Gude er skapadur/og leitast vid ad breyta epter sijnum Lausnara/ hvør ed beidde fyrer peim er han kvølldu/ Luc. 23. Eiger pu nockurn Ovin/ Christen madur / pa giæt pess ad Gud er pinn beste Vinur / og Andskoten hinn argaste Ovinur / giør pvi ecke pad hinu'm til Skygdar en pessum til Pægdar ad hakast vid pann sm er pinn Brooder epter Nattúrunne / fyrer hvørn Guds Sonur hefur Kvøl og Dauda lided eins og pig. Ef pu hakar pinn Ovin og pad so miøg/ ad pu villder hans Dauda/ pa giør hønum Gott/ sem til ad pu fær giert pier hn ad Vin med goodu Atlæte / fær eiu svo Nreckvijsser ad pad takest ecke/ en ef pu fær pvi til Vegar komed/ pa hefur pu drepeð Ovinen/ en frelsad pinn Broodur og giefed hønum Lijfed/ 1. Joh. 5. Og afrekad Sælu eina Gude til Nanda/ sm er stærre Sigur en pott nockur hefde Kongarijken under sig broked/ pvi hun hefur Guds Sonar Blood kostad/ hia hvøriu øll Verølldenn er Fis ad reikna. Svoddan Nefnd er ecke einasta Saklaus/ helldur og Gude kiær og af øllum hans Børnum vel aliten. Gud giæfe ad Christner Menn villdu temia sier petta Nugarfar / pa munde Fridur og Eindrægne halldast betur Manna a medal / helldur en skiedur nu um Stunder / pa mundu Menn Frid hafa vid sialfa sig og Samvitsku sijna/ Frid fyrer Neimenu / pvi sa ed pvilijkt sigrer / han er af Gude føddur / og yfervinnur Neimen / 1. Joh. 5. Frid fyrer Dioflenum / pvi hann er Christi Barn / sem Dioflenum hefur utsnarad / og troded hann under sijna Batna Fætur / Rom. 16. Ja/ Frid vid hinn lifanda Gud sm øllu rædur bæde a Nimne og Jørdu/ J hvørs Rijke ad Fridurenn og Riettlæted kyssa hvørt annad / Psalm. 85. hier i Tijmanum/ en i Eilijfdenne mun a Fridnum eingenn Ender verda/ Esa. 9. Peirrar Sælu Vistar niootande ad verda/ unn pu oss pijnum Børnum O pu Stoore Gud Fridarens/ Rom. 16. fyrer hinn sanna Fridarens Nøfdingia Jesum Christum/ Es. 9. Amen.

Fyrsta Suñudag epter Païska.

Gudspialled / Joh. 20. Cap.

Og ad Kvøllde þess sama Þvottdags / þa ed Læresveinarner voru samankomner ad lycktum Dyrum fyrer Hrædslusaker vid Gydinga / Kom JEsus þar / og stood i Mided / og sagde til þeirra: Fridur sie med ydur. Og þa hañ sagde þetta / Sijnde hañ þeim Hendurnar og sijna Sijdu. Eñ Lærisveinarner glodduft vid / ad þeir sau HErrañ. JEsus sagde þa eñ aptur til þeirra / Fridur sie med ydur. Lijka sem Faderen sende mig / so sende eg ydur. Eñ sem hañ sagde þetta / Blies hañ a þa og sagde til þeirra: Medtaked þier Heilagañ Anda / hvorium hellst þier fyrergiefed Synndernar / þeim eru þær fyrergiefnar / Og hvorium hellst þier aptur halldeð þær / þa eru þær þeim aptur halldnar. Eñ Thomas eirn af þeim tolf / sem kalladest Tvijbure / var eige med þeim / þa JEsus kom. Eñ hiner adrer Lærisveinarner sögdu til hñs: Vier høfum sied HErrañ. Eñ hañ sagde til þeirra: Nema ad eg sia Naglaførsen i hañs Høndum / og ad eg læte miñ Fijngur i Naglaføren / og legge mijna Hønd i hañs Sijdu / þa true eg ecke. Og epter átta Daga voru eñ aptur hañs Lærisveinar þar iñe / og Thomas med þeim / Kom JEsus ad lycktum Dyrum / stood i Mided / og sagde: Fridur sie med ydur. Sijdañ sagde hañ til Thomam / Rietttu þiñ Fijngur hijngad / og skoda mijnar Hendur / lypt upp þine Hende og legg i mijna Sijdu / og vert ecke Vantruadur / helldur Truadur. Thomas svarade og sagde til hñs: Drottiñ miñ og Gud miñ. JEsus sagde til hañs: Af þvi þu sæst mig Thoma / truder þu / Sæler eru þeir sem ecke sia og trua þo. Mørg ønur Teikn giørde JEsus i Augsijn siña Lærisveina / hvør ad eige eru skrifud i þessare Book / eñ þetta er þvi skrifad / so ad þier trued þad / ad JEsus sie Christus Sonur Guds / og ad þier so truader / hefdud Lijfed i hañs Nafne.

Exordium.

Þegar

HEgar JESVS hafde læknad hiñ Limafallssiwka med þui Orde ad hañ sagde til hañs: Þier eru þijnar Synder Fyrergiefnar/ Matth. 9. Þa prijsade Foolked Gud/ er þvilijka Magt hefde Møñunum giefed. Ecke hefur þetta Foolk so undrast yfer sialfu Kraptaverkenu/ þui þeir voru þessu Alvaner af Frelsaranum/ añars mundu þeir ecke hafa þart þeña veita Mañ til hañs/ helldur yfer þui/ ad hañ læknade med Orda Tilteke þessu/ þui þad hafde a þeim Døgum ecke heyrst ad nockur Madur hefde Valld til ad fyrergiefa Syndernar/ hvar af Phariseær tooku Orsøk til ad bera sier þa Ohæfu i Muñ/ ad hañ Gudlastade. Eñ hañ sem auglyste sitt Valld til ad fyrergiefa Syndernar med þessu Kraptaverke/ so ad þeir ed þad sau undrudust og prijsudu Gud/ er þvilijka Magt hefde Møñunum giefed/ Hañ same hefur og þetta Valld i Hendur feinged Syndugum Møñum synum Postulum/ so sem vier strax heyrdum af Gudspiallenu/ og ecke einasta þeim/ helldur og øllum þeirra Epterkomendum allt til Veralldarenñar Enda/ Matth. 28. Ad þeir i hañs Nafne fyrergiefa Syndernar/ ecke so sem af sialfum sier/ helldur so sem Christi Þienarar/ og Raadsmeñ Guds Leindardooma/ sem Paulus vottar/ 1. Cor. 4. Eñ so miked/ so haaleitt og so Guddoomlegt sem þetta Valld er/ so vanþared er og med þad/ bæde fyrer þa sem þad i Hende hafa/ og so hina er under þui eru/ ad hvøruger forgrype sig a hañs Dijrdlegre og Ognarlegre Hatign/ sem ad er Høfundur þessa mikla Vmbods/ Og fyrer þui ad a þessu ridur/ øll Velferd Christens Mañs (sem er ad þær Kvittun Syndaña) þa vil eg nu ad þessu Siñe tala um þetta Tvent/ sem er. 1. Hvøt ad sie Skyllda þeirra er ødrum eiga ad boda þeirra Fyrergiefning/ og 2. Hiña sem hana þiggia eiga. Gud styrke oss i þessu Verke med Naad syns gooda Anda J JEsu Nafne/ AMEN.

Vtleggingen.

TVent er þad sẽ Christi Þienarar eiga i þessu Guds Eyrende ad athuga/ sem er 1. Ad ecke bode þeir Kvittun Syndaña/ þeim sem heñar eru Overduger. 2. Ad þeir hallde heñe ecke fyrer hiñum/ er hun med riettu tilheyrer. Hiner fyrre eru med tveñu moote/ añadhvort eru þr Fafroder/ edur og Ogudleger og hardsvijrader. Hvorigum af þessum a Raadsmadur Christi ad boda Syndaña Kvittun: ecke þeim fyrre/ þui sa sem etur ꝛ dreckur Overdugur/ hañ er sekur vid Holld og Blod Drottens/ seiger Paulus/ 1. Cor. 11. Eñ sa etur og dreckur Overdugur/ sem ecke reyner og proofar sialfañ sig/ eñ hvørneñ maa sa reyna sialfañ sig er ei þecker Syndena? eñ hvørneñ maa hañ Syndena þeckia añ Løgmaals Þeckingar? añ hvørs ad jafnvel St. Paall ecke þeckte ad Gyrndeñ var Synd/ Rom. 7. Þad er øllum Møñum kuñugt/ ad eingeñ fær kvitta Syndena i Heimenu/ utañ hañ bere Angur ꝛ Trega fyrer hana/ eñ

eñ hverneg maa hañ laata sig angra þa Synd/er hañ þeker ecke/og er
þta þo ecke nema Helfteñ af Skylldu vorre. Ecke er þ nog ad þeckia
Syndena og angrast af henne: Litlu gagnade þad Cain og Judas þott
hiñ segde / Mijn Synd er meire eñ ad hun fyrergiefeñ verde / Gen. 4.
Eñ þsse/Jeg hefe illa giort þad eg sveik saklaust Blood/Matth. 27.
St. Peturs/Matth. 26. Davids/2. Sam. 12. hiñar Bersyndugu/Luc.
7. og añarra soddañ Mana þeckingu/skal hafa til þss ad faa Syndena
kvitta/þar fyrer sökū þss ad Bloded Jesu Christi hreinsar oss af öllū
vorū Syndū/1. Joh. 1. og ad i eingum ödrū er Saluhiælpeñ/Act. 4.
þa kañ eingeñ ad faa hia Gude Lausn Syndaña fyrer utañ hñs þeck-
ingu/og er þad ad sönu ecke noog ad Meñ vite/ad hñ sie fyrer Synd-
ernar dæmeñ/ Rom. 4. helldur og ad tileinka sier hañs Forþienustu/og
trua þvi fastlega ad þ saklausa Guds Lamb hafe eiñig synar Synder
i burtu teked/Joh. 1. Þeim sm̄ ecke er um þta hvortveggia allrælis
Sañfærdur i Hiarta synu/heñū a Guds Þienars ecke ad boda Kvittun
Syndaña / helldur ad undervysa hm̄ med allre Kostgiæfne Veg Salu-
hiælpareñar/og leida hñ til Christū med Heilsusamlegre Kieñingu. O
Gud giæfe ad þssu villdu giæta ecke einungis Kieñemeñerner/helldur og
þeir ed Börnū og Hiuū eiga ad undervysa og uppala i Aga og Um-
vondun Drottens/Eph. 6. þa være eg viss um ad ecke munde so opt-
lega verda Helgedoomarner Hundū giefner/ Matth. 7. nie Perlum fyr-
er Svyn kastad/sm̄ mig ugger ad a stundū skie mune þ Vanræktarsak-
er þra er Gud hefur umboded ad taka Vara a slyku; Hvöriu vill eiñ
Salaus og Toomlatur Leigulide svara hinum Alvallda Konunge a
sydarsta Deige/þegar hñ krefur siña Sauda Bloods af hañs Hende?
eñ hañ hefur forsoomad ad undervysa þeim / og ad giefa Guds Hiuū
i riettañ Tyma þad heñū byriad hefur/hañ hefur talad fyrer þm̄ þ
sm̄ var Niegoonie/haft fyrer þeim nockrar fanytar Spurningar/sem
lytt til Saluhialp. gagna/til þss ad synast vid ad giora eitt hvad/ad
fyrra sig Vytū/eñ alldrei lagdt hiñ rietta Grundvoll Saluhiælpareñ-
ar i Mañaña Hiarta/ei kient þm̄ Syndena ad þeckia/ecke utlistad fyr-
er þeim heñar Greiner og Tegunder / ecke utmalad hvörsu ad hun er

vidur

vidurstyggeleg þ Gude/ ei siþnt þm Veigeñ til ad fa þeßar Kvickun/ edur vaked Angur z Trega fyrer siñ Afbrot i þra Hiarta/ nie Krapt þeßar sönu Truar er verkar fyrer Kiærleikañ / Gal. 5. Og i þeßare Fakiænsku hleipur Vesælingureñ iñ ad Skriftar Stooluñ/og þyggur Kvickun Syndañā af Presteñ/ jafnvel þott ecke sie þñ heñe nær/ helldur eñ eirn Heidinge/sem eckert af Gude veit nie hañs Christe/ og i þeßu uppelst hñ/ J þeßu lifer hañ/og i þeßu deyr hñ/ og uppvaknar i Helvijte og Kvölunñ/nema Gud vilie meire myskun a giora/og ællar sig þo ad vera Full. Christeñ/ z ad Sæla siñ mune strax i Himeneñ uppstiuga/a hun skreppur ut af Lijkamanñ/af þvi eingeñ sagde hm þ/ og eingeñ ad þvi fañ/ hvørsu fm hñ var O-froodur i siñu Christeñdoome/ þetta hid sama vil eg sagt hafa Foreldrum og Hußbændñ/ hvørier i þeßu vera eiga so sem Prestañā öñur Hønd/ þvi ef satt skal seigiaſ þa er þad Ofællun fyrer eiñ Guds Ords Þienara ad hñ giete lagt hvørt Barn sier a Knie/og ællñ allt þad kiendt sm þr vid þurfa/ sierdeilis i þßu fatæka Lande/eñ ad hafa alvarlega Vmsion hier uñ/ ransaka hverneg þad tilgengur/ amiña þa sem eru Hyrdulauser/Leid rietta þa sem villt fara/straffa þa sem mootte mæla/vijsa þeim ut af Guds Kyrkiu z Samneyte christeña Maña er ecke læta sig Leidriett a med hoogværñ Anda/Gal. 6. þad a þeim ecke ad vorkyñast / eñ Gud næde hvørta Adstod þeir fa i slijku hia allmørgñ/Oskande være ad ecke finduſt þr ed reidast ef adslijku er funded/og leggia Hatur a Guds Þien ara nær þr vilia forda Sælum þrra vid Eilijfum Helvijtis Vijslum / þr hafa þra Gudrækelegar Aminingar i Skimpe / og kalla þ Presta Stirrur z Hlutseme/hvar fyrer af þvi þr sialfer eckert kuña/eñ skamast siñ ad læra þad gamler/ er þeir neñtu ecke unger ad nema/ og vilia helldur steypa sier og Børnum siñū og Hiuum i Afgruñ Helvijtis/ eñ ad læta sig leidrietta/og er þad allt ofkuñugt af Fafræde þiña ungu i þeßu auma Lande/ hvad lijted ad hiner gømlu kuña mune. O þier skynlausar Mañeskiur/kalled þier ecke þ hid argasta Mord/ ef nockur fargar siñu Lijfs-Afkvæme vijsvitande / og þo er þ Kiærleiks-Dygd/ hia þvi ad spara þm þad er þm meige verda til Sælargagns/þvi þad

er ad myrda Sælena/ hver ad er med Guds Bloode Endurleyst/ Act. 20. og er mikla mikie Synd ad bera ut Børn syn nyfædd/ sm̄ þo er hid versie Glæpur/ þvi þa eru þau under Guds Miskunseme / helldur en ad klekia þeim upp Fiandanū til Þioonustu. Hafed þier ecke heyrt hvørsu ad Drottenn vard reidur þeim er offrudu Børnū sijnū Moloch fordum Daga/ Levit. 20. og lietu þau ganga i giegnum Elldenn þeim Andskota til Dyrkunar/ Devt. 18. Enn hvad giøra þr betur sm̄ láta sijn Børn uppalast i øllu Reideleyse? viited þier ecke ad þier hafed þau i Syndenne giefed og fædt? Ps. 51. Hvad liggur þa anad fyrer þeim sm̄ af Nattúrunne er Reidennar Barn/ Eph. 2. helldur enn eilijflega ad fyrerfarast/ nema hann lære hid sanna Christenndoom / so ad hann meige umflyia tilkomande Reide? Þier seiged vel/ þau eru i Skijrnenne Endurfædd og Guds Børn vordenn/ þad er vel / enn hvørsu illa kiened þier þm̄ ad hallda sitt Skijrnar Sattmaala/ nær þau alldrei faa ad vita hvad Skijrnenn er/ edur hvad þeim er veitt i henne/ hvørium þau hafe þar Gude lofad/ edur hverneg þau eige ad bera sig ad hallda þad/ edur faa þess Kvittun er þau afbrioka? O vei/ O vei/ hvørsu aumut er þesse Christenndoomur/ Bærelegra mun einū Tyrkia verda a Doomsins Deige/ enn slijkum Forelldrū/ og eg vil hafa þtta sagt til þra einungis sm̄ hyrdulauser eru um̄ Velferd sijna og sinna/ og meina ad Gud hafe giefed sier Børnenn / alleina til ad leika sier ad/ enn ecke til hinna sem leggia nockra Rækt hier vid / er Gud giafe ad sem flester være. Hiner adrer sem Guds Þienarar eiga Syndunum aptur ad hallda / eru þeir sm̄ kannske hafa nog Vit a þvi er þr eiga ad trua og giøra/ enn lifa alldeilis ecke þar epter/ helldur ganga fram̄ i allskonar Syndum og Glæpū yðrunarlaust/ forsmaande Gud z hans dyrmæta Ord/ z hafande ad eingu þ þm̄ sagt verdur i Guds Stad. Slijker eiga med rietta eckert Samneyte ad hafa med ødrum Guds Børnum/ hvørier helst sem þeir eru/ Rijker edur Fatæker / Besæler edur Volldugir þvi ef Pall seiger / 1. Cor. 5. ad ef nockur sa er Brooder (þad er Christenn) kallast / sie Frillulijfes Madur/ Lastmæll/ Agiarn/ Skurgoda Dyrkare edur þess Nattar/ þa skule Menn einga Um̄gejngne med þvilijkum hafa/ þa er

þad

Pad augliosast ad þvilijkū a ecke Synda Kvittun ad boda / nema þr ydrest af Hiarta og aflaate Glæpunū/ og sa Kieñemadur er seiger þm̄ skynar Synder kvittar i Guds Stad/hn̄ lijgur uppa Gud/ er hn̄ leyser Þad sem Gud hafde hönū alldrei um̄boded/hn̄ tekur fram̄ fyrer Hend-ur a Christe sem Meñ plaga ad seigia/ og giører hn̄ ed þm̄ Gude sem ad þocknast Ogudlegt Athæfe/ Ps. 5. Skoor Vande liggur a einū Kieñemañe i slijku/ef hn̄ vill fiñast trur. Ecke seige eg ad þm̄ skule fravijsa Aflausn Synda siña/sm̄ misgrunadur er um̄ einhvørn Glæp/ Þad maa hinū best a Mañe giøra. Ein skiæd Tunga kañ snarlega ad liuga upp einhvørium Ohroodre um̄ goodañ Mañ/ hvar til Þusund Dæme eru/slijkt a ad eingu ad hafa/helldur ad afstijra svoddañ vondu Vm̄tale um̄ Naungañ. Eñ Guds Þienare a ad vera Vandlætinga samur/eñ þo med Skynseme/ og ecke byggia so vigkugañ Hlut sem ad er Lyklavalldsens Brukun a hvøriū Þvættinge/Rom. 10. Eñ þessa þarf ecke vid Br. M. Þar eru opeñberer Lester og Skamer sm̄ ad ein-gu eru aktader/ hverke af þeim ed þar fremia og kañ skie ecke helldur so sem veraætte af sumū sem þad ætlu ad straffa. Hverneg mun þ tilganga med Guds Heilaga Nafns Vanbrukun medal Ohlutvandra Maña med Hokun hañs heilaga Ords? Mun ei fiñast þeir ed hafa Þañ Dijrgrip ad Athlæture og i Fyllskapar-Mælum. Hvad er tydara eñ Ohlijdne og Otru Barna og Hiua vid Forelldra og Husbændur / vond Forlijkun mille Hiona/Hardydge Yferbodarana vid hina aumu z vesælu sm̄ under þrra Vallde eru/so Meñ laata Vargana hlaupa fra eñ straffa Dufurnar. Hatur og Vlbud eru ordeñ ad Kallmeñsku og Hugprijde/Meñ bera þ ecke einungis Heimuglega med sier i Hiart-anu/hvar um̄ Kieñemadureñ ei kañ ad dæma/ helldur sijna þad Dag-lega i Verkunum / J Ordunum/ J Vm̄geingneñe/ Okur og Asælne / Myskunarleyse vid hiñ Volada og Naudstadda / Bakmælge og illur Muñsøfnudur vid Naungañ: Allt þta eru daudlegar Synder og maa øllum kuñugt vera/ ad þær ei verda fyrergiefnar i Himnenum/ nema Meñ ydrest þeirra a Jørduñe/og þad vita Guds Þienarar / ad fyrer slijkt kiemur hñs Reide yfer þa ed þad fremia/Eph. 5. Nu seige eg

þad ecke ad Menn skule strax fraviijsa þm̄ er i þssu kuna seker ad finnast/ ef þr sjna a sier nockur Jdrunar Merke/ jafnvel þoott Betrunenn verde ecke i einu svo merkeleg/ hitt seige eg/ad þr eiga þvilijka Syndara med allre Alud og Kostgiæfne ad aminna / og Leidrietta þa med hoogværū Anda er fundner verda i nockurre Nrøsun/ Gal.6. Fyrst i Einrume/ vilie þr ecke þar vid skipast/ þa i tveggia Gudhrædra Manna Vidurvist/ Lære þeir enn þa ecke af nte leitest vid ad betra sig/ þa veit eg ei betur enn soddann þverbrotnū Manneskium eige Syndernar apkur ad halldast/ þad kiener oss ecke einasta Drottenn Jesus/ Matth. 18. med þessum Ordum : Ef þinn Broder syndgar a mote þier/ þa far þu og ætel hn̄ a mille þijn og hn̄s/ ef hn̄ heyrer þier/ þa hefur þu ausied þinn Brooder/ enn ef hann heyrer þier ecke/ þa tak med þier einn edur tvo / svo ad i Munne tveggia edur þriggia verde øll Ord stadfest/ enn vilie hn̄ ecke þm̄ heyra/ þa seig þad Søfnudenū/ enn vilie hann ecke Søfnudenum heyra/ þa hallt hann so sem Heidingia og Tollheimtumann/ helldur er og þessu aldeiles samhlioda Konunglegt Løgmaal i þessum Løndum og Rijkinn / um̄ þau Afbrot sem ecke verda so heŋkuglega med Verallðlegū Riettestraffud/og ef DRottenn skipar einū af Søfnudenum þannig ad breyta vid þann er honū a moote brijtur / hvad mijklu helldur mun þetta sagt vera Kienemønnunum sem i Guds Stad v andlæta eiga. Take þvi ecke enn DRottens Þioon Vara a slijku/ þa er næsta hælt vid/ ad hn̄ giøre sig Hlutttakara i annarlegū Syndū/ og hafe Samfelag vid Ofriooſ som Verk Myrkranna / þvert a moote Postulans Bode/ Rom. 1. Og er þtta nu sagt um̄ þa sm̄ Guds Þienarar eiga ad apturhallda Syndena. Enn þar fyrer hefe eg um̄ Kiennemannanna Skylldu talad i þessum Stad/ad eingenn hafe þa edur Ovyrde/ þoott þeir giøre Skylldu sijns Embættis i slijku/ þar þeim er so mikell Vande a Hende.

Hvoriet ad hiner sieu er Syndena skal leysa hia/ er audsært af þvi sm̄ allareidu er sagt um̄ hina/ sm̄ er alla synduga Menn/ hvorsu herfelega edur stoorkostlega sem þr syndgast hafa moote Gude/ Ja/ hvorsu leinge sm̄ þeir hafa vellt sier i Syndunū/ þa sm̄ ad fulla Grein hafa a ad reyna og profa sialfa sig/ z læta sig af Hiarta Syndernar angra/

ta/og sofa Vmboot med fastre Tru a Christi Forþienustu / þvi hiñ Naaduge Giæskuriet Brudur/vill eingañ þañ fra sier reka sm til hñs kiemur/ Joh. 6. þvi kallade hñ hærre Raustu fordũ Daga og sagde: Komed til min aller þier sem Erfvided og Punga erud hlader / eg vil Endurnæra ydur/Matth.11. Og gillder þta ecke einasta uñ þa sm eñ þa eru fullhrauster z kuña framveigis ad betra sig/helldur z uñ hina sm þ Daudanñ liggia/ og jafnvel þa sm Maalenu tapad hafa/ ef þeir eru med Rænu/og eiñ adgiæteñ Drottens þienare merker þra Hiartañ lega Epterlaungun/Angur og Trega þ Syndernar/þvrad a hvørium Tijma/sm hiñ Ogudlege snijr sier fra synu Ogudlegu Athæfe/þa skal hñ lifa og ecke deyia / allra hñs Synda skal ecke ad Eilijfu miñst vero da/seiger Drottenñ þ Muñ Ezechielis i 18. Cap. Og þott hiñ nadduge Gud ō allañ Dageñ utbreider sijnar Hendur til Ohlijdugs Folks/Esa 65. sie jafnañ reidubueñ ad taka vid Syndaranum/ nær hañ ydrast af Hiarta/þa eru hñs diupu Myskunar Ydur þo alldrei nærkvæmare eñ i Daudanũ/ þvi þa veit hm eilijfa Giædska/ sm ecke vill synduga Mañs Dauda/ad ecke er Tijme til ad draga Nadena undañ. Og er þta nu þañeg sagt uñ þ hellsta sm ad GudsOrdsþienarar eiga ad taka Vara a i þessu haaleita Efne/eñ þ þvi ad margur Einfalldur/edur og so Hyrdulaus tañ ad steita sig a þssu Nadarenñar Frelse/þott alldrei gio re Kiñnemadureñ sitt Embætte so Athugasamlega/þa verd eg z nocked hier uñ ad tala/og þad þss helldur/ad Andskoteñ er Þusund Viela Smidur/viñe hañ eckert a þa einu Sijduna/ þa leitar hñ a hina. Þess er eru z med tveñu Mote/ añadhvort eru þ þeir/sm af Hyrduleyse og Oftrauste meina ad þr fae Kvittun Syndañ a ef Presturenñ þm hana alleina tilseiger i Guds Nafne / Edur og hiner sem vegna Fiølda og Stærdar sina Misgiørda faa þvi varla truad/ad Guds Þienare hafe Valld hier til þott þeir ydrest. Hvad vidvijkur hinũ fyrra Hopnũ/ sem vera mun øllu stærre/þa vile þ sierhvør eiñ/ad lijka sem Christur sagde vid Lærresveinana fordũ/Luc. 10. Hvør ydur heyrer / hñ heyrer mier / og meinte þo alleina i þm Hlutũ sem þier bodedi minu Nafne / og epter miñe Skipkan. So er þvi og vared/ad ef nockur Guds Ords

 Þienare/

þienare / bodar þeim Kvittun Syndaña sem ecke ydrast og ecke trua a Guds Son og hañs Forþienustu / þa er hañs Þioonusta Onyt / og verdur bædum þeim til Dooms-Afellis / Prestenum ef hañ þad veit/ eñ hinū þott Prestureñ þad ecke vite/ þvi mæ hvørs eins Samvitska bera honū lioosast Vitne hier um̄ / Eñ ef Presturen afleyser Ogudlegañ æn Vitundar siñar/ þa er hñs Þioonustu hæktad eins og einum Doomara/ þeim ed geingur rangañ Doom epter folsku Vitne/ samt er ecke Doomureñ riettur / þott hiñ er dæmde sie Saklaus / so er og þess Blood yfer hñs Nøfde/ Ezech. 33. sem jatar Synder sijnar fyrer Prestenum / eñ þo ecke af Hiarta edur med verdugre Ydran/ eñ Guds þienare er Syknsaka/ jafnvel þott hañs Þioonusta sie Ogyld i Himnenū/ sokū þess Ydrunarleysis er hana þiggur. Þad er nærsta fævijslegt/ ad eiñ Syndare meinar ad sier verde sijnar Yfertrodslur fyrergiefnar/ þott ecke ydrest hñ þra edur hafe nockurn Asetning edur Vidleitne til ad betra siñ Lifnad / ef Kieñemadureñ alleina leggur honū Hønd i Høfud og bodar þeirra Kvittun. Giæt þess O aumur Madur/ ad eingeñ hefur meire Mindugleika eñ sæ vill/ er honū gaf hñ. Nu er þad vijst/ ad Gud tekur ecke vid Syndaranum nema hñ læte sig angra Syndernar/ og lofe ad betra sig: Þad skal alldrei finast i allre Ritningunñe ad Gud lofe Nææd siñe nema ydrande Mañe / hverneg villt þu þa vænta þess af Kieñemañsens Hende / sem Gud hefur honum alldrei i Hendur feingeð? z hñ ecke sialfur vill edur kañ giora vegna sijns strangа Riettlætis/ sñ honū eins skylldt er og Myskunsemeñ / og mæ þad þier ecke gagna/ þott ad Presturen sie þier samvitande i Nyrdulеysenu/ læt hañ ei draga þig a Tælar/ þott hñ eige ad vita betur eñ þu/ þvi hañ giører i þvi Andskotans og ecke Guds Verk/ ad boda þm̄ Kvittun Syndaña sem heñar er Overdugur. Þad er Diøfulsens Slægd / ad giøra lijted ur Syndeñe fyrer Mañenū / og kalla ad Meñ meige komast af vid Gud med einkomre Jætningu edur utvortis Hegdan Lijkamans. Vara þig i Guds Nafne/ vara þig/ slijkt vill þier lijted gagna á þiñe Daudastundu/ þvi hiñ Ogudlege skal deyja fyrer sijnar Synder, seiger Drottéñ/ Ezech. 13. Jafnvel þo hiñ Riettlæte Gud/ vilie krefia

hañs

hans Bloods af þess Kieſtemaſts Nende/er forſoomar ad feigia hm̄ til Syndareſſar. Pad er merkelegt ſem hier ſtendur i Gudſpiallenu / ad Mdur eñ Drottefi fieck Lœreſveinunū i Nendur Lykla-Vallded/ pa blies hñ a pa og ſagde: Medtaked heilagañ Anda. Nu þott Andans Gaafa ſie ecke ſo ryk a þeſſum Døgum hia Guds Pienurum ſo ſem hun pa var / par Vitnisburdureñ JEſu Chriſti er vidtekeñ af ollum pm̄ er Chriſtner kallaſt/og jafnvel af pm̄ medkiendur ſm̄ ecke epter hm̄ lifa/ ſamt er eingeñ Efe a þvi ad Guds Ande er i pm̄ og verkar med þeim ſm̄ hñ par um̄ bidia af Niarka/og rækia ſitt Embætte. Eñ hver ſem ad bodar Ydrunarlauſum Kvittun Syndaña/ og hañ veit pad /hñ tal-ar ecke af Guds Anda/þvi Andans Embætte er ad ſtraffa Heimeñ um̄ Syndena/Joh. 16. Eñ eckert er Stioornleyſe meira / eñ ad feigia pa Synd kvittra ſm̄ ei er/og ſa pad giører/hañ ſtioornaſt ecke af heiløgū Anda/helldur dregur bæde ſialfañ ſig og adra a Tœlar. Nu kañ ein-hvør ad þeinkia/fyrſt ad Kvittun Syndaña er par i foolgeñ/ad Mad-ur ydreſt þeirra og true Chriſts Forþienuſtu / hvad þarf eg pa Preſt-ſens Pioonuſtu vid? Mier nœger pad ad eg ydraſt og true. Ey er hm̄ par fyrer Gagnlaus chriſteñ Madur/ helldur Omiſſande/þvi fyrer ut añ pad/ad margur er veikur/ margur Truarlitell/margur ſturladur/ margur freiſtadur/ margur efaſamur / pa eru þta Guds Ord og Fyr-erheyt. Hver ert pu pa ſm̄ forſmaaer Chriſti Skickan? Veitſt pu betur hvad Syndugū Mañe gagnar til Saaluhiaalpar / helldur eñ hañ ſem hier hefur hana afrekad med ſinū Dauda? Pad er vyſt / ad Gud bæde vill og kañ ad giøra pañ hoolpeñ ſm̄ ecke nær heilagre Skyrn/eñ hvør ſm̄ hana forſmaaer/pad verdur honum til Fordœmingar/og ſvolikt er i þeſſu/ Sa ſem ei kañ ad naa Preſts Funde/pa er honū pad fullt/ad Guds Ande uppvekur i hm̄ ſaña Ydran fyrer Syndernar og Truna a JEſum / og hañ hefur noog i hiñe Andlegu Nautn er Drotteñ um̄ talar hia Johañem/Cap. 6. ſeigiande: Hvør ſem etur mitt Holld/og dreckur mitt Blood/ hañ ſkal ecke Daudañ ſmacka ad Eilyfu / under hvøria ad Ande Drottens afleyſer hañ med þeim Vitnisburde ad hañ ſe Guds Barn/Rom. 8. Eñ ſa ſm̄ forſmaaer pau Medøl er Guds

 Sonur

Sonur hefur skyckad og insett hier til/edur þyker þeirra ei vid þurfa/ hñ maa ei Christeñ Mañ nefna / eñ þad munu þr einer þykiast giøra meiga er Syndeñ ecke miøg til Hiarta geingur/og heiter þad þa so/ad heiler þurfa ecke Læknarans vid/Matth.9. Hiner sm̃ ad hun er of' þung Byrde vordeñ/so ad þeir hafa ecke Frid i Beinum sinum fyrer heñe/Ps.38. Þeir munu Alls-Hugar fegner verda þessũ Huggunar Ordum : Hvad þier leysed a Jørdu/ þad skal a Himnum leyst verda/ Matth.16. Þeir þyggia med allre Hiartans Audmykt eina Huggunar Grein af Muñe Guds Ords Þienara/so sem eiñ Svala-Dryck af Guds Nadar Bruñe uppauseñ. Eñ hverier eru hiner? Eg Ottast þ mune meir vera Dofe Samvitskuñar / helldur eñ Heilbrygde / er þeir reida sig uppa. Eg hefe talad vid suma Meñ/sm̃ hafa læted sier um̃ Muñ fara/ad þau Ord er standa i vorum Skriptagange : Eg er hin syndugasta z fordæmdelegasta Mañeskia sm̃ verda maa bæde fyrer Gude og Møñum/ þau villdu þeir ecke so vidkañast/þvi ad þeir væru fria fyrer sumum Glæpum sem adrer dryta/ og sijnest þess vegna ad þad sie nockurskonar Hræsne fyrer Gude ad jaata sig ad vera hiñ stærsta Syndara. Eñ eg ottast ad slijkt kome nockud af Rañsoknarleyse sialfs sijns/ hver þecker Mañaña Hiørtu nema sa er þau skapad hefur? hver kañ ad vita hversu mikla Krapta eiñ hefur til ad mootstanda Syndeñe/nema hñ sm̃ þa giefed hefur? Hvør veit nema eg sie stærre Syndare sm̃ hñ meira lanad hefur/helldur eñ hiñ sem ad verr lifer fyrer Møñunum? Eg sie margañ dryta þær Synder / sem eg vil bidia Gud ad vardveita mig fra/eñ kañ skie ad miñ Skapnadur sie þañig ad eg hafe Vidbiood a þeim/og er þad ecke mier ad þacka/ eñ life þo epter Girndũ mijnum i ødru sem eg er Lundlageñ a/ og hañ er ecke giefeñ fyrer/verda maa z ad hañ hafe ecke þeiged so mikla Andans Nææd til ad striijda i giegn Syndeñe sem eg. Eñ hvørsu opt mootstend eg nu Guds Anda/þegar hñ miñer mig a ad giøra þad ecke sm̃ eg kalla litla Synd/edur læta af þvi sm̃ eg er vanur til/eñ þyker ecke stort i spuñed vera? þegar eg ſta skoda / þa vil eg stæ til hvort þesse Synd kañ ecke ad verda so fordæmanlig i Guds Auglite / so sem hid versta Mord hiaa þeim sm̃ ad

Gud

Gud kañske ecke eñ þa so alvarlega Tuktad hefur med Strøffun sijns Anda/og hverneg sem̃ þessu er vared/ þa veit eg eitt/ad eingeñ veit betur hvar Skooreñ ad honū krepper / helldur eñ sa sem hañ ber a Fætenum. So þecke eg og hia eingum fleire Synder eñ hia mier/ þvi eg er eingañ so margra samvitande/ & þ munu aller seigia er ransaka Hiarta sitt ytarlega/ Eñ sieu þar adrer synndugre/ þad veit Gud/ eg veit þ ecke/ & fell eg þa i Forundran yfer hans Giæsku & Þolenmæde yfer þui/ þvi mier þyker varla meiga a þ auka ad hañ mig sparar. Hver seiger og ecke/ Eg hefe allar Synder drygt/ helldur allskyns. Margur er sa ed ecke hefur Mañ veged / ecke krenkt sijns Nauunga Husfru/ ecke stoled med Lemd/ ecke Fals Vitne bored/ Eñ sa sem vill seigia/ ad hañ ei hafe drygt neitt þvilijkt/ hañ seiger under eins/ ad hañ hafe þesse Bodord hallded/ sem eg þore ad seigia valla mune nockur vera/ og þvi er þesse Jatning riett/ og ecke einasta riett/ helldur þarfleg hverium christnum Mañe/ og hafe Meñ ecke añad til Dæmis hier um̃/ þa hafa Meñ Ord Pauls/ er hañ seiger: Þad er sañarlegt Ord og i allañ Mata verdugt ad medtakast/ ad JEsus Christus er komeñ i þeña Heim/ synduga Meñ Saluhólpna ad giora/ a medal hverra eg em̃ hiñ meste/ 1. Tim. 1. Og er þetta nu sagt um̃ þa/ sem̃ ad kallesiñader eru i Herra Jatningu og Ydran fyrer Gude. Eñ þott ad hiner sem̃ ad ofbiódur Stærd siña Illgiørda/ og Guds Reide er ȯr forþienad hafa/ þott þeir / seige eg sieu nær Guds Rijke/ þa er þeim samt nærsta hætt / nema þr stioornest af Anda Drottens/ sem byr i hans Orde/ þvi Drafulleñ er slægur / so sem hañ kañ ad mijnka Syndena fyrer hinū Toomlæta og Hyrdulausa/ so giet ur hañ og stackad hana fyrer þeim̃ Angræda og Hugsiuka. Eñ lat þier til Hugar koma Guds Barn/ ad þad eru ecke Kraptar þiñar Natturu/ sem̃ ad uppvekia i þier soddañ Trega/ helldur er þ Ande Guds sem ad straffar Syndena þier til Leidriettingar/ hañ sem̃ ad særtt hefur Hiarta þitt med Brodde Lögmalsins/ Os. 6. hañ er ecke um̃ Megn ad græda þig med Smyrslum̃ Evangelij. Sa sem̃ vill giora einhvørn kostulegañ Grip af Gullenu/ hañ smellter þad ådur med Elldenū/ So lætur Guds Ande þitt Hiarta brenna i þier so sem̃ añad Vax med Peckingu Synd-

areñar/so þu verder þess kostulegre i Guds Auglite nær hn̄ svalar þier aptur med Huggun siñe. Sa sem meir er fyrergiefed hn̄ elskar meir sagde Drotteñ fordum vid Simon/ Luc. 7. Eñ þu veitst ecke hvad miked þier er fyrergiefed/ nema þier hitne alvarlega um̄ Hiartaræturnar ut af Tilfiñingu eilijfra Pijsla/ sm̄ þu hefur forþienad. Vert þvi Efalaus um̄ Kvittun Synda þiña/ nær þu ert so a þig komeñ. Ad sönu er þad satt/ ad stoor Saar þurfa mikla Græðslu/ og ad Synder vorar sieu hin verstu Saar/ þad verdur ei utskafed. Eñ David seiger/ Forlaat mier Synd mijna fyrer þijns Nafns Skulld þvi hun er mikel/ sieu þær nu miklar/ þa er þo hn̄s Nafn meira/ hvöriū Gud hefur giefed Nafn yfer öllū Nöfnū/ Phil. 2. Hvört er hn̄s Nafn? Eilijfur Fader og Fridarins Höfdinge/ Es. 9. Þar fyrer/ so sm̄ Fadereñ er Börnunū Lijknsamur/ so vill hn̄ vera oss Miskuñsamur. Hans Naad yfergnæfer allañ Skilning / Þar fyrer kañ Syndeñ alldrei ad vekia so mikla Styrialld i angrædu Hiarta/ ad hvar sem ad hun yfergnæfer/ þar yfergnæfe þo Naadeñ miklu framar/ Rom. 5. Gud deo ecke til þess ad þu skyllder örvænta/ helldur trua. Meira kostade hn̄ ad giallda þær Syndernar helldur eñ fyrergiefa siðañ. Væt þess vegna ecke þvi ofañ a allar þijnar Synder/ ad þu giorer hm̄ þañ Orielt / ad hañ sm̄ þolde hiñ smænarlega Dauda og bitrustu Helvijtis Pijsler ꝑ hinar verstu og hrooplegustu Skamer siña Ovina/ hañ mune burtu reka fra sier eiñ ydrande Syndara sm̄ til hn̄s kiemur i Nafne hn̄s Forþienustu. Hvercke Ydranena nie Truna tekur þu af sialfū þier/ hañ sm̄ kveikte i þier Ydranena/ hn̄ mun ei laata Truna vanta / þvi hn̄ veit ad hin er Onytan þessarar. Þar fyrer/ nær þu hefur hiñ mesta Opocka a sialfū þier/ þa ert þu Gude hvad þeckastur / þvi meire glede er i Himnenum yfer einū syndugū sem Ydran giörer/ helldur eñ yfer 99. Riettlatū/ Luc. 15. Nu þecke eg suma Meñ z þefe þeckt/ sm̄ ad sönu ecke efast um̄ Krapt og Verdugleika JEsu Forþienustu / nie Guds Omælañlega Miskunseme ad þm̄ mune Syndernar fyrergiefast/ ef þr giöra verduga Ydran/ eñ þ liggur þm̄ yfermæta þungt i Skape/ ad þeir fae ei so heita Ydran giört/ ad hun sambiode Stærd og fiölldа Syndañа/ af þvi þr eru

ſter hiña verſtu Glæpa & Wooorda broka medvilande/ eñ þr fær ecke ſo
Hiarta ſitt i ſundurmared med Løgmalſins Hamre/ ſm̄ hm̄ lyke/ er ecke
byr nema i ſundurknoſudū Hiortū/ Eſa. 57. Og er þetta ad ſønu ecke
Ofyrerſynin/ þvi eiga ſoddañ Mañeſkiur ad koſta øllum Sælar og
Lyks Kroptum til ad ſundurſlyta og plaga Hiarta ſitt med ſduglegre
Miñingu þra Glæpa er þr drygt hafa / og ecke ſydur Giæſku Drott/
ens er þr hafa ſtygt/ helldur eñ hñs Reide/ og mun þeſſhattar Mañe-
ſkia þ ſduglega Bæn og Vana / an alls Eka ſm Gyrnd ſyns Hiar-
ta af hønū/ er þeſſe Foorn alleina lykar/ Pſ. 51. Eñ þott ad Tareñ
reñe ecke af Augunum/ þa er þad a ſtundum Naatturuñar Breſtur/ og
heimter Gud þad af eingū ſem hñ hefur ecke giefed hønū. Noog er
þ ef hiñ iñre Madureñ klagar ſig/ aſakar/ ſakfeller og ſtraffar. Eñ
ef þier virdaſt þynar Synder eñ þa ſtærre/ eñ ad þier lyke vid ſialfañ
þig/ þa vit ad þetta er hin þægelegaſta og meſta Yferboot hia Gude/
ſem af þiñe Hende ma frammkoma/ og munt þu heyra med St. Paale/
Lat þier nægiaſt mÿna Naad / mitt Kraptur er i Breyſkū mattugur /
2. Cor. 12. og er ei Olykt ad hiñ Alvyſſe Gud giøre þier ſlykt til goda/
þvi ef þu þætteſt hafa ad fullu Ydran giort fyrer Syndernar/ þa mætte
ſkie/ ad þier være hætt vid ad falla til þra aptur. Hallt þier þſſ veg-
na vid hñs Myſkunar Fætur/ & ſlepp hm̄ ecke fyrr eñ hñ hefur bleſſad
þig. Hier er oſſ gott ad vera ſagde Petur/ þegar JEſus forklarad-
eſt a Fiallenu Hæiga/ Vier villium giøra hier þriar Tialldbuder/ þier
eina/ Moyſi eina & Eliæ eina ſagde hñ/ Matth. 17. Eg gledſt ad ſønu
med Petre af þſſare Dyrdar-Stoon/ 2. Pet. 1. og dæeſt ad hefte i allañ
mata/ eñ þore þo ecke ad Oſka mier hiñar ſømu/ a medañ eg ber epter
mier Lykama þeſſa Dauda / þeſſañ fula Synda Seck / þeſſañ vonda
Ham/ fullañ allra Gyrnda og Laſta / þvi eg kvyde vid ad myn ſyndug
Augu/ er ſo margt illt hafa ſied og vænt um þott/ ad þau mundu ecke
kandaſt þañ Himneſka Dyrdar Lioma / mier munde hid ſama i Hug
koma og Manoha ſagde fordum Daga vid Kvinnu ſyna/ vid høfū ſied
Eingel Drottens/ þvi munū vid Eflauſt deya/ Jud. 13. Eñ mætte
mier þad heppnaſt O Herra JEſu ſem hiñe Berſyndugu fordum/ ad

Krjoq

ſkrÿda að [illegible]/ og þvo þær i Tarum mÿns Hiarta/ og ſmyrta med Oleo miñar Ydranar/ Luc. 7. Þa villda eg ſeigia: Hier er mier gott ad vera/ þar vil eg flatur liggia/ Þañ ſkal mig eingeñ draga/ þar ſkal mig eingeñ fordæma / þar ſkal eingeñ mier um mÿnar Synder brixla/ helldur mun eg heyra þau Fagnadar Ord / hm̃ fyrergaſſt mik-ed/ þvi hañ elſkade mÿked/ Far i Fride þÿn Trua giørde þig hoolpeñ. O HErra/ þegar vier koſtũ oſſ flater til Skarar Fota þiña/ Pſ. 110. Ecke med Ovinũ þÿnũ/ helldur med þeſſare Saka-Konu/ þa lat þiñ gooda Anda mała þeſſe Huggunar Ord i vorñ Hiørtũ. Bænheyr þad Nadarfulle Gud fyrer JEſu þÿns Sonar Forþienuſtu/ og gief oſſ þar til þſſa þÿns ſama Anda Styrk/ og Ad-ſtod i hañs Nafne / AMEN.

Añañ Suñudag epter Paſka.

Gudſpialled / Joh. 10. Cap.

JEſus ſagde til Gydinganna: Eg em goodur Hyrder. Goodur Hyrder giefur ſitt Lyf ut fyrer ſÿna Saude / eñ Leigu-lideñ og hañ ſem ecke er Hyrder / hvørs ad Sauderner eru ecke eigenleger/ Nær hañ ſier Ulfeñ koma / þa yfergiefur hañ Saudena / og flÿr i burt. Og Ulfureñ grÿpur Saudena / og ſundurdreifer þeim. Eñ Leigulideñ flÿr af þvi hañ er Leigu-lide/og giæter ecke Saudaña. Eg em goodur Hyrder / og eg þecke mÿna Saude / og eg þeckeſt af mÿnum / So ſem ad Faderen þecker mig/ og eg þecke Faduren / og eg legg mitt Lyf ut fyrer mÿna Saude. Eg hefe og adra Saude / ſem ei eru af þeſſu Saudahuſe/ þa kyriat mier og hier til ad leida / og þeir munu heyra mÿna Rodd. Og þar mun verda eitt ſauda-Hus / og eirn Hyrder.

Exordium.

I Fyrra Piſtle til Tim. 3. Seiger Poſtuleñ / ad þad ſie mykell Leindardoom ur Gudhrædſluñar ad Chriſtur ſie Heidingiunum predikadur. Gudhrædſlu nefner hañ hier Chriſteñdoomeñ / So ſem vÿdar añarſtadar i ſÿnum Piſtlum / Þad er hiñ ſaña Lærdoom um Frelſara Heimſins. Þad er ſiu Elſkuleiga Hyrderſins Rauſt / er DRotteñ talar um hier i Gudſpialleñu / hver og heyrer fagurt lated a medal vor / Þvi ſeiger hañ: Eg hefe og adra Saude ſem ecke

ecke eru aþ þessu Sauda-Hwse / J hvorlum hañ bender til Spaadooms Ezechielis. 37. Cap. Hvar DRottenn so talar: Miñ Þioon David skal vera Konungur yfer þá / og þeir skulu aller hafa eitt Hyrder / ad þeir gange i mijnum Rettendum. Gledelegt er þetta ad heyra / Br. M. fyrer þad Foolk er sat i Myrkrunum / Esa. 9. Og fyrer þeirra Epterkomendur sem erum vier. Eñ so Gledelegt sem þad er/ so Hryggelegt er til þess ad vita / ad þeir eru so faaer sem þad vill rætast a nu a þessum verstu og sijdurstu Dögum / þvi svo þeigens Hende sem ad marger aþ Heidingium tooku a moote hinu fyrsta Christne Bode / Svo faaer eru nu þeir vordner/ sem ecke drepe Hendeñe vid þessare Guds Raad / og so sem ad Christur hañ varla þañ er hañ þeckte i siñe fyrre Tilkomu / so er ad ugga / ad hvad sem hañ tefur þar þessu ad koma / þa mune hañ valla fiña Trw a Jördu / Luc. 18. Edur þa er hañ þecke fyrer syna. Og fyrer þad ad þad er so Almennt vordet / ad Daufheyrast vid Raustu hiñs gooda Hyrders / Þa vil eg wr aþ Evangelio tala uñ þa Hlute er kuña ad uppvekia oss til ad liaa heñe vor Eyru / so ad vier ecke wr aþ sofnum i Daudanum. Gief oss þar til þiñ Anda Himneske Fader / Fyrer JESV Fortþienustu / AMEN.

Vtleggingen.

Vakna upp þu sem sefur/ og ris upp af Daudanum seiger Postulenn Eph. 5. so mun Christur upplijsa þig. Eñ hvar vid skyllde sa vakna er sefur i Syndunni: Hvar vid skyllde hañ upprijsa sem er daudur i þeim? nema vid Raust hiñs gooda Hyrders/ er sagde fordum Daga þa hañ framsette Eptierlijkinguna um Sæded/ Matth. 13. hvert ad er Guds Ord/ hvor Eyru hefur ad heyra/ hañ heyre. Guds Rödd er þa eñ ecke Mañs sagde Folked þad er heyrde a Tal Herodis af þvi hañ talade so sniallt/ Act. 12. Eñ eg maa þad öllu helldur færa heim til þessa gooda Hyrders Saudaña/ þess Biskupsens med þa vellærdu Tunguna/ Es. 50. Þad eru Guds Ord/ eñ ecke Mañs er hañ talar/ og þykest eg nog hafa sagt þegar eg seige/ ad þad Guds Ord sieu. Þu Syndugur Madur er þa heyrer/ lát þier þad til Hiarta ganga/ og hugsa hvor sa er sem vid þig talar/ þad er eingeñ Jardneskur Höfdinge/ ecke Konungur edur Keysare/ og munder þu þo heyra þa med hiñe mestu Athygle/ eñ þer DRottenn Himens z Jardar/ sa ed hefur Konungaña Hiortu sier i Hende/ og öll Verölldeñ leikur fyrer hm̃ a Reide-Skialfe þegar hañ talar/ Prov. 21. Mykill maa vera Munur Abrahams Forfödurs og þijn/ ad þegar hañ talade vid DRottenn og þo i Mañs Lijke / þa vard hañ so audmiukur ad hañ sagde: Nu villda eg þo tala vid DRottenn þott ad

ad eg sie Molld og Aska/ Gen. 18. Og rak sa Guds Madur þo ahaṙa Eyrende og ecke sitt i þ Sin̄/ en þu sm̄ ad liggur hrasadur medal Ræningia/ Luc. 10. og giekur þier einga Biørg veitt/ Ja/ þu sm̄ vellter þier i Syndunum Daglega eins og ein̄ Madur i sine Saurgu / þu villt ecke heyra þegar Drottenn kallar i sijnu heilaga Orde. Hugleid ad ef þu ætter ad taka Eyrende nockru af Høfdingia einhvørium̄/ og þu svarader hm̄ øllu ødru en̄ þvi sm̄ til þess heyrde/ edur þu lieter þad ecke heyra/ munde hañ ecke brædlega reidur verda og reka þig a Dyr : edur læta i Fiøtur kasta? O hvad myked skilur þa Gud og Mennena/ Hvørsu opt kallar hn̄ oss fyrer sig i sijnu heilaga Orde? Hvørsu opt verda oss hn̄s Eyrende a Hendur falen̄? Hvad tydt bydur hn̄ oss hvad vier giøra skulum/ og Ogiørt læta : En̄ þ geingur eins fyrer mørgū af oss/ eins og Syrach skrifar um̄ hin̄ Heimska/ ad þad er eins vid hn̄ ad tala og þan̄ ed sefur/ nær þu hafder loked Rædunne/ spyr hn̄ epter hvad þu sagder/ Syr. 22. Eins geingur þad mørgū þeim ed Orded heyra edur lesa/ Men̄ muna þad varla medañ þad heyrt edur lesed er / auk helldur ad þeir fære þess nockurn Avøxt/ Rett eins og St. Jacob talar hier um̄/ ad ef nockur er Ordsens Heyrare og ecke Giørare / hañ sie lijkur þeim Mañe er sitt Natturlegan̄ Yferlit i Speigle skodar/ Jac. 1. þvi hañ skodade sig / gieck burt og gleimde hvilijkur hañ var. So sæmum vier (ef vier þo sumer ad þvi giætum) i heiløgu Guds Orde/ hañs Giæsku og vora Illsku / hañs Þolenmæde og vora Ofurmoodsku/ hañs Oendanlegan̄ Kiærleika z vort Hatur z Leida ꝫ vier berū til hn̄s Riett enda / en̄ vier gleymū þvi so fliootl ad þad hefur lijten̄ Stad hia oss til Apturhvarfs fra Syndunū nie Lifnadarens Leidriettingar Giætum þo ad þvi i JEsu Nafne/ Giætū ad hvørsu dijrmætt ad þetta Orded er / og hvad myked þad hefur kostad oss ad byrta. Þad er ecke eins og þad Orded er Gud talade i Upphafe / og skoop þar med Himen og Jørd/ Gen. 1. Ecke eins og þad hañ talade til vorra Fyrstu Forelldra / er hañ straffade þau fyrer Syndena / og rak ut af Paradijs/ Gen. 3. Ecke eins og þad hn̄ talade til Israels Sona i Eydemørkuñe/ og þr beiddust undañ ad heyra þad/ Exod. 20. Helldur er þad

Lijf-

Lijfsins Ord/ Joh. 6. fyrer hvørt ad Guds Sonur hefur uppa sig teked vort auma Holld og Blood/ og i þessu sama Hollde lided allar Eymder Mañlegs Hollds/ Hungur/ Þorsta/ Klædleyse/ Vtlegd/ Ørbyrgd/ Hædungar og Brigsle Ogudlegra Mañа/ Offsookner/ Fiotur/ Hræka/ Hudstrokur/ Høgg og Sløg/ og ad sijdurstu hiñ Smænarlega Dauda a Krossens Gaalga. Allt þetta vañ hin eilijfa Natign til þess ad Opeñbera þetta Lijfsins Ord sijnū Fiandmoñū er geinged høfdu i Sveit med Andskotanum. Og þo skamast sijn ecke eirn Gialtijfur og þverbroteñ Syndare ad troda þessa Guds Gaafu under Fotunū/ lætur naudga sier til ad heyra þad og læra/ og kallar þm̄ veitt i siñ Guds Sonar Vmbod a Hende hafa / ef þeir faa þrijst hm̄ til ad sijna sig under Heyrn Guds Orda/ segg mier þu sem ekur þier vid ad sitia under eiñe Predikun/ hvert mun Guds Son hafa kostad meira ad faa sitt Ord þier Opeñberad/ ed ur þig ad heyra þ: þu munt nærre gieta er þu les hañs Pijslar-Søgu/ hitt veit eg ad hañ langade til ad lijda allar þær Kvaler sem þar i ritadar eru þiña vegna/ eñ hvert þig laangar so til ad heyra þad Orded af Krossenum / þad bid eg sialfañ þig ad Hugleida. Seiged mier eñ aptur/ hvers vegna mun hiñ goode Gud hafa unned so miked til aumra Mañа Saaluhialpar? þurfte hañ þess sialfur vid? Fiærre sie þvi: Himnarner utskijra hañs Dijrd/ og Festingeñ Verk hañs Handa / Ps. 19. Munde hañ hafa lided nockurn Skort a Dijrd siñe/ þott Mañeskiañ hefde Eilijflega kvalest i Helvijte? Nei/ eins Vegsamlegt hefde vered hañs Riettlæte / so sem nu er hañs Giæska / þott eingum hefde hañ Myskunad / er hm̄ nockud veitt i vorre Þioonustu ? Langt fra / þar standa frame fyrer hønū Otal Þusund Himneskra Herskara/ sem lofa hañ og þrijsa aan Aflaats Noott og Dag/ hverra Dijrdlegar Radder og Lofsaungar laangt yfergaanga vort syndugt Kvak/ er vier laatumst vegsama Gud med hier a Jørduñe. Hvar þ lætur hañ þa sitt dijrmæta Ord Predika? Hveriū til Gagns og Gooda? Þier/ þier/ O þu Rænulaus og þverbroteñ Syndare / og þad ut af einskiærre Naad siñe/ og þo leggia synduger Meñ þeña Himneska Leyndardoom ad so litlu / ad Meñ vilia nælegt allt añad heyra. Sie þad ei añad sem kuñe ad

þrynga oss til ad hafa Matur a Guds heilaga Orde/ þa lÿſu til vort ar ſaurugrar Fædingar / Hvad vorum vier nær vier fæddumſt i Heim þeña af Moodur Lÿfe? Reidenar Børn/ Eph. 2. Einkoomis Holld og Blood/ Joh. 3. Sem ei kañ Guds Rÿke ad erfa/ 1. Cor. 15. Eñ hvad erum vier nu/? Guds Børn og Erfingiar Eilÿfs Lÿfs/ Gal/ 4. Ef vier truum a Guds Søn og vardveitum hñs Ord / Eñ hvar fÿre er er þad ſked? Mun ecke ꝧ Guds heilagt Ord? Hvørt ad er i Valne enu og med Vatnenu / nær vier giørumſt Guds Børn af Reidenar Børnum i Heilagre Vatns-Laug. So er þa Guds Heilagt Ord hin fyrſta Mioolk /. Hvøria vier indreckum ſtrax med Moodur Mioolkeñe / Fyrer hvøria vier ødlumſt hid Andlega Lÿf / An hvørs hid Lÿkamlega/ er eckert añad eñ Daude. Eñ Gud næde oſſ auma og ſynduga / ad þegar vier drøgumſt a Legg / þa velger oſſ vid þeſſare Barna Fædu/ an hvørrar eingeñ Spekingur/ eingeñ Meiſtare/ eingeñ Doctor hefur þo fullordeñ giørſt i Guds þeckingu. Eñ hvad velldur þvi/ B. M.? þad medal añara/ ad marger Ovitrer og Hyrdulauſer Forelldrar/ er ſialfer kañſkie lÿted edur eckert vita ſier til Sælu hiælpar/ þeir leifa Børnunū fyrr ad ventaſt a Brioſt hiñar Giælÿfu Hooru Veralldareñar/ helldur eñ a hina ſkynſamligu ꝛ Oſvikna Mioolk er St. Petur dreckur þm̃ til af/ 1. Pet. 2. ad þau væxe i heñe. Giæted þo ad Sælum ydar / Chriſtner Meñ/ þott þier ecke miked hyrded um Sæler Barna ydar / þvi Gud mun eflauſt krefia þra af ydar Hendel/ Ezech. 33. ſem vegna ydar Forſomunar eilÿflega glatadar verda. Eñ þott ad þad hafe vered Forelldrañna Skulld ad þau hafe ei uppfrædt nockurn a hñs Vngmeñts Alldre/ þa vite hñ ſamt/ ad þad verdur hñs eigeñ Skulld þegar hñ kemur til Vits og Ara/ ef hñ fer æfram i ſlÿku Ovite og Hyrduleiſe/ þar fyrer ef nockur er ſa ad hañ vante þad er hañ vita þarf til ſiñar Sæluhiælpar/ ſm̃ eg dylſt ecke vid/ ad fleire eñ færre vera mune/ þa læte hñ ſier um̃ alla Hlute fram̃ vera ant um̃/ ad fa þſſ Leidrietting hia þm̃ ſm̃ betur vita/ ef hñ elſkar Sælu ſÿna/ og ſkameſt ſÿn ecke/ þvi fyrer hveriū vill hñ ſkamaſt ſÿn? Ecke fyrer ſÿnū Sæluſorgara/ þvi ef þar er nockur Guds Anda Neiſte i honū/

þa

þa mun hn̄ fagna þvi ad eirn fatfroodur Vesælingur vill leita Raads
til hn̄s i sijnū Saaluhiaalpar Efnū/ ecke fyrer neinū Gudhræddum ed-
ur Vitrum Mane/ þvi so langt er fra þvi ad nockur sa sem Gud elsk-
ar mune hlæia ad þvi/ ad þr mundu kalla þad Lofs verdt/ og vera eins
Lynder og þeir sm̄ i Himnenū eru / hvar mere Fognudur er yfer einum
Syndara/ sm̄ Jdran giorer/ helldur en̄ yfer 99. Riettlaatum/ Luc. 15.
Fyrer hvorium skyllde hn̄ þa skamast sijns Fyrer Gæfuingum Veralld-
arennar sem jafnvel hlæia ad Gude og ollu þvi hm̄ tilheyrer. En̄ þess
er stoor Munur ad taka a moote þvi Spotte sm̄ einkis er verdt/ og ad
standa med Kinroda fyrer Guds Doome a sijdarsta Deige / og hverneg
sm̄ ollu þssu er vared/ þa hygged ad/ hvert ad sie misse Miukiri ad aller
vite þ eitt verdi ad fara til Helvijtis fyrer Vanvitsku saker/ ellegar ad
Leidrietktast af odrū sm̄ betur vita/ so Men̄ kune ad verda Erfingiar
Eilijfs Lijfs. Nu er þad ecke noog Guds Barn / ad þu kuner þitt
Barna Lærdoom/ og viter hvad þu att ad trua/ og nockurn veigen̄ ad
giora/ þar eru so morg Tilfelle sem ad oss mæta a þisse Nætkufomu
Reisu fra Vogguñe til Grafarennar/ bæde i Andlegañ og Lijkamlegañ
Mata/ ad sa sm̄ vill fara hina riettu Leid/ hn̄ getur ecke vered an Leid-
arvijsers Guds heilagra Orda/ hvert David seiger ad sie Lioos a sijnū
Vegū z Lampe Fota siña/ Ps. 119. Hn̄ sm̄ þo var eirn vitur Konungur.
Med Guds Orde verdū vier Endurfæddir/ med Guds Orde Uppfrædd
er/ þau temia vort Ungdoom/ Styrkia Fullordens Arenn/ Hugga Ell-
ena. Hvad er eirn Unglingur sa ed ecke hefur Gud sier fyrer Augū?
Hn̄ er eitt Raadlaust Villudyr/ eirn galeñ Fole/ þvi seiger David: Hver
neg kan̄ Æskumadureñ ad ganga siñ Veg Ostraffanlega: ef hn̄ helldur
sier vid þyn Ord/ Ps. 119. Þvi verdur morgū þeim er Guds Ord og
goodar Menter forsmaa i Ungdomenū/ ad þeir elldast alldrei þott þeir
Alldrader verde/ En̄ hvar eiga þeir Gud ad finā? Hvar eiga þr hn̄ ad
sia? nema i hn̄s Orde/ Hvad er Madureñ þa hn̄ er fullordeñ an Guds
Orda? Lætum honū Rijkdoom hlotnast/ hañ er Satans og Mamons
Þienare/ nema hañ lære i goodum Verkum rijkur ad vera/ sem Paulus
byddur/ 1. Tim. 6. En̄ hvar skal hn̄ þ læra nema i Guds Orde? Læt-

um hñ sekiast i Mekord og Virdingar/ Hvad er hñ fyrer utañ Leidsøgu Guds Orda? Eitt Skip ꝥ utañ Styre/ nockurskonar Rik sem Vindurenn upp i Lopted feiker/ þad siaum vier (þvi verr) a morgum Afglapa/ sem ad Luckann tiller upp i hæan Sess/ sialfum sier a stundum til Spotts og Minkunar/ enn ødrum til Skada z Meinsemdar. Elleñ er ad sømu i sialfre sier heidarlig/ jafnvel epter Guds Bode/ Levit. 19. Oskande være ad hiner Ungu hefde þar epter Vilia edr Vit a ad syna henne tilhæreligan Heidur. Enn eiñ gamall Madur ꝥ utañ Otta Drottens/ er Vidundur Verالldar/ þvi Guds Otte er ꝥ sem hañ ætte framar øllu ad læra a synum Æfe-Stundum og kenna ødrum ad kiena sem yngre eru / med þvi synast ad hañ hafe lyten Avøxt Æfe sinnar/ ef hañ er engum verre i þeckingu Guds og hñs heilogu Orda. Seiged mier/ J hvøriu er vor Christendoomur mest foolgenn? J þeim þremur Hlutum ad eg meina/ ad ydrast Syndanna/ ad trua þær verde sier fyrer Christum fyrergiefnar/ og so ad læta af þeim framveiges. Enn hverneg villtu þeckia Syndena/ nema Guds Ord syne þier hana? Þad er eiñ Speigell i hvørium Madureñ kañ ad skoda hvilykur hañ sie. Ared edur Agnernar i Loptenu fáum vier ecke sied/ nema i Solargeislanum. Giætum þess/ Brædur mijner/ ad þott oss sie i Bodordunum sagt/ hvad vier eigum ad giøra og Ogiørt læta/ þa er ꝥ margt smætt i Fate voru sem Bodordunum er motstædeligt/ og vier mundum ecke skynia nema oss være ꝥ framar synt af Guds heilaga Orde/ sem ad er hiñ fegurste Geisle þrar blessudu Riettlætis Soolar. Enn eingenn er affsakadur þott eige vite hñ Guds Vilia/ þvi sa sem an Løgmals syndgar/ hañ skal an Løgmals fyrerfarast/ seiger Postuleñ/ Rom. 2. Hvad eigum vier um sialfan Gud ad tala? Lyted til hiña fyrre Daganna sagde Moyses vid Jsrael/ Lytum til Heidingianna/ Fedra vorra/ hvørter ad geingu til Mallausra Skurgoda og þioonudu þeim / 1. Cor. 12. O hversu mættum vier þa hinum Allsvalldanda Gude þacker kunna med grætande Tarum/ ad hañ hefur oss syna Nærtign/ syna Giæsku/ sitt Riettlæte / syna Þolenmæde og syna Guddoomlega Speke opeñberad i synu Heilaga Orde / so ad nær vier berum vort saurugt Lyferne / er vier skodum i Speigle Løgmalsens/ saman vid hñs Guddoomlegan Tignar

þar Lijcoma / þa fäum vier Vit a ad skamast vor/ ad ydrast / ad audmyktia oss under Volldugа Guds Hond / og Offra hönum þeirre Forneñe er hönum alleina lijkar af vorre Hende/ sem er Harmþrungeñ og sundurkrossadur Ande / Ps. 51. Nu þegar vier hofum so þeckt Syndena/ og fäū oss ecke añad bued eñ eilijfar Helvijtis Pijsler / hvar villdum vier fä Boot vid þessu ? Være oss þad ecke opeñberad i Guds Orde ad hañs Sonur være i Heimeñ komeñ til ad kalla synduga og ecke Riettlata til Ydranar/ Matth. 9. Þegar Andskoteñ lætur einum Glæpa-Mañe sem allañ siñ Alldur hefur i Bondskuñe aled/ Ofbiooda þær Synndernar sem hañ hefur lockad hañ til/ so hañ a skamt til ad Orvænta sier Guds Nadar ; Hvar vill hañ fä Boot vid þijsu ? ef ei hefde hañ þau Lyknar Ord Guds/ ad so sañarlega sem hañ life/ vilie hañ ecke Syndarans Dauda/ Ezech. 33. og öñur þvilijk. Nu þegar þu ætt ad uppbyrta hina niju Hlijdne/ og sijna ad þu siert Guds Barn vordeñ af þræl Syndareñar/ eñ Andskoteñ/ Heimureñ og Holldeñ freista þijn / hvar villt þu fä Rad til ad utslöckva öll Elldleg Skeyte hiñs Vrekt vijsa/ Eph. 6. nema i Guds Orde ? Hver kieñer þier ad krossfesta Holld ed med þess Gyrndū og Tilhneigingū/ Gal. 5. nema Guds Ord ? Hver yfervinnur Heimeñ/ nema sa sem fæddur er af Gude ? 1. Joh. 5. Hvar fyrer ? Þvi hañs Sæde er i hönum seiger Johañes/ 1. Pist. 3. Hvort er þad Sædeд ? Þad er Guds Ord seiger Drottēñ i Eptterlijkingūñe hiа Lucam. Cap. 8.

Nier verd eg z ad miñast nockud a vora Kyrkiugaungu/ z Heirn Guds Orda i hañs Huse. Þad er oss öllū vitanlegt/ ad i sijnu Mustere hefur Gud sett Miñing sijns Nafns/ þar vill hañ dyrkast z tilbidiast/ Exod. 20. Þar eigū vier ad tala vid hañ i vorū Bænum / og heyra hañ aptur til vor talande i sijnu heilaga Orde/ þar eigum vier ad taka Riettkeñeñ af Kieñemañsens Muñe/ þvi hañ er Eingell Drottens/ Malach. 2. Ritningeñ er ad söñu Bruñur hiñs lifanda Vatns er Christur vill oss giefa/ hver ſ af þvi dreckur/ hañ mun ecke þyrsta ad eilijfu/ Joh. 4. Eñ vier meigū flester seigia eins og hin fävijsa Samariska Kviña sagde vid JEsum fordum/ þad er diupt ofañ i Bruñeñ/ eñ vier hofū

ecker

eckert ad ausa med. Guds Ords Þienarar eiga ad vera oss i þessu so sem Rebecha var Eleazar Abrahams Sendemanne/ ad hun joos Vatned upp af Brunnenum fyrer hann og hans Ulfvallda/ Gen. 24. eins og Jacob var Rachel/ er hann vellte hinum mykla Steine af Brunnenum / so hennar Fødur Hiord kunne ad drecka / Gen. 29. Þeir eiga ad sundurkliufa Ord Sannleikssins fyrer oss / 2. Tim. 2. og giefa Guds Hiuum i riettann Tijma þad honum hyriar/ Luc. 12. Þvi hverneg meiga þeir trua nema þeim sie Predikad/ seiger Paulus / Rom. 10. Haf þvi Raad Salomonis er hann seiger/ Ecc. 5. Vakta þijnar Fætur nær þu geingur i Guds Hus/ og vert helldur buenn til ad heyra / enn til ad giefa Offur hinna Heimsku. Soddann Offur maa kalla þra Guds Þioonustu er byrtast i hans Huse / alleina fyrer Sida saker/ enn hugsa allt annad enn umm þad sem talad er. Nu veit eg þo christenn Madur/ ad þu seiger/ þott mijner Þanckar kunne ad hvarfla hingad edur þangad/ jafnvel under Predikuninne/ þa fæ eg ecke vid þvi giort/ hvorsu vel sem eg villde. Eg veit þad er satt/ og þ maa hvor Madur ødrum jatta/ þvi Mannsins Þanckar eru vonder fraa Barndoome/ Gen. 8. Enn hitt giera Menn vid giort/ ad þeir sieu ei Laungdvølum i burtu nær Menn under Guds Orda Heyrn sitia. Þvi Raad eru nockur vid þvi B. M. ad minna verde af þessu helldur kann skie almennelega skiedur. Eg vil ecke hier tala umm Ogudlegar Manneskiur er setia sig til ad hugsa allt annad enn þad sem af Guds Orde talad er / til ad stitta sier med þær Stunder er þeir ætlu Gude ad giefa. Umm soddann Andskotans Mustere vil eg ecke tala/ hinum vil eg Raadleggia er giarnann vilia Orded heyra/ enn faa þad ecke giort sem villdu þeir/ þ Nattúrunnar Breyskleika saker. Hid Fyrsta er / ad nær þu geingur i Guds Hus/ þa gior þad ecke af Yferdrepskap/ helldur Alvøru. Enn fyrer þvi ad soddann Hugarfar føkum vier ecke af siálfum oss / þa bidium Gud Innelega umm ad giefa oss Astundan og Epterteckt sinna heilogu Orda / nær vier Inngaungum i hanns Hus / hvad nær vier giørum af Hiarta/ þa er eingenn Efe a þvi/ ad hanns Ande bidur fyrer oss med Ouumrædelegum Andvørpunum/ Rom. 8. og framkvæmer i oss þad gooda Verked. Hid Annad er Elskann til Guds/ hvøria vier ødlumst bæde med Bænenne

ef

ef hun er alvarleg og ydugleg / ſvo og med ſyfelldre Jhugan Guds Tignar og vors Overdugleika / hns Orloſtis og vorrar Parfar / hans Giæſku og vorrar Jllſku / hns Polenmæde og vorrar Pvermoodſku / og kan oſſ alldrei ad breſta Orſok til Þſſa / Þvi a hvoriu Augnablike med tokum vier hans Nœdar Velgiorninga / og a hvoriu Augnablike ſynd gumſt vier a moote honu / ſo Þegar vier berum Þetta ſaman i Hiarta voru / Þott ei ſie nema Kvolld og Morgna / Þa kunnum vier ecke ad fara a mis vid Þad / ad fa eina brennande Elſku til hans ſm oſſ Ogudlega og Synduga Orma ſparar i Nœd ſiñe / og giorer oſſ ei ad ſiſdur allt til goda / Þott vier hn oſſviſande til Reide reitu. Nu er Þad vitanlegt / ad ef vier elſkum nockurn og virdum / Þa vigtum vier hvort Orded hn talar / og Þyker vænt um Þad / og Þott Þad ſie Heimſka a Stundum / Þa er vor Breiſkleike ſo mikell / ad vier holldum Þad Gullvægt hvad ſem ut af hans Munne kiemur / og Þvi ſkylldu vier Þa ecke elſka Guds Ord ef vier hn elſku / Þar Þau eru i ſialfu ſier dyrmætare en hid beſta Gull / og ſætare en Hunang og Hunangſeimur ſem David ſeiger / Pſ. 119. En Þa framar / hofu vier ecke Ynde z Gaman af ad heyra talad um Þa Hlute er oſſ Þyker vænt um? Sioo-Madurenn talar giarnan um Sigl ingar / Striids-Madurenn um Orlog / hinum Agiarna leideſt alldrei ad heyra rædt um Fiarablan / Vyſſenda-Mannenum um Heims Spe ke / Log vitrngnum um Þeſſ-hattar Hygginde / Þvi hvar ydar Fiar ſioodur er / Þar er ydar Hiarta ſagde JEſus / Matth. 6. Aller erum vier Onæmer a hid Gooda i Fyrſtune. Eirn Vnglingur Þa han er fyrſt ſettur til Menta / Þa er honum leid ſu Ydia / en epter at fær han ſo mykla Lyſt Þar til / ad han gietur varla an ad giort / So ſkal ſa vita ad ſier er vel framfared a Guds Veige ſem elſkar hans Ord / fær Menn fyrſt Elſkuna / Þa er ecke ad ugga um Epterteektena / Þvi mynir Saud er heyra myna Rauſt ſeiger Guds Sonur hier i Evangelio. Og ſeiged mier / Br. M. Vm hvad ætte oſſ vænta ad Þykia / en um Sæler vorar / ſem vier Þo ecke vitum nema fra oſſ teknar verde a hvoriu Augnablike / Þvi ſkylldu vier Þa ecke giefa hin meſta Gaum ad Þvi er Þm hiælpa kan / ecke til nockurs Stundargagns / helldur til eilyfra Nota? En

 Þeſſa

þessa Elsku og Rækt til vorra eigen Sælna munū vier ødlast ef vier veniū oss a ad bera saman þa dyrdlegu Vist sm̄ øllū Guds Børnū er fyrerbuen med Christo i hñs Ryke/og so Fordæmdra Pyster i Helvyte/ hvar þr eka syñar Tungur ut af Pynu og Ofraun Kvalaña / Apoc. 16. J þridia Mata Barn Guds/nær þier añarleger edur synduger þankar i Hug fliuga under Guds Orda Heyrn/þa lat þa somu verda þier til Uppvakningar/ad þu skamest þyn/ ad þu hafer þañeg saurgad Guds Mustere/ og slær þañeg Andskotan med synu eigen Sverde/ þvi ad vyssu mun þig angra þ ef þu ert Guds Barn/ad þu ert so under Syndena selldur / Rom. 7. ad þu giefur ecke eina Stund vakad med Drottne/Matth. 26. Og nær þig þad angrar/þa munt þu brádliga leita aptur til ad fiña Hugsvølun Sælu þinar i þvi sm̄ þ þier er talad af helgū Stad. Villdu Men nu þta prent gaumgiæfelega athuga/ þa er eg fullkomlega viss um̄ ad margur fære betre heim aptur i sitt Hus / Luc. 18. undan Guds Orda Heyrn / helldur en mig ugger ad Men Almeñelega giøre/Hvad Gud Nade. Nu er þad þo ecke noog Br. M. ad Men heyre Guds Ord med Athygle/ nema Men fære þar af Avøxt i Þolenmæde/ Luc. 8. Vier eigum ad Rootfesta þad/ so z Grooðursetia i Hiartanu/ad nær vier freistunst af einhvørre Synd/ ad vier þa strax høfū ørugt Vyge / a moote heñe/i þvi sm̄ vier høfum numed af Guds heilagre Kieñingu. Hvad giørde vor goode Meistare nær han var freistadur/þoott ecke være honum hætt vid ad sigrast af Dioflenum/ þa sloo han samt þan Ovin med Guds Orde i þriar Reisur so ad hñ skamadest syn/ og forliet hñ seiger Gudspiallamadurenn/Matth. 4. Giør þu eins christen Madur / en hverneg villt þu fa þad giørt/ nema þu hafer numed þad z geimt i Hiarta þynu? Og kuñer þu af einhvørre Freistingu yferstygen ad verda/hverneg villt þu fa Lækning þar vid/nema af þvi ē þu kant af Guds Orde? J sama mata nær þu fær orsøk edur Tækefære til ad giøra nockud gott/þa eiga heiløg Guds Ord er þu hefur safnad i Fiesiod hiarta þyns / ad miña þig þar a/og giører þu ecke þetta þa mun þier þad ad litlu gagna / hversu Vanheilur / hversu Gudrækeñ sem ad þu situr under

eiñe

elske Predikun / þvi þad vill eins til ganga og um̄ Sæded / Luc. 8.
þad er fiell i grÿtta Jørd og a medal Þyrna / ad soddan̄ Manneskiur
an̄adhvert medtaka Orded med Fagnade / en̄ hafa þo ecke nockra
Root / þvi um̄ Stundarsakir trua þeir / og falla fra a Tijma
Freistingarennar / edur og ad Þyrnen̄ / þad eru Sorg / Audæfe og
Girnder Heims þessa vaxa upp med þvi og kefia þad / so ad þad
færer eingan̄ Avøxt. Eg efast ecke um̄ ad þar mune nockrer vera
sem æsekia sier Gudrækelegan̄ Lifnad nær þra Synder eru straffadar i
Guds Orde / en̄ hvad fæer þr sieu / er fylle þ med Verkenu / er audsært
af Ogudlegu Fram̄ferde Man̄an̄a i Heimenū. Gud giæfe þar være ein̄
Samaritan a mille tiju Gydinga / Luc. 17. Ein̄ Abraham i Gerar / Gen.
20. Og tiju Gudhrædder i Sodoma / Gen. 18. Þig ydrar af Hiarta þess
er þu hefur Gude a mote broted / z þu lofar ad syndga ecke vÿsvitande
fram̄veiges. En̄ seig mier kiære / nær ætlar þu til þess ad taka ad lifa
betur ? Munu þr ei fæer er hlaupa strax ur Tollbudenne med Levi og
fylgia Christo epter / Luc. 5. Nær ætlū vier ad taka til ad elska Gud og
hns heilaga Ord / ad virda og ottast hns Nafn / sm̄ oss byriar / ad heidra
Forelldra og Yferbodna / Exod. 20. ad aga Børn sijn og uppala þau i
otta Drottens / Eph. 6. Nær ætlar hin̄ heiptræke ad taka til ad elska
sin̄ Ovin / Matth. 5. Hin̄ Lauslæte ad giøra Sættmæla vid sijn Augu /
Job. 31. Hin̄ Agiarne ad læta af ad stela / ræna og svijkia / Eph. 4. Lyg
aren̄ ad rægia z baktala / 1. Pet. 2. Nær ætlum vier ad hreinsa Hiørtu
vor af þessum daudlegum Verkū og Svijvirdingū ? Kan̄skie nær vier
giętū ecke leingur / edur nockru epter þ vier erū dauder. En̄ David seig
er / Ps. 115. Ad þr prÿse ecke Gud sem ofan̄ fara i Helvijted / og mun þ
þa verda nockud um̄ seinna / ad gialla hm̄ þa Skulld er hm̄ ætte hver
ad luka. O þu Næduge Gud / skapa þu i oss hreint Hiarta / og gief
oss ein̄ nÿan̄ vissan̄ Anda / Ps. 51. Snu þu oss Drotten̄ / þa er oss snu-
ed / Jer. 31. Læt oss hafa Lÿsting vora i þijnu Løgmæle / og tala um̄ þ
Daga og Nætur / Ps. 1. Sieu þijn heiløgu Ord Epterlæte vorra Sæl
na og þijn Riettkinde framar af oss meten̄ en̄ Gnægd allra Audæfa. Isra
el sagde fordū Daga vid Moisen er Guds Reider stood i Horeb. Vier
vil-

vilium ecke framar heyra Raustena Drottens Guds vors/ tala þu til vor/ Exod.20. Eñ Moises hefur ecke Forgiefens sagt til þra: Eiñ Spámañ mun Drotteñ Gud ydar uppvekia ydur / af Brædrum ydar lijkañ mier/ hm̃ skulud þier hlijda/ Devt.18. Lijkañ ad sonu/ O Moises/ eñ þo miklu betre/ miklu ædre/ miklu fullkomnare/ hvør ed eiñ lijtte logande Ŋ ørkveik mun ecke utslockva / edur brakadañ Reyr i sundur briooka/ Es.42. Þad ert þu O Ŋ Erra J Esu Christe sañur Gud og sañur Madur/ þar fyrer seigium vier med fullu Trauste / ecke med Israel/ helldur med Samuel: Tala þu Drotteñ/ þijner þienarar heyra/ 1.Sam.3. Vier vilium hañs Roddu heyra/ er lætur oss seigia: Giøred Ydran/ þviad Guds Rijke er nálægt/ Matth.3. eñ ecke of miog ottast Rødd hañs er seiger: Bølvadur sie sa sem ecke helldur allt þad sem skrifad stendur i Løgmálenu / Devt.27. Vier aumer og vesæler Jardar Madkar/ vilium hønum heyra er seiger: Komed til min aller þier sem Erfide drygged/ og Þunga erud þiader/ eg vil endurnæra ydur/ Matth.11. Eñ vier skielfumst ad heyra hañs Raust ed seiger: Hver sem giører þta hñ mun lifa i þvi/ Levit.18. Þar fyrer tala þu til vor Drotteñ/ hvørt helldur þad skiedur med Þrumu Løgmálsins til ad straffa i oss Syndena / edur i Blijdvidre Evangelij til ad hugga oss aptur / þa vilium vier Allshugar fegner seigia: Blessadur sie sa sem kiemur i Nafne Drottens/ Matth.21. Gief oss þad Hiartalag O Ŋ Erra J Esu fyrer þijna Forþienustu / Amen.

Pridia Suñudag epter Páska.

Gudspialled/ Joh.16.Cap.

Y þañ Tijma. Sagde J Esus til sijña Lærisveina. Jnañ lijtels Tijma munu þier ecke sia mig / og þa eñ inañ lijtels Tijma munu þier eñ sia mig aptur / þvi eg fer til Fødursins. Þa søgdu sumer af hañs Lærisveinum sijn a mille. Hvad er þad ad hañ seiger til vor / Jnañ lijtels Tijma þa munu þier ecke sia mig/ og þa eñ inañ lijtels Tijma/ munu þier sia mig aptur/ þvi eg fer til Fødursins? Þa søgdu þeir/ hvad er þad hañ seiger oss/ Jnañ lijtels Tijma? Vier vitum ecke hvad hañ seiger. Eñ J Esus

þort

formerkte/ ad þeir villdu spyria hann ad/ og sagde til þeirra: Þier spyried ad þessu ydar a mille/ þad eg sagde ydur. Innann lytels Tyma munu þier ecke sia mig/ og þa aptur innann lytels Tyma munu þier sia mig. Sannlega seige eg ydur/ þier munud sturta og grata/ enn heimurenn mun fagna/ og þier munud hrygger verda/ enn ydar Hrygd skal snu-ast i Fognud. Ein Kona/ nær hun skal fæda þa hefur hun Hrygd/ þvi hennar Stund er komenn. Enn þa hun hefur Barned fædt/ minnest hun ecke þess Harmkvæles fyrer Fagnadar Saker/ þvad Madur er i Heimenn borenn. Og þier hafed nu ad sonnu Hrygd/ Enn eg vil sia ydur aptur/ og ydart Hiarta skal fagna/ og ydarn Fognud skal einginn fra ydur taka. A þeim Deige munu þeir mig og einskis spyria.

Exordium.

HAD verde mier ecke ad eg hroose mier af nockrum Hlut/ nema af Krosse DRottens vors JEsu Christi/ seiger St. Paall/ Gal. 6. Adrer hroosa sier af Andlegd sinne og Magtum eins og hinn ryke Mann/ Luc. 12. Nock-rer af Metordum synum eins og Nebuchadnezar/ Dan. 4. Sumer af Able og Kallmennsku eins og Goliat/ 1. Sam. 17. Herodes af sinne Malsnille/ Act. 12. og gaf eige Gude Dyrdena. Pilatus af Magt sinne/ Joh. 19. Er hann þoocktest hafa Valld til ad Krossfesta JEsum og til ad lata hann Lausann/ Hiner af stoorum Atrum eins og Gydingar er sogdust hafa Abraham fyrer Fød-ur/ Matth. 3. Og hvad er þad sem ad Drambseme þessarar giælyfur Veralldar telur sier ecke til Gyllds/ jafnvel vonda Hlute. Hinn Ogudlege Lamech hroosade sier af Foolskunne fyrer Kvinnum synum/ Gen. 4. Og eru hølrum aller þeir lyker er stæra sig af Odygdunum/ þa hefur Andskotenn synt Meistarastycke sitt i Hiart-ta Syndarans/ hann fyrst kiemur hønum til ad drygia Glæpenn/ og sydann ad læta sier vænt umm hann þykia/ Þvi ef ad Hroosunn giører jafnvel hina bestu Hlute ecke Einungis Onyta/ helldur og ad Synd/ so sem Lausnarenn vottar/ Matth. 6. umm þa er giørdu Goodverk til Fordilldar sier/ ad þeir hafa syn Laun wt-teked: Hvad mun þad vera þa ad stæra sig af Klækiunum? Enn Paulus er ecke so lyndur/ Hann hroosar sier af þvi sem Verølldenn kallar einkis Hools vert/ af þvi sem hun forsmæer/ þvi sem hun undann flyr med Seglum og Arum/ og skal helldur fremia allar Odygder/ enn ad hun verde fyrer þvi/ þad er Krossenn DRott-ens JEsu Christi/ og þvi seiger Postulenn hier strax epter/ Fyrer hvørn mier er Heimurenn Krossfestur/ og eg Heimenum. Þad er alkunnugt/ ad Krossenn var hid Smanarlegasta Pyslarfære i þa Daga/ og þvi var þad hønum valed sem er Konungur Dyrdarennar til þess ad bera þar uppe vorar Synder. Enn so hædug-ligt sem þad var/ so mikla Andstygd seigest Paulus hafa a Heimenum/ og slykann Vidbiood hafe hann a sier. Lyted hier Christner Menn hvørneg þeir eru Skape farner sem vordner eru Eitt med Christo/ og hvorra Kosta þeir eiga ad

 vænta

vænta sier i Heime þessum. Einga mun hañ hafa kiærare haft af Møñunum eñ sijna Elskulega Lærefveina sem høfdu yfergiefed alla Hlute fyrer hañs Skulld / Matth. 19. Og þo seiger hañ þeim fyrer i þessu Heilaga Evangelio / Ad þeir mune Syta og Grata / eñ Heimureñ mune fagna: Sama vill hañ hafa sagt eñ nu / þeim er hañ af Hiarta Elska. Og vil eg þvi alleinasta wt af Gudspiallenu tala um þa Hlute sem oss meige leida til ad bera hañs Ok Þoleñmoodlega.

O Þu Krossfeste JESU / Hiælpa oss þar til med [illegible] þijno Anda / Bænheyr þad O HErra fyrer þijna Forþienustu / AMEN.

Utleggingeñ.

ÞOtt eckert añad være i kyñe ad verka hia oß Þoleñmædena i Mootlætenu/ þa mætti vier þo hugleida hvadañ þ kiemur/ s er fra Gude/ Hvort villt þu fyrer honū klaga? Seiger nockud Leirkiered til þess er þad giørt hefur/ Hvar fyrer giørder þu mig so: Rom. 9. Og fyrst ad vier erum i Guds Hende so sm Leir/ þa er þad Ovilurlegt ad mega a moote honū/ hvad hellst sm hañ vid oss giører/ hañ kyptar oss sem oss giørt hefur/ hñ sm oss giørt hefur / hañ hefur giørt Himen og Jørd/ stioornar þm/ rædur þm/ z kañ ad eydeleggia þau nær sm hñ vill/ þvi mun eg kieppa vid þvilijkañ HErra? Þvi vil eg glijma vid sialfañ mig? Og giøra mijna Mædu eñ þa stærre med Oþoleñmæde? Oll Veralldareñar Raad duga ecke a mote hñs Vilia/ Prov. 21. Og aller Helvijtis Kraptar meiga ecke auka hinu miñsta vid mijna Plagu/ fram yfer þad sm hñ ásett hefur/ þvi vil eg þa kijfa vid svoddañ Hatign/ svoddañ Speke/ svoddañ Almætte sem varer / Rædur og Stioornar. Þeger Otal Hundrud Þusund (þvilijker Ormar sm eg) eru ad Mollou vordner / þvi mun eg þa beria Høfdenu vid þañ Stein sem a mig er kastadur af so volldugre Hende? Þar fyrer Br. M. nær Mootlæted oss ad Høndum ber / þa hugsum til þeirrar Skylldu er vier eigum Gude ad giallda/ sem er ad audmykia oss under hañs volldugu Hønd/ 1. Pet. 5. Hvad ecke er so stoor Kunst i Medlætenu/ jafnvel þott vier gleymū þvi optlegana. Eñ i Mootgangenū siest þad hvøria Virding vier høfum a honum / og hvad myked vier viliū fyrer hañ vinna. Lijtum til Jobs/ þvi hñs Þoleñmæde verdur oss af Postulanum sett til Epterdæmis/ Jac. 5. Þegar Guds Hønd hafde svipt hñ ollū sijnū Børnum/ allre siñe Aleigu / Þrælum og Ambattum / þa sagde hañ:

Gud gaf og Gud af took/ sie Nafn Drottens Vegsamad ad Eilyfu / Job. 1. Nonū var David lyker/ þa hn̄ flude fyrer Absalon og sagde e 2. Sam. 15. Seige hañ so/ eg hefe ecke þocknan a þier/ sia hier em eg/ giøre hañ vid mig hvad gott þyker i hañs Auglite/ hvar fyrer hañ og seiger/ Ps. 39. Jeg vard Mallaus og opnade ecke miñ Muñ/ af þvi þu gierder þad. Eins eigū vier Skape farner ad vera Brædur M. ef vier ut af Gruñe Hiartans vilium tiá vora Audmykt fyrer Gude/ og ef vier erum nu skylduger til þessa alleina fyrer þvi ad hn̄ er vor Gud/ og Herra og vor Skapare/ hvad myklu framar erum vier þa Skullobundner/ þar ed hañ kyptar oss alldrei nema siälfum oss til hiñs besta. Seiged mier/ mun nockud Gud/ sa ad er Brunnur allrar Giæsku/ mun hn̄ nockud hafa Ynde af þvi ad plaaga syn Børn? Og ecke giøra þad myklu helldur hm̄ siälfum til gooda? Lætum oss ecke eigna Fødur Myskunsemdaña/ 2. Cor. 3. þa Hardydge sem vier køllum hid versta og grimlegasta a Fiandanum og hañs Limum/ sem er ad hafa Gaman af Syndum og Moodgaange syndugra Mañа. Hvad þa? Munde oss þykia þad Stefnlegt Barn sem flyge i Hæred a Fødur synum nær hn̄ agar þad? Og er þvi verr og midur ad vier strøffū optlega vor Børn og Þienara alleina til þess ad skeita Skape voru a þm̄/ Eñ hn̄ plaagar ecke af Hiarta edur straffar Mañaña Børn / Thren. 3. Þar þ er þ hid mesta Rænuleyse þ oss ad mogla under hn̄s Fødurlegre Hyrtingu. Seiged mier eñ aptur / Þegar eiñ Lækner birlar oss surañ Dryck til ad giøra vorn Lykama heilbrygdañ/ edur hn̄ sker upp Sarreñ so ad þau skule groa þss fliootara/ styggiunst vier nockud vid hn̄/ edur moot mælū þvi er hn̄ vill giørt hafa vid oss? Þad giører eingeñ sa sm̄ heilvita er og elskar Heilsu syna/ helldur þackū vier hønum þar fyrer/ og giølldū hønum Laun þar a ofañ/ iafnvel þott hm̄ mistakest / sem opt lega skiedur. O Guds Barn/ skyllder þu þa efpast vid hiñ gooda Læknerẽ hvers miuka Græders Hønd ad yfer þyn daudleg Saar / til hverra þu ecke kiener fyrr eñ hn̄ lyfgar þau med Beyskiu Krossburdarens/ og ecke myklu helldur taka feigens Hende þar a moot/ og giallda hm̄ allar Þacker þarþ? Ef eiñ Fader sæe sitt Barn framfara i allre Vondsku

og

og illu Athæfe/og hñ ecke straffade þ/ef skie mætte ad pad Leidriett' eñ þar vid/munde hønum ecke a Nælse leiged vera af øllum Mønum? J Sañleika / þvi hañ være þñ verdur hañ være Bodull og ecke Fadet er pañeg breitte vid sitt eiged Holld og Blood/ og þo villu vier heimta af Gude/ad hñ læte oss bada i Roosum og lifa ad Munudum vorum/ Jæ/fara frañ i allskonar Syrndum og Glæpum / og heita samt vor Fader/þar hañ er þo sa Gud/ er ecke þocknast Ogudlegt Athæfe/Ps. 5. Værũ vier an Typtunar / þa værũ vier Niæ-Børn og ecke Syn er/Heb.12. Dæmed þvi sialfer Br. M. hvert helldur þier villed eiga Gud fyrer Nædugañ Fødur og þola Hyrtinguna / edur ad hañ kañest ecke vid ydur og læte ydur lifa ad eigeñ Villo ydar/og verde ydur so eiñ strængur og Ognarlegur Doomare / þegar þier eiged hønũ Reikningskap ad standa af Ordum og Giørdum / sem ad er hin allra herfelegasta og skielfelegasta Olucka. Hvad sýnest ydur þa christner Meñ/mun þ ecke vera tilvisande ad þiggia eina Næduga Refsing af sýns Fødur hende/z þott hun ætte ad vara uñ allañ vorn Alldur/ŏ miøg sialldañ er/til þñ ad verda kvittur vid øll þauOskøp sñ ad dynia munu yfer Sælkiera Veralldar þessarar i Helvijte og Kvølunñ fra eiñe Eilijfd til añarar. Gud nade oss auma og synduga/vier berum opt og lijdum eina vanheila Sal i Heilbrygdum Lijkama. Þegar Lijkamanum lijdur vel/þa hyrdum vier a stundum lijtt uñ Sælena / hvør þo ætte ad siaa bæde fyrer sier z hønum/ þvi bæde skulu þau hin sømu Kiør hafa uñ alla Eilijfd/ Eñ ef hun lætur epter hønũ þad hñ vill/þa velltest hun miøg ur Tign siñe/bædũ þm til Obætanlegs Skada. Hver veit nema þrote Drambsemeñar edur Vatns-Sijke Agirndareñar / edur Kallda Ohoffsemeñar/ edur Briost Veike Ofundareñar/ edur Dofe Letenar/edur Æde Reideñar og Heiptræknenar/ plæge Sælu þijna/ og þu siñer þar ecke til. Varla er nockur su Sal a medal vor/sem ecke hafe Snert af einhvøriu þessu / eñ Krosseñ er su eina Heilsuboot / sem a vid øllu þvilijku. Vid Lijkamans Siukdomũ eiga adskilañleger Dryckier/epter þvi sñ hvøriñ er hættad/ Eñ vid Sælareñar Meinũ æ alleina Kross Vikar Drottenis JEsu/þott hñ sie beiskur nockud/ þ ætte

oss

oss einu ad gyllda/ þegar hn̄ giører oss Heilbrygda/ nema vier elskū meir Daudañ eñ Lijfed/ Sottena meir eñ Heilsuna/ Kroppeñ meir eñ Saalena/ og er þ þo ecke ad elska hn̄/ ad læka þad epter hm̄/ sem hefe mæ til Skada verda/ þvi hn̄ skal þess eilijflega Giølld hafa sem hn̄ i þessu fra hefe dregur sier til Tijmanlegs og Skammvinnelegs Munadar. Þar fyrer ef vier elskum vora Lijkame og þad so miøg sem ad synelegt er a flestum/ þa giørum þad þo fyrer þeirra Skulld/ ef eige añars vegna/ ad vier þackum Gude fyrer þad hn̄ lyptar þa hier / so þeir ecke lijdañ mæte eilijfum Plagū i Helvijte/ 1. Cor. 11. Þar fyrer Guds Barn/ nær Drottens millda Hønd slær þig a Einhvørn Hatt til ad græda Saalu þijna þar med/ þa tak ecke alleinasta þar a mot med Þolenmæde/ helldur og þacka hm̄ fyrer þañ Naadargiørning ad hañ ecke vill yfergiefa þig i framleitt Sinne edur i Synder þijns Hiarta/ Ps. 18. Og ef þu villt þacklatur vera fyrer so stoorañ Velgiørning / þa syn þad i Verkunū er þu samtar med Muñenū. Vier høfum alla Rædu heyrt nockud um̄ þad hvar til ad Gud sender oss Krossen/ sem er til þss ad vier eige skulum hallda oss saklausa/ helldur betra vort Lijferne. Svipta þvi ecke Gud sijnū Asetninge edur sialfa oss þre Naad er hn̄ hugde oss ad veita. O hversu illa er þa fared med þssa Heilsusamlegu Guds Naad/ z hvad lijtel Not munt þu þa hafa þss syndugur Madur er þu lided hefur / Jaa/ stoor Giølld: Þvi þ er ad giøra Drottens Kross ad Ræningians Krosse/ þad er rett so sem Petur seiger / 1. Pet. 4. Ad lijda so sem Þioofur og Illvirke / og so sem hañ ed fellur iñ i añars Embætte. Hallt þad og ecke noog ad þu læter af ad syndga þss vegna ad þu giefer ecke syndgad/ añad hvert þ Heilsubreste/ vegna Fatæktar/ edur fyrer Otta Saker vid Meñena. Þioofureñ stelur ecke helldur þegar hn̄ er bundeñ/ og ecke fremur Hoorkalleñ sijna Syrnd nær hn̄ er utelokadur/ hvad ecke er fra Dygdū ad þacka/ helldur rañsaka sialfañ þig/ hvad þier mune hafa aafatt orded / hvers vegna Gud mune hafa lagt þeña Kross a þig/ og munt þu þ skiott fiña þegar þu stijng ur Hendeñe i þiñ eigeñ Barm/ Exod. 4. Og nær þu þad fiñur / þa tak Bot a þvi/ ydrast þss af Hiarta og frem þad alldrei optar/ helldur

Hid

bid Gud ad giefa þier nꝏd skyna til ad standa a moote þvilskre Synd /
Med svoddan Mote verdur þÿſſū Himneska Lækner launad/añad heimt
er hñ ecke af oss. Þegar Jesus sꝏ þañ Mañ gangande i Musterenu er
hñ skomu ꝏdur hafde læknad hiꝏ Vatnenu Bethesda/ þa krafde hañ
einkis af honum / helldur sagde alleina: Sia nu ert þu heill vorden/
syndga ecke framar ad ecke hende þig añad verra/ Joh. 5. Þar fyrer
Christen Madur/hafer þu siukur vered/ hafer þu ratad i Armood og
Fiꝏrmissu/ hafer þu vorded fyrer Arꝏsum og Offsooknum Verallda
Mañа/ eñ ert aptur vorden fullhraustur / fullrÿkur/ og hefur feinged
Magt yfer Ovinum þÿnū/ þa gialld eige þa Vanþoek aptur a moote
Gude þÿnū/hver ed sende þier Krossen til ad betra þig/ og lietta hon-
um af þier til ad syna þier Giæsku sÿna / gialld hm̄ ecke so illa (seige
eg) ad þu bruker Heilsuna til ad drÿa sømu Synder med hvertum þu
vanst til Siukdomsins/ Audlegdena til Ohoofs og Metnadar/ Vallded
til ad hefna a þm̄ sm̄ vid þig ofgiørt hafa/ þvi ef vier slÿkt giorū/ þa
hefde þad vered betra fyrer oss ad vier hefdum leiged i Kør og lifad i
Armood og Forsmꝏn alla vora Daga/ so ad Sꝏlen hefde kuñad hoolp
eñ ad verda a Deige Drottens/ 1. Cor. 5. Nu eigum vier ecke alleina
ad lÿta til Guds Fødurlegrar Giæsku/ i þvi ad lÿda Þolenmodlega allt
þad sm̄ hñ lætur oss til Handa bera/ helldur og til hañs Oraskañlegu
Speke og Vÿsdoms sem ad yfer gnæfer allañ Skilning. Ein Fader
kañ ad villa Barne sÿnu vel / eñ brestur kañ skie Vitsmune til ad siꝏ
hvad þvi gagnar/ og þo hñ bere Skyn þar a/ þa blindast vor Skynsemie
optlega af holldlegre Elsku/ eñ vid þÿssu er ecke hætt hiꝏ hinū Alvÿsa
Gude Þar fyrer lꝏtum oss þad sagt vera ad þott vier eige skÿnium
nie skꝏlum Guds Tilgꝏng/ þegar hañ neitar oss um̄ þa Hlute er vier
Oskum epter/ þa er þad oss til hins besta / og eckert kañ fyrer oss gagn-
ligra ad vera edur upp ad hugsast eñ þ sm̄ hñ lætur vid oss framkoma/
ef vier giefum oss ølldungis a hñs Valld og lꝏtum hñ rꝏda. Israel
beidde Gud um̄ Kiøt i Eydemørkeñe/ Num. 14. Og hañ gaf þm̄ þ til
Hegningar þm̄/ þr beiddu hñ og um̄ Konung/ 1. Sam. 8. Er þm̄ leiddest
ad vera under hñs allra Vÿsustu og Nꝏdugustu Stioornan/ og hñ
gaf

gaf þeim eitt Konung i Reide sinne / Os. 13. Þar er eingenn Efe a / ad ef Barned mætte siálft rada/ þa fære þad sier opklega ad Voda/ og eins erum vier fávyser eins og Børn i vorum Andligum Efnum/ vier Osku oss Heilbrygde/ Audæfa/Metorda/allt þetta eru ad sönnu Guds goodar Gáfur/ enn skadsamar þeim sem ecke kunna med ad fara / so ad Endurlausnarenn seiger: Jafnvel ef þijn Hønd edur þinn Fotur hneixlar þig/ þa snijd þ af og snara þvi fra þier/ þvi betra er þier halltur og Handarvana inn ad ganga til Lijfsins/ enn ad þu hafer tvær Hendur og tvo Fætur/og verder i eilijfan Elld kastadur/ Matth. 5. Ad sönnu heim ter eige Drottenn af oss ad vier so stoort Jrædumst vid hveria þa Tilhneiging er vier freistumst af/ þvi hann hefur giefed oss önur Medøl til þess/ad krossfesta Hollded med/ædur enn til þessa kome/enn þ er hans Meining/helldur enn ad vier skylldum i eilijfum Ellde pijnast/ þa være oss þarfara ad láta Lijf og Limu. Hversu vijs og hversu Nádugur er þa hinn goode Gud ad hann agar oss i Máta / og so sem oss ad minstum Skada verda meige/til þess ad vier kunnum ad umflyia Helvijtis Pijslei/enn verda hluttakande Guds Barna Sælu a Himnum med hønum eilijflega ? Og i þessum Guds Oransakanliga Vijsdome høfum vier jafnann eina stadfasta Huggun/þvi hans Giæska og Medaumkan verdur hann alldrei vidskila. Fyrer þvi/þott ad Mootlæted ofbioode oss a stundum / z vier fáum varla under þvi rised / þa lǽtum oss til hugar koma/ ad þad er oss af hønum uppalagt/ sem veit hve mikels ad vier vid þurfum og þolum. Skoor Sær þurfa mikla Grædslu/ enn hann er trur z freistar einkis yfer Megn fram/ 1. Cor. 10. Ecke eitt Hár fellur af voru Høfde an hans Vilia/ Matth. 10. Og mikklu sijdur hefdum vier vid so margar Þrauter ad berast/nema þ være epter hans Skamte og epter hans Velþocknan. Vier þurfum og ecke ad efast um ad vier fáum Mootlæted stadest/þoott allderei þyke oss so Ovænlega á horfast/þegar vier køstum oss i hans Myskunar Fadm/og under hans blessada Vmsioon og Fyrerhyggiu. Þar fyrer sagde David/þo eg ráfe i myrkvum Dal og Daudans Skugga þa hræd est eg einga Olucku/ þvi þu ert hia mier/ þinn Vøndur z Stafur hugga mig/ Ps. 23. Og Drottenn seiger vid hann/þott Þusund falle þier til

aftgrar Handar/og tÿu Þusund til hiñar hægre/þa skulu þeir ecke nær þier koma / Ps. 91. So øruggur Kastale er Drottenn þeim er hañ ottast/ jafnvel midt i Hørmungunum / og þad geingur til eins og hañ sagde vid Læresveinana hier i Gudspiallenu. Jñañ lÿtils Tÿma munud þier ecke sia mig / og aptur iñañ lÿtils Tÿma munud þier sia mig. Og so sem ad Læresveinarner skildu ecke i þad Siñ hvad hañ sagde/helldur uppfÿllest þeirra Hiarta af Hrygd/af þvi ad hañ sagde þad. So geingur þad og til fyrer Guds Børnum optlega i Motlætenu/ad þau meina ad þau sieu yfergiefeñ/ eñ samt heyrer hañ þra Grætbeidne/og þeirra Bæn er þocknanlig fyrer hønum/eñ hañs Tÿme er eñ þa ecke komeñ/Joh.2. H vort helldur ad eg lijt þeña fagra Heim sem ad er harla goodur so sem øll Guds Skiepna/ edur eg þeinke uñ hiñ Ogudliga sem Diøfulleñ hefur tilbued og nidursett i hid Vonda/þa kañ eg hverke ad ørvænta i Mootgangenum/ eige helldur ad efast uñ Kvittun miña Synda sem eru Orsøk til Mootlætesins/ þviad i hinum og jafnvel a hinu mÿñsta Skrid-Kvikinde sie eg augliost Dæme hiñs Guddoomliga Almættis/Speke og Giæsku/ad þvi er øllu af hønum so vÿsliga stioornad og nidurskickad / ad hañ þvi øllu vid Magt helldur / hvøriu i siñe Tegund fra Heimsins Upphafe i so mørg Þusund Ar / ad þar er ecke ein eñ nu undergeingeñ / og so veit eg þa fyrer vÿst ad hm̃ er ecke uñ Megn ad vardveita mig syndugañ Orm/sm̃ ad epter hñs Mynd var i Adam skapadur/Gen.1.2 med hñs Sonar dÿrmætu Bloode endurleystur / 1.Pet.1.Jafnvel midt i Sorgunñ/midt i Armæfunum/midt i Sælar og Lÿfs sterkasta Ofbode/ef hñ vill læta þ yfer mig koma. Eñ nær eg þeña fyrer mier virde og allar þær Odæder sm̃ af hm̃ i frame eru hafdar/ Villur/Meinsære/ Gudlastaner/Mañdrap/Hoordooma/Lÿge/ Þioofnad / Ofbellde/ Rangsleitne/ og alla þa Ohæfu er Satan har plantad i Hiørtum Vantruareñar Barna/þa tek eg mier þar af Huggun & fullnadar Traust/uñ hins Myskunsama Guds Fødurlega Giæsku/ad hñ ecke kollsteyper þeñare vondu Verølldu / helldur med Rÿkdoome sÿns Langlundar Geds/ Rom.2.vill leida so marga til Yferbootar sem aptur snua vilia.

Þvi

Þvi veit eg ad hañ mune ecke utskufa mier Overdugum Synda Þræl/ edur læta mig einañ i Mootkætenu/ þott þad sie Straff miña Synda og Illgiorda/ þar eg læt mig fyrer Krapt hřs Anda ut af Hiarta ydra Synda miña/ og a daglega Barætlu vid eitt Ostyrelatt Holld sem kiepper i giegn Andanū/ Gal. 5. Þvi hafe hñ veitt mier hid meira/ sem er ad ydrast Syndañа þegar eg var eñ þa Satans Barn/ þa mun hñ ecke synia mier hins miña/ sem er ad vardveita mig i Mootgangenū þar eg er hañs Þienare vordeñ fyrer hřs Nand/ hverta hañ ecke hefur giefed mier til þss ad hun skyllde a mier Ønyt verda/ helldur til Lofs og Dyrdar sialfum sier/ eñ mier til eilyfs Sælar Fagnadar. Drottiñ sagde Læresveinunū fyrerfram þssar Hørmungar/ af hvøriu medal añara sia mã hřs Guddomlegañ Vysdom og Giæsku ecke miñe. Heimurēñ seiger alldrei nema Ogiæfu fyrerfram / jafnvel þott hun sie hm vys so vel sem øllum þeim er hñ elska/ hañ Predikar eins og hiner Ogudligu/ Prov. 1. sem Vær er a/ þvi hañ er ecke añad eñ Samkunda/ Apoc. 2. Andskotans/ er hañ hefur safnad sier af Guds Vtlsøgum og Ogudlegū Synda Þrælum/ þr seigia: Far þu med oss/ vier viliū fiña miked Herfang og aller eiñ Siod hafa/ Prov. 1. Eñ ecke leggia þr til hins ad þr skulu og aller eitt Hlutskipte hafa i þvi Dykenu sem vellur af Elld og Brenesteine/ Apoc. 21. Þad vill ecke Drottiñ/ hñ sagde fyrerfram bæde hier og optlega añarstadar Læresveinunū hvad a þrra Daga drifa munde/ og hid sama hefur hañ øllū þeim sagt er hønum vilia Epterfylgia med þssū Ordū: Hver sem vill miñ Læresvein vera/ hñ take siñ Kross uppa sig og fylge mier epter/ Matth. 16. Eckert er þvilykt Rad vid Mootganginū so sem ad buast vid hønum / So sem þ giører Daglega hñ hefur mikla liett af Byrdeñe nær hun dettur a. Buumst vid Illu/ þvi hid goda skadar oss ecke/ seigia Meñ i gømlu Ord take / I Dag em eg heilbrygdur / eg vil þeinkia med mier hverneg eg verda munde ef eg vanheill yrde / eg vil venia mig a ad læta eige allt epter mier þad mig gyrner / so mier bregde sidur vid ef þad kyñe mier ad Hondū koma/ sm eg giæte ecke af mier kastad þott eg villde. I Dag em eg Fullergkur / Eg vil þo bruka Heimeñ so ad eg ecke Vanbruke

hañ / og so miked af þvi sem Gud hefur lꝯnad / sem mier næger og mier soomer ad bruka / þa skal Fatæktiñ alldrei kasta mier i neitt Hugar-Vijl / ef eg kañ i hana ad rata / Eg vil hyrda þad Gud giefur/eñ ecke festa þar vid Hiarta mitt/ þa mun mier þykia miña fyrer ad missa þad. J Dag ræd eg fyrer ødrum / so ad aller hlyda mijnu Bode og Bañe sem eg er yferskipadur/ þ Vallд vil eg bruka i Hoofe og ecke med Offa neinum/ þvi þar kañ ad koma/ad þr ræde fyrer mier og kuñe eg af þm̃ nockurn Ojøfnud ad þola/þa lijd eg hñ med betre Samvitsku/hafe eg ecke adur til hñs unned. So skal Madur bua sier i Nag eñ/a medañ allt leikur i Lynde/kome þ ecke uppa er vier Rꝯd fyrergiørum/þa er þvi Omake vel spillt/ Alldrei visse eg Abata meire Skada/ þvi ad missa Koste hugsū vier eige so Jllt a medañ / og lijklegt er ad vier munum ecke stæra oss so miøg af Velmagtenñe þegar vier kuumst vid hverutveggiu. Nu þott ad allt þta sm̃ eg hefe sagt/eige ad stijla oss a ad lijda þoleñmodlega þañ Kross er Gud oss a Herdar leggur/þa er þo ad hroosa þra Kiorū fram yfer alla DRottens Krossberendur / sm̃ ecke einasta taka a mote hñs Agun og Mœglunar/helldur og hafa Glede z Ynde af þvi ad lijda nockud þ Christi Saker. Eg vænдest t Vpphafe St. Paals Ordū/ad hñ skrifar/Gal. 6. Þad verde mier ecke ad eg hroose mier af nockrū Hlut/utañ af Krosse DRottens vors JEsu Christi. Þegar Paall brukar þetta Ord sem hier stendur ad hroosa/þa merker þad ecke so ad stæra sig af einhveriu/ svo sem ad fagna z glediast af þvi/og ad hafa Ynde þar af. Sama Orda Tiltæke brukar hñ/Rom. 5. seigiande: Og ecke einasta þad / helldur hroosū vier oss eirnin edur gledium oss af Hørmungunū / vitande ad Hørmungeñ verkar Þoleñmædena/ eñ Þoleñmædeñ Reinsluna/eñ Reinslañ Vonena/eñ Voneñ lætur alldrei til Skam̃ar verda/þviad Elska Guds er ut hellt i Hiortū vorū fyrer heilagañ Anda sem oss er giefeñ. Þetta eru merkeleg z Gullvæg Ord/sieu þau riett yfer vegud. Hvar fyrer gledur hñ sig i Hørmungunū? þviad Elska Guds var ut hellt i hñs Hiarta þ Heilagañ Anda sm̃ honum var giefeñ. Neyrū þad Endurlausnareñ sagde vid sijna Lærisveina. Eg skal ecke lꝯta ydur Munadarlausa / helldur skal

skal eg sia ydur aptur/ Joh. 14. Pad giørde sa blessade Herra ad søkiu epter sijna Vpprisu/ en hans skiotleg Vist med þeim/ dróo þa ecke langt a Veg hefde hann ecke sendt þeim H. Anda af sijnum Fodur/ Þvi sagde hann: Pad bætar ydur ad eg fare i burt hiedan / Þvi / nema eg fare i burt fra hiedan/ kiemur ecke Huggaren til ydar. Þesse er hinn sami H. Ande fyrer hvern ad Paulus seiger ad Elska Guds sie uthellt i sitt Hiarta / hun giører Christi Ok sætt/ og hans Byrde lietta/ Matth. 11. Hun velldur þvi ad hans Bodord eru ecke þung/ 1. Joh. 5. Hun deyfer alla Kvøl/ alla Hrygd/ alla Armædu Veralldar þessarar/ sa ed hana hefur fyrst ødlast/ hann þarf ecke Mooklætenu ad kvijda/ hann Fooktredur allar Hørmungar/ hann er Heimurenn krossfestur og hann Heimenum/ pad sie eg berlega a Christi Postulum er þeir voru glader af þvi ad þeir mættu lijda þ JEsu Nafns Skulld/ Act. 5. Pad sie eg a hans H. Pijslarvottum længt fram epter Afe Christnennar/ ad þeir geingu til herfelegustu Kvala og Pijsla miklu gladare helldur enn adrer til Giestabods. O Herra Gud/ fagurt man þeim vera Heimmarijke a sijdan/ hvorum Gud er so sætur midt i Hørmungunum/ ad þeir finna ecke til þra þ Elskunne til hans sem kyptar pa. Ad þetta sieu ecke Ykiur/ helldur ad þvilijker Guds Viner sieu til/ þ vottta eg med Pals Ordum/ er hann seiger/ 2. Cor. 12. Eg em vel til Frids i Veikleikanum/ i Forsmænenne/ i Naudunum/ i Ofsooknunum/ i Angistenne fyrer Christum/ þvi þa eg em Veikur þa em eg Mattkugur/ og þ er þ sama sem Drottenn heiter hier Lærersveinunum/ er hann sagde: Ydar Hrygd skal snuast i Fognud. Ecke meinte hann einasta þa Sælu Von er þeir attu vijsa med honum eilijflega i hans Dyrdar Rijke/ helldur og Huggun Guds Anda i Mæturaunnum / þvi alldrei voru þr ann Motlætis hier a Jordunne/ og samt skrifar Paulus/ ad þr sieu so sem hryggver og þo jafnnan glader / 2. Cor. 6. Nu þott oss vante miked a ad vera svo Algiørder i Elskunne til Guds/ sem þessar Drottens Hetiur voru/ þa eigum vier samt ad kieppast epter þra fullkomnu Dæme/ so miked sem oss er møgulegt / og hugga oss i øllum Mæturaunum vorum vid epterkomande Sælu/ vitande pad ad hin lietta Byrde Hørmungarennar sem varer uss Augnablik / hun ablar oss yfergnæfanlegrar Dyrdar eilijfrar Þyngd-

ar/ 2. Cor. 4. Og þetta er þ Paulus seiger/ Rom. 5. er eg strax ámint' kest/ ad Þolenmædenn verke Reinsluna/ Reinslan Vonena/ en Vonenn lát' ke eige til Skammar verda/ Hvar fyrer? þvíad Truenn/ er Vonenne jafnan fylger/ hun er Vera fra Hluta sem koma skulu/ Heb. 11. hvers vegna þer ed bera Christi Ok/ þer eiga visst Himnarijke/ þ er Pantur epterkom ande Farsælldar/ vid hvern hans Brudur gledur sig/ þar til hann kiemur/ og innleider hana i Lambsins Brudkaup/ so þegar hun hryggest af Mootlætenu/ þa gledst hun eins miked edur meira af þvi Dyrd/ sem vid oss mun framkoma i eilijfu Lijfe/ hverrar eige eru verdar Mootlætingar þessara Tijma/ Rom. 8. Þetta utmálar vor Lausnare med nærsta fogru Dæ' me hier i Gudspiallenu/ þar ed hann seiger: Ein Kona nær hun skal fæ' da/ þa hefur hun Hryggd/ þvíad hennar Stund er komenn/ en þa hun hef' ur Barned fædt/ minnest hun ecke þess Harmkvælis fyrer Fagnadar sak' er/ þvíad Madur er i Heimenn borenn. Hvad vita Menn ecke i þessum Heime fyrer Veralldar Hofdinga/ og þ fyrer lijtil og Oviss Laun? Iaa/ margur vogar Lijfenu og kann skie sinne eilijfre Velferd a stundum/ og endest ecke til ad nióta þess er hann ætlar sier til Launa. O Guds Børn/ þvi skylldum vier þa telia epter oss ad lijda nockud fyrer Himnarijke/ fyrer hin eilijfu Launenn/ fyrer þad dijrmæta Hnossed/ af hverju þer alld' drei sleppa kunna sem rietteleg a Skeided hlaupa? 1. Cor. 9. Fyrer hina kostulegu Riettlætesins Coronu/ 2. Tim. 4. sem þeim er afsijdis lögd er hafa barest goodre Baráttu/ halded Truñe og godre Samvitsku? Einn Madur sa ed situr i Tign og Heidre/ mun hann ecke þacka sijnu Fød' ur/ ad hann hefur hann so vijslega uppaled/ ad hann maa reiknast þrar Æru verdur a sijnu fullordens Alldre? Mun hann nockud telia þau Vandræ' Hoggenn er hann hefur fleigenn vered? Og hversu ætlum vier þa allar þack er ad kunna vorum himneska Fødur/ sa ed tugtar sijn Børn upp til eilijfs Lijfs/ til Himneskrar Konungs Tignar/ til ad lifa og rijkia med honum eilijflega? Hvør mun þa minnast þra Taarana sem hann hefur fellt i þessum Eimdardal/ nema hann sem ad hefur hellt þeim i sinn Siood/ Ps. 56. og þa alla Reidu þerrad þau af sinna Barna Augum/ Apoc. 7. Þa mun þad verda uppskored i Dyrdenne sem hier var saad i Hormungenne/ Ps. 126. Þa mun

mun Fra Gledesaungur fagurt láta i hinne biörtu Jerusalem er Guds Dyrd uppliomar/ Apoc. 21. Hverra Op og Veinan ad Heimsins Börn um var til Spotts og Athláturs hiá Sorgar-Vötnunum í hinne dimmu Babilon/ Ps. 137. Verolldu þessare. Hverrar Æru og Vegsemdar oss unte ad niooka hin blessada Guddoomsins Þreking fyrer JEsu Christi Bloods Krapt og Forþienustu/ AMEN.

Á þañ Almeñelega Bæna Dag.

Pistilleñ/ Esaiæ 55. Cap.

Leited DROTTeñs á medañ Hañ er ad finna / Kalled á Hañ á medañ Hañ er nálægur. Sá hiñ Ogudlege láte af sijnum Veige / Og Illvyrkeñ af sinne Hugan og snue sier til DROTTeñs / þa mun Hañ Myskuna hönum/ Og til Guds vors / Þviad i hiá hönum er mikel Fyrergiefning.

Exordium.

Í Gamla Testamentenu tilsitte DRotteñ Eina Hátijd sem halldast skyllde Árlega í hinum Siöunda Mánade / og á Tijunda Deige sama Mánadar / er Meñ sydañ kallad hafa Hreinsunar Hátijd. Á þeim Deige var bodet ad Israel skyllde þvynga Saaler sijnar / þad er siálfa sig / so sem þar um má lesa / Levit. 16. Þesse Hátijd er ad sönnu aftekeñ í Nyja Testamentenu med öllu um sijnum Foornum. Oss næger sú eina og algiörda Foorn sem Einusinne er inn boreñ í þad Allra Helgasta af hinum Ypparsta Byskupe Sálna vorra / Ebr. 9. Eñ samt er þo Ydraneñ fyrer Syndernar ecke afteken / so lenge sem vier ecke leggium af ad Syndga / so lenge meigum vier ecke leggia af ad ydrast / eñ þad mun ecke verda fyrr eñ Lijkame Syndareñar verdur med öllu afmádur / Rom 6. Því ætte med riettu allt Christens Mañs Lijf ad vera ein Hreinsunar Hátijd / edur ad minsta Koste ættum vier ad giefa oss nockra Stund á hverium Deige til ad ydrast og játa Synder vorar. Sa sem ætlar sier ad syndga nær Syndeñ bijdur hönum í Hug og ydrast sijdañ / hañ er ecke betre eñ sa sem ætlar ad draga Ydrunena undañ til Daudans / því hañ veit ei nær hañ deya mune. Nu erum vier oss medvitande þess Brædur mijner / ad þar falla so marger Dagar wr hiá oss / og kañ ske því vere ad nockrer þeinkia hier allstalldañ til / Því er nu þesse Dagur af Konungenum tilsettur / ad hañ sie vor Föstu og Bæna Dagur. Gud giefe ad hañ være þar epter halldeñ af oss med allre Gudrækne / so sem hañ er Naudsynlegur / og ad ecke fyrirbijdst þeir sem giöra Hád wr Föstuñe / med hverre þo Guds Heilager Meñ hafa þvingt Bænum sijnum / gegnum Skyeñ Fordum Daga medañ Guds Foolk hiet Guds Foolk og Christneñ Christne / eñ sijdañ hun hiet Loami / þad er / Ecke mitt Foolk / og Meñ yfergáfu hiñ lifanda Gud / margur hver / eñ

giørdu Magann ad sijnum Gude / þa er Fastann vordenn ad Athlæte / so vel sem ønn Alvørugieþne i Guds Ploonken : Menn vallda epter Bijdomunum enn hafa slept Avexte: num / so David munde seigia eþ hann nu lijfde / Eg hulde mijna Sälu i Føstunni og þad vard mier ad Brygsle / Ps. 69. O oss Aumar og Ræklausar Manneskiur / mun hønum Fastann mislijka ? Er seiger hiä Joel / Cap. 2. Snwest til mijn aþ ællu Hiarta med Føstum og Grate og Harme. Og so ad þier vited ad þad ecke er ødruvijs i hinu Nyia Testamentenu / þa vil eg spyrja ydur ad hvert Gude mune ecke hafa þocknast Fasta Cornelij sem var Heidenn Madur ? Er hann sagde vid Petur / Act. 10. Nu er alla Reidu hinn Fioorde Dagur ad eg hefe fastad / og er eg beiddest fyrer umm hina Nijundu Stund i mijnu Hwse / þa stood hia mier Einn Madur i hvijtu Klæde er sagde vid mig : Corneli / þijna Bæna og Ølmusugiørda er minnst i Guds Auglite. Mun Endurlausnaranum hafa hvørt Fastann Gnijt ? Er hann sagde vid Lærisveinana þegar þeir gätu ecke wtreked Tunglmeina Diøfulenn / Þetta Diøfla Kyn verdur ecke wtreked nema med Føstum og Bænahallde. Verde Diøfullenn wtrekenn aþ ødrum med Føstum og Bænahallde / Matth. 17. Þvi skylldu Menn ei kunna ad ecka hann wt fra sialfum sier ? Verde Diøfullenn wtrekenn med Føstunne / Þvi skylldu Menn þa ei kunna ad vara Gude Innbygt med henne ? Þvi þad er vijst ad hvadann sem Satan er wtrekenn / þar vill Gud byggia / Þetta seige eg ei þess vegna / ad Fastann vinne til nockurs i sialfre sier / enn þad vitnar allt Guds Ord ad Bænenn verde krøptugre fyrer hana / Fastann mä eckert ann Bænarennar / Bænenn verkar oftlega ann Føstunnar. Fastann hiælpar til ad drepa hinn Gamla Mannenn sem er Andskote Bænarennar og alls Gudrækelegs Framferdis / Sie hun ecke i betre Veru giørd / þa er hun Hræsne. Heyrum hinn gamla Syrach hier umm / Sa sem þvær sig epter hinn Dauda / og snerter aptur dauda ann Mann / Til hvers gagnar hans Þvottur ? Syr. 35. So er og sa Madur er fastar i sijnum Syndum / og giører aptur hær sømu / Hvad vann hann med þvi ? Ad hann audmykte sig / Hvør mun heyra hans Bæn ? Esaias kienner oss i upplesnum Pistli / hverneg betre søknu Føstu eige hattad ad vera / sem er / ad hinn Ogudlege faste fyrer sijn vond Verk og Illvyrkenn fyrer sijna Hugsan / og þanneg skilpar hann DRottens ad leita. Vil eg þvi wt aþ þessum Esajæ Ordum hugleida ad þessu Sinne hverneg vier eigum ad leita Guds hvern vier so margfalldlega styggt høfum. Hiælpa oss O HErra til ad giøra so þetta þitt Verk / ad vier þig fundid og fundnum halldid gietum. Bænheyr þad goode Gud fyrer JEsum Christum / Amen.

Utleggingenn.

Hverneg vier eigum Drottens ad leita / þarf ecke langt epter ad leita / þad seiger sialfur Drottenn oss / Jer. 50. med þessum Ordum: A þinn Døgum skulu Israels Syner koma med Børnum Juda / þeir skulu ganga ann aflæts grætande z leita Drottens Guds sijns. Gydingar leitudu hans a hinne sijdurstu Kvalanna Nottu mz Sverdum z Staungum / med Lyktum og Logbrøndum / Matth. 26. Vier skulum ei þanneg leita

Drott-

Drottens ſ medkiennu ad vorar Synder hafa kvaled hann ſem var fraſkil. enn Syndurunum/ Ebr. 7. Hverneg ſkulum vier hans þa leita? Med Harmþrungnum og ſundurknoſudum Anda / þad er med ſannre Ydran. Veigenn vitum vier ad ſœkiu aller til Chriſtum/ enn þ fellur ecke ollum ſo liett ad ganga hann. Eina Chriſtelega Ydran er hægt ad nefna/ enn þ veitet mørgum bægt ad giøra hana / jafnvel þott oſſ breſte alldrei Efne þar til/ ſem eru Synder vorar og Ranglætingar / er Daglega ſtijga upp i Himenenn fyrer Gud. Margur laſt ydraſt og jata ſijnar Synder fyrer Gude / Enn eg Ottaſt ad þegar Gud lijtur af Himnum ofann yfer Mannanna Sonu/ þa mune hann finna ſo marga Pharaons/ Exod. 20. Sauls/ 1. Sam. 24. Jeroboams / 1. Reg. 13. og Achaps / 1. Reg. 21. Ydran/ þad er/ Nytur fyrer utann Kiarna / Sky fyrer utann Vatn/ Viſnadar Eykur Avaxtarlauſar tviſvarſinnum upprættar ſo ſ Judas Poſtule ad Orde kiemſt i ſijnum Piſtle. Enn Davids/ 2. Sam. 12. Joſuæ/ Joſ. 7. Ezechiæ/ Eſ. 38. z Peturs/ Matth. 29. Slijkar munu færre vera/ hvad Gud Nadarſamlega betre. Hvad er þ þa Brædur M. ſem eins chriſtens Manns Ydran a ad hafa til ad bera? Tvent er þad ſierdeilis. 1. Ad hun ſie heil og alvarleg. 2. Ad hun ſie ecke offein. Hvad hinu fyrſta vidvijkur/ þa veit eg ad ſœkiu ad hinn Naaduge Gud þiggur opt af oſſ Viliann fyrer Verked/ þvi hann þecker vorn Vanmatt og Ofullkomlegleika/ Enn i Ydranar Verkenu heimter hann af oſſ ad vier frammleggium allt þad vier tilhøfum og drøgum ecke af. Sa ſem kiemur framm þ Gud til ad jata ſijnar Synder/ og ad bidia um Kvittun a þeim/ og ecke ut helltet ſijnu Hiarta af fremſta Megne fyrer honum/ ecke lætur Sælar og Lijkamans Krapta verda ſamtaka i þvi ad ſundurmeria ſitt Hiarta med Ihugan ſinna Illgiørda og Guds Giæſku/ ſijns Tomlætis og hans Riettlætis/ ſinna Lijta z Helvijtis Ellds ſem þau hafa forþienad. Eg veit ecke ſeige eg/ hvad miklu hann er betre enn Ananias og Saphira ſem i...du af Verde Akur...ins/ Act. 5. Þvi eins og þau lugu ad Heiløgum Anda er ſkynbarlega bioo i Poſtulunum/ So mætt þu og vita/ ad nær þu kiemur i þitt Bænaſtad/ þa ſtendur þu i Guds Auglite ſem alla Hlute ſier/ og jafnvel hin inſtu Filſne þijns Hiarta rannſakar. Sabba þvi ecke Gud med

med einkomre ufvorkis Nægdan/ þvi hũ lætur ecke ad sier hæda/ Gal. 6.
Og hafe þig sa Glæpur nockrũ sinnũ hendt/ þa vit ad þad er ein hroop leg Synd i Guds Auglite / sæ stærre eñ allar þynar Synder/ þvi hun apturhelldur øllũ hinũ er þu ætter ad af þvo med heitũ Ydrunar Taarum. Giør þvi Ydran i Nafne Drottens/ giør Ydran seige eg/ og læt þig ængra þad af Hiarta ad þu hafer kastad Nøndunũ til so veglegrar Guds Þionustu. Villt þu vita hvad mikla Ydran ad Gud heimter af þier fyrer Syndena/ þa vill hũ ad Beiskia Ydranareñar skule sambiooda Stærd Syndareñar / þar fyrer/ nær þu med sialfum þier les þitt Synda Registur fyrer Gude / þa hugleid hve miked Gaman edur Glede þu hafder af sierhverre Stoor-Synd sẽ þig rekur Minne til/ og bid Gud ad slæ a Hiarta þitt med Moysis Sprota/ ad þu meger hryggiast so miked sẽ þu gladdest ædur/ og verder þu hier uñ Bænheyrdur/ sem æn alls Efa verdur ef þu bidur heitt / bidur Iduglega/ Joh. 16. og bidur i JEsu Nafne/ þa munt þu einkis Imissa/ þvi su Glede er þu af syndsamlegu Athæfe hafder/ z ablade þier Hrygdar i Guds Auglite sijdañ/ hun mun þier med einũ ædre og meire Fögnude endurgolldeñ verda/ Nær þu finnur ad þu ert kvittur vid Gud/ eñ sloppeñ ur Diøfulsins Nete. Þess gietur Paulus/ 2. Cor. 7. Þier erud epter Gude hryggver vordner/ so þier hafed eingañ Skada af oss feinged/ þvi su Hrygd sẽ epter Gude er/ hun verkar Ydran til Hiælprædis/ hverrar ei þarf ad ydrast. Þegar þier vilied ydrast Brædur myner/ og þier setied ydur uppa Doomstol ydar Hiarta til ad dæma sialfa ydur so þier verded ecke af Drottne dæmder / 1. Cor. 11. þa ælsted ecke Syndena epter Mañlegũ Þanka/ Vier fyrergiefum oss alltijd nockud sialfer/ og finnũ eitthvad til Affsokunar. Konañ bar Søkena uppa Ormeñ/ eñ Madureñ gaf Konuñe Skulldena/ Gen. 3. Aron seiger / Eg kastade Gullenu i Elldeñ og þar af vard þesse Kalfur/ Exod. 32. Eins erum vier aller Skape farner eñ nu i Dag ef vier lætũ oss sialfrada / og viltum ecke læta Guds Anda vid oss rada. Metum þvi ecke Synder vorar epter vorum Þoocka/ helldur epter hañs Heilagleika/ hañs Riettlæte/ moote hveriũ þær giørdar eru. Metum þær epter JEsu særu Pijslum/ epter

þvi

Þui Lausnar gialld ſem Gud hefur lokid i voru Nafne / þa munum vier
ſiaa hvad reidur Gud er þm̄ Syndum̄ ſo oſs ſafnvel prédikſtet i ſpunn-
ed a ſtundū/ Þoott allur Heimuren̄ flyte i Taarū um̄ allan ſinn Alldur/
þa megnade hn̄ ecke hina min̄ſtu Synd ad hreinſa i Guds Auglite, ne-
ma hans Sonar Forþienuſta giorde þau gylld. So ſtoor/ ſo afſkræm-
isleg er Synden̄ fyrer hn̄s Doome/ en̄ Chriſts Forþienuſta verdur eing-
um til Lids/ nema þeim ſm̄ af Hiarta lætur ſig angra Syndena/ ætla
þui ecke ad þu muner komaſt af vid Gud med einkomis Jaatningu Mun̄-
ſins/ nema Hugur fylge Maale. Sa ſem alleina jaatar Syndena med
Mun̄enū/ en̄ angrar hana ecke i Hiartanu/ han̄ er eins og ſa er tekur
Um̄budernar af Saarenu/ en̄ leggur ecke Plaaſturen̄ þar vid. Guds Son-
ur er ad ſon̄u i Heimen̄ komen̄ til ad lækna þ ſundurknoſada/ Eſ. 61.
En̄ hvernig a hn̄ ad lækna þig Barn mitt ef Hiarta þitt er heillt z
Obroted. Þar er eitt Gull-Kaalfur nærre þui i hvers Mans Hiarta/ þ
er Veroolld þeſſe ſm̄ ad ſierhver af oſs hefur einhvern Atrunad aa/ epter
þui ſm̄ hver er Lyndur til/ og ſafnvel þeir ſm̄ Gud elſka vilia/ þeim er
eins hættad og þeim/ er ad ſon̄u tilbaadu Gud i Jeruſalem en̄ offrudu
þo a Hædunum/ 1. Reg. 22. So er þad fyrer oſs aumum Mønum / var-
ſeigunſt laata Gud ganga þ / en̄ fleſter af oſs hafa þo einhveria Naa-
Tru/ Sumer Rykdoom / Sumer Metord/ og ſumer Munadeſyna/ og
a medan vier høfū þa fram hia Gude/ þa er hætt vid ad vier ecke af
Hiarta ydrumſt/ þui eigū vier ad breyta vid þa eins og Moiſes giørde
vid Kaalfen̄/ han̄ brende han̄ til Oſku / kaſtade honum i Vatn/ og liet
allan̄ Iſrael drecka hn̄ i ſig til Blygdunar ſiaalfū þeim/ ad þeir høfdu
leked Egyptalands Soþvirdingar fram hia hinū lifanda Gude/ Exod.
32. Svo eigū vier ad høndla vid Rachels Skurgod/ þm̄ er hun ſitur
a og leyner/ Gen. 31. Þad eru heimuglegar Gyrnder Saalna vorra/ ſem
ecke eru audſienar øllum. Vier eigum ad laata Moiſen brenna þær
til Oſku med Elldingunum af Synai /og kaſta þeim i Flood vorra
Ydranar Taara/ og drecka þær ſiaalfer upp/ ſo þær hverfe/ Exod. 32.
Alldeilis/ og verde ad eingu / þ vardar ad litlu þott vier ſtondū rauder
af Ovirdingu i Guds Auglite med Ephraim/ Jer. 31. þui hn̄ ſier þær

hvert sem er/ Laban og Jacob kutium vier ad þrekka/ Gen. 31. eñ ecke Jacobs Gud/ Ps. 94. þvi hañ er Hiartnaña og Nÿrnaña Rañsakare/ og sier hvad i Myrkrunum er huled. Sundurrÿfed ydar Hiørtu/ og ecke ydar Klæde seiger Drottēñ/ Joel. 2. Gydingar plogudu a þvi Dog um ad rÿfa sÿn Klæde nær þeim rañ i Skap/ añadhvert þegar þeim bar nockur Sorg til Handa/ edur þr vandlætktu i Guds Stad/ eins og Hræsnarēñ Caiphas lietst giøra/ Matth. 26. Eñ hver Sorg skyllde oss meire tilfalla eñ su/ ad vid høfū hiñ gooda Gud styggdañ/ um hvern skylldum vier meir vandlæta eñ um sialfa oss/ þvi eingum erum vier so margs Ills medvitande/ ef ecke i Verkunū og Ordunū/ þa samt i Hugrenīngunū. Eitt sundurrifed Fat gagnar til lÿtils/ sundurrÿfū vor Hiørtu med Ydraneñe/ og þa munū vier fiña ad jafnvel vort Riettlæte er ecke betra eñ nidlags Fat sem Esajas vottar i 64. C. þa munū vier hvad best utlÿta i Guds Auglite. Þegar vier athugū hvar fra vier erum fallner/ þa mun hañ giefa oss eirñ nÿañ Klædnad/ so ad Mÿnkun vors Fatleysis ecke sinest. Nu er þ ecke noog ad Hiarta vort klockne fyrer Gude um Stundarsaker/ ef vier hverfū þo aptur til sömu Synda/ þa vill þad lÿted gagna ad vier høfū audmykt oss þ Gude. Þeirre Ydran er illa vared sem leggur Mañenū alleina uppa Hryggdena eñ ecke burtlekur Sektena. Eñ vid þad er ecke ad dyliast Br. M. ad þre Ydran er so hattad sem leifer Mañenū ad vellta sier aptur i sama Saur. So hiñ Ogudlege læte af sÿnū Vondum Veige / og Illvirkeñ af sine hugsan og snue sier til Drottens/ seiger Textēñ. Hier er þad ad merkia Børn mÿn / ad Spamadurēñ kallar ecke ad Meñ hafe snued sier til Drottens/ nema vier tøkū vora Illsku Breitne fra hañs Auglite. Þad er alkuñugt hversu ad hiñ Gudlause Amnon Sonur Davids Konungs breytte skamarlega vid Systur sÿna Thamar/ ad hañ rak hana ut af Husenu/ er hañ hafde vanbrukad heñar Lÿkama/ 2. Sam. 13. Eñ þo eigum vier eins vid Syndena ad breita/ þvi hun er ecke betra verd/ vier þeckium ecke heñar Lÿte þ Blindu Holldsins / fyrr eñ Guds Ande ridur Smyrslum Ydranareñar a Augu vors iñra Mañs / Apoc. 3. Eñ nær hañ so giort hefur og vier fyrer Nad Guds þeckiū vora Blygdan/

þa eigū vier med ollu ad rydia Glæpunum burt ur Hiortum vorū/ z eingu ad leina ef þvi Satans Nerfænge sem Gud hefur bølvad/ Jos. 6. helldur brena þ upp til kalldra Kola/ ad svo miklu Leyte sm̄ møgulegt er i þessū daudlega Lijkama/ z Guds Giæfa fær i oss verkad. Og þ þvi ad þessu er svo vared / þa eigū vier Daglega ad endurnyia vora Ydran/ þvi Daglega æ hiñ gamle Adam i oss ad dreckiast og deydast. Ecke seige eg þ/ ad Meñ giete Syndlaust lifad / þad er Guds eins ad syndga ecke/ eñ þ er Gudhrædds Mañs ad ydrast Syndañar og rækta Boot a henne/ eñ Gud tilreiknar ecke þeim sem erū i Christo þær Syndernar ş ad Ovilia edur Mañlegū Breiskleika kuña ad henda oss/ Hitt vill hñ ad Meñ skule Daglega ydrast/ þvi Daglega syndgū vier og fore þienum ecke añad eñ Straff. Gud hiælpe oss/ ef vier segdum ad vier hefdum ei Synd seiger Johañes/ 1. Pist. 1. þa drøgum vier oss sialfer a Tælar/ og Guds Sañleike er ecke i oss. Jæ/ allt vort Lijf er et nema Synd/ være þ ecke bætt fyrer Guds Sonar Dauda/ þegar vier hugdū ad lifa eitt Tijma Syndlaust æfram/ z vier litū apfur nær hñ lideñ er/ þa mætte oss hrilla vid þvi sm̄ vier hugdū best ad giøra/ og so margt Augnablik ş er þar i/ so margur Þyrne-Broddur munde stijnga Sælu vora/ nema Drottens Forþienusta hefde giort Afhafner vorar gylldar i Auglite hiñs strænga Doomara. Gud næde oss fæ rædar Mañeskiur/ hversu ad vier erū under Syndena feldar. Sa sem vill skoda Stiornu nockra i einñre Stoonar-Pijpu/ hañ skal leita leinge ad heñe ædur eñ hñ fær komed Auga a hana/ og nær hønum hefur þad tekest/ er hñ so skiælfhendtur ad hñ varla fær vidhalldest/ so ad hñ ecke misse heñar apfur. So erum vier i Andlegum Efnum/ vier skulum fyrst leinge þvijnga hiñ gamla Mañeñ ædur eñ vier faaum hina blessudu Jacobs Stiørnu/ Num. 24. JEsum riett siena/ og nær vier þad ødlast høfum / þa eru vorar Truar Hendur so Ostyrkvar / ad þar er nærsta hætt vidad hun kuñe ad hverfa oss apfur/ nema Gud styrke vora Armlegge. Jæ/ hiner bestu af oss eru eins og fylgespakur Hundur/ hñ reñur ad søku Veigeñ epter sijnum Husbonda nockra Stund/ eñ ef hñ sier eitt Dijr/ eiñ Saud/ eiñ Hest/ eiñ Titling/ þa hleipur hñ

epter

epter þvi. So eru og vorar Hugrenningar/ vier reñum þm̄ til Guds i vorum Bænum under hn̄s Orda Heyrn/ a vorum Ydrunar Tijmum/ og kañ skie nockrer optlega þar fyrer utañ/ eñ strax sem þar flijgur fyr er oss eitthvert Glis Veralldareñar / einhver Abata Von / eitthvert Reide-Efne/ eitthvert Broslegt sem oss þyker Skiemtan ad/ jafnvel þott þad a stundum sie Naunganum til Hneisu og Ohroodurs/ þegar þetta edur añad þvilijkt sem Verølldeñ er full af bregdur fyrer oss/ þa bregdum vier opt af Veigenum / og hlaupum epter þessu/ og giætum vier þa lijtt undañfareña Synda er oss urdu so þeiskar i Ydraneñe/ ad þar var ecke Fridur i vorum Beinum fyrer Guds Ognan/ Ps. 38. Ef vier læktum oss villa Oflangt epter slijkum Hiegooma. Nu er þar þo eingeñ sem kuñe ad vardveita so vel sitt Hiarta / Ja / eg mꝏ seigia Muñ og Hendur/ ad ecke verde a fyrer hønū i þesshꝏttar Hlutū/ og þ Daglega/ fyrer þvi sieaum vier og / ad vier hvern Dag / Ja/ a hverre Stundu høfū nog Ydranar Efne/ og er þß betur þß optar/ þvi sa er sier temur þad Hugarfar / hañ lærer bæde ad sia giør epter Athøfnum sijnū/ so og er lijklegt ad hñ mune ecke hverfa aptur til Stoorglæpanna/ þvi ef hñ so lærer ad ydrast Daglega þra Bresta sm̄ hñ fær varla edur ecke vidgiort/ þa mun hm̄ i Hug koma/ hvad sꝏrt þ mune kvelia hñs Samvitsku ef hñ skyllde rata i nockurn Ogiørning. So eigū vier nu ad leitast vid ad afmꝏ Lijkama Syndareñar/ Rom. 6. Þad er illa hygt ad brioka eitt gamallt Hus nidur z tilla þvi upp aptur af sømu Rofū. Meñ skulu ecke einasta deyda hiñ gamla Mañeñ er sig fordiarfar i Girndū Villudoomsins/ helldur a þar ad upprijsa eiñ nyr Madur sa ed life i Heilagleika og Riettlæte þ Gude Æfeñlega / añars geinger hiñ aptur/ og eiñ Diøfull sm̄ Einusiñe er utrekeñ/ hñ tekur sio adra Anda sier verre / Luc. 1. og hverfur aptur i þad Hus hvadañ hañ utfoor. Giætum ad hvernig þr hafa breitt sem af Hiarta hafa ydrast. Petur var miklu Truarsterkare epter þ hñ hafde til fulls grætid þad hañ hafde Truna mist/ Matth. 26. og fieck so meire Naad eñ hñ mist hafde/ Act. 2. Eiñ stoor Syndare sm̄ af Hiarta ydrast hefur/ hñ er miklu lijklegre til ad standa stødugur/ helldur eñ eiñ sm̄ meinar ad

sier

fier hafe eckert a orded / og er af Mosiñ goodur halldeñ. Gude er og miklu þægre soddañ Skoorbrota Mañs Ydran og Elska til Guds sm̃ optast mikel er/af þvi hm̃ fyrergafst miked/Luc. 7. helldur eñ Ydrun arlaust Meinleise þss er lijked edur eckert fiñur til Synda siña/ þar þ̃ sie Ydraneñ so heit / so krøptug og so alvarlig / ad þ beiskest i vorre Sælu sm̃ ædur þotte sætt i Lijfernenu / og ad þad kvelie oss i Hiarta-nu/er ædur gladde i Holldenu / so opt sm̃ vier miñumst a vorar eigeñ Synder / edur heyrum þær af ødrum drygdar / ꝛ þa munum vier skiõ-ur aptur a nij samþyckiast þeim Glæpunum er Drottiñ hefur oss eitt Siñ kvittka giefed. J Exod. 29. stendur ritad um̃ Breñefoorñernar / sm̃ ꝛ voru Syndafoorner/ad þær ætti med heilu Lijke ad uppbreñast. J Levit. 1. Er Kieñemøñunũ skipad ad þvo Jñiþle soddañ Breñefoorna og svo Fæturnar. Nu bijdur St. Paall oss Rom. 12. ad vier skulum offra Gude Lijkame vora / eina lifande Foorn Heilaga / Gude þæge-lega / þad er su Breñefoorn er hm̃ lijkar i hinu Nya Testamentinu. Þvoum þvi Jñiþleñ/þvoum Hiarta vort / bleytũ þad ut i heitum Ydr-unar Tarum / þvoum Fætur vorar af þm̃ Saurendum er þær hafa atast i a hinũ breida Veigenum sm̃ liggur til Glotunareñar / Matth. 7. DRotteñ sagde vid Petur Joh. 13. Sa sem þveigeñ er / hañ þarf ecke ad þvo nema Fæturnar. Frelsareñ droo hier Dæme af þm̃ sm̃ Laug edur Bad taka/þr þvo Fæturnar siðarst þegar Lijkameñ er allur þveigeñ. O Guds Børn/vier erum ad søñu aller þvegner/i Skijrn-arlaugeñe/i hveria Jesu dijrmæta Blood er utruñed / eñ vorar Fætur hafa siðañ geinged a vondũ Veige / og daglega eigũ vier Leid i giegnũ Fen og Oveige þessarar Veralldar. Eingeñ er so vel Skoofatadur / Eph. 6. So reidubueñ ad framfylgia Evangelio Fridarens / ad ei slettest nockud uppa. Forgiefens erũ vier i Skijrneñe af þvegner/nema vor iñre Madur skijrest daglega i Tara-Floode vorrar Ydranar. Þad er ecke noog ad vera skijrdur i Jordan/vær skulum og skijrast i Mara/ Ex. 15. Þvoũ þvi Hiartad sm̃ er Bruñur Jllskuñar/af hvøriu fram̃ koma vondar Hugsaner/ Matth. 15. Med christeligre Ydran/hreinsũ Fæturnar med sama Hætte/ꝛ hiñ Ogudlege læte af sijnũ Veige/legg-

ium so þessa Foorn uppa DRottens Altare. Þegar Aaron hafde helgad Samkundu Tialldbudena og Verkfære Þioonustugiordarenar og lagt Brenneforñena uppa Altared/ þa gieck Elldur ut fra Drottne & forteerde þvi / Lev. 9. Þegar hin Nya Tialldbud Guds sem er Hiarta eins angrads Syndara/þegar hun er hreinsud og helgud med Ydranenne/ þa mun H. Ande i þvi byrkast i einum Ellds Loga/og upp kveikia i þess Mañs Hiarta eina brennande Elsku til Guds/ er hoñu so margar Synder hefur tilgiefed/ sem sem hene hefur eitt Sinn nad/ hañ hefur nad þvi gooda Hlutskiptenu/ hm̃ mun hægra ad motstanda Syndenne so leinge hun ecke slocknar/ þa er ecke hætt vid ad hañ læte Syndena i sier drottna / Hun uppbreñer allt Sorp Veralldligra Girnda i Hiartanu. Þegar Gedeon hafde lagt Breñefoornena uppa Kletten / epter þvi sem Eingell DRottens baud hoñu/ þa rietter Eingillen sin Staf ut er var i hans Hende og snerte Foornena/og þar sprattt Elldur upp af Biargenu/og forteerde Kiøtenu og hinu Osyrdu Braudunum/ Jud. 6. Legg þyna Forn christen Madur uppa þañ Stein sẽ Uppbyggendur forsmadu/ Ps. 118. Þañ utvalda Hyrningar Stein er Gud hefur sett i Zion Jesum Christũ/ Es. 28. Þar mun Elldur ut fra hoñu ganga/ Ja/ eiñ breñande Elskunar og Truarenar Elldur sem uppkendrar þyna Foorn/so Gud sẽ byr i Nadunni lukte eiñ Sætleiks Ilm þar af/ & hefe eg nu so um̃ þ nockud talad hversu ad Ydranen eige kroptug ad vera til apturhvarfs fra Syndunum / og til Motstødu þm̃.

Nu þott ad Meñ sieu um̃ þ sañfærder i Hiarta sinu ad eingeñ kune ad eignast eilyft Lyf/nema sa sẽ af Hiarta ydrast Syndaña og lætur af þm̃/þa erũ vier so treger til þssa Verks/og vier lætũ oss allt añad meir úm̃hugad vera. Seiged mier/hver er sa ed seige/ þar er nogur Tyme til ad verda rykur? til ad taka Veitslur & Virdingar? til ad reisa til Giestabods? Seiger ein Jomfru/ þar er nogur Tyme til ad gyptast ef hene byodst þ Raad sẽ hene lykar? edur sa hvers Asne edur Naut ad fell ur i Pitt/ad þ sie nogur Tyme til ad draga þad upp. Eda ef Elldur kviknar i eins Mañs Huse/ad noogur Tyme sie til ad slockva hañ? Eñ til þess ad kveikia vora Lampa/ til ad fagna Brudgumanum Christo/

Matth.

Matth. 25. til ad draga sialfa oss upp ur Fene Syndaña/ til ad slöckva Bæl Syndaña sm Diøfullen hefur upptendrad i Hiarta vorn/ til þss kollu vier ad alltijd sie nogur Tyme/ eins z hefdu vier Feste Brief/ af Guds uppa Lijfdagana. Pier vited hvad St. Paull seiger/ Gal. 5. Holld sins Verk eru opeñber / sm eru Hoordomur / Saurlijfe/ Ohreinleike/ Lausung/ Skurgoda Dyrkan/ Fiølkinge/ Fiandskapur/ Prætur/ Kapp-girne/ Prætkan/ Sundurþycktia / Flockadrættur/ Ofund/ Mañdrap/ Ofdryckia/ Ofneisla/ og þessu lijkt/ hvad eg seige ydur ꝥ og hefe ædur sagt/ ad þr ed þvijlijkt giøra/ erfa ecke Guds Rijke/ seiger hñ. Nu hafa aller af oss framed eitthvert af þssu edur þvilijku / kañske leingst Allo urs lijns/ z sumer ecke eñ nu aflæted/ eñ vier vitũ ecke nær sagt verdur: Pu Dære/ a Pssare Nottu muñu þr þijna Sæl fra þier taka/ Luc. 12. og sumer fæ einga Advørun. Ecke kastar Daudeñ øllũ fyrst i Bana-Sængena. Margur deyr so hñ sier ecke Daudañ fyrer Augum sier. I einu Augnabragde/ i Svefne / midt i Syndunñ kipper hñ sumum i burtu/ Eñ þu veist ecke hvad hellst af þssu ad þier mune ætlad. Seig mier þa i Guds Nafne/ seig mier/ er þar alltijd noogur Tijme til ad ydrast? er ꝥ vikurlegt ad draga sijna Vmboot undañ i Trauste laungra Lijfdaga/ eins z hefdu vier giørt Sættmæla vid Daudañ? Vor Dauda stund er alltijd/ þvi skyllde vor Ydrunarstund alltijd vera/ þu seiger / þad tekst mier ecke/ þvi medañ eg syndga giet eg ecke ydrast/ ꝥ er satt / þvi Ydraneñ kiemur ecke fyrr eñ epter Syndena / Gud giæfe ad hun kiæme þo jafnañ strax ad heñe drygdre/ og mundum vier sialldnar synd ga/ fyrst þvi verdur ecke ækomed ad vier hugsum til þess nær Syndeñ grijpur oss/ hvad beiskt Ydran þar verde a epter ad fylgia ef Syndeñ æ ad verda oss fyrergiefeñ. Gud giæfe vier villdũ giøra eins og Dufa Noa/ Gen. 8. Hun flaug ut og kom aptur strax med eiñ Oliu-Kvist i Muñenũ sem var Fridar Merke. Gud giæfe seige eg ad vier villdum eins giøra þegar vier fliugum ut af Guds Ørk med syndsamlegu At-hæfe/ ad vier villdum þa hverfa strax aptur i Ørkena/ og fridmælast vid Gud/ og ecke lijkiast Hrafnenum er alldrei kom aptur/ Gen. 8. Br. M. So leinge sem vier erum i Syndunũ / so leinge erum vier under

 Guds

Guds Reide/ Joh. 3. So leinge vier erum Ydrunar lifum / erum vier
under Satans Vallde/Act.26. Vitstola man sa vera sem þetta vill
eiga yfer Høfde sier: Enn Gud frambbydur sijna Myskunseme med þeim
Skilmala/i Dag i Dag medann þu heyrer mijna Rødd þá forherd ecke
þitt Hiarta/ Ps.95. Diøfullenn heiter oss og Guds Myskunseme med
þessu Skilyrde: A Morgun/ A Morgun/ enn ádur enn þesse Morgun
kiemur/þa kant þu ad vera uppvaknadur i Helvijte ꝛ Kvølunum. Esau
kom seint med Brædena/þvi for hann a Mis vid Blessanena/ Gen. 27.
Pharao þuste epter Israel ut i Hafed rauda/Exod.14. enn villde flijta
sier aptur til sama Lands er Gioorenn gein yfer Høfde hans/enn þad var
þa allt um seinna. O þu syndug Manneskia þu sem meinar ad þar sie
alltijd nogur Tijme til ad ydrast/ þeink a þetta Dæme/Ef þu geingur
Ottalaust áfram i hinu rauda Hafe blodugra Synda og Illgiørda/og
þeinker alldrei til Apturhvarfs/hvad veitst þu nær Guds Reide Flood
steipest yfer þig/ad þier Ovørum/ so þu geter ecke aptur snued. Spar
ed Tijmann seiger Paulus/Eph.5. Þegar vier høfum miked ad sijsla
Br. M. er oss þyker áliggia/þa køllum vier hvern Tijma/hvert Augna
blik ad vera dijrmætt. O seiged mier/liggur oss a nockrum Hlut so miøg
sem ad komast i Sátt vid hinn Almáttuga/ þo latum vier oss so lijted
þar um ant vera. Ef nockur slepper godu Tækefære til ad framkvæma
einhvern Hlut sier til Gagnsmuna/ þa hlæum vier ad hønum/ef vier ecke
hyrdum um hann / aumkum hann og ætlum ef hann er vor Vinur / hende
þad oss sialfa/þa ydrumst vier epter/enn Diøfullenn hlær ad oss ad vier
forsoomum ad taka a moote Guds Giøf medann hun er fyrer Høndum.
Margt kalla Menn Heimsku i Verølldenne/ ꝛ hver af oss hlær ad ødrum/
enn eingenn er þvilijkur Daraskapur sem sa er oss marga hender/ þad er ad
skioota Ydranenne a Frest. Hann er syndgar i þvi Trauste ad hann mune
gamall verda/ hann er lijkur þeim er brijtur Skip sitt i þeirre Von ad hann
mune komast til Lands a Flaka einum. Eg hefe ádur sagt ad Synden
verde ecke fyrergiefenn nema ad Ydranenn ad nockru Leite sambiode henne/
hverium Deige næger sijn Plaaning seiger Endurlausnarenn/Matth.6.
Munde þad ecke verda oss noogu þungt ad ydrast a hveriu Kvollde fyrer

hvers

hvers Dags Synder / ef vier hefdum þeirra Registur vel uppskrifad i Hiartanu? Þott ecke skrifum vier þui a frest Dag epter Dag / Aar epter Aar / Mun ecke þesse Byrde verda nockud þung um sider? Sa sem er ordinn hardur og a ad vinna Dags-Verk / ef hann forsoomar framann af Deiginum / mun hann ecke þess betur meiga herda a sier þegar hann tekur til Verksins? Sa sem hefur i Ungdomenum lijtels aglad Syndena / mun ecke Ydranen verda honum þess þyngre i Elleñe ef hann a Guds Rijke ad erfa? Vier vitum ecke hvad gamall David var þegar hann sagde ad Synd ernar væru sier of þung Byrde vordnar / Hvad mundu þær ecke vorded hafa hefde hann dreiged þær undann allt til Daudans. Eingenn er sa af oss ad hann legge hinar þyngstu Klyfiar a hinn veikasta Eyk / og þo viljum vier kasta allra vorra Lijfdaga Syndum uppa vorn Hrygg þegar vier erum so Ellemooder / ad vier hofum noog ad bera sialfa oss. O hversu vijslega var þad þui giort af David? er hann beidde Gud ad taka sig ecke giallda sinna Ungdoms Synda / Ps. 25. Eitt Sar er hægast ad græda medann þad er nijtt. So er og Syndenn / hun verdur best læknud ad ferskum Giørninge. A morgnana taka Menn Læknisdom inn a toomann Maga. Ydranenn er Lækning Syndarennar / sem þier hana Barn mitt a Morgne þijns Alldurs / medann þu fullhraustur ert / þeink a þinn Skapara i Ungdome þijnum adur enn þeir vondu Dagarner koma / og þu seiger / Þad lijkar mier ecke / Eccl. 12. Paulus skipar oss ad krossfesta Holdet / Gal. 5. Enn þad er lijtill Kross fyrer hinn gamla Adam ad banna honum þad sem hann giefur ecke haft Skiemtan af leingur / þad er ad vijsu ad offra Gude þui hallta og lamada / Mal. 1. og mæla honum med Mæler hins Framanda / enn Fiandanum med Israels Mæler. Þyrm Elle þinne ef þu kannt hennar ad bijda / z bijder þu ecke / þa munt þu finna ad þu hefur einganu Skada nær Kvølld þinnar Æfe kiemur / þott þad sie um Middeige þijns Alldurs edur jafnvel fyrr. Veit eg ad Gud hefur mørgum snued a sijnum gomlum Alldre / enn under þui er ecke ad eiga / þott hann sie Myskunsamur / hann hefur alldrei lofad ad læta þann kasta Ellebelgnum til ad ydrast / sem alldrei þeinker til ad afklædast hinum gamla Adam medann hann fullhraustur var. Þu giører mig ungann aptur so sem einn Ørn / seiger David.

David : Ps.103. Þad er man Efa þess vegna/ ad David endurnýade sýna Ydran Daglega. Eru ecke Tolf Stunder i Deigenum? Seiger Endurlausnaren/ Joh.11. Eg heyre Vijngardz Herrañ liet Verkamen leigia um̃ elleftu Stund/ Matth.20. eñ sýdar ecke. Veit eg ad Gud hefur morgum i Andlaatenu myskunad/ og hñ myskunar øllum sem hñs Naadar leita/ eñ þau munu Dæmen færre vera/ ad sa hafe snued sier af Hiarta til Guds i Andlaatenu/ sm̃ hñ forsmaad hefur alla Æfe sýna. Spamadurenn seiger i Textanum: LEited DRottens medañ hañ er ad finna/ kalled a hañ medañ hañ er Nalægur/ so sem giøre hñ Raad fyrer þvi / ad su Tijd kuñe ad koma/ ad hñ lææte sig eñ leingur finna/ ad hñ ville ecke framar vera Nalægur/ ad hñ ville ecke heyra þoft vier margfalader sieum / og ut breidum hendar Hendur vorar/ Es.1. ad hñ iñeloke sig i einu Skye sem eingeñ Bæn kiemst i gegnum/ so sem Jeremias ad Orde kiemst. Thren. 3. O Guds Børn/ lætum oss / lætum oss ecke bijda epter þeirre Tijd/ hver veit nær hun er? Hver veit nær Mæler Syndaña er uppfylltur? Hver veit nær Hofud-Eingelsins Ludur kvedur vid i Skyum Himens? Snued ydur þvi til Drottens Vnger og Gamler/ Rijker og Fataæker/ Bollduger og Vesæler/ þa mun hñ myskuna oss/ og til Guds vors/ þvi hia honum er mikel Fyrergiefning. Eingeñ Hlutur er hm̃ Omættugur/ Luc.1. So er og eingeñ Mæler hñs Myskunar/ fra hñs Kniam hefur eingeñ synndande fared/ sm̃ hñs leitad hefur med Angre og Trega. So fliott sm̃ David jaatade Afgiørd sýna/ so fliott liet Drotteñ seigia hm̃/ Gud hefur þýna Synd i burt teked/ 2.Sam.12. Manasses stynur ecke fyrr i Bøndunũ/ 2.Par.33. eñ ad hñs Misgiørder eru fyrergiefnar i Himnenũ. Miñ Herra JEsu/ þu sagder Fordũ vid Simon/ Luc. 7. þeim sm̃ lijted er fyrergiefed/ hñ elskar lijted. Herra/ þar er eingeñ af oss sm̃ hier liggũ a þiñe Footskør ꝫ lijted er fyrergiefed. Morg Tiju Þusund Punda eru oss uppgiefeñ hiñi verstu Skullda Þrioottũ. Herra/ ef þ er mogulegt/ þa gief oss ad vier elskũ so miked/ sem oss er tilgiefed. Vier erũ forkapader Syner/ sm̃ hofũ sooad vorre Fødurleyfd / eñ leitum þo aptur til Fødur Husa/ Luc.15. Drotteñ þu hefur rutted a Veg ꝥ oss/

og breidt ut þiñ Fadm a moote oss/ þu hefur mætt oss a midre Leid og teked fagnande i moote oss/ Laat oss þvi alldrei gleyma / og alldrei verda i so fraleitt Siñe ofergiefna/ ad vier hverfū burt aptur til ad eta Draf med Svijnū/ helldur ad oss smackest so þijnar Vister/ þijner Vxar og aled Fie/ Luc. 14. er þu tilreider oss hier i Naadeñe/ ad vier meigū sitia til Bords med Abraham/ Isaac og Jacob i Dijrdeñe/ Matth. 8.

Bænheyr þad goode Gud fyrer JEsu Christi Forþienustu / Amen.

Fioorda Suñudag epter Paaska.

Gudspialled/ Joh. 16. Cap

JEsus sagde til sijna Lærisveina : Nu fer eg til hans sem mig sende / og eingeñ af ydur spyr mig ad / hvert fer þu ? Helldur af þvi ad eg talade þetta til ydar / þa uppfylltest ydar Hiarta af Hrygd. Eñ eg seige ydur þo Sañleikeñ / ad þad batar ydur/ ad eg fare hiedañ. Þvi ef ad eg fer ei i burt hiedañ/ þa kiemur eige Huggareñ til ydar. Eñ ef eg fer i burt hiedañ / mun eg senda hañ til ydar. Og þa ed hañ kiemur / straffar hañ Heimeñ um Syndena/ og um Riettlæted/ og um Doomeñ. Um Syndena/ af þvi þeir trudu ecke a mig. Eñ um Riettlæted / þviad eg fer til Fødursins/ og epter þad sienē þier mig ecke. Eñ um Doomeñ/ þvi ad Høfdinge þessa Heims er dæmdur. Eg hefe eñ nu margt ad seigia ydur/ eñ þier kuñed ecke ad siñe ad bera þad. Eñ nær ed sa Sañleikans Andeñ kiemur / þa mun hañ kieña ydur allañ Sañleik / þviad hañ talar ecke af sialfum sier / helldur hvad hañ heyrde / þad talar hañ / og hvad epterkomande er / þad kuñgiører hañ ydur / hañ same mun og auglijsa mig / þviad af mijnu mun hañ þad taka og kuñgiøra ydur. Allt hvad hellst Fadereñ hefur/ þad er mitt. Þar fyrer sagde eg ydur/ ad af mijnu mun hañ þad taka/ og kuñgiøra ydur.

Exordium.

EG mun bidia miñ Fødur seiger Endurlausnareñ / Joh. 14. Og hañ mun senda ydur Eiñ añañ Talsmañ / hañ er blijfe hia ydur Eilijfliga / Anda Sañleiksins / hvern Heimureñ kañ eige meðteked / þvi hañ sier hañ ecke / og þecker hañ ecke / eñ þier þecked hañ / þvi hañ mun blijfa hia ydur og i ydur

vera. Lærefveinar HErrans voru Sorgbitner af þvi ad hañ sagde þeim fyrer sijna Burtfør til Fødursins / Joh. 16. So sem vier strax heyrdum af Evangelio. Eñ til þess ad þeir skylldu ecke allt Ofmiøg sturlast þar af / þa gaf hañ þeim þetta blessada Fyrerheit / hvert hañ efnde strax epter sijna HimnaføR / þa hañ sende Heilagañ Anda yfer þa med miklum Krapte og Undrunum / Act. 2. er fylgde þeim æ sijdañ i øllum þeirra Embættis Vtrettingum / Og kañ hinne Þridiu Guddoomsins Persoonu eckert Huggunarsamligra Nafn ad giefast eñ þetta / ad hañ sie vor Tals-Madur / Rom. 8. Þvi ef Gud er med oss / hver er þa a moote oss? seiger Postuleñ. Eñ ad H. Ande sie Gud / ber Skyrneñ vor lioosast Vitne um / þoott eige være þar til øñur Røk / þar vier verdum i hans Nafne skyrder æsamt Fødur og Sonar / Matth. 28. Hañ er vor Tals-Madur i Hørmungunum / þvi hañ kieñer oss ad fyrer þær byrie oss iñ ad gaanga i Guds Ryke / Act. 14. Vor Tals-Madur i vorum Veikleika / þvi hañ ber vorum Anda Vitne um ad vier sieum Guds Børn / Rom. 8. Vor Tals-Madur hiaa Gude / þvi hañ bidur fyrer oss med Oumræddelegum Andvørpunum: Vor Tals-Madur i þvi ad undervijsa oss / þvi hañ leider oss i allañ Sañleika: Vor Tals-Madur i Eptersemdeñe er oss optliga hender / Søkum vors Ovrdugleika / þvi hañ er Pantur vorrar Arfleifdar / Eph. 1. Eñ so sem þad ad Einum Tals-Mañe heyrer ecke alleina til ad forsvara og afsaka hañ er hañ ad sier tekur / og Hughreysta hañ og undervijsa hverneg hañ skule haga sier fyrer Doomaranum edur synum Herra / helldur og er þad hans Embætte / ad moot standa hans Ovinum / og ad sañfæra þa sem a moote mæla / So er þad og Heilags Anda Verk / ecke alleinasta ad hugga Guds Børn / og leida þau i allañ Sañleika / helldur og ad straffa og byrgia Muñ a þeirra Ovinum. Þetta Embætte H. Anda er innifaled i þeim Ordum / er Guds Sonur talar hier i Evangelio / ad hañ mune straffa Heimeñ um Syndena og um Riettlæted og um Doomeñ: Og fyrer þvi ad þau þykia ecke so audskileñ / Þa vil eg lata þad vera Jñtak miñar Einfalldrar Rædu i þetta Siñ / ad vtskijra þau. DRotteñ hiaalpe þar til med Naad sijns Anda i JEsu Nafne / Amen.

Vtleggingen.

NÆr hañ kiemur mun hañ straffa / edur Sañfæra Heimeñ um Syndena / seiger Endurlausnareñ. Eingeñ Efe er a þvi B. M. ad þtta M ad skiliast um hina stooru Vantruareñar Synd / hver ed drecknade i Heimenum framar Veniu a Nærvistar Døgum vors Lausnara: Eg seige i Heimenum / þad er i Vantruareñar Børnum / Eph. 2. svo ad bæde Gydingar og Heidingiar voru under þessare Synd / þar Gydingar Oskudu Teikns seiger Paall / 1. Cor. 1. Eñ Gricker (þad eru Heidingiar) leitudu ad Speke / hiner villdu ecke trua nema þr sæe Teikn og Stoormerke / og þoott þeir mørg sæe / Oskudu þeir samt Teikns af Himne. Þesser leitudu ad Speke og meintu ad þr med Naatturuñar Skilninge

feinge

feinge griped hiñ Oraññsakanliga Guddoomsins Dyrdar Ljoma/ sem uppfyller bæde Himen og Jørd/hvernGuds Sonur var sendur til ad op enbera. Eñ fyrer þvi ad hñ vard Gydingñ ad Hneixlan/ eñ Grickiñ ad Heimsku fyrer þeirra Vantruar saker / þa var Heilagur Ande ut sendur til ad sañfæra Heimeñ uñ þeñañ Guds Sañleika. Ad þta so eige ad skiliast/er Deigenñ liosara af Orsøkeñe er Drottenñ fæter hier til/sñ er þsse: Af þvi þr trudu ecke a mig. Hñ talar uñ þta so sñ eiñ undañfareñ Hlut/ eñ þa var allareidu komed ad hañs Burtfør til Fodursins. Nu er þ kuñugt hversu lioser ad voru Spadomarner og Ritningarnar sñ af hñ voru/ hveriar hñ baud þm ad rañsaka/ Joh. 5. samt villdu þr ecke lata hñ drottna yfer sier. Þeirra eigeñ Sende Meñ bæru Vitne uñ ad alldrei hefde nockur Madur talad so sem þsse talade/Joh. 7. Þo søgdu þr ad hñ Gudlastade/þr sau hñs Krapta verk/ og jatudu ad eingeñ kyñe þvilijkt ad giøra/ nema Gud være med honum/ Joh. 3. samt bæru þeir sier þa Ohæfu i Muñ ad hañ være Samverskur og hefde Diøfuleñ/Joh. 8. Þeir høfdu þ Augunñ hñs allra heilagasta Lijferne/þo kølludu þeir hñ Ofneytslu Mañ ꝛ Vijn svelgiara/Vin Tollheimtumaña og Bersyndugra/ Matth. 11. Þeir kuñu ecke ad straffa hñ uñ nockra Synd/Joh. 8. Þo kløgudu þr hñ/ so sñ hañ ed frasnere Folkenu og bañade ad giefa Keysarañ Skatt/ Luc. 23. Þesse var su Gudlausa Vantruareñar Synd sñ Jesus hier uñtalar/ hun verdur og a Stundñ kølllud Synd i Ritninguñe framar ødrum Syndum. Vñ Jeroboam stendur vijda i Kongaña Bookum/ ad hañ hafe komed Jsrael til ad syndga/ 1. Reg. 12. Þad er til Vantru ar og Afguda Dyrkanar ꝛ ef þier værud blinder(seiger Lausnareñ vid Gydinga)þa hefdud þier ecke Synd/eñ nu þar þier seiged vier sioum/ þa blijfur ydar Synd / Joh. 9. Hvar eige kañ añad meint ad vera eñ Synd Vantruareñar/þvi þ utañ hana høfdu þeir þo margar Synder / Ja / þesse er su hrædelega Synd er hañ uñtalar/Joh. 15. 22. 24. Hefde eg ecke komed ꝛ talad til þra þa hefdu þr ecke Synd/eñ nu hafa þr ecke þ þeir kuñe ad skyla Synd siñe med/ hvar fyrer miñ HErra ꝛ þvi hefde þsse eina Synd i butu vered/ þa hefdu allar hinar afmædar

 ordeð.

orded. Ja en aptur / hefda eg ecke giort þau Verk a medal þeirra sem einginn kan ad giora / þa hefdu þr ecke Synd / en nu hafa þr sied þau / z hata bæde mig og minn Fødur / þta er su stora Vantruarennar Synd sem øllum ødrum framar Synd kallast i Ritningunne / hvar fyrer? þviad medan hun blyfur / blyfa allar adrar. Lækning Sælarennar og allra vorra Meina er alleina su Forlykun sem Jesus giort hefur er hann bar vorar Synder uppa Tried / 1. Pet. 2. Hver sem þvi ecke truer / þann vill Drottenn ad H. Ande sannfære / þviad med þvi ad trua riettelega a hann / verda allar adrar Synder i burtu teknar / vill hann þviad Heimurenn verde sannfærdur um þessa einu Synd / þviad þ hana eina verda allar hinar bundnar og apturhalldnar / þad giorer Jesus bert / Joh. 3. seigiande: Sa sem ecke truer / hann er þegar dæmdur / z aptur seiger hann i sama Cap. Sa sem ecke truer Synenum / hann mun ecke sia Lyfed / helldur blyfur Guds Reide yfer honum / Ja enn framar / Ef þier ecke trued þvi ad eg sie / þa munud þier deya i ydar Syndum / þad er / ad eg sie Ljoos Heimsins / so sem hann hafde skømmu ædur um sig vitnad / Joh. 8. Sianed hier Br. M. ad Vantruenn er ein Høfud Synd / og øllum ødrum meire. Og er nu audsært hier af / ad hun er su Synd er DRottenn umtalar hier i Evangelio / og þott ecke være annad til Vitnis hier um / þa eru þau Vndur og Stoormerke er H. Ande byrte med sinn Guddoms Krapt und er eins og Sakleyse / Almætte og Guddoóm Christi / strax epter hans Himnafør / til ad sannfæra Heimenn um þessa skielfelegu Vantruarennar Synd / edur hvad syuest ydur um hina miklu Raust er kom af Himne so sem þiootande Stormvidres / og fyllte upp Hused þar Postularner inne voru / um þær Elldlegu Tungur er settu sig yfer sierhvern þra / um þau adskilianlegu Tungumæl er þr tøludu epterþvi sem H. Ande gaf þeim ut ad tala / Act. 2. Seiger ecke Lucas / ad þr ed þad heyrdu hafe vorded fra sier numder z Toglrader / seigiande hver vid annann: Hvad er þetta? Hvad virdest ydur um hina fyrstu Predikun St. Peturs / er hann giorde i sama Sinne? Hverneg hann sagde þeim ad JEsus af Nazareth hefde ødlast Anda Fyrerheitesins af Fødurnum og uthellt þvi er þeir þa sau og heyrdu / og hverneg ad þr skæmust i sinum Hiørtum er þeir heyrdu þetta

og ſøgdu: Gooder Brædur/ hvad ſkulū vier giøra/ſeiged mier/Var ecke þta ad ſañfæra þa um̄ hina hrædelegu Synd/ ad þeir høfdu ecke tru• ad hm̄/ helldur Kroſſfeſtu Høfdingia Lyfſins? Ad eg tale ecke um̄ øll þau Vndur og Jardteikner er fylgdu Chriſtne•Bodenu i þa Daga/ſo ad hiner Grim̄u Heidingiar ſem voru aan Guds i Heimenum / Eph. 2. Geingu Drottne til Handa og medtoku hñs Vitnisburd. Þvi hroſar Paall/ſeigiande: Eg hefe allt fra Jeruſalem og þar um̄ kring allt til Illyricum fullkomnad Evangeliū Chriſti/Rom.15. Nu þott ad þta ſie eigenleg Meining Lauſnarans i þeſſū Ordum ſm̄ nu hefe eg ſagt og ſynt med nockrum Røkum/þa eigū vier þo ad vita/Br. M. ad þta Embætte H. Anda nær einig til vor/þvi Frelſaren ſagde vid þa/ ad þeſſe H. Ande ſkyllde vera hia þm̄ Æfenlega/Joh. 14. En þr eru fyrer laungu komner til Hvildar Drottens/ſamt hefur Gud ecke yfer giefed ſijna Chriſtne/þvi eigū vier eñ nu ad leita ad hm̄ i hñs H. Orde ſm̄ i fyrſtuñe var predikad ad hm̄ ſamverkanda og ſtyrkianda med eptt erfylgiande Tæknū/ſeiger Marcus/Marc.16. H. verk hñ er eñ nu ecke vidſkila ordeñ. O hverſu værū vier ſaavijſer ad þeckia Syndena nema H. Ande ſañfærde oſſ þar um̄ i Guds Orde/jaa eñ þa epter þ vier høf um lært vorn Chriſtendoom i Barnalærdoomenū/þa køllū vier margt þ Syndlauſt ad vera ſem þo er ein fordæmanleg Synd þ Gude / ef hñ vill i Dom vid oſſ ganga/og þar ad auke þa maa þ kuñugt vera/hver• ſu ad Chriſtendomenū er almenneliga haattad Mana a medal/ þ ſumer kalla ſig vel Chriſtna ef þr trua a Gud/z þvi ad Chriſtur hafe þijnſt fyrer Synder Heimſins. En St. Jacob helldur þ laangtum ødruvijſe/ þar hñ ſeiger: Ad Truen ſie daud aan Verkaña/Jac.2. Nu ef ſu Tru er daud ſm̄ ad ecke verkar fyrer Kiærleikañ/Gal.5. ſo ſm̄ Paulus giør er Raad fyrer hiñe ſømu Tru/ er þ þa ecke Vantru? Jaa i Sañleika / hun er Vantruñe verre/þvi ſu Tru af hverre Madureñ alleina þecker Gud/og veit ad hañ er bæde goodur/ og þo under eins Rietlaatur / eñ forſmaaer þo hñs Vilia og ecke aaſtundar ad læra hñ/ſo hñ ad minſta koſte þeckia meige hvad langt ad hñ ſie fra þvi ad hñ giete hm̄ fullnæ giu giort/hun hialpar meir til ad fordæma eiñ helldr eñ Saaluhoolpeñ

ad giøra/ þviad Dioflarner trua þvi eirneg ₇ skielfast þar af seiger S. Jacob/ Jac. 2. Eñ seiged mier/ hvar a holldlegur Madur ad fa slijka Þeckingu nema hañ sañfærdur sie þar um̃ af H. Anda? Petur seiger til Safnadaña i Asia: Þier fórud aller villt sem Sauder/ eñ nu erud þier um̃hverfder til Hyrders og Biskups Saalna ydar/ 1. Pet. 2. Med honum tekur Paulus under/ seigiande: Þier vorud Myrkur til forna/ eñ nu erud þier Lios i Drottne/ Eph. 5. Hvar þ. munde þad skie nema þ Verkan H. Anda sem kioo i Ordenu og straffade Heimeñ um̃ Syndena. Holld og Blod hefur ecke opeñberad þier þetta sagde Drotteñ vid Petur/ helldur miñ Fader sem er a Himnum/ Matth. 16. og hid sama ma eg seigia um̃ Þeckingu Syndareñar. Fyrer Guds Anda erum vier Endurfædder i Skirneñe/ Joh. 3. Endurnyader i Hugskotum vorum. Hañ skapar i oss nytt Hiarta/ Ps. 51. Hañ leider oss til JEsum Christum/ an hvers vier feingium ecke til hañs komest/ so at vier medkieñum i hiñe þridiu Grein vorrar Truarjatningar/ eñ hvar med giører hañ þetta? An Efa i fyrstuñe med Þeckingu Syndareñar. Seiged mier/ hvert er þ Offred sem Gude þocknast? Er þ ecke harmþrungeñ ₇ sundurknosadur Ande? sem David seiger/ Ps. 51. Su Saal sem ad hrigg er ut af Stærd Jllskuñar/ ₇ geingur bogeñ og veik/ þau Augu sem þreitt eru / Ein hungrud Saal mun giefa þier Dyrdena ₇ Riettlæted Drotteñ/ seiger Baruch/ Cap. 2. Eñ hvar vilium vier fa þessa Hrygd/ Hver vekur i oss þetta Andlega Hungur? þad giører Ande Drottens med Þeckingu Syndareñar/ bæde i Guds H. Orde og so med sijnum krøptugu Jñvortis Hræringum / þegar hañ dregur þa Skyluna fra Augum Saalareñar sem Andskoteñ hefur heingt þar þ/ ₇ vier siaum hversu vier høfum hiñ gooda Gud til Reide reitt med margra Ara Ohlydne/ ₇ sijner oss under eins Guds Oum̃rædeliga Giasku ₇ Poleñmæde yfer øllu þessu/ sem mørgum þeim hefur ad Skyndingu i burtu kipt/ sem kañske ecke hafa meir syndgad eñ vær. Hvad meined þier Br. M.? Munum vier taka þessar Hugreñingar af sialfum oss? O nei / þvi vier erum ecke megnuger um̃/ af sialfum oss til neitt gott ad hugleida / 2. Cor. 3. auk helldur ad framkvæma/ hvadañ þa/ nema af H. Anda? hver ed sañfærer oss um̃ Syndena. Gydingar høfdu Løgmaled/ af þvi

þecktu

þeckfu þr þo ecke Syndena/ Eige meintu þr ſumerhverier ad illar Hugſaner være Synd/ jafnvel þott Logmaaled ſegde þm/ Þu ſkallt eige gyrnaſt/ Exod. 20. Þar fyrer lijker Drottenn þm vid Grafer Framliddna ſm utan voru prijdelegar/ enn innan fullar af allra handa Opeckt/ Matth. 23. Þeim munde hafa þott þad undarlegt ad ſa ſm reidd- eſt Broodur ſijnum ſkyllde vera Raads ſekur/ Sa ſem lijte eina Konu til ad gyrnaſt hana / hann hefde alla reidu drygt Hoor med henne i ſijnu Hiarta / Matth. 5. Edur ad Madurenn være ſkylldugur til ad giøra þeim gott ſem vid hn misgiører. So mikell er nu Munur Bookſtaf ſins og Andans/ hinn deyder ef hn er einſamann/ þeſſe lijfgar/ enn brukar Logmaaled fyrſt til ad deyda / þad er ad ſundurmeria og kremia Syndar- anum ad hann ſie Dauda ſekur / og þanneg inneluktur Gud alla under O- hlijdneñe/uppa þad hn myſkune øllum/ Rom. 11. Vire þier ecke ad þier erud Muſtere Guds? ſeiger Paulus/ 1. Cor. 3. Eg ætla ad ſo fare beſt Guds Pioonuſtann i þeſſare Kyrkiu/ ad Moiſes hafe Baſſann i Logmaalenu / enn Chriſtur Tenorenn i Evangelio / þvi hinns gooda Hyrders Rauſt mun þo yferkaka og hærra laata enn Moiſis Reidar þruma. Þad er eitt gledelegur Tvijſaungur i Eyrum maddrar Sam- viſſku / og þa ræteſt þad med fullu og øllu er Drottenn ſagde fordum Daga / Guds Ryke er inne hia ydur / Luc. 17. Jafnvel Angred fyrer Syndena er Guds Børnum þeckara enn øll Heimſins Kiæte hanns Son- um/ og þau Taarenn er eitt Syndare feller i Guds Sioonn / þau ſmacka hm betur helldur enn Vijn hinnar flærdu Dalilæ Veralldarennar hennar Fylgiumønnu. Og þvi ſeiger Lauſnarenn hier ſtrax epter / Ad H. Ande mune ſannfæra Heimenn um Riettlæted/ af þvi hn fare til Fødurſins. Chriſtur meinar hier i fyrſtu ſitt eiged Riettlæte & Sakleyſe/ þ hlaut a epter ad fylgia/ þegar Guds Ande hafde ſtraffad Heimenn um þa ſkielfe legu Synd/ ad þr trudu hm ecke/ helldur feſtu hn uppa Gaalgann/ er þr kunna þo ecke ad ſtraffa um nockra Synd/ þa hlaut þ a epter ad fylgia (ſeige eg) ad hann ſannfærde þann ſama Heim um hns Riettlæte ad þeir høfdu Lijfſins Hertoga Kroſſfeſt/ ſo ſem Petur ſagde þm Act. 3. þa kunnu þeir ad ſeigia ad hn være Timburmannſins Sonur/ Matth. 13.

ad þeir þecktu Fødur hans z Moodur / ad hann være Samverskur og hefde Diøfulenn / Joh. 8. Ad hann fyrer Beelzebub Diøfla Høfdingia ræke ut Diøflana / Luc. 11. Þa kunnu þeir ad giefa honum þad ad Dauda-Søk / ad hann kallade sig Konungenn Christum / Luc. 23. Ja / ef hn være Guds Sonur ad hn skyllde stijga ofann af Krossenum / Matth. 27. þa var þad Tijme fyrer þig O þu hinn Gudlause Biskup Caipha ad rijfa þijn Klæde / af þvi hn jatade sig Guds Son ad vera / Matth. 26. Þa var Tijme til alls þessa þegar hann ad sigrudum Dauda / Diøfle og Helvijte / upphafenn yfer alla Himna / hafde sett sig til Kraptarens hægre Handar / og til Vitnisburdar um sitt Almætte / sitt Riettlæte z Dijrdar fulla Hætign sende hinn H. Anda yfer sijna Þiona z Ambætter med stoorum Undrunum og Tæknum / Ja / yfer sijna Fiandmenn og Offsooknara / so ad marger af Kieñemønnunum hlijdnudust Trunne seiger Lucas. Act. 6. Þegar umkomulauser Fiskemenn ræku ut Diøflana / læknudu Siukdoma / Openberudu leynda Hlute sem eingenn Manna kunne ad vita / so sem Ananiæ og Zaphiræ Dæme vitna / Act. 5. Og þetta skiede allt i hns Nafne sem h'ner ædur høfdu kvaled / Hudstrykt og a Gælgann uppheingt mille tveggia Spillvirkia. Med øllum þessum Guddoomlegum Furduverkum sannfærde nu H. Ande Verøldena i þa Daga. Þvi eg fer til Fødursins / seiger Herrann. Þetta hid sama brukade H. Ande þ Munn Peturs til ad sannfæra þa um Christi Riettlæte er heyrdu a Tal hns / Act. 2. er hn vitnar af Spaadoome Davids Konungs um Upprisu og Uppstigning Drottens Jesu / seigiande: Ecke er David uppfarenn i Himenenn / er hn seiger sialfur: Drottenn sagde mijnum Drottne / sit þu mier til hægre Handar / þar til eg legg Ovine þijna til Skara Foota þier. Vite þvi allt Israels Hus þ vijst / ad Gud hefur giørt hn ad Christe og Herra þenna sama Jesum er þier Krossfestud / Og ad þsse sie Meiningenn i Ordum Drottens / vottar þ sm hier epterfylger: Og epter þad siaed þier mig ecke. Ad sønnu saau hn Læresveinarner epter hans Upprisu / enn ecke med sømu Asijnd og ædur / ecke i Þioons Mynd / helldur so sem einn Sigurvegara / ecke so sem þeir saau hann i Grasgardenum bundenn og fiøtradann / helldur Einglunum lijkann / þar hann gieck

gieck jñ ad luktum Dyrū til þra/Joh.20. Ecke so sm̄ eina Bølvan á Krossenñ uppheingdañ/Devt.21. helldur upprisenñ af Daudū/ad Daud añs Þijnu uppleistre. Allt þetta vollade hñs Riettlæte og Saklei se/því þ var Omøgulegt/so sm̄ Petur sagde/ad hñ kynne af Daudanñ halldenñ ad verda/Act.2. Eñ allra helst meinar Drottenñ hier sijna Himnaferd/ ad þeir mundu hñ ecke sia ur því/ ad hñ giørdest fyrer þrꝫ Þijnelegur/og Skyed took hñ burt fra þeirra Augū/ Act.1. Og er nu af þssu øllu Riettlæte Drottens saññevijsad fyrer Vitnisburd H. Anda/sm̄ sam Døgū þar epter kom yfer Postulana med sijnelegū Guds Krapte/so ad þeir Tungur toludu/Diøfla ut ræku/løgdu Hendur yfer Siuka og þeim baknade/ søgdu fyrer Ovordna Hlute/ so sm̄ hñ ad ur fyrer sagde og seiger berlega hier i Gudspiallenu med þessū Ordū: Nær ed sa Sañleiksins Andeñ kiemur / þa mun hañ kieña ydur allañ Sañleik/því hñ talar ecke af sialfū sier/ helldur hvad hañ heyrde/þad talar hñ/z hvad epterkomande er/ þ kuñgiører hñ ydur/hñ same muñ og vegsama mig/því af mijnu mun hñ þ taka og kuñgiøra ydur. Hvad sijnest ydur B. M. Er ecke þvilijkt ad sañfæra Heimeñ um̄ Riettlæte Drottens JEsu? Og af þssu JEsu Christi allra helgasta Riettlæte hænger vort Riettlæte/ eg meina þad oss tilreiknad verdur/því þad er Raunar hñs Riettlæte/og þar fyrer heyrer oss og so til þta Embætte H. Anda eige sijdur eñ þeim sem lifdu a Postulaña Døgum: Og byriar oss hier fyrst ad athuga þau Ord er hañ talade til Læresveinaña / skom̄u sijdar/Joh.16. Jñañ lijtils Tijma munud þier ecke sia mig/og aptur Jñañ lijtils Tijma munud þier sia mig aptur/því eg fer til Fødursins. Af hverium Ordum þad audsært er / ad DRottenñ kallar sijna Þijnu/siñ Dauda/sijna Grepttran z Upprisu i þssū Stad / sijna burtfør til Fødursins/asamt Himnaførslunne. Nu er þad øllum Møñum augliosst/ad Riettlæte syndugs Mañs er i því foolged/ad Christur er fyrer oss dæeñ/upprisenñ z til Himna fareñ. Því seiger z Páll/ad hñ sie dæenñ fyrer vorar Synder/og upprisenñ oss til Riettlætis/Rom.4. Eñ forgiefens være hñ dæenñ og upprisenñ/være hñ ecke til Himna farenñ og setstur til Kraptarens hægre Handar til ad bidia ꝼ oss / hvadañ

hañ

hañ og hefur sent oss sin Anda sa ed Truna i oss verkar/fyrer hveria Madureñ alleina verdur Riettlatur fyrer Gude / Rom. 3. Allt þetta kiener hañ best sialfur med fam Ordum / Luc. 24. er hañ sagde vid Lærefveinana under syna Himnafør: Svo er þad skrifad z svo byriade Christo ad lyda og uppryssa af Daudum a þridia Deige / og predika laata i synu Nafne Ydran z Syndaña Fyrergiefning hia øllū þiodū/ z kiemur þsse Parkur Embættis. H Anda miøg vel samañ vid hiñ fyrra/þviad i Peckingu Syndareñar er Ydraneñ foolgeñ / eñ Riettlæted i Fyrergiefningu Syndaña/og þvi vil eg taka mier hin gledelegu St Pals Ord i Muñ um þetta Efne/ er hñ seiger: Rom. 8. Hver vill aa saka Guds Utvallda? Gud er sa sñ Riettlæter/hver er sa ed fordæmer? Christur er sa sem dæeñ er/Ja / eñ framar uppriseñ/hver eiñig er a hægre Hønd Gude/sa eiñig er Medalgangare fyrer oss. Sie þvi mitt Riettlæte ecke betra eñ nidlags Fat/Es. 64. Guds heilagur Ande hefur sañfært Heimeñ/sañfært Løgmaled/sañfært Diøfuleñ / ja/ sañfært myna angrada z sturlada Samvitsku/sñ klagar mig um Fiollda miña Synda Daglega/hñ hefur sañfært þau seige eg um Jesu Christi Riettlæte/sem vorded er mitt/þvi hañ er Jehova vort Riettlæte/Jer. 23. og bæde mier og øllū stoor Syndurū af Gude giefeñ til Riettlætis/ til Helgunar og eilyfrar Endurlausnar/1. Cor. 1. Hafde Adam forþien ad med hiñe fyrstu Synd ad verda utrekeñ ur Paradys med synu Ranglæte/ hafe hñ lokad heñe aptur epter sier og øllu synu Afkvæme/ Hafe eg hañs syndugur Nidie fylgt høñū epter i Ranglætenu so þar er eckert nema Fordæmañlegt i mier þad eg hefe af hinū fyrra Adam medteked / hvern Lucas kallar Guds Son / Luc. 3. eñ giørde bæde sig og mig og allt sitt Hyske ad Diøfulsins Børnum fyrer Yfertrodsluna/ þa sañfærer þo Guds goodur Ande mig um þ/ ad hiñ eilyfe Guds Sonur/hiñ aññar Adam/sñ er Drotteñ af Himne/ 1. Cor. 15. hver ad hefur Davids Lykil/ og upplykur so eingeñ kañ aptur ad læsa / Apoc. 3. Hañ hefur bæde mier og øllum þeim upploked Ryke Himnaña/sñ med Angre syns Hiarta skryda ad Footū hñs og seigia: Fader/eg hefe syndgast i Himeneñ og fyrer þier / eg em ei verdur ad kallast þiñ Sonur /

giør

giør mig svo sem eitt af þynum Leigu-Mønnum / Luc. 15. Hverier eru mijner Oviner? Hvar eru mijner Aklagendur? Þad er Løgmaaled / þad er Heimurenn / þad er Diøfullenn / þad er mijn eigenn Samvitska / eg Ottast þa ecke / þegar Drottenn er mier Naadugur fyrer mijns Endurlausnara Riettlæte. Þeir eru Bødlar Guds nær hn̄ er reidur / enn þm̄ sm̄ i Jesu Christo er vid hn̄ sættur z kvittur gieta þr eckert Mein unned / ecke Løgmaaled / þvi hn̄ er komenn Løgmaaled upp ad fylla / Matth. 5. Ecke Heimurenn / þvi hn̄ seigest hafa Heimenn sigrad / Joh. 16. Ecke Diøfullenn / þviad Høfdinge þessa Heims er dæmdur / Joh. 14. Ecke mijn Samvitska / þvi Johannes seiger / ef ydar Hiarta fordæmer ydur / þa er þo Gud meire ydar Hiarta / 1. Joh. 3. Og Petur seiger um̄ Skyrnena ad hun sie Sættmaale godrar Samvitsku / 1. Pet. 3. Þott eg hafe hn̄ yfertroded / þa veit eg þo ad hanns Blood er utrunned i Skyrnar Sænn sm̄ mig Overdugann Þræl hefur elskad meir enn sialfann sig. Jesus er bæde Gud og Madur / Guds Eingietenn Sonur og þo Davids Sonur / Matth. 1. Þar sie eg Gud hefur straffad a Gude mijnar Synder / og þann Mann og minn Broodur epter Holldenu / i hvøriu̅ ad byr øll Filling Guddomsins Lykamlega / Col. 2. Hefur hn̄ ad afrekadre minne Endurlausn sett sier til hægre Handar / Þar fyrer giefur hn̄ ecke straffad hn̄s Riettlæte a mier / hvers Ranglæte hn̄ straffade a hm̄ / þegar hn̄ giørdest Bølvan fyrer mijnar Synder / Gal. 3. Sem eilyffa Bølvan forþienad hefe. Gud hefur alldrei unned meira Frægdar Verk / helldur enn þa hann leyste oss synduga Orma ur eilyffu Banne. Ødru̅ sinnum hefur hn̄ ætt ad skipta vid þ sm̄ eckert var / so sm̄ þegar hann giørde Himen og Jørd af eingu Efne / Gen. 1. Edur vid Skiepnur sijnar / so sm̄ þegar hann liet Soolena standa kyrra / Jos. 10. Klauf Hafed i sundur / Exod. 14. Sende Plaagur yfer Egyptaland og annad þvilijkt / enn i vorre Endurlausn ætte hn̄ ad bijta vid sialfann sig og sitt Riettlæte / hveriu eige maa raska / þvi er eg þess fulløruggur / ad hann lætur ecke svoddann Skoorvirke til Onijtes verda a þeim sem treista a Forþienustu hanns Eingietens Sonar þott ad synduger sieu / þviad synduga og ecke Riettlaata er hann komenn ad kalla til Ydranar / Matth. 9. Hvad skulum

Lll vier

vier pa hier til seigia seiger Pall / Rom. 6. Skulum vier dvelia i Syndunum / so ad Naaden yfergnæfe ? Fiarre sie þui. Drotten seiger hier i Gudspiallenu / ad heilagur Ande mune sannfæra Heimenn um Domenn / af þui ad Høfdinge þessa Heims sie dæmdur. Hver ad sie þesse Høfdingie / er audvitad / pad er Satan / hver hinn same kallast Diøfla Høfdinge / Matth. 12. Enn þar fyrer kallast hann so / ad Heimurenn liggur i hinu Vonda / 1. Joh. 5. Enn hann er alls Ills Høfundur / hønum þiona mikell Herskare i Heimenum / allra helst Manneskiann med adskilianlegum Syndum og Glæpum / so ad hann er megtug ur i Børnum Vantruarennar seiger Pall / Eph. 2. pad er i Heimsins Børnum / hann er dæmdur / Tønn fyrer Tønn / Auga fyrer Auga seiger Løg-maled / Lev. 24. Satan var øll Orsøk i þui ad Christur var deiddur / Kvalenn / Hudstrykktur / og matte Helvijtis Pijsler þola / er Synden hafde til unned / Þar fyrer er hann dæmdur til Myrkranna Hleckia eilijflega i Helvijte / 2. Pet. 2. Nu er dæmdur / þ er sigradur og utrekenn / so seig-er Drottenn hia Joh. 12. under sijna Pijnu. Nu er Domur Heimsins / nu mun Høfdinge þessa Heims verda utsnaradur. Þad er alkunugt hverssu ad Satan drottnade i Verølldenne adur enn Jesus kom i Heimenn / iaa / adur enn hann sigrade Diøfulenn a Krossenum / hverssu ad øll Lønd voru full af hinne verstu Afgudadyrkan / z sialfre Gudsþionustu a medal Jsraels Barna hafde hann so spillt / ad þegar hann sem Løgmaled hafde utgiefed kom i Heimenn / hann þeckte ecke Guds Løgmaal hia sijnu Folke / þar þ klagar hann / Marc. 7. seigiande epter Esaja. Þeir dyrka mig forgiefens er þr kienna þann Lærdom sem eru Manna Setningar / þui þier ganged frann hia Guds Bodordum / og hallded Manna Setningar / Þvott Bikara og Kiera / z margt annad þvilijkt giored þier. Enn þegar Guds Ande var uthellt yfer allt Holld / so sem Joel hafde fyrerspaad / Joel. 2. þa urdu hier a snøgg Umskipte / so sem Lucas skrifar i Postulanna Giørningum / 2. So hefur nu DRottenn JEsus utreked Diøfulenn ur sijnu Rijke med Guds Fijngre / Luc. 11. sem er H. Ande / vorden sialfur Høfud alls Høfd-ingiadæmis / og hefur flett hinn sterka Hervopnada øllum sijnum Herklædum a hver hann treiste / Matth. 4. So Diøfullenn hefur sialfur naudugur

bored Vitne um̄ hans Almætte og Guddoms Krapt/ þvi lÿsste hann medal aħara af Musse Skulkunar ſ rak̄ epter þm̄ Pale z hans Forunautū i marga Daga/ og hroopade: Þesser Menn eru Þioonar Guds hins hæd sta sm̄ boda ydur Veg Velferdarennar / Act. 16. Þanneg ak Diøfullenn sialfur ofan i sig allar Gudlastaner sinna Verkfæra. Og þegar þeir fleklu hinn H. og Rieklæla sÿnum Klædum/ og heingdu hann nakenn uppa Tried / þa hefur hann under eins afklædt Høfdingia-Dæmenn og Magtar-Vølldenn / og þau openberlega til Skodunar framleidt / Col. 2. hroosande Sigre yfer þeim a Krossenum. Og um̄ þennan Dom sem nu þanneg er yfer Diøflenum geingenn / sannfærde Guds Heilagur Ande Heimenn / ecke einasta þa Ogudlegu sem mættu þreifa a slÿku/ helldur og alla þa sem hann umsnere til Hlÿdnes Christo og giørde hønum Þioonustu-bundna/og þad sama verkar hann enn nu i Dag i Guds H. Orde/ þegar þad er hreint og klaart/ og med Alvøru nockurre og Røkseme kiendt og predikad/ þvi jafnvel þott ad Diøfullenn sie bundenn / þa lætur hann þo ecke af ad skioota sÿnum Ørvum a Guds Hernþar fyrer Christner Menn/fyrst ad vor Konungur hefur so miked Sig ur unned a Diøflenum/ og so Vegsamlegann Doom yfer hønum feinged / þa lætum oss ecke þa Skøm̄ henda ad vier yfergiefum Hertoga Lÿfsins/ enn gaungum i Sid med Fiandanum aptur/edur þionum hønum framveiges i Syndenne og Ogudlegu Athæfe a moote Samvitskunne / Verū minnuger þess Eids er vier soorū hinū lifanda Gude i Skÿrnenne/ ad vier jætudū hm̄ og øllum hans Stoormerkiū / enn afneitudum Fiandanū og øllum hans Svikū og Vielū. Ecke hefur Guds Sonur þenna dÿra Sigur unned fyrer sialfann sig: Þeirrar hæleitu Guddomsins Þrenngar Oraskanliga Rietklæte var fullnægt þ hina fyrstu Synd Diøfulsins/þegar hann var utsnaradur af Himne. Gud took Riett sinn af hm̄ fyrer sialfann sig i eilÿfum Kvølum/ fyrer oss synduga Orma og Guds Ovine er þesse fræge Sigur unnenn/sÿnu Lÿfe/sinne bitru Kvøl og Dauda hefur hin eilÿfa Giæska til þss kostad ad fæ Herleidinguna ad Herfange teked/Eph. 4. og oss Sigurenn giefed/med þssu dÿrmæta Lausnar gialde hefur hn̄ oss heilagann Anda afrekad / til ad kienna oss ad þeckia Synd-

Syndena/ad þeckia hid saña Riettlæte sm̄ er af Trune/z til ad endur nyia vor Hugskot/so ad vier giætum ef viliū Gude þiionad. Verum þvi eige so Opacklæter edur sialfum oss vonder / ad vier slockvum H. Anda/ 1. Tess. 5. med vssvikande Glæpū og Illgiordū i giegn vorum Frelsara sem oss hefur so dyru Verde keypta/og þar hn̄ hefur uthellt honum i vor Hiortu fyrst i Skyrneñe/sidañ Daglega nalægt i sinu H. Orde/ef vier forsmañ þ ecke/ þa seigiū ecke ad þad sie oss Omøgu legt Gude ad þocknast/ 1. Cor. 3. Þvi hn̄ kañ alla Hlute framar ad giøra eñ vier kuñū ad hugsa edur mæla þar sem hn̄ fiñur goodañ Vil ia. Þad er Slægd Diøfulsens ad hn̄ breiter vid oss eins og þr sm̄ Moi ses giørde fra sier inn i Canaans Land/þr søgdu illa af Landenu/ Num. 13. So breiter og Satan/ hvar sm̄ hn̄ hefur vaned Holldød a sinar Kræsingar/þ eru Skamer og Leste/ad hn̄ kallar þ Omøgulegt Gude ad þocknast/ þar hn̄ sie eiñ strangur Herra sem ad uppskiere þar hn̄ ecke sæde/ Luc. 19. Þad lygur þu Satan/ þvi fyrer utañ þ ad allt hvad vier giørum er ecke utañ Hálfverk sem Postuleñ vottar / 1. Cor. 13. og verdur þad so af Gude þeiged / Þa styrker Andeñ vorn Vanmætt seiger Paulus/Rom. 8. Og hn̄ bregdst alldrei þssū sm̄ bidia um̄ hn̄s Adstod/og allt hvad vier giørum gott/ ef so mætt nockurt heita/af þvi vier giørū/þad er hn̄s Verk i oss/ hn̄ verkar þad ad Guds Bodord eru eige þung/1. Joh. 5. Hvar fyrer? Þviad Elska Guds er uthellt i vorū Hiørtū fyrer H. Anda sm̄ oss er giefeñ/Rom. 5. Hañ giører Christi Ok sætt/og hn̄s Byrde lietta/Matth. 11. Hvar fyrer? Þviad Elskañ til Jesū yfervinnur alla Hlute/og þad er eins og St. Paall seiger: Eg forma alla Hlute þ hn̄ sem mig mattugañ giører Christū/ Phil. 4. I christelegu Lyferne er miklu meire Glede z Unadsemd/jafnvel i þssū Heime/helldur eñ i allskyns Fullsælu Veralldareñar/Eñ ef vier eige til þssa fiñū/þa velldur þ þvi/ad Vane Syndareñar er allt ofrykur i oss vordeñ / Keinū til fyrst og tøkū til ad beriast Kallmañlega / Sinum til hvert vier ei fiñū Adstod H. Anda/og þegar vier fyrer Guds Nad høfū yferunned/ hvad mun alls Efa skiedur ef vier leggiū nockurn Hug a vort Mal/ þa munū vier ecke vilia umskipta þott allur Heimureñ

Bode

Bode være/ og kalla Strydeð lytelsvert hia þeirre Glede er vier fikum i Vinattu Guds/og i godre Samvitsku/en þad mæ eige undandraga christen Madur. Tef ecke ad snua um til DRottens/seiger hin gamle Syrach. 5. Cap. og skioot þat ecke a Frest Dag fra Deige. Giorum oss vidskila Oguðlega Verolld þessa og hennar Athæfe strax sem Andenn kallar til vor af Openberingar Bookenne/seigande: Gangeð ut af henne mitt Folk/ad þier verdeð ecke Hlutkakande i hennar Syndu/og medtakeð af hennar Plagu/Apoc. 18. og þetta lætur Gud a hverium helgum Deige kunngiora fyrer vorl Hyrum. Þegar Loth fordum Daga tafðe ad ganga ut af Sodoma/þa took Eingellenn i Hond honum/og droo hann Nalfneigis Naudugann ut þadann / so ad hann ecke fyndest i Vælenu med odru / Gen. 19. O hversu opt tekur hin Naaduge Gud i Hond vera med Krossenum/ med Epterdæmunu/med hinu straungu Logmaal sins Hootunu/og dregur oss nauduga ut af vondre Verolldu þessare/ad vier ecke fyrerfarumst med henne. Loth beidde Leifis ad hann mætte bua i Zoar sem var nælæg Sodoma/ Gen. 19. en hann tafðe þar ecke leinge/hefur og ecke þorad sokum þess hrædelega Straffs/er kom yfer hinar Borgernar. Slyrt slykt hid sama Barn Guds/þegar þu ert einu sinne fyrer Guds Naad utgeingenn fra Heimenum/sem er riett ein Sodoma/ þa stadnæmst ecke i Nagrenenu/ þad er/ kappkosta ad deyda alldeilis hinar fornu Syrnder/Rek ut Ambattena/ Gal. 4. þad er syndumspillta Nattturu med Syne hennar/ vondu Vana/ad so miklu Leite sem þier er mogulegt. Drep hin gamla Mannenn/so ad Christur meige i þier lifa/ annars er hætt vid/ ad þott Zoar sie lytil/ þa kunne hun ad verda ad Sodoma fyrer Nagrennis Saker / og þig meige aptur langa til Kiotkatlanna i Egyptalande. Og hefe eg nu so talad um þtta þredfallt Embætte N. Anda / hvad eg hygg Guds Orde samhlioda vera/og under þui er falenn allur vor Christenndoomur/sem er i Fyrstu ad þeckia Syndena til ad yðrast. JEsu Christi fullkomna Riettlæte til þess ad trua ad oss verde hun fyrergiefenn. Og Doom Andskotans til þess ad afneita honum og ollu hans Athæfe/ og hanger þetta so hvert af odru/ad ekkert mæ annars missa/ef vor Christenndoomur a fullkomenn.

enn ad vera. Enn þu vor Gud sem rijkur ert af Naad/ kienn þu oss ad þeckia Synder vorar/ og ad ydrast þar af ollu Hiarta/ og nær þu reiser oss a Fætur aptur ur voru Duple og Osku/ med Trunne a þinn Eingietenn Son/ þa giør oss hinar fyrre Synder so leidar/ ad vier styggium vid þeim so sem annare Opeckt / enn kienn oss ad lifa Sparsamlega/ Gudrækelega og Riettferduglega i Heime þessum/ ad vier mættum Ostraffanleger finnast i Tilkomu JEsu Christi vors Fielsara/ og af honum innleidder verda i hid fagnadarsæla Lambsins Brudkaup. Gief oss þar til þinn H. Anda Naduge Fader / fyrer þann sama þinn Eingietenn Son JEsum Christum / AMEN.

Fimta Sunnudag epter Paaska.

Gudspialled/ Joh. 16. Cap.

OG JEsus sagde til sinna Lærisveina / Sannlega/ Sannlega seige eg ydur / hvøres hier bidied Fodurenn i mijnu Nafne / þad mun hann giefa ydur. Hingad til hafe þier einskis beded i mijnu Nafne. Bidied/ þa munu þier medtaka/ so ad ydar Fognudur sie fullkomlegur. Þetta hefe eg talad i Ordskvidum til ydar/ sa Tijme kiemur/ ad eg tala eige leingur i Ordskvidum til ydar / helldur mun eg kunngiøra ydur Opennberlega af mijnum Fodur. A þeim Deige munu þier og bidia i mijnu Nafne. Og eige seige eg ydur/ ad eg mune bidia Fodurenn fyrer ydur/ þviad sialfur Faderenn elskar ydur / af þvi þier elsked mig / og trued þad ad eg sie af Gude utgeingenn. Eg em af Fodurnum utgeingenn/ og komenn i þennann Heim. Eg fyrerlæt og aptur þennann Heim/ og fer til Fodursins. Og hanns Lærisveinar seigia þa til hanns: Sia / nu talar þu berlega/ og mæler øngvan Ordskvidu. Nu vitum vier / ad þu veist alla Hlute / og þu þarft eige ad nockur spyrie þig. Fyrer þad truum vier / ad þu sierst af Gude utgeingenn.

Exordium.

DROTTINN Gud þinn er Eitt Fortærande Elldur sagde Moyses Fordum Daga vid Israels Sonu / Deut. 4. Hvgda mætte Eirn Aumur Syndare þyckia / sem eckert annad giører enn ad forþiena Daudann / ad koma þrammi fyrer sa Dyrdarfullann / sa Ognarligann Gud / hvers Reide ad brenn-

ur

ur yþer þeim ſem hañ hatar allt til nidſta Helvijtis / Devt. 32. Hverneg mun Eitt Hælm:Stra / Ein Vatns:Boola kuña ad bwa vid ſvoddañ eiñ Fortærande Elld / þo ſkulum vier fram fyrer hañ koma / þvi hver vill dyllaſt fyrer hañs Auglite? Nu þeott ad þad Vitañlegt ſie ad vorar Synder adſkille millum vors Guds og vor / Eſa. 59. Þa kroopade þo Fader Myſkunſemdañ: Komed til myñ aller þier ſem Ervided og Þwnga ered hlaader / Eg vil Endurnæra ydur / Matth. 11. Hvar fyrer þeott ad Gud ſie Eiñ Fortærande Elldur / ſem Paulus ad Ordi kiemſt / Hebr. 12. Þa meigum vier lata þad um oſs ſatt ad vera er hañ ſkrifar Gydingum til i ſama Brefe og ſama Cap. Þier erud komner til Fiallſins Zion / og Borgar Guds Lifanda Jeruſalem hiñar Himneſku / og til margra Þuſunda Englañа / af hvertu vier ſiaum hvad mikid oſs er veitt i Chriſto JESV DRottne vorum / ad vier ſem fiærre vorum / hvorra Iedur ad voru æn Guds i Heimenum / Eph. 2. Vier erum fyrer hañ vorder Guds Heima:Meñ / og vor Borgar:Riettur er a Himnum / ſo ſem Paall ſeiger / Phil. 3. Eñ med hvertu Moode faum vier þa Saurugar Mañeſkiur helſt nære komed þeſſum Guddoom ſins Dyrdar:Klooma ſem ad byr i þvi Kioofe ſem eingeñ fær til komeſt / 1. Tim. 6. Þad ſkiedur i hañs H. Orde og Sacramentunum / eñ ecke ſijdſt i eiñe Audmiwkre Chriſtens Mañs Bæn / þar hiñ Veſæle talar vid hiñ Volduga / hiñ Lyfelauſe vid Doomarañ / Þrælleñ vid Herrañ / Eiñ Syndugur Ormur vid Himens og Jardar Skapara / So ſem þa Madur vid Mañ talar og Eiñ Vinur vid añañ / Exod. 33. Hvar eiñ Harmþrongeñ og Sundurkrameñ Aande þreinger ſier i giegnum Skyeñ med Ouñræſlegum Andvørpunum fram fyrer Guds Tignar Stool i Himnenum / og verdur af hønum Bænheyrdur / ſo ad Himnarijke lijdur Ofrijke / Matth. 11. Og til þeſſa Samtals bijdur oſs nu hier i Dag Eingell hiñs mykla Raads / þar hañ ſeiger hier i Gudſpiallenu: Sañlega ſeige eg ydur / Hvers þier bidied Fødureñ i mijnu Nafne / þad mun hañ giefa ydur. Eñ hier er nockur Vande a B. M. ſem er ad vier høgum ſo Bæneñe ad vier ſieum viſſer um Bænheyrſluna / og fiñum til heñar (þvi hañs Fyrerheit bregdaſt alldrei) Og þvi vil eg nu tala nockud þar um a þeſſu Stundarkorne / hverneg Bæneñe eige hættad ad vera / og er ſierdeilis i þvi Tvent ad athuga / Sem er / 1. Ad hun ſie Heit og Alvarleg / 2. Ad hun framkome af Trwudu Hiarta.

Eñ hañ ſem alla Hlute kañ framar ad veita eñ eg kañ fyrer ad mæla / Hañ ſtyrke oſs hier til med Naad ſijns Anda fyrer JEſum Chriſtum / AMEN.

Utleggingeñ.

ÞEgar vier vilium offra Gude Bænum voru og Þackargiørdum / þa hugleidum fyrſt allra / hverſu ſkielfelig Nafign þad er / ſem vier komum fyrer / ſem er Konungur Konungañа og DRotteñ DRottnañа / 1. Tim. 6. Sa ad er allrar Verallldareñar Domare / Gen. 18. og i hvers Auguñ ad Himnañа Himnar ecke eru hreiner / Job. 15. So langt er fra þvi / ad nockurt Saurugt meige nærre hm koma / þegar hñ reidur er / eñ vier

eru nu

erum aller so sm̃ sa Ohreine/ seiger Esajas/ 64. Cap. og jafnvel vort Riettlæte er so sm̃ nidlags Fat. Hvad helst sm̃ ad snerter þetta Fiall/ þad skal Dauda deyia/ þar skal eingeñ Hønd snerta þ/ añars skal þad grÿtast edur i Hel skoted verda/ hvert helldur þ er Madur edur Kvikinde sagde DRotteñ fordũ vid Moisen/ under þad hn̄ utgaf sitt H. Lögmaal a Fiallenu Syna/ Exod. 14. So hrædeligt/ so Ognarligt er hañs Tignarvallde þegar hn̄ vill þad syna. Nu villium vier seigia ad hn̄ sie blÿdkadur þ Sonarens Forþienustu sm̃ satt er/ eñ þss er ad giæta Br. M. ad þm̃ einũ mun hañ bÿdlega taka/ sem fyrer Christi Blood fram koma/ eñ þm̃ einũ mun Christi Blod & hñs Forþienusta þar til gagna/ sm̃ heñar leita med Angrædu & sundurknosudu Hiarta. Læt þier þvi til Hugar koma syndugur Madur / þegar þu fellur fram fyrer Gud i þÿnũ Bænastad/ hvilÿkur Hæske þad sie ad koma nærre þessum breñanda Ellde/ nema þu adur so tilreiddur sierd/ ad þu fær hn̄ slocktañ med Tarũ þÿns Hiarta. Þegar þu hefur nu Jhugad hvilÿkur ad Gud sie/ & hversu reidur syndsamligu Athæfe/ þa athuga hvilÿkur ad ert sialfur þu/ Molld & Aska so sm̃ Abraham sagde/ Gen. 18. Gieteñ og fæddur i Syndeñe/ Ps. 51. Og af Natturuñe til Reideñar Barn/ Eph. 2. Ad sonu Endurfæddur i Skÿrneñe þ Christi Blood og Guds Vinur kalladur. Eñ hversu opt hefur þu nu rofed þiñ Skÿrnar Sættmaala/ og ecke loked þÿn Sære hinũ allra Hædsta/ þu hefur vered bueñ til ad giora allt þ s hn̄ hefur bañad/ & nærsta tregur til ad fram̃kvæma þad hn̄ boded hefur/ og hafe Guds Naad verkad nockud gott med þier/ þa hefur þ þo af þiñe Hende vered Ofullkomed/ og gietur eingañ Veg eñ stadest i hñs Auglite sm̃ er fullkomeñ og heilagur/ so langt er fra þvi ad þad meige sambioda þvi illa s þu giört hefur/ edur afplana þad/ þvi þu giorder þo eckert añad eñ þad þu atter ad giora Luc. 17. Og er þo vel ef þad so er/ þegar þu hefur hvad bestur vered/ eñ reikna nu upp med sialfũ þier allt Ydiuleyse i Guds Vÿngarde/ alla Hiegoma þanka/ öll Onytiu Ord fyrer utañ Stoorglæpena/ Ogudlegañ Verknad/ Ord og Hugsaner/ og þott ad Guds Reide & hñs Domur sie eñ nu ecke felldur yfer þÿnar vidurstyggelegar og Klæktafullar Athafner /

þa

þa er hn̄ ecke þier lijkur þott hn̄ sijne þad og þeige/ Ps. 50. Helldur er þad anadhvert ad hn̄ med Þolen̄mæde sin̄e vill draga þig til Yðrunar/ Rom. 2. Ellegar og ad han̄ lætur þig vaxa til Kornskierutijmans/ þar til þu asamt hinu Illgresenu verdur upphøggven̄ og i Elld kastadur/ Matth. 13. Til ad giallda hønū þar/ med eilijfum Pijslum/ þad sm̄ þu ecke villder luka hønū hier i Nꝛadenne med Angre þijns Hiarta/ og Aflæte vondra Verka a medan̄ þar sagdest en̄ þa i Dag/ Ebr. 3. Ber nu allt þetta saman̄ vid hans Guddoomlega Nꝛatign/ nær þu villt bidiast fyrer/ hversu hn̄ er volldugur en̄ þu vesæll/ han̄ heilagur/ en̄ þu allur i Synd/ hn̄ hrein̄ en̄ þu hefur saurugar Varer/ Og þegar þu þta gier er med Athygle nockurre/ þa er lijklegt ad þier mune helldur en̄ ecke renna i Skap vid sialfan̄ þig/ ad þu syndugur Ormur hefur so moodgad hn̄ a hvers Fotskør þu liggur/ og Valld hefur til ad spyrna þier med Lijfe z Saalu ofan̄ i eilijfan̄ Elld/ Matth. 10. Og framar þssu/ þa hugleid hn̄s Giæsku vid þig fram̄komna/ þviad þu Ottast alleina hn̄s Magt og Vellde/ þad er Þrælsotte ein̄ er jafnvel Dioflarner hafa og skielfast þar af/ Jac. 2. En̄ þott hn̄ sie ecke Onijtur Man̄enū sm̄ alltijd a apturkvæmt til Guds/ ef hn̄ ydrast z er i þvi øllu betur vared en̄ Diøflun̄/ þa er han̄ þo ecke einhlijtur til Saaluhialpar/ þvi Men̄ eiga ecke einungis ad Ottast Gud/ helldur ad elska han̄ ein̄eg/ og kiemur Otten̄ hellst af Ihugan hn̄s Mꝛaktar z Riettlætis/ en̄ Elskan̄ af Tilfin̄ingu hn̄s Giæsku. Vilier þu þvi audmykia þig fyrer hm̄ ut af Hiarta i Bænen̄e/ þa lat þier i Hug koma hvilijkur þu varst þegar þier var kast ad in̄ i Heimen̄ so sem ødru Hræ / I Andlegan̄ Mꝛata daudū i Vppruna Syndenne / og hverneg han̄ hefur þig med Vatne og Anda Endurgieted i Skijrnen̄e / Joh. 3. Til einar lifande Vonar/ 1. Pet. 1. Og giort þar vid þig Saattmaala goodrar Samvitsku / 1. Pet. 3. Eg vil eige fa mier þad til Orda hversu ad han̄ goodur er/ og ad hn̄s Mijskunseme varer Eilijflega / Ps. 118. Og ecke Einasta fæder allar lifande Skiepnur/ Ps. 145. helldur og Man̄en̄/ hver ed af sialfum sier til er hin̄ allra verste og Opacklætaste af øllum Guds Handaverkū sm̄ hn̄ er yfer skipadur. Og þott ad vier allt þetta heimtū af hønum/ so

 sem

sem med Sinnisskylldu / og moglum þegar nockud kann ad bresta / þa minn-
est hann ecke a vorar Illgiørder / ecke a þa Glæpena sem ad hans Eingietenn
Son Kvaled hafa / helldur a sijna miklu Myskunseme sem vered hefur i
fra Upphafe / Ps. 25. og minnstur Forþienustu Sonarens / hveria Synd-
arenn þo marg opt forsmaaer / og svipter oss ecke i burtu midt i voru O-
gudlegu Athæfe / til þess ad hann fæe dreiged oss til Ydranar / ja / sparar
margann þann sem hefde forþienad ad eiga Saalu Fielag med Core
Datan og Abiram / hveria Jordenn svalg i sig lifande / Num. 16.
af þvi þeir forsmaadu hanns Bodord. Lat þessa Dumrædelega
Giæsku þijns Skapara smellta þitt Hiarta / nær þu kiemur fram
þ hann ad bidia þier Fridar af hønum er þu so stoorkostlega hefur til
Reide reitt / og Daglega moodgar / og hallt þad fyrer vijst ad þu mun
er Erindeslaus fara / um hvad hellst sem þu bidur / nema þu fyrst
af Alværu bidier um Kvittun Syndanna / þvi hier um maa eg seigia
þad sem hann sagde er blindur var borenn og Jesus læknade / Joh. 9.
Eg veit ad Gud bænheyrer ecke synduga / og meinte hann þar med Heid-
ingia og Ogudliga Menn. Enn hvad skulum vier segia? Þar er eingenn
Christenn so heilagur ad hann sie ecke Heidingium verre / nema hann
þigge Kvittun Syndanna af Gude med sannre Ydran / þvi hann veit Vegenn
til Lijfsins og geingur hann ecke / Luc. 12. Drottenn hafde þann Formaala
fyrer þeim Naalfvisna er þaade Heilbrygde Lijkamans af hønum : Þier eru
þijnar Synder fyrergiefnar / Matth. 9. Enn miklu sijdur meigum vier
odlast Lækning Saalarennar nema vorar Synder verde i burtu teknar. Og
þessar Hugrenningar ættu nu ad bleita vort Hiørtu fyrer Gude / þegar
vier offrum hønum vorum Bænum / so ad ecke hende oss þad sem David bid-
ur hinum Ogudlega / Ps. 109. Ad hanns Bæn verde ad Synd / hvad þo
man Efa skiedur / nær vorar Bæner eru eige nema Flapur Munnsins / og
ecke af Root Hiartans. Eg vil eige um þad tala hvada þørf ad Syndar-
enn hefur a ad bidia Gud. Vitum vier ecke ad allar vorar Lijfs og Saalar
Heiller þær hanga alleina af hanns Myskunseme? Hvad er Madurenn?
ein Vatnsbola / ein Gufa er stest um stundarsaker z hiadnar sijdann / Jac.
4. Enn hve mikla Naaska er þesse Vatnsbola / þesse Reikur underorpenn?

þar

Þar er ecke so vesæl Skiepna i Heimenū/ ad eige kune hun ad vinna oss Mein/nema Gud sæe þ Rꝍde voru: Ein Myfluga kan ad taka af oss Lyfed/þad vier Eitum og Dreckū kan ad sælga oss ef til vill/ eñ hvad viliū vier þa tala um̄ hina mꝍgtugu Ovine Sælna vorra/ Diøfullen̄ sem er þusund Viela Smidur/Heimen̄ sem er hans Eyrendsreke z vort eiged Holld/hvers Gyrnder ad i moote Sꝍlunne strijda/1. Pet. 2. Hver-neg kunnū vier þessum ad veriast nema med Bꝍnenne? Vier skulū þad a hinum Bꝍnarlausu/ hveria Gud hefur yfergiefed i frꝍleitt Sinne/ og einskis svijfast ad giøra Gude a moote/sleppande Taumnum vid And-skotan̄/Heimen̄ z sitt eiged Holld/leifande þvi sijnar Gyrnder ad rꝍkia/ Rom. 13. Þar til þr munu um̄ sijder af þvi Skadsemd/ja/eilijfa For-erdꝍming uppskiera/ Gal. 6. Og þvi munde Endurlausnaren̄ leggia so rijkt a vid sijna Lꝍresveina um̄ þetta Hlut/ hefde han̄ eige vitad ad þr mꝍttu ecke þss an vera ad bidia. Vaked og bidied so ad þier falled ecke i Freistne/Matth. 26. Og aptur/Vaked og bidied þvi þier vited ecke nær Tijmen̄ er/Marc. 13. Nu kan̄ einhver ad þeinkia/Eg giet ecke ydrast Syndanna/ og ecke rꝍkelega eda heitt beded/ nema Gud giefe mier þ/og verd eg þad af hm̄ med Bꝍn ad þiggia i fyrstu/eñ þa er eg syndugur kalldur og hardur og i allan̄ Mꝍta illa skickadur til ad bidia Gud/allt kan̄ þta satt ad vera/eñ seig mier christen̄ Madur/giefur þu ydrast þess er þu tilgiører Møñunum? Vijst giefur þu/ þad sꝍ Men̄ iafnvel a mørgū Skꝍlk/ad hn̄ ydrast epter þegar hn̄ er buen̄ ad fremia Glꝍpen̄/ þvi skyllder þu þa ecke lꝍta þig angra þ þu hefur Gude a moote broted/ef þu nenter einhvørn Tijma ad hugsa um̄ framferde þitt og Guds Riettlꝍte. Giefur Storbrota Maduren̄ beded Konungen̄ um̄ Lijf sitt? Edur sa Hungrade um̄ Mat? Þad giefa bꝍder þeir/og þad af Alvøru/iafnvel med grꝍtande Tꝍrū/hvad mun þvi vallda/ad þu giefur ecke beded hin̄ Almꝍttuga Gud þan̄eg? Þad gꝍtu þo Heidingi-iar/þeir Tꝍruduft fyrer sijnum Afgudum þegar Hungur edur Drep-sott þrijste þm̄ þar til/ so ad Livius skrifar/ad iafnvel þeirra Høfd-ings-Kvinnur hafe soopad Godahofen̄ med sijnum Hꝍrlockum/med vid-lijkre Atferd/ þott Olijku sie saman̄ ad iafna/ so sem̄ þegar hin Ber-

synduga kraup ad JEsu Footum/og þvode þær med Tarum sijnum/ og þerrade þær med Hærlockunum / Luc. 7. Nu er oss Christnum Mönnum i slijku öllu befur vared/ þar vier hofum medteked heilagann Anda i Skijrnenne/ so ad eg þore ad seigia / ad þar er eingen til Vits og Ara komenn/ hvers hiarta ad Guds Ande hafe ecke einhvern tijma / ja/ opttlega snert og skored med Þeckingu Syndanna & sijns eigenn Overdugleika / enn hvad velldur þvi ad hier er ecke meira af vorded hia sumum? Þad ad vier hyrdum ecke umm ad foostra Andann med Bænenne / miklu helldur slöckvum hann med Ogudlegum Þaunkum/so hann fær ecke Rum i oss þeirra Hluta vegna sem honum eru so gagnstæder / og hann hefur Andstygd a/ Agyrnd/ Ofund/ Heipt/ Natur/ Loste Drambseme/ Elskann til þessa fallvallta Heims / og þvilijker Gester sem hann vill ecke eiga Samsæte med / enn vier höfum einga Vidleitne a ad rijma ut ur Hiarta voru/ hvad þo mörgum Heidingia hefur tekest ad miklu Leite/ ecke var Hundrads Höfdingenn umskorenn so Menn vite / og þo verkade Gud Audmyktena og Truna i hans Hiarta / ja þvilijka Tru sem ad Höfundur Truarennar ecke hafde funded i Jsrael/ Enn hvern Vitnisburd hafde þesse Madur afÖlldungum Gydinga? Þad seiger oss Lucas/ Cap. 7. Verdur er hann þess (sögdu þeir) ad þu veiter honum þad þvi hann elskar Þiod vora/ og hefur vora Samkundu uppbyggt. Ecke var Cornelius skijrdur þegar hans Bæner og Ölmusugiörder stigu upp fyrer Gud / Act. 10. Sia hier hversu reidubuenn ad Gud er til ad hialpa godum Vilia/ læt vera ad þijn Bæn sie köld i fyrstunne/ meinar þu ecke ad Gud þecke ad Mannsins Þankar eru vonder i fra Barndome/ Gen. 8. Enn læt hann finna Viliann hia þier/ sijn honum ad þu hafer Astundan til ad bidia/ & vert þess fullöruggur ad hann mune hialpa þier med Nad sijns Anda. Heidenn var hin Canaaniska/ Matth. 15. samt þreikte hun med Bænenne vid Jesum/ eige hefur hun teked þad af sialfre sier/ enn þad Ord stendur stödugt seiger Postulenn/ 2. Tim. 2. Gud þecker sijna/ hann þeckte Hiartans Girnd hennar & Epterlaungan/ & þvi hefur hann hialpad henne til ad strijda vid sig/ örvænt þier ecke slijkrar Miskunar af honum þar þu ert hans Barn vordenn & Christo innplantadur i Skijrnenne. Þu seiger/ eg villde

villde giarnast af Alvøru beded giefa. Seig mier/ hefur þu beded Gud um̄ ad hialpa þier til ad bidia? Þu seiger ja / eg hefe beded / en̄ eg mꝏ spyria/ hvad opt? hvad marga Daga? Vikur? Mꝏnude? Ar edur hver su opt a Deige hefur þu beded: hefur þu preitt vid Gud med Bꝏnekꝏ? hefur þu kostad til þess øllu Sꝏlar z Lyfs Kroptū ad bidia? Vera mꝏ ad so sie/ en̄ eige true eg þvi ad þu siert þa ecke Bꝏnheyrdur/ z fin̄er þu ecke til þess / þa er ad visu nockurs Abóta vant/ af þvi sem̄ þu ꝏtt til ad leggia/ þviad ef hin̄ rꝏnglꝏte Domare sem̄ JEsus tekur Dꝏme af hia Lucam Cap. 18. Ef hn̄ liet þo sigrast af Eckiun̄ar Bꝏn til ad giøra hen̄e riett/ þa giør þu ecke Fødur Myskunsemdan̄a/ z. Cor. 1. þan̄ Orietl/ þ þu ꝏtler ad hn̄ sie hardudigre en̄ þesse Gudlause Madur var. Minn Tijme er en̄ þa ecke komen̄/ en̄ ydar Tijme er jafnan̄ til reidu sagde Lausnaren̄/ Joh. 7. Maduren̄ er nockud grunsꝏr til þess ad skigniast i Vnderdiup Guds Leindar Rꝏds/ edur ad þeckia Tijma z Nenkugleika sem̄ Faderen̄ hefur i sin̄e Nende/ Act. 1. Þu seiger/ Drotten̄ ban̄ade syn̄u Lꝏresvein̄ ad bidia mergū Ordū eins z Neidingiar/ Matth. 6. þ giør de hn̄ blessadur til ad vorkyn̄a þier z mier/ þvi hn̄ visse ad hiarta Man̄s er frꝏsnued Gude en̄ fust a Niegoman̄. En̄ ecke mis þocknast hm̄ langar Bꝏner/ þꝏr sem̄ af truuduNiarta framkoma/ þess vegna var hn̄ og sialfur allar Natur a Bꝏn̄/ Luc. 6. Þar þ seiger og Lucas 18. Cap. ad hn̄ hafe framsett þessa Epterlykingu um̄ Doomaran̄ til þess/ ad hm̄ byriade sdugkega ad bidia og ecke Tomlꝏtū ad vera. Eg seige ecke helldur ad þu skuler so miøg leinge i einu bidia/ þvi Jllska Man̄legs Niarta þoler þ ecke/ en̄ bid þa þess optar/ og heiter þ samt sduglega ad bidia. Þu seiger/ Eg fꝏ eige vid þvi giort ad mier fliuga i Nug marger an̄arleger Þꝏnkar nꝏr eg bid/ þ er illt/ Bid Gud ad taka slykt fra þier/ ad ecke verde þyn Bꝏn ad Synd/ þvi soddan̄ er ad vanhelga hina bestu Guds Þionustu. En̄ seig mier/ þegar þu lydur Nungur og Þorsta / edur hefur Brest a Lykamligū Mun̄i/ giefur þu þa ecke beded so ad þu ecke um̄ an̄ad hugsꝏr? Ad visu giefur þu/ en̄ tru þu mier/ ad hid sama munde verda ef þu lieter þig hungra z þyrsta epter Riett lꝏtenu/ Matth. 5. hvad þu munt brꝏdlega ødlast/ ef þu af Niarta ran̄

 sakar

sakar hversu stooran Skort þu hafer a þre Hroosan/ sem fyrer Gude gyllder / Rom. 3. Og hver sem ad þessu Veikleika er undervorpen/ hm̄ vil eg rꝍda til ad bidia helldur opt ar eñ leinge i einu/ þvi nockud af slikꝛu kan̄ ad Orsakast af Skapsmunū/ sem ecke er so hægt vid ad giøra/ jafnvel/ þott Guds Kraptur kuñe alla Hlute ad verka i þeirra Breiskleika sem hn̄ af Hiarta Ottast/ og eingeñ Efe er a þvi/ ad sa sem elskar Gud umfram alla Hlute/ han̄ hefur Ynde af þvi ad tala vid hn̄ i sinū Bꝍnū/ z þarf ecke storū ad þvinga Nattuꝛuna þar til/ þegar hn̄ hefur fyrst eignast Elskuna a Gude / z hn̄ kan̄ alldrei ad vanta Orsøk til ad bidia Gud/ Elskan̄ miñer hn̄ a sierhvern Guds Velgiørning til þackꝛlætis/ a sin̄ eigen̄ Vanmꝍtt til ad bidia um̄ Hialp/ a sinar Synder til ad ydrast þra/ og a Guds Dasemdarverk hønū til Lofgiørdar/ svo ad þott ecke hafe hn̄ langar Bꝍnagiørder/ sem og kan̄ skie eige leife sumꝛa Mana Vm̄svif og Anrike / jafnvel þott eitt ꝍtte ad vera Naudsynligt/ Luc. 10. þa samt bidur hn̄ Oaflꝍtanliga/ z er þolugur i Bꝍneñe epter Pode Postulans/ Rom. 12. Hver þegar hn̄ Iklæder Riett-truad an̄ Man̄ Guds Herskruda/ Eph. 6. þa giefur hn̄ hønū þessa Yferhøfn ad Endingu/ seigiande/ med allre Bꝍn og Fyrerbeidslu/ bidiande a hverium Tyma i Anda/ z verande ꝍrvakrer til þess sama med øllu þolgiꝍde. Og er nu so ut-talad um̄ þ Fyrra er eg hiet a ad minast. Eñ þad Sydara epterfylger med faam Ordum af ad seigia.

Ecke þyrfte Riett-Christen̄ Madur añad til þess ad taka fra Sꝍlu siñe allan̄ Efa um̄ Bꝍnheyrsluna/ helldur eñ þesse blessud Ord er vor Endurlausnare hier talade til siña Lærisveina: Hvers þier bidied Fødurenn i mynu Nafne/ þad mun hn̄ veita ydur: Eñ fyrer þvi ad JEsus talade þetta til siña Astvina/ hverium hn̄ gaf þan̄ Vitnisburd/ ad Faderen̄ elskade þa af þvi þeir elskudu sig/ Joh. 16. þa kyñe Syndaranum/ sem Daglega reiter Gud til Reide/ ad fliuga i Hug/ ad þetta blessada Fyrerheit næe ecke til syn/ þvi ad hn̄ sie þess Overdugur/ Eñ eg mun framveiges syna / ad þad øllum þeim tilheyrer er han̄s leita med angrꝍdu Hiarta/ øllum þeim er han̄ bidia i Anda og Sanleika/ Joh. 4. Øllum þeim sem eru stadfaster i Bꝍneñe/ Rom. 12.

Eo

So sem eg nockud umtalade i hinum fyrra Parte Rædu minar. Þad kiener JEsus siälfur oss / er hañ sagde i Bænene til sijns Himneska Fodur fyrer Læresveinunum: Eg bid ecke einasta fyrer þeim/ helldur og fyrer þeim sem fyrer þeirra Ord munu a mig trua/ Joh. 17. Guds Sonur kom ecke i Heimeñ til þess ad kalla Riettlæta helldur synduga til Ydrunar/ Matth. 9. Þvi vill hñ allar ydrande Mañeskiur Bæn heyra/ og hvad meira er / ad þar er meire Glede i Himnenũ yfer einum Syndara sem Ydran giører/ helldur eñ yfer nyju og nijutijgu Riettlæt- um/ Luc. 15. Ecke hømludu Syndernar Hórkonuñe sũ Judar villdu grijtt hafa/ ad fa þra Kvittun hia Guds Syne fordũ/ er hñ sagde vid hana/ So fordæme eg þig eige/ far burt og syndga eige framar/ Joh. 8. Ecke bægdu Syndernar Tollheimtumañenum fra ad gānga Riettlætare heim aptur i sitt Hus / helldur eñ Phariseeñ / Luc. 18. Ecke leit JEsus til Synda hiña añara Tollheimtumañaña og Ber- syndugra/ ad hañ ecke þar fyrer æte og drycke med þeim / Matth. 9. Hvar fyrer? Af þvi þeir ydrudust Syndaña. So er þad nu vijst/ ad Syndeñ giefur ecke hindrad Bænheyrsluna/ þegar hun er sam̃tud fyrer Ydranena/ og afþveigeñ fyrer Forþienustuna/ þvi þad Ord blijfur æf- enlega stødugt: Hvern þañ sem til mijn kiemur/ vil eg ecke fra mier re- ka/ Joh. 6. Nu þott ad þessu sie so vared Br. M. þa eigum vier ad giæta ad/ hvar um̃ vier bidium/ ef vier vilium ad Trueñ sie bygd a hinum rietta Grundvelle/ og ad vier ecke bidium af Gude þeirra Hlu- ta sem añadhvert i siälfum sier eru Oleifeleger edur oss skadsamleg- er/ so ad vier ecke reingium Sañsøgle Guds / þott vier ecke bænheyrd- er verdum/ nær vier þañeg bidium. Þad sem vier eigum um̃ ad bid- ia/ er añadhvert Lijkamlegt edur Andlegt. Um̃ Lijkamlega Hlute eigũ vier med Fororde ad bidia/ so sem vier opt lega heyrt høfũ/ þad ber til þess/ ad vier ecke vitũ hvers vier eigũ ad bidia/ vier meigum og ecke alls þss bidia af Lijkamlegũ Hlutũ sũ Hollded edur Lijkameñ heimter/ Riett er ad bidia um̃ Heilsu og Heilbrygde / Føt og Fæde/ Vernd og Vard- veitslu fyrer Lijkamlegum Ovinum vorum/ Lucku og Framgang i voru Erfvide/ þviad allt þta a ad skiliast under Daglegu Braude i Drott-

enlegre Bæn / eñ um̄ allt þetta a med Fororde ad bidia / þvi jafnvel þott ad ecke sie þad lagt til hinar fioordu Bænareñar/ þa stendur þar þo strax fyrer framañ: Verde þiñ Vilie so a Jordu sem a Himne/ so ad ef hinū gooda Gude sem veit hvad oss er ꝥ bestu/ ef hm̄ þocknast ad vier skulū hafa nockurn Brest a þssu/ a Heilsuñe/ a Daglegre Atvinnu/ ef vier hliootū Oriett ad lijda og vera Forsvarslauser i Heimenū / þa eigū vier samt eingañveigeñ ad efast um̄ Guds Trufeste/ þvi hñ hefur æn Efa heyrt vorar Bæner/ þar eckert hender oss æn hñs Vilia/ og komande mun hñ koma og ecke tefia/ Hab. 2. Og þta a ad vera Grundvollur Truar vorrar þegar a mote blæs/ þvi ef vier viliū i þvi Bæn heyrder verda/ ad hñs Vilie verde a oss so sem i ollu odru/ þa eigū vier ecke ad vankreista þvi ad vier sieū bænheyrder þott oss nockud vante/ og ꝥ þss sijdur ad værū vier æn Typtunar / hverrar aller eru hluttakande vordner so sem Paulus seiger/ Heb. 12. hñ meinar Guds Viner) Þa hefdū vier Orsok til ad efast um̄ hvert vier værum af hm̄ elskader edur eige/ þvi hvern þañ Son sem hañ elskar þañ agar hañ. Paulus seiger eñ apftur ad vier værū aumaster allra Mañа ef vier trydū alleina a Christū i þessu Lijfe/ 1. Cor. 15. Eñ eg vil þvi vidbæta/ ad vier værū og allra Mañа Heimskaster/ ef vier elskudū Gud alleina ꝥ þessa Heims Velgeingne/ eins og hañ hafe ecke þusundfiñū betra tilbued þeim sem hñ elska/ 1. Cor. 2. Þar er ecke nema Svikræde a þeim Hædunū sagde Jeremias vid Juda / Cap. 3. talande um̄ Skurgoda Hofeñ / og so er þvi vared um̄ Velgeingne þssara Tijma/ þegar hun geingur sm̄ hædst/ þa er hun a stundū eige nema Svik z Pretter/ hverta þo margur Dære giorer ad sijnū Gude/ edur ad missa Koste/ þr sm̄ Gudhrædder þykiast vera/ elska hiñ sañа Gud alleina ꝥ þa Hlute sm̄ hñ jafnvel giefur Ovinū sijnū/ og verda þm̄ Orsok til eilijfrar Glotunar sm̄ ꝥ misbruka / þar fyrer ottast eg ad þr sm̄ alleina elska Gud fyrer slijka Hlute/ ad þr elske hñ ecke riettelega/ jafnvel þott hañ eige fyrer allar sijnar Gæfur ad elska/ eg veit og hverge i Ritninguñe boded/ ad Meñ skule bidia um̄ mikeñ Veralldar Aud/ edur Metord / og allra sijst um̄ Fall edur Slis Ovina sijña/ er margur Heiptrækur vurder þo meir eñ stoora Fiesioodu/

sam

sa/kostar øllu þvi hñ a til ad svala Giede sÿnu a þm̃ hñ hafar. Mik lu helldur sie eg ad Gude fiell vel i Gied Bæn Salomonis/er hñ beidde hañ um̃ Speke til ad dæma Foolked med. So veit eg nu hverke leyft nie boded i Guds Orde/ad bidia um̃ þvilyk/og ecke er þad i hiñe stuttu eñ þo fullkomnu Bæn sm̃ Drottem̃ hefur oss epterlæted: Gief Oss i Dag Vort Daglegt Braud/þad er hañs Atkvæde/hvad Paulus best utleggur/1. Tim. 6. Nær vier høfñ Fæde ꝛ Klæde/þa verum ænægd-er þar med. Miklu helldur sie eg hitt boded / ad Meñ eige skule vera Hugsiuker um̃ hvad þr skule eta edur drecka/edur hveriu vier skulũ klæd ast /- þviad vor Himneskur Fader veit ad vier høfum alls þessa Þørf / Matth. 6. Ja/ad vier skulum leita fyrst Guds Rÿkis og hañs Riett-lætis / þa mune oss allt gott til leggiast/ þvi eigum vier ad trua / þvi Gud kañ ecke ad liuga/og gyrnast eige framar/vilie Gud veita oss mei ta / þa tøkum þad med Þacklæte / og brukum so ad vier sieum rÿker i goodum Verkum epter Postulans Bode/ 1. Tim. 6. Og sa sem nu bidur Gud um̃ Tÿmanliga Mune / hañ hafe þetta fyrer Grundvøll Truar siñar/og þeinke under eins til þess er Jacob skrifar/Þier gyrn-est og þier hafed þo ecke/ þier øfunded og metest/ og megned þo ecke ad hreppa/þier striided og beriest/og hafed þo ecke af þvi þier bidied ecke/ Þier bidied/ og fæed þo ecke af þvi þier bidied illa til þess ad þier haf-ed til ad kosta uppa ydvarn Munad/Jac. 4. Hvad hinum Andligu Gafunum vidvÿkur/ Truñe/ Voneñe/ Poleñmædeñe/Kiærleikanum og ødrum goodum Dygdum sem þar af sprettta/ þa eigum vier þeirra ad bidia æn Forords/Hvar fyrer? Þviad þar af mæ allañ Efa draga ad þær eru Gude þacknæmelegar / þad er Vilie Guds ydar Helgan seiger Paulus/ 1. Tess. 4. Eñ vor Helgun giefur ecke framkvæmst nema fyrer H. Anda / þar fyrer hver sem vill heilagliga og Christe-lega lifa/ hñ bidie Gud af øllu Hiarta um̃ siñ Anda/ og true Ordum Frelsarans æn allrar Efaseme/ er hñ sagde: Ef ad þier sem vonder erud/ kuñed ad giefa Børnũ ydar goodar Gafur/ þvi mun ecke Fader miñ Himneskur giefa þm̃ heilagañ Anda er hñ þar um̃ bidia/ Luc. 11. Hier um̃ talar so Jacob Postule/Cap. 1. Eñ ef nockur af ydur þarf

Skynsemdar vid/ þa bidie hann Gud/ hver ed giefur ollum Einfæglega/ þ
telur ecke epter/ og mun hm̃ giefed verda/ Enn bidie hann i Trunne/ efande
um̃ eckert. Hver er þesse Skynseme er Jacob talar hier um̃? Þad er a
þm̃ Hlutũ er hann framann til i sama Cap. eggiar christna Menn a/ feig-
iande medal annara/ v. 2. Hallded þ fyrer hinn mesta Fognud Bræd-
mijner/ þegar þier falled i adskilianlegar Freistingar/ og þott hann meine
hier sierdeilis utvortis Mootlætingar / þa verdur þo Guds Bornum
hid mesta Mootlæte ad þeirra eigenn Holldz og Bloodz Freistingum og
Tilleigingũ / Enn Guddoomlega Speke H. Anda skal til þess hafa ad
yfervinna slijkt / og til ad skynia hvilijkt Gagn ad Freistingenn epter sig
leider/ nær hun er sigrud/ enn þa Skynseme er ecke ad finna hia Hollldlegũ
Manne/ þvi hann skyniar ecke þ sem̃ Guds Anda er seiger Paulus/ 1. Cor.
2. Og eige verdur hun feingenn nema med Bæn af Gude/ og er þad nu
mu alls Efa vijst ad sa sem̃ bidur Gud um̃ H. Anda þar til/ hann gietur
ecke hia þvi sneidt ad verda Bænheyrdur / þvi hann hefur þvi lofad hefur/ er
Jehova / Mal. 3. og umbreytest ecke/ og eckert hans Ord mun a Jordu
falla. Hvad velldur þa þvi Br. M. ad þar finst Skortur hia allmorgum
a slijkũ Astgiøfũ Andans? Hvar er hin forna Tru? Elskann til Guds/
Kiærleikenn/ Þolenmædenn og adrar christelegar Dygder? Menn verda so
lijkt varer vid þær i Heimenum/ so ad hætt er vid ad Mannsins Sonur
mune eige finna Tru a Jordu/ Luc. 18. nær hann kiemur/ hvad af hveriu.
Enn hvad mun þvi vallda B. G.? Nema ad Menn eru so almennelega
Toomlaater i þvi ad bidia Gud um̃ hinn H. Anda / sa ed plante þesse
himnesku Aldine i Akre vors Hiarta. So sem̃ þ ad Gudhrædslan (þ
er hinn sanne Christendomur) er einn Hlutur sem̃ er til allra Hluta nytsam-
legur/ 1. Tim. 4. So verdur hun ecke feingenn nema med Riett-truadre
Bæn af Gude. Þetta Diøfla Kyn verdur ecke utrekeð nema med Fostu
og Bænũ sagde Drottenn/ Matth. 17. um̃ Mein hins Tunglsiuka /
hvern hans Læresveinar gaatu ecke læknad/ søkũ Vantruar sinnar/ v. 20.
Og so er þvi hattad um̃ Þvermoodskunnar Diøful er synduger Menn
... plagader med/ hann verdur ecke utrekenn nema med Bæn og Andvarp-
... Þu læst vel bidia Gud/ enn hve mikil Alvara þvi fylge / er af Bæn-
heyr

heyrslune audsied / þvi ecke eru Guds Fyrerheit Onyt vorden seiger Paull. Pharisæarner villdu hafa grytt Nettan er hann sagde þm̃ Sann leikann/ Joh. 8. Enn hversu opt seiger hann þier satt i synu N. Orde um̃ syna Reide/sitt Rietlæte / sitt Vandlæte yfer Syndenne / z optur um̃ syna Giæsku/syna Elsku z Myskunseme vid þa sm̃ Ydran giøra/ Sia til ad þu ecke grytter Christ Drottens er þu tekur a moote ollu þessu med einu Steinhiarta / edur hverneg villt þu Bænheyrdur verda ef þu so giører ? Nvad velldur þessu nema ad Menn rannsaka ecke Lifnad sinn / so þeir meige ydrast / ecke rootfesta Guds Ord i Niarta synu so þeir meige trua/og ecke kieppast vid ad lifa þar epter so Menn fære Avøxt i Polenmæde/ og þo undrast Menn ad þeir ecke bænheyrder verda/ Joh. 4. JEsus kom til hinnar Samarisku fordum Daga vid Jacobs Brunn/ og beidde hana um̃ ad drecka/ Joh. 4. Nann kiemur enn nu til Saalar þinnar i Dag / hann þyrster epter hennar Velferd / og gyrnest ad dryckiast af Tarum þyns Niarta/ so hann meige giefa þier lifande Vatn ad þig eige þyrste Eilyflega. Vid Møysen ad vellta Steinenum af Brunnenum med Nende Logmaalsins / og mun N. ofuded verda brædlega fullt af Vatne / og þig langa epter Drottne sem er þinn Meina Grædare / þvi betra er þier ad Ormur Samvitsku unnar stynge Saalu þyna hier i Nadenne/so hun vakne vid og sæe lited uppa hann sem fyrermyndadur var i Eyrormenum er Moises heingde uppa Tried þm̃ til Lækningar/sem af Eiturormunn̄ bitner voru/ Num. 21. helldur enn ad hinn eilyfe Ormur kvelie þig sa ed alldrei deyr/og sa Elld urenn þyne þig sm̃ alldrei slocknar um̃ AllderAllda/ Es. 66. Giør þessa Barn Guds og hreinsa Niarta þitt af daudlegū Verkū med sannre Yd ran/ef þu villt bænheyrdur verda/ þvi nema þu leitest hier vid af ollu Niarta/ þa hefr þu eckert Fyrerheit um̃ bænheyrsluna i andlegū Efnū sem þu kunner ad styrkia Tru þyna vid/ verdur so Bænenn forgiefens/ þvi an Truarennar er Omøgulegt Gude ad þocknast/ Ebr. 11. Og hier siaū vier Orsøkena hvar fyrer Menn ecke um̃ Andlega Nlute Bænheyrder verda/ þar ꝥ nær þu kiemur i Guds Nus/ edur hvern annann Bæna stad/ til ad færa Gude þitt Offur/ þa sia til ad þu flytier eige þangad

 med

med þier nockurt þ sem Gude misslykar/ Syndlaus giefur þu eige fram komed/ z pad er þar fyrer ad þu kiemur til Guds/ ad þu ert syndugur/ en lætt eckert Grom Illskunnar drottna i þinu Hiarta/ rannsaka þau inn stu Filsne þinar Samvitsku/ hvert þar er eingenn Syrnd/ eingenn syndsamlegur Asetningur/ og eingenn sa Giestur sem H. Ande ecke vilie kua vid/ og finner þu nockurn/ þa rek Diøfulenn fra þier med Reidi-Svip/ so ad þu Guds Vinur verder. Og nær þu so gjører/ matt þu vera fulltrua um Ord Drottens/ er hann sagde/ Matth. 21. Hvad hellst z þier umbidied/ ef þier trued/ þa skulud þier þ ødlast/ og er þ Mala sannast Br. M. ad þka eru ecke sykel Fyrerheit ad hafa soddann Frelse hia hm sem øllum Hlutum stioornar bæde a Himne og Jørdu/. Enn so sem pad er miked/ so skal z miked til þss vinna/ Himenenn er hærre enn so/ ad þar sie so andstocked upp i hn/ Guds Jerusalem er rambygdare enn so og hennar Port þreingre enn ad einn Veralldar Asne/ klyfiadur af Syrndum og Sorgum þssa Heims giete broteft þar inn/ og þvi er þ Oska Rad er Syrach giefur/ Cap. 18. seigiande: Adur enn þu bidst fyrer/ þa tilbu þitt Hugskot ad ecke siert þu eins z sa Madur sm freistar Drottens/ z þ med þvi moke sem nu strax sagda eg/ þvi so sm Gud giefur einlæglega/ so vill hn og bedenn vera af einlægu Hiarta. Edur seiged mier i Guds Nafne/ seiged mier/ Hvad er þ ad Menn bidia Gud ad taka fra sier hinar vondu Syrnder s Øfund/ Drambseme/ Agyrne/ Reide/ Heiptrækne/ enn bera kann skie Hiartad fullt fram fyrer hn af øllu þessu/ pad er ad gabba Gud og riett ad freista Drottens/ so sm Syrach seiger: Alldrei hefur Gud heited þvilyku Skape neinne Bænheyrslu/ þar er ecke vid ad dyliast. Paulus skipar oss ad bidiast fyrer i øllum Stodum/ upphefiande heilagar Hendur an Reide og Efaseme/ 1. Tim. 2. Postulenn fraskilur þ tvent sm hn visse ad mest hindrar Bænena/ sm er Reidena og Vantruna/ og er sialfsagt um Reidena/ þvi þ er vor gamall Skilmale vid Gud/ sm a hverium Deige endurnyiast/ ad Gud fyrergiefe oss vorar skulld er/ eins og vier fyrergiefum vorum Skulldunautum/ og vil eg rada hinum Hefnegiruga/ ad hn alldrei lese Drottennlega Bæn a medann hn er þann eg Skape farenn/ þvi eingenn af øllum hans Bænum mun verda heyrd/ ne-

ma

ma su eina/ og hanns Synder med soddann moke ecke ad Eilijfu fyrergief-
nar. Vier bidium Gud fyrer allann þann Oriett sem hanns eingietenn Sonur
saklaus polde/ ad hann ecke vilie minnast vors Ranglætis/ enn vier lætum oss
alldrei ur Minne falla þad Ojitilrade sem vor Broder oss tilgiorde. Er
ecke þetta ad heimta af sijnum Samlags-Þion/ þad sem miklu minna er enn
Drottenn hafde oss uppgiefed/ Matth. 18. Hvilijkt Ranglæte er þetta?
Þvi er einfallt fyrer þann sem vill þiggia Bænsijna af Gude/ ad hreinsa
vel Hiarta sitt af slijku/ þvi ef vier eigum ad bidia fyrer Ovinum vorum/
Matth. 5. under eins og vier bidium fyrer siälfum oss/ ef vier vilium
kallast Børn vors Fødur sem a Himnum er/ þa er lijkast ad vier munum
ecke eiga ad ala Natur til þess i Hiarta voru/ og er þeim best sem hætt-
er vid slijku/ ad hann snue þessu Hatre a siälfann sig og Metnad sinn/ þad hann
syndugur Ormur dirfest ad koma fram þar hid hrædelega Tignarvellde
hins lifanda Guds med þvilijku Skape/ Ad sønnu er Efasemenn til mik-
illrar Hindrunar i Bænenne/ enn þo er lijklegt/ ad hinn goode Gud vorkynne
henne meir og hiälpe henne/ sierdeilis ef hun framkiemur af Hugleidingum
vors Overdugleika/ þvi hønnum er vor Vanmättur kunnur. Ecke rak
Drottenn fra sier Fødur hins Tunglsiuka/ er sagde: Eg true Herra/
enn hiälpa þu Vantru minne/ Marc. 9. Ecke Lærisveinana er þeir kal-
du: Auk þu oss Truna/ Luc. 17. Ecke Konungs-Mannenn þott hann æfdist
ade hann um Vantruna/ Joh. 4. Ein veik Tru/ hun er þo Tru/ enn hann
vill ecke brakadann Reyr i sundurbriota/ nie lijtt logande Hør-Kveik ut-
slockva/ Es. 42. So heyred nu þetta Br. M. og lated ydur Mal mitt
i Eyrum loda. Enn þu/ fyrer hvern ad allar vorar Bæner eru Ja
og Amen/ Herra JEsu Christe/ bid þu þinn himneska Fødur fyrer oss/
ad vor Trua þrotne ecke/ Luc. 22. Og veit oss epter afstadna Bar-
áttu þessa Heims ad ødlast Verdlaun vorrar Truar/ 1. Pet. 1. Þier
med Fødurnum og H. Anda sie Lof/ Prijs/ Heidur og Þackargiørd/
nu hiedann i fra og um alla Eilijfd/ AMEN.

A Uppstigningar Dag.

Gudspialled/ Marc, 16. Cap.

ENN seinast, er þeir Ellefu sátu til Bords / Openberade hañ sig / og avyttade þeirra Vantru / og Hiartans Hardud / þad þeir hefdu eige truad þeim / sem hañ høfdu sied Vppriseñ. Og hañ sagde til þeirra: Fared ut um allañ Heimeñ / og Predíked Evangelium allre Skiepnu. Hvør hañ truer og verdur skírdur / skal hoolpeñ verda. Eñ hvør eige truer / sa skal Fordæmdur verda. Eñ Teikneñ er þeim munu fylgia er trua / eru þesse. J mínu Nafne skulu þeir Dioffla utreka / nýiar Tungur tala / Høggorma upptaka. Og ef þeir drecka nockud banvænlegt / þa skal þad þeim ecke granda / Yfer Siuka munu þeir Hendur leggia / og þa mun þeim batna. Og epter þad / ad DRottenn JEsus hafde talad vid þa / vard hañ uppnumeñ til Himens / og situr til Guds hægre Hand ar. Eñ þeir geingu ut / og Predikudu allstadar / DRottne samverkanda / og Orded styrkianda / med epterfylgiande Teiknum.

Exordium.

HAD er Riettvýst hia DRottne seiger Paulus / 2. Tess. 1. Ad Endurgialda Þrýngunena þeim sem ydur þrýnga / eñ ydur sem þrvngader erud Endurnæring medur oss i Opinberan DRottens vors JESV Christi af Himnum med hañs Megtugum Einglum. Eñ ef þad er Riettvýst hia Gude ad Endurgialda oss hañeg sem so til einkis unnid høfum nema fyrer hañs Forþienustu sem hefur erfidad i vorum Syndum / Esa. 43. Hversu var þad þa maklegt og Riettvýst ad Christur Jñgeinge i sýna Dýrd epter þad hañ hafde lided þad sem vier med vorum Syndum høfdum forþienad? Ef þier elskudud mig / þa mundud þier glediast af þvi ad eg seige ydur þad eg fer til Fødursins seiger DRotteñ / Joh. 14. Vier høfum heyrt Br. M. a fyrerfarande Hatydum og Helgum Døgum / hversu DRotteñ var i Fatækt aleñ / Luc. 2. Ad hañ var Landflotta fyrer Ofryke Herodis / Matth. 2. Ad hañ var lastadur þa hañ Gott giørde / Matth. 12. Ofsooktur þa hañ talade Sañleikañ / Joh. 8. Hverneg hañ var Bundeñ / Hwdstryktur / Þyrnum krýndur / Hrakeñ wt af Jerusalem / berande sitt Kross / og ad Sýdustu a Galgañ uppfestur so sem añar Jllrædis Madur / og midt i þessum bitru Pýslum Hæddur / og med Galle og Edike dryckiadur / og øll þesse Hegning lá a hønum til þess ad vier hefdum Fredeñ / Esa. 53. O hversu byrjade oss þa ad fagna og glødum ad vera þar vier heyrum i Dag ad hañ er Jñgeingeñ i sýna Dýrd / vordeñ Himnum ædre / og setstur a hægra Veg Guds Fødur / sierdeilis þar hañ ecke Einasta er i Hædernar uppstígeñ / Ps. 68. Helldur og Gafur ødlest handa Møñunum / Eph. 4. Hvers vier høfum noted / yfer hveria lýklegt er ad Heims Endereñ sie komeñ / 1. Cor. 10. Hverium hañ ecke sýdur eñnockrum ødrum hefur bwed Braut til HimnaRýkis og Eilyfrar

Guds

Guds Barna Sælu med siñe Himnafør. Og þar oss verdur nu slykur Føgnudur bodadur a þessare Dyrdlegu Hatijd / þa lætum oss ganga nær Evangelio / og ad þvi hugleida hina sierlegustu Velgiørninga og Avexte DRottens Uppstigningar. Hialpa oss til þessa Gudhrædslunar Eyrendis Naaduge Fader med Krapte þyns Anda / Fyrer JESUM Christum / AMEn.

Utleggingen.

ÞEsser dyrmætu Avexter Uppstigningarenñar vors Drottens / eru mz tvennu Moote. Adrer koma mest honum vid / eñ adrer oss alleina. Hvad viddvijkur þm fyrra / þa er þ ecke mijn Meining ad Drotteñ JEsus hafe sialfū sier nockud forþienad mz siñe Kvøl z añare Pijningu hier a Jørduñe / oss er hñ fæddur / oz er hñ giefeñ seiger Esaias / Cap. 9. Fyrer oss er hñ bundeñ / Hudstryktur z a Krosseñ negldur / hñs Eyrende a Jardrijke var ecke ad afreka sialfū sier nockurt Agiæte / þvi hañ kuñe ecke meiræfare ad verda eñ hñ var i Upphafe siña Vega / helldur ad leysa Mañkyned ur eilijfum Prældoome. Þa Vegsemd er hañ auglijste i siñe Dyrdarfullu Himnafør / hana meddeilde hañ Mañdoomenum strax sem hañ var giefeñ i Moodurlijfe / þott hañ sijnde hana miøg sialldañ a sijnum Niervistardøgum / so hañ yrde oss ad øllu samlijkur / ad fraskeñe Syndeñe. Þvi er hañ þa med Dyrd og Heidre Coronadur / Ebr. 2. Þvi þad var Omøgulegt ad hañ kyñe af Daudanum halldeñ ad vera / Act. 2. Þegar Gud blessadur um Allder hafde afloked hinu stoora Þrekvirke Mañkynsins Endurlausnar t voru Hollde / þa var allt fullkomnad / þa þocknadest Gude ad upphefia vort Holld er hañs Sonur Iklæddest a siñ Tignarstool sier til hægre Handar. Hverier eru þa Avexter þesser er Christur epter Mañdoomenum hefur ødlast i siñe Himnafør: Þad seiger oss Marcus i Gudspiallenu / ad hañ hafe vered uppnumeñ til Himens og sitie til Guds hægre Handar. Þetta er et so ad skilia Børn mijn / ad Drotteñ sie uppfareñ i þeña sijnelega Himen er vier lijtū mz Augū vorū / jafnvel þott hañ epter alvijsre Raadstøfun Guds sijnelega uppnumeñ være fra Jørduñe allt þar til Skyed took hañ fra Augum Læresveinaña / Act. 1. Vor Lausnare er uppfareñ yfer alla Himna / sem Paulus skrifar / Eph. 4. Þad er i þañ Dyrdlega Himen / hvar Guds Ovumrædeleg Hatign

liooma r/

sioomar / hveria eingenn Madur kann ad sia og lifa / Exod. 33. Þvi er hann ecke i þenna sÿnelega Himen uppstiggen / hann er uppfarenn i þann Himen hvar hann uppfyller alla Hlute sem Paulus vottar / Eph. 4. Enn aller Hluter eru ecke i hinum sÿnelega Himne / þvi skulum vier ecke meina ad hann sie vid hann bundenn / jafnvel þott hann uppfylle hann so sem allt annad. Hann er sestur til Guds hægre Handar sem hier stendur. Nu er Guds hægre Hønd allstadar / þvi hun er hanns Dÿrd og hanns Almætte / þad er honn sialfur sem ecke er nema Mattur og Dÿrd / Enn Himnanna Himnar taka hann ecke so sem Salomon vottar / 1. Reg. 8. Nu fyrst Drottenn Jesus er upphafenn til Guds hægre Handar / þa er hann ecke so i þenna sÿnelga Himen uppfarenn / ad hann ecke under eins sie allstadar / i þann Himen hvar Gud bioo adur enn Himenenn var skapadur / þangad er Christur upphafenn / hvernenn kann hann þa ad vera innelucktur i þeim skapada Himne / i þann Himen hvar Gud mun umm Alldur og Eilÿfd stioorna / rada og skÿna / þegar hiner skøpudu Himnar forganga / og hann hefur þa eins og annad þat saman broted / Hel. 1. J þann sama Himen er Guds Sonur uppstiggenn / þvi er þad of-smætt ad hugsa um þa Tign sem Gud hefur sinn eingietenn Son prÿdann med / ad ætla ad hinn skapade Himen sie alleina hanns Hæsæte. Vier skulum og ecke þad meina / ad þott so kvede ad hier i Textanum ad vor Frelsare sitie til hægre Handar Guds / ad Gud hafe Hendur / edur ad hann sitie so sem Madur / ad vier ei føllum i þa Villu sem Paulus ber uppa Heidingiana / Rom. 1. Ad þeir hafe breytt Dÿrd Oforgeingelegs Guds / i Mÿnd forgeingelegrar Manneskiu / þvi jafnvel þott Ritningenn tale þanneg a stundum / þa talar hun so ad Manna Plagsid. Og þott ad Gud hafe sig i Manns Lÿkan opennberad / so sem Esaiæ 6. i Openberunum Johannis og vÿdar / þa eru þad Okvæde ad hugsa ad hann so i Raun og Sannleika sie / helldur er Gud einn Ande so sem Johannes vottar / 4. Cap. Hverneg vilium vier þa Jmynda oss nockud hægra edur vinstra hia honum sem uppfyller Himen og Jørd / og er allt i øllu Omælannlegur / Osÿnelegur og Orannsakannlegur / helldur er þetta sagt til ad utmæla þa Tign sem Guds Eingietenn Sonur hlaut i Uppstigningunne epter Manndoomenum / Hin hægre Hlid var

hia

hia øllū Þioodū virduglegre a þm̄ Døgū eñ ſu vinſtre. Þegar Berſabe
gieck iñ til Salomons Konungs/ fagnade hñ Modur ſiñe/og ſetke hana a hægra Veg ſier/ 1.Reg.2. En Efa þſſ vegna /ad hñ hefur viliad
veita heñe hiñ meſta Heidur næſt ſialfum ſier. Drottningeñ ſtendur
þier a hægre Hønd ſeiger David/ Pſ.45. er hñ kvedur um̄ Brudkaup
Chriſti og hñs Vñuſtu Chriſtneñar. So er nu med þſſu meint ad Frelſareñ epter Mañdomenū ſie Gude næſtur ad allre Tign/ Magt z Velldi/ Gud Fader og Guds Sonur eru jafner epter Guddoomenū ad allre
Tign/ þra Naſcæke/ þad er þeirra Dyrd/ hun er ein / þvi Fadereñ er i
Synenū/og Sonureñ i Fødurnū/ Joh.14. Þvi næſt er Guds Sonur
epter Mañdoomenū er ſitur hønum a hægra Veg/ ſialfū Gude næſtur/ ſialfur ſialfū ſier næſtur/ hñ er ſialfū ſier ædre og ſialfū ſier lægre/ þvi hñ er bæde Gud z Madur/ z er þo hñs Mañdomur øllū Skiepnum ædre/ þvi hvertū af Einglunū hefur hñ nockurn Tyma ſagt? Sit
þu mier til hægre Handar ſeiger Paulus/ Ebr.1. og þſſa Tign Mañdomlegrar Nattkuru Chriſti utmalar hañ greinelega med føgrū Ordum/ Eph.1. ſeigiande: Gud Fader hefur ſett Chriſti a hægre Hønd
ſier i Himneñū/langt fyrer ofañ allañ Høfdingsſkap/Valld/Magt og
Herradæme og øll þau Nøfn ſem nefnaſt/ ecke einaſta i þeſſareØlld/
helldur og i hiñe ſm̄ verda mun. So er þa Drotteñ Jeſus ſitiande til
Fødurſins hægre Handar / afklæddur øllū þm̄ Eymdū og Harmkvælū
er hñ bar i voru Hollde/ vordeñ Konungur og Kieſiemadur ad Eilyfu/
ſo ad i hñs Nafne ſkulu øll Knie ſig beigia/ bæde a Himne og Jørdu/
og under Jørduñe/ Phil.2. Þad er ad hñ lifer og ryker ad eilyfu/ Þvi
þ ſm̄ David kallar ad ſitia a hægra Veg Gude/ Pſ.110. þ kallar Paulus ad rykia/ ſeigiande: 1.Cor.15. Hm̄ byriar ad rykia/ þar til hñ leggur alla Ovine til Skarar Foota hñs. Og er nu þta ſa Avøxtur og
Nytſeme er Drottne ſialfum tilheyrer / jafnvel þott ad ei ſieum vier
helldur Hluklauſer af heñe / ſem ſydar mun ſagt verda.

Eñ hvad viðvykur þm̄ Avøxtū ſem oſſ ſyndugū Møñū til Gagns
z Nytſeme ſprettа af Drottens Himnafør/ þa er hiñ fyrſte/ Sending
H. Anda. So ſeiger hañ ſialfur/ Nema eg i burtu fare/ þa kiemur ecke

 ſa

sa Huggaren̄ til ydar/ Joh. 16. Þetta sitt Fyrerheit efnde Drottenn a Hvytasunudøgū/ so sem̄ alkunnugt er/ og er þad ecke lijtill Velgiorning-ur Br. M. ad hn̄ sende sin̄ H. Anda yfer sijna Postula/ hn̄ leidde þa i allan̄ Sannleika/ so ad þr skylldu Leyndardooma Guds Rijkes/ ad oss yrdu þr sijdan̄ openberader/ hn̄ giørde Kraptaverken̄ fyrer þa/ z styrkte þar med Christine Boded/ so ad þ Hialpræded sem̄ fyrst var bodad af JEsu Christo / yrde og stadfest hia þra Epterkomendū sem̄ Paulus votter / Hebr. 2. Han̄ kiende þm̄ ad forsmaa alla Hlute hia Drottens Krosse/ og hallda þa þ Þreck ad vera/ til ad auvinna Christum/ oss til Epterdæm is/ so ad þeir uppfylldu Leyfar JEsu Christi Pijsla a sijnū Lijkama/ sem er hn̄s Christne/ Col. 1. Nu þo ad þetta sie ein̄ Hæleitur Vel-giørningur/ ad han̄ uthellte sijnū Anda so rijkuglega yfer Postulana / þa høfū vier eingvu min̄a þeiged ef vier riett adgiætū. Þid mesta Erf ide skal til þss hafa ad leggia Grundvøllen̄ under eitt Hus / so var og ad Christs Kyrkiu. Hin̄ fyrsta Stein lagde Gud i Pijnu sijns Sonar/ þegar hin̄ dijrmæte Hyrningar Steinen̄ var af Uppbyggendū utkast-adur. 1. Pet. 2. Þar uppa byggdu Postularner og adrer helger Men̄/ er vordu Lijfe sijnu z allre tijmanligre Velferd sinne til þssarar Bygging ar. Þess gietur Paulus/ Eph. 2. seigande: Ad vier sieū bygder uppa Grundvøll Postulan̄a og Spamannan̄a/ þar Christur er sialfur Hyr-ningar Steinen̄. Giæted ad þessu er, eg seige Br. M. þess meira sem̄ lijdur a Bygginguna/ þess min̄e Þunga hefur þad ad bera sem ovar-liga er lagt. Þoott vier eigum Daglega ad pijna vorn eigen̄ Lijka-ma fyrer Guds Rijke / hvad er þad hia þvi sem Postular Guds og adrer helger Men̄ urdu ad lijda oss til Epterdæmis / þeir bæru Hita og Þunga Dagsins / Matth. 20. Medan̄ heitast var/ medan̄ Hæ-deige var Christnen̄ar. Vier erum um̄ Elleftu Stundu kallader: Gud uthellte yfer þa synelegum Astgiøfum Andans / til ad styrkia Kienninguna / til ad styrkia þa so þeir giæte Offsooknernar þolad/ þu hefur ecke min̄e Astgiøf þeiged Christen̄ Madur. Fagned ecke yfer þvi sagde JEsus ad Andarner eru ydur undergiefner / helldur hinu / ad ydar Nøfn eru skrifud a Himnum/ Luc. 10. Bileam/ Num. 22.

Saul/

Saul/1. Sam. 10. og Judas/Matth. 10. høfdu og soddañ Gáfur um̄ Nijd/þar fyrer voru þr þo ecke fullsæler. Su var hin ædsta Gáfa Drottens ad hn̄ gaf sijnū Þienurū ad vera eitt med sier/eins og Fader eñ og hañ eru eitt/ad hn̄ vardveitte þa fyrer Heimenū / þott hn̄ take þa ecke burt ur Heimenū/Joh. 17. Og þessa Gáfu hefur hn̄ þier og sendt christeñ Madur ef þu villt mooke taka/hn̄ hefur so Endurgieted þig i Skijrnarlaugeñe med heiløgum Anda/ ad þu gietur samsint hn̄s Orde/hn̄ endurnyar þig Daglega med hinū sama Anda(nema þu mot stander hønū) so þu gietur truad a Gud/ heyrt hañs Ord/ tamed þitt Holld/bored hn̄s Kross z elskad Náungañ. Mier virdest Drottenn hafe sømu Atferd vid sijn Børn i sendingu heilags Anda eñ nu i Dag so s̄ hn̄ hafde vid sijna Læresveina s̄ Von er til/þvi Drottenn hiet þm̄ þvi/ þar hn̄ seiger hia Joh. 14. Eg mun bidia Fødureñ ad hn̄ sende ydur eiñ añañ Huggara/ad hn̄ blijfe hia ydur eilijflega. Þegar hañ kom til þra ad lucktum Dyrum og opeñberadest þeim/þa blies hañ a þa og sagde. Medtaked þier H. Anda/Joh. 20. Ecke var þsse Blástur heilagur Ande/helldur hefur hañ bued i hønum eins og i hinum mikla Storme a Hvijtasuñuñe/þo var Mañlegur Veikleike so mikell hia þm̄ ad þeir ecke trudu fyrer Fagnadarsaker/Já/þótt hn̄ opeñberade sig fyrer þm̄ Nijusiñū epter Vpprisuna þa trudu þr varla/so ad Matthæus seiger ad þegar hn̄ talade vid þa a Fiallenu i Galilea / þa hafe sumer efast Matth. 28. og under hn̄s Vppstigningu voru þr so Ofrooder i þessu ad þr spurdu hn̄/ hvert hn̄ þa villde upprietta Israels Rijke/ Act. 1. Eñ er hañ hafde meddeilt þeim ad nyu heilagañ Anda/og blessad þa/ og þr sáu hn̄ til Himeñs faranda/þa jookst þeim so Kraptur/ad þeir geingu glader heim og prijsudu Gud seiger Lucas/ Act. 2. Eñ epter 10. Daga uthellte hañ yfer þa hinū sama Anda med miklū Vndrunū og Táknum / so þeir efudust alldrei sijdañ / So fer Madureñ eñ nu ad vaxa/ þar til hañ verdur Fullordeñ epter Máta fullkomens Alldurs Jesu Christi sm̄ Paulus adkvedur/ Eph. 4. J Skijrneñe medtøkū vier heilagañ Anda: Ecke er Vatned Ande/helldur bijr hn̄ i Ordenu hvert ed samlagast Vatnenu/hn̄s giæter ecke miked i Hiarta Vngbarnsins/

þo

þo vita Men̄ ad han̄ býr þar/ þviad slijkra er Guds Rijke seiger JE-sus/Luc. 18. Þegar vier drøgumst a Legg/ verdur hn̄ jafnan̄ Samfara Ordenu hia þm̄ sem þad læra. Þott ei þecke Børnen̄ JEsum grant/ helldur en̄ Læresveinarner hier. Þegar oss aukast Vitsmuner og vier fáum̄ Eptertekt nockra/ þa samverkar han̄ jafnan̄ Guds Orde. O Børn mijn/ er ecke þta ein stor Afgiøf H. Anda? Ad eitt Ungmenne lætur sier skiliast þ/ sē ei gámlu skiled edur villdu skilia hiner vijsu Heims Spekingar / Philo/ Celsus / Prophyrius/ Lucianus/ og adrer miklu fleire/ og þott þad ecke skilie so grant þa kemur Guds Ande so Man̄lega Skynseme og verkar so i Einfelldne Barnsens ad þad giefur sitt Skylning fángen̄ under Hlijdne Truaren̄ar/ 1. Cor. 10. So þvi duga til Sáluhiálpar. Er þad ecke ein stoor Guds Giøf / ad vier sem fædunst Heidenn̄ar Børn/ Eph. 2. Vier stáum þo hvillijkan̄ Kiærleika Faderen̄ hefur oss giefed ad vier meigū Guds Børn kallast/ 1. Joh. 3. Hver kienn̄er oss þt? Mun ecke heilagur Ande sa ed ber Vitne vorū Anda hier um̄? Rom. 8. Er þad ecke ein Oumrædelig Guds Gáfa/ ad þegar vier syndgumst og høfū forbroted vora Arfleyfd jafnvel med Stoor-glæpū sem vorre Sálu verda a stundū ofur þung Byrde/ ad vier høfū þa Tals-Man̄en̄ a Himnū / Man̄en̄ JEsū Christū hin̄ Riettlæta/ 1. Joh. 2. Sem oss sender sin̄ H. Anda af sijnū Fødur til ad straffa i oss Syndena so vier ydrumst/ til ad kienn̄a oss ad hn̄ sie Forlijkun̄ fyrer allar Verallдaren̄ar Synder so vier truū/ til ad Endurnyia oss i Anda vors Hugskots / so vier giekum lifad nyium Lifnade. Þegar Tveir Konungar sættast/ þa seliast þr Gisla a so ad Vináttan þra skule trygg-vare vera/ edur sa meire tekur af þm̄ min̄a til þss ad treysta sier hn̄. En̄ Gud náde oss fará̄dar Man̄eskiur/ hvad þurfte Gud ad taka Pant af oss þrælunū? Ullogunum/ Oboorlamøn̄unū/ hvad þurfte hn̄ oss Pant ad setia? Og þo hefur hn̄ so giørt. Han̄ hefur teked af oss ein̄ Pant sem er vort Holld og Blood/ og sett þad a hægra Veg siálfū sier/ ecke til þss ad hn̄ trúde oss betur/ þvi hn̄ visse ad vier Daglega mundū riufa vor Sære/ helldur ad vier kynnū hønū þess betur ad trua. Eingen̄ hef-ur um̄ Alldur sitt eiged Holld hatad/ helldur fooстrar hn̄ þad og nærer

seiger

seiger Paulus um̄ Man̄ og Konu/ Eph. 5. Fyrst Guds eingieten̄ Sonur hefur giørt vort Holld ad sijnu Hollde / fyrst han̄ hefur trulofad sier Christnena so sem adra Brude/ þa er þad vyst ad hn̄ elskar þa sm̄ eru Holld af hn̄s Hollde og Bein af hn̄s Beinū / er so heitt elskade oss ad han̄ gaf sitt Lyf i Daudan̄ fyrer sijna Ovine/ Rom. 5. Hn̄ mun ei for sma sijna Brude sm̄ skipar fyrer Mun̄ St. Pals sijnduga Mōn̄ū ad elska sijnar Ekta-Qvinnur eins og Christur Søfnuden̄/ Eph. 5. helldur læta Drottninguna standa sier a hægre Hønd Isskrydda hinu besta Gulle/ Ps. 45. Og til frekare Stadfestu hier um̄/ hefur han̄/ upphafen̄ a sin̄ Tignar-Stool sent oss ein̄ Pant af sine Hende/ það er heilagur Ande sem er Pantur vorrar Arfleyfdar / Eph. 1. hver og bidur fyrer oss med Ouumrædelegum Andvorpunum seiger Paulus/ Rom. 8. O hve lijk er Astgiøf þesse? Hver vill skipta hene vid Læknisdomana? Vid Tungumælen̄? Vid Jardteiknagiørdena? og skæmum vier af þessu ad Guds Sonur hefur eingu minna veitt oss i sine Uppstigningu en̄ Postulunum/ hønum sie Dyrd og Prys ad eylijfu Amen.

Hin efstur Nytseme sm̄ vier høfū af Christi Uppstigningu/ er su/ ad hn̄ situr til Fødursins hægre Handar og bidur ꝥ oss. Drottenn̄ baud i gamla Testamentenu Aaron̄ og hn̄s Sonū ad þr skyllðu blessa Foolked/ Num. 6. Þeirra Embætte var og ad bidia ꝥ þvi. Lucas skrifar/ Cap. 24. Ad þsse vor ædste Kiennemadur (hvers Fyrermynd ad var Aaron i mørgū Hlutū) ad i þvi hn̄ var ad blessa þa/ hafe hn̄ vered numen̄ fra þm̄. O ein̄ gledelegan̄ Vidskilnad/ O eina Elskurijka Kvediu/ O eina kroptuga Blessan/ þsse dyrmæta Blessan/ liggur en̄ nu i Dag yfer hinū andliga Israel/ þegar hn̄ tilbidur Gud i Anda og San̄leika/ Joh. 4. So ad hvers vier bidium̄ Fødurenn̄ i hn̄s Nafne/ það vill hn̄ giøra/ Joh. 16. Drottenn̄ stie upp af Fiallenu Oliveti/ Act. 1. Þvi hn̄ hafde þa ut til Bethania (seiger Lucas Cap. 24.) er stood a sama Fialle/ fra þessu Fialle reid Drottenn̄ sijdarst inn̄ til Jerusalem ad hn̄ Offrade sine dyrmætu Forn sijns Lijkama med hverre hn̄ Veralldena Endurkeypte/ fridstillte Gud/ en̄ braut under sig Diøfulen̄ og allan̄ hn̄s Her/ og trood hn̄ under sinā Barna Fætur. Med þa sømu Forn uppstijgur hn̄ hier/

vordeñ Kieñemadur ad eilijfu/ Ebr. 7. Ecke epter Skyckan Aaronis helldur Melchisedechs/ z byrtest med heñe fyrer Guds Auglite safnadarl:ga so opt sem eiñ ydrande Syndare vid þarf. Þess gietur St. Pall / Heb.9. seigiande: Ei er Christur iñgeinngeñ i þ heilaga ꝰ med Hondũ er giørt hvert ad er Fyrermyndan þꝰ sañarlega/ helldur i sialfañ Himeneñ til ad byrtast nu Auglite Guds fyrer oss. Hañ byrtest nu Guds Auglite seiger Postuleñ / og var þ nockru epter hñs Vppstigningu/ teiknande þar med ad þetta sie eitt sijfellt Offur/ Olijkt þvi sem uñgietur Num.28. Hverju Israels Syner a Stundũ rænter voru af sijnum Ovinum/ 2. Paral. 30. Eñ þetta kañ eingeñ ad hindra/ eingeñ fra oss ad taka. Dioful leñ med allre siñe Magt fær þvi ecke spillt so leinge vier kruum a Guds Son. Nøfn Israels Sona voru ritud a Brioost-Skiølld Aarons/ Exod.28. Med hvern hñ iñgieck i þ Allrahelgasta/ so sñ til eins Miñesteirns fyrer Gude. Miñ H Erra JEsu/ þu eilijfe Kieñemadur þu blessader þijna eilijfulega Lærisveina med Kieñemañligre Blessan adur eñ þu iñgieckst i Himeneñ / þu þarft þa ecke a þijnu / helldur fyrer og i þijnu Brioooste til eilijfrar Miñingar fyrer þijnũ Himneska Fødur/ Ja/ ecke einasta þa/ Heita/ helldur og alla þa sñ a þig sijdañ truad hafa z trua munu allt til Enda Veralldareñar/ þar þu ert eiñ Kieñemadur freistadur a allañ Hatt lijka sem vier / þo eñ Syndar/ Ebr. 5. uppa þad þu kuñer ad samþijnast vorũ Eymdum. O hversu er þesse Guds Giøf ætkeleg? Hvad mã Gledelegra veitast einũ Syndara sem eckert hefur añad eñ Daudañ og Helvijtis Pijsler forþienad/ þegar hñ ã ad mæta fyrer þeim hrædelega Dome/ hvar ed tebla er uñ hñs eilijfu Saluhiælp/ hvad mã hõnum seige eg gledelegra veitast eñ þad/ ad hañ hefur Doomarañ fyrer Fødur/ og siñ Broodur fyrer Tals-Mañ / hver vill læta sier þar Hugfallast / hver vill mistreysta Søk siñe/ þvi vil eg ælykta þetta med Pals Ordum/ hver er sa ed fordæmer? Christur er sa sem dæeñ er/ jæ/ hver ed uppriseñ er/ hver og situr a hægre Hønd Gude og bidur fyrer oss / Rom. 8.

Hin þridia Gagnseme er vier synduger Meñ høfũ af Vppstigningu vors Frelsara er su/ ad hañ þar med hefur afrekad og tilbued oss eilijfa

Dyrdar-Vist i Nimnenū/so seiger Drottenn sialfur hia Johanem/Cap 14. J myns Fødur Nuse eru margar Verur/annars segda eg ydur: Eg fer burt og tilbyr ydur Stad/en eg mun koma apkur z taka ydur til myn sialfs/ad pier sieud par sem eg er. Pad er merkelegt ad hann seiger ad pier sieud par sem eg er. Nu er p vitanlegt ad hn er i Guds Nimen upp farenn/og situr til Kraptarens hægre Nandar/ Pad er ad sonu hønum einum ætlad ad sitia a hægra Veg Gude/samt erū vier pss fullvisser/ ad hver og einn af oss hefur syna Deild i Christi Lykama / 1. Cor. 12. Nvar p par sem mitt Nolld ryker/par tala eg mig ryk ia/par sem mitt Nøfud drottnar / par drottna eg sem er Limur pess sama Lykama. Pad er eitt undrunarlegur Nlutur / og ein stoor Dypt Audæfana og Guds Speke/ad Manneskiann giereñ z fædd i Syndeñe/Ja/su ed alldrei kann Syndlaust ad lifa hier i Lykamanum / Ja / margur sa ed velller sier i Endeme Syndanna hinn mesta Nluta Æfe sinnar / hun skal po ef hun ydrast og truer a Christum verda Einglunum jøfn seiger Postulenn pm himnesku Aundū er sinn Skapara ecke hafa i hinu minsta styggt ann/og sia hns Auglit æn Aflæts/ Matth. 18. Ja hvad meira er/ ad vier skulum samlyker verda Christi dyrdlegum Lykama / Phil. 3. sem æn Efa ber længt af Einglana Dyrd. Nveriu sæter petta Br. M? Nver fær pad skiled? Drottningenn stendur pier til hægre Nandar/ skryddd hinu besta Gulle seiger David i Brudkaups Vysunne/ Ps. 45. Christur epter Mandoomenum situr a hægra Veg Gude/ pad merker ad hn sie hønum næstur ad Tign og Neidre/ en hønum til hægre Nandar stendur og ecke situr Brudurenn / Ps. 45. Christeleg Kyrkia/ so miklu er hun O-ædre sem Von er til/og po næst hønum ad Tign og Neidre / so ad hier mæ sia ad Manneskiann i Dyrdenne verdur Einglunum jøfn ad vysu. Nvad ætte Christenn Madur um petta ad hugleida? Mætte ecke Niartad brænna af Audmykt so sem annad Vax nær hn petta heyrer? Mun hønū ecke til Nugar koma med Abraham pad hn sie Dupt og Aska/Gen. 18. og ecke pess verdur ad sia inn fyrer Nimnarykes Dyr/ auk helldur ad standa a hægra Veg Guds Syne i hns Dyrd. En hvar fyrer er syndugum Jardar-Leyr pvilykur Soo-

me veitkur? Fyrer DRottens Uppstigningu til Himens/ fyrer þa dyr-mætu Foornena er hañ hefur einu Siñe inbored i þad allra Helgasta. Brædur mijner/ kollū vier ecke eiñ Hlut so mikels verdañ sem hñ kostad hefur. Nu er Guds Blood med hverju Syndarañ er Endurkeyptur/ Act. 20. Þess miklu ædra og kostulegra Einglunñ sem hañ hefur þm̄ ædra Nafn/ þ er Heidur z Virdingu odlast sm̄ Paulus avijkur/ Heb. 1. Eñ nu hefur hñ ecke Einglana helldur Abrahams Sæde uppa sig teked/ i þvi hefur hñ lided/ i þvi er hañ uppriseñ/uppstigeñ og setstur til hægre Handar Gude Fødur. Er þa ad undra Børn mijn þott hañ giøre oss Einglunū jafna/ þar hñ hefur oss mz sijnu eigeñ Bloode endurleyst/Act. 20. hverium hañ og giefur sitt Hold og Blood til ad eta og drecka/Joh. 6. hvert nu situr a hægra Veg Gude i Dyrdeñe. Plaga ecke Konungarner ad hefia Attmeñ sijna til Virdinga/ aña þa sem i Hlijdne vid þa standa/ og sæ ei giarnañ ad adrer sieu þeim fremre/ þvi mun ei Drotteñ Jesus hverium allt Valld er giefed bæde a Himne og Jordu/Matth. 28. vera eins lyndur vid oss sem erum Limer hañs Lijkama/ 1. Cor. 12. hveria hañ skamast sijn ecke Brædur ad kalla/ Ebr. 2. Þañeg hefur nu Gud upploked oss Himnenum i sijns Sonar Uppstigningu/ og giefed oss ad sitia asamt med Christo a hanum seiger Paulus/Eph. 2. O hversu eru allar Heimsins Virdingar/Audur og Epterlæte/ Hiegoome ad reikna hia þessare Tign/þessare Sælu/ þessum Himneska Fieshood/ og þo er Mañeskiañ so tærleg ad hun tekur allt þetta fram fyrer þessa Dyrdar-Vist med Gude og hañs Utvøldum. Þar er i flestra Mañа Natturu nockurskonar Hugprijde/ef eg mæ so kalla/jafnvel þott flester hana vanbruke/þad er ad komast sem hædst/og eru þad sierdeilis tvø Fiøll sem Meñ eru ad klyfrast uppa alla sijna Æfe/ þad er Magtareñar og Vitskuñar/ eñ þar eru so fæer sem leitast vid ad komast uppa Zions Fiall/ Ebr. 1. og næ Þienustu hia hinum Alvallda Konunge sem Gud hefur þar yfer sett/ Ps. 2. Hversu Andhæles geingur þta Br. M. jafnvel fyrer þm̄ sm̄ eru Kongborner i Skijrneñe/ þeir taka ecke betur Vara a Tign siñe eñ so/ ad þeir selia hana þ Glis Veralldareñar eins og Børn þau

er

er kaupa vilia þ er þm̄ vænt um̄ þyker fyrer dŷra Dooma. O hversu vŷsare og volldugre munu þa hins eilŷfa Konungs Syner og Brædur verda i hn̄s Rŷke/ þvi þr munu Einglana dæma seiger Paulus/ 1. Cor. 6. Þad er Dioflana/ þr munu Gud þeckia so sem þr verda af hønum þeckter og sia hn̄ og hn̄s Dŷrd / ecke so sem i Speigle edur Rædgatu eins ꝛ hier/helldur Auglite til Auglitis/ 1 Cor. 13. og er þo hin minsta Þeckingꝯ sm̄ ein̄ Einfalldur Guds Dyrkare hefur a Christo hier i Lŷfe/ miklu Vŷsare en̄ allt Mannvit Heims Spekinganna/ þvi Paulus seig-er/ 1. Cor. 1. Ad Gud hafe giort Speke Veralldar þessarar ad Heimsku/ ꝛ ad Heimska Guds sie Mønnū hygnare/ ꝛ Veikleike Guds Mønnū øfl ugre. Þegar Magt heidenna Manna gieck sm̄ hædst/ ꝛ Vŷsdoomur Gyd inga stood i Blooma sŷnū ad þra Hyggiu/ þa voru hiner so Vollduger og þsser so vŷser ad þr heingdu Konung Dŷrdarennar uppa Galgan̄ / hvert ꝛ kveggia sier til Skammar ꝛ sŷns Høfdingia/ Fiandans Rŷke til Nidurdreps/ so han̄ hefur alldrei vidreist sŷdan̄. Þanneg er Magt Myrkranna ꝛ Skynseme Hollðsins/ þaug eru Volæde hia Guds Barna Veikleika/ og Heimska hia þra Einfelldne i Guds Augū sm̄ ein̄ er vŷs og alleina volldugur / Rom. 16. Og þott nockur være Einvallds Drotten̄ yfer øllum Heime þessum og vissε alla Nattkuru Hlutanna / hvad munde þad vera hia þeirre Dŷrd / þeirre Speke og þeirre Sælu sem hin̄ minste i Himnarŷke er prŷddur med/ þvi ef han̄ er meire en̄ Jo-hannes Baptista hvers Lŷke ei var af Konu faddur / Matth. 11. þa munu hiner nu skammt til þess iafnvel i Nadeige Magtar sinnar. Og hefe eg nu so talad fyrer ydur Vr. M. um̄ hina sierlegustu Avexte DRottens Uppstigningar/ hverrar hin̄ fyrste heyrer hønum sialfum til/ sem er ad han̄ er innge ingen̄ i sŷna Dŷrd / og eigum vier ad glediast þar af ad han̄ er farenn i burtu hiedan̄/ ef vier elskum han̄ so sem han̄ sagde fordum vid Læresveinana/ sierdeilis þar vier erum ecke Hlutlaus-er þessarar Dŷrdar/ han̄ so sm̄ Frumgieten̄ og Eingieten̄ Sonur hins Hæsta hefur teked hin̄ mesta Arf/ ma oss ei nægia þad Attleidng-unum / ad vier erum Samarfar Christi og Erfingiar eilŷfs Lŷfs / Rom. 8. Ma þad ei duga oss Landrædamønnunum / ad vier høfum

Arfsvon i Omælanlegrar Dyrdar eilyfre þyngd? 2. Cor. 4. Gud hefur giefed syñum Syne Endemørk Veralldarenar til Arfleifdar / Ps. 2. Ecke so Fiøll og Dale/ Jørd og Skooga/ Vøtn og Sioo og allt hvad þar iñe bygger/ so sem hañs elskulega Brudur sem hañ hefur utvaled af øllũ þioodũ og Tungumælũ ædur eñ Grundvøllur Veralldarenar var lagdur/ Eph. 1. Þess høfũ vier noted Aumingiarner sem liggiũ under hinu ysta Heims Skaute þessu/ Vier erũ hañs Arfur og høfũ vier siælfum oss alldrei betur vared. Hiner adrer Avexterner heyra oss Mønnunũ til/ hñ hefur ryskuglega uthellt yfer oss Heiløgum Anda/ so vier riettlætter fyrer hñs Nææd yrdũ Erfingiar eilyfs Lyfs / Tit. 3. Hañ situr til Guds hægre Handar / og bidur fyrer oss / Rom. 8. So ad allar vorar Bæner eru Jæ z Amen. Hañ hefur opnad oss Himeneñ z tilbued oss þa Sælu. Vist er eg fyrer skøm̃u um̃talade. Nu þar Gud Fader i syñum Syne/ Guds Sonur af Fødurnum sendur/ og heilagur Ande sem af bædum. þm̃ framgeingur/ þad er øll heiløg Guddomsins Þreñing hefur audsynt oss þvilykañ Kiærleika sm̃ ædur er sagt i Drottens Uppstigningu/ þa styg̃ũ nu upp aptur a mote hm̃ i vorum Hugskotũ/ hañ hefur vort Holld upphafed/ Lætũ hñ ecke Forgiefens hafa sendt ofañ siñ Anda til vor aptur/ ef vier erũ upprisner med Christo/ þa leitũ þss sm̃ þar uppe er/ hvar Christur situr til hægre Handar Fødursins/ Col. 3. Þar s̃ ydar Fiesiodur er/ þar er ydar Hiarta sagde Endurlausnareñ/ Matth. 6. Ef vier høfum medteked heilagañ Anda sem hñ hefur ryskuglega uthellt yfer oss i Endurgiefningar Vatns Sænũ/ hvar skyllde þa vor Fiesiodur vera nema i hønum / i hvertũ ad byggia aller Fiesiooder Vitskunar? Col. 2. Postular Drottens horfdu upp i Himeneñ epter hønum / Act. 1. Lyptum og Augum vorum upp fra þessum Jardneskũ Hiegooma/ og skynium þad sm̃ þar uppe er/ lyptum þm̃ til Hædañ hvadañ oss kiemur Hiælpeñ/ forsmæũ Heim þeña med øllu þvi sem i hønũ er/ þvi hañ mun fyrerfarast/ Gaungũ þvi ut af Heimenũ ad ecke forttynumst vier med hm̃. Drotteñ hafde Læresveinana ut til Bethania þegar hñ stie til Himens/ Luc. 24. Hvert hñ er fareñ þad vited þier og Veigeñ þecked þier/ Joh. 14. Bethania merker

Fætæks

Fatæks Mañs Hus/ Ef þier vilied epter hønũ uppstÿga/ þa giørest Andlega Volader/ þviad slÿkra er Himnarÿke/ Matth. 5. Falle ydur Rÿkdoomur til/ þa fested ei Hiarta ydar vid hañ/ Giøred Fatækum gott so þier sieud i Gude rÿker/ og þr medtake ydur i eylÿfar Tialldbud er/ Luc. 16. Elias for nakeñ til Himna/ 2. Reg. 2. So meiged þier og slÿta fra Hiarta ydar allt Veralldlegt Yferlæte/ ef þier vilied hønum fylgia. Drottenn var nakeñ Krossfestur/ Nakeñ var hañ i Lÿkblæunne vafeñ/ hana skilde hañ epter i Grøfenne. Nakeñ hefur hañ uppriseð/ Nakeñ uppstigeð/ jafnvel þott hñ hafe klæddur sÿnst fÿrer Læresvein unũ/ Þu att og ad Krossfesta hiñ gamla Mañeñ/ þu att ad grepkrast med Christo/ og upprÿsa med hm̃/ Rom. 6. adur eñ þu fær uppstÿged. Affklæd þig og so med Hønum/ Lat ecke eina Slÿk Veralldligra Muna þyngia Hiarta þitt so þu meiger fliuga upp i Hædernar eins og aktar Ern epter þÿnum Frelsara/ Brÿka so Heimeñ/ ad þu ecke vanbruker hñ. Slÿt fra þier alla Elsku til Veralldareñar/ Lat ecke heñar Þunga Vøru draga þig nidur þegar þu att ad stÿga til Himens/ hvar vor Borgar-Riettur er/ hvadañ vier og væntũ Drottens JEsu Christi/ Phil. 3. Hønũ med Fødurnũ og heilögũ Anda sie Lof/ Prÿs og Heidur um̃ Allder Allda/ A M E N.

Siøtta Sunnudag epter Paska.

Gudspialled/ Joh. 15. og 16. Cap.

IEsus sagde til sinna Læresveina. Eñ þa ed sa Huggareñ kiemur/ hvørn eg mun senda ydur af mÿnum Fødur/ sem ad er Sañleiksins Ande/ hvør af Fødurnum framgeingur/ Hañ mun bera Vitne af mier/ Og þier munud mier Vitne bera/ Þviad þier hafed i fra Upphafe hia mier vered. Eñ Þetta tala eg þvi til ydar/ so ad þier hneixlest ecke. Þviad þr munu forboda ydur/ og sa Tÿme kiemur/ ad hvør hañ Lÿflætur ydur/ Sa meinar sig ad giøra Gude þægt Verk. Og þetta giøra þeir ydur/ af þvi þeir þeckia hvørke Fødureñ nie mig. Eñ þetta tala eg þvi til ydar/ ad nær su Stund kiemur/ ad þier miñest þess/ ad eg sagde ydur þad. Eñ þetta sagda eg ydur eige i Upphafe/ þvi eg var hia ydur.

Exordium.

ENgenn kann Tveimur Herrum ad þioona / Þvi annadhvert hatar hann þann Eina / og Elskar hinn Annann / edur ad hann adhyllest þann Eina / og Forsmaaer hinn Annann / Þier geted ecke under eins Gude þioonad og Mammona seiger Endurlausnarenn / Matth. 6. Enn þad sem hann hier seiger umm Mammon / hvert ad er Gud þessa Heims og hanns Barna / þad vill hann sagt hafa umm sialfann Heimenn. Omögulegt er under eins Gude ad þioona og so Heime þessum / þad eru Tveir so Olyker Husbændur / ad hvør þeirra rekur annars Þienara i burtu fra sier / og þad þess vegna ad þeir so Olyker eru / Þar fyrer avitar St. Jacob Postule Veralldarennar Packtiola þanneg / 4. Cap. Þier Hoorkarlar og Hoorkonur / Vited þier ecke ad Heimsins Vinatta er Guds Ovinatta / Fyrer hvi sa sem vill vera Vinur Heimsins / hann giørest Guds Ovinur. Og fyrer hvi ad þessu er nu so vared / þa hliota Guds Børn adskilianleg Mootlæte og Hørmungar ad lyda / umm hvørt Epne eg þarf nockud fyrer skilium ad tala / er eg Oska ad goodann Grad hunded hafe i ydar Hiørtum. Enn søkum þess ad margur sa ed vill Gude þocknast / hann þoler liuflega þad sem Gud leggur sialfur a / so sem eru Siukleikar / Hallære / Arsvotna Missir og annad þvilykt / Enn þad sem af Mannanna Hende kiemur / þad er oss bagara ad þola / og optlega upptendrast vort Hiarta af Reide og Hatre til þeirra / af hvørium vier meigum nockurn Oiøfnud lyda / sierdeilis nær þad fram vid oss kiemur fyrer Sakleyse / edur og i Staden þess er vier Gott hugdumst giøra / slykt er ad sønnu Mannlegt / og eingenn læer þad þørum Manne a niedal / hvad plester eru so lynder. Enn ef vier adgiætum ad þad kiemur eckert fram vid Guds Børn sem ad ecke sie epter hanns Forsiaa og Tilliatseme / þa eigum vier hvi eins vel ad taka sem kiemur af Mannanna Hende / so sem hinu er hann sialfur a oss leggur / hvi ecke eitt Titlingur fellur a Jørdu an vors Himneska Føđurs Villia / Matth. 10. Þvi mun oss þa nockurt þad henda sem ad hann ecke vill ad vid oss framkome / og þetta er þad sem ad DRottenn JEsus fyrer seiger synum Lærisveinum i þessu Hellaga Evangelio umm Ofsookner vondra Manna / og seigest þess vegna tala þad til þeirra ad þeir hneixlest ecke / og ad nær su Stund kiæme / ad þeir þa minnkust þess ad hann segde þeim þad / og vill hann þad sama sagt hafa øllum synum Børnum umm allann Heimenn. Þvi vil eg nu af þesse umm Spaadoome DRottens / sierdeilis Tvent Hugleida i þetta Sinn / Sem er. 1. Ad vier sieum skyllduger til ad þegna hvi med Þolinmæde er vier lydum af vondum Mønnum Sakleysesins og Guds vegna. 2. Ad vier eckert rangt giørum til ad umflyja þeirra Ofbellde. Hier til hialpe oss goodur Gud fyrer sinn Son JESUM CHRISTUM / AMEN.

Beleggingenn.

ÞEIR Munu FORboda Ydur seiger DRottenn / Og Sa Tyme Kiemur / Ad HVer Hann Lyflatur Ydur / Hann MEinar Sig Ad GJora Gude Þægt Verk. Vid hveria sagde Frelsarenn þetta? Vid si-

na

na elſkulega Lærefveina/ hvertier hn̄ man Efa hafa af Mōnū kiæraſt-
er vered/ hvertier ad hofdu hn̄s Vitne um̄ þad ad Faderen̄ elſkade þa af
þvi þeir elſkudu ſig/ og allt þetta ræktest a þeim ſem̄ vonligt var. Hver
ſem̄ athugar Hudſtrokur St Pals/ 2. Cor. 11. Fangelſe Peturs/ Act.
12. Liflaat hins elldra Jacobi/ Act. 12. og Beinbrot hins yngra. Jam̄
hverſu ad aller Guds heilager Men̄ og Votkar Jeſu Poſtlar eru herfe-
lega utleikner/ ſo ſem̄ lioſt er af Chriſtendooms Sogunum / Nam̄ mun
þad jata/ ad eckert Ord Drottens ſie a Jordu falled. Nu fyrſt honū
Poknaſt hefur ad lata ſyna kiæruſtu Vine ſka lijda af vondū Mōnū/
þvi ſkyllder þu og ecke fyrer Guds ſaker lijda villia/ þa ſem̄ einhver Ohlut
vandur vid þig afklaga giører? Og taka þvi ſo ſem̄ ødrū Kroſſe af Drott
ens Hende. Ad ſonu reiner ecke a þad fyrer oſſ i þeſſu farſæla Lande
ad þola Offſokner edur Liflaat fyrer Evangelij Lærdoom edur Chriſti
Vidurkenningu/ ſamt eiga Men̄ þo Gud ad dyrka med goodū Verkū/
med þvi ad hialpa hinum Saklauſa / og þeim ſem Orietten̄ lijdur til
Riettarens/ mootſtanda þeim ſem illa giøra/ og margur lijdur Oriett
þa Sakleyſe/ og fyrer þa ſem hn̄ med ſoddan̄ Hætte gott giører/ en̄ aller
ſa er ed þan̄ Veg lijda/ þeir lijda fyrer Guds Saker. Gud hefur boded ad
hialpa þeim̄ ſem Ranginden̄ lijda og under þryckter eru af Ofrijkis Mōn-
um. Villt þu ecke frelſa hin̄ fangada ſem til Dauda er Dæmdur/ og
þan̄ ſem ad liggur vid Liflaate/ þar þu ſeiger: ſia vier þecktum̄ ecke þetta/
meinar þu ecke/ ad hn̄ ſem̄ ranſakar Hiartad/ hn̄ merke þad? Og hn̄ ſem̄
tekur Vara a Salu þine/ hn̄ þecke þad? Mun hn̄ ecke giallda hvørium̄
Manne epter Verkū ſijnū ſeiger Salomon/ Prov. 24. Þetta vill nu
hin̄ vitſte Domare hafa ſagt þeim̄ ſem̄ meire mattar eru og kunna ad hial-
pa þeim̄ ſem Oriett lijda/ ſeiged mier/ Mun han̄ Sykn ſaka vera ef han̄
giører þa ecke. Nei/ litlu betre en̄ hin̄ ſem̄ Oriettenn̄ giørde/ en̄ þott hn̄
meige Armæfū mæta þar fyrer/ þa a han̄ þad ad lijda med Þolenmæde/
fyrer Guds Saker. Gud hefur boded ad elſka Naungan̄/ og þad ecke
einaſta med Orde og Tungu ſeiger Poſtulen̄/ helldur med Verke og San̄-
leika/ 1. Joh. 3. En̄ hvad er ſkadara i Heimenū/ helldur en̄ Vanþacklæte
fyrer Godgiørdernar. Drambſeme Ohlutvandra Manna er ſo hær vor-

og so Ryklundud/ad hun þykest eingum vera um neitt skylldug/hversu miklar Velgiorder sem hun þiggur/og alla Hluke vill hun med Sialfskylldu hafa/enn gielldur hin versu Laun fyrer allt undanfared/ ef ecke er Grædge hennar fullnægt i hveriu þvi Hlut er hun hafa vill. Full er Verollden af slijkum Sialfbyrgingum/ þr sem nu fyrer slijku verda/sem margur er/ þr lijda Guds vegna/ þvi þr lijda fyrer þad sem Gud hefur boded/hvert þr meiga ecke Ogiort laata/ef þr vilia christner Menn heita/og Guds Viner/þvi hver sem sier sinn Broodur Naud lijda og aptur lykur sitt Hiarta fyrer hm/ hvernig man Guds Kiærleike i honum vera? seiger Johannes/1. Pist. 3. Og meiga þr þ ecke reikna þott ad Heimurenn gialldi Illu a mote Godu / þvi Paulus seiger / Rom. 12. Ef Ovin þinn hungrar/ þa gief hm ad eta/ z þyrste hann / þa gief hm ad drecka / z meigum vier ecke vera vandare hier um enn Fader Myskunsemdanna/ hver ad i giegn sinne Ouksegianlligre Godgyrne þoler hina mestu Oþock af syndugum Monnum/og latur þo rigna yfer Vonda og Goda/og skijna Sol uppreñna yfer Ranglaata og Riettlaata/Matth. 5. Þvi skulum vier ecke meina/ Br. M. ad þta sie alleina sagt til Postulanna edur þra sem lifdu a þm Dogum/ þvi eingenn er su Stiett sem ad nockur Madur lifer i / ad eige mæte hann Andstreime og Adkaste Veralldar/ef hm leggur Kapp a ad giora Verk Drottens Guds sijns trulega. Þvi er æ verr og midur/ ad þeir eru flester sem skioota þessu Omakenu hia sier / uppa þad þeir meige i Fride vera: Hvad er ecke eitt Guds Ords Þienare / ef hm er Vand laatinga samur i sijnu Embætte? Mun hm ecke Ovilld og Mannhatur bued vera? Enn seiged mier/ mun hann þar þ meiga laata af ad straffa/ Ogna og aminna? Edur elska þa og þra Velferd er hm so illa launa hinn mesta Velgiorning er af syndugum Manne kann vid annan giordur ad vera? Mun hm ecke meiga þeinkia hid sama og Paulus? er hm sagde: Gal. 1. Hefde eg hyngad til Monnum þocknast/ þa være eg ecke Christs Þienare. Og þta er riett ad taka sinn Kross uppa sig og fylgia Jesu epter/Matth. 10. Sa giorer vel sem lijdur med Þolenmæde þad Gud a hm leggur/og hm gietur ecke af sier kastad/enn sa giorer enn þa betur sem med fusum Huga geingur i Bardagann a moote Fiandanum og hans Verkfærum/

færū/ þar hñ kyñe þo ad ſkioota ſier undañ ſm̃ marger giøra/ hñ er eiñ Guds Kappe / og mā vænta ſier þeirrar Kvedlu ſem Gedeon fieck af Englenū fordū/ Drottenn er med þier þu Hetia/ Jud. 6. Hvad ſkulū Meñ tala um̃ eiñ riettvyſſañ Domara / ef Meñ eiga þo fyrer mørgū þvilykū Raad ad giøra i hreckvyſre og ſkynlauſre Villo þſſare. Eñ ef nockur er ſa er vanda vill ſitt Embætte med Rokſemd og Stiornſeme nockurre/ og hallda uppe chriſtelegū Riettendū/ þa er hm̃ ecke einaſt a Hælſe leiged af þm̃ er þvi mæta/ ſm̃ ecke er ſo ad undra/ þvi blindur er hver i ſiaalfs ſyns Søk/ helldur og af þeim er þad eckert vidkiemur og eige ſkynia hvat um̃ þr dæma/ Ja/ mæter Armaſū af þm̃ er ſialfer ættu hvad meſt Riettenum fram̃ ad fylgia / hveriet ad bruka Løgeñ eins z Reikne Peninga þa er Meñ læta merkta ſo mikla edur litla Tølu/ ſm̃ Meñ ſialfer vilia. Aller þr ed nockrū Oſkunda fyrer verda af ſo hreck-vyſū og heimſkū Møñū/ þr lyda fyrer Guds Saker / þvi hañ er ſa ed ſagt hefur þ Muñ hins vyſaſta Konungs/ Sa ſem riettlæter hiñ O-gudlega og ſakfeller hiñ Riettlæta/ þr eru bæder eins Styggvirding fyrer Gude/ Prov. 17. og eru ecke alleina þr ed i Guds Stad vandlæta eiga med Ordum/ edur þr ſem yfer Rietteñ ſkipader eru/ þeſſū Moogſgange vondra Mañа undervorpner / helldur hefur Diøfulleñ ſyn Veikfære nærre þvi i hveriu Huſe til ad ſpilla Chriſtneñe og godū Sidū. Eiñ vandlætur Husbonde maa ſtundū mæta af ſynū Hiuū / af ſynū Børnū a Stundū/ ja/ af ødrū ut i fra ſem ecke hyrda um̃ ad vanda Raad ſitt/ og ámæla þm̃ er adra vilia hafa aptur af Jllu/ giefa þm̃ ſtyggeñ Ord/ z kalla ad þr eige eckert med ſig/ þr mune bruka ſyna Sidu þm̃ ad þack-arlauſu. Þetta er ecke lytel Skap-Raun Børn M. þ þa ſm̃ ottaſt Drotteñ og ængraſt af ad ſiaa Ogudlegt Framferde/ og ſiaa fyrer þra Tymanligar z eilyfar Ofarer eñ ſiaa þo eige vid þm̃ giørt ſøkū þvêr moodſku og Stirærkſkapar hiña er þr villdu leidriett hafa/ Ja/ þad er þm̃ meira Angur helldur eñ margt þ er a ſiaalfū þm̃ liggur. Eñ all er þeir ed fyrer þvilykt lyda meiga nockurt Adkaſt / Jllyrde edur añad verra/ þeir lyda fyrer Chriſti Saker/ þvi Gud hefur ſkipad ad uppala ſyn Børn i Lærdome og Umvøndun Drottens/ Eph. 6. Hañ hefur

bodet

bodið ad vier skulum leidrietta þa er viller fara med høgværū Anda/ Gal. 6. Ja/ sa ed þ ecke gioret nær hn̄ sier sin̄ Brodur villt fara/ han̄ sambyckest hm̄/ og gioret sig Hluttakara i annarligum Syndū/ 1. Tim. 5. Og hefe eg nu þaneg sijnt Br. M. ad sierhver ein̄ af oss giefur mitt Hlut i þssum allgsa Spaadoome Drottens/ ef vier viltum þyckia þ Gud edur vandlæta i hns Stad/ þvi alldrei þrijstur þar Andskotans Born þau er giefe þm̄ Orsøk þar til er Drotten̄ ottast/ og eyra þvi illa ad hns Dyrdarfulla Nafn sie vanvirdt/ hns Ord forsmad z hns Setningar ojsvitande under Footū trodner/ og þott ad Mon̄ū sie Ohætt uppa Lijf z Landevist/ þa er þeige þra Giæsku ad þacka/ sm̄ allt Gudlegt Skick z Riettende forsma þvi hn̄ s ad hatar ein̄ Guds Ords Þienara þ Neilsu samlega Kienningu/ edur ein̄ Yfervallds Man̄ þ rietlatan Dom/ Ja hn̄ sm̄ hølvar Fødur og Modur/ Hussbænda edur ødrum þm̄ sm̄ hn̄ leidrietta vill/ hn̄ er ecke langt fra þvi ad taka Lijfed af hm̄/ edur reka han̄ ur Lande/ ef han̄ þad þyrde vegna Hefndarennar. Nu er þssu so vared sem eg sagt hefe Bræđur mijner/ og þvi verdur eige mot sagt/ en allt þta eigū vier Þolenmoodlega ad lijda fyrer Guds Saker/ og ecke hatast vid þa er vier meigū þola þad af/ helldur giøra Skijlldu vora med Þolenmæde. Giæsū þss er Frelsaran̄ seiger hier i Gudspiallenu: Ad þeir ed giøre þetta/ meine sig ad giøra Gude þægt Verk/ so kunna z hyner Skynlauser ad vera/ ad þr ætle sier sie Otteltur giør/ og þeir ed þm̄ vel vilia/ giøre þetta af Offsa og Illgirne/ Lat þier þo til Hugar koma syndugur Madur/ ad þad er Otteit fyrer Gude þijnum/ hverium þu þioonar/ ad hatast vid so fæarmdar Manneskiur/ þvi þeir eru ecke Naturs/ helldur Medaumkunar verder/ hversu volldugerr edur vijser/ hversu rijker edur sterker sem þeir eru/ þa eru þeir allra Skiepnanna Vesælaster/ er so hafa gleymt Gude og sinne Velferd/ ad þr skynia ecke hvad þeim er til Gagns edur Ogagns. Þetta giøra þr seiger Frelsaren/ af þvi ad þr þeckia hverke Fødurenn nie mig. Ef ad Hundur bijtur nockurn/ edur Hestur slær han̄/ honum kan̄ Madur ecke so ad reidast so sem einu̅ Manne sem Gud hefur Vit og Skyn giefed/ en hin̄ Ogudlege sa ed seiger i sijnu Hiarta/ þar er eingen̄ Gud/ Ps. 14. han̄ er

argare

argare en Nestar z Mular/hverim Men hlioka Beisle z Bitel i Munn ad leggia/Ps.32.og þv... skylldu eg þa vilia hefna mijns Vansa a sodd an Andskotans Vinudqre/sm ei veit hvad þ giører. Men læta Gods Manns Verk vera saklaust vid Konungenn epter Løgunni/ og þvi skylldu Menn þa ecke hafa vidlijka Myskun vid hñ/sem so er yfergiefenn i fravilltt Sinne/ad hñ hverke þecker Gud nie hñs Christ?og ecke miklu helld ur leitast vid ad Leidrietta hñ/ helldur en vilia hñs Olucku. Lijt til þijns Endurlausnara þar ed hann hieck a Krossenu / og beidde fyrer Yferkrodslu Møñum / ja / þeim er giørdu a moote hønum þa allra stærstu Svyvirding sem nockurn Tijma hefur framenn vered a mille Himens og Jardar / og þo villde Brudur Giæskunar læta hla fyrer Afbøtun gyllda/þeir vita eige hvad þr giøra/Matth.27.Og hverssu lijted er þad nu sem þu mætt lijda af þeim sem ecke eru kanskie ølln syndugre en þu fyrer hans skulld / hia þvi sem hann leid Saklaus þinna vegna. Þar fyrer/ nær sem einhver Veralldarenar Sonur mootmæler oss þegar vier giørum Guds Verk / þa hugleidum hvilijk Vegsemd þad er ad lijkiast hans Eingieknum Syne i þvilijku / og spillum ecke þeim Heidre med Opolenmædene/þvi ef vier giørum þad viliuger/ þa høfum vier Laun/ en giørum vier þad Nauduger / þa er oss þad þo uppalagt seiger Paulus um̃ sig / 1.Cor.9. Og þeinkium ecke ad Lære sveinenn sie yfer Meistaranum/ hafe þr Hussføduren Beelzebub kallad / hvad munu þeir giøra vid hans Heimamenn ? Matth.10 Og þessa Ihugan munum vier læta spekia Hiarta vort ef vier meir ǽngrunst af þvi sem Gude er i þessu a moote giørt/helldur en sialfum oss/ og blondudum ecke hverutveggia þessu saman. Og mæ þad ecke let ta oss / þott ad lijted vilie morkast vid vora Tilhlutan i Guds Skadneyrn hvad sialfur Christur seiger/Es.49. En eg sagda/eg erfidade forgiefens/og fyrerkiame so mijnum Styrkleika fyrer eckert og til Onytes/þo ad mitt Malefne sie Drottens/z mitt Embætte mijns Guds/ en þar um̃ ber Raun Vitne/ hverneg hann blessadur Nolldenu Ikladdur lagde allan Hug a Guds Eyrende. Hver hefur þvilijk Mootmæle/ Nædungar/Brixlaner/ og allra Handa Ovirdingu þolad fyrer Guds

Verk sm̃ hn̄ ecke er skydara i Heimenū. en þ ad hn̄ skipast ecke vid þra
Adgiørder/ sm̃ Guds eyrende reka/ samt vill Gud þ þo giøra lata/ sinu
Nafne til Dyrdar/ og þm̃ til Nota er þ medtaka/ en hinū til þess stærre
Fordæmingar/ z mæ þig einu gyllda syndugan Man med hveriu mote
þu Gud dyrkar. Drotten̄ Jesus visse ad Judas var Glotunaren̄ar Son
ur/ samt talade hn̄ Guds Eyrende fyrer hm̃/ advarade han̄ þad sama
Kvølld og hn̄ sveik hn̄ um̃ Nootkena/ Joh. 13. amtite han̄ i þoi han̄
sveik han̄/ Matth. 26. Þu verdur fyrer Ovirdingu af Heimenum/ en̄
seig mier/ Er nockur Virding stærre ẽ nockur Nafnbot so fogur/ so
þ Guds Barn ad heita? Nu seiger Endurlausnaren̄/ Matth. 5. Blessed
þm̃ er ydur bølva/ giøred þm̃ gott sem ydur Ofsækia/ so ad þier sieud
Børn ydar Fødur sm̃ a Himnū er/ þar fyrer hver sm̃ hugleider eilijfa
Himnarijkes Glede og Fognud Guds Barna og ecke reinger Sannsegle
Christi/ hm̃ mun lited þykia fyrer ad lijda nockur Hallmæle z Armæser
af Villausū Mañū hier i Heime fyrer þad Dyrdlega Verdkauped/
sem er nøglegt a Himnū/ Matth. 5. Hier til lijtur David er hn̄ seiger/
Ps. 27. Eg munde snart hafa yfer giefed mig/ ef eg eige tryde ad eg siā
munde Giæsku Drottens a Lande lifande Mañā. Og vilium vier þra
Dæmū fylgia er JEsus talade þra vid og þra Sampioona/ þa skul
um vier ecke fisia ad þeir hafe stoorū Ofolenmooder edur reider vord
ed/ nær þeir voru Falsklega æklagader fyrer Herrum og Landsdoomur
um. Hvad skal eg tala um̃ hid saklausa Lambed/ Guds Eingieten̄ Son/
þegar þeir sogdu han̄ være Samverskur og hefde Diøfulen̄/ Joh. 8.
Svarade hn̄ alleina þessu: Ecke hefe eg Diøful/ helldur vegsama eg
min̄ Fødur. Þegar Judas sveik han̄/ Vinur hvar til komst þu hingad? Matth. 26. Hvorde Svikarans Fækur/ Joh. 13. Skømu ædur en̄
Diøfullen̄ foor i han̄/ Þegar Biskups Þienaren̄ sloo han̄/ Joh. 18.
Hafe eg illa talad/ þa bevijsa þ/ og hafe eg satt sagt/ hvar fyrer slær
þu mig? O þier aller hn̄s Viner/ øll hn̄s Børn/ aller hn̄s Lærisveinar/
aller sem vilied hm̃ i Dyrdenne epterfylgia/ Komed hingad og læred af
hønū/ þvi hn̄ er Hoogvær og af Hiarta Lijtellætur/ Matth. 11. So
var hn̄ Þolenmoodur sm̃ ecke visse af Synd/ 2. Cor. 5. og ætte þo alls

Vald/

Vallo/bæde a Himne z Jordu/Matth. 28. En þu sem Daglega synd gar og ecke forþienar anad en Straff/munt þu ecke jata ad Gud hafe allan Riett til ad straffa þig? Ja þ munt þu ad vissu jata/En seig mier/mun hn þa ecke frialst eiga med hveriu moote ad hn typtar þig/ mun Barned nockud spyrja um vid Fodurenn/hvert helldur ad hn straffar þad med Hende edur Vende? Þad heyrdest ecke a Job/Cap. 1. hver oss er settur fyrer Þolenmædennar Epterdæme / hvert helldur ad Gud liet Elldenn falla af Himne og brenna hans Eigur/ellegar ad þr af Caldea og Saba rænntu hns Gotze/J ollu þessu syndgade ecke Job seiger Ritningenn / helldur sagde hann: Gud gaf og Gud afteck / Sie Nafned Drottenns lofad ad Eilyfu. Þad er ein Hræsnisfull Þolenmæde ad seigiast vilia þola allt þad sem Gud leggur a/en vilia eckert Mothunn lijda/eins og þeir giore nockurt þad er hann leiser þeim ecke/sa sem Eff latast a/hann fyrergiefur Bodlenn/en slær allre Skulldenne uppa Domaran/Nu gietum vier ecke giefed Gude Skulldena/þvi vier jatum ad vier hofum til alls þessa unned sem hann a oss leggur/og þvi skylldum vier þa reidast hans Bodlum sem eru vonder Menn/þott hann leyfe ad þad a oss frammkome sem hann vitie ad þeir af sialfs Dadum mundu Orett giora/ hierdeilis þar vier erum sialfer vonder/þar fyrer hversu sem þ er Oriett- vijst af þra Hende/þa er þ af Guds Alfu riett/ og eckert anad en vor forþient Laun / og vilie einhver þvi ecke trua ad Gud stioorne i þann Manna Verkum Omilldra manna/synu Nafne til Dyrdar en synum Born um til Leidriettingar(þvi allt verdur þeim til goda er Gud elska/ Rom. 8.) Hn lese þ er stendur i Bæn Postulanna/Act. 4. J Sanleika komu þr samann yfer þinn H. Son JEsum/hvern þu smurt hefur/ Herodes og Pontius Pilatus med Heidingiunum og Israels Folke til ad giora allt þ er Hond þijn og þitt Raad hafde aquett ad ske skyllde. Hafe nu Guds volldunga hond epter synu alvijsa Raade stiornad ogudlegra Manna Verknade og Athofnum i Fordæmingu syns Eingietens Sonar þier til Saluhialpar z Myskunar christenn madur/þa lat þig ecke undra þott hn stijre þeim til ad aga þitt lauslata z drambsama Hollд/til ad temia þig lijka sadan Kalf eins og Ephraim/Jer. 31. þier til Andligrar Heilsu

bootar/ helldur minst þess nær ed vonder Meñ þier rangt tilgiøra/ ad þu hafer þad med þijnum Syndum forskulldad/ og munt þu brádlega snua þui Natrenu er þu fær til hñs / er vid þig afgiørde a þijna eigeñ Synd/ med Harmþrungnū og sundurknosudum Anda/ þad er ꝥ Offred sem Gude lijkar/ Ps. 51. So giørde David Konungur/ 2. Sam. 16. Er Simei bølvade honū/ og kastade Steinum a hñ/ eñ Abisai sagde: Þui skyllde þesse daudur Hundur bølva mijnum Herra Konungenū? Eg vil fara og taka hñs Høfud af/ eñ Konungureñ svarade: hvad hefe eg med ydur þier Børn Zeruja/ hafe Drotteñ skipad hm̄/ bølva þu David/ hver vill seigia? Þui giører þu þañeg? Og er nu so uttalad um̄ hiñ fyrra Parteñ.

Hvad hinū sijdare Partenum vidvijkur/ þa æ oss ꝥ tagt ad vera/ ad vier eigū fyrer eingū Manne svoddañ Virdingu ad bera / edur ad nockurs Mañs Elsku edur Otta so miked ad læta/ ad vier þess vegna styggiū vorn Gud a moke Samvitskuñe. Þad er oss vitanligt Br. M. ad nogu eru margar Synder vorar sm̄ oss henda af vors eigeñ Holldz og Blods Tilteigingu til ad fordæma oss/ þott ad ecke styggiū vier hiñ goda Gud med þui ad taka synduga Meñ fram̄ ꝥ hañ. Gud bijdur i sijnu Høgmaale/ Þu skallt ecke hafa añarliga Gude fyrer mier/ ꝥ er hid fyrsta og hid ædsta Bodord/ Matth. 22. Og þegar ꝥ er broted/ þa eru øll broteñ/ eñ hvad giøra Meñ þegar þr giøra alla Hlute ad Mañaña Villd/ hversu Ogudleger sem þr eru/ eñ kasta Guds Bodordū a Bak sier aptur? eñ ꝥ er ecke ad dyrka eitt lifanda Skurgod/ jaa/ þañ sm̄ er verre eñ eitt Skurgod/ þui eitt Tre-Stobbe er saklaus þott hañ sie dyrkadur: Nema Tru Mañaña giører hañ ad Svyvirdingu/ eñ sa sm̄ ottar ødrū til ad giøra Odygder og sierhvad ꝥ sm̄ Gud hefur bañad/ hñ er Diøfull/ og sa ed hñ dyrkar/ hñ dyrkar Diøfuleñ/ þu seigest ecke dyrka hañ þott þu giører ꝥ sm̄ hñ bijdur/ þu viter ad Gud sie ædre og øllu betre/ og hñ eiñ eige ad dyrka/ þad er illt ad þu veitst ꝥ/ þad vill fordæma þig eñ þa meir/ helldur eñ ef þu ꝥ ecke visser. Eñ seig mier/ J hveriu er nu Guds Dyrkun iñefaleñ? J þui ad trua a hñ/ Elska hñ og Ottast/ z giøra epter hñs Bodordū. Eñ seig mier aptur/ hvern ottast þu meir/

Gud

Gud edur Mañeñ/nær þu hrædest hñ sm̃ ecke kañ ad deyda nema Lykam añ/ eñ forsmæer Gud sm̃ Lyfe og Sælu getur kastad i eilyfañ Elld? Matth. 10. A hvern truer þu meir/nær þu þykest einkis Þurfe er þu hefur Mañsins Vinættu a medañ þu hræsnar ꝥ hñs Borde/ eñ so lyt ed reider þu þig uppa Gud sm̃ þig skapad hefur/fædt og forsorgad/ad þu vikur ꝥ til ad missa hana ecke/ad þu giører alla Hlute sm̃ Gud bañ ad hefur? Hvern elskar þu meir? Er þu villt jafnvel fara til Helvytis ꝥ Mañeñ/eñ ꝥ Guds Saker stendst þu ecke ad sia hñs Reide-Svip/er þu meinar ad hafe nockud af þiñe Tymañlegre Velferd i Hende sier. O vei / O vei/ er ecke þvilykt ein hrædeleg Afguda Dyrkun/og miklu verre eñ oll Svyvirding Heidingiaña þeirra er af Gude eckert vissu? Paulus seiger / 1. Cor. 8. Ad Skurgoded sie eckert/og hræddust þeir þo Skurgodeñ er þau dyrkudu/ eñ Christner Meñ/hveriu Gud er i Holldenu Opeñberadur/ ꝥr Ottast Meñena meir eñ Gud/jafnvel þott hñ sie allt i ollu/og þykiast vel hafa komed Kaupe synu ef ꝥr fa sellt Guds Vinattu fyrer Mañsins Kiærleika / edur til ad umflya hñs Oblydu. DRottleñ seiger fyrer Muñ Osea Spamañs/ Cap. 2. um Gydingaña Samkundu / Hun þecker ecke ad eg er sa sem gief heñe Korned og Mustena og Oliuna / og eg fæ þeim ɑ̃nægañlega Sylfred og Gulled af hveriu þeir giora Baal / hversu vel a þetta heima hia þeim/er hiñ goode Gud veiter alla Hlute yferfliootañliga til Notkun ar/eñ þeir ecke einasta ut sluga Hus Eckna og Fodurlausra / Matth. 23. Og selia hiñ Voluda fyrer eiñ Skoo/ Amos. 2. Helldur og giora sier eiñ Afgud af þessu i Niarka synu/ hvert ed vera ætte Mustere H. Andas? 1. Cor. 6. Pad er Svyvirding Foreidsluñar i helgu Stad/og þer þm̃ ecke nog ad ꝥr dyrke hñ Einsamler/ helldur eins og Nebucadnezar liet utkroopa ad hver Madur under Lyfs Straff skyllde dyrka Bel/ so vilia ꝥr fyrer þessa Svyvirdingu af ollum heidrader verda/og ad aller hlyde ꝥra Bode og Baññe/ hversu sm̃ ꝥer Orett z Ogudlegt/ z ꝥsse Varmeñe ottast Meñ framar eñ Gud z hñs Sañleika/edur hvad er tydara eñ ꝥ? Ad nær eiñ Lytelmagne a vid eiñ Magtar-Mañ / þorer eingeñ Mañenum upp ad lirka / eingeñ Sañleikañ ad vitna / þeir

Hlaupa i Felur/ og hafa adskilianleg Undañbrøgd til þess ad Ødygden verde ecke strøffud/ eñ Sañleikureñ i Lioos leiddur/ ja/ giefa sig helldur Fiandanū sijnū Fødur/ helldur eñ ad þr flygge hiñ Vollduga/ og jafnvel a stundū þañ sē þm kañ eckert Mein ad viña/ Ecke er þta Christeñdoomur / bærelegra muni einū Ærligum Heidingia verda a Doomsins Deige/ Matth. 11. Helldur eñ þvilijkū Diøfulsins Hamhleipū. Hvad kuña Meñ þo ad giøra þad a einum daudligū Mañe/ hversu Volldugur sē hñ er/ ad Meñ Ottest hñ meir eñ Gud? Hañ kañ ad fyrra þig allre þiñe Aleigu/ þad giefur og Gud a Augabragde/ hñ kañ ad steipa þier ur Heidre þijnū/ mun Gude nockud bagt um þad vera? Hañ giefur sett þig i Fiøtur og Jarn/ Gud giefur sleiged þig med skiædū Siukdome/ hñ giefur teked Lijfed af þier/ og er þo ecke hætt vid þvi i Lande veru/ eñ Gud kañ ad deyda eilijfū Dauda/ z setia þa er hñ forsmaa/ i þ Fangelse hvadañ eingeñ Endurlausn er / Matth. 18. Hvert er nu meira? Eg vil taka til þss mesta Skadrædis er Meñerner kuña ad giøra/ þ er Daudeñ/ eñ hvad er hñ hia Helvijte ? Þad er so Ognarlegt / ad eg er viss um/ ad ef nockur mætte sia þijsler Fordæmdra/ munde hñ hlaupa ut i Þusund Daudans Nættur/ til þss hñ sæe þær alldrei optar/ og þo flija Meñ med Seglū og Ærū undañ eiñe Vatns-Bolu/ sē þo kañ ecke ad skada oss nema a Lijkamlegre Velferd / og þ þo ecke framar eñ Gud leifer hønū. Nu ef þu ætter allt þad er þu kiærast hefur ad missa/ þ hvern er þier skylldara ad missa þad? Fyrer Gud edur hiñ Oguðliga? Mun Madureñ hafa skaped þig? Hefur hñ giefed ydur Lijfed? Hefur hñ forsorgad þig fra Modurlijfe ? Hefur hñ giefed þier Gots og Peninga ? Hefur hñ upphæfed þig til Heidurs ? Hefur hñ verndad þig og allt þ þier vidkiemur ? Mun eige lijkara ad þu misser þ hñs vegna / ef missast skal/ sem gaf þier þad i Fyrstuñe/ og þvi hefur øllu vid Magt hallded/ allt til þssa Dags/ helldur eñ hiñs sē þier gaf eckert af þssu? Þvi þad hñ kañske gaf þier/ þ took hñ af Guds/ og jafnvel þott hñ hafe stoled þvi fra Naunganū/ og er vijsastur til ad taka þad fra þier aptur og lønngtū meira/ þad fyrsta hønum rekur i Skap vid þig/ þvi so er Vinatta Heimsins. Eg vil eige þar um tala/ ad sa sē hræder

eiñ

Kan̄ til ad giora Oriett Einnſiñe/ hn̄ hefur hn̄ þ Skulldbunden̄ Þræl i øllum Skømm og Odygdū ſydan̄/ og vilie han̄ ecke/ þa er hønū Oluckañ buen̄/ þvi ſo plagar Heimur þeſſe ad launa ſijnum Þienurum/ Ja/ hn̄ ſkal ecke vita ſier hiñ minſta Ohagnad til ad forſvara hn̄ ef hn̄ yrde af ødrū þar um̄ ſootkur/ helldur mun hn̄ ſvara eins og Gydingar Judæ/ hvad kiemur þ vid oſſ/ Sia þu fyrer þvi/ Matth. 27. Og kuſta þr ſier ecke betre Side helldur en̄ þra Foringe Diøfullen̄/ þvi ſo breyter hn̄ vid þa er hønū liaſt til Þioonuſtu/ han̄ teiger þa fyrſt til Syndareñ-ar/ og launar þm̄ ſydan̄ med eylijfu Helvijtes Bæle/ og þa hegr er þ ad offaſt Meñena framar en̄ Gud. En̄ hverneg launar nu Gud aptur þm̄ er ſtøduger ſtanda i hns Þioonuſtu/ og ecke offaſt Mañen̄? Þad ma oſſ af Dæmunū kuñugt vera/ Han̄ launar øllum goodū Launū bæde hier og Eilijflega/ ſatt er þad morg eru til þſſ Dæme ad han̄ hefur giefed ſijna Aſtvine i Mañañá Valld/ þo alldrei ſo ad hn̄ ecke hafe vered þm̄ til añarar Handar. Eg er viſſ um̄ ad St. Pall er hn̄ ſtood fyrer Feſto og Agrippa/ Act. 26. hefur unnad miklu betur Nag ſijnum helldur en̄ hver af hns Aklagendū/ hveria Reiden̄ og Hatred ſo plagade ad þeir eyrdu eingu nema þeir feingu hønū i Hel komed/ añars hefde han̄ ecke Oſkad þm̄ ad þr være þvilijker ſem hn̄. Þegar han̄ hafde i 14. Daga hrakeſt i Siøfarar Olguñe/ og aller ørvæntu ſier Lijfs/ ſende DRotten̄ ſiñ Engel til hns/ Act. 27. Og liet ſeigia hm̄/ Ottaſt ecke Pall/ þier byriar ad koma þ Keyſaran̄/ og hverſu ad hiñ mattuge Gud hafe mátt-ugur i hønū vered fyrer Keyſarans Doome/ þvi lijſer han̄/ 2. Tim. 4. ſeigiande: J mijnu fyrſta Forſvare var einge hia mier/ helldur yfer-gafu mig aller/ eg Oſka ad þ verde þm̄ ecke tilreiknad/ en̄ DRotten̄ var hia mier og ſtyrkte mig ſo ad Evangelij Bodſkapur yrde fullkomnadur fyrer mig/ og þ heyrdu allar Þiooder/ og eg vard Frelſadur af Muñe Leonſins. Og þoott ad Gud tale ecke ſo berſijnelega vid oſſ a þeſſum Døgū/ ſo ſm̄ hn̄ þa talade vid Pal/ þa talar hn̄ ſamt i ſijnu H. Orde/ og dregur allan̄ Efa af þvi ad ſa ſem hm̄ treyſter i øllu Ærlegu/ øllu riettvijſu/ øllu Guds Eyrende/ hn̄ mun alldrei til Skam̄ar verda/ þott han̄ ſijneſt ad hafa oſſ i Mañañá Valld giefed um̄ Stundarſaker/ þvi

þad

ꝥ Ord stendur stødugt/Gud þecker þa sem hñs eru seiger Postulenn/2. Tim. 2. Drottenn er minn Styrkur/eg ottast ecke hvad mun mier Mañ urenn giøra? seiger David/Ps. 117. Eñ godur Fader þegar hñ hefur strykt Barned / þa kastar hñ a stundum Vendenum i Elldenn og brenner hñ/og so brenner Gud vid Skalkana/hveria hañ brukar opt lega til ad hyrta sijn Børn med/ þvi skylldu Meñ þa ottast þa/ nær Meñ hafa so sterkañ/so riettvijsañ og so giæskurijkañ ForsvarsMañ sem Gud er? þad mun ganga þeim eins og St. Pall spaer/1. Tim. 3. um Villu Meñena a sijnū Døgū/ hverneg hñ samlijker þm̄ Jannes og Jambres er mootstoodu Moisi/ so standa þesser i giegn Sannleikanū (seiger hañ) fordiarfader Meñ i Hugskotū/frahverfer Trunne: Eñ þeir munu eige meiru framkoma / þvi ad þra Fávijsña mun øllū openber verda so sem og hiña vard. Og þott ad Guds Astviner ecke eige ad fagna yfer Olucku Fiandmañaña sinna/ miklu helldur bidia Gud ad giefa þm̄ Leidriettīng til Ydranar sem Paulus bijdur / 2. Tim. 2. og seigia: Verde þinn Vilie/ þa samt er þra ein Obrygdul Huggun fyrer þa sem reka Guds Eyrende nær þm̄ motmællt verdur/ ad hñ er þra Styrkur sem ad jafn vel seiger til Siafar-Hafsins/ hingad skalltu koma z ecke leingra/ hier skulu þijnar stolltar Bylgiur leggia sig /Job. 38. Nær vier erum i Vinattu vid hañ/ þa kañ eingeñ Ovinur ad granda oss/og nær hñ er Ovinur/ kañ eingeñ Vinur ad hialpa oss/ þvi skyllde eingeñ voga hid minnsta moote Gude ad giøra ꝥ Otta edur Elsku saker vid hñs Ovine/ þr vega aller miña eñ eckert/Ps. 39. J mier hafed þier Frid/eñ i Heim enū hafed þier Angist/ vered Otrauder eg hefe Heimeñ yferuñed seiger Frelsarenn/ Joh. 16. Hvad kuña oss Meñerner ad giøra/ofsækia oss/ Fe fletta/hallmæla/bryxla og vanvirda/ Eg vil þad allt þusundsiñū helldur lijda/ eñ ad vita mier i miñsta Mata Von hañs Oblijdu/ þvi ad flyia undañ Mañsins Vallde under Guds Reide/ ꝥ er ad hlaupa und añ Snæ-Liosenu til ad verda ꝥ Reidarslagenu/ hversu miklu betra er/ ja miklu gledelegra alla Hlute ad þola ꝥ Christi Nafns saker / epter þre Mælingu sem hñ veit ad sierhver eñ bored getur/og oss mun þarf legast/Ja Dyrdarsamlegast og Fagnadarsælast verda/ þa vier munū i

hañ.

hũs Ryke med hm̃ eilyfũ Sigre hroosa/ þvi hver sem hitt utvelur/ hañ
man ad þessu tveñu vysu ganga / añadhvert Eilyflega ad fyrerfarast
med Heimenũ/ edur ad taka so mikla Yndran fyrer þad sm̃ hñ liet epter
Heimenum a moote Guds Vilia/ sem kañ ad sambiooda þeirre Ohamingiu er hañ hugdest ad um̃flya.   Þad sie fiærre ad eg selie þier mỹna Fodurleifd sagde Naboth vid Achab fordum/ 1. Reg. 21. er hñ falade hañs Vyngard til Kaups/ Þad forbiode Gud miñ Herra JEsu/
ad eg selie þañ Himneska Arf sem þu hefur mier afrekad med þynu
allra helgasta Bloode fyrer Veralldareñar Frid / hver ad er Reide og
Fiandskapur i giegn Gude / Hvad er eiñ Vatns-Drope hia Siofar-
Hafenu? Hvad er eitt Sandkorn hia allre Heims Bygdeñe? Hvad eru
Mootmælingar þessara Tyma hia þeirre Dyrd sem vid Guds Born
mun opeñber verda? Rom. 8. Hvad er hin lietta Byrde þessarar stund-
legu Armædu hia eilyfre Þyngd Dyrdareñar? Gud giæfe Meñ villdu
hier um̃ þeinkia / þa munde þm̃ sydur ofbiooda allt Yferlæte z Skar-
kale Veralldareñar Sona/ hverier ad eru ein Gufa er siest um̃ Stund-
arsaker seiger Jacob/ Cap. 4. og hverfur sydañ/ eñ sa eiñ er stadfast-
ur sem varpar allre siñe Ahyggiu uppa hañ/ sem alltyd er hiñ same/ z
hvers Ar ad þrotna ecke/ Ps. 102. Þar fyrer vil eg seigia med Postulan-
um: Eg em vel til Frids i Veikleikanũ/ i Forsmaneñe / i Naudunũ/ i
Offooknunum/ i Angisteñe fyrer Christum/ þvi þa eg em veikur/ þa em
eg Maattugur.   Þetta Siñe og Hiartalag virdst þu O Gud ad veita
ollũ þynũ Bornũ sm̃ a þig vona / z beriast under Merkiñ þyns Son-
ar i Utlegd þessare / þar til þu iñleider oss i eilyfa Himnarykis Vist
til ad medtaka þyn Nadar-Fyrerheyt med ollum Guds Bornũ-
Veit oss þad og gief Himneske Fader fyrer Arnan og For-
þienustu þyns Eingietens Sonar JEsu Christi/
AMEN.

A Hvijtasuñu Hatijd.

Gudspialled/ Joh. 14. Cap.

OG JEſus ſagde til ſiña Læreſveina. Hver hañ elſkar mig ſa mun vardveita mijn Ord / og Fader miñ mun elſka hañ / og til hañs munum vid koma / og hia hønum Viſtar-veru giøra. Eñ hver hañ elſkar mig eige / ſa vardveit-er ecke mijn Ord. Og þad Orded ſem þier heyrdud / er ecke mitt / helldur Fødurſins þeſſ ſem mig ſende. Þetta talade eg fyrer ydur / a medañ eg var hia ydur. Eñ Huggareñ ſem er hiñ heilage Ande / þañ er miñ Fader mun ſenda ydur i mijnu Nafne / hañ ſiálfur mun kieña ydur alla Hlute / og miña ydur a allt þad ſem eg ſagda ydur. Miñ Frid læt eg hia ydur / Miñ Frid gief eg ydur / eige ſo ſem Heim-ureñ giefur / þa gief eg ydur. Ydart Hiarta hriggeſt ei nie ſkielf-eſt. Þier heyrdud þad eg ſagda ydur / Eg fer burt og kiem aptur til ydar / ef þier elſkudud mig / þa gledduſt þier vid þad / ad eg ſagda yd-ur / ad eg fer til Fødurſins / þviad Fadereñ er mier meire. Og nu ſagda eg ydur þad / ädur fyrre eñ þad ſkiedur / ſo ad þier trydud þvi / þa ed þad være ſkied. Hiedañ i fra mun eg ecke tala margt vid yd-ur. Þviad þeſſa Heims Høfdinge kiemur / og med mig hefur hañ eckert. Helldur ſo ad Heimureñ þecke þad eg elſka Fødureñ / og þad eg giøre ſo ſem Fadereñ hefur mier boded.

Exordium.

I EXODI BOKar 25. Cap. Talar DROTTeñ þañeg um̃ ſijna Viſt medal Iſraels Sona: Þeir ſkulu giøra mier Eiñ Helgedoom / og eg ſkal bwa a medal þeirra. O miñ Gud / Hvilijker eru þeſſer þijner Velgiør-ningar? Þad mætte noog þykia ad øll Nattuurañ ber Vitne um̃ Guds Owtſeigianlega Giæſku / ad Himnarner framtelia hañs Dyrd / og ad Feſtingeñ kungiører hañs Vegſemd / Pſ. 19. So ad Meñ kyñu ad leita ad hønum af hañs Skiepnum / og ad hañ hefur ecke læted ſig vera án ſijns Vitnisburdar / þar hañ veiter oſſ gooda Hlute / giefande oſſ Regn af Himne ofañ / og hagkvæma Tyma til ad bera Avøxt / uppfyllande Hiørtu vor med Fædſlu og Føgnude ſem Paulus ſeiger / Act. 14. Noog mætte allt þetta þykia ſeige eg / þoott ecke hefde hiñ Ogrijpanlega Hátign ſett Boolfeſtu ſijna medal Syndugra Jardar-Madka ſem eru Dupt og Aſka. Nu þyker oſſ þeſſe Vegſemd Iſraels Sona Forkunar væn og vegleg Br. M. ſo ſem hun og i Raun og Sañleika er / Eñ vier høfum þo i Christo øllu meira þeiged / þvi Dyrd hiñs ſijdara Muſterêſins / ſem er hañs Chriſtne hier a Jørduñe / hun er vordeñ miklu meire eñ hiñs fyrra / So ſem DROtteñ ſpáde fyrer Muñ ſijns Þienara Haggai Cap. 2. Edur hver Hlutur

man þar vid jafnast ad Orded vard Holld og bygde med oss/ Joh. 1. Ad i Einumm Adams Syne býr øll Fylling Guddoomsins Lýkamlega/ Col. 2. Ad Guds Eingetenn Sonur er Hluttakande vordenn Holds og Bloods eins og Smaa-Børnenn/ Ebr. 2. Enn þoott ad þetta sie Upphaf og Grundvøllur Heilsugiafarennar/ þa munde oss ecke ad fullu stoda Holldtekia DRottens/ nema hans Fødurleg Giæska hefde giørt enn framar vid oss og efnt þad er hann lofade hiaa Zach. Cap. 6. seigiande: Sia einn Mann hvers Heite ad er Greni Kvistur/ Hann mun blomgast i sijnum Stad og uppbyggia DRottne eitt Mustere/ 1. Cor. 3. Þad er Guds Kyrkia i Mannanna Hiørtum/ i hverium Christur býr fyrer Trwna/ Eph. 3. Og hann er þar sialfur Kiennemadur i sijnu Hasæte og Raad Fridarens a mille beggia/ Zach. 6. Nu þoott ad þesse Naavist Guds sie øllum Mønnum framboden/ þa næde þad DRottenn ad so fæer verda hennar Hluttakande/ Enn hvad velldur þvi/ nema ad Menn leggia ei miøg Kapp þar a ad innbiooda þessum Geste? Vier høfum um hans Ovine sie hiaa oss/ med hverium hann vill ecke Samsæte eiga/ þeim villa Menn ecke wthýsa/ og þvi missa þeir hans Naalægdar og Velgiørninga er so lyndir eru/ Enn so ad aller þeir ed leggia nockurn Hug a þetta/ meige vita med hverium Kostum hønum meige innbiooda/ þa hefur JEsus þad sagt med berum Ordum i upplesnu Gudspialle/ þar hann seiger: HVør HAnn ELSKar Mig/ Sa mun vardveita mijn Ord/ Og Fader minn mun Elska hann/ Og til HAns Munum Vid KOma/ Og Hiaa Hønum Vistarveru Giøra. Þesse Dýrmætu Ord vil eg nockud framar yfervega fyrer ydrum Kiærleika/ Og af þeim framtelia þa helstu Hlute er eiga ad locka Hiørtu vor til ad Elska Gud hinn Ypparsta Gooda framm yfer allt annad. Hann verdest ad kveikia i oss sijna Elsku/ So vier þetta Eyrende so framkvæmt getum j ad hønum sialfum lýke/ Fyrer JEsum Christum/ AMEN.

Utleggingenn.

ÞEssar eru Veralldar Br. M. offur Sýnileg/ i hverre vier lifum/ offur er þar uppe/ hvadann vier væntum Frelsarans JEsu Christi/ umm hveria St. Petur talar ad i henne mune Riettlæted byggia/ 2. Pet. 3. Hina skall vier med Lýkamlegum Augum/ þessa med Truarennar/ þvi Truenn er Vera fra Hluta sem koma munu/ Heb. 11. og hun sijner þad sem ecke er Sýnelegt. Hverke sem vier nu helldur rennum Saalarennar edur Lýkamans Augum/ og lijtum i Kring oss med Athygle nockurre/ og Gaumgiæfne fra Hluta er fyrer oss bera/ þa gietur christenn Madur ecke hia þvi sneidt ad elska Gud allra Hluta Skapara framm yfer alla Hlute. Lijt christenn Madur a hinn fagra Skapnad Heims þessa/ hversu kostulegur hann er/ hann hafa heidner Menn a Latinu kallad Mun-

dum/ þ hn̄s Fegurdar saker/ og Gritster i sama Mæta Cosmon/ sokum hn̄s Prÿde. Athuga hin fogru Himensins Lios/ hversu þm̄ er vÿsslega nidur skipad/ þau hafa siñ afmarkadañ Gang allt fra Veralldarennar Upphafe/ allt til þissa Dags / so alldrei hefur eñ nu þroted Nott nie Dag/ Vetur nie Sumar/ Hita edur Kullda i hagkvæmañ Tÿma/ Gen. 8. Vird þ þier Nattkuru Dÿranna/ Fuglanna/ Fiskanna/ Grasanna/ hver so eru prÿdeleg / ad Salomon i allre siñe Dÿrd var eige so skrÿddur sem eitt af þm̄/ Luc. 12. Eñ seiged mier/ fyrer hvern hefur Gud allt þetta skapad/? seiger ecke David/ Ps. 8. Þu hefur sett hn̄ (Mañeñ meinar hn̄) yfer þÿn Handaverk og lagt alla Hlute under hn̄s Fætur. Sagde ei Drotteñ Gud i Upphafe Skøpunar? Drottned yfer Fuglū Loptsins og Fiskū Siafarens/ Gen. 1. Jtrekade hn̄ ecke hid sama epter Flodeed vid Noa og hn̄s Epterkomendur? Gen. 9. Sagde ei St. Paull/ ad hn̄ hefde af einu Blode giort allt Mañkyn? Act. 17. ad þad bygde alla Jardar-Krÿngluna/ og hañ hafe afmarkad Tÿmana med sÿnu Bode/ og sett Endemørk Bygdū Mañā? Seig mier/ christeñ Madur/ hvern skylldir þu helldur elska eñ þañ / er so vel hefur til þÿn giort ut af Einskiærre Giæsku siñe / Eñ eingre þiñe Forþienan? Þyker þier nu nockud Jndælt edur Elskuverdt a þessū Guds Skiepnū sem hañ hefur lagt under þÿnar Fætur/ þier til Nota og Epterlætis/ þa gleym ecke ad elska hn̄ þo um̄ fram̄ alla Hlute sm̄ þetta hefur þier giefed/ þad heiter ad fara aptan ad Sidunñ/ ad þacka Þienaranū/ sem færer þad sm̄ Husbondeñ giefur/ edur ad virda Ambattena meir eñ Drottninguna: Eñ stærre Oriettur er Gude gior i þvi ad elska hn̄s Skiepnur fyrer þ Gooda sm̄ hañ hefur sæmt þær med/ fram̄ yfer hañ sm̄ er Bruñur og Uppspretta alls hins goda. Lat þvi siaa christeñ Madur ad þu temier þier Lunderne St. Pals/ er hn̄ sagde/ Phil. 3. Ad sonnu reikna eg alla Hlute Skada ad vera fyrer Yferburde Þeckingarennar JEsu Christi mÿns Drottens/ vegna hvers eg hefe alls a mis fared og reikna Þreck ad vera/ so eg avinne Christū. Þegar þu hefur nu þanneg hiñ meira Heim i giegnū skodad/ og þu sier eckert i honū þad er ei drage þig jafnvel naudugañ til ad elska hiñ goda Gud fram̄ yfer alla Hlute/ þa skoda

og hiñ miña sm̃ er Madureñ/ þad ert sialfur þu/ hañ er og med tveñu mote Andlegur og Lÿkamlegur. Lijt fyrst til þess Lÿkamliga/ hver hefur myndad þig i Modur Lÿfe? Hver hleypte þier þar samañ eins og ödrü Oste? Job. 10. Þad giörder ecke sialfur þu/ ecke Foreldrar þÿn-er/ þÿnar Hendur hafa giört mig og tilbued mig seiger David/ Ps. 119. Hver hefur leidt þig ut þadañ so dæsamlega i Lios þessa Heims? Hver hefur giefed þier heilbrygda Sæl i heilbrygdum Lÿkama? Alijt hverssu þiñ Skapnadur er vegsamligre eñ allra añara Dÿra a Jördüñe/ hver þo ecke hafa Gud a neiñ Veg stygdañ/ eñ þu reiter hañ til Reide Daglega. Þocknest þier nu nockud a sialfum þier / og þyke þad vænt og veglegt sem Gud hefur til þÿn lagt / so sem þad og er i allañ Mata/ þa læt hañ þo fyrer ganga er giörde þig so veglegañ/ og samde Drottnara allra Hluta under Himnenum med siñe eigeñ Mynd i fyrstu Sköpun. Athuga hvad hañ hefur þier meira giört/ hañ hefur ecke slept þier Forstödulausum iñ i Veröllðena / J honum lifer þu / ert þu og hræresi þu / Act. 17. Hañ hefur giefed þier alla Hlute ɱnægañliga til Nokkunar/ Act. 14. Hañ læfur sÿna H. Eingla/ Ps. 91. þa Himnesku Anda þioona þier og vardveita frä öllu vondu/ öllum Slisum/ allre Ogiæfu/ Jafnvel midt i Syndeñe/ hverta þu gielur ecke vid þig skiled allt so leinge ad þu ert i Hollðenu: Eru þeir ecke all er Þioonustusamer Andar seiger Postuleñ til Heb. 1. utsender þeim til Þioonustu er Sæluhialpena Erfa skulu ? Jaa / Andskoteñ sialfur sagde epter Davids Muñe vid vorn Frelsara/ Matth. 4. Þad sm̃ satt var/ þo i illre Meiningu. Skrifad er sagde hañ/ ad hañ mune bioda Einglum sÿnum um̃ þig/ ad þeir bere þig a Hondum sier/ ad ecke steitt er þu Foot þiñ vid Steine. Seig mier/ hver þiña Vina edur Vanda maña tekur so Vara a þier / hveriam er so miog um̃ þig hugad? Skyllder þu ecke hata Födur og Modur / Syne og Dætur fyrer hañs Skulld / Luc. 14. ad þu mætter verda hañs verdugur. Elska þui ecke jafnvel þitt Lÿf allt i Daudañ hañs vegna sem þier hefur Lÿf og Lÿkama giefed/ og vert miñugur þess er Christur seiger/ Matth. 10. Sa sem̃ fiñur sÿna Sælu/ hñ mun tapa heñe/ og sa sem tapar Sælu

þiñe miña vegna/hañ mun fiña hana. Eg vil ei margt tala um̃ Saalena/ sem er hiñ ædre Partur vors Skapnadar/ miñst a christeñ Madur hvadañ þu ert/Lykameñ er ad sønu af Leyr Jardar/eñ Saaleñ af Gude(med hveriu Moote veit hñ best sialfur)og mest þ þa Skulld seiger Lucas. 3. C. Ad Adam hafe Guds Sonur vered/þvi sialfur Gud blies lifande Anda i Maññins Naser/Gen. 2. Ef vier erũ nu skylldug' er ad elska Fødur og Moodur / af þvi þau hafa oss giefed og fædt i Heim þeña / Hvad miklu framar er þad skylldugt ad vier leggium alla Ast a hñ/af hvers Dyrdar-Lioma vier og vor Ande i Fyrstuñe kveikt' ur er. Vel talar St. Paall hier um̃/ Act. 17. Seigiande: Nu / þar vier erum Guds Afspreinge/þa byriar ad vier ei þeinkiũ ad Gud lyknr sie Gulle z Silfre edur Steinũ/ nie vel smydadre Lykneskiu edur Maña Þaunkum. Eñ so sẽ þad er Ovidurkvæmelegt sẽ Postuleñ hier um̃ talar/so er þad og Afgudadyrkun stoor og merkelig Gudløstun ad elska nockud af þssu jafnframt hønum/og maa þad øllum heilvita Møñum sialfsagt vera/hvilykur Glæpur þ sie ad lita so gøfugañ Hlut sẽ Saal' eñ er / til Þrælkunar Syndeñe / edur Veralldareñar Munum / hver ed mun fyrerfarast med øllu þvi sẽ i heñe er/ þar fyrer aminñer Johañes næsta heilnæmliga/seigiande: Elsked ecke Heimeñ/nie þad sẽ i Heim' enũ er/ Ef nockur Heimeñ elskar/þa er ecke Kiærleike Fødursins i hm̃/ 1. Joh. 2. Eñ Gud/ af hveriũ Saala vor iñblaaseñ er/ hañ blyfur/ og hñs Ar þrotna ecke/ Ebr. 1. Athuga hin skynlausu Dyreñ/þott þau sieu dææsamlega skøpud/þa hafa þau ecke Skyn a þm̃ Hlutũ er þ þau bera/Ei rañsaka þau sitt Edle/ ecke er Framsyne hia þm̃ mikel/ eingeñ Hæverska/Sidsemie/ Adgreining Goods edur Ills/og allra sydst Þecking Skaparans. Skyllder þu nu ecke syndugur Madur elska hñ fram̃ yfer allar Skiepnur/er so miked meira hefur lagt til þyn helldur eñ añara Skiepna/ sem ad Sooleñ er Saurnũ biartare/ þar Madureñ er eitt Dyr fullt af Raade z Skilninge/hñ kañ Grein a Illu z Godu/ hañ giefur utvaled hvert hñ vill/ hañ veit hvad soomer edur ei/hñ eiñ kañ ad læra ad þeckia Vilia syns Herra/hñ hefur uppfunded allañ Hag leik/allar Kunster og Lister i Heimenũ/hañ hefur utreiknad Himensins Hlaup/

Hlaup/og veit Tyma og Stunder fyrerfram/hafi skygnest ikki i leynda-Doma Nattkurunnar/so ad Guds O-utseigianleg Villia sem Nattkuruna hefur skapad/utbrytur sig i Skynseme Mañsins um allt Nattkurunnar Ryke epter þvi Maka sem hun fær vidleked i þessu daudlega Lykama/ Enn þo er þad fyrer øllu ad hun þecker Gud sinn Skapara/ og a hann Kost ad trua a hann sier til Myskunar og Saaluhialpar/i hveriu ad er inne-falenn Endurskøpun hinns innra edur Andliga Mañsins. Þeink til þess christenn Madur ad þu fæddest i þessa Heim Reidennar Barn/og daudur i Syndunum/ Eph. 2. Þvi hvad sem af Holldε er fædt þad er Holld/ Joh. 3. enn Holld og Blood erfa ecke Guds Ryke/1. Cor. 15. Enn Gud hefur af Oumrædelegre Elsku til þyn/endurgieted þig til einnar lifande Vonar/1. Pet. 1. og sett þig i syns Sonar Ryke/Col. 1. So þu meiger Guds Barn kalladur verda og Samarfe JEsu Christi / og til þessa hefur hann ecke vared Gulle nie Silfre / helldur syns Eingietens Sonar dyrmætu Bloode / þvi so seiger Paulus / Act. 20. Ad Gud hafe med synu eigenn Bloode Hiordena Endurleyst/ og þetta giørde hann þegar þu enn varst hanns Ovinur / Rom. 5. Madurenn mætte seigiast ann Guds i Heimenum epter Falled/so sem Pall umm Heidingiana talar/ Eph. 2. mdur enn Gud took Adam i Sætt aptur. Allt hanns Hyske mætte kvyda vid ad deyia/enn skammast syn ad lifa/ enn hanns Outseigianligu Giæsku og hinnu diupu Myskunar Ydrum / i hveriu hann vitiade vor uppruñenn af Hædum/Luc. 2. Þeim er ad þacka ad vier høfum frjann Tilgang til Nað-Stols Myskunarennar/ Act. 5. og skømmunst vor ecke / þvi hann skammast syn ecke ad kalla oss syna Brædur/ Ebr. 2. Vier kvydum ecke vid Daud-anum/þvi hvert sem vier lifum eda deyium þa erum vier Drottens/Rom. 14. Og þott vier deyium sem a hanns Nafn truum/þa skulum vier samt lifa/ so vier erum þess fullørugger/ ad hverke Daude nie Lyf/hverke Einglar nie Høfdingia-Sictt/nie Vellde/hverke Hæd nie Dypt/eda nockur ønn ur skøpud Skiepna fær oss skiled vid þann Kiærleika sem er i Christo JE-su Drottne vorum / Rom. 8. Hvad synest ydur Br. M. skyllum vier ei biooda honum allar Aster / er vier høfum so Oteliande Velgiørder þeiged af honum ed fyrergiefur oss Dagliega so margar Synder/ hann ed ecke vill

gleyma

gleyma oss/ þott ad Mooder gleime sijnu einasta Barne/ Es. 49. hvers Hiarta ad brestur so hn̄ hlytur oss Myskunsamur ad vera/ Jer. 31. þad fyrsta vier finnū oss til hn̄s af ollu Hiarta. Þan̄eg breiter hn̄ vid vorn īnra Man̄/ z so sm̄ hn̄ forsorgar þan̄ ytra edur Lykaman̄/ so lætur hn̄ ecke helldur hin̄ an̄ Forsorgunar. Þad kien̄er JEsus oss i Textanū er han̄ seiger; Hvør Sem Elskar Mig / Han̄ Vardveiter Myn Ord. Matur er Man̄sins Meigen seiger Ordtæke gamallt/ en̄ so s̄ Lykamen̄ ecke þrifast kan̄ an̄ Fædslunnar/ so kan̄ og ecke Sælen̄ an̄ Guds Orda/ þvi þau eru hen̄ar Foodur/ þar þ seiger Endurlausnaren̄ ad þau sieu Lyf og Ande/ Joh. 6. Er sa nockur er elskar einhvern ad hn̄ hate hn̄s Maal? Fiærre er þvi/ helldur kieppumst vier vid ad eiga sm̄ optast Tal vid þa er vier un̄um vel/ þar fyrer/ ef vier seigiumst Gud elska/ þa af-rækiū ecke hn̄s Ord. Men̄ hallda ad sa Lykame sie ecke heilbrygdur sm̄ velger vid Matnū/ og hverium han̄ verdur ecke til Notkunar/ Dylst og ecke þar vid Christen̄ Madur / ad þijn Sæla er ecke heilbrygd / og ecke elskar þu Gud/ so sem byriar/ ef þu hefur Leida a han̄s Orde/ og þyk-ia þr Tijmar leingster er þu æltt ad hlyda þvi. En̄ hvad seiger Paulus hier um̄? 1. Cor. 16. Bølvadur vere sa sm̄ ecke elskar Drotten̄ vorn JEsum Christū/ þad er hn̄ mun eilijflega fyrerfarast/ og ecke einasta er þ Merke þra er Gud elska/ ad þr vardveita hn̄s Ord/ helldur er þad Avøxtur hn̄s Elsku. En̄ hvad er ad vardveita hn̄s Ord? Þad er ad giøra epter þm̄/ ef ecke ad fullu/ þvi þ er syndugū Man̄e Omøgulegt/ samt eigum vier ad leggia allt Kapp þar a/ en̄ Elskan̄ til Guds er ecke Ydiulaus/ hun orkar þvi ad Guds Bodord verda ecke þung so sem Jo-han̄es seiger/ 1. Epist. 5. So ad hver sm̄ Gud elskar/ hn̄ hefur sijna Lysting i Løgmaale Drotten̄s og talar um̄ hn̄s Vegu Dag og Nætur/ Ps. 1. Verdur so Jdkanen̄ ad Nærkturu fyrer þm̄ sama Man̄e/ og han̄ um̄ sijder eitt Ande med Gude/ 1. Cor. 6. Endurnijadur epter Mynd-inn er hn̄ skapad hefur/ Col. 3. En̄ þvi vielldur Elskan̄ til Guds ad oss þyker Fæda þsse sætare en̄ Hunang og Hunangs Seimur/ Ps. 19. sem Von er til/ þar vier finnum i þvi Krapt epterkomande Alldar/ Ebr. 6. nær vier kijnū þa Molana er detta af þvi himneska Borde med Tru-

arennar

areHar Mußie. Þvi skylldum vier þa ecke um̄ alla Hlute fram̄ stunda Elskuna til Guds er so margt gott med sier færer. Eg vil ei tala um̄ þ er hier stendur i Gudspiallenu : Og Fader Mitt Mun Elska Hañ. Einungeñ kañ ad seigia þ/ hvad gott þ sie ad vera elskadur af Gude/ nema/ hñ sm̄ Gud elskar/ Þvi ef nockur elskar Gud/ hañ er fræddur af hönū seiger Paall / 1. Cor. 8. Og þegar Riett-truud Mañeskia hefur sieña Vnadsemd i Drottne/ og gleður sig i hñs Elsku meir eñ i nockru Giestabode/ þa fiñur hun hversu gott er ad vera af Gude elskadur/ þviad vor Elska a Gude er Avoxtur hñs Elsku til vor/ þar kuña ecke ad skilia helldur eñ Solen og Birtañ/ þ vottar sa Kæresveiñ sm̄ Jesus elskade/ 1. Ep. 4. Vier elskū hñ þess vegna ad hñ elskade oss fyrre. Hver sm̄ þeinker med sier/ hversu Vqs/ hve Mattugur/ hve Giæskufullur/ hvad Obrygdull/ hversu trur ad Gud er/ hañ mun seigia ad Abraham hafe goodar Hlutur i Skaut falled þegar hñ var Guds Vinur kallad ur/ Jac. 2. Eñ ecke alle Abraham/ ecke Lazarus/ Joh. 11. ecke Postular Christi/ Joh. 15. alleina þetta Nafn/ helldur aller Abrahams Syner epter Andanū/ Rom. 4. Þad eru aller riett-truader s̄ elska Gud/ þr eru eins vel til þss borner / þm̄ til heyrer um̄ Alldur og Æfe þ Fyrerheit er Gud gaf Abraham / Gen. 17. Ad hañ villde vera hañs Gud og hñs Sædis epter hñ/ Þañ vantar faatt sm̄ Konungureñ elskar/ hañ gietur samt hñ med Tign z Heidre/ hñ gietur veitt hönum Fullsælu Fiaar/ hñ gietur laated hñ lifa ad Munudū sinū/ epter Þvi sem hañ er lyndur til/ eñ Þo gietur hñ ecke giort hñ Fullsælañ/ ei megnar hñ ad faa hm̄ alltyd Heilsuna aptur ef hun missest/ ei gietur hañ giefed hönū Samvitskuñar Frid/ og allra sijdst maa hñ hönū Himnarijked veita. Eñ hvad vill hñ vanta sem Gud hefur til Vinar/ hñ rædur eiñ fyrer öllu þssu. Jeg veit Meñ seigia ad Guds Viner sieu optlega vesæler/ siuker/ saarer/ Offsokter/ underþryckter/ og a alla Vegu adþreyngder/ Eñ þad er eckert Stoormerke þ Gud ad hañ laate Vine sijna una vel Hag sinū nær þm̄ ad Oskum geingur eins og Abraham/ Isaac/ Jacob/ David/ Salomon z adrer fleire/ eñ þegar hñ latur Postulana ganga glada ut fra Raadenu nær þr hudstrykter voru/ Act. 5. Þa Daniel syngur Guds

Lof i Leona Grøfeñe/ Dan. 7. Þa Paulus z Sylas eru kaster i Myrkva stofuñe/ Act. 16. Þa sia Meñ hversu godur hñ er/ hversu hñs Elska vikur alla Hlute/ hvilgkur sa Fridureñ er s Verølldeñ kañ ei giefa. Og hvad mattugur hñs Kraptur er i breiskleikanū. Gud næde oß auma synduga Meñ/ Hvad vikñ vær ecke þ Hiegomañ i Verølldeñe/ sem oss lyster til? Hvad sparar hiñ Storlaate fyrer Metord? Hiñ Agiarne þ Auds? Hiñ Heiptræke þ Tøpun Ovina siña? Og siñ er vid hveria Heimskuna bundeñ/ og þegar Meñ eru so med miklu Erfide komner til aþars meira/ þa gieta þr þo ecke sagt/ Et z Dreck Saala miñ/ Luc. 12. Og Dyred a Mørkeñe sm̄ hefur sitt Foostur/ er sælla eñ þeir/ þvi þ ber ei Ahyggiu fyrer Morgūndeigenū/ eñ ad nær Guds Vinattu/ hyrda so fam er uñ/ jafnvel þott þa sie allt feinged/ þa hun er feingeñ/ þvi hñ elur Oñ fyrer sanū og veit hvers ad þr vid þurfa. Allt þetta færer Guds Elska med sier/ Eñ uppa þ ad Frelsareñ læte oss vita hversu heitt hñ elskar þa ed hñ elska z vardveita hñs Ord/ þa seiger hñ hier: Og Til Hañs Munum Vid KOma Og VISTarveru Hia HOnum GIøra. Er ei so Br. M. ad vier heimsækiū þa giarnañ er vier kiæra høfum? Epter þessū Mañlega Plagsid talar Christur/ hañ þarf ecke ad ferdast langa Vegu til ad heimsækia oss/ þvi hñ er Gud/ hñ er allstadar/ hñ er ecke laangt fra sierhveriū einum af oss. Eñ Frelsareñ kallar hier ad koma til vor/ þegar hañ kiemur med siñe Verkan og Asgiøfū i Hiartad/ Hañ hafde skømu ædur sagt i þssū Capitula/ Eg mun bidia miñ Fødur ad hñ sende ydur Anda Sañleiksins/ sa ed bliffe hia ydur ad eilifu/ Joh. 14. Eñ hier seigest hañ æsamt Fødurnū vilia sialfur koma/ so sm̄ Von er til/ þvi hvar Fader og Sonur er/ af hveriuñ Andeñ framgeingur/ þar er z sialfur Andeñ. Christur seigest vilia syna sig þm̄ ed sig elska/ eñ hañ syner sig ecke nema þ H. Anda/ þvi hañ er þ/ er vitnar um̄ hñ og leider oss i allañ Sañleika. Þegar þu nu christeñ Madur situr under Heyrn Guds Orda/ z þu fellst a þ sm̄ þar er af Guds Alfu talad/ Þegar þu ydrast þiña Synda sem þier verda þar þ Augun leiddar/ þegar þu truer þo/ ad hvar sem Syndeñ yfergnæfer þa mune Nadeñ yfergnæfa miklu framar/ Rom. 5. Þegar þu fær Leida

a Syndeñe z Kappkostar ad lifa nyū Lifnade/ Þegar þu i Maññraun ūnū fær Huggun nockra af þrre Sælu-Von sm̄ þm̄ er heiteñ /er bera Krossen epter Christo/ Þegar þu hrærest til Medaumkunar yfer hinū Volada/ og til Vandlætingar moote hinum Ogudlega/ nær þitt Hiarta breñur i þier/ Luc. 24. er hañ talar vid þig i sijnu Orde/og þu vid hañ i þijnū Bænū/þegar þu uteys þijnu Hiarta þ hm̄/og hñ eys þar iñ aptur Hugsvølun sijns Anda / Og i einu Orde ad seigia/ þegar þu fiñur i Hiarta þijnu Elskuna til Guds og Naungans/sm̄ alldrei kuña ad skilia/þegar þu allt þetta fiñur/þa mætt þu fullviss um̄ þ vera/ad øll heiløg Guddoomsins Þreñing er ad Vistum med þier / og þu kant ecke ad fara a Mis vid þ/ad þu siert Guds Barn/Rom. 8. Ecke einasta seigest Endurlausnareñ asamt sijnū Fødur vilia koma til vor/helldur Vistarveru hia oss giøra. O hvilijkt er þta Br. M. Hvadañ kiemur mier þad Moder Drottenis mijns kiemur til mijn? sagde Elizabet ford um vid Mariam/Luc. 1. Eñ meir er þ ad sialfur Drotteñ Drottnaña vill til vor koma / Ecke so sem hañ kom i Hollded med Þræls Mynd/ helldur med sijnū Guddoms Kraptet vor Hiørtu/ Eñ þ er eñ þa mest ad hñ vill Vistarveru hia oss giøra. Þegar vorer Viner heimsækia oss/ þa tefia þeir sialldañ leinge/og þess kiærare sm̄ þeir eru oss/þss meira Angur læta þr oss epter ad Skilnade/ eñ Christur hefur lofad ad hñ vilie ecke læta oss epter eina/helldur vera hia oss allt til Veralldareñar Enda/Matth. 28. Ef vier yfergiefū hñ ecke/ þa mun hñ oss alldrei yfergiefa/nema vier sløckvum Andañ/ 1. Thess. 5. þa mun hñs Lioos i oss æfenlega breña/og vier i vorū Anda gloande verda. Vorer Vin-er giøra oss Kostnad þa þr vitia vor/ jafnvel þott þ telie eingeñ ept-er þeim sem hñ elskar / Eñ hiñ Almættuge og alleina rijke Konungur Dijrdareñar er ecke kostnadarsamur þar sm̄ hñ er ad Heimbode/Hñ fær er alls Nægter med sier/þvi allt Silfur og Gull er hñs/ og øll Dijreñ a Mørkeñe/Ps. 50. Ecke vill hñ neinū tilseigia ef hñ hungrar/eñ ef hñ lætur sijna Elskendur vanta þetta so sm̄ hañ opt giører/þa giefur hñ þm̄ i stadeñ Allsnægta/Þad Siñe er lætur sier sijna Lucku nægia/ hvad St. Pall kallar Avinning Gudhrædslunñar/1. Tim. 6. z þau þigg

la eins vel af hm̄ eiñ Bita Brauds/ so sm̄ full Hus Audæfa. Þegar Christur um̄giecst hier a Jordune/ kom hn̄ alldrei so i nockurs Riett-truads Mañs Hus/ ad hn̄ ei kiæme med Blessan. Hn̄ var eñ ecke i Heim eñ borenn þa hañ kom i Hus Zachariæ og Elizabetar/ og þau æsamt Barnenu i Modurkvide fylltust af heilogū Anda/ Luc. 1. Hañ kom i Hus Peturs og færde Modur hn̄s Heilsu syna/ Matth. 8. Hañ kom i Capernaum og gaf hinum Limafallssiuka synar Synder kvittar/ so hañ spratt upp og gieck/ Matth. 9. Hn̄ kom i Jairi Hus/ og færde hans Doottur Lijfed aptur. Hañ kom i Landsælfur Tyri og Sidonis z rak Diofulenn ut af Doottur hiñar Cananisku/ Matth. 15. Hañ kom i Hus Zachæi/ z gaf þui Huse Velferd a þm̄ sama Deige/ Luc. 19. So þ. mæ satt um̄ hn̄ sæia s. Petur sagde/ ad hn̄ hafe geinged um̄kring/ giort gott z græd alla sm̄ Underþrycktir voru af Dioflenū/ Act. 10. Eñ ef hn̄ þvilijkt giørde þegar hn̄ bar vorar Synder z erfidade i þm̄/ Es. 43. Hvad miklu stærre Hlute mun hañ nu giøra/ þar hn̄ situr til Krapkarens hægre Handar/ og er þo ad Vistu med oss æsamt Fodur syñu z H. Anda? Hier um̄ mæ eg seigia eins z Paall/ Rom. 5. Ef vier erum sætter vid Gud þegar vier vorum hn̄s Ovinir fyrer Dauda hn̄s Sonar/ þa munū vier eñ framar nu i Sætt komner hoolpner verda fyrer hn̄s Lijf. Gud blessade Obededom medañ Ork Drottens var i hn̄s Huse / 2. Sam. 6. Hier er Ork Sættmaalans a millum Guds z Mana JEsus Christus/ s. er Nadarstooll fyrer hn̄s Blood/ Rom. 3. Hvada Blessan mun honum ecke fylgia? Mig skal þad ecke undra þott ad Guds Bornū i hveriū hañ bygger/ þyke lijted koma til Yferlætis Veralldarennar/ þar hañ sem byr i Himnenum/ hverium ad þiona Þusund og tijusinnum hundrad Þusund H. Eingla/ hañ hefur bued sier Vist i þra Hiarta hier a Jordune sem hañ elska z hn̄s Ord vardveita. Þesse er su onnur Verolld/ er eg i Upphafe talade um̄/ hvered uppbyriast hier i Nadenne/ eñ fullkomnast sydar i Dyrdenne/ þa Gud verdur allt i ollu/ um̄ hveria Esaias Spamadur Cap. 64. z Paall Postule Samsaga verda/ 1. Cor. 2. Ad þ. hafe ecke Auga sied og ecke Eyra heyrt / og ei hafe þad i nockurs Mañs Hug edur Hiarta komed hvad

Gud

Gud hafe þeim fyrerbued er hann elska. Náðna ad byggia/ hefiar nioot-ande ad verda/ og i hennar eylijft Lof ad syngia vorum Gude/ sem oss hefur Sigurenn giefed/ utie oss sialfur hann fyrer Son sinn JEsum/ A M E N.

Annan Dag Hvijtasunnu.

Gudspialled / Joh. 3. Cap.

JEsus sagde til Nicodemum. So elskade Gud Heimenn / ad hann gaf ut sinn Eingetenn Son / til þess / ad aller þeir sem a hann trua / fyrerfarest ecke / helldur ad þeir hafe eylijft Lijf. Þvi eige sende Gud Son sinn i Heimenn / ad hann fyrerdæmde Heimenn/ helldur ad Heimurenn frelsest fyrer hann. Hvør hann truer fyrerdæmest eige. Enn hvør hann truer eige / hann er nu þegar dæmdur / þvi hann truer ecke a Nafn Eingietens Guds Sonar. Enn þesse er Doomurenn/ ad Lioosed kom i Heimenn/ og Menirnir elskudu meir Myrkred enn Lioosed / þviad þeirra Verk voru vond. Hvør sem illa giører/ hann hatar Lioosed / hann kiemur og eige til Lioossins/ ad eige straffest hans Verk. Enn hvør sem Sannleikann giører / hann kiemur til Lioosens / so hans Giörder verde kunnar / þvi þær eru i Gude giörðar.

Exordium.

T Ruanden Er Allt Møguligt / Seiger Ritningenn / Marc. 9. Þad hefur Christendoomurenn fram yfer adra Speke / ad hann verkar alla Hlute med Guds Krapte. Hvørt mætte ad Abraham Fader Truadra hafe vered nockud Hollulega Sinnadur / þegar hann sagde vid Gud / er hann het hønum sinne Blessu / Hvad villt þu giefa mier ? Eg em Barnlaus / Gen. 15. Þviad i þad Sinn hefur Guds Vinur ecke litid nema epter Tijmanlegre Farsælld / Enn Gud giørde betur vid hann / Þvi hann þeckte hans Hiarta / og gaf hønum ecke einasta einn Son vid elliæ allöradre Kvinnu / Gen. 21. Helldur og þar ad auke einn Son af hans Lendum / i hvørium ad Blessadar eru allar Plooder / Gen. 22. Þad er JEsus Christus / Matth. 1. Gud Blessadur um Allder / enn þo fæddur af Fedrunum epter Holldenu / Rom. 9. Sa sem hann a / hann er alldrei Barnlaus / alldrei Arflaus / alldrei Hialparlaus / þvi hann a þann/ hver ad er DRottenn sem er mattugur til ad hialpa / hvørium Gud hefur giefed Endemørk Verallðarennar til Arfleyfdar / Ps. 2. Þad Barn sem oss er fædt og þann Son sem oss er giefenn / a hvørs Herdum ad er Hoffdingia Doomurenn / hvørs Nafn hann kallar Undarlegur / Raad/

Hetia / Sterkur / Fader Eilijfdarennar / Fridar Høfdingia / Esa. 9. Þeñ ſiñ Eingeteñ Son ſeiger ſiálfur Sonureñ ad Fadereñ hafe wegleged fyrer Heimeñ i þeſſa Dags Evangelio / til þeſſ ad aller þeir ſem a hañ trwa / ſkule ei fyrerfarast helldur hafa eilijft Lijf / Af hvertum dijrmætu Ordum eg vil Tvent hugleida. 1. Hverſu Vegleg ad ſie þeſſe Gafa. 2. Hvar til hun gagne oſſ.

Þu goode Gud ſem oſſ hefur hañ ſiálfur Overdugum gefed / Styrk oſſ med-Nad þijns Anda / ad vier mættum þetta dijrmæta Ævende ſo framkvæma ad vier lijke fyrer JESU Christi Forþienuſtu / AMEN.

Utleggingeñ.

MEñ plaga ecke alleina ad virda eina Gafu af þvi hverſu dijrmæt hun er i ſiálfre ſier / helldur og hinu / af hverium hun er giefeñ / og med hveriu Giede ad hun er uteláteñ: Eg virde meir þañ Skeink ſm̃ giefeñ er af Konungenũ / helldur eñ af mijnũ Lijka / og ſa er mier hvad kiærastur er eg þigg af Fødur mijnũ edur Vin þm̃ ſem er eins og ſiálfur eg. Nu heyrũ vier i Textanũ / ad þſſe Astgiøf ſie fra Gude komeñ / eckert kañ þvilijkt ad ſeigiaſt edur nefnaſt / ſo mikly ædre ſem Gud er øllũ ſijnũ Skiepnũ / ſo miklu er þeſſe Skeinkur Dijrdlegre øllu þvi er adrer giefa / eige ſijdſt fyrer hñs Skulld ſm̃ giefed hefur. Landſtiornareñ i Epheſo / er hñ villde ſtilla til Frids Borgar Mugeñ ſm̃ Demetrius hafde uppæſt a moote þm̃ St. Paale / Act. 19. Hañ kañ eckert gylldara til ad ſefa þa med eñ þ / ad hñ ſagde / ad Bijlæte hiñar myklu Dianæ i Epheſo være af Himnum ofañfalled. So var nu Andſkoteñ krøptugur i Børnũ Vantruareñar ad Neidingiar ſkipuduſt alleina vid þad / ſm̃ ædur voru ſo Olmer ad Ai ſlũ giengde / af þvi þm̃ þotte þad Soome ſo mikill ad þra Fulltrue ſkyllde fra Himnũ komeñ vera. Attum vier þa ecke chriſtner Meñ / ad leggia hina meſtu Vyrdingu / Aſt og Elſku a þ ſm̃ vier viſũ komed vera fra hinũ ſaña Gude / hver ed øllu ſtiornar bæde a Himne & Jørdu / & jafnvel þ ſm̃ vier køllũ hñs minſtu Gafur / ſm̃ þo eingar litlar eru / auk helldur þad ad hñ hefur giefed oſſ ſiñ Son. Jacob ſeiger ad øll good Giøf og øll fullkomeñ Giøf kome ad ofañ fra Fødurnũ Liooſañа / Jac. 1. Eñ af hveriu Giede ad Fader Liooſaña hafe oſſ giefed þſſa Giøf ſm̃ er øllum meire / þ ſeiger hñ oſſ ſiálfur i Gudſpiallenu med þſſum Ordũ: Svo Elſkade Gud Heimeñ. Langt vorum vier fra þvi ſynduger Ormar / utlæger fra Gude og hñs

Elge-

Nelgedooms/ad þ være nockurt hia oss nema Synden ein er mætte hræ ra Gud til Medaumkunar/ auk helldur hñ kyñe ad elska oss ꝥ nockra vora Verdskulldan edur Agiæte. Mañeskiañ var so á sig komeñ epter Synda Falled ad Ritningeñ talar þar so um̃ epter Mañlegū Plagsid / Gen. 6. Gud ydrade þess ad hñ hafde Mañeñ skapad/ og samt elskade hñ oss þo so ad hañ gaf oss ecke nockra almeñelega Giafu / so sem þegar hñ lætur rigna yfer vonda og gooda / og Solena uppreña yfer Ranglaata og Riettlaata/ Matth. 5. helldur siñ Eingieteñ Son/ og þad ad fyrra Bragde/ ædur eñ vier høfdum Vit a/ edur nockra Atburde til ad elska hañ. J þvi er Kiærleikureñ seiger Johañes/ 1. Pist. 4. Cap. Ecke ad vier elskudū Gud / helldur ad hñ elskade oss og utsende siñ Son til Forlykunar fyrer Synder vorar. Eg ætla ad vorum fyrstu Forelldrū yrde nærsta Raadfaatt i Paradys þegar þau høfdu Gud styggdañ/ mundu þau hafa nockra Vidleitne ad blydka hñ? Mundu þau gieta hitt uppa þta Guddoomlega Vysdooms Raad Ad Gud skyllde Madur verda til þss ad forlyka Neitmeñ vid sialfañ sig/ fævys voru þau til þss/ Atburderner voru þeir einer ad fela sig / þvi þau voru nakeñ/ Gen. 3. Og ad bera Skulldena af sier hvert um̃ sig/ þsse voru Urrædeñ einasta. O hvilyk Dypt Audæfaña og Guds Speke / Rom. 11. Sneña braust ut hin Guddoomliga Elska af hñs Hiarta / strax er hñ hafde lagt hiñ Riettvysa Doom a Mañeñ ad hañ skyllde deyia/ lagde hañ þa Lyknarfullu Bot med/ ad Kviñuñar Sæde skyllde i sundur meria Høggormsins Høfud/ Gen. 3. Þetta sitt Myskunar-ryka Fyrerheit hefur hñ efnt i Sendingu syns Eingietens Sonar hyngad i vort auma Holld fæddañ af Kviñuñe/ eñ þa þegar vier votū hañs Oviner/ Rom. 5. Þegar vier eñ þa vorū dauder i vorū Syndū/ þsse er hin Guddomliga Elska er Drott eñ prys * hier i Gudspiallenu/ ꝛ þ ecke um̃ skør fram̃/ þvi Paulus talar hier um̃/ Rom. 8. Ad Gud hafe ecke þyrmt synum Eingietnum Syne/ helldur giefed hñ ut fyrer oz alla/ hñ sparade hñ ecke til ad fædast i Armood/ ecke til ad verda Land-Flotta / ecke til ad þola Skañer og Naudungar af þeim sem hañ took undañ eylyfre Skøm̃ og Naudung. Ecke til ad lyda Krossens Dauda ꝥ þa er hñ deyddu/ og ecke til ad þola Nel-

vÿtis Pÿsler fyrer pa sm̃ høfdu giort Samband vid Daudañ & Sælt-
maala vid Helvijte/ Es. 28. Hañ sparade hañ ecke fyrer Syndena sm̃
Gude alleina illa lÿkar/ Ps. 5. helldur giørde þañ i hveriu hm̃ alleina
vel þocknast ad Synd/ jafnvel þott ecke visse hañ af Synd/ 2. Cor. 5.
Eingeñ elskar nockurn meir eñ þ ad hñ giefur sitt Lÿf ut ſ hañ seiger
Lausnareñ/ eñ Gud elskar siñ Son eins og sitt eiged Lÿf/ þviad hañ er
Lioome hñs Dÿrdar/ Heb. 1. Hañ er sa sem er i hañs Skaute/ eñ fyrer
þvi ad Gud kuñe ecke einsaman ad deÿa/ liet hñ siñ Son deÿia i Mañ-
ligu Hollde/ i Mañligre Natturu er hñ af Fedruñ hafde/ hver fyrer
þvi ad i honum bÿr øll Fÿlling Guddoomsens Lÿkamlega/ Col. 2. Þa
heiter hñ sa Madur sm̃ honũ er nærstur/ Zach. 13. Jæ hañs Sonur/
jafnvel epter Mañdoomenũ/ ecke eiñ Sonur/ er sie Ættleidingur so sem
vier erũ ſ hñs Skulld/ helldr Guds himneska Fødur Natturlegur Son
ſ Jbud Guddomsens/ þvi Textiñ seiger ad hñ hafe utgiefed siñ Eingiet-
eñ Son. Hvad ecke a ad skiliast epter Guddoomenũ alleina/ helldur og
epter Mañdoomenũ eingu sÿdur/ þviad i hm̃ hefur hñ Kvøl og Dauda
lided/ og allt þ er hñ vañ til Arnadar & Myskunar syndugu Mañkyne.
Eingeñ vill missa siñ Son/ Jacob villde ei voga sÿnu yngsta Syne i pa
Hættu ad lata hñ fara m̃ sÿnũ Brædrũ ofañ til Egyptalands/ þott
þeir neiddu hñ þar uñ/ Gen. 42. og þeim sæge Lÿfed a. Eñ Gud gaf
oss siñ Son Obedeñ og ofurselde hñ i Daudans Kvøl fyrer oss/ sm̃ ecke
vorũ Syner helldur Reideñar Børn og af Natturuñe til Satans Præ-
lar/ Eph. 2. Kvinañ su sm̃ uñ giefur / 1. Reg. 3. hun villde helldur ad
su sm̃ ecke var Mooder skÿllde eignast siñ Son / helldur eñ Lÿfed være
af hm̃ teked/ so mieg elskade hun sitt Lÿfs Afkvæme / hun villde viña
þad til ad Ovina sÿn mætte hafa Glede af Barnenu/ so þ mætte þo
Lÿfe hallda/ þvi heñar Ydur tendrudust upp sÿns Sonar vegna seiger
Ritningeñ. Eñ hiñ eylÿfe Brunnur Giæskuñar viñade vor ſ sÿn Mysk-
unar Ydur/ & elskade so Heimeñ ad hñ utgaf siñ Eingieteñ Son i Daud-
añ/ uppa þ ad aller þr sm̃ a hñ trua hefdu eylÿft Lÿf. Þegar Drott-
eñ spaer uñ Giæsku sÿna er hañ vilte audsÿna sÿnu Foolke ſ Christ-
uñ og i Christo/ þa tekur hñ so til Ords/ Malach. 3. Eg skal tiaa þm̃
Myskun-

Myskunseme/so sem eitt kiærer Myskun sijnum Syne þa̅ er stundar hann. Minn Herra og minn Gud / vier meigum þad med Hiartans Kynstroda merkienna/ ad þu hef ur sijnt oss meire Myskun enn þijnum eingietna Syne a hans Dauda Deige/ Hann vard ecke Bænheirdur er hann beidde ad Reidennar Kalekur mætte fra sier takast/ Matth. 26. Ja/ ecke þott hann beidde i heilar þriar Reisur/ Enn hvers vier bidium þig i hans Nafne/ þad villt þu veita oss/ Joh. 16. Þad skal skie/(þ eru þijn eigenn Ord) ad ædur enn vier bidium þa villt þu bænheyra/ Es. 65. Þinn Eingietenn Sonur fieck einga Vægd/ jafnvel þott einginn kynne ad straffa hann um nockra Synd / Joh. 8. enn vier hofum Myskun ødlast sem til alls ills høfdum unned. Þinn Sonur fieck eckert ad svala sier med i hinne bitru Pijnu nema Gall og Edik/ Matth. 27. Læter þa oss nockud til handa bera til þess ad lijkiast hm/ Læter þu oss drecka hans Kalek/ Ps. 119. hier i Mæddenne / þa kriddar þu hann med Svølun þijns H. Anda. Þu dreiper a oss med Sætleik epterkomande Alldar/ og leider oss fram ad ferskum Vøtnum/ so miklu betre Koste høfum vier nu Prælarner ad bua vid/ enn þinn Eingietenn Sonur. Hver er sa af oss ad hann ecke hafe þar hann meige Høfde sijnu ad halla/ Matth. 8. Hver er so ofsooktur/ pijndur og kvalenn sem hann var. A hveriu hefur þvilijk Hegning leiged? Satt er þad ad hann er inngeingenn i sijna Dijrd/ Luc. 24. ad øllu þessu afloknu/ Enn vier sem ad varla drepum hinu minnsta vors Fingurs i þinnar Reide-Flood/ Luc. 16. sem gieck yfer Høfud hønum/ Vier skulum og inngangan i hans Dijrd ef vier truum a hann / og er þ Mæla sannast ad vier vinnum so lijted sem eckert til þeirrar Dijrdar sem hann hefur oss med sinne Kvøl afrekad/ Þoott vier bærum Jobs Kaun/ Job. 2. og Gihesi Lijkþrær allt fra Vøggunne til Grafarennar/ hia þvi o hann þolad hefur fyrer vorar Synder/ hm sie Lof/ Dijrd og Heidur um Allder/ Amen. So hefe eg nu allt hijngad til nockud talad um Agiæte þessarar Himnesku Gafu / Epterfylger ad tala um hennar Gagnseme.

Nytseme eins Hlutar mettum vier af tvennu/ annadhvert ad hann gagnar oss til ad umflyia hid Vonda/ edur til ad ødlast hid Gooda. Hvertveggia finnum vier i Utsendingu Guds Eingietens Sonar/ Þad fyrra kiennir hann oss i Gudspiallenu med þessum Ordum: Ad Aller Þeir Sem a Hann

Trua Fyrerfarest Ecke. Tvent hefur og Drottenn til þess giort/ad þier skule ecke fyrerfarast sem a hann trua. Fyrst þad ad hann hefur lided pijnu til Epterdæmis/þad Annad ad hann hefur lided pijnu til Forlykunar. Vm hid fyrra talar St. Petur/ 1. Pist. 2. seigiande : Christur er dauden fyrer oss og hefur oss epterlated þad Dæme ad þier ganged i hans Footspor. Þegar hinn gamle Adam sem byr i oss/ætlar ad leggia ut þau dyrmætu Ord sem Paulus skrifar/Rom. 8. Ad sa sem ecke þyrmde sijnum eigenn Syne/helldur gaf hann ut fyrer oss alla/hvar fyrer skyllde hann ecke giefens veita oss alla Hlute med honum?Þa skilur hann þau um þad sem honum lijkar / Honum þyker ecke miked koma til þess Lyffsins Brauds sem af Himnum er ofann komed/Joh. 6. Hann vill Kiøt hafa/Num. 11. Og er ecke til Frids ella/ þad er Sælgiæte Holldsins og þess Munadur/hann etur sig fullann þar af/þar til þad geingur ut um hans Naser og sælgar honum er ala hann so Kappsamlega/so þeir drepast þusundum samann/og verda Heluytis Ellds-Matur ad sijdustunne: Enn þegar Paulus nefner hier alla Hlute/þa meinar hann þa ed Sæluñe gagna / þad er audsært af øllum þessum sama Capitula/ hvadann Ordenn tekenn eru / Hvar af vier sium Br. M. ad ecke er Guds Sonur oss til þess sendur/ad vier skulum lata epter Holldenu þess Gyrnder ad rækia/Rom. 13. ef vier viljum a Guds Son trua/ so vier fyrerførumst ecke/helldur so sem hann er einusinne daudenn Syndenne/ seiger Paulus / Rom. 6. þad er fyrer Syndena/ og deyr ecke framar / so eigum vier henne Daglega ad deyia / og med honum Daglega ad upprijsa/ ad vier ei framar lifum i henne/so sem hann hefur sigrad Heimenn/ so eigum vier ad forsmaa Heimenn / og so sem hann hefur utsnarad Dieflenum og troded hann under sijna Barna Fætur/Rom. 16. So eigum vier ad reka hann ut ur Hiarta voru/med øllu hans Nyske. Vier eigum ecke ad hafa eina Klauf epter a Ægyptalande/Ex. 10. helldur brenna upp þann Ama lechita med øllu hans Golze kvikfe og daudu/1. Sam. 15. med sanre Ydran og Aflæte Syndanna/so ei verde Israels Ryke fra oss teked. Þad kiener oss Paulus/1. Cor. 11. Ef vier dæmdum sialfa oss/þa yrdum vier ecke dæmder/ Enn þegar vier dæmumst af Drottne/þa verdum vier leidretter/ so ad vier ecke fordæmumst med Heimenum. Þanneg er oss nu

Christur

Christur sendur til Epterdæmis/bæde i Lifnadenū og so i Kroßburden=
um/Hvørttveggia er Omissande til þss ad um̄flyta Tøpunena/En̄ for=
giefens hefde hn̄ lided oss til Epterdæmis/ nema han̄ og hefde lided oss
til Forlijkunar/hvar þ til Forlijkunar? Þvi vier vorum misſætter vid
Gud/ hvers vegna? Fyrer Syndena/ Hvad hafde Synden̄ forþienad?
eylijfan̄ Elld med Dioflenū og øllū hn̄s Arum. Hver hefur Synd=
ena burtteked? þ hefur Guds Sonur giørt er hn̄ bar hana uppa Tried
seiger Petur/1.Pet.2.Þvi sagde Johan̄es Skyrare/er hn̄ leit Christū
koma til sijn / Siaed þ Guds Lamb sm̄ i burtu ber Heimsins Synder/
Joh. 1. Til þessa þyker Heimenum lijted koma / Eg true han̄ dyllest
vid ad þar mune so heitt i Satans Badstofu/ sem Prestarner seigia/
an̄ars mundu Men̄ ecke bidia sier og ødrum so optlega Helvijtis/ sem
Men̄ giøra / En̄ vilied þier ecke trua þeim / þa trued Guds Orde /
trued Ritningun̄e. Eg veit ad ydur þyker þad lijted Heimsins Børn=
um/ ad þier skulud alldrei um̄ Æfe Gud sia i Dijrdeñe / þvi þier haf=
ed alldrei sied hn̄ nie hyrdt um̄ ad sia i Nædeñe/ en̄ so þyker Pæle þad
miked ad han̄ seiger: Ogudleger munu straffast med eylijfre Glotun /
fiarlæger Auglite Guds og Mætte hn̄s Dijrdar/2.Tess.1. En̄ hlusted
til hins ad þar mun verda Op og Tanna Gnijstran/Luc.13.Þeir munu
eta sijnar Tungur ut af Pijnu/Apoc.16. Þessar Pijsler eru Vægdar=
lausar/Jac.2. Og ecke so sem þssa Heims Motlæte/ hvar Men̄ fæ
nockra Linun a stundū/ Þeirra Ormur mun ecke deyia/ og þra Elldur
ecke utslockna/ Es.66. Þad er eylijf Smaan/Dan.12. Eylijf Hegn=
ing/Matth.25. Og Þoka Myrkrana/ Jud. v.13. Sem um̄ Eylijfd
er tilbuen̄ hinū Ogudlegu/2.Pet.2.Ef þier nu hafed nockra Lijkam=
liga Tilfin̄ing/ef þier varla lifad gieted þa ydur vantar Sælgiæte ydar
og veniuligan̄ Adbunad/ef þier gieted ecke af ydur bored nær þier faaed
Høfudverk edur Sijdu=Styng/hvad mun þa verda i Ellds=Dijkenu sm̄
vellur af Ellde z Brenesteine/Apoc.21. Ef ein lijtil Vanvirda er þier
so kalled i þssu Lijfe/kvelur so ydar Hiarta/ad þier svijfest einkis til ad
hefna ydar/hvad mun þa verda hin eilijfa Skøm? Þier munud þeink=
ia ad engen̄ hafe yfer ødrum ad stæra sig a þssu Forsmænarenar Lan

de/ eñ giæfed þſſ ad þier munud kveliaſt i Augſyn H. Eingla/ Apoc. 14. hverra Lagsmeñ ad eru Guds Utvallder/ er þier Fotofroded hafed i ydar Velmagt. Þier munud ſia alla Heilaga i Guds Ryke/ Luc. 13. eñ ydur utkaſtada/ ja/ margañ þañ ſm̃ þier Orrett giort og uppſvelgt hafed/ z ecke reiknad verdugañ ad þurka ydar Skoo/ þa munud þier ſia til Bords ſitia med Abraham/ Iſaac/ og Jacob i Ryke Himnaña: þegar hiner Fordæmdu Glotunareñ ar Syner ſia þetta fyrſt/ þa mun Of undar Ormureñ taka til ad byta af Alvoru/ þa mun ecke duga ad ſefa hñ med Lyflaate Abels/ Gen. 4. Nie Manſale Josephs/ Gen. 37. edur Drape Naboths/ 1. Reg. 21. þvi hañ mun alldrei deyia/ Eſ. 65. Og vilied þier ecke odrũ Guds Moñum trua hier til/ og ſeiged/ ad hverke Eſaias/ Jacob/ Petur nie Judas hafe vered i Helvyte/ ad þr kuñe þar fra ad ſeigia ſo ſem margur Gloopur lætur ſier um̃ Muñ fara/ þa trued þo Guds Syne. O þier hin Vantruada Kynſlood/ hañ var i Helvyte þegar hñ kvaldeſt ꝥ ydar Synder/ ſo þier ſkylldud ecke fyrerfaraſt helldur hafa eilyft Lyf. Eingeñ kañ betur ad ſeigia oſſ hverneg þar er hattad/ helldur eñ hñ ſm̃ þad hefur tilbued handa Dioflenum/ hñ ed ſialfur hefur þolad Helvytis Pyſler / hañ ed ſialfur er þangad ofañfareñ til ad predika Ondunum i Fangelſenu / 1. Pet. 3. Þad er til ad ſtraffa þa. Hañ er Guds Sonur/ hañ ber alla Hlute med Orde ſyns Kraptar / Ebr. 1. Allt Valld er hm̃ giefed bæde a Himne og Jordu/ Matth. 28. Og vard Helvyte hm̃ þo ſo heitt/ ad hñ ſveitteſt Bloodenu/ Luc. 22. og hroopade a Kroſſenũ/ Gud miñ/ Gud miñ/ þvi hefur þu yfergiefed mig: Matth. 27. O Vatns Boola/ O Heyſtra/ munt þu þa gieta bued vid þeñañ forterande Elld? Og þu ſkallt þar þo eilyflega bua/ nema þu ydreſt og truer a Soneñ/ Joh. 3. Vilied þier nu ecke Guds Syne trua/ þvi ꝥ er ſo gamallt/ ad hm̃ er lytt truad af Heimenum/ þa trued þo Dioflunũ/ þier erud vaner þm̃ ad trua þott þr liuge/ giored þm̃ ecke þañ Oriett ad trua þm̃ ecke/ nær þr ſatt ſeigia. Þegar Drotteñ rak hina mørgu Diofla ut af hinum Ooda Gadareno / Marc. 5. þa bædu þr hñ ad ſkipa ſier ecke i Underdiupeñ/ Luc. 8. ꝥ er i Helvyte/ þvi ſo kallaſt þad/ Apoc. 9. og vydar/ ſo kvidu þeir vid þeim

Loga/

Loga/ sm̃ alvaner voru Kvølunū. Seig mier/ mun þier ecke bregda vid ef þier yrde ad Skyndingu but t kypt ur øllu þijnu Sælgiæte og steipt i Helvijte og Kvalernar eins og hinū Rijka/ Luc. 16. J þta sm̃ tol udu Dioflarner Alvøru/ þvi þeir ráku sitt eiged Erende/ eñ ad þier liuga þr/ syndugur Madur/ z mæla upp fyrer þier Helvijte eins z adra Konungs Høll/ tru þeim ecke/ þvi Fader þeirra er Lygare i fra Upphafe/ hañ stood ecke i Sañleikanū/ ei helldur þeir/ þar fyrer eru þeir i Helvijte ofañ steypter/ z bundner Myrkrana Hleckiū/ 2. Pet. 2. Til ad frelsa oss fra þessū Oskøpum er nu Guds Sonur utgiefeñ / til þess er hñ fæddur/ Nudstrycktur og a Krossen negldur/ Eñ Gudspialled seiger oss eñ nu meira/ N. Elldur Ad Hñ HEfde EYLijft Lijf/ stendur hier. Þad er vitanlegt af St. Pals Ordū/ Eph. 2. Ad vier fædumst dauder i Syndeñe/ þ Natturlega Lijf farer med sier Andlegañ Dauda. Nar tokū vier til ad deyia? Þegar vier lifnū i Skijrneñe/ fiñur Mooder vor christeleg Kyrkia med oss fyrst eitt Andlegt Lijfs Mark/ fyrer hvern Fyrer hñ sm̃ af Gude er utgiefeñ til þess ad Heimureñ skyllde hafa eylijft Lijf/ so seiger Pall/ Tit. 3. Ad Gud hafe rijkuglega uthellt yfer oss heiløgum Anda fyrer JEsum Christū vorn Heilsugiafara / so ad vier Riettlæter fyrer hñs Naad yrdū Erfingiar eylijfs Lijfs / Eñ sa sm̃ skal eilijfs Lijfs nioota/ hñ verdur hier i Lijfe fyrst ad lifa Andligu Lijfe/ þad hliotū vier i Skijrneñe sm̃ sagt er. Þess gietur St. Petur er hñ seiger/ ad Gud hafe endurgieted oss til lifande Vonar/ 1. Pet. 1. Eñ þ kañ audvelldlega aptur ad missast/ so vel sm̃ þ Lijkamlega/ nema hiñ ijñre Madureñ sm̃ i fyrstuñe er eins og Briostmilkingur a sig komeñ/ nema hañ sie Daglega nærdur og endurnijadur/ þvi lætur Paulus þta fylgia hvørt ødru seigiande/ Tit. 3. ad Gud hafe oss holpna giørt þ Endurgiefningar Laugena og Endurnijungar heilags Anda. Þeñañ Andlega Vøxt og Þroska ødlumst vier eins vel fyrer Christū so vel sm̃ hid Andlega Lijf i Fyrstuñe / Þad kieñer oss Paulus / Eph. 2. seigiande: Vier erū Guds Verk skapader i JEsu Christo til goodra Verka/ hvør Gud hefur tilbued ad vier gøngū i þm̃. Sæleñ velldur þvi ad Lijkameñ vex/ ecke giører þ Fædslañ alleina/ helldur er hun so sẽn

 nockurs

nockurskonar Medal / i hveriu ad verkar Mañsins Ande hñ til Pro-
fka þar til hñ fullvaxeñ er. Christur er vort Andlegt Lijf / hñ er Lijf
hiñs iñra Mañsins. Fædañ er Guds Ord / i þvi verkar hñ med sijnū
Anda / þar til vier nāū ad vaxa epter fullkomnū Mæler Christi. Allo
ur sm̄ Paulus ad Orde kiemst / Eph. 4. z þta andlega Lijf / er mest fol
ged i Deydingu Holldsins / þau tvo eru hvort a moote ødru / Eins Lijf
er añars Daude / hiñ gamle Madureñ z hiñ nÿe / sm̄ epter Gude er skap
adur / þr beraſt Bana-Spioot epter / eñ ſa er Munureñ / ad hiñ gamle
fær ſælgad hinū nyia i einu / ſo hañ a ſtundū alldrei vidreknar aptur /
eñ hiñ nÿie fær alldrei ſo dreped hiñ gamla / ad hañ ecke aptur gange.
Til fanga verdur hñ tekeñ fyrer Guds Krapt / eñ alldrei verdur hoñū
ſo fyrerkomed ad ei brioteſt hañ um̄ ſo leinge vier erū i Holldenu. Vel
ſie þm̄ er giefa lagt hin ſterkuſtu Fiøtur a hñ / og þvi kallaſt hñ daud
ur / þegar hañ næer ecke ad framkvæma ſijnar Gyrnder / þegar Meñ
heptaReidena z Gyrndena z adrar Tilhneigingar sm̄ af þm̄ vaxa med
Chriſti Anda / þa heiter hiñ gamle Adam daudur / þvi lÿſer Paulus er
hñ ſeiger / Col. 3. Þier erud dauder og ydar Lijf er folged med Chriſto i
Gude. Hver hefur nu afrekad oſſ þta Lijf? Þad hefur Chriſtur ſem
ad er vort Lijf / eñ var utgiefeñ i Daudañ fyrer oſſ ſo vier hefdū eylijft
Lijf. Þad vottar Páll eñ aptur / Gal. 2. ſeigiande: Eg em Kroſſfeſtur
med Chriſto eñ life þo ſamt / ecke eg nu / helldur lifer Chriſtur i mier /
eñ þ eg life i Holldenu / þad life eg fyrer Tru Guds Sonar er mig elſk
ad hefur og utgiefed ſialfañ ſig fyrer mig. Af þſſu Lijfe framkiemur
hid eilijfa Lijf ſem ádur er ſagt. Meñ bioda ecke daudū Moñum til
Bords / helldur lifande / ſo mun og eingeñ Bordſetkur verda med Abra-
ham Iſaac og Iacob / nema Daudeñ hver ad er Sendebode / hitte hañ
lifande i Chriſto. Hier ſeiger i Gudſpiallenu / Ad Gud hafe ſo Elſkad
Heimeñ: Þad er alla Meñ / þvi aller vill hñ ad holpner verde / og kom-
eſt til Sañleikſens Vidurkieñingar / 1. Tim. 2. Eñ þvi velldur Fiand-
madureñ ſem er Mordinge Sælnaña / ad hañs Guddoomlege Kiærleike
fær þvi ei til Vegar komed ad aller holpner verde. Þvi ſtendur hier
ad þta eylijfa Lijf hlotneſt þm̄ aſteina ſem a Guds Son trua / eñ hvi-
lijkt

lijk Gæfa er fra Lijf Born mijns Vier kunū ecke ad leida off i Hug nie Hiarla hvilgkt þ sie nema hvad vier af Guds Orde heyrū/nema hvad Guds Ande sijner off so sem fyrer Speigel og i Radgaatu/ 1. Cor. 13. Þegar hū lætur off þ smacka/z vekur i off Sætleik epterkomande Allt ar/ þ er Gnogt Fagnadarens og gledelegt Lijferne til Fodursins hægre Handar/Ps. 16. Vorer Lijkamer verda Einglunū jafner/Luc. 20. Jam samlijker Christi Dijrdlegū Lijkama/ Phil. 3. Þeir munu einkis vid þurfa ei Fædslu ei Fatnadar/þvi Guds Rijke er ecke Matur nie Dryck ur/helldur Fridur z Fognudur i H. Anda/Rom. 14. Þeir munu Dyrd eñe Klæder verda z skyna eins z Sool i Rijke sijns Fodur/Matth. 13. Vorar Sæler munu i Ouumrædelegū Fognude lifa/ 1. Pet. 1. Dijrdleg er Hluter verda i þier kalader þu Borg Drottens seiger David / Ps. 87. er hū spaær uñ Christnena / eñ Paulus seigest hafa heyrt i hinū þridia Himne Ouumrædeleg Ord sm eingeñ fær utkalad/2. Cor. 12. Veralldareñar Sælgiæte er alldrei so miked/alldrei so margvijslegt ad ei fæe Meñ Leida a þvi/þrsm hafa sijna Vnadsemd þar i/verda þo ad kridda þ med Aflaate nockru. Eñ skal hungra ædur eñ Matureñ smackar vel / hñ skal þyrsta ædur eñ Dryckureñ þyker honum goodur/ eñ i Sælu Himnaña er eckert Aflaat/ eingeñ Bid epter nockru/þvi so sm Einglarner sia jafnañ Guds Fodur Andlit/ Matth. 18. so munum vier og giora þar vier eiñ Einglunū jafner / i hveriu oll Sæla er. foolgeñ. Job i ollū sijnū Matraunū huggar sig þar vid einasta ad hañ mune siñ Endurlausnara sia med þessū Augū(seiger hñ)Job. 19. þad er med sijnū Lijkamlegū Augum. Þegar Paulus hafde eitt Sinn vered i Himnenum og sied Guds Dyrd/þad var hñ so Mikiesstadt/ad hñ ur þvi villde alla Hlute lijda fyrer Christi Saker/ og þaneg eru þr lynder sm Gud opeñberar sijna Dijrd i Hiarkanu med Von epterkomande Dijrdar. Eñ ef þaneg er vort Fangelse B. M. hvilijkt mun þa Kongs Rijked verda? Þad er ecke ad undra/þott hin sañu Guds Kyrkia stynie og Andvarpe i Himeneñ epter Guds Barna Sælu/Rom. 8. þar Guds Andlit lijser yfer hene/þott ei siaū vier hñ hier Auglite til Auglitis/ helldur so sm i Speigle og i Rad-Gaatu/1. Cor. 13. Aristoteles var

eitt

eitt Siñ spurdur ad hvad Frijdleiken være/ eñ hañ svarade ad þ være þ blindañ Mañ ad spyria ad. O oss auma/ þott oss af øllu Hiarta lange epter ad sia hiñ lifanda Gud/ þa sia Meñ þ ecke fyrer Blindu Holldsens/ z er þo Epterlaungun þssa miklu æ̃dælle eñ allur Føgnudur Veralldareñar. Gud hafde lagt miked til Moisen/ og prydt hñ med kostulegũ Gaafũ fram yfer adra Meñ/ og þo var hñ ecke ánægdur nema hñ mætte sia Gud/ þad var hm ecke nogg ad tala vid hñ/ eins og Madur vid Mañ / Exod. 33. helldur villde hañ og sia hans Dyrdar Liooma / hefde hañ þ mátt/ og lifa. Hvilljk er nu Guds Barna Sæla i eylijfu Lijfe/ og miklu meire ædre og Dijrdlegre / eñ ad nockur syndug Tunga faae utsalad. Hugleidid nu christner Meñ/ hvilijka Astgiøf Meñ þeig ed hafa i Vtsendingu Guds Eingietens Sonar/ hñ er utgiefeñ til þss ad ei skylldud þier þ farast/ ecke breña i hiñũ gloandе Helvijtis Ofne/ ecke verda Lagsmeñ Dioflaña i Myrkraña Fangelse/ ecke bera eilijfa Skøm og Forsmaan sem þier med ydar Syndũ hafed forþienad/ Hañ er utgiefeñ til þess ad þier hafed eilijft Lijf / Eilijfa Sælu / Eilijfañ Føgnud og Vnadsemd um̃ Allder. Allda / hvar þier sia munud so sem þier erud sieñer/ og þeckia so sem þier frædder verded/ 1. Cor. 13. Þier munud sia Guds Hátign er ydur hefur skapad/ gledia ydur i hñs Elsku er knude hñ til ad giefa ydur þeña siñ Son. Þier munud sia ydar Frelsara er ydur hefur leyst med sijnũ Dauda ur eilijfu Bañe/ þier munud sia ydar Holld og Blood upphafed a Guds Tignar-Stool hm til hægre Handar/ þier munud sia H. Anda framgaangande af Fødur z Syne/ þañ gooda Anda Guds sem ydur hefur Endurgieted / Endurnijad / leidt i allañ Sañleika/ straffad i ydur Syndena / huggad ydur aptur/ styrkt ydur i Mootgangenum / og þa munud þier fyrst sia ad Harmkvæle þssara Tijma være ecke verd þrar Dyrdar sm̃ ydur er þa auglijst/ Rom. 8. Børn mijn/ hveriu villed þier nu giallda þ þssa storu Elsku? Hvers krefur hñ af ydur? Einkis nema ad þier elsked hñ aptur i mot/ hvar mz verdur þ giørt ecke mz Orde z Tungu helldur eñ Naungañ helldur med Verke z Sañleika/ 1. Joh. 3. Gude var alvara ad giefa oss siñ Son. Latũ oss vera þ Alvøru ad elska hñ aptur. Ef þier elsked mig

þa

þa vardveiked mijn Bodod seiger Christur/ Joh. 14. Giorũ so/ þa læt um vier han sia/ ad vier elskum han/ edur ef riett skal seigia/ vier sianũ þ sialfer og finũ þad/ þvi ecke þarf hñ ad leitast epter hvert vier elskum hañ sem ranñsakar Niørkun og Nyrun/ eñ ef vier viliũ vita sialfer hvert vier elskũ Gud edur ei/ þa spørũ eckert fyrer hñs Skulld/ eins og hañ þyrmde ecke sijnũ Eingietnũ Syne fyrer vora Skulld / þviad i þvi augliȷ́ste hñ sijna Elsku. Breñum upp allar vorar Tilhneigingar mz Elskuñe til hñs/ hun er eitt Elldur/ ef vier erũ Abrahams Syner/ Joh. 2. Ef vier hofũ Tru Abrahams / þa giorũ Abrahams Verk/ Jac. 2. Hañ villde Foornfæra sijnũ eigeñ Syne og trude Gude ad hañ munde kuña ad giora hñ lifande af Daudũ / Rom. 4. Giorũ eins / offrũ Gude þvi sm̃ oss kiærast er/ þad er Vilieñ vor/ Lætum ecke epter honũ eins og David Syne sijnũ Adoniæ / þegar hañ sa ad hañ villde rijkia/ Hañ var so Barnsœr ad hañ neñte ecke ad ængra hñ/ Breytũ i ødru epter David/ eñ ecke i þessu/ helldur drepũ vorn Vilia þegar hañ vill giora Uppreist a mote Guds Vilia/ og seigium: Verde þiñ Vilie/ þa mun Gud hñ aptur lifande giora med sijnũ Vilia/ so ad vier viljum þ sm̃ hñ vill/ og ad hñs Vilie framkvæmest a oss/ sm̃ er sa ad vier eignumst eilijft Lijf/ Þad veite oss Gud Fader af Nad siñe og Myskun/ J Jesu Nafne/ Amen.

Þridia Dag Hvijtasuñu.

Gudspialled/ Joh. 10. Cap.

Jesus sagde til Phariseana: Sañlega / Sañlega seige eg ydur. Hvør hañ geingur ei iñ um Dyrnar i Saudahused / helldur stijgur hañ iñ med ødrũ Nætte / Sa er Þioofur og Spillvyrke. Eñ sa sm̃ geingur iñ um Dyrnar/ hañ er Hyrder Saudaña / fyrer hm̃ lijkur Dyravordureñ upp / og Saud erner heyra hans Rodd. Og hañ kallar sijna Saude med Nafne/ og leider þa ut / Og þa hañ hefur sijna Saude utlæted / geingur hañ frame fyrer þeim/ og Sauderner fylgia honũ epter/ þviad þeir heyra hañs Rodd. Eñ ødrum añarlegum fylgia þeir ecke epter / helldur flya þeir fra honum / þviad þeir kieña ei añarlega Rodd. Þessa

Mælsgrein talade JEsus til þeirra / en̄ þeir vissu eige hvad hn̄ sagde þeim. Þa sagde JEsus en̄ aptur til þeirra: San̄lega / San̄lega / seige eg ydur / Ad eg em Dyr Saudan̄a. Og aller hvorier hellst sem fyrer mier komu / þeir voru Þioofar og Spillvirkiar / og Sauderner hlyddu þeim eige. Eg em Dyrnar / ef nockur geingur in̄ um̄ mig / sa mun frelsast / han̄ mun og ganga ut og in̄ / han̄ skal og fin̄a sitt Foodur. En̄ Þioofuren̄ kiemur ei til an̄ars en̄ han̄ stele / drepe og fordiarfe. En̄ eg er komen̄ til þess / ad þeir hafe Lyf og fulla Nægd.

Exordium.

ERT þu sa sem koma mun / Edur eigum vier ad vænta eins An̄ars? Sögdu Johan̄is Lærisveinar vid Christum / Matth. 11. Er þeir voru sender fra synum Meistara til ad spyria ad hver han̄ være. J hverium Ordum þad er ad athuga / ad Mesias hefur nefndur vered a þeim Dögum SA SEM KOMA MUN / An̄ars hefde þesse Spurning vered nockud myrk og oskilianleg. Þu ert Christur Sonur Guds / han̄ sem koma skal i Heimen̄ sagde Martha fordum vid Lausnaran̄ / Joh. 11. Og munde hun ecke hafa ansvarad han̄ þan̄ig / hvern hun þeckte komen̄ ad vera / nema Mesias hefde so almen̄elega kalladur vered. Þetta ma vydar sia i Nyia Testamentesins Bookum / og hafa vyser Men̄ Gydinga i þessu lited til Spaadooman̄a i Gamla Testamentenu / hvar ed svo ad kvedur um̄ Mesiam / ad han̄ mune koma / Svo seiger Esajas / Sia ad Gud ydar Hefnd kiemur / ydar Endurgiallð / han̄ kiemur til ad frelsa ydur / þa munu og Augu hin̄a Blindu uppliukast og Eyru hin̄a Daufu opnast / þa mun hin̄ Hallte dansa so sem Hiörtur / og Tunga hins Mallausa syngia / Esa. 35. Til hvers Spaadooms medal an̄ara Frelsaren̄ bender Johan̄is Lærisveinum / er þeir spiettu han̄ ad hvert han̄ være sa sem koma munde. Þetta upplysir þau Ord er vor Endurlausnare talar i þessa Dags Evangelio / er han̄ seiger: Ad aller þeir sem fyrer han̄ komu hafe vered Þioofar og Spillvirkiar / hvar han̄ meinar epter mynum Fa̋froodum Skilninge þa sem fyrer han̄ komu og eignudu sier Nafn hin̄s mikla Hyrders og villdu frelsa Gydinga af Vallde Romveria / en̄ bön̄udu ad gefa Keysaranum Skatt / Þvilyker voru Tevdas og Judas Galliæus / um̄ hverla Gamaliel talar i Postulan̄a Giörninga Book. 5. Cap. En̄ hvernig sem þvi er vared / þa talar DRotten̄ hier ecke um̄ Spaamen̄ena er voru Riettlætesins Predikarar og spaadu um̄ han̄s Tilkomu / og töludu af han̄s Anda / helldur an̄adhvert um̄ þessa sem nu hefe eg nefnt / edur Einhverla þeirra Lyka / þvort Sögurnar geinge ecke um̄ þa / En̄ fyrer þvi ad DRotten̄ visse fyrer / ad epter syna Hiervist a Jördun̄e mundu upprysa Fals Christar og Fals Spaamen̄ / ecke sydur en̄ fyrer syna Tilkomu i Heimen̄ / þeir ed koma mundu til Guds Barna i Saudaklædum / en̄ iñra voru þeir glepsande Vargar / Matth. 7. Þa seiger han̄ hier i Gudspiallenu / hvert ad sie Merke hin̄s san̄a og mikla Hyrders Saudan̄a / epter hverium adrer Hyrdarar eiga ad breyta / er han̄ sett hefur yfer Hiardernar /

Act. 20.

Act. 20. So og a sijna Saude / er hañs Raust alleina Epterfylgia. Vier viltum af Gudspiallenu þetta Tveñt Hugleida. 1. Hverneg Kieñendunum eige hattad ad vera. 2. Hverneg Tilheyrendurner eige ad skicka sier.

O Þu sem ert Hiñ Mikle Hyrder Saudaña / fyrer Blood þess Eilijfa Testamentis / HErra JESV Christe / Styrk oss hier til med Fulltijnge þijns gooda Anda / Bænheyr oss fyrer þijna Forþienustu / AMEn.

Vtleggingeñ.

ÞAR Vor Endurlausnare nefner HYRder i Gudspiallenu / þa mein ar hañ i fyrstu sialfañ sig / þvi hñ er Høfdinge Hyrdarañа ã Þetur vottar / 1. Pet. 2. Aller adrer Hyrdarar hafa sitt Embætte af hønū / þeir sem ad hañs Vilia eru setter yfer Hiørdena / þvi byriar øllū þm̃ hñs blessudu Dæme ad fylgia / og er þ̃ sierdeilis þrent sm̃ þetta heilaga Gudspiall vijsar oss til / sm̃ er. 1. Ad þr sieu iñ um̃ Dyrnar geingner / þad er riettelega kallader. 2. Ad þr læte Saudena heyra sijna Raust. 3. Ad þeir gange undañ þeim. Hvad hinu Fyrsta vidvijkur / þa seiger Paulus ad søñu / Hebr. 5. Eingeñ take sier þeñañ Heidur til / helldur sa sem̃ kalladur verdur af Gude so sem Aaron. Hvilijk Kallan brukast ad søñu ecke nu / z iafnvel ecke i gamla Testamentenu epter þ̃ Gud skip ade Konungana yfer sitt Foolk. Spameñena kallade hañ ad søñu / eñ Kieñemeñerner voru af Konungunum setter. So skickade Salomon Kongur Zadoch Kieñemañ i Stad Abiathars / 1. Reg. 2. og Josaphat tilsette Prestana i Huse Drottens / 2. Chron. 17. Olle þ̃ þvi / ad a med añ Gud hafde sialfur Stioornena i Jsrael / þa skipade hñ øllū Hlutū fyrer Medalgaungu Moysis og añara siña Þienara / Sijdañ hefur hñ feinged Konungunū hvilijkt i Hendur / og ødrū Valldstiettū / epter þvi sm̃ hveriu Lande hagar. So var og Aaron bæde kalladur og vijgdur þ̃ Medalgaungu Moysis / Exod. 28. Drotteñ Jesus kallade ad søñu sijna Postula sialfur / Matth. 10. eñ epter hañs Dyrdarfullu Himnaфør voru hñs Kyrkiu-Þienarar af Møñū kallader / þvi Matthiam og Barnabam utvøldu Postularner / jafnvel þott Hlutureñ ad Guds Villa fielle yfer Matthiam / Act. 1. Biskuparner i Epheso voru af Møñum kallader / ecke sijdur eñ þr sem Titus Eyijar Biskup nidurskipade um̃ Borgernar Tit. 1. og kallar St. Paall ad þr sieu af H. Anda sett

er

er yfer Hiardernar/ Act. 20. So ſkickudu þr Paulus ꝛ Barnabas Öll dungana i Lyſtris ꝛ Iconio/ Act. 14. og þſſe Skickan hiellſt allt þang ad til Gud gaf ſinnu Søfnudu Chriſteñ Yfervolld. Þetta ſeige eg til þeſſ ad eingeñ Guds Þienare efeſt um̃ ſina Kallan / þegar hañ er af chriſtelegu Yfervallde kalladur/ ſm̃ Gud hefur þta umboded/ nema hñ hafe med Svikum og Prettum / Gaufum og Mutũ ſtoleſt iñ i Sauda Huſed/ þa er hañ eingu betre eñ Þioofur og Spillvirke / og hefur ſier eingrar Guds Adſtodar ad vænta i ſinu Kalle og Embætte/ hverſu vel ſm̃ hñ þykeſt ad ſier vera. So eru þr nu af Gude kallader ſem eru af Konungenũ kallader edur þm̃ ſm̃ hañ hefur þad Vallld i Hendur feing ed/ þvi hañ er Guds Vm̃bodsmadur a Jørdunne/ eñ þeir hũs / ſm̃ af hm̃ ſetter eru/ þo med þvi moote ad þr ecke bruke nein Oleiſeleg Med øl hier til / og er þ ecke lijtil Huggun fyrer þañ ſm̃ a Daglega Moot ſtødu ad veita Sakan og vondũ Møñũ hñs Þienurũ/ ad hñ er af Gude kalladur i þa H. Stiett/ þvi mattugur er Gud ad vardveita ſina Þien ara er hm̃ treyſta/ og ei breſtur hañ Viliañ til þſſ/ þeir eru ſkrifader i hñs Hondũ/ Eſ. 49. Hver vill þm̃ granda fram̃ yfer þad hañ leifer. Eg vil um̃ þa ſeigia eins og Bileam ſagde um̃ Iſrael Fordũ/ þvi ſkyll da eg bølva hm̃? Hiñ ſterke Gud bølvar hm̃ ecke/ þvi ſkyllda eg ſtugga vid hønum? Jehova ſtuggar ecke vid hm̃ / Num. 23. Eñ hañ leyfer eckert nema þ ſem er til hañs mikla Nafns Dyrdar/ ꝛ þm̃ fyrer beſtu/ er honũ af Tru og Dygd þioona / og er Sæmd ad taka þvi af hañs Hende/ hveriũ ſm̃ hm̃ lijkar þvi ad ſkipa / þeir meiga ad vijſu tilreikna ſier þ ſem Paulus um̃ ſig ſkrifar/ er hñ ſeiger: Eg veit hveriũ eg hefe truad/ og eg em full-trua ad hñ er Mattugur ad vardveita þad ſm̃ eg hefe hønum til-truad/ 2. Tim. 1. Nu er þad ecke noog Br. M. ad Meñ ſieu kallader/ nema Meñ giøre og Guds Verk med allre Athygle. Judas var kalladur/ Matth. 10. og gieck i fyrſtu iñ um̃ Dyrnar/ þvi hñ hafde medteked þetta Embætte med þm̃/ ſagde Petur/ Act. 1. Eñ hñs Setur vard i Eyde/ og hañs Biſkups-Doom medtook eitn añar. Og þvi vil eg tala um̃ i ødru Lage/ hverneg oſſ byrie ad fooſtra Guds Saude. SAUDerner HEyra HAñs Rødd / ſeiger i Textanum.

Drotteñ

Drottenn talar hier epter Sidvenju Gydinga Lands og annara Landa / þar ed Hyrdararner brukudu og enn nu bruka i Dag eina Hliood-Pijpu til ad kalla samann Saudena/ so ad þott margar Hiarder sieu a Beit i einu Naglende/ samt þecker hver ein Hiord sijns Hyrders Rust/ z skilur sig ur ødrum Sauda-Flock nær hun hæyrer. Ef Rødden skal heyrast/ þa skulu Menn hroopa. Þetta Ord Rødd/ þijder optlega Kienningu i Ritningunne. Þar er Rødd eins Hroopanda i Eydemørku seiger Esajas 40. Hvad Johannes Baptista þijder uppa sig og sijna Kienningu/ Joh. 1. Þvi skipar og Gud Kiennemønnunum ad upphefia sijnar Radder so sem adrar Basunur/ Es. 58. Þad er hin Andliga Hyrders Pijpa/ hverria ad hann sem er hinn mikle Hyrder Saudanna / Ebr. 13. hefur oss sijnum Smala-Mønnum i Hendur feinged/ hvers Eign ad Sauderner eru/ enn til þissa heyrer mikel Kostgiæfne z Astundan Br. M. ætled ecke ad þad mune einu gillda hvad þier hrooped/ nog Nærrepsle meiga Menn heyra a stundum / þad þytur umm Eyrun eins og annad Stoorvidre/ enn þvi er ecke so hættad sem Þytnum er kom yfer Postulana / Act. 2. J hverium ad bioo H. Ande / þvi þad er ecke Guds Ord sem sumer Menn tala i helgum Stad/ enn hann bygger allt sitt i sijnu Orde er hann i fyrstu innblies i Hiørtu Postulanna z annara Guds Manna/ Þad er eins z Sterkvidred sem Elias fann i Hellrenum a Guds Fialle Horeb/ 1. Reg. 19. Þad klauf i sundur Fiøllen og braut Klettana/ enn Gud var þo ecke i Vedrenu/ so eru Kienningar sumra Manna/ þær skafa innann Eyrun a Folkenu/ enn eckert kiemst i Hiartad/ þvi þar er eckert af Skynseme/ eckert af Rade/ og eckert af Guds Orde/ þad er Sky fyrer utann Regn / so sem Judas Postule talar umm Guds Dyrkan sumra Manna. Hvad mun vallda þessu Br. M.? Þvi Menn hyrda so lijted umm ad safna þvi i Kornhlødu Hiarta sijns / er Guds Hiuum byriar ad giefa. DRottenn kallar þann Þioon sælann / Luc. 12. er giefur þeim sitt Verd i riettann Tijma. Hier af mä sia hvad stoor Framsijne og Arvekne ad heimtest af einum Guds Ords Þienara/ sa sem a ad giefa hverium einum i riettann Tijma þad honum ber/ hann mä adgiætenn og ecke tomlaatur vera/ sie nockur skurladur/ sie hann Ofroodur/ sie hann hyrdulaus/ sie hann þverbrotenn/ sie hann Ekasamur/ Ad øllu þessu

a eiñ Guds Þioon ad giæta / og læka eckert Verk/ einga Sysslan edur Vmsvif Tijmanligra Nluta sig hindra fra/ad giefa sierhveriũ af þess um i riettañ Tijma þ sm̃ þm̃ ber/ ef hañ vill giora Verk DRottens Guds sijns trulega. Og nema vier so giørũ/þa er ecke ad dyliast þar vid/ad vier munũ ecke einasta Launeñ missa/helldur ⁊ þar a ofañ straff ader verda so sm̃ hiñ vonde Þion er groof sitt Pund i Jørdu/Matth. 25. Vered þvi kostgiæfner og ætled ecke ad þad sie noog ad vier høfũ Nroos af Møñũ/þvi ef vier leytũ epter þvi/ þa erũ vier ecke Christi Þienarar/ Gal. 1. Og um̃ allt fram̃ þa lærum sialfer Guds Vilia ad þeckia/af hñs Orde/ þar i a eins Guds Þienara Kieñing folgeñ ad vera/ ad kieña Møñumũ ad þeckia Syndena/ad fa hana kvitta ⁊ ad fordast hana. Nølldũ vier ecke so i Buskap vorum /ad þott Frodred sie gott/ þa varde miked um̃ hverneg þvi sie hagtært/ ætlũ ecke ad þ mune vera odruvẽs i Andlegum Nlutum. Meñ seigia ad Foolked skule ecke syndga / eñ þo giøra Meñ a stundum ecke so skilmerkelega Grein a millum Goods og Jlls so hiñ Faafroode lære ad þeckia Syndena/og þ velldur þvi ad margt þ sm̃ liott er verdur Dygd hallded/edur ad miñsta Koste eingeñ Okostur. Meñ seigia þr skule ecke syndga / eñ ei seigia Meñ so gløgt hverneg þr skule varast Syndena/ edur leggia þm̃ Raad af Guds Orde hverneg þeir skule giæ sig vid þeirre edur þeirre Synd er einhver kañ ad vera hneigdur til. Meñ seigia ad þeir skule ecke syndga / eñ tala nærsta dauflega þar um̃ hvad hver Synd epter sig leider. Guds Reide nefna Meñ ad søñu / eñ ræda ecke so skilmerkelega um̃ þad fyrer hver Verk hun opeñberast af Nimnum ofañ yfer Mañaña Børn / jafnvel þott Meñ siæe þau Daglega þ Augũ sier/og nær Meñ þañeg breita/ ætla sumer ad sie vel Predikad Guds Ord/ og ad þr sieu gooder Verka meñ i Christi Akre/ eins og hñ hafe ecke sialfur Merke sett uppa sijn Ord/ þar ed hañ seiger/ ad þau sieu Lijf og Ande/Joh. 6. Eñ sumra Maña Kieñingar eru daudt Niegooma Rugl/ og ablar meir Bana eñ Lijfs. Þegar St. Paall er ad tala Maale voru/ 1. Cor. 9. Ad Meñ skule hafa Vpphellde af Þioonustuñe/þa færer hñ til sijns Maals þa Løg maals Grein er stendur/Devt. 25. Þu skallt ecke Mulbinda þ Naut sm̃

þresker/

þresker/ eñ eg ætla ad ei þurfe ad Mulbinda oss suma þegar Guds Gyr ende a ad tala/ vær giørum þ sialfer a stundum/ edur z ofteñ edur Fe-Gyrnd eñ/ eñ þegar eka skal rÿfa vier Muleñ af/ z uppfyllum so þ sem Drottenñ seiger þ Muñ Ezechielis um Vøku Meñena i Juda : Aller eru þeir Mallauser Hundar z kuña ecke ad giellta/ Ezech. 56. Eñ þsser grædugu Hundar verda þo alldrei sadder. Þetta vil eg hafa sagt þeim ed bruka Nafn Evangelij til Abaka alleina/ og þ er þo allt añad eñ Evangelium er þr tala. Ecke þa heg Brædur mijner/ helldur filged Bode Peturs er hañ seiger/ 1. Pet. 5. Fooſtred Guds Hiørd sem ydur er a Hendur falen og giefed. Giætur ad heñe/ ecke af Naudung helldur fuslega/ verande ecke skiemmelegs Avinnings girruger/ helldur med fusum Huga/ z ecke so sem drottnande yfer Søfnudunum/ helldur so sem þr ed sieu Fyrermyndan Hiardareñar. Gud hefur sett oss yfer Hiørd sijna/ þvi eigum vier Hyrdarar ad vera og ecke Drottnar/ þvi eiñ er vor Drottenñ Jesus Christus hiñ mikle Hyrder Saudaña/ þ mæ z einges Affskun vera þott sumer hafe lijtel Laun/ Hvad hafde Paulus og Barnabas/ og hiner Postular ner z Sa sem þionar Christo þ lijted/ hañ hefur stærra Lien af Gude þeig ed eñ hiñ sem hefur yferfliotanlegt/ so eg þore ad seigia/ ad hañ mun fegur skijna i Dijrd sijns Herra eñ hiñ/ þott bæder giøre þeir eins vel Skylldu sijna. Giætum og i þridia Make þss sem Petur mi(n)ner oss a/ ad vier sieum Fyrermyndan Hiardaña. Þad er Almeñelega hallded/ ad af Oheilum Foreldrum kuñe ecke heilbrygdt Afkvæme giefed ad verda/ Nu eru Kieñemeñerner Andleger Fedur allra þra sem þeim til-truad er/ eñ ef þeir eru lijtkvander ad Hlut sijnum / og hyrda ecke um hverneg þeir lifa/ og eru i þañ Mate Andlega vanheiler/ hvernig meiga þeir Gude Andleg Børn fæda. Sonakorn mijn seiger Paulus vid þa i Galatia/ med hveria eg aptur ad nyiu þungbueñ er þar til Christur myndadest i ydur/ Gal. 4. Eñ hverneg getur Christur vorded i þeim myndadur/ hverra Mooder/ þad er Kieñemañsins Sal afneitar øllu christelegu Athæfe/ eñ hlyder Dioflenum i Ogudlegu Frañferde / og þott ad Gud kuñe ad frañkvæma sitt Verk i sumra Tilheyrenda Hiørtum þ Nad sijns Anda sem ad verkar i Ordenu / þa er þad ecke hinum Rangsnuna Kieñe-

Fodur

Fodur ad þacka/ Ad søñu hefur hñ med siñe Þionustu vered Medal til ad hun er i Skyrneñe endurfædd/ Verda mä og ad hñ tale þeitt hvad af Predikunarstoolnũ er heyrer til Sæluhialpar og Lifnadarens Betrunar/ eñ hvad gagnar þad? Þegar hñ hvad mest añiñer og eggiar a hinar Andlegu Dygder/ Kiærleikañ/ Myskunsemena/ Hoogværdena/ og i einu Orde ad seigia a Dyrdingu sijns Holldz og Bloods/ þa syner hañ þo i Verkunũ/ ad þeĩ Hlutũ sie Omogulegt af stad ad koma er hñ byd ur af Predikunarstoolnũ/ leggiande so þ Ok a Herdar Læresveinaña er hañ ecke snerter med hiñũ miñsta Fingre/ Matth. 23. O vei/ O vei/ Hvilïkt Gudlostun er þ nær Embætte Forlykunareñar er þañeg brukad Andskotanũ til Þioonustu? Þetta er hin mesta Landrada Sok i giegn Gude/ þvi þad er ecke einasta hañs Þegna undañ hm̃ ad rada/ helldur bruka þa a moote honũ/ eñ giefa sig i Lid med Satan/ hver ad er svareñ Ovinur hiñs alvallda Kongungs. O hversu skielfeleg mun þra Þyna verda uñ alla Tilg̃d er þañeg vanbrukad hafa Myndugleika sijns Embættis/ so eg er viss uñ ad hver sm̃ kyñe ad leggia Eyrad vid Helvijtis Muña & mætte heyra Oop & TañaGnystran hiñs Fordæmdu/ þa mundu þo Kieñemañaña Hliod yfertaka/ eg meina þra sm̃ hafa leidt hñs Hiord/ sem med Guds eigeñ Bloode er Endurkeypt/ Act. 20. a Veg Glotunareñar/ bañande so Moñum eñ i Himnarijke/ og sialfer koma þr þar ecke iñ/ Matth. 23. Fyrer þvi Drottens Kieñemeñ/ verit ecke eins & Vordur þar ed standa a Heidu uppe/ & vijsa ad søñu Vegeñ/ eñ ecke fara þær ur Stad so þær leide hiñ Vegfarande til Hybyla/ ecke eins og Klucka su er hanger fyrer Kyrkiudyrũ/ hvør kallar Foolked til samans til Guds Orda Heyrn"/ eñ sialf heyrer hun eckert. Treyste & eingeñ þar uppa ad hñs Embætte sie Heidarlegt edur ad hñ hafe Guds Umbod a Hende/ nema hñ gange verduglega þre Kallan hvar iñe hñ er kalladur/ Eph. 4. Malmureñ i eiñe brosteñe Klucku kañ goodur ad vera/ eñ samt er hun ecke miøg hæf til Þioonustugiordareñar/ so er og Embætted iafnañ Heidarligt/ eñ þ lijdur Vanvirdu a stundũ fyrer Oskyckun og illa Breitne þess sem þad Starf er a Hendur faled. Edur seiged mier/ Hvad kuña Tilheyrendurner ad þeinkia añad uñ hñ ẽ ad

giører

giører nema bender med Fijngrenū til Guds Vegar/ eñ sialfur geingur hañ ecke / helldur eñ þad / ad añadhverk meine þesse Madur eckert af þvi hañ talar/edur og ad sa Gud/er hañ kieñer/mune ei vera so miøg vandur ad Lijfernis Nattū syndugra Mañá sm̄ hñ seiger : Lœte Meñ sier þvi ecke nœgia þar med/ ad þeirra Kieñingu er hroosad/ jaa/ ecke þott hun sie mikillrar Nroosunar verd i sialfre sier/ nema Meñ fram̄ kvœme ꝥ i Verkunū er Meñ tala med Muñenū. Eg vil hier um̄ vid lijkt seigia og Endurlausnareñ fordū vid Lœresveinana/ Luc. 10. Fagn ed ecke af þvi ad Andarner eru ydur undergiefner / helldur af þvi ad yd ar Nofn eru skrifud a Nimnū. So vil eg seigia : Gledieſt ecke so þar af ad þier hafed af Gude þeiged goodar Gaafur til ad kieña / helldur meir af þvi ef ydar Søfnudur Leidriettest / geingur a Guds Veige / elskar Gud og hñs Ord/ef hñs Rijke uppbyggest a medal ydar/eñ And skotans verdur nidurdreped. Gledieſt af ꝥſu B. M. z legged allt Kapp þar a / hvad ydur audvelldlega takast mun ef þier fylged Bode St. Pals/ er hñ skrifar til Timotheū : Vert Fyrermyndan hiña Truudu i Ordenu/i Vm̄geingneñe/i Kiærleikanum/i Andanum/i Nreinlijfenu/ 1. Tim. 4. Og hefe eg nu nockud talad um̄ Skylldu Kieñemañaña. Epterfylger med faam Ordum ad seigia um̄ Tilheyrendaña Skylldu / Nun er Tvøfølld/ Ein vid Gud/ og øñur vid hñs Þienara / Nin sijd are hanger af hiñe fyrre/ Og þvi vil eg fyrst þar um̄ tala.

Nier stendur i Gudspiallenu : SAuderner Fylgia Nønum Epter/ Þvi Þeir Þeckia Nañs Raust. Eg hefe nockrū Siñum þar um̄ tal ad i Book þessare mijner Elskañleger/hvad oss eige ad knyia til þess ad heyra Raust Drottens sm̄ er hñs Ord/þvi vil eg ꝥſ færra þar um̄ tala i þessū Stad/jafnvel þott alldrei sie god Vijsa of opt kvedeñ. Nier stendur ad SAuderner FYlge NYRDernum EPTer / Af Þvi AD Þeir Neyra Nañs Raust : Nvad er þad/ hønū epter ad fylgia? Nyrder eñ er Christur/ þad er ad fylgia hm̄ epter/ad lifa Christelega. Nvad er ad lifa christelega? þad er ad hallda Guds Bodord/ef ecke fullkom̄lega sm̄ Omøgulegt er/ þa þo ad þvi Leite sm̄ oss er møgulegt. Nñs Ma tur og Dryckur var ad giøra hñs Vilia sem hñ sende/So a oss eckert

so kiærk ad vera s̄ ad giøra hn̄s Vilia/ Joh. 4. Elska skallt þu Drott eñ Gud þiñ/ þad er hid ædsta og mesta Bodord/ Matth. 22. Eñ hvad seiger Christur? Joh. 14. Ef þier elsked mig þa vardveited miñ Bodord. Hn̄ vegsamade Guds H. Nafn þ Mokunū: Ef vier viliū hm̄ epterfylgia/ þa latū oss þad fiarlægt vera ad misbruka hn̄s Nafn til ad leggia þ vid Hiegoma/ eñ þo miklu sijdur ad liuga vid þad/ sveria edur Fiølkynge fremia. J einu Orde ad seigia/ Christur s̄ ecke var Løgmalenu under giefeñ/ hañ uppfyllte allt Løgmaled/ So eigū vier af fremsta Megne ad æfa oss i Hlijdne allra Guds Bodorda/ og ecke skamta oss sialfer hvad miked edur lijted vier viliū hallda þar af. Ecke ad elska allt einasta Fodur og Modur/ eñ hata alla adra/ ecke ad vera einasta Meinlaus i Vm̄geingne/ og Goodvikeñ vid Naungañ/ eñ kreinkia hañs Hussfru edur Frændkonur/ Ecke alleina ad vakta siñ Augu þ Lauslæte/ eñ stela þo Naungans Gotze og svijkia hañ i Kaupū og Sølū. Ecke er þ noog ad lata hn̄s Fiemune kyrra/ eñ Baktala hn̄ þo og Ofrægia/ ja/ liuga uppa hañ Lijtū og Skømū/ Bera Fals-Vitne a moote hønum/ edur neita hønū Sañleikans Vitnes/ sm̄ er allt hid sama. Ecke duger þetta Br. M. Ecke er þ Christo epter ad fylgia/ þui sa sem er sekur i einu af Bodordunū/ hañ er broklegur i øllum/ Jac. 2. Þar þ̄ er ad þui vijsu ad ganga/ ad sa sem lætur epter sier nockud af þessu/ og dryger þad vijsvitande a moote Samvitskuñe/ hañ er ecke af Christi Sauda-Huse. Hvad er hn̄ þa? Hañ er Braud-Vlfsins/ sem er Andskoteñ/ og mun hønum ad eylijfu Herfange verda/ nema hañ snue aptur/ eñ hverneg vill hañ fa þad giørt/ nema hañ heyre Raust hiñs gooda Hyrders/ nær hañ kallar. Þvoed ydur/ hreinsed ydur/ taked ydar Jllsku Breitne fra mijnu Auglite/ lated af Jllu/ z læred gott ad giøra/ Esa. 1. Þesse er hañs Raust/ og ef þier af Hiarta ydrest ydar vondra Verka/ og lated ydur angra ad þier hafed Gud styggdañ/ þa lætur huñ eñ þa hærra/ er hn̄ seiger: Komed til miñ aller þier s̄ erfided z þunga erud þiader/ eg vil endurnæra ydur/ Taked a ydur mitt Ok og læred af mier/ þviad eg em hogvær og af Hiarta lijtelatur/ og munud þier fiña Hvijld Salū ydrum/ Matth. 11. Þesse er Raust hins gooda Hyrders

i allre

i allre Rikningunne/i øllu Guds Orde/og þarleg ma eins Hroopanda/eins Predikara Raust ad vera i Eydemørku Verálldar þessarar. Þier vited Br. M. ad vier Daglega syndgumst/Lastaña Greiner spretta yduglega ut ur þre Molld sm̄ vier eru̅ giørder af sijdañ Fiandmadureñ sæde þar Illskuñar Sæde/ þær verdur af ad hoggva/so ott sm̄ þær vaxa. Med hveriu þa? Med Guds Orde sm̄ er eitt tvíeggiad Sverd og framgieck af hn̄s Muñe/er Johañes sa gauga a mille Lioosastiakaña/ Apoc. 1. Guds Ord er eitt Elldur sa ed brener upp øll Saurende Gyrnda z Lasta sm̄ oss eru medfædd/ þad er eitt Hamar er sundurmer Hiørtu vor / so þau verde Bustadur Guds/og sundurknosar vorn Anda/ so hañ verde þad Offred sm̄ Drottne lijkar/ Ps. 51. Hier um̄ talar hañ so hia Jere miam. 23. Er ecke mitt Ord so sem Elldur/ seiger Drottẽn/og so sm̄ eitt Hamar sa ed Kletteñ i sundur molar? Guds Ord er eitt Elldur sem sagt er. Aaron sagde fordum hier til Afbøtunar/ Miñ Herra/ eg kast-ade Gullenu i Elldeñ/ og vard þar af þesse Kalfur/ Exod. 32. Riett-truads Mañs Hiarta er hvøriu Gulle dyrmætara/ køstu̅ þvi i þeñañ Elld þar af mun sialfkrafa vaxa eitt Kalfur / ecke Sovgvirding Æ-gyptalands so sm̄ Aarons Kalfur/ helldur ein lifande Foorn og Gude þacknæmeleg/s̄ eru Kalfar Vara vorra/ Os. 14. Þesse er su Skylld-añ er vier eigu̅ Gude ad giallda/z giølldu̅ vier/ef satt skal seigia/Br. M. ecke i hañs/helldur i vorar Þarfer. Jardnesker Hyrdarar fæda Saudena fyrer Ullena og Mioolkena/ eñ Drottẽn fæder sijna Saude þ alls eckert/Einkes krefur hn̄ af þm̄/ nema ad þr skule Ottast sig og elska/og ætte þ ecke ad vanta Christner Meñ/þvi ef vier elskum vora Lænar-Drottna fyrer þ þeir giefa oss Føt og Fæde/og vikium þm̄ all tijd þo nockud til Þarfa. O þvi skylldu̅ vier þa ecke elska hiñ gooda Allsheriar DRotteñ/er ecke einasta fæder og foostrar Lijkame vora / helldur og elur Sæler vorar a þessu himnesku Mañna/ jæ/ a sijns Ein-gietens Sonar Holldē z Bloode/sm̄ er Lijfsins Braud af Himnu̅ ofañ komed/ Joh. 6. Veru̅ þvi ecke so Illgiarner a mote sialfu̅ oss/ad vier daufheyrumst vid þessa gooda Hyrders Raust / hver ed foostrar oss i lystelegu̅ Grashaga/og leider oss ad fersku̅ Vøtnu̅/Psalm. 23. Oll

syndugs

syndugs Mans Olucka kiemur þar af/ ad hañ lïær ecke Guds Raustu Eyru / hverneg meiga þeir trua nema þm̄ sie predikad? seiger Pall/ Rom.10. Eñ eg mæ spyria/ til hvers skulu þr predika/ nær eingeñ vill heyra? Og hverneg a Guds Ord ad verka i Hiartanu nær þ kiemst ecke i giegnū Eyrun/ sm̄ eru Dyr Hiartans. Lamparner voru fyrst kveikter i gamla Testamentenu ædur eñ Reykelsid var tendrad/ Exod.27. og so verdur Skilningureñ fyrst ad upplÿsast / ad Mañeskian þecke Gud z sialfañ sig ædur eñ Syrndeñ kviknar/ z Audmykteñ lifnar til ad afneyta sialfū sier/ eñ elska Gud. Eñ hvar er slÿka Guds Giøf ad fæ/ nema i hñs H. Orde/ þau eru Lampar þr/ Ps.119. sm̄ Reykelse vorrar Yoranar/ vorrar Truar/ vorrar Bænar/ Reykelse Elskuñar til Guds og Næungans skal tendrast med/ so þra Ilmur stÿge upp fyrer Guds Næsæte og samteingest þar Drottens Forþienustu oss til Forlÿkunar. Og er nu so ut-talad um̄ Skylldu vora a moote Gude vorum i þessu.

Eñ hvad vora Skylldu ahrærer vid Kieñendurnar sem oss eru i Guds Stad setter/ þa er hun nærsta mikel. Eg mun þykia bermæltur vered hafa um̄ þrra Skylldu i hiñi fyrra Parte Rædu miñar / og vil eg þvi viked hafa til þra ad ecke taka Vara a sÿnu Embætte/ og lÿted hyrda um̄ hverneg þr kieña edur lifa/ Eñ Gude er þacker ad kuña/ad hañ hefur giefed oss marga sÿns Ords Kieñendur/ þa ed bæde predika þ hreintz klært/ z so prÿda Kieñinguna m3 Lastvøru Framferde. þess er hafa stoorañ Myndugleika af Gude Børn mÿn. Hia þm̄ a þad hei ma sm̄ Drotteñ seiger/Luc.10. Hver hñ forsmæer ydur/ hñ forsmæer mig. Ecke er oss ad þm̄ ad leika sm̄ ecke finest Mañlegur Breiskleike hia/ Gud hefur nærsta Vægdarsamlega høndlad vid oss i þvi/ so sem øllu ødru/ad hñ hefur ecke sendt oz Eingla af Himnū til ad kieña oss/. þvi vier mundsi ecke standast þra Nælægd/ helldur synduga Meñ eins og vier erū/ og hefur prÿdt þa med Einglaña Nafne/ Malach.2. til ad læta oss vita ad þeir sieu hñs Sendebodar til vor/ hverta hñ vill læta medtaka i sÿnu Nafne. Hverke Petur nie Pall/ edur neckur añar af Postulunū voru æn Mañligs Veikleika. O hvad munum vier þa vera z eingañ veigeñ ertu þra Lÿkar: Kieñemeñerner i gamla Testamentenu

ælt u

ættu ad forlijka þ sijnar eigen/ ædur enn þr Offrudu þ Foolksins Synd-
er Neh. 7. Enn ei ad sijdur villde DRottenn ad Foolked skyllde þm hlijd-
ed og undergiefed vera/ so ad hn seiger: Hver sm ecke vill Kiennemannens
hlijda/ hn skal deyia/ Deut. 16. Nu þott ad þetta Løgmaal sie af-teked
ad so miklu Leite sm Lijkamans Straffe viduijkur/ þa er þ samt z æd
ur vijst/ ad hver sm ecke hlijder einn Drottens Kiennemanne i øllu þvi sm
hann hønum i Guds Nafne riettelega bijdur/ hann deyr Andlegum Dauda/ hann er ecke
Christelegrar Kyrkiu lifande Limur/ hann er daudur i Synd þeirre er hann vill ecke
iørda Boot a/ og nema hann hlijdnest DRottens Þienara og ydrest af Hiarta ædur enn
hann deyr/ mun hann eilijfum Dauda deyia. Þier vited hvad DRottenn sagde fordt
um Daga umm Phariseos og Skriftlærda/ Matth. 23. Ad Menn skylldu giøra epter
þvi sem þeir segdu/ enn ecke epter þvi sem þeir giørde/ af þvi þeir sæte a Moysis
Stoole: Hversu miklu framar byriar oss þa ad hlijda Raadvøndum Kiennemønnum
er undann oss ganga i Otta DRottens/ og eru Ostraffanleger sem Paulus ad Or-
de kiemst/ 1. Tim. 3. Þad er/ hveria Menn ei kunna ad straffa fyrer nokurn Glæp
edur hneixlesama Vmgeingne/ þott ei sieu þeir fyrer Gude Syndlauser. So eig-
um vier nu vorum Kiennefedrum ad hlijda i þvi þeir oss bioda Guds og sijns Em-
bættis vegna/ eins og sialfum Gude/ þvi þeir eru Verkanautar Christi/ og Raads-
Menn hans Leyndardooma sem Paulus vottar/ 1. Cor. 4. Þar fyrer seiger og
sialfur Christur/ Luc. 10. Hver ydur heyrer/ hann heyrer mier. I þoru Lage eig-
um vier ad heydra og elska vora Kiennefedur. Þad bijdur Paulus oss/ 1. Tim. 5.
seigiande: Þeir Olldungar sem vel forstanda/ halldest tvefalldrar (þad er mikels)
Heidurs verduger/ allra hellst þeir sem erfida i Ordenu og Lærdoomenum/ so sem
eru Truwlinder Kiennefedur nædal vor Br. M. Og þvi skylldum vier ecke heydra
Guds Sendeboda/ ef vier hann heydrum? Hvilijkt er þa Rænuleyse sumra Manna
er þeir hatast vid sijna Kiennefedur ef þvi þeir straffa hiaa þeim Synder og Leste/
og villia hafa Saalum þeirra hoolped wr Glötunenne? Þar plnast Ogudleger Skalk-
ar er ecke sofnast ad leggia Hendur a sijn Saalusorgara/ þeir ed skemma hann wt i Ordum
synnu leynt og lioost. Hvad er ad gialda Illu gott ef þvilijkt er ecke? Hvad er ad
giøra Vppreist a moote Gude ef ecke er þetta? Og eru þeir eingu betre sem Magt-
ena hafa/ og soddann Glæpe ecke einasta Ohegnda læta/ helldur og taka slijka Or-
hæfu i Forsvar/ sem Dæme munu til gefast. Vel er þad satt ad Guds Þienare æ
alla Hlute ad lijda fyrer hans Saker/ enn þo mæ hann beidast Riettar sijns nær so
vid ber/ þvi ecke einasta hann/ helldur og hans Herra er i slijku Vanvirdtur. O hvi-
lijkt Nidurdrep er þad Christi Rijke þegar soddann Gudleyse er ecke straffad af þeim
sem þar til Valld hafa af Gude og Kongenum. Ægyptsker straffudu þann a Lijf-
enu sem ecke hiaalpade einum Ferdamanne wr Ræningians Høndum ef hann kynne/
Giøre þeir ad þvi sem Magt hafa til ad straffa þa sem Guds Þienurum Ofbioo-
da med Orde edur Verke/ hvilijk Guds Reide yfer þeim hanger/ i hveriu Faare
þeirra Lijf og Saal vera mune þegar hans Hefnd vaknar einhvern Tijma/ nær
þeir ecke hiaalpa þeim i riettre Søk sem af Gude eru setter til ad hiaalpa Saalum

Óhlutvandra Manna úr Kyrkum Satans / sem er Rænínge Sálnanna. So eru þeir og nockrer sem Andskotenn hefur so blindad med Fooskunne / ad nær einn Christi Þienare seiger þeim til Syndanna / villa þeir ecke þiggia Guds Lykana af hans Hende / þeir giøra sier Þusund Mein fyrer enn þad skule a þa ganga / og fæta giarnann þeim Tyma nær einhver annar flytur Guds Þioonustu i Kyrkiunne. Þeßa eru møg Dæme þvi verr / og þetta giøra sumer af þeim ed seigiast vera nockud / þoott ei kunne þeir Prestenn umm nockra Søk ad klaga / og nefna þetta Samvitsku Veike sijna / hvar á þeir bara ei miøg ville / þvi Diøfullenn plagar Sáler þeirra med Heiptenne sem þeir leggia a hann er þeir ættu næst Gude og Kongenum ad elska. Seiged mier / mun ecke Satan hlæia ad slijkum Dáraskap? og mun ecke DRottens Lijkame fordæma þa merkelega nær þeir stelast til ad medtaka hann med soddann Hiartalage moote sijnum Kienneføður? Mun ecke hans dyra Blood med hverju Syndarenn er Endurkeyptur hroopa Bølvan: Hefndenn yfer þeim. Þad Auga sem spottar sinn Fødur edur forsmáer Hlijdne Moodur sinnar / þad munu Hrafnarner útkroppa seiger Salomon. Enn seiged mier / Eru ecke Kiennefedur Kiennendur Fedur vorer? Prov. 30. Seiger ecke Paulus / 1. Cor. 4. Eg hefe geted ydur i JEsu Christo fyrer Evangelium. Þeir eru og rietteleg kallader þeßu Nafne sem gooda Forstødu veita / þvi so sem vorer Lykamleger Foreldrar eru Medal til ad framkvæma Natturunnar Verk / so eru og hiner Andlegu sem eru Kiennefedur Ordsins Þienarar / Medal til þeß ad framkvæma Guds Verk i oß sem er øllu ædra / þvi má þa eingu sijdur ad elska og virda. Enn þad kalla eg ad hinn græduge Hrafn Diøfullenn hafe alla reidu þeirra Sálar Augu útkroppad / sem hata so nockurn Guds Ords Þienara sem er hanns Fader / ad hann vill ecke þiggia af hønum þa Guds Þioonustu er hann á øllum Christi Limum ad veita / og giører sig þanneg Guds Rijkis Overdugan. Heyred þvi St. Pauls Ord af Pistlenum til Hebr. Cap. 13. Hlijded ydar Leidtogurum og hevred þeim / þeir ed vaka yfer ydar Sálum / so sem þeir ed þar fyrer eiga Reikningskap ad giøra / so þeir giøre þad med Fagnude og ecke med Andvarpan / þvi þad er ydur Ofarslegt. Þad er hinn ædste Fagnadur Guds Ords Þienara / sem villa Truer finnast / ad þeir fáe nockud markad med sijnu Erfide / og þvi kallar Paulus þa i Philippis sinn Fagnad og sijna Coronu / Phil. 4. Þvi seigest hann ecke þurfa Hools-Brefanna vid / er hann skrifar Corinthiis til / hvilad þeir sieu sitt Bref skrifad i Hiarta sijnu sem skiled og lesed verde af øllum Mønnum / 2. Cor. 3. Aftur er þad hin mesta Sorg / nær þeir fá eingu til Leidar komed vid suma Menn / nær þeir sia fyrer fram ad þeirra Sauder vegna Ofurmoodsku sinnar deyia út af fra þvi heilnæma Fodre Guds Orda / ecke Tijmanligum / helldur Eilijfum Dauda. Augustus Keysare sagde umm Børn sijn er skickudu sier Illa / og midur enn hans Tign soomde / ad þau være sijnar Illar Afkomur. So meiga trwer Guds Þienarar seigia umm þad Illgresed er Diøfullenn sáer nidur i Guds Akre sem þeir eru yfersetter. Þad eru þeirra Afkomur / þeirra Meinsemder / þad eru Illsku Kyle og Graftrar Mein sem eta i kringum sig med vondum Dæmum / og eitt Súr-Deig sem spiller øllu Deigenu ef til vill / nema þau læknud sieu.

J þridia Máta eigum vier Sálusorgurum vorum ærlege Upphellde ad veita / þad baud sialfur DRottenn hier Matth. Cap. 10. er hann sende þa út ad predika / Verdur er Verkamadurenn sinna Launa sagde hann. Þad hefur hann Itrekad fyrer

Munn

Mun St. Pals / hver þo ervidade sialbur med sijnum eigen Hondum / so han ecke
legde Þyngsle a Søfnuden i Corintho / Han seiger i hinu fyrra Sende-Brefe til
þeirra / Cap. 9. Hver fer nockurn Tyma i Hernad uppa sin eigen Kostnad ? Hver
plantar Vyngard og etur ecke af hans Avexte ? Hver fæder Hiørdena og etur ecke
af Miolk Hiardarennar ? Þier seiged vel B. M. vier giørum so / vier giølldum
Kienefedrum þad Løgen off tilseigia / þad er satt / mørgum fer vel i þvi / þeir
eru og sumer er meira giøra en Løg-Skylldan bijdur / og hafa þeir hia Gude Launa
ad vænta sem ecke vill lata ein Vatns-Dryck Olaunadan vera sem gefen er i Læ-
resveins Nafne / Matth. 10. Þad er jafnvel hid minsta sem hans Þienurum er
til Goods giøt / um hverja han sier i Lage talar i þessum Stad / hvort þad og
meige til Fiartækra heimfærast. En so munu aftur a moot finast þeir sem ecke eru
so miøg Afgiftuer i styku / þeir ed greida þad þeim greida byriar med Illu / med
Eftertølum / med Rangsleitne i þvi er sijst hagar / og a hinum Ohentugasta Tij-
ma / og þyker þad nære þvi verst allra Skullda loked / sem golded er Drottens
Þienurum / og kalla ad Prestur hafe ecke miked fyrer sijnu Braude. Ecke get eg
sagt ad Þvilijkar Manneskiur elske miøg Sealer sinar / þvi annars mundu þeir hyrda
meir um sin Sæluforgara. Lijted vita þeir af hvad Kiennemannlegu Embætte fylgi-
er / hver Mæda / hver Umhyggia / hver Astundan / ef þad af Alvøru nockurre
giørt er. Seiged mier / Mun þad lytel Mæda ad þeir vaka yfer ydar Sælum
med Bæn-ske til Guds ? Med Kostgiæfne i hans heilogu Orde sem ydur skal pre-
dikast ? Munu þeir freista þad Fooduur wt af Ermune / er sierhverium ydar gefa skal
i riettan Tyma ? Mun ei þurfa Omak og Adgiætne til ad þeckia so hvern ein af
þeim sem Guds Þienara er tiltrwad / ad han giæte bœded þad hveriam einum sem
hønum er haganlegast ? Leggia ydar Kienefedur ecke optlega sitt Lijf i Hættu fyre
er ydar Velferdar Skulld ? Meiga þeir ecke taka a sig þa Pyckiu og Orillo vondra
ra Manna / nær þeir seigia þeim til Syndanna ? Bytiar þeim ecke ad þvijnga sin eige
en Lykama ad ecke predike þeir ødrum / og verde sialfer ræker ? 1. Cor. 9. Og
hvad allra þyngst er / ad þeir skulu giøra hinum Alvallda Doomara Himens og
Jardar Reikningskap fyrer Sæler ydar a Deige alls Hollds og svara til ef nockur
tapast / hvert þad er af hans sialfs Vøtum edur Kienemannsins Vanrækt. Vilied
þier seigia nu er þa ad ein Prestur vinne ecke fyrer sijnu Braude ? Edur hønum sie
ofgiefed þad han nytur. Þier seigiest giallda þad þier erud skyllduger / so er þad
fyrer Møñum / Einginn kan meira wt ad heimta. Eg seige ecke helldur ad þier skuld-
ud gefa fram yfer Skylldurnar / sem noog Upphellde hafa / og sialfer ættu helld-
ur ad leggia af vid adra en taka fra þeim. En hina er vinna þurfa Bake brotnu /
þeir og þeirra Bøen og Kvinnur fyrer Lijfs-Næringu sinne / søkum lytels Upphelld-
is / sem vijda er / þa ættu Men ad þeckia framar ødrum so sem Paulus bijdur / 1.
Tess. 5. seigiande: Eg bid ad þier þecked þa sem ervida a medal ydar / og ydur
Forstødu veita / og kienna ydur / og ad þier hafed þa yfer Mata kiæra fyrer
þeirra Verks Skulld. Ad þeckia / merker hier ad Elska / so sem Postulen legg-
ur þad sialfur wt / ecke einasta med Orde og Tungu / helldur med Verke og
Sannleika / 1. Joh. 3. Eg þecke mijna Saude / og eg þeckest af mijnum seiger JEsus /
Joh. 10. So sem Gud þecker off / þad er Elskar / so eigum vier ad þeckia vora Kienne-

fedur /

fedur / Eñ hverneg þecker Gud oss? Þañeg / ad hañ giefur oss alla Hlute ríkuglega til Notkunar / 1. Tim. 6. So eigum vier ad utdeila þeim øllum Giædum sem oss uppfræda i Ordenu / Gal. 6. Hvad niedtøkum vier af Guds Hende fyrer þeirra Medalgaungu? Andlegt Foodur Sálna vorra. Heyred þa hvad Paulus seiger hier um / 1. Cor. 9. Ef vier høfum sád ydur hid Andlega / er þad þa mikid ad vier uppskierum ydvart hid Lykamlega? Þu gielldur allar Skylldur Prestenum / þad er gott / hañ kañ ei meira ad heimta / Eñ ef þu sier þiñ Sálusorgara Naud lyda / Hungra / Þyrsta edur Klædlauseñ vera / og þu hiálpar hønum ecke ef þu hefur Rad þar til / þa hefur þu eingañ Velgeñ loked þyña Skylldu Gude / sem er bæde þiñ og hañs DRotteñ / Þvi ef Postuleñ seiger ad Guds Kiærleike sie ecke i þeim ed so breyter vid Einhvern añañ sem Naudstaddur er / 1. Joh. 3. Hverneg ma hañ vera i þeim er so giører vid siñ Kieñefødur / sem hønum er framar ødrum Vanda bundeñ. Hugsa þvi ecke med þier ef þu att Fátækañ Sálusorgara þañ er rækter sitt Embætte / Hvad er mier vandara til þeim sem lifa i ødrum Søfnudum? Þegar eg gielld og gief eins og þeir / þa hefe eg afloked Skylldu miñe / þvi Gud hefur giørt betur til þyñ eñ hañs sem ecker þarf af ad leggia vid siñ Kieñefødur / þar hañ hefur giefed þier Orsøk til ad leggia Skulld eñ hiá siálfum sier / ecke þess vegna ad hañ kuñe nockrum skulldugur ad verda / helldur Saker siña Fyrerheita. Eg Paull hefe skrifad med miñe eigeñ Hende / eg skal betala sagde hañ Fordum i Sendebrefenu til Philemonem / Eñ eg er Gud alleina rykur / Eg hefe talad fyrer Muñ myns Eingetens Sonar / ad eitt Vatns Dryckur i Lærisveins Nafne skule ei Olaunadur vera / seiger DRotteñ / Matth. 10. Sa sem vill siálfum sier vel / hañ giører vel vid siñ Kieñefødur / Sa sem siálfañ sig elskar / hañ elskar Sálu syne / Hver ed Sálu syna elskar / hañ elskar Gud sem hana skapad og frelsad hefur / Sa ed Gud Elskar / hañ Elskar hañs Þienara / Sa ed hañs Þienara Elskar / hañ sier Ogiarñañ ad þeir Naud lyde ef hañ þar vid þvi giøret. Þar fyrer / Sa sem vill siálfum sier vel / hañ ville under eins syñum Sálusorgara / sem hønum er i Guds Stad settur. Eñ Gud Allsherjar / sa ad er Fader vor allra / hañ stiorne oss so hier i Nadeñe / bæde Yferbodnum og Undergiefnum / ad vier þeckium so hvort añañ / ad vier um sider af hinum Ædsta Biskupe og Hyrder Sálna vorra mættum þeckter verda og inleidder a Lands lifande Maña / So þar verde eitt Sauda Hus og Eiñ Hyrder.

Þad Bønheyre hiñ Naduge Gud fyrer JEsum Christum / Amen.

ERRATA.

Pag. 7. Lin. 10. les Naudstaddes. P. 10. l. 5. les Konungur. P. 12. l. 17. les meir. P. 17. l. 2. les fullkomeñ. P. 31. l. 3. les hiñ. P. 31. l. 13. les stundum. P. 49. l. 19. les Andsvørum. P. 53. l. 15. les Guds. P. 89. l. 33. les Meiningu. P. 96. l. 10. les miña. P. 112. l. 20. l. Muñenum. P. 132. l. 26. les Gud. P. 180. l. 5. l. voru. p. 190. l. 4. l. Fadæme. p. 198. l. 33. l. Christi. p. 203. l. 7. l. Olyklega. p. 255. l. 30. l. samañ. p. 258. l. 16. l. glader. p. 267. l. 32. l. yrdum. p. 309. l. 32. l. formerkte. p. 310. l. 24. l. Hluta. p. 319. l. 33. l. Drambsømu. p. 323. l. 7. l. Abraham. p. 369. l. 18. l. alldrei. p. 441. l. 33. l. under. p. 448. l. 21. l. lytel. p. 448. l. 27. l. Meñena. p. 455. l. 23. l. halldid. p. 461. l. 5. l. pløgudu. p. 462. l. 3. l. af. p. 462. l. 19. l. Broddur.